

GRAMMATICI LATINI

EX RECENSIONE

HENRICI KEILII

VOL. III

PRISCIANI

INSTITVTIONVM GRAMMATICARVM LIBRI XIII — XVIII

EX RECENSIONE

MARTINI HERTZII

PRISCIANI OPERA MINORA

EX RECENSIONE

HENRICI KEILII

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

A. MDCCCLVIII

PRISCIANI

GRAMMATICI CAESARIENSIS

INSTITVTIONVM GRAMMATICARVM

LIBRI XVIII

EX RECENSIONE

MARTINI HERTZII

VOL. II

LIBROS XIII—XVIII CONTINENS

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

A. MDCCCLVIII

IOANNI SCHVLZIO

MARTINVS HERTZIVS

PIVS FIDELIS

D · D

A. D. III KAL. SEPT. A. MDCCCLVIII.

PRAEFATIO.

Pauca sunt, quae huic volumini praefanda habeo, eaque unice fere spectant ad libros XVII et XVIII, Prisciani minoris nomine olim a reliquorum sedecim librorum corpore, quod Prisciani maioris nomen prae se ferebat, vulgo segregatos et plerumque singillatim descriptos. quamvis enim de adiumentis, quibus in recensendis his libris usus sum, in prioris voluminis praefatione disserucri, inter ipsum recensendi atque emendandi laborem observationum aliquod corollarium mihi subnatum est, cuius alteram partem, quae singulas quasdam res ad voluminis fere prioris argumentum pertinentes spectat, in addendorum corrigendorumque farraginem conieci, alteram hic componere malo.

Ac primum quod ad ipsius Prisciani opus attinet, libri illi XIII—XVI doctrinam de partibus orationis per libros XII priores usque ad pronomen deductam, pronomine absoluto, praepositionibus, adverbis, interiectionibus, coniunctionibus additis perficiunt, libri XVII et XVIII peculiarem exponunt materiam ‘de ordinatione sive constructione dictionum, quam Graeci *σύνταξιν* vocant’ (lib. XVII § 1). qua in materia tractanda quam arte ad Apollonii de syntaxi libros sese applicarit Priscianus, quamvis ‘si quid etiam ex aliis vel ex se ipso congruum invenerit, non recusarit interponero’ et ipse confitetur l. cummaxime l. et inter omnes constat (v. modo adn. meam ad ipsum h. l.). Apollonii vestigia per librum decimum septimum assiduo fere persequi licet, rariora sunt in parte priore libri octavi decimi, cuius argumentum in ipso libri limine exponit Priscianus, eiusdem vero libri pars posterior a doctrina ad usum sese convertens nil nisi farraginem exemplorum exhibet, Graecorum scilicet et Romanorum constructiones, ut ita hoc verbo uti liceat, inter se comparatas illustrantium. quam extremam operis sui partem ipse ‘Atticismos, quibus Romani quoque utuntur’ nominat lib. XVIII § 50. ad quos cum in anterioribus quoque spectarit (v. § 99 cum sqq. 122 cum sqq.), data tamen opera § 157 demum incipit ‘multos et diversos usus ab auctoribus utriusque linguae colligere omnium

orationis partium.' quae collectio etiamsi nunc certe incipit a 'curo' et ἐπιδείκνυμι, ἐμποδίζω et 'impedio', si tamen κατὰ στοιχείον institutam esse dixerō, pernegabunt hoc ii, qui vetustiore aliqua Prisciani editione utuntur, veteribus his sordibus a codicum lectionibus sedulo segregatis paulatim perspicient quibus Scapulam Oxoniensem ut evolvant contingit, primo obtutu agnoscent semel moniti editionis huius lectores. nam inde a tertio vocabulo αἰσθάνομαι literarum ordo secundum exempla ex Graeco sermone petita constanter fere servatus est. quod si ipse perspexissem ante quam ipsius huius catalogi partem ex mea ipsius recensione typis expressam perlustrare mihi licuisset, singulos locos, qui ab ordine hoc recedunt, signo aliquo notassem; nunc, cum sero id animadverterim, ob id unum aliquatenus excusandus quod, quantum scio, animadverterim primus, huius quaestionis minutias haud quidem omnes exhauriam, id tamen enotabo, uno emblemate § 171 p. 286, 10 sqq. excepto alphabetice ordinata haec primum procedere inde a § 158 usque ad 'εἰς pro ἐν' § 184 sq., tum vero ab ipsa hac paragrapho 185 alteram, ut technici dicere solent, redactionem literae α sequi, et ipsam a voc. αἰσθάνεσθαι incipientem; alterius vero huius redactionis fere initium loco de ἐπιδείκνυμι et ἐμποδίζω inter vocc. a litera α incipientia inserto § 188 sq. eodem fere modo turbatur, quo in fronte totius huius catalogi locus simillimus in libris collocatus est. deinde, exceptis paucis quibusdam exemplis sive ob argumenti similitudinem ab ipso Prisciano insertis sive a sciolis agglutinati iusto ordine omnia procedunt, partim iisdem vocabulis ibidemque passim iisdem exemplis repetitis, partim novis et vocabulis et exemplis additis, usque ad § 197. at § 198 ipsae illae de 'εἰς pro ἐν' paragraphi (§ 184 sq.) verbotenus fere repetuntur. utramque illam literae α redactionem ab ipso Prisciano profectam esse non est quod negem; alteram vero alteri sive emendandae sive supplendae destinata alieno loco inculcatam, tum vero illo de 'εἰς pro ἐν' articulo repetito cum reliquis aliquatenus coagmentatam esse censeo. inde a § 198 usque ad finem omnia perpaucis corollariis exceptis literarum ordini respondent, ut vel ἐπιδείκνυμι et ἐμποδίζω inter exempla a litera ε incipientia tertium repetantur § 206. omituntur in amplissima hac serie vocc. α ζ et α ρ incipientia, ν et ξ singulis exemplis iisque quasi in transitu annexis profligantur, ut vix crediderim, archetypi librarium, cum forte fortuito ad vocc. 'χορτάζομαι, satior' ibique ad versum illum Terentianum

sed pestquam intus sum omnium rerum satur

pervenisset, taedio motum literis ψ et ω omissis substituisse, sed ad ipsum potius Priscianum taedium illud referam, quod ipso illo longinquo labori fine imposito non minus dilucide expressit quam codicis

ille alicuius Krehliani librarius, qui inter ipsum describendi officium suspirans 'ach Got!' appinxisse narratur.

Ego vero quod hanc extremae huius partis ordinationem a Prisciano institutam invenerim, non ob ipsam hanc rem sane satis levitatem perspectam gaudeo, sed gaudeo, quod inde vidi, eam in Prisciano recensendo atque emendando rationem, quam equidem secutus sum, unice veram esse. nam ut illa lex, quam ad ipsum Priscianum referendum esse nemo negabit, perspicue ante oculos posita sit, id eo demum effectum est, quod equidem non nisi 'Q. ST. D. F.' esse putavi, id est quod veterum ac fidorum codicum manuscriptorum auctoritatem secutus eorumque lectionem vel corruptissimam emendationi fundamentum substruens, codd. deteriores atque editiones ad emendanda quidem auctoris verba in auxilium vocavi atque haud pauca recte inventa inde deprompsi, omnes vero lectiones, quae mero arbitrio originem debent, imprimis constantem illam locorum Graecorum interpolationem, quae omnes hucusque editiones plus minus inquinavit quaque vel Spengelius, criticus sagacissimus, aliquotiens imponi sibi passus est, sine ulla haesitatione abieci. nam id mox perspectum habebam, editoribus ad unum omnibus librorum, qui hodie superstites sunt, optimis meliores certe ad manus non fuisse, immo lacunas, quas per locos Graecos in mss. suis invenissent, lemmatibus arbitrarie et ad Latinorum plerumque exemplorum cum iis coniunctorum verba confectis vulgaribusque exemplis additis ab iis esse expletas. duo tantum sunt loci, qui ex plenioribus fortasse mss. deducti esse videantur. quorum alter, Isaci locus in Isaci orationibus superstitibus non servatus, quem Aldina editio attulit (lib. XVIII § 158), ex Suida possit certe desumptus esse; Xenophontis vero Hellenicorum locus, qui in ed. Venetam a. 1492 insertus est, lib. XVIII § 200, undecim annis ante quam ipsa Hellenica typis describerentur, ex cod. Hellenicorum ms. depromi certe potuit, quamquam lacunae alicuius in Prisciano nota h. l. ne nostris quidem libris omnino deest. at exempla haec plane singularia, etiamsi, quod in adnotationibus ad hos locos conscriptis nimis fortasse praefracte negavi, ad mss. Priscianeos uno alterove loco pleniores eos referas, etiamsi unum alterumve iisdem addendum esse ex vestigiis tenuissimis et me iudice fallacibus contendas, normae generali a nobis propositae et ipso illo ordine alphabetico restituto probatae non officiant: quomodo veterum illorum editorum sagacissimus, Aldinum dico, rem absolverit patet, si extremam laboris eius partem inde a lib. XVIII § 252, ubi perbonus liber Gallicus, quo eo usque usus erat, eum defecit, cum praecedentibus compares: extremae huic parti libri imprimis Scaligerani collatione diligenter adhibita opem attulit Helias Putschius. quodsi igitur iure suo Dobraeus ad Aris-

toph. Pluti v. 236 (cf. etiam Spengelium Varr. p. 629) dicit, omnes locos ex Aristophanis Pluto Nubibusque petitos, quos Putschius non exhibeat, in Aldina, quae vett. scil. edd. in his sequitur, ortos esse 'e mala sedulitate alicuius forsitan lacunas explere studentis', id ita equidem augere ausim, ut contendam omnes locos, quos equidem in ed. mea non in verborum ordinem receperim, exceptis fortasse illis duobus, tali interpolationi originem debere. Putschii vero merita inde augentur, quod per extremam hanc libri XVIII partem primus veterum librorum lectionem ad collationem imprimis cod. Scaligerani instauratam sedulo protulit. ipsum Priscianum, cuius ordinem apospasmatio illo minoribusque quibusdam emblematis insertis per hanc etiam operis partem passim turbatum esse vidimus, per 'Atticismos' ubivis plene servatum esse non contenderim: exciderunt certe aliquotiens exempla praesertim Graeca, neque desunt exempla talium lacunarum manifesta, quamvis in iis significandis paulo nimis sedulitati Prisciani confusus esse videatur Spengelius, vir ceterum, id quod omnes sciunt, de tota hac parte recensenda et emendanda ultra laudes meas meritis, ad singulas usus varietates a Prisciano propositas singula quaerens exempla. id quod ab auctore non tam anxie servatum esse multi loci Latini ostendere possunt, qui talibus dubitationibus vix ansam praebent, quamvis nec ipsi plenam exemplorum tabulam variis usibus in lemmate propositis congruentem contineant. ●

Equidem cod. R et una cum eo inde a lib. XVIII § 92 cod. V potissimum secutus archetypi imaginem restituere conatus sum, a quo omnes libri nostri pendent. qua in re a librario cod. R, fidisimo eo usque comite, lib. XVIII § 279 destitutus sum, cum is in voc. 'genetivo' desineret: suscepit eius provinciam al. m. usque ad *οἰκισιότατων* § 288; extrema vero addidit manus correctoris r, quae Graeca multa omisit. his codicibus qui praeterea accederent quodque eorum pretium esset statuendum satis olim exposui: hic addendum est collationem Scaligeranam (C), quae ab editore Oxoniensi, quem x littera signavi, publici iuris facta est, iis tantum locis testatam esse, ubi mentio eius iniecta est; ipsa vero haec collatio saepe non tam lectiones libri ipsius veteris ac satis boni continet, praeter quem passim a.(lius) c.(odex) consultus est, quam ea, quae ex his lectionibus ipse Scaliger procudit; Scaligeranis hisce emendationes egregias inesse non est quod moneam: aliquotiens igitur, ubi res manifesta erat, ipsius Scaligeri nomen pro C apposui.

Multo plenior sane codicis O est collatio a Presselio confecta et in universum satis fidam certe libri ms. reddit imaginem: non omnes tamen res eadem attentione amplexus est Presselius, veluti in Graecis locos Homericos, in Latinis orthographiae discrepantias

plerumque neglexit: ne igitur fraudi esset lectoribus haec collatio, iis locis, ubi nihil de ea testatum erat, lectionem Krehlianam, ad quam codicem contulit Presselius, adscripsi adiecta litera O uncis inclusa (O), quo signo saepissime codicis O lectionibus non enotatis unam solam lectionem Krehlianam indicari eos, qui harum rerum quadamtenus periti sunt, non fugiet. ubi alia quaedam dubitatio de fide collationis subnasceretur, signum interrogationis apposui: O? utrumque et in codice M feci, qui multo plenius atque accuratius ab Heinio collatus est, et in codicibus a me collatis, ubi vel silentio meo vel collationi meae diffiderem, quod perraro sane accidit. sed si in universum errare humanum est, hoc maxime sane pertinet ad minutissimum hunc laborem libros mss. conferendi, ubi ne summa quidem fide atque diligentia utens errores aliquot evites. in codice M praeterea testimonii Heiniani et Spengeliani discrepantias praeter levissimas quasdam reculas ubique notavi, ubi non expressis verbis viri diligentissimi collatio ab Heinio reprobata atque emendata esset. GR. et G. notae, ubi ex codd. praesertim D et N enotatae sunt, nisi aliud quid additum est, indicant, has literas in libris his mss. omnibus vocabulis Graecis ad singulos locos usque ad proximum voc. Latinum pertinentibus substitutas esse. Alfredo Fleckeiseno, qui per totum volumen, et Augusto Nauckio, qui per extrema folia has plagulas mecum relegerunt, non modo propter vitia typothetae emendata, sed propter ingeniosas ac doctas aliquot observationes mecum gratias agent lectores.

Vix ulla grammaticorum Latinorum particula tantam mutationem subitura est, quantam subiit Priscianus minor. at is novam hanc vestem induit non ex arbitrio quodam nec ex licentia aut ex caeca aliqua innovandi cupiditate, sed secundum vetustissimorum testium fidem religiose servatam et pro viribus ad ipsum hoc firmissimum fundamentum emendatam. haud prorsus igitur indignum, cum meliora, quae ad diem exoptatissimum pio libentique animo afferrem, non praesto essent, hoc volumen tum semiperfectum visum est, quod viro summo, Ioanni Schulzio, qui 'πατὴρ ὡς ἥπιος' me studique mea fovit, muneris egregie peracti festa semisaecularia d. XXX m. Augusti h. a. agenti dicarem. nunc vero opere absoluto non tantum gratulationem illam iterare licet, sed etiam votis fervidis senem meritissimum et dilectissimum in honestum illud otium tamquam in aliquod asylum prosequi, quod post tot tantaque negotia operosa ad boni, pulcri, veri per patriam nostram incrementum religiose ac sollerter peracta ipse sibi elegit.

Scr. Gryphiae d. XVIII m. Dec. a. MDCCCLVIII.

SVBSIDIORVM CONSPECTVS

I codicum

1 per libros I—XVI v. Vol. I p. X—XVIII

R cod. bibl. imp. Paris. 7496

P " " " " 7530

B " " publ. Bambergensis

D " " publ. Bernensis, olim Bongarsianus

H " " gymn. Halberstadiensis, Lutherius Krehlii

A " " publ. Amienensis

G " " conventus Sangallensis

L " " publ. Lugd. Bat. olim Gruterianus

K " " Carolirubensis 223

dē codd. praeterea in auxilium vocatis cf. ibid. p. XX sq.

2 per libros XVII et XVIII v. Vol. I p. XXI—XXIII

RPDGL v. supra

V cod. bibl. Lugd. Bat. olim Vossianus

M " " Monac. 280 A

O " Parisianus 7499

N " bibl. palat. Vind. CCCXLVIII

S " " " " CCCXLVII

C collatio Scaligerana

rpbdhaglkvm eorundem librorum manus alteras significant.

II editionum v. Vol. I p. XXIII—XXVII

1 ed. (Veneta) a. 1470

2 ed. Veneta a. 1472

3 ed. Veneta a. 1492

μ ed. Mediolan. a. 1511

π ed. Ascensiana Paris. a. 1526

α ed. Aldina Veneta a. 1527

κ ed. Coloniensis a. 1528

β cd. Basileensis a. 1545

Putsch. ed. Putschiana a. 1605

Krehl. ed. Krehliana a. 1819 sq.

κ ed. Scapulae Oxoniensis a. 1820

de rell. notis ad comm. crit. adhibitis v. ibid. p. XXXII cf. vol. II p. X sq.; de uncis et rotundis et quadratis p. XXVIII; signa codd. eorum auctorum, quorum apud Priscianum mentio fit, ea elegi, quae a quovis harum rerum perito per se intellegi possent cf. p. XXVIII.

LIBER TERTIVS DECIMVS.

p. 963. 54 P.

DE CASIBVS.

p. 559. 60 K.

Casus quoque accidit pronominibus, quemadmodum nominibus. I 1

Et prima quidem persona et tertia plus quinque casibus habere non possunt, quippe cum vocativus in eis nullo modo possit inveniri, qui proprius est secundae, quae sola habens vocativum sex casus potest habere, scilicet ad quam sermo rectus dirigitur. unde nomina quoque et participia in vocativo casu secundae sunt personae sine dubio et finitae. itaque etiam in appellativis nominibus ipsa demonstratione secundae personae priorum loco fungi videntur in eo casu, ut si dicam 'grammaticae', neminem alium significo nisi eum ad quem loquor. si igitur in illis partibus, quae tertiae sunt plerumque personae, tanta vis est vocativi, ut transferat illas ad secundam personam, quomodo in pronomine, quod totum est secundae personae, hic deficiat casus vel ad aliam transferatur personam, cum nulla alia pars sic discernat trium personarum differentias, quomodo pronomen? primae quoque personae possessivum, quod solum etiam secundae potest adungi personae, sicut supra dictum est, habet vocativum, non possessoris, qui est in prima persona, quae intrinsecus secundum genetivum intellegitur primitivi, | sed possessionis, quae cum extrinsecus declinatur, vocativum quoque propter secundam assumit personam, cum ad eam dirigitur. || Terentius in Andria:

†pater mi.

idem in eunucho:

o mea tu.

in eodem:

o †mea Thais,

Meum savium.

2 quemadmodum *ex* quemadmodum *corr.* K quemadmodum L 5 habere potest B 6 dirigitur sermo rectus. G 7 sunt *ex* sint *corr.* D personae sunt G et infinitae Rr 10 in illis K 11 transferat] d transferat D 13 post deficiat lacuna trium fere lit. capax in L transferatur H 17 persona om. K genetivum] d genetivi D 19 adsumit B 20 Ter. Andr. V 3, 18 et 19 mi pater (adelp. V 7, 3 pater mi) cf. lib. XVII § 109 in Andria om. G 21 pater mi om. L 22 Ter. eun. III 3, 22 mea tu cf. lib. XII § 10 eunucho G iuncho K 24 Ter. eun. III 2, 2 sq. eadem K 25 o Thais mea Terentius 26 o meum Kh savium] Heidelb. teste Lind. cum Ter. Bemb. sabium RBDHGLK suaviu d Bas.

idem in adelphis:

o noster Demea.

'nostras' quoque gentile eundem habet nominativum et vocativum. alia vero, sicut docuimus, possessiva pronomina, quia secundae adiungi non possunt, carent vocativo.

Sunt igitur alia monoptota, ut 'istuc'; 'eccum, eccos, ellum'; 'mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum'; alia triptota, ut 'sui, sibi, se', 'meum, tuum, suum, nostrum, vestrum'; alia tetraptota, ut 'tuus, suus'; 'illud, istud'; alia pentaptota, ut 'ille, ipse, iste'. nam hexaptota pronomina non inveniuntur; quia secunda persona, in qua sola sex casus, inveniri possunt, similem habet nominativo vocativum, ut Virgilius in IIII nominativum protulit:

Tuque puerque tuus,

Terentius vocativum in eunucho:

o mea tu.

- 3 derivativa quoque primae personae habent vocativos, quia possunt secundae adiungi personae, ut dictum est, non tamen in omnibus variantur casibus. nec in nominibus tamen hoc invenies nisi tribus, quae nominativum in us et genetivum in ius terminantia secundum quorundam pronominum declinationem flectuntur. unde quidam decepti pronomina ea esse putaverunt, ut 'unus unius, solus solius, totus totius'; nam 'ullus, nullus, alius' vocativos habere non possunt, cum abnegant praesentium demonstrationem personarum, vocativus autem praesentem solet demonstrare personam. ||
- II 4 Sunt igitur in pronominibus modi declinationum quattuor. primus, 2 qui in tribus primitivorum personis cernitur per obliquos casus - nam nominativus primae personae dissonus est, a genetivo, tertiae vero deficit -, ut 'ego mei' vel 'mis, tu tui' vel 'tis', 'sui' quod debuit secundum analogiam esse 'sui' vel 'sis', quod dubitationis causa, ne verbum esse putetur, recusaverunt proferre. nam ad Graecorum imitationem his quoque 3 utimur duplicibus genetivis pronominum, apud illos enim ἐμοῦ et ἐμοῦς

1 *Ter. adelph.* V 9, 4 in adelphis om. *G* 4 sicut supra docuimus *D* quia] q̄ *G* 5 possunt] d possent *D* 6 Sum] r Sint *R* istoc r et ex istuc corr. *D* isthoc *K* eccum eccam eccos *LK* eccum eccam eccos eccas *G* eccos] r equos *R* 9 istud illud *K* ipse ille *G* exaptota *RBDHLK* pronomina exaptota *G* 11 *Verg. Aen.* IIII 94 14 *Ter. eun.* IIII 3, 22 v. p. 1, 22 in eunucho vocatiuū *B* iuncho *K* 16 personae primae *K* quia et possunt *G* adiungi secundae *K* 17 tamen omnibus *GLK* 18 nominibus] h omnibus *H* invenies] d inuenias *DGLK* nisi in tribus *K* 19 in us] h us *RBDH* et om. *GL* 20 putarunt *L* 23 persolam *L* 25 DE MODIS PRONOMINUM *inscr. H* de modis declinationum pronominis incipit / 26 nam om. *GLK* 27 dissonus *LK* deficit *L* 28 analogiam *K* 29 sui in litura d nec *D* putetur esse *G* 30 recessarunt *L* nam ad] d Nam cum ad *DG* imitationem *K* 31 ΕΜΟΥ *R* ΕΜΟΤΑΙΕΜΟΥ *H* ἐμοῦ — οὐς] in *mg. add. d* ΕΜΟΥΕΤΕΜΟΙC. ΔΟΠΙCΕ. ΕΤ CΟΥ. ΕΤCΟΥCΕΤΟΥΕΤΟΥC *R* ΕΜΟΥC *R*

p. 955. 56 P.

p. 561 K.

Dorice et σοῦ et σοῦς et οὗ et οὗς dici solet. in οὐς autem desinens genetivus solet apud nos in is definiri, ut Δημοσθένους 'Demosthenis', Ἑρμογένους 'Hermogenis', in ου vero in i: Πριάμου 'Priami', Κύρου 'Cyri'. sic ergo ἐμοῦ, σοῦ, οὗ 'mei, tui, sui', ἐμοῦς δὲ 'σοῦς, οὗς' 'mis, tis, sis'. sed propter supra dictam causam tacitus est tertiae huiuscemodi genetivus. Ennius in II:

Ingens †cura mis concordibus aequiperare,
'mis' dixit pro 'mei'. dativus 'mihi, tibi, sibi'. nec mirum in easdem vocales genetivum et dativum exire, cum in nominibus quoque inveniantur
10 similiter desinentes genetivi et dativi tam in prima quam in quinta declinatione. accusativus 'me, te, se'. ablativus similis est accusativo in singulari numero; nec dubium, hoc quoque a Graecis esse acceptum. illi enim
ἐμὲθεν, σέθεν, ἐθεν accusativos cum adiectione proferentes loco genetivi accipiunt eumque quidam ex ipsis sextum esse casum existimaverunt. nec
15 non etiam in nominibus simili modo plurima inveniuntur prolata, οὐρανόθεν ἀπ' οὐρανοῦ, οἰκόθεν ἀπ' οἴκου, et cum praepositione 'ἐξ οὐρανόθεν' καὶ 'ἐξ οἰκόθεν'. unde Romani sextum casum assumpserunt. in plurali vero numero, quia tertia persona, id est 'sui', tam singularis communis est quam pluralis numeri, prima et secunda sibi congruunt, 'nos
20 vos, nostrum' vel 'nostri vestrum' vel 'vestri, nobis vobis, nos vos, a nobis a vobis'. ex primis igitur syllabis tam primitivorum quam possessivorum personae intelleguntur, ab extremis casus et numeri, nec non etiam in possessivis genera, quae in possessione sunt, cum verba soleant per-

1 et σοῦ] om. GL COY in mg. add. l et COY COYC RK ET COY. ET COYC. ET OY. ET OYC. H et οὐ] om. GL COY in mg. add. l COY COYC K εὐς Apoll. de pron. p. 98 B 7 cum adnot. Bekkeri p. 192 cf. Ahrensium de dial. Dor. p. 250. 257 εὐς Buttmannus gramm. Gr. mai. § 72, 12 n. * 1 289 ed. alt. solent B in οὐς add. d 2 ut om. L ΔΕΜΟΘΕΝΟΥC L ΔΗΜΟΘΕΝΟΥC R ΔΕΜΟΘΕΝΟΥC G ΔΕΜΟΘΕΝΟΥC K Δημοσθένους—οὐς] in mg. d demonstenis hermogenis uero in i mei tui sui D demostenis GLK ΕΡΜΟΓΕΝΟΥC G ΕΡΜΩΤΕΝΟΥC R ΕΡΜΕΓΕΝΟΥC K hermogenous B 3 ermogenis GL ermoginis K uero desinens gen ap illos apud nos in i ut Πριάμου d Πριάμου] priam+ in priamū corr. B ΚΥΡΟΥ R ΚΥΡΟΙ G Cyri] l ciri HGL CYPI Rr 4 ΕΜΟΥ R οὐ] om. R ου r δὲ om. RDH σοῦς] COY. COYC B mis tis] d miris D 5 sis. Sed sis propter B huiusmodi HL 6 Enn. ann. II 1 E. S. VII p. 21. XXXIX Vahl. cf. Ribbeckium mus. phil. X 274 7 curast mis Vahlenius cura mihi Scaliger apud Merulam concordibus] cū concordibus H (an Hh?) cum cordibus Heidelb. cum concordibus rell, aequipare G 'An concordēs aequiperare? cf. Ritschellius prol. Trin. p. LXXXIII sq. et O. Ribbeckius Pacuv. inc. fab. XLIII' Vahlenius 10 genitiuis dativi GLK 11 est add. g 12 número H 13 Graeca h. l. et in proxime sqq. om. D add. d CEΘEN L CEΘHN K σέθεν ἐθεν] CEΘEN CEΘEN Rr CEEN G post adiectione m. rec. superscr. θHN in D 15 inveniuntur plurima G 16 ἀπ' οὐρανοῦ—οὐρανόθεν] add. r ΟΥΡΑΝΟΤΕΝΑΠΟΥΡΑΝΟΥΚΟΤΕ ΝΑΠΟΥΚΟΥ K ΑΠΟ ΟΥΡΑΝΟΥ L ΑΠΟΙΡΑΝ ΥΟΙ-ΚΟΘΕΝ ΑΠΟ ΟΥΚΟΥ G- ΟΥΚΟΘΕΝ Br ΑΠΟ Lrd ΟΥΚΟΥ Ld ΟΥΚΩΥ r ΟΥΚΟΥ B ΕΞΟΥΡΑΝΟΥΕΝ K ΕΞΟΥΡΑΝΑΕΝ G ΕΞΟΥΡΑΝΟΥΘΕΝΙ ΕΞΟΥΚΟΘΕΝ B 17 καὶ ἐξ οἰ-κόθεν] ΚΕΞΟΙΚΟΘΕΝ R ΕΞΟΙΚΟΘΕΝ H ΚΕΞΟΥΚΟΘΕΝ l ΚΕΞΟΥΚΟΘΕΝ GLK adsumpserunt B 18 communes H

6 sonas in fine magis ostendere: 'amo amas amat'. quod igitur habent i minum, id est casus et genera, in fine ostendunt; quod vero verborum in principalibus syllabis vitandae causa confusionis.

Quaeritur, inter 'mei', 'tui', 'sui', 'nostri', 'vestri' genetivos possessivorum et primitivorum quid interest? ad quod dicendum, quod primitivorum genetivis omnes casus adiungi possunt et numeri, ut 'mei ager est' et 'mei agri instrumentum' et 'mei agro dedi' et 'mei agrum colit' similiter 'mei agri' et 'mei agrorum' et 'mei agris' et 'mei agros' dicimus; similiter 'tui agrum' et 'tui agros', 'sui agrum' et 'sui agros', 'nostri agrum' et 'nostri agros', 'vestri agrum' et 'vestri agros'. quarum autem sunt possessiva, genetivis adiunguntur solis eiusdem numeri: 'tui servi filius', 'tui servi vestis', 'sui servi ministerium', 'nostri servi filius', 'vestri servi soror'; nec mirum, cum in nominibus quoque hoc id servatur. nam primitivorum genetivis omnes casus adiungi possunt et numeri, ut 'Tullii ager, agri, agro, agrum, agri, agrorum, agris, agro' in possessivis vero similis casus adiungitur et numerus, ut 'Tulliani agrum, Tullianos agros'. in omnibus autem concidentibus sciendum, quod structura vel ordinatio orationis dubitationem repellit. nam enim alia re discernuntur a se tam partes orationis quam accidentia nisi significatione, ad quam et constructio fit. nam inveniuntur voce saepe similia, ut 'amator, accusator, orator' et nomina sunt et verba; similiter 'poetae, Musae, diei, rei' et genetivi sunt et dativi. significatione igitur discernuntur a se, quae attentissime est in omnibus inspicienda.

Quaeritur etiam illud, cur, cum apud Graecos tertia persona primum primitivorum et in singulari numero habeat nominativum, ut ἐγώ, σὺ, ἔ, et in plurali, apud Latinos 'sui' et nominativo deficit et plurali separatim non habuit? et existimo, eam esse causam, quod necesse est vel cum aspiratione proferre nominativum et 'hi' dicere, qui pluralis est alterius pronominis, vel loco aspirationis s praepone et 'si' dicere, qui est coniunctio. ergo iure deficit, ne dubitationem faceret, sicut et 'sui' in genetivo pro 'sui'. pluralis quoque, qui est οἱ apud Graecos, in 'sui' transfertur. omnia enim pluralia apud Graecos οὐκ desinentia mutant et

4 mei et sui G mei et tui et sui g genetivos r genitivos R 5 quid] r q
R 7 et mei agri instrumentum om. D add. d instrumentum ex instrumenti
corr. K et mei agro dedi om. D 9 tui agrorum K 11 adiunguntur] r iunguntur
R 13 nominibus] r omnibus R 17 tullianum H concidentibus L et ex concidentibus
mut. K 18 repellit L 19 accidentia K 20 Nam ex N corr. D saepe (a
GK) voce GLK 24 cum add. d 25 habeat] b habet B ut] r et R 26
σὺ, ἔ] ci oi in cy. hoy. m. rec. mut. D 27 h i R ei BH post plu
'sive oi. quod codices quidam habent, sive οἱ hic inserendum est' ex sententia M
Schmidtii de pronom. Gr. et Lat. p. 84. a Krehlianis certe omnibus codd. ut a s
abest illud oi et in nominativo Dd defecit DHK 27 et existimo] h Ex
istimo H 28 hi] in litura r h i in litura D 30 iure deficit ne du in lit. b
defecit DGK 31 oi] oi DH h oi h hoy d hoy GLK hi Rr 32 oi] oy D.
in oy G

p. 567. 58 P.

p. 563. 64 K.

in i: *Λατίνοι* 'Latini', sic *οἱ* 'hi'. et quomodo *Λατίνων* 'Latinorum',
 sic *ῶν* 'horum', et sicut *Λατίνοις* 'Latinis', sic *οἷς* 'his', et quemadmo-
 dum *Λατίνοισ* 'Latinos', sic *οὓς* 'hos'. femininum quoque *Λατίνας* 'La-
 tinae', sic *αἱ* 'hae', *Λατίνων* 'Latinarum', *ῶν* 'harum', *Λατίνας* 'Lati-
 nas', *ἄς* 'has', unde aspirationem quoque ubique servavit, quae est et
 in Graecis, ex quibus nascuntur, pronominibus. hoc tamen interest, quod
 tertia persona primitivi apud Graecos relativa est, quomodo et 'sui sibi se
 a se' et 'is eius ei'. 'hic' vero et 'haec' et 'hoc' apud nos demon-
 strativa sunt proprie et praepositiva, quamvis a relativo Graeco videantur
 genita. necessario igitur, cum tria pronomina pro uno habuimus, deficit
 'sui' nominativo et communes habuit numeros; nec mirum, cum apud
 Graecos nominativus supra dicti pronominis [id est *ἐ*] rarus est in usu,
 propterea quod non solum *οὗ* vel *αὐτοῦ*, sed etiam *ἐαυτοῦ* significat fre-
 quentius, quod nec apud Graecos habet nominativum, quia ipse in se agere
 qui patitur per hoc pronomen ostenditur. nec eget recto casu, quem ver-
 bum habet in se.

Secundus est modus eorum, quae in ius terminant genetivos, quorum
 dativi abiecta us genetivorum solent proferri: 'ille illius illi', 'ipse ipsius
 ipsi', 'iste istius isti', 'is eius ei', 'hic huius huic', quod solum assump-
 sit c per omnes casus singulares absque illis, || quibus tamen frequenter
 auctores solent addere ce | syllabam: 'huiusce', quomodo et pluralibus
 eius in eandem terminantibus consonantem, ut 'hisce hosce hasce', quam-
 vis reliquis quoque casibus vetustissimi addebant eandem ce syllabam:
 'hicce huncce hocce'. unde vocali quoque sequente ablata per synaloe-

1 *ΛΑΤΙΝΟΥ* GL *latinoi* B *h* *οἱ* *h* *οἱ* H *οἱ* GLKd *ΛΑΤΙΝΟΝ* K 2 *ῶν* ON
 R *Λατίνο* s] *ΛΑΤΙΝΟΥ* Bd *ΛΑΤΙΝΟΥ* C *latinos* sic *οἷς* hos Rr *ΛΑΤΙΝΟΥ* C *latinos* sic
οἷς his G *οἷς* ex *οἷς* cor. L *οἷς* DK et quemadmodum—hos in mg. add.
 r quemadmodum BL 3 femininum D *ΛΑΤΙΝΑΥ* K 4 *ΛΑΤΙΝΟΝ* B *ΛΑΤΙΝΟΝ*
 GL *ΛΑΤΙΝΟΝ* K sic *των* K *Λατίνας* r *ΛΑΤΙΝΑΥ* R *ΛΑΤΙΝΑΥ* LK 5 ubique
 K servavit ubique L servavit d 7 primitivi] α primitiva libri relativa]
 d latina D 9 proprie] r propriae RB a add. d 10 defecit HGL 11 sui
 in nominativo R communes D 12 nominativus] r nominativo R *ἐ* h *1+ b
 ei H ei R eius B ei vel oy D *οἱ* d 13 propterea] GLK et sic Bekkerus ad
Apollon. de pron. 100 B 2 praeterea RBDH *οὗ* vel *αὐτοῦ* add. d *αὐτοῦ* v.
 Bekkerus L I. *ΑΥΤΟΥ* R *ΕΥΤΟΥ* K *ἐαυτοῦ* add. d *ΕΥΤΟΥ* R 14 ipsa B
 ipse habet in K 15 per] r pro R 17 De secunda declinatione pronominis inscr.
 l est om. G modus est B eorum pronominum quae R qui G geniti-
 vos in mg. add. K 19 assumpsit R adsumpsit BDH 20 singulares] utriusque
 generis Heidelberg. teste Lind. illis] sc. *genetivis*; scripsi. illis qui s desinunt r *Hei-*
delb. illis quae s desinunt RBH illis q̄ in s desinunt (desinunt G dissinunt K) DGLK
 illo qui in s desinit d post desinunt (desinit etc.): hoc est genetivus (al. genitivus)
 singulari add. libri, et deinceps: et dativo ablativo et accusativo pluralibus add. D
 del. d et dativo vel ablativo et accusativo pluralibus R et dativo et ablativo et accusa-
 tivo (accusativo LK) pluralibus BHLK Heidelberg. et dativo et ablativo et accusativo
 et ablativo pluralibus G quibus] cui s. genitivo d auctores frequenter G
 21 ut huiusce Heidelberg. teste Krehlio quomodo et—consonantem ut om. Heidelberg.
 22 eius qui in B terminantibus ex terminationibus mut. H ut om. GLK
 23 in reliquis G casibus quoque H ce eandem K 24 huncce] haecce GK
 sequente e D ablata om. RBH Heidelberg.

p. 358. 59 P.

p. 364. 65 K.

pham, manentibus duabus c solebant producere 'hoc', ut Virgilius in II Aeneidos:

Hoc erat alma parens, quod me per tela, per ignes
Eripis.

sed scriptorum negligentia praetermisit unum c. et sciendum, quod accusativi casus singulares et genetivi plurales m in n convertunt c consequente: 'hunc hanc, horunce harunce'.

- 10 Genetivus et dativus supra dictae declinationis in ius terminantium communis est trium generum: 'ille illius illi', et producitur paenultima genetivi, quam tamen poetae etiam corripiunt absque uno 'alterius', quod quia solum duabus vincit syllabis proprium nominativum, corripit semper paenultimam i. reliqui vero casus secundum mobilium regulam nominum declinantur: 'illum illam illud, ab illo ab illa ab illo', similiter plurales 'illi illae illa, illorum illarum illorum, illis, illos illas illa, ab illis'; si cetera eiusdem formae tam pronomina quam nomina. et sciendum, quod in e quidem terminantia masculina mutatione e in a faciunt feminina: 'ille illa, ipse ipsa, iste ista'; 'is' vero 'ea' facit, quod solum literam principalem mutavit in feminino; masculinum enim ab i, femininum ab e incipit. 'hic' enim et 'haec' ab eadem videntur litera incipere, cum aspiratio in principio utriusque ascribitur, quomodo et apud Graecos οὗτος et αὐτή vel ἦ et ὅς, quamvis diversas habeant vocales, ab eodem tamen incipiunt spiritu. eorum neutrum 'hoc', quia et principium et finem servavit masculini, mediam vocalem mutavit. illud etiam attendendum, quod cum 'ille illud', 'iste istud', 'is id' faciant neutra, 'ipse' solum, quod et 'ipsus' invenitur a vetustissimis prolatum, neutrum in | um desinens facit. Terentius in Andria: ||

Ipsus mihi Davus, qui intimus est eorum consiliis,
dixit.

idem in eadem:

† Hoc ipsum. - Atque † hoc ipsum nihil pericli est,
me vide.

1° cc libri hoc l ut] unde G Verg. Aen. II 664 sq. cf. lib. XII § 25
3 hoc^c G hoc. c. H hoc GLK 5 negligentia] r negle R unam DHGL 6
singulares] r singularis R c sequente GL 10 tamen et poetae etiam B 11 ui-
cit duabus K uicit BDHGLr corripuit G 12 secundum] secum R 13 ab
illo illa illo L ab ab illo illa illo H plurares G 15 cetera] b cetera B caeterae
G 16 mutatione eius in HGLK femina R femininum B 19 haec et eadem
G videntur] r uidetur R aspiratione RrH 20 utriusque] d trisusque D
oὗτος—ἦ] om. D ταιτος et ταιτη D ταιτωτ et ταιτη G αιτωτ et αιτη R et]
et BH 21 hoc et * (H ni f.) Rr habent G tamen om. H? 22 quia et] h
quia H 23 adtendendum Bd adtendum D 24 faciunt DLK 26 fecit DHGLKr
Ter. Andr. III 3, 44 in Andria om. G 27 ipsus(i) H dausus(ti) D
intumus est Bas. intumust Bemb. 29 Ter. Andr. II 2, 13 eodem R 30 Istuc
ipsum. — Atque istuc ('an Atque istuc?') Fleckeisenus) ipsum libri Ter. nihil libri
Prisc. cum Bas. nil Bemb. periclist Bemb.

p. 959 P.

p. 565 K.

illa enim quae quibusdam visa est ratio non adeo firma videtur, ideo in um facere neutrum, quia in us desinit masculinum: nam 'alius', cum in us terminetur, neutrum tamen 'aliud' facit. omnia neutra pluralia similia sunt singularibus femininis, ut 'illa, ea, haec'.

Supra dictorum pronominum declinationem sequuntur nomina octo. in us quidem desinentia quinque: 'unus', 'solus', 'totus', 'alius', 'ullus' (quod tamen ab uno diminutivum esse plerisque videtur, sicut a vino 'villum') et quod ab eo componitur 'nullus'; in er duo: 'uter', 'alter' et ex eis composita: 'uterque', 'alteruter', 'neuter'; in is vel i unum, 'quis' vel 'qui' et quae ex eo componuntur. haec tamen ipsa secundum mobiliū regulam nominum solebant apud vetustissimos terminare etiam genetivos et dativos, ut Terentius in Andria:

tam iners, tam nulli consili,
pro 'nullius consiliū'. idem in heautontimorumenō:
† dum loquitur alterae,
pro 'alteri', et in eunūcho:

Solae mihi ridiculo fuit,
pro 'soli', et 'cuicuiusmodi' pro 'cuiuscuiusmodi' Cicero pro Sexto Roscio: vereor enim, cuicuiusmodi es, T. Rosci, ne ita hunc videar servare, ut tibi omnino non pepercerim. cum igitur iuniores frequentius supra dicta nomina secundum in ius terminantium pronominum formam declinaverint, in uno ex eis magis nominum declinationem sequuntur, 'neuter neutri neutro' dicentes, cum apud veteres etiam in ius secundum simplicis sui declinationem inveniatur desinens genetivo et in i dativo. Plautus in vidularia:

neutri reddibo,

Donicum res † diiudicata sit.

cum igitur supra dictae formae nomina soleant in um facere neutra: 'unus 12 unum, solus solum, totus totum, ullus ullum, uter utrum, alter alterum',

3 terminentur Rr fecit BDHGLKr pluralia H 4 feminis L 5 De VIII. nominibus in declinatione pronominum *inscr. l* secuntur RDH sequuntur K
7 uno denominativum D esse ex corr. r 8 habeo RrD duo inveniuntur uter G et ab eis G 9 In is(h) D nel in i DG 11 vetustissimos ex vetustissimos corr. H 12 dativo L Ter. Andr. III 5, 2 v. lib. VI § 36 in Andria om. G 13 consilii libri 14 Ter. heautont. II 3, 30 sq. alterae | Dum narrat; et sic etiam Prisc. lib. VI § 5 in heautontimorumenō om. G heautontimorumenō D eautontimorumenō B eautontimorumenō K 16 Ter. eun. V 6, 3 iunūcho K 17 selq B Mihi solae (sole Bas.) Terentius et sic lib. VI § 5 mihi] r mehi

R rediculo G rediculae K 18 cuicuiusmodi] r cuicuiusmodo R cuiusmodi GL cuiusmodi GLK Cic. pro Roscio Amerino or. 34, 95 19 quicuiusmodi (al. quicquid modi vel cum eiusmodi) libri Cic. es T. Rosci] Ciceronis Oxon. duo est Rosci libri Prisc. cum parte codd. Cic. es Rosci vel est Rosci vel est Roscius alii codd. Cic. ita om. Cic. Monac. videar voluisse servare Cicero 21 nominasse cunctum R 22 declinaverunt BDHGLK declinationem] r declinationum R 23 secuntur RB etiam in ius om. B 24 desinens in ius genitivo GL 25 Plaut. vidul. fr. 5 p. 442 Both. cf. lib. VI § 32 26 reddibo Hh reddi. bodoni cum K 27 diiudicata GLK cf. v. l. lib. VI l. l. erit codd. lib. VI l. l. 28 soleant R 29 alter] r altes R

duo tantum in d finiunt ea: 'quis | quid', 'alius aliud'. 'alis' quoque antiquissimi pro 'alius' protulerunt; eius genetivus rarus est in usu et cum debuit una syllaba vincere suum nominativum || et dativum, tamen par est syllabis, sed producit i paenultimam semper. nec non etiam secundum nominum secundae declinationis regulam in i quoque invenitur Marcus Cato de vestitu et vehiculis: nam periniurium siet cum mihi ob eos mores, quos prius habui, honos detur, ubi datus sit, tum uti eos mutem atque alii modi sim. G. Licinius in II: perversum esse, alii modi postulare Pyrrum in te atque in ceteris fuisse. Caelius in I: neque ipsi eos alii modi esse atque Amilcar dixit, ostendere possunt aliter idem in quinto; nullius alius rei nisi amicitiae eorum causa G. Caesar in Anticato prior: uno enim excepto, quem alii modi atque omnis natura finxit, suos quisque habet caros G. Fannius in Iannalium: cum in vita agenda didicimus, multa quae inpraesentiarum bona videntur, post pessima inventa et multa amplius alius modi atque ante visa essent. sed quod est mirum, feminini etiam generis genetivum quidam in i protulerunt Caelius in I: antequam Barcha perierat alii rei causa in Africam missus.

- 13 'Quis' etiam communis esse generis putaverunt vetustissimi, sicut apud Graecos τίς. Terentius in eunucho:
hunc oculis . .

1 De genitio nominis alius. *inscr. I* alius] r ali R 2 pro alius antiquissim
G alius] r aliis R raro H? 3 nominativum suum G tamen ex tam corr
H 4 etiam add. r 5 inveniuntur L 6 Marcus Cato] r cum codd. lib. VI § 36
ubi cf. ann. (cui add. Iordanum quaest. Cat. p. 54 sq.), et 82. Ellendtio hist. eloq. R
p. CXVII sq. ed. pr., Weichertio poet. Lat. rel. p. 92. Marcus caelius (celius B) R rel.; lib
VI § 36 etiam Cato in Marcum Caelium commemoratur, ut inter describenda exempla illi
petita error hic fortasse ipsi archetypo illatus sit et de vehiculis R vehiculis] d ueicu-
lis D periniurium] b periurium BHG peiurium L 7 ab RrD 8 C. Licini
Macri ann. lib. II fr. v. lib. VI § 36 G. Licinnius Heidelb., Krehlius I p. XXI
Glicinius r C. Licinius Weichertus l. supra l., de qua lectione si contulisset lib. VI § 36 e.
82 non dubitaturus erat Schweiglerus hist. Rom. I 92 not. 5 Quintus rel. 9 ali
D phyrrum R phirrum G pyrrium D pyrrum Bh phirrum KL 10 L. Caetii An-
tipatri ann. lib. I fr. p. 190 Kr. fr. 6 p. 315 Roth. Coelius in prima B 11 ha-
milcar DH 12 L. Caetii Antipatri ann. lib. V fr. v. lib. VI § 36 in quinto] r in quinto
Hh quintus RBDGLK nullus K alii L amicitiae Rr 13 C. Caesar in An-
ticatione prior v. lib. VI § 36 caesar om. K antichatione D 14 atque] at G
omnes R om̄s L caros] r karos G casos R 15 C. Fannii ann. lib. I fr. p.
173 Kr. fr. 2 p. 311 Roth. multaq; in praesentiarum B 16 pessima] addidi,
mala Rothius, num pestima? 17 alius modi ex aliis modi corr. B atque in li-
tura d 18 quidem B 19 celius R Coelius B L. Caetii Antipatri ann. lib. I
fr. p. 190 Kr. fr. 7 p. 315 Roth. in I om. G Africam] r africa R africam H
africam K 20 misus LK 21 esse] r est R 22 τίς] r οἷς R οἷς GL, qua
lectione coni. suam ad Apoll. de pron. 35 B 3 tuetur Bekkerus ed. suae p. 165
Ter. eun. IIII 4, 10 sq. in eunucho om. G iunucho K 23 oculis suis Te-
rentius

p. 980. 61 P.

p. 566. 67 K.

Nostrarum † quisquam non vidit, Phaedria,
'nostrarum quisquam' dixit pro 'quae|quam'. Plautus in aulularia:

Dic mihi, si audes, quis ea est, quam vis ducere uxorem?
et obliquos eius casus tam secundum tertiam quam secundam declinationem
terminabant, unde nunc quoque accusativus masculini in em secundum
tertia proportionem profertur, quamvis feminini in am, ut 'quem quam',
ablativus quoque non solum in o, sed etiam in i: 'a quo' vel 'a qui' et
'a qua' vel 'a qui'. Virgilius in XI:

Accam ex aequalibus unam,

10 Quicum partiri curas,
pro 'quacum'. Terentius in eunucho:

Quicum? - Cum Parmenone.

nominativum quoque pluralem non solum in i et ae, sed etiam in es, 'qui,
quae', vel 'ques', accusativum etiam 'quos, quas' vel 'ques', ut Pacuvius
15 in Medo:

ques sunt isti?

Cato: quescumque Romaeregnavissent. Accius in Neoptolemo:

Sed quaedam.

nam dativum et ablativum nunc || quoque tam per is quam per bus pro-
ferimus, 'quis' vel 'quibus'. sciendum autem, quod 'qui', quando pro
interrogativo vel infinito, id est pro 'quis' ponitur, circumflectitur, quando
autem pro relativo, acuitur per se, in lectione vero gravatur. similiter 14
obliqui casus generalem accentuum regulam servant, quando sunt infinita
vel interrogativa, quando vero relativa, acuuntur per se, idem in lectione
20 gravantur per omnes syllabas.

Quaeritur in hoc modo declinationis, cum omnis dativus una syllaba

1 nostrum *Bemb. m. alt. corr.* quisquam non] numquam quisquam *Terentius*
post quisquam: non — quisquam *om. R add. r* phedria *HGKr* phoedria
B pedria *L* 2 dixit quisquam *L* pro] *d* per *D* *Plaut. aulul.* II 1, 48 *cf. G.*
I. Vossius de anal. III 28 p. 247 *ed.* 1635, *Bondamus var. lect.* p. 314 (*vidul.*
fr. 4 p. 441 *Both.*) in aulularia *om. G* aulularia *H* uidularia *RBD* 3 mihi]
r mi *R* si audes] *sic etiam schol. Pers.* 3, 89 quaeso libri *Plautini* quis]
quae *schol. Pers. l. l.* ducere uis *schol. Pers.* 4 eius] *eī* *H* quam se-
cundum secundam *GK* 5 em] *.m. R* 6 proportionem] *r* proportionem *R* fe-
mininum *L* femini *K* 7 quoque *om. L* 8 *Verg. Aen.* XI 820. 822 9 eocam
ex corr. h saccam *Pal.* una (*sic*) quicum in *tit. B* 10 quacum *Pal.* quacum *m.*
alt. partiri] *d* partyri *D* 11 *Ter. eun.* III 4, 31 eunucho *G* iunucho *K*
12 Quicum? *om. D* qui *add. d* Qui cum ele cum Parmenone *K* ? Cum *om. BGL*
13 et ae] et *e* *H* et in ae *R om. LK* 14 accusativum] *d* Accusativus *D* *Pa-*
cuv. Med. fr. 19 p. 133 *Both. fr.* III p. 87 *Ribb. cf. Charis. p.* 70. 108 *P.* 91. 133 *K.*
..ques sunt is? - Ignoti, nescio ques ignobiles. 16 quae *B q̄ L* et *cod. Char. p.* 70
ques sunt isti] *q. s. suntis cod. Char. p.* 108 *cf. Ritschellium ind. lect. Bonn. hib.*
a. 1855/6 p. VII isti] *om. cod. Char. p.* 70 *P.* 17 *M. Catonis origg. lib.* II
(*Charis. p.* 70 *P.* 91 *K.*) *fr.* p. 107 *Kr. fr.* 34 p. 274 *Roth. fr.* XXXVI p. 36 *Wr.*
Quescunque *LK* regna uidissent *D* Actius *L* Accti *Neoptolemi fr.*
14 p. 224 *Both. fr.* XIII p. 167 *Ribb.* 19 quam] tam *G* 21 infinitivo *R* cir-
cunflectitur *L* 22 relativo] *r* relauo *R* accuitur *G* 23 accentum *G* 24 ac-
cantur *G* accuuntur *H* idem] id est *BDLK* et in rasura *G* 26 De dativo quis
et hic et is *inscr. l*

p. 961 P.

p. 567. 68 K.

minor sit genetivo _ 'illius illi', 'istius isti', 'ipsius ipsi', 'unius uni', 'solius soli', | 'utrius utri', 'alterius alteri' _, an 'huius huic', 'cuius cui', 'eius ei' monosyllaba sint accipienda in dativo, quod regula exigit et plerique poetarum metris comprobant, ut Virgilius in IIII Aeneidos:

Cuique loci leges dedimus, conubia nostra

Reppulit,

idem in I georgicon:

Huic a stirpe pedes temo protentus in octo,
et ubique hoc servat. inveniuntur tamen, sed raro, bisyllaba, et maxim
'ei' differentiae causa, ne interiectio esse putetur, quod de nomine quoque tractantes memoravimus. unde pluralis etiam dativus et ablativus secundum analogiam in ius terminantium genetivum singularem, quorum dativus singularis in i terminans et pluralis in is desinens pares habent syllabas, 'ei' 'eis' vel 'iis', ut 'cui', 'quis', 'huic', in quo c per adiectionem differentia
15 causa accedit, 'his', quamvis et 'hibus' pro 'his' antiqui protulerunt Plautus in Curculione:

Eodem hercle vos +paro et pono, parissimi estis hibus
quod per diaeresin autem 'ei' et 'eis' invenitur bisyllabum, ostendit Iuvenalis in V:

Implet et ad moechos dat eisdem ferre cinaedis.

Stattius quoque 'huic' videtur protulisse per diaeresin in primo silvarum

Laetus huic dono videas dare tura nepotes.

idem in eodem:

Falsus huic pinnae et cornua sumeret aethrae.

'cui' quoque Terentianus de literis:

Verum ut cuique est proximitas loci sonive;

est enim Sotadeum ex duobus ionicis a maiore et tribus trochaeis. in eodem

2 alteri* B 3 sit B sunt G 4 Verg. Aen. IIII 213 sq. in IIII. in aenei
dos G 5 conubia G 6 repulit GLK 7 Verg. georg. I 171 8 a^o Mea
potentus H 9 bisyllaba L bysyllaba Db bysyllab* B bisyllabae r 11 ablati
uus * secundum R 14 uel is L ut] et B 15 caussa R accidit RBGL
16 Plautus] g plutus G Plaut. Curc. IIII 2, 20 Curculione] r eusculione
17 ercle D hercle vos] erclebos L aerclebos G ercie os K paro] r par
R pouo et paro Plautus hibus] sic etiam Plauti vetus, al. hibus pro his R hibus
Gg ibus al. codd. Plaut. 18 autem del. r bisyllabum GL bysyllabum D bisylla
bum K Iuv. sat. V 14, 30 cf. lib. VII § 15 20 mechos LKr mecos R eis
dem] r eis R cinedis RB cynedis D 21 Stattius silv. I 1, 107 quoque in prim
a^o sillabam
huic R dyheresin syllabarum: Laetus Rr diaeresim syllabarum in primo Syl. α
prima sillabarum L pri syllabarum B prima syllabarum DHGK primo syllabarum
22 tura] G iura BDHLKr cum Stat. Vratilav. al. iure R 23 Stat. silv. I 2
135 24 falsas v. l. codd. Stat. pennas DGL, edd. Stat. pennis H cornu
sumere thotre B sumere taethrae GL sumere tethrae K sumere taetrae H aetra
R aetrae D 25 cui quoque] cuique Rr terrentianus GL Terentian. Maur
v. 183 p. 2387 P. 26 loci sonive] Terentianus locis oriri codd. Prisc. 27 sots
daenm RH sotadoeum D et] r ex R om. D trocheis GLK throcheis R trocei
D Terent. Maur. v. 234 p. 2388 P.

p. 961—63 P.

p. 568—70 K.

Ex ordine fulgens cui dat nomen sinopes. ||

Tertius modus declinationis pronominum est, qui sequitur per omnia 16
mobiliū declinationem nominum, | 'meus mea meum', 'tuus tua tuum', 'suus
sua suum', 'noster nostra nostrum', 'vester vestra vestrum'. notandum tamen,
5 quod 'meus', cum secundum regulam vocativum deberet facere 'o mee', eupho-
niae causa duas e breves in i longam convertit. Terentius in adelphis:

o mī Aeschine,

O mī germane.

idem in eunucho:

10 Eho, Parmeno mī, nostin?

adeo autem masculini est vocativus possessivi, et non genetivus vel dativus
primitivi per syncopam, quod quibusdam videtur, quod numquam vocative
positum feminino vel neutro adiungitur. cuius quidam nominativum etiam
in 'ius' dixerunt, quod et Charisius et Celsus ostendunt.

15 Quartus modus est, qui sequitur per omnes casus tertiae declinationis
nomina, 'nostrās nostrātis', quod ideo in extrema circumflectitur syllaba,
quod per syncopam profertur; vetustissimi enim similem genetivo nomina-
tivum quoque proferebant.

'O' non esse pronomen, multis modis ostenditur. nam ex quo sit IIII 17
20 nominativo? 'tu' enim, quod est secundae personae, eundem habet no-
minativum et vocativum, qui assumit 'o', ut 'o tu'. 'hic', 'haec', 'hoc'
tertiaē sunt personae, quae caret vocativo.

Non est igitur pronomen: nec articulus vero, cum semper in demon-
stratione ponitur 'o', quae contraria est relationi, quam articulus significat.
25 deinde articulum Romani non habent. nam 'idem', quamvis ὁ αὐτός, quod
est articulus praepositivus cum pronomine, significet, apud nos tamen non
ex articulo et pro[nomine] componitur, quemadmodum apud Graecos, sed
ex pronomine et ad[verbio], 'is' et 'demum'. 'qui' quoque, ὅστις, signifi-
cationē interpretationis videtur habere articulum subiunctivum, simplex ta-

1 fulgens] pulvis *Ter. ed. princ.* nomen] locum *Terentianus* sinopes *h*
sinopsis *Terentianus* 2 De tertia decli pronominis *inscr. l* est declinationis pro-
nominiū *G* 5 deberet *h* debet *H* euponiae *G* 6 duas ee *r* *Ter. adelph.*
II 4, 4 sq. 7 *eschine *K* eschine *BL* escinae *D* 9 *Ter. eun.* II 3, 60
euncho *G* iuncho *K* 10 eho] heu *LK* parmen. omi *B* nostin] *r* nostim *R*

12 quod quibusdam] *b* qu** quibusdam *B* 13 femino *R* etiammīos *D* 14
in ius] *r* in ios *RH* mius *K* mius vel mios *B* charissius *Rr* ^h carisius *D* carisius
GLK Charisius *p.* 133 *P.* 159 *K.* caelsus *K* caelsus *L* 15 De quarta decli
pronominiū. *inscr. l* 16 circumflectitur *L* 19 De eo quod non sit o pronominiis
uocatiū. sed uocantis adverbium *inscr. l* pronomen nec (uel *Heidelb. teste Lind.*)
articulus (articulum *h* (non *H*) *Heidelb. aliūque codd. Krehlii*) libri 21 adsumit *B*

hic ** haec ** hoc (et—et) *K* 22 caret *D* 24 contrariō *D* quam] *r*
quem *R* 25 habebant *H* nam] *r* Non *R* ὁ αὐτός] *add. d* οὐτως *B*
27 quemadmodum *H* quemammodum *BL* 28 ὅστις] *add. d* significatione*(m)

H significationē *B* 20 interpretationis] *h* interpretationē *RrD* interpretatione *H* et ex
interpretationē *corr. B* subiunctum *H* subiunctatiū *K*

men est nomen apud Latinos, quomodo plurima quoque alia inveniuntur apud nos simplicia, quae apud Graecos composita sunt, ut 'felix' *εὐτυχής*, 'sanctus' *ἐσθλός*, 'pius' *εὐσεβής*, et alia mille. non tamen ideo significationem Graecam attendentes debemus ea composita dicere vel quae ex contrario inveniuntur simplicia apud illos, apud nos composita, ut 'incestus' *μεμολυμμένος*, 'ineptus' *μωρός*, 'superfluus' *περιττός*, sicut et multa alia. sine dubio igitur 'o' adverbium est vocandi et optandi, est etiam interiectio.

18 nihil tamen interest inter 'o', hoc est vocativum, et 'heus'. quomodo enim dicimus 'heus iuvenes', sic 'o iuvenes'. itaque omnibus vocativis praepositur: 'o tu, o mi, o noster', quippe adverbium vocandi, quod nulli alii casui nisi vocativo huiusmodi adverbia possunt adiungi, sicut etiam verba secundae personae, ut 'venisti ad me Virgili', et pronomina, 'fecisti tu Homere, venisti tu Terenti', nisi cum substantivis vel vocativis adiungantur verbis. tunc enim etiam nominativis utimur, quomodo et in prima et in tertia persona, ut 'tu es doctus, ego sum prudens, Priscianus ego vocor, tu vocaris Herodianus'.

Male igitur quidam secundam personam nominativum non putaverunt habere. si enim nomina, quae semper tertiae sunt personae, tamen, si cum supra dictis verbis sint iuncta, possunt etiam primam et secundam significare, ut 'Socrates sum, Socrates es, Socrates est; Socrates vocor, Socrates vocaris, Socrates vocatur', quomodo non in pronominibus quoque, quae maxime discernunt personas, accipiamus nominativum etiam in secunda persona: 'ego sum bonus, tu es bonus, ille est bonus'?

19 Non igitur nominativi nominum vel participiorum semper tertiae sunt personae, sed quando carent substantivo verbo vel vocativo. nemo || enim recte dicit 'Apollonius ambulo, Aristophanes ambulas'. pronomina enim primae et secundae personae ideo maxime accipiuntur, ut loco propriorum fungantur nominum cum verbis earundem personarum, ut 'ego ambulo, tu ambulas'. itaque loco tertiae personae melius nomen ponitur, et maxime si |

1 nomen est BG apud Latinos quomodo nomen K 2 ut felix—*εὐσεβής*] in mg. add. d sanetus sioc pius D del. d *εὐτυχής* B 3 *ἐσθλός*] Bekkerus ad Apollon. Dysc. de pronom. p. 193 *ἀγιος* libri praeter D *εὐσεβής* GLK *εὐσεβής* d

4 . Debemus H quae om. R add. r 6 *μεμολυμμένος* DL *μεμολυμμένος* G *μεμολυμμένος* B *μωρός*] r *μωρος* RHGLK *μωρος* B *περιττός*] r *περιτός* R *περιτός* d *peritos* D *περίτος* K *περίτος* B 7 est uocandi in mg. add. b

8 heus] h eius ni f. H 9 iuuenis K iuuenis DG iuuenis DGL 10 Quippe est adverbium K adverbium est B 11 sicut] . Sic B 12 me ut uirgili K fecisti me homere L 13 adiunguntur r 14 enim om. D etiam add. k 15 priscianus GK 17 De eo quod nominatiui ad secundam aliorum uerborum personam adiungi possunt. *inacr. l* secundam] d secundum

D 20 es] b est B 21 *σοκράτης* uocaris Rr *socratis* uocaris *socratis* uocatur B quoque add. r 22 maximae RDH accipimus H accipiemus K 23 persona om. H 24 // tertiae sunt personae/. semper Gg personae sunt DHK 25 substantiuo uerbo K 26 dicit b appollonius RHGL appolonius K aristophanes B aristofanes GK Nomina B 28 earundem] g earundam G 29 personae om. K maximae RH

p. 964. 65 P.

p. 571 K.

absit: 'ego facio, tu facis, Tullius facit', nisi vel praesens sit iuxta et demonstrative hoc ipsum volentes indicare dicamus 'hic' vel 'iste', vel longe videatur et dicamus 'ille', vel, si absit, quasi de iam cognito utamur relativo 'is', dicentes de quo iam novimus aliquid vel locuti ante sumus. cum igitur semper in demonstratione sit prima et secunda persona, hoc autem nominis careat nominativus, iure ad tertiam recluditur personam. substantivis autem et vocativis solis ideo adiunguntur verbis et primae et secundae personae nominativi nominum, quod videntur ipsa haec verba vim demonstrativam habere. ostendunt enim substantiam ipsarum personarum vel nominationem, in qua similiter substantia demonstratur, nec egent pronomini-
bus, quae demonstrationem substantiae significant.

Cum igitur omnia quae sibi coniunguntur in diversis posita personis casualia, sive disiungantur seu copulentur, eundem servant casum, vocativus hoc solus servare non potest. dicimus enim 'vel Probus vel Donatus, et Priscianus et Theoctistus, et ego et ille, vel mei vel tui, et mihi et tibi, vel me vel te, et a me et a te'; vocativus autem, nisi in una eademque persona conferantur diversa nomina, iungi non potest, ut 'bone et caste et formose'; quia enim alia persona hunc casum habere non potest nisi secunda, eo diversas iungere personas non possumus, ceteris vero casibus diversas personas iungimus, quippe cum in omnibus illi inveniuntur personis ergo quando dicimus 'et ego et ille et tu', sine dubio nominativus est 'tu'. idque maxime dinoscitur in plurali numero, quod pluralia conceptionem habent personarum. ergo quando dicimus || 'ego et tu docti sumus', sine dubio 'tu' nominativus intellegitur, et quod pronomina isdem casibus adiunguntur in nominibus: 'ego Virgilius, tu Virgilius, ille Virgilius; mei Virgilii, tui Virgilii, illius Virgilii', et quod ad interrogationes nominativi redduntur: 'quis scripsit? ego', 'quis scripsit? tu', 'quis scripsit? ille'.

Et quicquid habet vocativum, hoc et nominativum habet, quicquid autem nominativum, non omnimodo et vocativum neque enim interrogativa nomina nec infinita nec abnegativa nec distributiva vel impertitiva nec relativa, quae

1 facit] b facit B et add. r 2 volentes indicare volentes K indicare] r indicat R 3 videatur longue K cogito] g cognato G 4 novimus] novū GLK loquuti D 5 semper om. G in demonstratione semper K 6 caret nominis L caret G 7 vocativis] r vocativi R 8 nominativi om., nominum — habere supra post vocativi exhibet R, del. et nominativi — habere post personae add. r 12 De eo quod vocativus vocativus in diversis personis adiungi non possit inscr. l 13 sine disiunguntur sine H disiunguntur K 15 vel priscianus et L priscianus G Theoctistus] theocistus L theotistus BK theotistus R theocthistus H theocthistus D et ante ego om. B 16 et a te et a me GL „et a te „et a me K 17 conferatur B 18 formose b quia] r qui R 19 personas iungere B possumus K 20 omnibus (n—i) R omnibus (n) L 21 et ille et ego L et ego et ille et tu] r ego et tu docti sumus R dubia est nominativus est G nominativus] b nominativum B post nominativus: est tu — nominativus om. R add. r 23 ego et docti r 24 isdem B hisdem GLK 25 in om. RBDH 26 ad add. r 27 qui scripsit? tu R qui scripsit? ille H 30 infinitiva GLK uel infinitiva k impertitiva k imperativa LK impertiva k impertita RG impertita BDH quae ex quia corr. H

omnia carent demonstratione, vocativos pollicentur, ut 'quis' vel 'qui, qualis, talis, quantus, tantus, alius, nullus, alter, alteruter, uter, | uterque, singuli, bini, terni, quaterni' et similia, nec primae et tertiae personae pronomina. cetera vero nomina per vocativos casus, etiam si sint appellativa, loco priorum funguntur, cum demonstratio ipsa definit praesentem secundam personam et habet in se vim et significationem pronominis 'tu' vocativi.

Illud etiam sciendum, quod omnia pronomina apud Latinos absoluta sunt et tam praepositiva quam subiunctiva rectique accentus, id est ὀρθοτονούμενα, cum apud Graecos sint quaedam inclinativa, ut μοῦ, μοί, μέ, V 22 'ego dico, dico ego; tu dicis, dicis tu; ille dicit, dicit ille'; absoluta autem 10 dicuntur, quae cum aliis sociari possunt vel non; nam dicendo 'ego dico' possum et solus intellegi et cum alio. solet tamen met addita plerumque significantiam vel discretionem ostendere, quam Graeci διαστολήν dicunt: 'egomet', ego et non alius. nec non etiam 'ipse ego' vel 'egomet ipse', ut Terentius in adelphis: 15

Egomet rapui, ipse egomet solvi argentum,
id est ego et nullus alius.

'Sui' solum apud Latinos reciprocum fit in eadem tertia persona, quod Graeci ἀντανάκλαστον vocant, id est quando ipsa in se actum reflectit persona, ut eadem sit et agens et patiens, potest significare ἐαυτοῦ 'sui'. nam τὸ 'ἐμαντοῦ' et 'σαντοῦ', quod est primae et secundae personae, non || habemus, sed pro eis simplicibus primitivis utimur, quae tam in reciprocatione quam in transitione poni possunt, ut 'mei misereor' et 'mei misereris', similiter 'tui misereris' et 'tui misereor'. nec mirum, cum apud Graecos quoque vetustissimus omnium fere auctorum 25 Homerus simplicibus utitur pro compositis, ut:

ἐμὲ λύσομαι

2 uter om. D 3 quaterni in mg. add. K 4 nomina] r pronomina R omnia
G loca D 5 demonstratio R secundam presentem B 7 De eo quod absoluta pronomina sint. inscr. l etiam om. K apud latinos in mg. add. k 8 sunt tam D orthotonumena D ὀρθοτονόμενα K orthotonumena L orthotonumena G orthotonumena B ὀρθοτονόμενα R orthotonumena H 9 indeclinativa H ut μοῦ, μοί, μέ] om. D ut μοῦ μοῦ με δ ut ἀμοῦ. ἀμοῦ. ἀμαε GL ut ἀμοῦ ἀμοῦ ἀμαε K
10 ut ego Dr Absoluta ex Absolute corr. H Absolute Gg Absolute B 11 possent B possint GL 12 solet] k s et G ** (s & ?) K tamen] autem D 13 διαστολήν] r om. D ΔΙΑΘΟΛΗΝ R ΔΙΑΤΟΛΗΝ d diastolen B 14 egomet ego et non in rasura K 15 Ter. adelph. III 4, 20 in adelphis om. G adellis H 16 ipse egomet] Terentius ipse ego libri Prisc. 18 Sui hoc solum B 19 Graeca hic et in sqq. usque ad libri finem om. D add. d ΑΤΑΝΑΚΛΑΚΤΟΝ R ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΚΤΟΝ H ΑΝΤΑΚΛΑΚΤΟΝ G αντανάκλαστον (ta) B quando] k quod K flectit H 20 sit agens r satagens R post patiens: quae ἰδιοπάθειαν (ἰδιοπάθειαν DLr ἰδιοπάθειαν R ἰδιοπάθειαν H ἰδιοπάθειαν G ἰδιοπάθειαν K idiopathiā B) add. libri *ΑΥΤΟΥ H et ΑΥΤΟΥ B ΑΥΤΟΥ G 21 ἐμαντοῦ] l ΕΜΥΤΟΥ L ΕΑΥΤΟΥ GK σαντοῦ] r ΕΑΥΤΟΥ R 23 in **transitione (re?) B mei misereor mei G 24 misereor] b misereor B 26 homerus] r homerus R utitur] rd om. D utimur R compositis H Hom. II. X 378 27 ἐμὲ λύσομαι] l ΕΜΕΑΥΟΜΑΙ R ΕΜΕΑΙ ΟΜΑΙ B ΕΜΑΥ. ΟΜΑΥ D ΕΑΜΕΑΥΟΜΑΑΥ G et in litura L ΕΑΜΕΑΥΟΜΑΑΙ K

p. 506. 67 P.

p. 572. 73 K.

pro ἐμαυτόν. 'sui' quoque tam ἑαυτοῦ quam οὗ significat, quod semper est relativum. nec mirum, cum hoc quoque apud Homerum inveniatur saepe simplex pro composito, ut:

Πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα,

id est 'ante se fugientem', αὐτοῦ pro ἑαυτοῦ dixit.

Nominativum autem ideo non habet hoc pronomen (id est 'sui sibi se a se') | quia necesse est, quando τὸ 'ἑαυτοῦ' significat tam actionem quam passionem, in eadem intellegi persona. non aliter igitur potest proferri is, in quem aliquid agitur, nisi per obliquos casus. evenit enim, ut a nominativis actus proficiscentes ad obliquos sive in transitione personarum intellegantur sive in una eademque persona. in transitione, ut 'Aristophanes Aristarchum docuit, ego te honoravi, tu mihi dixisti'; et per sola quoque verba nominativus intellegitur et transit rursus ad obliquos, 'dedi tibi, honoravi te'. in una quoque eademque persona hoc idem fit, ut 'Phemius se docuit', docendi enim transitio non ad alteram fit personam, sed ad ipsum Phemium reciprocatur, 'Ajax se interfecit', rursus enim 'interfecit' ad ipsum Aiace reciprocatur. huiuscemodi igitur structuris primitivorum pronominum cum verbis accidit, una eademque voce et transitivam demonstrare personam et reciprocam. unde Homerus quoque, antiquitatis auctor, in simplicibus semper pronominiibus et intransitivis ponit, ut dictum est, personas et transitivas, ut

ἐμὲ λύσομαι

pro ἐμαυτόν, unus enim et idem loquitur; ἐμὲ autem ἔγνω transitive: alter enim cognovit et alter est cognitus. postea iuniores addiderunt composita 24 pronomina, quae intransitivis significarent personas, simplicibus vero usi sunt transitivis. itaque αὐτοπαθεῖς compositas, id est 'ipsas agentes eademque patientes' dixerunt, illas vero, hoc est simplices, ἀλλοπαθεῖς, hoc est 'in alias passionem facientes' nominaverunt. iure igitur nos, qui in

1 ἐμαυτόν] l ἐμαυτὸν Rr MAYTON GK emaiton B MAITON L EAYTON GL
 οὗ] R AYTOY in mg. add. r 2 quoque om. G inuenitur GL 4 Hom. Il. V
 56. 80 ΠΡΟΣΘΑΥΤΟΥ' ΕΞΗΦΕΥΓΟΝΤΑ H ΠΡΟΣΘΕ' ΗΘΕΝ ΑΥΤΟΥΦΕΙΓΟΝΤΑ (ΑΥΤΟΥ in
 mg. add.) K ΗΘΕΝ ex corr. r ΗΘΕΝ cod. Apoll. de pron. p. 55 A 5 ΦΕΙΓΟΝΤΑ
 R ΦΕΙΤΟΝΤΑ BL 5 αὐτοῦ] ἔθεν α 7 ἑαυτοῦ] r ΕΑΥΤΟ* (n ni f.) R ΕΑΥΤΟΝ HGL
 8 personam Dd non] Nec L 9 per obliquos] g per obliuos G 10 profi-
 ciscentis B ad obliquos casus R post transitione sqq. usque ad transitione om. R
 add. r 11 cadentque K In transitione personarum ut GLK arsthophanes D
 12 aristarchum R aristarcum D Et persona quoque uerbi GLK 13 et transit] r
 in transitu R 15 femius BGL docendi] r docendo RB fit in litura r 16
 femium BDL rursus BDHGLK 20 pronominiibus et intransitivis] r pronomini-
 bus intransitivis R 22 Hom. Il. X 378 v. § 22 ἐμὲ λύσομαι] l [EME+YCOMA+
 (A—Y?) L EMOAYCONAY B EMAY.COMAY D AYCOMAI Hr AYCOMAY RGK 23 ἐμαυ-
 τόν] r ΕΜΑΙΤΟΝ R post loquitur in mg. intransitive add. l Hom. Od. XI 91 ἐμὲ
 δ' ἔγνω cf. ibid. 390 ἔγνω δ' αἰψ' ἐμὲ κείνοε ΕΜΑΕ L ΕΜΑΕ GK ΕΜΕΑΥΘΕΓΝΩ
 d ΕΜΕΑΥΤΟΝΕΓΝΩ B et NW RG INW L YNW l et HW K 24 cognoui B est om.
 G postea uero BDHGL addiderunt h addiderunt HGK addidere L 25 in
 pronomina Rr quae] d qui D significare B 26 ΑΥΤΟΥΠΑΘΕΙΣ r ΑΥΤΟΥΠΑΘΕΙΣ
 R ΑΥΤΟΠΑΘΕΙΣ H ΑΥΤΟΘΕΙΣ GLK adgentes D 27 ΑΛΟΠΑΘΕΙΣ HGK ΑΛΑΠΑΘΕΙΣ L allo-
 pateis B 28 aliis H

p. 967 P.

p. 573. 74 K.

plerisque antiquitatem servavimus Graeciae, in pronomine quoque secundum Homericam auctoritatem simplicibus utimur etiam pro compositis, id est non solum cum in aliam personam agit, sed etiam cum ipsa in se. in aliam, ut Virgilius in IIII Aeneidos:

cui me morituram deseris, hospes?

Terentius in adelphis:

facio te apud illum deum.

in se idem in Andria:

Nec quid nunc me faciam scio.

idem in adelphis:

Edepol, Syrisce, te curasti molliter.

Quaeritur igitur, cur, si 'mei' pro $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\nu\omicron\upsilon$ et 'tui' pro $\sigma\omicron\upsilon$ et $\sigma\epsilon\alpha\nu\omicron\upsilon$ accipiantur, tamen nominativos habeant, 'sui', cum pro $\omicron\upsilon$ et $\epsilon\alpha\nu\omicron\upsilon$ accipiantur, non habeat nominativum? ad quod multa sunt dicenda. primum quod, si loco aspirationis, ut supra diximus, quae est in principio tertiae personae apud Graecos, id est τ , s praeponeatur nominativo, esset dubitatio ad coniunctionem 'si'; quomodo enim $\omicron\upsilon$ 'sui' et $\omicron\iota$ 'sibi' et τ 'se', sic nominativus τ 'si' debuit esse. et in aliis enim dictionibus quibusdam solent Aeolis sequentes vel in digamma vel in s convertere aspirationem: $\eta\mu\iota\sigma\nu$ 'semis', $\xi\varsigma$ 'sex', $\epsilon\pi\tau\acute{\alpha}$ 'septem'. et fortasse ideo ex eo per anastrophon factum est 'is' aliud pronomen, quod propterea puto et relativum esse, quomodo τ apud Graecos; deinde quod huius ipsius, id est τ nominativi, rarus est etiam apud Graecos usus; postremo quod numquam potest hoc pronomen inveniri (hoc est 'sui sibi se a se') sive recipro-

1 servamus ^{ui} D gratie D gratiae G grammaticae L 2 Homericam] r home-
tam R 4 Verg. Aen. IIII 323 III. B VII. K 5 me add. h moribundam
Vergilius (moribunda^m Med.) deseresⁱ K ospes GLK 6 Ter. adelph. IIII

1, 19 in adelphis om. G adelphis^u L 7 deum om. GLK 8 Ter. Andr. III
5, 8 idem — scio add. g andria Ne quid me faciam nunc scio B 9 me nunc
codd. Terent. mei (nunc om.) libri lib. XVII § 161 tantum non omnes 10 Ter.
adelph. V 1, 1 adelphis G 11 e de pol K e de pol k edepol D edepul BGL
syrisque GL sirisce D sirisque K cf. lib. III § 43 syris, cete B molliter]
r moliter R 12 $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ — $\sigma\omicron\upsilon$] $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ G $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon\tau\omicron\upsilon\upsilon$ L $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$
et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon\eta$ K $\omicron\upsilon$ is lit. B 13 accipiantur] r accipiuntur R et tamen h
habeant] r habent RD 14 $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ H accipiantur] r accipiuntur R accipitur GL
accipiantur H habent Dd 15 quod] quia BD si add. r principio] aut
pronominae legendum aut pronominis inserendum esse videtur Osanno de pronominis ter-
tiae personae is ea id formis p. 4 16 τ] $\cdot\iota$ uel ei B τ , s] $\cdot\iota$. s Hh $\cdot\iota$ is in li-
tura d is Rr $\cdot\iota$. s. GL i. s K preponeretur S. B 17 dubitatio K $\omicron\iota$] r $\omicron\upsilon$
RB $\cdot\iota\omicron\upsilon$ GL $\cdot\iota$ H L 18 τ si] i si r $\cdot\iota$ uel ei si B Nil ei R debuit] r dubuit

R dictionibus om. G 19 solent Rr solent latini^u DLk eolis GLK aeoles RDh
eoles k 20 $\epsilon\mu\iota\sigma\nu$ R $\epsilon\mu\iota\sigma\nu$ (x) Hh $\epsilon\mu\iota\sigma\nu$ B $\epsilon\mu\iota\sigma\nu$ D $\epsilon\mu\iota\sigma\nu$ GLK $\eta\mu\iota\sigma\nu$
— septem] semis septem in litura, ni f., d $\epsilon\pi\tau\acute{\alpha}$ GL $\epsilon\pi\tau\acute{\alpha}$ K 21 anastrophon L
propterea ex praeterea corr. K propterea B 22 $\cdot\iota$ uel ei B huius in
litura k huius in ipsius id est $\cdot\iota$ nominatio Rr

p. 367. 68 P.

p. 574. 75 K.

cum' sive transitivum, ut non intellegatur actus vel ab ipsa in se vel et ab ipsa in aliam simul et ab alia in ipsam, nisi possessivis vel adiunctis copuletur; tunc enim agere solum, non etiam pati significat, ut 'ille miseratur sui servum' et 'sibi similem' et 'se sequentem' et 'se ducentem'. ab ipsa in se, ut Terentius in *Andria*:

Ipsus sibi esse iniurius videatur; ||

in aliam ab ea et in eandem ab alia, ut idem in eadem:

hanc fidem

Sibi me obsecravit, qui se sciret non deserturum, ut darem.

10

huiusmodi vero structura nominativum habere quantum ad transitionem non potest. omnis enim genetivus vel verbo adiungitur ad perfectionem 26 sensus, ut 'mei' vel 'illius potior', vel possessioni, ut 'mei servo loquor'; alii vero casus non ad possessiones, sed ad verba solum referuntur. igitur
15 'sui' pronomen vel ad verbum semper ponitur reciprocum, id est sui passionem significans, vel retransitivum vel ad possessionem, ut 'sui servo loquitur' vel 'sui miseretur' vel 'rogat me vidua, ut sui miserear', numquam autem absolute, quomodo alia, ut 'ego loquor' et 'tu loqueris' et 'ille loquitur'. cum enim, sicut | diximus, necesse sit, actum vel a semet ipsa
20 in se vel ab alia in eam intellegi, numquam potest verbum vel reciprocari vel transire, nisi in obliquos casus. omnis autem obliquus nominativo adiungitur transitionem personae ad personam significans vel verbo in se nominativum demonstranti, ut 'ego te docui, ille mihi profuit', vel 'docui te, profuisti mihi'; similiter per reciprocationes: 'ego mihi profui, tu tibi profuisti, ille profuit sibi' vel 'me accuso, te vituperas'. nominativus enim per
25 se positus transitionem non significat, ut 'ego scripsi'; una enim eademque persona intellegitur. nec potest esse nominativus, cuius etiam obliquus

1 sine retransitivum h intelligantur GLK vel et ab] uel ab HGLK 2
in alia simul B in ipsa B possessionibus uel GLK 3 miseratur(e) Rr
4 se sequentem] rh sequentem RH 5 Terent. Andr. II 3, 3 in *Andria* om. G
6 ipsus ex ipsius corr. H ipsius BGLK iniurius videatur esse Bas. uide-
tur H post uideatur: Passiva enim quoque ab actu aliquo fiunt Hb Passiva enim
quoque ab actu aliquo fiunt B Passiva enim quoque (quo GLK) ab actina liquefiunt
RDGLK add. nota Non habuit vetustus uncis incl. r; in D ante Passiva al. m. in mg.
omne enim actuum uerbum ipsa sua prolatione passivum demonstrat, quia ab ea per-
sona, quae agit, statim transit actus ad eam, in qua agitur. Nam quando dico 'amo',
licet non definiam quem, tamen certum est, quia est in quo fiat actus, id est qui ame-
tur. 7 eandem] r eadem R ab ab H Ter. Andr. II 3, 27 sq. in eodem
RDH 8 hanc fidem in lit. b 9 sibi met obseravit(u) B me ex corr. d
deserturum] sic etiam Bas. desertum iri Ter. vet. cod. Mur., Bentleyus 12 per-
fectionem] r perfectionem R 14 solum feruntur BDHGLK 16 retransitivum] rh
transitivum RH ad possessionem] h ad possessionem H ad positionem G 17 miserear]
miseriar k miseratur K 18 absolute] r absolute R et tu] r tu R 19 ne-
cesse est sit G ipsa ex ipso corr. H 21 retransire K autem] enim K
obliquos] r obliquos R 22 nominativum] nominatio R 23 ille mihi in lit. b
24 ego mei profui Hr 26 una enim eademq; in lit. b 27 obliquos Dd obli-
uel qui
quos GL obliqui casus K

p. 968. 69 P.

p. 575. 76 K.

eidem verbo possit sine transitione vel reciprocatione adiungi, ut 'ego scribo' — 'mei' autem 'scribo' dicere non possumus —, 'ille facit' — 'illius facit' nemo
 27 dicit —. cum igitur 'sibi loquitur' dicimus, in verbo 'loquitur' nominativum intellegimus 'ille', cum 'sibi' vero coniungimus, ad eum casum, hoc est dativum, qui est unus ex obliquis, ferri actum significamus. non mirum autem, 5
 'sui' pronomen et reciprocum et transitivum aliquando esse, cum *ἐμαυτοῦ* quoque et *αυτοῦ* apud Graecos et *ἐαυτοῦ*, quandoquidem ad actum, hoc est ad verbum, proferuntur, reciproca sunt, ut *ἐμαυτοῦ ἀκούω* || id est 'ego-met ipse me audio', quando autem ad possessionem adiunguntur, quod fit per solum genitivum, transitiva sunt, ut *ἐμαυτοῦ δοῦλον ἔκνυα*, id est 10
 'mei servum cecidi'.

Hoc autem (id est 'sui sibi se a se') tertiae esse personae primitivum, coniunctum illis personis, quod *σύζυγον* Apollonius vocat, comprobatur etiam ipsa declinatio, in qua sequitur declinationem primae et secundae personae, quomodo apud Graecos *ἐμοῦ σοῦ οὐ, ἐμοί σοί οἱ, ἐμέ σέ ἔ*, sic 15
 etiam apud nos 'mei tui sui, mihi tibi sibi, me te se, a me a te a se', et quod, quemadmodum praediximus, loco aspirationis, quam habet tertia apud Graecos persona, s habet principalem per omnes casus.

28 In hoc autem quoque, id est, ut hoc pronomine modo transitivo modo reciproco utamur, Homerum sumus, ut iam dictum est, secuti, 20
 qui tertia quoque persona primitivi modo reciproca modo transitiva utitur, ut:

Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσι νύξεν

Οἶο ἡ κασιγνήτου,

οἶο dixit pro *ἐοῦ*. idem:

uel i uel n
 1 eodem *GL* eodem *B* possit *Lg* possint *K* possint *G* 2 autem scribere
B dicere in *lit. b* 5 ferri *H* 6 cum *EMAYTON* ***** quoque (cū *EMAYTON*
ni f.) *Hh* cum apud grecos quandoquidem *D* *ἐμαυτοῦ* — *ἐαυτοῦ* post cum add *d*
ἐμαυτοῦ] *r* *EMOYTOY* *R* *EMAYTOY* *K* *EMAYTON* *GL* 7 *ἐαυτοῦ*] *AYTOY* *H* 8 *EMAY*
TOY *AKAYTOY* *Rr* *EMAYTOYKOYTOY* *DHK* *EMAYTOYKOYTOY* *GL* 9 medi audio *H* 10
ἐμαυτοῦ] *r* *EMAYTOY* *R* *EMOYTON* *ΔΟΥΑΟΝ* *ΤΕΤΥΠΑ* in *litura l* *ΔΟΥΑΟΝ* *BG* *ΔΟΥ-*
ΛΟΜ *H* *ΔΟΥΑΟΝ* *K* *ΕΤΙΨΑ* *BDH* *ΕΤΥΑ* *G* *ΕΤΙΑ* *K* 11 cecidi *D* cecidi *GK* 12
 primitivum *H* 13 *σύζυγον*] scripsi cf. modo *Apoll. de synt.* III 2 p. 195, 12. 19;
 196, 20 *Bk.* et de pron. 102 C 8 secundum ipsius *Bekkeri* coniecturam. *ΕΥΤΥΓΟ* *B*
ΕΥΤΥΓΩΝ *Heidelb.* teste *Lind.* *ΕΥΤΥΓΩΝ* *R* *ΕΥΤΥΓΩ* post *Apollonius* add. *k* *ΕΥΤΥΓΩΝ*
 ibidem add. *h* om. *DHGLK* *ΕΥΤΥΓΩΝ* *Bekkerus* ad *Apoll. de pron.* p. 194 *ΕΥΤΥΓΩΝ*
 (*ΕΥΤΥΓΩΝ* 3) add. *Apollonius* *RHGLK* 15 *ἐμοῦ*] *r* *EMAY* *R* *ΕΜΑΟΥ* *GK*
ἐμοῦ — *ἔ*] om. *L* add. *l* *οὐ ἐμοί σοί* om. *B* *ἐμοί σοί οἱ*] *r* *EMOY* *COY* *COY* *R*
ΕΜΑΟΥ *COY* *COY* *GK* *ΕΜΑΕ* (A) *l* *ΕΜΑΕ* *GK* sic et apud *L* 17 quod add. *k*
 quemadmodum] *r* quemadmodum *RL* tertia *ri* *rdh* tertia *i* *H* *i* tertia *B*
 18 s in *litura h* 19 autem om. *H* ut om. *D* add. *d* 20 sequuti *D* 21 qui.
H quia *L* persona quoque *GK* quoque persona primitivi (primitivi *B*) quoque
 modo *BDH* persona quoque primitivi quoque modo *L* ut — *καλλους* *αὐτοῦ* om. *D*
GR *d* *Hom. Il.* III 332 sq. 22 *ΘΩΡΗΚΑ* *H* *ΘΩΡΗΚΑ* *RB* *ΘΩΡΗΚΑ* *GLK* *ΘΩΡΗΚΑ*
CIN *R* *CTHΘECIN* *H* *CTHΘECIN* *GLK* *CTHΘECYNΘECIN* *B* *ΔΥΝΕΝ* *R* *ΕΔΥΝΕ* *K*
 23 *ΕΥΤΥΓΩ* *K* *ΕΥΤΥΓΩ* *R* *ΚΑCΙΓΝΗΤΟΥ* *R* *ΚΑCΙΓΝΗΤΟΥ* *GL* *ΚΑCΙΓΝΗΤΟΥ* *H* *ΚΑCΙΓΝΗΤΟΥ* *B* *ΚΑ-*
CΙΓΝΗΤΟΥ *Homerus* et sic etiam *Apollon. de synt.* II 21 p. 153, 14 de pron. p. 59 C
 3 *Bk.* 24 *ΕΥΤΥΓΩ* *R* *ΕΥΤΥΓΩ* *H* pro eo. *ΕΟΥ*. id est *ΠΑΡ* *B* *Hom. Od.* III 39

p. 969. 70 P.

p. 576 K.

Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρϊ ᾧ,
pro αὐτοῦ. idem:

Οὔνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατέρϊ χαριζόμενος θεράπενον
ἀντὶ τοῦ 'τῷ πατέρϊ αὐτοῦ'. idem:

5 Τὸν καὶ ἀνῆρξάντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν
Κάλλεος εἵνεκα οἴο,

ἀντὶ τοῦ 'τοῦ κάλλους αὐτοῦ'. itaque apud nos quoque modo pro οὗ modo
pro ἐοῦ potest 'sui' accipi. similiter 'sibi' pro οἷ et ἐοῖ, 'se' pro ἐ et ἐέ.

Et sciendum, quod, quotiens hoc pronomen reciprocum est, eiusdem
10 personae verbum habet convenienti casui adiunctum, ut 'sui meminit, sibi
placet'. et manifestum est, quod adiunctio verbi vim habet nominativi
casus cum actione aliqua. si igitur pronominis quoque huiusmodi signi-
ficationem habentis, hoc est in se recurrentis, ponas nominativum et cum
eo verbum eiusdem personae, erunt duo nominativi. duo autem nomina-
15 tivi per se, ubi et actio et passio ostenditur, coniungi non possunt, sed
obliquus et nominativus, nec solum in reciprocis, sed etiam in illis, quae VI 29
in transitione habent alteram personam. non igitur 'sui' nominativus potest
constare. ||

'Quis' ideo quibusdam pronomen esse putatur, quod declinatur ad
20 similitudinem quorundam pronominum - 'quis cuius cui', sicut 'ille illius
illi' -; et quod pro omni nomine ignoto nobis tam proprio quam appella-
tivo poni potest, ut 'quis fecit?' 'quis dixit?' unde respondentes ad huius-
modi interrogationem vel proprio utimur vel appellativo: 'quis fecit?'
Virgilius vel poeta?; et quod substantiam significat sine aliqua certa quali-
25 tate, quod est suum pronominis.

Ad quae dicendum, quod non similitudo declinationis omnimodo con-

1 τε] zh R KACIΓNETΩ RL KACITNHTΩ GHL ΘΡΑΣΥΜΕΔΕΥ R ΘΡΑΣΙΜΗΔΕΙ
ΚΡΑΤΕΡΙΩ B ΘΡΑ ΤΟΥ. ΝΕΚΑΡΑΧΙ K ΕΡΑCΥΟΥ. ΝΕΚΑΡΑ. ΟΥΧ H ΕΡΑCΥΝΕΚΑΠΙΔΟΥΧ G ΕΡΑ-
CΥΝΕΚΑΡΑΟΥΧ L (συμῆδεϊ — idem om. K, μῆδεϊ — idem om. H, μῆδεϊ — idem Oῦ
om. GL) ΚΑΥ ΠΑΤΗΡΙ R 2 αὐτοῦ] sic, non αὐτοῦ scribendum esse vidit Bekkerus
ad Apoll. de pron. p. 193 ΕΑΥΤΩΥ R Hom. Od. XIII 265 3 ΑΡΑ RB ΠΑΤΡΑ K
ΧΑΡΙΖΟΜΕΝΟΣ H ΧΑΡΙΖΟΜΑΕΝΟΣ GLK ΤΕΡΑΠΕΥΟΝ R ΘΕΡΑΠΕΥCΗ GK 4 ΑΝΤΥ
LK ANT R ΑΗΠ H ΤΩΥ R ΤΟ B H G ΠΑΤΗΡΙ R αὐτοῦ] B ΑΥΤΟΣ rell.
Hom. Il. XX 234 sq. 5 ὄν Apoll. de synt. p. 153, 1 Bk. καὶ] K B ΑΝΕΡΙ-
ΑΝΤΟ R ΑΝΕΡΙΥΑΝΤΟ LK ΑΝΕΡΙ.ΥΑΝΤΟ G ΑΝΕΡΙΨΑΝ.ΤΟ H ΑΝΕΡΙΨΑΝΤΟ B ΘΕΟΥ R
ΔΕ.ΤΟΥ K ΔΙΕΙ B ΔΙ L ΟΥΝΟΧΟΕΙΕΙΝ GL CΙΝΟΧΟΕΥΕΥΝ K ὁ ΚΑΛΕΟΣ B ΚΑ-
ΜΕΟΣ GL ΚΑΙΝΕC C ΔΙΟ G CΙΟΥ K post οἴο: ἔν' ἀθανάτοισι μετῆη, κάλλεος
οἴο add. ead. inde ab α 7 τοῦ τοῦ] B ΤΟΥ rell. ΚΑΜΟΥC GLK αὐτοῦ] v.
Bekkerum ad Apoll. de pron. p. 193 8 ἐοῦ] CΟΥ GL Ε-ΟΥ K οἷ et ἐοῖ] ωι et
ΕΩΙ RDH ωι et ΕΟΥ B μι et ΕΜΙ r ΤΟΥ et pro ΕΩΥ G τοι et CΟΙ in litura l ΤΟΥ et
ω et ee
Ε-ΟΥ K ἐ et ἐέ] e Rr CE G et ἐέ om. DHLK. de toto h. l. cf. Bekkerus in
Apoll. de pron. p. 192, qui pro ἐῶ et ἐόν, quae in Putschiana extabant, ἐοι et ἐέ
Prisciano reddendum esse perspexit, non magis tamen verum inde fieri quod Priscianus
h. l. fingat discrimen 9 est om. BDH 11 quod coniunctio BDHGLr habet
vim GLK 14 atem B 16 obliquus D obliqui K 17 transitione] rk transione
RK personarum BG 19 De eo quod quis non sit pronomen sed nomen inscr. l
ideo a quibusdam Gh putatur] r putauerunt R quod ex corr. b 20 quo-
rumdam B 21 appellativo D 23 utamur G appellativo D 26 Ad quae] rd
Atque RB Adque D ad quod GLK et in litura h omnimodo om. K

p. 970. 71 P.

p. 576. 77 K.

iungit vel discernit partes orationis inter se, sed vis ipsius significationis. nam et pronomina multa declinationem nominum sequuntur, ut omnia derivativa: 'meus tuus suus, noster vester, nostras vestras', et rursus nomina declinationem pronominum, ut 'unus unius uni, solus solius soli, totus totius toti, ullus ullius ulli, nullus nullius nulli, alius alius alii', cuius genetivus, quia par est syllabis nominativo, producit semper paenultimam, cum 'alterius' contra, quia duabus vincit syllabis nominativum suum, semper
 30 corripit paenultimam, 'alter alterius alteri'. 'uter' vero 'utrius', quia una superat syllaba, licet in metris et producere et corripere, et quae ex eis componuntur; quamvis haec quoque quidam eodem errore declinationis
 10 inducti pronomina esse putaverunt. cum enim omnia haec ad certum numerum vel quantitatem referuntur, quomodo possint esse pronomina, quae et omnia qualitate vel quantitate carent et loco propriorum, quae sunt individua, hoc est nihil commune vel generale habentia, accipi solent? supra dicta igitur cum generalem substantiam vel quantitatem significant neque
 15 loco propriorum finitorum accipiantur, sine dubio nomina sunt appellativa;
 31 similiter illa, quae infinitam qualitatem significant: 'qualis, talis'. quomodo enim infinita vel interrogativa pro nominibus accipiantur propriis, quae ignorationem ipsius propriae unius cuiusque substantiae vel qualitatis vel quanti[tatis] significant?

'Quis' quoque quamvis substantiam sine aliqua certa qualitate demonstret, hoc tamen interest inter substantiam illam, quam pronomina significant, quod illa pro speciali et propria unius cuiusque accipiuntur substantia, quae demonstratione praesentium vel relatione absentium personarum intellegitur, hoc autem generalem et infinitam substantiam, quae pertinet ad universa-
 25 rum rerum genera et species et partes, demonstrat. quomodo igitur numeros et quantitates inter species qualitatis nominum accipimus, sic etiam infinitam et generalem substantiam, quae est in hoc nomine, hoc est 'quis' vel 'qui' et quae ex eo componuntur, in hoc esse dicimus qualitatem. habet igitur etiam qualitatem, quam desiderat nomen.

Vt breviter igitur totum colligamus, pronomina loco propriorum acci-

1 orationes K 2 De pronomine in declinatione nominum et e contra de nominibus in declinatione pronominum *inscr. l* secuntur RH 3 suus *om. DG add. g* rorum GLK nomina *g* omnia *G* 5 alii] ali K 6 post paenultimam: cum — paenultimam *om. D add. d* 7 vincit HDGLK 9 licet K 10 haec *add. r* 12 post quantitatem: referuntur — quantitate *om. R add. r* possint in *mg. add. K* possent B possunt D 13 careant Kk 14 commune] *d* commune D solent] B soleant *rell.* 16 appellativa D 18 enim *om. B spscr. K* interrogativa vel infinita LK accipiantur] *d* accipiuntur D 19 uniuscuiusce L 21 Item de quis *inscr. l* 22 hoc *om. GLK* tamen (inter in *mg. add.*) est inter K illam et quam HGLK 23 uniuscuiusce L accipi hoc autem D, untur — intellegitur *om. D add. d* 24 vel] *r* et R 25 infinitam] *r* finitam R 26 genera rerum G et qui partes G et qui partes L 27 inter R species] *r* species R 28 infinitam et generalem] *r* finitam generalem R hoc est hoc est H 30 habet igitur etiam qualitatem post qualitatem *om. R add. r* etiam igitur GL etiam igitur etiam K 31 De recapitulatione aliorum quae praedicta sunt *inscr. l* totum] omne GLK colligamus R pronomina quoque loco GLK

p. 971. 72 P.

p. 577. 78 K.

piuntur nominum, itaque finitas exigunt sibi personas, quas nullum ex supra dictis potest habere nominibus. quid autem sic incongruum quam 32 omnia numerorum nomina sine dubio ab omnibus nomina accipi, 'unus' autem et 'alter' et 'uter' et 'solus' declinationis causa pronomina esse 5 putare? sin autem in declinatione vel derivatione quaedam inaequalitas invenitur, ut 'quis quae quod, alius alia aliud', nihil mirum, cum in omnibus partibus orationis, de quibus nulla dubitatio est, hoc inveniat, ut in nominibus: 'supellex supellectilis, hospes hospita, gracilis gracila', in pronomibus 'ipse' vel 'ipsus ipsa ipsum', in verbis 'sum fui, fero 10 tuli'.

Illud quoque quidam obiciunt, quod demonstratio propria est pronominum, ut 'hic', ergo et 'talīs, tantus', sed falso. nam adverbia quoque inveniuntur demonstrativa, ut 'en, ecce'; ergo et nomina possunt esse demonstrativa, et pronomina tamen inveniuntur carentia demonstra- 15 tione, quae sunt relativa, ut 'is sui'. hoc autem interest inter demon- 33 strationem nominum et pronominum, quod id, quod demonstratur per pronomen, solum ostenditur per se nec ad alium pertinet extrinsecus, quod || vero per nomen, non solum ipsorum, quae ostenduntur, sed etiam illorum, ad quos referuntur, demonstrationem habet, ut 'talīs Pyrrhus appa- 20 ret, qualis pater eius', et quod pronomina demonstrativa in eodem genere et numero manent, qui demonstratur, nomina vero demonstrativa possumus diversa ostendentes ad diversa referre, ut si aspicientes mare dicamus, talem esse Nilum, cum sit Nilus masculini, mare autem neutri, vel si quis dicat statuam Herculis cernens, 'tanti fuerunt mei parentes, quan- 25 tus iste Hercules'; cum enim unum aspiat, plurali uti potest numero. si igitur similitudinis causa huiusmodi nominum demonstrationes proferruntur, quae est in communi qualitate vel quantitate, qua carent pronomina, quae dubitatio est, nomina magis haec esse appellativa? itaque interpretantes: 'quid est talis vel tantus?' dicimus 'similis huic, de quo lo- 30 quimur'. ergo cum adiungimus substantiam qualitati, - nam 'huic' sub-

1 personas ***** quas L 2 quam omnium numerorum D 4 uter solus
H 5 putare D De inaequalitate in quibusdam partibus *inscr. l* vel derivatione] *om. Heidelb. teste Lind.* ut derivatione Rr 6 quod] quid G in *om. R*
add. r 8 suppellex BHGLK suppellectilis GLK oспes ospita GLK 9
pronomibus] r nominibus R ipsus] ipsius B 10 tuli] d tali D 11 adiciunt
in titula h propriae B 12 ergo et talis et BD De aliis nominibus et prono-
minibus ab adverbis demonstrativis *inscr. l* 13 post demonstrativa: ut en—de-
monstrativa *om. RG add. rg* 15 autem] tamen BHLK 17 ad alium] r ad aliud
GLK alium R 18 uero pronomen L 19 refertur B pyrrus D phirrus H
pirrus K apparet L apparet * qualis K 21 possumus diversa possumus
ostendentes (diversa in mg.) L 22 ad diversas Rr 23 talem et nilum G
neutri] d ne** D 24 si *spscr. r* fuerunt ex fuerant corr. L 25 hercules ex
herculus corr. H unum unum R unam GLK potest uti GLK 27 quae in
L commune B vel quantitate] r vel qualitate R 28 De aliis nominibus quae
alii pronomina esse auctumant *inscr. l* interpretantes B 30 Ego H

p. 965. 66 P.

p. 571. 72 K.

omnia carent demonstratione, vocativos pollicentur, ut 'quis' vel 'qui, qualis, talis, quantus, tantus, alius, nullus, alter, alteruter, uter, | uterque, singuli, bini, terni, quaterni' et similia, nec primae et tertiae personae pronomina. cetera vero nomina per vocativos casus, etiam si sint appellativa, loco priorum funguntur, cum demonstratio ipsa definit praesentem secundam personam et habet in se vim et significationem pronominis 'tu' vocativi.

Illud etiam sciendum, quod omnia pronomina apud Latinos absoluta sunt et tam praepositiva quam subiunctiva rectique accentus, id est ὀρθοτονούμενα, cum apud Graecos sint quaedam inclinativa, ut μοῦ, μοί, μέ, v 22 'ego dico, dico ego; tu dicis, dicis tu; ille dicit, dicit ille'; absoluta autem 1 dicuntur, quae cum aliis sociari possunt vel non; nam dicendo 'ego dico' possum et solus intellegi et cum alio. solet tamen met addita plerumque significantiam vel discretionem ostendere, quam Graeci διαστολήν dicunt: 'egomet', ego et non alius. nec non etiam 'ipse ego' vel 'egomet ipse', ut Terentius in adelphis:

Egomet rapui, ipse egomet solvi argentum,
id est ego et nullus alius.

'Sui' solum apud Latinos reciprocum fit in eadem tertia persona, quod Graeci ἀντανάκλαστον vocant, id est quando ipsa in se actum reflectit persona, ut eadem sit et agens et patiens, potest significare ἐαυτοῦ 'sui'. nam τὸ 'ἐμαυτοῦ' et 'σαυτοῦ', quod est primae et secundae personae, non || habemus, sed pro eis simplicibus primitivis utimur, quae tam in reciprocatione quam in transitione poni possunt, ut 'mei misereor' et 'mei misereris', similiter 'tui misereris' et 'tui misereor'. nec mirum, cum apud Graecos quoque vetustissimus omnium fere auctorum 2 Homerus simplicibus utitur pro compositis, ut:

ἐμὲ λύσομαι

2 uter om. D 3 quaterni in mg. add. K 4 nomina] r pronomina R omnia
G loca D 5 demonstratio R secundam presentem B 7 De eo quod absoluta pronomina sint. inscr. l etiam om. K apud latinos in mg. add. k 8 sunt tam D orthotonumena D ὀρθοτονόμενα K orthotonumena L orthotonumena G orthotonumena B ὀρθοτονόμενα R orthotonumena H 9 indeclinativa H ut μοῦ, μοί, μέ] om. D ut μοι μοι με d ut ἀμαυ. ἀμαυ. ἀμαε GL ut ἀμαυ ἀμαυς ἀμαε K uel a
10 ut ego Dr Absoluta ex Absolute corr. H Absolute Gg Absolute B 11 possent B possint GL 12 solet] k s et G ++(s &?) K tamen] autem D 13 διαστολήν] r om. D ΔΙΑΣΤΟΛΗΝ R ΔΙΑΣΤΟΛΗΝ d diastolen B 14 egomet ego et non in rasura K 15 Ter. adelph. III 4, 20 in adelphis om. G adelfis H 16 ipse egomet] Terentius ipse ego libri Prisc. 18 Sui hoc solum B 19 Graeca hic et in sqq. usque ad libri finem om. D add. d ΑΤΑΝΑΚΛΑΚΤΟΝ R ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΚΤΟΝ H ΑΝΤΑΚΛΑΚΤΟΝ G ἀν+ανάκλαστον (ta) B quando] k quod K flectit H 20 sit agens r satagens R post patiens: quae ἰδιοπάθειαν (ἰδιοπαθῖαν D Lr ἰδιοπαθῖαν R ἰδιοπαθῖαν H ἰδιοπαθῖαν G ἰδιοπαθῖαν K idiopathiā B) add. libri *ΑΥΤΟΥ H et ΑΥΤΟΥ B ΕΑΥΤΟΥ G 21 ἐμαυτοῦ] l ΕΜΥΤΟΥ L ΕΑΜΥΤΟΥ GK σαυτοῦ] r ΕΑΥΤΟΥ R 23 in ++transitione (re?) B mei misereor mei G 24 misereor] b misereor B 26 homerus] r homerus R utitur] rd om. D utimur R compositis H Hom. Il. X 378 27 ἐμὲ λύσομαι] l ΕΜΕΑΥΟΜΑΙ R ΕΜΕΑΙ ΟΜΑΥ B ΕΜΑΥ. ΟΜΑΥ D ΕΑΜΕΑΥΟΜΑΑΥ G et in litura L ΕΑΜΕΑΥΟΜΑΑΙ K

p. 308. 67 P.

p. 572. 73 K.

pro *ἐμαυτόν*. 'sui' quoque tam *ἐαυτοῦ* quam *οὗ* significat, quod semper est relativum. nec mirum, cum hoc quoque apud Homerum inveniatur saepe simplex pro composito, ut:

Πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα,

id est 'ante se fugientem', *αὐτοῦ* pro *ἐαυτοῦ* dixit.

Nominativum autem ideo non habet hoc pronomen (id est 'sui sibi se a se') | quia necesse est, quando τὸ '*ἐαυτοῦ*' significat tam actionem quam passionem, in eadem intellegi persona. non aliter igitur potest proferri is, in quem aliquid agitur, nisi per obliquos casus. evenit enim, ut a nominativis actus proficiscentes ad obliquos sive in transitione personarum intellegantur sive in una eademque persona. in transitione, ut 'Aristophanes Aristarchum docuit, ego te honoravi, tu mihi dixisti'; et per sola quoque verba nominativus intellegitur et transit rursus ad obliquos, 'dedi tibi, honoravi te'. in una quoque eademque persona hoc idem fit, ut 'Phemius se docuit', docendi enim transitio non ad alteram fit personam, sed ad ipsum Phemium reciprocatur, 'Ajax se interfecit', rursus enim 'interfecit' ad ipsum Aiace reciprocatur. huiusmodi igitur structuris primitivorum pronominum cum verbis accidit, una eademque voce et transitivam demonstrare personam et reciprocam. unde Homerus quoque, antiquitatis auctor, in simplicibus semper pronominebus et intransitivas ponit, ut dictum est, personas et transitivas, ut

ἐμὲ λύσομαι

pro *ἐμαυτόν*, unus enim et idem loquitur; *ἐμὲ* autem *ἔγνων* transitive: alter enim cognovit et alter est cognitus. postea iuniores addiderunt composita pronomina, quae intransitivas significarent personas, simplicibus vero uti sunt transitivas. itaque *αὐτοπαθεῖς* compositas, id est 'ipsas agentes eademque patientes' dixerunt, illas vero, hoc est simplices, *ἀλλοπαθεῖς*, hoc est 'in alias passionem facientes' nominaverunt. iure igitur nos, qui in

1 *ἐμαυτόν*] I ΕΜΑΥΤΩΝ Rr MAYTON GK emaiton B MAITON L EAYTON GL
οὗ] R ΑΥΤΟΥ in mg. add. r 2 quoque om. G invenitur GL 4 Hom. II. V
56. 80 ΠΡΟΣΘΕΝ ΕΚΦΕΥΓΟΝΤΑ H ΠΡΟΣΘΕ ΗΘΕΝ ΑΥΤΟΥΦΕΥΓΟΝΤΑ (ΑΥΤΟΥ in
mg. add.) K ΕΘΕΝ ex corr. r ΕΘΕΝ cod. Apoll. de pron. p. 55 A 5 ΦΕΥΓΟΝΤΑ
R ΦΕΥΓΟΝΤΑ BL 5 αὐτοῦ] ἔθεν α 7 ἐαυτοῦ] r ΕΑΥΤΟ* (N ni f.) R ΕΑΥΤΟ HGL
8 personam Dd non] Nec L 9 per obliquos] g per obliquos G 10 profi-
ciscentis B ad obliquos casus R post transitione sqq. usque ad transitione om. R
add. r 11 eademque K In transitione personarum ut GLK aristophanes D
12 aristarchum R aristarchum D Et persona quoque verbi GLK 13 et transit] r
in transitu R 15 semius BGL docendi] r docendo RB fit in litura r 16
semium BDL rursus BDHGLK 20 pronominebus et intransitivas] r pronomini-
bus intransitivas R 22 Hom. II. X 378 v. § 22 ἐμὲ λύσομαι] I ΕΜΕΛΥΣΟΜΑΙ
(Α—Υ?) L ΕΜΟΛΥΣΟΜΑΙ B ΕΜΑΥ.ΣΟΜΑΙ D ΑΥΣΟΜΑΙ Hr ΑΥΣΟΜΑΙ RGK 23 ἐμαυ-
τόν] r ΕΜΑΙΤΟΝ R post loquitur in mg. intransitive add. I Hom. Od. XI 91 ἐμὲ
δ' ἔγνων cf. ibid. 390 ἔγνων δ' αἶψ' ἐμὲ κτεῖνος ΕΜΑΕ L ΕΜΑΕ GK ΕΜΕΑΥΘΕΓΝΩ
d ΕΜΕΑΥΤΟΝΕΓΝΩ B et nu. RG INW L INW I et HW K 24 cognoui B est om.
G postea vero BDHGL addiderunt] h addiderant HGK addidere L 25 in-
pronomina Hr quae] d qui D significare B 26 ΑΥΤΟΥΠΑΘΕΙΣ r ΑΥΤΟΥΠΑΘΕΙΣ
R ΑΥΤΟΠΑΘΕΙΣ H ΑΥΤΟΘΕΙΣ GLK adgentes D 27 ΑΛΟΠΑΘΕΙΣ HGK ΑΛΑΠΑΘΕΙΣ L allo-
pateis B 28 alius H

p. 967 P.

p. 573. 74 K.

plerisque antiquitatem servavimus Graeciae, in pronomine quoque secundum Homericam auctoritatem simplicibus utimur etiam pro compositis, id est non solum cum in aliam personam agit, sed etiam cum ipsa in se. in aliam, ut Virgilius in IIII Aeneidos:

cui me morituram deseris, hospes?

Terentius in adelphis:

facio te apud illum deum.

in se idem in Andria:

Nec quid nunc me faciam scio.

idem in adelphis:

Edepol, Syrisce, te curasti molliter.

Quaeritur igitur, cur, si 'mei' pro $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\nu\tau\omicron\upsilon$ et 'tui' pro $\sigma\omicron\upsilon$ et $\sigma\epsilon\alpha\nu\tau\omicron\upsilon$ accipiantur, tamen nominativos habeant, 'sui', cum pro $\omicron\upsilon$ et $\epsilon\alpha\nu\tau\omicron\upsilon$ accipiantur, non habeat nominativum? ad quod multa sunt dicenda. primum quod, si loco aspirationis, ut supra diximus, quae est in principio tertiae personae apud Graecos, id est τ , s praeponeretur nominativo, esset dubitatio ad coniunctionem 'si'; quomodo enim $\omicron\upsilon$ 'sui' et $\omicron\iota$ 'sibi' et ϵ 25 'se', sic nominativus τ 'si' debuit esse. et in aliis enim dictionibus quibusdam solent Aeolis sequentes vel in digamma vel in s convertere aspirationem: $\eta\mu\omicron\upsilon$ 'semis', $\epsilon\epsilon$ 'sex', $\epsilon\pi\tau\acute{\alpha}$ 'septem'. et fortasse ideo ex eo per anastrophe factum est 'is' aliud pronomen, quod propterea puto et relativum esse, quomodo τ apud Graecos; deinde quod huius ipsius, id est τ nominativi, rarus est etiam apud Graecos usus; postremo quod numquam potest hoc pronomen inveniri (hoc est 'sui sibi se a se') sive recipro-

1 servamus ^{ui} D gratie D gratiae G grammaticae L 2 Homericam] r home-
tam R 4 Verg. Aen. IIII 323 III. B VII. K 5 me add. h moribundam
Vergilius (moribunda^m Med.) deseresⁱ K ospes GLK 6 Ter. adelph. III
1, 19 in adelphis om. G adelphis^u L 7 deum om. GLK 8 Ter. Andr. II
5, 8 idem — scio add. g andria Ne quid me faciam nunc scio B 9 me nun-
codd. Terent. mei (nunc om.) libri lib. XVII § 161 tantum non omnes 10 Ter
adelph. V 1, 1 adelphis G 11 e de pol K q de pol k edepol D edepul BG
syrisce GL sirisce D sirisque K cf. lib. III § 43 syris, cete B molliter
r molliter R 12 $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ — $\sigma\omicron\upsilon$] $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ G $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$ et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon\tau\omicron\upsilon\upsilon$ L $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon$
et $\epsilon\mu\alpha\omicron\upsilon\upsilon$ K coy in lit. B 13 accipiantur] r accipiuntur R et tamen h
habeant] r habent RD 14 $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ H accipiantur] rh accipiuntur R accipitur G
accipiantur H habent Dd 15 quod] quia BD si add. r principio] au
pronomine legendum aut pronominis inserendum esse videtur Osanno de pronominis ter-
tiae personae is ea id formis p. 4 16 τ] .i. uel ei B τ , s] .i. s Hh .i. s in li-
tura d is Rr .i. s. GL i. s K praeponeretur S. B 17 dubitatio K $\omicron\iota$] r o
RB $\tau\omicron\upsilon$ GL τ H L 18 τ si] i si r .i. uel ei. si B Nil ei R debuit] r dubi-
R dictionibus om. G 19 solent Rr solent latini DLk eolis GLK aeoles RD
eoles k 20 $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ R $\epsilon\mu\omicron\iota$ (v) Hh $\epsilon\mu\omicron\upsilon$ B $\epsilon\mu\omicron\iota$ D $\epsilon\mu\alpha\omicron\iota$ GLK $\eta\mu\omicron\upsilon$
— septem] semis septem in litura, ni f., d $\epsilon\mu\alpha$ GL $\epsilon\mu\alpha$ K 21 anastrophe
propterea ex praeterea corr. K propterea B 22 .i. uel ei B huius i
litura k huius in ipsius id est .i. nominatio Rr

p. 967. 68 P.

p. 574. 75 K.

cum sive transitivum, ut non intellegatur actus vel ab ipsa in se vel et ab ipsa in aliam simul et ab alia in ipsam, nisi possessivis vel adiunctis copuletur; tunc enim agere solum, non etiam pati significat, ut 'ille miseratur sui servum' et 'sibi similem' et 'se sequentem' et 'se ducentem'. ab ipsa in se, ut Terentius in Andria:

Ipsus sibi esse iniurius videatur; ||

in aliam ab ea et in eandem ab alia, ut idem in eadem:

hanc fidem

Sibi me obsecravit, qui se sciret non deserturum, ut darem.

10

huiusmodi vero structura nominativum habere quantum ad transitionem non potest. omnis enim genetivus vel verbo adiungitur ad perfectionem 26 sensus, ut 'mei' vel 'illius potior', vel possessioni, ut 'mei servo loquor'; alii vero casus non ad possessiones, sed ad verba solum referuntur. igitur 15 'sui' pronomen vel ad verbum semper ponitur reciprocum, id est sui passionem significans, vel retransitivum vel ad possessionem, ut 'sui servo loquitur' vel 'sui miseretur' vel 'rogat me vidua, ut sui miserear', numquam autem absolute, quomodo alia, ut 'ego loquor' et 'tu loqueris' et 'ille loquitur'. cum enim, sicut diximus, necesse sit, actum vel a semet ipsa 20 in se vel ab alia in eam intellegi, numquam potest verbum vel reciprocari vel transire, nisi in obliquos casus. omnis autem obliquus nominativo adiungitur transitionem personae ad personam significans vel verbo in se nominativum demonstranti, ut 'ego te docui, ille mihi profuit', vel 'docui te, profuisti mihi'; similiter per reciprocationes: 'ego mihi profui, tu tibi profuisti, ille profuit sibi' vel 'me accuso, te vituperas'. nominativus enim per se positus transitionem non significat, ut 'ego scripsi'; una enim eademque 25 persona intellegitur. nec potest esse nominativus, cuius etiam obliquus

1 siue retransitivum h intelligantur GLK vel et ab] uel ab HGLK 2 in alia simul B in ipsa B possessionibus uel GLK 3 miseratur(e) Rr 4 se sequentem] rh sequentem RH 5 Terent. Andr. II 3, 3 in Andria om. G 6 ipsus ex ipsius corr. H ipsius BGLK iniurius uideatur esse Bas. uideatur H post uideatur: Passiva enim quoque ab actu aliquo fiunt Hb Passiva enim quoque ab actu aliquo fiunt B Passiva enim quoque (quo GLK) ab actina liquefiunt RDGLK add. nota Non habuit uetus unci. r; in D ante Passiva al. m. in mg. omne enim actuum uerbum ipsa sua prolatione passivum demonstrat, quia ab ea persona, quae agit, statim transit actus ad eam, in qua agitur. Nam quando dico 'amo', licet non definiam quem, tamen certum est, quia est in quo fiat actus, id est qui amatur. 7 eandem] r eadem R ab ab H Ter. Andr. II 3, 27 sq. in eodem RDH 8 hanc fidem in lit. b 9 sibi met obseravit(u) B me ex corr. d deserturum] sic etiam Bas. desertum iri Ter. vet. cod. Mur. Bentleius 12 perfectionem] r perfectionem R 14 solum feruntur BDHGLK 16 retransitivum] rh transitivum RH ad possessionem] h ad possessionem H ad positionem G 17 miserear] miseriar k miseratur K 18 absolute] r absolute R et tu] r tu R 19 necesse est sit G ipsa ex ipso corr. H 21 retransire K autem] enim K obliquos] r obliquos R 22 nominativum] nominativo R 23 ille mihi in lit. b ichi 24 ego mei profui Rr 26 una enim eademq; in lit. b 27 obliquos Dd obli- uel qui quos GL obliqui casus K

p. 968. 69 P.

p. 575. 76 K.

eidem verbo possit sine transitione vel reciprocatione adiungi, ut 'ego scribo' - 'mei' autem 'scribo' dicere non possumus -, 'ille facit' - 'illius facit' nemo
27 dicit -. cum igitur 'sibi loquitur' dicimus, in verbo 'loquitur' nominativum intellegimus 'ille', cum 'sibi' vero coniungimus, ad eum casum, hoc est dativum, qui est unus ex obliquis, ferri actum significamus. non mirum autem, s
'sui' pronomem et reciprocum et transitivum aliquando esse, cum ἐμᾶντοῦ quoque et αὐτοῦ apud Graecos et ἑαυτοῦ, quandoquidem ad actum, hoc est ad verbum, proferuntur, reciproca sunt, ut ἐμᾶντοῦ ἀκούω || id est 'ego-met ipse me audio', quando autem ad possessionem adiunguntur, quod fit per solum genetivum, transitiva sunt, ut ἐμᾶντοῦ δοῦλον ἔτησα, id est
'mei servum cecidi'.

Hoc autem (id est 'sui sibi se a se') tertiae esse personae primitivum, coniunctum illis personis, quod σύζυγον Apollonius vocat, comprobabat etiam ipsa declinatio, in qua sequitur declinationem primae et secundae personae, quomodo apud Graecos ἐμοῦ σοῦ οὗ, ἐμοί σοί οἱ, ἐμέ σέ ἔ, sic etiam apud nos 'mei tui sui, mihi tibi sibi, me te se, a me a te a se', et quod, quemadmodum praediximus, loco aspirationis, quam habet tertia apud Graecos persona, s habet principalem per omnes casus.

28 In hoc autem quoque, id est, ut hoc pronomine modo transitivo modo reciproco utamur, Homerum sumus, ut iam dictum est, secuti, qui tertia quoque persona primitivi modo reciproca modo transitiva utitur, ut:

Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν

Οἷο ἱκασίγνήτου,

οἷο dixit pro ἐοῦ. idem:

uel i
1 eodem GL eodem B uel n
possit Lg possint K poss*** G 2 autem scribere
B dicere in lit. b 5 faceri H 6 cum EMAYTON ***** quoque (cū EMAYTON
ni f.) Hh cum apud grecos quandoquidem D ἐμᾶντοῦ—ἑαυτοῦ post cum add d
ἐμᾶντοῦ] r EMOYTON R EAMAYTON K EMAITON GL 7 ἑαυτοῦ] AYTOY H 8 EMAY
TOY AKUION Rr EMAYTOYKOYH DHK EMAITOKOYH GL 9 medi audio H 10
ἐμᾶντοῦ] r EMAYTON R EMOYTON ΔΟΥΑΟΝ ΤΕΤΥΠΑ in litura l ΔΟΥΑΟΝ BG ΔΟΥ-
ΛΟΜ H ΔΑΥΑΕΝ K ETIPA BDH ETYA G ETIA K 11 cecidi D cecidi GK 12
primitivum H 13 σύζυγον] scripsi cf. modo Apoll. de synt. III 2 p. 195, 12. 19;
196, 20 Bk. et de pron. 102 C 8 secundum ipsius Bekkeri coniecturam. CΥΤΖΥΓΟ B
CYNZIFON Heidelb. teste Lind. CΥΤΤΙΓΟΝ R CINZIFO post appollonius add. k CΙΝΧΥΤΙΟΝ
ibidem add. h om. DHGLK συζυγίαν Bekkerus ad Apoll. de pron. p. 194 συζυγίον
(σάξυγιον 3) cdd. appollonius RHGLK 15 ἐμοῦ] r EMAY R EAMAON GK
ἐμοῦ—ἔ] om. L add. l οὗ ἐμοί σοί om. B ἐμοί σοί οἱ] r EMOY COY OY R
EAMAON COY FOY GK EM+E(A) l EMAE GK sic et apud L 17 quod add. k
quemadmodum] r quemammodum RL tertia r rāh tertia i H i. tertia B
18 s in litura h 19 autem om. H ut om. D add. d 20 sequuti D 21 qui
H quia L persona quoque GK quoque persona primitivi (primitibi B) quoque
modo BDH persona quoque primitivi quoque modo L ut—κάλλους αὐτοῦ om. D
GR d Hom. II, III 332 sq. 22 θωρηκα H θορηκα RB θορηκα GLK CΘΗΘΕC-
CIN R CTHΘEOCIN H CTHΘEOCIN GLK CTHΘECCYNEN B ΔΥΝΕΝ R ΔΥΝΕ K
23 FOYO K OYO R KACIFNHΘOY R KACITNHTOY GL KACIFNETOY H KACYNHTOY B κα-
σιγνήτοιο Homerus et sic etiam Apollon. de synt. II 21 p. 153, 14 de pron. p. 59 C
3 Bk. 24 OYO R OZO H pro eo. FOY. id est παρ B Hom. Od. III 39

p. 969. 70 P.

p. 576 K:

Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ,
pro αὐτοῦ. idem:

Οὔνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπενον
ἀντὶ τοῦ 'τῷ πατέρι αὐτοῦ'. idem:

5 Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διὶ οἶνοχοεῦεν
Κάλλεος εἵνεκα οἴο,

ἀντὶ τοῦ 'τοῦ κάλλους αὐτοῦ'. itaque apud nos quoque modo pro οὗ modo
pro εἴῃ potest 'sui' accipi. similiter 'sibi' pro οἷ et εἴῃ, 'se' pro ἑ et ἑέ.

Et sciendum, quod, quotiens hoc pronomen reciprocum est, eiusdem
10 personae verbum habet convenienti casui adiunctum, ut 'sui meminit, sibi
placet'. et manifestum est, quod adiunctio verbi vim habet nominativi
casus cum actione aliqua. si igitur pronominis quoque huiuscemodi signi-
ficationem habentis, hoc est in se recurrentis, ponas nominativum et cum
eo verbum eiusdem personae, erunt duo nominativi. duo autem nomina-
15 tivi per se, ubi et actio et passio ostenditur, coniungi non possunt, sed
obliquus et nominativus, nec solum in reciprocis, sed etiam in illis, quae
in transiitione habent alteram personam. non igitur 'sui' nominativus potest
constare. ||

'Quis' ideo quibusdam pronomen esse putatur, quod declinatur ad
20 similitudinem quorundam pronominum - 'quis cuius cui', sicut 'ille illius
illi' -; et quod pro omni nomine ignoto nobis tam proprio quam appella-
tivo poni potest, ut 'quis fecit?' 'quis dixit?' unde respondentes ad huius-
cemodi interrogationem vel proprio utimur vel appellativo: 'quis fecit?
Virgilius vel poeta'; et quod substantiam significat sine aliqua certa quali-
25 tate, quod est suum pronominis.

Ad quae dicendum, quod non similitudo declinationis omnimodo con-

1 τε] ZH R KACIΓNETΩ RL KACITNHTΩ GHL ΘΡΑΣΥΜΕΔΕΥ R ΘΡΑΣΙΜΗΔΕΕΙ
ΚΡΑΤΕΡΙΩ B ΘΡΑ ΨΟΥ. ΝΕΚΑΡΑΧΙ K ΕΡΑCΥΟΥ. ΝΕΚΑΡΑ. ΟΥΧ H ΕΡΑCΥΝΕΚΑΡΑΟΥΧ G ΕΡΑ-
CΥΝΕΚΑΡΑΟΥΧ L (συμῆδεϊ — idem om. K, μῆδεϊ — idem om. H, μῆδεϊ — idem Oῦ
om. GL) ΚΑΥ ΠΑΤΗΡΙ R 2 αὐτοῦ] sic, non αὐτοῦ scribendum esse vidit Bekkerus
ad Apoll. de pron. p. 193 ΕΛΥΤΩΥ R Hom. Od. XIII 265 3 ΑΡΑ RB ΠΑΤΡΑ K
ΧΑΡΙΞΟΜΕΝΟΣ H ΧΑΡΙΞΟΜΑΕΝΟΣ GLK ΤΕΡΑΠΕΥΟΝ R ΘΕΡΑΠΕΥCΝ GK 4 ΑΝΤΥ
LK ANT R ΑΗΠ H ΤΩΥ R ΤΟ BII G ΠΑΤΗΡΙ R αὐτοῦ] B ΑΥΤΟΣ rell.
Hom. II. XX 234 sq. 5 ὃν Apoll. de synt. p. 153, 1 Bk. καὶ K B ΑΝΕΠΙ-
ΑΝΤΟ R ΑΝΕΠΙΑΝΤΟ LK ΑΝΕΠΙ.ΥΑΝΤΟ G ΑΝΕΠΙΨΑΝ.ΤΟ H ΑΝΕΠΠΙΨΑΝΤΟ B ΘΕΟΥ R
ΔΕ.ΨΟΥ K ΔΙΕΙ B ΔΙ L ΟΥΝΟΧΟΕΙΚΙΝ GL CΙΝΟΧΟΕΥΕΥΝ K G ΚΑΛΕΟΣ B ΚΑ-
ΜΕΟΣ GL ΚΑΙΝΕC C ΔΙΟ G CΙΟΥ K post οἴο: ἴν' ἀθανάτοισι μετέη, κάλλεος
οἴο add. edd. inde ab α 7 τοῦ τοῦ] B τοῦ rell. ΚΑΜΟΥC GLK αὐτοῦ] v.
Bekkerum ad Apoll. de pron. p. 193 8 εἴῃ] CΟΥ GL ΕΨΟΥ K οἷ et εἴῃ] ωἷ et
ΕΨΙ RDH ωἷ et ΕΨΥ B ΜΙ et ΕΜΙ r ΨΟΥ et pro ΕΨΥ G ΨΟΙ et CΟΙ in litura l ΨΟΥ et
ω
ΕΨΟΥ K ἑ et ἑέ] e Rr CE G et ἑέ om. DHLK. de toto h. l. cf. Bekkerus in
Apoll. de pron. p. 192, qui pro εἴῃ et εἴῃν, quae in Putschiana extabant, εἴῃ et ἑέ
Prisciano reddendum esse perspexit, non magis tamen verum inde fieri quod Priscianus
h. l. fingat discrimen 9 est om. BDH 11 quod coniunctio BDHGLr habet
vim GLK 14 atem B 16 obliquus D obliqui K 17 transiitione] rk transiitione
RK personarum BG 19 De eo quod quis non sit pronomen sed nomen inscr. l
ideo a quibusdam Gh putatur] r putauerunt R quod ex corr. b 20 quo-
rumdam B 21 appellatio D 23 utamur G appellatio D 26 Ad quae] rd
Atque RB Adque D ad quod GLK et in litura h omnimodo om. K

iungit vel discernit partes orationis inter se, sed vis ipsius significationis. nam et pronomina multa declinationem nominum sequuntur, ut omnia derivativa: 'meus tuus suus, noster vester, nostras vestras', et rursus nomina declinationem pronominum, ut 'unus unius uni, solus solius soli, totus totius toti, ullus ullius ulli, nullus nullius nulli, alius alius alii', cuius genetivus, quia par est syllabis nominativo, producit semper paenultimam, cum 'alterius' contra, quia duabus vincit syllabis nominativum suum, semper
 30 corripit paenultimam, 'alter alterius alteri'. 'uter' vero 'utrius', quia una superat syllaba, licet in metris et producere et corripere, et quae ex eis componuntur; quamvis haec quoque quidam eodem errore declinationis inducti pronomina esse putaverunt. cum enim omnia haec ad certum numerum vel quantitatem referuntur, quomodo possint esse pronomina, quae et omnia qualitate vel quantitate carent et loco propriorum, quae sunt individua, hoc est nihil commune vel generale habentia, accipi solent? supra dicta igitur cum generalem substantiam vel quantitatem significant neque
 31 similiter illa, quae infinitam qualitatem significant: 'qualis, talis'. quomodo enim infinita vel interrogativa pro nominibus accipiuntur propriis, quae ignorationem ipsius propriae unius cuiusque substantiae vel qualitatis vel quanti[tatis] significant?

'Quis' quoque quamvis substantiam sine aliqua certa qualitate demonstret, hoc tamen interest inter substantiam illam, quam pronomina significant, quod illa pro speciali et propria unius cuiusque accipiuntur substantia, quae demonstratione praesentium vel relatione absentium personarum intellegitur, hoc autem generalem et infinitam substantiam, quae pertinet ad universarum rerum genera et species et partes, demonstrat. quomodo igitur numeros et quantitates inter species qualitatis nominum accipimus, sic etiam infinitam et generalem substantiam, quae est in hoc nomine, hoc est 'quis' vel 'qui' et quae ex eo componuntur, in hoc esse dicimus qualitatem. habet igitur etiam qualitatem, quam desiderat nomen.

Vt breviter igitur totum colligamus, pronomina loco propriorum acci-

1 orationes *K* 2 De pronomine in declinatione nominum et econtra de nominibus in declinatione pronominum *inscr. l* secuntur *RH* 3 suus *om. DG add. y* rorsum *GLK* nomina] *g* omnia *g* 5 alii] ali *K* 6 post paenultimam: cum — paenultimam *om. D add. d* 7 vincit *BDGLK* 8 licet *K* 9 haec *add. r* 12 post quantitatem: referuntur — quantitate *om. R add. r* possint in *mg. add. K* possent *B* possunt *D* 13 careant *Kh* 14 commune] *d* commune *D* solent] *B* soleant *rell.* 16 appellativa *D* 18 enim *om. B spscr. K* interrogativa vel infinita *LK* accipiuntur] *d* accipiuntur *D* 19 uniuscuiusce *L* 21 Item de quis *inscr. l* 22 hoc *om. GLK* tamen (inter in *mg. add.*) est inter *K* illam et quam *HGLK* 23 uniuscuiusce *L* accipi hoc autem *D*, untur — intellegitur *om. D add. d* 24 vel] *r* et *R* 25 infinitam] *r* finitam *R* 26 genera rerum *G* et qui partes *G* et qui partes *L* 27 inter *R* species] *r* species *R* 28 infinitam et generalem] *r* finitam generalem *R* hoc est hoc est *H* 30 habet igitur etiam qualitatem post qualitatem *om. R add. r* etiam igitur *GL* etiam igitur etiam *K* 31 De recapitulatione aliorum quae praedicta sunt *inscr. l* totum] omne *GLK* colligamus *R* pronomina quoque loco *GLK*

p. 971. 72 P.

p. 577. 74 K.

piuntur nominum, itaque finitas exigunt sibi personas, quas nullum ex
supra dictis potest habere nominibus. quid autem sic incongruum quam 32
omnia numerorum nomina sine dubio ab omnibus nomina accipi, 'unus'
autem et 'alter' et 'uter' et 'solus' declinatio[n]is causa pronomina esse
5 putare? sin autem in declinatione vel derivatione quaedam inaequalitas
invenitur, ut 'quis quae quod, alius alia aliud', nihil mirum, cum in
omnibus partibus orationis, de quibus nulla dubitatio est, hoc inveniatur,
ut in nominibus: 'supellex supellectilis, hospes hospita, gracilis gracila',
in pronominibus 'ipse' vel 'ipsus ipsa ipsum', in verbis 'sum fui, fero
10 tuli'.

Illud quoque quidam obiciunt, quod demonstratio propria est pro-
nominum, ut 'hic', ergo et 'talīs, tantus', sed falso. nam adverbia
quoque inveniuntur demonstrativa, ut 'en, ecce'; ergo et nomina possunt
esse demonstrativa, et pronomina tamen inveniuntur carentia demonstra-
15 tione, quae sunt relativa, ut 'is sui'. hoc autem interest inter demon- 33
strationem nominum et pronominum, quod id quod demonstratur per pro-
nomen, solum ostenditur per se nec ad alium pertinet extrinsecus, quod ||
vero per nomen, non solum ipsorum, quae ostenduntur, sed etiam illo-
rum, ad quos referuntur, demonstrationem habet, ut 'talīs Pyrrhus appa-
20 ret, qualis pater eius', et quod pronomina demonstrativa in eodem genere
et numero manent, qui demonstratur, nomina vero demonstrativa possu-
mus diversa ostendentes ad diversa referre, ut si aspicientes mare dica-
mus, talem esse Nilum, cum sit Nilus masculini, mare autem neutri, vel
si quis dicat statuam Herculis cernens, 'tanti fuerunt mei parentes, quan-
25 tus iste Hercules'; cum enim unum aspiciat, plurali uti potest numero.
si igitur similitudinis causa huiusmodi nominum demonstrationes profe-
runtur, quae est in communi qualitate vel quantitate, qua carent prono-
mina, quae dubitatio est, nomina magis haec esse appellativa? itaque in-
terpretantes: 'quid est talis vel tantus?' dicimus 'similis huic, de quo lo-
30 quimur'. ergo cum adiungimus substantiam qualitati, - nam 'huic' sub-

1 personas ***** quas L 2 quam omnium numerorum D 4 uter solus
H 5 putare D De inaequalitate in quibusdam partibus *inscr. l* vel deriva-
tione] *om. Heidelb. teste Lind.* uel derivatione *Rr* 6 quod] quid *G* in *om. R*
add. r 8 suppellex *BHGLK* suppellectilis *GLK* oспes ospita *GLK* 9
pronominibus] *r* nominibus *R* ipsus] ipsius *B* 10 tuli] *d* tali *D* 11 adiciunt
in *litura h* propriae *B* 12 ergo et talis et *BD* De aliis nominibus et prono-
minibus ab aduerbiis demonstratiuis *inscr. l* 13 post demonstratiua: ut en—de-
monstratiua *om. Rg add. rg* 15 autem] tamen *BHLK* 17 ad alium] *r*-ad aliud
GLK alium *R* 18 uero pronomen *L* 19 refertur *B* pyrrus *D* phirrus *H*
pirrus *K* apparet *L* apparet * qualis *K* 21 possumus diuersa posumus
ostendentes (diuersa in *mg.*) *L* 22 ad diuersas *Rr* 23 talem et nilum *G*
neutri] *d* ue** *D* 24 si *spscr. r* fuerunt *ex* fuerant *corr. L* 25 hercules *ex*
herculus *corr. H* unum unum *R* unam *GLK* potest uti *GLK* 27 quae in
L commune *B* vel quantitate] *r* uel qualitate *R* 28 De aliis nominibus quae
alii pronomina esse auctumant *inscr. l* interpretantes *B* 30 Ego *H*

stantiam significat, 'similis' vero qualitatem - 'tantus, talis' pronomina esse non possunt neque pronominibus redduntur, sed nominibus, hoc est 'quantus' vel 'qualis'.

- 34 Tria autem sunt demonstrativa nomina: 'talis, tantus, tot', et quod a pronomine et nomine componitur: 'huiusmodi' vel 'huiuscemodi'. unde hoc quoque aliud intrinsecus demonstrat, | id est substantiam, et aliud extrinsecus intellegitur, id est qualitas, quam per se pronomen sine adiunctione nominis habere non potest. sciendum tamen, quod 'talis' et 'tantus' et 'tot', si ad praesentes dicantur, etiam demonstrativa sunt, sin autem ad absentes, relativa vel redditiva tantum, ut 'qualis Hercules, talis Theseus fuit'.

- Illud quoque notandum, quod in vocativo omnia nomina eius capacia possunt esse demonstrativa; itaque in hoc solo finitam videntur secundam habere personam: nam in aliis casibus infinitae sunt personae et tertiae, nisi quando substantivo vel vocativo adiunguntur verbo; tunc enim et secundae et primae copulantur personae, ut supra memoravimus: 'Priscia-
35 nus sum, Priscia||nus vocor'; 'Virgilius es, Virgilius diceris'. omnia autem infinita vel relativa vel interrogativa, cum semper de tertia dicantur ad secundam, - ea est enim, ad quam naturaliter interrogatio dirigitur - non possunt habere vocativos, qui proprii sunt secundae.

'Alius' quoque caret vocativo, cum abnegationem habet tam primae quam secundae. dicimus enim 'neque ego neque tu, sed alius'; igitur quod caret demonstratione praesenti, vocativum habere non potest; ergo nec pronomen hoc esse certum est, non solum enim non finit personas, sed etiam abnegationem habet finitarum. tertiam quoque incertam significat, quod est illi pro qualitate, et quod in amplioribus solet dici quam duo. pronomina loco nominum accipiuntur propriorum, ut 'Cicero scribit, idem recitat', et unum et idem significat; sin vero dicam 'Cicero scribit et alius recitat', non eadem est persona. illud || quoque arguit, hoc non esse pronomen, quod 'ipse' omni potest subici pronomini, ut 'ego ipse, tu ipse, ille ipse', non tamen 'alius ipse' dicimus.

1 vero quantitatem B talis cæ qualis corr. D 2 redduntur] k retuntur K
4 Tria] r Trea G Tri R 5 et a nomine K 6 quoque et aliud D demonstrat ex
demonstratur corr. D 6 sq. intrinsecus RDK an hoc s. extrinsecus s. intrinsecus voc.
a glossatore additum est? 7 intellegitur om. G adiunctione B 8 pronominis
Rr posset BHGLK qualis RD qualis talis B quantus D 10 relativa]
in mg. add. K relativity G 11 theseus D theseus K 12 Iterum de nto iuncto ad
.II. personam substantiui uel uocatiui uerbi inscr. l annotandum GLK adnotan-
dum Hb capacia] r capatia R 13 demonstratiua esse D 15 substantivo] r
substant. R adiunguntur] d adiungantur DGL 16 pscianus GLK 17 pscia-
nus GLK vocor] r ue+cor R es et uirgilius r 18 iterum de pdictis nomi-
nibus quae nec uocatiuos habere queunt inscr. l 19 ea est] r es R 20 uoca-
tiuos habere (uocatiuos in litura) K 21 habeat K 23 demonstratione] r de-
monstratione R 24 nec pronomen in litura K hoc esse] esse hoc D ho esse R
autem esse L personas] h persennas H 25 sed] d set D 26 ampli+oribus B
27 loc+(o?) H locū in litura h 28 unum idem K unum et idem unum B
29 hoc] r quod R 30 subici] r ubi R 31 tamen] R tamen etiam BDHGLK

p. 974 P.

p. 579. 50 K.

'Alter' quoque et 'uter' et quae ex eis componuntur et 'ambo' vocativos habere non possunt, cum vel partiuntur vel referuntur. quod autem partitur, in diversis est personis, vocativus autem ad unam dirigi vult personam itaque in his esse non potest, quae partiuntur. quid est enim
 5 'uter'? 'ego vel tu' sive 'tu vel ille'? similiter 'alter' ex 'me et te' vel 'te et illo'? quomodo ergo in significatione diversarum personarum possit esse vocativus, qui ad unam pertinet solam secundam? relativa quoque cum demonstratione carent, vocativum habere non possunt, ut 'ambo, uterque, alteruter'. 'nullus' etiam et 'nullus', cum semper cum
 10 abnegatione ponitur, et 'nemo' carent vocativo. | ||

alius esse dicimus *G* 1 Alter] *h* Ater *H* ex his *K* vocativos] *r* uocativo *R* 2 non possunt habere *G* partiuntur] partiantur *K* participantur *GL*
 3 uocativos *L* vult] *r* om. *GLK* uul *R* 4 his] *r* is *R* 5 uter nisi ego
 uel et tu sine *K* tu vel ille] *dh* tu et ille *GKr* tu ille *DH* 6 te illo *R* 7 esse
 possit *H* 9 cum semper abnegatione *G*

Artis prisciani caesariensis u. d. gram. urbis romae constantinopolitanae | liber XIII explicitus de pronomine | Incipit liber XIII de praepositione *R* ARTIS PRISCIANI CAESARIENSIS VIRI DESERTISSIMI GRAMMATICI VRBIS ROMAE CONSTANTINOPOLITANAE LIB. XIII. EXPLICIT DE PRONOME. INCIPIT LIB. XIII. DE PRAEPOSITIONE. *B* artis prisciani caesariensis viri disertissimi. grammatici urbis rome constantinopolitane. liber XIII exiplit de pronomine. incipit liber XIII de prepositione. *D* ARTIS PRISCIAE CAESARIENSIS VI GRAMMATICI. VRBIS ROMAE CONSTANTINOPOLITANAE. LIB. XIII. EXPLICIT DE PRONOME. INCIPIT LIB. XIII. DE PRAEPOSITIONE. *H* Eleua artis prisciani caesariensis u. d. grammatici urbis romae constantinopolitanae. liber XIII explicitus de pronomine. | Incipit XIII de praepositione. *L* fuit... Eleua artis prisciani caesariensis u. d. grammatici urbis romae constantinopolitanae. liber XIII explicitus de pronomine. | incipit liber XIII de praepositione *K* *subscr. caret G*

LIBER QVARTVS DECIMVS.

p. 973 — 75 P.

DE PRAEPOSITIONE.

p. 581. 82 K.

I 1 Quoniam de omnibus, ut potui, declinabilibus supra disserui, id est de nomine et verbo et participio et pronomine, nunc ad indeclinabilia veniam, quae iure extrema ponuntur: ea enim sine illis sententiam complere non possunt, illa vero sine istis saepissime complent. itaque cum mihi bene videantur praepositionem ceteris indeclinabilibus Graecorum doctissimi praeposuisse, et maxime Apollonius, cuius auctoritatem in omnibus sequendam putavi, ego quoque ab ea incipiam. nomini enim, quae principalis est omnium orationis partium, et ceteris, quae casus ad nominis similitudinem sumunt, praeposita vim potest sibi dictionis defendere, aliis vero, id est carentibus casu, adiuncta unitur cum eis iusque dictionis proprium perdit.

Est igitur praepositio pars orationis indeclinabilis, quae praepositur aliis partibus vel appositione vel compositione.

Est autem quando per appositionem prolatae praepositiones praepostere ponuntur, || poetica plerumque auctoritate; nam sine metris scribentes rarissime hoc invenies facere nisi in 'cum', quae solet quibusdam 2 pronominibus apud omnes similiter postponi. quando autem ordinem mutant, mutant etiam accentum, nisi differentia prohibeat, quod etiam coniunctiones apud Latinos praepositivae vel communes, si postponantur, facere solent, ut 'igitur, quoniam, saltem'; praepositae autem gravantur omnibus syllabis, postpositae acuuntur in principio.

Sed hoc interest inter praepositiones et coniunctiones, quod coniunctiones praepositae nunquam componi possunt cum declinabilibus nisi infinitis, ut 'si-

2 diserui *GL* deserui *K* 3 nomine] pronomine *G* ad] *d* et *D* 6 bene mihi *BHLK* graecorum *L* 7 Apollonius] cf. *de synt.* I 3 p. 17, 18 *sqq.* *Bk.* coll. *Lud. Langio das System der Syntax des Apollonios Dyskolos* p. 8; apollonius *RHGLK* 9 partium orationis *G* 10 praepositiva *GK* 11 uero *om. K* unitur] utitur *d* 13 pars *ex* *pras corr. D* 15 praeposterae *DL* 16 plerumque] *h* p. 17 *om. B* 17 inuenias *BGLK* solet in quibusdam *R* 18 ordinem mutant] *h* ordinem mutant *H* 21 saltem *B* saltim *K* praepositivae *K* autem] enim *BD* et in *ras. h* 22 postpositae] praepositae uel postpositae *g* 23 et coniunctiones *B* 24 praepositivae nunquam *GL* cum — nequa *uncis incl. et* magistri glosa habuit s. cum uerbis quia ipsa in inferius (ior?) s et praepositiones quidem antecausales et cetera *spscr. r* nisi (*add. h*) cum declinabilibus (declinabilibus *K*) his *BDHGLK*

p. 975. 76 P.

p. 552. 53 K.

qua, nequa', praepositiones vero, quamvis in transitione ponantur personarum separatae, id est per appositionem prolatae, non coniungunt duas substantias cum uno accidente, quod est proprium coniunctionis, ut 'ego et tu facimus', 'homo et taurus arant', vel duo accidentia cum una substantia, ut 'scribit et legit homo' vel 'iustus et fortis homo'. et ut hoc ipsum plenius absolvam, non copulat praepositio duas casuales dictiones vel duo adverbia cum uno verbo, ut 'ego et tu facimus', 'doctus et sapiens fuit Cicero', 'bene et splendide loquitur', vel duo verba cum una casuali vel uno adverbio: 'vir docet et docetur', 'recte scribit et legit'. et prae-
 5 sitiones quidem ante casuales tam in compositione | quam in appositione
 10 ponuntur, coniunctio vero nisi in appositione praeponi aliis partibus non potest, nec supponi quidem, excepto 'que', ut 'ubique, plerumque, undique, uterque', in quo tamen possumus additionem magis vel derivationem
 15 que syllabae, quomodo ce quoque solet fieri, factam accipere, quam coniunctionem esse, cum nec significationem suam coniunctionis servat nec legem inclinationis in omnibus: 'undique, utique'. derivativa autem per additionem finalis alicuius syllabae apud Graecos quoque solent inveniri, ut *οὐρανός οὐρανόθεν*, *ἔξω ἔξωθεν*, *Ἀθήναι Ἀθήνηθεν*. sic igitur || 'uter
 20 uterque, ubi ubique, unde undique, plerum plerumque, quis quisque, utrum utrumque'. nihil mirum tamen, coniunctionis similem syllabam que addi, cum apud Graecos quoque *δέ* in eundem modum in fine additur nec tamen coniunctio accipitur, ut *ὅδε τοῦδε τῷδε*.

Sed redeamus ad differentiam coniunctionum et praepositionum. con-
 iunctio praeponitur etiam carentibus casu per appositionem solam, cum
 25 contra praepositio per compositionem dumtaxat potest illis praeponi.

Sunt autem vel unius syllabae praepositiones vel duarum vel trium.

Et adverbia quidem derivativa possunt esse, praepositiones vero positivae sunt omnes, si sequimur Graecorum auctoritatem. itaque 'adversum,

1 praepositiones vero] praeposit^{iones} uero (q) *IIIh* Nec praepositiones uero *K* nec praepositiones *G* et in praepositae uero *corr. L* 2 separate *Bh* non *om. IIGLK* add. *h* 3 coniunctionis *R* 4 arant *ex* amant *corr. L* duo] *r* dua *R* ut et scribit et *B* 5 iustus] *d* iustis *D* plenius plenius *Rr* planius *BDIIGLK* 6 absolutam *ex* absolutam *corr. D* 8 una casuali] *h* un* casuali (o?) *H* uno casuali *K* uel cum uno *B* 9 adverbio ut docet *H* 10 quidem antecasuales *RD* 11 Coniunctiones *Dd* 12 potest] *d* possunt *D* supponi] *r* supponi *R* quae *Rr* post que: ut— derivationem que *om. D* add. *d* 14 que] *rb* quae *RB* factam] *dh* factum *BDH* 15 significationem in *titula L* 16 inclinationis] *d* inclinationes uel *e*
D ut undique *BDHLK* ut undique *G* Derivata *H* Derivata *r* 17 solent quoque *B* 18 *οὐρανός* (c) *L* *οὐρονος οὐρονος* *K* *οὐρανόθεν ἔξω*] *r* *οὐρανός* *οὐρανός* *R* *ἐξω. ἐξωθεν* *B* *ἐξω. ἐξωθεν* *G* *Ἀθήναι*] *om. H* *ἀθηναι* *R* *ἀθηναι* *D* *Ἀθήναι Ἀθήνηθεν*] *om. K* *αἰν* *G* *ἀνω. αἰν* *L* *ἀθηνῆθεν* *H* *ἀθῆθεν* *B* *αἰν. αἰν* *D* *αἰν. αἰν* *R* *αἰν. αἰν* *αἰν. αἰν* *r* 19 undeque *GLK* 20 coniunctioni similem *RB* que] *r* quae *RB* 21 *δέ*] *de* *RBDHL* 22 tamen] non *L* ode *H* *τῷδε*] *twae* *G* 23 coniunctionum *R* 25 praepositio per compositionem] *r* praepositionem *R* illis] *r* illi *R* 27 post positivae: id est primitivae add. *libri. uicis incl. r*

p. 976. 77 P.

p. 583. 84 K.

extra, infra, inter, intra, cum | sint derivativa, magis adverbia esse videntur praepositiva quam praepositiones. possunt enim haec etiam sine casualibus verbis adiungi, ut 'ego in campo curro, tu extra', 'ego supra aspicio, tu infra'; sic etiam similia. sciendum tamen, quod omnia adverbia, quae solent casibus adiungi, Romani artium scriptores inter praepositiones posuerunt, quia sunt praepositiva casualium et gravantur omnibus syllabis vel quia interpretatio eorum apud Graecos modo praepositionis modo adverbii vim obtinet, ut:

ante ora patrum;

hic 'ante' τὸ 'πρό' significat, quod est praepositio Graeca. at vero:

Ante leves ergo pascentur in aethere cervi

et:

Ante pererratis amborum finibus exul,

⁵ hic 'ante' τὸ 'πρότερον' significat et est sine dubio adverbium. similiter 'contra', quando κατά significat, loco praepositionis est accipiendum, ut contra contionem Metelli; cum vero τὸ 'ἐναντίας', quod proprium est eius, significat, adverbium est sine dubio, ut 'ego in hanc partem specto, tu contra'. Iuvenalis in I:

Stat contra starique iubet.

'adversum' quoque ideo praepositionem esse putaverunt, quia pro ἐπὶ praepositione Graeca solet aliquando poni, ut Terentius in Andria:

† Idque ad|versum te gratum fuisse habeo gratiam;

quando autem τὸ 'ἐναντίας' significat, magis adverbium ostenditur, ut Terentius in Phormione:

† ei loco exadversum

Tonstrina erat quaedam.

'secundum' quoque, quando pro κατά et μετά accipitur, loco praepositionis est. Sallustius in Iugurthino: secundum ea, uti debi-

1 siut] siu L uidentur esse D 4 sic ex si corr. H 7 interpretatio B
8 optinet RBHK Verg. Aen. I 95 9 Ante uel ora Rr 10 τῶν πρὸ R τροπῶ
B praepositio graeca est D Verg. ecl. I, 60 (deficit Med.) 11 pascentur
Pal. 12 Verg. ecl. I, 62 (deficit Med.) 13 pererrantis Rom. 14 τῶν πρὸ R
πρὸτερον G πρὸτερον L πρὸτερον R 15 KATA iuxta Dd 16 contra con-
tionem Metelli] est titulus orationis Tullianae v. lib. VIII § 51 ibique annot. con-
tionem] actionem G 17 in hanc ut ego K in hanc Rr hac parte Bd
18 Iuv. sat. I 3, 290 1 ex II corr. B 19 starique] r starque R 20 ἐπὶ] r
eni R 21 Ter. Andr. I 1, 15 Et id gratum fuisse aduersum te habeo gratiam, et
sic lib. XVIII § 210, nisi quod iterum ibi Idque scriptum est in Andria om. G
22 hebeo D 23 τῶ R ἐναντίας] ex ENANTIOT corr. G ENANTIOT RBD NANTIOT II
ostenditur in litura L 24 Terentius] idem D Ter. Phorm. I 2, 38 sq. cf. lib.
XVII § 4 de XII vss. Aen. § 224 in Phormione om. G 25 exaduersum ei loco
cum Bas. (qui exaduorsum) Prisc. lib. XVII l. I. exaduersum ilico (elico m. rec.)
Bemb. ei loco om. de XII vss. l. I. 26 tonsrina K 27 quando om. G et]
r et RH 28 Sall. Iug. 14, 3 secundum ea, si desideranda erant; uti debitis uter-
rer, ubi secundum adverbium potius esse, ut locus sic distinguendus sit: secun-
dum, ea si et Bipontinis visum est et Kritzio in ed. mai.: in ed. min. a. 1856 idem

p. 977. 75 P.

p. 584—86 K.

tis uterer. Lucanus in VIII:

secundum

Emathiam lis tanta datur.

Accentum habent praepositiones acutum in fine, tam apud Graecos 6
 3 quam apud nos, qui tamen cum | aliis legendo in gravem convertitur, nisi
 praepostere proferantur, quod Aeolis quoque, quamvis fugiant in fine acu-
 tum, in hac parte solent servare, quos in plerisque secuti in hoc quo-
 que sequimur. cum vero praepostere ponuntur, monosyllabae acuto, disyl-
 labae paenultimo acuto proferuntur, nisi aliqua differentia, ut praedictum
 10 est, impediat, ut Virgilius in I Aeneidos:

maria omnia circûm;

finalem enim acuimus syllabam, ne, si paenultimam acuamus, nomen vel ad-
 verbum putetur esse. tantam autem praepositioni tenorum mutationem
 facit ordinis commutatio, quod quibusdam pronomibus etiam enclitici vice
 15 fungitur, quae sunt haec: 'mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum', de
 quibus in pronomine latius tractatum est. nec mirum, in hac parte orationis
 Romanos in fine reponere accentus, quamvis sint disyllabae, nec non Aeolis
 contra consuetudinem suam idem facere, cum annititur semper praepositio
 sequenti dictioni et quasi una pars cum ea effertur, quamvis per apposi-
 20 tionem proferatur, unde et acutum in gravem convertit. idque Donatus
 etiam in secunda arte de praepositione se intellegere confirmat his verbis:
 separatae praepositiones acuuntur, coniunctae casibus aut
 loquellis vim suam saepe commutant et graves fiunt. Cen-
 sorinus vero plenissime de his docet in libro, quem de accentibus
 25 scribit.

Et compositae quidem tam in nominativo quam in obliquis casibus ab 7
 eo nominativo compositae flexis inveniuntur, ut 'indoctus indocti indocto
 indoctum indocte', appositae autem non nisi cum accusativo vel ablativo,
 ut 'in hostem, pro patria'; cum verbo semper in compositione, | ut 'in-

in Prisciani cessit sententiam in Iugurthino om. G pro secundum ea si: sed ea si
 vel sed si ea pars codd. Salt. ea om. G post ea inter lineas si desideranda
 erant add. Heideib. debitis] r debetis Rb 1 Lucan. Phars. VIII 332 sq.
 VIII] 1 IIII. K IIII. vell. 3 hemathiam RDH themathiam LK thebathiam G Emathiam Voss. A Emathiam Voss. B 4 praepositiones habent B acutum ex actum
 corr. H 5 nos] latinos B aliis partibus legendo B 6 proferatur G Aeolis] b
 6 dis B aeoles Dh eoles GLK 7 servare] r ruare R sequenti ex sequi
 corr. B 8 praepostere D ponantur BDHGLK acuto disyllabae] om. R monosyllabae (quod et ipsum extat in R) acuto. Dissyllabae spscr. r 10 Verg. Aen.
 I 32 13 ppositioni(s) D tenorum] r tenorem R 14 enclitici] rh enclitici d
 inecletici R enclitici H enclitici D 15 fungitur] d fungantur D 17 ponere BDHGLK
 aeoles h eoles DGLK 18 idem facere] id facere B non autem cum anteponuntur
 spscr. h annititur K adnititur B et ex nititur corr. D 19 effertur L
 20 Donat. art. gramm. II 16, 6 p. 1765 sq. P. 25 L. 21 arte(p) G 22 sepe-
 rate R sepe ratq r accuuntur H 23 loquellis D loquellis RHLK loquaelis G de
 Censorini de accentibus libro cf. § 40 et O. Iahnium in praef. ed. Censorin. de die
 nat. p. V sqq. 24 planissime HGLK de his planissime D accentibus(id?)
 H 20 nominativo] d nomina D 27 indoctus] d indoctos, D 28 vel] et,
 spscr. uel, K uel ablativo add. r 29 hostem] b hoste(s?) B

duco, extorqueo, percurro'; cum participiis in compositione quidem secundum verborum figuram, ex quibus nascuntur, ut 'inducens, extorquens, percurrrens', et praeterea per appositionem in accusativo et ablativo secundum nomina, ut 'in amantem, pro docente'. pronominibus vero per appositionem solam praepositur duobus supra dictis casibus obliquis, ut 'in illum, de illo', et sibi praepositur in compositione, ut 'imperterritus, in-
8 expugnabilis'. nec non etiam coniunctioni invenitur praeposita, sed non servat vim suam, ut 'absque', unde, ut supra memoravimus, additio magis putatur quae. ergo a praepositione 'abs' derivatum est adverbium 'absque' quomodo ab 'ex' 'extra'; similiter adverbis praepositur per compositionem. ut 'perinde, subinde, deinceps, abhinc'. igitur nomini quidem et per appositionem et per compositionem, pronomini vero per appositionem solam licet quibusdam 'mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum' compositi esse videantur, participio per derivationem vel consequentiam compositorum verborum vel per appositionem, ceteris autem partibus per solam compositionem praepositio iungitur.

Loco etiam coniunctionis accipi solet causalis, ut 'per desidia[m] malitiae nascuntur', id est 'causa desidia[e]'. similiter 'propter'.

II 9 Sunt autem apud nos multo plures quam apud Graecos. apud illos enim cum sint decem et octo praepositiones, diversas singulae habent significationes, quae complent multarum apud nos demonstrationem, ut *περί* pro 'circum' et 'circa' et 'erga' et 'de' et 'super', quando memoriae est, ponitur; similiter *παρά* pro 'apud' et 'prope' et 'praeter' et 'propter'. nec solum id, sed etiam illud causa fit, ut sint ampliores apud nos, quod omnia adverbia localia, quae solent casualibus praeponi, inter praepositiones nostri posuerunt, ut supra diximus, tenoremque earum in eis quoque servaverunt, ut 'pone tribunal, adversum hostes, citra forum contra inimicos, infra tectum, supra montem, extra muros, intra urbem ultra Alpes'. huiusmodi enim omnia Graeci adverbia dicunt esse, qui et certam aliquam habent significationem etiam per se posita, quod pra-

2 verborum quidem figuram *B* extorquens] *r* extorquens *R* 3 appositionem *DH* appositionem *L* 4 docente *ex* ***ente *corr.* *D* ducente *BH* 5 duobus] *t* duabus *BH* supradictis *add.* *r* obliquis casibus *GLK* 6 imperterritus *B* in imperterritus et *K* 8 servat] *r* et *ex* servat** *corr.* *D* servat *R* suam ut al absque *B* suam abs absque *DH* ut] *h* ** *H* memoravimus *B* 9 adverbium *om.* *D* 11 perinde] *d* proinde *D* subinde] *r* subito *RDGLK* desubito *Hk* deinceps *add.* *g* appositionem *H* 12 Et pronomini *Dd* solam licet *corr.* *e* solam ***et *H* 14 videntur *GLK* participio propter derivationem *L* 15 in appositionem *H* 17 causalis accipi solet *B* causalis in *litura* *h* casualis *G* desidia[m] *K* 18 id est *add.* *b* desidia[e] *K* propter et ob, virg. in III (*Aen.* III 320) te propter libicę gentis numadumq; Idem in XI. (*Aen.* XI 347) Cum ob augurium (auspiciu[m] *Verg.* cf. *v. l.* § 13. 25) infaustum moresq; sinistros. Sui *B* 20 XVIII *B* 21 multarum] *r* multorum *H* 22 pro] *d* per *D* 23 e praepositur *G* *παρά*] *r* para *R* 25 solent casualibus in *lit.* *b* 26 praepositiones] *d* praepositionis *D* tenoremque *Rr* 28 ut infra *Rr* tectum in *litura* *l* 29 Alpes] *b* et *ex* *corr.* *H* alpis *BH* huiusmodi] *h* huiusmodi *H* es *add.* *k* 30 per se composita *H* praepositiones *K*

p. 979. 50 P.

p. 587. 58 K.

positiones habere nolunt per se prolatae, adverbia vero habent. et pleraque eorum componi non possunt, omnes autem praepositiones apud illos et componi et apponi solent. praeterea haec, quae certissimam locorum habent significationem etiam per se posita, possunt apud Latinos quoque sine casualibus proferri, quod rarissime patitur praepositio. Virgilius in II Aeneidos:

Pone subit coniunx, ferimur per opaca locorum.

Inveniuntur igitur apud Latinos in praepositionibus tria contraria observationi Graecorum, quod certae sunt significationis quaedam praepositiones, ut 10 'apud, erga, circa, inter', et quod quaedam numquam componuntur, ut eae ipsae, quaedam numquam separantur, ut 'con, re, di, dis'.

Nulla praepositio habet aspirationem, sicut nec coniunctio, cum in aliis sex partibus orationis sunt, quae habeant aspirationem, sunt, quae non habeant, ut 'hara, habeo, habens, hic, huc, heu'.

15 Rarissime apud prosam scribentes praepostere proferuntur praepositiones, monosyllabae vero etiam apud poetas difficile mutant ordinem, ut apud Terentium in Andria:

i prae, sequor,

nisi 'cum'. ea enim sola tam apud poetas quam apud reliquos praepostere cum pronomine ponitur, ut dictum est, his: 'mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum', nec non etiam 'quocum, quicum, quacum, quibuscum'. mediae quoque ponuntur, ut 'qua de re, quam ob rem, quas ob res, qua in parte'.

Nec non habent quandam cognationem cum adverbis localibus plerumque praepositiones, ut 'in: ad locum' et 'in loco', 'a' et 'ab' et 'e' et 'ex': 'de loco'. (sciendum tamen, quod nulla alia pars in x desinit 11 apud Latinos nisi nomina et 'ex' praepositio, quae Graeca est, et 'vix' et 'mox' et 'pax' adverbium comicum, quo utitur Terentius, quod similiter Graecum est.)

30 Sunt quae in compositione elisionem patiuntur, ut 'con' sequente vocali: 'coeo, coarguo, coarto, cohaereo, coaequo'. contra 'pro' sequente

3 et componi in *mg.* add. *K* 5 rarissimo *KK* et ex rarissime corr. *G* ut uirgt *BD* *Very. Aen.* II 725 6 *U. G* 7 subiit *G* 'coniunx] r coniux *R* 8 trea *G* 9 significationis ex significationes corr. *D* 10 inter om. *K* quod om. *B* add. *b* ut hae ipse *B* 13 orationis om. *GL* habent *H* 14 ut om. *G* ara *B* 15 prosa *GLK* prosas *g* praeposteræ *Rr* praepositiones] r propositiones *R* 16 etiam add. *d* difficile *L* 17 *Ter. Andr.* I 1, 144 primo.i. (cf. *cun.* V 2, 69) andria prosequor (pro in prae mut. *d*) *Dd* 18 i] ut dictum est *GLK* prae *Rr* prae sequor] persequor *Bk* sequor etiam *Bas.* sequar *lib.* XVIII § 265 et sic 'meliores' ex *codd.* *Benl.* 19 ea] Haec *B* sola] *d* solaicuni *D* 20 dictum] dictum tum *R* praedictum *B* 24 cognitionem *RrD* locabibus *L* 25 a add. *d* e ex de *H* 26 tamen om. *L* pars ex pras corr. *D* 27 et mox] *rh* om. *RBHGLK* 28 pax. ΠΑΝΤΕΛΟC. aduerbium *B* *Terent. heautontim.* II 3, 50. IIII 3, 39 simpli *H* 30 elisionem *g* 31 ut coeo *d* coargo *G* coarto *K* cohaereo] *g* cohaerio *G* coaequo ex arquo corr. *G* quaequo *R* pro consequente *LK*

p. 960. 51 P.

p. 588. 59 K.

vocali d assumit: 'prodes, prodest, proderam, prodesset'. quaedam etiam syncopam passa sunt, ut 'supra' pro 'supera' et 'infra' pro 'infera' et 'extra' pro 'extera'. nam antiqui trisyllabe ea proferebant, ut Cicero in Arato:

Torvus Draco serpit sup̄ter supraque retorquens
Sese.

tenuit tamen, ut disyllaba magis ea proferantur.

Nec solum praepositiones, sed etiam adverbia sunt ea pro varia significatione accipienda. oportet autem scire, quod Graeci proprium dicunt esse praepositionis, ut nihil certum per se positae sine aliis partibus orationis significare possint, ut supra dictum est, quales sunt paene apud nos quoque omnes monosyllabae, ut 'ad, ob, per, pro, prae, a, ab, abs, cum, de, e, ex', nec non etiam disyllabarum quaedam, ut 'ante, praeter'. hae enim ad sensus sequentium significationes suas accommodant, ut 'ad' modo personae modo loco, est quando tempori adiungitur vel numero: personae, ut Virgilius in I:

Ad te confugio et supplex tua numina posco;
loco, ut idem in I:

Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis;
tempori, ut Sallustius in I historiarum: ad bellum Persi Macedonicum; numero: 'ad quinquaginta milia'. in compositione quoque modo intentivum est, ut 'approbat, affirmat'; modo ad personam aliquam vel rem dirigitur, ut 'alloquitur, arridet'. similiter et aliae supra dictae diversas habent significationes.

Quae vero certae alicuius sunt significationis, quamvis secundum Graecorum rationem pleraeque inter adverbia poni debent, id est 'supra, infra, extra, pone' et huiusmodi alia, tamen, quia et casualibus plerumque praeponuntur et gravantur more praepositionum et loco plerumque Grae-

2 passę B 3 trisyllabę RB trissillabae d trisyllaba LK et ex tresyllaba corr.
G trissillaba D ea] r ca R eas B Cic. Arat. fr. VII p. 520 (v. 47 sq. p. 524)
Or. cf. § 52 et Cic. de nat. deor. II 42, 106 5 subter BDK reuoluens libri
Cic. de nat. d. I. I. 6 sese tenuit. Tamen HG 7 Tenuit Hr Tenuit D Te-
nuit tamen usus h disyllabā B 10 praepositiones B 11 quales penę Hr
13 quaedam quaedam L ut in mg. add. g ante] k apud Kh hae] dk Haec
DK rell. 14 acomodant B 15 adiungitur tempori K personae om. L 16
Verg. Aen. I 686 post in I: Ad te—in I. om. R add. r I. aeneidos B 17
suplex G numina] numena k munera Kr cum aliquot codd. Verg. (in Pal. h. I.
lac.) 18 ut idem in lit. B Verg. Aen. I 24 19 Primam R agris Med.
20 tempori ex tempore corr. H Sall. hist. I 7 p. 6 Kr. cf. § 24 et lib. XVII
§ 161 bellum ex uellum corr. B persim acedonicum G macidonicum K
21 quinquaginta G 22 adprobat BDHK adfirmat BDHK 23 alloquitur ex
adloquitur corr. D adloquitur BHK arridet ex adridet corr. D adridet BHK
alia R 25 certae corr. ni f. ex quertae K alicuius sunt in litura H signifi-
cationis] r significationes R 26 pleraque D debeant BDHGLK 27 huius-
modi H huius cęmodi alię D 28 more positionum R et loco—praepositio-
num post positionum om. R add. r

p. 561 P.

p. 559. 90 K.

carum accipiuntur, ut dictum est, praepositionum, ut 'supra caelum',
ὑπὲρ τὸν οὐρανόν, 'infra terram', ὑπὸ τὴν γῆν, ideo non penitus irrationabiliter ab artium scriptoribus Latinarum inter praepositiones quoque sunt receptae.

5 Inveniuntur tamen in aliis etiam partibus praepositivae, non tamen semper nec omnes ad eandem speciem pertinentes, ut 'ne' adverbium dehortandi et 'hic' pronomen praepositivum, quod tamen licet etiam postponere, ut 'hic homo' et 'homo hic' nulla ordinis confusione tam a poetis quam a sine metro scribentibus bene dicitur. iure igitur sola haec
10 pars, id est praepositio, a loco, quem proprium possidet, nomen accipit.

Saepe et verbis desunt praepositiones, ut Virgilius in I:

13

Vna Eurisque Notusque ruunt,

pro 'erunt', et praepositionibus verba, ut idem in III:

O mihi sola mei super Astyanactis imago,

15 'super' pro 'superes'.

Compositae praepositiones cum aliis partibus in illarum potestatem concedunt, ut 'incurvus, adoro, abhinc, proinde'; nam in 'absque' magis additio est quae syllabae, ut diximus, quam coniunctio. verba, quia nominativum | semper significant vel vocativum, ideo in compositione semper
20 habent praepositiones, quomodo et nominativi nominum et vocativi.

Est quando praepositio loco coniunctionis, ut dictum est, accipitur tam apud Graecos quam apud nos, ut 'propter te', hoc est 'tui causa'; tunc enim loco causalis coniunctionis accipitur, quando διὰ Graecam significat. Virgilius in IIII Aeneidos:

25 Te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni

Odere;

quando vero παρὰ significat, praepositionis vim sine dubio defendit. idem poeta in VIII:

Sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum.

2 τὸν] τὸν R YIO H THN GEN r OHN IEN R THN THN in GEN THN mul.
G ENH K inrationabiliter B 3 Latinarum] r latinorum R 5 tamen om.
G partibus etiam D 6 ad add. r dehortandi] adhortandi L adortandi GK
7 liquet Kg 8 hic homo et homo hic] b hic homo homo hic BDHGLK
9 quam ad sine D quam * sine (a) K haec sola GLK 10 accipit B 11 Verg.
Aen. I 85 I. aeneidos K I. aeneid. D I. aeneid B 12 nothusque HLK runt
R 13 eruunt] r et ex erunt corr. D erunt R praepositionib; ex praepositionis
corr. B praepositionibus(es) L verba desunt ut Br ut om. L Verg. Aen.
III 480 III. aeneidos K III. eneid. D 14 mei] r meis R Med. astianactis
uel est uel esset
BDGr astyanactis Med. 15 super om. K superest K superesset L superest G
16 illarum] b et ex illorum corr. L illorum BK 17 concidunt h incurvus]
r curvus R perinde BDHGLK Nam et in Rr 21 loco causalis coniunctionis
B 22 nos] latinos D tui] d tua D 23 dia D dia H graecum K 24
Verg. Aen. IIII 320 sq. qneid. D 25 te] et Pal. lybicae K libice Rd libice
BD lybice L numadumque RBGK cum aliquot codd. Verg. tyranni RG
27 uero apud uel absque uel ab uel pēs ΠΑΡΑ D vim] r cum R defendit G
28 Verg. Aen. VIII 680 VIII, GLK 29 atesim RBD Med. atthesim L ate sim

p. 961. 52 P. p. 590. 91 K.
 similiter 'ob' loco causalis poni solet coniunctionis - Virgilius in XI:
 Cuius ob auspiciū infaustum moresque sinistros -,
 cum in compositione semper prae-positionis habeat significationem, ut
 idem in VI:

magnas obeuntia terras

Tot maria intravi duce te.

14 nec non cum aliis partibus coniuncta simul cum illis loco coniunctionis
 causalis accipitur, ut 'quamobrem' pro 'quapropter'. Cicero in Lin-
 vectivarum: quamobrem, ut saepe iam dixi, discede.

Cum apud Graecos separata praepositio tribus soleat casibus praeponi,
 id est genetivo, dativo, accusativo, apud nos duobus solis praeponitur, id
 est accusativo et ablativo, nisi ἑλληνισμῷ utatur auctoritas, ut Virgilius
 in III georgicon:

Et crurum tenuis a mento palearia pendent,
 genetivo est usus secundum Graecos pro ablativo, quamvis apud Graecos
 τὸ ἄχρῃς, quod est 'tenuis', non praepositio, sed adverbium esse osten-
 ditur; itaque apud nos quoque raro praeponitur. idem in II georgicon:

Hactenus arborum cultus et sidera caeli.

idem in II Aeneidos:

capulo tenuis abdidit ensem.

nominativo vero per compositionem addita praepositio per omnes manet et
 obliquos casus. ideo autem nominativi per appositionem non recipiunt
 praepositiones, quia per intransitivam dicuntur elocutionem, id est non
 transeuntem ab alia ad aliam personam, ut 'percurrit homo excelsus'; ecce,
 15 quia nominativi sunt, nullam habent transitionem. accusativus vero et
 ablativus, cum transitivi sunt, recipiunt separatas praepositiones: separatae
 enim eae semper transitionem significant. itaque verba quoque, quia sem-
 per adiuncta sunt quantum ad intellectum vel nominativo vel vocativo et
 careant casibus, iure non possunt per appositionem adiungi praepositioni;
 nihil enim carens casu per se transitivum potest esse.

^h
 K antesim H atesim Pal. amoenum] d amenum D 1 poni om. L Verg.
 Aen. XI 347 in XI. om. G 2 ob ex ab corr. G augurium Bamb. § 9 ubi
 v. annot. augurium auspiciū BL § 25 augurium auspiciū GK ibid. iustum B
 sinistros ex sinestros corr. Med. 3 compositione] d positione D apposi-
 tione B ut idem ut idem K 4 Verg. Aen. VI 58 sq. in om. H ~ VI. (1)
 H 5 magnas obeuntia] d magna subeuntia D 6 duc&e H 7 illis] r aliis
 R 8 causalis K casualis B pro om. D Cic. in Catil. or. I 9, 23 quam ob
 rem, ut saepe iam dixi, proficiscere coll. ibid. 7, 18 quam ob rem discede in I.
 inuectivarum om. G inuecticarum H inuectinarum K 11 et dativo et accusativo
 K solis om. L 12 ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ GK ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ L hellenismo DH helenismo B el-
 lenissimo R Verg. georg. III 53 13 III. RBD 14 palearia] rd pallearia R
 palliaria D pendent] k tendent K 16 τῷ τῷ R ΑΧΡΗC B ΑΡΧΗC K 17
 Verg. georg. II 1 18 Hactenus] r Actenus RB arborum ex arborum corr. L
 arborum B aruarum Med. 19 Verg. Aen. II 553 encid. D aenei pubetenus
 B 20 tetenus H addidit B 21 vero] quoque G et om. BDHGLK del. r
 22 casus om. K 23 quia—separatas praepositiones] add. r has separatas R
 del. r elocutionem D 24 ad] in ras. duarum lit. spscr. L 26 transitivi ex
 transitiva corr. H 27 eae] hae BD transitiones R? 29 apositionem H

p. 962. 63 P.

p. 591 K.

Praepositio, quando per defectionem verborum profertur, generalem servat accentuum regulam: [ab acuto incipit] ut Virgilius in III Aeneidos:

O mihi sola mei súper Astyanactis imago,
et Terentius in Andria:

Adeo modesta, adeo venusta, ut nihil súpra;
et hoc ad similitudinem Graecorum. Homerus:

ἀλλ' ἄνα,
ἐνι τοι φρένες,
10 πάρα δ' ἀνὴρ,
χαλεπή δὲ θεοῦ ἐπιμήνις.

nec non etiam si praepostere proferatur, ut Virgilius in XII:
decus imperiumque Latini

Te pé||nes.

15 hoc quoque a Graecis. Homerus:

μάχη ἐνι κυδιανείρῃ,
ᾧ ἐπιπόλλ' ἐμόγησα,
νεῶν ἅπο καὶ κλισιάων.

est tamen quando postposita quoque gravatur, si genetivus sequatur red-
ditus ad supra positum accusativum vel ablativum, ut si dicam: 'virtutem
propter imperatoris' vel 'iustitia in legum'. sin autem in fine sit prae-
positio sensus, omni modo generalem servat accentuum legem [ab acuto
incipit], ut 'homines mille venerunt súpra', nisi differentia prohibeat, sicut
dictum est, ut 'circum' - Virgilius in I Aeneidos:

22 maria omnia circúm -,
in fine acuitur, ne adverbium vel nomen esse putetur, sicut et apud Grae-
cos διά. et si loco adverbiorum vel interiectionum accipiuntur, similiter

2 servant D accentuum] r et ex accentum corr. D accentum RH regulam
id est ab B acuto H Verg. Aen. III 489 III. R Aeneidos om. G qneid

D 4 super astinactis h superasti anactis H astianactis G astianactis BDK as-
tianactis (o?) Rr 5 Ter. Andr. I 1, 93 cf. lib. XVIII § 14 in Andria om. G
6 adeo modesto (vultu sc.) adeo venusto Terentius nihil pro nil etiam Bas. 7
Hom. Il. VI 331 VIII 247; Od. XXI 288; Od. XVI 45; Il. V 178 8 ἀλλ' ἄνα]
αλλα H 9 ἐνι] EHI D ETI B ΘΗΙ H τοι] ex toy corr. K τωι R TO D ΦΡΕ-
ΝΗC R ΦΡΗC H 10 ΠΑΡΑΔΑΝΕΡ D ΔΕ RBHGL ANEP RHLK 12 ΧΑΛΕΠΗ
H ΧΑΛΕΠΕ GLK ΧΑΛΕΠ+Ε R ΧΕΛΑΛΕΠΗ D δὲ] om. R ΤΕΟΥ R ΕΡΟΥ GLK ΕΕΥ
H ΜΕΝΙC BD ΛΑΗΗC H ΛΑΕΝΙC K ΑΛΛΑ ΗΝΙC GLK 12 proferantur R? pro-
feratur turequis misere ut, voce, insticius m. rec. del.. B Verg. Aen. XII 58 sq.

XII] Krehlius VIII Heidelb. teste Lind. VII rell. 15 Hom. Il. VI 124 VII 113
XXIII 391; Il. I 162; Il. II 91 16 ΜΑΧΕ K ΜΑΚΗΝΙΚΑΙΑΝΕΤΡΕ D ΕΗΙ H
ΚΥΔΙΑΝΕΙΡΗ H ΚΥΔΙΑΝΕΙΡΕ GL KΙΔΙΑΝΕΙΡΕ K ΚΥΔΙΑΝΕΙΚΗ B 17 πόλλ'] Π+ΑΛΛ BH
ΠΑΛΛ R ΠΟΑΛΛΑ D ΠΟΜ KL ΤΟΜ G ΕΜΟΘΗC R ΕΑΜΑΘΗCΑ GLK ΙΜΟΤΕCΑ D ΕΜΟ
CΑ B 18 ΗΝΩΝ GL ΗΝΝΩΝ K ΝΗΑΝ B ΝΝΟΝ D ΗΩΗ H ΑΡΟ D καλ] om. H
K B ΚΑΙCΙΑΩΝ GDLK ΚΑΙCΙΑΩΗ H ΚΑΙCΙΑΩΝ R ΚΑΙCΙΑΟΝΕ B 19 redditus] h
redit H 20 ad] r a R 21 iustitia in] r iustitiam R iustitiam in B 22 omni
modo] omniuno r servant B legem in litura L ** ab(et) K 23 mille ex
mille corr. L 24 Verg. Aen. I 32 qneid D 27 dia D interiectionum G
accipiuntur GLK

mutant accentum sibi destinatum. Terentius in eunucho:

Pèrpulchra credo †munera aut nostris similia,
et Lucanus in II:

prò tristia fatal

Quis fuit ille dies, Marius quo moenia victor?

17 hoc tamen quoque Graecis auctoribus facimus. sicut enim praepositiones loco adverbiorum, sic etiam adverbia loco praepositionum solent poni. Homerus:

γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών,

περὶ pro περίξ, praepositionem posuit pro adverbio. idein:

Ἴλιον εἶσω,

pro εἰς Ἴλιον, adverbium pro praepositione. nihil igitur mirum, apud nos quoque praepositiones pro adverbis vel adverbia pro praepositionibus inveniri, cum etiam loco nominis ea soleant accipi, ut Virgilius:

mane novum;

Sponte sua.

Statius in XI:

at tu, pudet, hostia regni,

Hostia nate iaces, ceu mutus et e grege sanguis.

Ei mihi primitiis ararum et rite nefasto

Libatus,

18 'rite' pro 'ritu' posuit. praepositiones quoque tam pro adverbis quam pro coniunctionibus inveniuntur, ut ostendimus. non bene tamen stoici praepositionem inter coniunctiones ponebant, praepositivam coniunctionem eam nominantes, cum coniunctio et nominibus et verbis et omnibus tam declinabilibus quam indeclinabilibus per appositionem soleat adiungi; nec solum praeponitur, sed etiam subiungitur tam apud poetas quam a||pud

1 destinatum GK Terentius] d terentia D Ter. eun. III 2, 15 in eunucho om. G iuncho K 2 perpulchra DGL munera] dona lib. XVII § 11 cum Terentio aut] sic etiam lib. XVII l. l., cum Bemb. haud Bas. aut nostris similia om. B nostri similia Bemb. 3 Luc. Phars. II 98 sq. pro fata! quis ille, | Quis fuit etc. et sic lib. VII § 92; pro tristia facta! legitur apud Luc. V 57 VI 305 VII 411 4 tristitia B facta Bd 5 Mariais H moenia ex menia corr. H 6 tamen om. GLK quoque tamen D 8 Hom. II. XVIII 362 9 γελασε RDHK TEAACE GL PACA B πᾶσα περὶ] ΠΑΡΑΠΕΡΙ D ΧΘΩ B ΧΘΩΗ H ΧΘΩΗ D 10 pro] ΠΡΟ G ΠΕΡΙΧ R Hom. II. I 71 XVII 159. 163 XVIII 58 XXIII 145 11 ΙΑΙΟΗ H ΙΜΟΗ Dr ΕΜΟΗ R ΑΙΟΗ GLK ΕΧΩ pro ΕΙΧΟΝ B 12 Ἴλιον] r ΙΜΟΗ GL ΙΗΟΗ H ΙΑΘΩΝ R ΜΟΗ K 14 soleant] d et ex solant corr. H solant D uirgits in III. geof. D Verg. georg. III 325 Verg. Aen. VI 82 etc. v. indicem
Erythraei 16 sponte] d ponte D 17 stater Dd Stat. Theb. XI 283 sqq. 18 pudet hostias GL pudet hostis regni hostias K 19 mutus] b mutus (o?) B et egreges Rr et egreges anguis GL et egreges anguis K 20 Ei] sic etiam Stat. Cass. hei BDG mihi om. GL primitus K ararum] sic etiam schol. in lemma et codd. Stat. plerique cum Cass. armorum vel annorum inter lin. opt. cod. Barthii nepasto K 21 liuatus G 22 rite pro rite B 23 tamen bene B stoici] cf. lib. II § 17 R. Schmidtus stoicorum grammatica p. 47 sq. 24 inter coniunctionem L 26 quam indeclinabilibus om. R add. r appositionem H adiungi ex coniungi corr. L

p. 984. 85 P.

p. 502. 83 K.

sine metris scribentes; praepositio vero, ut saepe dictum est, et praeponi vult semper, cum recto ordine ponitur, et verbis ceterisque partibus indeclinabilibus nisi in compositione non adiungitur.

DE POTESTATE PRAEPOSITIONVM.

5 Separatae praepositiones vel accusativo vel ablativo adiunguntur, com-III 19
positae vero tam nominativo quam ceteris omnibus obliquis, qui ex com-
posito nascuntur nominativo. et est quando eandem habent tam in com-
positione quam in appositione significationem, ut 'invado hostem' et 'in
hostem vado', in utroque enim 'contra' significat; est quando diversam, ut
10 'de te loquor', id est 'tui causa loquor', 'deprimo', hoc est 'infra premo';
est quando abundant syllabice, id est auctio[n]is syllabarum causa tantum-
modo nulla significationis additione, ut 'emori' pro 'mori'; est quando
localem vim possident quadripartitam, ut 'venio per forum, proficiscor ad
Graeciam, in Italia sum, a Sicilia venio' (cum apud Graecos praepositio 20
15 composita cum dictionibus aliis quibusdam paenultimam habentibus acutam
antepaenultimam eam facit, si addit significationi aliquid, ut *πλησὺς παρα-
πλήσιος*, apud nos in uno adverbio hoc solet facere, 'inde, deinde, exinde,
proinde, subinde', ne, si gravetur praepositio, per appositionem esse pu-
tetur ante adverbium, quod fieri non licet); est quando significantiae causa
20 assumitur praepositio, ut Virgilius in I georgicon:

numquam imprudentibus imber

Offuit;

est quando privationem, id est abnegationem, significat, ut 'impious, ex-
pes'. sunt quae similem habent potestatem, ut 'ab a, ex e', quae etiam
25 localem possident significationem. 'ex' vero et pro causali coniunctione
potest accipi, ut 'ex insidiis illius hoc patior', id est 'insidiarum illius
causa'; privationem quoque significat, ut supra dixi, ut 'expes, exlex', et 21
ordinem, ut Virgilius in VII: ||

Exin Gorgoneis Allecto infecta venenis;

1 saepe B saepe b 4 De potestate prepositionis D 5 saeparatae R 6 com-
positio] r composita R 9 eam sup. lin. add. K 10 causa tui K premo B
11 habundant DGK syllabaice G syllabaice B syllabaice L syllabice ex syllabaice corr. D id] hoc DG auctionis] additionis d additiones D 12 additione]
additionis G mori] d more D 13 possedent K per forum in mg. add. K
ad] r a R 15 aliis Rr 16 eam] eam, in mg. uel acutam, L acutam G si]
r sed R si addit] om. G sic addit LKg ΠΑΝΘΩΣ ΠΑΡΑ ΠΑΝΘΩΣ G ΠΑΝΘΩΣ ΠΑ-
ΡΑΠΑΝΘΩΣ K ΠΑΝΘΩΣ ΠΑΡΑΠΑΝΘΩΣ r ΠΑΝΘΩΣ ΠΑΡΑΠΑΝΘΩΣ H ΠΑΝΘΩΣ ΠΑΡΑΠΑΝ-
ΘΩΣ C Π
C(0) L ΠΑΙΩΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩΣ B ΠΑΝΩΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩΣ D 17 exinde deinde D
18 proinde] perinde D subinde om. GLK perinde post subinde add. r exinde
Heidelb. teste Lind. 19 licet] k liquet GK 20 adsumitur B Verg. georg. I
373 sq. 21 imprudentibus GL in prudentibus Med. 23 expes] r expes RRHK
et in litura d 24 ab a] a ab Dr 25 localem] r loqualem R possidentur G
coniunctione L 27 ut supra dixi significat B expes RHK 28 Verg.
Aen. VII 341 29 Exim Med. exingor goneis B adlecto R infata R
venenis K

et loco adverbii 'extra' fungitur, ut 'exul: extra solum' et 'excludo: extra cludo', quamvis 'extra' quoque et omnia localia, ut saepe memoravimus, adverbia, quae casibus solent adiungi, nostri inter praepositiones ponunt.

Temporalia [et localia] quoque adverbiorum quaedam in praepositiones transferuntur [et nomina], ut 'pridie Kalendas' [et 'adversus' vel 'adversum hostes']. subtractae quoque nominibus quibusdam loco adverbiorum ea faciunt accipi, ut 'domo venio' pro 'a domo' et 'domi sum' pro 'in domo' et 'domum eo' pro 'ad domum'. et invicem pro se ponuntur praepositiones, ut 'in urbem venio' pro 'ad urbem' et 'per urbem sum' 10
22 pro 'in urbe'. adeo autem plerumque localem habent significationem praepositiones, quod adverbia quoque ex his quaedam localia nascuntur: 'ex, extra, extrinsecus; sub, subter; in, infra, | intra, intus'. sed etiam haec, ut supra dictum est, quia loco praepositionum saepe solent poni, cum casibus adiunguntur, artium scriptores inter praepositiones nu- 15
merant.

Cum igitur, ut supra memoravimus, per appositionem duobus casibus adiungantur praepositiones, accusativo et ablativo, de singularum significatione disseramus, et primo de his, quas accusativus sequitur.

23 Unisyllabae, ut plerisque Latinorum videtur, sunt hae: 'ad, ob, per, post, cis, trans'; bisyllabae: 'apud, ante, citra, circum, circa, contra, erga, extra, inter, intra, infra, iuxta, prope, pone, ultra, praeter, propter, supra, usque, penes'; trisyllabae: 'circiter, adversus, secundum'. ex his pleraeque apud Graecos inter adverbia ponuntur, ut saepe docuimus, quod certam habent significationem etiam per se positae, quod in praepositionibus abnegant esse per se positae, et quod licet tam poetis quam oratoribus siue reprehensione et praepondere et postponere ea casibus, cum praepositiones, de quibus nulla dubitatio est, nisi poetica auctoritas postponere non solet, et quod eorum pleraque componi non possunt, cum praepositiones omnes apud illos talem naturam habeant, ut et componi et separari 30

1 adverbii loco GLK 3 solent B interpositiones h interpositiones H 4
ponant D posuerunt B 5 TEMPORALIA. | Localia in ras. B et om. RGL et
localia om. Heideib. teste Lind., post quoque in mg. add. K localia] localia ni
f. in litura R, del. et add. non habuit vetustus localia r quaedam in] r in quaedam
R 6 et] add. d vel GLK pridie Rr calendas R uel sup. lin. add. D 8 pro
a domo om. R add. r 10 per urbem] d pro urbe D 11 significationem in litura
L 12 localia] r localia R 13 ex] om. H ut ex Dh 14 haec quod ut B
praepositionum] r praepositionem R soleant L solent cum casibus adiungi ar-
tium B 15 post adiunguntur sqq.: artium—adiunguntur (sic) in mg. add. K
18 adiunguntur] adiunguntur BDHGLK accusatio L 19 disseramus Rr 20
de praepositio q accusatio inunguntur inscr. K sequitur unisyllabae B sequitur uni-
syllabae b Vni syllabae G videntur BHL 21 circum circa citra D 22 in-
tra inter H iuxta B 23 penes] r panes R parnes H 24 pleraeque] dh ple-
raeque DHGK Graecos] d graecas D 25 certa (ut ni f.) H habent habent
R 26 abnegant (h?) H esse om. G spscr. g licet] r liquet G locet R
tam om. R add. r 28 auctoritas fiat g auctoritas hoc faciat h postponi LK
29 solet in solent mut. K solent GL earum B 30 separari L

p. 946 P.

p. 594. 95 K.

possint. nostri vero ideo inter praepositiones eas dictiones posuerunt, quia semper praepositivae sunt, nisi licentia hoc poetica mutaverit, et gravantur praepositae, quod praecipue suum est praepositionis. sunt autem pleraque huiusmodi adverbia localia, ut 'cis, trans, apud, ante, contra, circum' et reliqua similia. de singularum igitur vi et significatione, ut valeamus, disserere conemur.

'Ad' tam in compositione quam in appositione plerumque proximitatem significat, ut 'adeo, adcurro, advenio, assideo, ad Troiam' pro 'iuxta Troiam', 'ad urbem' pro 'iuxta urbem', ad balneas Pallacinas, hoc est 'iuxta balneas'. est etiam causalis, ut 'ad quid hoc fecisti?', hoc est 'cuius causa', et similitudinis, ut 'accommodatus, adaequatus, assimilis, ad unguem'. significat etiam contrarietatem, ut 'ad illum mihi pugna est', hoc est 'contra illum'. pro temporali quoque accipitur, ut Sallustius in I | historiarum: ad bellum Persi Macedonicum, hoc est 'usque ad bellum Persi'. additionis quoque, ut 'ad haec mala'.

'Ob' tam in appositione quam in compositione invenitur, sed quando per appositionem ponitur, vim obtinet *διά* Graecae praepositionis, quae pro causali coniunctione accipitur, ut Virgilius in XI:

Cuius ob auspiciū infaustum moresque sinistros,
vel loco 'pro' vel *παρά* Graecae, cum accommodativa sunt, intellegitur. idem poeta in IIII georgicon:

Haud quaquam ob meritum,
id est 'pro merito', *κατ' αἵαν*. in compositione vero significationem 'contra' vel 'circum' complet: 'contra', ut 'obvius, occurro, oppono, obicio'; 'circum' vero, ut 'obumbro, obambulo'.

'Per' et componitur et separatur et significat *διά* Graecam localem, ut Virgilius in I georgicon:

2 licentia] *k* liquentia *GLK* 3 praepositionis] *r* praepotionis *R* 4 "circum contra *G* circum contra *D* 5 ui] *ig* (*i. e.* igitur) *G* 6 valeamus] *r* ualeamus *RGLK* conemur] *d* convenimur *D* 7 plerumque] *r* pleraque *R* 8 accorro *GLK* assideo] *r* assiduo *R* adsideo *BH* 9 balneas] *r* balleas *R* ballneas *K* ballacinas *DH* palatinas *k* 'vide *Cic. or. p. Rosc. Am.* 7, 18' *Fleckeisenus* 10 etiam] enim *R* causalis *K* 11 accommodatus *BK* adcomodatus in accomodatus *mut. D* assimilis] *d* adsimilis *BH* assimilitudinis *D* 12 ungem *GK* etiam *om. G* ad illud *R* 13 *Sall. hist. l. v. § 11: om. h. l. in testimoniis verborum Sallustianorum enumerandis Kritzius Sall. hist. fr. p. 6* 14 in I historiarum *om. G* Macedonicum] *I mado-*
niscum L 15 ut ad haec] *b* ut haec *B* 16 quam in compositione *om. R* *add. r* 17 per appositionem *om.*, in appositione in *mg. add. K* optinet *BDLK* *dia DH* praepositionis] *d* praepositiones *D* 18 causali ex casuali *corr. L* coniunctione et praepositione *RH* coniunctione *unc. postea deletis incl. r* coniunctione vel praepositione *L* coniunctione prepositione *R* praepositio *post* accipitur *add. DG Verg. Aen. XI 347* 19 ob] *b* *h(a?) B* auspiciū] *gk* augurium auspiciū *BL* augurium auspiciū *GK* augurium *B § 9* sinistros *K* 20 vel loco pro] *k* Vello pro *H* accommodativa] *b* accomodativa *RD* commodativa *B* 21 poeta] *d* poetica *D Verg. georg. IIII 45* III. *B* 22 Haut *K Ver. Rom.* quaquam *GLK* quamquam *B Pul.* ob] ad *Pal.; in Ver. lac.* 23 pro merito ex pro meritum *corr. D* 24 contra ut ob huius curro oppono *B* obvius (*h?*) *K* obpono *H* 25 uero obumbro *GLK* 26 *dia H* 27 *Verg. georg. I 245*

p. 996. 67 P.

p. 595. 96 K.

Circum perque duas in morem fluminis Arctos,
 26 et 'perrumpor' διαρρήγνυμι. sciendum autem, quod omnia localia possunt
 eadem etiam temporalia esse, ut 'per medium forum' et || 'per medium
 diem' dicimus. nec non etiam aliis rebus ad eandem figurationem omnia
 localia possunt adiungi, ut 'per virtutem fio laudabilis', in quo quasi lo-
 cus laudis ostenditur fuisse virtus. est etiam iurandi, in quo vim obtinet
 πρὸς Graecae, quae apud illos quoque in iureiurando accipitur, ut 'per
 Iovem' πρὸς τοῦ Διός. Virgilius in X:

Per te, per qui te talem genuere parentes.

est etiam perfectivum plerumque in compositione, ut 'perficio, percurro, 10
 persevero, percipio, peroro'. adverbii quoque vim obtinet, quando pro
 'valde' accipitur, ut Terentius in Andria:

Per ecastor scitus puer est natus Pamphilo.

abnegationem quoque significat in compositione, ut 'perfidus, periusus'.

27 'Post' et componitur et separatur et significat μετά Graecam praepo- 15
 sitionem, sed non quando loco σύν accipitur, sed quando ordinem magis
 significat sive loci sive temporis sive cuiuscumque alius rei, ut Virgilius
 in III georgicon:

post montem oppositum.

similiter dicimus 'post multum tempus' et 'post pietatem utilitas ponenda 20
 est'. loco etiam adverbii ponitur, ut Terentius in adelphis:

post faciet tamen,

pro 'postea'. Virgilius in VI:

ille ad|mirans venerabile donum

Fatalis virgae longo post tempore visum;

nam quando praepositio est, ablativo iungi non potest. derivatur ex hoc 25
 'posterus' et 'postica'.

'Cis' et componitur et separatur et magis localem habet significatio-
 nem, ut 'cisalpina Gallia' et 'cis Rhenum'. possumus tamen per trans-
 lationem et in tempore et in aliis rebus ea uti, ut 'cis definitum tempus', 30

1 Circum perque] r Circumque R 2 διαρρήγνυμι] r ΔΙΑΡΡΑΓΝΥΜΙ R ΔΙΑΡΗ-
 ΓΝΥΜΙ BH ΔΙΑΠΗΓΝΥΜΙ D ΔΙΑΠΡΗΓΝΥΑΜΑΙ GL ΔΙΑΠΗΓΝΥΑΜΑΙ K autem] tamen G
 omnes locales B 3 temporales B ut] k et LK ut per medium forum om. G
 4 omnes locales B 5 fio] h fl... H laudabilis in litura h 6 fuisse uir-
 tutis r etiam om. K quo ulm ex quorum corr. K uim add. d optinet
 BHL 7 in om. D 8 Iovem] diū B τοι B ΔΥΑΟC D Verg. Aen. X

597 X Krehtius XI libri 9 potentes G 10 etia R perfectivum] perfecti
 uñ G perfecti unde L perfectionis K 11 peroro percipio K optinet BHL 12
 Ter. Andr. III 2, 6 in Andria om. G 13 pampilo GLK 14 compositione] r
 compositionem R 15 seperatur L mea R ΑΜΑΕΤΤΑ GLK 16 nou om. Hei-
 delb. teste Lind. del. r sed quando om. Heidelb. teste Lind. del. r 17 signifi-
 cat 'magis' K locis D cuiusque G Verg. georg. III 213 18 III ex III
 corr. K III. B 20 utilitas] r uilitas R 21 ut Terentius] d uterentius D
 Ter. adelph. I 2, 30 in adelphis om. G 22 faceret Terentius et sic lib. II § 20
 ubi codd. nonnulli facere 23 Verg. Aen. VI 408 sq. VII K 24 ammirans
 L donum R 25 post tempore] r postempore R, quod per se rectum recipere du-
 bilavi, cum neglegentiae scriptoris unam t pro duabus scribentis originem videatur
 debere 29 renum g renum DGLK 30 ea uti] r eati R

p. 567. 58 P.

p. 596. 97 K.

sicut 'ultra definitum', vel 'cis naturae leges', ut 'ultra naturae'. derivatur ex hoc 'citra'.

'Trans' quoque et componitur et separatur, ut 'transfero, transveho; 28 trans Padum, trans Tiberim'. est tamen quando in compositione amittit n et s, ut 'traduco, trado, traicio, trano'. et composita quidem διά Graecae vel παρά vel ὑπέρ loco fungitur, ut 'transveho' διακομίζω, 'trado' παραδίδωμι, 'transgredior' ὑπερβαίνω, ut Sallustius: communem habitum transgressus, pro 'supergressus'. πέραν vero significat, quod est adverbium apud Graecos, separata, ut 'trans mare' πέραν τῆς θαλάσσης. ||

Sciendum, quod omnes monosyllabae praepositiones tam accusativo 29 quam ablativo casui servientes et componi et separari possunt, excepta 'cum', pro qua 'con' in compositione semper invenitur praepositiva, eandem significationem habens quam 'cum' praepositio, ut 'concurro, conficio'. nec scriptura tamen multum discrepat: antiqui enim pro 'cum' 'com' scribebant. et saepe tamen m in n, sicut et n in m, converti solet, ut 'communis, imperator; eundem, tantundem'. praepostere tamen, ut quibusdam placet, cum ablativo pronominum componitur 'cum' praepositio, ut 'mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum'; aliis vero ideo 30 enclitici vice fungi postposita videtur, ne, si acuatur, adverbium esse putetur, de quo tamen in pronomine latius disseruimus. 'clam' enim magis 30 adverbium est, cum nec localem habeat aliquam significationem, quam plerumque praepositiones possident, et qualitatem demonstret, quae in adverbii inveniri solet - et diminuitur, quod nulla praepositio habet, ut 31 'clanculum', et potest etiam absque casu proferri, ut 'bona aperte facit, mala | clam' - et quod apud Graecos absque ulla dubitatione adverbium est. nihil mirum tamen, quod praeponatur casui, cum multa adverbia, et maxime localia, et apud Graecos et apud nos soleant casibus praeponi,

1 leges] r legis R leges ut ultra naturae leges. K 2 huc D citre^a H
3 transfe.ro (r) R tranuho L 4 trans Padum, trans Tiberim add. d Padum] r palum R Tiberim] r tyberim RG 5 ut traduco] r utraduco R trado]
r traho R traicio ex traico corr. H quidam L dia H 6 ουπερ L
loco] loo K διακομίζω] r ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ K ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ B ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ G ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ L
ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ, ni f. in l. fere evanido, l ΔΙΑΚΟΜΙΞΩ K 7 ΠΑΡΑΔΙΔΩΜΙ RD ΠΑΡΑΔΙΔΩΜΑΙ GL ΠΑΡΑΔΙΔΩΜΩ K transgredior BH ΥΠΕΡΒΑΙΝΩ D ΥΠΕΡΡΘΑΙΝΩ B
ut Sallustius—πέραν om. R add. r Sall. hist. fr. inc. 46 p. 382 Kr. 8 ΠΑΡΑΝ Hrd
9 separata ex separata corr. D TEC RD TIC r τῆς θαλάσσης] ΤΕΛΑΑ-
CEC K 10 ΘΑΛΑΑCCEC RH ΕΑΛΑCCHC ex ΕΑΛΑCCEC corr. G 13 semper in compositione LK praepositiva] praeposita BDHL 14 confitio DH 15 multum]
k multam K 16 com] ex cum corr. D quom r 17 euuden R 18 componitur ** cum (ut?) K 19 vobiscum] l *obiscum (u) L 20 enclitici] r enclitici D
enclitici R encliti K fungi ideo uidetur praeposita ne Dd ne si] r nisi R
accuatur D 22 est erus. in G localem] r loqualem R aliqua in lit. B
quam] r quem R 23 possident] r, in possideant mut. L possideant RHG et ex
possedeant corr. K demonstrat G et in demonstrat corr. L demonstrent B 24
diminuat α 25 potest d post D possit α aperte ex aperta(a?) corr. H 26
adubitatione D 27 praeponitur D 28 et apud nos om. R add. r

- 31 quorum pleraque nostri, ut praediximus, praepositiones esse dixerunt. sed sciendum, quod adverbia quidem et sine casibus et cum casibus proferri possunt, ut 'contra, circum, clam, pone', cum eandem in utroque servant significationem, praepositiones vero suam significationem servantes semper casibus adiunguntur, ut 'per', quando praeponitur casui, *διά* significat, quando autem adverbium est, mutat significationem et pro 'valde' accipitur.

Bisyllabae sunt praepositiones, quae accusativo iunguntur, secundum plerosque artium scriptores haec: 'apud, ante, citra, circum, circa, erga, contra, extra, inter, intra, infra, iuxta, prope, propter, pone, ultra, praeter, supra, usque, penes'. ||

- 32 'Apud' unam habet significationem in loco, ut 'apud Numantiam', adiungitur tamen etiam personis, ut 'apud amicum, apud Athenienses', et significat *παρά* Graecam, quando locum apud illos demonstrat. ea autem praepositio in compositione non invenitur.

'Ante' et componitur et separatur: 'antepono, ante domum', et significat *πρό* Graecam localem vel temporalem, ut 'anteo' *προπορεύουμαι*, 'ante annum' *πρό ἐνιαυτοῦ*. invenitur etiam sine casu, quo loco adverbii accipitur: significat enim 'antea', quod est apud Graecos *πρότερον*, ut Virgilius in bucolico:

Ante, pererratis amborum finibus, exul

Aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim.

derivatur ex hoc nomen 'antiquus' et 'antiqua' et 'antiquum', ex quo 'antiquarius'.

- 33 'Citra' numquam componitur et paene eandem habet significationem quam 'cis'. nam apud nos locum significat. sed invenio, quod propriis nominibus fluminum vel montium 'cis' solet praeponi plerumque, reliquis vero magis 'citra', ut 'cis Rhenum, cis Alpes, cis Padum; citra saniem, citra cruorem, citra forum'. et a 'cis' quidem derivatur 'citra', a 'citra' vero 'citer, citerior' et 'citimus' teste Capro. Cato de agna pascenda: citèr ager alligatus ad sacra erit. utriusque tamen

1 sed sciendum in *litura* H 5 *diā* H 9 scribtores D 10 extra contra B 11 paenes H 12 habet unam Dd 13 etiam tamen Dd ut add. d anthenienses D athaenienses L athincense GK 14 grecam in grecum mut. D graecum BGK grecum H autem] tamen G 16 componitur] d componitur D 17 *πρω* RGL *παρα* K localem] r loqualem R vel] et GLK *προπορεύομαι* R *προπορεύωμαι* ex *προρεύωμαι* corr. D *προπορεύομαι* (c) L *προπορεύομαι* G *προπορεύομαι* K *προπορεύομαι* anthesianus. *πρωμαχος* tain cignon ante annum B

18 *πρό*] *πρω* GL *πρωεργου* K *ενιαυτον* Dd casu ex causa corr. H quo] in quo BDHGLK adverbii sup. lin. L 19 *προτερων* GLK *προθερων* R 20 *Vergil. ecl. 1, 62 sq.* 22 parvus RBD bibet] h bibet BH libet D 23 antiquum ex antiquum corr. D quo add. g 26 apud] rb ad RB Heidelb. teste

Lind. 27 nominibus H et K 28 renum RK alpes] h alpis RH 29 a cis] r cis R 30 citimus] r citissimus RG Capro] v. lib. III § 4 Cato de agna pascenda] v. lib. III § 4 31 allegatus H et cum gloss. deputatus teste Lind. Heidelb. qui lib. III § 4 et ipse allegatus cum gloss. deputatus lege firmatus tamen spscr. K

p. 958. 80 P.

p. 596 K.

interpretatio apud Graecos adverbium est, id est τὸ ὧδε¹ vel ἐνι ταῦτε.

‘Circum’ quando περί significat, praepositio accipitur tam in compositione quam in separatione, ut ‘circumfero’ περιφέρω, ‘circum montem’ περί τὸ ὄρος; quando vero περί demonstrat, adverbium est locale. Virgilius in III Aeneidos:

Anna, vides toto properari litore circum.

ex hoc nascitur ‘circitor’ ὁ περιφοράριος. ‘circa’ quoque περί Graecam³⁴ significat, quando pro ‘iuxta’ accipitur, ut ‘circa forum, circa templum, circa viginti annos’, et numquam praepositiva componitur, postposita tamen invenitur apud Virgilium post ablativum ‘quo’, loco coniunctionis prolata causalis, ut in I Aeneidos:

Quocirca capere ante dolis et cingere flamma
Reginam meditor.

est tamen quando ‘circum’ praepositioni || eam subiungimus et ‘circum-circa’ dicimus, quod et Donatus in secunda arte docet his verbis: aut verbum praecedit, ut ‘perfero’, aut adverbium, ut ‘expresse’, aut participium, ut ‘praecedens’, aut coniunctionem, ut ‘absque’, aut se ipsam, ut ‘circumcirca’. et hoc tum fit, quando ἀμφὶ περί significare volumus, ut Hesiodus:

Ἀμφὶ περί κρήνην λοιδόει.

‘circiter’ vero cum similiter περί Graecam significat, tum pro ‘iuxta’ accipitur; ad tempus tamen solum pertinet, ut ‘circiter Kalendas Ianuarias’.

‘Erga’ etiam περί Graecam significat, sed quando affectum demonstrat, ut ‘bonus est erga propinquos’; quae separata invenitur solum; contra et separatur et componitur, quando κατά vel ἀντί significat.

1 interpretatio B id est om. G τὸ ὧδε] τΟΥΔΕ r ΤΩΥΔΕ R ΤΩΟΔΕ K 2

ταῦτε D ΤΑΥΤΕ B 3 quando—quam in om. R add. r quando—περιφέρω] quando περιφέρω praepositio est G quando περιφέρω praepositio est L accipitur—περιφέρω] om. K in mg. add. k 4 circumfero fero H περιφέρω B περιφέρω D

5 τῷ B locale] r locale R locale ut BHGLKrd 6 Verg. Aen. III 416 (deficit Rom.) Aeneidos om. D 7 Anna] k Atua ni f. ante corr. K properare R properi Pal. litore D 8 et ex G hoc nomen Rr circitor α circiter libri δ] ο Rr * L το l περιφοράριος ex περιφοραπίος corr. D περιφορας l 9 quando iuxta HL 10 praepositiva] d praeposita D 11 Virgilium] d virgilius D causalis coniunctionis prolata B 12 causalis Rr Verg. Aen. 1673 sq. 13 Quo+circa B 15 circuncirca G 16 Donat. art. gramm. II 16, 1 p. 1763 sq. 23 L. 17 ut om. GLK perfero] BHL et m. rec. in D cum Donati cod. Santen. profero RDGK ex presse Rr 18 ut praecedens Bb 19 se add. corr. cod. Donati Santen. circuncirca GL tum] b totum B tunc K 20 ἀμφὶ περί] r ἀμφὶ περί D ἀμφεπερί R ἀπὸ πεπερί H ἀμαφύπερι LK ἀμαφύρι G esiodus B Hesiod. theogon. 3 καὶ τε περί (καὶ τ’ ἐπὶ v. l. codd. Hes.) etc. 21 ἀμφὶ περί ex Hom. Il. II 305 ἡμεῖς δ’ ἀμφὶ περί κρήνην ἔροῦς κατὰ βομούς petitum esse perspexit Muetzellius de emend. theog. Hes. p. 360 sq. ἀμαφίπερι K ἀμαφύπερι GL κρήνην RD κρήνην G κρήνην H κρήνηοιο & der B ωρίαδα Rr

100 ἐξὶ ΔΕΑ D 1001 ΔΑ K 22 cum] tum Kdh tum] cum libri 23 ut om. G ianuarii b 24 affectum] h affectum H 25 . Erga propinquos Hh 26 κατα+enti

p. 990. 91 P.

p. 596. 99 K.

et tunc proprie est praepositio, ut 'contra adulterum dico' κατὰ μοιχοῦ λέγω, 'contradico' ἀντιλέγω, 'controversia' ἀντίρροισ; quando vero sine casu ponitur, τὸ 'ἐξεναντίας' indicat, quod est adverbium. Iuvenalis in I:

Stat contra starique iubet.

ex eo derivatur 'contrarius'.

- 35 'Extra' quoque, quod significat τὸ 'ἐκτός' apud Graecos, adverbium est derivatum a praepositione 'ex' tam apud illos quam apud nos. nostri autem ideo non solum inter adverbia, sed etiam inter praepositiones acceperunt, quia et sine casualibus verbo adiungitur et praepositum casualibus gravatur, ut Persius:

Pinge duos angues: pueri, sacer est locus, extra Meite.

Terentius in Phormione:

extrà unam aniculam.

nihil tamen mirum, loco praepositionis 'extra' accipi, cum 'ex' quoque in quibusdam dictionibus loco 'extra' fungitur, ut 'exlex: qui extra leges est', 'exul: extra solum', 'exterminatus: extra terminos', 'expes: extra spem', 'exeo: extra eo'. et sciendum, quod 'extra' per appositionem aliis iungitur partibus orationis. ex eo derivatur 'extraneus' et 'externus'.

- 'Inter' quoque et composita et apposita invenitur, ut 'internuntius, intercapedo, intervallum, interpres', cuius simplex, id est 'pres', in usu non inveni; 'inter amicos, inter muros'. hoc quoque || apud Graecos sine dubio adverbium est; significat enim τὸ 'μεταξύ'. nec solum casualibus praeponitur apud nos et gravatur, quod suum est praepositionis, sed etiam verbis potest adiungi et paenultima acui, ut si dicam: 'tu dextrorsum, 36 ille sinistrorsum, ego curto Inter'. quomodo autem a 'sub: subter' derivatur et a 'cis: citra' et ab 'ex: extra', a 'prae' quoque 'praeter' et

R kata ut t anti r ἀντί] ante H 1 tunc add. h propriae Rr propriē
 Dd praepositio H adulterium L ΜΟΙΧΟΙΑΕΤΟ B ΜΟΙΧΥΚΥΑΕΓΩ D ΑΜΑΙΟΧΥΑΑΗ-
 ΤΩ G *ΜΑΟΥΧΥΑΑΕΓΩ(A) L ΑΜΟΥΧΥΑΑΕΓΩ K 2 ΑΕΙΩ H ΑΝΤΙΑΑΕΓΩ L ΑΝΤΙΑΗΓΩ
 R ΑΝΕΤΑΕΓΩ D ΑΝΤΙΑΕΤΟ B ΑΝΤΙΑΑΕΓΩ K ΑΝΤΙΑΑΗΤΩ G contraversia L contraversa
 K contraverisa k ΑΝΤΙΠΕΡΙC DHGK ΑΝΤΙ*ΠΕΡΙC(P) L ΑΝΤΙΠΕΡΙC B 3 ΕΞΙΝΑΝΤΙΑC
 Hr ΙΞΙΝΑΝΤΙΑC R ΕΞΙΝΑΝΤΙΑC B ΕΞΕΦΑΝΝΑΝΤΙΑC G ΕΞΕΦΑΝΝΑΝΤΙΑC L ΕΞΦΑΝΝΑΝΤΙΑC K
 Iuv. sat. I 3, 290 4 in I] enim GLK 5 iubet] d libet D 7 τὸ ἐκτός]
 d το οἷτος D 8 est] om. GLK id est g ex sup. lin. add. r 9 acciperunt
 K 10 siue casualibus] r sine casibus R 11 peripsius D Pers. sat. I, 113
 sq. 12 pingue Hh pingue K anges L pueris | acer B 13 meite] mente
 G menite K 14 Ter. Phorm. I 2, 48 in Phormione om. G 14 māniculam
 R anniculum GLK auc+ulā (ill; i m. rec. in ras. superscr.) Bemb. 10 loco ex
 loca corr. D 17 qui* extra(a) B qui om. L spscr. l legem L 18 est
 om. L expes BDHK extra spem] r exta spem R 19 appositionem solam
 aliis DH 20 extraneus externus GLK 21 quoque om. GLK 22 simplex] d
 simplet D 23 non invenitur DGLK murus K 24 est et significat ΤΟΑΜΑΤΕΥ
 K ΤΟΑΜΑΤΕΥ GL μετὰξὺ] d ΜΕΤΑΞΙ B ΜΕΞΥ D 25 est om. K praepositionibus K
 26 acutur K 27 supier L 28 quoque infra lin. add. K

p. 591 P.

p. 599. 600 K.

a 'pro: propter', sic ab 'in: inter' proficiscitur. significat autem modo τὸ 'διά', ut 'interrumpit' διαρρήσει, 'internuntius' διάκτορος, 'intercapedo' διαχώρημα, 'intervallum' διάστημα; modo τὸ 'ἐν', ut Virgilius in XI:

Conversique oculos inter se atque ora tenebant,
 'inter se' ἐν ἑαυτοῖς, 'interea loci' ἐν τοσούτῳ [modo ἐν τοσούτῳ]; modo τὸ 'μεταξύ', ut 'interrex' et 'inter vicinos'. hic ergo quoque admoneo, quod saepe dixi, omnia ea, quae supra dicta apud Graecos sine dubio adverbium sunt, Latinos etiam inter praepositiones ponere ea, quia frequentissime casualibus praeponuntur et gravantur, quod suum est praepositionum, et, quod interpretatio ostendit, etiam praepositionum quarundam loco eas poni, ut 'inter' modo τὸ 'διά', modo τὸ 'ἐν' ostendimus demonstrare. 'interea' vero, quia numquam praeponitur casuali, sine dubio adverbium | accipitur; verbo enim semper adiungitur. [ex 'inter' praepositione derivatur 'interea', τὸ 'ἐντέχνιον'.]

15 'Intra' quoque videtur ab 'in' derivatum, velut ab 'ex: extra' et a 37 'sub: subter', sic ab 'in: inter' et 'intra', et significat τὸ 'ἐντός', quod est adverbium apud Graecos. Lucanus in V:

Intra castrorum timuit tentoria ductor.

huic contrarium est τὸ 'ἐξτός', id est 'extra'. quomodo autem 'inter' et 'intra' derivatur ab 'in', sic etiam 'intus' et 'intro', quae sine dubio adverbium sunt etiam apud nos. sed 'intus' et 'intro' casualibus numquam praeponuntur, 'inter' vero et 'intra' frequentissime, sicut 'extra' casibus praeponitur, 'foris' autem vel 'foras' minime. ab 'intra' deri-

1 proficiscitur] d proficisciter D autem] enim Kd 2 ΔΙΑΡΗCCEC(EI?) R ΔΙΑΡΗCCEC B ΔΙΑΡΗCCEC r ΔΙΑΡΗCCEC G et ex ΔΙΑΡΗCCEC corr. L ΔΙΑΡΗCCEC K 3 ΔΙΑΧΩΡΗΜΑ (A) L ΔΙΑΧΩΡΗΜΑ D ΔΙΑΧΩΡΗΜΑ K ΔΙΑΧΩΡΗΜΑΡΗΜΑ G ΔΙΑCΤΗΜΑ ex ΔΙΑCΤΗΜΑ corr. D ΔΙΑCΤΗΜΑ R ΔΙΑCΤΗΜΑ L ΔΙΑCΤΗΜΑ GK modo] now B Verg. Aen. XI 121 5 sc ΕΝΕΑΥΤΟΥC L ΕΑΥΤΟΥC Bd ΕΑΥΤΟΥC R ΕΑΥΤΟΥC D ΕΑΥΤΟΥC K ΕΑΥΤΟΥC G loca h ΤΩCΩΥΤΩ R ΤΟΥΟΥC DH ΤΑΟΥΤΩ K modo

ἐν τοσούτῳ om. DHGLK ΤΩCΩΥΤΩ R 6 τὸ] om. GLK το Rr το Dd μεταξύ] d ΜΤΑΖΥ D ΜΤΑΖΑΥ H ΑΜΑΤΑΖΑΥ GL ΑΜΑΥΤΑΖΑΥ K inter regem GL et in litura h interreges K intersex in lit. b vicinus m. rec. in B ammoneo HLK 7 supradicta quae K supra dicta] g supra G 8 sunt *** (apud) B sunt ** (sp?) K ponere qa quia D ponerea quia H ponere quia G ponere eaq; B ponere

quod ea r Heidelberg. 10 interpretatio] d interpretatio B interiectio D quorundam R quorundam ex quorundam corr. K 11 eas (praepositiones sc.) libri ea 1 ea ponitur iter 3 todia H ἐν] in R 13 ex — ἐντέχνιον] Ex inter praepositione nomen diriuatur interea το ΕΝΙΕΝΙΟΝ R om. Heidelberg. unc. incl. et sup. lin. add. omnes uel adverbium partes nomina sunt dicenda Non habuit netustus r post praepositione: nomen add.

GL nomen add. BDK del. d 14 ***.uatur L interea] internus K ΕΝΙΧΘΙΟΝ B ΕΝΙΧΘΩΝ G ΕΝΙΕΝΟΝ D ΕΝΙΕΘΟΝ d ΕΝΙΧΜΑΙ K 15 quoque et G diriuatium B uelud LK a om. GLK 16 supler L in om. D το ΟΥΤΟC D 17 Lac. Phars. V 241 in V om. GLK 18 Intra castrorum in litura H 19 Huic ex hic corr. H ΕΚΤΩC R autem om. K 20 diriuatur r diriuatum R diriuantur DL post intro: quae — intro om. G in mg. add. g 21 sunt aduerbia K et internus 23 autem om. GL diriuatur intrinsecus B deriuatur et intrinsecus Hh

p. 991. 92 P.

p. 600. 601 K.

vatur et 'intrinsecus', sicut ab 'extra: extrinsecus', et 'internus', sic ab 'extra: externus' et 'extraneus'. verbum etiam ab 'intra: int intras'. ||

'Infra' etiam ab 'in' esse natum puto, et significat τὸ 'κάτω', quod est apud Graecos adverbium. id quoque propter supra dictas causas inter praepositiones recipitur a Latinis; frequentissime enim praepositur casu libus et gravatur. Terentius in eunucho:

ego te esse infra omnes infimos puto.

38 ex hoc derivatur 'inferus', veluti 'nuperus', quod approbat Caper, v 'infer', ut 'citer, exter', et 'infernus' et 'inferior, infimus'. et sciendum, quod omnia adverbia locorum, quae solent casibus praeponi, id nostri inter praepositiones quoque numeraverunt, quia saepissime inveniuntur huiusmodi adverbia loco praepositionum accepta vel loco eorum praepositiones positae: 'intra viscera' pro 'in viscera' et 'absque laesione' pro 'extra laesionem' et 'in adulterum dicit' pro 'contra adulterum' et 'sub terram' pro 'infra terram'.

'Iuxta' etiam, quod significat τὸ 'ἐγγύς', quod apud Graecos sine dubio adverbium est, quia loco 'prope' sive 'propter', quod est παρὰ fungitur - est autem praepositio τὸ 'παρά' Graeca - et quia casum sequitur, nostri inter praepositiones posuerunt; quando vero verbo per se coniungitur, adverbium id esse existimant, ut Sallustius in Catilinario: horum ego vitam mortemque iuxta aestimo. 'pridie' quoque more praepositionis accusativo adiungitur. Cicero in Iuvenialis: pridie Kalendas Ianuarias; pridie Nonas; pridie Idus Livius ab urbe condita XVII.

DE PRAEPOSITIONIBVS, QVAE ABLATIVO CASV CONIUNGVNTVR.

III 39 Monosyllabae praepositiones, quae casui ablativo serviunt, dumtaxat

1 extrinsecus] r exintrinsecus R et internus sicut ab extra externus Dd in
ternus sicut ab extra del. h 2 ab extra Rr intro] ex intra corr. K 4 n
tum ***** puto L KATO BDH KATIN GLK 5 propter] per LK 6 accipit
K enim ponitur G 7 gravatur H Terentius Dd Terent. eunuch. III 2, 3
in eunucho om. G innocho K 8 Tace tu quem te ego Bemb. Tace tu quem
ego Bas. esse te Hh esse om. K infimos omnis Bemb. Bas. infimo
K 9 velut GK et ex vel corr. L a nuper nuperus DHGLK nuperus e
nuperis corr. H adprobat B Caper cf. lib. III § 20 12 inter praepositiones a
rec. corr. ex interpretationes in D saepissime huiusmodi inveniuntur B 14 i
viscera] h in viscere H 15 laesionem] r laesionum R in adulterum] bd i
adulterium BD dicitur BL 17 το ἐγγύς RD τοῦτο H το ἐγγύς GK τοῦτο
vel quod est
18 quae est Ll para H παρα significat vel fungitur Dd 19 τῶ R
21 Sall. Catil. 2, 8 in Catilinario om. G catilinario BD 22 existimo R.
cum parte codd. Sall. 23 Cic. in Catil. or. I 6, 15 in I om. GLK invec
tarum] d uectinarum DH 24 kalendas L ianuam DG ian H ianuarii r cum parti
codd. Cic. 25 Livii ab u. c. lib. XVII fr. XIII p. 793 Drb. ed Stuttg. fr. 8 p
VI W'ssb. XVII] r om. H decimo et VII. h XIII ut vid. R XX D 26 EXPI
LIŪ XIII. DE PRAEPOSITIONIBVS QVAE ABLATIVO CASV CONIUNGVNTVR B finit de praepositioni
bus quae actō casui iunguntur. Incipit de eis quae ablativo casui. L finit narrati

p. 902. 93 P.

p. 601. 602 K.

sunt hae: 'a, ab, abs, e, ex, de, pro, prae, cum', addunt etiam 'clam', quod apud Graecos adverbium est. disyllabae autem 'coram, palam, sine, absque, tenus'; quorum omnium interpretationes apud Graecos adverbia sunt. sed dixi saepissime, quod nostri huiuscemodi dictiones, quando praeponuntur casibus accusativis vel ablativis, per transitionem personarum inter praepositiones accipiunt et gravant omnibus syllabis; quando vero verbis coniunguntur et intransitivae sunt et generalem servant accentuum rationem, inter adverbia numerant, et tunc licet ea nominativo vel praeponi vel supponi, ut 'legit Cicero et ultra nihil fecit', vel 'ultra Cato fecit quam Cicero'. 'sine' tamen et 'absque' et 'tenus' non inveni nisi cum ablativo et semper transitive, ut Virgilius in XII:

aut quicquam mihi dulce meorum

Te sine frater erit?

suum vero est adverbiorum, ut dixi, intransitive posse proferri et similiter omnibus casibus adiungi, ut 'non bonus homo ille est', 'non boni hominis officium facit', 'non bono homini loquitur', sic et per reliquos casus, in quibus 'non' adverbii causa nulla transitio fieri ostenditur. at si dicam 'coram Cicerone dixit Catilina' vel 'absque consule egit praetor', transitionem sine dubio facio diversarum personarum, id est ab alia ad aliam transeo personam, quod suum est praepositionis.

Haec igitur quoque ratio compulit artium scriptores Latinos huiuscemodi dictiones, quamvis interpretationes earum adverbis sint apud Graecos, tamen inter praepositiones ponere apud nos, quando casibus supra dictis praeponuntur. quae vero ex his possunt sine casibus verbis adiungi, etiam inter adverbia ponunt. quod Censorinus quoque de accentibus approbat, sic dicens: 'super' praepositio apud Virgilium in I:

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

de accusativi praepositionibus. incipit de ablativi. D casu K iunguntur G iunguntur K 1 de om. GK add. k prae] p. H 2 Dissyllabae hē Dd 3 quarum D interpretationes d interpositiones D interpretationes B 4 dixit D 5 accusativis] r accusativus R per add. h transitionem] r transitionem R 6 gravantur RBHG 7 coniunguntur] d coniungitur D sunt Rr accentum Hh 9 vel utra Rr 10 absque^{et} tenus Rr 11 Verg. Aen. XII 882 sq. in XII] in bucolico eras. in B XII] bucolico L Heidelberg. bucolico H bucolico K bocō G ad ecl. 10, 48 fort. spectantes 12 aut] haud Br quicquam] r quicquam R mihi om. H 13 fratre Pal. erit] h erat ni f. H 16 officium facit] officio fungitur D bono] rhh bon. BH, om. R 17 in quibus in quibus H "non adverbii causa ulla transitio fieri" ostenditur. Hh causa nulla] scripsi causa ulla BHGLK ulla causa ulla Rd ultra causa ulla D at] d ut D aut G 18 coram] r contra R catillina B catilena DLK cantilena G 19 personarum om. H add. h ad ex ab corr. H 21 compulit B huiuscemodi] r huiuscemo R 22 post interpretationes: earum — ppositiones in mg. add. K 23 tamen — nos om. R add. r apud] h ** et in mg. pud H 24 vero add. d sine casibus possunt G 25 quod] h ***** H Censorinus de accentibus: cf. § 6 et O. Iuhnium l. ibi l. 26 adprobat B Super est praepositio K Virgilium] d virgilius D. Verg. Aen. I 750 27 rogitans om. G haectore RBH hectora Pal.

p. 993. 94 P.

p. 602. 603 K.

Sallustius vero in historiis adverbium hoc protulit: u.
multa nefanda casu super ausi atque passi. sed mihi videt
Sallustius quoque loco praepositionis hoc praepostere protulisse, &
Virgilius in II Aeneidos:

satis una superque

Vidimus excidia,
adverbium sine dubio in hoc loco accepit. idem Censorinus haec etiam
subiungit: 'post' praepositio, Virgilius in III georgicon:

Post montem oppositum;

idem in I Aeneidos adverbium:

Post || mihi non simili poena commissa luetis.

'ante' praepositio in I georgicon:

Ante Iovem nulli subigebant arva coloni;

at in III Aeneidos adverbium:

Ante et Trinacria lentandus remus in unda;

41 'supra' praepositio, Virgilius in V:

Olli caeruleus supra caput astitit imber;

adverbium, Sallustius in Iugurthino: pauca supra repetat

'contra' praepositio apud Virgilium in VIII:

Contra Neptunum et Venerem contraque Minervam;
idem adverbium in II georgicon:

Contra non ulla est oleis cultura.

'prope' praepositio, in VIII Virgilius:

Est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem;
adverbium in Terentii | Andria:

Prope adest, cum alieno more vivendum est mihi.

'ultra' praepositio apud Sallustium in Iugurthino: Maurique

1 Sall. hist. fr. inc. 28 p. 376 Kr. 2 multa ex multe corr. H multa n
fande ausi super casu atque passi Palmerius in spicileg. 2 (Gruteri fac. crit. III 64
nefande Br nefandae DHGLK hausi D 3 hoc postere G 4 Verg. Ae
II 642 sq. 6 exci^{di} L 7 accipit BGK accipitur L 8 praepositio est K
Verg. georg. III 213 9 oppositum] g appositum RG cum Verg. Leid. 10 Ver
Aen. I 136 II. L 11 simili] r similem R luctis r 12 praepositio est
Verg. georg. I 125 13 nullis Med. subigebant Kk arba B colo
om. R add. r 14 At^{est} in K Verg. Aen. III 384 15 trinacrea GLK le
tantus RrD rehus D 16 Verg. Aen. V 10 III. r 17 caput] r capud R
adstitit B astitit LK asstitit G adsistit H 18 adverbium K Salutis
L Sall. Iugurth. 5, 8 iugurthino RBD reppetam L 19 praepositio
Virgilium] d uirgilius D Verg. Aen. VIII 699 20 "Neptunum" cont
K Neptunum Rr contraque] r contra R 21 Verg. georg. II 420 22 n
nulla RGLK Rom. non ullast ollets Pal. olei LK 23 uirgi in VIII B
Verg. Aen. VIII 597 24 Caeritis] ex caeretis corr. B ceritis D amnem] d or
nem D 25 adverbium est in K in Terentii] terentius in B terent** in(er)
terent in d Ter. Andr. I 1, 125 26 cum in lit. B 27 ultra] r ultra R
praepositio est K Sallustium] d sallustius D Sall. in Iugurthino: immo in hi

p. 394. 95 P.

p. 603. 604 K.

vanum genus, ut alia Africae, contendebant, antipodas ultra Aethiopiam cultu Persarum iustos et egregios agere; adverbium: 'lego assidue nihil ultra faciens'. haec Censorinus, ut supra dixi, de accentibus tractans. nec mirum, accentum vel ordinationem differentiam facere praepositionibus et adverbis, quamvis easdem habeant syllabas, cum hoc in aliis quoque partibus inveniatur, ut 'pone' verbum et adverbium sive praepositio accentu discernitur, similiter 'verum' coniunctio et nomen, 'sine' praepositio et verbum, 'ergo' causalis et rationalis coniunctio; in multis quoque aliis hoc invenies.

10 Nunc singularum vim praepositionum casus ablativi inquiramus. V 42

'A' et 'ab' et 'abs' et 'e' et 'ex' eandem fere significationis vim habent; nam et locales et temporales et ordinales similiter inveniuntur. sed quando consonans sequitur, 'a' et 'e' magis praeponuntur in appositione, ut 'a domo', 'e iure', 'ab' vero et 'ex' saepissime in compositione non solum vocalibus, sed etiam consonantibus, ut 'abigo, abduco, exoro, excurro', in appositione vero vocali quidem sequente semper, ut 'ab illo, ex illo', consonante raro; nam 'a' quidem et 'e' vocali sequente non praeponuntur; 'ab' autem et 'ex' consonantibus sequentibus solent, ut dixi, praeponi, si nulla asperitas vocis prohibeat, ut Virgilius in II | Aeneidos:

ex quo me divum pater atque hominum rex.

'abs' tam in compositione quam in appositione consonantibus solet praeponi, sed 'ab' omnibus in compositione praepositur literis, absque c vel q vel t, ut 'abduco, affatur' - nam b in f est conversa -, 'aufero' - in quo b in u convertitur tam euphoniae quam differentiae causa, ne, si 'aufero' dicas, ab 'ad' et 'fero' componi videatur -, 'ablucio, abnego, arripio' 43 - in quo b in r convertitur -, 'asporto' - in quo b in s commutatur, sicut et 'aspello', differentiae causa, ne, si 'apporto' et 'appello' dicamus, ab 'ad' composita existimentur -. ab m vel u loco consonantis incipientibus solet in compositione praeponi 'a', ut 'amendo, amens, aveho'; ante q in

toris v. lib. I fr. 63 p. 94 Kr. cf. Non. p. 416, 28, qui et ipse Sallustius in Iugurthae bello: Mauri unum genus iugurtino RD Maurique] r marique R
1 gens GK affricae K condebant GLK antipodas ex antipodes corr. H
2 Aethiopiam] r aetiapiam R ethopiam DGL aegregios RK aegregios G 3
utra R 4 accentum] accentuum D ordinationem ex ordinem corr. K 5 et]
vel B habeant ex habes+ corr. B 6 syllabas d sillabis D ut spscr. K
pone] b pene B 8 praepositio] b praepositi B causalis] d casualis D 9
coniunctio] coniunctio et nomen GLA 13 praeponuntur et in GK 15 consonan-
tibus abigo HGLK exoro] r excoro R exuro HGLKd 16 uero om. BHGLK
vocali in ras. B sequentes H 17 quidem a LK 18 solent add. d
praeponi ut dixi G 19 asperitas] r aspiritas K aspiratas R prohibeant Dd ut
om. H Verg. Aen. II 648 U. GLK 21 me divum] medium LK divum]
r dium R diuom Med. atque] d adque D 22 Ab+(s) L in appositione
quam in compositione D quam appositione G 23 absque] r abs R 25 b in
u] in u HLK u G euphoniae D ne] r ut R 28 aspello] d appello D
aporto B dicamus ex dicimus corr. K 30 a praeponi GLK aveho] r ha-
ueo R

appositione 'abs: abs quolibet', ante c vero vel t in compositione, ut 'abscondo, abscedo, abscido, abstraho, abstrudo, abstineo'. 'e' et in appositione et in compositione invenitur ante b d g l m n r et ante u et i loco consonantium positas, ut 'ebibo, ebullo, edo, educo, egero, elimo, eludo, emineo, enico, enarro, enervo, enodo, eripio, eruo, eveho, evoco, eicio'. reliquis vero sequentibus 'ex' praeponitur: 'excubo, excludo, efficio, effundo, effero' - in quibus et similibus x in f commutatur euphoniae causa -, 'exhorreo, exhibeo, expello, exequor, expiro' - quae rationabilius absque
 44 s scribuntur, ut de literis docuimus -, 'exquiro, extendo'. vocalibus quoque sequentibus tam in appositione quam in compositione 'ex', ut prae- diximus, praeponitur, ut 'exaro, exegi, exigo, exoletus, exulcero, exaequatus, exaudio'. et omnia quidem supra dicta consimilem, ut dictum est, vim habent. frequentius autem 'a' et 'ab' et 'abs' verbis passivis vel ablativo iunguntur, ut 'amor a viro' vel 'ab illo', 'accipio ab illo' vel 'abs quolibet' vel 'aufero'; 'e' vero vel 'ex' frequenter temporalia inveniuntur, ut Virgilius in VIII:

Ex illo celebratus honos, laetique minores
 Servavere diem.

'e' autem in compositione vel || privativum est, ut 'enervus, enodis', vel intentivum, ut 'enectus, enarro, eludo', vel pro 'extra' accipitur, ut 'educo, elimino, egero'. 'ex' quoque modo pro 'extra' accipitur, ut 'excludo, extermino, extorris, exlex, expes, excors', modo privativum, ut 'explico, exero, expedio, extirpo', modo intentivum vel perfectivum, ut 'expleo, exoro, efficio, effundo, extendo'. derivatur autem ab eo, quod est 'abs: absque'. nam 'que', quando vim et significationem coniunctionis non habet, syllaba est, non pars orationis, quomodo in 'ubique, undique, itaque, denique' et similibus. ab 'ex' quoque derivatur 'extra'.

45 'De' non solum τὸ ἀπό significat, sed etiam τὸ περί memorati-

1 appositione] d ^{ap}positione(?) L compositione D post appositione: abs—
 t in compositione om. RG add. ry t] te r 2 abscedo abscedo abscedo B
 in ap positione
 abscedo om. R Heidelberg. add. r et ** positione et in com invenitur Rr 3 al(e)
 B 4 ebibo ex ebido corr. D elimo] elimino BGL elimino K 5 eruo Rr
 eveho] euello GLK 6 excludo excubo D 7 euphoniae D 8 ut exhorreo
 r exequor] r et in exsequor mut. L execor R exsequor GK exspiro GLK
 11 exaro Rr exolet d exolet D exaequatur D 14 ablatiōi BGLKd abla-
 tiui D amor] rh mor R amos ni f. H post ab illo: accipio, ab illo om. R
 add. r 15 vero et x B 16 ut om. B Verg. Aen. VIII 268 sq. VIII ut
 ex B 17 celebratus H honor K minoris Med. 18 servavere] r servare
 RBGLK Rom. 19 privativum enervus L est enervus GK enodis] in litura
 h enodos R enodus GLr * enodus (&) K enodes D 20 ut erectus L 21 ex in
 litura h 22 expes H expes expers ^{excors} Dd primativum H privativum
 est ut D 23 exsero d extirpo H 24 Diriuatur d Diriuatur DGK abs]
 ab abs GLK ab D abs absque] a ab abs absq. h 25 et om. G coniunctio-
 nis D 26 est non pars est orationis B undique] d undique D 27 et in si-
 milibus GLK similibus ex similia corr. D 28 apo BGL set D tw D

p. 996. 97 P.

p. 605. 606 K.

vum, ut 'de partibus orationis'; accipitur etiam pro κατά locali in compositione, ut 'deduco, descendo, detraho, deicio, despicio, derideo'; est etiam intentivum, ut 'deprehendo, dedo, depravo, deprimo, deminuo, dehisco, deterreo, deligo, decurro'; est etiam privativum, ut 'desperatus, demens, desum, deierat'.

5 'Pro' est quando localis invenitur tam in compositione quam in appositione, ut 'pro templo, pro curia, pro oculis' (Sallustius in Catilinario: quodni maturasset pro curia signum sociis dare, 'pro curia' dixit pro 'ante curiam'); 'procurro, provenio'; est etiam temporalis, ut 'provideo, prospicio' (Terentius in heautontimorumenō:

10 tibi prospexi et stultitiae tuae),

'prōavus'; sed hoc quidam ab adverbio 'procul' compositum affirmant, unde et corripitur et omnia similiter 'pro' correptam habentia, ut 'prōfatur, prōtervus'; alii vero ad imitationem Graecorum, apud quos πρό praepositio corripitur, nostros quoque in quorundam compositione hoc fecisse 15 dicunt. loco etiam 'e' vel 'super' accipitur, ut 'prominet' pro 'eminet' vel 'supereminet', et 'ante', quod supra quoque ostendimus, ut 'proclivis, procumbens, prostratus, prosubigens', et 'ad', ut 'pro viribus suis', hoc est 'ad vires suas', ut Virgilius in V:

summis incurvant viribus arcus

20 Pro se quisque viri,

hoc est 'ad suas vires'. 'in' quoque loco invenitur, || ut 'pro testimonio dixit', hoc est 'in testimonio'. plerumque tamen separata τὸ 'ὑπέρ' significat, 'pro Milone, pro Clodio'; nec non etiam interiectionis loco ponitur 46 et circumflectitur, ut Sallustius in Catilinario: prò deum atque

2 hominum fidem.

'Prae' et per appositionem et per compositionem invenitur. significat autem modo 'ad', ut Terentius in eunucho:

Hic ego illum contempsi prae me,

1 orationis] h orationibus H autem etiam R 2 deicio r deicio R 4
desperatur GL 6 oculis om. R add. r Sall. Catil. 18, 8 in Catilinario om.
G catilinario B 7 quodni Catilina maturasset Sallustius curia] cura R
9 provideo] r et ex uideo corr. H uideo R Terent. heautontim. V 2, 8 in
heautontimorumenō om. G eautontimorumenō BH eautontimorumenō Dd heautontimorumenō L eutontimorumenō K 10 prospexi Hr tuae ex suae corr. R
11 ab add. d affirmant] r affirmat R 12 ut] om. R u spscr. r 13
emitationem K , quos] r uos R uos quos H πρό] pro RBDHK om. GLK
14 nostri k quorundam B compositione] d praepositione D compositione
hoc fecisse compositione K 15 loco] b Lo B e add. d 16 supereminet ut
ante B supra] d supra B sup D ostendimus quoque H ut om. GLK
proclivis] r proclivus d perclivus R 17 prosubigens] d prosubiens D 18 vires
ex ueres corr. H suas vires BD ut om. BD Verg. Aen. V 500 sq. Tum ualidis
flexos incurvant etc. et sic lib. XVIII § 220 19 summis] Flexos K 21 ut om.
K 22 seperata L ὑπέρ] in υπηρ mut. L υπηρ G 23 Clodio] om. K clau-
dio D dodio GLK Nec ex Ne corr. H ponitur loco L 24 circumflectitur
GL ut] et G Sall. Catil. 20, 10 catilinario B 25 hominem G 26 appo-
sitionem ex appositionem corr. K 27 terent d terenter D Ter. eun. II 2, 8
in eunucho om. G inucho K 28 Contempsi ego hic illum B contempsi R

pro 'ad comparationem mei', idem in eadem:

Hic vero est, qui si occeperit,
Ludum iocumque dices fuisse illum alterum,
Praeut huius rabies quae dabit,

pro 'ad quae dabit'; modo 'ab'. Terentius in eadem: 5

ut fit, misera prae amore †hunc exclusit foras.

idem in Andria:

prae studio, dum id efficias, quod cupis,
pro 'a studio'. loco 'super' etiam fungitur, ut 'praesideo, praefectus';
nec non etiam pro 'valde' invenitur, ut 'praecelsus: valde celsus, prae-
validus: valde validus'; 'praeco'. quoque a valde canendo dicitur; 'praeges-
tio: valde gestio'. Horatius in II carminum:

Ludere cum vitulis salicto
Praegestientis.

pro 'ante' quoque accipitur, ut 'praedico, praecurro, praefero, praecipio, 15
praematurus'. Lucanus in VII:

Ad praematuras segetum ieiuna rapinas.

Iuvenalis in IIII:

Non praematuri cineres.

videtur derivativum ex hoc esse 'praeter', quomodo a 'sub: subter, in: in- 20
ter, pro: propter'.

- 47 'Cum' et adverbium potest esse, quando τὸ 'ὀπότε' significat, et prae-
positio, quando σύν, et est copulativa, ut 'cum ducibus pugno, cum im-
peratore proficiscor, cum amico habito', et per solam appositionem inveni-
tur. nec mirum, cum loco eius in compositione semper 'con' praepona- 25
tur, ut 'concurro, coniungo, contraho, conspiro'; et sciendum, quod et
'con' et 'in' tunc mutant n in m, quando b sequitur vel m vel p; tunc
vero convertunt eam in sequentes consonantes, quando l vel r sequitur:
'combibo, comburo, imbuo; communis, immunis; compello, impello; col-

1 Ter. eunuch. II 3, 8 sqq. eodem GLKr 2 qui si] quasi B qui sic amare
occeperit Heidelb. teste Lind. si] se G acceperit RBHK occeperit amare r et vel sic
vel amare occeperit libri Ter. ut vid. omnes praeter Bemb. 3 iouēq; Bb dices] sic etiam
Bas. dicet Bemb. dicas Bentleius 4 praent ex corr. h 5 pro adque d pro atque BD
ab] R Heidelb. pro ab r rel. terent d terenter D Ter. eun. I 2, 18 in eadem om. G
eodem K 6 sit K exclusit hunc Bemb. Bas. exclusit hunc Faernus hunc ex-
clusit foras om. B 7 Ter. Andr. V 1, 6 in Andria om. G 8 efficias D Bas.
9 pro ab Dhr 10 inuenitur praecelsus D 11 a om. G canendo] d co-
nendo D dictus HGL dictus est D est dictus B 12 oratius H Hor. carm.
II 5, 8 sq. in II carminum om. G 11] Krehtius I. libri 13 cō D 15 quo^{que}
Rr praeferro H 16 Luc. Phars. VII 98 in VII om. G VII] Krehtius
V. libri 17 segitum LK 18 Iuv. sat. IIII 11, 44 IIII] r III. RB 19 Non]
r Nam R praematuri] sic etiam Iuv. Pith. m. alt. cum rel. praematu++ Pith m.
pr. prematur Iuv. schol. cineres] r cicerēs R 20 diriuatum K a sub —
quando om. R add. r suptr L ab in B 21 a pro B 22 Cum hoc et
BDH οπότε B 23 cin D copolatiua GK imperatoribus G 27 munt
tant] r munt R n in m] b n. m B 28 eam om. GL e+am(t) K sequitur
add. d 29 compello compello impello K impello] d imbello D

p. 297. 98 P.

p. 606. 607 K.

ligo, illido; corripio, irruo, irritus', quamvis raro l et r sequentibus soleant hoc scribentes servare. sed cum Graecorum auctoritatem in omnibus paene se|qui so||lemus, in hoc quoque imitari debemus, ut συμβουλευώ, ἐμβαίνω; συμμάχω, ἐμμένω; συμπλέκω, ἐμπλέκω; συλλέγω, ἐλλείπω; συρρέω, ἔρρωμαι. vides enim, in his omnibus praepositiones σύν et ἐν mutare ν in μ, β vel μ vel π sequentibus, λ vero vel ρ, in eas convertere ν. 'cum' praepositio, quando pronomini postponitur primae vel secundae personae vel etiam 'se', quae est tertiae, enclitici vice fungitur, ut supra dictum est: 'mécum, técum, sécum, nobiscum, vobiscum'; aliis vero postposita acuitur, ut 'quocúm, quacúm, quicúm, quibuscúm'.

'Clam', ut diximus, apud Graecos adverbium, apud nos autem ideo VI 48 praepositio accipitur, quia et casualibus praeponebatur et gravi accentu pronuntiatur, ut Terentius in Andria:

Nec clàm te est, quam illi nunc utraeque tres inutiles.
15 potest tamen etiam apud nos adverbium ostendi, cum verbo invenitur iungi non serviens casui, ut Virgilius in I Aeneidos:

Clam ferro incautum superat securus amorum.

nec in compositione invenitur et adiungitur non solum ablativo, sed etiam accusativo, teste Donato. habet tamen etiam diminutionem, quae in praepositione numquam invenitur, in adverbio vero est quando, ut 'bene: belle, longe: longule'; sic ergo 'clam: clanculum'. derivatur ex hoc etiam 'clandestinus'. et attende, quod ea, quae sunt adverbia apud Graecos, certam aliquam possident significationem, cum praepositiones soleant eam variare.

1 raro] r rora R l uel r r r et l BK 3 paene] bene K CΥΜΒΟΥΛΕΥΩ
B CΥΜΒΟΥΛΕΥΩ R CΥΜΒΟΥΛΕΥΩ H CΥΜΒΟΥΛΕΥΩ GL cymbulaeum K CΥΜΒΟΥΛΕΥΩΜΒΑΙΝΩ
D CΥΜΒΟΥΛΕΥΩ ΕΜΒΑΙΝΩ d 4 ΕΜΒΑΙΝΩ RHK ΕΜΒΑΙΝΑ G CΥΜΜΑΧΩ B CΥΛΛΕΓΩ
GL cyllēar axw K ΕΜΜΕΝΩ D ΕΑΜΕΝΩ GL ΕΑΜΕΝΑ K CΥΜΠΑΝΩ R CΥΜΠΑΝΩ K
ἐμπλέκω] r et in litura d ΕΜΠΛΕΚΩ R ΕΑΜΑΤΑΕΚΩ GLK συλλέγω] r CΥΛΛΕΓΩ D CΥΛΛΕΓΩ R CΥΜΜΑΕΚΩ GLK συλλέγω—ἔρρωμαι in litura d ΕΛΛΙΠΩ G ΕΛΛΙΠΩ B ΕΛΛΑΠΩ r ΕΛΛΑΠΩ d ΕΜΕΥΩ R ΕΑΜΕΤΕΤΙΠΩ G ΕΑΜΕΤΕΤΙΠΩ
L ΕΑΜΕΤΕΤΙΠΩ K 5 ΕΡΡΩΜΑΙ K ΕΡΡΩΜΑΑ GL omnibus his B praepositionibus G praepositionem LK CIN D et ἐν] om. GL ETEN H et en K 6 n in m L n in m b uel m uel p RBD n in m uel m uel p H β om. L 1 L
l uero uel r RBDH conuertere Nam cum B conuertere] r conuertire R 7 n RDH praepositio quoque quando G 8 enclitici] rd enclitici D enclitici R enclitici H 9 ut mecum G 10 quo cum qui cum etc. duobus verbis Prisciani aetate et scripta et pronuntiata esse probabile reddit P. Langenius de gramm. Lat. praeceptis quae ad accentum spectant Bonnæ 1857 p. 28 sq. quicum del. r quibuscum] quiscum GLK 11 ut supra diximus H adverbium est BDGKLr 12 accipitur] d adiungitur D pronuntiatur ex prononciatur corr. D 13 terenti d terenti D Terent. Andr. I 5, 52 in Andria om. G 14 illic B utraque res] sic libri Ter. plerique, res om. Vatic. Bas. ut requires GLK utraque res k 15 tam & iā apd in lit. quinque fere literarum et ad mg. b ostendi (t) B verbo] d uero D 16 ut om. H Verg. Aen. I 350 V. G enigi. D 17 securus] r, ex secutus corr. H secutus R securus — compositione (sic) in lit. et ad mg. b amorē Med. 18 et add. r 19 Donat. art. gramm. II 16, 4 p. 1765 P. 24 L. etiam tamen K quae] quod B 20 est. Quomodo bene B aliquando h 21 longulae Rr clanculum derivatur. Ex B 22 clandestinus LK adtende B Graecos add. r 23 solent L

p. 998. 99 P.

p. 607. 608 K.

'Coram' quoque et 'palam' apud Graecos adverbia sunt, quae propter supra dictas causas nostri etiam inter praepositiones assumpserunt. sed mihi videtur, cum inter adverbia quoque haec eadem plerique ponant, quippe quod sine casualibus verbis possint adiungi, adverbia ea dicere, quae praepositiva possunt | esse etiam casualium, ut Virgilius in I Aeneidos:

coram, quem quaeritis, adsum.

idem in eodem:

Postquam introgressi et coram data copia fandi.

Sallustius in IIII historiarum: si nihil ante adventum suum | inter plebem et patres convenisset, coram se daturum operam. et habent significationem contrariam 'clam' semperque || in appositione inveniuntur, sed 'coram' magis ad personas, 'palam' ad omnia accipitur. Terentius in eunucho:

Si falsum... aut fictum, continuo palam est.

49 'Sine' etiam et 'absque' apud Graecos adverbia, ut supra dictum est, sunt, quae praedicta ratio fecit apud Latinos praepositiones putari. habent autem consimilem significationem, quae est negativa, nec in compositione inveniuntur. 'sine' autem etiam verbum est imperativum, sed accentu differt, quando praepositur, quomodo 'pone': praeposita enim gravatur utraque syllaba, ut 'sinè timore', postposita paenultimam acuit, ut Virgilius in X:

Si sinè pace tua atque invito numine Teucri.

idem in III georgicon:

'Te sine nil altum mens incohat.

'Absque' quibusdam composita a praepositione 'abs' et 'que' coniunctione videtur, sed numquam 'que' coniunctio in compositione suam vim amittit, ut 'atque, neque, quoque'; ergo quando amittit significationem, syllabice magis adiecta videtur. est igitur, ut mihi videtur, derivatio ab 'abs: absque', quomodo ab 'unde: undique, ubi: ubique, ita: itaque, uter: 3

1 propter] pro R 2 adsumpserunt B 5 'etiam' 'esse' H Verg. Aen. I 595 quæ] D 7 coram] r Corem R assum GLK r cf. v. l. lib. XVII § 174 8 Verg. Aen. I 520 9 introgressi R fandi] h fundi H 10 Sall. hist. IIII 55 p. 349 Kr. in IIII historiarum om. G III. D nihil] b nil B ante add. r 11 convenissent G 12 habent] sic L habet RBDHGK coram et palam in mg. l semperque] r superque R 13 inveniatur(un) K inuenitur RBDH 14 Terent. d Terenter D Terent. cum. I 2, 24 iuncho K eautontimorummo B 15 Sin falsum aut unum aut fictum est lib. XVIII § 84 cum libris Ter., nisi quod aut finctumst Bemb. palamst Bemb. 18 compositionem Rr 20 differt] d differt D praepositiva G grauantur K 21 syllabae Rr 22 Verg. Aen. X 31 in X] d I. D 23 nomine RrD Teucri] Troes G cum Vergilio 24 Verg. georg. III 42 II. R I. DHGK primo L 25 nihil BHGLK Pal. Rom. nichil Rom. m. alt. altum om. G add. g incohat] D cum Med. Pal. inchoat rell. 26 Absque] d Abque D praepositione K abs om. RBDH add. h quae R 27 quae R coniunctio in ex corr. r uim suam B 28 amittat G 29 syllabice (e ex q corr.) Dd syllabice K adiecti K adiectio D 30 quomod R undique] d undeque D

p. 999. 1000 P.

p. 608. 609 K.

uterque, quis: quisque, in quibus coniunctionis significatio nulla remanet. ostendimus tamen in superioribus, quod etiam Graeci soleant addere δέ sine aliqua coniunctionis significatione, ut ὅδε, τοῦδε, τῷδε.

‘Tenus’ τὸ ἄχρεος significat, quod sine dubio apud Graecos adverbium est et, quamvis paene semper postposita invenitur, tamen, quia sine casuali non potest poni quomodo alia, quae quamvis sint adverbia, tamen hoc ipso, quod cum casualibus iunguntur, praepositiones esse existimaverunt, hoc quoque inter praepositiones connumerant, quod non solum ablativo, sed etiam genetivo casui Virgilius more Graeco adiungit, ut in

III georgicon:

Et crurum tenuis a mento palearia pendent.

Restant quattuor praepositiones, quae pro varia significatione modo accusativo modo ablativo praeponuntur: ‘in, sub, super, subter’. ||

‘In’ quando εἰς vel κατὰ significat, id est si ‘ad locum’ vel ‘contra’ demonstrat, accusativo iungitur, ut ‘in urbem vado’ vel ‘in adulterum dico’. invenitur tamen etiam pro ‘ad’, cum huic casui praeponitur [id est accusativo], ut Virgilius in I Aeneidos:

Impulit in latus,

pro ‘ad latus’, et Lucanus in III:

In puppim rediere rates,

pro ‘ad puppim’; quando vero pro ἐν Graeca praepositione accipitur apud nos, ablativo servit, ut ‘in Italia, in urbe, in tempore’. in compositione quoque diversas habet significationes quam in appositione: modo enim privativa est, ut ‘indoctus, iniustus, inutilis, iniquus, impius; infirmo, improbo’, modo intentiva, ut ‘imprimo, incuso, irrumpo, impugno, inicio, immitto, incumbo, incurro, irrideo’.

‘Sub’ quoque quando ‘ad locum’ habet significationem vel pro ‘ante’ vel pro ‘per’ ponitur, accusativo iungitur, ut Virgilius in II Aeneidos: postesque sub ipsos

Nituntur gradibus.

idem in I georgicon:

2 superiobus D de BH 3 ut om. GK τῷδε] τῷταε R τοῦταε D cῳταε GLK 4 ἀπὲ G et ex ἀπὲ mut. L ἀπὼ K 5 quia in mg. K 6 casuli D 7 cum casualibus Bb esse] scripsi eas esse RBDHGL ea esse K 9 genitivo r genitivi R Verg. georg. III 53 graecorum G 10 III. D 12 DE PRAEPOSITIONIB. VTRISQUE CASIBUS SERVIENTIA in mg. inscr. r 13 subter] suptr L 14 locum ** ut (ut) B 15 demonstrant lir 17 Verg. Aen. I 82 19 Lyc. Phars. III 545 v. lib. VII § 53 20 pupim Ll redire Rr 21 pupim Ll ἐν] d en H in D 23 quoque tam diversas G 24 privativa] r primitiva R infirmo K infirmus DG 25 improbus D intentiva est ut R inprimo D irrumpo] b irrumpo B impugno r impingo HGL inpingo B inpinguo Kk initio GLK 26 immitto BK incumbo R inrideo K 27 quando sup. lin. add. L 28 Verg. Aen. II 412 sq. ** G 20 postesque Bb Potesque K Potesque R potesque Med. Pal. 31 idem] l. idem R Verg. georg. I 67 sq.

At si non fuerit tellus fecunda sub ipsum
Arcturum.

idem in III georgicon:

Sub lucem exportant calathis,

pro 'ante lucem' vel 'per lucem'. idem poeta in I Aeneidos: 5

Vrit atrox Iuno et sub noctem cura recursat,

pro 'per noctem'. quando autem 'in loco' significat, ablativo praeponitur,
ut Virgilius in VIII:

Arma sub adversa posuit radiantia quercu.

idem in VI: 10

Ibant obscuri sola sub nocte per umbram.

idem in eodem:

Quale per obscuram noctem sub luce maligna

Est iter in silvis.

51 omnes enim praepositiones locales etiam in temporibus et rebus similem 11
habent constructionem. quomodo enim dico 'ad templum', sic dico 'ad
tempus, ad iustitiam, ad hominem'; similiter 'sub templum, sub | diem,
sub iustitiam, sub hominem; sub templo, sub die, sub iustitia, sub ho-
mine, [sub muliere]'. in compositione vero modo localem vim retinet, ut
'subeo, suppono, subicio, summitto, subduco, subtrahō', modo diminuti- 20
vam, ut 'subrideo, subtristis, suffundo'. mutat b in sequentem conso-
nantem, quando a c vel f vel g vel m vel p incipiunt ea, quibus adiun-
gitur: 'succumbo, succurro; sufficio, suffero; suggero; summitto, summo-
neo; supparo, suppono'.

'Super' et 'subter' contrarias habent si||gnificationes, et utraque tam 25
accusativo quam ablativo coniungitur; quibusdam tamen videtur ablativo
figurate adiungi, quomodo 'post' et 'ante' et 'circum'. Virgilius in VI:

ille admirans venerabile donum

Fatalis virgae, longo post tempore visum.

1 faecunda G foecunda DL 2 aucturum Rom. 3 Verg. georg. III 402
III] 1 II. R 1. BHGLK primo D nisi secundum cod. R lectionem numerus 1 cor-
ruptus esse videri posset, in textum recepissem: idem in I georgicon: sub lucem densa
inter nubila sese (georg. I 445). idem in III georgicon: Sub lucem exportant cala-
this cf. lib. XVII § 171 5 pro add. g Verg. Aen. I 662 6 Vrit] h Vri-
H et add. r 8 Verg. Aen. VIII 616 9 radiantia] r radientia RBGL cf.
lib. VI § 83 10 Verg. Aen. VI 268 11 umbra B 12 idem — obscuram om.
G add. g Verg. Aen. VI 270 sq. eodem] r eadem R 13 obscuram D
obscuram noctem] incertam (al. incoeptam) lunam Vergilius cf. ibid. v. 268 cum ma-
xime a Prisciano excitatum: Ibant obscuri sola sub nocte 14 iter] inter K
in om. LG 15 et add. r 16 dico om. L 17 ad hominem ad iustitiam B
18 et sub templo BDHGLK sub iustitia sub die B iustitia] d iustitie D
iustitia H 19 retinet] habet LK 20 suppono ex subpono corr. K subpono RBD
subitio D summitto] h et ex submitto corr. K submitto BHG subtrahō
L? 21 subrideo] k surrideo GLK subtristis] sub, in mg. add. tristis, K
suffundo B consonantem add. g 22 adiungitur ex adiunguntur corr. GL 23
ut succumbo D submoneo R 25 sn. G supter L 27 Verg. Aen. VI
403 sq. 28 ammirans DILL donum] r, ex domum corr. D domum R 29
post tempore] d postempore D v. supra ad § 27

p. 1001 P.

p. 610. 11 K.

idem in I georgicon:

Omnia quae multo ante memor provisa reponas.

idem in IIII Aeneidos:

Anna, vides toto properari litore circum.

3 sic in VI:

Sedibus optatis gemina super arbore sidunt,

id est 'in gemina arbore sidunt super'. et in bucolico:

Fronde super viridi, sunt nobis mitia poma.

et in VIII:

10 Ferre iuvat subter densa testudine casus.

quodsi accipiamus figurate in huiusmodi locis prolatas, loco adverbio- 52
rum necesse est eas accipere, quomodo et 'post' et 'ante' et 'circum',
quando cum ablativo inveniuntur. 'super' tamen quando loco 'de' poni-
tur, sine dubio ablativo iungitur, ut:

15 Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.
invenitur tamen etiam verbo adiuncta vel nominativo participii, in quo sine
dubio adverbium esse ostenditur, ut Virgilius in I Aeneidos:

His accensa super, iactatos aequore toto,

et in XI:

20 Ecce, super maesti magna Diomedis ab urbe

Legati responsa ferunt.

in compositione quoque invenitur, ut 'supersedeo, supervacuus, supervolo,
supereminet, superficies'. et 'super' tamen et 'supra' a 'supera', illud
per apocopam, hoc per syncopam facta sunt. sic enim antiqui frequenter
2 protulerunt, et maxime Cicero in poematibus, | ut in Arato:

Torvus draco serpit supter superaue retorquens

Sese.

idem in eodem:

1 Verg. georg. I 167 2 Omniaque multo D multo] r multa R reponas] 3
r et sic Pierii Med. et nonnulli alii codd. Verg. rapinas R repones Vergilius
Verg. Aen. IIII 416 III. G III. B 4 litore H et ex littorae corr. L 5 Sic
uides iu H Verg. Aen. VI 203 6 obtatis GK geminae Rom. arbore se-

dunt Dd 7 sidunt ^{est}super. K sidunt. super et in bucolico B Verg. ecl.
I, 81 8 Fronde ex Frode corr. H mitia ex m...a corr. Rom. 9 Verg. Aen.
VIII 514 VIII. B 10 Ferrae H iubat GK Pal. ex corr. iubet BL cum Pal.

m. pr. iubat Med. m. pr. libet Med. m. ult. Rom. iuvat Fr. ex corr. supter L
11 si... accipiamus H 14 Verg. Aen. I 750 15 haectore RH 16 verbo]
d uerbum D 17 „ostenditur „esse K Verg. Aen. I 29 18 iactatos] rd iac-
tatus RDH iactatus h toto] h tot... H 19 Verg. Aen. XI 226 sq. 20 mag-
nam Gg magni v. l. a Servio ad h. l. memorata diomidis GK diomēdis L ab
urbe] g ad urbem GL 21 ligati Rom. responsae Med. 22 supersideo BHK

et in supersideas mut. L 23 tamen] add. g tam B supra auspēra Hh illud
om. R add. r 25 poematibus suis BDHGL poematibus suis K Cic. in Arat.
v. § 11 26 subter BHG superaue] d super aqua D 28 Cic. Arat. fr. XIII
p. 521 (v. 80 sq. p. 525) Or.

Huic supera duplices umeros adfixa videtur

Stella micans tali specie talique nitore.

a 'super' derivativa fiunt 'superbus, superus, supremus'.

- 53 Cum apud Graecos omnes praepositiones, quae sunt decem et octo, ut praediximus, et componi possunt et apponi, apud Latinos sunt quaedam, quae et componuntur et apponuntur, ut 'ad, ob, per, a, ab, abs, de, e, ex, ante, circum, contra, inter, post, trans, praeter, pro, prae'. sunt quae numquam componuntur, ut 'apud, citra, circa, erga, extra, infra, iuxta, pone, prope, secundum, ultra, supra', quorum pleraque adverbiorum vim habent, ut ostendimus. sunt quae numquam || apponuntur, ut 'di, dis, re, se, am, con'. haec enim sex semper in compositione inveniuntur, quas, quamvis, cum per se poni non possunt, separatae in contextu orationis ideoque partes orationis dici vera ratione non possunt, tamen, quia vim et significantiam habent praepositionum et in ipsa compositione semper praepositivae sunt, ideo praepositionibus connumeraverunt.

- Et 'di' quidem et 'dis' eandem significationem habent, quomodo 'ab' et 'abs'. sunt autem separativae, ut 'divido, diduco; distraho, discurro', quod apud Graecos *διά* praepositio facit. et sciendum, quod tunc 'dis' praeponebatur, quando sequitur c vel f vel p vel s vel t vel i loco consonantis, ut 'discumbo, discutio; differo, diffido, diffundo', in quibus s in f convertitur euphoniae causa; 'displiceo, disputo, disperdo; dissicio, dissero; distraho, disturbo, distorqueo; disiectus, disiungo'. aliis vero quibuscumque consonantibus sequentibus 'di' praeponebatur: 'dimitto, diruo, diduco, digero, diluo'. et ubique producit 'di', excepto 'dirimo' et 'dirimetus'. Lucanus in IIII:

dirimit tentoria gurgis.

idem in eodem:

- 1 Hic *B* humeros *BDKr* humores *R* affixa *GLr* 2 talis *B* speciae
H 3 diriuata *GK* (iu in *mg. add. K*) derivatio *h* 6 et apponuntur et componuntur *B* ad *ex* ab *corr. B* 7 ex cis ante *L* circum inter contra intra post *B* trans cis praeter *rk. omisit Priscianus ni f. h. l. cis; si vero addidit, huc pertinuit, non ad insequentem seriem eorum, quae nunquam componuntur, v. § 27* praeter
om. D praeter propter pro *B* pro propter *Rr* prae] *om. G add. g* pre in sub
super subter. *D* 8 post apud *add. cis RBDH del. r clām add. L^{cis} clam Gg clam*
cis Kk circa in *mg. add. K* 11 am] an *D* Hae *Rd* 12 cum *om. D*
poni non possint *Drh* possent *B* separate *BDK* et ex separate *corr. H* 13
ideo partes *LK* ratione *B* possint *H* 14 significationem *Gg* significationem
BDHLKr et] habet *D* 15 praepositivae sunt] *d* praepositivae sunt *D* praepo-
sitiua est *H* 16 ab et abs] *d* ab abs *D* 17 diuido *GL* 18 dia *H* 19 uel
s om. GK add. gk 20 quibus *es D* 21 dissicio] *Br Heidelb. Pareus lex. crit. s. v. cf. Hildebrandium ad gloss. Lat. bibl. Paris. p. 112 dissitio RDHG om. K* dis-
silio *Schneiderus lat. Elementarlehre p. 627* 'dissitio' dissero *L* dissero *om. K*
22 distraho] *r* distraho *D* 23 consonantibus consequentibus *GLK* ut di-
mitto *GLK* diduco diruo *D* 25 *Luc. Phars. IIII* 18 III. *DLK* 26 di-
rimet *B* tentoria] *r* tentoria *R* tentoria *K* gurgis *B* 27 *Luc. Phars. IIII* 33

p. 1002 P.

p. 611. 12 K.

Qui medius castris tutam dirimebat Ilerdam.

idem in V:

Et non admissae dirimit suf[fragia] plebis.

Virgilius in V:

Cede deo; dixitque et proelia voce dirimit.

Iuvenalis in III:

didicit nam dives avarus

Tantum admirari, tantum laudare disertos.

'Re' videtur a 'retro' per apocopam factum, sicut et ipse sensus manifestat: 'respicio: retro aspicio, revertor: retro vertor, recurro: retro curro', vel ex hoc natum esse adverbium, quomodo ab 'ex: extra'.

'Se' quoque pro *διά* Graeca praepositione separativa est, ut 'secubo, separo, seduco'; est etiam abnegativa, ut 'securus'. praeterea 'seorsum' fit adverbium a 'se', ut a 'de: deorsum', a 'super: sursum'. quibusdam 'se' a 'semis', quod separationem facit, quibusdam a 'secus' videtur profectum, aliis autem magis ea videntur a 'se' praepositione esse derivata.

'Am' etiam *περί* Graecam praepositionem significat: 'amplector, amputo, ambio', in quo etiam additio b consonantis fit propter m.

'Con' pariter loco 'cum' praepositionis, cum de ea disserebamus, accipi supra docuimus. | ||

1 mediis *rg* castras *r* tutam castris *Voss. uterque et al. codd. Luc. Ilaerdam LK hilerdam Voss. A* 2 *Luc. Phars. V 393* 3 ammissae *GLK suffragia*] tentoria *B* 4 ut uirgi *B Verg. Aen. V 467* 5 caede *Rr* dixit q *K* proelia *G* dirimit] *r* dirimit *R* 6 *Iuv. sat. III 7, 30 sq.* in III *add. g* 7 didicit] *r* Dicit *R* nam *Prisc. cum parte codd. dett. Iuv. iam Iuvenalis* 8 tantum admirari *om. H* admirari] *r* ammirari *DGL* admirari *R* quantum *K* disertos] *k* disertus *BDK* 10 respicio a retro: et spicio *I* Respicio retro spicio *3* retro recurro *G* 12 pro in litura *g* dia *H* separatua *d* separatua *D* 13 seduco] *r* secudo *R* 14 a de deorsum] *d* a deorsum *BD* et a super *BDHGLK* Quibusdam tamen a se semis *B* 15 uidetur ** profectum *L* uidetur effectum *K* 16 videntur ut a *G* 17 praepositionem] *r* praepositiones *R* uel p ambuto *G* 18 addicio *Rr* fit] *om. DH* fuit *BGLKr* 19 cum de ea *om. G* *add. g* disserabamus *RDK*

artis priscæ caesariensis u' eloq' grām urbis romae constantinopolitane doctoris mei liber XIII de ppositione explicitus. | Incipit liber XV de aduerbio feliciter. *R* ARTIS PRISCIANI CAESARIENSIS VIRI ELOQVENTISSIMI GRAMMATICI VRBIS ROMÆ CONSTANTINOPOLITANAE DOCTORIS MEI LIB. XIII. DE PREPOSITIONE EXPLICIT. INCIPIT LIB. XV. DE ADVERBIO. *B* ARTIS PRISCIANI CAESARIENSIS. VIRI ELOQVENTISSIMI. GRAMMATICI VRBIS ROMÆ CONSTANTINOPOLITANAE DOCTORIS MEI. LIBER XIII DE PREPOTIO. EXPLICIT: INCIPIT LIBER XV DE ADVERBIO FLC. *D* FINIT DE PPOSITIO: Paulisper — perniciter. (*v. infra*) ARTIS PRISCIANI CAESARIENSIS VIRI ELOQVENTISSIMI GRAMMATICI VRBIS ROMÆ CONSTANTINOPOLITANAE DOCTORIS MEI. LIB. XIII. DE PREPOSITIONE EXPLICITVS. INCIPIT LIBER. XV. DE ADVERBIO FELICITER. *H* paulisper — perniciter (*v. infra*) artis prisciani caesariensis uiri eloquentissimi urbis romae constantinopolitanae doctoris mei liber XIII de praepositione explicitus. Incipit liber XV de aduerbio *K* Artis prisciani caesariensis uiri eloquentissimi grām urbis romae constantinopolitanae doctoris mei lib. XIII. de ppo expli. | INCIPIT XV. DE ADVERBIO *L* subscriptione caret *G*

Locis supra indicatis HK exhibent adverbiorum Plautinorum secundum versuum ordinem ex singulis fabulis enotatorum tabulam, quam ex ipsis his libris et Darmst.^a (Δ), ubi post finem libri XVI legitur, secundum apographa mea in lucem dedit et emendavit Fridericus Ritschellius in ind. lect. univ. Bonn. aest. a. MDCCCXXXVI p. VI sqq.; illis iam nunc addidi v. l. Heidelb. (E) secundum Lindemanni apographum. Ritschellius hoc glossarium antiquiore quam Priscianea aetate conscriptum esse eo probavit p. X 'quod non tantum vidulariam illius scriptor legit, sed etiam Amphitruonem, Bacchides (cum aulularia, etsi casu factum ut ex eius exitu nunc deperdito nihil expromptum sit) et cistellariam tractavit integras'. quae inter varias lectiones codd. infra enotatas ab annotatione Ritscheliana abhorrent, pauca et leviuscula ea alteruter nostrum in describendo olim neglexit. ceterum, dum singularum glossarum enarrationem a Ritschelio olim promissam cupide expectamus, locos Plautinos, quos excerptis glossator, indicasse satis habui.

[Paulisper. tantisper. In asinaria. blanditer. In aulularia. donicum pro donec. noenum pro non. alioversum. In Bacchidibus. noenum pro non. In captivis. donicum. citissime. utroqueversum. In Casina. efflictim. aliquovorsum. ampliter. altrovorsum. protinam. saepiuscule. In cistellaria. nudiussextus. summatim. benigniter. In Curculione. dextroversum. ductim. ἀπνευστί. avariter. nudiusquartus. protinam. frustillatim. mordicus. In Epidico. nevis pro non vis. paussillatim. largiter. In Menaechmis. longule. assulatim. derepente. In mustellagia. pollucibilter. donicum. eatenus. fartim. largiter. usquin. In truculento. offatim. largiter. In trinumno. nevis. nevult. nudiussextus. usque modo. saeviter. pax. In Poenulo.

I Paulisper tantisper, quibus fabulae nomen haud praemissum est, ad asinariam pertinere videntur, quamquam inverso ordine ibi legantur tantisper III 3, 96 (v. 686) paulisper V 2, 30 (v. 880), ante utrumque, quod statim post ipsius fabulae nomen sequitur blanditer I 3, 69 (v. 222) cf. Ritschellius l. l. p. X assinaria KΔ aularia KΔ aulul. I 1, 19; I 1, 28 (cf. Lachmannum ad Lucr. III 198); II 4, 8 2 noenim E alio versum. In HK. Alio versum in Δ alioversum In E bacchidibus HKΔ ad Bacchidum initium deperditum noenum refert Ritschellius l. l. p. X: Lachmanno l. l. in III 4, 84 (v. 736) inferendum videtur, ubi noenum fraudaverim scribendum sit No enim E captiv. II 2, 80 (v. 339); II 2, 102 (v. 352); II 3, 8 (v. 368) 3 utroque versum HK EΔ cassina D Casinae prol. v. 49; II 4, 18; II 8, 66; III 2, 25; V 3, 13 (al. 16) ordine turbato, ni alterutrum voc. spectat ad l. deperditum; III 5, 59 (cf. lib. III § 29) efflictim K afflictim Δ aliquo versum HΔ aliquo versu K 4 altero versum HΔ altero versum E altero K prota K
sepiuscule K sepiusculae Δ cistell. II. deperditis nudius sextus K nudus sextus H nudus sextus Δ summatum KΔ 5 Curc. I 1, 70 (v. 70); I 2, 12 (v. 109); I 2, 34 (v. 126); I 3, 50 (v. 206); II 3, 84 (v. 363); III 4, 20 (v. 576); V 1, 7 (v. 597) dextro versum HKΔ ductum K απνευστί EΔ πρεπτι K aularius Δ nudius quartus HKΔ 6 protinam Δ frustillam Δ Mordicus in epidico Δ epidico ne vis pro non vis K epidocoene vis pronovis Δ Epid. (nevis vel ad nevult videtur spectare I 1, 40; 69? vel ad me vis I 2, 11); II 2, 63; III 4, 49 Paussillatim E pussillatim K paussillatim edd. Plaut. 7 Largiter in Δ menechmis HΔ mechinis K Menaechm. prol. 64; V 2, 106 (v. 859); V 2, 121 (v. 874) longule assulatim] h longule assulatim H longuleas sulatim Δ longule asanlatim K mostell. I 1, 23 (v. 24); I 2, 35 (v. 116); I 2, 50 (v. 131); I 3, 13 (v. 169); II 2, 8 (v. 438); III 2, 19 (v. 449 v. Ritschellius mus. phil. VII 577) 8 trucul. II 7, 51. 61. 65; V 1, 11 offatim vel ex affatim vel in affatim mut. H affatim E 9 in trinum moneuisse vult Δ trin. II 2, 47 (v. 328); II 2, 80. 83 (v. 361. 364); III 2, 101 (v. 727); III 1. 8 (v. 827); saeviter nisi contra glossatoris consuetudinem (cf. tamen II. Persae et Stich) ordine inverso ad III 3, 53 (v. 1060) referendum, in eam lacunam cum Ritschelio prolegy. in Plaut. p. XXI inserendum est, quam vir sagacissimus post v. 879 statuit; III 2, 96 (al. 49; v. 891) nudius sextus. usque modo HΔ usque modo nudius sextus K seuiter EΔ paenulo HΔ

vicissatim. effictim. saeviter. In vidularia. donicum pro donec. In rudente. here. altrinsecus. In milite glorioso. altrinsecus. comisissime. cordate. In mercatore. ampliter. nevis. guttatim. effictim. dissimulanter. altrinsecus. In Pseudulo. manipulatim. alicunde. bombax. temperi. cupienter. nitidiuscule. altrinsecus. extraversus. simitu. quotumo. rursus. saeviter. blauditer. afflicter. In Persa. quadriduo. here. temperi. amicitur. tuttax. frugaliter. compluriens. contemptim. prognariter. interibi. protinam prorsus pro continuo. In Sticho. perplexim. perplexabiliter. disertim. propudiose. interibi. simitu. vicissatim. ampliter. utrobi. postidea loci. antidhac. temperi. In Amphitricione. nequiter. effictim. tuatim. somniculose. simitu. examus-
sim. susque deque. clandestino. perneciter.]

penulo EK Poen. prol. 46; 96; I 2, 122 I incisatim K afflictim Δ se-
uiter EΔ In vidularia] invidus Δ rud. III 3, 3 (v. 940) ubi heri vel eri
praebent edd.; III 4, 114 (v. 1158) 2 here alter insecus Δ habere alter in-
secus H post altrinsecus: In — altrinsecus om. K mil. glor. II 5, 36 (v.
446); III 3, 66 (v. 941); III 2, 96 (v. 1088) comisissime] sic E cōsisime K
comississime Δ cōsisse H consipsime, cumsipsime codd. a Ritschelio ad mil. v. 941 l.;
invenit igitur glossator in libro suo comisissime vel potius compississime, quae vox hy-
brida ipsi Plauto restituenda videtur. commissum, comisumet, comi sunt libri Plautini
comississime Gruterus complissime Ritschelius mercat. I 1, 90 (v. 99); I 2, 39 (v.
150); I 2, 92 (v. 205); II 3, 107 (v. 444); V 4, 16 (v. 977) 3 dissimulanter
pertinet ad scenam deperditam cf. Ritschelii praef. ad merc. p. X ne vis K om. Δ
guttatim: K afflictim Δ alter insecus Δ psedulo HΔ Pseud. I 2,
48 (v. 181); I 3, 82 (v. 317); I 3, 130 (v. 365); I 3, 152 (v. 387); II 3, 17 (v. 683);
III 1, 8 (v. 774); III 2, 73 (v. 862); III 1, 45 (v. 955); III 2, 55 (v. 1012); III
7, 77 (v. 1173); rursus testimonio est in hac fabulae parte aliquid excidisse, cf. Rit-
schelium in praef. ad Pseud. p. XI. idem fanus (v. infra) videtur demonstrare; V
2, 3 (v. 1290); ibidem; V 2, 6 (v. 1295) 4 cupit E nitidiusculae K ex. ex-
trauersus H in. x. extrauersus K extrauersus et x. extra uersus al. libri teste Ritsche-
lio ad Pseud. v. 955 ex transverso s. ex tran uerso codd. Plaut. antiqui, unde ex tra-
uerso Ritschelius, apud ipsum Plautum transuersus legens 5 sumitu H quotum
religiose
orarsus seuiter Δ seuiter E afflicter fanus Δ effictim, fanus; E afflicter fanus
gratulantis nox cod. Scaligeranus (v. Ritschelium praef. l. p. XI et cf. infra gloss. cod.
E ad tuttax) in persa Δ Pers. I 1, 38 (v. 37); I 3, 28 (v. 108); II 2, 47
(v. 229); II 3, 3 (v. 255); II 3, 12 (v. 265); III 1, 1. 6 (v. 449. 454); III 3, 65
(v. 534); III 3, 77 (v. 547); III 4, 39 (v. 588); interibi cum ad II 1, 5. 7 (v. 172.
174) spectare minime credibile sit, merito Ritschelio argumento est, inter versus 588 et
677 — casu enim ante prorsus conlocatum protinus videri — aliquid intercidiisse: in
Pers. praef. p. X; III 5, 8 (v. 680); III 5, 5 (v. 677) quadriduo] sic HKEΔ
gratulantis aduerb. dicitur esse
6 tuttax E tutax K om. Δ tuttax cum Plauti Ambros. Ritschelius fuga-
liter Δ frugaliter — interibi h. l. om. E compluriens Δ contemptum K
pro gnariter
proni nariter Δ 7 proorsus KΔ continuo. Nam quidem in sticho Δ Stich. I
2, 18 (v. 76); I 2, 23 (v. 85); II 1 (al. I 3) 87 (v. 241); II 3 (al. II 2), 10 (v. 334);
II 3 (2), 47 (v. 371); II 3 (2), 66 (v. 394); III 1, 27 (v. 532); V 4, 10 (v. 692);
V 4, 14 (v. 700); V 5, 17 (v. 758); V 5, 18 (v. 759); V 2, 6 (v. 654) inuolute
perple-
xim E perflexim Δ perplexabiliter EΔ disertim HK dissertim Δ 8 propu-
diosae K propudiosae H propudiose interibi om., h. l. frugaliter — interibi inserit,
add. ad prognariter gloss. scienter E interim libri Plautini semitu K post-
ideam K postea. id loci. hac tempore E antidhac. temperi om. K anod. hac
temperi Δ 9 Amphitr. I 1, 158 (v. 315); I 3, 19 (v. 517); II 1, 4 (v. 554); II 1,
75 (v. 622); II 1, 84 (v. 631); II 2, 213 (v. 843); III 2, 5 (v. 886); clandestino ad
Amphitr. l. deperditum pertinet; V 1, 66 (v. 1116) afflictim Δ tuatim om. E
somnia culose H somniculo Δ simitu examusim. susque deque Ritschelius Si-
mita. amussim. Susque deque E simitu. amussim. usque deque. H simitu amussim
usque deque K simitu amussimus deque Δ 10 clandestino K peniciter H

LIBER QVINTVS DECIMVS.

p. 1003 P.

DE ADVERBIO.

p. 613 K.

- I 1 Adverbium est pars orationis indeclinabilis, cuius significatio verbis adicitur. hoc enim perficit adverbium verbis additum, quod adiectiva nomina appellativis nominibus adiuncta, ut 'prudens homo prudenter agit, felix vir feliciter vivit'.

Sunt igitur quaedam adverbia, quae omnibus convenienter sociantur temporibus, ut 'sapienter dico, sapienter dicebam, sapienter dixi, sapienter dixeram, sapienter dicam; recte facio, recte faciebam, recte feci, recte feceram, recte faciam'; sunt alia, quae cum separatim tempora significant, necessario separatim eis coniunguntur, ut 'hodie facio, heri feci, cras faciam; nunc intellego, antea intellexi, postea intellegam', quanvis usus in eis quoque variat; sunt quae cum omnibus apte sociantur modis, ut 'diligenter curas, diligenter cura, utinam diligenter curares, cum diligenter cures, diligenter curare velis'; sunt quae non omnibus modis possunt coniungi, ut 'ne', cum est dehortativum, indicativo non adiungitur, sed vel imperativo - ut Virgilius in VI:

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito -
vel optativo - ut Terentius in Phormione:

Quod utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset -

aut subiunctivo - ut idem in adelphis:

ne dicam dolo -

2 Adverbium — vivit] *excerpsit haec anon. de adverbio l § 4 ineditorum Lat. ed. Lindemannus fasc. l Zittav. 1822. 4. p. 5, apud quem passim excerpta ex hoc Prisciani libro leguntur, quorum perexiguus est usus ad scriptoris verba emendanda*
pars ex pras corr. - D 3 proficit G vel perficit g quod in quo mut. G 8 recte feci — faciam om. B in mg. add. b 9 faceram D feceram recte feceram faciam (feceram in ras.) H cum separatim tempora in lit. B cum separatim tempora Rr
10 ut add. g facio] d fatio D fatiam D 11 aute H 12 "uariat
"quoque K diligenter per totum h. l. G diligenter curas om. H 13 curas] r coras R 14 uellis H 15 dehortativum] l et in lit. B deortativum DGLK 16
Verg. Aen. VI 95 17 cede B maliset Med. audentior in litura k au-
dentior ito] h audentiorio H ito] r ita R 18 Ter. Phorm. l 3, 5 in Phor-
mione om. G add. g 19 utinam om. G add. g ne m. rec. ex in corr. in Bemh.
ne firmioni in suadere B id] in in litura g incidisset GLK 21 Ter.
adelph. III 3, 21 adelphis Gg

p. 1003. 1004 P.

p. 613. 14 K.

aut infinito - ut Cicero in invectivis: ne dici quidem opus est, |
quanta deminutione civium -.

'Utinam' optativo coniungitur. Lucanus in II:

O utinam caelique deis Erebiq[ue] liceret.

5 'Ni' subiunctivo copulatur. Terentius in Andria:

Ni metuam patrem.

idem in Phormione:

ni mihi esset spes †ostentata.

Virgilius in III:

10 Ni teneant cursus.

idem in I Aeneidos:

Ni faciat, maria ac terras caelumque profundum.

sed et 'ni' et 'ne', quando pro 'neque' accipitur, inter coniunctiones ple-
rique posuerunt causales, quamvis significatio abnegativa adverbis ea ma-
gis applicat; quod autem etiam 'ne' pro 'neque' ponitur, usus approbat.
15 Cicero invectivarum III: ne dici quidem opus est, quanta de-
minutione civium. 'ni' quoque pro 'ne' accipitur, sicut supra dictus
versus ostendit:

Ni teneant cursus,

20 pro 'ne teneant'. quod etiam Donatus in commento Aeneidos affir-
mat dicens: ni pro ne. sic veteres. 'non' vero imperativo proprie 3
adungi non potest nisi in compositione, ut 'noli', aptissime autem indi-
cativo sociatur vel subiunctivo vel optativo; indicativo, ut:

1 Cic. in Catil. or. III 10, 24 in om. RBGL add. rb ne] sic etiam § 32
lib. XVI § 5 nec codd. aliquot Cic. 2 diminutione RBDHK cum omnibus fere codd.
Cic. et Prisc. lib. XVI § 5 3 Luc. Phars. II 306 4 caeli quae de his Rr
herebique DH eribique GLK- liceret] sic etiam lib. VII § 15 cum Luc. Voss. utro-
que liqueret GL et in litura K libere] v. l. codd. Luc. 5 ut terentius BG Ter.
Andr. V 4, 15 in Andria om. G add. g 6 patriam K 7 Ter. Phorm. V
4, 7 formione G 8 mihi pro mi etiam Bemb. Bas. ostentata libri Prisc.
cum aliquot libris Ter. ostensa al. m. superscr. in Heidelb. teste Krehlio ostenta Bemb.
Bas. Vat. 9 Verg. Aen. III 686 10 ni] sic etiam Fr. ni an ne n. l. in Rom.
nec Pal. niteant ni teneant II 11 Verg. Aen. I 58 12 faciant Med. ce-
lumque d celum D 14 casuales BG abnegativa] r abnegati R 15 adplicat
G autem] ante RDL et ni f. in litura D autem etiam] etiam ante ex ante
uel ponitur
etiam corr. G ne pro neque etiam B ponebatur Gg ponatur R 16 Cic. in
Catil. or. III v. supra lin. 1 inuectiuarum K diminutione RBDH deminutione g
uirgillii

18 versus] scripsi usus G uirgilii (uir L) usus LK et sic edd. ante β uirgilii
usus DH usus uirgilii R Vergilii versus β usus Krehlius uirgilii ostendit usus B
Verg. Aen. III 686 v. supra lin. 9 20 ne add. d ad hunc certe Vergilii lo-
cum Ti. Claudii Donati quod nunc circumfertur commentum Aeneidos haec non affirmat,
hanc scilicet interpretationem proferens: istorum malorum consideratione turbati sen-
tentiam fiximus, ut inter geminum metum uel transiremus medii, uel retrorsum nauig-
ia duceremus, at M. D. A. van der Hoeven in ep. ad Suringarium de Donati comm.
in Virg. Aeneida data Leovardiae a. 1846, ubi de hoc loco egit p. 15 sq., post alios
docuit, Aetii Donati, qui a Servio et a Prisciano laudatur, commentarium ab ista sar-
fagine alienum fuisse. eadem fere Donatus ad Ter. eun. II 3, 36 cf. III 3, 2 et Serv.
ad Verg. l. l. docent. tu cf. Ritschelium mus. phil. VIII 479 sqq. Aeneidos] d ae-
neidis BDr adfirmat B 21 proprie] r propriae RB 22 ut del. r nolis D
23 ut] ut uirgī in V B ut uir in II. aeneidos d Verg. Aen. II 601 sqq. (de-

Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae
Culpatuſve Paris, divum inclementia, divum
Has evertit opes; §

subiunctivo, ut Virgilius in VI:

Non mihi, si linguae centum sint oraque centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprehendere formas,
Omnia poenarum percurrere nomina possim;

optativo, ut Virgilius:

non illa quisquam me nocte per altum
Ire, neque a terra moneat convellere funem.

‘Num’ quoque indicativo soli adiungitur, ad quod pertinet interrogatio.

Terentius [in Phormione]:

Num quid meministi?

idem:

Num quid || subolet patri?

- 4 Et verbum quidem sine adverbio perfectam potest habere significationem; adverbium vero sine verbo vel participio, quod vim verbi possidet, non habet plenam sententiam. quamvis enim ab aliqua persona per se proferantur adverbia, | necesse est ea vel ad ante dicta ab alia persona verba referri, ut si quis me interrogaverit ‘bona est superbia?’ et respondero ‘non’, vel per ellipsin dici, ut si recitante aliquo dixerō ‘bene, diserte, eloquenter’; ubique enim subauditur ‘dicis’. similiter si dicam ‘non malus homo, qui pro viribus suis subvenit clientibus’, subaudio ‘est’. in multis quoque aliis per hanc figuram inveniuntur sine verbis vel participiis adverbia, ut Virgilius in I:

genus unde Latinum,

subauditur ‘est’. et sciendum, quod, ut supra dictum est, participiis quoque aptissime adiunguntur adverbia. quid enim est aliud participium nisi

Acit Rom.) 1 tindaridis BDK tyndaridis L 2 culpatuſque H partis H
diuom Pal. inclaementia H diu++ Pal. 3^h as Rr^e uertit Bbⁿ A Verg.
Aen. VI 625 sqq. V. BHLK 5 misi Dd sint centum K sit Med. 6
uox ex mox corr. Fr. omnis Med. Pal. Rom. Fr. comprehendere] d comprehen-
dere BDH comprehendere RGLK comprehendere Med. comprahendere Fr. 7 pac-
narum H percurre RH 8 Verg. georg. I 456 sq. (deficit Pal.) 9 note Rom.
10 a] at Med. moneat] Med. m. alt. moneant R moueat Med. m. pr. 11
uel Nunquid uel Nunquid
Num G Numquoque L nū. quid quoque (nū. ex nun corr.) K adiungitur om. K
12 Ter. Andr. V 4, 40 in phormione RBH infor.^{mione} Dd informiō G in .I.
LK 13 nunquid GL nūqu. id (e?) D numquid ex nunquid corr. K memisti
Bemb. 14 Idem in eodem (eodem in litura d) RddH Idem in .II. L Idem
in .U. K Ter. Phorm. III 1, 10 Numquid patri subolet libri Terentiani
15 numquid ex nunquid corr. K nunquid GL subolet] r subolet R
patri] h Lips. uterque Krehlii patris H rell. 17 ***** Aduerbiū (aduer-
biū) H possedet K 19 uel om. GL ad add. d uerba refferri G
referri uerba R 20 responderē Rr 21 aliquod D 23 quoque aliis ex aliis
uel nnde
quoque corr. G 25 Verg. Aen. I 6 26 omne G 28 adiunguntur] inueniuntur G

p. 1005. 1006 P.

p. 615. 16 K.

verbum casuale? ut 'bene lego, bene legens; sapienter loquor, sapienter loquens', quod, si aliud verbum verbo subiungas, idem significat. sed hoc interest, quod participium non eget coniunctione, verbum eget, ut 'bene legens edisco, bene lego et edisco; sapienter loquens doceo, sapienter loquor et doceo'.

Accidit autem adverbio species, significatio, figura.

II 5

Species primitiva et derivativa. primitiva quidem, quae a se nascitur, ut 'non, ita, ceu, saepe'; derivativa vero, quae ab aliis nascitur, ut 'clanculum, saepius saepissime, docte' a docto, 'cursim' a cursu, 'ductim', ἀπνευστί, a ductu. derivativa igitur adverbia vel ab aliis adverbis derivantur, ut 'prope propius' et 'ultra ulterius, citra citerius'; vel a nominibus, ut 'Tullius Tulliane, Latinus Latine, felix feliciter'; vel a verbo sive participio vel participiali nomine, ut 'sentio sensus sensim, sto status statim, singultio singultim' - Horatius in I sermonum:

15 Vt veni coram, singultim pauca locutus -,
'tractus tractim' - Virgilius in IIII georgicon:

tractimque susurrant,

vel a nomine et verbo, ut a 'pede' et 'tempto: pedetemptim', || vel a pronomine, ut 'hic illic' ab 'hic' et 'ille', vel a praepositione, ut 'ex extra, in intra, con | contra, sub subter'.

Est quando et nominum terminatio diversorum casuum constructionem adverbalem suscipiens loco adverbiorum accipitur, ut Virgilius in VI:

nimum vobis Romana propago

2 Visa potens superi,

'nimum' dixit pro 'nimis'. similiter in I Aeneidos:

multum ille et terris iactatus et alto.

idem in VIII:

Iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem.

1 loquor] r locor R post sapienter loquor: sapienter loquens — sapienter loquor om. R add. r 2 subiungas] coniungas K idem] d id est D 3 hoc interest ex interest hoc corr. H non om. D coniunctione non eget GLK coniunctione] b coniunctione BD 5 loquor] d loquens D post doceo: Tria (Trea θ) accidunt adverbis. add. DHGLK del. d De specie adverbiorum in mp. K 7 quae lac. duarum fere Ht. relicta om. B post nascitur: ut non — nascitur om. R add. r 8 ceu (chen L) clam saepe (sepe K) BGLK clam ante clanculum add.

RDH a clam GLK 9 ἀπνευστί K ἀπνευστί G ἀπνευστί L ἀπνευστί B 10 Derivativa r Derivata R ab aliis ab adverbis G adverbis om. D 11 propius] ex corr. b propius R et ut ultra GL 12 sive] si e(u) L si k vel K 13 vel a participiali H participiale D sto] r stato R 14 singulto GLK singultio singulatim (in mp. singultus d) Dd singulatim K Hor. serm. I 6, 56 in I. sermonum om. G 15 singultim] dk singulatim DK 16 tractus tractim] r tractas tractum R Verg. georg. IIII 260 georgicon om. K 18 pedetemptim L pedetemptim GK 19 ab hic(n) G et ab ille GLK 20 intra] int K suptr R 21 et] etiam L 22 Verg. Aen. VI 871 sq. 24 nobis LK cum nonnullis libris Verg. romano K 25 superis Rom. 26 Verg. Aen. I 3 27 ille eterris KL 28 Verg. Aen. VIII 190 29 primum] pridem Rom.

idem in I georgicon:

sublime volans.

similiter idem in I Aeneidos:

Vna Eurisque Notusque ruunt.

6 pronomina quoque pro adverbis ponuntur, ut Virgilius in VIII:

Hoc tunc ignipotens caelo descendit ab alto,

'hoc' pro 'huc'. idem in I Aeneidos:

Namque videbat, uti bellantes Pergama circum,

Hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus,

Hac Phryges.

neque enim ea indubitanter adverbia esse accipimus, sed nomina vel pronomina esse dicimus loco adverbiorum posita per diversos casus: per nominativum, ut in XI Virgilius:

Fors et vota facit cumulatque altaria donis,

et III georgicon:

Sole recens orto.

per genetivum, ut 'Romae'. Cicero pro Ligario: Romaene sit? neve cum fratribus? Sallustius in I historiarum: ac deinde militiae et domigestas composui. idem in I historiarum: itaque Servilius aegrotum Tarenti collegam prior transgressus. per dativum, ut 'vesperi, sorti, ruri'. Terentius in Andria:

Quemne ego heri vidi ad vos adferri vesperi?

Virgilius georgicon IIII:

Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti.

1 Verg. georg. I: immo Aen. X 662 (al. 664) cf. § 10 sublime volans (volo, volas, volat) saepius pro exemplo ponitur Vergilio non nominato v. § 7. 22 lib. XVII § 11. 69. 108 lib. XVIII § 47; h. l. sive Priscianus sive quis alius verba in I georgicon addidit memor videtur fuisse versuum eius libri 320 sq.: sublime (sublimem quidem Med. Pal. Rom) expulsam eruerent, ita turbine nigro | Ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis 3 Verg. Aen. I 85 4 eurusque nothusque ex nothusque eurusque corr. K nothusque L 5 pro add. g Verg. Aen. VIII 423 6 descendit DGK dimissus B 7 Verg. Aen. I 466 sqq. 8 Nam q̃ LK uti] r utu R ut LK bellantem B bellantis Rom. 9 fugerent Rom. graii DLK Fr. Grai etiam Med. Rom. et ex corr. Pal. cf. Luchmanni ad Lucr. comm. p. 152

10 phryges DBLKg friges G pryges Med. 12 per diversos] rd diversos RD quae per diversos g 13 ut om. B Verg. Aen. XI 50 in om. G Virgilius in XI, BK X L 14 vota] r vota R facit vota D cumulat altaria L 15

Verg. georg. III 156 III] in I libri in III 1 16 requas Gg horto Rr 17 Cie. pro Ligario 4, 11 Romae ne sit? ut domo careat? ne cum optimis fratribus....

uiuat? ut romae ne cod. Cic. Colon. romae nesit Rr 18 neve cum] k ne uectum LK Sallustius L Sall. hist. I 1 p. 2 (p. 248 ed. min.) Kr. cf. § 17 et ann. Kritzi in I historiarum om. G acce deinde Rr 19 composui RBGLK c̃posui D post composui: domi militieq; add. B Sall. hist. I 77 p. 105 (84 p. 270 ed. min.) Kr. in I historiarum] d in historiarum RBDHLK om. G 20 aegroto Tarenti collega Kritzio teste com. Gerlachius Sallust. ed. mai. III 75 colligam GLK 21 sorti] forti L ruri sorti D Ter. Andr. IIII 4, 29 22 ego add. r heri uidi ex uidi heri corr. K uidi heri Bas. adferri] K afferri ceteri 23 Virgilius add. r Verg. georg. IIII 165 24 cecidit add. r cecidi B

p. 1006. 1007 P.

p. 616. 617 K.

Terentius in Phormione:

cui opera vita erat, ruri fere

Se continebat.

per accusativum, ut 'Romam, Athenas'. Terentius in Andria:

Quid tu Athenas insolens?

per ablativum Virgilius in bucolico:

Forte sub arguta consederat ilice Daphnis.

idem in eodem:

Alternis dicetis, amant alterna Camenae.

10 cum autem loco adverbiorum accipiuntur, manent indeclinabilia, licet iungantur nominum vel pronominum vel participiorum diversis casibus, ut 'sublime volans, sublime volantis, sublime volanti'. sic igitur omnia discernas nomina vim adverbiorum recipientia vel non.

Et primitiva quidem uniformia sunt nec regulam aliquam a similitudine vel collatione aliorum possunt accipere, ut 'cras, cur, heus, sic, nempe'; derivativa vero, quae sub aliqua certa proferuntur forma, inter sese adhibita collatione rationem plerumque regulae possunt accipere pro similitudine terminationum. 'plerumque' autem diximus propter excepta vel anomala, ut 'bene, male, duriter'. ergo per singulas terminationes necessarium est eorum formas inspicere.

A igitur terminantia vel primitiva sunt, ut 'itā', quod solum a cor-reptam habuit, quamvis quidam 'puta' quoque adverbium esse accipiant ideoque Persium id corripuisse, ut

Hoc putā non iustum est, illud male, rectius illud, vel composita, ut 'praetereā, intereā, posteā, anteā', quae omnia producunt a terminalem, vel ablativi sunt nominum, qui pro adverbis accipiuntur, ut 'una, qua, nequa, Roma', ut Virgilius in I Aeneidos:

Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis.

idem in eodem:

1 Ter. Phorm. II 3, 16 sq. 2 opera etiam Bemb. operi B in opere Bas. 4 athenas D Ter. Andr. V 4, 4 5 adthenas B insolens G 6 Verg. ecl. 7, 1 bocō G bucū L bucolic H 7 considerat R cum Verg. Mentel. m. pr. et Reg. cf. § 24 ilice] rdgk illice RDGK 8 Verg. ecl. 3, 59 (deficit Med.) 9 amant] Pal. m. alt. amans m. pr. 10 liquet L iunguntur b 12 sublime volans cf. ann. ad § 5 sublime volanti] r sublimo volanti R 13 recipientia in litura l 14 quidem om. G aliquam om. G ad similitudinem vel collationem B 15 collatione] h collocatione H 16 nempe] nimphe K Dirigitur autem quae Rr certa] rdg om. G certe RD et inter h 17 sese] in litura h se G collocatione H 18 autem ut diximus H 19 ergo add. r 20 vel re inspicere Gg 21 sunt add. g 22 habit R 23 Pers. sat. 4, 9 id] r ut hoc; Puta R 24 puta] sic etiam libri Persiani optimi et Montepess. uterque (prior m. pr.) et cod. tabul. Vat. puto Persii codd. plerique ma R rectius D rectius d rectius istud codd. aliquot Persiani dett. 25 ut add. r „producant omnia G 27 Verg. Aen. I 85 28 nothusque GLKr creberque (i) K post procellis: a add. H .a. g sc. Africus, a quo voc. incipit versus sq.; inde orta videtur rel. lectionis varietas: At D ad B 29 Verg. Aen. I 83

Qua data porta ruunt et terras turbine perflant.

in eodem:

Ne qua scire dolos mediusve occurrere possit.

Et sciendum, quod propria civitatum nomina, si primae vel secundae sint declinationis, genetivo quidem casu pro adverbio in loco accipiuntur, ut 'Romae sum' vel 'Tarenti?', accusativo vero ad locum cuiuscumque sint declinationis, ut 'Romam eo' vel 'Tarentum' vel 'Carthaginem' vel 'Athenas', ablativo de loco vel per locum, ut 'Roma exeo, Tarento transeo'; sin tertiae sint, ablativo tam in loco quam de loco vel per locum, | ut 'Carthagine sum, Carthagine venio, Carthagine transeo'; idem et in semper pluralibus invenitur, ut 'Athenis sum, Athenis venio, Athenis transeo'.
9 inveniuntur tamen et cum praepositionibus nomina civitatum saepe prolata, et maxime apud historicos. Livius in VIII ab urbe condita: venerant et ab Lanuvio || Antioque auxilia. Sallustius in Catilinario: nam tum Brutus ab Roma aberat. idem in Iugurthino: 15 ad Cirtam oppidum iter constituunt. Livius in VIII: et Fabius supplementum ab Roma adduxit. idem in VII: quem autem ab Roma posse exciri? in eodem: qua via ad Vesperim ferebat. Sallustius in I historiarum: ad Olympum atque Phaselida. in eodem: ad Corycum. in eodem: apud Corycum et 20 apud Lete oppidum et repulsus a Lete oppido et apud Iler-

1 perflant] h proflant k (H?) 2 Verg. Aen. 1 682 3 occurrere] d occurre
BD 4 ciuitatum BDHGLK 5 accipiuntur in loco K 7 Romam eo] d roma
in eo D cartaginem RDHL kartaginem GK adtheas Rr 8 Roma] d rome
D transeo] exeo G post transeo: sin—Carthagine transeo om. D add. d 9
in loco accipiuntur quam Rr 10 cartagine RBDHL (et sic ter h. l. DH) kartagine
(et sic per totum h. l.) GK cartagine ueneo L in del. g in plurali semper
inuenitur K 11 Athenis] sic h. l. ubiuis g athen**** ter G athenis ueneo L
12 inueniuntur] d Inuenitur D praepositionibus K ciuitatum HGLK 13
Liv. ab u. c. VIII 12, 7 in VIII ab urbe condita om. G ab urbe condita add. g
VIII. K 14 ab Lanuvio] G ex corr. ab lanubio G m. pr. a dannbio B ab ianus-
uio Liv. Med. Sall. Cat. 40, 5 in Catilinario om. G catilinario B 15 ab
om. multi codd. Sall. abierat K Sall. Iug. 81, 2 in Iugurthino om. G
ingurthino D ingustino in iugusthino (ab r?) corr. R 16 circam R oppidum om.
Sall. Franc. instituunt Sall. Vrat. pr. ap. Cortium Liv. ab u. c. VIII 33, 2
VIII. BK Fabius] Livius fauius RBDHGLK flauius r 17 abduxit g Hei-
uel in VIII
delb. teste Lind. cum libris Livianis Liv. ab u. c. VII 39, 10 VII] in eodem G
18 possem B exciri] Livius excipi codd. Prisc. in eodem] inmo Liv. ab u. c. VIII
8, 19 quae R Vesperim] r uiscerim R uersem H Vesperim ferebat] sic etiam Paris.
Livii ueser inferebat Med. 19 Sall. hist. I 79 p. 106 Kr. in I historiarum om. G
olimpum RGD olimpum LK holimpum D adque D Phaselida] H ex corr. et G
pro var. lect. faselida D fasselida B phalesida GLK phasedida H m. pr. pheselida r
20 Sall. hist. I 80 p. 106 cf. p. XLII sq. Km. Non. 202, 7 Sallustius historiarum lib.
II: iter vertit ad Corycum urbem inclutam + pastusque (specu atque Havercampius portu
ntque vel potius portu specu Wagnerus act. menstr. gymnas. a. 1855, 196) nemore,
in quo crocum gignitur in eodem ad corycum del. d Corycum] G ex corr. co-
ricum BH et G m. pr. in eodem] et r in eodem: apud Corycum] om. G. adden-
dus esset hic locus Sall. reliquiarum collectionibus et cum Servii ad Verg. georg. I 56
verbis: nam et crocum in Cilicia apud Corycum nasci Sallustius meminit, coniungendus,
nisi ipsa haec verba ad fragm. praecedens pertinerent, ut verba apud Corycum ex ipso
Servio in h. l. illata esse censerem coricum RBD del. r Sall. hist. I 81 p. 107 Kr.
21 laete RBDHg laetae G oppidum] rd opidum D apidum R Sall. hist.

p. 1009 P.

p. 618. 19 K.

dam eum multa opera circumdata. idem: apud Praeneste locatus idem: apud Mutinam. ('ex Rhodo' Plautus in mercatore: navem ex Rhodo, qua test heri advectus filius.) invenimus tamen quaedam etiam appellativa supra dictam regulam servata, ut 'militiae, militiam, militia; domi, domum, domo; humi, humum, humo'.

In e correptam vel primitiva sunt, ut 'ponē, paenē' (ex quo etiam aliud derivavit Plautus in mustellaria:

Ita mea consilia pervortit paenissime),

10 'nē, propē, nempē, quippē, saepē, indē' et ex eo composita 'déindē, 10 subindē, périndē, éxindē, próindē', quae omnia antepaenultimam habent acutam (vel quia per adiectionem habent 'de', ut quibusdam videtur, unde frequenter invenimus 'exin' et 'dein' - Virgilius in VII:

Exin Gorgoneis Allecto infecta venenis -,

15 vel magis quia praepositiones separatae gravantur, ut coniunctae esse ostendantur, acutum in his assumpserunt accentum, quomodo et coniunctio 'si' et 'ne' adverbium, cum praeponuntur 'quando', ut 'siquando, néquando'; nam 'aliquando' differentiae causa ab 'aliquánto', quod consimilem sonum habere videntur, acuit antepaenultimam); vel derivativa sunt, ut 'peragro peregrē, punio impunē, abundo abundē, rito' (unde 'irrito') 'ritē'.

Nomina quoque pro adverbis in e correptam desinentia invenimus, ut Sallustius in Iugurthino: cetera haud faciliē conperta narra-verim; Virgilius in III:

[82 p. 108 Kr. repulsus] r repulsus H repulsis R alete H laete B lete ry Sall. hist. I 72 p. 100 Kr. cf. Arus. Mess. p. 501 Front. ed. Mediol. Maii, p. 219 Lind. Occupatusque collis editissimus, eum multa opera circumdat (sic cod. Gud. et cum multa opera circumdata cod. Ambros.) hilerdam K 1 multa om. K circumdata LK Sall. hist. I 30 p. 28 Kr. proem. fr. XIX Linker. 2 Sall. hist. I 52 p. 85 Kr. ex Rhodo Plautus—filius] exemplum in marg. olim additum post humo collocant RBHGLK ex rodo in lit. B Rhodo] r rho R Plaut. merc. II 1, 33 (v. 257) mercatore(s) B 3 navem] sic etiam G m. pr. navim G ex corr. cum codd. Plaut. praeter Vet. exrodo Vet. rodo B rohdo R qua est heri] sic etiam codd. Plaut. plerique (de Ambr. non liquet) quast heri Vet. 5 militia add. d 7 lu e correptam—potissime § 10 extr. partim in brevius contracta in usum suum transtulit anon. de adv. § 14 p. 9 Lind. 8 Plaut. mostell. III 1, 127 (v. 656) cf. lib. III § 24 in mustellaria om. G 9 mea uel nimpe add. g pervortit] r peruertit RBD 10 ne om. GLK add. g nempē G nimphe K quipe L saepe] r se R composita] r cō R 11 perinde om. GK add. g proinde hic etiam L proinde exinde GK antepenultimum B antepeneultimum G antepenultimum L 12 acutam] r acutum BDGLK quia] d qui D 13 et om. D Verg. Aen. VII 341 cf. lib. XIII § 21 14 allecto GK uenies nenenis H neninis K 15 ut] et G coniunctae D 16 adsumpserunt B 17 adverbio RB cum om. G ut] et r 18 ab] ad BDHGLK aliquanto] r aliquando RD 19 uidetur Rr ante paenultinam H deriuati H 20 per segre K impune BD abundo add. r 23 Sall. Iug. 17. 2 de eis (al. is, iis, his) haud facile couptum narrauerim; cetera quam paucissimis absoluiam in iugurthino om. G ingurthino RB haud] d haut D aut GL facilem Rr conperta] H compertam R comperta r rell. 24 Verg. Aen. III 22 sq. (def. Rom.)

p. 1008. 1009 P.

p. 619. 20 K.

Fortē fuit iuxta tumulus, quo cornea summo
Virgulta;

idem in X:

Sed sublimē volans nubi se inmiscuit atrae,
quamvis 'facilē' et 'sublimē' accusativi sunt, 'fortē' autem ablativus
etiam spontē sua et 'ma||nē primo' nomina esse ostenduntur coniunc-
tione aliorum casualium, ut 'domi suae'. sunt etiam composita in e cor-
reptam desinentia adverbia, ut supra dicta 'exindē, perindē' et 'punio im-
punē'. Virgilius in II georgicon:

Et saepe alterius ramos inpunē videmus

Vertere in alterius.

'utpotē' quoque compositum est ab adverbio et nomine; 'potē' enim ab
eo quod est 'potis' nascitur, 'hic' et 'haec potis' et 'hoc pote', unde
Persius:

Qui pote? vis dicam? nugaris, cum tibi, calve,

id est 'quomodo possibile?' (ab eo autem, quod est 'hic' et 'haec potis'
et 'hoc pote', fit comparativum 'hic' et 'haec potior' et 'hoc potius' et su-
perlativum 'potissimus', ex quibus etiam adverbia 'potius' et 'potissime'.)

III 11 In e productam primitiva non inveni, sed derivativa a nominibus se-
cundae declinationis, quorum dativus in o desinens in e longam converti-
tur et facit adverbium, ut 'huic claro clarē, optimo optimē, pulchro pul-
chrē, affabro affabrē' (Cicero in Verrinarum II: deum nullum, qui
ei paulo affabrē factus), 'huic sano sanē, fero ferē'. excipitur 'benē'
et 'malē' a 'bono' et 'malo' in e brevem desinentia. (multa autem ex
supra dictis nominibus ipsa terminatione dativi pro adverbii accipiuntur,
ut 'falso, consulto, postremo, sedulo, auspicato, augurato, manifesto, pri-
vato, precario, merito'. Terentius in eunu|cho:

seu vi seu clam seu precario.

idem in Andria:

haud auspicato huc me adtuli.

- 1 tumulos *Pal.* 2 uirgulto *B* 3 *Verg. Aen. X 662 (al. 664)* X *Kreh-*
lius VI. D V. *rell.* 4 ^{subli} ^{sub} *lme Rr lime Rom. m. alt. corr.* 5 immiscuit *RHGL* 5
sint *LK* ablativus] *d* ablativus *D* 6 sponte sua] *Verg. Aen. VI 82 etc. cf.*
adm. ad lib. XIII § 16 7 aliarum *G* domui *B* 8 proinde *r* deinde *post*
perinde *add. D* *inpuae BD* 9 *Verg. georg. II 32 sq.* 10 alterius *ex* alterius
corr. B *impune RGLK* 12 compositum est] compositione *R* compositum *r*
14 *Pers. sat. I, 56* 15 nugaris *Pers. Val.* 16 id] hoc *B* possibile *K* 17
superlativum] *d* superlativus *Dg* 18 etiam *add. r* ut potius *B* 21 ut *om. G*
huic] hic *R* pulcro pulcre *GL* 22 affabre *H* *Cic. Verr. I 5, 14* deum
denique nullum Siculis, qui ei paulo magis affabre atque antiquo artificio fac-
tus videretur, reliquit in Verrinarum II *om. G* uerrinarium *R* II *Krehlius*
t. II p. 539 V. Heidelb. VI. rell. deum *G* ad eum *g* 23 eis *Cic. Guelf. uterque*
sano *add. r* excipiuntur *BL* 24 a bono *Rr* malo *IN e (.) K* 26 ut
om. G 27 praecario *H* precatorio *B* *Ter. eun. II 3, 28* in eunucho *om. G*
eunucho *K* 28 uel ui uel clam uel precario *libri Terentiani* praecariam *Hh*
29 *Ter. Andr. III 5, 12* in andria *om. G* 30 haut *LK* haud auspicato

p. 1009. 10 P.

p. 620 K.

idem in Phormione:

merito te amo.

idem in eadem:

Postremo si nullo alio pacto, fenore.

Livius in XIII: privato nos tenuissemus; dicitur tamen et 'privatum'. Sallustius in Catilinario: ea privatim et publice rapere. et saepe corripunt o terminalem, quando in adverbia transeunt, ut 'citō, serō, modō'. Iuvenalis in libro I:

Et citō rapturus de nobilitate comesa

10 Quod superest.

Virgilius in III Aeneidos:

Tu modō posce deos veniam sacrisque litatis.

Statius in I Thebaidos:

Serō memor thalami maestae solacia mortis,

15 Phoebe, paras.

idem in II:

queriturque fidem tam serō reposci.

'necessario' dicitur et 'neces|se', sed 'necesse' eget verbo substantivo. 12 sunt tamen quaedam ex eadem declinatione, quorum neutra pro adverbiiis accipiuntur, ut 'multum, nimium, verum' et 'vero, primum' et 'primo'.

Terentius in Andria:

Primo haec pudice vitam, parce ac duriter

Agebat.

quod autem etiam 'prime' dicitur, ostendit Terentius, qui compositum ab eo in Andria protulit:

nam id arbitror

Adprime in vita esse utile, ut ne quid nimis.

'nimium' quoque pro 'nimis' frequenter invenimus et 'parum' pro 'par-

huc me ex auspicio haud me huc mut. G mea tui LK et G ante ras. attuli RBHg appuli Bas. 1 Ter. in Phormione, immo eunuchi I 2, 106 aut heautont. II 3, 119 aut adelph. V 8, 23, ni excedit versus Phormionis veluti V 8, 1 merito gratias habeo atque ago 3 in eadem] Phorm. II 1, 71 4 foenore GLK faenore Bemb. uel fenore Bas. 5 Liv. ab u. c. lib. XIII] lib. XIII secundum edd. Prisc. tribuerunt fragmentorum editores. extat ap. Drakenborchium t. XIII p. 793 ed. Stuttg., ap. Weissenbornium t. VI p. vi ed. Teubn. in om. LK in XIII om. G 6 Sallust. Catil. 11, 6 in Catilinario om. G ca- uillinario B ea] Et r Ea et K et] ac v. l. codd. Sall. puplice RK 8 Iuv. sat. I 1, 34 sq. in I] Krehtius t. II p. 539 in III, RBDLK in U. H om. G 9 comesa BGK 11 Verg. Aen. III 50 12 pos+ce (t) R sacrisque litatis] d sacris qualitatibus D 13 Statius] salustius H Stat. Theb. I 596 sq. in I Thebaidos om. G 14 solacia] r solatia RDH morti edd. Statii et sic certe Cass. 15 phaebe H 16 Stat. Theb. II 388 in II om. G 17 queriturque R quaeriturque. Br qriturq

L qriturque K reposci] r repasci R 18 necesse Gg 19 quedam (sic) add. b. quorum] r quarum R pro om. B 21 Ter. Andr. I 1, 47 sq. in Andria om. G 24 autem om. H prime om. L ostendit idem terentius D 25 ab eo] habeo R in andria ab eo GL Ter. Andr. I 1, 33 sq. 27 apprime GLK adprima^N ad uita Rr nimis] a nimis+as H 28 sed et BD

vum'. Lucanus in V:

et quam nimiumque parumque

Distulimus.

13 excipiuntur a duro 'durè' et 'duriter', a largo 'largè' et 'largiter', ab humano 'humanè' et 'humaniter', ab inhumano 'inhumanè' et 'inhumaniter', a firmo 'firmè' et 'firmiter'. Terentius in Andria:

Primo haec pudice vitam, parce ac duriter

Agebat.

Cicero in III Verrinarum: respondit illa ut meretrix non inhumaniter. idem in XIII Philippicarum: putare aliquid moderate aut humane facturum. idem de re publica VI: firmiter enim maiores nostri stabilita matrimonia esse voluerunt. idem ad Pansam I: de Antiocho fecisti humaniter. inveniuntur et alia, quibus tamen non est utendum. Pomponius in auctorato:

ludit nimium insaniter,

pro 'insane'. 'severiter' quoque pro 'severe' Titinius in Prilia:

severiter

Hodie sermonem amica mecum contulit.

idem blanditer, benigniter; Plautus amiciter, avariter, mun-

1 Lucan. Phars. V 741 sq. in V om. G 2 nimiumque] sic etiam § 20 cum Voss. AB et libris Luc. fere omnibus; minimumque v. l. ap. Luc. nūq. H nūq. h parumque (i) K 4 De toto h. l. disputavi in commentatiuncula philol. XI 593 — 596 inserta, quae cf. dare duriter GLK 5 humane humaniter K post humaniter: ab inhumano — inhumaniter om. GLK add. g inhumane et inhumaniter] r et inhumane inhumaniter R 6 firme firmiter R Ter. in Andria v. § 12 andrea L 7 Prima LK parce add. r 9 Cic. Verr. II 1, 52, 138 in III Verrinarum om. G in .III. K uerrinarum R meretrix] k meretrix GLK inhumaniter] sic etiam Cic. palimps. Vat. humaniter GL inhumane Cic. rell. 10 Cic. or. Philipp. XIII 17, 36 in XIII Philippicarum om. G III X L ubi XIII m. rec. add. philippicarum LK philippica H modorate R 11 aut] atque GLK humane esse facturos Cicero factum L Cic. de rep. VI II 2, 10 cf. Non. 512, 22 de re publica in VI om. G república K in sup. lin. add. K 12 stabilita GK stabilitate B 13 Cic. ad C. Pansam epp. I. I: Cic. t. III 2 p. 465 Or. III 3 p. 255 Kl. Non. p. 509, 17 M. Tullius ad Pansam libro primo: de Antio fecisti humaniter, quem quidem ego semper dilexi meque ab eo diligi sensi pansam. Ide antiocho B 1 om. K in primo de antiocho. Fecisti Heidelberg. teste Lind. anthioco RD atiocho H 14 Pompon. auctor. fr. 4 p. 105 Bth. p. 138 Mk. fr. III p. 193 Ribb. Non. p. 509, 30 Iosaniter Pomponio auctore [add. in auctorato]: Metuo illum, iocari nescit, ludit nimium insaniter auctorato GL 17 seuiter L quoque om. B Titinius recte h. l. G Prilia] ex Non. 509, 33 et sic RDH Heidelberg. teste Lind. π pririlia d (sic plia D ⁱ plia d) plia G proelia LK proelia B edd. meae praeter π omnes cf. Ribbeckium com. Lat. rell. p. 123; omnes hae nominis formae praeter proelia etiam alias inveniuntur, prilla in cod. Festi p. 333^a, 33 M. Pyrrhia temptavit Neukirchius, Proelium Bothius, Procilia Ribbeckius. locus noster est Pyrrh. fr. VIII p. 124 Nk. Praeliae s. Praelii fr. 8 p. 65 Both. Prociliae fr. 1 p. 123 Ribb. cf. Non. t. l. 18 seuiter L 19 protulit L 20 idem blanditer (gemina: Non. 510, 6), benigniter (gemina: Non. 510, 12). Plautus amiciter (Pers. II 3, 3 v. 255: Non. 510, 23), avariter (Curcul. I 2, 33 v. 126: Non. 510, 17), munditer (Poen. I 2, 26: Non. 510, 30), saeviter (Poen. I 2, 122. Trin. III 3, 53 v. 1060: Non. 510, 33), maestiter (rudent. I 5, 7 v. 265: Non. 511, 10), aequiter (Non. 512, 27), asperiter (Non. 513, 21); Novius festiviter (geminis: Non. 510, 15); Lucilius ampliter

p. 1010. 11 P.

p. 621: 22 K.

diter, saeviter, maestiter, aequiter, asperiter; Novius festi-
xiter; Lucilius ampliter, ignaviter; Varro probiter, mutuiter;
Ennius proterviter, ignaviter, inimiciter, iracunditer, super-
biter, temeriter, praeclariter, torviter, puriter, reverecun-
diter, miseriter, properiter. dicitur etiam 'abunde' ab 'abundo' et
'abundanter' ab 'abundans'. (sciendum tamen, quod quaedam adverbia 14
non plane servant significationem, quae in nominibus est, a quibus deri-
vantur, ut 'ferus fere, sanus sane, sensus sensim'; ideo autem diximus
non plane, quia potest esse aliqua ratio, ut 'fell'rae dicuntur, quae omni
10 corpore feruntur, quippe cum quattuor pedibus utantur, 'fere' ergo pro
'iuxta', quod celeribus omnia iuxta sunt; 'sanus' pro 'validus' accipitur,
ergo et 'sane' pro 'valde' [hoc quoque notandum, quod a 'valido valde'
pro 'valide' per syncopam profertur], 'sensim' pro 'paulatim', quia ea
maxime faciunt sensum, quae morantur; a 'rito' vero verbo vel ritu 'rite'
15 pro 'recte', quia nihil traditur ritibus, nisi quod rectum esse credatur.)
a quintae quoque declinationis nominibus composita e producunt, 'pridie,
hodie, postridie'; 'meridie' quoque pro adverbio accipitur, cum sit nomen.

In i quoque desinentia inveniuntur adverbia, sed pauca primitiva, ut
'heri, ibi, ubi'. dicitur tamen et 'here'. Iuvenalis in I:

20 Res hodie minor est, here quam fuit, atque eadem cras
Deterit exiguis aliquid.

Horatius in II sermonum:

Nam mihi convivam quaerenti dictus here illic

(sat. lib. XIII: Non. 511, 16), ignaviter (sat. lib. XVI: Non. 513, 13); Varro pro-
biter (sat. octogessi: Non. 510, 27), mutuiter (ibid. Non. 513, 16); Ennius proterviter
(pancratiaste: Non. 513, 11); ignaviter (N. 514, 10), inimiciter (N. 514, 21), ira-
cunditer (N. 514, 33), superbiter (N. 515, 9), temeriter (N. 516, 3), praeclariter
(N. 516, 11), torviter (N. 516, 14), puriter (N. 516, 18), reverecunditer (N. 516, 23),
miseriter (N. 517, 1), properiter (N. 517, 3) veraciter post amiciter add. edd.
post α, om. libri praeter Heidelb., cui ex coll. Lind. deest auariter (?); veraciter neque a No-
mo affertur neque in reliquiis Plautinis invenitur 1 saeviter] Non. 510, 33 seneriter libri
fertuiter L 2 prouiter B mutuiter] maturiter r 3 Ennius proterviter om. G

add. g propterviter RK iracunditer] r iracunditer RDGLK subiter Rr 4
praeclariter] r praeclaliter R purito^r Rr reuerediter GLK **uerecunditer (re) H
5 properiter] Non. 517, 3 cf. Diom. p. 513 K. prosperiter libri dicitur] d di-
cetor D abunde habundo R 6 abundanter abundans D habundanter habundans
R sciendum—sensim excerpit anon. de adv. § 14 p. 9 L. quaedam] d qui-
busdam D 7 plene R gerunt Rr in omnibus est anon. 8 ideo—iuxta
sunt om. anon. 9 dicantur r 10 corpore] r tempore R quipe L pedibus
H utantur fere. Ergo B 11 sanus—syncopam profertur habet anon. acci-
piuntur B accipitur K 12 sane pro valide H quod] r quoque R a om. LK
add. m rec. in L 13 pro ante paulatim om. R add. r 14 ritur Rr 15 recte]
r recte R 16 declinationis] d declinationib; D composita e] composita** e K
compositae R 17 post tridie R meridie] d meridie B merie D 19 ubi ibi
BDH ut Iuvenalis B Iuvenat ex Iuuanat corr. H Iuven. sat. I 3, 23 sq.
20 est om. LK 21 deteret Iuvenalis deterius vel deterit erit B exiguis D ex-
iguus r 22 Horat. serm. II 8, 2 sq. in II sermonum om. G sermonum] r
sermonum R 23 quaerenti conuiuiam libri Horatiani; Priscianum sequitur Bentleyus
dictus] Grd vel dicitur add. g dictis R dict D heri libri aliquot dett. Hor.

De medio potare die.

15 alia vero nomina sunt loco adverbii posita, per genetivum pleraque, ut 'domi, Taurominii, Lampsaci, Tyri, Ephesi, belli'. 'Livius in III ab urbe condita: duo nefanda facinora decemviri belli domique adiciunt; inveniuntur etiam per dativum 'vesperi' et 'sorti'. Terentius in Andria:

Quemne ego heri vidi ad vos afferri vesperi?

Virgilius georgicon IIII:

Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti;

nec non etiam per ablativum, ut 'qui' pro 'quomodo' vel 'unde', ut Terentius in Andria:

nam qui tibi istaec incidit suspicio?

Qui? quia te noram.

idem in eadem:

audivi et credo, multa concurrunt simul,

Qui coniecturam hanc nunc facio;

est enim ablativus 'a quo' vel 'a qui'.

In o primitiva quidem, ut 'quando' temporale et ex eo composita, 'siquando, néquando, aliquando' (quae antepaenultimam habent acutam, ne duae partes, ut supra dictum est, esse putentur divisae vel differentiae causa); derivativa vero: a 'cis citro', unde 'ultra citroque'. Cicero pro Roscio: postea homines cursare ultra et citro non destiterunt; ab 'in' quoque 'intra' et 'intro' et 'intus' et 'inter'. sunt etiam composita 'prae||sto, profecto'. alia vero nomina sunt vel pronomina adverbialiter prolata, ut 'falso, merito, sedulo, cito, sero, vero, utro, utroque' - Livius in VIII ab urbe condita: utroque exercitus missi,

1 potare] h portare BDHLKr portare G 2 adverbii ex adverbis corr. H
3 domo Rr Taurominii] cf. lib. II § 59; ex taurominii(e?) corr. B tauromini R
lapsaci BH lapsaci D Liv. ab u. c. III 43, 1 III Krehtius II. libri ab
urbe condita om. G 4 duo] quo K quō L decemviri] r decimviri R belli]
sic etiam Liv. Par. et Med. bello Hart. pr. 5 adiciunt GLK Ter. Andr. IIII
4, 29 6 in Andria om. G 7 heri om. B here D adferri K § 6 adferri
vesperi] g vesperi ferri GLK 8 Verg. georg. IIII 165 georgicon in IIII. B 9
portas L 10 Ter. Andr. III 2, 21 sq. 11 in Andria om. G 12 tibista ec Rr
istaec tibi libri Terentiani; Prisciano obtemperavit Bentleius istaec K suscipio.
G 13 tenorem Rr 14 Ter. Andr. III 2, 31 sq. in eod. B in eod. b 17
uel. qui Rr 18 quidem ut Hh inveniuntur 19 anepaenultimam Rr antepaenultimum BD
acutum Rr acutum BDh 20 putarentur L 21 unde] r unde dicitur Rd ultra
ex ultra vid. corr. in B ultra G Cic. pro S. Roscio Amer. 22, 60 22 homines]
d hominis DH curiare G ultra] d ultra DL et citro cum libris Cic. non ci-
troque (sic edd. Prisciani quas insperari omnes) libri, cf. Halmii ad h. Cic. l. ann. ed.
Turic. p. 46, 3 destiterunt] h distiterunt HGLK 23 quoque om. K 24 sunt
nomina H 25 uero utro uero utroque RBDHg; alterum uero del. r et h; nota delendi
iterum erasa in H 26 Liv. ab u. c. VIII 29, 6 exercitus utroque ducti in VIII
ab urbe condita om. G VIII B misi G

p. 1012 P.

p. 622. 23 K.

similiter 'quo, aliquo, eo, illo'; sed quando pro adverbii accipiuntur, inveniuntur interdum corripientia o, sicut ostendimus.

In u pauca inveniuntur denominativa, ut 'diu' et ex eo compositum 'interdiu' et a nocte 'noctu'. nam 'astu' nomen est indeclinabile, quomodo 'cornu'. Terentius in eunucho:

Hem, quid? amat? an scit ille, quid | meretrix erit?

An in astu venit?

quod nisi esset nomen, praepositio separata ~~et~~ praeponeretur.

In ae diphthongum nomina sunt ~~generis~~ casus loco adverbii posita, ut 'Romae, Cosae, Capuae'. Sallustius in Iugurthino: haec ubi 17 Romae conperta sunt. idem in I historiarum: res populi Romani M. Lepido Q. Catulo consulibus ac deinde domi et militiae gestas.

In 'hoe, au, heu, ei, oh, ah' terminantia interiectiones sunt, quas Graeci adverbii connumerant. Horatius [in carminibus:

heu hoe Bacche precor.

idem II carminum:

Heu hoe recenti mens trepidat metu.

Terentius in eunucho:

au, [obsecro,]

Nec conferendus hic quidem ad illum est.

idem in eunucho:

Oi ei.

3 ex ea compositum B 5 cornu] et cornu in titura r Ter. eun. V 5, 16 sq. in eunucho om. G iunuchō K 6 amant B an sat ille quid iam uel e
Bas. scit Bb scit iam ille Bemb. illi G illi LK qui R meretrix] k meretrix GLK 7 in] is Bemb. 8 praeponeretur g poneretur G 9 ae] d ea D diphthongū B 10 cossae RH Sall. Iugurth. 39, 1 sed ubi ea Romae conperta sunt in Iugurthino om. G Iugurthino] r Iugurthino RD 11 conperta RBGLK Sall. hist. I 1 p. 2 (p. 248 ed. min.) Kr. I om. LK 12 lepidoq. quinto
catulo (catullo g) BDG lepidoque catulo Rr lepidoque. Catullo H militiae et domi § 6, Pompeius Messalinus ap. Rufin. de comp. et de metr. or. V 1 p. 192 Cic. ed. Orell. 13 gestas composui iudem 14 hoe] oe BGK hau B heu] hei R ei] hei B γ (i. e. et) L ei oh ah H ei et oh et ah G 15 Horatius in carminibus: Heu hoe recenti R; Horatius (Oratius K) in carminibus: heu hoe (heu hoē H) Bacche (bache BGLK bace r) precor (precor B). Idem in II. carminum (in II carminum om. G) Heu hoe (heu hoē H) recenti r rell. et id ipsum R in archetypo suo videtur invenisse, more suo post Heu hoe vocc. Bacche—Heu hoe omittens, nihilominus vix crediderim haec sic a Prisciano profecta esse, etiamsi aliquotiens memoriter ac minus accurate locos auctorum citante: haec enim verba 'Heu hoe Bacche precor' certe spectant ad verbum septimum Euhoe parce Liber coll. v. 6 Plenoque Bacchi pectore eius carminis, II 19, cuius v. 5 ipso h. l. accurate affertur. quare vocc. in carminibus—idem uocis sciunt 16 heu hoe] sic etiam l. l. v. 7 Hor. Bern. alter euhoe eu.hoe euhoe beuhohe vv. II. lib. Hor. 18 heu hoe] sic Hor. Bern. alter euhoe, Euhoe, He ho he al. 19 Ter. eun. III 4, 13 sq. euncho G iuncho K 20 obsecro ex fine versus praecedentis 12 perperam huc translationem est, ni pertinet ad eiusdam scaenae v. 2 statim hic laudatum 21 Nec comparandus hic quidem ad illum est (illum est Bas.) Bemb. Bas. Nec] B cum Bemb. Bas. Ne rell. conferendus] r Heidelb. conferendus RBDHGLK ad illum] B cum lib. Ter. cum illo rell. 22 Ter. eun. III 4, 48

in eodem:

oh,

Illud vide, os ut sibi distorsit carnifex.

idem in Andria:

† Dicturane es quod rogo? - Au.

Virgilius in II Aeneidos:

Ei mihi, quante erat, quantum mutatus ab illo

Hectore.

idem in eodem:

Heu fuge, neque teque his, ait, eripe flammis.

In c primitiva inveniuntur 'sic, donēc' (quod etiam 'donicum' antiqui dicebant. Plautus in captivis:

ausculta, tum scies:

Ego me amitti, donicum ille huc redierit)

et derivativa pronominum 'illic, istuc, huc, illuc, istuc, hinc, illinc, istinc, hinc, huc, istuc, illuc'. et omnia vel natura vel positione produciunt extremam syllabam excepto 'donēc' et in fine circumflectuntur, si talem longam habuerint natura. composita quoque inveniuntur, ut 'adhuc, abhinc, dehinc'.

In l pauca inveniuntur: 'semel, pol, edepol'; 'vel' etiam coniunctio pro 'valde' frequenter invenitur. Cicero pro Murena: vel maximum bellum populum Romanum cum rege Antiocho gessisse. ||

In 'am' primitiva 'clam, coram'; derivativa vel composita 'nequiquam, nequaquam, neutiquam'. praeterea 'quam', quando est similitudinis vel comparationis sive electionis, adverbium accipitur - Virgilius in XI:

Quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto.

Sallustius: mare Ponticum dulcius | quam cetera -, quamvis interpretatio eius, id est ἡνπερ, apud Graecos coniunctio sit electiva. 'bifariam' etiam et 'trifariam' et 'omnifariam' composita sunt a ferendo et praepositis dictionibus.

1 Ter. eun. IIII 4, 2 sq. 3 Illuc aliquot libri Ter. vide, os] uides B 4 Ter. Andr. IIII 4, 12 5 Dicturane Bas. Dictura es Bentleius quod] r quo R an B 6 ut Virgilius K Verg. Aen. II 274 sq. 7 hei B erat om. K 8 haectore R 9 Verg. Aen. II 289 10 Hu Rr hos Rr 11 priuatius D 12 Plautus D Plaut. captiv. II 2, 88 sq. (v. 338 sq.) in captivis om. G 13 auscultatum] sic vetus cum al. Plaut. codd. auscultatum RBDHLK auscultatum G auscultat tu et auscultandum vv. II. codd. Plaut. scias Plauti vetus 14 mea mitti HLK donicum] donec cum Plauti vet. al. 15 istinc illinc D 16 illac istac BL extra- mam B 18 abinc B 20 ut semel L 21 inveniuntur g Cic. pro Murena or. 14, 31 22 bellum in lit. b populum Romanum] Cicero .r. (populum om.) Cic. Mon. elect. populo (populo est K) romano libri Prisc. rege non extat apud Cic. Antiocho] r anthiocho RD gessisse LK gessisse uideo Cicero 23 vel om. D ut nequiquam G 25 electionis] r electionis R Verg. Aen. XI 721 26 accipiter] r accipitur R ales ex ates corr. Verg. Pal. 27 Sall. hist. III 51 p. 232 (301 ed. min.) Kr. cf. lib. III § 15 Ponticum] r pontum R dulcius est DG quamvis] qua K 28 eiusdem B effep K H+HPAP in HTHHPAP corr. B 29 etiam trifariam G sunt] sint B a fando DH

p. 1013 P.

p. 624 K.

In 'em' primitiva 'item, tandem'; composita, ut 'itidem, ibidem, indidem, identidem'. Expro pro Roscio: indidemne America?

In 'im' denominativa inveniuntur et verbalia sive participialia, ut a

parte 'partim', a viro 'virum', a vice 'vicissim', ab ostio 'ostiatim', a statu 'statim', a raptu 'raptim', a saltu 'saltuatim', a cursu 'cursim', a stricto 'strictim', a furto 'furtim', a sensu 'sensim', a singulis 'singillatim', a latu 'affatim' (vel magis a Graeco ἀφάρως, id est 'abunde', unde et corripitur 'fa'), a privato 'privatim', a paulo 'paulatim', a singultu 'singultim'. Horatius in I sermonum:

Vi veni coram singultim pauca locutus.

[praesertim, confestim], a tractu 'tractim', a carptu 'carptim', a ductu 'ductim'. Plautus in Curculione:

Sine ductim, sed haec abiit, hac persequar.

In 'um' primitiva pauca sunt, 'iterum, sursum, rursum' et 'rursus, prorsum' et 'prorsus'; derivativa vel composita 'dextrorsum, sinistrorsum'. Horatius sermonum II:

Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abiit; unus utrique

Error.

(sed antiqui etiam 'dextrovorsum' dixerunt. Plautus in rudente:

sed dextrovorsum versa est in malam crucem),

'deorsum' horum, orientem versum, occidentem versum'. deorsum versum Terentius in adelphis. similiter 'utroqueversum' Plau-

1 ut om. B ut itidem] utidem L itidem] r et pro v. l. sup. lin. uel itidem d indem RH idem DG ibidem itidem K 2 identidem] d itentidem D Cic. pro S. Roscio Amerino or. 27, 74 rosicio K posicio L America] r amaria R post America: ΕΚΚΙΘΝ ΑΥΤΟΘΕΝ ΠΟΛΕΜΙΑC add. B 3 In im—singultim excerpit anon. de adv. § 16 p. 10 sq. L.

et denominativa DHGLK siue et participialia LK participia Gg participialia H 4 vicissim L hostio hostiatim K hostia hostiatim anon. 5 statim] astatim R saltim et saltuatim B? α (saltim et saltatim edd. usque ad μ) saltuatim uel saltim anon. 6 strictu anon. furto anon. a senso R singulatim LKb anon. 7 fatim GLK adfatim anon. uel — fa om. anon. αφάρως RB habunde R habunde H 8 privato] priuo G a paulo paulatim] a primato primatim anon. singulto BDGLK 9 oratius K Hor. serm. I 6, 56 Horatius—coram om. R add. r in I sermonum om. G 10 Vi] et GLK 11 praesertim (psentim G) confestim post locutus add. libri. del. r a ductu ductim a carptu carptim B carptu] rh et in litura D carpto RHLK a ductu] adductu ex adductu corr. D 12 Plaut. Curc. I 2, 13 (v. 100) in Curculione om. G 13 Sine] dg

sino DHGLK sine ductim R sed haec abiit] g sed habiit G habiit R haec] v. l. ap. Plautum hac D cum Plaut. vet. et Pall. 15 prorsus et prorsum D Diriuatiua uero uel B sinistrorsum add. r 16 oratius K Hor. serm. II 3, 50 sq. sermonum II om. G 17 utrisque et utrimque vv. II. ap. Hor. 19 dextrouersum GLK Plautus R Plaut. rud. I 2, 87 (v. 176) in rudente om. G 20 dextrouersum GLK auorsa it in Plautus auersae in R aduersa D mala B post crucem: rursum add. RBD del. r sursum add. HGLK 21 horsum,] horsum π orsum RBDHGLK orsu r horsum uersum vel horsum, (vel:) uersum edd. rell. occidentem Rr occidentem deorsum uersum terentius D occidentem uersum Terentius (deorsum) BH deorsum uersum] utroque uersum GLK Deorsum in mg. g 22 Ter. adelph. III 2, 36 Adelphis similiter utroque uersum. K deorsum Bemb. deorsum uersum Bas. similiter in BH utroque

tus in captivis:

Vtroqueversum rectum est ingenium meum.

haec enim quoque composita esse videntur, cum sub uno accentu praerantur; melius tamen dicemus, quod inclinant sibi supra posita nomina. similiter 'actutum' derivativum est ab actu, id est celeritate. Virgilius in VIII:

tum cetera reddet

Actutum pius Aeneas atque integer aevi

Ascanius.

nomina quoque loco adverbiorum in eadem terminatione inveniuntur, ut 'multum, primum, nimium, parum' pro 'parvum'. Lucanus in V:

et quam nimiumque parumque

Distulimus

pro 'et multum et parvum'. Cicero in IIII de re publica: non enim facile valenti populo resistitur, si aut nihil iuris impertias aut parum, pro 'parvum'.

In n pauca inveniuntur, ut 'en, forsan, forsitan'.

- 21 In r primitiva 'cur' et 'per', quando pro 'valde' accipitur, derivativa a nominibus vel participiis tertiae declinationis inveniuntur in 'ter' exeuntia. sed si in 'ens' desinat nominativus, 'is' genetivi in 'er' convertunt, ut 'sapiens sapientis sapienter; prudens prudentis prudenter; indulgens indulgentis indulgenter; diligens diligentis diligenter'. alia vero assumunt dativo 'ter' paenultima correpta, ut 'fortis forti fortiter, utilis utili utiliter, felix felici feliciter, audax audaci audaciter' (sed per syncopam in usu est frequentiore 'audacter'. Terentius in Phormione: 25

Minus multo audacter, quam nunc laedit, laederet.

Sallustius tamen historiarum II audaciter protulit secundum analogiam et Cicero pro Sexto Roscio: multa scelerate, multa au-

uersum BGr utro uersum R plaustus D Plaut. capt. II 3, 8 (v. 368) 2 utro-
queuersum RBGLK ingenium] b igenium B ingenuum g 4 tamen] autem GLK
dicimus L quod non inclinant G inclinat K 5 Item (sic) actutum — As-
canius: anon. de adverbio § 14 p. 10 L. actutum] r actuum R deriuatum DG
anon. celeritate] k celiritate G ceitate K Verg. Aen. VIII 254 sqq. -6 VIII.
K VIII. Aenei B 7 tunc D reddit B 8 intiger GK 9 Ascanius] ex
ascanus corr. H 10 nomina quoque om. GLK aduerboorum R in eandem
terminationem G in eandem terminationem nomina LK 11 Lucan. Phars. V 741
sq. cf. § 12 12 parumque in mg. add. K 14 pro et] d et pro D post par-
vum: Cicero — parvum om. libri mei omnes cum Heidelb. exhibet et vetus cod. Vat. ab
Angelo Maio inspectus (v. eius ad Cic. l. l. adn.) et edd. ante Krehlium omnes, om. Kreh-
lius Cic. de rep. lib. IIII c. VIII p. 313 Mai ed. Rom. a. 1828, c. VIII 8 fr. 28
Or. p. 324 Osann. qui cf. 15. si autem nihil ipartias 3 18 Deriuata II Deri-
uatiua uero D 19 inveniuntur] ueniunt DHGLKr 20 ens] r ens R ns B
er] r D 21 sapientis K 22 diligens diligentis diligenter] g diligens diligentis
diligenter GK adsumunt B 25 frequentiore audaciter D Ter. Phorm. prol.
v. 11 in Phormione om. G 26 minus] rb munus RB audaciter Bemb.
ledit d Bemb. ledet D 27 Sall. hist. II fr. 101 p. 192 fr. 102 p. 290 ed. min. Kr.
in historiarum D in istoriarum Kk audaciter] rg audaciter R audacter G audi-
citer H 28 Cic. pro S. Roscio Amerino or. 36, 104 sceleratae G audaci-
ter] g audacter G, libri Ciceronis

p. 1014. 15 P.

p. 625. 26 K.

facile, multa improbe fecisti). excipitur 'facilis', quod pro 'faciliter' 'facile' adverbii loco habuit in usu (Virgilius in XI:

Quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto;
'difficilis' autem 'difficulter' facit pro 'difficiliter'), et ab omni 'omnino'.
praeterea et a tribus et quattuor nascuntur adverbia 'ter' et 'quater';
'obiter' enim compositum est ab 'ob' et 'iter'; similiter 'paulisper, tantisper, parumper' composita sunt. vetustissimi tamen quaedam contra supra dictam regulam profertur. sed si quidem sint nomina neutra pro adverbis, ut 'sublime volans', assumentur; aliter vero reiciantur, ut Pomponius de philosophia:

cum istaec memore meminit
pro 'memoriter'. 'aliter' quoque ab 'ali' quod est 'hic alis huius alis huic ali' pro 'alius alius alii', secundum supra dictam analogiam profertur.

In 'as' denominativa invenio 'as' extrema circumflexa 'aliās'.

In 'es' productam 'sodēs, Hercules'. pleraque tamen a numeris nascuntur, id est a quinque usque ad mille, ut 'quinq̄ies, sexies, decies, vices, centies, quingenties, milies'.

In 'is' correptam 'nimis', quod etiam || 'nimium' dicimus, 'satis', 23 quod etiam loco nominis positivi accipitur itaque etiam comparationem recipit 'satis'. Terentius in eunucho:

Accede ad ignem hunc, iam calesces plus satis.

Lucanus in I:

Tu satis ad vires Romana carmina dandas.

Iuvenalis in III:

Hoc satius, quam si dicas sub indice di,

Quod non vidisti,

'satis' pro 'melius'.

1 improbe BDGLKr impro bene R 2 Verg. Aen. XI 721 X+I. (1 ni f.) R
X. BDHGL 3 accipiter] d accipitur D saaxe B 4 omnino ab omni K 5
et a tribus] R Heidelb. teste Lind. a tribus rell. 6 'Obiter compositum est ex ob
et iter; similiter paulisper, parumper composita sunt.' Anon. de adv. III 1 p. 17
Lind. 'Haec et sqq. non sunt e Prisc.' Lindemannus. Sqq. ad § 4 spectare videntur,
etiāsi non ad verbum inde excerpta sunt 7 Vetustissimi G contra add. r 9
sublime volans: Verg. Aen. X 662 (664) cf. § 5 sublime] r sulime R assu-
mentur] g adsumentur B assumuntur GDLKr Heidelb. reiciuntur r reiciuntur GLK
reiciuntur Heidelb. Pomponius de philosophia, immo Pomponius philosophia v.
Non. Marc. p. 514, 23 ergo, mi Dossenne (sic Mercerus, ni dossedne libri). cum istae
memore meministi, indica | Qui illud aurum abstulerit etc. p. 114 Both. 150 Munk.
Pomp. v. 100 sq. p. 204 Ribb. 11 istaec] sic quoque Bamb. Non. isthaec Kd istae
B isthaec codd. Non. plerique memorero Non. Bamb. meministi Pomponius, v.
supra 12 Item aliter (sic) — profertur: anon. de adv. § 15 p. 10 L. quoque]
uero D 13 alius alius] r alius alius B alius R anon. 14 as B alias B alias
D 15 sodēs G 16 quinq̄. L ut semel bis ter quater quinq̄ies libri, eieci
gloss. cf. etiam § 37 17 cencies H 18 in his RD 19 itaque etiam] k itaque K
recepit DLg 20 Ter. eun. I 2, 5 in eunucho om. G iunocho K 21
iam add. g calescis Dr plausatis Dd 22 Luc. Phars. I 66 23 satis] d
sat D vires Romana in carmina daudas] sic etiam Prisc. § 32 XVII § 168 XVIII
§ 298 cum Foss. utroque et plerisque al. codd. Luc. daudas Romana in carmina vires
al. libri Luc. Romana L 24 Iuvenalis sat. III 7, 13 sq. in III om. G
27 satius pro] rñ statius pro RH

p. 1015 P.

p. 626. 27 K.

In 'us' correptam 'penitūs, rursūs' et 'rursus', 'prorsūs' et 'prorsum, secūs, caelitūs' a caelo, 'stirpitūs' a stirpe, 'funditūs' a fundo.

Virgilius in III Aeneidos:

Rursus et alterius.

in eodem:

Rursum ex diverso caeli caecis cautebris -, 'radicitūs' a radicibus - Virgilius in V Aeneidos:

radicitus erota pinus -

'mordicūs, divinitūs, humanitūs'. dicitur tamen et 'divine' et 'humane' et 'humaniter', sed diversas habent significationes. nam 'divinitus' a divinis et 'humanitus' ab hominibus monstrat; 'divine' autem et 'humane' vel 'humaniter' similiter divinis et hominibus significant, 'eminus' quoque et 'comminus' localia sunt, 'adversus' quoque quod etiam et nominativus est, quomodo 'nullus' pro 'minime'. Terentius in Andria:

Liberatus sum, Dave, hodie tua opera. - Ac nullus quidem.

similiter 'fors', cum sit nominativus, accipitur pro adverbio - Virgilius in XI:

Fors et vota facit cumulatque altaria donis -

et omnia comparativa, quae nominum comparativorum generis neutri similia sunt, ut 'clarius, prudentius, ocius, satius'.

- 24 In 'ens' 'lotiens' a 'tot' et 'quotiens' | a 'quot' et a multo 'multotiens' et 'aliquotiens' ab 'aliquot'. Augustus in I historiarum: neque detrusus aliquotiens terretur.

In t 'sat' p. et 'dumtaxat', quod ab adverbio componitur et verbo, et 'forsit' pro 'fortasse'. Horatius sermonum I:

Dissimile hoc illi est, quia non, ut forsit honorem Iure mihi invidet quivis.

- 1 prorsus] pro-sus G 2 stirpitus stirpe R funditus R 3 Verg. Aen. III 31 III. r IIII. RL 4 rusus Verg. Fr., m. rec. corr. 5 Verg. Aen. III 232 6 Rursum] d rursus DG caeli ex caelo corr. H caecisque] g cisque GK 7 radicitus] rd Radicitus R radicibus D post radicitus: a radicibus—radicitus om. GLK add. g Verg. Aen. V 449 V] a II (al. II.) libri 8 radicitus] sic etiam Verg. Rom. radicibus Med. Pal. Ver. pinis R 9 et diuinae et humane B et diuine humane G diuinae et humane g 11 diuinae autem BK et ex diuinae autem corr. H humane B humaniter] h humaniter H 12 comminus] r et in litura h comminibus R(H?) 14 Ter. Andr. II 2, 33 15 hodie Daue Bas. ac] d a D 17 Verg. Aen. XI 50 20 generis B 21 sunt add. g otius D 22 quotiens] d quociens D a quot] r a quod R quot] d quod BD 23 aliquot] rd aliquod RD Sall. hist. I fr. 101 p. 117; fr. 107 p. 273 ed. min. Kr. 24 detrusus] g detru***** G deterretur r 'nonnulli codd.' Krehlū, Kritzius terretur R rell. 25 ab adverbio] d ab uerbio D et uerbo componitur G 26 uerbo ut forsit K forsit H pro fortasse BDHG et pro in lit. K pro fortasse L Oratius K Hor. serm. I 6, 49 sq. sermonum I om. G 1 om. R I r 27 dissimile G forsit H fors sit etiam pars codd. Hor. fors san al. 28 et iure B m iam inuideat K inuideat] r inuidiat RH

p. 1015. 16 P.

p. 627 K.

‘vix, mox, pax’, quod est Graecum, quando significat ‘tantummodo’.

In n et c ‘nunc, hinc’.

In ps ‘deinceps’.

Inveniuntur diversae adverbia formae || ex eisdem derivativa nominibus, ut a forte ‘fors, forte, forsam, forsitan, forsit, fortasse, fortassis’. Virgilius in XI:

Fors et vota facit cumulatque altaria donis.

idem in bucolico:

Forte sub arguta consederat ilice Daphnis.

idem in I Aeneidos:

forsan et haec olim meminisse iuvabit.

in bucolico:

forsitan illum,

Aut herba captum viridi.

idem in X:

caeloque animum fortasse ferebat.

et ‘fors’ quidem, et ‘forsan’ et ‘forsitan’ dubitandi sunt, ‘forte’ vero eventus pro fortuito, quod a ‘fortuitus’ derivativo nomine fit, ‘fortasse’ autem et ‘fortassis’ pro ‘temere’. quomodo a divino quoque ‘divinitus’ θεόθεν, ‘divine’ θεῖως; similiter a fato ‘fatuito’ μοιρήθεν [fato] et ‘fataliter’ μοιριδώς, ab omni ‘omnino’ παντελώς et ‘omnifariam’ in omnem partem vel ex omni parte.

Derivativorum adverbiorum species est etiam in comparativis et superlativis, praeterea diminutivis, quod apud Graecos non est; et plerumque denominativa sunt haec, ut ‘clarus clarior clarissimus: clare clarius clarissime; felix felicior felicissimus: feliciter felicius felicissime; bonus bellus:

1 tantummodo significat. K 5 nominibus et ut r 6 a forte] a (forte del.) bd forasit H fortasse fortassis K fortasis GL Verg. Aen. XI 50 7 XI] sic § 6. 23. 35 X h. l. libri et § 6 L 9 Verg. ecl. 7, 1 cf. § 6 bocolico K bucō L bocō G buculo R bucolicis r 10 arguta] acuta g considerat RD illice DG Daphnis] ex daphnis corr. L Daphis H 11 Verg. Aen. I 203 12 forsam Verg. Rom. et om. Fr. - ollim K meminisse D 13 Verg. ecl. 6, 58 sq. bocolico GK bocō L 14 forsitam Pat. Rom. 15 herban

Med. 16 Verg. Aen. X 548 X] decimo α XI (XI al.) libri 17 fortase LK 18 item et fors—temere. Item bonus—longule: anon. de adv. § 15 p. 10 L. forsam] d forsa D eventus] r euentes R 19 pro fortuito HGLK anon. quod—fit om. anon. diriuato K et ni f. H diriuatio h fortase LK 20 et

fortassis om. anon. fortasis LK *ΘΕΩΘΕΝ (u) Gg ΘΕΩΘΕΝ L ΘΕΩΘΕΝ K ΘΕΩΘΕΝ H ΘΕΩΘΕΝ BD ΘΕΩΘΕΝ R 21 ΘΕΩΘΕΝ BD μοιρήθεν] 2 μοιριδώς H Heidelb.

1.0 ΜΟΙΡΗΝ R ΜΑΟΥΡΗΝ Gg ΜΟΥΡΗΝ D ΜΟΙΡΗΘΕΝ B ΑΜΑΟΥΡΗΝ L fit ΑΜΑΟΥΡΗΝ K fato om. K fataliter] gh fataliter HGLK μοιριδώς] scripsi ΜΟΙΡΑΩC RH

ΜΟΙΡΙΑΙΟC B ΜΟΡΑΙΩC D ΜΟΥΡΑΙΩC d ΑΜΑΟΥΡΑΙΩC Gg ΑΜΑΟΥΡΑΙΩC LK 22 παντελώς] g ΠΑΝΤΑΩC G ΠΑΝΤΑΩC BH ΠΑΝΤΑΩC LK partem] r parcem R 25 diminutivis H in diminutivis h

bene belle; primus primulus: primum primulum; longus longulus: longe longule'.

Inveniuntur tamen pauca, quae quamvis a nominibus non deriventur, tamen habent comparativa [vel diminutiva], ut 'saepe saepius saepissime'. antiqui tamen et 'saepior' et 'saepissimus' protulisse inveniuntur, sicut 26 'ultra ulterius ultime: ulterior ultimus'. non enim ad verbia a nominibus, sed ab adverbii huiusmodi nomina nascuntur: 'supra superius supreme; superior supremus; citra citerius citime: citerior citimus; extra exterius extreme: exterior extremus; infra inferius infime: inferior infimus; diu diutius diutissime: diutior diutissimus; nuper nuperius nuperrime': antiqui 'nuperus nuperior nuperrimus'. 'ocior' quoque 'ocissimus' et 'ocius ocissime'; a Graeco est *ὠκύς*, ideo habuit comparisonem. ('satis' quoque, quia pro 'sufficiens' accipitur, quomodo supra diximus, ideo habuit comparisonem.) attendendum igitur, quod non inveniuntur comparativa ad verbia, nisi sint adiuncta comparativis nominibus, diminutiva tamen rarissime, ut 'clam clanculum'. Terentius in eunuchō:

Cum in cellulam ad te patris penum omnem congregareham clanculum.

derivantur autem a nominibus, ut 'sapiens sapienter'; a pronomini-
bus, ab 'ille' 'illic'; a verbis, 'detero deterius'; a participiis, 'indulgens indulgen-
ter'; a praepositionibus, 'ex extra; sub subter; in inter'.

27 Figuræ adverbiorum sunt tres, simplex, composita, decomposita. simplex, ut 'diu, huc'; composita, ut 'interdiu, adhuc'; decomposita, quae a compositis derivatur, ut a potente 'potenter', a misericorde 'misericorditer', ab indocto 'indocte', ab imprudente 'imprudenter'. haec tamen, quae et simplicia habent adverbia, etiam composita possunt esse, ut 'docte indocte; prudenter imprudenter'; nam 'efficaciter' sine dubio decompositum est, cum a simplici adverbio non componitur, sed a nomine composito derivatur.

V 28 Significatio adverbiorum diversas species habet. sunt enim tempora-

1 bene] r bone RB 2 longule ex logule corr. L 3 Inveniuntur—*ὠκύς* *isidem fere verbis excerptis anon.* II 1 p. 16 L. derivantur L dirivantur GK 4 tamen ñ habent G nel diminutiva om. *Heidelb. teste Lind.* sapius R saepissime et saepiuscule G 7 supraeme H supprime L 8 supraemus H 10 antiqui tamen K nuperus] nuperius K nuperius ry 11 otior D occior LK ocissimus LK occius LK occissime L* occisime K 12 OKYC BHG ΠΑΝΤΑΥC (i. e. *παντελώς* § 24), in *mg.* ΑΚΑΟΥC K post *ὠκύς*: ideo habuit comparisonem om. DHGL 13 quia om. G comparisonem satius. Attendendum B 14 attendū r adtendū R 15 rarissima GK 16 Ter. eun. II 3. 19 cf. lib. V § 34 in eunuchō om. G iunochō K 17 celulam L caelulam K ad] g at G 19 ab ille ex a ille corr. L 20 uerbo B participio B 22 DE FIGURA. *inscr.* RH DE FIGURIS. DL DE FIGURIS ADVERBIOIVM. BK Figurae—imprudenter, nonnullis exemplis omittis; anon. III 1 p. 17 L. decomposita post composita om., in *mg.* add. K 24 diriuatur d dirivantur DHLK anon. potenter ** a (et?) B 25 ut ab indocto DHr imprudente imprudenter B 27 imprudenter (sic) add. b 28 adverbio] d om. K aduerbo D 29 DE COMPOSITIONE. *inscr.* R DE COMPOSITIONIBVS ADVERBIOIVM r DE SIGNIFICATIONE (sic) ADVERBIOIVM D DE SIGNIFICATIONE BHK DE SIGNIFICATIONIBVS III. TEPORVM. L 30 Significacio L

p. 1017. 18 P.

p. 628. 29 K.

lia, quae praeteritum tempus significant solum, ut 'pridem, nuper, antea, modiuertius'; | sunt alia, quae praesens, ut 'nunc, praesto', vel et praesens et non multo ante praeteritum perfectum, ut 'modo'. Terentius in adelphis:

5 modo dolores, mea tu, occipiunt primulum.
idem in heautontimorumenos:

age modo; hodie sero ac nequiquam voles.

idem in Andria:

praeteriens modo

10 †Mihi apud forum [dixit], uxor tibi ducenda est,
Pamphile, . inquit.

idem in eunucho:

venit Chaerea. -

Fraterne? - Ita. - Quando? - Hodie. - Quam dudum? -

15 Modo.

accipitur et pro infinito, quomodo et 'nunc'. idem in eadem:

modo ait modo negat.

invenitur etiam pro 'dumtaxat'. Virgilius in IIII Aeneidos:

Si modo, quod memoras, factum fortuna sequatur.

2 alia futurum, ut 'cras, postridie, perendie'; alia communia || diversorum
temporum, ut 'olim, dudum, quondam'. Virgilius in IIII georgicon:

Deprensus olim statio tutissima nautis,

infinite dixit 'olim', praeterito Horatius in I sermonum:

25 Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum;

praesentis Virgilius in II georgicon:

Ac iam olim seras posuit cum vinea frondes,

Frigidus et silvis aquilo decussit honorem,

2 praesens signi L praesens significant K 3 ante et praeteritum r imperfectum RBDH imperfectum g Ter. adelph. III 1, 2 4 in adelphis om. G adelphis H Andria rell. 5 mea tu om. G tu ***** accipiunt ***** primulum L accipiunt BDHGKr 6 Ter. heautont. II 3, 103 in heautontimorumenos om. G eautontimorumenos RB eautontimorumenos K 7 hodie om. GL 8 Ter. Andr. I 5, 18 sq. in Andria om. G 10 Mihi] pro Mi etiam Bas. dixit] libri; gloss. videtur ad inquit pertinet 11 pampile GLK Pamphile, hodie, inquit, para Terentius 12 Ter. eun. IIII 4, 29 sq. in eunucho om. G iuncho K enucho H 13 Chaerea] ex caerea corr. L cherea RBDGK cheerea H 14 quando ex

quado corr. B Quam] quan^{uel quam} Gg quando B Quam dudum] quandudum LK 16 Ter. eun. IIII 4, 46 18 dumtaxat GLK Verg. Aen. IIII 109 19 fortuna] d

fortuna DL 20 post tridie RDH perendi Dd perinde GgK perindie L 21 ollim k illim K Verg. georg. IIII 421 III. L georgicon om. K 23 de-
pensis GLK cum aliquot libris Verg. depensis D ollim K tautissima K nau-
tis] g natis G 24 infinitae K praeterito] g praeteriti GLK oratius B
Hor. serm. I 8, 1 25 ollim K erat DHK ficulneus GLK 26 Verg.

georg. II 403 sqq. 27 ollim K seras] sua Verg. Rom. possint Med.

28 decus^{sit} Rr

p. 1018 P.

p. 629. 30 K.

Iam tum acer curas venientem extendit in annum
Rusticus,

idem in V:

quod tumidis submersum tunditur olim

Fluctibus;

futuri idem in I Aeneidos:

forsan et haec olim meminisse iuvabit.

'dudum' praeteriti Terentius in Andria:

Ego dudum nonnihil veritus sum, Dave;

praesentis temporis Virgilius in II Aeneidos:

iam dudum sumite poenas.

'quondam' praeteriti Cicero in I invectivarum: fuit, fuit ista
quondam in hac re publica virtus; futuri Virgilius in bu-
colico:

quondam tua dicere facta

Tempus erit;

idem in II Aeneidos:

Quondam etiam victis redit in praecordia virtus.

- 29 instantis temporis protulit similiter 'aliquando' Cicero in I invecti-
varum: ibis tandem aliquando; idem in II: tandem aliquando, x
Quirites, L. Catilinam. 'quando' quoque simplex et ex eo composita
omnia, 'aliquando, siquando, néquando', quae et infinita sunt et ante-
paenultimo acuto proferuntur, quomodo etiam ab 'inde' composita, 'éxinde,
périnde, súbinde, déinde, próinde'. 'quando' autem et interrogativum et
relativum est et infinitum. interrogativum, ut 'quándo venisti?'; relati- x
vum, ut 'quandò eram iuvenis, peccavi'; infinitum, 'quandò veniam, faciam'.

1 tunc B extendet Med. 2 rusticus] agricola Rom. 3 Verg. Aen. V
125 sq. I. R 4 tumidis] r timidis R submersum] K summersum rell.
sumersum Verg. Med. tunditur] g-tonditur GLK ollim K 5 fluctibus ex
fluctibus corr. H 6 Verg. Aen. I 203 aeidos B 7 ollim K 8 Ter. Andr.
III 4, 3 in Andria om. G 9 nonnihil pro nonnil etiam Bas. veritus] r ue-
ritis R 10 Verg. Aen. II 103 11 iandudum GL Med. paenas D penas K
12 preteri B Cic. in Catil. or. I 1, 3 nectuarum LK alterum fuit om.
RDK Cic. cod. Bonn. add. rd quondam ista codd. Cic. Halmiani ghkory 13
virtus in hac re p. iidem praeter y re publica] g re publica GL Verg. ecl.
4, 54 quantum sat erit tua dicere facta cf. ibid. 8, 7 sq. en erit umquam Ille
dies, mihi cum liceat tua dicere facta? bocolico K 17 idem uirgi B
Verg. Aen. II 367 II] d U LK III D II aenei in litura g 18 in praecor-
dia in mg. K virtus] d sanguis BHGLK 19 Cic. in Catil. or. I 10, 25 in
primo inuectuarum om. G 20 post aliquando: idem — aliquando om. K Cic. in
Catil. or. II 1, 1 in II] om. G in I. D aliquando om. G, Cic. Tegerna. t ap.
Halmium, add. g 21 Quiritis K L.] *+l (ue) R ut B uel DHg lucium r Cic.
Tegerna. o; om. GLK cum Cic. aliquot Lagom. et Bonn. catil. etiam (1) G catile-
nam Lk catilenum K et om. K eo] d ea D 22 quae et] d si D ante-
penultimā G 23 etiam om. L 24 et ante interrogativum add. r 26 eram
om. L eram iuvenis D iuvenis K peccati B ut quando K infiniti accen-
tum quândo posui sciens, Priscianum ipsum hac de re sibi non constare, cf. P. Lan-

p. 1018. 19 P.

p. 680. 31 K.

accentu tamen discernitur, quomodo et nomina interrogativa et relativa. invenitur tamen etiam pro 'aliquando' et pro causali coniunctione. Virgilius in X:

Aspera quis natura loci dimittere quando

5 Suasit equos,

'quando' dixit pro 'aliquando'; idem in I Aeneidos:

Hic tibi, fabor enim, quando haec te cura remordet,

'quando' pro 'quoniam' accipitur.

Alia localia. haec quoque vel discretas vel communes habent locorum 30
significationes.

Discretas ad locum, ut 'huc, illuc, quo'; in || loco, ut 'hic, illic, ubi' (quod interrogativum paenultimam acuit, ut si dicam 'ubi est Pamphilus?', relativum gravatur, ut Virgilius in I Aeneidos:

Saevus ubi Aeacidæ telo iacet Hector, ubi ingens

15 Sarpedon, ubi tot Sîmois correpta sub undis;

quomodo et 'unde' - ut Horatius in II sermonum:

Vnde et quo Catius? -

interrogativum acutam paenultimam habet, relativum gravatur: Virgilius in I:

20 genus undè Latinum);

de loco, ut 'hinc, illinc, inde'; per locum, ut 'hac, illac, qua'. hoc quoque, quomodo omnia infinita, id est 'quo, ubi, unde', ['qua'] quando relativum est, gravatur, aliter suum accentum servat.

Communes, ut 'peregre sum, peregre abeo, peregre advenio, peregre 25 transeo'. similiter 'pone, supra, infra, extra, ultra, citra', quae etiam casibus frequenter solent iungi gravarique atque ideo a quibusdam praepositiones esse putantur. sed illa proprie est | praepositio, quae separata numquam potest sine casualibus proferri, ut 'e, ex, a, abs, de, pro,

genii de grammaticorum Lat. praeceptis quae ad accentum spectant diss. Bonnae 1857 p. 15 sq. 1 Accentum B invenit[ur] r Inveniuntur RB 2 causali] g casuali RG Verg. Aen. X 306 sq. 4 quos Verg. Pal. demittere Rom. 5 aequos RH 6 dixit om. K pro aliquando pro causali coniunctione. B Verg. Aen.

I 261 7 fauor BLK Verg. Rom. fauor Med. remordet] h mordet H 8 hic accipitur BDG 9 communes] rd communis R communes D 11 et ad locum GL

12 penultima (peneultima g paenultima H) acuitur (acutur D) DHK g penultimā acuitur B f. recte penultimam acuitur L Pamphilus] ex pampilus corr. L pamphilus B 13 ut om. D Verg. Aen. I 99 sq. 14 Saevus] r senus d saenis R senis D aeaccides r aeaccide R eacide B haector RBH 15 sarpedon LK

sarpedo Verg. Med. 16 ut om. D Hor. serm. II 4, 1 I. D 17 etuoca-

tius Dd quo in litura K cacijs libri nonnulli Hor. 18 interrogativum Rr acutam penultimum (penultimum L) BDHLK Verg. Aen. I 6 21 illinc] illinc istinc I 22 unde, qua quando] inde quando K 24 peregre abeo, peregre abeo advenio Hh 25 supra] sic in litura K super BDHL infra] intra infra I 26

adiungi L praepositiones] q praepositiones L q. positiones K q̄ p̄ positiones k

27 putantur K proprię B propria G prepositio r prepositivae R

31 sub, in' et similia; adverbia vero, quae coniungi solent casualibus, etiam per ellipsin casualium licet proferre, ut

Pone subito coniunx

et 'ultra citraque nihil est'. et quod adverbia etiam per se habent aliquam certam significationem, praepositiones vero non, ut si dicam 'de' vel 'in', nescio per se quid significant, nisi coniungantur cum aliqua dictione. si enim dicam 'de partibus orationis', aliam habet significationem et si dicam 'de loco in locum' aliam. in superiore enim τὸ 'περὶ', in sequenti τὸ 'ἀπό' significat; similiter 'deduco' κατὰγω, 'descendo' κατέρχομαι. 'extra' verò et 'pone' et 'supra' indubitabilem habent loci significationem, ex quo ostenduntur magis adverbia esse. sunt quaedam unam loci significationem habentia, quae est ad locum, ut 'horsum, istorsum, deorsum, sursum, sinistrorsum, dextrorsum'. similiter adverbia ostenduntur composita, 'Italià-versus, Sicilià-versus', quae ipse accentus ostendit esse composita, nisi si dicamus, quod 'versus' inclinat sibi supraposita nomina. || 15

Dehortativum est 'ne'. hoc etiam accipitur pro 'neque' et pro 'ut non' 32 et pro 'valde': pro 'neque', ut Cicero in III invectivarum: ne dici quidem opus est, pro 'neque opus est dici'; pro 'ut non' Terentius in adelphis:

ne dicam dolo,

20

pro 'ut non dicam dolo'; pro 'valde', ut idem in Andria:

Ne illa illum haut novit, cuius causa haec incipit. abnegativum est, ut 'non, haut, numquam, minime'. sciendum tamen, quod etiam aliae partes accipiuntur pro adverbiorum diversis significationibus, et est quando duae pro una, ut 'nullomodo, nullatenus', quomodo et 25 adverbia loco nominum posita invenimus, ut Virgilius in VII:

Sponte sua.

similiter et:

1 vero *add. b* quae coniungi] *r* quin iungi *R* quae cum coniungi *B*
etiam
** *L* 2 ellisin *R* ellypsin *B* elipsin *Dd* ellimpsin *G* elypsin *H* elipsin *K* li-
quet *L* proferri *GLr* *Verg. Aen. II* 725 3 coniunx] *d* coniunx *H* coniux
BD 4 citra *q* *LK* 5 praepositiones] *Rg* praepositio *G* *rell.* 6 quid *add. r*
7 et ut si dicam *GL* et in *titura* *K* 8 locum aliam] *h* locum alium *LK* et *ni*
f. H τῷ περὶ *R* τῷ περὶ *R* 9 καταγο *B* καταγο *D* κατατω *G* κατέρχομαι *R*
κατέρχομαι *GK* κατέρχομαι *L* κατέρχομαι *r* κατέρχομαι *D* τακέρχομαι *B* 10 in-
dubitalem *K* haben *R* ἔχει *G* habet *B* 11 loci unam *GLK* 12 horsum] 1
orsum libri 14 ostenti**** *G* si *om. DLK* 15 dicam *D* 16 Dehortati-
vum] *d* Deortatium *DG* 17 pro neque *add. d* *Cic. in Catil. or. III* 10, 24
cf. supra § 2 in III invectivarum *om. G* III] *Prisc. § 2 III libri h. l. et lib.*
XVI § 5 18 pro neque dici (opus est *om.*) *D* *Ter. adelph. III* 3, 21 19 in
adelphis *om. G* 21 ut non dicam dolo; pro *post* ue dicam dolo; pro *om. H*
dicam dolo *om. D* dolo in *mg. add. K* *Ter. Andr. III* 4, 33 in Andria
uel hoc
om. G 22 haud *RBHd* aut *GLK* cuius *om. R* haec *om. R* *add. r* haec *Bas.*
23 haud *BDH* minime] *r* meminī *R* 24 quod etiam *add. r* 26 *Verg.*
Aen. VII 204 28 *Verg. georg. III* 325

p. 1020 P.

p. 631. 32 K.

mane novum;

et Lucanus in I:

Tu satis ad vires Romana in carmina dandas;

et Sallustius in Catilinario: satis eloquentiae, sapientiae|
sparum.Confirmativa, ut 'profecto, scilicet, quippe, videlicet, nempe', ut
Persius:

Nempe haec assidue.

duae quoque partes pro his ponuntur, ut 'quidni, curnon, sicest, quidistic', 33
quo frequenter Terentius utitur in confirmatione, ut in adelphis:

quidistic? accedo, ut † rectius dicis.

(similiter 'militiae' in loco solum invenitur, quomodo 'vesperi' in tempore.
et sciendum, quod pleraque adverbia localia pro temporalibus accipiuntur,
ut Virgilius in II Aeneidos:15 Inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto,
pro 'deinde', et in I:Haec ubi dicta, cavum conversa cuspide montem,
pro 'postquam', et Terentius in eunuchio:Hic ego illum contempsi prae me,
20 pro 'tunc'. temporalia autem pro localibus non accipiuntur, ut 'nunc,
modo, nuper, postquam.)Iurativa 'edepol, ecastor, mediusfidius'. 'per' quoque praepositio VI 34
potest etiam pro adverbio accipi iurandi, ut Virgilius in X:Per te, per qui te talem genuere parentes;
25 idem tamen etiam confirmativum est adverbium, ut Terentius in An-
dria:

'Tu quoque per parce nimium, non laudo.

'sic' quoque, quomodo 'per', coniunctum casualibus et gravi accentu pro-
latum iurativum est; Virgilius in bucolico:

30 Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos. ||

1 novum ut lucanus D 2 Luc. Phars. I 66 cf. § 23 4 Sall. Catil. 5, 4
in Catilinario om. G catilinario B eloquentiae H loquentiae de Valerii Probi
coni. (v. Gell. I 15, 18) nonnulli codd. Sall. 7 Pers. sat. 3, 1 8 Seppé Pers.
Val. -hac D hoc Persii Montepess. al. assidue B assidue Pers. Leid. 10 Ter.
adelph. III 2, 52 adelphis G 11 cedo Bentleius ut melius dicas Terentius 12
Totus hic locus: similiter militiae — postquam est annotatio, quae ad finem § 31 post dis-
putationem de temporalibus et de localibus adverbis pertinet atque huc ex marg. illatu
videtur in tempore] in temporibus G 14 ut om. K Verg. Aen. II 2 15
thoro D 16 pro deinde inde LK Verg. Aen. I 81 (def. Pal.) 1 om. B
17 Haec om. GLK add. g 18 Ter. eun. II 2, 8 in eunuchio] om. G in iunuchio
K 20 non add. g 22 Iurativa ut K ecastor] g ecastor (e) H castor G me-
diusfidius R 23 Verg. Aen. X 507 25 est confirmativum LK confirmativum G
Ter. Andr. II 6, 24 in Andria om. G 28 quomodo] r modo RGLK
29 ut Virgilius GLK Verg. ecl. 9; 30 bucolico H bucolico K bocò GL 30
Cyrneas] gryneas B grinaeas D grineas GLK grynaeas H. similiter corrupti libri
Verg. (cyneae Med. Fr. grynaeas Pal. def. Rom.) et Prisc. § 39. grinei cod. S.
Lindem. de XII vs. § 90; ibid. § 110 cyrneas sine v. l.

p. 1021 P.

p. 632. 33 K.

Optativa 'utinam, o, si, ut'. Virgilius in I Aeneidos:

Atque utinam rex ipse noto compulsus eodem
Adforet Aeneas.

idem in VIII:

Adsis o tantum et propius tua numina firmes. 5

idem in VI:

Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus
Ostendat nemore in tanto.35 'ut' autem et 'si' sunt etiam coniunctiones causales. sed 'ut' vero etiam
similitudinis adverbium; potest etiam pro temporali accipi: 10

Vt vidi, ut perii.

et ex hoc componitur 'utinam'. invenitur etiam pro 'utinam', ut Hora-
tius in II sermonum:

o pater et rex

Iuppiter, ut pereat positum rubigine ferrum, 15
pro 'utinam'; 'uti' enim et 'ut' idem est.Hortativa 'heia, age'. et notandum, quod videtur hoc | adverbium
etiam plurale habere 'agite', ut Virgilius in VIII:

Quare agite, o iuvenes, tantarum in munere laudum.

Remissiva sunt superioribus contraria, ut 'pedetemptim, paulatim, 20
sensim'.

Qualitatis, ut 'bene, male'.

Quantitatis, ut 'nimium, parum'.

Haec autem plerumque a nominibus adiectivis fiunt, ut 'disertus di-
serte, celsus celse, maximus maxime, paulus paulatim', nec non etiam a 25
participiis sive verbis, ut 'cursim, strictim, minutatim'.

Dubitativa 'forsan, fortassis' et 'fortasse, fors, forte'. Virgilius in XI:

1 ut utinam o *Heidelb. teste Lind.* ut om. R *Verg. Aen. I 575 sq.* 2
 notho GLKrd compulsus GL 3 afforet HGr foret LK aforet l 4 *Verg.*
Aen. VIII 78 VIII. B VII. D 5 assis GLK tandem v. l. codd. *Verg. (et*
Donati?) et sic OD lib. XVIII § 78 proprius *Verg. Pal. proprius v. l. ap. Serv.*
ad h. l. cf. § 38 6 *Verg. Aen. VI 187 sq.* 7 aureus] r aureos R 8 ne-
 more] r nemorū R de more *Pal.* 9 casuales G post causales eras, ut ille sic
 et iste in B uero est etiam r 10 *Verg. ecl. 8, 41 (deficit Verg. Rom.)* 11

Vt vidi om. Fr. peri K 12 utinam] g ut GL uti uel utinam Kk utidem l
 .i. ut
 invenitur Kk etiam o pro B oratius K *Hor. sat. II 1, 43 sq.* 13 in II

sermonum om. G 14 et om. K 15 iuppiter pereat rubigine L positum] B
 om. ceteri cum *Heidelb.* rubigne R ferrum] telum *Horatius* 16 uti] ut in
 litura L et add. b et ut idem L est om. HGLK st in mg. h 17 Orta-
 tiua GK eia GLK 18 pluralem BD ut agite B *Verg. Aen. VIII 273*
 VIII] r VII R 19 Quare cum *Verg. R Heidelb., et sic Prisc. lib. XVIII § 72; gloss. Ergo*
occupavit ceteros tantorum BDHGLK in add. r in munere] ex imminere corr. K,
 ex imminere G imminere L 20 Remissiva] ex Remissiva corr. L Remissiva GK
 pedetemptim GK 22 bene] r bone R 23 paruum RGK 24 adiectis LK ut
 om. G spscr. in K disertus] h disertus Hrg 25 a add. r 27 ut forsā GLK
 fortasis GLK et om. R add. r fortasse G fortase L *Verg. Aen. XI 50*

p. 1021. 22 P.

p. 633 K.

Fors et vota facit cumulatque altaria donis.
idem in I Aeneidos:

forsan et haec olim meminisse iuvabit.

Terentius in Andria:

Forma. Bona fortasse.

Horatius sermonum I:

Dissimile hoc illi est, quia non, ut forsit honorem
lure mihi inuideat quivis, ita te quoque amicum.

Congregativa loci sunt et temporis communia, ut 'simul, una', in 36
eodem loco et in eodem tempore, ut Virgilius:
simul hoc, simul ingens,

et in I:

Vna Eurussque Notusque ruunt.

Discretiva 'seorsum, secus, separatim, secreto, utrimque, divise, sin-
gillatim, bifariam, omnifariam'.

Similitudinis, ut 'ceu, quasi, velut, veluti, sic, sicuti, ut, uti'. haec
etiam coniunctionum vim habent causalium, quando *ἔνα* vel *ὅτι* significant
Graecas coniunctiones. Virgilius in XI:

capias ut digna Camillae

Praemia.

Cicero in III invectivarum: illud vero nonne ita praesens est,
ut nutu Iovis optimi maximi factum esse videatur, ut, cum
hodierno die mane per forum meo iussu et coniurati et eo-
rum indices in aedem Concordiae ducerentur, eo ipso tem-
pore signum statueretur?

Ordinativa 'deinde, continuo, protinus, postea, praeterea'.

Intentiva, ut 'valde, nimium, prorsus, penitus, omnino'.

1 cumulatque ~~δα~~ comulatque corr. B 2 Verg. Aen. I 203 3 olim K
iuvabit] b iuuabat B 4 Ter. Andr. I 1, 92 in Andria om. G 5 Forma bona
fortasse libri; Forma. - SO. Bona fortasse Bas. Forma bona. - SO. Fortasse Bentleius
fortasse GK 6 oratius BK Hor. serm. I 6, 49 sq. cf. § 24 7 Disi-
mile L ut forsit ut BD ut forssit ut Hh 8 iurem^{mihi} Dd mihimudeat Rr
qui usitate quoque BDHGLK 9 Congregati^{ua} Rr Congregatiua quoque loci sint
K 10 Verg. Aen. XII 268 post Virgilius: in XII add. D in RH del. r 11
Insimul B 12 Verg. Aen. I 85 13 Eur^aus] r curus R nothusque DLK
14 seorsum] deorsum BDHGLK sepe^aratim H singulatim Dd singulatim GLKb
17 causalium] d casualium RBDG *ἔνα*] in a R in a (.) D in a. BH
oti D oai B yti LK significant] r significat R 18 graecam coniunctionem K
ut Virgilius D Verg. Aen. XI 856 sq. 19 camille BDH Camilla Verg.
Rom. 20 proemia B premia D 21 Cic. in Cat. or. III 9, 21 III. HDg VI. GLK
Illuc D uero non ita D nonne ita uero H nonne k nomine K 22 op-
timi maximi] om. Cic. Med. a Halmi optimi maximi omnium codd. bis ap. eund.
maxime h factum] om. eiusd. codd. r et w pr. m. ut om. K 23 hodierna
codd. nonnulli Cic. meo] ex me corr. R iussu] dk iusu L iusso GDK et ut
coniurati GL ut coniurati K coniurati libri aliquot Cic. 24 indices RGLK
aedem] ry eadem RG eo] et eo et et v. ll. codd. Cic. 25 statuunt. L 27
prorsus add. r poenitus K

Comparativa, ut 'magis, minus'. hoc cum adversa qualitate coniunctum contrariae qualitatis comparativum significat, ut 'minus prudens' pro 'stultior' et 'minus stultus' pro 'prudenter'.

Superlativa 'maxime, | minime, ocissime'.

- 37 Et sciendum, quod omnia, quae ab aliis derivantur, illorum significationem vel qualitatem generalem seu specialem servant, ut a propriis: 'Demosthenes Demosthenice dixit, Tullius Tulliane, Sallustius Sallustiane'. similiter ab appellativis generalibus, a corpore 'corporaliter', a quali 'qualiter', ab alio 'aliter', a genere 'generaliter', a specie 'specialiter', a Latino 'Latine', a Graeco 'Graece', a viro 'viriliter', a muliere 'muliebriter'. 10 et nota, quod pleraque ex nominibus fiunt derivativis. a Graecis quoque nominibus derivantur adverbia, ut *ὀκνός* 'ocius ocissime'; habent tamen nomina 'ocior ocissimus'. praeterea quomodo apud Graecos anomale *ἀπὸ τοῦ 'εἰς'* '*ἄπαξ*' adverbium dicitur, sic et apud nos inaequaliter ab uno 'semel' profertur. a duobus quoque pro Graeco *δύς* nos 'bis' dicimus; 15 ceteri enim numeri a vocibus suis faciunt adverbia, tres 'ter', quattuor 'quater'. a 'quinque' vero usque ad 'mille' in 'es' productam desinunt adverbia, ut 'quinquies, sexies, septies'; sic reliqui, ut supra dictum est. a 'quot' vero et 'tot' in 'ens' terminantur, 'quotiens' et 'totiens'. sunt igitur haec numeralia. 20

- 38 Inveniuntur praeterea apud nos adverbia diminutiva, quae apud Graecos non sunt, ut clam 'clanculum', bene 'belle, bellissime'.

Quomodo autem sunt nomina homonyma et polyonyma, sic inveniuntur adverbia vel in una significatione multas habentia voces vel in una voce multas habentia significationes, ut 'ubi' '*ποῦ καὶ ὅπου*'. similiter 'quo, 25 qua, quando' et infinita sunt et interrogativa et relativa. 'quando' autem etiam et pro coniunctione causali invenitur. 'tandem' quoque non solum || pro adverbio temporali, sed etiam pro coniunctione repletiva invenitur, ut

1 adversa] *g* diversa *GLK*. 4 ocissime *L* 5 quae ab illis (sic) in *mg*.
add. K significationū *Rr* 6 a propriis *Rr* adpropriis *B* 7 demostenes *GLK*
 demostenice *GLK* dicit *BDGK* dicitur *L* et *ni f. in loco fere evanido H*
tullius tullius tulliane L *tullianę B* 8 Similiter et ab *g* 9 alio aliter] *d* alio
 altera *D* a ante specie *add. d* specie] *r* spicie *R* 11 Item a Graecis (sic) — septies
affert anon. de adverbio § 13 p. 8 Lind. 12 nominibus] *d* omnibus *D om.*
anon. derivantur *om. L* ut *ut H* *ὀκνός DH* *ὀκνός GK* *ὀκνός BL* ocis-
 sime (c) *L* 13 ocior (c) *L* ocior *K* ocissimus, sed *i in litura L* ocissimus *L*
 quomodo] quoniam *anon.* anomule *Kk* *ἀπὸ R* *ἀπὸ K* 14 *τοῦ Gg*
to (c) L* *το. οὐκ ἀπὸ K* *ἀπὸ L* inaequaliter *anon.* 15 pro *add. rd*
 **αἰς (A) L* *αἰς GK* *δύο δὲ δὲς anon.* 17 quater] quater *L* vero] quoque
G 18 septies et reliqua. item toties a tot, quoties a quot, multoties, et sat pro
 satis et reliqua *anon.* 19 quotiens totiens *GLK* 20 numeralia] *rh* munerabi-
 lia *R* numerabilia *DHL* adverbia numerabilia *B* 21 "ap̄ uos p̄terea *G* 22 ut
om. G clanculum *B* 23 homonyma] omonima *r* omonima sinonima *K* syno-
 nyma *H* sinonima *RDG* uncis tanquam gloss. in textum illatum inclusit *r* synonyma *BL*
 polyonyma *BH* polionima *RGLK* inveniuntur (t) *L* 24 multas] *d* multa
D voces habentia *B* 25 *πῶς καὶ r πῶς καὶ R* 27 etiam pro *GL* coniunc-
 tione] *r* coniunctioni *R* causali] *d* casuali *RDG*

p. 1023 P.

p. 634. 35 K.

Cicero in I invectivarum: quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? 'o' quoque diversas significationes habet. est enim adverbium vocandi, ut Virgilius in I Aeneidos:

O regina, novam cui condere Iuppiter urbem;

est admirandi, ut Iuvenalis in IIII:

O qualis facies et quali digna tabella;

est indignandi, ut Cicero in I invectivarum: o tempora, o mores;

est optandi, ut Virgilius in VIII:

Adsis o | tantum et propius tua numina firmes;

est etiam nomen ipsius literae. in aliis quoque multis adverbis invenis 39 diversas significationes in una eademque voce, quomodo etiam ex contrario in diversis vocibus unam significationem, ut 'quando, olim, dudum, aliquando, cito, propere, celeriter, actutum'.

De ordine quoque adverbiorum quaeritur, utrum praeponi an supponi 15 verbis aptius possint. et manifestum est, quod aptius quidem praeponuntur, quomodo adiectiva nomina, ut 'bonus homo bene agit, fortis imperator fortiter pugnatur'. licet tamen tam haec quam illa praeponere proferre, exceptis monosyllabis quidem omnibus, ut 'non, ne, dum, cum' temporali, 'per', quod adverbium est quando affirmationem significat, sicut etiam 'vel' 20 cum pro 'valde' ponitur. demonstrativa quoque et interrogativa praeponuntur verbis, ut 'en, ecce, cur, quare, quamobrem'. similiter hortativa et similitudinis et vocandi et optandi, ut 'heia, age, quasi, ceu, veluti, heus, o, utinam'. Terentius in adelphis:

utinam...

25 Quod cum salute illius fiat, velim ita se defetigarit. Virgilius in bucolico:

1 cū inuēctinarum l. G Cic. in Catil. or. I 1, 1 adutere GLK catilena GLK 2 habet significationes B 3 Verg. Aen. I 522 4 novam G iupiter L 5 amirandi DHL Iuv. sat. IIII 10, 157 .III. K 6 digna tabella] l dignata bella GLK 7 optandi indignandi H Cic. in Catil. or. I 1, 2 ut cicero ut cicero inuēctinarum K in l om. H in I invectivarum om. G invectivarum] r uectivarum R 8 Verg. Aen. VIII 78 9 assis GLKr tantum et propius] R et sic Prisc. § 34 ubi cf. v. l. et lib. XVIII § 78; placidusque inues (iubes GLK) et, l. ex Aen. IIII 578 interpolato, rdl. placidus etiam Donatus et libri nonnulli dett. Verg. 10 nomen] nominativus D inuenies D diuersas significationes inuenis B 12 ollim K 13 propere] rb pere R prapere (e?) B actutum] d actuum D 14 item de ordine (sic) — dum, cum excerpit anon. de adverbio § 5 p. 5 Lind. 16 quomodo] quemadmodum anon. adiectiva] r activa R nominibus anon. 17 Liqueat G 19 quod add. l est aduerbium K 21 quur R hortativa] rd ortativa R optativa D 22 optandi] hortandi B heia] d eia DG 23 post utinam: Terentius in adelphis: utinam addidi; om. libri; Terentius: Utinam add. edd. Ter. adelph. IIII 1, 2 sq. 24 utinam quidem Terentius 25 salute] k solute K illius] eius Terentius faciat Rr velim ita se] k uel imitasse RBDH uel emitasse GL uel em ita esse (ita esse in litura k) Kk uel

imitatus esse r ita se defatigarit (defetigarit Bas. m. alt. corr.) uelim Bemb. Bas.

defetigarit Hh defatigarit L defetigare R defatigare G diftigauit Kk 26 Verg. ecl. 9, 30 cf. § 34 bucolico K buc D bocō G bucolic H

Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Virgilius in VIII:

non; ita me referat tibi magnus ovariantem
Iuppiter.

DE INTERIECTIONE.

5

VII 40 Interiectionem Graeci inter adverbia ponunt, quoniam haec quoque vel adiungitur verbis vel verba ei subaudiuntur, ut si dicam 'papae, quid video?', vel per se 'papae', etiamsi non addatur 'miror', habet in se ipsius verbi significationem. quae res maxime fecit, Romanarum artium scriptores separatim hanc partem ab adverbis accipere, quia videtur affectum habere in se verbi et plenam motus animi significationem, etiamsi non addatur verbum, demonstrare. interiectio tamen non solum quem dicunt Graeci *σχελιασμόν* significat, sed etiam voces, quae cuiuscumque passionis animi pulsu per exclamationem intericiuntur. habent igitur diversas significationes: gaudii, ut 'euax'; doloris, ut 'ei'. Virgilius in II Aeneidos:

Ei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo
Hectore,

et:

O dolor atque decus magnum rediture parenti,
Virgilius in X; et in bucolico doloris:

20

a | silice in nuda conixa reliquit.

idem in eodem:

A tibi ne teneras glacies secet aspera plantas;

41 timoris, ut:

25

Attat, † mi homo, num formidulosus es?

1 gryneas H grineas *BDGLK* uel cyrneas *sup. lin. d* exanima *L* toxas *K*
toxos *k* 2 *Verg. Aen. VIII 208 sq. VIII. L* 3 non *spscr. in Pal.* 4
iuppiter *R* iuppiter *L* 5 DE INTERIECTIONE *om. RHGLK add. r* EXP. DE ADVERBIO
INCIPIT DE INTERIECTIONE. *B* 6 Interiectionem] *r* Interiectionem *R* quoniam]
quod *B* haec *add. r* 7 adiunguntur *K* verbis] *r* uelbis *R* uel aduerba *D*
uel ad uerba *B* ei] *cis BG* pape *RDGLK* 8 vel *om. r* pape *RDGLK*
9 quae res fecit maxime romanorum *G* fecit maxime *LK* Romanarum] *d*
romanorum *DHLK* 10 partem ab uerbis *B* adverbis] *k* aduerbis *K* 11
in sese *BHGLKd* 12 interiectionem *g* quem] quae *Rd* que *D* sensum quem
sensum
GLK quam *Hh* Graeci dicunt *L* 13 *cxetiaiacmon Rr* *cxetiaiacmon GL* *****
mon H *cxetiaiacmon h* *cxetiaiacmon l* *cxetiaiacmon K* q̄ cinque *Kk* passionis *GLK*
14 pulsu* (s) *B* pulsum *Rr* intericiuntur] *d* intericiuntur *RLK* intericiuntur
BDr 15 ut ei *add. r* *Verg. Aen. II 274 sq. U. GL* 17 Ei] *om. B* *Hei*
R cf. § 17 quantus *G?* 18 haectore *RBH* 20 magna *R* rediturae *L*
rediturae *Med.* parentis *Rom.* 21 *Verg. Aen. X 507 -XI. libri et edd.*
Verg. ecl. 1, 15 bucolico *G* buco *L* buco *K* 22 Ah *HR* co-nixa (r *nif.*) *G*
reliquit] *d* reliquit *D* 23 *Verg. ecl. 10, 49* 24 Ah *RH* ne *m. alt. add.*
Verg. Pal. ne teneras *ne Med.* glacies setet *Rr* sacet *Pal.* 25 *Ter. eun.*
III 6, 18 Attat. - Num formidulosus obsecro es, mi homo? 26 mihi *RDGLK*
homo num] *Terentius* omnium *H* hominum *rell.* formidulosus *RBDHG*

p. 1024 — 26 P.

p. 636 K.

Terentius in eunucho; admirationis, ut idem in eodem:

papae, . . . haec superat ipsam. Thaidem.

inter has ponunt etiam sonituum illiteratorum imitationes, ut risus 'ha ha hae' et 'phy' et 'euhoe' et 'au'.

Possunt tamen esse quaedam dubiae inter adverbia et interiectiones, ut 'o', quando indignationem significat vel dolorem vel admirationem, interiectionem hoc accipiunt, quando vero vocandi est vel optandi, adverbium. potest tamen etiam nomen esse ipsius literae, ut supra diximus.

'A' quoque et praepositio est et interiectio et nomen: praepositio, ut 'a summo ad imum'; interiectio, ut praemonstravimus in bucolico esse positum; nomen, ipsius literae.

'Pro' quoque tam praepositio est quam interiectio: praepositio, ut 42 Virgilius in XII:

Pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum,
15 et in V:

Pro se quisque viri, et depromunt tela pharetris;
interiectio, ut Lucanus in III:

pro, si remeasset in urbem,

Gallorum tantum populis Arctoque subacta.

Optime tamen de accentibus earum docuit Donatus, quod non || sunt certi, quippe, cum et abscondita voce, id est non plane expressa, proferantur et pro affectus commoti qualitate, confunduntur in eis accentus.

Aliae tamen quoque partes orationis singulae vel plures solent interiective proferri, ut Virgilius || in I Aeneidos:

Navibus, infandum, amissis unius ob iram,

'infandum' pro interiectione protulit. proprie tamen voces interiectionum primitivae sunt, ut 'papae, euax, ei, heu, euhoe, ohe' et similia. | ||

1 euncho G euncho D admirationis] r amirationis R ammirationis BDHL
Ter. eun. II 1, 23 papae, 25 haec rell. 2 pape RDGL haec superat] exsupe-
rat D 3 inter] g lu G ponuntur D illiteratorum RBD interlitteratorum H
4 hae] he BD he he R eu hoe RDGL heuhoe B heu hoe K euhoe H
5 dubia GL dubia et B 6 admirationem] r ammirationem RDHL 9 quoque
et] quoque B quoque etiam et D 10 ad himum Rr Verg. bucol. v. § 40
11 positum et est nomen B 12 est om. BH praepositio est ut R 13 XII
eneid d Verg. Aen. XII 820 15 Verg. Aen. V 501 16 et om. RB fa-
retris B 17 Luc. Phars. III 73 sq. 18 proh Voss. A remiasset G 19
tatum B populis tantum nonnulli codd. Luc. arectoque L 20 earum] d eo-
rum BDHGLK Donatus art. II 17 p. 1768 P. 25 L. accentus in interiectionibus
certi esse non possunt, ut fere in aliis vocibus, quas inconditas invenimus 21 pro-
feruntur G 22 cumoti D confundantur LK 23 quoque tamen B oratio-
nis] h orationes H interiectivae (a) G interiectivae H 24 Verg. Aen. I 251
25 amissus Rr 26 Propria Rr Propriae BDHL interiectionum Rr 27
pape RGLK euax heu eu ei hoe ohe K euhoe] euoe L hoe D eu.hoe rell.
o.ohe D

EXPLICIT LIBRVS PRISCIANI GRAMMATICI DE ADVERBIO | INCIPIT LIBRVS XVI EIVSDEM PRIS-
CIANI GRAMMATICI DE CONVNTIONE. R ARTIS PRISCIANI VIRI DISSERTISSIMI GRAMMATICI CAE-

SARIENSIS DOCTORIS VRBIS ROMAE CONSTANTINOP. LIBER XV. DE ADVERBIO EXP. INCIPIT LIBER XVI. DE CONIUNCTIONE. *B* Artis pristiani uiri disertissimi grāmatici cesariensis doctoris urbis romae constant. liber xv de aduerbio explicit. Incipit xvi. de coniunctionū. *D* ARTIS PRISCIANI. VIRI DISERTISSIMI. GRĀMATICI. CAESARIENSIS DOCTORIS VRBIS ROM. CONSTANTINOP. EXPLIČ. LIBER XV. DE ADVERBIO. INCIPIT. LIBER XVI. DE CONIUNCTIONE *H* Elena artis psciani uiri disertissimi grāmatici caesariensis doctoris urbis romae constantinopolitanae liſ. xv. de aduerbio explicitus. Incipit liſ. xvi. de coniunctione. *GLK* Ici liſ. xvi de cūuñ *in mg. praeterea add. L* Explicit lib. XV De Aduerbio. Equidem coniunctio est et non composita ab eo quod est ego quidem, quamuis ita esse quidam putauerunt. Sed male. Nam equidem facis equidem facit dicimus. Ego autem facimus et ego facit nemo dicit; sed ad primam personam tantum refertur, ego facio. Et equidem simplex esse etiam Sallustius ostendit in Catilinario (51, 15): Equidem ego sic existimo patres conscripti. Quod si esset compositum equidem ab eo quod est ego quidem, postquam equidem dixisset, ego non adderet. Incipit Lib. XVI de coniunctione. *Heidelb. teste Lind., cuius additamentum ex lib. XVI § 14 haustum est.*

LIBER SEXTVS DECIMVS.

p. 1025. 26 P.

p. 637. 38 K.

DE CONIUNCTIONE.

Coniunctio est pars orationis indeclinabilis, coniunctiva aliarum par- 1
tium orationis, quibus consignificat, vim vel ordinationem demonstrans:
vim, quando simul esse res aliquas significat, ut 'et pius et fortis fuit
Aeneas'; ordinem, quando consequentiam aliquarum demonstrat rerum, ut
'si ambulat, movetur'. sequitur enim ambulationem motus, non tamen
etiam motum omnimodo sequitur ambulatio. potest enim aliquis et sedens
et accumbens moveri, ambulare autem sine motu non potest.

Accidunt igitur coniunctioni figura et species, quam alii potestatem
nominant, quae est in significatione coniunctionum, praeterea ordo.

Figura simplex quidem, ut 'at, et, sed'; composita vero 'atque, et-
enim, sedenim'. haec enim ex accentu composita esse noscuntur.

Species sunt: copulativa, continuativa, subcontinuativa, adiunctiva,
causalis, effectiva, approbativa, disiunctiva, subdisiunctiva, disertiva, abla-
tiva, praesumptiva, adversativa, abnegativa, collectiva vel rationalis, du-
bitativa, completiva.

Copulativa est, quae copulat tam verba quam sensum, ut 'et, que, 2
ac, atque, quidem, quoque', quando pro 'que' ponitur, 'at, ast, sed, |
autem, vero', quando pro 'autem' accipitur. haec enim copulant cum
confirmatione intellectum. inveniuntur tamen multae tam ex supra dictis
quam ex aliis coniunctionibus diversas significationes una eademque voce
habentes, sicut usibus ostendemus; ut 'que' invenitur etiam completiva,
ut Virgilius:

3 ordinationem ex ordinem corr. K demonstrans G 5 aliquarum] g alia-
rum G 7 motum] b motus B omnimodo ex omnimodo corr. K potest
enim] h potest *** H 8 motu nemo post. Accidunt B 9 alii sup. lin. add. g
11 uero ut atque L 12 accentibus K noscuntur] k nascuntur K 13 ut
copulativa GLK 14 casualis G approbativa] r abprobativa R adprobativa H
desertiva GL dissertiva Bg allativa B 15 praesumptiva] g praesumptiva
RG rationalis H dubitativa add. 1 v. § 12; om. libri nec ex Heidelb., ad
quem nomina specierum se edidisse dicit Krehtius, enot. Lind. 17 Copulativa GL
copulat GL que] om. GLK add. g et post ac k quae Rr 18 at quae qui-
dem B pro quae ponitur r at ast om. B 19 au^{tem} Rr Hae* (c) H
20 multe D multa d 21 una add. d eademque (n) voces (m) B 22 usibus
add. r ostendimus] h ostendimus BH completiva] r copulativa RBg 23
sicut K Verg. Aen. VIII 767 uerget** H in VIII sup. lin. post Virgilius add. d

Alcandrumque Haliumque Noëmonaque Prytanimque.
'ac' non solum pro 'et', sed etiam pro 'quam' accipitur, ut Virgilius in
III Aeneidos:

Haud secus ac iussi faciunt, tectosque per herbam.
Terentius in Phormione:

numquam aequae, inquit, ac modo

Paupertas onus visa est mihi et miserum et grave.

Sallustius in Iugurthino: praeterea transversis itineribus
cotidie castra movere, iuxta ac si hostis adesset, vallo atque
fossa munire. similiter 'atque' Terentius in Phormione:

Ne simili utamur fortuna atque usi sumus.

Continuativae sunt, quae continuationem et consequentiam rerum
significant, ut 'si', cum *εἰ* Graecum significat; || quando enim *ἐάν*, causa-
lis est. similiter 'sive, sin, seu' tam continuativae sunt quam causales.
3 proprie autem continuativae sunt, quae significant ordinem praecedentis rei
ad sequentem, ut 'si stertit, dormit' et 'si aegrotat, pallet' et 'si febris
vexatur, calet'. non enim converso ordine in his consequentiam sententiae
servat oratio: non enim qui dormit omnimodo stertit, quomodo qui stertit om-
nimodo dormit, nec qui pallet omnimodo aegrotat, quomodo qui aegrotat om-
nimodo pallet, nec qui calet omnimodo et febris vexatur. et hae quidem [id est
continuativae] qualis est ordinatio et natura rerum, cum dubitatione aliqua
essentiam rerum significant; subcontinuativae vero causam continuationis
ostendunt consequentem cum essentia rerum, ut 'quoniam, quia', ut 'quo-
niam ambulat, movetur'; 'quia sol super terram est, dies est': utrumque
enim significat fieri ordine consequenti. quidam | tamen et has et conti- 25

1 alcandrumque *B* aliumque *libri Prisc.* haliumque *Med.* noemnaque
GLK noemunaque *Pal.* pritanimque *LK* pritanimque *G* pritanymque *g* prytaninque
Pal. 2 *Verg. Aen.* III 236 4 haut *GLK Med.* et in haud *corr.* *B* cf. v. l.

lib. XVII § 11 ac *** (quā) *R* iusi *L* tes.tosq. *Med.* 5 *Ter. Phorm.* I
2, 43 sq. in Phormione *om.* *G* in phormione in libro III. *B* 6 aequae *D* 7
"uisa est" honus *K* mihi onus visum est (visum est *Bas.* uisa est *cod. C. C. ap. Bentl.*)
Bemb. Bas. 8 *Sall. Iugurth.* 45, 2 in Iugurthino *om.* *G* iugurtino *R* itene-
ribus *GL* in itineribus *K* 9 cotidie *B* quotidie *GL* cottidie *H* si *om.* *GK add.*
g hostes adessent *libri Sall.* 10 fossa] *g* fosa *GLK Ter. Phorm. prol. v. 31*
formione *G* 11 Ne *m. rec. ex N. corr.* in *Bemb.* fortuna] *h* furtuna *H*
13 ei *RBDH* graecum significant *B* *ἐάν*] in *mg. add.* *K* ean *RDH* casua-
lis *G* 15 propriae *H* propriae *B* continuativae] *rg* coniunctivae *R* coniunctivae *ni*
f. in litura G sunt *add. k* praecedentis *K* 18 stertit] *r* sternit *R* ster-
tit] *r* sternit *R* omnimodo dormit *L* 19 neque *DG* neque enim qui *K* om-
nino *H* et aegrotat *LK* quomodo — pallet *om. GLK* 20 pallet ***** (& egro-
tat) *B* neque *GLK* vexatur quomodo qui febris vexatur omnimodo calet. et
hae *r* hae quidem *ex* equidem *corr.* *H* id est] *r* idem *R* 21 cum dubita-
tione] *d* condubitatione *D* aliqua essentia] *h* aliquid; essentiae *D* aliqua essentiae *Kd*
aliquae essentiae *B* aliquae essentiae *H* aliquae essentiae *GL* 22 essentiam] senten-
tiae *R* ^{es} sententiae *r* ^{es} sententiam *m. tertia* rerum *om. GL add. g* 24 dies est]
diest *B* 25 significat enim *K* significant *d* has *add. g* et continuativas
subcontinuativas
RH continuativas *BGLK* continuativas et subiunctivas *Dd*

p. 1027. 28 P.

p. 630 K.

mutativas inter species causalium posuerunt, quomodo et adiunctivas et effectivas, nec irrationabiliter; et continuationis enim et subcontinuationis et adiunctionis et effectiois per has causa ostenditur reddi: continuationis, ut 'si ambulat, movetur'; subcontinuationis: 'quia ambulat, movetur'; adiunctionis: 'ut moveatur, ambulat'; effectiois: 'movetur, ambulat enim'. (est autem quando 'ut' etiam pro *ὅτι* Graeca ponitur. Terentius in 4 Phormione:

Si est, patruē, culpam ut Antipho in se admisierit,
Non causam dico.)

sunt etiam causales quasi proprio nomine: 'quoniam prodest tibi, lege', et quianam tanti cinxerunt aethera nimbi, Virgilius in V, et 'quamobrem discede'.

Causales igitur, quas alii in una specie posuerunt, Apollonius, pater Herodiani, in quinque species dividit, quas supra ostendimus, id est continuationivas, subcontinuationivas, causales, adiunctivas, effectivas. ¶ adiunctivae sunt, quae verbis subiunctivis adiunguntur, ut 'si, cum, ut, dum, quatenus', quando *ἵνα* Graecam coniunctionem significat, similiter 'cum', quando *ἐπεί* Graeca intellegitur, ut 'si venias, faciam' et 'ut prosit tibi, facio' et

Multa quoque et bello passus, dum conderet urbem

Inferretque deos Latio.

similiter 'quatenus id libenter faciat', et Virgilius in bucolico:

Cum faciam vitulam pro frugibus, ipse venito.

inveniuntur tamen ex his quaedam et causales, ut 'exerceo te, ut sis sanus'; 'eris doctus, si legas'. et hoc interest inter adiunctivas et proprias causales, quod hae cum affirmatione, illae cum dubitatione proferuntur. inveniuntur tamen nomina vel pronomina vel etiam praepositiones vel adverbia, quae loco causalium accipiuntur coniunctionum: pronomina, ut 'ideo, eo'; nomina. 'qua causa, qua gratia, quapropter, quamobrem' et

1 casualium <i>G</i>	2 irrationabiliter <i>RBHK</i> irrationabiter <i>DG</i>	continuationis
<i>Dd</i> subcontinuationis <i>Dd</i>	4 quia] <i>hi</i> qui <i>H</i> ut quia <i>GL</i>	5 moveatur] <i>d</i>
mouetur <i>D</i>	mouetur ambulet <i>GKI</i> mouetur ambulet <i>L</i>	6 <i>oti</i> <i>D</i> <i>or</i> <i>LK</i>
<i>Ter. Phorm.</i> II 1, 40. 42 in Phormione <i>om. G</i>	8 Si. (e?) <i>Bas.</i> culpa <i>d</i>	
amisit <i>L</i>	10 causales <i>G</i> <i>Verg. Aen.</i> V 13	11 Heu quianam <i>GLK</i> heu
quidam <i>cum nonnullis libris Verg. d</i>	tanti] <i>d</i> tibi <i>D</i>	cinxer] <i>D</i> nimbi <i>ex</i>
nimbo <i>corr. H</i>	13 Causales <i>G</i> Apollonius] <i>cf. Lerschius Sprachphitos. d. Allen</i>	
II 140; Apollonius <i>DGLK</i>	14 diuisit <i>h</i>	15 causales <i>G</i>
subiunctivas <i>D</i>	subiunguntur <i>B</i>	cum <i>om. GL</i> <i>add. g</i> <i>eras. in H</i>
cum <i>K</i>	quatinus <i>RDGK</i>	quatinus cur quando <i>L</i>
significat <i>RBGL</i>	18 <i>ἐπεί</i>] (sic <i>ἐπεί</i>) 3 et <i>TAN GL</i> <i>ETIAM R</i> et <i>ETAN K</i> et <i>ā. Dd</i>	
et <i>tā B</i> <i>tan H</i> Graeca] <i>r</i> graecam <i>RB</i>	et ut uirg ¹ . multa <i>l</i> et <i>Vir. in .l.</i> Multa	
<i>d Verg. Aen.</i> I 5 sq.	19 pasus <i>GLK</i>	20 inferraeque <i>K</i>
<i>RDGLK</i> <i>cf. Hor. sat.</i> I 1, 64 sq. <i>Fl.</i>	<i>Verg. ecl.</i> 3, 77 <i>cf. lib. VIII § 68</i>	21 quatinus
<i>lietio K</i> <i>bucō L</i> <i>bocō G</i>	22 uitula <i>D</i>	23 quaedam ex his <i>G</i>
casuales <i>G</i>	ut <i>om. R</i> <i>add. r.</i>	24 hoc in <i>litura l</i> inter] in <i>r</i> propriae
<i>RB del. r</i>	25 causales <i>G</i> quod hae cum] <i>b</i> *** (hec) cum <i>hec</i> cum <i>B</i>	ad-
firmatione <i>BHKr</i>	cum dubitatione] <i>d</i> condubitatione <i>D</i>	27 casualium <i>G</i>

p. 1028. 29 P.

p. 639. 40 K.

'quas ob res'. 'ne' quoque, quando ἵνα μή significat, | coniunctio est
causalis, ut Virgilius in II Aeneidos:

Ne recipi portis aut duci in moenia possit

Neu populum antiqua sub religione tueri.

et nota, 'aut' quoque et 'neu' hic pro copulativis esse coniunctionibus. s
invenitur etiam 'ne' pro 'neque', quae copulativa est coniunctio; sub una
enim abnegatione copulat res, quomodo et 'nec'. Lucanus in I:

Nec se Roma ferens.

Cicero in III invectivarum: ne dici quidem opus est, quanta
deminutione civium. Terentius in eunucho: 10

non eam? ne nunc quidem,

Cum accersor ultro?

pro 'neque nunc'. hoc autem, id est 'ne', quando μή vel πάνν significat,
6 adverbium est. invenitur tamen etiam verbum pro adversativa coniunctione
cum adverbio, ut 'quamvis' pro 'quamquam' et pro 'etsi', quomodo et 15
'licet' et 'licebit'. Virgilius in XI:

Dicam equidem, licet arma mihi mortemque minetur,
pro 'quamquam minetur'. Lucanus in VII:

Omnia maiorum vertamus busta licebit,

Et stantes tumulos et qui radice vetusta

Effudere suas victis compagibus urnas,

Plus cinerum Haemo||niae sulcis telluris aratur.

et proprie causales sunt, quae [causam antecedentem] causativa, id est
res ex causa antecedente evenientes, significant, ut 'doctus sum, nam legi';

Aeole, namque tibi divum pater atque hominum rex 25

Et mulcere dedit fluctus et tollere vento,

1 ἵνα μή] (sic ἵνα μή) 2 ΕΙΝΑΜΗ ἢ ΕΙΝΑΜΑΙ R ΕΙΝΑΜΙΑ Hg ΕΙΝΜΙΑ GLK ΕΙΝΑΜΙΑ
D ei. vauia B 2 causalis] g casualis G Verg. Aen. II 187 sq. 3 Ne] Neu D
recipi] r reci R in] rh Verg. Med. m. rec. corr. om. B intra RDH Med.
moenia] r monia R posset Pal. (def. Rom.) possit etiam Fr. 4 religione Brdg

relegione K regione Med. religione Fr. tuere L 5 copulativis GL 6 inve-
nitur] d Inveniuntur D ne spscr. in K copulativa GL est] et BDH 7
copulat] rg copulat G copula R Luc. Phars. I 72 8 Nec se] d ne se D
feriens G feriens LK 9 Cic. in Catil. or. III 10, 24 cf. lib. XV § 2. 32 III]
lib. XV § 2 IIII libri h. l. et lib. XV § 32 est om. L spscr. in K 10 diminutione
RBDHK Ter. eun. I 1, 1 sq. in eunucho om. G iuncho K 11 nunc]
m. rec. num m. pr. Bemb. 12 accersor] rd accessor RBDHGL accesor K ul-

tra B 13 μή] mn. D πάνν] g παν GLK 14 coniunctione Rr 15 pro-
uis Rr 16 ** licebit L ut Virgilius B Verg. Aen. XI
348 17 aequidem G 18 Luc. Phars. VII 855 sqq. IIII Dr 20 stan-
tes] Luc. Voss. a stantis Voss. A vetusta] r uesta *** R 21 effudere (n) H
Effudere Voss. B Et fudere Voss. b compagibus BLr cūpagibus R compaginibus
G compaguinibus K 22 Haemoniae] rh haecmuuiae R haecmoenie B haec moeniae
H haec moenia DGLK hemoniē Voss. uterque 23 propriae Rr casuales G
causas antecedentes ex corr. h causativas h causativam D 24 ex causa Rr
evenientes] in mg. K et venientes R venientes Dr virgī ante Aeole add. B
Verg. Aen. I 65 sq. (def. Pal.) 25 eole G atque] d adque D 26 ventos h

p. 1029 P.

p. 640. 41 K.

Virgilius in I Aeneidos, et:

Hic tibi, fabor enim, quando haec te cura remordet,
idem in eodem.

Approbativae sunt, quae approbant rem; Virgilius in XII:

equidem merui nec deprecor, inquit.

Terentius in Phormione:

Ita, cognatam quidem, at nos unde?
inveniuntur et causales pro approbativis, ut Virgilius in II Aeneidos:
Di, si qua est caelo pietas, quae talia curat.

idem in I:

si quid

Vsquam iustitiae est.

idem in V:

Si concessa peto, si dant ea moenia Parcae.

et sciendum, quod, quando approbativae sunt, indicativo modo coniunguntur.

Disiunctivae sunt, quae, quamvis dictiones coniungunt, sensum tamen 7
disiunctum et alteram quidem rem esse, | alteram vero non esse significant,
ut 've, vel, aut'. Virgilius in VII:

Sive errore viae seu tempestatibus acti,
et 'vel dies est vel nox'. Iuvenalis in I:

aut dic, aut accipe calcem.

Virgilius in II Aeneidos:

Aut aliquis latet error, equo ne credite, Teucri.

in eodem:

Aut haec in nostros fabricata est machina muros.
et est quando indicative dicuntur, est quando dubitative: indicative, ut

1 Verg. Aen. I 261 aei^os K 2 fauor BK quando] h quanto H
3 idem in eodem eras. in H 4 Approbativae] h approbatiua H adprobativae D
ut post rem add. BDHGr Verg. Aen. XII 931 XI. L 5 et quidem BH
quidem Pal. 6 Ter. Phorm. II 3, 71 in Phormione om. G 7 Ista H
cognatam] proximo vel proximo edd. Ter. (codd. ad h. l. nuper demum a me agni-
tum adhibere non licuit) equidem d ad RD 8 causales] g casuales G
approbativis] d approbatiuis H abprobativis D ut] add. r ut et L Et ut K
Verg. Aen. II 536 (def. Rom.) 9 Dii GLK curat cum libris Prisc. Menag. pr.
Verg. curet Pal. al. curent Med. 10 Verg. Aen. I 603 sq. 12 umquam B
iustitiae] h (sic etiam Med. m. alt. Fr.) iustitia HGLK cum Med. m. pr. 13 Verg.
Aen. V 798 14 si ante amoenia parce B parce R partae r 15 et om. GLK
add. g approbativum est H coniunguntur] d iunguntur DGKr 17 Disiunc-
ti^oativae (unc) K quamvis] r quam R coniungant BDHL coniungant K con-
iunguntur Gg 19 ut] b aut (a) B uel ue K ut ante Virgilius add. DHGLKr
Verg. Aen. VII 199 20 seu] su^o (i. e. seu) ex sum corr. K 21 vel nox] r
ue nox R Iuv. sat. I 3, 295 23 Verg. Aen. II 48 24 aequo H ne cre-
dite] h nec redite BH 25 Verg. Aen. II 46 in eodem in litura H om. K
26 nostros fabrica^a est Med. 27 indica^{ti}ue Dd indicati^{ti}uae GLK dubita^{ti}ue Dd
dubitativae RGL dubitativae sunt K indicati^{ti}uae GLK

p. 1029. 30 P.

p. 641. 42 K.

'aut lux est aut tenebrae'; dubitative, ut 'aut prodest aut non prodest divitias quaerere'.

Subdisiunctivae sunt, quae voce disiunctivarum utrumque tamen esse significant, vel simul, ut copulativae, vel discrète. simul, ut Terentius in eunucho:

vel rex semper maximas

Mibi gratias agebat,

pro 'etiam rex'. idem in Phormione:

Vel oculum ^{ex}cludito, est ubi vos ulciscar locus, et 'Alexander sive Paris' pro 'Alexander, qui et Paris dicitur'; similiter 10
8 'Mars sive Mavors, Gradivus vel Maspiter, praesul est bellorum'. discrete utrumque tamen esse significat, ut 'toto die vel legit iste vel cogitat'; significat enim et legere et cogitare, sed non si||mul utrumque facere, sed aliis horis legere, aliis cogitare. similiter 'remex vel expellit remum vel attrahit', cum simul paene utrumque fieri intellego, sed distincte. alius enim 15 motus pellentis, alius trahentis. similiter si dicam 'vel tunicam mihi accommoda vel etiam paenulam', subdisiunctivum est; videor enim in alterius petitione libenter utrumque accipere. sed potest hic etiam disiunctiva esse, aliud est enim alterutrum petere, aliud utrumque. ergo si dicam 'vel tunicam vel paenulam', alterutram ostendo; cum vero addam 'vel etiam tu- 20 nicam', ostendo vel unam rem velle vel duas, quod est disiunctivum. invenitur tamen 'vel' coniunctio etiam diminutionem significans, ut Lucanus in VII:

O felix, si te vel sic tua Roma videret.

II 9 Disertivae vel electivae sunt, quando diversis propositis aliquid ex eis 25 nos eligere ostendimus, ut 'dives esse volo quam pauper'. Teren|tius in Andria:

1 est om. G dubitativae GLK ut om. GL 3 Subdisiunctivae GL
sunt add. r no Rr disiunctarum Gg 4 ut spscr. in L copulativae] d
copulativae L copulativae DH discerte Dd interentius Dd Ter. eun. III 1, 7 sq.
5 in eunucho om. G iunocho K 7 Mibi gratias] sic etiam lib. XVII § 11 qui l. cf.
gratias mihi Bem. mihi Bas. 8 Ter. Phorm. V 8, 96 9 excludito] r excludita R
exculpe Bem. excludit Bas. excludit Fleckeisenus vos] g nos R vox G nol-
ciscar Bas. locus] probe Bem. 10 alaxander K alaxander K 11 Gra-
divus] r gradivus R 12 tamen utrumque L tamen utrumque GK 13 et cogitare] d
cogitare D 14 oris R et aliis K 15 fieri — distincte in mg. add. K fieri
— Alius est (sic) add. l fieri — enim add. g distincte l alius om. K
est enim BDhgl enim spscr. K 16 tunicam HG accommoda] h accommoda R
acommoda H 17 penulam RBDGLK 18 penititione D utrumque LK 19
enim est H utrumque K tunicam HGLK 20 penulam RBDGLK alter-
utrum K alterutrumque D ostendo] r ostendam R vel etiam om. H tui-
cam HGLK 21 est om. H disiunctivum (disiunctum G disiunctivum L) est
BDGLK 22 diminutionem RBDH diminutionem r Lucan. Phars. VII 29
23 VIII. Kr 25 Disertivae] d disertivae GL disertivae Dr Heidelb. teste Lind.
Disertivae B quando] quomodo L propositis] r praepositis RBIK 26 no-
H eligere] ex elegere corr. G elegere LK dives esse] h divesse B nolo
esse H Ter. Andr. IIII 5, 2 sq.

p. 1630. 31 P.

p. 642 K.

† Quae inhoneste hic voluit divitias parere

. . quam honeste in patria pauper vivere.

est autem 'quam' et accusativus 'quae' infiniti nominis et adverbium similitudinis, ut Terentius in Phormione:

Quam inique comparatum est

pro 'ut'; et duplicatum pro coniunctione adversativa quoque accipitur, ut Virgilius in V:

Quamquam o, sed superent quibus hoc, Neptune, dedisti.

idem in II Aeneidos:

Quamquam animus meminisse horret.

Adversativae sunt, quae adversum convenienti significant, ut 'tamen, 10 quamquam, quamvis, etsi, etiamsi, saltem'. haec etiam diminutivam significationem habent, ut Virgilius in IIII Aeneidos:

Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset

Ante fugam suboles.

idem in II:

Et magis atque magis, quamquam secreta parentis

Anchisae domus arboribusque oblecta recessit,

Clarescunt sonitus,

adversum enim convenienti significat. 'at' quoque pro 'saltem' et 'vel' et 'aut' invenitur. Virgilius in VI:

Si te nulla movet tantae pietatis imago,

At ramum hunc aperit ramum, qui veste latebat

Agnoscas,

et 'si non vis ediscere, vel intellege' pro 'saltem intellege'; similiter 'si non factis debitum reddis, aut verbis age gratias' pro 'saltem verbis'. 'ne' quoque in eadem invenitur significatione. Sallustius in Catilinario: quippe secundae res sapientium animos fatigant,

I ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

p. 1031. 32 P.

p. 643 K.

quin occidit una

Sarpedon, mea progenies.

Terentius in eunucho:

Atqui ita opus est.

3 Cicero pro Ligario: itaque quo me vertam nescio. dicuntur
tamen eadem illativae, quod praepositis aliis inferuntur, ut 'etenim
Catilinam Cicero solus sapientia domuit, solus igitur servavit Cicero
patriam'.

Dubitativae sunt, quae dubitationem significant, ut 'an, ne' correpta,
10 'necne', ut Virgilius in III Aeneidos:

Eloquar an sileam? gemitus lacrimabilis imo.

idem in I Aeneidos:

An Phoebe soror an nympharum sanguinis una?

idem in XI:

15 Iustitiane prius mirer belline laborum?

frequentissime || tamen eadem interrogativae sunt, ut Virgilius in III
Aeneidos:

Hectoris Andromache Pyrrhin' conubia servas?

idem in X:

20 tanton' me crimine dignum?

haec eadem invenitur et pro confirmativa, ut Horatius in II ser-
monum:

Clarus erit, fortis, iustus, sapiens, ne etiam et rex.

idem in I:

25 o seri studiorum, qui ne putetis

2 Sarpedon] *g* sarpidon *GLK* 3 *Ter. eun.* III 6, 20 in eunucho *om.* *G* iuncho
K 4 atquin *RDHg* atque *Terentii* editiones et, ut videtur, codices omnes atquin opus *Bb*
opust *Ter. edit.* 5 *Cic. or. pro Ligario* 1, 1 ligario *GK* co *Rr* eadem *G*
eadem *LK* haec eadem *B* inlativae *K* 7 catillinam *B* catilenam *GLK* "sa-
pientia "solus *K* sapientium *Rr* 9 correcta *Rr* 10 ut *add. r* *Verg. Aen.*
III 39 (sic etiam *Fr. def. Rom.*) .Ul. *LK* 11 eloquar *Pal. m. alt. corr.*
gemitum *Pal.* lacrimabilissimo. *B* imo auditur tumulto. *K* 12 *Verg. Aen.*
I 329 13 animpharum *Rr* an nimpharum *K* nimpharum *G* unā *Rom.*
14 *Verg. Aen.* XI 126 cf. lib. XVII § 102 cum var. lect. 15 iustitiaene *D*
mirer *G* mires *L* miserer *B* 16 haec eadem *B* eadem *K* interrogativa *Rr* *Verg.*
Aen. III 319 (def. *Rom.*) 1. *R* .Ul. *LK* 18 haectoris *RBDH* andro-
mache *B* andromache .ii. *Gg* pyrrin *R* pirrhin *B* pyrrhin. *G* pyrrhin *H* phirrin *L*
pirrin *K* pyrrin *Med.* pyrrhin *Pal.* pyrrin *Fr.* canubia *B* 19 *Verg. Aen.* X 668
20 tanto. ii. *G* tauto *Pal.* cremine *GK* 21 *Hor. serm.* II 3, 97, ubi tamen
ne interrogative accipi solet: clarus erit, fortis, iustus. 'sapiensne?' etiam, et rex etc.
.U. *L* 23 sapiensque et sapiens etc. vv. II. libb. *Hor.* et *om.* *R* cum libris
aliquot *Hor.*, *add. r* 24 *Hor. serm.* I 10, 21 sqq. in eodem *BDHGLK* 25
quidne v. l. ap. *Hor.* putens *Rr* putatis pars codd. *Hor.*

p. 1032 P.

p. 643. 44 K.

Difficile et mirum, Rhodio quod Pitholeonti
Contigit.

Terentius in Andria:

†nuncine demum istud verbum in te incidit.

hic enim 'ne' coniunctio nec interrogativa nec dubitativa, sed confirmativa est. Virgilius in X:

Tanta|ne me tenuit vivendi, nate, voluptas,

Vt pro me hostili paterer succumbere dextra?

est enim pro 'etiam'. sola haec apostrophum accipit apud Latinos. 'necne' quoque pro 'an non' accipitur, ut 'sit sensus in morte necne, prodest 10 recte vivere'.

- 13 Completivae sunt 'vero, autem, quidem, equidem, quoque, enim, nam, namque', et fere quaecumque coniunctiones ornatus causa vel metri nulla significationis necessitate ponuntur, hoc nomine nuncupantur. omnes tamen hae inter alias species inveniuntur, ut si dicam 'Aeneas vero et pius 15 et fortis fuit', completiva est, quia et si tollatur 'vero', significatio integra manet; sin autem dicam 'Aeneas quidem pius fuit, Vlixes vero astutus', pro copulativa accipitur, quia utriusque rei simul sententiam significat cum substantia. potest tamen et distributiva dici, quia distribuit diversas res diversis personis. completivam esse, etiam Sallustius ostendit in Catili- 20 nario: verum enim vero is demum mihi vivere et frui anima videtur; hic enim ornatus causa 'vero' adiuncta est, quamvis possit etiam approbativa esse. similiter Virgilius in XII:

equidem merui nec deprecor, inquit.

poterat sensus etiam sine 'equidem' stare, si dixisset 'ego merui nec 25 deprecor', sed sive metri causa sive ornatus addidit 'equidem'. unde nec intulit 'autem' vel 'vero' subiunctiva eius vel 'tamen', quae ipsa quoque

1 Rhodio] *g* prhodio *GL* prodio *K* pytholeonti *H* pytoleonti *D* phitoleonti *GLK*
phiton leonticon contigit *B* 2 contigit *GL* 3 *Ter. Andr.* V 3, 11 et 14 hem, modone
id demum sensu? ... Eodem die istuc verbum vere in te accidit; cf. IIII 1, 59

hem, nuncine demum? 4 nuncine] *R* necine *BHGLK* necne *Dh* 5 *lli* *H* coniunctio

Gg ne interrogativa *Rr* 6 *Verg. Aen.* X 846 sq. 7 voluptas *K* 8 succumbere *K*
succedere dextrae *Vergilius* (succumbere legitur in *Verg. Erfurt.*) 9 enim] autem *g*
sola enim haec *K* apostrophum] *r* apostropham *R* appostrophum *LK* 10 prodeest *B*

12 Completivae vero sunt autem *K* vero haec quidem equidem *B* vero haequidem
(hequidem *h*) equidem *H* enim *add. g* 14 significationes *B* nuncupantur] *d*

nuncupantur *K* nuncupantur *Dg* 15 eae *G* eae *LK* haec *B* 16 tollatur] *h* tol-
lat *H* 17 ulixis *B* astatus *r* 18 hic pro *BDHGLK* copulativa *G*
triusque *R* simul *om. G* sententias *D* 19 substantia] *r* sustantia *R* sub *ex*
suo *ni f. corr. B* 20 completivam (completivam *DH*) autem esse *DHGLK* et in

lit. b *Sall. Catil.* 2, 9 catillinario *B* 21 *Ver* (i. e. Verum) *G* *Ver*^{gilius} *g*
is] *h* his *DHg* isdem verum mihi *L* is demum verum mihi *K* atque frui
libri *Sallustiani* et sic *Prisc. lib.* XVII § 89 XVIII § 172 ac (atq; *S*) XVIII § 69
animae *MOL lib.* XVII § 89 22 ornatus ortus *K* possit] *g* potest *G* 23
Verg. Aen. XII 931 25 aequidem *D* 26 deprecor inquit. sed siue *B* 27
subiunctiva *GK* ipsae *b*

p. 1032. 33 P.

p. 641. 45 K.

saepissime completiva invenitur, ut Statius in XI:

Me miseram, vinces! prius haec tamen arma necesse
est,

Experiare do||mi.

sciendum tamen, quod quidam 'equidem' coniunctionem compositam esse 14
existimant ab 'ego' et 'quidem'; sed errant, simplex enim est, et hoc
maxime ex ipsa quoque constructione orationis possumus intellegere. nam
'equidem facio, equidem facis, equidem facit' dicimus, et potest ad primam
et ad secundam et ad tertiam transferri personam, quod minime fieret, si
esset compositum ex 'ego' et 'quidem'. nemo enim dicit 'ego quidem facis,
ego quidem facit', sed 'ego quidem facio' | tantummodo ad primam perso-
nam. et hoc usus etiam auctorum approbat, qui 'equidem' praepositiva
'ego' subiungunt, ut Sallustius in Catilinario: equidem ego sic
existimo, patres conscripti, omnes cruciatus; si esset enim
composita 'equidem' ex 'ego' et 'quidem', minime ei 'ego' subiungeretur.
quoque quando pro 'etiam' vel 'et' accipitur, copulativa est, ut Virgi-
lius in VII:

Tu quoque litoribus nostris, Aeneia nutrix;

quando autem supervacua ponitur, completiva est - ut Virgilius in I:

Multa quoque et bello passus, dum conderet urbem;
non egeret enim ea sensus, si dixisset 'multa et bello passus' -, nisi,
quod quidam existimant, pro adverbio similitudinis accipiatur, quomodo
'item'. 'enim' quoque, cum sit causalis, τὸ γὰρ significat, ut 'cole pudici- 15
tiam, haec enim fundamentum est omnium animi virtutum'. invenitur
tamen etiam completiva, quando δὴ significat Graecam coniunctionem, ut:

Progeniem sed enim Troiano a sanguine duci

Audierat,

Virgilius in I. invenitur eadem etiam pro affirmativa, ut Terentius
in Andria:

1 completive B inveniuntur G inveniuntur BLK Stat. Theb. XI 338 sq.
2 vincer prius, haec H 4 experire GLK 7 in vocc. nam equidem desinit Hei-
delb. 8 potest equidem et ad RDHGLK et del. g equidem et del. r 9 et ter-
tiam B 10 esset d esse D ex] ab K ego quidem facis om. BD add. d
11 "facit" quidem K 12 etiam om. GLK auctorum] d auctorem D adpro-
bat BH praeposita BDHG 13 subiungunt B Sall. Catil. 51, 15 catil-
linario B 14 existimo Sall. Vat. 3864 al. aestumo al. codd. Sall. ut Basil. 1
omnes] sic etiam Sall. Vat. omnis al. cruciatus] r crutiatus R esset] g
esse G 15 minime] d minimo D 16 Verg. Aen. VII 1 18 Tu ex To corr.
H 19 Verg. Aen. I 5 20 balla passus K pasus GL 21 egere et K
si add. r beilo passus K pasus G 22 adverbio] r aduerbia R accipia-
tur] r accipitur R quomodo] b quo**** B 23 causalis ita τὸ γὰρ r τὸ γὰρ
Gg TOTAP L post γὰρ ult. fol. inc. in H, in quo nonnulla evanida fere sunt
pudicitiam] r pnditiam R puditiam H 24 Inveniuntur K 25 δὴ] d ἄν D
de RGLK significat om. GL significat] r significat enim R graecam con-
iunctionem significat K Verg. Aen. I 19 sq. 26 Progeniem] r progeniem R

a om. BGK cum nonnullis Vergilianis 27 audiat Med. 28 Inveniuntur L
Ter. Andr. I 3, 1

p. 1033. 34 P.

p. 645. 46 K.

Enim vero, Dave, nihil loci est segnitiae neque socordiae,
et maxime praepositiva hanc habet significationem, ut idem in adelphis:
enim non sinam.

similiter 'nam' est quando γάρ, est quando δὲ Graecam coniunctionem completivam vel affirmativam significat, ut Virgilius in IIII georgicon:

Nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras,
τὴ δὲ, hic repletivae vim habet. idem in V:

Heu, || quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? idem in I Aeneidos:

Aeole, namque tibi divum pater atque hominum rex;
hic causalis est coniunctio.

Ordo accidere dicitur coniunctionibus, qui communis est paene omnibus dictionibus. quaedam enim naturaliter praeponuntur, ut praepositiones casualibus et adverbia pleraque verbis; et interrogativis vel infinitis relativa subiunguntur vel redditiva nomina vel adverbia; et adiectiva nomina praeponuntur appellativis, ut 'sapiens homo' et 'citus equus'. est tamen quando auctoritas praepostere his utitur. similiter igitur coniunctiones pleraeque tam praeponi quam supponi possunt. sunt tamen quaedam, quae semper praeponuntur, ut 'at, ast, aut, ac, vel, nec, neque, si, quin, quatenus, sin, sen, sive, ni'; aliae, quae semper supponuntur, ut 'que, ne, ve', quae etiam encliticae sunt, 'quidem, quoque, autem', quod tamen antiqui solebant etiam praepondere. aliae paene omnes indifferenter et praeponi et supponi possunt, ut 'et, atque', quae poetice postponuntur, alias non, ut Virgilius in VIII:

Suspiciens altam lunam et, sic voce precatur.
Horatius in I sermonum:

1 nihil pro nil etiam Bas. et sic de metr. Ter. § 14 signitiae K signitiae
cod. Regin. in Val. 1709 de metr. Ter. l. l. sucordiae K 3 praepositiva] r
praeposita R nel propositiva sup. lin. g idem. om. K Ter. adelph. II 1, 14
adelphis G 5 quomodo enim post nam add. BDHGLK quando vel to γάρ
(vel to in mg.) K est quando δὲ] add. g ΔE LK 6 Verg. georg. IIII 445

8 iuvenem Hh 9 ΔE Gg ΔN H ΔE LK repletivae L Verg. Aen. V
13 10 quia^{nam} Rr aetherē^a Rr aetera D 11 Verg. Aen. I 65 12 diuam
Rr 13 inde a coniunctio, fol. quodam minore, quod h. l. insertum erat, excisso,
finis libri deficit in L 14 communis] d communis D 16 causalibus g Et in
interrogativis G et infinitis H 17 abiectiva B 18 aequus DH equus est.
Est B 19 his utitur praepostere K utitur ex utuntur corr. D igitur in mg.

add. K pleraque Rr 20 subponi D 21 at om. K nec add. g quati-
nus r 22 aliae quae] r aliae quoque R ut que] d ut quam D 23 enclitice
RG encliticae r enclitice K 24 solebant K indifferenter G 25 subponi D
atque quae] at quae B atque R poetice] r poeticae RK 26 Verg. Aen.
VIII 403 27 Suspiciens] g suscipiens DG altam ad lunam Verg. Rom. Fr.

lunam sic^{et} voce K uoce (in mg. forte) Med. 28 Hor. serm. I 4, 107 sq. in
I sermonum om. G sermone Dd

p. 1634 P.

p. 616 K.

Cum me hortaretur, parce, frugaliter atque

Viverem uti contentus eo, quod mi ipse parasset, -
et 'equidem, saltem, tamen, quamquam, quando, quatenus, nam, enim,
itaque, quoniam, quapropter, ergo, igitur'. et sciendum, quod pleraeque
coniunctiones, quomodo praepositiones, diversas habent in una eademque
voce significationes, quod in multis iam ostendimus. hoc quoque non est
praetermittendum, quod coniunctiones sibi praepositae inveniuntur, tam
eiusdem potestatis cum sint, quam alterius, ut Cicero in prognosticis:

Ast autem tenui quae candet lumine Phatne.

Virgilius in I:

Atque equidem Teucrum memini Sidona venire.

idem in III:

Nam neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra
Siderea polus. | ||

1 me add. r 2 uiuere BHGK et sic Hor. Monac. 1. 3 ap. Kirchn. in uiuere
desinit H eo om. K mi] cum Horatio Lips. 1. 2 Krehtii mihi libri mei cum
nonnullis lib. Horat. Lips. 1. 2 Kirchn. al. pararet duo parassem unus lib. Hor.

3 equidem] d quidem D saltim G quatinus RLK 4 igitur quia d
pleraque Rr 7 praetermittendum K quod cum coniunctiones siue praepositae in-
ueniuntur B quod cum coniunctiones siue praepositae seu postpositae inueniuntur K
8 cum om. K Cic. prognost. fr. 2: t. III 2 p. 555 Cic. ed. Orell. cf. lib.
XVIII § 172 9 phatnae r phadne B 10 Verg. Aen. 1 619 VIII. BDGK

11 teocf G memini Teucrum Verg. Rom. si dona K sidonia uentre Med.
12 Verg. Aen. III 585 sq. Ul. K 13 Nam ex Num corr. K erant
add. r astrorum Dd ignes] d ignos D aether GK etra Pal. m. pr. 14
Siderea] r sidere R polus. finit. R

artis prisciani uiri disertissimi gram̄ caesariensis doctoris, urbis romae Constanti-
nopolitani praeceptoris mei explicit. | Prisciani grammatici partes orationis. De nomine
libri VII. De uerbo libri IIII. De participio libri I. De pronomine lib. I. De aduerbio
et interiectione lib. I. De coniunctione lib. I. expliciunt. | Incipiunt de constructione siue
ordinatione partium orationis inter a° libri VII. R Finiunt prisciani grammatici de
octo partibus orationis XVI libri. de nomine VII. de uerbo III. de participio I. de
pronomine II. de p̄pos. I. de aduerbio et de interiectione I. de coniunctione I. K
subscr. caret B, ubi in col. sq. exhibetur id additamentum, quod ad calcem libri XI
typis mandatum est.

LIBER SEPTIMVS DECIMVS.

Incipit XVII Liber de constructione. Fl. theodorus ū. d. memorialis sacri scrinii epistolarum et adiutor ū. m. questoris sacri palatii scripsi manu mea artē prisciani uiri disertissimi grāmatici doctoris mei in urbe roma constantinopoli die V kl. mar̄. mauortio ū. c. sule ac patritio ut uel — inter se (v. *infra*). *R cui haec add.*: DE CON-
STRUCTIONE
STRVCTIONE SIVE ORDINATIONIS INTER SE *et ad mg.* PRISCIANI ū. d. GRĀMATICI CAE-
SARIENSIS DOCTORIS VRBIS ROMAE CONSTANTINOPOLITANAE LIBER XVII DE CONSTRVCTIONE IN-
CIPIT Quisquis diserte properat et recte loqui | percurrat artem prisciani peruigil. r
flaccus

INCIPIT LIB XVII DE CONSTRVCTIONE. Fls theodorus ū. d. memofialis sacri scrinii epis-
tularum et adiutor ū. m. questoris sacri palatii scripsi manu mea artem prisciani
uiri dissertissimi grammatici doctoris mei in urbe roma constantinopoli die & kl mar-
tias mauortio .u. c. consule; + ut uel — inter se (v. *infra*); prisciani ū. d. grāmati-
cesariensis doctoris urbis romae constantinopolitane lib. XVII De constructione incipit.
ñ. Quisquis deserti properat et recte loqui percurrat artem prisciani per uirg! (per-
uigil d). De constructione siue ORDINATIONE Parcium orationis inter se. *Dd* Fla-
nians Theodorus dionisii uiri disertissimi memorialis sacri scrinii epistolarum et ad-
iutor uiri magni Quaestoris sacri palatii scripsi manu mea artem Prisciani uiri diser-
tissimi grammatici doctoris mei in urbe Roma Constantinopoli die V. Kl. Mart. Ma-
uortio uiro clarissimo consule, de constructione partium orationis inter se XVII liber
prisciani. *S* Liber XVIII de constructione uel de ordinatione partium orationis in-
ter se. Prisciani uiri dissertissimi grāmatici Cesariensis doctoris urbis Romae constan-
tinopolitanae. *N* Prisciani liber XVII de constructione partium orationis. *O. nihil*
adnotatum inuenio de M; inscriptione carent GL, qui ab initio lib. XVII iterum inc.
De ordinatione dictionum. De littera et syllaba dictioneque duplicatis uel demptis.
De his q recte scribuntur et quae non. De littera syllabaque ac dictione in duas diui-
sis, seu duabus in unam coniunctis. De dictionibus quae sensum habent absolute et
quae non. et quae in loco aliar ponuntur. De illis qui imperite dicunt non quaeren-
dum esse ordinationem locutionis nisi in euentu consuetudinis contingit. De construc-
tione omnium partium orationis sed primum de articulis. De nominibus. De nomini-
bus interrogatiuis siue infinitis et relatiuis seu reddituiis sed primum de qui. De aliis
interrogatiuis. De quis coniuncto proprio nomini et uerbis substantiuis uel uocatiuis
cum reddito pronomine aut e contrario coniuncto pronomini cum reddito nomine. *in*
fol. vac. inter lib. XVI et XVII m. aequal. in G principium et sapientia et munus
ad adiuuandum me festina in summo fol. *L*

Additamentum supra in RD memoratum post inscriptionem: FLAVIVS LVCIVS THEO-
DORVS. ū. d. MEMORIALIS SACRI SCRINII EPISTOLARVM ET ADIVTOR ū. m. questoris sacri
palatii scripsi manu mea astē prisciani uiri disertissimi grammatici doctoris mei in
urbe roma constantinopoli die quinto kl. mar̄. mauortio. ūc. pp; *exhibet etiam Darm-*
stad. ex RD Darmst., quem h. l. I signavi, hoc additamentum ita legendum est:

[Vt 'vel' pro 'velut'. Horatius in II sermonum:

Vt vel continuo patuit cum passeris atque
Ingustata mihi porrexerit ilia rhombi.

Proprietates Latinorum.

5 'Ante te cognitum' pro 'antequam tu cognoscaris'. Sallustius in Ingurthino: et mehercule, Sulla, ante te cognitum multis orantibus, aliis ultro egomet opem tuli.

'Ab urbe condita' pro 'a tempore, in quo urbs est condita'.

10 'Opus est consulto' pro 'consulendi'. Sallustius in Catilinario: nam et prius quam incipias, consulto, et ubi consulueris, mature facto opus est.

'Occepi' pro 'occipiam' et 'dixi' pro 'dicam'. Terentius in Andria:
sed si quid tibi narrare occepi

pro 'occipiam'. in eadem:

15 Nam quae dixi vera an falsa audieris, iam sciri potest.

'Intercedo tibi'. Terentius in Andria:

si nulla aegritudo huic gaudio intercesserit.

'Exprobro casus'. Cicero in VII Verrinarum: num casus bellicos exprobrare aut obicere videor?

20 'Amare inter se', φιλεῖν ἀλλήλους. Terentius in adelphis:
†video amare inter se.]

p. 1035 P.

p. 3 K.

DE CONSTRUCTIONE.

Quoniam in ante expositis libris de partibus orationis in plerisque I Apollonii auctoritatem sumus secuti, aliorum quoque sive nostrorum sive Graecorum non intermittentes necessaria et si quid ipsi quoque novi potue-

1 aut *D* uelud *Rr* *Hor. serm.* II 8, 29 sq. 2 pa^{sseris} (*sseris sub lin. add.*
r) *Rr* pars eris *I* 3 ingustat^a *D* ingustat *R* ingustato michi *I* porrexerat *D* cum
parte *edd.* *Hor.* porrexit *I* bombi *I* 4 proprietates latinorum. Nam ante cognitum *I*
5 salustius *I* *Sall. Jug.* 110, 2 iugurtino *R* iugurthino *D* 6 me hercules
illa *I* sylla *RD* te *om.* *I* aliis *R* 7 ergomet *R* 8 ur^{be} *D* a *om.* *I*
9 Opus^{est} consulto *D* salustius *I* *Sall. Cat.* 1, 6 10 consuleris *I* ma-
turo *I* 12 Terentius *I* *Ter. Andr.* III 2, 24 13 tibi *om.* *D* cf. *lib.* XVII
§ 164 tibi—occepiam *om.* *I* 14 *Ter. Andr.* V 4, 19 eadem] *r* eodem *RDI*
15 Nam quae] *r* namque *RDI* Nam ego quae Terentius dico *Ter. Bemb.*
audierim *Ter. Bemb.* dixi prodicam. iam *Rr* an] cum *I* scire *I* po-
et intercedo tibi
test; terentius *Dd* 16 Terentius *I* *Ter. Andr.* V 5, 5 Andria] *r* eunucho
RDI 17 siu ulla *D* egritudo *RDI* huic] *r* hinc *R* 18 exprobo *Rr*
Cic. in Verr. or. II 5, 50, 132 VII] in *I* uerinarum *D* Num Cicero Nam
RD om. *I* bellios *D* 19 obicere. Video amare inter se. Terentius *I* 20
ἀλλήλους *Rr* terentius inuideo amare *D* *Ter. adelph.* V 3, 41 sq. uideo eos
sapere, intelligere, in loco | Vereri, inter se amare cf. *lib.* XVIII § 40. 243. uideo
sapere in loco, amare inter se *lib.* XVIII § 303; ut hic *lib.* XVII § 139, XVIII § 178
in adelphis *om.* *R* adelphis *r* in primo *I* EXPLICIT PRAEFATIO. *I*

3 appollonii *GL* 4 intermitentes *D* praetermittentes *rn* si quid] *r* sicut
R potuimus *DO* poterimus *R*, quam formam *lib.* VIII § 42 *perperam recepi*, cf.
Christum mant. d. Monac. 1857 I 21, 170

p. 1035. 36 P.

p. 3. 4 K.

rimus addere, nunc quoque eiusdem maxime de ordinatione sive constructione dictionum, quam Graeci *σύνταξιν* vocant, vestigia sequentes, si quid etiam ex aliis vel ex nobis congruum inveniatur, non recusemus interponere.

- 2 In supra dictis igitur de singulis vocibus dictionum, ut poscebat earum ratio, tractavimus; nunc autem dicemus de ordinatione earum, quae solet fieri ad constructionem orationis perfectae, quam admodum necessariam ad auctorum expositionem omnium diligentissime debemus inquirere, quod, quemadmodum literae apte coeunt faciant syllabas et syllabae dictiones, sic et dictiones orationem. hoc enim etiam de literis tradita ratio demonstravit, quae bene dicuntur ab Apollonio prima materies vocis esse humanae individua. ea enim non quocumque modo iuncturas ostendit fieri literarum, sed per aptissimam ordinationem, unde et 'literas' verisimiliter dicunt appellari, quasi 'legiteras', quod legendi iter praebeant ordine congruo positae. nec || non etiam auctores literis syllabae idem recipiunt, cum 15 ex eis coeunt iuncturae pro debito dictionem perficiunt. igitur manifestum, quod consequens est, ut etiam dictiones, cum partes sint per constructionem perfectae orationis, id est τοῦ κατὰ σύνταξιν αὐτοτελοῦς λόγου, aptam structuram [id est ordinationem] recipiant: quod enim ex singulis dictionibus paratur sensibile [id est intellegibile], quodammodo 20 elementum est orationis perfectae, et quomodo elementa iuncturis syllabas efficiunt suis, sic etiam ordinatio intellegibilium imaginem quandam syllabae perficit adiunctione dictionum. est enim oratio comprehensio dictio-

1 siue de constructione *N* 2 CINTAZIN *RMDNGL* CINTAZIN *S* 3 uel bimus
N 5 earum ratio] *d* eorum ratio *DNS* 7 constructionem] *r* construcionem *D*,
 construcionum *R* pfecta *M* quam admodum] *r* quemadmodum *R* quemammodum
L ammodum *MD* necessariam *D* 8 diligentissime *N* 9 quemadmodum]
rd quemammodum *RMDL* aptae *M* et syllabae + dictiones (&?) *D* 10 sic
 om. *S* et om. *O* etiam enim *O* tradita de litteris *L* 11 appollonio *GL*
Apollon. de syntaxi I 1 p. 3, 8 *Bk.*, cuius cum 'fidus plerumque Apollonii interpres' (*Bekkeri verba sunt* I. I. p. 347 cf. *G. Dronkium mus. phil.* VIII 603 sqq. coll. XI 549 sqq.) per maximam huius libri partem sit Priscianus, non nisi ibi fere mentionem eius inieci, ubi sive ad tuendam sive ad emendandam Prisciani orationem in auxilium
 uel ea
 esset vocandus . Prima *R* 12 *Eas Gg* quocumque modo] *r* que. quomodo *R*
 ostendit] *r* ostendat *R* 13 ordinationem] rationem *O* . Unde *S* uerisimile
 uel hoc uel similiter
 mile *S* uerisimile *D* 14 legitteras *RD* legitteras *S* 15 auctores] sic
 auctiores *M* auctores *RODSGL* s. a. sup. lin. m a *N* edd. ex s cf. ἡ τε ἐπαναβεβηκνία
συλλαβή Apoll. de synt. I 1 p. 3, 13 *Bk.* 16 ex iis *S* ex his *MNG* coeunt
 ex quo eunt corr. *D* iuncturae] *r* iunctura* *M* iuncturas *R* iuncturae *D* iunctura
Gd manifestum est *N* manifestum *S* 17 con. partes *D* cum parte *M* 18
 id est] *r* idem *R* τοῦ κ. σ. α. λόγου *Apoll. l. l.* p. 4, 3 *Bk.* σύνταξιν] *I*
 CINTAZIN *RL* SINTAZIN *M* CINTAZIN *S* CINTAZIN *DN* CINEAZIN *G* ΑΥΤΟΤΕΛΟΙΣ *N*
 αὐτοτελοῦς λόγου] ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥ *M* ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ *G* 19 aptam structuram [id
 est ordinationem] scripsi aptam structuram id est ordinationem libri τὸ κατάλληλον
 τῆς συντάξεως *Apoll. l. l.* 20 praeparatur *d* sensibile [id est intellegibile]
 scripsi sensibile id est (id *M*) intellegibile (s. intelligibile) libri τὸ γὰρ ἐξ ἐκείνης
 λέξεως παρρησιάζεσθαι νοητὸν *Apoll. l. l.* p. 4, 4 *Bk.* 22 intellegibilium *R* intellegibilium *r* 23 enim] autem *MGL*

p. 1090. 37 P.

p. 4. 5 K.

num aptissime ordinarum, quomodo syllaba comprehensio literarum aptissime coniunctarum; et quomodo ex syllabarum coniunctione dictio, sic etiam ex dictionum coniunctione perfecta oratio constat.

Possimus autem ex accidentium quoque similitudine hoc contemplari.

3 Bis idem elementum accipitur, ut 'reliquias, reddo', sed etiam syllaba, 'Leleges, tutudi, peperit', similiter et dictio, ut:

Me, me - adsum qui feci;

fuit, fuit ista quondam in hac re publica virtus, Cicero in I invectivarum. pervenit tamen hoc usque ad plenas orationes, cum
10 semel dicta iterum repetantur vel necessario vel | morae causa, ut si dicamus: 'magnus poeta Virgilius fuit, magnus poeta Virgilius fuit'. Iuvenalis in II:

Tune duos una saevissima vipera cena?

Tune duos? ||

15 Abundat litera non eadem, ut 'prodest' pro 'proest' et 'siubi' pro 'siubi'; abundat etiam syllaba, ut 'huiuscemodi' pro 'huiusmodi', 'induperator' pro 'imperator', nec non etiam dictio tam in compositione quam in appositione: in compositione, ut Terentius in Phormione:

exadversum ei loco

20 pro 'adversum', et in Andria:

abhinc triennium

pro 'hinc', et in eunucho:

† Emori satius est

pro 'mori'; in appositione quoque, - Virgilius:

25 sic ore locuta est,

2 coniunctarum et] r coniunctionum ex R dictio om. S 4 post accidentium: dicitq. insulesequentibus (sic) passiones vocat de quibus et statim disputat. id est repetitionem. additionem. detractionem et cetera accidentium add. D del. d aut

tem] etiam Mn etiam L et in litera G 6 ut om. O Verg. Aen. VIII 427
7 assum MSGL qui] que R 8 Cic. in Catil. or. I 1, 3 fuit fuit] r fuit R
cum Cic. cod. Bonn. ista q quondam GL quondam ista codd. aliquot Cic.
quondam] r quondam R uirtus in hac re p. codd. aliquot Cic. hac om. S re
publica G 9 pervenit] r provenit R usque add. d 10 repetantur GL
morae] more R metri SGL dicamus] r dicam R 11 magnus poeta] r magn. R
magnus] r magna R alterum magnus poeta Virgilius fuit add. d Iuv. sat.
II 6, 641 sq. 13 saevissima] r saecussima R caena GS coena (MO)? 14
Tune] r tone R 15 hic dicitur quemammodum abundat littera non eadem. sic et
syllaba et dictio et oratio ante Abundat add. N eadem abundat ut D ut om. O

pro sup. lin. add. m proest] r prope est R et] l om. M ut GL 16
siubi et gnatus pro natus. abundat SI Babundat M ut ex et corr. D huius-
modi] r huiuscemodi R 18 appositione D terrent M Ter. Phorm. I 2, 38
cf. lib. XIII § 5 formione D 19 loco] d locum OD loquo N 20 et] ut L
Ter. Andr. I 1, 42 22 Ter. eun. III 7, 2 Mori me satius (satius est Bemb. Bas.)

mori. In
cf. Phorm. V 8, 63 emori hercle satius est 23 emoris atius M 24 pro apposi-
tione D appositione] r appatione R quoque ut (M) Verg. Aen. I 614
post Virgilius: in I aeneidos add. S in X RMDNGL (num ad VIII 5 spectantes?)

p. 1035. 36 P.

p. 3. 4 K.

rimus addere, nunc quoque eiusdem maxime de ordinatione sive constructione dictionum, quam Graeci *σύνταξιν* vocant, vestigia sequentes, si quid etiam ex aliis vel ex nobis congruum inveniatur, non recusemus interponere.

- 2 In supra dictis igitur de singulis vocibus dictionum, ut poscebat earum ratio, tractavimus; nunc autem dicemus de ordinatione earum, quae solet fieri ad constructionem orationis perfectae, quam admodum necessariam ad auctorum expositionem omnium diligentissime debemus inquirere, quod, quemadmodum literae apte coeuntes faciunt syllabas et syllabae dictiones, sic et dictiones orationem. hoc enim etiam de literis tradita ratio demonstravit, quae bene dicuntur ab Apollonio prima materies vocis esse humanae individua. ea enim non quocumque modo iuncturas ostendit fieri literarum, sed per aptissimam ordinationem, unde et 'literas' verisimiliter dicunt appellari, quasi 'legiteras', quod legendi iter praebeant ordine congruo positae. nec || non etiam auctiores literis syllabae idem recipiunt, cum 15
- 3 ex eis coeuntes iuncturae pro debito dictionem perficiunt. igitur manifestum, quod consequens est, ut etiam dictiones, cum partes sint per constructionem perfectae orationis, id est τοῦ κατὰ σύνταξιν αὐτοτελοῦς λόγου, aptam structuram [id est ordinationem] recipiant: quod enim ex singulis dictionibus paratur sensibile [id est intellegibile], quodammodo 20 elementum est orationis perfectae, et quomodo elementa iuncturis syllabas efficiunt suis, sic etiam ordinatio intellegibilium imaginem quandam syllabae perficit adiunctione dictionum. est enim oratio comprehensio dictio-

1 siue de constructione *N* 2 *CINTAZIN RMDNGL CINTAZIN S* 3 uel bimus
N 5 earum ratio] *d* eorum ratio *DNS* 7 constructionem] *r* constructionem *D*.
 constructionem *R* pfecta *M* quam admodum] *r* quemadmodum *R* quemadmodum
L ammodum *MD* necesariam *D* 8 diligentissime *N* 9 quemadmodum]
rd quemadmodum *RMDL* aptae *M* et syllabae * dictiones (&?) *D* 10 sic
om. S et *om. O* etiam enim *O* tradita de litteris *L* 11 appollonio *GL*
Apollon. de syntaxi I 1 p. 3, 8 *Bk.*, cuius cum 'fidus plerumque Apollonii interpres' (*Bekkeri verba sunt* I. l. p. 347 cf. *G. Dronkian mus. phil.* VIII 603 sqq. coll. XI 549 sqq.) per maximam huius libri partem sit Priscianus, non nisi ibi fere mentionem eius inieci, ubi siue ad tuendam siue ad emendandam Prisciani orationem in auxilium
 uel ea
esset vocandus. Prima *R* 12 *Eas Gg* quocumque modo] *r* que. quomodo *R*
 ostendit] *r* ostendat *R* 13 ordinationem] rationem *O*. Vnde *S* uerisimile
 uel hoc uel similiter
mile S uerisimile *D* 14 legitteras *RD* legilitteras *S* 15 auctiores] sic
 auctiores *M* auctores *RODSGL* s. a. sup. lin. m a *N* edd. ex s cf. ἡ τε ἐπαναβεβηκυία
 συλλαβὴ *Apoll. de synt.* I 1 p. 3, 13 *Bk.* 16 ex iis *S* ex his *MNG* coeuntes
 ex quoeuntes corr. *D* iuncturae] *r* iunctura* *M* iuncturas *R* iuncturae *D* iunctura
 est
Gd manifestum est *N* manifestum *S* 17 con. partes *D* cum parte *M* 18
 id est] *r* idem *R* τοῦ κ. σ. α. λόγου *Apoll. l. l.* p. 4, 3 *Bk.* σύνταξιν] *I*
CINTAZIN RL SINTAZIN M CYNIAZIN S CINTAZIN DN CINIAEN G ΑΥΤΟΤΕΛΟΙΣ *N*
 αὐτοτελοῦς λόγου] ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥ *M* ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ *G* 19 aptam structuram [id
 est ordinationem] scripsi aptam structuram id est ordinationem libri τὸ κατάλληλον
 τῆς συντάξεως *Apoll. l. l.* 20 praeparatur *d* sensibile [id est intellegibile]
 scripsi sensibile id est (id *M*) intellegibile (s. intelligibile) libri τὸ γὰρ ἐξ ἐκάστης
 λέξεως παραφριστάμενον νοητόν *Apoll. l. l.* p. 4, 4 *Bk.* 22 intellegibilium *R* intellegibilium *r* 23 enim] autem *MGL*

p. 1036. 37 P.

p. 4. 5 K.

num aptissime ordinarum, quomodo syllaba comprehensio literarum aptissime coniunctarum; et quomodo ex syllabarum coniunctione dictio, sic etiam ex dictionum coniunctione perfecta oratio constat.

Possumus autem ex accidentium quoque similitudine hoc contemplari.

5 Bis idem elementum accipitur, ut 'reliquias, reddo', sed etiam syllaba, 'Leleges, tutudi, peperit', similiter et dictio, ut:

Me, me - adsum qui feci;

fuit, fuit ista quondam in hac re publica virtus, Cicero in I invectivarum. pervenit tamen hoc usque ad plenas orationes, cum
10 semel dicta iterum repetantur vel necessario vel | morae causa, ut si dicamus: 'magnus poëta Virgilius fuit, magnus poëta Virgilius fuit'. Iuvenalis in II:

Tune duos una saevissima vipera cena?

Tune duos? ||

13 Abundat litera non eadem, ut 'prodest' pro 'proest' et 'siubi' pro 'siubi'; abundat etiam syllaba, ut 'huiuscemodi' pro 'huiusmodi', 'induperator' pro 'imperator', nec non etiam dictio tam in compositione quam in appositione: in compositione, ut Terentius in Phormione:

exadversum ei loco

20 pro 'adversum', et in Andria:

abhinc triennium

pro 'hinc', et in eunucho:

† Emori satius est

pro 'mori'; in appositione quoque, - Virgilius:

23 sic ore locuta est,

2 coniunctarum et] r coniunctionum ex R dictio om. S 24 post accidentium: dicitq. insulesequentibus (sic) passiones vocat de quibus et statim disputat. id est repetitionem. additionem. detractionem et cetera accidentium add. D del. d aut

tem] etiam Mm etiam L et in litura G 6 ut om. O 7 assum MSGL qui] que R 8 Cic. in Catil. or. I 1, 3 fuit fuit] r fuit R cum Cic. cod. Bonn. ista q̄ quondam GL quondam ista codd. aliquot Cic. quondam] r quondam R uirtus in hac re p. codd. aliquot Cic. hac om. S re puplica G 9 pervenit] r prouenit R usque add. d 10 reppetantur GL morae] more R metri SGL dicamus] r dicam R 11 magnus poeta] r magn. R magnus] r magna R alterum magnus poeta Virgilius fuit add. d Iuv. sat. II 6, 641 sq. 13 saevissima] r saecussima R caena GS coena (MO)? 14 Tune] r tone R 15 hic dicitur quemammodum abundat littera non eadem. sic et syllaba et dictio et oratio ante Abundat add. N eadem abundat ut D ut om. O

pro sup. lin. add. m. proest] r prope est R et] l om. M ut GL 16 siubi et gnatus pro natus. abundat SI Habundat M ut ex et corr. D huiusmodi] r huiuscemodi R 18 abpositione D terreni M Ter. Phorm. I 2, 38 cf. Tib. XIII § 5 formione D 19 loco] d locum OD loquo N 20 et] ut L Ter. Andr. I 1, 42 22 Ter. eun. III 7, 2 Mori me satius (satius est Bemb. Bas.)

cf. Phorm. V 8, 63 emori hercle satius est 23 emoris atius M 24 pro appositione D appositione] r appatione R quoque ut (M) Verg. Aen. I 614 post Virgilius: in I aeneidos add. S in X RMDNGL (num ad VIII 5 spectantes?) mori. In

abundat enim 'ore'. idem in XI:

lacrimis ita fatur obortis:

et

Tene, inquit, miserande puer, cum laeta veniret,
Invidit fortuna mihi?

nam cum dixisset 'fatur', supervacuum est 'inquit', nec mirum, cum expletivae coniunctiones quantum ad sensum plerumque supervacue ponuntur. nec non orationes invenimus similiter supervacue positas, ut: 'ibant, qua poterant, et qua non poterant, non ibant'.

5 Contrariae similiter passiones per defectionem fiunt literae et syllabae et dictionis et orationis: literae, ut 'siit' pro 'sivit', 'audacter' pro 'audaciter'; syllabae, ut 'commorit' pro 'commoverit'. Horatius in II sermonum:

at ille,

Qui me commorit - melius non tangere, clamo --,
Flebit;

'deum' pro 'deorum', 'accestis' pro 'accessistis'. Horatius in IIII carminum:

Quae me surpuerat mihi
pro 'surripuerat'; dictionis, ut:

Vrbs antiqua fuit, Tyrii | tenuere coloni,
deest enim 'quam'; similiter:

Haec secum: mene incepto desistere victam?
deest enim 'dicebat'. in compositis quoque idem solet fieri, ut:

Incubueri mari, totumque a sedibus imis.

Vna Eurusque Notusque ruunt

pro 'eruunt'; deest enim praepositio ad perfectionem plenae orationis. in his sunt etiam illa, quibus deest in fine verbum, ut Virgilius in III Aeneidos:

1 abunda¹ Rr habundat MN idem] id est D Verg. Aen. XI 41 sqq.
2 lacrimis] ex lamis corr. M obortis] r abortis RDN 3 et om. OS 4
inquit] r inquit RN miserandae Rr 5 furtuna GL 7 supervacuae
MOSrd supercuae R ponuntur Rr 8 similiter add. l supervacuae OG 9
et ab ipso Prisciano additum videtur Naekio mus. Rhen. 1829 p. 490 sq. (opusc. I 354)
10 e contrariae Mm defectionem G 11 siit] sciit n audacter] r audacter R 12 pro commoverit] r proco R Hor. serm. II 1, 44 sqq. 15 me] om.
G me M clamo add. r 16 flebit] d fleuit MDSGL cf. v. l. lib. X § 16 17
accessis Rr accestis G accessistis GL Hor. carm. IIII 13, 20 III. MG
18 carminum R 20 subripuerat RO ad mg. Virgilius in primo Aeneidos surpuerat. O Verg. Aen. I 12 21 anti^{qua} Rr ruit G 22 post deest enim: quam
— deest enim om. D add. d Verg. Aen. I 37 (deficit Pal.) 23 Haec secum] colonum R del r Haec secum s. loquebatur in mg. r incepto R 24 Verg. Aen. I 84 sq. (def. Pal.) 25 incubuere] r incubuere R 26 nothusque MDNSGL
Notusque ruunt] notus querunt R 27 praepositio e R.Mn praepositio i. e s plenae orationis ad perfectionem N plenae ex corr. r in his sunt] d in his. Sunt DG iis O 28 sunt] l sunt L illa in quibus D uerbum in fine G Verg. Aen. III 489 II] 3 in litura n IU +eneidos in litura d aeneidis R

p. 1037. 38 P.

p. 6. 7 K.

O mihi sola mei super Astyanactis imago;

deest enim verbum ad perfectionem orationis. nec enim apocopam possumus eam dicere, quae fit in plena dictione, sed quae in litera vel syllaba sensu per se carentibus. orationis quoque fit defectio, ut apud Terentium in eunuchis:

Egone illam, quae illum, quae me quae non?

deest enim unicuique constructio plenae orationis: 'egone illam digner adventu meo, quae illum praeposuit mihi, quae me non suscepit heri?' [et si semel dicta oratio bis vel saepius eadem intellegatur, ut 'magna viris gloria est prudentia et fortitudo et pudicitia et iustitia': ubique enim subauditur 'magna viris gloria est', quod semel est dictum.]

Quomodo autem litterarum rationem vel scripturae inspectione vel aurium | sensu diiudicamus, sic etiam in dictionum ordinatione disceptamus rationem contextus, utrum recta sit an non. nam si incongrua sit, solocismum faciet, quasi elementis orationis inconcinne coeuntibus, quomodo inconcinnitas litterarum vel syllabarum vel eis accidentium in singulis dictionibus facit barbarismum. sicut igitur recta ratio scripturae docet litterarum congruam iuncturam, sic etiam rectam orationis compositionem ratio ordinationis ostendit.

Dicimus praepositiva elementa tam in consonantibus quam in vocalibus; sed etiam in syllabis sunt quaedam praepositiva elementa, ut in diphthongis a et e et o praepositivae sunt, ut 'ae, au, eu, oe', i vero et u postponuntur, et aspirationes vocalibus adiunctae in principio syllabarum inveniuntur, ut 'habeo, Hermus, hircus, homo, hora, humus, humanus', et u loco consonantis posita et q et k semper initio syllabarum ponuntur. syllabae quoque praeponuntur, ut 'prae' in principio invenitur semper dic-

1 sola mei] *d* solam ei *D* . super astianactis *MDn* superasti anactis *Nr* superasti inactis *R* super astinactis *G* . 2 verbum] *es* verbum *Ord* est verbum *MDSi* verbum *es* *G* . ad perfectionem] *r* adfectiones *R* . apocopam esse possumus *O* . 3 quae fit in litera *N* . *Ter. eun.* I 1, 20 . 5 enno *G* . 6 egoque ne *N* . quae illum quae me non *MLr* quae illam quae me ** non *R* . 7 constructio] *d* constructio *D* . plenae *r* plene *R* . egone] *r* ego mei *R* . 8 quae me non] quae me * non *D* quae me spreuit quae non *d* quae me spreuit quae me non *N* quae me non dilexit quae non *Q* . 9 et si semel — est dictum *om.* *RODL* *add.* *l.* delenda esse indicavit

m . si *om.* *MG* . bis uel^{ter} sepius *S* uel bis uel sepius *N* bis uel ter uel sepius *G* . 10 est] esse *G* . fortitudo pudicitia *N* . enim *om.* *N* . 11 dictum est *S* . 12 autem] enim *M* . litterarum rationem *r* litterationem *R* . aurium] *r* aurum *R* . 13 deiudicamus *GL* . etiam] *r* eam *R* . disceptamus] *r* disceptam *R* . 14 si incongrua *ex* incongrua *corr.* *D* . solocismum *L* . 15 inconcinnae *M* inconcinnae *O* inconcine *GL* . 16 inconcinnitas] *r* inconcinitas *RGL* . 17 barbarismum (si) *R* . 20 Dicamus *L* . vocalibus] *ex* uobilibus *corr.* *D* . 21 .Sunt *GL* . praepositiva *G* . elementa in diptongis (p in ras.) *M* . 22 a et e et o] *d* a e o *DG* . positivae *G* . ae oe au eu ei. *I* (au *ex* ae *corr.*) *N* . eu ei oe *GL* . 23 adiunctae] *r* adiunctae *S* adiuncta *R* . 24 herimus *G* heremus *L* . hircus *DS* . humanus *add.* *r* . 25 u] *r* eu *R* . et posita *D* . post et k *add.* et *E* (sic coll. *Heini*) *M* . semper — ut prae in *mg.* *l* *** *L* . in initio *MONSdl* in principio *m* . sillabarum *r* sillarum *R* . 26 sillabae quoque praeponuntur *add.* *d* . inueni-
tur (un) *L* .

p. 1038. 39 P.

p. 7. 8 K.

tionum: 'praemium, praeco, praetor, praedium, praelum'. postpositivae quoque, quae a *gm* vel *cm* vel *chm* incipiunt, ut 'agmen, Pyracmon, Menaechmus'; finales quoque, quae in *ls* vel *rs* | vel *ms* vel *ns* terminant, ut 'puls, cohors, hiems, sapiens'. idem etiam in dictionibus invenis. unde et 'praepositiones' nominantur et 'praepositiva pronomina' et 'subiunctiva' vel 'relativa', nec non verba 'subiunctiva', quae magis ab ordinatione nomen acceperunt quam a demonstra|tione, 8 quomodo 'imperativa, optativa'. in oratione quoque hunc modum possumus invenire, quando antecedentia, si coniuncta sequentibus fuerint, vera esse ostenduntur, dum anteponuntur consequentibus per primam orationis 10 coniunctionem, ut si aliquis dicat 'si ambulat Dionysius, movetur Dionysius': si enim convertas, non est verum; non enim, si movetur Dionysius, et ambulat Dionysius necessario, nam potest et moveri et non ambulare.

Elementum est quando in duo dividitur modo syllabico, id est contemplatione temporum, ut 'fīēri' pro 'firi', longa enim vocalis in duas 15 breves divisa est; similiter 'admittier' pro 'admitti', 'farier' pro 'fari'. sed etiam duo in unum coeunt, ut 'tibīcen' pro 'tibiicen'. unde et solum hoc ex similiter compositis paenultimam productam habet, et 'bi-nae' pro 'biunae'. syllaba quoque in duas dividitur, ut 'aulae: aulā'; Virgilius in III Aeneidos: 20

Aulā medio libabant pocula Bacchi,
et 'silta' pro 'silva': Horatius in epodo:

Nivesque deducunt Iovem, nunc mare nunc silvae;

1 ut praemium *GL* proemium *R* praetor] praetor precor *O* pcor *DSG*.
praedium (o) *R* proelium (i) *R* proelium *O* plium *D* postpositivae] *r* Postpositivae
tae *O* Praepositivae *R* 2 cam (i) *R* chm] *r* dim *R* piracmon *L* pyracmon *M* 3 menechmus *MDNSGLr* meechmus *R* quoque] etiam *S* quae om. *O*
uel us uel ms *M* 4 ns] ens *R* terminantur *M?dn* choors *G* et ex coors
corr. *L* hiems] *rd* hiemps *RD* hyems *M* sapiens] *r* rapiens *R* 5 Vnde
etiam praepositiones *O* 6 subiunctiva *M* vel] et *ML* nec non verba etc.]
καὶ ἐν ἐπισημασμένοις, ἃ μᾶλλον ἀπὸ τῆς συντάξεως τῇν ὀνομασίαν ἔλαβεν ἢ περὶ ἀπὸ
τοῦ δηλουμένου Apollonius de synt. 1 2 p. 7, 14 Bk., ubi ex Prisc. καὶ ἐν ὀνομαστικῇ
τακτικῇ ὁρθογραφία *G*. Dronkius mus. phil. VIII 605 8 et optativa *ODN*
possumus hunc modum *G* 11 aliquis] *d* aliqui *D* dicat ut si *O* dionisius
MNSGLr diunisius *R* dionisius *RMDNSGL* 12 dionisius *MSGL* diunisius *R*
dionisius *N* 13 ambulat *D* dionisius *MNSGL* diunisius *R* et moveri] *r*
moveri *R* 14 in contemplatione *N* 15 temporis *G* temporis *L* flere pro firi
N vocalis] *r* uocales *R* 16 diuisa est om. *O* admitier *RrN* ammittier *L*
admiti *Rr* ammitti *OL* et farier *m* 17 coeunt *Dd* tibiicen] *r* tibucen *R*
uel est ex est
18 ex] ex *G* est *Dd* ex *S* habent *S* et] etiam *rn* 19 biunae] *r* bis
una *R* pro aulai *M* 20 Verg. Aen. III 354 cf. lib. I § 50 eneidios *S*
21 aulai in medio *MONSG* bachi *DNLs* bacho *S* 22 silua pro silua *RO* sil-
uae pro siluae *Nr* silua silua *GL* silua silua *D* pro silua silua *S* Hor. epod. 13, 2
epodo *N* 23 Nivesque] *r* Nivesque (N) *S* Navesque *R* Nivesquae *M* Iovem]
io
uocem *Mm* siluae *GL* siluae *D*

p. 1039 P.

p. 8. 9 K.

est enim dimetrum iambicum coniunctum penthemimeri heroicae. sed etiam 9
duae syllabae in unam coeunt, ut Virgilius in VI:

Fixerit acripedem cervam licet aut Erymanthi
Placarit nemora,

5 'acripedem' pro 'aëripedem', tetrasyllabum protulit pro pentasyllabo.
sed etiam dictio dividitur, ut si dicam: 'res publica felix est' et 'res felix
est publica; magister militum fortis, militum fortis magister'. Virgilius
in III georgicon:

septem subiecta trioni,

10 pro 'septemtrioni subiecta'. etiam divisa possunt coniungi, ut 'malefida,
argiletum, huiusmodi, malesana'. orationibus similiter accidentes coniunc-
tiones est quando coniunguntur duas vel plures orationes, est quando sub-
tractae dissolvunt, ut:

Conticuere omnes intentique ora tenebant,

15 Virgilius in II. idem in eodem:

Acamasque Thoasque
Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon;

contra:

alii navalibus ite,

20 Ferte citi ferrum, date tela, impellite remos!

1 coniunctum *add. r* penthemimeri] *r* pentemimeri *M* penthimimere *R* penti-
memere *DGL* pentimemere *d* pentimemere *S* pentimemeri *N* pentimerae *O* heroi-
cae *R* aeroico *GL* 2 unam] *r* una *R* *Verg. Aen.* VI 803 sq. VII. *O*
3 fixerat *Verg. Rom.* acripedem] *rd et ex* acrepedem ut *vid. corr. Verg. Pal.*
acripedem *RLG ex corr.* acripedem (*a*) *N* acripedem *G pr.* ad eripe *D a. e.* ridem
Verg. Med. cervam] *r* teruam *R* licet anterimanthi *L* aut *om. G* autem
R hand *r* erimanti *Rr* erimanti *D* erimanthi *MN* aerymanthi *S* aerimanthi *G*
4 pacarit *S cum Verg. Pal.* placaret *Med.* pacaret *Rom.* 5 acripedem pro acripe-
dem *r* acripedem pro acripedem *L* acripedem pro acripedem *RG* Eripidem pro acri-
pidem *N* protulit pro acripedem tetrasyllabum *S* 6 respublica est felix est pu-
felix est
blica *Rr* res publica *G* 7 publica *G* fortis] *r* foris *R* ē fortis *M* est fortis *GL*
militum fortis *add. d* fortis] *r* foris *R* magister est *MN* *Verg. georg.* III 381
9 trioni] *r Verg. Med. m. alt.* troni *R* tironi *Med. m. pr.* 10 septemtrioni *D*
septentrioni *Ld* septentrioni *G* possunt divisa *S* 11 argiletum] in argiloetum
mut. D argiloetum *M* argiletum *N* malesanus *O* 12 plures] *r* pluras *R* 13
ut *om. O* *Verg. Aen.* II 1 II eueidos *S* 14 intentiquae *Rr* 15 II] III
in *ras. M* *Verg. Aen.* II 262 sq. (*deficit Verg. Rom.*) 16 achamasque *MONGL*
Verg. Pal. m. alt. acamas que *Rr* hacamasque *D* Athamasque *S* achamasq. *Verg.*
Med. thomasque *Rr* 17 Pelidesque] *om. D* peli***que *Verg. Fr.* Neopto-
lemus] *Med. m. alt.* neoptolemusque *I* neoptolomusque *D* neoptolemusque *N* neptu-
lemusque *G* neoptolemus *Med. m. pr.* primusque *R* Machaon] *r* macham *R*
machon: *e D* (*; add. d*) 18 *Verg. Aen.* III 503 sq. (*deficit Rom.*) 19 alii] *ex aliun*
corr. M aliq *d* alii navalibus? ite *Vergilius* 20 citi] *ex cite corr. R* ferrum
sic *Verg. Gud. pro v. l., om. R* ferrum flammis *Mm* flammis libri *Verg. et sic infra*
§ 171 libri omnes, ut hoc loco in archetypo lacuna fuisse videatur uela *RD cf. v.*
l. § 171; ex libris Verg. sic unus Menag. pr. cf. Wagneri ad h. l. adn. raemos *L*

p. 1039. 40 P.
idem in IIII.

p. 9. 10 K.

Litterae transmutantur, ut 'Teucer' pro 'Teucres'; sic etiam syllabae, ut 'displicina' pro 'disciplina', nec non etiam dictio, ut 'plebis tribunus' pro 'tribunus plebis', et 'publica res' pro 'res publica'; orationes quoque, ut 'nutrivit filios ac peperit' pro 'peperit ac nutrit'.^s Virgilius in II Aeneidos:

moriatur et in media arma ruamus,
pro 'in media arma ruamus et moriamur'.

- 10 Praeterea, quemadmodum elementorum alia sunt vocalia, quae per se vocem perficiunt, alia consonantia, quae sine vocalibus perficere vocem nequeunt, sic etiam in dictionibus animadvertimus quasdam ad similitudinem vocalium per se esse dicendas, ut in verbis maxime imperativis vel nominibus vel pronominibus saepe vocativis vel adverbis, quae adiciuntur antecedentibus actionibus vel orationibus, cum clamamus 'bene, recte, diserte' ad illos, qui oportune aliquid agunt vel dicunt. aliae vero dictiones sunt, quae ad similitudinem consonantium sine adiumento aliarum partium orationis, quae imitantur in hoc vocales, proferri ad perfectionem sensus non possunt, ut praepositiones vel coniunctiones. eae etenim semper consignant, id est coniunctae aliis significant, per se autem non. itaque variatur earum significatio ad vim coniunctorum eis, ut 'in' aliud significat, cum accusativo iungitur, et aliud, cum ablativo, 'in urbem' et 'in urbe', 'ad locum' et 'in loco'. coniunctiones quoque copulativae et disiunctivae esse dinoscuntur ab aliis partibus orationis, quae eis sociantur, ut 'vel, aut' non solum disiunctivae, sed etiam copulativae reperiuntur, ut Terentius in eunucho:

1 III. N IIII aeneidos S 2 theucer pro theucres RG theucer pro teucres D theuchre pro theucer N sic] sed ODNLSL 3 ut disciplina G ut disciplina (ci) Lt displicina] cf. U. U. a Crecelio ad August. de dial. p. 13, 1 pro disciplina-
plina Rr 4 plebis (e) D publica res pro res publica G 5 pro peperit
sup. lin. add. M et nutrit (L?) 6 ut virgilius MGL Verg. Aen. II 353
(deficit Rom.) eneidos d enudus D eneidos S 7 moriamur] d moriamus D
in media] rd in media D in media R 8 moriamur] d moriamus D 9 quemad-
modum] r quemadmodum RL 10 vocem perficere M 11 adiciuntur] rd adi-
cuntur R addicuntur ODSGL 12 actionibus vel orationibus] ερεγγείαις Apollon.
de synt. I 3 p. 9, 9 Bk.; verba vel orationibus glossatori debere censuerim, nisi etiam
infra extaret agunt vel dicunt, ubi Apollonius ερεγγεῖσαι clamamus add. d cla-
mus N recte disertae R 13 diserte M oportune R 14 sine] siue G
15 emittantur G inmittantur D proferri om. G, ex proferre corr. R, post possunt
uel ea collocat (O) 16 eae N hae SG ea RL etenim] enim SG 17 id est coniunctae
aliis significant om. Apollon. l. l. p. 9, 16, add. s. Priscianus s. glossator coniunctae]
r coniuncte R significant om. ML 18 Itaque saepe variatur S earum] d
eorum RD coniunctarum NL 19 aliud] d aliud D iungitur add. r abla-
tivo] d ablativo D ut in urbem N 20 * coniunctiones (&) R copulativae
GL 21 disiunctivae (s) L disiunctivae G orationis quae eis sociantur] r
orationibus quae insociantur R 22 disiunctivae] rm disiunctivae (s) L disiunc-
tione R disiunctivae Mm disiunctivae G copulativae GL 23 reperiuntur NL
eunucho

Ter. eun. III 1, 7 sq. cf. lib. XVI § 7 in eunucho] om. G in eū hoc Rr

p. 1040. 41 P.

p. 10—12 K.

vel rex semper maximas

Mihi | [gratias] agebat quicquid feceram; aliis non
item,

pro 'et rex'. Virgilius in III Aeneidos:

5 Aut ante ora deum pinguis spatiatur ad aras,
'aut' pro 'et'. 'que' etiam non solum copulativa, sed etiam disiunctiva
invenitur, ut Virgilius in II Aeneidos:

Aut pelago Danaum insidias suspectaque dona
Praecipitare iubent subiectisque urere flammis,

10 'que' pro || 've'. nec non etiam aliae pro aliis partibus accipiuntur, ne-
que id aliter possumus scire nisi ex adiunctis, ut 'per', si verbo appo-
natur, pro 'valde' accipitur, id est loco adverbii; etiam si nomini coniun-
gatur sub eadem intentionis significatione, ut Terentius in eunucho:

Perpulchra, credo, dona aut nostris similia.

13 'atque' et 'ac' quoque, si adverbio 'aliter' vel 'secus' vel similibus
subiungantur, vim adverbii obtinent, ut Virgilius in III Aeneidos:

Haud secus ac iussi faciunt,

pro 'quam iussi', et 'horrendum clamat' pro 'horrende', nomen pro ad-
verbio, 'sublime volat' pro 'sublimiter'.

20 Solet quaeri causa ordinis elementorum, quare a ante b et cetera; II 12

etiam de ordinatione casuum et generum et temporum et ipsarum
partium orationis solet quaeri. restat igitur de | supra dictis tractare, et
primum de ordinatione partium orationis, quamvis quidam suae solacium
imperitiae quaerentes aiunt, non oportere de huiusmodi rebus quaerere,

1 rex] r sex R 2 mihi maximas NG agebat] r agere RODS, et ipsum,
sicuti gratias ex v. 1 illius scenae repetitum quicquid] sic etiam Ter. Bemb., ut quid-
quid cum D et Ter. Bas. scribere non ausus sim non; id est pro S non pro M
non Vt rex pro N 3 idem R 4 Verg. Aen. III 62 5 spaciatur S 6
Quae (a) R Quae M copulativa G dissimulativa G 7 ut om. S Verg.
Aen. II 36 sq. cf. § 172 8 pylago L 9 iubent Verg. Pal. subiectasque G
subiectisque D 10 quae (a) R uae R uel N partibus aliis M partibus
om. O neque id] r nequid R 11 scire L apponatur] coniungatur in Hura l
12 si etiam si R nec non etiam si SGI, fort. sic etiam si etiam om. O
coniungatur nomini M coniungatur] ex coniungitur corr. L coniungatur O 13
intentionis L Ter. eun. III 2, 15 cf. lib. XIII § 16 in eunucho om. G 14
perpulchra GL credōna R credo munera r dona credo N aut] haud S aut L

similia. Alioquin praepositio ē. Atque S 15 ac] r hoc R 16 coniungan-
tur S obtinent] n optinent RMDNSL Verg. Aen. III 236 Aeneidos om. G

17 Haud] r haut RMDL haut G cf. lib. XVI § 2 ac] aut D acciussi

R iussis G 18 post quam iussi: et pro sic ut terentius in phormione (II 3,
21): Videas te atque illum ut narras add. S horrendum M pro horrende R
pro adverbio posuit N 19 sublimae R sublime volat spectat ad Verg. Aen. X
664 (662) v. ann. ad lib. XV § 5; voc. horrendum saepius hoc modo utitur Vergilius
(v. Aen. VI 288 VIII 632. 732 XII 700), horrendum clamat me legere non memini
20 a] r e R b] b et e N 22 solent Rr restat igitur de supra om. D

add. d 23 Quam^{uis} N suae] siue G solacium] r solatium RDS(MO)

24 de huiusmodi rebus quaerere non oportere S huiusmodi N

suspicientes fortuitas esse ordinationum positiones. sed quantum ad eorum opinionem, evenit generaliter nihil per ordinationem accipi nec contra ordinationem peccari, quod existimare penitus stultum. si autem in quibusdam concedant esse ordinationem, necesse est etiam omnibus eam concedere. sicut igitur apta ordinatione perfecta redditur oratio, sic ordinatione apta traditae sunt a doctissimis artium scriptoribus partes orationis, cum primo loco nomen, secundo verbum posuerunt, quippe cum nulla oratio sine iis completur, quod licet ostendere a constructione, quae continet paene omnes partes orationis. a qua si tollas nomen aut verbum, imperfecta fit oratio; sin autem cetera subtrahas omnia, non necesse est orationem deficere, ut si dicas: 'idem homo lapsus heu hodie concidit', en omnes insunt partes orationis absque coniunctione, quae si
 13 addatur, || aliam orationem exigit. ergo si tollas nomen aut verbum, deficiet oratio, desiderans vel nomen vel verbum, ut si dicam 'idem lapsus heu hodie concidit' vel 'idem homo lapsus heu hodie'; sin subtrahas ad-
 14 quos desiderant casus. ante verbum quoque necessario ponitur nomen, quia agere et pati substantiae est proprium, in qua est positio nominum, ex quibus proprietas verbi, id est actio et passio, nascitur. inest igitur intellectu nominativus in ipsis verbis, quo sine substantia significari non

1 quantum. deorum opinionem *G* 3 stultum est. *ODmn* si] sic *G* 4
 concedant] *r* concedunt *R* etiam] in *O* 5 sicut] *n* Si *N* igitur] enim *M*
 sic] *ex* sicut *corr.* *M* 6 aptae *G* doctissimis artium scriptoribus] *v.* *Apollon.*
de synt. l 3 p. 11, 6 *sqq.* 8 siue his *DNSGL(M)* sine hiis *r* licet in liquet
mut. *G* 9 poene *D* aut] *sup. lin.* et *pr.* *S* 10 fit] erit *M* 11 deficere
 orationem *M* 15 sin] *r* sint *R* subtrahas] *d* subhas *D* adverbium] *r* ad-
 uerbo *R* 16 post concidit *sqq.* usque ad proximum concidit *om.* *R* *add.* *r* 17
 homo *sup. lin.* *add.* *D* *om.* *G* 18 hodie *eras.* in *D* interiectionem ut *S* 19
 cecidit] *m* cidit *M* coucidit (*O*) pronomen ut *S* .-concidit (*O*) post cecidit (*s.*
 concidit): scire autem debemus quod inuenitur oratio et (etiam *Sg* et cum *D*) octo
 partes habens et idem (*s.* defectum *spscr.* *r*) patitur ut si dicam: 'tu quidem pro
 iusto disserens papae (pape *RO*) semper uincis'. (*sqq.* *om.* *Sg*) quamuis ablata prae-
 positione 'pro' et 'iusto', quod est nomen, ita dicatur: 'tu quidem disserens papae
 (pape *libri*) semper uincis', tamen perfecta constabit oratio. *add.* *ODr(Sg)* non
add. *r* post dico trium fere vocabulorum litura in *N* 20 ex *om.* *G* et *L* 21
 constet *NG* tunc *MODNSGLr* 22 sumatur] *s* sumitur *S* 23 ostenditur *G*
 24 ad] *r* ab *R* nominativos] *ex* nominatiuus ut *vid.* *corr.* *M* 25 casus] *r* ca-
 rus *R* post casus: hic de ordinatione partium narrat quare prius nomen et post
 uerbum ponitur *add.* *N* necessario] *r* necessaria *R* 26 quod *spscr.* uel quia
N qua positio *G* positio] *ex* praepositio *corr.* *M* nominium *R* 27 verbi]
ex uerbo *corr.* *D* inest] *r* Idem *R* 28 sine quo *MS*

p. 1012. 13 P.

p. 13. 11 K.

poterat, in prima quidem persona et secunda definitus, in tertia vero, quia innumerabiles sunt personae tertiae, infinitus, nisi excepta fiat actio, sicut 'fulminat, tonat'; ea enim, quamvis non addamus nomen, definita esse videntur, cum ad solum pertineant Iovem. obtinuit itaque, ut eius [id est verbi] nominatione aliae quoque partes 'verba' vocentur, vel ex contrario illarum communem nominationem per excellentiam haec pars quasi egregia propriam possedit. non irrationabiliter tamen illud quaeritur, quare post nominis positionem non eam partem, quae pro ipso nomine accipitur, ponimus, id est pronomen, quae vice nominis cum verbo continet orationem: de quo manifesta || probatio erit haec, quod verborum quoque causa inventa sunt pronomina. nomina enim tertiarum sunt personarum indicativa [id est tertias indicant personas], quippe quae nomina substantiam et qualitatem vel generalem vel propriam significantia similiter in omnibus possunt intellegi personis inesse. omnis enim persona et generalis et specialis capax est substantiae et qualitatis; potest enim 'homo' esse, qui loquitur et ad quem loquitur et de quo aliquis loquitur, et 'Cicero' dici, qui loquitur et ad quem loquitur et de quo aliquis loquitur. itaque quia confusio infinitam faciebat personam, concessit ad sibi aptam, id est tertiam. unde verborum quoque tertiae personae infinitae sunt. nam prima et secunda et praesentes sunt tantum et demonstrativae semper et figurate assumunt nomina, ut 'Virgilius ego', sicut

Ille ego.

possumus tamen etiam illud dicere, quoniam eorum, id est nominum, positiones cum sunt, neque in persona indicativa sunt, id est loquentis, quod est suum primae personae, neque enim sibi imponunt infantes nomina, neque ad ipsos pronuntiantes nominationes facimus, quod est se-

1 secunda quidem et prima persona S definitus] r diffinitus M definitur R diffinitus est nominativus N vero] quoque O 2 tertiae om. N excepta] r excerta R 3 sicut] ut DS 4 Iovem] dm NS obtinuit] n optinuit RNS itaque natus ut d. 5 id est] r et i in ras. posito M idem R id est verbi glossatori debere videtur nominatione] r nominationem R verba om. O 6 illorum RG nominationem communem O haec] r et R 7 egregiam G possidet N irrationabiliter RDO tamen illud quaeritur tamen illud quaeritur L quaeritur illud MO 9 accipitur, ponimus] ponitur accipimus S uice (m) R uiccae M 10 continet] optinet G haec erit N 11 inventa] r inuenta R post pronomina: causa autem antecedit causativum sine dubio add. Sg tertiarum sunt] r tertia sum sunt persum R 12 indicativa] r indicativo R id est tertias indicant personas om. Apollon. de synt. I 3 p. 13, 20 et, ut mihi quidem persuasum est, ipse Priscianus: quare uncis inclusi nomina om OS add. s 13 generabilem Dd 15 substantiae] r substantia R 16 esse qui loquitur homo O qui] et qui N qui loquitur spscr. S post de quo aliquis loquitur: Cicero — de quo aliquis loquitur loquitur om. SG add. g 17 Cloero] r cicero R 18 aliquis M aliquis dicitur. itaque Rr 19 tertiam] g ad tertiam OG 20 praesentes sunt R 21 figuratae RSG 23 Ille ego v. lib. XII § 11 24 etiam add. r id est] r idem R id est nomen gloss. videtur positiones ex positionem corr. R 25 loquentis ex loquentes corr. S 26 primae suum N personae add. r post personae: Neque — secundae personae om. D add. d nomina] r nomen R 27 neque] r nequo R

p. 1013. 44 P.

p. 14. 15 K.

cundae personae. [ergo tertiae sunt nomina personae.] verba autem in tribus erant personis, ideoque excogitabantur pronomina in personas definitas discreta, ut et nominis positionem et verbi ordinationem, id est et substantiam et definitas personas indicarent, ut 'ego scribo, tu scribis': et substantiam enim significat loco nominis positum pronomen et personam verbo sibi adiuncto congruam indicat; itaque nihil prohibet in tertia persona dicere 'Aristarchus legit', quippe cum duae tertiae coniunguntur personae. non tamen ideo tertiae pronominum personae supervacuae sunt, quia possumus in tertia persona ponere nomina. quare enim in tertiis etiam personis inveniuntur pronomina, in partibus ostendetur 17 convenientibus. ergo si supra dicta | ratio vera est, manifestum est, quod || iure praepositum verbum pronomini, quod verbi quoque causa excogitatum est. sed quod est maius, verba personarum, quae per nominativum intelleguntur et sunt indicativa, absolute accipiuntur. quoniam enim pronuntiat 'ambulo' vel 'scribo', non ad discretionem alterius personae definit. 15 pronomina vero nominativi primae et secundae personae ad discretionem alterius personae excogitata sunt, ut si dicam 'ego scribo, tu legis', vel 'ego et tu scribimus, ille legit, tu et ille scribitis, ego lego', et si dicam 'ego et tu intellegimus' nihil addens, ad ceteras omnes personas discernitur. nisi enim discernere aliam personam velimus, 20 non opus est nominativi casus pronomina addere verbo: obliqui enim casus pronominum apud Latinos absoluti sunt omnes. nam Graeci compositum ἐμᾶντοῦ absolute dicunt, ἐμοῦ αὐτοῦ vero discretive, similiter 18 alios casus obliquos. absoluti autem dicuntur, quibus licet et sine discretionem aliarum uti personarum et cum discretionem: sine discretionem, ut 25 'da mihi panem', en hoc nullam discretionem habet alterius personae; sin autem dicam 'da mihi panem, illi autem vinum', discretionem

1 ergo tertiae sunt nomina personae *add. MODNSGL et alia quaedam m. in mg. R, om. R cum Apollonio l. l. 1 3 p. 13, 26, neque add. r, ut non arbitrer, ab ipso Prisciano haec adiecta esse* 2 definitas *M* 3 id est substantiam *RO* 4 definitas

M 5 signi- fican] *Rr* 7 aristarchus *RD* aristarcus *r* coniunguntur *O* 8 non] nec *S* tertiae] *r* tertia *R* 9 quia *add. r* 10 etiam in tertiis *N* 11 manifestum quod *MOSGLd* 12 excogitatum] *r* excogitata *R* 13 maius *ex magis corr. R* 14 et absolute *n* absolute] *r* absolute *R* absolute] *S* 15 discretionem *ex discretionem corr. L* post

personae: definit — personae *om. R add. r* definiti] *M* 16 nominativi *Dd* nominativi casus *n* discretionem *L* 17 excogitatu] *r* excogitate *R* dicam] *r* dico *R* 18 ille legit] *tu N* 20 discere *Rr* 21 est opus *n* pronomina] nomina *R* casus] *r* casui *R* 22 compositum *add. r* post compositum: de hoc pronome plenius loquitur in .II. libro de pronome, ubi prope fluem de recipro- cis et transitivis disserit. *add. D del. d* 23 ἐμᾶντοῦ *ex corr. l* ἐμοῦ αὐτοῦ] in litura *rl* ΕΜΑΥ ΑΥΤΟΥ *M* ΕΜΟΥ ΑΤΟΥ *G* ΕΜΟΥΤΟΥ *ex ΕΜΑΥΤΟΥ corr. d* ΕΑΥΤΟΥ *N* 24 absoluti autem] *r* absolutionem *R* liquet *G* 25 et cum discretionem. et sine discretionem *RrG* 26 en] *In S* persone *add. d* 27 vinum] unum *OD*

p. 1044. 45 P.

p. 15. 16 K.

feci. *in* quo nominativus maxime valet, cum additur verbo, ut 'ego facio hoc, tu facis illud'. cum enim per se 'facio' primam personam ostendat et habeat in se vim nominativi absolutam, additio pronominis discretionem aliquam desiderat alterius personae, ut 'ego lego, tu scribis'. Terentius in Andria:

Vos istaec intro auferte, abite. Sosia,

Adesdum.

idem in adelphis:

Ego tibi intro, ut quae opus sunt parentur; tu | fac,
ut dixi.

10

tamen etiam adiunctionem alterius recipit, ut ostendimus, personae, ut 'ego et tu facimus'. participium etiam oportune post verbum ponitur, ex quo et nascitur, sicut de verbo tractantes ostendimus, quod necessario translationes verborum fiebant in casuales figuras cum generibus, quae eis
15 accidunt, cum verba non possent consequentiam sui praesentare, ut etiam per obliquos casus adiungi possent et sine coniunctione consociari, ut 'me legentē proficio' pro 'lego et proficio'. manifestum autem, quod
20 ipsius quoque positio nominationis, qua participium nominatum est, non bene servaretur, nisi post nomen et verbum poneretur participium, cum ex eis utrisque per confirmationem pendens ea pars accipiebatur, quomodo post masculinum et femininum eorum abnegativum neutrum. nisi enim praepositarum partium patiamur priorem positionem, reliquum est, ut nec participium vocare possimus neque tamen neutrum, quoniam duorum praepositorum generum fit abnegativum. participium quoque necesse
25 est ex quibusdam praepositis partem capiens constare, sed neque aliam recte interponimus partem, id est pronomen vel adverbium vel coniunctionem vel aliam aliquam, cum nullam ex earum proprietate partem capiat participium. post participium Graeci articulum ponunt, quem nos, sicut

1 feci] r facit R ualet in discernendo cum M 2 per se facio] r perfectio R 3 ostendat] r ostendam RMG habet (RO) pronomis R pronominis uim aliquam discretionem G 5 Ter. Andr. I 1, 1 6 istaec *rd* ista et MGL istac O auferte (a) R abite] sic etiam Ter. Bas., m. ant. in et abite mut.; om. RMODN contra ipsum Prisc. de metr. com. § 11 abte G et ex apte corr.

sup. lin. L sosi^a D sossia M fossia G 7 ades. RMOD ades^{du} NL 8 Ter. adelph. III 5, 72 adelvis M aldef G adelphis D 9 ibo] eo Terentius intro] r ultro R utque opus M 11 adiunctionem etiam S adiunctionem] r adiectionem R recepit N 12 facimus. *deinde a tin.* hic dicit de participio quare statim post uerbum ponitur add. N 13 tractantes de uerbo S 14 faciebant R 15 possent] r possunt RL 16 possent] r possunt R coniunctione] d coniunctione D consociari S me legente proficio et legens proficio pro (pro om. G) MONSGLrd 17 Manifestum est autem N autem] d tamen ODS 18 qua participium nominatum est om. Apollon. I 3 p. 16, 1 Bk.; num Prisciano debetur?

post participium: nominatum—participium om. R add. r nominatum] nominatum GL 19 ponetur G 20 ex eis add. r propendens Rr accipiebantur Rr

21 post abnegativum: neutrum—abnegativum om. R add. r et neutrum M 22 patimur DGL 24 fit] sit L 26 interponimus] r inpo R 27 nullam] r nulla R proprietate R proprietatem MS capiat] r capiet R 28 post participium a tin. Hic incipit tractare de pronome. N participium autem N

20 in pronomine ostendimus, non habemus. nam 'idem', quod significat ὁ αὐτός, et 'qui', ὅστις, quamvis videantur quantum ex interpretatione et praepositivos et subiunctivos habere articulos, tamen, sicut latius docuimus, cum de pronomine tractabamus, non sunt articuli; 'hic' vero et 'haec' et 'hoc' indubitanter pronomina sunt, quae nisi in declinatione nominum a grammaticis loco articulorum non recipiuntur. nec mirum, cum apud Graecos quoque articuli inveniantur loco pronominum positi, ut apud Homerum:

ὁ γὰρ ἦλθε θεὸς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
pro οὗτος γάρ,

ὅς γάρ ῥα μάλιστα

10

Ἦνδ' ἀνε κηρύκων,

pro οὗτος γάρ,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,

pro τοῦτον δέ.

15

Quod autem post participium pronomen sequi debet, non est quaestio, cum paene post nomen debeat poni, nisi propter supra dictas causas. apparet autem etiam, quod praepositio non primam habens positionem neque antiquiorem aliis dictionibus post supra dictas ponitur, unde neque nomina||tionem a propria aliqua significatione accepit, sed quia supra dictis 20 praeponitur partibus, quae si non ante sint, neque ea constare possit — quod etiam de participio diximus —, ex quibus etiam ordinationem accepit: scilicet cum modo per appositionem, modo per compositionem praeponitur

1 non habemus om. S 2 ho αὐτός N ὁ αὐτός G οὗτος R hoc hic N 3
subiunctivos M articulos ex articulos corr. R latius ex laeus corr. D 4
uero ut haec r 5 et hoc] m et h M 8 apud Homerum om. S Hom. Il. I 12
Od. XVII 172 sq. Il. I 84 etc. 9 ὁ γάρ — pro τοῦτον δέ] ἢ D
ΟΤΑΡΝΑΘΕΑΣ ΕΠΙΝΗΑΣ ΑΧΑΙΩΝ PRO ΟΥΤΟΥ ΓΑΡ ΟC ΡΑ ΜΑΛΙCΤΑ ΗΝΔΑΝΗΚΕΡΙΚΗΚΩΝ PRO
ΟΥΤΟC ΓΑΡ ΤΟΝΔΑΤΙΑΜΕΤ ΒΟΜΕΝΟC ΠΡΟCΕΦΗ ΤΟΔΑC ΩΚΙC ΑΧΙΑΛΕΙC PRO ΤΟΥΤΟΝ ΔΕ. R
ΘΕ ΘΑC ΕΠΙΝΕΑC ΑΧΑΙΩΝ ΘΑΡΑ (i. e. ὁ γάρ ἦλ ex v. initio ad finem reiectum) PRO
ΟΥΤΟΥ ΓΑΡ ΩCΡΑ ΜΑΛΙCΤΑ ΗΝΔΑΝΗΚΗΡΑΥΝ PRO ΟΥΤΟC ΓΑΡ ΤΩΝ ΔΑΠΑΜ. & ΒΩΝΗΝΩCΤΡΟC.
PRO ΕΥΤΟ ΔΑCΩΚΙCΑΧΙΜΗC PRO ΤΟΥΤΟΥ. M ΟC ΑΡΗΑΕ ΕΑCΕΝΝΑC ΑΧΑΙΟΝ PRO ΡΟΥΡΑΡΟΡΑ
ΜΑΛΙCΤΑ ΗΝΑ. ΑΝΕΚΕΡΙΚΟΝ ΡΟΥΤΟC ΤΟΝΔΑΤΙΑΜΕΤ. ΒΟΜΕΝΟC ΠΡΟCΕΦΕ ΤΙΟΔΑC ΩC ΑΚ. | Hic
dicitur quomodo pronomen debet sequi participium N ΟΤΑΡ ΕΛΘΕ ΘΑC ΕΠΙΝΕΑC ΑΧΑΙΩΝ
PRO ΟΥΤΟΥ ΤΑΡ ΟC ΡΑ ΜΑΛΙCΤΑ. ΜΑΔΑΝΗ. ΚΕΡΙΚΩΝ PRO ΟΥΤΟC ΤΑΡ ΤΩΝ ΔΑΠΑΜ. εἰ. ΒΟΜΕΝΟC
ΠΡΟCΕΦΕΤΟΔΑC ΩΚΥC ΑΧΥΜΕΙC. PRO ΤΟΥΤΟΥ ΔΕ. G Ο, ΓΑΡΝΑΘΕΑC, ΕΠΙΝΝΑC ΑΧΑΙΩΝ PRO
ΟΥΤΟC ΓΑΡ, ΟC, ΓΑΡ ΜΑΛΙCΤΑ ΗΝΔΑΝΕ ΚΕΡΥΚΩΝ PRO ΟΥΤΟC ΤΑΡ ΤΩΝ ΔΑΠΟΝΕΙΒΟΜΕΝΟC ΠΡΟC
ΕΦΗ ΠΟΔΑC ΩΚΥC ΑΧΙΑΛΕΥ PRO ΤΟΥΤΟΝ ΔΕ L passim corr. ab l ΟΓΑΡΝΑΘΕΑCΗ | ΜΝΝΑC
ΑΚΑΙΩΝ | ΟC ΓΑΡ ΜΑΛΙCΤΑ | Ν-ΔΑΝΕ-ΚΕΡΥΚΟΝ. | ΟΥΤΟC ΓΑΡ ΤΩΝ. | ΠΑΜΕΙΒΟΜΕΝΟC | ΟC ΕΦΗ ΠΟΔΑC |
ΚΥCΑΚΥΑΛΗΥC | ΤΟΥΤΟΝ ΔΕ ad mg. post circumcisum, ut singulis lineis singulae binaeve
litterae desint, s ΕΠΙΝΝΑC S 11 ὅς γάρ — pro οὗτος γάρ om. S ΟCΡΑ ΜΑ-
ΛΙCΤΑ O 14 προσέφη — Ἀχιλλεύς om. S 15 pro ΤΟΥΤΟΝ ΔΗ O 16 partiti-
pium M 14 prosequi N 19 ponitur] bene ponitur NSG κατελέχθη Apollon. I
3 p. 17, 20 20 quia a supradictis proponitur Rr 21 ne constare L 22 ac-
cepit] accepit Rr coepit DG cepit SL 23 oppositionem Rr apositionem D appo-
sitionem LI

ante actis partibus. ergo natura quidem posterior est, constructione vero principalis.

Adverbium vero quod verbi est vi adiectivum, positio, id est nominatio, quodque eius ostendit. quomodo igitur in secundo loco verbum post nomen, sic etiam adverbium in secundo loco post praepositionem bene ponitur, quae per appositionem dictionis vim sibi defendens praepositur nominibus vel aliis casualibus: composita enim vim dictionis non habet, concedens in eam, cui adiungitur.

Post supra dicta vero omnia coniunctio iure accipitur, cum nullum possit per se significare sensum absque supra positarum dictionum materia, quomodo corporum quoque vincula inutilia sunt, si non sint corpora, quae ab eis vinciantur.

Possumus autem et amplioribus rationibus de ordinatione partium demonstrare; sed quia non de ea propositum nobis est, sufficiat hucusque dicere.

Illud etiam primum quaerendum, antequam de constructione singularum orationis partium tractemus, quare interrogativa dictionum in duas partes orationis solas concesserunt, id est in nomen et in adverbium, et quare non in unum nomen et in unum adverbium, sed in ampliora, ut 'quis, qualis, uter, quantus, quot, quotus, quotenus, cuius, cuias, qualiter, qua, quo, ubi, quando, unde'? an haec etiam approbatio est, principales duas esse partes orationis nomen et verbum, quae quando in notitia non sunt, habent de se interrogationem frequenter accipiendam? inveniuntur autem in pluribus, sicut ostendimus, et nominibus et adverbis propter rationem huiusmodi, quod in his solis dubi-

1 posterior est] r posteriorem R uere D 2 post principalis: Hic de adverbio tractat inserit N 4 in secundo — adverbium add. l post nomen uerbum l post nomen] post nomen est ONSGd pronomen est D 5 in secundo loco om. O secundo] d secundo D post] ex corr. d p+++ (rae?) D 6 appositionem] d appositionem D nominibus] omnibus d 7 casualibus] r casualibus R non om. R add r non habet om. G concidens (M) 8 eam] eandem N post adiungitur: Illic de coniunctione add. N 9 omnia] r nomina R 10 possit] d posset RMDSGL sensum (u) R suprasitarum G 11 corporum quoque] r corporumque R sint] d sunt D corpora om. G 12 uinciantur in litura d uinciantur MNGL 14 propositum (s) Dd 15 Hic dicitur qua (sq. litura) inscr. N

17 tractaremus S dictione D 18 concesserunt D id est om. S et adverbium N adverbium] r uerbum RS 19 non in unum non in unum nomen S et unum SGL 20 qualis] talis O uter quantus] r utrum quantum R quot om. S quotenus NL 21 qua] l quaquam Rn quam qua ONS qua quamobrem M quamquam D quam GL an quare (v. § 25) qua? quando quomodo unde quotiens N unde quotiens MOSGrd et in mg. quotiens add. L v. § 25 est etiam approbatio L 22 approbatio D approbato M principalis G esse om. S partes orationis esse O 23 quando in notia S sint L frequenter] d frequenter D 24 sicut G et nominibus] r et in nominibus RN 25 et in adverbis N huiusmodi S quod — qualitatibus om. Apollon. l. l. 1 3 p. 19, 7; num ab ipso Prisciano addita sunt? in his solis] d in solis D

p. 1046. 17 P.

p. 19. 19 K.

23 tatio potest fieri substantiae vel qualitatis. nam substantiam affirmamus suppositi quaerentes dicimus 'quis movetur? quis ambulat? quis loquitur?', cum manifestus sit actus, id est motus vel ambulatio vel loquella, persona vero agens incerta; ideo subiectiones nominativae sunt appellativorum vel propriorum, propriis manifestantibus etiam generalem substantiam. respondemus enim vel 'homo ambulat' vel 'equus' vel 'Trypho', in quo etiam 'homo' intellegitur, vel etiam pars subicitur, quae pro nomine accipitur, sed nomine proprio, id est pronomen, quando dicimus 'ego'. et quia incerta erant accidentia praepositis nominibus ipsum enim per se 'quis' interrogativum nomen substantiam solam quaerebat, cui accidebat quale et quantum -, excogitabatur etiam de his interrogatio, cum qualitate quaerentes dicebamus 'qualis', quantitatem vero 'quantus', numerum vero 'quot' et 'quotus' et 'quotenus', et per derivationem, quae apud Graecos non est, possessivum 'cuius, cuius, cuium' et gentile 'cuias', cuius nominativum etiam 'cuiatis' communi genere antiqui proferebant. Plautus in Poenulo:

Quid sit, cuiatis, unde sit, ne parseris. -

Quid est? cuiates estis? aut quo ex oppido?

Idem in Menaechmis:

Rogitant, cuiatis sit [aut quo ex oppido].

24 Ergo si praenoscitur, quis sit, id est si de substantia sciamus et qualitatem quaerimus, tunc supra dictis utendum est, ut puta 'quis legit? Trypho; qualis? sapiens, doctus'; vel 'uter, grammaticus an orator?' et in omnibus quaerendis, quae possunt accidere per adiectivam significationem eis, quae ad interrogationem 'quis' referuntur, 25

uel solat uel
1 potest N * (&) L uel qualitatis uel quantitatis Gdn subpositi RMS
3 manifestum G 4 loquela RONG loqia L ideo om. G 5 appellativorum D
i. nominibus
propriis Nn propriis nominibus Sr 6 vel equus om. Apollon. l. i. p. 19, 15
ei possit Prisciano obtrusum videri aequus R 7 Trypho] d tripho MNSGL ty-
pho D quo triphone etiam N 8 sed nomine om. MS id est pronomen om.
Apollon. l. i. p. 10, 17 et f. ipse Priscianus 9 inserta D 10 ipsum] r ipse R
quaerebat om. G 11 de his] d deis D 13 numerum etiam quot N quot]
d quod D quotenus L 15 cuium] cuum R cuias est. S nominativus G
communi] d communi D 16 proferebant antiqui G Plaut. Poen. V 2, 33 sq.
cf. lib. XII § 20 paenulo RMNG penulo DS penulo L 17 ** Rr parseris R
pars eris S uel t pars eris G pars erit L 18 Quid est] r quidem R cuiatis Rr
ex quo S 19 Plaut. Menaechm. II 2, 66 (v. 341) menecimis RMNSGL pr.
menecimis L ex corr. menecimis D 20 Cogitant S Rogant Plaut. Palat. vet.
sit aut quo (que R) ex oppido Rr.MONSGL sit aut ex quo oppido N sit, quid (quod
l'et. m. alt.) ei nomen siet Plantus 21 quis] r quid R 22 qualitem G ut-
putas M utpote L 23 tripho RNSG sapiens ex corr. d uel doctus uter M
vel uter] haec seu ex eg. lect. uter om. Krehlius, at v. Skrzeczka die Lehre des Apollo-
nius Dyscolus von den Redetheilen, Regim. Pruss. 1853. I. p. 24 uel utrum O 24
an] aut S uel in litura n an orator] r honoratur R cominibus (u-i) R
Hoc et in Grill 25 eis] r his R eis nominibus S quis] qui si G referantur]
d referantur D

p. 1042, 48 P.

p. 19, 20 K.

nominiibus. est tamen et cum substantia et qualitate in ore posita et aliis coaccidentibus additur interrogatio, pertinet ad proprietatem nominis, ut si dicam 'quis est ille Romanus formosus et magnus?' possum enim, videns aliquem, scire eius et substantiam et gentem et qualitatem et quantitatem, proprietatem vero solam quaerere. quod ostendit Virgilius in VI:

Atque hic Aeneas - una namque ire videbat

Egregium forma iuvenem et || fulgentibus armis,

Sed frons laeta parum et deiecto lamina vultu -:

10 Quis, pater, ille, virum qui sic comitatur euntem?

et substantiam enim et qualitatem videns et quantitatem, tamen proprietatem quaerens 'quis' dicit.

Adverbia quoque feruntur ad ignotos affectus vel per qualitatem, 25 cum dicimus 'qualiter legit?' reddentesque ei adverbium, quod adiectivi vice fungitur verbo, respondemus 'bene, rhetorice, sapienter'. sin autem non qualitatem quaerimus, sed tempus, in quo actum est aliquid, dicimus 'quando?' eique iterum redditur 'heri, nuper, pridem'; vel locum, in quo aliquid geritur, 'ubi? quo? qua? unde?' sed 'ubi' in loco, 'quo' ad locum, 'qua' per locum, 'unde' de loco significat. 20 videmur tamen etiam substantiam ipsius actus quaerentes dicere 'quid agit?', cui respondetur 'nihil' vel 'currit, loquitur' ['quomodo et quantitatem quaerentes dicimus 'quantum currit? multum, parum'. causam quoque quaerentes interrogativis utimur, ut 'cur? quare?', numerum etiam, ut 'quotiens?', ad quod ex omnibus numeris adverbia reddi possunt, 'ter, quater' et reliqua, praeterea 'totiens' et 'multotiens' et 'saepe, saepius, saepissime', quae sunt infinita]. quam-

1 nomiuiibus] N, Apollon, l. l. 1 3 p. 20, 5. om. MS nomina L nomina RODG
quando post tamen add. sed del. M, in mg. add. l cum et ODS uel quando cum G po-
site Rr 2 quoaccidentibus Rr coaccidentibus D coaccidentibus L interrogatio
add. r nominis om. O possum M 4 et eius N substantiam] d substan-
ciam D 5 quod] r que R 6 Verg. Aen. VI 861 sqq. 7 una unaque M
8 egregium formam Verg. Fr. 9 Sed frons] r deferos R frons ex fraus corr.
Fr. m. alt. lumine GL flumina Verg. Pal. 10 Quis] r qui R comitatur] r
comitetur ML comitetur R comittetur G 11 videns et qualitatem N tamen]
tantum G proprietatem R 12 dicit S 13 ignotos affectus] r ignotus effec-
tus R ignotos effectus (uerbi in mg. add. l) Ll uel om. S per add. r qualitatem
quidem cum GL 15 fungitur cum verbo d respondemus] r respondentes R
rhetorice] r rethoricae R rethorice DNSGL 17 eique] r quoque R 18 in om.
MDNSGL aliquit R qua] quam G 19 qua] quam G de om. RG add. r
20 Videmus G videmur—infinita om. Apollon, l. l. 1 3 extr. 21 responderetur]
r responderetur RM loquitur currit G uel loquitur ONLd quomodo—in-
finita om. RMGL add. R m. rec. g 22 quantum om. G parum] parum s
23 utimur cur N 24 ad] d at D 25 ter] ut ter NSd ut uter g quater ter S
praeterea—infinita om. D add. d totiens multotiens R m. rec. tociens multo-
ciens d multotiens i; sepe N 26 et saepissime O post infinita: ad quociens
referuntur add., Quomodo et quantitatem querentes dicimus. quantum cucurrit? mul-
tum. parum. sup. lin. ascr. d

p. 1048. 49 P.

p. 20. 21 K.

obram igitur praepositae partes [id est interrogativae] vel nominativae
 fiunt vel adverbiales, ostendimus. quorum de constructione in sequen-
 26 tibus demonstrabitur. ergo quia reliquae partes orationis ad nominis et
 verbi constructionem referuntur, ex quibus etiam nominationem habue-
 runt, oportet de singulis tractare, id est et de eo, quod in loco sumitur
 vel assumitur, ut pronomen loco nominis sumitur, ut 'ego feci', assumi-
 tur nomini, ut 'Virgilius scripsit bucolica, ipse scripsit etiam georgica',
 et de eo, quod assumitur solum, ut adverbium verbo vel coniunctio verbo
 et nomini, et praeterea de participio, quod loco verborum sumitur et cum
 verbis assumitur. sed quoniam Apollonius de constructione, id est 10
 περὶ συντάξεως, scribens ab articulis, qui nominibus adhaerent, coepit,
 nos quoque ab eis, quae loco articulorum sumi possunt apud nos, inci-
 piamus. ||

III 27 Articulus secundam notitiam suppositorum demonstrat. si enim dicam
 ἄνθρωπος ἦλθεν, primam notitiam ostendo; sin ὁ ἄνθρωπος ἦλθεν, se- 15
 cundam. deficit autem praepositivis articulis lingua Latina. nam pro-
 nomen 'hic', quod grammatici in declinatione nominum loco praepositivi,
 ut dictum est, ponunt articuli, numquam in oratione sensum articuli habet.

Vnum solum pronomen compositum invenitur apud nos, τὸ 'idem',
 quod secundam notitiam eiusdem personae significat, cuius interpretatio 20
 apud Graecos cum praepositivo articulo relativum pronomen habet, ὁ αὐ-
 τός. et apud illos quidem duae partes orationis sunt ὁ αὐτός, ὅ, quod

1 praepositivae NS id est interrogativae om. Apollon. l. l. p. 22, 1 2 fiunt]
 sunt O ut ostendimus L quorum] uel quarum add. n quarum O? 3 quia]
 uel quot
 ex quae corr. L quia G ad add. r 4 feruntur S referuntur L 5 de add. r
 et om. G 6 vel assumitur om. R assumitur ut ergo feci ut pronomen loco nominis
 sumitur
 nominis sumitur assumitur Dd loco quidem nominis S sumitur nominis O
 assumitur uero nomini S 7 ut om. ML bucolica* (m) R bucolica GL ipse
 om. O etiam georgica scripsit GL etiam georgica] r et georgicam R 8 et
 de eo] Gd et ideo in mg. G et de eo oportet tractare de eo quod M
 assumitur Dd ut] r et R 9 praeterea] rd propterea R praetere D de] r quod
 de G ad R uerbo sumitur S et cum uerbis assumitur om. R, in mg. add. r
 10 post assumitur: Incipit de constructione. add. N appollonius RODG v. Apol-
 lon. de constr. l 4 p. 22, 15 sqq. Bk. 11 ΠΕΡΥ G ΠΕΡΙ CΥΝΕΘΟΣ R ΠΕΡΙCΥ-
 ΝΤΑΞΕΩC S ΠΗΡΙCΑΝΤΑΞΗC N qui] r quae RSGL cepit S cepit N 12 habetis D
 incipiamus. articulus] r accipiamus articulos R 14 Articulus] d Articuli no-
 men D secundam] r secundum R secundam D suprapositorum M supraposito-
 rum L 15 ΑΝΤΡΩΠΟC RSD ΑΝΤΡΩΠΩC N ΑΝΤΡΩΠΟC G ΑΝΤΡΩΠΟC L ΗΑΘΕΝ L
 ΗΑΘΕΝ l ΗΑΘΗΝ RG ΗΑΘΗΝ N ΗΑΘΕΝ M ΑΝΤΡΩΠΟC SGL ΑΝΤΡΩΠΩΝ N ΗΑΘΕΝ
 GLr ΗΑΘΕΝ l ΗΑΘΕΝ M ΗΘΗΝ N ΗΑΘΗ R secundam] d secundam D 16 defe-
 cit G lingua G 18 ponunt] r pronunciat R sensum] r sensu R habent
 Rr 19 τὸ idem] r totidem RG l τὸ idem in mg. G 20 secundum S noti-
 ciam D 21 prae positio Rr ὁ αὐτός] l ο. ΑΙΤΟC GL 22 ὁ αὐτός] l ο. ΑΙΤΟC
 GL ΟΑΥΕΩC et N quod ex corr. r

p. 1040, 50 P.

p. 21. 22 K.

est articulus praepositivus, et *αὐτός*, quod est pronomen relativum; apud nos vero una pars est composita ab 'is' et 'demum' per apocopen 'um', quomodo 'exin' pro 'exinde' et 'dein' pro 'deinde'. 'qui' vero, quod interpretatur *ὅστις* — quod est subiunctivus articulus cum nomine infinito apud illos, apud nos vero una pars et simplex, quae relativa est τοῦ 'quis' infiniti vel interrogativi —, potest subiunctivi loco articuli accipi, quomodo et Graeci τὸ, 'ὅστις' frequentissime ponunt loco ὅς articuli subiunctivi, nisi in dividendis: in illis enim nec nos 'qui' nec illi ὅστις ferunt. ~~sed~~ illi articulis subiunctivis utuntur, nos vero pronomnibus vel nominibus, ut τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν εἰσιν ἀγαθοί, οἱ δὲ πονηροί; nos 28 dicimus 'hominum hi sunt boni, illi mali' vel 'alii sunt boni, alii mali'; τῶν δύο Αἰάντων ὃς μὲν Τηλεμῶνος, ὃς δὲ Οἰλέως υἱὸς ἐγένετο, 'duorum Aiacum alter Telamonis, alter Oilei filius fuit' vel 'hic Telamonis, ille Oilei filius fuit'. (et sciendum, quod in huiusmodi constructione dividuo- 15 rum, si per praesumptionem, id est κατὰ πρόληψιν, praepositur plurale verbum ad utrumque sequens, licet nominativum anteferre, ut 'aquilae devolaverunt, haec ab oriente, illa ab occidente'; sin ad ea, quae dividuntur, singulariter verba consequentur, genetivum oportebit praeponi pluralem dividendum, ut 'aquillarum altera devolavit ab oriente, altera ab occi-

1 αὐτός G 2 pars orationis est et est N ab his Rr um] om. MO ++ L oc
4 subiunctivus G 5 et] r est et RMON τοῦ] l τοῦ L 7 et om. O loco hic
articulis subiunctivis subiunctivi Rr 8 enim add. r ὅστις] r οὗτος R
ὅστις ferunt] referunt octies N 9 ferunt] R gloss. ponunt spscr. r referunt rell.
10 τῶν] g τὸν Gr gr. τὸν S τοῦ N ἀνθρώπων ex ἀνθρώπο corr. L ἀνθρώ-
πων S ἀνθρώπων οἱ μὲν D ἀνθρώποι μὲν Rr ἀνθρώπων οὖν μὲν N ἀνθρώποι
μὲν G οἱ μὲν ἀγαθῶν N οἱ om. R οὖν N ἀπὸ R ἀπὸ r πονηροί RMS
πονηροί N nos autem dicimus MN 11 illi autem mali S vel] et O 12
τῶν] r τὸν R τὰν G græc. τὸν S τοῖν (M) αἰο Mr ἀπὸ R ἀπὸ S ἀπὸ N ἀπὸ
O δύο — ἐγένετο add. l αἰάντων (MO)? ἀπὸ τῶν τὰν N αἰάντων
DSI. cf. Apollon. de synt. p. 35, 4 sqq. Bk. ὡς N o (O) μὲν] r με N
μὲν G Τηλεμῶνος DSGE θεμῶνος N ἀπὸ O οὗτος SL ὡς N οὗτος
Rr οὗτος G οὗτος ἐτονότο R οὗτος ποσειδόνος r πῶς MN πῶς SI τίος G
ἐγένετο D ἐγενότο G ἐγονότως N 13 Aiacum] r aicum R αἰα. cū, D
alte oilei R olei GL telamonis R 14 olei GL filius sup. lin. add. L
huiusmodi S 15 si per] r semper R per] g in G praesumptionem] l
insumptionem L κατὰ πρόληψιν r κατὰ πρόληψιν N κατὰ προαίρεσιν g κατὰ
τίττοναι G πρόληψιν] in ras. l πρόληψιν RD πρόληψιν d Preponitur
D 16 utrunque GL aquilae] r aquila R 17 occidente ad R in mg. ne sit
transcensio
yperbaton. sin add. r ne sit yperbaton add. O post occidente: nisi sit hiper-
baton add. S 18 consequentur] in mg. add. r consequantur NSO oport-
tebit] s oportebat S 19 ad dividendum N oriente altera ab M hoccidente
Rr post occidente ODNr add. potest tamen et singulare tam in singularia quam
in pluralia dividi. et e contrario quam supra dictum est, si singulare verbum praepo-
natur, licet nominativo uti, ut 'genus humanum est partim bonum, partim malum'.
sin genetivo proferatur quod dividitur, necesse est verbum ad ea quae dividuntur pro-
ferri, sive sint ea singularia sive pluralia, ut 'generis humani hoc est bonum, illud
malum' et 'generis humani hi sunt boni, illi mali'. (tamen singulare habens pfrum
significationem tam in N singularea tam in singularia, ad singularia spscr. et no-
mina et verba et pronomina r quam] quod O si O proferatur pro dividitur S

p. 1050 P.

p. 22. 23 K.

dente'; nec mirum hoc fieri, cum verbum sive praepositum sive consequens iure sibi exigat nominativum. itaque si et | quod dividitur et illa, in quae dividitur, volumus per obliquos casus proferre, necesse est participio uti, quod loco verbi accipitur obliquis adiungendum, et transitionem facere, ut 'aquilarum volantium, alterius ab oriente, alterius ab occidente, similis est celeritas' vel per dativum 'aquilis volantibus, huic oriens, illi relinquitur occidens' et accusativo 'aquilas volantes, hanc oriens, illam misit occidens'. auctoritas tamen veterum est, quando pro genetivo plurali nominativum praeponit, quamvis ad sequentes res, id est divisas, singulariter verba redduntur, ut Homerus:

Οἱ δὲ δύο σκοπέλοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,

cum ars exigere genetivum dicere, id est τῶν δὲ δύο σκοπέλων, pro eo nominativo est usus. similiter si quis dicat 'duo fratres, alter maior, alter minor est', vitium facit, debuit enim dicere 'duorum fratrum alter maior, alter minor est' et 'duorum oculorum alter dexter, alter sinister est', non 'duo oculi alter dexter, alter sinister est'. Livius in XXXXI: periti religionum iurisque publici, quando duo ordinarii consules eius anni, alter morbo, alter ferro periisset, suffectum consulem negabant recte comitia habere posse.) sed interest etiam hoc, quoniam apud illos ὅς loco

proferatur diuidendus N proferre N sive pluralia] sup. lin. add. N seu pluralia O ut ex et corr. D hi sunt S hi sunt boni hi sunt mali N) 1 verbum praepositum, om. siue (M) praepositivum G et ex praepositivum corr. S 2 exigit sibi O exigit ut dictum est nominativum SI si et] l et si NL 4 id quod N obliquis] r abliquis R 5 "alterius ab occidente alterius ab oriente R 6 post aquilis volantibus voce. huic — aquilas volantes om. R add. r 7 origens D accusativum Od 8 misit L 9 res] RES D divisas] r disa R 10 singulae G reddantur D Homerus ἐν τῷ μ' Ὀδυσσεύς (ὄδυς. edd. ante Krehl.) edd. inde ab α (M?) Hom. Od. XII 73; edd. ante α inde a 2 huius versus loco inserunt versus Hom. II. XVI 317 sq. corruptissime scriptos tisque proxime sequentia adaptant 11 Οἱ δὲ] GRÆC. ΟΙΔΕ S ΟΥΔΕ G δύο] sic etiam § 148 et ap. Apollon. de synt. p. 35, 22 et p. 93, 16 Bk., al. δύο; ΔΙΟ R ΔΥΟ S δύο O? ΚΟΠΕΑΟΝ + ΜΕΝ r ΜΗΝ G οὐρανὸν] ΟΥΡΑΝΙΟΝ G ΕΥΡΑΝ RMNG ΕΥΡΑ in rus. sex fere litt. l εὐρὺν ἱκάνει] ΕΥΡΑΚΑΝΕΙ S ΙΚΑΝΕΥ M ΙΚΑΝΕ* L 12 exigeret (g) R ΤΟΝ SL τῶν δὲ δύο] ΤΟΒΑΒΑΙΟ N ΔΙΟ R ΔΥΟ S ΔΟΥΟ G et in ΔΟΥΟ corr. L δύο O? ΚΟΠΕΑΟΝ RSN 13 qui G dicat] r diat ni f. R &

14 est — minor est om., in mg. inf. est. vitium facit. Debit enim dicere duorum fratrum alter maior alter minor est add. m. alt. R 15 maior est (?) alter minor est O dexter N 16 post sinister est: homerum secutus sup. lin. ascr. S, voce. non duo — sinister est om. NSM 17 Livius tamen in S XXXI ODN uel in XL primo spacr. d Liv. ab u. c. lib. XXXXI 18 (22), 16, ubi h. l. in lacunam suo iure inseruit Sigonius, cf. infra § 150 periti] r toriti ni f. R religionum G iurisque Rr puplici G 18 duo om. R add. r huius GL morbo alter alter ferro O 19 perisset NS ex corr. perasset G pccer S pr. negabat S recte om. libri § 150 praeter L comitia] r cumitia R largitio bonorum comitia O festiuitates comitia N 20 interest] s. inter ar̄ et qui sup. lin. add. s post etiam: hoc oc articulum subiunctivum et qui add. L hoc inter oc articulum subiunctivum et qui M hoc oc. articulus subiunctivus et qui DSG articulos subiunctivus. Et qui Rr hoc inter oc quod est articulus subiunctivus et qui N to oc articulus subiunctivus et qui O ὅς] *oc (h) R

p. 1050. 51 P.

p. 23—25 K.

etiam pronominis accipitur demonstrativi, | quod significat apud nos 'hic',
 οὗτος. quoque hoc idem, id est τὸ αὐτό, nominant μόγις,
 id est tantam particulam, quando pro οὗτος accipitur, quod proprie
 est apud nos 'qui', ut 'qui interficiet tyrannum, || praeium accipiat'.
 et necesse est, eandem hanc esse partem orationis quam 'quis', cum
 etiam obliqui in omnibus similes sunt eorum casus absque accentibus.
 et 'qui' quidem pro 'quis' infinito vel interrogativo accipitur, 'quis'
 vero pro relativo nunquam. quomodo ergo 'qualis' et 'quantus', sive
 interrogativa sint sive infinita sive relativa, quamvis mutantur accentus,
 non sunt diversae partes, sic neque supra dicta. sed latius de eorum
 potestate, cum de pronomine scribebamus, tractavimus.

Hoc idem, id est 'qui', quotiens subiungitur nomini, quomodo οὗτος v 30
 apud Graecos, necesse est non solum ad nomen praepositum, sed etiam
 ad id subiunctum alterum eum proferri, ut 'virum cano, qui venit'.
 si nominativo nominativus adiungitur, ad eandem personam verba referun-
 tur: 'homo venit, qui scripsit'; sin duo obliqui sunt, ad aliam per-
 sonam transitio sit verborum vel in se reciprocatur, ut 'hominem, quem
 vitupero, accuso' et 'memet, quem vitupero, accuso'; sin alterum
 sit nominativi, alterum vero obliqui, ad nominativum non fit transitio
 verbi ab alia persona ad aliam, ad obliquum vero fit, ut 'homo venit,
 quem accuso' vel 'hominis misereor, qui venit'. omnia tamen, quae
 in transitione fiunt, possunt etiam in reciprocatione fieri, et quo-
 modo 'qui' et eius obliqui omnes ad nominativos omnium casualium
 bene referuntur, ut 'Virgilius, qui scripsit', 'Virgilius, cuius scripta

1 etiam pronominis loco *M* demonstrativi] *r* demonstrativus *R* demon-
 strativus οὗτος quod *OSI* in ras. οὗτος quod — μόγις in ras. et ad *mg.* add. *l*
 nos hic οὗτος ἀπικτωαῖς *r* nos hic οὗτος. ἀπικτωαῖς *N* nos hic ἀπικτωαῖς *l*
 nos hic ἀπικτωαῖς *S* nos hic ἀπικτωαῖς *s* nos hic οὗτος οπικτωαῖς *R* nos hic
 οὗτος ἀπικτωαῖς. ē *M* nos hic ἀπικτωαῖς *O* nos hic οὗτος. ἀπικτωαῖς *D* nos *G* nos
 οὗτος ἀπικτωαῖς *g* 2 ἀπικτωαῖς] 2 *om.* 1 ἀπικτωαῖς add. inde a *μ* ἀν-
 τιστοῦ 3 quoque] uel qui sup. lin. add. *G* quoque hoc] Hoc quoque *r*
 hoc idem *om.* *G* id *N* idem id est] id est *ML* idē. *D* id *S* NOMINANT
D οπικτωαῖς *M* οπικτωαῖς *N* οπικτωαῖς *D* οπικτωαῖς *O* 3 infinita *M* οὗτος] *l* οὗτος *L*
 hoc *N* proprie] *r* propriae *R* 4 interficiat *MSGr* interficit *N* tyrannum *G*
 tyrannum *L* proemium *GL* accipiet *D* 5 qui post est sup. lin. add. *M*

partem orationis esse *N* quam quis] ex quamvis corr. *L* quamvis *G* 6 in n-
 minibus *l* sint *DS* Eorum casus absque accentib; & *D* accentibus *R* 7
 vel] *r* *p* *R* accipitur accipitur *Rr* 8 pro qui relativo *Nm* 9 sint] *r* sunt *R*
 mutant *MDNS* mutant *G* 10 supra dicta] *r* supradicto *R* de eorum] *dn* deorum
DG eorum *N* 11 scribebamus] *rl* scribamus *RL* tractavimus] *l* tractabimus *L*
 12 id] add. *rl om.* *RGL* hoc(h) *R* 14 nūc *G* quis *D* 15 .Et si *S*
 16 scripsit] *r* scribit *R* Si dubio obliqui si sint *M* Sine dubio obliqui si sint *GL*
 sunt in sint mut. *D* ad sup. lin. add. *r* 17 reciprocatur] *r* recipi praeca-
 tur *R* 18 memet] *r* manet *R* alter sit nominativus alter vero obliquus *S* 19
 obliqui] *d* obli *D* transitio] *d* transicio *D* 20 ab] *r* & *R* obliquum] *d* obli-
 quum *DG* vero *om.* *L* uero fecit ut venit *G* 21 miserior *G* 22 fieri & |
 et *Rr* fieri id est sui passione et *S* 24 cuius] *r* quis *R*

extant', 'Virgilius, cui gloria contigit', 'Virgilius, quem ~~laudant~~', 'Virgilius, quo docente ~~bene~~ proficitur', sic et ex contrario nominativo eius omnes aliorum casus bene adiunguntur, ut 'qui scripsit bucolica Virgilius magnus poeta fuit'; 'qui scripsit Aeneida Virgillii sunt georgica'; 'qui scripsit Aeneida Virgilio gloria contigit'; 'qui scripsit Aeneida Virgilium laudo'; 'qui scripsisti Aeneida, Virgili, vivis memoria'; 'qui scripsit Aeneida Virgilio florent studia'. licet autem et praepostere haec dicere. 32 sciendum tamen, quod per ellipsin aliorum casualium haec saepe inveniuntur relativa, ut Terentius in || Andria:

Ita tum discedo ab illo, ut qui se filiam

10

Neget daturum,

deest enim 'ut ab eo, qui neget', et 'venit, cuius causa est', deest 'iste', et 'exigit, cui debeo', et 'minatur, quem timeo', et 'floreit, quo valeo'; [in omnibus enim nominativus subaudiendus est.] nam vocativum relativa non habent.

15

'Qualis' quoque et 'quantus' et 'quot' relativa per defectionem 'talis' et 'tantus' et 'tot' frequenter inveniuntur; nec mirum relativis positus, quae secundam cognitionem significant, etiam antecedentia vel redditiva intellegi, licet non sint dicta, ut 'qualis Homerus, fuit Virgi-

1 extant] r exstant N extam R quem] que M 2 quo] r qua R qui M bene om. S et om. N del. r 3 adiunguntur ex adiungitur corr. D adiunguntur ut qui om. R, sup. lin. add. r 4 poeta S 5 aeneada vel enoidea vel eneada vel eunda per h. l. passim libri Virgilio] r uirgilii R contigit gloria N scripsit] r scripsi R 6 laudo] r lauda R scripsisti] r scripsisti (s) l acrisistis (?) in lit. R scripsit DL Virgili vivis] r Virgilins R memoria uiuis O scripsit in scripsisti mut. (ad mg. ibid. qui scripsit aeneida) L 7 Virgilio] r uirgilii R florent (ex florenta corr.) studia (ex studia corr.) licet L florent stultiu licet G hoc N 8 aliarum N inveniuntur] r inuntur R 9 ut Terentius] r interentius R Ter. Andr. l l. 121 sq. in Andria om. G 10 ab illo om. G neget filiam M filiam] r sunt R 11 daturum] g daturam G 12 ut om. N ut L est ista deest iste S 13 iste exigit N exigit] m. rec. sup. lin. in l exiit L ex (uel exigit in mg.) G debeo ex uidebo corr. M minatur] m, m. rec. in L sup. lin. nominatur ML et om. r nominatim (vel minatur spscr. g) G quo] r co R 14 in — subaudiendus est] add. r om. RMGL nam (spscr. l. u) G Nam et S 15 habent] r habent R 16 quot] r quod R per] propter G defectionem R diffectionem G 17 Nec mirum — significant sup. lin. add. S 18 quae add. d secundam cognitionem relationem dicit. Nam relatio secundam cognitionem significat ut eneeas filius ueneris qui uicit turnum. Similiter talis fuit cicero qualis demostenes

qui cognitionem significant Dd cognitionem] significationem S etiam om. S antecedentia] r antecedenti & R 19 sint] r sine R fuit talis et Virgilius R post Virgilius: ut in II Aeneidos:

Milia quot magnis umquam venere Mycenis.

Horatius in epodo:

Senem, quod omnes rideant, adulterum

Nardo perunctum, quale non perfectius

Meae laborarint manus,

pro tale, quali non perfectius. et nota figuram, quod pro nominativo vel accusativo

p. 1052. 53 P.

p. 25. 26 K.

lius'. relativa autem, nisi sint posita, intellegi minime possunt, nisi in demonstratione. tunc | enim et sine relativis possumus redditiva proferre, ut si ostendentes Virgilium aiamus 'talīs fuit Homerus' vel Thesea demonstrantes dicamus 'tantus fuit Hercules'.

5 Huic nomini, id est 'quis', quod est interrogativum vel infinitum, redditur 'qui' relativum: 'quis scripsit bucolica? qui etiam georgica'. hoc tamen, id est 'quis' interrogativum, proprio quoque adiungitur cum verbis substantivis vel vocativis similem vim habentibus. et pronomen etiam redditur huic: 'quis est Trypho?' vel 'quis nominatur Trypho?'
10 'ego' vel 'tu' vel 'ille', vel e contrario cum pronomine adiunctum rō 'quis' nomen desiderat sibi reddi: 'quis est ille?' vel 'quis vocatur?' 'Achilles'. et || manifestum ex hoc quoque, quod, quando nomini adiungitur, substantiam definitam in aliqua certa persona quaerimus suppositi; hanc enim solam ostendunt pronomina, quorum demonstratio
15 sibi quoque accidentia consignificat, unde ad omne suppositum pertinent. quando vero pronominibus iungitur 'quis', substantiam quidem intellegimus, non etiam proprietatem qualitatis, quae nomine explanatur. et est manifestum, quod loco priorum nominum pronomina accipiuntur, cum ex eorum interrogatione propria intelleguntur. cum enim dico 'quis es
20 tu?' vel 'ille?', sine dubio de quibusdam finitis hoc dico substantiis, in quibus etiam proprietates desidero scire, et cum a propriis quoque

vel ablativo solum posuit nominativum, quomodo et Terentius, ut supra dictum est, in Andria:

Ita tum discedo ab illo, ut qui se filiam
Neget daturum.

Horatius in I sermonum:

Plotius et Varius Sinuessae Virgiliusque
Occurrunt, animae, quales neque candidiores
Terra tulit,

pro animae tales, quibus candidiores neque terra tulit. add. ODSr del. d (ut in secundo aeneidos sup. lin. add. S Verg. Aen. II 331 magnis] annis O micenīs DSr micenīs O Hor. ep. 5, 57 sqq. Sinē D quot O adulterium O adulterum Latrent Suburanae canes Nardo Horatius perunctu O mea D laborauerint DSr quali om. ODr figura O quodquod O nominativo vel om. r accusativo et ablativo D et om. r Ter. Andr. I 1, 121 sq. cf. p. 128 lin. 9 ut supra dictum est] post Andria collocat S; in supra O est om. D dum D neget filiam ODr Hor. serm. I 5, 40 sqq. Horatius—Sinuessae om. ODr Plotius] Horatius Plotinus S Virgilius quae r Vergilius quae OD animae in versu Hor. om. Or tales sup. lin. add. D qualibus S neque terra tulit om. D) 1 nisi L 2 redditiva] dg et redditiva GL creditiva D 3 ostendentes] d ostendes D aiamus] dicamus spscr. m thessa G 4 hercules ex hercules corr. G 5 infinitivū S 6 redditur] r, m. rec. in L reditur R retitur
in ras. l 7 quis] qui RD ut quis MNSr proprio quoque R 9 tripho RNSGL tripho NSGL 10 e contrario] r contrario R adiuncto quis R adiunctv quis r 11 rō L quis vocatur] d qui uocatur D quis uocatur ille n 12 achilles G 13 diffinitam N persona certa O 15 unde et ad omnē subposita pertinet R ad omēs G omnes suppositos L subpositum NS 16 iungitur (ad) L 17 proprietatem Rr quae in nomine GL nomine sup. lin. add. r N explanatur] r explanantur G explonantur R est om. MODNSL 20 ille] d illo D 21 proprietates Rr desiderio Rr a om. S

p. 1053. 54 P.

p. 26. 27 K.

pronominalivae redditiones sunt: 'quis est Trypho?' 'ego' vel 'ille'. cum autem per se 'quis' ponitur interrogativum, potest cuicumque verbo adiungi, ut 'quis ambulat?' 'quis loquitur?' 'quis legit?' et si pronomine redditur, non eget altera interrogatione; sin vero nomen potius, eget altera interrogatione propter multorum similitudinem nominum, ut 'quis currit?' 'Ajax'. 'quis Ajax?' 'Telamonius' vel 'Locrus'. qui vero dicit 'qualis homo vicit?', de hominis qualitate adiectiva dubitat, cum substantiam atque actum cognoverit; qui autem dicit 'quis homo vicit?', generalem quidem scit substantiam et qualitatem personae, specialem autem desiderat, quae
 35 proprio redditur nomine, ut 'quis homo vicit Pompeium?' 'Caesar'. cum
 dico vero 'quid est animal rationale mortale?', speciem mihi volo manifestari, id est hominem, quae quamvis videatur esse communis omnium hominum, tamen est etiam propria ipsius speciei incorporalis. qui vero interrogat 'qualiter homo vicit?', de homine non dubitat, sed de modo actus.

15

Et nomini quidem tam substantiva quam vocativa adiunguntur verba, pronomini vero tantum substantiva, quia in his, quae nominantur, inest substantivum, ut 'Trypho || sum' vel 'Trypho vocor'. non tamen substantivis, quae sunt pronomina, inest propria positio nominum, id est verba vocativa; nemo enim dicit 'ego nominor' vel 'tu vocaris' vel
 'ille nuncupatur' ad pronomine referens verba, quomodo 'Trypho nominor' vel 'Cicero vocaris', 'Virgilius nuncupatur' bene dicimus.
 36 nec mirum, diversae potestatis verba diversis convenire constructionibus, cum voluntaria (id est affectiva) quoque videmus solere infinitis adiungi, ut 'volo legere', 'cupio scire', studeo discere'.

25

Quaeritur hic, quamobrem, cum nominativae interrogationes per nomina soleant fieri, non etiam verbales fiant per verba. ad quod dicendum, quod nominum quidem et substantiae et qualitates et quantitates et numeri

1 pronominalivae] *rd* pronominalivae *RDV* pronominalivae *M* sunt ut quis
D tripho *RNSGL* 2 potest potest *L* cuicumque] *r* quicumque *R* 3 pro-
 nomen sicut est ego redditur *M* 4 redditur] *d* reddis *D* sicut enim cicero ideo
 proprium dicitur quoniam unius hominis individuum significat personam similiter homo
 quoniam unius tantum speciei nomen est in eo genere quod est animal. non incongrue
 ipsius speciei proprium dicitur. in *mg. h. l. adscripsit d* 6 thelamonius *DNSGL*
 locrius *MS* locrius *G* dicitur *Rr* 7 vicit] *r* fuit *R* dubitat adiectiva
N 9 autem *om.* *N* 10 nomini *GL* nominat. Et quis *S* 11 vero dico *ON*
 rationalis (bi) *Rr* rationale *ML* mortalem *Rr* volo mihi *N* 13 ipsius]
 huius *O* speciei incorporalis] *m. rec. in mg. L* species incorporalis *L* 14 modo]
d homo *D* 16 substantiva] *d* substantia *D* verba adiunguntur *N* 17 prono-
 mini] *r* pronomina *R* substantiva *ex* substantia *corr. D* iis *O* quae] *r* quae *R*
 18 tripho *NSGL* tripho *NSGL* 19 propria positio] *r* propositio *R* 20 enim] ta-
 men *M* nominor et tu *L* 21 nuncupatur *D* et *ex* nuncupatur *mut. G* tripho
RNSGL nominor] *r* nominar *R* 22 vocaris] *r* vocaris (u) *R* nuncupatur *DG*
 23 constructionibus *ex* conventionibus *corr. S* 24 id est affectiva] *sic, vocc.*
 id est *sup. lin. add. r* effectiva *R* solere maxime infinitis iungi *N* 25 ut *om. G*
 uel pro uel es
 26 Queritur *DNS* nominativae *N* per nomina *L* 27 uerbales *Rr* uerbaliter *L*

p. 1054. 55 P.

p. 27. 28 K.

et omnia accidentia his in ipsis sunt speciebus nominum: substantiae, ut 'animal, homo'; qualitates, ut 'bonus, prudens'; quantitates, ut 'maximus, parvus'; numeri, ut 'multus, paucus'. itaque sunt nomina generalem significantia vel substantiam vel qualitatem vel quantitatem vel numerum, quae necessario et infinita sunt, quippe cum omnia suarum generaliter specierum comprehendant in se nomina; unde quidam ea et pronomina esse existimaverunt, quia generaliter pro omnibus aliis accipiuntur nominibus, quomodo et pronomina. sed pronomina et finita volunt esse et loco priorum accipiuntur et substantiam solam sine qualitate significant, quantum in ipsa voce est eorum, cum supra dicta generalia nomina penitus sint infinita confusione omnium sub se specierum. itaque eis utimur ad speciales interrogationes substantiae vel qualitatis vel quantitatis vel numeri: substantiae, ut 'quis', qualitatis, ut 'qualis', quantitatis, ut 'quantus', numeri, ut 'quot'. verba vero generalem substantiam vel qualitatem vel quantitatem vel numerum per se significare non possunt, ideoque, quemadmodum officio adiectivi funguntur adverbia ad significandum verborum qualitatem vel quantitatem vel numerum vel tempus vel locum, sic etiam ad generales eorum in[ter]rogationes eadem accesserunt. quomodo igitur nominum substantiam quaerentes 'quis?' dicimus, sic etiam verbi actum vel passionem quaerentes 'quid agit?' vel 'quid patitur?' dicimus. cum enim deficiunt adverbia, loco eorum subeunt nomina, ut Terentius in eunucho:

quid agitur? - Statur;

qualitatem vero cum quaerimus, 'qualiter?' dicimus vel 'quomodo?' vel 'ut?': Horatius in II sermonum:

Vt Nasidieni iuvit te cena beati?

quantitatem vero, 'quantum?'; numerum, 'quotiens?'

1 ipsis speciebus nominum fiunt: substantiae L ut aliquis animal MODNGL
 2 qualitatis ODSGL quantitatis ODSGL 3 maximus] sup. lin. r m caudatum R
 paulus DNSGL 4 vel substantiam sup. lin. add. d 5 et om. (M?)
 6 sese ODNSGL 7 esse existimaverunt quia generaliter pro omnibus aliis accipiuntur nominibus quomodo et pronomina esse existimaverunt quia generaliter pro omnibus aliis accipiuntur nominibus nominibus quomodo et pronomina Rr pro nominibus aliis accipiuntur nominibus G 8 sed pronomina sup. lin. add. M pronomena & infinita solunt esse Rr pronomina et infinita (volunt esse om.) G et finita L 9 et in loco Rr solam om. G 10 quantum] r quanta R cum penitus supradicta generalia nomina sint S supra dicta] r supradicta R 11 sint] r sunt R sub se omnium N 12 ad] a M 13 quemadmodum] r quemadmodum RL officio D adiectivus (s) R adiectivus G 17 significandum] r significandam RNSGm 18 eorumque interrogationes L eadem] r eundem R 19 dicimus quis N 20 actum] d catum D passionem GL passionem M quaerentes] r querentes R 21 deficiunt G 22 Ter. eun. II 2, 40 24 quaerimus DN quomodo velut oratius G quomodo. velut. oratius N vel ut] r 25 oratius L Hor. serm. II 8, 1 26 nam sidieni G nam si diem LS nasidie D equa S

20 Et notandum, quod non solum adverbia, sed etiam nomina loco adverbiorum, ut dictum est, posita frequentissime invenimus cum verbis, et quomodo supra dicta generalia nomina sunt infinita vel interrogativa vel relativa vel redditiva, sic adverbia quoque inveniantur, ut nomen infinitum 'quis' et 'aliquis', adverbium 'aliquo' et 'alicunde' et 'alicubi' et 'aliqua'; nomen interrogativum et relativum 'qualis', 'quois' et 'quois', et 'quot', 'xósoi' et 'oxósoi', similiter adverbium interrogativum et relativum 'quois' et 'oxois' ut 'xóis' et 'oxois', 'quotiens', 'xóaxi' et 'oxóaxi'; nomen redditivum 'talís' et 'tot', adverbium 'taliter' et 'totiens'. et quemadmodum nomina interrogativa generaliter accentuum legem servant, relativa vero in fine acuumtur, sed in contextu orationis praeposita ipsum quoque acutum in gravem convertunt, ut 'qui', 'cuius', 'cui', 'qualis', 'quantus', sic adverbia 'qualiter', 'quotiens'. Lucanus in I:

Qualiter expressum ventis per nubila fulmen.
idem in eodem:

cyrsumque furoris

Teutonicí. quotiens Romam fortuna lacessit,
Hac iter est bellis.

VI 40 hoc idem localia et temporalia servant adverbia, quae omnes generaliter species localium vel temporalium tam adverbiorum quam nominum sibi subiungunt, quae tam interrogativa sunt quam relativa, quattuor differentias habentia: ad locum, ut 'quo', in loco, 'ubi', de loco, 'unde', per locum, 'qua'. haec enim quoque relativa quidem gravantur per omnes syllabas, quando praeposuntur aliis di||ctionibus, quomodo et supra 20

3 sunt nomina S 5 et aliquis et aliquo adverbium et L 6 ποῖος καὶ ὁποῖος] α πωῖος καὶ οπωῖος O ποτός καὶ ποῖος RM ποτός καὶ ποτός N ποῖος καὶ ταποῖος S ποτός καὶ ταποτός GL πωτός D πωτός gr (in mg. add. καὶ ποῖος) d 7 quot] r quod R ποσὸν MGL καὶ οὐποσὸν O καὶ ποποσὸν M καὶ ποσὸν r κατοπός R et relatiuum
καὶ τοποσὸν GL κατοπός N similiter et MS interrogatiuum ποιωκαῖω qualiter ποιως ut πωσκαῖω quotiens N 8 relatiuum quali er S relatiuum gr. (ποῖω καὶ ποσάκις καὶ οσάκις
οπωῖος in mg. d) quotiens gr. Dd ποῖο καὶ οπωῖος ut ποός καὶ οπωός r πωῖω καὶ οπωῖος, ut πωός καὶ οπωός O ποῖο (ποῖω s). καὶ οπωῖος. ut πωός καὶ οπωός S ποῖω καὶ ποός, ut ποός καὶ οπωός R ποῖω καὶ οπωῖος ut κατὰ ποός. G ποῖω καὶ οπωῖος ut, κατὰ ποός L ποῖω καὶ οπωῖος (rell. om.) M 9 πωός. ακίς. S καὶ ὁσάκις om. M ὁσάκις] r οσάκις R redditivum] m relatiuum RM Relatiuum D tot et adverbium S 10 quemadmodum] r quemammodum RL interrogatiua nomina S 11 accentuum] r actuum R relativa] r relatiuo R acuumtur sed in contextu] r aguntur in contextu R 12 ipsum quoque] r ipsumque R ut quis (M?) 13 sic et adverbia MDSGL sic et adverbium O 14 et quotiens N Luc. Phars. I 151 in prima R 15 expressum L 16 Luc. Phars. I 255 sqq. 18 theuthonici R fortuna G fortunam fortunum Rr 19 hac iter est] r hac interest MGL ac, interest R 20 idem etiam localia ODSGL quae] r que R 21 vel] r *** R tam ad adverbiorum S
q; quam L 22 agunt (iun ni f.) Rr iungunt G quae(m) RD 25 dictionibus & quomodo Rr

p. 1056 P.

p. 29. 30 K.

dicta nomina, de quibus in libro, qui est de accentibus, latius tractavimus.

Nec mirum tamen, adverbia in interrogatione verborum poni, quae loco adiectivorum eis sunt. quomodo enim dico 'bonus homo', 'celer equus', 'sapiens vir', sic dico 'bene vivit', 'celeriter currit', 'sapienter disputat', cum et pronomina, quae loco nominum sunt, ad interrogationes nominativas soleant loco nominum reddi, ut 'quis dixit?' 'Virgilius' vel 'Homerus' vel 'ego', 'tu', 'ille'.

Et sciendum, quod omnibus paene dictionibus possumus interrogative 41
10 uti, sed isdem sufficienter respondetur vel adverbio negativo vel confirmativo, ut si interrogem 'homo est ille?' et respondeatur 'homo est', vel 'legitne?', 'legit' vel 'non' vel 'etiam'; 'doces?' et 'doceris?' et 'doceris' et 'doceo' vel 'non' vel 'etiam'. supra dictis vero nominibus vel adverbis, quia generaliter omnes in se species comprehendunt, omnibus sibi subiectis speciebus bene respondetur, ut si dicam
15 'quis est ille?', potest ad hoc omnis substantiae species responderi, quae est supposita interrogationi, ut 'homo', 'equus', 'corvus', 'piscis'. similiter si dicam 'qualis?', omnes species qualitatis huiusmodi interrogationi bene redduntur, ut 'bonus', 'malus', 'albus', 'niger' et similia. similiter 'quantus?' interrogantibus omnes species quan- 42
titatis aptissime subiciuntur, ut 'longus', 'brevis', 'magnus', 'parvus' et similia. numeri quoque omnes, si interrogative proferatur 'quot', congrue referuntur, ut 'quot homines?' 'tres', 'decem', 'mille' et similia. similiter possessivum infinitum 'cuius cuia cuium' ad omnes
20 species possessivorum pertinet, ut si dicam 'cuius est filia haec?', recte respondeas 'mea' vel 'tua' vel 'sua illius' vel 'Priameia', 'Euandria'. nec non etiam infinito gentili oportune respondemus nomi-

3 adverbia *om. G* in *om. RL sup. lin. add. r* 4 celer *N* 5 sic] *r* si *R*
6 disputat] disponit *O* nominum sunt ad interrogationes uerborum poni quae loco
adiectivorum] tis sunt ad interrogationes *Rr* 7 ut *om. O* ut quis dixit ut quis
dixit *Rr* 8 ego uel tu uel ille *NGL* ego uel tu ille *O* 9 in omnibus *G* in-
interrogative] *r* interrogatiuae *RD* 10 uti] *r* ut hi *R* eisdem *N* hisdem *GL*
adverbio negativo] *r* aduerbia negotia *R* 11 homo est uel non uel etiam legitne
NSL 12 legitne] *r* legit ue *R* vel etiam] & iam *R* uel iam *r* doces uel
doceris *OD* 13 doceres *G* doceo doceor *G* etiam] etiam aduerbium confir-
mativum *ODNSGL* etiam aduerbium relatiuum *M* vero *om. L* 14 species in se
L 16 ad hoc] *rl* et hoc *G* ** hoc (et?) *L* hoc *R* huic *N* omnis] *l* omni *MGL*
species] *l* specie *ML* 17 subposita *R* 18 dicamus *M* qualis *L*
huiusmodi *S* 20 quantus interrogantibus] quantus interrogationi *M* quantus in-
terrogatio *S* quantitatis interrogationibus *L* prob. *Walchio emendat. Liv. p. 237*
21 aptissime *G* 22 interrogative] *r* interrogatiuae *RDS* proferatur (n) *L* pro-
ferantur *r* 23 congrue *M* quot] *r* quod *R* quot homines] *r* quot omnes *R*
decim *DG* 24 mille] *I S* et si] (milia *add. in mg. r*) *Rr* ut cuius *l* 25
possessivorum] *g* possinorum *G* cuia est filia] *r* cui est filiae *R* 26 recte *R* mea
uel *i* tua *O* 27 priameia *G* priamea *L* uel euandria *dn* uel euandrea *L* euandrea
G euandrea *O* oportune] *r* oportunae *R*

nibus cunctis gentilibus, ut 'cuias est iste?' si quis interroget, perite respondetur 'nostras', 'vestras' vel 'Graecus', 'Romanus', 'Syrus' et similia.

Sic igitur etiam adverbiorum supra dictorum ad omnes species sibi subiectas in||tendere possumus interrogationem, ut 'qualiter?' interro-
ganti re||spondeo 'bene' vel 'male' vel 'cito' vel 'tarde' et similia, 'quotiens?' vero interroganti 'semel' vel 'bis' vel 'centies' et similia
43 subicio. sic etiam localia. si interrogem 'quo?', respondes 'huc' vel 'illuc', 'domum' vel 'militiam', 'Romam' vel 'in Italiam'; sin vero 'ubi?', respondes 'hic' vel 'illic', 'domi' vel 'militiae', 'Romae' vel 10
'in Italia'. non solum enim adverbia huiusmodi localibus interroga-
tionibus, sed etiam omnia nomina locos significantia licet subicere, ad locos quidem praecedente 'quo', in locis vero 'ubi', de locis 'unde', per loca 'qua'. eodem modo et temporalia.

Infinitum 'aliquando', interrogativum et infinitum et relativum 'quan- 15
do', ad quod omnia non solum adverbia, sed et nomina temporalia bene respondemus, ut 'quando?' 'hodie', 'heri', 'cras', 'ante decem dies' et similia.

Appellativa quoque nōmini infinito, quod est 'quis', solent subiungi, sed magis generalia aut specialia, ut 'quis invenit literas?' 'homo'; 20
'quis utilis est aratro?' 'bos'; 'quis natat in mari?' 'piscis'; sed videtur hic quoque res individua esse, cum de ipso generaliter animali est interrogatio. similiter, si dicam multis praesentibus 'quis est de nobis grammaticus? quis orator? quis medicus?' et respondeatur 'ego quidem sum grammaticus, tu orator, ille medicus', loco propriorum 25
hic accipiuntur nōminum, cum de propria unius personae, quam ipsa habet, grammatica vel rhetorica vel medicina responderit.

1 gentilibus] n gentibus N cuas G 2 nostras uestras G sirus GL
4 etiam om. S 5 subiectas] r coniunctas R interrogandi GL 6 respondeo] r
respondeatur R male uel bene O 7 vero] om. O ergo GL interrogandi GL
interroganti respondeo semel O similia. Sic etiam subicio. Sic etiam G 8
quo] in ubi mut. D ubi OL et spscr. m post respondes sqq. usque ad respondes
uel ad
om. RMODGL 9 in N si S 10 hic uel hic. domi D 11 in Italia] r ita-
lia R in italia et similia (M?) enim] autem G huiusmodi S huiusmodi GL
12 sed] d s& D nomina] d communia D loco significantia S locum signi-
ficantia M ad] r at R 13 praecedentes O de locis uero unde N 14 tem-
poralia.] R temporalia inuenis. r rell. 15 et infinitum et O 16 ad] r et R
sed nomina N nomina] r omnia R 17 hodie. hodie. heri N heri hodie
S decim L 19 quod est quis — aratro] r quod est aratro R 20 ut inue-
nit L 21 natat] r notat R mare G 22 animali] r animalia R 23 quis
est] d quies D 24 uobis ODNGL . quis ex tu corr. D qui R quis me-
dicus — tu orator ante ille medicus om. D, ille eras. et ras. quis spscr., in mg. ut
(sic pro et) respondeatur — ille medicus add. d respondeat uir ego G 26 acci-
piuntur] r cipiuntur R s. substantia
propria] d propria substantia D propria R persona
L 27 grammaticam R rhetorica] r rethorica DNSGL rethoricam R

p. 1057. 58 P.

p. 31. 32 K.

In definitionibus quoque solet ad interrogationem omnium rerum, 44
 quae definiri possunt, neutrum substantivi praeponi et multa appellativa
 differentiarum nomina ad id referri, ut 'quid est animal?' 'substan-
 tia animata', et per conversionem 'quid est substantia animata?' 'ani-
 5 mal'; 'quid est homo?' 'animal rationale mortale', et per conversio-
 nem 'quid est | animal rationale || mortale?' 'homo'. idem licet fa-
 cere per omnes definitiones, quamvis quantum ad generales et specia-
 les formas rerum, quae in mente divina intellegibiliter constiterunt an-
 tequam in corpora prodirent, haec quoque propria possint esse, qui-
 10 bus genera et species naturae rerum demonstrantur.

(Est praeterea notandum, quod tam nomina infinita quam adverbia, VII 45
 si generalem habent pronuntiationem colligentem universitatem numero-
 rum. de quibus loquitur, geminantur apud Latinos vel assumunt 'cum-
 que', ut 'quisquis' vel 'quicumque', 'qualisqualis' et 'qualiscumque',
 15 'quantusquantus' et 'quantuscumque' - Terentius in adelphis:

Tu quantusquantus nihil nisi sapientia es,
 pro 'quantuscumque' -, 'quotquot' et 'quotcumque' - Horatius in
 II sermonum:

Vivere, Vertumnis, quotquot sunt, natus iniquis -,
 20 'utut' et 'utcumque', 'ubiubi' et 'ubicumque', 'undeunde' et 'unde-
 cumque', 'quaqua' et 'quacumque'.)

Inter 'aliquis' et 'ullus', et 'alicubi' et 'usquam', et 'aliquando'
 et 'umquam' hoc interest, quod 'aliquis' et 'alicubi' et 'aliquando'
 absolute proferuntur, ut 'aliquis venit ad me', similiter 'alicubi fui-
 25 mus', id est 'aliquo loco', et 'aliquando contigit', id est 'aliquo
 tempore'; sin autem dicam 'ullus', pendet ex infinito omnium nu- 46
 mero. necesse est enim 'ullus' omnium intellegere et cunctos posse

1 definitionibus NL omnium ex nominum corr. D 2 definiri] r finire R
 deffiniri N diffiniri S et ex diffinire corr. L substantivi] r sub***** R sub-
 stantium MON et] r ut R appellativa D 3 refferri G quid est ex qui-
 dem corr. M 4 animata] animata sensibilis M sensibilis animata S post ani-
 mata sqq. usque ad animata om. G quid est ex quidem corr. M animata] sen-
 sibilis animata S 5 est om. G rationale] r rationabile RMDGL 6 rationale]
 r rationabile RODG 7 diffinitiones NG ad generales] r agenerales R 8
 quae] r quan R mente] r ment* vel ment** R constiterunt] r constiterint R
 9 antequam] d antiquam D post antequam sqq. usque ad quam om. R add. r
 corpore G profundirent G possunt propria S possunt MODNG 10
 et] uel ODNSG 12 universitatem] d uniueri tamen D 14 uel cumquicumque M
 qualisqualis uel qualiscumque (O?) 15 Ter. adelph. III 3, 40 aldel-
 phis G 16 nihil RMODSGL cum Ter. Bemb. Bas. nil probe corr. N 17 et om.
 O Horatius] r Oratius RN Hor. serm. II 7, 14 19 sunt sup. lin. add. r
 quotquot sternal' iniquis S 20 post utut: Terentius in formione: Utut (ut Ter.
 Bemb.) haec sunt (Ter. Phorm. III 2, 46) add. OS, utcūq. Terent in phormione. utut
 haec sunt ibid. sup. lin. r 21 quacumque] d quacum D 22 et usquam om. D
 23 et umquam om. G hoc est interest quod D 24 proferuntur] s proferen-
 tur S similiter et G 25 aliquo] R in aliquo rell. aliquo] r alico R 26
 sin autem — numero om. S 27 post numero sedecim fere literarum rasura in N
 est om. O ullus add. r intellegere] r intellege R posse] d esse D

numeros ad hoc referri, nec incongrue diminutivum esse unius dicitur. et videtur hoc ad aliquid esse, quomodo 'summus' et 'imus', 'primus' et 'ultimus' ad omnia dicuntur, tam locis quam temporibus vel ordinibus subiecta vel superposita. similiter 'usquam' ad omnia loca refertur et 'umquam' ad omnia tempora. |

Et sciendum, quod composita quoque eorum abnegativa sunt omnium generaliter, quae per ea possunt significari, ut 'nullus omnium deorum' vel 'hominum' vel 'eorum quae sunt', id est quae cadunt sub homine; similiter 'nusquam' omnium locorum est abnegativum, et 'numquam' omnium temporum.

47 Eandem habent differentiam ad simplicia infinita illa, quae componuntur ex eis geminatis vel quae assumunt 'cumque', ut 'quis' infinitum ad unum per se intellegendum pertinet. Horatius in II sermonum:

Et leporum avulsos, ut multo suavius, armos,

Quam si cum lumbis quis edat,

pro 'aliquis' -, 'quisquis' vero vel 'quicumque' ad universos dicitur. similiter 'quot' certum desiderat numerum, 'quotquot' vero vel 'quotcumque' ad universos confuse dicitur. et 'quis' quidem simplex potest et infinitum et interrogativum esse, compositum vero ab eo 'aliquis' tantummodo infinitum. similiter adverbialia 'quo', 'ubi', 'unde', 'qua' 20 et 'quando' possunt interrogativa et relativa et infinita esse - Virgilius in X:

Aspera quis natura loci dimittere quando.

Suasit equos,

'quando' pro 'aliquando' -, 'aliquo' vero et 'alicubi' et 'alicunde' et 25
48 'aliqua' et 'aliquando' sine dubio infinita sunt tantum. et 'quis' vero, quod est substantiae infinitum, pro 'qualis' et pro 'quantus' invenitur, 'qualis' vero et 'quantus' pro 'quis' non. Virgilius in IIII Aeneidos:

1 ad] d ab D referri] s refferri G referre S incongruae Rr esse diminutivum N 2 esse id est τὸν προκτῖ S 4 supraposita r 5 refertur] r refertur G proferuntur R 6 cūposita D omnium generalium GL 7 nullus est M deorum] r de eorum RS 8 hominum] r omnium R quae] r que R homine] R nomine rell. 9 numquam] nusquam G 11 eandem] r eadem R 12 vel om. R quae] d que D 13 ad] r ut R Horatius] r Oratius R Hor. serm. II 8, 89 sq. in II sermonum om. G 14 avulsos] r aduulsos N auulsas R uulsos duo Bland. cum al. nss. Hor. ut] et GL Hor. Berol. 1 Kirchneri uel quod ali. quis
15 Quam N lumbis redeat N quis edat] r qui sedeat RGL quis sedeat M edit libri Hor. plerique 16 uero et quicumque 17 Similiter et quot NGL quot] r quod R numerum sup. lin. add. n uero om. G uero et quot- : uel q̄t
cunque L uel quodcumq; Rr uel quot: cunque G 18 quidem R potest esse et N 19 esse om. N 20 quo et ubi O unde add. d qua G 21 qua^{ndo} Rr et ante infinita add. r om. RS ut uirgilius GL Verg. Aen. X 360 sq. 23 demittere DL 25 aliquo] r alia R 26 aliqua] aliquo G tantum om. S 27 infinitum] r infinita R pro qualis et quantus inuenitur O 28 uero et pro quantus pro Dd Verg. Aen. III 10 III] d III D

p. 1059. 60 P.

p. 33. 34 K.

Quis novus hic nostris successit sedibus hospes?

'quis' pro 'qualis'. idem in VI:

Qui iuvenes! quantas ostentant, aspice, vires!

'qui' pro 'quales'. similiter adverbium 'qui', quod est a nomine substantivo 'quis', pro 'qualiter' accipitur, 'qualiter' vero pro 'quid', cuius propria significatio est 'propter quid', non accipitur. Terentius in Andria:

Quis [tibi] videor? - Miser aequae atque ego,

'quis' pro 'qualis' dixit. idem in Phormione:

10 Quot me censes homines iam de verberasse usque ad
necem,

Hospites, tunc cives? quo magis novi, tanto saepius,

'quo' pro 'quanto'. idem in eunucho:

qui istuc?

15 'qui' pro 'quomodo'. idem in Andria:

Qui? quia te novi,

'qui' id est 'propter quid'?

Et hoc tamen et alia quoque omnia adverbia interrogativa ad multas tendunt species interrogationum, quomodo et supra dicta localia et temporalia. et sunt eadem et relativa, ut 'cur', 'quia', 'διὰ τί' καὶ 'διότι'. 49
Horatius in I carminum interrogative:

cur aprium

Oderit campum?

idem in eodem relative:

25 et altis urbibus ultimae

1 novus ex novus corr. Verg. Pal. de sedibus Verg. Fr. ospes GL
2 Verg. Aen. VI 771 VII G 3 iuvenis Verg. Med. iuvenes quantas] rd
iuvenas tantas (in quantas corr. m. pr.) D iuvenostantos R ostendant GL osteu-
dunt N aspice] r aspicere RG 4 qualis M quod a nomine G 6 terren-
tius ML Terentius Dd Ter. Andr. III 2, 19 8 tibi recte om. codd. Ter.
videor] inuideo GL uel uideor in mg. L miser aequae] rn miseraequae D misereque
R misere aequae N miser S 9 Item O Ter. Phorm. II 2, 13 sq. 10 quot] r
quod RD cum Ter. Bemb. censes L verberasse GL 11 necem cum hospi-
tes N 12 ospites GL tum (M?), libri Ter. magis] r magi R novi tanto]
d novitando D 13 quo R quanto] d quando DG Ter. eun. I 2, 41
eunō G 14 qui] Ter. Bemb. m. alt. quin m. pr. ali istud e. i
uis dicam (Pers. sat. 1, 56) qui Nn 15 Ter. Andr. III 2, 22 16 quid te Rr
noram libri Ter. cum Bas. 18 et alia in ras. r 19 intendunt MODSGL
intendunt uel interrogationem N interrogationem MGL 20 eadem relativa GL
uel quia
cur et quia N quia] r quam R quam L ΔΙΑΤΙ.ΚΑΙ.ΔΙΟΤΙ.ΗΤΟΙΔΙΟΝΕΡ S
ΔΙΟΤΙ D ΔΙΟΤΙ G ΔΙΟΤΙ M 21 Horatius] r Oratius R Hor. carm. I 8, 3 sq.
II D sermonum R interrogatiuae DS 23 oderit N 24 in eodem
in eodem Rr Hor. carm. I 16, 18 sqq. relative] r relatiuae RD 25 verbi-
bus Rr ultimae steterē] r ultima steterē (e-h-o ni f.) R

Stetere causae, cur perirent

Funditus,

'cur' *διότερ*. idem in eodem:

neu miserabiles

Decantes elegos, cur tibi iunior

Laesa praeniteat fide,

'cur' *διότε*. 'quia' similiter Virgilius in V interrogative:

Heu quianam tanti cinxerunt aethera nimbi?

Terentius vero in adelphis:

Quia praeter spem evenit,

relative dixit, *διότε*. omnes enim species causarum eis respondentur, quomodo illis omnes species localium vel temporalium adverbiorum vel nominum. quae vero non ad diversas pertinent species, adverbia interrogativa esse non possunt, ut hortandi 'heia', vocandi 'heus', respondendi 'hem' et similia. invenitur 'quisque' pro 'quicumque', 'qualisque' pro 'qualiscumque'. similiter adverbia 'quoque' pro 'quocumque', 'quaque' pro 'quacumque', 'quandoque' pro 'quandocumque'. [Virgilius in VII:

o matres, audite ubi quaeque, Latinae,

pro 'quaecumque'; potest tamen hic 'ubi' pro 'ubicumque' accipi.]

50 'Quorsum' quoque ex 'quo' et 'versum' compositum tam interrogativum quam relativum et infinitum esse potest omnium localium ad regionem aliquam vergere demonstrantium, ut si interrogem 'quorsum vadis?' bene redditur 'horsum', 'istorsum', 'sursum', 'deorsum', 'dextrorsum', 'sinistrorsum', 'orientem versus', 'occidentem versus' et 25 similia. idem et relativum est, cum gravatur, ut si dicam 'quorsum ille ierat, et ego ii', et infinitum, ut 'quorsum ille vadit, et tu vade'.

* 1 perierint *N* 2 funditur *r* 3 cur. cur *Rr* 4 *διο περ* *D* 5 *διότερ* *O* 6 *διωπερ* *GL* *Hor. carm.* I 33, 2 *sqq.* 4 Heu *M* 5 decantes] *r* dicantes *R* 6 praeniteat] *ex corr. n* niteat *ni f. N* 7 *διότε*] *D* 8 *διότε* (*οπ in ras.*) *M* 9 *ΔΙΑΤΙ* *N* uel *ΔΙΑΤΙ* uel *ΔΙΟΤΙ* *in mg. d* quia] *r* qua *R* *Verg. Aen.* V 13 .II. *D* interrogative] *r om. G* interrogativae *R* 8 aethera] equora *S* 9 Terentius *MNL* vero *om. M* 'nisi *Act. V Sc. 3 v. 29* quae praeter spem evenere in mente habuit Priscianus, equidem quem Adelphorum locum respexerit nescio' *Krehlius*; 'ceterum *cf. Andr.* II 6, 5. III 1, 54. *Beaut.* III 1, 51' *Fl.* 10 evenit] *add. in R m. alt.* uenit *D* 11 relative] *r* relatiuae *R* dioti *D* uel *ΔΙΟΠΕΡ* *spscr. d* respondent *S* 13 non *om. O?* 14 hortandi *N* heia *D* hem] heu *MNGL* uel hiam *sup. lin. gl* uel hem *in mg. g* 15 Invenitur *S* quis- quisque *N* quicumque *S* 16 quaque pro quacumque *om. N sup. lin. add. n* 17 quandoque pro quandoque *S* Virgilius — accipi] *om. RMDGL, add. rd, ÷ notata sunt in S* *Verg. Aen.* VII 400 (*deficit Verg. Pal.*) 18 V *N* 19 lo *S* 'iō *Verg. Med.* audite *m. alt. in mg. in Verg. Rom.* latine *d* latinae quaeque pro *O?* 20 hic] et hic *Od* hic et *S* hinc et *N* ubique pro *d* 21 versum] *d* uerbum *D* 22 potest esse *L* 23 demonstrantium] *d* demonstrativum *D* 24 redditur] *d* reddetur *D* horsum] (*O?*) 1 horsum (*h?*) *Darmst.* horsum *RMDNSGL* uel istorsum *G* 25 sinistrorsum *S* orientemuersum occidentemuersum *M* occidentem] *r* occidentem *R* 27 ii] pro iui *sup. lin. add. rd* iui *N* ui *S* ut] *r* et *RMODNL* 28 ualde (*l*) *D* ualde *G*

p. 1060. 61 P.

p. 35. 36 K.

'Quoad' quoque et infinitum et interrogativum et relativum est. accipitur enim pro 'quousque' et pro 'quando', quod triplicem habet significationem, ut ostendimus. Terentius in Phormione:

quid? senem

5 Quoad expectatis vestrum?

interrogative dixit. idem et relativum est, ut 'quoad iussisti, parui', 51 infinitum: 'quoad libet, scribo'. similiter 'quousque', 'usque ad quod tempus' vel 'usque ad quem locum', et interrogativum et relativum et infinitum potest esse: interrogativum, ut Cicero in I invectivarum: 10 quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? relativum, ut 'quousque visum est doctori, didici', infinitum, ut 'quousque videatur tibi, venio'. et localia quidem adverbium frequentissime pro || temporalibus ponunt auctores, temporalia vero pro localibus nusquam, ut Virgilius in V:

15 Hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim

Gaudia pertemptant mentem,

'hic' pro 'tunc'. idem in II Aeneidos:

Inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto,

'inde' pro 'postea' et 'deinde'. |

20 Quoniam de his, quae loco articulorum accipi possunt apud Latinos, VIII 52 in supra dictis ostendimus et de generaliter infinitis vel relativis vel interrogativis nominibus, quae relationis causa stoici inter articulos ponere solebant, et de adverbis, quae vel ex eis nascuntur vel eorum diversas sequuntur significationes, consequens esse existimo, de pronominum quoque 25 constructione disserere. articuli enim cum nominibus in oratione accipiuntur, ea vero pro nominibus. neque apud Graecos tamen pronomina demonstrativa, quippe praesentes ostendentia personas, quae in prima sunt cognitione, articulorum esse possunt capacia praepositivorum, quibus Latinitas caret, sicut docuimus. et manifestum, quod ideo et casus recipiunt 30 pronomina, ut pro toto nomine subeant, id est pro omnibus eius casibus,

1 interrogativum et infinitum S est add. r 2 quousque] r usque R
quando interrogativum solū. Nā triplicem S quod sup. lin. add. r 3 Terentius
ML Ter. Phorm. I 2, 97 sq. in Phormione om. G 4 senem quousque quoad
N 5 aspectatis G spectatis Ter. Bemb. expectetis Ter. Bas. 6 est ut] r et R
iussisti L 7 infinitum est ut m 8 quod] r quot R 9 interrogativum in
ut cicero in invectivarum S Cic. in Cat. or. I 1, 1 10 catilina GL 13 tempo-
ralibus] r temporibus R localibus L nūquam S nunquam L 14 ut om. MG
Verg. Aen. V 827 sq. 15 suspensam blanda] d suspensa blandam D
blandā N vicissim L 16 pertemptant] r pertemptant R pertinent O 17 Verg.
Aen. II 2 18 thoro SL 20 DE CONSTRUCTIONE PRONOMINUM inscr. N apud La-
tinos om. S 22 stoici] cf. lib. XI § 1 inter] hūi G articulos ex articulos
corr. M 23 secuntur RNS 25 disserere L in orationē D cf. Apollon. de synt.
II 1 p. 95, 4 Bk. c. ann. Bekkeri 27 ostendentia] n ostentia N 28 cognitione]
r cognitione R capacia esse possunt O? possunt] d possent D capacia] r
capacia RDS praepositivorum qui ad secundam attinent cognitionem quibus ROS,
sed vocc. qui — attinent notis ÷ et : inclusit h. e. delendas esse significavit S 29
ideo casus OL 30 id est] r Idem R id est pro omnibus eius casibus] id est

personarumque omnium discretiva sunt, ut quod deest nomini, id est personarum discretionem, ea loco illorum prolata compleant, et nominis quidem habent casus, verbi vero personas. itaque undique declinantur duas generales declinationes assumentia, unam nominis, alteram verbi, nec per confusionem, sed per aptissimam partitionem: terminationi enim iniecerunt casualem declinationem, principio vero personarum divisionem. est enim planum, quod, si in eadem parte duae fierent declinationes, contingebat casus mutationem impedimento fieri personarum discretioni, et contra personarum transitione corrumpi casuum proprietatem, quare casum quidem || discernens efficit 'mei, mihi, me', personam vero 'mei, tui, sui', personam vero et casum 'mei, tibi'. et in omnibus definitum est supra dictis, id est personis et casibus, in quibus etiam numeri manifestantur propter distributionem, quae in utramque partem eorum discessit, id est principium et finem. utraque tamen declinatio tam casuum quam personarum ad proprias partes absistens, id est | ad nomen et ad verbum, fine utebatur, ut 'bonus, bona, bonum', 'boni, bonae, boni', 'scribo, scribis, scribit'. non arbitror necessarium esse, si quis quaerat: 'quare autem in pronomine non concedebat personis magis terminatio, quemadmodum in verbis, quam principium?', quia oportebat semel uni concedere parti finem et, si est dicendum, rationabiliter casuali, quippe cum prius est nomen verbo, quemadmodum ostendimus, et manifestum, quod eius proprietas, id est casus, iure obtineat finem. praeterea pronomen est, quod pro nomine accipitur et imitatur nomen. et certum quod accidentium est eius significationi, id est substantiae, quae innascitur, persona. et si terminatio obtinet maxime partes orationis, finis autem pronominis casus est, obtinebit per finem, ut 'pronomen' vocetur, quippe quo imitatur nominis

per omnes eius casus *G. desunt haec Apollonio l. l. p. 95, 9, accedit lectionis varietas, ut f. insiticia sint* 1 personarumque] r personarum quae R personarum quoque G

discretivae GL uel ee deest G personarum omnium discretio NG at v. Apollon.

l. l. p. 95, 10 sq. 2 discretio^{ne} Dd compleant] r compleat R 3 casus habent O 5 partitionem] r partitionem R partitionem D iniecit M 6 deusio- nem L 7 planum] r plenum R si in] r sine R fuerint G contingebant G 8 mutatione OS discretioni D post discretioni: et contra personarum discretionem (sic) iterat R del. r 9 transitioni G proprietatem Rr 11 mei tibi] ἐμοί — σέ Apollonius l. l. p. 96, 10 Bk. ἐμοί σοι libri, l. ἐμῶν, σοί tibi se. et N definitum NGr definitum S 13 utramque] r utranque GL utraque R eorum partem S discessit N discesit L id est] r idem M idem R id S id est — finem] om. Apollonius l. l. 12; an ()? 14 in principium MODN 15 as- sistens S et adverbium (i) G et uerbum NL 16 bonae bona DG 17 quae- rat quis S 18 autem del. r terminatio*** (nis) D quemammodum L quem- ammodum in uerbo quā in principium Rr 19 uni semel N 21 quemammodum L quemammodum ostendimus ostendimus. Et Rr 22 proprietates R optineat NS finem] d fidem D 23 accidentium] d accidentium D accidens N 24 quae nascitur in persona G 25 optinet RMNS maximae Rr 26 optinebit Nr quippe in quo O

p. 1062. 63 P.

p. 37. 38 K.

proprietatem, id est casum, quamvis etiam verbi subiit ~~prop~~Metas, id est persona.

Oportere iudico, antequam de singulorum constructione pronominum dicam, disserere de eorum proprietatibus, ex quibus manifestum tradendae
5 dat documentum constructionis.

Quoniam igitur praedictum est de praecipua et singulari demonstra- VIII 55
tione pronominis, quae fit in utraque parte, in principio personarum, in
fine casuum, de ceteris videamus. apud Graecos alia sunt demonstrativo-
rum pronominum absoluta, alia discretiva. absoluta dicuntur, quae non
10 egent alterius adiunctione personae, quae ἐγκλιτικά, id est inclinativa apud
illos sunt, ut εἶδέν με, ἐλάλησέν μοι; discretiva sunt, quae egent ad-
iunctione aliarum personarum, quae ὀρθοτονούμενα vocant, ut εἶδεν
ἐμέ, οὐκ ἐκείνον: necesse est enim aliam inferre personam, quomodo in
comparativis nominibus necesse est ad alias ea fieri personas, absoluta
15 vero eorum, id est positiva, per se proferuntur. apud nos autem prono-
mina eadem et discretiva sunt, ut 'vidit me' vel | 'vidit me, illum
autem non'. nominativus tamen primae vel secundae personae prono- 56
minum, si verbo iungatur, quia verbum per se absolutam magis personam
significat, plerumque discretivus est, ut 'ego dico, ille autem non'.

20 Accidit pronomini relatio in tertia persona, per quam praedicta
nomina per recordationem pronominantur, id est per pronomen si-
gnificantur, ut 'Iuppiter postquam Troas et Hectora navibus appulit,
ipse reiecit oculos claros'. et sciendum, quod demonstrativa prono-

1 casum] r casuum Rd proprietates Rr 3 DE CONSTRUCTIONE PROPRIETATVM
PRONOMINVM inscr. N oportere autem iudico R? 4 proprietatibus Rr 5
constructionis] d constructiones D orationis siue constructionis S 6 singulari] r
singula R demonstratione] declinatione coll. Apollonio de synt. p. 97, 12 sq. ἡ ἐξαι-
ρεσις κλίσεως Bekkerus ad h. l. 7 in fine spscr. r 8 casuum nunc de D
demonstratiuorum S 9 pronominum L dicunt G 10 adiunctione D ΕΓΚΛΙ-
ΤΙΚΑ r ΕΝΚΛΗΤΙΚΑ N & ΚΛΗΤΙΚΑ R ΕΤΚΛΗΤΙΚΑ G & ΕΝΚΛΗΤΙΚΑ DS et ΕΝΚΛΗΤΙΚΑ L
inclinativa] r indeclinativa M inclina R 11 ut om. L ΕΙΔΕΝ ΜΕ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΜΟΙ
G eiden. MEIAECEN MOI D eiden. ME. EAMECHMOT. N ΕΙΔΕΝ***ΕΑΕΕΝ Μ μοι] ΜΟΙ
SL 12 aliarum adiunctione S ὀρθοτονούμενα] r ΟΡΘΟΤΟΝΟΥΜΕΝΑ NG ΟΡΘΟΤΟΥ-
ΝΟΜΕΝΑ D ΟΡΘΟΤΟΝΟΥΜΕΝΑ M ορθοτο. noymena R ΟΡΘΟΤΟΝΟΥΜΕΝΑ (N) L ΕΙΔΗΝ S
Ε. Δ. Ε. ΝΕΜΕ Dd ΕΙΔΕΝΜΕ Rr ΕΙΔΕΝΟΜΟΥΚΕ. ΚΕΙΝΟΝ. N 13 ΕΜΗ G ἐκείνον]
d ΕΚΙΝΟΝ D est sup. lin. add. n in om. S 14 comparatiua nomina S est
om. G alias proferri personas S 15 eorum sup. lin. add. n om. M 16 ea-
dem om. GL eadem et absoluta et discretiva ODNsr et, add. de ÷, spscr.,
in mg. inf. eadem absoluta add. l me absolute et discretive uidit OS hic abso-
lute s. discretive sup. lin. n vel vidit me] add. r om. RG me] te MDL 17
post non notam & (i. e. deficit) add. G Nominatiuus (Nominatiui L) tam primae
personae et secundae pronominum GL tamen] ex corr., quam pr. M vel] r
& R 18 iungitur DS iunguntur GL coniugatur O per se] r ipse R plerun-
que GL discretivus] da discretivum ODNGL discretivum sunt Mm est ut est
ego d 20 quam] r quem R pronomina G 22 Iuppiter etc.] Hom. II. XIII
v. 1. 3 ex Apollonio I. l. p. 98, 12 translati Iuppiter] d Iuppiter DLr haectora N
haector a R appulit] r epulit R 23 reiecit] r reicit R claros ÷ uirgifs

p. 1063. 64 P.

p. 38. 39 K.

mina non aliquorum praedictorum loco nominum, quomodo relativa, sed eorum, quae proferri demonstrative non possunt, accipiuntur, relativa vero praedictorum quidem loco nominum, sed quae iterum accipi non possunt. si quis enim pro 'ipse reiecit oculos claros', ponat iterum 'Iuppiter', non colligit duas orationes ad Iovem, sed quasi principium alterius facit orationis. potest autem proprium nomen et ad diversas proferri personas, ut si dicam 'Ajax venit ad Troiam, Ajax fortiter pugnavit contra Troianos', dubium, an de eadem dicam persona, cum duo eadem nominis fuerint, ad quos supra dicti actus pertinere possunt; sin autem dicam 'Ajax venit ad Troiam, idem fortiter pugnavit contra 10
57 Troianos', de una intellego persona. in omnibus igitur relativis pronomi-
minibus una eademque est oratio ex supra dicto nomine pendens. licet autem pro relativis pronomi-
minibus nomina ponere et orationem mutare, ut 'Iuppiter tonat, Iuppiter fulminat'; eae enim orationes singulae per se possunt proferri et invicem converso ordine praepostere dici, cum 15
non ad priorem refertur secunda, quod facit pronomen relativum, || quod ad praedictum nomen refertur. quotiens vero 'ille' vel 'hic' non ostendendum ante oculos aliquid referunt, oportet intellegere, quod eorum demonstratio | ad intellectum refertur; itaque quaedam sunt oculorum demon-
strativa, ut 'ego' et 'tu', quaedam et oculorum et intellectus: oculo- 20
rum, ut:

Hic vir, hic est, tibi quem promitti saepius audis;
intellectus, ut:

Hic pietatis honos? sic nos in sceptrā reponis?

58 Praeterea sola pronomina diversis vocibus diversas tertias faciunt per-
sonas, cum verba una voce ad plures personas pertineant tertias: dici-
mus enim 'scribit Probus vel Servius', vel quicumque potest hunc actum
suscipere, non tamen hoc etiam in pronomi-
minibus. nam relativa quidem
sunt 'ipse' vel 'is' vel 'sui', quod est primitivum, demonstrativa vero
'hic', 'iste' vel 'ille'. sed interest, quod 'ille' spatio longiore in- 30

scripsit georgica, ipse eneida quoq; Et sciendum S 1 loco L 2 demonstrative] r demonstratiuae RD 3 possi M 4 pro add. d reiecit] r reicit R reiecit L Iuppiter] om. G iupiter Lr 5 colligit G colliget N 6 proferri] in referri mut. N referri S 7 post vocc. ad Troiam sqq. usque ad eadem vocc. om. S 8 eadem D dico N personarum Rr 9 fuerunt DNGL supradictis D - pos- sunt pertinere N 10 idem] ipse GL 11 igitur add. r 12 est om. GL pendens ex supradicto nomine N liquet GL 14 iupiter utrobique Lr fulmi- nat ex flumina corr. D heq D hae NS Ea H L orationes] r orationis R 15 per se] d persone D 16 post refertur sqq. usque ad refertur om. D add. d 17 ostendendum] r ostendum RG 20 ego tu ODS 21 ut Virg's in VI. hic S Verg. Aen. VI 792 23 ut idem hic S Verg. Aen. I 253 25 ad diuersis N diuersis uocibus diuersis uocibus diuersas S tertias om. D 26 pertineant D ut tertias Rr 27 probus aut servius M? quicumque Rr hunc actum potest G 28 non tantum hoc L 29 sunt quidem N his Rr is vel sui] g sui uel is GL uero ut hic N 30 post intellegitur: ut (- ut S) terentius in eunucho (ut terentius ait N in eunucho add. n; in eunuco D). Viden (Vi- dens D Videsne S) tu illum (illam r) thais (illum thais O thais illum N) ? i. e. Ter. eun. IIII 6, 16 add. ONSrd cf. lib. XII § 3

p. 1064 P.

p. 39 K.

tellegitur, 'iste' vero propinquiore, 'hic' autem non solum de praesente, verum etiam de absente possumus dicere, ad intellectum referentes demonstrationem, ut praedictum est, ut:

hoc regnum dea gentibus esse

Virgilius in I [ad absentem Carthaginem retulit demonstrationem]; 'iste' 59 vero plerumque ad oculorum demonstrationem profertur. Virgilius in VI:

Non hoc ista sibi tempus spectacula poscit;

inveniuntur tamen etiam hoc de absentibus protulisse auctores, vel de eis, quae cerni non possunt, ut supra dictum est. Virgilius in XI:

sed nunc est omnia quando

Iste animus supra.

Terentius in adelphis:

iste tuus ipse sentiet

Posteriorus,

cum de absente Aeschino dicat. 'ille' quoque, cum est etiam relativum, potest tam de absente quam de praesente accipi, ut:

sic Iuppiter ille monebat,

et:

Tunc ille Aeneas?

et:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena
Carmen.

licet tamen per figuram conversionis, id est κατ' ἀποστροφὴν, absentis quasi praesentis loquendo uti secunda persona, ut Iuvenalis in II:

Tunc duos una, saevissima vipera, cena,

Tunc duos?

Quomodo tamen apud Graecos additur i quibusdam pronominiibus ad 60

1 propinquiore *G* post propinquiore: ut iste tuus filius *add.* r ut iste tuus filius est *N* in *ras.* ut iste meus filius *OD* ut iste tuus filius et hanc aspice prolem? *S* autem quod non *MODGL* praesente in praesenti *mut.* *N* 2 absente in absenti *mut.* *N* posumus *L* proferentes *L* 4 de agentibus *N* 5 *Verg. Aen.* I 17 Virgilius in I — profertur ante Virgilius *om.* *R* *add.* r, ut tamen post demonstrationem et ipsa haec *m. sqq.* usque ad demonstrationem omitteret XI *G* I eneide *S* cartaginem *MNSLr* kartaginem *G* 6 profertur ut *M?* *Verg. Aen.* VI 37 7 istas *Verg. Fr.* ista sibi tempus *h. l. add.,* post poscit, ubi *R* haec vocc. *po-* uel se
suerat, *del.* r expectacula *Nn* poscit] sic etiam *Verg. Pal. Fr. Med. m. alt.* poscunt *Med. m. pr. Rom.* 8 hoc etiam *N* de absentibus hoc *S* de his *O* 9 *Verg. Aen.* XI 509 *sq.* 11 supra (e) *M* superat *N* superat *Verg. Med.* 12 terrentius *ML* *Ter. adelph.* I 2, 59 *sq.* aldei *G* 13 ipse se sentiet *Ter. Bemb.* sentiat *GL* 15 absente] r absente *R* Aeschino] d aescino *DNSGL* est *add.* r etiam *om.* *G* 16 potest tamen tam *O* absente in absenti *mut.* *N* praesente in praesenti *mut.* *N* *Verg. Aen.* VII 110 *cf. lib.* XII § 3 17 sic] si *GL* iuppiter *Lr* monebat] d mouebat *D* monebat. *Vif. Et N* 18 *Verg. Aen.* I 617 20 *Verg. Aen.* I 1 *sq. in codd. dett. cf. lib.* XII § 11 21 gracili modulatus] r gratili modulatur *R* 22 carmen *add.* d 23 liquet *G* KATA *RDSG* ἀποστροφὴν] d ἀποστροφῆς *D* ἀποστροφῆς *N* ἀποστροφῆς *S* 24 *Iuv. sat.* II 6, 611 *sq.* III. *N* 25 cena *G* coena *S* 26 Tunc ne *R* 27 i] id *G* i. in *Sr* in *ras.* i. ov *N* quibusdānt. *Rr* pronominiibus *om.* *O*

vim significatio[nis] intendendam, ut *ἐκεῖνοί, οὐτοί, ἢ ὅδῃ*, sic etiam apud nos 'met, te, pte, ce' appositae intendunt significationem, ut 'egomet, tute, meapte, nostrapte, huiusce', de quibus, cum de pronomine tractabamus, latius diximus.

Definiuntur autem personae, pronominum non solum demonstratione, & quae praesentium cognitionem sub oculis ostendit, sed etiam relatione, quae absentium recognitionem habet. itaque bene dicebat Aristarchus, coniuga esse personis pronomina, cum similiter et coniuncte per omnes personas definiuntur vel demonstratione vel relatione; verba vero inconiuga, cum in prima quidem et secunda persona finiuntur, in tertia vero non, nisi praecipuus sit ad aliquem unum pertinens actus, ut 'fulminat' et 'tonat' de Iove solo intellegimus, non quod verbum tertiae personae finitum est, sed quod is, qui eius significationem agit, proprium habet
61 hunc actum. manifestum est igitur, quod ideo diversae sunt pronominis positiones in tertia persona, ne una voce diversae significantur personae. 15 consequatur enim, ut ipsae quoque infinitae essent, quomodo in verbis tertiae personae, quod contrarium erat proprietati pronominum, quippe, cum una dictio plura significat, infinitatis causa fit; praeterea aliae quidem partes casuales a nominativo genetivum et ceteros casus ad consequentiam nominativi solent perficere. 20

Principalia vero pronomina, id est 'ego, tu, mei, tui, sui, mihi, tibi, sibi', positive magis per singulos casus declinantur, cum non potest 'ego' secundum rationem casualium 'mei' genetivum adhibere, neque tamen 'mei' genetivus 'mihi' et 'me' oportune asciscit, numeris quoque positive commutatis, 'ego, mei, nos; tu, tui, vos'. nullus enim 25 genetivus, qui non ex nominativo fit, convenienter declinatus potest nume-

1 intuen[de]m *GL* ut *ἐκεῖνοί*] *ue. ke. no. ci G* *κεῖνοί R* *ἐκεῖνοί N*
ocai *S* oci *NI* oai *G* 2 te pte] *tep. te R* pte. te *r* appositae] *r* apposite *R* ad-
ditae *MODNGL* addita *S* intendunt] *rd* intendit *R* intendu *D* significantiam
DNL significationi *G* 3 nostrapte uestrapte huiusce *N* de pronomine] *d* prono-
mine *D* 4 tractabamus] *r* tractabimus *R* diximus latius *S* 5 Definiuntur *NS*
6 ostendunt *OG* 7 recognitionem] *r* cognitionem *R* Aristarchus] *v. Apollon.*
de synt. p. 100, 20 sqq. coll. de pron. p. 1 C 3 sqq. Bk. aristarchus *RD* aristarchus
Sr 8 coniugasse personis *G* cum coniunctae similiter per *GL* (per omnes in *mg.*
add. L) cum similiter coniuncta per *M* coniunctae *Sr* coniuncta *O* 9 Verbo
uero coniugaci ^v in prima *Rr* inconiuga esse cum *N* 10 secundam *N* vero
om. G 12 love] deo uero *S* uel deo *sup. lin. add. N* non quod (a) *D* 13
uel is
his *Rr* hic *G* hic *L* hic alias is *M* 14 est *sup. lin. add. Nm* pronominis] *r*
pronominibus *R* 16 quoque personae infinitae *GL* infinitae] *r* infinita *R* 17
pro quia
quippe *om., sup. lin. m. ant. add.* quippe *S* 18 dictio] *r* λέξις *Apollonius l. i. p. 101.*
23 *Bk.* adiectio *RDSG* plura significat] *r* plura]ificat *R* infinitatis] *d* infinita *D*
20 perficere] *r* proficere *RL* 21 michi *N* 22 positive] *r* positivae *OSrg*
casus *om. R* 24 mihi dativum et me accu[m] *S* oportune] *add. g* opportuna *Rr*
adasciscit *MDr* asciscit *S* asciscit *G* 25 positive] *r* positivae *RS* Nonnullus
S 26 genitivus] ex genitivis *corr. D* fit et *Rr* sit *ONS* declinatus *r* de-
clinatur *R*

p. 1065. 66 P.

p. 41. 42 K.

rum pluralem nominativo consequentem exhibere; declinatus enim a nominativo congrue huic condeclinat tam sequentes casus quam numeros. itaque *ἑτερόκλητα*, id est diversiclinia, necessario consequetur aliquis nominativus || aptus genetivo, ex quo reliquae figurationes tam numerorum quam casuum redduntur, ut 'itineris' genetivus fecit 'itineri' et 'itinerā', et ex hoc nominativus quoque 'itiner' necessario accipitur; similiter 'precis' et 'vicis' et 'frugis' et 'lateris', qui sunt genetivi, faciunt 'preci' et 'vici' et 'frugī' et 'lateri', et 'precēs, vices, fruges, lateres'; quapropter oportune inerunt nominativi supra dictis nominibus et 'prex' et 'vix' et 'frux' vel 'frugis' et 'later'. ergo 'mei' genetivus non declinatus, sed positive factus consequentiam tam casuum quam numerorum recusavit, 'ille' autem et 'iste' et similia, cum genetivum a nominativo habent declinatum, habuerunt etiam reliquos casus et numeros consequentes.

Sed forte quaerat aliquis 'cur consequentiam evitarunt pronomina et X cur non omnia?' nominum positio inventa est ad significationem qualitatum vel commugium vel propriarum, quae sunt innumerabiles, ut 'homo, Plato'. et quoniam neque demonstrationem habent ea neque relationem, quibus finiuntur personae pronominum, innumerabilis in eis, id est nominibus, positio fiebat, | ut singulorum figuratio nominum, singulis reddat suppositorum suam qualitatem, quare non mediocriter disturbant qualitatis significationem, cum in unam concidant vocem nominum positiones tam in propriis quam in appellativis. inde caruit definitione persona ea, quae in nomine ipso intellegitur; nec mirum, cum propria quoque nomina, quam-

1 consequē S · exhibere D enim] autem OL 2 declinat L 3 *ἑτερόκλητα*] uel A
 r *ἑτερόκλητα* L et *εὐκλειτα* G & *εὐκλειτα* Dd *εὐκλειτα* S *εὐκλειτα* N *εὐκλειτα* R
 consequentes O 4 quo gūto reliquae N 5 reddantur D itineris GL
 facit S itineri et itinera GL itinera ex N 6 itiner L itinerē D 7 precis
 et vicis et preci et vici et frugis MO 8 et lateri et frugi L lateri] alteri O
 et praeces et vices Rr fruges vices O 9 inserunt (i) R nominativi] no-
 minam M 10 uel fruges L genetivus ex genetivis corr. D 11 a se ipso
 post sed spscr. S positivae Rr 12 histe D cum genetiūm ex conge-
 netivum corr. D 15 euitauerunt GLd euitauerunt sicut est ego tu sui prono-
 mina M 16 omnia] sic RMSGd, quod coll. Apollonio assecutus erat Bekkerus ad
 Apollon. l. l. p. 103, 13 qui cf. nomina ODNI.g est] sunt O qualitatum (i) R

17 propriarum M propriarum DNGLr propriorem R 18 demonstrationem] r
 demonstratorem R habet O ea] sic sup. ras. L relationem certam quibus S

19 post pronominum: Nam etsi inueniantur (inueniantur Od) nomina relatiua ut
 qui qualis ipsa (ipse O) relatio eorum infinita est add. ON, r in mg., d sup. lin.

innumerabilis] d innumerabiles D 20 faciebat Rr ut] unde LGg uelut O 21
 suppositorum ex suppositarum corr. L post qualitatem: Nam etsi inueniantur no-
 mina relatiua ut qui. qualis. quantus. ipsa relatio eorum infinita est inserit S me-
 diocriter] r medioter R disturbant ex disturbauit corr. S 22 concedant ML
 23 diffinitione SL personae Rr quae] rd qua RD 24 ipso om. L
 cum ex com corr. D

p. 1066. 67 P.

p. 42. 48 K.

vis ideo ponantur, ut unumquemque ab aliis omnibus discernant, incerta sint tamen, cum non possint omnes eius qualitates, quae illum separant ab aliis omnibus, ostendere absque demonstrationis auxilio, quae fit per pronomen. quamvis enim sciamus, quod poeta sit Virgilius et filius Maronis, cernentes eum, si posset fieri, nesciebamus, eius esse hoc nomen, nisi si qui nobis eum demonstrans dixisset: 'hic est Virgilius'. propter quod per singulas figurationes separatus nominativus exigebat obliquos casus congruos proprietatis suae, ne fieret || significatio tam confusa. inde etiam genera necessario subeunt, ut cum qualitate figurationis discernant
64 etiam genus. inde inventae sunt etiam adiectivae positiones, ut consequentia nominibus communibus vel propriis compleantur, ut equo 'albus' vel 'fortis', Platoni vero 'sapiens' vel 'bonus' adicitur, Marti 'Gradivus' et alia multa, quae possunt accidere. unde etiam compositiones sunt inventae, ut 'beneficus, maleficus, omnipotens', quae ex accidentibus conficiebantur [quae sunt qualitatibus vel quantitatis]. pronomina vero 15 ea, quae ad nihil aliud aspiciunt per demonstrationem nisi ad propriam aliquam substantiam et ad ei accidentes qualitates, quae possunt oculis conspici, ut 'album' vel 'nigrum', 'longum' vel 'breve', - voce autem ipsa pronominis non manifestantur nisi substantiae, - iure plurimas recusaverunt vocum figurationes, quippe cum singulae earum per singulos casus pro omnibus accipiantur nominibus: | in omnibus enim rebus substantiae quidem singulae sunt, qualitates vero multae, quae nomine
65 volunt intellegi. quod si verum est, naturaliter abstinit ab eis nominum consequens declinatio, ne, cum pro omnibus accipiantur nominibus, uni eorum terminationi succedant. et cum unicam ad omnia, quae sunt, habeant significationem, ut una voce generali proprietates omnium demon-

1 ponatur O ut] et GL uel ut in mg. L unumquemque G +omnibus (n-i)
R post omnibus sqq. usque ad omnibus om. O 2 sunt GL eius om. L
separant ex seperant corr. N 3 auxilio] rg auxilia RG 5 possit GL nesci-
remus S 6 si om. DNG quis MDNS 7 figurationes significationes separa-
tus O sepatus N nomina^{ti}us Rr exigebatur G 8 proprietati DNSr fie-
ret incerta significatio ONS incerta confusa Dd 9 cum sup. lin. add. r uel figura-
tionis significatio
tionis Dd significationis M discernant] d discernat ODGL discernatur NS 10
inde] Hinc S Inde etiam O etiam] h. l. om. O etiam et N consequentiam M
11 compleant MG ut quo albus O 12 Platoni] rd platini R platino D gran-
dius G grauis O 13 accedere NL 14 sunt inventae] r sint inuente R be-
neficus GL maleficus] add. r malificus G maledicus DS et ex corr. N ex
ac
cidentibus RrNG 15 confitebantur D sint Rr 16 vero om. G ea om. S
17 accedentem L possunt sub oculis G 18 brene SL 19 ipse G 21
pro omnibus accipiantur nominibus] r pro nominibus accipiantur R 22 quidem sup.
lin. add. L multae om. S 23 volunt intellegi nomine N abstetit GL 24
declinatione pe Rr nec cum O pro omnibus G pro nomibus S pro+omnibus (n-i)
L 25 succedant ex succedent corr. S succedat O quae sunt ad omnia O 26
proprietates R demonstraent N demonstrarent SL

p. 1067. 68 P.

p. 43. 44 K.

strent, unicam habuerunt etiam vocis declinationem, ut singulas variant personarum et casuum prolationes, nulli obnoxia regulae, quae in unicis nec locum habere vocibus poterat. manifestum est autem, quod et prima et secunda persona, in quibus sola est demonstratio, singulas habent voces. itaque genera quoque omnia non abscessa propriis terminationibus, sed per eundem finem congruam habuerunt positionem, quippe cum per ea demonstratio substantiam per se significat absque discrefione generum. 'ille' 66 autem et 'ipse' et 'hic' et 'iste' et 'is', quia in diversis tertiis poterant esse personis absentibus vel || praesentibus et longe vel iuxta positus, definitionis causa manifestandae etiam genus cum consequenti declinatione acceperunt.

Quemadmodum nomina, sic etiam pronomina per singulos casus similiter cum verbis construuntur. et nominativis quidem intransitive, obliquis vero transitive verba coniunguntur, ut 'Theoctistus' vel 'iste currit', 67 'Theoctisti' vel 'istius misereor', 'Theoctisto' vel 'isti praebeo', 'Theoctistum' vel 'istum video'. ablativus etiam ceteros obliquos sequitur, 67 'Theoctisto' vel 'isto gaudeo'; nam vocativus quoque intransitive secundis adiungitur verborum personis, cum proprius sit naturaliter secundae personae, ut 'Theoctiste' vel 'tu noster doctor legis' vel 'lege'. Virgilius in X:

vigilasne deum gens

Aenea? vigila.

obliqui tamen constructionem verborum, quae sit intransitive cum nominativis, excipiunt transitive, nisi sint verba absoluta, | ut 'Theoctistus' vel 'iste vivit, spirat, floret, viget' et similia: ea enim non egent

1 etiam habuerunt O variant] d uariant MDGL 3 nec] uel S poterant
Ld post poterat: quare prima et secunda nominum persona singulas habent voces add. S 4 persona om. O singulas om. G sigulas D habeant G 5 abscessa] d abscessa DG 6 quippe S ea] uel eas in mg. S 7 post significat: praesentem (presentem r) et iuxta positam quae conspicua possit haberi (habere S) etiamsi uoce non (non om. S) discernantur. ipsa tamen demonstratione genera add. S et in mg. r absque discrefione generum om. S discrefione L 8 histe D his Rr 9 longue et iuxta L iuxta] r iuxta R 10 diffinitionis GL causa] causae
cuiusdam M cuiusdam L cum consequenti] cum sequenti L csequenti N consequenti G 11 acceperunt] r acceperint R 12 DE CONSTRUCTIONE PRONOMINVM inscr. N Quemadmodum] r quemadmonum R quemammodum L 13 nominatiu' S nominatiuus quidem transitiuae O intransitive] r intransitiuae RD obliquis uero transitiuae obliquis uero transitiuae Rr 14 coniunguntur Unteotistus Rr theoctistus hic et per sqq. N 15 teoctisti (h) hic et in sqq. h inter e et o sive immisso sive eraso D teoctisti r teoctiste R illius G Theoctisto] r theoctisto R et sic per sqq. 16 vel istum om. O 17 gaudeo] r gaudio RD 18 iungitur D
pro prius N in voc. naturaliter desinit G 19 ut] ÷ ut S vel] r & R lege** (re) D Verg. Aen. X 228 sq. 23 constructionem] r constructione R 24 transitiuae Rr post transitive: ut apollonius legit homerum (homorum d) add. Sd, notis ÷ et : inclusit i. e. delenda esse significavit S theoctistus M 25 spirat] rd spira R spiret D enim add. †

p. 1068. 69 P.

p. 44 K.

obliquorum adinunctione, id est transitione in alias personas, affectus tamen singulorum ostendentibus verbis, ut 'ego doceo illum' vel 'Theoctistus docet Priscianum, ego doceor ab isto, tu doceris ab illo'. sciendum autem, quod impersonalia, sive transitive sive intransitive proferantur, obliquis casibus iunguntur, nisi per defectionem proferantur: 5
68 intransitive, ut 'curritur a me' pro 'curro' vel 'statur a te' pro 'stas' vel 'sedetur ab illo' pro 'sedet ille'; quamvis in eis quoque potest ipsa res intellegi voce passiva, ut 'curritur cursus' et 'bellatur bellum', unde etiam, si non addatur a quo, potest tamen sensum complere ipsius rei, quae agitur. Virgilius in VII: 10

certatur comminus armis.

Terentius in eunucho:

quid agitur? - Statur.

transitive, ut 'miseret me tui, pudet te mei, paenitet illum sui'. 'mei' autem et 'tui' et 'sui' genitivos hic intellegimus primitivorum, qui 15
69 iidem et possessivorum sunt genefivi. nec mirum, eandem vocem mutatione significationis ad aliam speciem transire, cum soleat diversa significatio easdem voces etiam ad alias partes trans||ferre, ut nomina in adverbia, sublime volat pro 'sublimiter', sole recens orto pro 'recenter', et contra adverbia in nomina, ut sponte sua, et mane novum, et 20 participia in nomina, ut 'amans' ὁ ἐραστής, 'sapiens' ὁ σοφός, 'doctus' ὁ ἐπαιδευτός, 'factum' τὸ ἔργον; carent enim tempore in his significationibus. igitur non voces magis valent in partitione dictionum quam earum significationes.

Loco nominum pronomina ponuntur, non, ut quidam existimant, propter nominum ignorantiam. quae enim ignorantia nominum est, cum dicat Aeneas ad Didonem:

1 affectus ex affectus corr. D post tamen: id est significationes add. O, D sup.

uel dunt uerba

lin., r in mg. 2 ostendunt O ostendentibus uerbis D istum MODNS
vel] ut MD 3 pscianum L 4 siue ante intransitive add. r 5 adiunguntur L
proferantur] proferantur obliquorum casuum S proferantur intransitive proferantur

Rr 7 stas et sedetur L sedetur] d sedentur D 9 sensum Rr 10 ut uirgilius S Verg. Aen. VII 553 (def. Verg. Pal.) 11 certatur] pugnatur libri Verg. (pugnantur Dorvill.) bellatur Prisc. lib. XVIII § 55 et sic h. l. S 12 terentius MO Ter. eun. II 2, 40 13 quid] r qui R 14 miseret mei tui M 15 et ante tui add. r 16 qui iidem] r qui idem RML qui quidem DS quidem ON eadem O 17 cum soleat] d Consoleat D 18 nomina in] r nona R 19 ut sublime N sublime volat cf. adn. ad lib. XV § 5 uolant M? nolans S sublimiter ex subsimiliter corr. M Verg. georg. III 156 reqns orto pro req,nter L recenter. e contra M 20 sponte sua] Verg. Aen. VI 82 etc. cf. lib. XIII § 17. sua sponte S mane novum] Verg. georg. III 325 nouo OL 21 partipia D οερασις N σοφός] sic R σοφς r 22 ἐπαιδευτός] d ἐπαιδευτός D εΥΠΑΙΟΕΥΤΟΣ M εΥΠΟΕΙΤΟΣ R ΤΟΕ.ΡΤΟΝ N ΤΟ ΟΡΓΟΝ S tempora O 23 voces] r uocis R parti+atione (cipa) Rr 24 earum] r eorum RMNL 26 ignorantiam] r generantiam R 27 aenqas S Didonem] r ditionem R Verg. Aen. III 333 sq. (def. Verg. Rom.)

p. 1069. 70 P.

p. 44—46 K.

ego te, quae plurima fando

Enumerare vales?

sed manifestum, quod quia non possunt nomina in prima et secunda esse
 persona, ut ostendimus. | at dicet aliquis «quid igitur? non etiam igno- XI 70
 5 ⁵ ratis nominibus dicimus 'ego' et 'tu'?» ad quem respondendum est,
 quod ex accidente hoc fit [id est demonstratione propriae qualitatis], cum
 similiter etiam cognita nomina pronominalem saepe exigunt constructionem.
 non minus tamen sic quoque loco eorum accipiuntur. vi enim proprium
 nomen intellegitur per pronomen: non dico vocis nomen, sed quod ex ea
 10 ostenditur, id est propria qualitas suppositi, in qua sunt propria nomina.
 quamobrem ad nihil utile pertinent pronomina, si carent personis osten-
 dentis et eius, qui ostenditur. itaque cum scribuntur per se pronomina,
 nimium infinita sunt, scilicet cum sua materia excidunt [id est demon-
 stratione qualitatis propriae]. unde rationabiliter, qui sibi invicem scri-
 15 bunt, solent nomina praeponere propria, quibus sine perfectio orationis
 non constaret, cum ponantur pronomina tam primae quam secundae per-
 sonae propter accidentes actus tam scribenti quam illi ad quem scribit.
 praepositis igitur nominibus propriis, ut 'Cicero Bruto', vi ad ea de- 71
 monstrationes faciunt pronomina. si enim ponam 'ego tibi et dudum
 20 scripsi', ostendit per pronomen 'ego' nominis praepositum nominati-
 vum, per 'tibi' autem dativum secundae personae, qui loco dativi nomi-
 nis praepositi accipitur. nec dubium est, quod sublatis nominibus ante-
 positis etiam pronomina infinita fiunt.

Est autem causa, propter quam nomina non possunt accipi in prima
 25 et secunda persona, quam superius quoque diximus, vel quod substantiae
 et qualitates generales et communes et speciales et individuae, in quibus
 sunt nomina, non habent certam discretionem personarum, ut puta 'om-
 nis homo' et substantia potest dici et animal et homo, et nominari
 'Plato' vel 'Cicero' vel 'Virgilius' vel quodcumque ex propriis nominibus
 30 potest imponi uni alicui ex omnibus. prima autem persona ad nullum XII 72
 pertinet nisi ad ipsum qui loquitur; nec secunda ad alium nisi ad eum

1 plurima] r plura R 2 enumerale R 3 quia om. D 4 au^t Rr aut DS
 ut L qui^d Rr 5 quem] quod M? est om. MDNSL s. ē. spscr. n 6
 accidente] r in accidenti mut. N occidente R accedente L 8 minis M sic] r
 sit R vi] Si S proprium nomen] r pronomen R 9 intelligitur ex intellege-
 tur mut. N sed] et O 10 qualitatis RrM subpositi RS nomina ex no-
 mena corr. D 11 ad] d a D careant MONSL 12 qui] quae MO? DNS
 ostenditur] sic N uel ostendatur sup. ltn. n cum scribuntur ex conscribuntur corr.
 D per se om. QYSL 13 cum a sua N excidunt ex excedunt corr. N exce-
 dunt ML idēm M 15 sine quibus] MS 16 cum ponantur] Cumponantur. r
 Componantur R Cum ponuntur L 17 accedentes L scribenti] d scribendi D
 scribentis Or 18 vi om. O eas S 19 no^c Rr 20 ostendit] sic RM ostendi
 O? DNSLr τὸ γὰρ 'ἐγὼ σοι καὶ πάλαι ἔγραψα' δείκνυσσι Apollon. l. l. p. 113, 9
 22 accipiuntur O 27 sunt] sint O ut pote L 30 uni om. O ex poibus N
 31 ad alium] sup. ltn. L ad aliam N ad eum ad quem NL

in quem intenditur sermo vel propter hoc autem vel etiam propter illud, quod non ipsi nobis imponimus nomina, quod suum est primae personae, nec ad eos qui nascuntur intendentes sermonem, quod est secundae personae, eorum positionem (id est nominationem) facimus. necesse est ergo in tertiam personam concedere nomina per omnes casus absque vocativo, qui primus transfert positionem a tertia persona ad secundam, propterea quod per eum fit demonstratio praesens eius, in quem facta sit positio nominis. illud quoque manifestum, quod a nobis verba facientes, id est proferentes, ad alias debemus ea personas intendere. et apparet, quod non licet nominibus uti, quod tertiarum sunt ea personarum, sed ratio exigit a prima ad secundam fieri verba; quamobrem subierunt pronomina, hoc quod non poterat nomen complementia, cum dicimus 'ego tibi scripsi'.

Praedicta autem est causa, quapropter pronomen unum pro omnibus accipitur nominibus, id est quod demonstrationem vel relationem habet alicuius certae substantiae, quae in omnibus propriis est nominibus, una eademque voce significanda. nemo tamen putet, quod nihil usus habeant tertiae pronomina personae, cum omnia nomina in eam possunt personam accipi, et dicat: 'si possent in prima et secunda inveniri nomina persona, fortassis nec excogitarentur pronomina'. nam possumus ad hoc dicere, quod pronomina semel nonnumquam loco nata ex accidente habuerunt etiam demonstrationem; sub oculis enim omnes eorum personae plerumque cernuntur. itaque praecipuum habuerunt accidens demonstrationem, quae profecta per coniunctionem primae et secundae personae pervenit etiam ad tertiam. non igitur quod non habet tertias personas nomen, ideo excogitata sunt pronomina, sed quoniam expers est demonstrationis, quae est in pronominibus. itaque inest utrumque in illo Virgiliano:

hic Caesar et omnis iulii

Progenies,

1 autem *om. L* 2 post nomina *sqg. usque ad nomina om. R add. r* 3 nec adeo qui *L* 5 ergo ad tertiam *L* 7 cum] *r* eam *RODS* quidam codices habent per eum ut subaudiatur uocativum *d in mg. cf. Apollon. l. l. p. 113, 25 sqg.* 8 *ominis (h) *Rr* 9 apparet] *d* aparet *D* 10 ea] *r* & *R* 11 uerbi *O* 14 est uel qua
om. R quampropter *Dd* 16 una] in *O* 17 eademque *Rr* significandum *RMOD* significandam *L* habent *MODYS* 18 omnia nomina] *OSr* nomina *RMDN* omnia *L* *δυναμένων τῶν ὀνομάτων παραλαμβάνεσθαι Apollon. l. l. p. 114, 13*
19 possent *ex* possunt *corr. D* secunda persona inveniri nomina personae *O* : persona nomina *S* 20 ad *om. O* dicere] *r* cidere *R* 21 quod *om. O* nomen loco *R* loco nominum *N* nata *ex nat& corr. D* accedente *L* 22 demonstrationes *O* plerumque *L* 23 praecipuum] *ex corr. r* primum *ni f. R* accedens *L* demonstrationem *L* 24 ^{pro}fecta *N* profecto *MDSr, at v. Apollon. l. l. p. 114, 22 sqg.* coniugationem *SL* uel coniunctionem *add. s* personae *om. S*
25 quod habet *M* habeat *D* cogitata *O* 26 sed *om. O* expers est] *r* expsem *R* 27 utrumque *L* *Verg. Aen. VI 790 sq.* 28 hic Caesar] *π cum Vergilio et libris Prisciani infra § 79* Caesar hic *μ* hic augustus (*sic r, hic augustis R*) libri omnis] *r* omni *R* iulii *N*

p. 1071 P.

p. 47. 48 K.

satís necessarium. quia enim cernitur Augustus, demonstratione usus est per pronomen, quae nomine fieri non poterat hic; ut autem qualitatem quoque propriam ostenderet personae, quam demonstraret, addidit 'Caesar'.

His itaque ita se habentibus certum est, quod, si dicam 'Priscianus scribo' et his similia, sine dubio incongrue dico, nec propter aliud quid nisi propter personarum inconsequentiam: tertiae enim personae est nomen, verbum vero primae; est igitur consequens, quod in duabus tertiis profertur, ut 'Priscianus scribit'. non tamen omnino ubique hoc observamus; quae enim substantiam significant verba vel nominationem; asciscunt aptissime nomina et in prima et in secunda persona, id quod est in aliis inconsequens, ut sum pius Aeneas, 'Cicero nominor' et his similia, quamvis auctores inveniantur licentia solita utentes et aliis quoque verbis primae vel secundae personae coniungentes nomina, ut Homerus:

Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς σε πάρος γε
ῥύομαι.

Euripides in Hecuba:

Ἦκω νεκρῶν κευθμῶνα | καὶ σκότου πύλας
Λιπῶν . . . Πολύδωρος.

idem in Bacchis:

Ἦκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίαν κατὰ
Διόνυσος.

1 necessarium est. L 2 quae a nomine D qui nomine O 3 personae] r personam R demonstraret] r demonstrat R demonstrat in demonstrat mut. N demonstrabat M? 4 Caesar] α augustus RMONSL 2, 3 μπ augustum D angustus 1 5 itaque ita] scripsi τοῦτων οὖν (οὖν om. cod. Vat. ed. Ald.) τῇδε ἔχόντων Apollon. l. l. p. 115, 6 itaque ML itaque Rr ita* (q;) D ita ON itaque igitur S

priscianus L 6 incongruae Rr congrue O 7 inconsequentiam] r consequentiam RS 9 priscianus L ubique om. S 11 adsciscunt Md assiscunt S in ante secunda add. d id * quod (q;) L 12 inconsequens] m. rec. in S consequens S Verg. Aen. I 378 enegas D 13 his om. R? auctores] gfof in mg. add. L auctores grecorum NS inveniantur] r variantur R solita ex soluta corr. D vel] et MOPL 15 Hom. II. XV 256 sq. 16 φοιβον N φοιβnation αα- λονα R ΑΠΟΛΛΩΝΑ MDNI sup. ras. 4-5 literarum ΑΠΠΟΛΛΩΝ.ΑΧΡΥΣ.ΜΟΡΟΝ. S ΧΡΙΣΑΟΡΟΝ D ΧΡΙΣΑΕΡΟΝ N ὅς σε] οκε R occen D occen MN πάρος γε] D ex corr. et haec codd. aliquot Hom. veluti Harl. Vind. quint. Lips. lectio indicata videtur per τε in RMDpr. NSL περ Οἷα cum Homero (sic Ven.) 17 ΡΙΟ- ΜΑΙ N ΡΙΟΝΑΙ SL ῥύομ', ὁμῶς etc. Homerus 18 Euripides] r euripes R

Eur. Hec. 1-3 in hecuba Rr in hecuba M *** inicuba D in hecubia N incubia L 19 ΗΚΑ N ΗΚΑ D ΝΕΚΡΟΝ RSL ΝΚΡΟΝ D ΝΚΡΩΝ MN ΚΑΥΕΜΑΩΝΑ D ΚΕΥΕ- ΜΩΝΑ N ΚΕΥΑΕΜΟΝΑ SI in ras. ΣΚΑΤΟΥ M ΣΚΟΤΟΙ N σκότους v. l. cod. Marc. A Eurip. πύλας] Euripides ΠΑΛΛΑΣ R.MSL ΤΙΑΛΛΑΣ D ΤΙΑ.ΑΛΑΣ N πύλας λιπῶν] ΠΥΛΗΥΦΥΝ O 20 λιπῶν] 2. Euripides ΛΕΙΠΩΝ R ΕΙΠΩΝ S ΛΕΙΩΝ M *ΕΙΠΩΝ (Λ) L ΛΕΙΩΝ N post λιπῶν: ἐν Ἀτθῆς χωρὶς ὥκισται θεῶν, codd. certe Prisciani om. λιπῶν—Διὸς] ΕΛΙΑΝ D ΠΟΛΙΔΩΡΟC L ΠΟΛΙΔΟΡΟC SL ΠΩΛΙΑΩΡΟC R ΠΩΛΑΥΑ- ΡΟC M ΠΩΡΟC N 21 idem in Bacchis] gRe. S Eur. Bacch. 1 sq. bachiis R.NL 22 ΗΚΩ[ΤΟC N ΠΑΙC RS ΤΙΑΙC D ΙΤΑΤC N ΤΗΝΑΘ R ΤΗΝΑΕ N ΤΗΝΑΕΒΑΙΑΝ D Θηβαίαν] sic etiam schol. Heph. p. 183, 14 ed. alt. Gaisfd, Θη- βαίων codd. Eurip. ΘΕΒΑΙΑΝ RSL (A posterius ex corr. in L) ΘΕΒΑΙΗ N κατὰ] χθόνα Euripides ΑΤΩΝΥCΩC O

Thucydides: ἦκω Θेमιστοκλῆς παρὰ σέ, in quibus omnibus de-
77 est 'ego'; nostri quoque, ut Iuvenalis in IIII:

Nam cum sis conviva mihi promissus, habebis

Euandrum, venies Tirynthius aut minor illo

Hospes,

deest enim 'tu'.

Supra dictis vero, id est substantivis, et sine pronomine bene omnes
adiunguntur personae et vocativis || verbis. cum enim ipsa verba per se
substantiam uniuscuiusque propriam colligant vel substantiae nominationem,
necessario relictis pronomibus, quae ipsa quoque substantiam quantum 10
ad vocem solam significant, ad nomina se applicant, quae propriam qua-
78 litatem demonstrant, ut 'homo sum', 'Apollonius vocor'; unde 'ego
sum' vel 'ego vocor' per se nemo dicit, cum duplicata substantiae
demonstratio sine qualitate nihil perfectum significaret. non erat enim
possibile propriam positionem, quae significatur nomine proprio, attribuire 15
voci communi, id est ad omnes generaliter pertinenti, quod est pronomen,
si diceremus 'ego sum', 'ego nominor', verba ad pronomen referentes.
nam significationem non propriae qualitatis, sed quae communiter omni-
bus accidit essentiae demonstrativae faceremus, ad quam pertinet 'ego'.
XIII 79 eadem est ratio in ceteris quoque personis. manifestum est igitur, quod, 20
quia continentur suam positionem nominum supra dicta verba, id est no-
minationem, evocant ea a tertia ad primam, quando dico 'Priscianus
sum' vel 'Cicero vocor', cum specialem | substantiam, quam pronomen
additum demonstraret, habeat in se ipsum verbum substantivum vel vo-
cativum.

Itaque frequenter invenimus, demonstrativis pronomibus sitis non
posita supra dicta verba tamen intellegi, ut Virgilius in VI:

1 THUCYDIAEC R TEYCYDIAHC SL TEYCYDIAEC N TUNCYDIAEC D Thuc. I 137
Θेमιστοκλῆς ἦκω παρὰ σέ ἦκω] O? Monac. B i. e. M ap. Krehlium, cf. Spengelium
Varr. p. 624 h.cw (sic teste Heinio) ML h.cw S h.cw N ecw R na D Θेमιστο-
κλῆς ἦκω cum Thuc. α TEMICTOKAHC R ΘΘICTOKANC M TEMICTOKAE N EEMICTO-
KAHC D ΘHNHTWKA I L ΘHNHTW. KAI L ITAPA N IAPA D 2 Iuvenalis R m. pr. corr.
Iuv. sat. IIII 11, 60 sqq. 3 convivia (i) R convivia L promissus L 4 venies] D
vel ueniens sup. lin. add. d tyrinthius S tyrintius D tirinthius RMN thirinthens L
tirynthius Iuv. Pith. aut] MOSL cum Iuvenale haut R haud DNr 5 hospes] n
NΠAPTUKON
ospes NL 6 enim om. M 7 et] d om. DS pronomine. bene N 8 per] r
pro-R 9 ipsiuscuiusque S vel] cum O 10 ipsa] r ipsam RD substan-
tiam quoque D 11 uocem solam R solam uocem N post qualitatem: seu gene-
ralem seu specialem add. MO? et in mg. rds 12 appollonius RDL 13 nil N
enim erat DN 15 attribuire] r atribuire R adtribuire N 16 communi ex
commune corr. R pronomen add. r 17 referentes L r-feretur O 18 proprie
DLO? 19 essentia O demonstratiuae (a) L demonstratiue RMOD 20 perso-
nis] praesentis O 22 primam] d prima D priscianus L 24 ad ditum Rr
demonstraret N ex corr. habeat et ipsum O 26 sitis] positus NS suis M 27
Verg. Aen. VI 790 sq. cf. § 75 VII N

p. 1072. 73 P.

p. 49 K.

hic Caesar et omnis Iuli

Progenies.

adeoque demonstratio huius est causa, quod adverbis quoque demonstrativis saepe positis, non est necesse addere supra dicta verba, ut Virgilius in I Aeneidos:

Tune ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae?

idem in III:

Nam Polydorus ego.

idem in eodem:

10 Ecce tibi Ausoniae tellus, hanc arripe velis.

nec non etiam nomine substantiae posito frequenter deficiunt verba substantiva. Lucanus in I:

Quis furor, o cives, quae tanta insania ferri!

Virgilius in IIII Aeneidos:

15 Quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus!

Quosve dabas gemitus!

et 'qualis' tamen et 'quantus' positis infinitis, pro quibus etiam 'quis' ponitur, saepius deficiunt verba substantiva, quomodo etiam participiis, ut Iuvenalis in IIII:

20 O qualis facies et quali digna tabella!

Virgilius in I Aeneidis:

Certe hinc Romanos olim, volventibus annis,

Hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri,

Qui mare, qui terras omni ditione tenerent,

25 Pollicitus.

(non tamen etiam, si dicamus 'Cicero accuso', bene dicitur, ut si 81 dicam 'Cicero sum'; non enim accusationis verbum proprietatem significaret substantiae, quomodo substantivum verbum, vel nominationis,

1 cesar MDNS iulii N 3 adeoque Rr adeo quoque N Ideoque S demonstrationis rei huius N post quod: non solum pronomini-
bus sed add. O (an post causa O?) S. r in mg., d sup. lin. 4 Verg. Aen. I 617 6 ille D quem] r quam R anchise DNS 7 Verg. Aen. III 45 III Aeneidos S 8 polidorus MDNSr polideus R pallidorus L post ego: hic confixum ferrea texit ad versum complendum add. S 9 Verg. Aen. III 477 (def. Verg. Rom., post Auso lacuna in Pul.) 10 Ecce N vellis M 11 positio M 12 Luc. Phars. I 8 13 o cives] r occers ut vid. R quae tanta ex quantanta corr. D insania] sic etiam
vetus ms. Cantabrig. Prisciani a Bentleio l., voc. ex Verg. Aen. II 42 vel VII 461 huc illatum; licentia S et codd. aliquot a Cortio et Martyni-Laguna ad Luc. l. comm. et a Wassio in indice Sull. s. v. licentia l. cum Lucani Voss. AB et rell. tantum non omnibus 14 Verg. Aen. IIII 408 sq. (def. Verg. Rom.) 15 tum] sic etiam Verg. Pal. tunc N Verg. Med. sensu Rr 16 dabas] Verg. Med. m. alt. debas m. pr. gemitus] r genitus D geminis R 17 infinitis sup. lin. add. L pro om. O 19 Iuv. sat. IIII 10, 157 20 quali digna tabella ex qualia dignata bella corr. L 21 Verg. Aen. I 234 sqq. cf. adnot. ad lib. VIII § 68 aeneido Rr 23 fore] r foro R uocato O a] om. R 24 ditione] r ditione RDSO? decione L 25 pollicitus S 26 accuso acuso Rr 27 proprietatem Rr sic] om. L si Rr si M 28 significaret] s significat NS

quae per vocativum verbum indicatur.) participiis quoque, quae tertiae sunt personae, quomodo nomina, substantiva bene sociamus verba, ut possint loco trium verbi personarum fungi, ut 'amatus sum, es, est, doctus sum, es, est'. quae si deficiant, infinita pro his subeunt nomina substantiva cum verbo, ut 'ego sum, qui amor', id est ὁ φιλόμηνος, vel 'ego sum, qui amasti', id est ὁ φιλήσας; haec enim desunt
 82 apud nos participia. attende in his quoque quanta vis est substantiam significantium, quod et loco participii, quod et substantiam ipsius, 'qui agit vel patitur, et actum vel passionem significat, accipitur nomen substantivum cum verbo - ut 'quid est amans?' 'qui amat', 'quid est nas-
 cens?' 'qui nascitur' - et loco verbi participium cum verbo substantivo, ut 'pransus sum' pro 'prandi', 'meritus sum' pro 'merui'. et nota, quod, cum et nomen, ut supra diximus, et verbum substantivum invicem, hoc cum participio positum loco verbi, illud cum verbo loco participii fungitur, ad omnes quoque personas pronominum refertur: 'ego 15 qui scripsi, tu qui scripsisti, ille qui scripsit'. quomodo autem pronominibus vocativa verba non adiunguntur, sic nec participiis, quippe ad nominationem pertinentia. substantiva vero aptissime adiunguntur, cum actus vel passionis essentiam cum participiis significant, ut 'amatus sum, es, est'.
 20

XIII 83 Deinde dicendum de constructione pronominum ad verba. obliqui casus pronominum omni modo ad verba || feruntur, quomodo et nominum, ut 'illius misereor, illi noceo, illum accuso, illo nitor'. ex qua constructione intellegitur, qualis nascitur affectus personae, sed non reciprocatur, quod dicimus. non enim omnia verba obliquos desiderant
 25 casus nominum vel pronominum, quomodo omnes obliqui casus verba desiderant, quoniam quaedam ex his perfecta sunt et absoluta, quaedam defectiva, ut si dicam 'ambulat homo, vivit, currit, sedet', similia,

2 quomodo nominibus S 3 possint] r possent R est et doctus O 4 quae] r qua R deficiant] r deficiunt R subveniunt S 5 verbo ex verbum corr. M quiam**or (ai) D φιαομενος L φυαουμενος S φυαοιμενος N φυαυμενος D 6 φιλήσας] r et in ras. l φυαρεας D φιαρεας R φυαομενας N 7 participia idem praesentis passiva et praeteriti activa. et O adtende RMNS 8 quod et loco ex corr. r quod et] quando et in ras. r 9 vel qui patitur N 10 ut qui^d L 11 et loco] edoco Rr verbi] r verbo R verbo ex verbum corr. M 12 prandi] m pransi M 14 cum verbo quoque loco N 15 refertur L ut ego Sn 16 ille] r ile R scripsit] r scripsit R scripsit. similiter potest dici ego pransus sum tu pransus es ille pransus est. quomodo (pransus ter in ras.) N 17 sic] r si R participiis] m participiis M 18 quippe] r quoque R adiunguntur ex corr. r 19 passiones essent iam cum L significant sup. lin. add. rm om. L 21 DE OBLIQUORVM CASVVM CONSTRUCTIONE PRONOMINVM AD VERBA inscr. N Deinde — ad verba om. N de constructione sup. lin. add. L adverb**a (i) R 22 feruntur] .i. referuntur spscr. r referuntur NS 23 illis mise] misereor Rr 24 effectus D 27 his] r iis RO eis S et perfecta sunt et M defectatua L 28 currit uiuit R sedet] *** et N s;et n sed & DSL sedet et M? O? 1 fort. recte

p. 1074. 75 P.

p. 51. 52 K.

quae sunt absoluta, non egent obliquis casibus; sin dicam 'accusat, videt, insimulat', imperfecta sunt et egent obliquorum casuum adiunctione ad perfectionem sensus. sed de his oportunius separatim, cum de verbi constructione tractemus, dicetur.

5 Quidam tamen putaverunt, perfectiorem esse verborum constructionem, si pronomina assumant: 'ego scripsi tibi, ego loquor tibi' et similia, cuius approbationem dicunt esse eam, quod, cum dicam 'ego quidem affui, tu vero non', si tollas pronomen, incongrua erit locutio. sed hoc facit hic maxime coniunctio 'quidem'. itaque ego non 84
10 arbitror, quod dicunt, verum esse generaliter; non enim omnimodo egent pronominibus verba, idque affirmatur non ex poetica solum constructione, cui licet et deficere et abundare, sed ex communi elocutione doctorum et maxime a scriptorum constructione, qui sine metris scribentes perspicaci magis ea utuntur et ex vi ipsius orationis solent quod necessarium est
15 apponere.

Cum manifestum est de obliquorum constructione, sciendum, quod insunt in quibusdam partibus orationis aliarum partium intellectus, ut, si dicam 'Ajax', intellego et unum per numerum singularem; si dicam 'Anchisiades', intellego genetivum singularem primitivi et 'filius' cum
20 nominativo singulari; si dicam 'divinitus', intellego nomen cum 'ex' praepositione [id est 'ex diis']; si dicam 'fortior', intellego 'magis' et positivum primitivi [id est 'fortis']. innumera||bilis est huiuscemodi exem- 85
plorum copia. nec est dicendum, quod, si dicam 'Anchisiades', deest et debet ei addi 'filius' - et si addatur, poetica est licentia, quomodo et
25 praepositiones solent addere et minuere, ut Terentius in Andria:

Ad te advenio spem, salutem, auxilium, . . expetens.

Virgilius in I Aeneidos:

scelere ante alios immanior omnes;

1 siⁿ N 2 insimulat] S insimulatur r *rell.* & simlatus R imperfectiva D
et] ut O 3 adiunctionem M perfeccionem R de *sup. lin. add.* r his] his
his unus O sepatim N 4 verbi] r verbo RO tractemus dicetur] r dicemus
tractetur R tractabimus O? DNS 6 sumant r sumunt R ut ego O? L 7
approbationem] l approbatione (i?) L 8 adfui MOD uero add. r tollas] r
tollis R incongrua uel incognita M? elocutio MD 10 verum] utrum O
11 itaque O? adfirmatur ROV 12 liquet L licet deficere N abundare] r
habundare RN elocutione ectione doctorum (*subest v. l. elocutione*) N post elo-
cutione voce. doctorum — constructione om., sed in *mg. add.* M 13 perspicaci ma-
gis] r perspicacis R perspicaciter magis N 14 orationis om. O post orationis
sqq. usque ad alterum orationis om. R add. r 18 dicam Ajax] r dicanaiax R
et hominem et unum N 19 primitivi ***** cum nominatio singulari. *dd*
et filius cum nominatio singulari] *del. et in mg. substituit* quod est anchisae cum
nominatio singulari quod est filius r et sic in *contextu* O cum nominatio singulari
filius M, at v. *Apollon. l. l. p. 117, 7 Bk.* 20 divinitus] r diuitus R 21 diis] r
dis R 22 positivum] r positivi R hui'scemodi S 23 nec] r ne R 24
filius addi O 25 terrentius ML *Ter. Andr. II 1, 19* 26 auxilium consilium
expetens Terentius 27 *Verg. Aen. I 347 cf. lib. III § 5* eneidios S

'ante' enim cum comparativo positum auctionem auctioni addit. Terentius in Andria:

post deinde,

Quod iussi, ei $\dagger$ dare bibere,
abundat 'post'. idem in eadem:

per . . . nimium, non laudo,

'per' supervacuum esse videtur, quamvis amplioris significationis causa potest accipi. idem in eadem:

abhinc triennium

pro 'hinc'. Virgilius in 1:

Italiam fato profugus,

deest 'ad' praepositio -, neque si dicam 'Ajax', quod est singulare, deest 'unus'.

86 In verbis igitur similiter accidunt, quae una cum eis intelleguntur, ut in indicativis ipsa indicatio et, quae ex ea intellegitur, affirmatio. unde 15 ad interrogationes respondentes 'etiam' adverbium confirmativum vel 'non' vel verbum indicativum reddimus, utpote habens in se affirmationem, ut interrogandi 'legis?' 'etiam' vel 'non' respondemus vel 'lego'. sed et de his in constructione verborum subtilius tractabimus.

Inest etiam singularis numerus in verbo 'scribo' nec eget, ut ad-20 datur 'unus', manifestumque, quod etiam nominativus pronominis inest in verbo. ergo si supra dicta non desunt, quia intelleguntur, nec pronomen 87 deest, nec tamen, si addatur, vituperanda fit constructio. est enim quando amplioris causa significationis adduntur ea, quae possunt, etsi non addantur, intellegi, ut 'legis?' 'etiam lego'; ecce enim hic, quamvis | ad-25 verbum 'etiam' per se positum intellectum verbi habeat praedicti in interrogatione, tamen additum non fecit vitiosam orationem, sed magis cer-

1 enim] eum O compatiuo N comparatio D ⁱ positum sup. lin. add. r

auctionem] r auccionem R auc+atione D. addidit D terrentius L Ter. Andr. III 2, 3 sq. 4 ei om. cod. regin. in Vat. 1709 de metr. Ter. § 17

dare] sic quoque cod. comm. l. de metr. Ter. l. dari, sed i ex corr. in ras. Ter. Bas. al. date al. cum Donato biberunt O 5 habundat Rr Ter. Andr. II 6, 24

Tu quoque per parce nimium, non laudo cf. lib. XV § 34 6 per nimium—casualibus id est p. 159, 10 fol. uno intercepto excidit, sed m. paulo recentiore suppletum est in D laudo] r laude R 7 significantiae MONS significantie D 8 pro hinc

nam minuitur oratio praepositione. O Ter. Andr. I 1, 42 eodem S 9 abhinc] r abhinc R 10 Verg. Aen. I 2 I aeneidos MS 12 neque enim si r uel is

14 uerbo L (verbis rell. omnes) igitur sup. lin. add. r accedunt L una cum eo RMODL 15 ut indicatiuis D indicatiuis uerbis ipsa N ipsa affirmatio M 16 bene respondentes N 17 adfirmationem r 18 interroganti M

19 et om. RONSL iis O 20 nec] non O 21 manifestum quoque S manifestumque est MNO? inest in verbo] r inest in verbo M est in uerbo R inest

uerbo NL 23 fit] sit M? addantur (a ni f.) L 24 ea quae] r eaque RN etiamsi N addantur] r adduntur R 25 legis si interrogatiue proferatur re-

spondeat quis etiam D hic] r mihi R 26 in om. S 27 uiciosam D orationem] Dr uituperationem R confirmationem NL constructionem OS confirmationem uel constructionem M

p. 1075. 76 P.

p. 53. 54 K.

tiorem; firmior enim fit promissio duplici confirmatione. similiter unum hominem dicimus 'ambulare' ad diversorum multitudinem, non quod ipsi 'homini', cum singulariter dicimus, non inhaereat etiam 'unius' numeri intellectus. iterum ad omnium abnegationem dicimus 'nullus ambulat, neminem inveni', singulari numero numerum adiungentes singularem. eodem igitur modo, cum absoluta et non discretiva inest prolatio, dicimus absque pronomine 'disputo, disputas'; sin autem alicuius rei discretionem volumus manifestare, addimus pronomen, cuius proprium est discernere personas: non enim, ut indicemus personam, hoc facimus, eam enim habent in se verba. unde infinita eorum, quia deficiunt personis, egent verbis indicativis, ut quod deest ex his assumant. ergo discretionis causa, et maxime si coniunctio assumitur, pronomen additur verbo, ut 'ego quidem affui, tu vero non' vel 'ego quidem scripsi, ille vero legit', vel amplioris causa significantiae, in quo tamen ad alios omnes videtur fieri discretio, ut Cicero in *Invectivarum*: nos, nos, dico aperte, nos consules desumus, intellegimus enim, quod nemo alius nisi nos. Terentius in *Andria*:

†ego tibi, furcifer, si vivo,

†Ostendam, quid sit pericli dominum fallere,

Et illi patrem.

et prima quidem vel secunda persona verborum, nisi | discretionis vel significationis causa, non egent pronomibus, quippe cum sint finitissimae singulisque vocibus pares habeant et praesentes demonstrationes; tertiae vero cum sint innumerabiles, una verbi voce utentes necessario confusionem faciunt infinitam. itaque convenienter ad eam discernendam pronomina, quae sunt finita, adiunguntur tertiis verbi personis, ut per eorum adiectionem incerta significatio finiatur, ut 'scribit hic, scribit ille, scribit ipse, scribit is, scribit idem'. Sallustius in *Catili-*

1 duplici *D* confirmatione] *r* constructione *R* 3 homini] *r* nomini *R* dicitur *ODS* inhaereat] *O?* *i* inhereat *Darmst.* inereat *N* inerat *rell.* unius] *r* unus *R* ambulat homo. neminem *OSr* 5 inveni socium *Or* inveni socium. (socium *sc. delendum esse indicans*) *S* singularem numerum adiungentes *O?* adiungentes] *d* adiungens *D* 6 Eodem *ex* *Eo* quod *corr.* *L* 7 rei *om.* *S* 8 cuius (us) *R* est proprium *MSO?* est *om.* *RL add.* *r* 9 personas *L* indicemus personas *S* 10 in se verba habent *M?* deficiunt] *r* deficient *R* 11 iis *O* assumant] *r* adsumant *MOD* assumunt *R* discretionis *L* 12 additur verbo pronomen *R* 13 adfui *MD* 15 discretio. Et cicero *S*. Cic. in *Cat. or.* 1 1, 3 *uectiviarum* *K* nos nos dico] nos non dico *RMDL* nos dico *r* 16 aperte *Rr* nos consules] consules *libri* Cic. 17 Terentius *ML* Ter. *Andr.* V 2, 25 *sqq.* ego pol hodie, si vivam, tibi | Ostendam, erum quid sit pericli fallere, | Et illi patrem (sic Ter. Bas.; Bemb. def.), primo versu *ex eun.* V 5, 19 *sq.* ego te, furcifer, | Si vivo *interpolato* 18 furcifer] *ri* furcifer *R* forcifer *L* 21 et vel secunda *M* et secunda *L* vel significationis] *om.* *R add.* *r* vel significantiae *S* 22 "causa" vel significationis *N* 25 ad eam] ad eandem *N* eadem *L* discernenda *L* 26 personis. Eorum ut per adiectionem *D* per pro *M* 27 significatio verbi finiatur. *N* scripsit ille scripsit ipse *Rr* scripsit ille scribit ipse *L* scribit ille scribit iste scribit ipse *O* 28 isdem *S*. Sall. *Cat.* 2, 9 *cf. lib. XVI § 13*

nario: verum enimvero is demum mihi vivere atque frui anima videtur. 'is' in hoc loco et relativum et discretivum est ad omnes.

- XV 90 Impersonalia quoque verba, cum per se infinita sint, personarum et numerorum additione pronominum definiuntur et loco perfectorum per omnes modos accipiuntur verborum, ut 'curritur a me, a te, ab illo, a nobis, a vobis, ab illis'; imperativo, 'curratur || a te, ab illo, a nobis, a vobis, ab illis'; similiter optativo, 'utinam curreretur a me, a te, ab illo, a nobis, a vobis, ab illis'; sic etiam per cetera, frequentissime tamen sine additione pronominum proferuntur et ipsum actum significant, licet deficient pronomina, ut Iuvenalis in III:

Curritur ad vocem iucundam et carmen amicae
Thebaidos.

Virgilius in I Aeneidos:

O dea, | si prima repetens ab origine pergam,
Et vacet annales nostrorum audire laborum,
deest enim 'tibi'. idem in eodem:

mecumque fovebit
Romanos, rerum dominos, gentemque togatam.
Sic placitum,

deest 'mihi'.

- 91 Et passivam quidem vocem habentia ablativo vel dativo more passivorum coniunguntur et intransitive intelleguntur, ut 'curritur a me' vel 'mihi'; activam vero, si sint a perfectis verbis, eorum constructionem servant, ut 'iuvat me, quia iuvo te' - Virgilius in II georgicon:

Et iuvat undantem buxo spectare Cytorum -;
'placet mihi, quia placeo tibi; contingit mihi, quia contingo tibi'. similiter 'evenit, accidit', cetera quoque dativo copulantur et intransitiva sunt, ut 'licet, vacat, libet mihi', exceptis his, quae accusativum simul et genetivum assumunt: 'paenitet, pudet, taedet, piget, miseret me illius'.

1 verum est enimvero D 2 animae MOL his in Rr 4 DE IMPERSONALIVM
CONSTRUCTIONE inscr. N Impersonalia RDN sint] sunt O 5 additionem Rr
definiuntur S diffiniuntur L 6 curratur *** a te R curratur a me a te SL

8 curreretur] curreretur Rr 11 deficient] r deficiunt R Iuv. sat. III 7, 82 sq.
12 iucundam] Lr cum Iuv. Pith. al. iocundam RMDNS cum Iuv. Thuan. al. iocundum O amice RDN thebaid' N 14 Verg. Aen. I 372 sq. 16 vacet]
sic etiam Verg. Med. Pal. Rom. uacat Prisc. lib. XVIII § 51 annales] r annales R
annalis Verg. Med. Pal. Rom. et sic R (annales r) MS lib. XVIII l. l. laborem
Verg. Med. 17 tibi] mihi D Verg. Aen. I 281 sqq. 21 deest enim mihi
MD 22 iunguntur MODNS **iunguntur (ad) L intransitivae M curratur r
24 michi N activa MOSL constructionem] r structionem R 25 Verg.
georg. II 437 27 Et] r ut R buxo sup. lin. add. r Cytorum] r eitorum
RMDL cithorum N 28 contingit L 29 accedit L cetera vero quoque O
intransitiva M 30 ut licet] r et licet R quae] r que RN qui D 31 ad-
sumunt M piget tede] N me et illius N

p. 1077. 79 P.

p. 55. 56 K.

Duo inveniuntur, quae, cum genetiuis aliorum omnium casualium ap- 92
plicantur, quinque tamen solis pronomini-
bus, quorum similes sunt gene-
tivi primitivorum genetiuis derivativorum, ne concidant, ablativo posses-
sivi pro genetivo primitivi construuntur, ut 'interest mea, tua, sua, nos-
tra, vestra', similiter 'refert mea, tua, sua, nostra, vestra' (in quibus
subauditur 'in re', id est 'in utilitate mea, tua, sua, nostra, vestra').
nam si dicamus, 'interest' vel 'refert mei, tui, sui, nostri, vestri',
non ad primitivam personam, sed ad possessionem intellegitur: 'interest
mei filii' | vel 'fratris' vel 'tui' vel 'sui' vel 'nostri' vel 'vestri'. cum
10 ceteris enim quoque omnibus casualibus, id est nominibus, pronomini-
bus, participiis, supra dicta verba coniuncta genitivum exigunt casum, ut di-
ximus, ut 'interest imperatoris, interest meorum natorum, interest docen-
tis' (id est 'pro docenti'). nam participia tam nominum quam verborum
sibi defendunt structuram.

15 Et verborum quidem constructionem servant, quando vel absoluta vel 93
transitiva sunt ad alia casualia, quibus ad consequentiam verbi coniungun-
tur: absoluta, ut 'spirans vivo, ambulans cogito', quia et 'spiro' et 'am-
bulo' absoluta sunt; transitiva, 'misereor tui, miserens tui'; 'noceo tibi,
nocens tibi'; 'laudo te, laudans te'; 'potior illa re, potiens illa re'. et
20 haec quidem secundum verbum; secundum nomen autem participia con-
struuntur, quod, quemadmodum verba vel intransitive cum nominativo vel
transitive cum obliquis nominum ponuntur, sic etiam cum participiis in-
transitive, ut 'Virgilius scribens floret, ego intellegens delector', transitive,
ut 'egeo miserantis, consentio miseranti, video miserantem, potior mise-
rante'. hae enim constructiones quoque obliquorum ad similitudinem no-
minum et pronominum fiunt, ut 'indigeo illius, indigeo pascentis, faveo
legenti', quomodo 'faveo amico, faveo illi; accuso illum, accuso homi-
nem', similiter 'accuso legentem; dignor te laude, dignor te illa, dignor

innenuntur interest et refert quae *N* aliarum *RM* applicantur interest et
refert *S* 2 in quinque *N* tantum solis *L*? sunt *spscr.* in *L* 3 genetiuis
om. R add. r derivativorum in ambiguitatem ne concidant cum ablativo *N* ne]
non *L* uel ne in *mg. l* concedant *ML* 4 primitivi] *r* possessivi *R* 5 post
vestra: refert — vestra *om. D* nostra vestra in quibus — vestra *om. R add. r*
6 id est] idem *O* 7 refert] *r* refer *R* 9 tui] *r* tu *R* 10 enim *om. D* et
pronomini-
bus et participiis *N* exigunt *ex* exigent *corr. R* casum exigunt *N*
13 pro docenti] *R* prodest docenti *rell.* DE PARTICIPIORVM CONSTRUCTIONE *inscr.*
N tam *sup. lin. add. r* 15 quidem] *r* quidam *R* 16 quibus ad] *r* quibuscum
R 17 ut spirans] *r* uspirans *R* quia spiro *M*? 18 transitiva uero *S* mi-
sereor tibi *R* miserens tui] *r* miserans tibi *R* 19 potior te uel illa *S* po-
tens illa re *om. RL sup. lin. add. r* 20 haec *ex* hae *corr. N* autem nomen *O*
21 quemadmodum *L* intransitivae *DS* cum nominativo uel transitivae *post*
intransitivae *om. R add. r* nominatio uel transitivae cum *post* intransitivae cum *om.*
O 22 transitivae *D* obliquis casibus nominum *S* participio *S* intransi-
tivae (a) *R* .Intransitivae. *Vir. N* 23 dilector *L* transitivae *D* transitivae
autem ut *S* 24 egeo] *r* ego *R* miserantis *L* et consentio *N* miserenti *L*
miserantem *L* miserente *L* 25 Hae (c) *R* quoque *om. N* obliquorum] *r*
obliquorum *R* 26 et] uel *R*? illius pascentis *S* pascentis *d* pascentis *D* 27 le-
gentis (a) *D* post legenti *sq. usque ad* legentem *om. O* quomodo et faveo *N*
accuso illum] *r* accusolum *R* 28 laude, dignor] *r* laudae dignar *R* illa re *MONSd*

94 te celebrante'. est tamen quando in nominum vim transeunt participia et genetivo coniunguntur relictis verborum ordinatione, ut 'fugitans lites' participium est, 'fugitans litium' nomen; 'amans illum' similiter participium, 'amans illius' nomen, unde et | comparatur 'amantior, amantissimus'; 'praefectus urbi' participium, quia et 'praeficior urbi', 'praefectus urbis' nomen. participium autem comparisonem habere non potest, cum loco verbi fungatur, quod comparatione penitus caret, quantum in sua voce: nam adiectione adverbii possunt comparari, ut Virgilius in I:

Quam Iuno fertur terris magis omnibus unam

Posthabita coluisse Samo,

'magis coluisse'; similiter participio additur, 'magis hunc colens quam illum'. et ad nomen || quidem loco verbi fungitur, ad verbum vero loco nominis, ut 'faciens eloquentem' dico pro 'qui facit eloquentem', et 'laudo legentem', quomodo 'laudo lectorem'; nec mirum pro utroque fungi, cum utriusque accidentia possideat.

95 Et sciendum, quod, si praeponatur coniunctio casuali, necesse est aliam quoque partem casualem copulari et ad utramque verbum referri, ut 'et Dionysius loquitur et Trypho', 'et Apollonius scripsit et ego', 'et vigilans proficit et legens'; et contra, si verbo praeponatur coniunctio, necesse est aliud verbum ei coniungi et ad utrumque aliquid casuale referri, ut 'et scribit et legit Trypho, et pugnat et vincit Aeneas'. licet tamen verba primae vel secundae personae repetenti nihil casualium adiungere et perfectam orationem ostendere, ut 'et lego et intellego, et doceo et doceor, et scribis et cogitas'; nam ipsa demonstratio loco casualis alicuius fungitur, cum et pronomen et nomen per eam intellegitur, tam in prima quam in secunda persona, nam tertia verbi persona, quae infinita est, eget aliquo casuali. quod autem fit in nomine, hoc etiam in adverbio, quod vi | adiectivum est verbi, exigit ratio fieri, ut 'et bene et docte scribit'. necesse est enim, coniunctiones praepositas vel diversas personas coniungere, quae

1 celebritate d tamen] autem S nim in mg. add. L 3 'fugitans litium] Ter. Phorm. IIII 3, 18' Fl. nomen est NL post nomen: amans illum — praefectus urbis nomen om. R add. r participium est N 4 nomen est N cōpatur N amantissimus L 5 et om. M praeficior ex presemior (presentior?) corr. M 6 nomen est. O comparisonem R 7 fungatur (n) N fungitur L comparisonem Rr penitus S quantum in se. Nam S 8 adiectiones L per adiectiones N comparari verba ut R Verg. Aen. I 15 sq. I aeneidos OS 9 Iuno] in uno M 11 participio D 12 adverbium (i) N 14 cum utriusque ODNSL 15 accedentia L 16 si ponatur L coniunctio copulativa vel disiunctiva casuali Drs casuali ex casuali corr. L 17 aliquam L quoque] r quo R ad add. d utramque] r utrumque R utramque L verbum ex verbi corr. M proferri S 18 dionisips RMNSL dyonysius D tripho RDNSL Apollonius] r appollonius RMONL scribit ML 19 proficio L Et econtra N 20 est et aliud N utrumque L aliquod M? ut et scribit] r ut scribit R 21 tripho DNSL vincit ex vicit corr. D 22 primae et secundae ML secundae D repetenti ex repetentem corr. M repetentem L nichil N 23 ut et lego] r ut lego R et intellego add. d 25 per ea L 26 aliquo] r aliqua R 27 casu. S casuali ut et pugnat et vincit (ex vicit corr. D) ille vel scipio. Quod OD 28 et docte et bene S 29 coniunctiones] r coniunctionem R

p. 1079. 50 P.

p. 59. 59 K.

sunt in casualibus, vel qualitates, quae sunt in adverbiiis, communiter autem actum vel passionem consequi, quae est in verbo vel in participio, vel actus copulari, communes autem personas consequi, vel qualitates ipsi actui accidentes geminari, et tunc actum inferre. si enim non praeponatur coniunctio, licet diversas inferre partes, ut 'scribit Dionysius et Trypho'; 'scribit Dionysius et legit'. si enim praeponam coniunctionem dicendo 'et scribit Dionysius', necesse est alterum verbum subiungere et dicere 'et scribit Dionysius et legit'; rursus si dicam 'et Dionysius scribit', necesse est alterum casuale inferre et dicere 'et Dionysius scribit et Apollonius', quippe cum praeposita coniunctio copulativa||vel disiunctiva omnimodo consimilem cogit partem repetere, id est vel casualem vel carentem casu, et eundem casum vel modum, ut 'et scribo et intellego, vel scribo vel intellego; et meus servus et tuus, vel meus servus vel tuus'.

Sciendum tamen, quod licet genetivis in huiusmodi constructione copulare nominativos possessivorum, quippe qui vim genetivorum primitivorum suorum possident, ut 'pulcherrimi sunt et Homerici versus et Virgilii'; similiter licet dicere 'Agamemnonius filius et Menelai filia sociati sunt; frater noster et vestrum; meus servus et illius'. nec solos nominativos possessivorum, sed quoscumque casus bene possumus cum genetivis possessive prolatis coniugare, ut 'meus est ager et fratris; tua est civitas et omnium; mei filii est hereditas et cognatorum; meo servo et fratri; meum amicum et patris; mi filii et uxoris meae; meo filio delector et castae matris'. similiter omnia possessiva possunt proferri, tam nomina quam pronomina. genetivos quoque et ablativos invenimus coniungi verbo impersonali, quod est 'interest' et 'refert', de quibus supra diximus, ut 'interest mea et patris, refert tua et imperatoris'.

2 actum] *om.* *L* actionem *M* uel participio (*M*) 3 uel actus aut passiones quae sunt in uerbo copulari *ODSr* 4 actum *M* accedentes *L* inferre] *r* inferri *R* 6 coniunctio] *d* coniuncto *D* dionysius *RNL* dyonysius *S* tripho *DNSL* 6 et scribit *N* scripsit *R* dionysius *NSLr* dionysius *R* enim] autem *M* 7 dionysius *RMNSL* est enim alterum *L* 8 dionysius *RMNSL* dyonysius *S* rursumque si *N* si *om.* *ML* et *add.* *r* Dionysius] *d* dionysius *RNL* dyonysius *MS* dionysius *D* 9 est *add.* *n* casualē *S* et dicere et] *r* et dicere *R* dionysius *RMNL* dyonysius *S* 10 appollonius *ROL* quippe cum] *rd* quippecum *L* quippecum *R* quippecum *D* 11 omnimodo cogit similem partem *S* consimilem] *r* cum similem *R* repetere *L* id est casualem *L* 12 ut et scribo] *r* ut scribo *RO* uel scribo uel intellego uel scribo uel intellego *Rr* 14 Sciendum est tamen *D* huiusmodi *S* 15 copulare et nominativos *N* 16 ut pulcherrime sint *Rr* 17 Agamemnonius] *dns* agamemnonis *DONS* Menelai] *dn* menelaia *DONr* 18 sunt et frater *N* et ufr * et meus *M* et uestri et meus *L* Nec solos nec nominativos *Rr* 19 bene] *om.* *MD* be] *R* ne in *mg.* *add.* *r* 20 possessivae *M* prolatis] *r* prolatis *R* coniugare] *R* coniungere *r* *rell.* ut et meus *L* et tua *NL* est *sup.* *lin.* *add.* *r* 21 omnium] *r* omni *R* et mei *NL* filii] *rd* filii *D* filium *R* meo servo] *d* et meo servo *NL* meorum servo *R* meo praecipio servo *Dr* meo servo praecipio *S* 22 et meum *NL* et: diligo *r* patris *S* et patris diligo *Od* et mi *NL* mei filii (*O*) filii] *r* filii *R* meae *om.* *O* et meo *NL* delectae *O* 23 castae] *r* caste *R* 24 uerbis impersonali *S* 26 interest mea] *r* inter mea *R* refert] *r* refer *R* et imperativus. *O*

Modos quoque, ut diximus, necesse est supra dictis coniunctionibus praepositis eisdem plerumque adiungi, ut 'et legis et discis, aut legis aut discis; et lege et disce, aut lege aut disce; utinam et legeres et disceres, utinam aut legeres aut disceres; cum et legas et discas, cum aut legas aut discas; cupis et legere et discere, cupis aut legere aut discere'. licet tamen variare, ut 'et legisti et lege; et legisti et utinam legas'.

Casus quoque eosdem sociari exigunt copulativae vel disiunctivae, praepositae vel interpositae coniunctiones, quando unum verbum ad eos refertur; ut 'et ego et tu legimus, vel mei vel tui miseretur, et mihi et tibi prodest, vel me vel te laedit, vel Virgilio vel Cicerone delector'.

XVI 101 His constructionibus inveniuntur contraria quaedam apud || auctores, licet non repetantur coniunctiones supra dictae, sed interponantur, quomodo si repetantur. Virgilius in I Aeneidos:

Succinctam pharetram et maculosae tegmine lyncis;
sed melius in quibusdam codicibus sine m pharetra ablativus invenitur; quidam tamen lyncis cursum a communi accipiunt. idem in VII:

Quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydona merentem;

sed melius hic quoque in quibusdam invenitur:

Quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydona merente,

vel:

aut Lapithas tantum aut Calydona merentem.

102 eandem quaestionem habet etiam illud:

1 DE CONSTRUCTIONE MODORVM PER CONIUNCTIONEM *inscr. N* ut supradiximus
N supra praepositis S 2 plerumque et adiungi Rr plerumque adiungui L
discis] r dicis R aut] d et D aut] et D 3 discis] r dicis R 4 utinam
aut] r utinam *** R aut disceres] r audisceres R legas aut discas] r legas
discas R 5 aut discere] et discere O tamen et variare MODNS 6 ut et]
et ut D et legisti] r legisti R et legis L et legas Mm 7 copulativae] r
copulativae RD disiunctivae] r disiunctivae RD pposite N 8 vel interpositae]
post praepositae om. D add. d quando] r quondam R 9 ut et ego] r ut ego
RM 10 uel cicerone uel uirgilio (O) cicero^{ne} Rr 11 His] r is R 12
reppetantur L sed sic interponantur N interponuntur (MO) 13 reppetantur L
Verg. Aen. I 323 Aeneidos: Succinctam] sic etiam in ras. r 14 succin-
tam N pharetram Verg. Rom. m. alt. pharetra Pal. Med. pharetra Rom. m. pr. cf.
lin. 15 et maculosae] r admaculosae R lyncis RM post lyncis versum Ver-
giliū sequentem aut spumantis (sic etiam Verg. Pal. m. alt. spumantem m. pr.) apri
cursum clamore prementem add. N 15 codicibus] r quod dicimus R ablati-
vus] r ablativus R 16 lyncis RM cursum] in mg. s corsum S Verg. Aen.
VII 307 (defic. Verg. Pal.) VIII D UU M 17 Lapithis] ex lapithum corr. S
lapitis r laphitis NL laphithis MO lapithas Verg. Med. m. alt. capithis m. pr.
calidona RNSOL Calydona merentem] sic Verg. Med. m. alt. Fr. m. alt. calydo
merentē Fr. m. pr. calydona merentes Med. m. pr. calydona merente Rom. cf. lin. 20 et
23 19 quoque sicut in ML quibusdam] r quibus R 20 laphitis NLr laphi-
this MO tantum om. M calidone RMNO calidona L post Calydona: me-
rente — Calydona ante merentem om. S 22 vel aut] r uelud R 23 lapithas R
laphithas Lr laphithas MO tamen MO aut] ut R calidona RONL 24
eandem] Tandem S habent Rr illud ex illic ut vid. corr. L Verg. Aen.
XI 120

p. 1081 P.

p. 60 K.

Iustitiane prius mirer, belline laborum.
sed invenitur etiam:

Iustitiaene prius mirer,
quod est aptius; similes enim haec quoque coniunctio dubitativa vel inter-
rogativa exigit casus; hoc autem saepe fit, ubi anceps est constructio dic-
tionum; nam et 'succingor hanc rem' et 'succingor hac re' dicimus. Vir-
gilius in VI:

palla succincta cruenta,

idem in IIII Aeneidos:

10

tuumque

Dulce caput, magicas invitam accingier artes.

[et:

Mars perdere gentem

Immanem Lapithum valuit, concessit in iras

15

Ipsa deum antiquam genitor Calydonia Dianae,

Quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone me-
rente,

et:

Quod scelus aut Lapithas tantum aut Calydonia me-
rentem.]

20

utrumque bene dicitur et 'miror te iustitia' et 'iustitiae'. et rectius qui-
dem, ad praepositum casum esse etiam consequentem interposita coniunc-
tione, non tamen penitus absque ratione esse videtur, si quid tale inveniat
apud auctores.

25

Pronominum obliquis casibus coniuncta verba duas exigunt personas,
afficientis et afficiendi, id est agentis et patientis, ut 'misereris mei, das

1 Iustitiane] sic libri Prisc. lib. XVI § 12 XVIII 219. 224. 237 tantum non om-
nes cum Verg. Med. Rom. ? iustitiamne R h. l., iustitiaene D XVI 12 O XVIII 224
iustitiene N XVIII 219 iustitiaene Verg. Pal. iustitiene Rom. ? (ni male h. l. Ribbeckii
adnot. exscripsi, cod. Rom. scriptura plane dignosci nequit) mirer] r miser MDL
et ni f. R, cf. v. l. lib. XVI § 12 bellique (M XVIII 237) laborum ex labo-
rem vid. corr. esse in Verg. Pal. labore Verg. Rom. 3 iustitiamne O mirer]
rm miser RML 5 anceps N 6 hac] r hanc R Verg. Aen. VI 555 7
in add. d VI] ex VII vel ex VIII corr. r 8 Pallam Rr succinta N suc-
cinctaq. Verg. Fr. 9 Verg. Aen. IIII 492 sq. (defic. Verg. Rom.) 10 Perque
tuumque N 11 dulce add. r caput] rd capud RD magicas] d magis D
magica Verg. Med. accingier] r accingear R artes] sic, sed t in ras. Verg.
Pal. artis Med. Fr. 12 Verg. Aen. VII 304 sqq. (defic. Verg. Pal.) cf. § 101,
interpolatricem manum recte agnovit Krehlius in IIII add. n 13 prodere L
14 immanem MDN immane^m Verg. Med. lapithum MOYLR aras O 15 ca-
lydonia RNL diane S deanae L 16 v. 307 cf. v. l. § 101 lapithis MONLR
stantum O aut add. n calidone NL calidonae R calydonia D calydonia
merente O calydonia merentem M 19 lapithas ONLr lipithas M pithas D cali-
donia RNSL calydonia merentem hic iterum M 21 et miror] miror MO et
iustiae D 22 praepositiui casum O 23 penitus] d pinitus D quid] d qui D
25 DE CONIUNCTIS VERBIS OBLIQUIS PRONOMINVM inser. N 26 afficientis] ex affi-
cientes corr. D efficientis Smd efficiendi Sm patientis M ut miserens
mei O

mihi, vides me, dignaris me'. similiter in omnibus casualibus et in reciprocationibus personarum, hoc est quando eadem persona et agit et patitur, utimur eisdem constructionibus, ut 'misereor mei, invides tibi, orat se ille' et similia.

- 104 Nulla praepositio per compositionem potest pronomini adiungi. itaque per so || lam appositionem obliquis casibus eorum praepōnitur: apud Graecos quidem fere omnibus, apud nos vero accusativo soli vel ablativo, ut 'ad nos, in nobis'. | nominibus vero praepositiones adiciuntur, tam per appositionem quam per compositionem: compositionem quidem, quae fit in nominativo, cuius servant compositionem etiam obliqui, ut 'indoctus, indocti, indocto, indoctum, indocte', per appositionem vero supra dictis
105 duobus obliquis casibus. verbis vero et adverbis per solam compositionem adiunguntur praepositiones, participiis autem tam secundum verbi compositionem quam secundum nominis appositionem, ut 'perlegens' a 'perlego', 'efficiens' ab 'efficio', 'ad legentem, a legente' ut 'ad puerum, a puero'.¹⁵

Sciendum tamen, quod recta ordinatio exigit, ut pronomen vel nomen praepōnatur verbo, ut 'ego et tu legimus, Virgilius et Cicero scripserunt', quippe cum substantia et persona ipsius agentis vel patientis, quae per pronomen vel nomen significatur, prior esse debet naturaliter quam ipse
106 actus, qui accidens est substantiae. licet tamen et praepostere ea proferre auctorum usurpatione fretum.²⁰

Prima et secunda persona vel in se reciprocantur, id est refringuntur, vel in alias diversas transeunt, cum non absolutis verbis adiunguntur. in sese quidem reciprocantur, ut 'misereor mei, misereris tui; noceo mihi, noces tibi; laudo me, laudas te'; in alias vero diversas transeunt, ut 'misereor illius, misereris mei; noceo tibi, noces illi; laudo te, laudas illum'.²⁵ tertia vero persona non solum eadem patitur, sed etiam in aliam tertiam

1 dignaris a me. similiter in omnibus omnibus Li reciprocatiobus D 2 agit]
r ait R 3 ei. sdem (u) D 5 praepositio] d praepotio D potest spscr. L
pronominiibus Sn 7 soli ex solo corr. M solo RONSL ablativo] r dativo R
8 post in nobis haec: unde 'me cum, te cum, se cum, nobis cum, vobis cum' non
sunt accipienda composita, quomodo nec 'qui cum, quo cum, qua cum, quibus cum'
et similia. de accentu autem eorum in libro, qui est de pronomine, sufficienter dictum
est add. DONSr (te cum om. S uobiscum cum non S) addiciuntur Rr
9 per compositionem. per compositionem Nr quae fit] r que fuit R quae fuit ML
10 in nominativo fit N etiam add. r 11 docti O indocte] r indoctae
RO 12 casibus uerbis uerbis Rr compositionem] r compositionem R 13 adiunguntur
ex adiungitur corr. S tam om. RL add. r 14 perligens L a perlego] r perlego R
a perligo L 15 ut add. r 16 QVOD NOMEN ET PRONOMEN RECTE VERBO PRAEPONANTVR
inscr. N Sciendum] rd secundum R Sciendum est D 17 praepōnatur] r proponatur R
18 et persona] r ad persona R ipsius] d illius D agentis] r gentis R
20 accedens L 21 fredo N 22 QVOD PRIMA ET SECUNDA PERSONA IN SE RECIPROCANTVR
AVT IN ALIAS TRANSEVNT inscr. N Et prima (M) id est refringuntur] om. Lips. A
Krehlii, edd. ante π. 'Additur vulgo: vel in se refringuntur. Inepte'. Krehlius. num [id est refringuntur] ? 23 alias] ex
corr. d aliis ut vid. D alias personas N cum] r uel R 24 sese] r se RMN
mesereor M 25 et laudo Nr et laudas ODSL alias] d aliis D 26 laudas] laudo ROD
27 patitur (r) D post patitur: quam supradictae perso-

p. 1092. 53 P.

p. 61—63 K.

extrinsecus potest transire, quippe cum diversae in ea | possunt esse personae, quod in prima et secunda non invenitur, quippe || cum sint et vocibus unicae, ut 'iste accusat illum et ille hunc', et in se reciprocatur eadem, ut 'ille accusat se'. prima autem in aliam primam transire non 107
 5 potest nec secunda in aliam secundam, scilicet quia nec possunt esse diversae primae et secundae, sed vel in se reciprocantur, ut supra dictum est, vel transit prima in secundam vel tertiam et secunda in primam vel tertiam, ut 'video te' et 'video illum'; 'vides me' et 'vides illum'. tres igitur personae eandem quidem habent constructionem: reciprocam unam,
 10 ut 'prosum mihi, prodes tibi, prodest sibi', transitivam vero prima quidem et secunda ad binas personas, ut 'prosum tibi, prosum illi, prodes mihi, prodes illi', tertia vero ad tres, superat enim hac una, quod tertia in aliam tertiam transitive profertur, ut 'ille prodest mihi, prodest tibi, prodest isti'.

15 Possessiva tamen, quia duas continent personas, id est possessoris XVII 108 et possessionis, necessario tribus constructionibus ordinantur, cum eorum primitiva duas habeant, reciprocam vel sui passam, quam Graeci ἰδιοπαθῆ vocant, et transitivam: sui passam, ut 'video memet', transitivam, 'video te' vel 'illum'.

20 Possessiva vero modis construuntur tribus, cum verba vel a possessore in possessionem vel a possessione in possessorem vel extrinsecus transferantur: a possessore in possessionem, ut 'doceo meum filium, doces tuum discipulum, docet ille suum auditorem'; a possessione | vero in possessorem, ut 'paret mihi meus filius, paret tibi tuus cliens, paret illi
 25 suus servus'; extrinsecus, ut 'doces tu' vel 'docet ille meum filium, do- 109
 ceo ego' vel 'ille tuum filium, doceo ego' vel 'tu suum illius filium'. sed melius hoc per retransitionem dicitur, ut 'rogat ille, ut doceam suum

nae add. r in mg. quae supradictae (supradictae D) personae ODS 1 intrinsecus
 MDNL in eo S 2 quod in] r quod et in RDL et in secunda ML
 quippe] d quippe D utpotè S sint finitissimae et N 3 ut] & R 4 in aliam]
 ad O 5 potest] d possunt D nec secundam Rr secundam aliam S scilicet]
 Et O quia] r qui R quia non possunt M 6 primae] personae O in
 se om. O ut dictum est M 7 tertiam] r tertiae R secundam O in primam]
 r et primam R in primam vel tertiam om. O 8 te et illum S illum
 et uid. s L me et illum S 9 unam om. MO 10 ut prosum om. R add. r
 michi N prodes* (t) R prodest L prodes tibi in mg. add. d prodest
 sibi add. r 11 ad binas] r & binas R 12 michi N uero & tres N 13
 tertiam om. N transire L ut] r at R tibi vel prodest N 14 isti] sibi O
 illi S 15 DE POSSESSIVIS QVIBVS TRIBVS CONSTRUCTIONIBVS ORDINANTVR. inscr. N
 tamen] D autem O uel autem sup. lin. d 17 sui passivam d ἰδιοπαθῆν OSL
 ἰδιοπαθῆν r ἰδιοπαθῆν N ὀαῖοπαθῆν R ἰδιοπαθῆν ἰδιοπαθῆν M 18 sui passivam d
 ut uideo memet transitivam (haec in mg. add.) ut uideo te L 19 illum] r
 illam R 21 post possessionem vel: a possessione in possessorem vel om. O 22
 transferantur] m transferantur MD 23 ille suum] rd illum suum D illum R 24
 ut om. ODSL paret] r pareo L "illius" meus N 25 ut] non satis dignosci
 potest, utrum ut an in extet in M doceo] r docto R 26 uel docet ille NL
 27 hoc melius S per transitionem O

filium'. cum sit enim relativum, exigit, ut prius cognoscatur persona possessoris sui, ad quam referatur.

Et sciendum, quod omnia ista possessiva possessoris quidem personam secundum primitivum significant, possessio vero ipsa tertiae est personae, ut 'meus, tuus, suus', quomodo et nomina, quibus coniunguntur; ut 'meus pater, tuus filius', excepto vocativo, qui solus in primae personae possessivis invenitur, cum secundae copulatur personae, ut mi pater, o mea tu, o noster Chremes. omnia tamen possessiva in genitivos primitivorum etiam verbis sociata possunt resolvi, ut 'amicum meum moneo' pro 'amicum mei', et 'Euandrium filium Turnus interfecit' pro 'Euandri filium', et 'Daunius filius ab Aenea victus est' pro 'Dauni filius'; hoc autem interest, quod voce possessivi genus et casus et numerus ipsius possessionis ostenditur. et substantiva quidem verba possessivis coniuncta ad possessores referuntur, ut 'tuus sum filius, meus es pater, suus est illius servus', in una autem eademque persona possessor simul et possessio intransitive intellegi non potest, nisi figurate dicat aliquis 'meus ego sum et servus et dominus' et similia. Persius:

Vindicta postquam meus a praetore recessi,
et Euripides:

ἐγὼ δ' ἐμός εἰμι.

20

111 sin autem aliquibus ea verbis sociamus ad ipsarum possessionum actum vel passionem pertinentibus, necesse est, cum in prima et secunda esse intelleguntur, primitiva quoque eis pronomina adiungi, quomodo etiam in omnibus solet fieri nominibus, ut 'tu meus filius legis, ego tuus pater doceo' et 'tu Virgili doces, ego Priscianus doceor'. in eis enim constructionibus verba, quae non substantiam significant, ad ipsas possessiones, non ad possessores pertinent, id est quando nominativis possessivorum adiunguntur verba. sin autem in una eademque persona verbum obliquo coniungatur pronominis casui, necesse est reciprocationem, id est sui passionem, fieri et eandem personam agere aliquid in se simul et a se

1 relativum] relatiuum suum S relatiuum suis O 3 ista om. D 4 significant] r significat R possessio (u) R est tertiae S 6 solus ex solis corr. M post personae: possessivis — personae om., sed sup. lin. add. D 7 secunda O mi pater] spectant haec ad Ter. Andr. V 3, 18 et 19 cf. lib. XIII § 2 8 o mea tu] mea tu Ter. eun. III 3, 22 cf. lib. XII § 10 o noster Chremes] Ter. Andr. V 2, 5 cf. lib. XII l. l. possessivum O 9 primitivorum] possessivorum S 10 mei ut euandrium L 11 aeneas S enea N 12 et genus et D 14 filius sum N es] ē R 15 persona sup. lin. add. r 16 nisi si figurate L figuratē N aliquis meus ego sum aliquis meus ego sum Rr 17 Pers. sat. 5, 88

18 vindicta ML recessi L 19 Eurip. inc. fab. fr. 933 ap. Nauckium trag. Gr. fragm. p. 530 cf. § 198 20 εἶναι N εἶναι M ΔΕΜΟΙC RMNLd ΔΕ.ΜΟΥC S 21 ipsarum possessionum] r ipsorum possessionem R ipsorum possessionum L 22 et in secunda L esse] persona esse ODN persona S 23 intelleguntur] r intellegatur R in omnibus solet fieri nominibus] nominibus L solet fieri omnibus in mg. add. l 24 legis et ego N 25 uirgilius M priscianus L 27 pertinent] r pertinent (a) R 28 sin] r si R eademque R 29 obliquo] r obliquo R coniungatur (n) R coniungatur N adiungatur M post pronominis sqq. usque ad pronominibus om. R in mg. add. r 30 in sese S

p. 1084. 85 P.

p. 64. 65 K.

pati, ut 'misereor mei, invideo mihi, incuso me'. et sciendum, quod 112
Graeci quidem compositis utuntur pronomini in sui passione, id est
ἰδιοπαθεῖν, ut *ἐμαυτὸν διδάσκω, σαυτὸν διδάσκεις, ἑαυτὸν διδάσκει*. et hoc
idem etiam in possessionem transitione facta a possessore faciunt, id est
in genetivo composito primitivi pronominis utuntur pro obliquo possessionis,
ut *τοῦ ἐμαυτοῦ οἴκον ἀντιποιοῦμαι, τὸν σαυτοῦ δοῦλον τύπτεις, τὸν ἑαυτοῦ
υἱὸν παιδεύει*. pro his autem omnibus Latini simplicibus utuntur prono-
minibus Homerum sequentes, qui simplicibus ubique etiam pro compo-
sitis utitur pronomini: 'mei misereor' et 'mei filii misereor; mihi no-
ceo' et 'mei filio noceo; mē accuso' et 'mei filium accuso'. saepe tamen 113
etiam in reciprocationibus solemus uti assumentibus syllabas pronomini,
quibus discretionis quoque causa utimur, ut 'mihimet invideo, tibi met ipsi
noces, sibi met ipsi prodest'.

Illud quoque notandum, quod possessiva pronomina primae et secun-
dae personae sive possessoris sui sive extrinsecus personis bene copu-
lantur tam agentia quam patientia sive in se ipsa reflectantur [id est reci-
procentur], ut 'meus filius' vel 'tuus diligit me, diligit te, diligit illum,
diligit se; filium meum' vel 'tuum diligo ego, diligis tu, diligit ille'. ter- 114
tiae vero personae possessivum sine voce altera significante possessorem
suum non potest adungi alii personae per se: si enim dicam 'suus ser-
vus ministrat mihi' vel 'tibi', soloecismum facio, quod in possessivo pri-
mae et secundae personae, sicut ostendimus, recte construitur, cum qua-
cumque persona copuletur - nec mirum, cum primae et secundae posses-
siva finitas habeant possessorum personas, quippe in unicus vocibus primi-

1 accuso N 2 compositis D sui] r sua R passionē D 3 ἰδιοπαθεῖν
RSL ἰδιοπαθεινέμαυτον D ἰδιοπαθεινέμαυτον διασκόκαϊκτοναιακκεῖ. et hoc N
ut G. et hoc (εἰντον διακκεῖ εἰντον διακκο εἰντον διακκεῖ in mg.) S
CAYTON R CAYTON D διδάσκει] r διακκε** R διακκευς M διδάσκεις, ἑαυ-
τόν] l διακκεῖ CAYTON L εἰντον D 4 "etiam" idem N transitione AYTON
διακκεῖ facta N 5 pro quocumque obliquo OSrd 6 τοῦ—παιδεύει] GR (in
ΔΟΙΑΟΝ
mg. ΤΟΝ ΕΜΑΥΤΟΥ. ΟΙΚΟΝ ΤΥΠΤΟ. ΑΝΤΙΤΟΙ. ΕΜΟΥ. ΤΟΝ CAYΤΟΥ ΔΟΙΑΟΝ. ΤΙΠΤΕΙC. ΤΟΝ ΕΑΥ-
ΤΟΥ ΥΙΟΝ ΠΑΙΔΕΥΕΙ) S; in L ita haec ab l correctā et interpolatā, ut per singula ma-
nus certo dignosci nequeant ΤΟΝ Ll ΕΜΑΥΤΟΥ R ΕΜΑΥΤΟΙ ΔΙΚΟΥ ΑΝΤΙ ΠΟΤΟΥ-
ΜΑΤ D Ε. ΜΑΥΟΥΚΟΥ ΑΝΤΙΟΥΟΥΜΑ N ΟΙΚΟΝ Ll ΑΝΤΙΠΟΙ. ΟΙΜΑΙ R ΑΝΤΙΟΥΕΜΟΥ Ll
pro COY
ΑΝΤΙΠΟΙ. ΟΙΑΤΑΤ M CAYΤΟΥ L ΔΟΙΑΟΝ ΤΙΠΤΕΥC R ΔΟΙΑΟΝ ΤΙΤΙΤΕΙC r ΤΙΠΤΕΙC L
pro OY
ΕΑΥΤΟΥ L 7 ΤΟΝ ΠΑΤΑΕΥΕΙ r ΤΟΝ ΤΑΤΑΕΥΕΙ R ΤΙΑΤΑΕΙΕΙ M. autem] aut
M latini† (s) R post simplicibus sqq. usque ad simplicibus om. O 9 pro-
nominibus ut mei M mē filii Rr 10 filium] r filio R etiam tamen N 11
assumentes O 12 quoque om. O quoque causa quoque D mihimet] r mi-
hime R 14 notantum M pronomina] r nomina R 15 pene L copulen-
tur RMOD 16 patientia M reflectantur] r reflectantur R reciprocantur O
17 filius meus ODS diligit te] uel te SL 18 meum filium L tertiae] r
Tertio R 19 personae uero N 21 ministrat] rd ministra R ministrant D
michi N soloecismum] sic in ras. r soloecismum L quod] sic, in spscr. S quia
L 22 personae spscr. L quacumque S 23 personae (L) copuletur] d
copulatur D secundae personae possessiva ODN

p. 1095. 86 P.

p. 65. 86 K.

- tivorum constitutas et demonstrativis ., tertiae vero personae possessivum non solum ad omnes voces pronominum tertiae personae, verum etiam nominum potest referri, ut 'suus istius, illius, ipsius, hominis', sine quibus additis perfectum sensum non habet. idem fit et per obliquos: 'ille' vel 'iste' vel 'homo suae opis indiget, suo filio parcit, suum morem se-
 115 quitur'. nec mirum hoc fieri in tertiae personae possessivo, cum vim genetivi possideat sui primitivi, quod vel recipro|cum [id est sui passum, *ἰδιοπαθές*] est, vel retransitivum, in quo necesse est prius personae tertiae significationem voce aliqua fieri, ad quam iste genetivus vel reliqui eius casus referantur, ut 'ille sui miseretur, ille sibi donat, Virgilius se celebrat'.
 et pro composito Graeco *ἐαυτοῦ*, ut diximus, accipitur, quod apud Graecos quidem in tribus invenitur personis, et vel in se reflectit actum suum vel in possessionem suam, ut '*ἐμαυτοῦ κήδομαι*' καὶ '*τοῦ ἐμαυτοῦ δούλου κήδομαι*, *σαντὸν τύπτεις*' καὶ '*τὸν σαντοῦ δούλον τύπτεις*, *ἐαυτῷ χαρίζεται*'
 116 καὶ '*τῷ ἐαυτοῦ ἀκροατῇ χαρίζεται*'. igitur apud Latinos | supra dictorum
 compositorum pronominum nisi in tertia non habemus significationem persona, id est 'sui, sibi, se, a se', ideoque etiam nominativo caret, quomodo supra dicta apud Graecos composita. et illi quidem, sive *ἰδιοπάθεια* sit [id est reciprocatio vel sui passio], sive in possessiva transitio fiat, utuntur supra dictis compositis, ut ostendimus, nos vero primitivis quidem
 'sui, sibi, se, a se' vel per reciprocationem, ut 'sui potitur, sibi indul-
 117 get', vel per retransitionem utimur, ut 'hortatur me ille ut sui potiar, rogat te ille ut sibi indulgeas', possessivis vero, cum in ea possessorum fiat transitio, ut 'sui servi miseretur' et 'suo servo prodest' et 'suum servum diligit'. nec aliter tamen potest supra dictum possessivum tertiae
 117 personae construi cum aliis extrinsecus personis nisi per retransitionem,

1 demonstrativas (O)d 2 verbum M 3 referri L ipsius illius DS 4
 habeat (u) D habet suus. N fit et sup. lin. add. L post obliquos: possessivi
 supradictae personae add. ODr possessivi ~ supradictae personae S ut ipse uel N
 possessivi ut ipse M uel L 5 opis ex opus corr. D 6 hoc sup. lin. add. r
 7 sui passivum d 8 ἰδιοπαθές R ἰδιοπαθός D ἰδιοπαθός N necesse non
 est Rr 9 voce] r uocale R iste] r ista R 10 donant Rr celebrat] d
 cebrat D 11 id est ΕΑΥΤΟΥ N ΕΑΥΤΟΥ S 13 suam ΟΥΜΑΤΟΝ ΚΕΛΟΜΑΙ N
 ut GRE. Igitur, ipsa Graeca in mg. addens S Graeca fere haec omnia in ras. l
 *ΕΜΑΥΤΟΥ l ΘΕΜΑΥΤΟΥ RM ΕΜΑΙΤΟΙ S ΚΕΛΟΜΑΙ RNSL ΚΕΛΟΜΑΙ D καὶ τοῦ]
 ΚΑΙΤΟΝ M ΚΕΤΟΥ S ΚΑΤΟ N ἐμαυτοῦ] om. R ΕΜΟΥ l ΕΜΑΙ S ΔΟΥΛΟΥ R ΔΟΥΛΟΝ S
 ΔΟΙΟΥ M ΔΟΥ N 14 ΚΕΛΟΜΑΙ SI ΚΗΔΟΜΑΙ RD ΚΕΛΟΜΑΙ N ΚΕΛΟΜΟΥ M ΚΑΙΤΟΝ R
 ΚΑΙΤΟΝ N ΚΑΙΤΟΝ O ΘΥΠΤΕΙC S ΥΠΤΕΙC R ΤΙΠΤΟC N post τύπτεις sqq. — τύ-
 πτεῖς om. S σαντοῦ] (O)μ COY l ΚΑΙΤΟΥ D ΚΑΙΤΟC d ΚΑΥΤΟC RM ΚΑΥΟC N
 ΑΔΑΟΝ ΤΙΠΤΕΙC. ΕΛΟΥΤΟΥ N ΤΙΠΤΕΙC M ΧΑΡΙCΕΤΑΙ l ΧΑΡΙCΙΤΑΙ S ΚΑΡΙCΕΤΑΙ N
 post χαρίζεται sqq. — χαρίζεται om. R 15 καὶ τοῦ O ΚΑΥ ΤΟΥ N ΑΥΤΟΥ
 SL ἀκροατῇ] ΑΚΡΟΑΘΗΝΙ O ΚΡΟΤΟΦΩ L ΚΡΟΤΟΦΟ S a. f. pereī N ΧΑΡΙCΕΤΑΙ L
 ΧΑΡΙCΕΤΑΙ N ΧΑΡΙCΕΤΑΙ D ΚΑΡΙCΙΤΑΙ S 17 nominativo sui caret S caret casu
 quomodo N 18 et] r sed R ἰδιοπαθῆνι R ἰδιοπαθῖα L ἰδιοπαθῖα ex corr. in
 ras. N idiopathia MDS 19 id est] r om. MO idem R in om. R 20 ut sup.
 lin. add. r nos] r **** (nisi) R quidem id est sui ODNLSL 21 per om. R
 potitur] r patitur R 22 per om. N retransitionem] dl transitionem DL
 hortatur] r ortatur R suis] Mm sui potior rogat te r si potior rogare R po-
 ciat S 23 eam M 26 retransitionem] rd transitionem RD

p. 1086. 87 P.

p. 66. 67 K.

quomodo et primitivum eius, id est nisi prius a possessore eius proficiscatur in aliam verbum personam et sic ab illa rursus ad possessionem tertiae, sicut et ad se, ut 'rogat me ille, ut suus servus ministret mihi' vel 'tibi; precatur, ut sui patris miserear; petit te, ut suo prosis filio; obsecrat Cicero Varronem, ut suum erudiat natum'. et notandum, quod, cum a tertia in tertiam fit retransitio personam, in dubium venit possessio, ad quam pertineat earum, ut 'rogat iste illum, ne suo noceat filio', ambiguum, cuius 'suo filio', istius an illius, id est rogantis an eius qui rogatur, quomodo et apud Graecos παρακαλεῖ Πλάτωνα Ἀριστοτέλης, ἔνα τὸν ἑαυτοῦ φίλον παιδεύει dubium fit, utrum Platonis an Aristotelis suum.

Omnium possessivorum tam nominum quam pronominum per quem- XVIII 118 cumque casum prolatorum loco licet genetivis uti primitivorum, ut 'Euandri filius' | pro 'Euandrius filius' et 'Euandri filii' pro 'Euandrii filii' et 15 'Euandri filio' pro 'Euandrio filio' et 'Euandri filium' pro 'Euandrium filium' et 'Euandri fili' pro 'Euandrie fili' et 'ab Euandri filio' pro 'ab Euandrio filio'. similiter per omnes casus tam singulares quam plurales licet tam pronominibus quam nominibus uti. itaque licet genetivos quorumcumque casualium cum possessivis per quemcumque casum prolatis 20 coniungere, ut 'mea causa labora et illorum, meum patrem honora et Catonis, tuo patri pare et fratris, tuum imperatorem et commilitonum sequere, o noster et fratris mei pater, sua ille confidit et patris virtute'. similiter figuratur constructio in omnibus possessivis. Terentius in 119 Andria:

25 meo †studio atque hospitis.

est tamen aliqua differentia in possessivo tertiae personae, cuius nominativo tunc utimur, quando ad suum possessorem possessio transitionem facit et non ad alium, ut 'indiget illius' vel 'Ciceronis suus filius', 'praestat illi'

1 id est sui nisi N possessore eius] r possessore ius R 2 verbum ex verbi corr. D uebum S ad possessionem] r apossessionem R 3 me uel te uel ille M ministret] r minister R 4 praecatur Rr praecatur me M petit te, ut] r petite et R 5 erudiat filium natum L 6 a sup. lin. add. S in] ad N 7 pertineat personarum earum N 9 et om. N παρακαλεῖ — παιδεύει] græc. in mg. ipsa Graeca add., S παρακαλεῖ N Πλάτωνα] r ΠΛΑΤΩΝΑ N ΠΛΑΤΩΝΑ R ΠΛΑΤΩΝΑ L Ἀριστοτέλης] d ΠΙCΤΟΤΕΛΗΣ D ΑΡΙCΤΟΤΕΛΕC SLI ΑΡΙCΤΟΤΕΛΕC N ΑΡΙCΤΟΤΕΛΕC M ἔνα τὸν om. S 10 εἶναι S εἶναι N ΠΑΙΔΕΥΕC ex corr. l ΠΑΙΔΕΥΕC D ΠΑΙΔΕΥΕC r ΠΑΙΔΕΥΕC R ΠΑΙΔΕΥΕC S ΠΑΙΔΕΥΕCIN M ΠΑΙΔΕΥΕCIN N aristotelis D 12 quod licet genetivis in primitivorum loco omnium possessivorum tam nominum pronominum et quaecumque casuum prolatorum inscr. N quencunqde L

13 casum (u) R licet] om. S liquet^{et} L 14 et om. N Euandrii] r Euandriae R filii euandri (om. et) N 15 filio euandri (om. et) N 16 Euandrie] r euandriae R et om. N ab om. SL ab om. OL 17 singulares ex singularis corr. D 18 pronomibus D 19 quencunque L 20 laboro N honora] r honora R honora N Catonis tuo] r Cato sex fere lit. lac. rel. R 21 commilitonum] d commilitonem R commilitonem Dr 23 Terentius MDL Ter. Andr. V 2, 2 (Ter. Bemb. h. l. evanidus) 25 studio] praesidio libri Ter. cum Bas. atque sup. lin. add. r ospitis L 28 post Ciceronis suus filius sqq. — Cicero-nem suus filius om. S

p. 1067. 88 P.

p. 67. 68 K.

- vel 'Ciceroni suus filius, videt illum' vel 'Ciceronem suus filius, bene meretur de illo' vel 'de Cicerone suus filius'. similiter passiva, quae a possessore solo fiunt, nominativum possessionis exigunt: 'amatur ab illo' 120 vel 'Cicerone suus filius'. nec non tam nominativo quam aliis casibus possessivi licet uti, cum possessorem ostendimus extrinsecus facientem 5 transitionem ad aliquam aliam personam pro sua possessione, ut 'rogat me ille, ut suus legat apud me filius' et 'ut suus doceatur a me filius' et 'ut sui miserear filii' et 'ut suo donem filio' et 'ut suum sequar filium' et 'ut suo potiar filio', cum in possessivis primae et secundae personae liceat etiam non possidentes construere sic. 10
- 121 Discretionis quoque causa vel abundantiae solet cum genetivo pos|sessoris addi nominativus possessivi, ut 'suus est Homeri mos', intellegitur enim 'non alterius', et 'suus Ciceronis filius heres est patris constitutus', 'suus' dicitur ad discretionem illius, qui secundum leges suus non est, id est sub potestate patris legitimi non est. quod autem 'suus' pro unius- 15 cuiusque proprio accipitur, usus confirmat. Virgilius georgicon I:
molles sua tura Sabaei.

Terentius in Phormione:

Quot homines, tot sententiae; suus cuique mos.

- 122 sin autem in possessionem fit a possessore transitio, obliquis possessivi 20 utimur, ut 'Cicero miseretur sui filii, praebet suo filio, aspicit suum filium, potitur suo filio', sin extrinsecus fit transitus in possessionem tertiae personae, sufficit genetivo uti ipsius possessoris: 'miseretur filii Ciceronis, dono filio Ciceronis, accuso filium Ciceronis, potior filio Ciceronis'. licet tamen addere etiam possessivi casus consequentes vel discretionis causa 25 vel abundantiae, ut 'egeo ingenii sui Ciceronis, bene dico ingenio suo Ciceronis' et similia.
- 123 Illud quoque sciendum, quod, cum in aliis omnibus possessivis liceat genetivo primitivi pro omni eorum uti casu, quod ostendimus, in hoc quoque possessivo pronomine tertiae personae, quomodo in aliis tunc uti- 30

1 Ciceroni] ciceronis M 2 meretur] r meret ROD meretur sup. lin. uel meret S uel^{de} cicerone L uel cicerone M 3 fiunt S exigunt ut MS amatur] r amator R 4 uel a cicerone DNSr tam] r ta R aliis] r illis R 5 possessivus RD 6 aliam aliquam S 7 et suus (ut om.) OD 8 et ut sui] r et sui RMOSL et ut suo] r et suo RO 9 potiar] r patiar R 10 liceat] r licet at R licet L post sic: accusas meum filium misereor tui filii inuidet ille meo filio add. DS et r in mg. Vt rogat me ille ut tuus legat apud me filius uel rogat te ille ut meus legat apud te filius. ut accusas meum filium. miserear tui filii. inuidet (inuideat n) meo filio. N 11 abundantiae (h) D habundantiae R 14 legem N 15 sub add. r suppotestate N 16 accipiat D Verg. georg. I 57 in geor. I N I georgicon O 17 molles] d moles D thura S sabaei N 18 Terentius (r) D terentius L Ter. Phorm. II 4, 14 formione N 19 quot] r quod R cum Ter. Bemb. quot uil. S mos est Ter. Bemb. 20 si N fiat N possessivus N 21 prebet Dr probet R 22 potitur] r patitur R transi- tus] r transitui R 23 uti] r ut RM 24 dono filio Ciceronis] add. r potior] r potior R 26 habundantiae R 28 liqueat L 29 uti primitivi O uti h. l. om. O

p. 1098. 89 P.

p. 68. 69 K.

mur, cum ipse possessor aliquid agat in possessionem suam et cum in aliam personam transitum ostendatur facere pro sua possessione, ut 'amat ille suum filium' et 'amat sui filium; bene dicit suo filio' et 'bene dicit sui filio; petit a me, ut prosim suo filio' et 'ut prosim sui filio'. si ipsa tamen possessio in possessorem faciat transitionem, non est congruum uti primitivi genetivo pro possessivo, quia vim habet compositi Graeci, ut 'Ciceroni reddit | suus filius' non satis commode pro hoc dicitur 'Ciceroni reddit sui filius', nec 'Ciceronem laudat sui filius' pro 'suus filius', et similia, quia nec apud Graecos bene dicitur *Κικέρωνα φιλεῖ ὁ ἑαυτοῦ* 124 *υἱός*, nisi more Attico pro sim||plici accipiatur.

Et sciendum, quod, quia primitivum eius tam singulare quam plurale est, licet in possessivo et unum et plures possessores eius intellegere pro significatione genetivi ad possessorem pertinentis, et 'suus illius' et 'suus illorum'. nec mirum, si per retransitionem Romani utuntur his pronomi- 125 nibus, id est 'sui, sibi, se, a se', et eius possessivo, ut ostendimus, nec non si ad coniunctionem sui etiam in alias personas aliquid agat, ut 'ille vocat me ad se, ducit te secum, trahit omnia in se', vel cum transitum faciat in aliquos sibi coniunctos, ut 'ille miseretur eorum, qui secum vivunt' vel 'sibi parentium, secum degentium; dat sibi faventibus, incusat secum certantes, invidet se indigentibus'. et videntur haec omnia possessivorum vim habere et similia, nec incongrue huiusmodi constructionem habuisse, cum Attici quoque soleant compositis in huiusmodi uti constructionibus. Xenophon ἀπομνημονευμάτων primo: ἀλλὰ Σωκράτης γ', ἔφη ὁ κατήγορος, τοὺς πατέρας προπηλακίζειν ἐδίδασκεν, πείθων μὲν τοὺς συνόντας ἑαυτῷ σοφωτέρους ποιεῖν τῶν πατέρων. idem in eodem:

1 agit *M* 2 ostenditur *M* uel passiva pro sua *L* 3 bene dicit suo filio] r benedicit suum filium *ROS* benedicit filium suum *L* bene dicit sui] r benedicit suo *R*
4 et ut] et *DL* sui] r suo *R* 5 possessorem suum *N* facit *R* non
ex nec corr. *N* nec *L* 6 pro add. r compositi] r compositi *R* 7 cicero-
ni* (s) *R* redditur *N* non satis — pro suus filius] haec delenda esse indicavit d
commodae *D* 8 reddidit *N* reddit sui] r reddit suus *R* pro suus filius
post filius om. *R* add. r 9 ΚΙΚΕΡΩΝΑ *L* ὁ] om. *MNS* * (o) *L* ἑαυτοῦ υἱός]

di ΕΑΥΤΟ ΥΙΟΣ *RMN* ΕΑΥΤΟ.ΥΙΟΣ *S* ΕΙΛΑΥΤΟΥ**ΟΣ *L* ΕΑ]·ΥΙΟΣ *D* 10 nisi si *MS*
12 possessio quoque et *S* et unum et] r etiam in *R* 13 pertinentis ut suus

MODNSr 14 si 're' per transitionem *D* 'e' transitionem *L* Romani] l + o-
mani *L* utantur *L* 15 sui sup. lin. add. r alias] r aliis *R* 16 faciat]
fac *S* fiat *D* 17 vivunt] r vivunt *R* 20 *** secum *R* uel secum *N* 21 in-
congrue] r ingruere *R* constructionibus in huiusmodi uti *N* 23 Xenophon —
διαφερομένων. quod] XENOPHONAPOMENON.EVMATONPPMOMAAOCOKPATECTEΦIKATETOROCTOYC.
PATECPACTIPOPTHAAKIZEIN. Quod *N* XENOPHON. gr. demosthenes. gr. Quod *S* XENOPHON
gr. Quod *D* post XENOPHON: apomnemoneumatōn primo. gr. demosthenes. gr. Xeno-
phon apomnemoneumatōn secundo. add. d Xenoph. memorab. l 2, 49 apomne-
moneumatōn *RL* apomnemoneumatōn r OKPATEC *L* OKPATEC *R* 24 KATEΓΟΡΟΣ *L*
ΠΡΟΠΗΛΑΚΙΖΕΙΝ *M* ΠΡΟΤΕΑΚΙΖΕΙΝ *L* ΕΙΛΙΑΑΚΕΝ *R* ΕΑΛΙΑΑΚΕΝ *M* ΕΝΑΑΚΕΝ
L ΠΕΙΘΩΝ *M* ΠΕΙΤΩΝ *L* 25 ΕΑΥΤΟΥ *RL* αὐτῷ libri Xenoph. COΦOTEPOC
ΠΟΝ ΤΟΝ *L* πατέρων] *R m. rec.* ΠΑΤΕΡΟΝ *R* ΠΑΤΕΡΑΝ *M* ΠΑΤΕΡΩΝ *L* idem in
eodem — πατέρας om. libri, recte addidisse videtur 3 cf. Spengelium ind. Gr. loc. ap.
Prisc. l. c. p. 652 Xenoph. memorab. l 2, 51

ἀλλὰ Σωκράτης γ', ἔφη ὁ κατήγορος, οὐ μόνον τοὺς πατέρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς ἐπολεῖ ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι παρὰ τοῖς ἑαυτῶ συνοῦσιν. Demosthenes: καὶ ἀφεικότα τοῦτον ἑμαυτὸν pro ἐμέ. Xenophon ἀπομνημονευμάτων secundo: Χαιρεφῶντα δὲ ποτε καὶ Χαιρεκράτην, ἀδελφῶ μὲν ὄντε ἀλλήλων, ἑαυτῶ | δὲ γνωρίμῳ, αἰσθόμενος διαφερομένῳ.

126 Quod autem genetivo vel dativo, qui loco sit genetivi possessoris, bene additur etiam possessivum, ut supra diximus, non solum nostrorum, sed etiam Atticorum usus approbat. Virgilius in bucolico:

Et me Phoebus amat, Phoebus sua semper apud me

Munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus.

Terentius in adelphis:

Suo sibi hunc gladio iugulo.

Πλάτων Τιμάλῳ: μήτε ἄρα ἀργύριον μήτε χρυσὸν μήτε ἄλλο ποτὲ κτήμα αὐτῶν ἴδιον νομίζων. et, quod mirum est, hoc ipsum [id est τὸ ἴδιον] etiam primae et secundae adiungitur personae apud illos, ut Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην: οὐκ ἂν τὰ ἴδια τὰ ἑμαυτοῦ. Demosthenes ἐν τῷ πρὸς Πολυκλέα: οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα || ἡ

1 καὶ τοὺς] καίτωις L καίτωις R καίτωις L 2 ἀλλοις M ἀλλοις L
CITTENEIC RM CYNTENIK L EN ETIMAI AIENAI L ΤΟΥΣ L αὐτῶ libri Xenoph.
fere omnes CYNOCYN L Demosthenes L Demosth. adv. Pantænctum or. § 1
p. 966 R. 3 ἀφικότα O ἀφί.κότα M ἀφικότα R ἀφικότα L ἑμαυτὸν] om. M
ΕΜΑΙΤΩΝ L ΕΜΑΙΤΩΝ R ΕΜΑΕ L Xen. memorab. II 3, 1 apomnemoneuma-
ton L apomnemoneimatōn R 4 χαιρεφόντα M χαιροφόντα O χαιροφόντα L
ΧΑΙΡΟΦΟΝΤΑΔΕΔΕΠΟΚΑΙ R ΧΑΙΡΕΚΡΑΤΕΝ M ΑΔΕΛΦΟ R ΑΔΕΛΦΟ L 5 ΟΝΤΗ L
ΟΝΤΑΛΛΗΛΟΝ R ΑΛΛΕΛΩΝ M ἀλλήλων Xenophon ΕΑΥΤΩΝ L αὐτῶ v. l. codd.
Xenoph. ΓΝΩΡΙΜῳ | ΡΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ ΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝῳ. R ΓΝΩΡΙΜῳ ΡΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ ΔΙΑΦΕΡ-
ΜΕΝῳ. M ΓΝΟΡΙΜΟΡΑΙΣΘΟΜΕΝΟΣ ΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝ. L 6 αὐτῶ] R αὐτῶ etiam r. tell.
8 Atticorum] r. aticorum R anticorum d. comprobatur O comprobatur D comprobantur ML
Verg. ecl. 3, 62 sq. bucolico I. 9 phēbus S phēbus N phēbo S
10 hyacinthus R hyachyntus D iacinthus NL 11 terentius D terentius ML Ter.
adelph. V 8, 35 12 hunc gladio] hunc gladio R gladio hunc Ter. Bemb. Bas. et
sic Prisc. lib. XVIII § 224 13 Plat. Tim. p. 18 B τοὺς δὲ γε οὕτω τραφέντας
ἐλέγθη που μήτε χρυσὸν (χαλκὸν cod. unius v. l.) μήτε ἀργύρον μήτε ἄλλο ποτὲ
μηδὲν κτήμα ἑαυτῶν (ἑαυτοῖς et ἑαυτῶν singuli codd.) ἴδιον νομίζειν δεῖν pla-
ton RDL plato N plato in MO et plato in S TIMAIO R TIMAEO Nr timaeo MOD
timeo S timatho L ΜΗΓΗ R ΜΕΤΗ N ΜΕΤΗ M μήτε — νομίζων] GR. DS
μήτε — mirum est addita nota d. om. L. in mg. inf., ubi nunc est rasura, et haec et
ea, quae in proxime sqq. omitta sunt, addita fuisse videntur ΑΡΤΙΡΙΟΝ N ΜΗΘΕ R
ΜΕΤΕ MN ΧΡΙΣΙΟΝ. N ΜΗΘΕ R ΜΕΤΕ MN ΠΙΘΕΝ M ΠΙΘΗΚΕΜΑ ΑΥΤΩΝ
ΔΙΟΝ R ΤΙΟ ΚΙΕ ΑΛΛΑ. ΤΥΟΙΔΙΟΝ N 14 NOMIZON MN hoc ipsum id est om. M
id est] om. O ē RD ἢ id τὸ ἴδιον, in mg. uel τὸ ἴδιον .i. proprium unde ido-
neus, S ἢ τὸ ἴδιον L 15 personae adiungitur L ut Ἰσαῖος] ΤΟΙΔΙΟΚ. VΤΙΣΑ-
ΤΟΙΟΣ N ut Ἰσαῖος — ἴδιον εἶναι] GR. D ut Ἰσαῖος — αὐτῆς ἴδιον add.
nota d. om. L cf. adn. ad lin. 13 Ἰσαῖος] r. CAIOS R Ἰσαῖος — αὐτῆς ἴδιον]
GR. demosthenes GR. S Isaci fr. 60, or. XIV πρὸς Εὐκλείδην περὶ τῆς τοῦ χω-
ρίου λύσεως fr. 3. Saurp.-Bail., II 235 b fr. 50 p. 332 Müll. ΕΝΤΩ R 16

ΕΥΚΑΙΔΕΝ R ΕΥΚΑΙΔΕΝΙ. ΚΑΝ ΤΑΑΙΑ ΤΑ Ν ΤΑΑΙΑ M ΤΑΑΙΑ R Demosthe-
nes — ἴδιον εἶναι om. N Demosth. in Polycl. or. § 66 p. 1226 R. 17 Πολυ-
κλέα] Lobeckius ad Phryn. p. 441, Krehlius. πολυκλέα περὶ τοῦ ἐπιτριφραρχήματος α
ΠΕΡΙΚΑΔΑ R ΠΕΡΙΚΑΔΑ M Πολυκλέα οὐ περὶ] ΠΕΡΙ (α ΠΕΡΙΚΑΔΑ scil. oculis ad
ΠΕΡΙ aberrans) O οὐ] Y ΤΩΝ ΗΜΩΝ O ΕΛΛΟΝ ΔΙΟΝ R τιμωρήσεσθε]
scripsi cum Demosth. ΤΙΛΛΟΡΕΘΕC.Τ. R ΤΙΜΟΡΕΘΕC. M ΤΙΜΟΡΕΘΕC O Πολυκλέα]

p. 1090 P.

p. 70—72 K.

οὐχ ἰπέρ ὑμῶν αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ· οὐ περὶ πλεονος ἐποίησάμην τὰ
ἐμαυτοῦ ἴδια ἢ τὰ ὑμέτερα. ἐν δὲ τῷ πρὸς Καλλικλέα περὶ χωρίου βλάβης·
τὸ μὲν γὰρ χωρίον ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ἡμέτερον ἴδιον | εἶναι.
Phroenichus Πραστριάις:

5 ὥσπερ ἐμὸν αὐτῆς ἴδιον,
pro quo nos dicimus 'meum proprium' et 'tuum proprium'. dicitur tamen 127
etiam 'suum proprium illius', ut non putetur abundare 'suum', sed indu-
bitabilem discretionem significare.

Illud quoque notandum, quod tertiae personae possessivum ad innu-
10 merabiles, ut diximus, refertur personas possessorum, quippe cum ad om-
nia tertiae personae pronomina et ad omnia nomina et participia potest
referri, ut 'suus illius, suus istius, ipsius, huius, eius; suus Virgilii ver-
sus; sua discentis diligentia', primae autem personae possessivum et se- 128
cundae non egent per se prolata adiunctione alicuius genetivi, cum vim
15 genetivi finiti in se habeant, quomodo nec 'suus' eget genetivo sui primi-
tivi, quem in se possidet, sed extrinsecus alterius vocis propter multitu-
dinem tertiarum personarum, ad quas necessario et primitivum 'sui' et
ipsum possessivum refertur, utraque enim relativa sunt. nam 'meus' et
'tuus', nisi ad suorum primitivorum, quae sunt demonstrativa, non intelle-
20 guntur genetivos, itaque extrinsecus genetivis non egent.

Quaeritur, quae sit differentia inter genetivum primitivi et possessivi XVIII 129
'mei, tui, sui, nostri, vestri'. et quantum quidem ad vocem nulla, quan-
tum vero ad sensum haec est differentia, quod genetivus primitivi simpli-
cem possessionem significat, possessivi vero duplicem. si enim dicam 'mei
est servus' pro 'meus est servus', simplicem demonstro possessionem; sin
25 est autem 'mei est filii servus', duplex ostenditur possessio, mea quidem in
filio, filii autem in servo. (frequenter tamen etiam sine nomine licet hu-

XYTPEYAAON

Demosthenes ΠΕΡΙΚΛΕΑ RO ΠΕΡΙΚΛΕΑΝΟΥΧΥΤΩΝ M ἦ] IN O 1 OIX R IMON
R καὶ ἐν τῷ αὐτῷ addi iussit Spengelius l. l. p. 645 οὐ] Demosthenes OT M OTI
RO ΤΙΛΕΙΟΝΟC R ΕΠΟΙΗCΑΜΕΝ M Demosth. in Polycl. or. § 63 p. 1225 R.
τὰ ἐμαυτοῦ] ΤΑΕΜΟΥΤΩ R 2 ΕΜΟΥΤΟΥ ΔΙΑ M ΔΗ R Demosth. in Callicl.
or. § 8 p. 1274 R. ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ R M περὶ—ὁμολογεῖται] ΠΗΤΑΙ O ΧΩΡΙΟΥ R
περὶ χωρίου βλάβης] sic etiam Harpocratio p. 184, 13 περὶ χωρίου or. inscr. vg. 3
ΜΕΝ R καὶ] ΚΑ R ἴδιον] R m. rec. ΔΙΟΝ R Phroenichus] sic MODr cf.
ib. XVIII § 201, 209, Ritschellium ind. lect. Bonn. aest. 1856 p. VI sqq., O. Ribbeckium
ann. phil. 75, 316 sqq. phoenichus R phroenichus N Phrynichi πραστριῶν fr. V Com.
gr. fr. II 596 ed. mai. p. 234 sq. ed. min. Mcin. 4 ΠΡΑΣΤΡΙΑΙC R ΠΡΑΣΤΡΙΑΙΟ
ΩΠΕΡ D ITWACEPIAIΩ CITEP N 5 αὐτῆς] d ΑΙΤΗC MD ΑΥΤΟΥ O? αὐτῆς ἴδιον]
ΕΤΗΛΙΟΝ. N ΔΙΟΝ R 6 tuum proprium et meum proprium N 7 abundare] r
habundare RN 7 significare] r significaret RM significet ODSL 10 personas
refertur O possessorum, quippe] d Possessorum quippe D Quippe N 11
et omnia (ad om.) L 13 discentis] S dicentis rel. possessiva N posesiva L
possessivum M 14 adiunctionem N uim om. O 17 ad quam S 19 inte-
leguntur D 21 differentia L getivum D 22 nostri et nestri M 23 gene-
tivis M 24 possessionis O possessionem significat] demonstrat possessio-
nem N 26 autem dicam mei MLr ostenditenditur D 27 post servo:
NIC DICIT QUALITER LICAT SINE NOMINE PRONOMINA POSSESSIVA PROFERRE inscr. N
liquet L

p. 1090. 91 P.

p. 72. 73 K.

iuscemodi possessiva proferre, et maxime cum de dominis vel coniugibus vel amicis mentio fit, ut Terentius in Andria:

cuius hic puerum apposuisti? —

Vestri. — Cuius nostri?

intellegitur || enim 'domini' vel 'erilis filii'; idem in eadem:

cur meam tibi?

subauditur 'coniugem' vel 'sponsam'; idem in eunucho:

o mea tu,

- 130 subaudiendum 'amica' vel 'soror'. et omnibus maritis mos est de uxori-
bus suis dicere 'mea' et invicem uxoribus de suis maritis dicere 'meus' ¹⁰
per defectionem nominis.) et primitivorum quidem genetivus per se pro-
fertur non egens alterius genetivi, ut 'mei filius ambulat, tui filium video;
mei misereris, tui miseretur'; nam et ad omnem numerum et genus et
casum bene construitur primitivi genetivus, possessivi vero genetivus eget
semper alterius genetivi eiusdem numeri et generis, ut 'mei filii miserere, ¹⁵
tui filii misereor, sui filii miseretur ille', nisi per ellipsin, quomodo prae-
131 diximus, proferatur. et non solum genetivo primitivi pro omni casu pos-
sessivi licet uti, ut | 'mei ager' pro 'meus ager' et 'mei agrum' pro 'meum
agerum' et 'nostrum' vel 'nostri filius' vel 'filium' pro 'noster filius' vel
nostrum filium' et similia, ut ostendimus, sed etiam ipsorum possessivo- ²⁰
rum genetivus cum omni casu secundae possessionis, id est quae posses-
sione possidetur, ponitur, ut si uxor loquens de agro mariti sui vel de
alia re dicat 'iste ager mei est', τοῦ ἐμοῦ, 'semine mei praegnans sum,
132 prolem mei diligo, thalamis mei caste pareo'. nec aliter potest duplex
possessio construi sine genetivo possessivi. apud Graecos tamen etiam ²⁵
articulus huic coniunctus discernit ambiguitatem: ὁ τοῦ ἐμοῦ ἀγρός, ἡ τῆς
ἐμῆς σφαρσύνῃ. quo deficiente saepe Latini auctores faciunt quaestiones,
ut Lucanus in IIII:

1 uel de coniugibus uel de amicis N 2 mentio] r mentia R terrentius
MDL Ter. Andr. IIII 4, 24. 26 3 cuium puerum hic apposui Ter. Bas.
apposui ex opposui corr. N 4 uestri cuius nostri M uestri, cuius
uestri? N 5 erilis] r herilis R MONS aerilis L filius ML Ter. Andr. IIII
1, 11 7 coniuge D Ter. eun. IIII 3, 22 mea tu cf. lib. XII § 10 9 maritis] r
meritis R 10 prius suis sup. lin. add. L alterum dicere om. S 12 tui] r tuum R
13 mei] r m& R miserentur D numerum et genus] r et genus nume-
rum R 14 casus N 15 miserere] misereor O 16 nisi semper Rr nisi si per
MS praediximus ex supradiximus corr. M 17 proferantur RODS casu* (s)
R 18 mei agrum] r mei agri RO 19 noster filius] r nostre filium R 21 ge-
netiui (al. genitiui) MNL com om|omni Rr secundae] r secunda R pos-
sessione] R a possessione (posessione L) rel. 22 possidetur ponitur] r possiden-
tur R ponuntur MNSL agro] r agri R 23 aliqua re N τοῦ ἐμοῦ]
spscr. L prignans L 24 thalamo L nec] Non, sup. lin. uel nec N 25
sine posesiu* (o) genitiuo, apud L 26 ὁ — σφαρσύνῃ in mg. sup. add. L
ἐμοῦ] d ΕΜΟ D ΕΜΟΙ S ἀγρός] ΤΙΑΤΡΟΣ N ΑΓΡΩΣ O ἡ τῆς] ΕΤΕC N 27
ἐμῆς] r ΗΜΗC Rd *ΗΜΗC D κοφροCINE S κοφροCCHI N quo deficiente] r Quod
deficiente D Quod deficientes R sepq N 28 Luc. Phars. IIII 102 sq.
III L

p. 1091. 92 P.

p. 73. 74 K.

ac reppulit aestus

Fortior oceani,

τῶν τοῦ ὠκεανοῦ. idem in I:.

Et Taranis Scythicae non mitior ara Dianae,

5 τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. similiter dicitur 'minor viginti annorum' ἥττων τοῦ τῶν εἴκοσι ἐτῶν. nec mirum tantam vim in possessionibus habere genetivos, cum in compositis quoque immobilis maneat idem casus, ne, si declinetur, significatio quoque eius evanescat, ut 'tribunus plebis, plebiscitum, senatusconsultum'. et si a duobus sit genetivus, uterque manet immobilis, 133
10 ut 'huiusmodi, istiusmodi, illiusmodi', quae tam composita || quam separata omnibus adiunguntur casibus.

'Sui', quando est primitivum, nominativum, ut diximus, non habet, quia necesse est ad aliquem alium nominativum tertiae referri personae hoc pronomen et quia transitivorum servat constructionem. nam vel in
15 se recipiatur, id est ipse in se aliquid agere ostenditur [aut ipse pati a se], in quo necesse est obliquum aliquem poni casum, ut 'miseretur sui, dicat sibi, accusat se, potitur se', vel per retransitionem aliquam, ut praedictum est, construitur, id est quando ab ipsa in aliam fit transitio personam et ab illa in eam retransitio, quae similiter obliquum exigit, ut
20 'rogat me servus, ut miserear sui; petit me amicus, ut sibi prosin; commovet me inimicus, ut se accusem; hortatur me virtus, ut se potiar'.

Et sciendum, quod, quomodo composita pronomina apud Graecos 134. nominativo carentia omnimodo in actu sunt et hic actus vel ad easdem personas recipiatur [id est reflectitur] vel ad possessiones earum, itaque
25 que necessario verbis copulantur, in quibus nominativus earum intelligitur, ut 'ἐμαντοῦ κήδομαι' καὶ 'ἐμαντοῦ δοῦλον τύπτω'; 'σαντοῦ κήδη' καὶ 'σαν-

1 ac] et *Prisc. lib. XVIII § 205 cum Luc. Voss. utroque* repulit *DL* 3
των om. *SL* των των *N* των. *S* τοι in *mg. add. l* ωκεανῶν *L* ω. κεανῶν. *R*
o. κεανῶν *S* ἀκεανῶν *N* *Luc. Phars. I 446* II, *S* 4 taranī *Rr* scythi-
cae *RMDNSL* cum *Luc. Voss. B.* micior *M* arā *L* Dianae] *ex corr. r*
dine ut *vid. R* diane *D* 5 τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος] in *mg. add. L* ἈΡΤΕΜΙΔΟΣ *D*
ΑΡΤΕΜΙΔΩC *N* ΑΡΤΕΜΙΔΕC *r* ΔΟΣ *R* ἥττων *L* ἥττων *D* ἡττῶν *N* τῶν *S*
6 τον *D* ΕΙΚΟC. I. ΕΤΟΝ *S* ΕΤΟΝ *L* tantam] *ex corr. rl* tamen *L* geneti-
num *MD* 7 maneat] *r* moneat *R* 8 "eius" quoque *N* eius quoque *MDOS* huius
quoque *L* et plebis scitum *N* 9 si a *add. d* duobus] *r* duobis *R* geniti-
vis *r* genitivos *R* immobilis] *r* imobilis *R* 10 huiusmodi *L* istidiusmodi
M istiusmodi illiusmodi *add. r* illiusmodi *spscr. in N* tam] etiam *L*
12 suis *R* 13 ad *spscr. N* referre *D* 15 agere aliquid *N* aut *S*
a se *r* a se pati *N* a se *RM* 16 in qua *L* obliquum om. *S* 17 dicat] *d* dat
ODS accusat se et accusatur a se potitur se *S* retransitionem *RD* transitionem *O*
18 aliam *L* transio *D* 19 retransitio] *d* retransio *D* 20 sui] *r* sibi
R 23 actum *M* eorum *M* itaque] ita *S* 26 vt *N* ut — τύπτει in
mg. inf. add. l ut gr̃. sic, ipsa Graeca in *mg. add., S* ΚΕΑΩΜΑΙ *MSrl* ΚΕ-
RDSl ΤΙΤΙΦΟ CΑΙΤΟΙ ΚΑΝΙ ΚΑΙ CΑΙΤΟΙ ΔΟΥΛΟΝ ΤΙΠΤΕΥC ΕΑΙΤΟΥ, Sic *N* κήδη] *ex*
corr. r ΚΑΥ *Sl* CΑΙΤΟΥ *R* ΕΑΥΤΟΥ *d* ΑΤΟΥ *D*

τοῦ δοῦλον τύπτεις'; 'ἐαυτοῦ κηδεῖται' καὶ 'ἐαυτοῦ δοῦλον τύπτει': sic apud nos in hoc pronomine necesse est fieri, ut 'sui miseretur' vel 'sui filii miseretur' aut, cum prius a tertia verbum proferatur persona transitive et iterum per retransitionem ab illa ad eandem actus aliquis referatur, ut supra ostendimus: 'rogat me ille, ut ad se veniam; petit te ille, ut sui

135 miserearis; rogat Turnus Aeneam, ut sibi parcat'; necesse est enim obliquos casus ad nominativos referri interpositis verbis actum quidem ad nominativos, passionem vero ad obliquos reddentibus, ut 'Caesar vicit Pompeium, ego te diligo'. passio vero facta per obliquos activo coniunctos verbo transfertur in nominativum pertinentem ad ipsam, quae patitur, per sonam passivo coniunctum verbo, praedictum vero nominativum, quia ad agentem pertinet, transfert in ablativum, ut 'Caesar vincit Pompeium, vincitur Pom||peius a Caesare; ego te diligo, tu diligeris a me'.

136 Et Graeci quidem composita invenerunt pronomina [id est ἐαυτοῦ, σαντοῦ, ἐαυτοῦ], quibus utuntur, quando eadem persona in sese vel in suam, ut dictum est, possessionem facit aliquid, quae ἰδιοπαθῇ vel ἀντανάκλαστα vocant, id est 'sui passa' vel 'a se patientia' sive 'refractiva' translative a corporibus, quae in se refringuntur; simplicia vero ἄλλοπαθῇ nominant, id est 'extrinsecus passionem facientia' vel 'patientia', ut 'doceo te, doceor a te'. nos autem, quo modo superius memoravimus, simplicibus quidem pro utrisque utimur tam in prima quam in secunda

137 persona secundum Homericam, ut supra dictum est, consuetudinem; in tertia vero persona, id est 'sui sibi se a se' quod illi servant in compositis servamus, quamvis hoc quoque sit simplex. itaque et nominativo caret, quomodo ἐαυτοῦ, et omni verbo copulatur, quod ei vicem compleat nominativi, ut 'sui eget, sibi nocet, se incusat'. et in huiuscemodi

1 τύπτεις] in ras. l τιπτει RMS EATΟΥ R EATΟΥ l KEΔΕΤΑΙ D KEΔΕΤΑΙ M KEΔΗΤΑΙ R ΚΗΔΗΤΑΙ S KEΔΕΤΑΙ l κα] r KAY RSt ΔΟΥΛΟΝ l ΤΙΠΤΕΙ RMSl ΤΥΠΤΗΙ D apud nos sup. lin. add. L 2 filii in filium mut. L 3 tertia S uerbum a tertia Nr post persona: aut cum prius a tertia repetit, sed del. L post transitive: in aliam add. N in aliam personam L 4 retransitionem s retransitionem DS ad eandem] r eadem RI ad eam D in eandem MNL ad eam O aliquis] rd aliqui MDN aliquid RS referatur] dl referantur MDNL 5 ut a se ueni impetit te S 6 aenean M sibi] d sui D parcat] d pariat ut vid. D oblicos S 7 inter uerbis positus R 8 uero sup. lin. add. L obliquos ***** reddentibus (casus) D vincit O 9 per om. M sup. lin. add. L actiuo coniuncto coniunctos D 10 ipsam] in mg., in contextu aliam L quae in qua mut. L 11 passivo coniunctum verbo] r passiuum coniuncto uerbum R nominatiu' N qui ad ONSL 12 gentem S transfertur MN uicit N 13 diligo te ML 14 Et Graeci] r Egraeci R id est om. D id est — ἐαυτοῦ in mg. add. L ἐαυτοῦ] d ΕΑΥΤΟΥ D 15 σαντοῦ] ex KATΟΥ corr. L ἐαυτοῦ] r EATΟΥ R utantur MDSL persona possessionem in sese M in ex a corr. L 16 suam passionem ut L idiopathe Sn cidiopathe N idiopathae R idiopathe D antanaclasta HDNS 17 sese S refractiva DVSr f. recte cf. v. l. § 154. 18 ΑΛΛΟΠΑΘΗ R allopathe S allophate D allopathen N 19 id est] id L 20 te et doceor D memoriauimus M 21 in add. r in add. r 22 secundum] r quam in R 23 tertia S se hoc quod N 24 si] fit L 25 ἐαυτοῦ] r ΑΥΤΟΥ RL ΔΥΤΟΥ M omni] α omnimodo libri omnino 1 ei] eius N

p. 1093. 94 P.

p. 75. 76 K.

quidem constructione, id est quando ipsa in se vel in possessionem suam agit, pro composito Graeco pronomine, id est *ἐαυτοῦ*, *ἐαυτῶ*, *ἐαυτόν*, accipitur, ut 'sui eget', *ἐαυτοῦ χορῆζει*, 'sibi indulget', *ἐαυτῶ χαρίζεται*, 'sui servum vendit', *τὸν ἐαυτοῦ δοῦλον πωλεῖ*; quando vero etiam extrinsecus actus in eum aliquis fieri significatur pro simplici Graeco, id est *αὐτοῦ*, *αὐτῶ*, *αὐτόν*, accipitur. nec aliter tamen hoc fit, nisi prius a tertia persona verbum aliquod, ut diximus, proficiscatur ad aliam extrinsecus personam et sic ab illa per retransitionem ad eam reciprocetur aliud verbum, ut 'rogat me ille, ut ad se veniam; petit te, ut sibi des; hortatur milites imperator, ut se largo potiantur'.

Illā quoque, quae tertiae personae acquisitionem aliquam significant, quamvis nec sui passionem nec retransitionem habeant, supra dicti pronomini casibus frequenter construuntur, ut 'auget ille substantiam sui, defendit Brutus sibi libertatem, videt ille similem sui' vel 'sibi hominem, ducit secum Aeneas Achaten'. quamvis, si quis haec quoque altius inspiciat, sui passionis || et possessionis vim aliquam ostendere ea etiam inveniet; itaque apud Graecos quoque cum compositis pronominibus proferuntur: *ἄγει μεθ' ἐαυτοῦ τὸν φίλον*.

Praeterea sciendum, quod illud quoque, quod apud Graecos dicitur per solos obliquos compositum casus, *ἀλλήλων κήδονται*, *ἀλλήλοις παρέχουσιν*, *ἀλλήλους φιλοῦσιν*, necessario invicem actum et passionem alterius in alteram personam uno eodemque casu significat nec potest | nominativo proferri, sed habet eius intellectum in ipso verbo. nostri vero frequenter pro accusativo huiusmodi constructionis accusativis utuntur, antecedente 'inter', omnium personarum pluralibus, ut Terentius in adelphis:

† Video amare inter se,

2 *ΕΑΥΤΩΝ* S *ΕΑΥΤΩ* L **ΑΥΤΩΝ* N *ἐαυτόν* om. R *ΕΑΥΤΟΝ* L *ΕΑΙΤΟΝ* N *ΕΑΥΤΩΝ* MSr et sup. lin. D 3 ut sui — *χαρίζεται* add. r *ΧΑΡΙΖΕΖΑΙ* R *ΧΡΕΖΕΙ* L *ΧΡΕΖΕΥ* N *ΧΑΡΙΖΕΖΑΙ* m. pr. *exaratum* in *ΧΑΡΙΖΕΙ* h. l. mut. r *χορῆζει* — *ἐαυτῶ* om. O post indulget septem fere literae eras. in L *ΕΑΥΤΩΙ* S *ΕΑΥΤΟΙ* D *ΑΕΥΤΟΥ* N *ΕΑΥΤΩΙ* *ΕΑΥΤΟΝ* M *ΕΑΥΤΩΙ* ***** (HEAYTON?) L *χαρίζεται* l om. M *ΧΑΡΙΞΕΤΑΙ* r *ΕΑΡΙΞΕΤΑΙ* N *ΧΑΡΙΞΕΤΑ* L post *χαρίζεται*: se miratur *ἐαυτόν θαυμάζει* (TON. EAYTON. S *ΜΑΖΕΙ* r *ΤΑΙΜΑΖΕΙ* S) add. Sr 4 sui] r suum R *τὸν* om. S *ΕΑΥΤΩΝ* S *ΕΑΙΤΟΝ* N *ΕΑΥΤΟΝ* l *δοῦλον*] ex *ΔΟΙΛΟΝ* corr. D *ΔΩΥΛΟΝ* N *ΠΟΛΕΙ* RD SL *ΙΤΟΛΕΥΤΟΥ* N 5 aliqui MOSL significantur MOSL pro] r per R 6 *αὐτῶ*] om. R *ΑΥΤΩΥ* Sr *αὐτόν*] l *ΑΥΤΩΝ* RD NSL hoc add. r 7 aliquod] r aliquid R NSL proficiscitur O 8 retransitionem D 11 post quoque: verba add. M et in ras. n. spscr. S acquisitionem RMSL 12 retransitionem] d retransitionem D transitionem R 13 refrequenter N 14 sui vel sibi] r sibi uel sibi R ducit secum add. r 15 *ἐνεās* S 16 et possessionis add. r ea add. d etiam D inueniat O 17 cum add. r *ἄγει* — *φίλον*] Gr., in mg. *ἄγει* — *τὸν* add. S *ΑΤΕΙ* N 18 *μεθ'*] r *μηθ'* RD MEE N *φίλον* in *φίλον* mut. r *φίλων* N *φίλων* M 20 solos] r solis R compositos S *ΑΛΛΕΛΩΝ* NSL *ΑΛΛΗΛΟΝ* R *ἀλλήλων* — *φιλοῦσιν*] Gr., sed in mg. add. S *ΚΗΑΝΤΑΙ* r *ΚΕΔΟΝ.ΤΑΙ* N *ἀλλήλοις*] ex *ΑΛΛΗΛΩΙC* corr. L *ΑΛΛΕΛΟΙC* R *ΑΛΛΗΛΟΙC* S *ΑΛΛΗΛΟΙC* N *ΠΑΡΗΧΟΥCΙΝ* RD *ΠΑΡΑΧΟΥCΙΝ* S 21 *ἀλλήλους*] ex corr. L *ΑΛΛΗΛΟΙC* R *ΑΛΛΗΛΟΙC* r *ΑΛΛΗΛΟΙC* M *ΑΛΛΗΛΟΙC* N *φιλοῦσιν*] r *φίλων* R *φύλων* S *φίλων* N *φίλων* L 22 eodem casu R potest add. r 24 accusativis] r accusativus R 25 inter] r in R Terentius L Ter. adelph. V 3, 41 sq. cf. additam. ante lib. XVII p. 107, 21

id est *φιλεῖν ἀλλήλους*; idem in eadem:

Age inepte, quasi nunc non norimus nos inter nos,
Ctesipho,

pro οὐ γινώσκουμεν ἀλλήλους; Virgilius in XI:

Conversique oculos inter se atque ora tenebant, 5

- 140 'inter se', *πρὸς ἀλλήλους*. saepe tamen explanandi causa adicitur 'invicem'. nec solum hoc in tertia, sed etiam in prima, ut ostendimus, fit et secunda persona plurali, quippe quae possunt diversas in se colligere personas. ad imitationem supra dicti Graeci pronominis, quod caret nominativo, simili utimur constructione, ut 'ego et tu nosmet ipsos ~~invicem~~ amamus inter 10 nos, tu et ille invicem amatis inter vos'. aliis autem casibus sine 'inter', quod accusativum exigit, utimur addentes 'invicem', ut 'ego et tu nostri invicem miseremur', *ἀλλήλους ἐλεοῦμεν*; 'tu et ille invicem vobis indulgetis', *ἀλλήλοις χαρίζεσθε*; 'iste et ille invicem se potiuntur', *ἀλλήλων ἀπο-*
141 *λαύουσιν*. quod si non addatur 'invicem', dubitatio fit, utrum per sui 13 passionem singulae in se agant, an altera in alteram, si dicam 'iste et ille se amant'; dubium enim fit, utrum 'ἐαυτούς' ἢ 'ἀλλήλους' significet. et in prima quidem persona licet per conceptionem secundam assumere et tertiam, ut 'ego et tu legimus', 'ego et ille scribimus'; a secunda vero prima concipi non potest, tertia vero potest, ut 'tu et ille vosmet ipsos 20 laeditis'. ||

- 142 Quaeritur cur 'nostras' et 'vestras', id est *ἡμεδαπός* et *ὑμεδαπός*, a

1 *φιλεῖν ἀλλήλους*] *GR.* (in *mg.* *ΦΥΛΕΙΝ ΑΛΛΗΛΟΥΣ*) *S* *ΦΙΛΕΙΝΑ ΑΛΛΕΛΟΥΣ* *Rr*
ἀλλήλους] *I* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *L* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ*. *N* *Ter. adelp.* II 4, 7 eodem *S* 2
quasi] quia si *L* 2 norimus inter nos *NS* et sic *Ter. Bemb.* orinus inter nos *M*
orimur inter nos *L* orimur cognoscimus in *mg.* *I* 3 cthesipho *RDS* cthesipho *d*
thesipho *NL* 4 οὐ] *AV* *r* οὐ — *ἀλλήλους*] *GR.*, sed in *mg.* add. *S* *ΓΙΝΩΣΚΟ-*
MEN *L* *ΓΙΝΩΣΚΟΜΗΝ* *O* *ΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝ* *S* *ΝΩΣΚΟΜΕΝ* *N*; num γινώσκουμεν? *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *O*
ΑΛΛΗΛΟΥΣ *rd* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *R* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *N* *Verg. Aen.* XI 121 XII *O* 5 oculis *R*
ΠΡΟΣΑΑ

6 proea. *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *Rr* *ἀλλήλους*] *I* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *L* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *D* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *N*
ΑΛΛΗΛΟΥΣ *M* explanandi] *d* explanandi *D* caussa *Rr* adiciuntur ex ad+ci-
tur *corr.* *R* 8 quippe *N* 10 tu nos invicem nosmet ipsos invicem *S* amamus
inter nos] *d* amatis inter vos *D*, qui post invicem *om. sqq.* — invicem 11 tu et
ille invicem amatis inter vos *sup. lin. add. d* amatis inter vos] *r* amate inter nos
R 12 nostri *om. RM* *sup. lin. add. r* invicem nostri *DL* 13 miseremur] *r*
ex miseretur *corr. M* miseretur nostri *R* *ἀλλήλους ἐλεοῦμεν*] *I* *GR.*, ad *mg.* *ΑΛΛΕ-*

ΛΟΥΣ *ΕΛΘΥΜΕΝ*, *S* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΕΛΘΥΜΕΝ* *D* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΕΛΘΥΜΕΝ* *L* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΕΛΘΥ-*
MEN *M* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΕΛΘΥΜΕΝ* *N* 14 *GR.*, in *mg.* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΚΑΡΥΣΣΕΘΕ*, *S* *ΑΛΛΗ-*
ΛΟΥΣ *DONLr* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *R* *ΚΑΡΙΣΣΕΘΕ* *r* *ΚΑΡΙΣΣΕΤΕ* *N* se add. *r* *ἀλλήλων*] *I*
ΑΛΛΗΛΟΥΣ *L* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *N* *GR.*, in *mg.* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΑΠΟΛΑΥΟΙΣ*, *S* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *ΑΠΩΛΑΥΟΙΣ*
R *ΑΠΩΛΑΥΟΙΣ* *M* *ΑΠΟΛΑΥΟΙΣ* *L* 16 agunt *L* alteram. *Vt* si *D* 17 enim]

**** *N* 17 *ΕΑΥΤΟΝ* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *Rr* ἡ] *om. D* *ἀλλήλους*] *I* *ΑΛΛΗΛΟΥΣ* *L* *ΑΛΛΗ-*
ΛΟΥΣ *N* 20 tertia autem potest (*M*) uero potest concipi *Rr* 21 ledetis *N*

22 Quaeritur — *ἡμεδαπός* et *ὑμεδαπός*] quod ante sententiam *sq.* a solis — *ἡμε-*
δαπός et *ὑμεδαπός* facile excidere potuit, addidi, *om. RD* solet queri quare *sup.*
lin. add. d Quaeritur cur patria *ML* Quaeritur cur nostras et vestras (*O*) Quaeritur
cur patriae pronomina nostras nostras *N* Querendum cur patria *S*

p. 1095 P.

p. 76—78 K.

solis pluralibus tam apud nos quam apud | Graecos ἡμεδαπός et ὑμεδαπός
derivantur? ad quod dicendum, quod ideo a solis pluralibus fiunt, quia
patria ad plures pertinet, non ad unum. et sciendum, quod, quomodo
pronomina, quae finita sunt, habent et patria et possessiva, ut 'meus,
tuus; noster, vester; nostras, vestras', sic etiam nomen infinitum 'quis'
vel 'qui' habet apud nos non solum patrium 'cuias', quomodo apud Grae-
cos ποδαπός, sed etiam possessivum, quod tam interrogativum esse po-
test quam relativum, ut 'cuius cuia cuium'; sed masculinum in fine
acuitur differentiae causa. quod autem tam relativa quam interrogativa
possunt esse, quomodo et primitiva, eorum usus comprobatur. Virgilius
in bucolico interrogative protulit:

Dic mihi, Damoeta, cuium pecus, an Meliboei?

Terentius in eunucho:

Quid virgo, cuia est?

idem in Andria:

Quid eam .? suamne esse +dicebat? - Non! - Cuiam
igitur?

Cicero vero in Verrinis de praetura urbana relative posuit haec
eadem: cuia res est, cuium periculum. et necesse est omnibus ea
gravari syllabis, quando sunt relativa, quomodo et primitiva eorum relationem
significantia.

Pronomina quasdam habent proprias observationes singula, quasdam XX
communes, tam cum aliis pronominibus quam cum quibusdam partibus
orationis. cum de propriis igitur maxime singulorum superius dictum est,
nunc de communibus dicamus. 'ipse' additivum vel appositivum dicitur,
quod Apollonius ἐπιταγματικόν nominat, non quod solum hoc pro-
nomen aliis pronominibus vel etiam nominibus apponitur, sed quod fre-
quentius quam alia, ut 'ego ipse, tu ipse, | ille ipse, Virgilius ipse, Ci-

1 quam] l tam L ΕΜΕΔΑΠΟΣ N + + + ΔΑΠΟΣ et + + ΕΙΔΑΠΟΣ L ΗΜΕΙΔΑΠΟΣ et
ΥΜΕΙΔΑΠΟΣ l Π. ΜΕΙΔΑΠΟΣ. et ΥΜΕΥΔΑΠΟΣ S ΗΝΕΔΑΠΟΣ. et. + ΔΕΥΔΑΠΟΣ R ΗΝΕΔΑΠΟΣ. et.
ΤΑΕΥΔΑΠΟΣ r ΗΝΕΔΑΠΟΣ ΗΤΥΜΗΔΑΠΟΣ D ΗΝΕΔΑΠΟΣ et ΤΑΕΙΔΑΠΟΣ M et ΜΗΔΑΠΟΣ O
2 dirivuntur M pluralibus fiunt solis V 4 patria possessiva S 5 tuus
suus noster MNL noster et vester R.M 6 cuias] r cuius R uices S 7 πο-
δαπός r 9 tam interrogativa quam relativa (MO) 10 posunt D Verg. ecl.
3, 1 interrogative] r interrogativae RNS 12 dameta S dameta N melibei S
13 Terentius MDL Ter. eun. II 3, 30 15 Ter. Andr. V 4, 29 16
eam] eam tum (M?) Ter. Bemb. Bas. suam nec esse Mr suam necesse RDL
dicebat] aiebat Ter. Bemb. Bas. 18 Cic. in Verr. II 1, 51, 142 vero] r uarro
R urba N posuit] r possunt R posuit sed haec L 19 res est] res Cic.
palimps. Vat. res sit libri Cic. rell. 22 proprias — communes om. R add. r
singulas S 25 post dicamus: Explē constructio propria singulorum pronominum.
Incipit de comeani. (sic) N additivum] r additum R additua M 26 appollo-
nius DL ipse Apollon. de synt. II 2 p. 104, 8 Bk. ἐπιταγματικὴν καλοῦσι τὴν αὐ-
τός, cf. infra § 203 ἐπιταγματικόν] m. rec. in ras. N ΕΠΙΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ R ΕΠΙΤΑΚ-
ΜΑΤΙΚΟΝ M nominant quod (non om.) S hoc sup. lin. add. r 27 vel]
uel
sed L

145 cero ipse'. inveniuntur enim et alia pronomina appositiva [id est ἐπι-
ταγματικά]: Virgilius:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena.

idem in bucolico:

Nec tuus hic Moeris, nec viveret ipse Menalcas.

idem [in I]:

Tunc || ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae

Alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam?

per excellentiam igitur hoc pronomen, id est 'ipse', quasi proprium, quod commune est multorum, appositionis nomen possidet.

Et sciendum, quod tertiae omnes personae pronominum possunt per supra dictam figuram apponi primae et secundae personae excepto 'sui, sibi, se, a se', prima autem vel secunda persona nec invicem sibi nec 146 tertiae apponi possunt. nemo enim dicit 'ego tu es' vel 'tu ego sum' nec 'ego ille facit' vel 'tu ille facit'; 'ille' autem 'ego facio' et 'tu ille 15 facis' dicitur. nam id est appositivum, quod apponitur illi, ad quod verbum redditur. Graeci quoque primitivam tertiam personam et ex ea compositam, id est ἐαυτοῦ, ἐαυτῶ, ἐαυτόν, primae et secundae personae non apponunt, quomodo nec nos 'sui', quod vim tam simplicis primitivi tertiae personae Graecae quam compositi possidet apud nos. pluralem ta- 20 men compositam tertiam, quia non habent composita a pluralibus primae et secundae personae, necessario adiungunt et primae et secundae, ut ἐαυτῶν κηδόμεθα pro ἡμῶν αὐτῶν et ἐαυτῶν κηδέσθε pro ὑμῶν αὐ- 147 τῶν; nos autem nec in plurali numero possumus apponere primae vel secundae personae supra dictum tertiae personae pronomen [id est 'sui, 2 sibi, se, a se'], quia et singularis est vox, quae nec apud Graecos ap-

1 id est om. L ἐπιταγματικά] in mg. add. L 2 ut Virgilius MONSLd

Verg. Aen. in lib. dell. v. 1 v. lib. XII § 11 3 *qui (e) ^{qu}condam graecili Rr quondam M 4 Verg. ecl. 9, 16 (def. Verg. Rom.) 5 hic] r hac R Moeris] r moreris R mēris S morris M Menalcas] sic et Verg. Pal. m. alt. menalcan m. pr. 6 Verg. Aen. I 617 sq. in I] om. RL in * (1) D in II rd in

III M in .VI. N in I ἐνεῖδ S 8 phrygii MN phrygus S phrygii D Simoen- tis] d simentis D symoentis L 9 proprium nomen quod N 10 multorum est commune MO possedit RODS 11 per add. r 13 autem et secunda ML et persona M 14 ego tui es R 15 et om. S tui ille R 16 id est] r idem R appositum (M) ad quod quod L 18 ἐαυτῶ] ΕΑΥΤΩΝ RL ΕΑΥΤΟΙ D

ἐαυτῶ ἐαυτόν] ΕΑΥΤΩΥΕΑΥΤΩΝ N ΕΑΥΤΩΝ D 20 Graecae] d grecę NS gracę r grace R graeci DO compositi positi possidet Rr 21 compositam] r

compositum R quia] d qui D a add. r pluribus S 22 personae — se- cundae post secundae om. R add. r necessario — secundae sup. lin. add. d adiunguntur OI 23 ἐαυτῶν] I ΕΑΥΤΩΝ ML ΕΑΥΤΩΝ ΚΗΔΟΜΕΘΑ D ΚΗΔΟΜΕΘΑ N κηδόμεθα — ὑμῶν αὐτῶν] lac. rel. om. M pro] r προ RDN ἡμῶν]

ex corr. I ΕΜΟΝ ΕΑΥΤΩΝ D ΕΑΥΤΩΝ ΕΑΥΤΩΝ N ΕΑΥΤΩΝ RI ΕΑΥΤΩΝ SL & ΕΑ- ΘΟΝ. ΚΗΔΕ. ΘΕΝ. ΡΟΥΜΩΝ. ΑΥΤΩΝ N ΕΑΥΤΩΝ S ΕΑΥΤΩΝ ΚΗΔΕΘΕ R ΕΑΥΤΩΝ ΚΗΔΕΘΕ

D pro] r. προ R 24 ΑΥΤΩΝ D ΕΑΥΤΩΝ LI 24 primae et secundae M

p. 1096. 97 P.

p. 75. 79 K.

ponitur primae vel secundae personae nec apud nos, quamvis etiam pro plurali accipiatur. et quomodo simplex singulare accipimus etiam pro composito per omnes personas, sic etiam simplex plurale, ut 'mei causa facio', ἐμᾶντοῦ χάριν ποιῶ, et 'nostri causa facimus', ἡμῶν - ἀντὶ τοῦ

5 'ἐαυτῶν' - χάριν ποιούμεν.

Nec mirum diversas aliquando personas | figurate inter se copulari, 148 cum etiam diversos casus est ubi bene coniungimus, ut in illis, quae ex generalibus in specialia vel ex pluralibus in singularia distribuuntur, ut 'animalium quaedam sunt mortalia, quaedam immortalia; literarum aliae

10 sunt vocales, aliae consonantes; || trium Saturni filiorum unus in caelo, alter in mari, tertius apud inferos dicitur regnare'; non enim bene dicitur 'animalia pars est mortalis, pars immortalis' nec 'tres Saturni filii, unus in caelo, alter in mari, tertius apud inferos regnat', quamvis Homerus auctoritate poetica dixit:

15 Οἱ δὲ δύο σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,

quomodo et alii quidam tam apud nos quam apud Graecos. cum autem 149

non sit distributio, bene utimur nominativis, ut 'literae sunt notae vocum', vel cum verbum ad illud, quod distribuitur, non ad ea, quae distribuuntur, redditur, ut 'homines oportuni sunt, alii quidem ad pacem, alii vero

20 ad bellum'. et hoc quidem quia in plurale distribuitur, a communi verbum habet. sin variaveris numerum, quod praediximus manifestatur, ut Virgilius in bucolico:

Cur non, Mopse, boni quoniam convenimus ambo,

Tu calamos inflare leves, ego dicere versus.

25 potest tamen et singulare pluralem significationem habens vel in singularia vel 150 in pluralia supra dicto modo distribui et eandem constructionis servare rationem, ut 'gentis Romanae pars fuit fortis, pars sapiens' vel 'gentis Romanae alii fuerunt fortes, alii sapientes' vel 'gens Romana fuit, alii fortes, alii

1 nos *sup. lin. add. r* pro *sup. lin. add. d* 4 ἐμᾶντοῦ χάριν ποιῶ] *lac. rel. om. M* ΚΑΡΙΝ *r* ΣΑΙΗΝ *L* ΠΟΥΩ *SL* ΠΟΙΟΑΑ *D* ΗΜΟΝ *R* ΕΜΟΝ *N* ΗΥΜΩΝ *S* ἡμῶν - ποιούμεν *lac. rel. om. M* om., ἀντὶ - ποιούμεν *in mg. add. L*

ΑΝΤΥ *D* τοῦ] *r* τῶν *R* 5 ΤΟΝ *N* ΚΑΡΙΝ *RDS* ΚΑΤΙΝ *N* ΠΟΙΟΥΜΗΝ *D* ΠΩΙΟΥΜΗΝ *R* ΤΟΙΟΥΜΕΝ *N* 6 figurate ex figurae corr. *L* 8 post generalibus in *sq. sq.* - pluralibus in *om. O* 9 immortalia *Rr* immortalia *DMN* 12 pars est immortalis pars immortalis *S* pars immortalis] *om. D* pars immortalis *RON et sup. h. d* pars est immortalis *M* saturni tres *L* 13 *Hom. Od. XII 73 v. § 29* 15 οἱ - ἱκάνει] *lac. rel. om. M* *GR. S* ♦ οἱ - ὁ μὲν] ΟΛΙΟC. ΚΟΙΤΕΑ. ΟΥΝ. *N* οἱ δὲ] ΟΥΔΕ *r* ΟΥΔΗ *D* ΑΥΩ (*O*) ΚΟΠΕΛΟΥ *RD* ΚΟΠΕΛΟΙ *r* ΥΡΑΝΟΝ *L* ὁ μὲν] ΤΟΜΗΝ *D* ante οὐρανόν: in coelo *add. O* ΕΥΡΙΝ *RN* ΕΥΡΙΝ *D* ΕΥΡΙΝ *in mg. add. l* ἱκάνει] *r* ΚΑΝΕΙ *R* ΙΜΚΑΝΕΙ *D* ΚΑΙΑΝΕΙ *L* post ἱκάνει: regnat *add. O* 16 apud grecos quam apud nos. *MO?* 17 sit] sit *d* nocte (*c*) *D* 18 ad id quod (*MO*) 19 alii quidem *Rr* 20 plurale] *l* plurale *M* pluralia *NL* plurali *D* uerbum. *L* 21 post praediximus: de casibus *add. N* 22 *Verg. ecl. 5, 1 sq. (def. Verg. Med.)* 23 moise *N* 24 leuis *DLr* cum *Verg. Pal. cf. lib. XVIII § 67, 268* 25 tamen] *sup. ras. D* significationem in *mg. add. L* 26 vel pluralia *M* 27 pars fuit] *r* par fuit *R* 28 post sapientes *sq. sq.* - sapientes *om. O* alii fortes] *r* alii fortes *R*

sapientes'. Livius XXXXI ab urbe condita: periti religionum iurisque publici, quando duo ordinarii consules eius anni, alter morbo, alter ferro periisset, suffectum consulem negabant
 151 comitia habere posse. ecce hic Homeri auctoritatem secutus nominativum praeposuit pro genetivo: duo ordinarii consules pro 'duorum ordinariorum consulum', ad distributa enim reddidit verbum, non ad coniuncta.

Ex diversis quoque casibus solent derivativa simul et composita fieri, ut a medio terrae 'medi|terraneus' et a medio amnis 'Mediamna', a causis et dicendo 'causidicus', a vana loquendo 'vaniloquus' et similia, quae ex simplicibus derivata simul et composita sunt. in huiusmodi tamen
 152 derivationibus frequenter invenis transitionem etiam ex alteris in altera fieri genera, ut 'haec manus: || centimanus'. Horatius:

centimanus † gigas.

'hic sanguis: hic' et 'haec exanguis' et 'hoc exangue; hoc caput: hic' et 'haec' et 'hoc triceps; hoc cor: hic' et 'haec' et 'hoc vecors; haec mens: hic' et 'haec' et 'hoc amens, demens; haec arma: hic' et 'haec inermis' et 'hoc inerme' et 'inermus, inerma, inermum'. plurima similiter composita ex diversis generibus vel casibus vel numeris in alia per derivationem transeuntia invenis. nihil igitur mirum tertias quoque personas pronominum tam primae quam secundae figurate adiungi, quomodo
 superius ostendimus.

XXI 153 Partium orationis quaedam habent inter generaliter sibi accidentia numeros et casus et genera, ut nomen, pronomen, participium; quaedam personas et numerum, ut verbum et pronomen; quaedam tempora, ut verbum et participium; quaedam nihil ex his, ut praepositio, adverbium, coniunctio, interiectio, quae nec declinationem aliquam habent. quae sunt igitur declinabiles, cum ex propriis figurationibus ad convenientes

1 Liv. ab u. c. lib. XXXXI 18 (22), 16 cf. supra § 29 quadragesimo primo] r quadragesima prima R XXXI S ab urbe condita om. S periti religionum] sic, in mg. uel perit iure legionum L religionum] d religionem D religionum N 3 perisset MDNSr et suffectum O negabant recte comitia L et sic § 29 4 h om. Dd auctoritatem homeri O 5 posuit rn possuit N consules eius anni pro M 6 consulum] r consules R distributiva SL reddidit] r redditur R 8 mediterraneus ex mediterraneos corr. D Mediamna] et hic et de XII vss. Aen. § 98 littera initiali maiore Μεσοποταμία sc. exaranda est causas M 9 vaniloquus] r uaniloquus R 12 hic centimanus Md Hor. carn. III 4, 69, unde haec lib. VI § 84 excitata sunt; possint etiam ex carn. II 17, 14 desumpta esse 13 gigas cf. lib. VI l. l.; in ipsis locis Horatianis Gyes auctore Buttmanno nunc prae tulit Gustavus Linkerus 14 hic et exsanguis (haec om.) D exanguis] r exanguis (s) L exsanguis RDNS exsanguis DS exsanguis (s) L exsanguine Rr ca- et hoc put] rd caput D apud R 15 et haec vecors L 17 inerme inermus R 19 Nichil N 20 figuratq N 22 inter om. M 23 pronomen nomen L 24 et numerum] numeros (M) ut et uerbum L 25 nichil N adverbium] in ras. r et adverbium N 26 quae] quaedam S post habent: praepositio enim quamvis uideatur adiungi duobus casibus tamen non sunt ipsi casus sibi accedentes proprie sed ipsa praepositio est accidens eis add. M DE CONSTRUCTIONE DIVERSARVM FIGURARVM ante Quae sunt inscr. N Quae sunt igitur rerum uel generum (declinabiles — supra dictorum numerorum om.) S

p. 109⁸. 99 P.

p. 80. 81 K.

supra dictorum numerorum vel generum vel casuum vel personarum vel temporum consequentias accipiuntur, orationis constructione, id est dispositione, ad aptam coniunctionem ferri debent, ut puta singulare ad singularem et plurale ad pluralem, cum ad unam eandemque refertur personam intransitive, ut 'ego Priscianus scribo intellegens' et 'nos oratores scribimus intellegentes'.

Cum enim transitiva | sunt vel refractiva, licet diversis uti numeris, 154 ut 'docemus discipulum' et 'docemus discipulos'; 'doceo discipulum' et 'doceo discipulos'; et 'accuso vos' et 'prosum nobis'. eadem est ratio et in generibus, ut 'bonus homo et iustus et rectus est ille, bona mulier et casta et pudica est illa, boni homines et iusti et recti sunt illi, bonae mulieres et castae et pudicae sunt illae'.

Similiter et in casibus 'mei ipsius dolentis misereor' et 'illius vel tui dolentis misereor'; 'te ipsum legentem video' et 'me ipsum intelligentem sentio'. cum igitur ad unam eandemque personam et casus et 155 genera et numeri referuntur, supra dicta consequentia est observanda.

Variantur autem, ut dictum est, per transitiones et reciprocationes non solum casus et numeri, sed etiam genera, ut 'illos laedit mulier' et 'illum laedunt mulieres'. supervacuum est in re tam manifesta usus auctorum testimonia proferre; illud tamen sciendum, quod per figuram, quam Graeci ἀλλοιότητα vocant, id est variationem, et per πρόληψιν vel σύλληψιν, id est praeceptionem sive conceptionem, et per ζεύγμα, id est adiunctionem et concidentiam, quam συνέπτωσιν Graeci vocant,

2 orationis scripsi; om. R in orationis r. rel. (in oracionis S) cf. Apollon. de synt. III 6 p. 202, 2 Bk. τῇ τοῦ λόγου συνθέσει ἀναμεμείρισται εἰς ἐπιπλοκὴν τοῦ πρὸς ὃ δύνανται φέρεσθαι constructione] sic ex constr. constructione corr. L constructionem RMODN construcionē S id est dispositionem Dd dispositione]

OLr dispositionem MN dispositionem S dispositionis R 3 aptam ad coniunctionem uel con

nem fieri debent Rr ad adiunctionem D adiunctionem O singulare] ex singularem corr. N ad singularem] add. d ad singulare O 4 et om. L plurale]

ex pluralem corr. N pluralem D ad pluralem O eandemque S defertur

ODSL personam in[uego (transitive ut in mg. add. r) Rr 5 priscianus L 7

enim] uero N refractiva Nr refractiva R cf. v. l. § 136 numeris] r numerus

R 8 post discipulum sqq. — discipulum om. L et om. M doceamus D

9 discipulos. accuso M vos] nos MDVSL ratio S ratio in ML 10 et

rectus et iustus R 11 et casta et pudica est illa O 13 et casibus L ipsius

om. M et illius uel tui dolentis misereor add. R m. rec. 15 cassus D 17

Variantur D 18 numeris Rr etiam et genera ML 19 est om. L usus

& auctorum testimonia D 20 DE CONSTRUCTIONE DIVERSARVM FIGURARVM inscr. N

21 ἀλλοιότητα] om. D post uocant add. d ἀλλοιότητα r ἀλλοθετα N id est

per variationem M προαῖψιν uel συλλαψιν in mg. d προαῖψιν uel συλλαψιν S

προαῖψιν uel συλλαψιν N προαῖψιν uel (σύλληψιν lac. rel. om.) M σύλληψιν] r

συλλαψιν R 22 preceptionem r perceptionem RL per perceptionem M per con-

ceptionem M conceptionem et concidentiam id est ἀνέπτωσιν et numeri Rr; post

conceptionem sqq. — adiunctionem et post concidentiam sqq. — precidentiam om. R,

et per — ἀντίπτωσιν in mg. add. r zeugma r zeuma DVS ZEUGMA L ΛΕΟΚΜΑ M

23 concidentia r concedentiam M συνέπτωσιν] lac. rel. om. M CINEPTW-

CIN N CYNEMPTWCIN D uel CINEPTWCIN add. m. rec. D

p. 1099 P.

p. 81. 82 K.

vel procidentiam, id est ἀντίπτωσιν, et numeri diversi et diversa genera et diversi casus et tempora et personae non solum transitive et per reciprocationem, sed etiam intransitive copulantur, quae diversis auctorum exemplis tam nostrorum quam Graecorum necessarium esse duximus comprobare.

156 Construuntur igitur diversi numeri, ut Virgilius in I Aeneidos:

Pars in frustra secant veribusque trementia figunt;
ad sensum enim, quia pars Troianorum plures in hoc loco intelleguntur, plurale reddidit verbum secant, quomodo et Homerus:

Ὡς φάσαν ἡ πληθύς.

Sallustius in Catilinario: interea servitia repudiabat, cuius initio ad eum magnae copiae concurrebant. cuius enim singulare ad rem retulit, id est 'cuius rei servitiorum'. Thucydides: συνεπρεσβεύοντο αὐτοῖς καὶ Δωριῆς, ἡ μητρόπολις τῶν Λακεδαιμονίων. Terentius in eunucho:

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis

Quam plurimis et minime multos laedere,

In his poeta hic nomen profitetur suum,

siquis enim ad multos intellegitur, quomodo idem:

aperite aliquis actutum.

1 uel per procidentiam *N* et per pcedentiam *M* procedentiam *L* ἀντίπτωσιν] sine lac. nota om. *M* ANTIPTOCIN *L* ANTIPTWCIN *d* uel antiptosiū *D m. rec.* post ἀντίπτωσιν: vel hystero-logiam (isterologiam *R* ΥΣΤΕΡΟΛΟΓΙΑΜ *N*) uel prochronismum (ΠΡΟΧΡΟΝΙΣΜΟΝ *N*) et similia add. *NSr* numeri diuersis *M* genera diuersa *MO* 2 transitivae *NS* 3 intransitivae *N* Quae ex diuersis *N* 4 grecorum *r* grecorum *R* duximus] *r* diximus *RO* 6 numeri diuersi *N* *Verg. Aen. I* 212 cf. § 188 7 frustra] *r* frustra *RO* cum *Verg. Med. Rom. Fr.* (*Fr. ex corr. et m.*

rec. in Rom. frustra) fruta ex futa corr. *S* veribusque] *r* uiribusque *R* ueteribus⁹ *Verg. Fr.* trimentia *M* figunt *Verg. Rom.* 8 quia] quam *M* intelleguntur] *r* intellectur *R* 9 reddit *MDNS* *Hom. Il. II* 278 10 Graeca om. *D* et lac. rel. *M* in *mg.* add. *d* ἄρ. *S* ΟΥΦΥΚΑΝΤΙΑΝΕΥΣ *L* passim ab *l* corr. ΟΥΦΑΚΑΝ. ΠΑΝΕΥΣ. *N* ἡ om. *R* ΠΑΝΕΥΣ *r* 11 *Sall. Cat. 56*, 5 catilinario *D* repudiabat] *r* repudiebat *R* cuius] quorum vel cuius rei libri aliquot *Sall. inter-* *polati* cuius in initio *n* 13 *Thuc. III* 92 συνεπρεσβεύοντο δὲ αὐτοῖς etc.

Thucydides — Λακεδαιμονίων] om. *MD* Tucidides ἄρ. *S* ΤΗΥΑΙΑΗC CINE-
ΠΡΕCΒΕΙΟΝΤΟ ΑΥΤΟ*C ΚΑΥ ΔΟΡΙΗC Ν ΜΝ ΤΠΟΠΟΛΙC ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ *Rr* ΤΗΥΑΙΑΕC.
CΥΝΕΠΡΕCΒΟΥΝ. ΤΟΥΤΟC. ΚΑΙ ΔΟΡΙΝΗC et ΠΟΝΟΡΙC. ΤΟΝ ΛΑΧΕΑ. ΑΙΝΟΝΙΟΝ *N* TucididhC

CINEΠΡΕCΒΕΙΟΝΤΟ ΑΥΤΟ*C ΚΑΙ ΔΟΡΙΗC ΗΝ ** ΠΡΟΠΟΛΙC (ΜΗ) ΤΟΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΝ. *L*
ΣΥΝΕΠΡΕCΒΕΥΟΝΤΟ (O) 14 ΔΩΠΙΕΙC (O) 15 terrentius *ML* *Ter. eun. prol.*
v. 1—3 16 qui *m. rec. spscr. in Ter. Bemb.* se om. *Bemb.* studeat] mei
omnes cum *Ter. Bemb. Bas. et sic de metr. Ter. § 12 p. 1324 P. 240 L.* student
quattuor *Prisc. exemplaria a Bentleio inspecta, Bentleius ad Ter. l. l. v. 1; at v.*
God. Hermannum de R. Bentleio eiusque Terentii editione diss. p. XI sqq. (opusc. II
271 sqq.) 17 multum *cod. Lind. D ap. Prisc. de metr. com. l. l.* 18 confite-
tur *ML* 19 siquis] ex siq corr. *L* si quisquam *NS* idem] idem in *RMDL*
idem in eadem *rd* idem in *.I. N* idem in *Adel. x* in *Adelphis Putsch.* *Ter. adelph.*

III 4, 26 aperite
capita *M* aliquis om. *S*

p. 1099. 1100 P.

p. 82. 83 K.

Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνη:

Ὅστις γὰρ αὐτῶν εὖ φρονεῖν μόνος δοκῇ,
Ἥ γλῶτταν, ἣν οὐκ ἄλλος, ἣ ψυχὴν ἔχειν,
Οὔτοι διαπτύχθέντες ὥφθησαν κενοί.

5 Diversa genera similiter construuntur, || ut Virgilius in bucolico: 158

Dulce satis umor, depulsis arbutus haedis,
Lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas;

ad dulce enim, quod est neutrum, tam feminina quam masculina reddidit.
idem in eodem:

10 Triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres,
Arboribus venti, nobis Amaryllidis irae.

idem in I Aeneidos:

Nimborum in patriam, loca feta furentibus Austris,
Aeoliam venit.

15 idem in II georgicon:

Sunt et Aminaeae vites, firmissima vina.

idem in I Aeneidos:

Cymothoe simul et Triton adnexus acuto
Detrudunt naves scopulo.

20 Lucanus in I:

hinc leges et plebiscita coactae.

Virgilius in VIII:

Qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa
Stravi;

25 cum | enim Praeneste, nomen oppidi proprium, neutrum sit, ad intel-

1 Σοφοκλῆς — κενοί] *om.* MDS COFOKAN. CENANTON NOCTI. & APAYTON EYΦPONE.
IN MONOC ΛΟΚΕΙ. ΗΑΟΤΤΑΝ. ΝΟΥ. ΚΑΛΟΟΥ. ΙΩΧΝΝΕΧΕΙΝΟΥΤΟΥ. (*rell. om.*) N Soph.
Ant. v. 707 (*al.* 703) *sqq.* Dind. ἐν] HN L ANTIGONEH R 2 ΑΥΘΩΝ R ΑΙ-
ΤΩΝ D αὐτὸς Soph. ΕΙ ΦΡΟΝΗΝ R ΕΙ ΦΡΟΝΕΙΝ L ἢ φρονεῖν Soph. (O?) δοκεῖ
libri Soph. δοκῇ ἢ] ΕΔΟΚΕΝΤΑ L 3 ΓΛΩΤΤΑΝ R ΓΛΩΤΑΝ L γλῶσσαν libri
Soph. HN ΗΟΥ ΚΑΛΑΟΣ L 4 ΟΝΤΟΥ ΔΙΑΠΤΥΧΘΗΝΤΕΣ ΑΦΘΕΚΑΝ R ΑΥΤΟΙ ΔΙΑΠΤΥ-
ΧΗΝΤΕΣ ΟΦΘΕΚΑΝ L κενοί] Sophocles KAINOI OL KAINOI R 5 DE DIVERSIS GE-
NERIBVS VEL NYMERIS *inscr.* N ut *om.* M Verg. ecl. 3, 82 *sq.* (*defic.* Verg.
Med. Pal.) 6 umor] LD et sic Verg. Rom. humor d *rell.* arbutus] r arbutis
R hedis NS edis ML 7 foeto Rr foeto MO foeta L feto D peccori M
amintas RMNS 8 feminina] r femina R quam] d tam D reddit S
4 Verg. ibid. v. 80 *sq.* (*defic.* Med. Pal.) 10 stabulis] r stabulus R 11 Ama-
ryllidis] ex amaryllides *corr.* L amarillidis MNr amatrillidis R 12 Verg. Aen.
I 51 *sq.* (*defic.* Pal.) aeneidis M 13 feto N foeta r foeta MOL 14 eoliam
R 15 Verg. georg. II 97 (*defic.* Pal. Rom.) 16 Aminaeae] sic etiam Verg.
Ver. aminaeae R cum Verg. Med. amineae MONSL 17 Verg. Aen. I 144 *sq.*
(*defic.* Pal.) aeneidis M 18 Cymothoe *om.* D cimothee R cymothoe L Cymo-
thoe S cymotheae N cymotheo M Triton] ex trito *corr.* N tryton D triaton L
admixus R annixus L Verg. Rom. 19 nauis Rom. 20 Luc. Phars. I 176 21
plebiscita] r plebes scita R plebis scita (s) Luc. Voss. B plebiscita (MO) coactae]
r coacte R coacta *codd.* nonnulli Luc. 22 Verg. Aen. VIII 561 *sq.* cf. lib. VII
§ 56 23 primam] r pronam R Praeneste] r preneste R prenesteste S 24
stravi] ex str&ui *corr.* D 25 Praeneste] r preneste R oppidum] r opidum R
neutrum] nomen S

p. 1100 P.

p. 83. 84 K.

lectum urbis reddidit sub ipsa, quomodo Terentius in prologo eunuchi:

in eunuchum suam

dixit, ad comoediam referens pronomen. Virgilius in XII:

Dictamnum 5

Puberibus caulem foliis et flore comantem

Purpureo: non illa feris incognita capris

Gramina, cum tergo volucres haesere sagittae.

Hoc Venus, obscuro faciem circumdata nimbo,

Detulit, hoc fusum labris splendentibus amnem 10

Inficit occulte medicans.

159 Vide, quomodo et diversa genera et diversos numeros in supra posita figura ἀλλοιότητος, id est variationis, confudit.

Græcorum quoque auctores frequenter huiuscemodi utuntur figuratio-
nibus. **Homerus:**

Πᾶσιν ὁρλνθη θυμός, ἐκλνθηθεν δὲ φάλαγγες,

Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλεΐωνα.

Thucydides: αἱ μὲν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἀπέ-
στησαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον δρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου ἀν-
τεξόρμησιν, βουλόμενοι τὰς πλεονους περιμεῖναι. Demosthe-
nes Φιλίππικῶν primo: καὶ ὅλως ἄπιστον, οἴμαι, ταῖς | πο-
λιτελαῖς ἢ τυραννίς. idem ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου: πονηρόν

1 sub om. *N* terrentius *ML* *Ter. eun. prol. v. 32* eunchi *R* 3 eunuchum] *r* eunuchium *R* iunuchum *L* suam] *Ter. Bemb. m. rec. suum m. pr.*

4 comoediam] r comediam RND comediam S Verg. Aen. XII 412 sqq.

5 dictannum *r* dictanum *R* diptannum *OD* dictamnunc *Verg. Rom.* v. 412 *ad-*

dendo genetrix (genitrix *MNS*) Cretaea (cretea *NSrd*) carpit ab Ida (ab Ida *om. S*)

expleverunt MONSrd (genitrix etiam *Verg. Med.* carpsit *Rom.*) 6 florem *Rr*

7 purpureo *M* porpureo *L* incodita *M* capres *O* 8 heserę *N* 9 obscuro]

ex obsecro emend. M *facie N* *circundata L* *10 splendidibus] ex plenden-*
tibus cum Kars. Bal. pudentibus Bar. anam D *11 inficit] ex inficit cum*

tibus corr. Verg. Pal. pendentibus Rom. anem D II inficit] ex infecit corr.
Kens. Med. mendicans Br. most medicans. fnum nervus spargitane salubria (so

Verg. Med. mendicans *Rr* post medicans finem versus spargitque salubris (salubris in salubres mut. *Verg. Pal*) add *MN* 12 et adverse *O* suppressio *L*

13 AAAAIOHTOC S AAAOIHOCOC E AAAOHTOCX N confundit (O) 14 figuratio-

13 ἀλλοτρίος ὁ ἀλλοτρίος ἢ ἀλλοτρίους *N* confundit (*O*) 14 figuratio-
nibus ut *MN* 15 Homerus — ἀρχιπτορυ ἔργον *p* 187 *lin* 111 *cē* *O* homerus *cū*

Tuchydides. $\overline{\alpha\eta}$ demosthenes philippicon primo. $\overline{\alpha\eta}$. Tuchydides primo. $\overline{\alpha\eta}$. Plato. $\overline{\alpha\eta}$.

Homērus gr̄. S Homērus ΠΑCΙΝ ΟΡΙΘΗ ΘΥΜΟΣ et ῥ̄ Ζ homerus ΠΑCΙΝ ΟΡΙΘΟΝ. ΘΥΝΓΕΚΝΙ-

ΠΟΛΙΜΕΤΗΣ GR. Σ ΠΟΛΙΜΕΤΗΣ ΠΑΧΙΝ ΟΡΙΘΝ ΘΥΜΟΣ et ΠΙ Σ ΠΟΛΙΜΕΤΗΣ ΠΑΧΙΝ ΟΡΙΘΝΟΝ: ΘΥΝΣΕΚΝΙΝ.
 ΓΕΝΑΣ ΦΑΛΛ ΤΤΕΣΕΛΤΙΟ. ΜΕΟΥΝ ΠΑΡΑ ΝΑΥΦΙ ΠΟΛΩΚΕΛΤΕΛΕΙΩΝΑ. Similiter tucidides et

CENAC PHAKA TTECEATIO. MEOTN HAPA NATPH HOAWEKETEKEIOWNA. Simmlei tacluldes et
erodianus auctores. *N* homerus ΙΑΙΑΔΟΣ π (*M*) *Hom. Il. XVI 280 sq.* 16.

ΟΡΙΝΕΝ ΕΥΜΟC *M* ΕΚΤΙΠΘΕΝ *R* 17 ΕΑΠΟΜΕΝΟΙ *M* ΕΑΠΟΜΕΝΟΥ *R* ναῦφι] ΝΝΝΦΙ

M ΠΗΛΕΙΩΝΑ *R* 18 Thucydides secundo (*M*) Tuchidides *R* *Thuc.* II 91

αἱ] A. M μέν] MH R ΝΩΝ M ΚΕΘΕΙCΑΙ R ἐπέστησαν codd. Thuc. pleri-

que ἔστησαν *Bekkeri* Monac. G 19 ΠΑΛΟΥ R ΔΡΟΝΤΕC R ΟΛΥΤΟΥ M

ΑΝΤΕΞΟΡΜΗCΥΜ *R* ἀντεφόρμησιν *v. l. codd. Thuc.* 20 ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΥ *R* ΒΟΥΛΕΝΟΙ *M*

τὰς πλείους] οὐκ ἔμπεριμέναι R.M. Demosth. or. Olynth. 1 § 5 p. 10

Rsk. 21 philippicon *R* philipicon *M* ΑΠΕΙCTON *M* ΑΔΕΙCTON *R* πολιτείας

ἡ τυραννίς] NONTÉIAIC H TITANNIO R 22 *Demosth. de cor. or.* § 242 p. 307 *Rsk.*

τοῦ om. (O) ΤΕ ΦΑΝΟΥ Μ ante πονηρὸν fort. exciderunt verba ap. Demosth.

praecedentia (vel potius post *προνήρον* codd. om. sqq. usque ad alterum *προνή-*

ρον) πονηρόν, (ὦ) ἄνδρες Ἀθηναῖοι, quae hic inseruerunt edd. inde ab α NONH-

PON R

p. 1100. 1101 P.

p. 84. 85 K.

ὁ συκοφάντης καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον. Thucydides I idem in IIII: τὴν δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην ἄριστον εἶναι εἰρήνην. Πλάτων συμποσίω: ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισύ τε ξυνῆει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας καὶ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις ἐπιθυμοῦντες ξυμφῶναι. Αἰσχίνης ἐν τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὑπὲρ Θεμιστοκλέους: αὗται μέγιστα ἐλπίδες ἦσαν Ἀθηναίοις περὶ τῆς σωτηρίας ἄσσα ἂν ἐκείνος περὶ αὐτῶν βουλευσάιτο. Homerus:

10 Ἥλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Χρύσειον σκήπτρον ἔχων.

Diversi quoque casus vel casus pro casibus figurate tam a nostris XXI 100 quam a Graecis saepissime ponuntur, ut Virgilius in I:

Tu mihi quodcumque hoc regni, tu sceptrum lovemque
15 Concilias,
hoc regni pro 'hoc regnum'. idem in I:

Urbem quam statuo vestra est, subducite naves,
pro 'urbs quam statuo'. Terentius in Andria:

20 Quid turbae est apud forum? quid illi hominum litigat?
di immortales!

pro 'quot homines'. idem in eadem:

Ex Andro con migravit huic viciniae,

1 ΣΙΚΟΦΑΝΤΕΣ R συκοφάντης ἀεὶ Demosthenes post καὶ: πανταχόθεν βάσκανον καὶ om. R Thucydides R 2 post I (primo α) lac. statuit α cf. Spengelium Varr. l. l. p. 646 idem in IIII addidi Thuc. III 62 τὴν δὲ ὑπὸ] ΤΗΝ ΔΕ ΥΠΟ R ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΝ M ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΗΝ R 3 ΕΙΝΑ ΕΠΙΝΝΗΝ M ΕΙΠΕΝΕΝ R Πλάτων] scripsi Platon R Plato NM Platon EN (O) Plat. conviv. p. 191 Α συμποσίω M ΕΠΕΙΑΔΕ RM 4 ἡ] om. O N R ΔΥΧΑ M ΔΙΧΑ R ἐτμήθη, ποθοῦν] ΕΤΜΕΝΕ ΠΘΕΕΥΝ M & MNON ΕΠΘΕΕΥΝ R ΤΟΝ ΜΙΣΥ R τε] sic RM τὸ αὐτοῦ Plato - al. τοῦ αὐτοῦ et αὐτοῦ - (O) ξυνῆει] (O) Plato εἰνίει RM ξυνεῖναι v. l. ap. Plat. 5 ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΕΣ R ΚΕΙΡΑC R καὶ] ΚΥ RM CINTIAN-KOMENCI ΑΛΛΑΝΔΟΥC R 6 ΕΠΕΘΥΜΟΝΤΕC ΣΥΜΦΟΙΝΑΙ M ΕΝΕΕΥΜΟΝΤΕC ΣΙΝΦΟΙΝΑΙ R Αἰσχίνης] scripsi ΑΙΣΧΙΝΗC R aeschines MO Aeschines Socr. Alcib. fr. cf. Aristid. or. XXXXVI πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ τῶν τετραγών p. 363 ed. Cant. II 292 Dindf., Aesch. Socr. fragm. III p. 172 sqq. Fisch. καὶ δὴ αὐταὶ etc. coll. C. F. Hermann disp. de Aeschini Socratici rell. Gotting. a. 1850 p. 21 sqq. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ ΥΠΕΡΕ ΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΙΤΑΙ ΜΕΝΤΙΣΤΑΙ R 7 ΕΑΠΙΑΕCΝΑC R ΕΑΠΙΑΝΑC M ΑΘΗΝΑΙΟΥC R ΑΘΗΝΑΟΥC M τοῖς Ἀθηναίοις, v. l. ap. Aristid. περὶ om. Aristides ΝΕΡΙ ΤΝC ΜΩΤΕΡΙΑC ΑΛΛΑ ΑΝ ΕΚΕΤΝΟC R 8 ὅττα (al. ἄττ') ἂν Aristides περὶ] ὑπὲρ Aristides ΒΟΥΕΥΑΥΑΥΤΟ R Hom. Od. XI 90 sq. 10 ΗΑΘΕ ΔΕΠΥ ΤΙΧΗ M ΝΑΘΝΑΕ ΕΠΥ ΤΙΧΗ R ΕΝΒΑΙΟΥ R ΤΝΡΕCΙΑΟ RM 11 ΧΡΙCΕΟΝ M CΚΗΠ-ΤΡΩΝ RM 12 DE DIVERSIS CASIBVS inscr. N Diuersis D 13 I aeneidos (O) J. I. eneid S Verg. Aen. I 78 sq. (desunt Verg. Pal.) 14 quocunque L hoc] r ad R 15 concilia Verg. Rom. 16 Verg. Aen. I 573 1] eodem S 17 ÷ subducite naves: (i. e. delenda haec vocc. significat) S 18 terrentius ML Ter. Andr. III 4, 5 sq. 19 immortales NOLr nostram fidem libri Ter. cum Bas. 20 quid turbae m. ant. in ras. in Ter. Bas. turbe L apud] r apud R quid illi] R quot illi M quid illic NS cum Ter. Bas. quot illic DO quid illic est L hominum] r forum R litigant (O) r cum Ter. Bas. 22 quot] rd quod RD Ter. Andr. I 1, 43 eandem D 23 con migravit] R con migravit r rell. cum Ter. Bas. huic] d sic etiam Ter. Bas. Non. Marc. p. 499, 22 u. hic (I) D

pro 'in hanc viciniam'. in eadem:

Quas credis esse has, non sunt verae nuptiae.

idem in Phormione:

cum eius adventi [mihi] venit in mentem?

genetivum posuit pro nominativo. Cicero Verrinarum I: nam ita mihi deos velim propitios, ut, cum illius mihi temporis veniat in mentem, . . . non solum commoveor animo, sed etiam toto corpore perhorresco, illius temporis pro 'illud tempus'. idem in II Verrinarum: fac tibi Aciliae legis veniat in
161 mentem, pro 'Acilia lex'. Virgilius georgicon III: 10

Et crurum tenuis a mento palearia pendent,
pro 'cruribus tenuis'. idem in VIII Aeneidis:

volat hasta Tago per tempus utrumque,
pro 'in Tagum'. Sallustius in Catilinario: praeter rerum capitalium condemnatis, pro 'condemnatos'. idem historiarum I: 15
nam a primordio urbis ad bellum Persi Macedonicum, pro 'Persis'. Virgilius in I Aeneidis: |

Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli,
pro 'Achillis'. Horatius in III carminum:

Hic dies anno redeunte festus

20

huc *vetus v. l. ap. Ter. cf. Don. ad h. l. Charisius vero p. 197 P. p. 223, 11 K., quem affert Bentleius, non huc pertinet, sed ad Phorm. I 2, 45 cf. Keilii ad Char.*

l. l. adnotationem 1 viciniam *L* *Ter. Andr. I 1, 20* 2 credidisse has non
Nn verae nuptiae] r uenuptiae *R* nuptiae *S* 3 *Ter. Phorm. I 3, 2 cf.*

v. l. lib. VI § 73 4 cum] ubi *Ter. et Prisc. l. l.* eius ^{uel hae}duentis *Rr* duenti *L*
mihi deest *Ter. et Prisc. l. l.* in mentem uenit *M?* 5 Cicero] r Cicere *R*
Cic. in Q. Caecil. div. 13, 41 cf. Prisc. lib. XVIII § 276 (ibid. § 280. 297l. vocc.
ut — mentem) in *I L* nam] r Nom *R* Vnam (*V col. rubro pict.*) *S* tamen
Cicero om. Prisc. l. l. 6 ut cum] uatum libri *Prisc. l. l. § 297* illius mihi
temporis] sic etiam *Cic. Lag. 29 Prisc. l. l. § 276* illius temporis mihi (*sic Prisc.*
l. l. § 280. 297) et illius diei mihi et mihi illius diei *vv. ll. ap. Cic.* 6 veniat] r
uenia *R* venit *Cicero Prisc. ll. ll.* 7 post mentem: quo die citato reo mihi dicen-
dum sit *h. l. om. Prisc., affert l. l. § 276* commoveor *om. MDNSL* 8 toto] *om.*
(*MO*) et *Prisc. l. l. § 276* in toto *N* 9 *Cic. Verr. act. I 17, 51* fac tibi paternae
legis Aciliae veniat (leges Aciliae ueniant *opt. Cic. codd.*) in mentem fac] Fiat *N*
Aciliae] r acilie *R* 10 *Verg. georg. III 53* georgicon] r georgicam *R*
georgicorum *S* III georgicon *O?* III *RL* in *I M* 11 et] ex ut corr. *M*
12 *Verg. Aen. VIII 418* in *om. ODS* IX aeneidos *O?* aeneidos *S* 13
volat] sic etiam lib. XVIII § 217. 221 et ex *Prisc. ut vid. Verg. Montalb. Evolat*
S it *Verg. Med. Rom. iit Pal.* utrumque *L* 14 *Sall. Cat. 36, 2* praeter re-
rum] pro terrorum *M* 15 condemnatis *DNS* eademque scribendi ratio ex libris
Sall. adnotatur condemnatos *DNS* idem in historiarum *N* *Sall. hist. fr.*
I 7 p. 6 (I 8 p. 248 ed. min.) Kr. prooem. fr. XXXIII p. 85 sqq. ap. Linkerum C.
Sall. hist. prooem. in *om. O* 1 *om. L* 16 primordio] principio *Serv. ad Verg.*
Aen. I 30 16 persae *S* et sic, ut vid., *Serv. Cass. ante corr. cf. Servii Cass. ed.*
Bergkii part. III p. 11 adn. 4 *Verg. Aen. I 30 cf. lib. VI § 62* Aenei-
dis] r aeneidas *R* aeneidos *S* 18 Troas] r traas *R* reliquias] r reliquias *R*
immitis *RD* achili pro achilis *L* 19 *Hor. carm. III 8, 9 sqq.* III]
.2.2. *S.*

p. 1101. 1102 P.

p. 86 K.

Corticem adstrictum pice dimovebit

Amphorae,

pro 'amphora'. Terentius in Andria:

quid mei faciam,

5 'quid me fiat'. idem in eunucho:

Quid illo faciemus, stulta?

pro 'illi'. similiter Cicero in Verrem de praetura urbana: quid 162
illo myoparone factum est? Virgilius in I Aeneidis:

Parce metu, Cytherea, manent immota tuorum

10 Fata tibi,

pro 'metui'. idem in I georgicon:

Libra die somnique pares ubi fecerit horas,

pro 'diei'. Horatius in III carminum:

Hic dies vere mihi festus atras

15 Exigit curas,

mihi pro 'a me'. Demosthenes ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος: ὁ δῆ-
μος . . . ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς καὶ δεινοῖς ἐμβεβηκώς, pro
εἰς αὐτὰ τὰ φοβερά καὶ δεινά. Homerus:

Πᾶν δ' ἡμᾶρ φερόμεν, ἅμα δ' ἡέλλω καταδύντι

20 Κάππεσον ἐν Αἴμνω.

idem:

Κάππεσεν ἐν κονίῃ.

Ξενοφῶν ἀπομνημονευμάτων α': λέγεται γὰρ Ἀλκιβιάδης πρὶν

1 corticem L astrictum L cum nonnullis codd. Hor. astrictam r ad districtum N piceq N dimovebit] Horatius demouebit M? demouit L dimouit rell.
2 amphore RD amphoraē S amphorae L 3 amphora L Terentius M
Ter. Andr. III 5, 8 4 mei] mihi M de me S nunc me lib. XIII § 24 me nunc libri Ter. faciam pro quid DNO r 5 me fiat] de me faciam N post fiat: pro a me add. M pro mihi add. S Ter. eun. V 1, 21 6 illi Ter. Bas. faciemus] m. satis ant. corr. in Ter. Bemb. facimus Bemb. m. pr. stulto OD 7 illi] r illo R Cic. in Verr. or. II 1, 35, 90 Verrem .I. R uerriqarum N quid de illo Lag. 5. 27 Cic. 8 myoparone] d myoperone D mioparone R miso parone L est] sit Cicero et sic lib. XVIII § 113 Verg. Aen. I 257 sq. aeneidos (O) post in I sqq. — in I om. S 9 Cytherea] r cytheraa R chiterea L 11 Verg. georg. I 208 cf. lib. VII § 93 georgicon L 12 hubi R 13 Hor. carm. III 14, 13 sq. III] α quattuor r .ζ.ζ. S IIII rell. 14 mihi festus atras mihi D 15 exigit cod. Hor. Bern. 363 eximet libri Hor. tantum non omnes 16 Demosthenes — Ἀλκιβιάδης p. 190 lin. 3] GR. D Demostenes GRE. homer. GRE. Idem GF. Zenophon. GR S Demostenes ENTWI KATA KTICI et r L Demostenes EN TO KTAKTICI. homer. PANAEHP. ΦΕΡΜΗΝΑΜΑΑΝΕΝΑΙΜΙ. ΚΑΤΑ ΦΟΒΕΡΑ ΚΑΙ ΛΕΙΝΑ. N demostenes R Dem. de cor. or. § 308 p. 309 R. ὁ δῆμος εἰδώς καὶ ἐορακώς πάντα ὅσα ἐπράττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς καὶ δεινοῖς ἐμβεβηκώς τῷ] τοῦ O κατὰ] ἰμμο ὑπὲρ κτισφώντος RM ὁ] ἔ O 17 ἐν etc.] ΗΝΑΙ ΤΟΥΣ ΤΩΙΣ ΦΟΒΕΡΟΙΣ R τοῖς om. O φοβεροῖς καὶ δεινοῖς] δεινοῖς καὶ φοβεροῖς v. l. ap. Dem. ΕΜΒΕΒΗΚΟΣ M ΝΜΒΗΒΕ.ΚΟΣ R 18 εἰς αὐτὰ] ΕΥ. CAYTA R ΚΑΥ R Hom. II. I 592 sq. 19 ΠΑΝ ΤΗΜΑΡ ΜΟ ΗΑΝΑΕΜΑΡΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΙΑΕΗΕΛΙ ΚΑΤΑΛΥΝΤΙ R ΗΕΛΙ M 20 Κάππεσον — Κάππεσεν] ΚΑΠΠΕCEN M ΑΗΜΝΩΙ R 21 Hom. II. XV 538 Κάππεσεν ἐν κονίῃ (cf. II. IIII 522 sq. XII 23) 22 ΚΑΠΠΗCEN EN KONINI O ΚΑΠΠΗCEN CN KONINI R KONINI M (i. e. KONIHI) 23 XENOPEON R Xenophon MO Xen. memorab. I 2, 40 ΑΠΟΜΝΕΜΟΝΕΝΜΑΤΟΝ M ΑΡΟΜΝΕΜΟΝΕΥΜΑΤΟΝ a R ΑΛΚΙΒΙΑΔΕΝ M ΑΛΚΙΒΙΑΔΕΝ R ΠΡΙΝΙ M

p. 1102 P.

p. 86, 87 K.

εἴκοσιν ἐτῶν εἶναι, Περικλεῖ ἐπιτρόπῳ μὲν ὄντι ἑαυτοῦ, προ-
στάτῃ δὲ τῆς πόλεως, τοιαῦτα διαλεχθῆναι περὶ νόμων, | 'λέ-
γεται Ἀλκιβιάδην' ἀντὶ τοῦ 'Ἀλκιβιάδης'. et nostri hac figura saepe
sunt usi, ut Terentius in eunucho:

Apparet servum hunc esse domini pauperis
Miserique.

Homerus:

Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι ὃ με πρότερος κάκ' ἔοργε.

huic simile Terentius in Andria:

Ita tum discedo ab illo, ut qui se filiam
Neget daturum.

XXII 163 Diversa tempora, ut:

Postquam res Asiae Priamique evertere gentem
Inmeritam visum superis ceciditque superbum
Ilium et omnis humo fumat Neptunia Troia,
Diversa exilia et desertas quaerere terras
Auguriis agimur divum classemque sub ipsa
Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae.

cecidit praeteriti, fumat autem et agimur et molimur praesentis.

idem Virgilius in IIII Aeneidis:

At regina gravi iamdudum saucia cura
Vulnus alit venis et caeco carpitur igni,

1 ΕΙΚΩΣΙΝ *RM* TINAΙ *M* ΠΕΡΙΚΛΕΙ *R* ΕΠΙΤΡΟΝΟ *R* αὐτοῦ *v. l. lib.*
Xenoph. προστάτῃ] ΤΟΡΟΤΑΤΗΙ *M* ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΩΙ *R* 2 ΑΕ *R* ΤΕC *RM* ΠΟ-
ΛΕΟC *M* ΤΟΥΟΥΤΑ *R* τοιάδε *codd. Xen.* ΔΙΑΛΕΧΘΕΝΑΙ *M* ΔΙΑΛΕΧΘΕΝΑΙ *R* ΠΕΡ *M*
ΠΟΜΟΝ *R* ΑΕΓΕΤΑΙ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ *R* 3 ἀντὶ] ἀντὶ *R* ἀντὶ *M* et nostri hac
figura saepe sunt usi *om. D in mg. add. d* saepe *N* saepe *RL* 4 terrentius *ML*
Ter. eun. III 2, 33 *sq. cf. lib. XVIII § 41. 233* in eū *S* 5 hunc esse
servum *S* pauperes *M* 6 post Miserique: pro apparet hic servus *add. D,*
deinde etiam in aliis tamen plerisque invenies Graecorum auctoritatem et maxime an-
tiquorum imitatos esse Latinitatis auctores, quod postea ostenditur *add. ODSrn, quae*
÷ nota praeposita delenda esse indicavit S (etiam] et *Sn* tam *D* grecorum *n*
imitatos *n* antiquorum *n* autores *n* ostenditur *n* ostendit *O, idemque cum*
sq. distinctionis nota om. coniungit D) 7 *IHom. Il.* III 351 in *r* *M* in *t* *L*
in *I. RS om. ODN* in *γ π* 8 Ζεῦ — ἔοργε] ἔοργε] *GR. S et sup. lin. D* zy *R* ζει *N*
ΛΟC *R* ΤΙCΑC ΤΑΙ *R* ΤΙC ΑCΘΑΛΑ *N* ΝΡΟΤΕΡΟC *N* ΚΑΙΚ *RMNL* ΚΟΡΤΕ
RL ΕΟΡCΕ *N* ἔοργεν *edd. Hom.* 9 similiter *MNL* terrentius *L* *Ter. Andr.*
I 1, 121 sq. andria *R* 10 Itaque tum *n* qui se] *his vocc. deest ab eo spscr.*
L filiam] *r* filium *R* 12 DE DIVERSIS TEMPORIBVS *inscr. N* - tempora con-
struuntur ut *MN Verg. Aen.* III 1 *sq.* 13 Asiae] *r* asie *R* evertere *Verg.*
Med. 14 inmeritam] *r* inmerita *R* immeritam *MODL* superis] *r* superus *R*
15 illium *D* et *om. S* homo *R* 16 querere *RN* 17 auguriis agriis agi-
mur *L* diuom *Verg. Pal.* classemque] *ex classimque corr. Verg. Fr.* clasem-
que *L* 18 phrigiae *MD* frigiae *N* montibus] *ex fontibus corr. Fr. m. alt.*
Idae] idē *M* 19 cecidit *D* cecidit enim *N* praeteriti] *ex praeteritū corr. L*
20 Virgilius *om. N Verg. Aen.* IIII 1 *sq. (de v. 2 cf. lib. VII § 68)*
Aeneidis] *r om. S* aeneidos (*NMO*) 21 At] *rd ad RD* iamdudum] *sic Verg.*
Med. Pal. m. pr. iamdudum *NO cum Rom. Fr. Pal. m. alt.* iāduum *ML* 22 uol-
nus (*MO*) alit *ex corr. r* igni] *r ignis R*

p. 1102. 1103 P.

p. 87. 88 K.

pro 'alebatur' et 'carpebatur'. et sciendum, quod tam poetae quam pro- 164
sarum scriptores frequenter praesentibus utuntur | tam pro praeteritis
quam pro futuris, contra autem raro, ut Terentius in Andria:

sed si quid . narrare occepi, continuo dari

5 Tibi verba censes,

occepi pro 'occipio' vel 'occipiam'. idem in eunucho:

Quae vera audiui, taceo et contineo optime,
audiui pro 'audio' vel 'audiam'. || idem in Phormione:

cur non, inquam, Phormio,

10 Vides inter vos?

inquam pro 'inquo' dixit, quod in raro est usu. sic enim solent pleri-
que ponere 'inquam', quod est futuri, loco praeteriti vel praesentis acci-
pientes.

Diversae personae, ut Virgilius in II Aeneidis:

165

15 divellimur inde

Iphitus et Pelias mecum.

Terentius in Andria:

Tu si hic fesses, aliter sentias.

et nota, quod sese ostendens hic dixit, in qua demonstratione intelli-
20 tur etiam 'ego'. Livius in XXXVII ab urbe condita: certare
pio certamine cuiuslibet bonae artis et virtutis ausi sumus
cum parentibus quaeque civitas suis. Virgilius:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena
Carmen.

25 idem in II Aeneidis:

quaeque ipse miserrima vidi

Et quorum pars magna fui.

idem in bucolico:

Nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas.

2 tam] *eraso* quam *spscr.* L 3 quam futuris M ut om. ML terren-
tius ML Ter. Andr. III 2, 24 sq. in Andria om. O 4 quid] *l* quis OL quid
tibi Ter. Bas., *codd.* Ter. Bentleii ac sic lib. XVIII § 83. 84. 253; et in *add. inscr.*
huius lib. quid tibi R Darmst.* quid D enarrare Bas. hoccepi Rr^{oc} cepi Bas.
m. ant. corr. cf. lib. XVIII ll. ll. dari] r dare R et sic P lib. XVIII § 84 cum
Ter. Bas. 5 verba enses L 6 uel pro occipiam N Ter. eun. I 2, 23 7
vera] om. M ue** S 8 Ter. Phorm. III 3, 15 sq. 9 formio MDN 11 in-
quam futurum pro N inquo] *scripsi* inquit libri sic etiam enim D 14 ne
DIVERSIS PERSONIS *inscr.* N ut ut Rr Verg. Aen. II 434 sq. eneidos r enei-
dos R aeneidos (MO) 17 terrentius ML Ter. Andr. II 1, 10 18 esses] sis
libri Ter. cum Bas. 19 ostendens Rr 20 ergo Rr Liv. ab u. c. XXXVII
54, 19 in om. (MO) 21 pio certamine] r pcertamine R bone N et] ac
libri Liviani ausi sumus] r ausimus RMNL cum nonnullis *codd.* Liv. dett. haus-
mus S ausi sumus Liv. Lovel. quartus 22 quaeque D quoque S ciuitatis suis
(ex suas corr.) S civitas et conditoribus suis Livius Verg. Aen. I 1 in *codd.* dett.
cf. lib. XII § 11 24 carmina L 25 Verg. Aen. II 5 sq. aeneidos (O)
26 miserrima D 28 Verg. ecl. 9, 16 cf. § 145 bucolicon Rr 29 Moeris] ex
morieris corr. N meris S menalca ML

idem georgicon IIII:

Illo Virgilium me tempore dulcis alebat

Parthenope, studiis florentem ignobilis oti.

Terentius in Phormione:

nam ego meorum solus sum meus.

Per|sius:

postquam meus a praetore recessi.

166 Nec solum per genera et personas et numeros et casus et tempora, quae maxime declinabilibus accidunt, de quibus supra ostendimus, solent auctores variare figuras, sed etiam per omnia unicuique partium orationis accidentia, ut puta nomini accidunt species, genus, numerus, figura, casus. per eos igitur quinque modos inveniuntur variationibus, id est ἀλλοιότησιν, usi auctores.

Per species, ut Ennius:

Optima caelicolum, Saturnia, magna dearum,

magna dixit pro 'maxima', positivum pro superlativo, cum apertissime

167 superius optima caelicolum dixisset. et Virgilius Aeneidis I:

Tristior et lacrimis oculos suffusa nitentes,

tristior pro 'subtristis'. Homerus:

τόνδ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ,

'Dardanus' pro 'Dardanius', primitivum pro derivativo, unde Virgilius

quoque in IIII Aeneidis:

Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto

Dardanus,

et in II:

ipse deos in Dardana suscitāt arma,

pro 'Dardania'; simile huic est 'Romulus populus' et 'Romula gens' pro 'Romuleus' et || 'Romulea'.

1 Verg. georg. IIII 563 sq. cf. lib. VII § 13 in geor. IIII N IIII georgi-
con O 2 Virgilium] r uirgilio R uergilium D cum Verg. Med. uirgiliūf M
tempē N 3 oti L 4 terrentius ML Ter. Phorm. IIII 1, 21 formione R
5 sum om. M 6 Pers. sat. 5, 88 7 praetore] l prae terrore L recess-
sia (t) D cessi O 8 DE DIVERSIS ACCIDENTIBVS PARTIŪ ORATIONIS inscr. N genera
et] r genere R 9 maxime D declinationibus S de sup. lin. add. r ho-
stendimus Rr 10 horationis Rr 11 accidentia L ut pote N 13 ἀλλοιό-
τησιν] in mg. add. d' ΑΛΛΟΙΟΤΗCIN r ΑΛΛΟΙΟΤΗCIN R ΑΛΛΟΙΟΤΗCIN L ΑΛΛΟΘΗCIN N
14 Eanius] Sr om. R rell. Enn. ann. VIII 61 E. S. ann. inc. sed. fr. XXXIII
p. 71 Vahl. 16 apertissime] sic RL et ni f. ante corr. D aptissime MONSd
17 optima] r oblita R optimam L et] ut N Verg. Aen. I 228 cf. lib. III
§ 14 eneidis .I. R I aeneidos O in eneid. I S in primo en. N in I. aeneidis L
18 nitentes] s nitentis DS cum libris Verg. 19 Hom. II. II 701 20 τόνδ'
— ἀνὴρ] GR. D ΤΟΝ ΔΕ ΚΙΑΝΕ ΔΑΡΔΑΝΟΝ ANEP in mg. d' ΤΟΝΔΕ. ΚΤΑΝΗΑΔΑΡΑΝΟC
ANEP. N ΑΔΑΡΑΝΟC ANEP R ANEP MS 21 Dardanus] r dardanis R ΔΑΡ-
ΔΑΝΟC pro ΔΑΡΔΑΝΙΟC (MO) unde] ut MD Verg. Aen. IIII 661 sq. (sic etiam
Verg. Fr., defic. Rom.) 22 III M Aeneidis] r aeneidos (RO) eneid S 24
dardanus pro dardanius MODNS 25 Verg. Aen. II 618 (defic. Verg. Rom.)
II] V N II eneid S 26 ipse] sic ex corr. r suscitāt Verg. Med. 27 est huic
S romulos popu'us M

p. 1104 P.

p. 89. 90 K.

De generum et numerorum et casuum variationibus in supra dictis ostendimus. figurae quoque aliae pro aliis solent ab auctori|bus poni, XXIII 168 ut Virgilius in I Aeneidis:

totumque a sedibus imis

5 Vna Eurisque Notusque ruunt,
pro 'erunt', simplex pro composito. similes invenis variationes constructionis per omnia ceteris quoque dictionibus accidentia.

Aliae quoque pro aliis partibus vel dictionibus ponuntur, ut nomen pro adverbio; ut

10 et sublimē volas

et

Sole recens orto,
et contra adverbium pro nomine, ut

genus unde Latinum,

15 pro 'ex quo'. et Cicero pro Deiotaro: en crimen, en causa, cur regem fugitivus, dominum servus accuset, cur 'propter quae', et 'iuste' pro 'vere' vel 'vere' pro 'iuste' et 'satis' pro 'sufficiens'. Euripides Sophocles Αἰάντι: δίκαιος γόνος pro ἀληθής. Lucanus in I:

20 Tu satis ad vires Romana in carmina dandas.
idem in VII:

Quique necesse putat,

pro 'necessarium'. Homerus ἐν Γ:

Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἔε· τὴν δ' ἔκλιχανε

25 Πύργῳ ἐφ' ὕψηλῳ, περὶ δὲ Τρωαὶ ἄλις ἦσαν,

I DE DIVERSIS FIGVRIS NOMINVM. *inscr. N* post ostendimus *notam X*, qua *desse* aliquid indicare solet, *add. d* 2 figurae] *d* Figura *D* figure *R* aliae] *r* alie *R* ab *om. N* 3 ut *om. L* *Verg. Aen. I* 84 sq. Aeneidis] *r* aeneidos *RMO* 5 nothusque *NSL* 6 DE VARIATIONE PARTIVM ORATIONIS *inscr. N* inuenis (*M*) inuenis rationes constructionis *S* 7 caeteris *D* accedentia *L* 9 *Verg. Aen. X* 664 (662) v. *adnot. ad lib. XV* § 5 10 sublime uolans pro sublimiter et *M* 11 *Verg. georg. III* 156 12 requis *L* 13 Et econtra *Nd* *Verg. Aen. I* 6 14 unde Latinum. unde pro *N* 15 *Cic. pro Deiot. or. 6*, 17 deiotaro *L* causam *L* 16 accusset *L* cur pro propter *L* propter quam *S* 17 et iustq. *DS* vere vel vere] *l* uerum uel uerum *ML* uere et uere *O* 18 *Eurip. fr. trag. inc. CXC Musgr. fr. inc. XVIII* p. 436 *Matth. om. Nauckius*, v. *adnot. ad lib. XVII* § 206, ubi *Sophocles Αἰάντι: δίκαιος γόνος* Sophocles post lacunae notam addidi praecedente quadamtenus *Spengelio l. l. p. 613 cf. § 172* Αἰάντι — ἀληθής] *om. D in mg. add. d* 6R. *S* ATANTOCATIAKIO. ACTONCTIPGANTHC. *N* AIANT COKAIOC *cod. Tegerns. teste Spengelio l. l. p. 613* ΔΙΚΑΙΩC *l* fort. recte; ΔΙΚΑΙΩC *R* ΔΚΑΙΩC *M* ΤΟΝΟC *R* PRO *d* ΑΛΗΘΩC *in ras. l* 19 *Luc. Phars. I* 66 *cf. lib. XV* 23 20 romana ad carmina *S* carmina] *d* carmine *D* 21 *Luc. Phars. VII* 312 sq. quicumque (*sic Voss. AB*) necesse (necesse ē *B*) Non putat 22 Quique] quippe *L* 23 *Hom. Il. III* 383 sq. Homerus — ἄλις ἦσαν, ἄλις] *om., sup. lin* 6R. ΑΛΙC *D* homerus. 6R. *S* homerus. TETANTON. DANΘEAEENKAKA-
XI
ΛΟΥC. TENEN DE XANEPIN TOI ΕΦΙΨΙΑΟΙΝΕΡΙΑΝΠΡΑΛΛΑΙCΕCΑΗΛΙC *N* homerus EN TAYTH ΔΑΥ TE ΔΑΝΑΚΗ ΔΕ ΟΥCIN ΕΙ ΗΝ ΔΕ ΚΙΧΑΝΕ ΠΙΡΤΙ ΕΦΥΨΗΑΟΙ ΠΕΡΙ ΔΕ ΠΡΟ ΔΕΙ ΑΛΙC ΗCΑΥ. ΑΛΙC *in ras. l* EN Γ ΙΑΙΔΑOC (*MO*) 24 Αὐτὴ — τὴν δ'] ΑΥΓΗΑΥΘΕΑΕΝΕΝΚΑΕΟΥCΙΕΤΕΝ *R* Ἑλένην] NANNHIN *M* δ' ἐκίχανεν vel δὲ κίχανεν *edd. Hom.* 25 ΥΨΗΑΙΟΙ *RM* δὲ] ΔΕ *M* δὲ etc.] ΔΕ ΠΡΟΔΛΑΙC *Rr* ΤΡΟΙΑΙ *M* ΕΝCΑΝ *M*

p. 1104 P. p. 90. 91 K.
 ἄλῃς dixit, quod est 'satis', pro 'multae'. Virgilii in I Aeneidis:
 multum ille et terris iactatus et alto

Vi superum,

nomen pro adverbio.

169 Praepositiones est quando abundant, est quando deficiunt, est quando aliae pro aliis ponuntur, tam apud Graecos quam apud nos.

Abundant, ut Isocrates Aeginetico: ἐν αὐτοῖς γὰρ τοῦτοις ἔτι σφετέρων καὶ μᾶλλον ἐνεπεδειξάμην τὴν εὐνοίαν. nostri quoque frequenter hac utitur abundantia praepositionis. Terentius in Andria:

10 accedo ad pedisequas.

idem in eunucho:

numquam accedo ad te, quin +doctior abeam.

in eadem:

Edicit, ne vir quisquam ad eam adeat.

15

idem in Andria:

adeon ad eum?

in eadem:

Ad te advenio.

Ἰσοκράτης πανηγυρικῶ: ἀπεστειρημένους δὲ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ οὐ συνηκολούθησαν. Ἀριστομένης βοηθοῖς:

εὐ γάρ, εὐ

Πράττειν σε βούλομαι γῶ. - Πῶς λέγεις; - Ὅπως

Μετ' ἐμοῦ ξυνέσθ.

1 pro multae.] sic quoque ex corr. S pro multe. OD multum pro multae. MS m. pr. L Et multum pro multe dixit N Verg. Aen. 1 3 sq. cpeidis r eneid S eneidos R aeneidos (O) 2 iactatus] r iactus R 5 DE ABUNDANTIA PRAEPOSITIONIS. inscr. N 7 ysocrates N hisocrates MD hi socrates S Isocr. Aeginet. § 24 p. 389 St. 307 B-S. in Aeginetico (O) aegenetico R egenetico N ἐν — εὐνοίαν] GR. DS. TAP RN τοῦτοις] τοῖς MN 8 ἔτι] τοῖς N 9 CAΦΕΤΕΡΩΝ R ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ R ENEI. TEAEIZAMHN N ENTEAEIZAMHN R ἐνεδειξάμην Koræ's ἐπεδειξάμην Isocr. codd. τὴν om. M YNOIAN N EI notan Rr 9^u tuntur habundantia p^ositionis

Rr Ter. Andr. I 1, 96 11 pedissequas MODS cum Ter. Bas. 12 Ter. eun. III 7, 21... numquam accedo, quin abs te abeam doctior (sic Bemh. Bas.)

13 doctior] r dactior R adeam N 14 Ter. eun. III 5, 30 15 Edicit] r & dicit R uir sup. lin. add. S quisquam ade ad eam adeat Ter. Bemh. 16

Ter. Andr. II 1, 15 17 adeon] adeo M adeam N (adeamne ad eum? Ter. Andr. III 1, 15 quem l. hic indicari censuit Spengelius l. 1. p. 634) eam D 18 Ter. Andr. II 1, 19 19 advenio] s uenio S 20 Isocrates — χρόνῳ] om. N GR. DS ΙΟΚΡΑΤΕC et r L ΙΩΚΡΑΤΗC R Isocrates (MO) Isocr. panegy. § 146 p. 71 St. 176 B-S.

πανηγυρικῶ: ἀπεστειρημένους] α ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΩΙ (?) ΑΠΕCΘΗΜΕΝΟΥ Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑ-ΕCΤΗΡΕΜΕΝΟΥ R ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑΕCΤΗΡΕΜΕΝΟΥ M δὲ τοῦ om. O ΤΟΙ CΤΡΑΤΕΓΟΥ R

21 μεθ'] MEE R συνηκολούθησαν] cum Isocr. α CΥΝΗΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ RM Ἀριστομένης] scripsi coll. lib. XVIII § 277, Ἀριστοφάνης (ΑΡΙCΘΟΦΑΝΗC R ΑΡΙCΤΟΦΑΝΗC M Aristophanes O?) libri; idem librorum error lib. XVIII § 254 βοηθοῖς] π

BONOIIC M BONEOYC R Aristomenis Boeth. fr. II Mein. com. Gr. fr. II 730 sq., p. 415 ed. min. 22 TAP RM 23 γῶ adieci secundum Dobraci ad Ar. Plut. v. 504 coniecturam: Εὐ γάρ σε πράττειν βούλομαι γῶ. God. Hermannus ap. Kreh-

lium: οὐ γάρ εὐ | Πράττειν σε βούλομαί τι; Πῶς λέγεις] Putschius ΠΟCΑΕΤΕΙC R ΠΟCΑΕΤΕΥC M unde πόσ' ἄλλ' ἔτ' εὐ σ' Spengelius l. 1. p. 626 ΠΟCΑΗΕΙC O ΟΠΟC

R 24 ξυνέσθ.] (O) Putschius ΞΕΝΕC M ΞΕΞΕΝΕC (N) R

p. 1104. 1105 P.

p. 91—93 K.

Κρατῖνος ἐν Νεμέσει:

Μεθυστέρῳ χρόνῳ.

Virgilius in | V:

spatio post deinde relicto

5 Tertius Euryalus.

Isocrates πρὸς Νικοκλέα: φίλους κτῶ, μὴ πάντας τοὺς βου-
λομέ||νους, ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς φύσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μεθ'
ὧν ἡδιστα συνδιατρίψεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πολι-
τείαν διοικήσεις. Τπερείδης ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρίχους: μετὰ
10 ταῦτα ὕστερον ἦλθον ἀναθησόμενοι τὸ τάριχος. Virgilius
in VIII:

Post hinc ad naves graditur sociosque revisit.

Praepositiones deficiunt, ut Virgilius in VIII:

170

Evolat infelix et femineo ululatu,

15 Scissa comam, muros amens atque agmina cursu

Prima petit,

deest 'cum: cum ululatu'. Homerus:

Αὐτῇ κεν γαλῇ ἐρύσαιμ' αὐτῇ κε θαλάσση,

deest σύν: σύν αὐτῇ γῇ. Virgilius in V:

20 His magnum Alciden contra stetit, his ego suetus,

deest 'cum'.

Aliae pro aliis ponuntur, ut Vir|gilius in I Aeneidis:

171

1 Cratini *Nemesis* fr. XIV *Mein. com. Gr. fr.* II 86, p. 29 sq. *ed. min.* 2
μεθυστέρῳ Χρόνῳ *Meinekios* μεθυστερωι χρονωι M μεθυστερωι χρονωι O μετι-
στερωικρωνωι R; num μεθ' ὕστερῳ χρόνῳ? 3 *Verg. Aen.* V 321 sq. 4 deinde
ex inde com N 5 ^{Euryalus} EYRIANIC Rr euryalus D euryalus MNL 6 Isocrates—τάρι-
χος] om. NL ἡ. DS *Isocratis ad Nicoclem or.* § 27 p. 20 St. 157 B-S. φιλαις RM
κτῶ] ητω R ME RM TOIC BOYAOΜENOIC M TOIC BOYAOΜHNOYC R 7 τοῦς] tuic R
φίσεως R ΔΕΟΥC R ΜΗΔΕ R ΜΕΔΕ M ΜΕΕ M 8 MN RM ΗΑΙCΤΑ
R CΥΝΑΙΤΡΙΦΗC M CΙΝΑΙΤΡΙΦΗC Rr ΑΛΛΑΜΕΤΜΝΑΡΙCΤΑΤΗΗΤΙCΙΑΤΙΑΝ ΔΙΟΚΡΗCΕC
Rr ΠΟΛΙΤΙΑΝ O πόλιν *codd. Isocr.* 9 ΔΙΟΙΚΗCΕC M ΙΠΗΡΕΙΑC O *Hyperides* R
Hyperides ὑπὲρ Χαιρεφίλου περὶ τοῦ ταρίχους orr. duar. LIX 4 p. 303
B-S. LXII 223 p. 427 Müll. ἐν] ηη R TO M ΤΩΥ R 10 ΤΑΥΤΑΙC
ΤΕΡΩΝ R ΗΑΘΩΝ ΑΝΑΘΕCΟΜΕΝΟΙ M ΕΑΘΩΝ ΕΗΑΤΗCΟΜΕΝΟΙ Rr Virgilius] Idem S
Verg. Aen. VIII 546 11 VIII D VIII Aeneidos O? 12 hinc] *sup. lin. r **
R nauis *Verg. Med. Pal.* sociosque] r sotiosque R 13 DE DEFECTIONE
PRAEPOSITIONIS N p̄positiones (sic) r **sitiones R *Verg. Aen.* VIII 477 sqq.
VIII N IX Aeneidos (O) 14 Auolat S 15 Scissa] r scisa RL 17 cum:
cum ululatu] *scripsi* cumulatu R cum laulatu M cum ululatu r *rell.* Homerus—
σὺν] om. L *add. l.* homerus ἡ. DS *Hom. Il.* VIII 24 num post Homerus Θ *add. O?*
18 KHN RMV KENHTH IEPIKA YMHN AΓHN KE ΘΑΑΑCCEI l γαλῇ] ΤΑΥΝΙ N
ΕΡΙCΑΥΜ M ΕΡΙCΑΙΜΙ R ΕΡΙCΑΥΜΙ N ΑΥΤΗ N ΑΙΤΗ R κε] vel τε (num sic h. l.
O?) vel δὲ *vo. Il. ap. Hom. γε libri lib.* XVIII § 285 ΘΑΑΑCCHI N ΘΑΑΑCCHI R ΘΑ-
ΑΑCCEI M 19 σὺν αὐτῇ γῇ] *scripsi* CΥΝΑΙΤΝΥ TH R CΥΝΑΙΤΝΙ N CΥΝΑΤΕΝ. L om.
videntur MO Verg. Aen. V 414 20 His] n hiis N Alciden] r alceen R
alcidē L alcidem M contra stetit ex contratetit *corr. Verg. Med.* his] n lit. s
vel erasa vel in ras. in *Verg. Rom.* hiis N in mg. *add. L* ergo Rr 22 DE VA-
RIETATE PRAEPOSITIONIS *inscr. N* ut om. MO *Verg. Aen.* I 750 Aeneidis] r
aeneidos RLO quēd S

p. 1105 P.

p. 93. 94 K.

Multa super Priamo rogicans, super Hectore multa,
super Priamo pro 'de Priamo'. idem in I georgicon:
sub lucem densa inter nubila sese.

idem in III georgicon:

Sub lucem exportant calathis,
pro 'ante lucem'.

Coniunctiones quoque tam apud nos quam apud illos modo abund-
ant, modo deficiunt, modo aliae pro aliis accipiuntur.

Abundant, ut:

Multa quoque et bello passus, dum conderet urbem.

Horatius in epodo:

At o deorum quicquid in caelo regit
Terras et humanum genus.

Deficiunt, ut Virgilius in IIII Aeneidis:

Ferte citi flammās, date tela, impellite remos.

172 Aliae pro aliis accipiuntur, ut Virgilius in II Aeneidis:

Aut pelago Danaum insidias suspectaeque dona
Praecipitare iubent subiectisque urere flammis,

pro 'subiectivae'. Euripides Sophocles:

Ὡ θεοὶ πατρῶοι, συγγένεσθέ γ' ἀλλὰ νῦν,

'at' dixit pro 'saltem'. [et nostri. Terentius in eunuchio:

si ne|queas † paulo, at quanti queas.]

Adverbiorum vero quaedam sunt, quae cum supra dictis omnibus

1 haectore DN 2 sqq. Verg. georg. I 445 III 402 idem in I (I om. M III. S)
georgicon sub lucem exportant (sic etiam libri Vergiliani, asportant N) libri; post sub
lucem: densa inter nubila sese. idem in III georgicon: Sub lucem addidi. f. lib. XIII
§ 50 7 DE CONIVNCTIONE (CONIVNCTIONVM corr. n) ABVNDANTIA inscr. N quam
apud] r quam apud R abundant] r habundant RD 8 deficiunt] r deficient R
accipiuntur] ponuntur ML 9 habundant N Verg. Aen. I 5 10 pasus
DL 11 Hor. epod. 5, 1 sq. 12 at o] r ex corr. n at MN quicquid — regit]
sic etiam codd. Hor. Bland. al. quidquid — regit vel quidquid (quicquid) — regis vel
quisquis regis vv. ll. ap. Horat. 14 DE DEFECTV CONIVNCTIONIS inscr. N Con-
iunctiones deficiunt N ut om. N Verg. Aen. IIII 504 cf. § 9 eneidis r enei-
dos R aeneidos LO 15 fertae Rr accip citi] ex +ti corr. R date] ex dete corr.

D uela RO impellite O 16 inueniuntur L Verg. Aen. II 36 sq. cf. § 11

Aeneidis] r aeneidos RO ἐνεῖδ S 17 apud D. danau. L suspectaeque
Rr 18 iub& R 19 Euripides. . . . Sophocles] Spengelius l. l. p. 613, qui ex 2, ubi se-
cundum 3 locus ex arbitrio suppletus est, Eurip. Hecub. v. 395 (388) ἐμείς δὲ μ' ἀλλὰ θυ-
γατρὶ συμφορὴν ἔσχατε lacunae inferendum esse censet; euripides (euripides d erupides D
Eurypides N) libri Σοφοκλῆς Pors. ad Eur. Phoen. 28 Soph. Electr. v. 410 (403) 20
ω—νῦν] GR. S et sup. lin. D WDECINA. TPWOCIN TENECRETE AAAA NIN N ΠΑΤΡΩΟ RM ubi
litera voc. sq. initialis huic voc. adglutinata est, ΠΑΤΡΩΝ L συγγένεσθέ γ'] Sopho-
cles (C) YNTENECΘE TE M CYTHNECΘE TE L CYNTENECE ETE R CYTTENECΘE (O) AAAO R
NIN RML 21 at] aut M at ** L ἀλλὰ (O) edd. inde a 2 salutem N sal-
tim Sic et N Terentius — saltem om. RMNL add. r Ter. eun. I 1, 30
22 paulo] sic etiam Ter. Bemb. m. alt. paululo m. pr. Bas. at] an Ter.
Bemb. quantiq;as S quantiq; r queat D post queas: pro saltem add. S at

pro saltem r 23 DE VAR ARIA (sic) CONIVNCTIONE inscr. N vero om. S

p. 1105. 1106 P.

p. 94 K.

accidentibus, id est diversis numeris et generibus et casibus et temporibus et personis, indifferenter ponuntur, ut 'non bonus vir, non bona mulier, non bonum mancipium offendit me; non boni viri, non bonae mulieris, non boni mancipii est vituperare innocentem; non ego, non tu, non ille
5 non facio, non facis, non facit'. similiter 'bene, male, recte, prave' pos- 173 sunt supra dictis omnibus apte adiungi. sunt autem alia adverbia, quae non possunt omnibus copulari, ut 'o', quando est vocativum, - ut Virgilius in I Aeneidis:

O regina, novam cui condere Iuppiter urbem -,
10 et 'heus' - idem in eodem:

heus, iuvenes, monstrate, mearum

Vidistis si quam hic errantem forte sororum -

alii casui non adiunguntur nisi vocativo, alia vero soli accusativo, ut 'pone tribunal' vel 'pone domum, ultra fines', quaedam ablativo, ut 'coram
15 iudicibus', quod etiam in praepositionibus videmus fieri.

Proprie autem illae sunt praepositiones accipiendae, quae sine casua- 174 libus proferri non possunt separatae, ut 'in illum, per illum, pro illo, sub illo, de illo, ab illo, ex illo'. nam 'pone' et 'coram' possunt etiam sine casualibus proferri, quia adverbia sunt, ut Virgilius in II Aeneidos:

20 Pone subito coniunx, ferimur per opaca locorum.
idem in primo Aeneidos:

coram, quem quaeritis, adsum

Troius Aeneas.

sunt adverbia, quae diversis personis non conveniunt - ut 'heia': Virgi-
25 lius in IIII Aeneidis:

Heia, age, rumpe moras, varium et mutabile semper
Femina -,

ad secundam dicuntur enim solam; sunt adverbia, quae proprie diversis

1 accidentibus L 5 bene] r bone R 6 apte] recte S autem om. L
autem ei alia N 7 non sup. lin. add. r omnibus accidentibus copulari S
vocativus N ut] d om. ODS Verg. Aen. I 522 8 Aeneidis] sollemnem
fere in hoc voc. et in Aeneidos v. l. non amplius enotabo 9 regina] r rigina R
iuppiter DLr 10 et heus sup. lin. add. r Verg. Aen. I 321 sq. Heus in-
quit iuvenes etc. (num sic M?) 11 iuvenes] d iuuenis D mearum ex corr. r
12 sororum] r sororem R 13 alii] r ali R adiunguntur] r adiungitur R
14 vel eras, in R om. O 16 Propriae D Propriae MON casibus L 18 de
illo sub illo ex illo ab illo (O) ex illo ab illo R ubi sequuntur haec Nam pone et
coram possunt etiam sine casualibus proferri *** possunt superate ut in illum per
illum pro illo sub illo de illo ab illo ex illo quae del. r, tum iterum Nam pone etc.
19 casibus O ut om. M Verg. Aen. II 725 Virgilius in primo Aeneidis:
Coram — Aeneas. Idem in II Aeneidos: Pone — locorum M? 20 Pone subito —
Aeneidos om. O? 21 Verg. Aen. I 595 sq. Aeneidos om. S 22 quem
quaeritis] r quem queritis R quēq;ritis S assum SL cf. v. l. lib. XIII § 48
24 quae] quo O heia] ex corr. r eia age L eia aie N Verg. Aen. III
569 sq. (def. Verg. Rom.) 25 IIII] r III RS 26 Heia] sic etiam Verg. Med.
Pal. Fr. eia NL et spat. ad II inserendum rel. S cf. lib. XVIII § 73. 172 muta-
bile semper] r mutabiles R 28 secundam] d secunda D secundam dicuntur] r
secunda didicitur R dicuntur ex dicitur corr. S propriae MODNS

temporibus adiungi non possunt: ut 'heri feci, nunc facio, cras faciam'; sunt alia, quae singulis modis sociantur per omnes personas et numeros et tempora, ut 'utinam' optativis. sed haec de adverbio in loco latius tractabuntur. |

XXIII 175 Coniunctio quoque communiter cum omnibus supra dictis invenitur, id est generibus, casibus, numeris, temporibus, personis, ut 'vir et mulier, virorum et mulierum; doceo et docui et docebo ego et tu et ille; si facio et si faciam, si facerem et si faciebam, si fecerim et si feci, si fecissem et si feceram, si fecero et si faciam'.

Sed ad pronominis ordinandi tractationem redeamus. sciendum, quod coniugata pronomina, quae *σύνυγα* Aristarchus vocat, trium personarum primitiva seu derivativa in vicem pro se poni per confusionem personarum ideo nec figurate possunt, quomodo nec verba, quia tres solas voces in tribus personis habent 'mei, tui, sui; mihi, tibi, sibi; me, te, se; a me, a te, a se', quomodo nec pluralia eorum 'nos, vos; nostrum' vel 'nostri, vestrum' vel 'vestri; nobis vobis; nos vos', nec derivativa 'meus, tuus, suus, noster, vester'. 'ipse' autem et 'ille' et 'hic' et 'iste' et 'is' figurate et pro prima et pro secunda solent accipi, quippe cum non habeant sibi coniugatas primas et secundas, quibus impediuntur pro illis accipi. quod autem 'sui' proprie coniugatum est primae et secundae personae, ipsa declinatio consimilis illi cum eis ostendit: 'mei, tui, sui; mihi, tibi, sibi; me, te, se; a me, a te, a se'. itaque ea tria pronomina suas defendentia proprias personas ad iura suae significationis non admittunt sibi coniugatas voces, idque comprobatur etiam ex derivativis eorum: 'meus' enim, 'tuus, suus', quia sibi sunt coniugata similitudine declinationis et maxime quod singulae sunt in unaquaque persona eorum voces quomodo etiam in verbis, pro sese poni invicem vel sibi coniungi in una eademque persona possessorum non possunt. nemo enim dicit 'ego tu' nec 'sui mei' nec 'tuus meus' nec 'suus meus' nec 'nostras vestras' nisi addita coniunctione dicam 'servus tuus et meus est, civis nostras et vestras', | in quo tamen possessio quidem communis significatur, possessio-

1 heri *N* feci] *r* fa *R* 2 ex singulis *Rr* sociantur] *r* socientur *L*
 5 DE CONSTRUCTIONE CONIUNCTIONVM *inscr. N* 6 casibus *casibus Rr* 7 mulier et uirorum et *L* 8 faciam et si *L* 9 fecero] fero *S* post faciam: si facerem et si faciebam *add. O* 10 ad] *r* at *R* tractationem] *r* tractionem *R* Quare pronomina -I- et II nec invicem possunt sibi apponi nec tertie. *N* 11 *σύνυγα*] *Apolonius II. cum maxime II. synzyga O et ex corr. I synzyga DS sinzyga Nr siuszyga R synzyga M* Aristarchus] *v. Apollon. de pron. p. I C. 3 de synt. II 5 p. 101, 20 Bk. aristarcus RD aristhareus d* 13 nec] *r* non *R* nec etiam *N* figuratę *N* quia in quae *mut. L* 14 mihi tibi sibi *sup. lin. add. r* 15 nec] *r* ne *R* nostrum] *m* nostrorum *M* 17 iste] *r* hista *R* 18 is] *rd* his *RD* 19 et secunda *L* 20 proprię *MDN* 22 michi *N* 23 diffidentia *L* 24 amittunt *L* derivationis *N* 26 singulae sunt in] *r* in singula *ēs* in *R* siut (*M*) sunt unaquaque *L* 27 pro sese] *r* posi se *R* 28 in *om. S* 30 nisi si *NSdl* civis] *rd* cuius *R* ciues *D* nostras et uestras est *M* uestras et nostras est *ODNS* et (*add. I*) "nostras et "uestras est *L* 31 possessio *R* possessio *S* possessorum *S*

p. 1107. 1108 P.

p. 96. 97 K.

rum vero personae diversae. potest tamen et sine coniunctione dici 'mea 178
res tua est, animus meus tuus est', in quo tamen diversas intellego per-
sonas possessorum. 'ille' autem 'ego' et 'tu ipse' et 'hic ego' et 'iste
ego' et omnia tertiae personae pronomina exceptis 'sui' et eius derivativo
'suus' licet et primae et secundae figurate uni eidemque coniungere per-
sonae; in verbis vero, quia una est sola vox tertiae personae, cum se-
cunda vel prima in una eademque persona accipi non potest, nemo enim
dicit 'facio tu' vel 'ille' vel 'facis ego' vel 'ille' vel 'facit ego' vel 'tu',
singulis enim verba vocibus singulas significantia || personas eas extra se
10 aliis accommodare personas non patiuntur.

Et quid mirum in personarum discretione coniugarum hoc fieri, cum 179
liceat etiam ex contrario ex indiscretis generibus vel numeris vel casibus
vel temporibus hoc manifesto intellegere, quippe cum ipsa confusione li-
centia datur in diversis ea significationibus accipere. nam 'mihī, tibi, sibi;
15 me, te, se' cum non discernant genera, licet quibuscumque placet gene-
ribus ea coniungere, ut 'me ipsum' et 'me ipsam; te ipsum' et 'te ipsam'.
'clari, clarae' non secernit numerum: licet ergo et singularibus et plura-
libus ea sociare.

'Senatus, currus, vultus, facies, res, spes' similiter diversorum sunt
20 casuum communia: licet ergo quibuslibet eorum aptissime ea copulare.
omnia verba praeteriti perfecti subiunctiva et futuri easdem voces habent 180
absque prima persona: nihil igitur prohibet in utrovis tempore ea accipere.
participia praesentis temporis et infinita eadem etiam praeteriti imperfecti
sunt: licet igitur utrobique ea proferre, ut 'scribens hodie proficio' et
25 scribens heri proficiebam', | et 'scribere volo hodie' et 'scribere volebam
heri'. sciendum tamen, quod licet etiam praeteritis perfectis et plusquam- 181
perfectis participia vel infinita supra dicta sensum praeteriti imperfecti

1 tamen] r amen R . coniunctione S 3 ipse hec hic ego (hec ex hic corr.,
hic in ras. e corr.) N et tu hic Rr 4 tercie persone S excepto MS ex-
ceptis sui] r excepti sui R exceptis — eidemque om. S 5 licet primae O
figurate N 6 verbis] r uerbo R uox primae et secundae (et?) tertiae N ter-
cie persone S cum secunda] r cunsecunda R cum prima et secunda (et tertia sup.
lin. add.) L 7 vel prima] uel prima uel tertia N uel tertia M 8 facis ergo
Rr 10 acomodare N accomodare S commodare R f. recte paciuntur M 11
discretionem] r discreaone R 12 licet ONSL ex econtrario L 13 manifeste
M confusione] r confessione R confusione L licencia S 14 eā M nan
mihī R 15 discernant genera] r discernant gera R 16 coniungere R me-
ipsum (i) R et om. (O) te ipsum et te ipsam] om. RS, in mg. add. r et om.
(O) 17 clare RMDS secernit] r secernat R secernunt N discernunt (M) 18
sociare D 19 senatus] r senatis R spes] d pes D 20 inter communia et
licet ergo: licet ergo (quibuslibet eorum sup. lin. add. sed postea del. r) et singu-
laribus et pluralibus sociare senatur (sic) currus uultus facies spes res. Similiter di-
uersorum sunt casuum communia add. R del. r quibuslibet] r quilibet R ea-
rum MD aptissime sup. lin. add. L ea om. O 21 verba om. L subiun-
ctiva S subiunctiva R subiunctiva O subiunctiva sunt L et futuri et easdem L
h abent Rr 22 nichil NS proibet S ea accipera Rr 23 infinita uerba
eadem M etiam sup. lin. add. r 24 utrobique Lr 25 scibere uolo L 26
post plusquamperfectis sqq. — imperfecti om. R in mg. add. r 27 partipia S

p. 1109. 1109 P.

p. 97. 98 K.

significancia coniungere, ut 'scribens profeci' vel 'profeceram', id est 'cum in scribendo eram, profeci' vel 'profeceram'; 'scribere volui' vel 'volueram', id est 'incipere scriptionem volui' vel 'volueram'. scimus enim, quod praeteritum imperfectum inceptionem quidem rei significat, nondum
 XXV 182 tamen perfectionem, idque usus auctorum comprobant. communia verba
 tam activam quam passivam constructionem concipiunt, ex qua discernitur
 varietas significationis: 'crimino te' et 'a te, hortor te' et 'a te'. 'amet,
 doceat, legat, audiat' sunt imperativi praesentis, sunt optativi futuri et
 subiunctivi praesentis, nec aliter possunt eorum significari, varietates nisi
 per constructionem eis accidentium adverbiorum || vel temporum, ut impe- 10
 183 rantes quidem sine adverbio dicimus 'amet, doceat, legat, audiat', optan-
 tes vero cum adverbio 'utinam amet, doceat, legat, audiat', subiungentes
 quoque 'cum amet, doceat, legat, audiat'. 'amato, doceto, legito, audito'
 et secundae sunt et tertiae personae: additione igitur pronominum discer-
 nuntur: 'amato tu, amato ille'. 15

In omnibus igitur huiusmodi dictionibus, quae diversas habent sig-
 184 nificationes, constructio maxime ad eas explanandas est necessaria, sicut
 etiam in nominibus, in quibus similes inveniuntur voce, diversi casus vel
 genera vel numeri: ut 'poetae' genitivus et dativus singularis 'huius poe-
 tae' et 'huic poetae' et nominativus et vocativus pluralis 'hi poetae' et 20
 'o poetae'. similiter 'docti' genitivus singularis 'huius docti' et nominati-
 185 vus et vocativus plurales 'hi docti' et 'o docti'. similiter 'caedes, | res,
 facies' nominativi singulares et vocativi 'haec facies' et 'o facies', 'haec
 caedes' et 'o caedes', 'haec res' et 'o res', plurales vero et nominativi
 et accusativi et vocativi 'hae facies, has facies' et 'o facies'. 25

Multa quoque etiam in aliis partibus invenies similia nec aliter ea
 discernes nisi ex consequentia ordinationis, id est casus casibus et genera
 generibus et numeros numeris et personas personis et tempora tempori-

1 significancia S 2 scribere volui] r scribevolui R 3 scriptionem] d scrip-
 tiorem R post scriptionem sqq. — inceptionem om. R in mg. add. r 4 quidem
 om. L 5 auctorum] r auctorem R comprobant D 6 quam passivam sup. lin.
 add. r accipiunt O 7 crimino L hortor] r hortor R te & tate R 8
 audiat legat N imperativi] r imparatis ui R praesentis et sunt L 9 subiun-
 ctivi S significari ex significare corr. D 10 constructiones S accidentium L
 11 legat om. N 12 post audiat sqq. — audiat om. R in mg. add. r Sub-
 iungit N 14 discernuntur ut amato (R) 16 dictionibus R significaciones
 ex significationibus corr. L 17 explananda S explananda R 18 nominibus] om-
 nibus R MON uoce uel uoces S uoces (MO) 19 ut poetae] utpote (MO) poe-
 tae] r pete R poetae est S genitivus r gentes R singularis sup. lin. L hu-
 ius sup. lin. add. r huius et huic L 20 pluralis L plurales (O) hi poetae —
 plurales] om. ras. viginti fere literarum rel. S hi poetae — plurales hi om. R in
 mg. add. r hi et o ML et om. N 21 o] ho D singulis O huius
 docti om. N et ante nominativus om. MNS 22 pluralis MD hi D hi et
 o L ho D caedes N 23 singulares] r singularis R ut haec (M) 24
 et ho res D post o res: haec facies et o facies repetit S 25 accusativi R
 hae et has et o facies L et has MO et o] r o RNS et ho M 27 ordinatio-
 nis] r ordinationes R casus * casibus (γ i. e. et) L et genera] r genera R

p. 1109, 1110 P.

p. 98, 99 K.

bus, congrue disponendo. non igitur, si quid simile est voce, hoc eisdem 186
necesse est omni modo accidentibus coniungi, sed ad intellectum referri,
utputa omnis dativus et ablativus pluralis mobilium nominum vel pronomi-
num vel participiorum similis est per tria genera, ut 'bonis, illis, accusa-
tis'. et tamen cum de maribus loquimur, masculinis ea coniungimus, cum
de contrario sexu, femininis, cum extra utriusque significationem, neu-
tris, ut 'bonis viris loquor' et 'bonis mulieribus' et 'bonis mancipiis',
et 'accusatis viris, accusatis mulieribus, accusatis mancipiis'. sic et simi-
lia, quae confusionem significationis per ordinationis iuncturam et acciden-
tium discutunt.

10 Omnis enim constructio, quam Graeci σύνταξιν vocant, ad intellec- 187
tum vocis est || reddenda. itaque per diversas figuras variare solent aucto-
res in constructione accidentia, de quibus iam supra docuimus, quae,
quamvis quantum ad ipsas dictiones incongrue disposita esse videantur,
15 tamen ratione sensus rectissime ordinata esse iudicantur, utputa prima
persona et tertia in unam figurate coeunt, ut Virgilius:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena
Carmen,

est enim intellectus 'ego Virgilius ille, qui quondam scripsi bucolica et
20 georgica'. diversi quoque numeri hoc modo figurati reperiuntur, ut | Vir- 189
gilius in I Aeneidis:

Pars in frustra secant veribusque trementia figunt
plurale singulari non ad dictionem, sed ad sensum retulit, quia pars
Troianorum multi intelleguntur; et per diversa genera:

125 Qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa,
Virgilius in VIII. quamvis enim Praeneste neutrum sit, sed quia
'urbs' intellegitur, ad id quod intellegitur quam ad vocem nominis reddi-
dit dicens sub ipsa. similiter per omnia accidentia omnium partium 190

1 congrue? r congrue N amgrue R 2 accidentibus L coniunegi R 3
n'pote (D) honnis R 4 similis? r simile R ut r & R accusatis RL
6 sexu? r sex R 7 post bonis mancipiis: similiter (similiter et d) illis uiris
et illis mulieribus (et illis mulieribus bis ponit S) et illis mancipiis add. OSrd. sed
m. rec. del. in D 8 et accusatis uiris — mancipiis om. O accusatis (sic R ac-
cusatis Z) uiris accusatis mulieribus accusatis mancipiis RL 9 confusionem? r
confusionem R confussionem L ordinationis] n in mg. add. L ordinis N 11
c. σύνταξιν] om. D add. d. σύνταξιν RM et ex σύνταξιν corr. L σύνταξιν N 12
reddenda L 13 accidentia L 14 quantum R disposita R disposita M 16
tertiā R unum] de uia DS Verg. Aen. in libris dett. initium u. lib. XII § 11
17 ergo R quoniam etiam R 18 carnem R 19 quā sup. lin. add. r buco-
licā N 20 georgica R georgiā N diversi? rd Diuersa R Diuersio D figu-
rare Nr reperiuntur DN idem uirgilius (vel uirgilius) MODVS et idem in mg.
add. L Verg. Aen. I 212 cf. § 136 21 in I sup. lin. add. r Aeneidia om.
N 22 frustra R veribusque? r uerbis R uerbis, uiaae M 23 plurales R
plurales in S pluralem (M) plurale uerbum O ad dictionem r attributionem R
24 et] d ut D Verg. Aen. VIII 361 cf. Eb. VII § 36 25 aciem] om. L atiem
D praeneste R 26 Virgilius in VIII om. L VIII. N quam? L quia
urbs? r urbis R 27 post intellegitur corr. ad id quod intellegitur om. O quoniam
sic D s. non tam specr. d post nomina: quam ad sensum add. d 28 accidentia L

orationis frequenter invenimus huiuscemodi figuras: et casus pro casibus, ut:

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum
Virgilius in VIII fluvius pro 'fluvie' et:

Tu mihi quodcumque hoc regni, tu sceptrum lovemque
Concilias,

regni pro 'regnum'. de quibus sufficienter in superioribus diximus.

XXVI 190 De 'tu' quoque quidam dubitaverunt, nominativus sit tantum an vocativus: sed uterque in eo esse ostenditur, quomodo et in omnibus fere Latinis nominibus in us terminantibus secundae declinationis. et quondam 10 Trypho, quod Apollonius arguit, vocativum eum solum putavit, deceptus a nominum vocativis, qui coniunguntur secundae personae verborum, quod dicimus 'tu legis' et 'discipule legis', sed et cum prima et tertia verbi persona coniungitur bene vocativus, qui suus est secundae, nec tamen ideo dicimus, primam vel tertiam vocativos habere nec secundae 15 vocativum non esse, ut 'lego discipule' et 'legit discipule'. necesse est illos maxime casus habeant || pronomina, quibus deficiunt in utraque 191 persona nomina, et maxime nominativum. vocativo enim pronomina non egent, qui nec demonstrationem nec relationem, quibus funguntur pronomina, possidet, sed solam conversionem, id est ἀποστροφὴν, sed hoc 20 ipso, quia vel nutu vel vocis directione non solum ad eos, quos videmus, sed etiam ad illos,* ad quos vox nostra potest pervenire etiam absentes, vocare solemus vel ignorantes propria eorum nomina vel confuse hoc utentes etiam ad multos, ut unus ex eis respondeat, ut ad servos 'tu' dicimus.

25

192 Illud quoque sciendum, quod suum est pronominis in prima et se-

1 huiuscemodi] r huiuscemodi R et casus] r se casu R 3 Verg. Aen. VIII 77 hisperidum L 4 octavo π VII RODNSL 1 (ad sq. exemplum referens) M pro fluviae M pro fluvie N Verg. Aen. I 78 sq. cf. § 160 5 quocunque L iovem quoque N 8 de tv inscr. N post dubitauerunt: s. utrum spscr. r an tantum vocativus MODNSL 9 uterque] r uniterque R et in omnibus R 10 nominibus] casualibus, in mg. vel nominibus S declinationis S quondam] scripsi quomodo L quoniam rell., quod ita tantum explicare possis, ut dubitationi supra commemoratae argumentum addat: at sic ratione et relatione caret 11 Trypho apud Apollon. de synt. III 8 p. 214, 17 sqq. Bk. de pron. 65 A, Tryph. fr. 38 (περὶ προσώπων 1) ap. Velsenium Tryph. gramm. Alex. fr. p. 31 sq. tripho RNL quod] quem MN appollonius RL arguit M eum vocativum (M) in cum Rr solum] sup. lin. add. r om. RDNS at v. Apollon. l. l. lin. 22 φησὶ γὰρ μόνης εἶναι κλητικῆς 12 post secundae personae sqq. — secundae personae p. 203, 2 om. R in mg. add. r 13 quod] sic D cum spscr. d cum ML 14 persona verbi L 15 tertiam] secundam L 16 discipule N et om. L legis M discipule N Et necesse O et quod necesse Dd Et quod necesse (Et uel um quod in mg. add.) L 17 ut illos Nl pronominum d 18 nominatio L ad non egent gloss. s. nomina spscr. d 19 qui] quia OD 20 conversi^{onem} Dd apostrophen libri 21 ipso vocativo nominis quia S quia nutu D directione S ad utrobique sup. lin. add. L 23 confusq DNS 26 est proprium pronominis S

p. 1111. 12 P.

p. 100. 101 K.

cunda persona habere nominativum, vocativum vero non solum pronomina, sed etiam nomina et participia habent, qui casus proprius est secundae personae, ut 'scribe Virgili' et 'scribis Virgili'. sed quod etiam nominativi omnium casualium secundis verborum est quando coniunguntur personis, ostendunt substantiva verba et vocativa, quae nisi nominativis non sociantur, ut 'ego grammaticus sum, tu orator es, ille philosophus est; ego Priscianus nominor, tu Apollonius vocaris, ille Virgilius nuncupatur'. Virgilius in I Aeneidis:

Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae

10 Alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam?

ergo sine dubio haec constructio ostendit hic nominativum esse. praeterea hoc approbatur, cum distinctive 'ipse' qui est nominativus trium personarum nominativis necessario coniungitur, ut 'ipse ego facio' - Virgilius in V:

15 Ipse ego paulisper pro te tua munera inibo -,
'tu ipse facis.' - idem in eodem:

Ipsa egomet dudum Beroen digressa reliqui.

Virgilius in bucolico:

Verum id quod multo tute ipse fatebere maius.

20 Cicero in III Verrinarum: tu ipse ex edicto Siculo hoc sustulisti -, 'ille ipse facit'. cum igitur nomina primae et secundae personae nominativos non habeant nec ceteros obliquos, vocativum tamen habeant pleraque, loco deficientium, ut paulo ante ostendimus, funguntur pronomina. relatio quoque cum ad ceteros fiat casus, ad vocativum non fit, ut 'ego lego, qui scripsi, tu legis, qui scripsisti, ille legit, qui scripsit; meus est servus, cuius aere emptus est, vocativus audem ideo in relativis esse non potest, quia antecedentem cognitionem significare non potest. similiter quando diversae uno sociantur verbo personae, necesse est no-

3 nominativi] r nominativum R 4 casualium ex casilium corr. L primis
et secundis MNS secundis] r secundi R quando sup. lin. add. r 5 nomi-
nativis] r nominativus R 6 sociantur D ille] d illo D est sup. lin. add. r
7 ut ego priscianus L nominor R appollonius RL nuncupatur SL
8 Verg. Aen. I 617 sq. caecidis r caecidos R aeneidos N 9 Anchisae] r an-
chise S anchisse S 10 phrygii S genuit phrygii N simoentis R symoentis
D 11 constructio S 12 cum distinctive] r condistinctive R distinctive] ex
distinctione corr. L distinctivae O distinctivae S 13 post facio: tu ipse facis add.
S Verg. Aen. V 846 Virgilius in V: ipsa — reliqui. idem in eodem: ipse —
inibo (O) 15 tua munera] r tu numera R 16 Verg. Aen. V 650 17 ipsa] r
ipse R beroen D digressa L digressa N digressa reliqui ex corr. r
18 Verg. ecl. 3, 35 (defic. Verg. Med.) 19 ipse add. Verg. Rom. m. alt. fa-
tenero O 20 Cic. in Verr. or. II 1, 43, 112 tu ipse ex (a palimps. Vat.) Siciliensi
edicto hoc sustulisti III] scripsi IIII libri Verrinarum] r uellinarum R
edito R Siculo] l sculo L 21 ille ipse] ipse ego M 22 nominativum ML
nec ceteros r ne ceteros R tamen habent N 23 loco] r loquo R ante
sup. lin. add. r 24 pronomina] r pronominum RODL casus fiat R 25 scrip-
sisti ille legit] r scripsi ilegit R 26 aeræ Rr 27 post potest sqq. — potest
om. D, in mg. add. d quia] r qui R cognitionem] r cognationem R 28 uni d
sociantur] r sociatur R personae necesse] r personecesse R

p. 1112. 13 P.

p. 101. 102 K.

minativos coniungi: 'ego et tu et ille docemus'; nemo enim dicit 'ego et grammaticae et ille docemus', nisi si attentionis causa ponens nominativum pronominis adiungam ei vocativum nominis, ut 'ego et tu, grammaticae, et ille docemus'.

Et nomina quidem quamvis tertiae sint personae, tamen habent plenaeque, ut diximus, vocativum. nec mirum, cum verbis quoque vocativis, quomodo et substantivis coniuncta, possunt tam primae quam secundae esse personae. quomodo ergo, si dicam 'Virgilius vocaris', a tertia in secundam transfero nomen persona, sic vocando eundem intellectu ipso
 196 vocandi facio secundam personam 'o Virgili', id est 'te voco Virgili'. ex-
 10 cipiuntur infinita nomina vel interrogativa vel relativa vel redditiva vel distributiva, quae, quia incertae sunt personae vel diversae, vocativum habere non possunt, ut 'quis, qui; qualis, talis; quantus, tantus; quot, tot; uterque, alter; singuli, bini, terni' et similia. ad huiusmodi enim nomina vocatio fieri non potest, quamvis licet etiam ad secundam ea coniungere personam, sed per nominativos, ut 'qui estis? quales estis? uterque
 15 Scipiones vocamini, singuli veniatis ad me, terni prandete apud me'.
 Virgilius in I:

Sed vos qui tandem, quibus aut venistis ab oris?

197 Pronomina vero primae vel tertiae personae minime possunt habere
 20 vocativum nisi possessiva primae, quando coniunguntur vel diriguntur ad secundam personam, quippe cum possit aliquis ad suam loqui possessionem, id est ad filium vel ad servum vel ad matrem vel ad uxorem et dicere 'o mi, o mea, o meum; o noster, nostra, nostrum'. et est proprium possessi-
 25 vorum pronominum, duas significare personas, ipsam quidem, quae possidet, per genetivum ubique, eam vero, quae possidetur, per om-
 198 nes casus. itaque secundae personae possessivum, cum in genetivo | sit ipse possessor intellegendus, ad quem dirigitur sermo, vocativum quoque

1 post coniungi: non vocatiuos add. r in mg. non vocatiuos ut MN docemus] dicimus (O) enim dicit et ego Rr 2 grammaticae S grammaticae N o grammaticae n si] r, sup. lin. add. M om. ROS attentionis] r attentionis RD at | intentionis L ponens D 3 pronominis] r pronominis R grammaticae M 5 sunt L personae] r persona R tanem R 6 vocatiuum ut diximus ML vocati-
 vis om. S 7 substantivis Rr possunt ex posunt ut vid. corr. r posunt L pos-
 sint (MO) quam et Rr 8 personae] r personam R a tertiam Rr 9 trans-
 ferro M nomen] r nomen R personam DNS personas O eundem virgilium
 N intellectui in ras. M ipso] r ipsi R 10 faci O voca] r uoci R
 11 vel distributiva om. M 12 quia om. S incertae] d incerta D post per-
 sonae quinque scæve lit. ras. (psonæ?) S 13 ut om. M qualis om. RMS sup.
 lin. add. r talis qualis OD tantus quantus (M) 14 alter] alteruter S et
 his similia O 15 ea congruere coniungere L 17 veniatis] r uenite R 18
 Verg. Aen. I 369 I aeneidos R I eneid S 19 aut venistis] d; sic quoque Verg.
 Pal. et ex corr. Med. aut uenistis n adenistis (sic) S aduenistis Verg. Rom. aud
 uenistis Med. m. pr. aduenisti D ab oris] r arboris R 21 coniunguntur] r
 coniungantur R deriguntur L cum potest MONSL aliquis] r alius ni f.
 ante corr. R 24 mi ex corr. d o mea] d mea ODSL o meum] d meum
 ODSL noster sup. lin. add. r 26 per sup. lin. add. r 27 possessivum] r
 possivum R

p. 1113. 14 P.

p. 102. 103 K.

habere non potest, nisi figurate velimus dicere, 'tue et non aliene', id est 'tui potestatem habens', quomodo 'ego meus sum'. Euripides:

ἐγὼ δ' ἐμός εἰμι.

sed quamvis non careat ratione, tamen in usu non est, quomodo nec 'sue illius nate', ut 'proprie illius nate'. cum igitur in omnibus posses- XXVII 199
sivis tam possessor quam possessio intellegatur nec alii possint casus quantum ad possessores nisi genetivi intellegi, non possunt habere vocativos nisi per ipsas possessiones, cum in secunda esse intellegantur eae persona. nec prima tamen primam nec secunda secundam potest possi-
10 dere, nisi, sicut ostendimus, figurate dicat aliquis 'ego sum meus dominus et servus, tu es tuus et doctor et discipulus', ut Persius:

Vindicta postquam meus a praetore recessi.

tertia vero tertiam potest possidere, quia multae et diversae possunt esse 200
tertia. vocativum tamen aliud pronomen in usu non habet nisi primiti-
15 vum secundae personae et possessivum primae, quando ad id sermo dirigitur, id est quando secundae sociatur personae; licet enim naturaliter ad suam loqui possessionem. tertia vero possessiva, etsi naturam habeat, ut per vocativum dici possit, ut praedictum est - possumus enim etiam ad 201
alienam possessionem dirigere sermonem, ut:

20 O genitor noster Saturnie maxime divum,
et 'Euandrie fili' vel 'Telamonie Ajax' - itaque quamvis quantum ad ipsam rerum naturam recte videatur posse dici 'o sue fili Euandri' et 'o sua uxor Euandri', ut si dicam 'Euandrie fili' et 'Euandria uxor', cum in hoc duae tertiae intellegantur personae possessoris et possessionis: usus tamen
25 deficit, quomodo etiam apud Graecos teste | Apollonio σφέτερε, cum rationabiliter possit dici, in usu tamen non invenitur. de hoc || enim ἐν τῷ 202

1 tue] d tuae RODS aliene] d alienę DSLr 2 potestatem (s) L ergo
Rr eurypides R euryptides DS euripedes L euripides proprius O Euripidis fr.
v. § 110 3 εἰω Rr ETW D ΔΕ RODNSL ἐμός] r ὁμός R MEMOC d ΕΜΟΥC S
εἰ.μι. D ΕΙΜ N 4 sed] n Se N suę S 5 proprię S proprię illius
natę r 6 intelligitur L alii possunt NL 8 per issas R possessiones] d
passiones D secundae Rr secundas ēc S intelliguntur L eae persona]
scripsi hae persona N ee persone R ee personę r eae personae DS et eae sup. lin.
add. L ea persona M edd. personae O 9 nec tamen prima primam N secundam
sup. lin. add. d 10 sicut] r si ut R ut ODS figuratę S 11 Pers. sat.

5, 88 12 postquam sup. lin. add. r p̄trere cessi R 13 pos est Rr 15
secundae et possessivum M 16 sociatur D 17 uero possessivum M? 18
enim] d eum D 19 Enn. ann. ex inc. lib. fr. p. 151 Hess. lib. I v. 170 E. S. fr. 30
(v. p. 28) Ilbg., ann. inc. sed. fr. II p. 66 coll. p. XXXIV Vahl. (ὁ πάτερ ἡμέτερος
Κρονίδης affert Apollonius l. l. III 9 p. 220, 5 Bk.) 20 saturne ROD 21 Euandrie]
r euandrię RD o euandrię N illi et telamonie L Telamonie] r telamonie
nae RDN quamvis] om. OL cū S quamvis quantum] quantum D uel quamvis
d 22 naturam rerum L o suę filię Rr et om. MO 23 euandriae Rr
Euandria] r euandri RS 24 tamen in mg. add. L 25 Apollon. de synt.
III 9 p. 220, 12 Bk. σφέτερε] sup. lin. add. d σφέτερε N σφέτερε L 26 pos-
set MODNS dici in usu] dicimus O inueniatur Rr ἐν τῷ περὶ συντάξεως]
add. d

περὶ συντάξεως tertio clarius tractat. secundae autem personae, ut supra dictum est, derivativum ideo non potest habere vocativum, quia necesse est genetivum primitivi in eo intellegi in possessore ipso, ad quem loquimur, et vocativum in possessione, sed possessio secundae personae necessario vel ad primam vel ad tertiam personam refertur, quae naturaliter carent vocativo: 'tuus filius sum' vel 'tuus filius est ille'. et quamvis figurate, ut supra dictum est, dicam 'tu ipse tuus es et dominus et servus', tamen vocativum non invenies nec figurate in hoc pronomine prolatum, ut eundem et possessorem et possessionem in una eademque persona videatur aliquis affari dicendo 'tue', quomodo apud Graecos 'σέ' 10
203 ἀπὸ τοῦ 'σός', teste eodem Apollonio. quemadmodum igitur nomina tertiae sunt personae, sic etiam possessiva pronomina, quamvis quantum ad personas possidentium finita sint et primae et secundae et tertiae, tamen quantum ad possessiones ipsas tertiae sunt personae, nisi substantivis vel vocativis adiungantur verbis, sicut et nomina: 'meus es filius, 15 meus vocatur servus; tuus nominor parens, tuus est pater; suus illius sum filius, suus illius es filius, suus illius est filius'.

Pronomen 'ipse' tribus aptissime, ut supra diximus, coniungitur personis. itaque Apollonius ἐπιταγματικόν hoc vocat, id est appositivum, quod aliis pronominibus apponitur, ut 'ipse ego' vel 'ego ipse', 20
204 'tu ipse', 'ille ipse'. et quamvis inveniantur etiam alia pronomina figurate sic coniuncta per diversas personas, ut 'ego ille, tu ille, hic ille' - ut Virgilius:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena
Carmen.

idem in I Aeneidis:

Tune ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae.

Te|rentius in Andria:

Hic est ille, ne te credas Davum ludere .,

1 ΠΕΡΥ *L* CINTAEΩC *RM* et ex CINTAEOC *corr.* *L* CINTAEΩ *N* tertio libro
rd tractat] r tectat *R* 3 'primitivi' genitium *L* in eo] *om.* *M* ideo *L* in
possessore *Dd* possessore *N* 5 refertur personam *N* 6 vel *om.* *S* 7 'tuus es
' tu ipse *S* tuus] tu *M* 8 figuratē *N* 10 tuq̄ *NS* o tuq̄ n tie *M* quomodo
nec apud *N* ω CE (*M*) σέ ἀπὸ τοῦ σός] *om.* *D*, in *mg.* *add.* *d.* 11 v. *Apol-*
lon. de *synt.* III 9 p. 220, 14 *sqq.* *Bk.* τὰ γὰρ ἐπὶ δευτέρου προσώπου οὐ μόνον
ἡ χοῆσις κατέλειπεν, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος ἀδυνατεῖ συνέχειν Quemadmodum *NL*
12 tertiae sunt personae] r tertie sunt persona *R* sunt *sup.* *lin.* *add.* *S*
om. *O* pronomina quae quamvis *N* 13 sunt *MODSL* 14 possessiones] r
possessionis *R* 15 uocaris *N* 16 nominatur *R* 17 suus illius es filius suus
illius est filius in *mg.* *add.* *l* est *sup.* *lin.* *add.* *r* 18 tribus aptissime] *ex*
corr. *r* ut supra diximus aptissime (supra *sup.* *lin.* *add.*) *L* diximus] dictum
est *S* 19 Apollonius] v. § 144 appollonius *L* appollonius *R* epitagmaticon
RDNS epitagmaticon *L* est *om.* *L* 20 quod alius *R* ut ipse — invenian-
tur *om.* *O* 21 ille ipse *om.* *M* 22 *Verg. Aen.* in *lib.* *dett.* initium v. *lib.* XII
§ 11 24 quondam] r eondam *R* modulatus *R* 26 *Verg. Aen.* I 617
27 eneas *DN* enqas *S* Anchisae] s anchise *MN* annosq̄ *S* 28 terrentius *MI*.
Ter. Andr. III 4, 48 29 Hic exiat in *Ter. Bemb.*, qui ab hoc versu inc., vell.
lac. hausta sunt ne] non *Ter. Bas.* te] ex iterato ille *corr.* *S*

p. 1114 — 16 P.

p. 104. 105 K.

non tamen, quomodo 'ipse' sine alio pronomine possunt primae et secundae personae verbis adiungi, ut 'ipse facio, ipse facis'. Virgilius in II; quaeque ipse miserrima vidi.

idem in bucolicon:

5 Cum faciam vitulam pro frugibus, ipse venito.
alias autem || voces tertiae pronominum personae per se sic verbis primae 205
et secundae personae non possumus copulare. nemo enim dicit 'ille facio' et 'ille facis', nisi addas et pronomina primam et secundam demonstrantia personam, ut Cicero invectivarum II: hic ego vehemens
10 ille consul, qui verbo cives in exilium eicio, quaesivi a Catilina. sed 'ille ego' vel 'ille tu' cum dicimus, relationem significamus antecedentis cognitionis, 'ipse ego' vero discretionem, id est 'ipse ego per me et non alius'.

Hoc autem appositivum pronomen, id est 'ipse', quamvis et imperativo
15 societur - dicimus enim 'ipse facis' et 'ipse fac' -, non habet tamen vocativum. nullum enim pronomen potest habere vocativum, ut diximus, nisi 206
primitivum secundae personae, ad quod dirigitur sermo, et derivativum primae, quando coniungitur primitivo secundae vel voce vel intellectu, ut 'o mea tu' et 'o noster Chremes'. praeterea vocativus substantivo vel
20 vocativo verbo per se non coniungitur, sed nominativus. nemo enim dicit 'docte es, clare vocaris, Virgili diceris', sed 'doctus es, clarus vocaris, Virgilius diceris'. 'ipse' ergo nisi nominativi vice nominis fungi non potest. nihil | autem mirum secundae personae nominativo imperativum adiungi, cum et tertiae personae, quae prorsus vocativum non habet, adiun-
25 gantur imperativa, ut 'faciat' et 'facito ille', 'faciant' et 'faciunto illi'. illud quoque sciendum, || quod vocativis frequenter utimur sine verbis secundae personae, ut 'miror te Virgili, intellego te Homere', nominativos vero nisi per ellipsin numquam sine verbis proferimus eiusdem personae, ut 'bonus es, Apollonius nominaris'.

30 Omnia autem pronomina, quae vocari possunt, similem habent nominativo vocativum excepto 'mi' pro 'mee'. nec mirum, cum etiam no-

2 verbis] r uerbū R Verg. Aen. II 5 II en S 3 Queque N 4 Verg. ecl. 3, 77 cf. lib. VIII § 68 bucolico NSO buco L 6 personae om. S
per se personae O 9 Cic. in Catil. or. II 6, 12 hinc Cic. Salisb. S. Petri 10
consul ille Cic. Tegerms. cuius Cic. cod. Med. (Lag. 62) et Lag. 9 quesivi D
catilena L 11 sed] r s& R 12 ego ipse M per me non per alium.
Hoc N 14 adpositivum D 15 societur N societur D 18 coniungitur] d coniunguntur D
secundae uoce uel N Ter. eun. III 3, 22 mea tu cf. lib. XII § 10 19 o mea tu] r omoato R Ter. Andr. V 2, 5 cf. lib. XII l. c. et om. O o om. RMN add.
r nrt D cremes OD chreme S 20 vocativo verbo] r nocauerbo R 21
docte es sup. lin. add. d 22 nisi om. OS nominis] uel pronominis M 23
Nichil N 24 adiungantur] d adiunguntur D 25 impati N faciat et] r faciat R
faciant] d faciat D et faciant MNSL illi] illo S 28 ellipsin] r in ras., d ellipsin D eclipsin NL eclipsin S eclipsim (MO) sine verbis] r sine bis R
personae
proferrimus M eiusdem secunde ut Rr 29 appollonius L 30 nomina-
tivo vocativum] r nominativum uocativo R rel. 31 meq D

mina pleraque apud Latinos, ut diximus, eosdem habent nominativos et vocativos. Atticis quoque mos est nominativos pro vocativis proferre. Homerus:

Ἡέλιός θ' ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις.

quem secutus Virgilius in VIII:

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum
fluvius pro 'fluvie' dixit, et Lucanus in II:

Degenero populus, vix saecula longa decorum

Sic meruisse viris,

208 pro 'popule'. Macedones autem et Thessali e contrario vocativos solebant pro nominativis proferre. Homerus:

Αὐτὰρ ὃ αὐτὲς Θύεσσ' Ἀγαμέμνονι δῶκε φορῆναι.

hic vocativus est pro nominativo: Θύεσσα dixit pro Θυέστῃς. unde Romani frequentissime huiusmodi nomina, et maxime appellativa per vocativum Graecum etiam pro nominativo suo proferunt: 'sophista, citharista, poeta, Scythia, Sarmata, Sosia'. Persius tamen indubitanter | vocativum pro nominativo posuit:

Censoremve tuum vel quod trabeate salutas?

trabeate pro 'trabeatus'. et Horatius:

macte

20

Virtute esto

pro 'mactus virtute'. | ||

2 vocativis] r vocativus R proferre] r prosterre R Hom. II. III 277
4 Ἡέλιός θ' — ἐπακούεις] om. D Gr. Sd; al. m. in mg. add. Gr. ΗΑΙΟC ΤΟC ΠΑΝΤΑ
ΕΦΟΡΑC ΚΑΙ ΠΑΝΤΕ ΕΠΑΚΟΥΕΙC in D ΗΕΑΙ ΟCΠΑΝΤ ΕΦΟΡΑC ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΕΠΑΚΟΥΕΙC L passim
corr. ab l. ΝΕΑΙΟCΙ r θ' ὅς] TOC RN ITANTAE. ΦΥΡΑC N TIANΤΑΕΦΟΡΑC R ΠΑΝΤΑ
ITA. CONEIC N 5 secutus ē N Verg. Aen. VIII 77 7 fluviae RrM Lus. Phars. II
116sq. cf. lib. VII § 22 8 Degenero populus L secula libri longa L 10 macedo-
nes L thessalli M thessali L; cf. Sturzium de dial. Mac. et Alex. p. 28 adn. 5 Ahren-
sium de dial. Aeol. p. 221 contrarios Rr 11 Hom. II. II 107 12 Αὐτὰρ —
φορῆναι] om. D Gr. Sd ΑΥΤΑΡΟ ΤΑΥΤΕ ΘΥΕCΤΑ ΑΓΑΜΕΜΑΙΟΝΙ ΔΟΚΕ ΦΟΡΕΝΕΝ al. m. in
D ΑΙΤΑΡ R ὃ αὐτὲς Θύεσσ'] Homerus et sic Apollonius utroque l. cum maxime
laudando, (O) ΟΤΑΥΤΕ ΘΥΕCΤΑ L ΟΤΑΥΤΕ ΘΕCΤΑ M ΟΤΑΥΤΕΠΕCΤΑ N ΟΤΑΥΤΕΘΥΕCΤΑ R
(an ὃ γ' αὐτὲς Θύεσσα?) ΑΤΑΜΕΜΝΟΝΙ N δῶκε] ex v. 105 desumpsit Priscia-
nus; h. l. λέιπε Homerus et sic (v. l. λίπε) Apollon. de synt. I 17 p. 46, 6 Bk.; eo
vero Apollonii l., unde noster desumptus est III 7 p. 214, 8 Bk. in Ἀγαμέμνονι desi-
nit hic versus; αἰκε N ΔΑΚΕ (ΔΔ add. l) Ll ΦΟΡΗΝΑΙΕΝ MN ΦΟΡΕΝΑΙΕΝ L ΦΩΡΗΝ-
ΑΕΝ R 13 Θύεσσα — Θυέστῃς] om. D pro om. S ΘΥΕCΤΕC N ΟΥΝCΤΕC R
ΟΥΤΗCΤΕC r ΘΥΕCΤΕC L 14 maximoē M 15 sophista D sophicista M cytha-
rista DN cytarista R 16 scitha RL scyta D sosya R Pers. sat. 3, 29
tamen etiam N 18 Censoreme] r et sic etiam lib. XVIII § 3 libri tantum non om-
nes cum Pers. Montepess. alt. Leid. al. Consensoreme R Censoreme (M) et sic. lib.
XVIII l. l. L cum codd. nonnullis Krehlii censorūe M lib. XVIII l. l. censoremque
Pers. Montepess. pr. Vat. trabeate] r et sic etiam Pers. Vat. cum rell. ex corr.
thrabeata R trabeat Pers. Vat. m. pr. salutas] r salutos (o?) R 19 trabeatae R
trabeate dixit pro (O) Horatius] r oratius RN Hor. serm. I 2, 31 sq.

ARTIS PRISCIANI V D GRAMMATICI CAESARIENSIS DOCTORIS VRB ROMAE CONSTANTINOPOLI-
TANAE LIBER XVII DE CONSTRUCTIONE EXPLICITVS FELICITER FL THEODORVS DIONISII V. D.

MEMORIALIS SACRI SCRINII. EPISTVLARVM ET ADIVTOR. V. M. QVAESTORIS. SACRI PALATII. SCRIPSI MANV MEA IN VRBE ROMA. CONSTANTINOPOLI TERTIO KL IVNIAS MAVORTIO. V. C. CONSVLE IMPERANTIBVS IVSTINO ET IVSTINIANO. PP. AVGG. INCIP LIB. XVIII. DE CONSTRUCTIONE. R ARTIS PRISCIANI V. D. GRAMMATICI CAESARIENSIS. DOCTORIS VRBIS ROMAE CONSTANTINOPOLITANE LI. XVII DE CONSTRUCTIONE EXPLICITVS FELICIT FL THEODORVS DIONISII V. D. MEMORIAL SACRI SCRINII EPLARVM. ET ADIVTOR MAGNI VIRI QVESTORIS SACRI PALATII. SCRIPSI MANV MEA IN VRBE ROMA CONSTANTINOPOLI. III KL IVN. MAVORTIO. V. CL. CONSVLE IMPERANTIBVS IVSTINO ET IVSTINIANO PP. (PP in ras. quattuor fere lit.) INCIPIT XVIII DE CONSTRUCTIONE spat. a D rel. inscr. d ARTIS PRISCIANI VIRI DISERTISSIMI GRAMMATICI CAESARIENSIS DOCTORIS. VRBIS ROMAE CONSTANTINOPOLITANE LI. XVII. Q. E PM DE CONSTRUCTIONE FELICIT EXPLICIT. E; FL THEODORVS DYONISII V. D. MEMORIALIS SACRI SCRINII EPLARV ET ADIVTOR V. M. QVAESTORIS SACRI PALATII SCRIPSI MANV MEA IN VRBE ROMA CONSTANT II. KL IVNII. MAVORTIO V. C. IMPERANT: IVSTINO ET IVSTINIANO AVGVSTIS. INCIP LIB. XVIII. DE CONSTRUCTIONE LOCVTIONIS S Artis prisciani viri disertissimi Grammatici Caesariensis doctoris Rome constantinopolitane li. XVII. De constructione Exple. Incip. li. XVIII. De constructione. Theodorus Dionisio. u D. Memoriai Sacri scrinii epistolaris. Et adiutor u M Questoris sacris palatii. Scripsi mauu mea in urbe Roma constantinopoli. III. kl. iun. mauortio u consule imperantibus iustino et iustiniano pp. aug. N Artis prisciani li. XVII de constructione explicitus. Amen feliciter. Incipit XVIII de constructione L Incipit liber octauus decimus de constructionu M breui spat. rel. subscr. et inscr. om. O

LIBER OCTAVVS DECIMVS.

p. 1117. 18 P.

p. 107. 108 K.

DE CONSTRUCTIONE.

I 1 In superiore libro de articularium dictionum et pronominum tractantes constructionibus, necessario plurima etiam de nominis et verbi constructionibus, sine quibus illa orationem perfectam complere nequeunt, diximus, quippe quae ex maxima parte communes eis sunt cum illis. in hoc quoque de nominibus et verbis praecipue, quamvis et de ceteris partibus, cum eis etiam plurima inveniuntur communia, exponemus. ergo minime mireris, si eadem exempla constructionum repetantur, cum in plerisque consimiles sint supra dictorum et dicendorum rationes.

Singulorum igitur casuum per ordinem constructiones videamus. 10

- 2 Nominativus et vocativus absoluti sunt, id est per unam personam intransitive possunt | proferri, ut 'ego Priscianus ambulo, tu Plato philosopharis, Aristoteles disputat'. et si substantivis verbis vel vocativis iungantur primae et secundae personae, non egent pronominibus, quippe essentiam sui vel nominationem significantes, ut 'homo sum, Cicero nominor'; sin aliis consociantur verbis, tunc necessario adiunguntur pronominibus, ut ipsius essentiae praesentis demonstratione transeant a tertia persona connexionem pronominum ad primam vel secundam, ut 'ego Priscianus scribo, tu Apollonius' - vel 'Apolloni' - 'scribis' et sciendum, quod vocativus non eget pronomine, quippe cum secundam sua voce finiat personam - ut 'Apolloni legis' vel 'lege, Terenti scribis' vel 'scribe'. 20
- 3 Virgilius in X:

vigilasne deum gens?

Aenea vigila.

2 superiori (MO) 4 perfectam orationem OS nequeunt cōplere N nequeant D 5 quae et maxima ex parte r sunt eis L sint D 6 de nominibus om. R add. r et ceteris r 7 cōmunia R 8 constructione Dd 9 supradictarum Rr 10 per ordinem — absoluti sunt om. D add. d 11 personam om. D add. d 12 proferri] r proferre R pscianus L phylosopharis D 13 aristotelis ML 15 sui sup. lin. add. d 17 transeant ex transeat corr. D 18 connexionem (MO) cū connexionem d uel ad secundam N pscianus L 19 apollonius r appolonius R vel Apolloni] om. N uel apollini L 20 pronomine D 21 appolloni D lege ex legat corr. S terrentius D 22 Verg. Aen. X 228 sq. 24 vigila sup. lin. add. N

p. 1118. 19 P.

p. 108. 109 K.

Persius:

Censoremve tuum vel quod trabeate salutas? —, quamvis ad perfectam significationem bene additur indicativo verbo 'tu' nominativus. si vero tollamus pronomina ab hac constructione, quae nominativo construitur, dicendo 'Priscianus scribo, Apollonius scribis', soloecismum facimus. nam nomina per se et participia absque vocativo casu tertiae sunt personae. quomodo ergo non dicimus 'ille lego' vel 'ille legis', sic non dicimus 'Priscianus lego' nec 'Apollonius legis'; quomodo autem 'ille ego lego' et 'tu ille legis' recte dicitur, sic 'Priscianus ego lego' et 'tu Apollonius legis' vel 'Apolloni'. licet enim et nominativum et vocativum nominis secundis adiungere pro|nominum personis. Virgilius:

Ille ego, qui quondam gracili modulatus avena
Carmen.

15 Horatius in I sermonum:

Tune Syri, Damae aut Dionysi filius audes?

Virgilius in I Aeneidos:

Tune ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae?

et sciendum, quod has quidem constructiones, quae per nominativum ab-
solvuntur, stoici ἀξιώματα vel συμβάματα, id est dignitates vel congrui-
tates, vocabant — ut 'ego Priscianus scribo, Apollonius ambulat, Plato
philosophatur' —, illas vero, quibus transitiones ab alia ad aliam fiunt per-
sonam, in quibus necesse est cum nominativo etiam obliquum aliquem ca-
sum proferri, παρασυνβάματα dicebant, hoc est mi|nus quam congruitates,
ut 'Cicero servat patriam', quando vero ex duobus obliquis constructio
fit, ἀσύμβαμα, id est incongruitatem, dicebant, ut 'placet mihi venire ad
te', sive nominibus ipsis tamen seu verbis hoc exigentibus.

1 Pers. sat. 3, 29 cf. lib. XVII § 208 2 censorūe M censoremne L, Kreh-
lii Erl., Lips. AB 5 hac] ac sup. lin. N quae ex nominatio d 5 pscia-
nus L appollonius d soloecismum] r solecismum R solocismum L 6 per
sq N 7 uel legis ille N 8 pscianus L 9 dicimus N pscianus N 10
lego sup. lin. add. L appollonius D uel appolloni D uel apollini L uel tu
apolloni N enim nominativum O 12 ut uirgilius S Verg. Aen. in lib. dett.
I 1 sq. cf. lib. XII § 11 13 condam D 15 Hor. serm. I 6, 38 16 siri D
syridamae L cum codd. aliquot Hor. dame DN dameae M dyonisi DS dio-
nisi RMN dionisi* (i) L filius] d fili D 17 Verg. Aen. I 617 aeneidis ML
aeneid' D qneid S 18 qneas S Dardanio] r dardani R anchise MDN
post Anchisae initium versus Vergiliani sq. 618 alma uenus add. r 19 has] d as
D 20 stoici] cf. Schmidtius stoicorum gramm. p. 57. 64 cum adnot. 91 p. 64 sqq.
ΑΣΙΩΜΑΤΑ S ΣΙΩΜΑΤΑ N ΑΣΙΩΜΑΤΑ L ἀξιώματα vel συμβάματα] om. D ΑΣΙ-
ΜΑΤΑ (in ΑΣΙΩΜΑΤΑ al. m. corr.) uel CYMBAMATA in mg. add. d congruetates M
21 pscianus L appollonius D Plato] (M) Lips. AB Krehlii, Krehlius cf. § 2
cato rell. 22 Illas ex Illa corr. S 23 obliquum] d obliquem D 24 proferri,
παρασυνβάματα] om. D in mg. add. d ΠΑΡΑΣΥΜΒΑΜΑΤΑ N ΠΑΡΑΚΥΜΒΑΜΑΤΑ S
dicebant *** hoc est (id ÷ ?) L 25 ut Cicero servat patriam] om. RDS, in mg.
add. L; nam hoc exemplum ab aliis intatum est pro alio quodam, quod periit, an ab
aliis omissum, quia 'obliquum aliquem casum' non videbatur continere? at v. modo
proxime sqq. et § 7sq. obliquis L 26 ἀσύμβαμα] in mg. add. d ΑΣΥΜΒΑΜΑ N ΑΣΥΜ-
βάματα (M) incongruitates (M) michi N 27 tamen] tantum (O Lips. A

p. 1119. 20 P.

p. 109. 10 K.

Nominibus quidem exigentibus obliquos necesse est substantivum verbum vel participium consequi, ut 'filius Herculis sum' vel 'filius Herculis esse dicor' et 'commodus duci sum' et 'commodus duci esse videor; bonus sum animam' et 'bonus esse animam intellegor; fortis sum virtute' et 'fortis esse virtute appareo'. est autem quando per ellipsin verbi vel participii substantivi huiuscemodi casuum (id est nominativi cum obliquis) constructio soleat proferri, ut 'filius Pelei Achilles multos interfecit Troianos', — subauditur enim participium verbi substantivi | 'ens', quod in usu nunc nobis non est, pro quo possumus 'qui est' vel 'qui fuit Pelei filius' dicere vel subaudire.

Similiter aliis casibus nominativum consequentibus vel supra dictum participium vel quae pro eo accipiuntur subaudire necesse est ad nominativum: 'commodus mihi amicus proficiscitur' id est 'qui mihi est commodus amicus'; 'honestus faciem vir cernitur' hoc est 'qui est honestus faciem'; 'celer pedibus currit homo' subauditur 'qui est'.

Et haec quidem ipsorum nominum exigente natura sic variantur casibus, quibus licet vel pronomina vel participia per eosdem casus coniungere, ut 'ille filius Pelei Achilles bellans multos interfecit Troianos' et 'ille filius Pelei florentis virtute filius Achilles fuit'.

Idem licet per omnes casus facere: eosdem enim obliquos casus, quos sibi adiungit nominativus, potest etiam flexus idem habere, sed non tamen eadem constructione verborum. nam ad alias transeunt verba personas, quippe nominativum desiderantia, ut 'filii Pelei fuit victoria Graiorum; filio Pelei cessit Hector; filium Pelei timuit Troia; filio Pelei floruit Graecia'. et haec quantum ad naturam ipsorum inter se nominum per varios casus construendorum. ||

Verba quoque transitiva similiter variis solent casibus coniungi, ut 'miles eget imperatoris; Aeneas praemia donat Euryalo; Plato erudit Aristotelen; Cicero potitur laude'. quomodo autem nominativus obliquis apte possit construi, quantum ratione potui comprehendere docebo, quos tamen etiam flexus sibi defendit, ut 'Aeneas rex Troianorum; Aeneae

Krehlii edd. ante *Krehlium* in *Guelph. Krehlii*, om. codd. aliquot *Krehlii*, *Krehlius*

1 quidem exigentibus] l quidem L quidem exigentibus D 2 consequi ex sequi corr. L vel] et L Herculis] d ereulis D 4 animam esse N 7 solent N achilles L achilles bellans multos ex § sq. S 8 ens pro existens quod M 9 nobiscum non L qui est ex quidem corr. S 12 subaudiri d 14 qui honestus est faciem O qui honestus faciem D qui est honestus per faciem d 15 occurrit M 16 haec nomina quidem M haec quidem constructiones O? quidem quidem Rr 17 quibus add. d 18 ut est ille N achilles L 10

achilles L 21 flexus] d fletus D tamen in eadem ON 24 cessit] sic D uictus est sup. lin. add. d haector RMDN 27 solent variis N 28 eneeas S eneeas N donat ex donet corr. D euryalo N aristotelem OSLrd aristotile DN

29 nominativus] r nominativus R 30 comprehendere O post docebo: de constructione nominativi ad obliquos casus (casus om. N) lemma sc. loco suo motum add. libri (de O nil adnotatum invenio): haec una cum sqq. a quos — casus quoque del. d 31 defendit casus nominum ut Rr eneeas S eneeas S

p. 1120. 21 P.

p. 110—12 K.

regis Troianorum; Aeneae regi Troianorum'; sic per reliquos casus quoque.

Nominativus igitur [casus nominum] genetivo adiungitur, quando possessio aliqua et possessor significatur. et nominativo quidem possessionem, genetivo autem possessorem proferimus, ut 'Hector filius Priami; Davus servus Simonis; Aeneas rex Troianorum; Patroclus amicus Achillis; patronus Verris Hortensius'. quae sic interpretatur, ut, adiuncto verbo possessionem significante, possessio quidem mutet nominativum in accusativum, possessor vero genetivum in nominativum, verbi huius natura hoc exigente, ut intransitive quidem nominativum, transitive vero accusativum exigat; 'quid est enim Hector filius Priami?' interpretantes dicimus: 'hoc est 'Hectorem filium Priamus possidet' vel 'habet', 'patronus Verris Hortensius est?' id est 'patronus Verres Hortensium possidet'. licet tamen haec eadem, cum substantivo verbo adiungantur, tam genetivo quam dativo conectere, ut 'filius Priami' et 'Priamo fuit Hector' et 'Davus servus Simonis' et 'Simoni' et 'Patroclus amicus Achillis' et 'Achilli'; similiter 'comes, socius, affinis, cognatus, vicinus, propinquus' et similia, id est omnia ad possessionem pertinentia. Virgilius in VII:

Est mihi nata, viro gentis quam iungere nostrae
pro 'possideo natam'. sed magis dativo quasi ad ignorantes utimur, ut in supra dicto versu. nam ad scientes, esse natam, nomen autem proprium ignorantes, dixisset 'mea' vel 'mei nata, Lavinia est', subdistinctione posita post 'natam'; contra autem nomine quidem cognito, ignorata vero cuius esset nata, dixisset 'Lavinia, mea nata est', post 'Laviniam' subdistinguendo, ut Virgilius in bucolico:

Si nescis, meus ille caper fuit

ad scientem caprum, || nescientem autem eius possessorem dixit. | idem in eodem:

• Est mihi namque domi pater, est iniusta noverca

1 regis *ex rex corr. D* enee *S* Aeneae regi Troianorum *om. OD* per
om. M obliquos *L* 2 quoque casus *N* 3 casus nominum *post igitur add. r*
rell. 5 haector *RMDS* 6 symonis *D* aeneas *S* patroclus *L* achil-
lis *L* 7 hortentius *L* interpretatur *ex* interpretantur *corr. D* ut *N* 9 vero]
autem *S* 11 haector *RDS* interpretantes *S* 12 haectorem *RD* Verris] *r*
ueris *R* Hortensius est] *d* hortentius est *L* hortensius *D* 13 Verres Hortensium]
d uerrensormentisium *D* DE CONSTRUCTIONE OBLIQUOR. AD NOATM. *inscr. N* tamen *sup.*
lin. add. r 14 eadem] *r* eadem *R* verbo *sup. lin. add. N* adiungantur] *r*
adiungatur *RML* 15 connectere (*O*) haector *RMDN* symonis *D* 16 sy-
monii *N* patroclus *L* achilis *L* achili *L* 17 affinis] *r* adfinis *R* 18
ut uirgilius (*M*) *Verg. Aen. VII 268* 18 .a. post viro *sup. lin. add. S*
genti *D* quam] *sic etiam Verg. Fr. qua Rom.* nostrae *om. L* 20 dativo
om. S ut in] ut *d* in *d* 21 versu] usu *RDSL* 22 subdistinctione *R* 23
post nata *OD* ignorante *OD* 24 cuius] *r* cum *R* esset] est *N* subdistin-
gendo *L* 25 *Verg. ecl. 3, 23* 27 caprum] *sic etiam D* capram *d* nescien-
tem] ad nescientem (*M*) *Verg. ecl. 3, 33 (def. Med.)* 29 namque *L* in-
iusta *ex iniusta corr. Rom.*

12 ad nescientem, si sit pater. alio quoque sensu invenis dativos pro genitivis, ut Virgilius in X:

fusos cervix cui lactea crines

Accipit

pro 'cuius crines'. supra dictis vero ex contrario videntur illa proferri, ⁵ quae laudem vel vituperationem vel accidens aliquid ostendunt ab aliquo possideri. per nominativum enim possessorem in huiusmodi significationis structura, per genitivum vero possessionem proferimus in essentiae demonstratione, ut 'magnae virtutis vir', id est 'magnam virtutem habens'; 'egregiae pulchritudinis mulier', id est 'egregiam pulchritudinem habens'; ¹⁰ 'nimiae tenacitatis homo', id est 'nimiam tenacitatem habens'; 'extremae turpitudinis animal', id est 'extremam turpitudinem habens'; 'albi quidem coloris est cygnus, nigri vero corvus', id est 'album colorem cygnus habens, corvus nigrum'. et Graeci quidem in huiusmodi sensu genetivo tantum utuntur, Latini vero etiam ablativo frequentius, ut 'magna virtute ¹⁵ vir' pro 'magnam virtutem habens'; 'egregia pulchritudine mulier' pro 'egregiam pulchritudinem habens'. sic et similia. Terentius in Andria:

†video unam adolescentulam,

Forma ac voltu, Sosia,

Adeo modesto, adeo venusto, ut nihil supra. ²⁰

similiter quando consequentiam aliquam rerum per genitivum significant Graeci:

Ὅς τις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο

Σοὶ κόλλαις παρὰ νηυσὶ βαρεῖας χεῖρας ἐπόλσει.

1 genitivis] r genetiuios R 2 Verg. Aen. X 137 sq. 3 fusos Rr fusos
L cervix fusos Pal. crinis Med. Pal. 4 accipit L 5 post cuius crines: potest tamen hoc et (et om. r) περιποιητικὸν (sic π; περιποιητικά O περιποιητικά r p. υποθετικόν S) esse, id est adquisitivum, cui et (cui ad S) cuius pulchritudinem (cui, ad cuius similitudinem π). omnia enim, quae bonum aut malum aliquid adquirunt, dativo adiunguntur (adquiruntur S). Virgilius: immota manent tibi (v. Aen. I 257 sq. manent immota tuorum | Fata tibi) add. OS et in mg. r, edd. a usque ad Pulsch. cf. § 24 constructionibus post uero add. O ex N e (MO) illa nomina proferri O 6 accidens] ex corr. d accedens L accendens ni f. D aliquid] r aliqui R aliquod (DO) 7 huiusmodi M 8 in essentiae] In essentiae D οὐσίας (i. e. οὐσίας) in mg. d οσίας id est in essentiae N 9 magnae — virtutem habens h. l. om. et Vt ante magnae eraso post pulchritudinem habens collocat N 10 egregiae R egregiae(r) L egregiam pulchritudinem R 12 turpitudinis] pulchritudinis S id] hoc O turpitudinem] pulchritudinem S 13 cygnus MDSL cignus NO nigri ex nigro corr. M cygnus DSL cignus NO 14 coruus habens O coruus nero nigrum (R) 15 frequentius] rd frequentius utimur RDN utimur frequentius O 16 egregiae M Egregia R 17 egregiam M terrentius ML Ter. Andr. I 1, 91 sqq. forte unam aspicio adolescentulam | Forma. - Bona fortasse. - Et voltu, Sosia | Adeo etc. cf. infra § 29. 286 18 unam om. OL adolescentulam RDS aduliscentulam L 19 formam Rr hac D uultu RMDL Sosia] roseo M ad v. 93 cf. lib. XIII § 15 20 adeo modesto om. S nichil N 21 rerum] d rex D Graeci ut homerus OSI Hom. II. I 88 sq. 22 Ὅς τις — ἐπόλσει] om. D gr. Sd ΕΜΕΙ N ζῶντος] I ζῶντος N τιῶντος L ἐπὶ χθονὶ] ΕΜΧΕΟΝ M ΔΕΡΚΟΜΕΝΟΙΟ M ΔΕ.ΚΡΟΜΕΝΟΙΟ L 23 κόλλεις παρὰ νηυσὶ (O) Homerus κοιλαισιν. ΠΑΝΗΝΙ R ΚΟΛΑΙΤΙΤΑΡΑΝΗΤ N ΚΑΙΛΑΙC (in ΚΟΙΛΑΙC corr.) ΠΑΡΑΝΗΝΙ M ΚΟΙΛΑΙC (in ΚΟΙΛΑΙC corr.) ΠΑΡΑΝΗΝΙ L ΕΙΤΟΙΣΕΙ M ΕΙΤΟΥΣΕΙ N ἐποίει Hom. Ven.

p. 1121. 22 P.

p. 112. 13 K.

huiuscemodi sensum nos per ablativum proferimus: 'non me vivo et in terra videndo', id est 'dum ego vivo et in terra videor'; necesse est enim huiuscemodi structurae sive nomen seu participium prolatum verbo interpretari, 'dum' adverbio vel eandem || vim habentibus addito. Virgilius in VII:

non vobis rege Latino

Divitis uber agri Troiaeve opulentia deerit,
id est 'dum rex sum Latinus' vel 'donec Latinus regnat'. licet enim vel nominativum pro ablativo, et maxime nominum, cum verbo substantivo ponere vel verbum cognatum significationi ipsius nominis, ut 'me doctore florent Musae', id est 'dum ego doctor sum'. nam participia raro sic proferuntur, pro 'me docente' ut dicam 'dum ego docens sum', verbum vero cognatum significationi ipsius nominis, quod per ablativum profertur, ponimus, ut 'me doctore, dum ego doceo; illo imperatore, donec ille imperat; pietate manente, dum pietas manet; virtute florente, quoad virtus floret'.

Comparativa quoque et superlativa Graeci genetivo adiungunt, nos autem comparativa quidem ablativo, ut 'fortior Achilles Hectore', superlativa vero genetivo, ut:

fortissime gentis,

de quibus latius in libro tertio de nominis comparatione dicentes tractavimus.

Verbalia quoque in 'or' desinentia vel 'rix' transitiva, quae a verbis II 17 actum aliquem significantibus fiunt, genetivo iunguntur, ut 'amo illum, amator' et 'amatrix illius; doctor doctrix; munitor munitrix; lector lectrix; tonsor tonstrix; mirator miratrix'. Lucanus in VIII:

Impressit dentes Haemorrhoids aspera Tullo,
Magnanimo iuveni miratorique Catonis.

Similiter genetivo adiunguntur participialia plerumque vel participiorum

1 proferimus ut si quis dicat non O 3 huiuscemodi destructurę N structuram siue per nomen siue per participium prolatam O seu u participium M 4 adverbio] d adumbio D eandem] d eadem D Verg. Aen. VII 261 sq. cf. lib. V § 14. 80 5 VIII D VII aeneidos O 7 troiaenę D deerit] r derit Rm aderit M desit in ras. l 8 post Latinus vocc. vel donec Latinus om. O enim nominativum S 9 nominum] d nominativum OD 10 cognatum ex cognato corr. S 11 dum] cū M sum uel doceo. nam N sic] om. M pro se spscr. uel sic L proferuntur ut pro O 13 quod per ex per quod corr. S quod per — ponimus om. R in mg. add. r 14 imperatore floruit roma. donec O imperatore id donec L 15 quoad] d quod ad D, quod merum vitium videtur esse, id quod addo propter H. A. Kochium mus. phil. XIII 288 quoad usque O quo L 17 comparativa D cōpativa N 18 cōpativa N achiles L haectore RMD 20 Verg. Aen. I 96 fortissime r 21 tercio D cōpatione N 23 a] d ad D 24 ut ama L 25 lector lectrix munitor munitrix S letrix L 26 miratrix genitor genitrix. lucanus O Luc. Phars. VIII 806 sq. VIII S 27 Inpsit N cum Luc. Voss. B Impsit L hemorrhoids DNI haemorrhoids S hec morrhoids M hemorrhoids L Luc. Voss. B emorrois Voss. A 28 miratorique cantonis Dd 29 participialia] r participialia RL participialia nomina O pleruque L vel participiorum om. R sup. lin. add. r

p. 1122. 23 P.

p. 112. 14 K.

transitivorum absque tempore vim habentia (transitiva autem participia sunt, quae a transitivis verbis nascuntur, ut 'amo illum, amans illum; fido illi, fidens illi; invideo tibi, invidens tibi'), nisi sint passiva, id est futuri passivorum similia: tunc enim dativo vel ablativo adiunguntur, sicut et participia eiusdem formae [id est in 'dus' desinentia], ut 'amans illius', similiter 'abundans, sapiens, patiens, fidens'. Virgilius in II Aeneidos:

Obtulerat fidens animi atque in utrumque paratus.
similiter 'inops, praeceps'. Virgilius in III Aeneidos:

Saevit inops animi.

10

idem in VIII:

Et praeceps animi Tmarus et Ma||vortius Haemon.

similiter 'cupidus, rapidus, avidus' - Virgilius in VIII:

Ergo avidum pugnae dictis ac numine Phoebi

Ascanium prohibent -,

15

'fidus illius' - Virgilius in XII:

Praeterea regina tui fidissima dextra

Occidit ipsa sua -,

10 'doctus grammaticae, prodigus animae'. Horatius carminum I:

Regulum et Scauros animaeque magnae

20

Prodigum Paulum.

'abundans illius rei' nomen est, nam participium ablativo, quomodo et verbum eius, coniungitur. Virgilius in bucolico:

Quam dives pecoris nivei, quam lactis abundans.

Cicero pro Cluentio: mulier abundat audacia. idem pro Cor- 25

2 a om. *D* sup. lin. add. *d* 3 nisi si sint *r* sint om. *S* passiva] *ODN*
vel positiva sup. lin. *d* positiva *RML* possessiva vel passiva *S* 4 futuri *N*
Nunc enim *S* 5 eiusdem] *d* eius *D* 6 abundans in *mg.* add. *L* Verg. Aen.
II 61 aeneidis *MDL* aeneid *S* 8 obtulerat *N Med.* animo *Rom.* utrun-
que *L* 9 inops] *r* inops *RS* p̄ceps] *d* p̄ces *D* Verg. Aen. III 300 III *S*
Aeneidos om. *O* aeneidis *MDL* 10 seuit *DNS* inops *S* *Pal. Fr.* 11
Verg. Aen. VIII 685 VIII *O* 12 Tmarus] *d* marus *D Med.* timar' *N* timarys
M timarus *L* timaros *Rom.* hemon *DN* 13 rapidus avidus cupidus *L* Verg.
Aen. VIII 601 sq. 14 Ergo] *d* ego *D* pugne *S* ac] sic Verg. *Pal. et.* si
recte Ribbeckium intellexi, fort. in *vas. Rom. et Med.* phebi *S* 16 Virgilius]
Idem *O* Verg. Aen. XII 659 sq. (*def. Rom.*) 19 prodignus anime *M* Oratius
N Hor. *carm.* I 12, 37 sq. 1 carminum *O* 20 Regulum] *n* Regulos *N*
animaeque *DN* magne *S* 21 prodignum *M* prodigum poeno superante paul-
lum Hor. *Reginens.* prodigum paulum (vel paullum) superante poeno *codd. Hor. rell.*
cf. adnot. Bentleyi Paulum om. tres ex quattuor *codd. Prisc. a Bentleyo consultis,*
exhibent et Krehliani et mei omnes cf. adnot. Bentleyi ad Hor. l. I. 22 Habundans
S est om. *M* 23 eius] *d* ei *D* Verg. *ecl.* 2, 20 24 peccoris *S* 25
Cicero tamen pro *S* Cic. pro Cluentio 65, 184 abundat] sic etiam *codd. Cic.,*
praeter unum Laur. XLVIII 12, qui praebet abunda, et Arus. Mess. p. 209 Lind.
habundat R abundans Lips. A Krehlii, edd. omnes, idque et apud Prisc. tuebatur et
ipsi inde Ciceroni illaturus erat Spengelius allg. Schulzeitung 1831 II 59, 468: at par-
ticipio nec apud Prisc. opus est, qui 'participium' inquit 'ablativo, quomodo et
*verbum eius, coniungitur' audacia] *r* audacia R Cic. pro Corn. II fr. 9,*
*III 2, 453 Cic. ed. Orell. cf. Arus. Mess. l. supra l. pro] in *N**

p. 1123 P.

p. 114. 15 K.

nelio II: quis tam abundans copiis. similiter 'patiens', quando nomen est, genetivo sociatur - Lucanus in VIII: 21

Qua niger astriferis conectitur axibus aer,
Quodque patet terras inter lunaeque meatus, —
5 Semidei manes habitant, quos ignea virtus
Innocuos vita patientes aetheris imi
Fecit, — et aeternos animam col|legit in orbes.

Virgilius in II georgicon:

patientem vomeris unci —,

10 quando participium, accusativo, sicut et verbum ex quo venit, 'patior il- 20
lam rem, patiens illam rem'. Virgilius in III Aeneidis:

Haut impune quidem, nec talia passus Vlives.

'amans illius' Cicero pro Caelio: clarissimi ac fortissimi pa-
triaeque amantiissimi. Sallustius in Catilinario: alieni ap-
15 petens, sui profusus. et attende, quod voce passiva 'profusus', quia
magis actum significat, genetivo est coniunctum. similiter si dicam 'doc- 21
tus grammaticam', participium est, 'doceor' enim 'grammaticam' dicimus.
et necesse est, ut diximus, casum, quem verba sequuntur, etiam partici-
pia sequi. 'doctus grammaticae' nomen est, 'fugitans litium' nomen est;
20 nam 'fugitans lites' participium, dicimus enim 'fugito, fugitas lites'. Te-
rentius in Phormione:

Erus liberalis est et fugitans litium.

similiter 'praefectus urbis' nomen est, 'praefectus urbi' participium; ver-
bum enim dativo coniungitur 'praeficio tibi'. et postremo omnia, quae si-
25 milem habent significationem in 'or' desinentibus verbalibus transitivis,
genetivo solent iungi, ut 'dubius illius rei'; similiter 'anceps illius rei,
nescius, expers, doctus, peritus'. ||

1 habundans RD scopiis Rr paciens S 2 Luc. Phars. VIII 5 sqq.
3 Qua] ex quia corr. D ex sua Luc. Voss. B Quam L conectitur] sic etiam Voss.
AB connectitur RMODS 4 quodque D quique et quaque vv. ll. codd. Luc.
patens v. l. ap. Luc. luneque M luneque D luneq; (ne al. m. in ras.) Voss. B
6 vitae v. l. ap. Luc. aetheris D 7 et sup. lin. add. r 8 Verg. georg.
II 223 9 patientem S unci. Hoc quando S 10 participium est Sr accus-
satio, in mg. add. iungitur L accusatiuus iungitur. NS et om. (M) patior
illam rem om. L 11 paciens S patiens illam rem om. R add. r Verg. Aen.
III 628 (deficit Rom.) III in ras. n aeneidos OSL aeu N 12 Haut] Verg.
Med. aut RMNL haud ODS cum Pal. impune ODS Med passus L 13 Cic.
pro M. Caelio or. 14, 34 celio DNSr coelio (MO) claris R ac fortissimi
om. D sup. lin. add. d fortissimi viri patriaeque Cicero 14 Sall. Cat. 5, 4
catillinario L 15 adtende MN passiva om. S 18 secuntur N secuntur D
19 sequi. Igitur doctus N doctus] r doctis R grammaticae M post no-
men est sqq. — nomen est om. O litium] r licium R 20 participium est MODNS
fugito uel fugitas O terrentius ML Ter. Phorm. III 3, 18 22 erus M
herus (O) herus ex heros corr. N aerus l aeros ni f. L 23 partipium D 24
enim om. S praeficio tibi uel praeficior O pfitio tibi uel pfitior S praeficior tibi
Lr et postremo S similem ex similiter corr. L 25 desinentibus ex de-
sidentibus corr. L uerbialibus M uerbialibus RS 26 coniungi N rei pro du-
bitator. similiter OS 27 doctus, peritus] d peritus doctus OS doctus D

p. 1121 P.

p. 115. 16 K.

- 22 Similiter genetivo adiunguntur omnia, quae obtineri vel desiderari aliquid ostendunt vel contraria his. et obtineri quidem aliquid ostendunt 'dives, copiosus, opulentus, capax, tenax'. Virgilius in I Aeneidis: ditissimus agri

Phoenicum.

5

idem in II georgicon:

Dives opum variarum.

et quae | desiderari aliquid ostendunt: 'avarus illius rei, cupidus, avidus, studiosus', contra vero deesse aliquid significantia 'egenus, indigus, inops, pauper, vacuus'. Horatius in I sermonum:

10

horum

Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.

idem in II

Sic vacuum cerebri populum Phaeaca putavit.

- 23 Licet autem, ut dictum est, in omnibus possessionibus et pronomen 15 vel nomen possessivum pro genetivo primitivi et dativum pro eo ponere, ut 'Euandrius filius fuit Pallas' et 'Euandri filius' et 'Euandro filius fuit Pallas; Telamonius filius fuit Ajax' et 'Telamonis' et 'Telamoni filius Ajax; pater meus fuit Aristarchus' et 'pater mei' et 'pater mihi; cliens Tullianus fuit Roscius' et 'cliens Tullii' et 'Tullio fuit Roscius'.

20

Similiter omnia ad aliquid eandem constructionem servant. et haec enim possidentur. maxime autem quando ad gratiam vel utilitatem alicuius vel contra aliquid fieri volumus significare, dativis utimur. Lucanus in II:

urbi pater est urbiq[ue] maritus,

25

- 24 id est 'ad utilitatem urbis et pater fieri passus est et maritus'. similiter ergo possumus dicere 'fortis patriae sum' et 'multis fortior patriae sum' et 'omnium utilissimus patriae sum' et 'cunctorum piissimus patriae sum'. nam positivorum constructio etiam comparativis et superlativis servatur extra suam illorum constructionem, quam habent in comparando.

30

1 optineri RN obtineri aliquid ostendunt uel desiderari S 2 his quae obtineri aliquid (L) optineri RN 3 copiosius S Verg. Aen. I 343 sq. aeneidos OD en. N 5 phenicum L 6 Verg. georg. II 468 7 opus O 8 ut avarus (M) illius] d illi D 9 studiosus avidus (M) indigus] 1 indiga libri 10 Hor. serm. I 1, 78 sq. 12 ego semper N obtarim S optarem N cum aliqua parte codd. Hor. bonorum ex uerborum corr. N 13 post idem in II excidit aut Sive operum vacuo gratus conviva per imbrem (Hor. serm. II 2, 119) aut alius aliquis versus ex hoc libro petitus, tum Iuvenalis in V Iuv. sat. V 15, 23 tam vacui capitis populum Phaeaca putavit? cf. sat. 14, 57 extr. vacuumque cerebro, ad quem versum spectat § 31 14 populum] r pupulum R pheaca DSL Iuv. Pith. phoenica N 15 de pronominis et nomine possessivo in mg. inscr. d in nominibus omnibus L pronō... L 17 fuit filius pallas OS fuit Pallas om. D euandro filius filius fuit S 18 Telamoni filius] sic, filius in mg. add., L Ajax] fuit aiax MONd sicuti aiax D filius aiax S 19 mei et mei et pater meibi L michi S 20 tullii R et cliens tullio (O)r 21 omnia in mg. add. L ad aliquid dicta eandem MN 23 contra] d contraria D Luc. Phars. II 388 24 in XI L 28 piissimus patriae] piissimus patri L 20 possitiorum L

p. 1124. 25 P.

p. 116. 17 K.

Huiuscemodi autem constructiones, id est quae dativo adiunguntur tam nominum quam verborum, acquisitivas Graeci vocaverunt, id est περιποιητικός, quae nobis aliquid boni malive adquirunt, quorum pleraque a verbis derivantur vel generant verba suntque adiectiva, ut 'utilis tibi sum' vel 'inutilis'; 'commodus illi sum' vel 'incommodus'; | 'fidus', cuius tamen superlativum etiam genetivo adiunxit Virgilius || in XII:

Praeterea regina, tui fidissima, dextra
Occidit ipsa sua.

similiter 'damnosus, periculosus, carus, facilis, difficilis, quaestuosus, 25
10 vendibilis' et omnia similia, quae ferre aliquid commodi vel incommodi demonstrantur. quid est enim aliud 'utilis tibi sum' nisi 'utilitatem tibi ferens', 'calamitosus, calamitatem ferens'?

Et postremo omnia verbalia in 'lis' vel in 'dus' desinentia participiis futuris similia dativum asciscunt, ut 'mirabilis, legibilis, orabilis, amabilis
15 mihi est; penetrabilis' et 'penetralis, extricabilis, dicendus, amandus, docendus' et similia, 'docilis' et 'docibilis'. sed 'docilis' est qui facile docetur, 'docibilis' qui facile discitur, quomodo 'penetralis' qui in intimis est partibus, 'penetrabilis' qui facile penetratur.

Aequiperantia etiam quomodo et verba, quae Graeci ἰσοπαλῆ vocant,
20 et subiecta vel superposita, quae ἐπαναβεβηκότα, quae tamen et ipsa ad aliquid sunt dicta, de quibus iam diximus, 'subiecta' vero vel 'superposita' dicuntur, quod licet ea et subicere et praeponere, ut 'pater filii' vel 'filio est pater' et 'filius patris' vel 'patri est filius', similiter 'dominus: servus, 26
25 patronus' licet quovis ordine per utrumque casum proferre; 'similis' quoque et 'dissimilis, par: impar, aequus: iniquus, amicus: inimicus, comes: socius, affinis: cognatus, propinquus: vicinus, commilito: contubernalis'.

1 coniunguntur O iunguntur L 2 acquisitivus Nm acquisitivis M 3 id est om. ONL περιποιητικός D περιποιητικός S περιποιητικός idemque in mg. repetitum d περιποιητικός N περιποιητικός M περιποιητικός in περιποιητικός mut. L 3 malitiae R vel mali MN acquirunt N 4 dirimuntur RSL 5 illi] tibi S fidus illi cuius (M) 6 Verg. Aen. XII 659 sq. 7 praeterea DS 8 cecidit S 9 quaestuosus DNS 10 ferri ex fere corr. L 11 demonstrant r aliud D 12 calamitatem tibi ferens L 13 verbalia] r verbalia RS lis] is S 14 adiscunt MODLr asciscunt S adiscunt R orabilis om. N 15 michi N penetralis] ex penetrabilis corr. DN 16 docilis docibilis L sed docilis est] ex s& ** docibili est corr. D 17 discitur] discit O penetralis] ex penetrabilis corr. N 18 participibus D penetrabilis] r penetralis R et penetrabilis O 19 etiam del., in mg. tā genito quam datō add. r post etiam: genitivo vel dativo adiunguntur M tam genetivo (genitivo O) quam dativo OL tam gūto vel dativo iunguntur N quomodo] d quomo D Graeci sup. lin. add. n соπαλη R ισοπαλαι r ισοπααν S εναναν N 20 quae graeci επαναβεβηκοτα R επαναβηβηκοτα(π) S epanabebekota d εpanabebekota D επαναβεβηκοτα L εναναβηβηκοτα vocant N 21 iam om. M 22 praeponere] ex ponere corr. N 23 et vel filius DL et filius est Rr patris et patri N 24 tyrannus DNS herus ONS aerus L 25 licet enim ea quovis SL post proferre: vel quod ipsa possessio vel supra possessorem (vel superposita S) est, ut dominus pater, vel subiecta, ut filius. add. Sr 26 par et impar O equus L 27 solius D affinis amicus cognatus L

Terentius in eunucho:

Quid tibi ego plura dicam? domini †similis es.

Iuvenalis in II:

non similis tibi Cynthia.

Cicero pro M. Marcello: simillimum deo iudico. Lucanus in X:

Quem metuis, par huius erat. |

idem in VIII:

Par geminis Chiron et idem quod carcinos ardens
Scorpios.

10

- 27 Accusativo quoque nominativi adiunguntur figurate, quando, quod parti accidit, hoc toti redditur. et totum quidem per nominativum, pars autem per accusativum profertur, ut 'fortis dextram' pro 'fortem dextram habens; celer pedes' pro 'celeres pedes habens; sapiens animam' pro 'sapientem animam habens; albus colorem' pro 'al|bum colorem habens'. et in omnibus subaudiendum 'qui est', etiam si obliquentur, ut 'albi colorem equi' id est 'equi eius, qui est albi coloris; albo colorem equo; album colorem equum'. sic etiam per pluralia 'albi colorem equi oblatis sunt imperatori; alborum colorem equorum corpus fuit; albis colorem equis ve-
- 28 hitur; albos colorem equos iungit'. nam quicumque casus nominativo adiunguntur, etiam declinato construi possunt. Virgilius in I:

Nuda genu nodoque sinus collecta fluentes.

idem in VI:

lacerum crudeliter ora,

1 Terentius MDL Ter. eun. III 2, 43 2 quit D plura ego N
plura] multa Terentius et sia § 248 similis es] sic etiam Bemb. Bas. et R § 248
similes es M similis est libri plerique § 248 simiu's Fleckeisenus 8 Iuv. sat. II
6, 7 in II om. D 4 non] haut (aut Pith. et Thuan.) Iuvenalis chyntia Pith.
5 Cic. pro M. Marc. or. 3, 8 M.] sup. lin. add. r om. R rell. Luc.
Phars. X 382 7 par huius ex huius par corr. L erit Luc. Voss. B et Tigur.
in. 8 Luc. Phars. VIII 536, scorpis ex v. 533 accito pro initio v. 537 Humi-
dus Aegoceros VIII RNDL 9 chyron D carcius N carciuos d carciuos
parciuos M carciuos Luc. Voss. uterque 10 scorpis] ex scorpis corr. O scor-
pius S cum utroque Voss. v. 533 11 nominativ] r nominati R iunguntur L
12 toti] m titi M per] d pro D pars] d par D 13 dextram] r dextrac L
dextre R dexteram MS 14 sapiens — animam habens ante celer — pedes ha-
bens collocat N 16 ut — coloris notis ÷ ÷ induxit S albicolorem equi L
17 albo] r albi Rd albicolorem L equo] r equa (i?) R post equo: hoc est
equo qui est albo colore add. M id huic equo qui est albo colore ÷ S album]
albi d albicolorem L album colorem equum] om. R album colorem equum r
18 .sic om. D pluralia ex plurale+am(m) corr. R albi] abi S colorem]
r colorum R aequi O 19 corpus] magnum corpus OD corpus magnum NL
corpus fuit magnum M uenitur RMDN 20 iunguntur L 21 etiam cum de-
clinato d Virg. in VI. crudeliter — auribus. Idem in .I. Nuda — fluentes. Idem
in V S Verg. Aen. I 320 cf. lib. VII § 87 I aeneidos (O) 22 nudosque M
nudosque L sinus] sinu' i ex corr. l sinu ni f. L colecta D fluentes] sic
etiam omnes § 190, nisi quod fluentes N, et § 274 praeter r; fluentis rd cum libris Verg.
et sic libri lib. VII § 87 et r infra § 274 23 Verg. Aen. VI 495 sqq. 24
ora om. M

p. 1126. 27 P.

p. 115. 19 K.

Ora manusque ambas populataque tempora raptis
Auribus.

idem in V:

intentaque bracchia remis

5 Intenti.

Ablativus etiam coniungitur nominativo, quando per eum aliquid evenire demonstratur illi, qui per nominativum profertur, ut 'acutus oculis' id est 'per oculos; validus viribus' id est 'per vires; gloriosus laude' id est 'per laudem'. in hoc sensu Graeci quidem dativo, nos vero ablativo
10 utimur. et quod supra quoque ostendimus, quando haberi aliquid vel consequi per genetivum Graeci ostendunt, nos ablativo utimur, ut *μεγάλης ἀρετῆς ἀνὴρ* [id est 'magnam virtutem habens vir'], Latini 'magna virtute vir' dicunt; frequenter tamen et genetivo secundum Graecos in hoc sensu 29 utuntur, ut 'magnae virtutis vir'. Virgilius in I:

15 ditissimus | agri

Phoenicum.

idem:

Dives equum, dives pictai vestis et auri.

Sallustius in Iugurthino: homines veteris prosapiae, multarum
20 imaginum ac nullius stipendii. Terentius in Andria:

forte unam aspicio adulescentulam,

Forma ac vultu, Sosia,

Adeo modesto, adeo venusto,

hoc est 'virginem, quae habebat formam ac vultum modestum et venustum'.

25 similiter in consequentiae significatione illi genetivo, nos ablativo utimur 30 tantum, ut *ἐμοῦ ὁρῶντος τὸν παῖδα ἐνψας* id est 'dum ego video, puerum cecidisti', quod nos dicimus 'me vidente puerum cecidisti; Augusto imperatore Alexandria provincia facta est' id est 'cum Augustus erat imperator; Bruto defensore liberata est tyranno respublica' id est || 'cum defen-

1 ambas ex abbas corr. R 3 Verg. Aen. V 136 sq. 4 bracchia] R cum
libris Verg. lib. VIII § 9 l. cf. Lachmanni ad Lucr. VI 434 comm. brachia r rell.
remis ex ramis corr. N 6 ablativus ex ablativis corr. N 7 oculis L
8 oculos L laude hoc est O 10 habere DNS 11 genitium antanacleston
greci S *μεγάλης ἀρετῆς ἀνὴρ*] r MEFAAEC APETEC ANEP L et m. rec. in mg. D
MEFAAEC. APETEC ANIP N MATAAHC ANNP R MEPAANCAREEANHP D *passim* corr. a d
12 ἀρετῆς] om. O APHTHC S magnam virtutem habens] magnae virtutis M 14
Verg. Aen. I 343 sq. in I *eneidos* S *aeneidos* I O 16 phenicum S 17 idem]
idem *** D idem in VI O idem in XI N idem VII L qd in VII; S Verg. Aen.
VIII 26 18 aequum Rr 19 Sall. Iug. 85, 10 homines] sic etiam § 285. 293
hominis (MO) hominem Sallustius veteris prosapiae om. § 285 prosapie S
multarum] sic etiam Sall. Vat. 3864 aut multarum vel ac multarum libri Sall. plerique
20 imaginum] r imaginem R et nullius stipendi (al. stipendii) libri Sall.
terrentius ML Ter. Andr. I 1, 91 sqq. v. § 14 21 adolescentulam SL
22 sosia L o sosia n 24 quae] d que D habebat] r habet R vultu R mo-
destum ac modestum, similiter S 26 ut EMWPONTOC. TON ΠΑΙΔΑΝΤΥΦΕC S ut EMOYOP-
NOTOC. TONITA. ΙΑΙΔΕΤΥΦΕC N ὁρῶντος] d OPNWTOC M OPWTOC (N) D OPNWTOC r
OPONTOC L TON R ΠΑΙΔ MDr ETYΦEC RDI ΕΦOC ni f. ante corr. L id est]
Id N 27 cecidisti S cecidisti ex cecidisti corr. R 28 cum] dum N 29
tyranno D a tyranno MN

p. 1127 P.

p. 119. 20 K.

sor eius fuerat Brutus; Sulla victore perierunt Romani' pro 'cum victor fuerat Sulla'. in hoc autem sensu, ut ostendimus, non licet genetivo uti pro ablativo.

- 31 Illa quoque nomina, quae vim habent passivam, ablativo iunguntur: 'lassus labore, fessus cursu, cassus lumine', quod etiam participium potest esse. Virgilius in II Aeneidis:

Demisere neci, nunc cassum lumine lugent,
undecimo:

Cassa fraude parat;
'orbis prole, viduus pharetra'. Horatius in carminum libro I: 10
puerum minaci

Voce dum terret, viduus pharetra
Risit Apollo.

Iuvenalis libro III:

Dignus morte perit, cenet licet ostrea centum; 15
'vacuus cerebro, mente captus'. est tamen invenire in his quoque quaedam auctoritate veterum genetivis coniuncta. Virgilius libro XII:

Descendam magnorum haud umquam indignus avorum.

- 32 In comparationibus quoque ablativos ponimus pro genetivis, ut 'fortior Scipio Hannibale'. licet autem et nominativum cum nominativo interposita 'quam' comparere, ut 'fortior | Scipio quam Hannibal', et quod saepe superius docuimus, flexis quoque nominativis in obliquos casus eadem constructio obliquis quoque casibus servatur, ut 'fortioris Hectore Achillis maxima virtus fuit' et 'Scipionis quam Hannibalis mirabilis strenuitas erat'.

Necesse est autem omnia casualia eosdem casus in eadem structura servare, sive coniungantur, quod supra dictum est, nominibus sive pro eis sint posita. et pronomina quidem loco nominum etiam per se posita inveniuntur ideoque constructionem eorum sibi defendunt, ut 'gloriosus ego III 33 sum doctrina; laudabilis est ille fortitudine'; participia vero et cum no-

1 syll. RDMS silla NL cum syll. victor fuerat D 2 syll. RMS silla NL

autem om. O 5 ut lassus L cursus lumine N participium D 6 Verg. Aen. II 85 aeneidos (O) aenqidos D eñ. N 7 Dimisere N nici D cassum] r casum R post lugent: hic tamen nomen est add. r Tamen sine dubio nomen est (M) Hic tamen sine dubio nomen est. OS; lin. dimid. erasa in L in undecimo Sd in XI. NL Undecimo libro O post undecimo excidisse videtur Nullum cum victis certamen et aethere cassis (Aen. XI 104), tum Lucanus in V quod inseruit Krehlius Luc. Phars. V 130 9 post parat in D varia sequuntur de epactis et nugae quaedam curiales, tum ab Orbus in fronte novae pag. al. manus inc. 10 Hor. carm. I 10, 10 sqq. II. S 11 minace L 13 appollo L apallo N 14 Iuv. sat. III 8, 85 15 coenet (O) cenet, licet r licet cenet RL 16 vacuus cerebro spectat ad Iuv. sat. 14, 57 cf. § 22 cerebro ex cerebro corr. D invenire ex invenire corr. D 17 Verg. Aen. XII 649 18 descendam Med. haud] haut L ita ut Rom. numquam indignus Med. 19 pro ah L 20 Hannibale] d annibale (MO) D autem om. (M) 21 hannibal ex annibal corr. N annibal (O) 22 superius saepe S 23 achilis L 24 annibalis (MO) annibalis marabilis strenuitas D 25 eosdem] r easdem R 26 coniugantur N 27 nominum om. D add. d 29 vero] etiam (M)

p. 1127. 28 P.

p. 120. 21 K.

mine et cum pronomine et per se posita constructionem tam verbi neces-
sario sequuntur quam nominis, quia utrique cognata sunt. nominis, ut
'Cicero accusans vicit; Ciceronis accusantis oratio valuit; Ciceroni accu-
santi contigit gloria; Ciceronem accusantem timuit Catilina; o Cicero accu-
sans Catilinam patriam servasti; Cicerone accusante victus est Verres'.
et eas quidem constructiones ad similitudinem nominum habent participia;
verbi vero constructionem servant eius singula participia, ex quo nascun- 34
tur, et vel absolute dicuntur, hoc est intransitive, quomodo et verba, quae
non egent obliquis casibus, ut 'ambulo, sedeo, surgo: ambulans, sedens,
10 surgens', vel transitive, hoc est in diversas personas vel in se ipsas per
reciprocationem, id est sui passionem, quam Graeci *ἰδιονάθειαν* dicunt:
ut 'misereor tui' vel 'mei, miserens tui' vel 'mei; invideo tibi' vel 'mihi,
invidens tibi' vel 'mihi; video te' vel 'me, videns te' vel 'me; potior te'
vel 'me' et 'illo' vel 'illum' et 'tui' vel 'mei, potiens te' vel 'me' et 'illo'
15 vel 'illum' et 'tui' vel 'mei'.

Et attendendum, quod nominativus, qui verbo adiungitur, immobilis 35
casibus ipse manet et vel nullum vel eum solum assumit alterius casualis
obliquum, qui verbo construitur. nullum quidem, quando absolute dicitur
[id est intransitive], ut 'Terentius ambulat, Sallustius quiescit', obliquum
20 vero, quando transitive vel *ἰδιονάθειω*; [id est 'sui passive'], ut 'Caesar
vincit Pompeium; Cicero arguit Catilinam; pater indulget filio; | dominus
miseretur sui' et 'sui servi'. ille autem nominativus, qui obliquos exigente 36
ipsius nominis natura sibi asciscit, etiam per omnes, ut supra ostendimus,
casus declinatus, eandem constructionem casuum sibi defendit, ut 'victor
25 Pompeii Caesar interfectus est a Bruto; victoris Pompeii Caesaris filia fuit
Iulia; victori Pompeii Caesari cessit res publica; victorem Pompeii Caesa-
rem placavit Cicero; victor Pompeii Caesar clemens fuisti; victore Pompeii
Caesare Romana libertas perii'.

Sic et omnia casualia licet construere.

37

2 secuntur *N* utrique parti cognita *O* cognita *M* 3 Ciceronis *ex* Cice-
roris *corr.* *D* 4 contingit *n* Ciceronem] ciceroni *R* timuit timuit *L* o
om. *S* 5 patriam] *d in mg. add. l* patri *D* patriam servasti] *S ex corr.* ser-
uasti patriam *NS* 'uerres' uictus *~ S* 6 easdem quidem *S* 7 eius *in mg.*
add. L 8 absolute] *r* absolute *R* . dicuntur] *dñt L* ponuntur (*M*) 11 *ἰδιο-*
πάθειαν ROV et ex ἰδιονάθειαν corr. L ἰδιονάθειαν S ἰδιονάθειαν M ἰδιονάθειαν D
dicant *M* 12 miserior *L* miserens] *rd* miserans *RMOD* miserans (*n*) *L* mei
uel tui *S* 13 mihi uel uideo *N* 14 illum tui *ML* potiens *ex* potens *corr. L*
16 attendendum *RMN* attendendum est *L* uerba *M* iungitur *L* 17 per-
manet *M* alterius] *d* alteri *D* 18 verbo] *d* umbo *D* absolute id est intransi-
tue dicitur *N* dicuntur *O* 19 terrentius *ML* 20 transitue] *N* transitue
dicitur *O* idiopathos *RDSL* idiopathian *ex* idiopathion *corr. N* 21 uicit *MONS*
22 miseret *D* 23 adsciscit *AML* assciscit *r* asscissit *S* 24 ut victor] *r*
victor *R* 25 Caesar] *r* caes *R* caessar *L* pompeii *D* cesaris *D* cesalis *S*
filia ***** (filia) *L* 26 pompeii cesari *D* caessit *L* victorem — Cicero
bis posuit S pompeii *D* cesarem *D* caessarem *L* 27 placavit] *rd* placuit
RDL Pompeii] *r* pompeii *RD* Pompeii] *r* pompeii *R* 28 caessare *L*
Romana] *r* romane *R* 29 Et sic *N*

Possessiva omnibus suis casibus cum genetiuis aliorum bene coniunguntur, quippe vim eius ubique habentia, ut 'pugna Troiana et Graecorum multis exitio fuit; filius Telamonius et Hesioneae Teucer fuit; Terentiae et Tulliani filii misertum est; Creusae et Aeneio nato datum est regnum Latii; Hectoreum et Andromachae filium praecipitavit Vlixes; o noster et fratris amice; tua et patris tui, Herodiane, proficimus arte'.

- 38 Dativum quoque solent Romani adquisitionum vel effectivorum cum omni casu consociare, ut 'curae mihi est ista res, cordi, lucro, damno': possumus enim dicere 'cordi homo, cordi hominis, cordi homini, cordi hominem' pro 'iucundus, iucundi, iucundo, iucundum'. 10
- 39 Similiter per reliquos casus tam singulares quam plurales, quomodo et 'frugi, mancipi, necmancipi', qui cum sint dativi, omnibus tamen aliis casibus coniunguntur; quomodo etiam genetivi, per quos possideri vel haberi aliquid significatur, ut 'huiusmodi, illiusmodi; magnae virtutis homo, magnae virtutis hominis, magnae virtutis homini', similiter per 15 ceteros casus. ita etiam 'nihili homo, ὁ τοῦ μηδενός, nihili hominis'. similiter in eodem fere sensu figuratur nominativus et obliqui eius cum accusativo alterius nominis, quod et supra ostendimus: 'clarus genus, clari genus, claro genus, clarum genus, clare genus'. idem invenis et cum ablativo: 'dignus laude, digni laude, digno laude, dignum laude' et re- 20 liqua. |

DE ORDINATIONE VERBI.

- III 40 Ab infinito incipit exponere verbi ordinationem Apollonius, ostendens, hoc verbum generale esse et pro omni posse accipi modo verborum. coniungitur autem frequentius voluntativis verbis, quae Graeci προαιρητικά 25

1 Possua *D* Possessiva nomina *d* genetiuis eorum (aliorum *in mg. l*) bene bene *Ll* coniungitur *N* 2 Troiana] *d* triana *D* 3 telamonis *RD* thelamonius ethesione *L* Hesioneae] *d* haesione *R* hesione *DS* hesitione *N* thesione *M* theucer *DN* terrentiae *NL* 4 Tulliani] *rn* tulliani *R* tulliano *N* filii] *n* filio *N* misertum] *d* misertus *D* Creusae — Latii] *om. RDNL add. r* creusa (*M*) creusie et aenei gnato *S* denato *O* Latii *h. l. om. S* 5 Hectoreum] *d* hectorium *D* haectoreum *RNLm* haectorem *M* et latii andromache *S* andromacha *L* 6 proficimus *O* 7 adquisitionum *N* adquisitionum uel effectuum *S* uel effectivorum *in mg. add. r* uel affectivorum *O* 8 consociare *D* michi est *S* est mihi *N* ista res est (*O*) post est ista res: curae mihi est istius rei causa (causa *om. r*), curae mihi est isti rei adesse, curae mihi est hanc rem nosse, curae mihi est hac re proficere, similiter *add. O et in mg. r* dāpno *S* 9 cordi homini *om. RL* cordi hominem *om. DN* 10 iucundus ex iocundus *corr. D* iocundus *M* iocundus iocundi iocundo *ONS* iucundi] *r* iudi *R* iucundum] *om. RDSL* iocundum *ON* 12 et frugi *om. S* et frugi et *ON* mancipi necmancipi (*i*) *M* necmancipi *om. L* sicut] *r* sit *RL* sunt *D* dati *L* 14 habere *N* significantur *S* 15 uirtuti homini *Rr* 16 nihili] *r* nichili *N* nihil *R* nichil *S* *MEAENOC D MEAENOC Nd MAHNOC S MNFdonec M* nichili *NS* hominis similiter. *In L* 19 claro] *d* clero *D* et] etiam *S* 20 digno laude *om. L* dignum laudem *Dd* 22 DE ORDINATIONE VERBI *om. S* 23 infinitivo *MSL* apollonius *DL* cf. *Apollon. de synt.* III 12 sq. p. 226, 20 sqq. coll. *tamen* III 13 p. 231, 15 sqq. *Bk.* 25 verbis] *d* umbis *D* prohaeretica *Sr* prohaeretica *MDL* prohaeretica *N* prohaeretici *R*

p. 1129. 30, P.

p. 122. 23 K.

vocant, ut 'volo legere, cupio discere, desidero videre'. invenitur tamen saepissime et aliis verbis coniunctum. Terentius in adelphis:

video sapere, intellegere, in loco

*Vereri, inter se amare; scire est liberum

5 Ingenium.

Virgilius in XI:

Rem nulli obscuram, nostrae nec vocis egentem

Consulis, o bone rex. cuncti se scire fatentur,

Quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant.

10 (nec solum nominativis, sed et accusativis et ablativis casibus ad imitationem Graecorum auctores adiungunt infinita verba, ut 'cognitus est posse dicere' et 'cogni[tum] hunc posse dicere' et 'cognito posse dicere'. Terentius in eunucho:

Apparet. hunc esse domini pauperis.

15 Sallustius historiarum V: at Lucullus audito, Q. Marcium Regem | pro consule per Lycaoniam cum tribus legionibus ad Ciliciam tendere. in eodem: legiones Valerianae comperto, lege Gabinia Bithyniam et Pontum consuli datam esse, missos esse. participiorum autem accusativi frequenter pro infinitis verbis 42
20 ponuntur, ut Sallustius in quinto: †spe celebritate nominis in-

2 et om. M? coniunctum] constructum O Terentius MDL Ter. adelph.
V 3, 41 sqq. cf. addit. ante lib. XVII p. 107, 21 adelfs D 3 eos inter video
et sapere male cum Bemb. om. sepere D intelligere OS et in mg. add. L
4 est] Bemb. m. alt. et m. pr. 5 ingenium N 6 Verg. Aen. XI 343 sqq.
7 obscuram] rd obscuram R ob curam D uocis ex uoces corr. Med. 8 cuncti
se] r cunctis se D cunctis R 9 fortuna M ferat ex petat corr. Med. ferat.
populi sed S populis D 10 * Nec S nec — proferuntur p. 226, 6 om. R in
mg. add. r; eadem omissa, sed fol. cuidam insiticio a m. aequali inscripta sunt in L
sed et] sed Dr etiam (O.V) sed etiam n et M 11 coniungunt O 12 dis-
um hunc
cere MOs dicere L cognitum est d cognito posse dñe L posse dicere add. n
discere M et cognito posse dicere (sic) sup. lin. add. L cognito est
posse d posse dicere add. n discere O discere. sed etiam gñt. Terren-
tius M Terrentius DL Ter. eun. III 2, 33 14 hunc] servum hunc Teren-
tius et sic lib. XVII § 162 hunc servum S servum R infra § 233 hunc servum ibid.
r rell. 15 Sall. hist. V 12 p. 363, p. 335 ed. min. Kr. V historiarum O? in
historiarum. V. N II M at Lucullus — Bithyniam et om. N in mg. iteratis
vocc. sqq. usque ad missos add. n luculus Mn audito Q.] auditoq; MDSLn
martium RS martionē Mn 16 Lycaoniam] 1 lionidam n licaoniam rell. 17
ad] R in rell. Sall. hist. V 14 p. 364, p. 335 ed. min. Kr. Legione S Va-
lerianae] d ualeriane MDn ualeriano L 18 gabiani n bithyniam RMDSn by-
missos
thyniam L Pontum — missos esse] pontum et solidatam esse. accusatiuos adiunc̄.
in contextu Nn pontem consolidatam esse missos in marg. n datum libri nonnulli
Krehliani esse, missos esse] , sese missos esse Ianus Douza 19 infinitiuis S
20 ut in salt in V L Sall. hist. V 17 p. 366, p. 335 ed. min. Kr. spe
celebritate nominis] MSL spe celebritate nostris ROD om. N Spem celebritate nomi-
nis cod. Langer Krehlii (Gerlachius ed. a. 1852 lib. V fr. 5 p. 241) Spem (e) cele-
britate nominis Lips. A Spem salubritate nominis Erl. Sepe celebritatis nomine Guelf.
Krehlii Saepe celebritatem nominis edd. Saepe celebritate nominis Gerlachius lib. V
fr. 5 p. 126 ed. a. 1856; num super celebritate nominis? intellego] ROa in-

p. 1130 P.

p. 123. 24 K.

tellego timentem pro 'timere' et: video indigentem dona quae-
siturum [τὸ πορίσειν] properantem pro 'properare'; ablativi quoque
eorum pro infinitis, ut in Catilinario: nam et priusquam incipias
consulto, et ubi consulueris mature facto opus est pro 'con-
sulere' et 'facere'. Graeco similiter more infinita pro gerundii genetivo
43 proferuntur.) significat autem infinitum ipsam rem, quam continet ver-
bum. 'currere' enim est 'cursus' et 'scribere: scriptura' et 'legere: lec-
tio'. itaque frequenter et nominibus adiunguntur et aliis casualibus more
nominum, ut Persius:

Sed †bonum est digito monstrari, et dicier: hic est. 10
Terentius in adelphis:

Quapropter | te ipsum purgare ipsis coram placabi-
lius est.

idem in eunucho:

certe extrema linea

15

Amare†non nihil est,

et 'bonum est legere; utile est currere; aptum est scribere; optimum est
philosophari'. quod cum aliis vocibus verbi facere non possumus, ut
nomen cum substantivo verbo [id est 'est'] eis [id est aliis modis verbo-
rum] adiungamus, significantes loco nominis ipsius rei has voces nos ac-
cipere. cum dico enim 'bonum est legere', nihil aliud significo nisi 'bona
44 est lectio'. itaque apud Graecos etiam articulis adiungitur infinitum more

telligo DS te lego MNL, Krehliani codd. praeter Lips. A, qui om. 1 Sall. hist. V 18

ingentia dona quesitura grece

p. 367, p. 336 ed. min. Kr.

video quę futam gñe properante Nn indigen-

tem] scripsi ingentem R ingentia DOSL edd. ante Krehlium indigentia, si recte Heinii
coll. intellego, M indigencia Langer. indigenciam Guelf. Lips. A Krehlii indigentiam
Krehl. quesiturum S quaesitura RMOD quesitura D quaesituram L quaesita gra-
tia 12 quaesita graeciae 3μπ quaesitum gratiae Krehlius ex libris ut vid. quaesi-
tum ire eiusdem Langer. Lips. A α cum sqq. usque ad Putsch.; fort. quaesitum 2
[τὸ πορίσειν] scripsi το πορίειν L τοῦ πορίειν RDS τον πορίειν O τοῦ πορίειν M
τοῦ πορίειν Guelf. om. edd. nisi quod ex nota GR. vel grece (cf. supra lect. Nn) ortum
est illud sive graeciae sive gratiae properante D pro om. DL add. d 3
Sall. Cat. 1, 6 (2, 1 Link.) catilinario L in Catilinario: nam et] Sall N
et om. MO incipiam S 4 ubi consulueris add. n consuleris M mature] d
maturae M nature D 'facto' mature S 5 more — proferuntur] om. N Modo
infinitum pro gerundii genetiuo casu proferunt. n gerundii] scripsi gerundi RD
gerendi MSL gerundiui (O) gerundis d genetiuo (vel genetiuo) casu libri praeter
R 6 rem id est nomen quam O cōtinet L uerbum continet N 7 est
enim MODSL 8 casualibus ex causalibus corr. L 9 Pers. sat 1, 28 10
Sed] sic etiam § 260, ubi cf. v. l. At in ras. n cum Persio ad Pers. Montep. 1 Vat.
et Leid. bonum] sic etiam § 260, ubi cf. v. l. pulchrum N et m. rec. in R cum
libris Persianis (pulcrum Pers. Leid.) hic] D hi d 11 Terrentius M Ter.
adelph. IIII 3, 17 12 q propter L ipsis] sic etiam Ter. Bemb. m. rec. Bas.
ipsi Bemb. m. pr. 14 Ter. eun. IIII 2, 12 sq. 15 certe exire maline trema
linea Dd linia S lineam Bemb. m. alt. tinea Bemb. m. pr. 16 nonnichil N haut
nihil Bemb. haud nihil Bas. haud nil Fleckeisenus 17 bonum est] d bonum D
legere et utile est D optimum] r optimum RM 18 philosophari S pos-
sum L ut] et M 19 verbo om. N id est est del. r id 'est N id est MOL
21 enim dico (M) nichil N 22 Itaque] d Itaque D infinitum ex infiniti-
tu* (s?) corr. L

p. 1130. 31 P.

p. 124. 25 K.

nominum. cum autem sine 'est' vel alio huiuscemodi verbo [id est substantivo] proferam 'bonum', vel 'commodum' vel 'utile' vel aliud huiuscemodi casuale, non ipsius verbi qualitatem, sed illius rei, in qua fit actus verbi, significo, ut si dicam 'bonum lego', necesse est vel carmen vel opus vel tale aliquid intellegi. nemo enim dicit 'bonum est lego' quomodo 'bonum est legere'. ||

Nominativis quoque adiectivorum et obliquis eorum pulcherrima figura coniungitur infinitum, ut 'fortis bellare; prudens intellegere; sapiens providere; peritus docere' et similia. Horatius in I carminum:

10 et celerem sequi

Aiacem,

id est 'celerem ad sequendum'. sic et alia.

Illud etiam in hoc modo contemplandum, quod verbis praeceptivis, 45 quibus dativi adiunguntur, possumus et accusativos copulare infinitis consequentibus, ut 'iubeo tibi currere' et 'iubeo te currere; impero tibi proficisci' et 'impero te proficisci; praecipio tibi legere' et 'praecipio te legere'. sic et similia. sciendum tamen, quod in hoc sensu frequenter invenimus pro infinito verbo subiunctivum poni, ut 'iubeo facias; iubeo dicas; impero venias; hortor legas', in quibus deest 'ut', quod licet vel 20 addere vel non.

Verborum quoque omnibus modis et participiis possunt coniungi, ut 'amo discere, ama discere, utinam amarem discere, cum amaverim discere, | amare discere prodest, amans discere'. similiter 'intellego sentire, 46 intellege sentire, utinam intellegerem sentire, cum intellexerim sentire, 25 intellegere filium sentire cupio' [Horatius carminum II:

†dedocet uti

†Falsis vocibus];

participio etiam 'volo intellegens sentire'. sic omnia.

Est tamen frequenter invenire, nomina pro adverbiiis totius verbi declinationi bene accommodari, ut 'sublime volo, sublime volas, sublime 30 volat'. igitur a constructione quoque vim rei verborum, id est nominis, quod significat ipsam rem, habere infinitum possumus dinoscere, res au-

1 huiuscemodi casuale verbo D post huiuscemodi sqq. usque ad huiuscemodi
om. S 3 casuale ex causale corr. L illius] ipsius N 5 intellege M bonum est lego] r bonus est lego R 7 nominativus ex nominativus corr. L pulcherrima N 9 Hor. carm. I 15, 18 sq. 10 celerem M 12 est caderem ad M 14 infinitis] r infinitos R 15 impero (e) L post proficisci: et impero te proficisci om. R add. r 17 frequenter D invenitur S 18 infinitivo L uel didicisse
poni] d pone D facias et iubeo SL 19 ut] t in L 22 amarem discere D amaverim] amarim O discere] r didicisse RM didicisse (s) L didicisse uel discere N 23 discere. Prodest amans discere. D intellege sentire om. L, in mg. intellige sentire add. t 25 intellegere filium sentire om. R add. r sentire filium S Hor. carm. II 2, 19 sqq. falsis | Dedocet uti | Vocibus in carminum II. L 26 docet M edocet v. l. ap. Hor. 28 sic et omnia S 29 adverbis L 30 accommodari] d acomodari M commodari D sublime volo etc. cf. adnot. ad lib. XV § 5 volas] volans S 31 constructione L 32 in infinitum R infinitivum MODNS

p. 1131. 32 P.

p. 125. 26 K.

tem in personas distributa facit alios verbi motus. quid est enim aliud
 'curro, curris, currit' nisi 'cursum ago, agis, agit'? itaque omnes modi
 in hoc [id est infinitum] transsumuntur sive resolvuntur, ut 'ambulo: in-
 dico me ambulare; ambula: impero te ambulare; utinam ambularem: opto
 me ambulare; cum legam, ambulo: dico me prius legere, post ambulare'.
 48 itaque apud Graecos quidem pro imperativo ponitur, apud nos autem pro
 praeterito imperfecto. et apud illos tamen et || apud nos hoc fit per figu-
 ram ellipseos, id est defectionis; 'gaudere' enim dicunt pro 'gaude', et
 subauditur 'iubeo' vel 'volo' vel 'opto'. sic enim antiqui 'gaudere te iu-
 beo' pro 'gaude'. Terentius in *adelphis*:

10

gaudere Hegionem plurimum

Iubeo

pro 'gaude, Hegio, plurimum'. sic ergo et apud nos, cum imperfectum
 sit 'dicere coepi' pro 'dicebam', 'scribere coepi' pro 'scribebam', per ellip-
 sin verbi 'coepi' solent auctores proferre infinita, ut Terentius in *An-*
 dria:

ego illud sedulo

Negare factum,

40 deest enim 'coepi': negare pro 'negabam'. nec mirum infinita, quae
 cognationem habent ad omnes modos, pro quibusdam eorum poni, et ma-
 xime pro defectivis, cum sint et ipsa defectiva. et imperativus enim de-
 ficit tam personis quibusdam quam temporibus et | praeteritum imperfec-
 tum actu ipso deficit, quippe semiplenum cum significans, et infinita de-
 ficiunt numeris et personis, cum etiam alios modos pro aliis invenimus
 ab auctoribus proferri, ut:

25

Musa mihi causas memora

et:

Dicite Pierides

imperativa pro optativis, et contra optativa vel subiunctiva vel indicativa
 pro imperativis, ut Terentius in *eunuch*:

30

1 persona *M* 2 cursum *L* ago] *d* ego *D* 3 in hunc id est in infini-
 tum *N* transsumuntur *RN* indico] *r* indica *R* 4 ambula] ambulas (*O?*)
 ambula: impero te ambulare] *om. R, add. al. m.* opto me] *d* optime *DS* 5
 postea (*O*) 7 et *om. O* tamen] *r* autem *R* autem tamen *N* 8 heclipsis *M*;
rell. inter sollemnem scripturae huius voc. varietatem terminationem Graecam servant
 defectionis *S* vocc. post gaude *sq. usque ad gaude om. S* 9 sic] sit *d*
 10 terrentius *M* *Ter. adolph. III 4, 14 sq.* adelphis *L* 11 gaudere] saluere
Bemb. Bas. herigionem *M* plurimum *Bemb.* 14 cepi *S* cepi *N* cepi *DN*
 scribebam] *d* scribam *OD* cepi *N* 15 uerbi uerbi coepi *S* cepi *N* auc-
 s uerba
 tore proferre *Mm* auctores proferre uerba (*O*) terrentius *ML* terenter *S* *Ter.*
Andr. I 1, 119 sq. 16 dria *R* 17 ergo *M* 19 cepi. negare dixit pro *N*
 pro] per *RL* 20 cognitionem *M* 21 et ipsa] ipsa quoque *N* difectiva *L*
 defectiva. imperatiuus (*M*) defecit *L* 23 defecit *L* quipe *L* defli-
 ciunt *L* 25 proferri *ex* proferimus *corr. S* *Verg. Aen. I 8* 26 michi *N*
 post memora: quo numine laeso *add. S* 27 *Verg. ecl. 8, 63* 29 impera-
 tiva] *d* imperatiua quoque *MD* optativis] *r* oblatiuis *D* aptatiuis *R* subiuncti-
 tiua *L* 30 terrentius *ML* eunuch *L* *Ter. eun. V 2, 45*

p. 1132. 33 P.

p. 126. 27 K.

†ah nihil tibi quicquam credo. — Desinas
pro 'desine'. Virgilius in IIII georgicon:

50

Sin duram metues hiemem parcesque futuro,
Contusosque animos et res miserabere fractas

5 pro 'parcito' et 'miserator'. idem in bucolico:

Alternis dicetis, amant alterna Camenae,
dicetis pro 'dicite'. Horatius epistularum I:
Si te forte meae gravis urat sarcina chartae,
Abicito potius quam quo perferre iuberis
10 Clitellas ferus inpingas

pro 'impingito'. in eodem:

Viribus uteris per clivos, flumina, lamas:
Victor propositi simul ac perveneris illuc,
Sic positum servabis onus

15 pro 'servato', quomodo uteris pro 'utitor'. in eodem:

Inter cuncta leges et percontabere doctos
pro 'legito' et 'percontator'. Graeci quoque frequenter hoc utuntur, mo-
dos verborum pro modis ponentes, de quibus in Atticismis, quibus Ro-
mani quoque utuntur, post ostendetur. ||

20

DE IMPERSONALIVM CONSTRUCTIONE.

Impersonalia activam terminationem habentia infinitis coniunguntur, ut v 51
'placet discere, licet dicere'; similiter 'oportet, delectat, libet, decet,
liquet, vacat, contingit, accidit, evenit, iuvat'. Virgilius in I Ae-
neidis:

25

Et vacat annalis nostrorum audire laborum.

1 ah] r ha R num NA archet. i. e. versus initium non ausim? om. Bemb. Bas.
ah nihil] adnihil M abnihil O nihil] sic etiam Bemb. Bas., scr. nil; nichil N
credo] d uero D disinas pro disinere] e (e in mg. add. l) Ll 2 Verg.
georg. IIII 239 sq. georgicon: Sin duram] d georgicos indues D 3 metuens
Verg. Rom. metuens, in mg. ues L hiemem] d hyemem N heimem D parces-
que] parcaesque L uacatque r 4 contusosque S cum Verg. Gud. al. missera-
bere L factas N 5 idem] l Item L Verg. ecl. 3, 59 7 dicetis pro] l
diceris pro L dicite] rd dicete R dicetis D Hor. epp. I 13, 6 sqq. in I
epistularum (O) in epistularum I L 8 mee N urat] sic etiam quattuor Prisc.
codd. a Bentleio (v. eius ad h. Hor. l. adnot.) inspecti cum Hor. cod. coll. trin. uret
codd. Hor. fere omnes urget v. l. codd. Hor. dell. cartę r carte N carthę RMS
chartae L 9 abicito OS 10 clitellas] r et ex corr. ut vid. sed iterum erasa l
licitellas R ditellas L impingas ODr impinguas R 11 Ipingito S inpingito N
pingito L Hor. epp. I 13, 10 sqq. 12 per] pro D 13 propositi] d propos-
sui L propositis OD proposita M illic S 14 possitum L honus N 15
Hor. epp. I 18, 96 16 percontabere] rl percontabere L percunctabere NSd cum
codd. aliquot Hor. percontauere R percunctauere D percunctauero M doctos] n
doctor S 17 percunctator DNS hoc utuntur frequenter S 18 in] ain D
atticismis l anticismis D acticismis N atticismis R anticissimis L 20 inscr. om.
OS De impersonal verbi constructione ad infinitos N IMPERSONALIVM D 22 pla-
cet] plicet R licet discere MODSr dilectat (sic) — accidit in mg. inf. add. L
23 Verg. Aen. I 373 cf. lib. XVII § 90 aeneidos (MO) L en. NS 25 ua-
cet lib. XVII l. l. cum Verg. annalis] sic etiam Verg. annales ODNlr

idem georgicon II:

iuvat arva videre

Non ullis hominum, non ulli obnoxia curae.

possunt tamen et casibus coniungi: dativo quidem 'placet mihi, licet mihi, liquet mihi, libet, vacat, contingit, accidit, evenit', accusativo vero 'iuvat
 52 me, delectat me, decet me, oportet me', accusativo simul et genetivo 'paenitet me illius rei, pudet me illius rei, miseret me illius rei, taedet, piget'; licet tamen et per ellipsin dativi dicere 'placet me facere, licet te currere, vacat te audire' vel etiam ipsius accusativi, ut 'placet discere, vacat audire, miseret, pudet' et similia; sciendum tamen, quod, si ab aliis
 10 sint verbis activis vel neutris, eorum constructionem servant, ut 'placeo tibi, placet tibi; contingo tibi, contingit mihi; evenio illi, evenit mihi; iuvo illum, iuvat illum'; quae vero non habent primas vel secundas personas, quae sunt admodum pauca, vel dativo, ut 'licet mihi, libet mihi', vel accusativo, ut 'oportet illum scire', quomodo 'decet' [nam 'deceo illum'
 15 53 non dicimus]. 'debet' quoque impersonale accipitur, quando infinito passivam vim habenti coniunctum tres circumit personas, cum maxime subiunctivum verbum consequitur, ut 'debet fieri a me, a te, ab illo, ut auctores legantur'. sed si quis et haec et omnia impersonalia velit penitus inspicere, ad ipsas res verborum referuntur et sunt tertiae personae,
 20 etiam si prima | et secunda deficient: quod etiam in libris de verbo ostendimus. unde et particippia inveniuntur: 'curritur, cursus', hinc

†decurso spatio

54 Terentius in adelphis. sunt alia, ut diximus, quae adiunguntur genetivo et accusativo, ut 'pudet me illius rei, taedet, piget, miseret, paenitet'. infinitis quoque tamen haec eadem coniuncta accusativum solum assumunt, ut 'pudet me discere'. Terentius tamen novo more in adelphis secundum || Graecos dixit:

1 Verg. georg. II 438 sq. in II georgicon S in geor. III. N III RMODL (nam III georgicon O?) 3 ullis] nullis ML rastris S cum Verg. ubi distinguendum est non rastris, hominum non ulli nonnulli RMOI cum libris nonnullis Verg. dett. innulli N nulli L non ulli obnoxia] sic etiam Verg. Med. ex corr. non uilior noxia m. pr. 4 adiungi MONS 5 liquet mihi] om. R add. r liquet tibi (M) uacat inuat contingit L contigit N vero om. L 6 "et genitivo "simul L 7 putet L me illius rei post miseret om. (M) NS 8 tamen per (M) licet te] libet te (M) DS libet O 9 discere] dicere D 11 constructiones (MO) 12 contingit L evenio tibi illi L 14 post dativo, quod ad possunt coniungi lin. 4 referendum est, gloss. s. adiunguntur add. n 15 decet] r docet R decet illum O deceo] nl doceo L deo N 16 non dicimus] r dicimus RMODNSL 17 circuit (M) NSI maximae L subiunctivum] l subiunctivum L 19 quis haec N haec omnia S omnia] sic omnia d omni D uelut L 20 referuntur] om. RM sup. lin. add. r referuntur L 21 deficient L 22 et a particippia Rr ut curritur SL Ter. adelph. V 4, 6 cf. lib. VIII § 10 23 de-curso iam spatio S ut lib. VIII § 10 etc. v. adn. l. 24 terrentius M in adelphis L diximus] d disimus D 25 ut om. NS taedet me penitet. miseret. piget S piget ex piet corr. D 26 tamen om. D coniuncta ex coniuncta corr. L 27 putet L met discere S me dicere N Ter. adelph. I 2, 4 sq. tamen] tm N

p. 1134 P.

p. 128. 29 K.

quem neque pudet

Quicquam.

idem in eodem:

ei mihi,

5 Non te haec pudent?

hoc etiam sciendum, quod tria quidem habent praeteritum supra dictorum
quinque impersonalium, 'paenituit, puduit, piguit', duo vero participia
more neutropassivorum, 'misertum' et 'pertaesum', cuius simplex in usu
non est, quamvis 'taedium' dicatur.

10 Quae vero passivam habent terminationem impersonalia, non possunt 55
infinitis adiungi, ut 'statur, curritur, sedetur', et intransitive intelleguntur,
ut Virgilius in VII:

bellatur comminus armis

pro 'bellant'. idem in VI:

15 Itur in antiquam silvam

pro 'eunt'. nam si addidero nominativum, 'bellatur gens', transitio fit ab
alia ad aliam | personam et incipit esse passivum, quamvis Apollonius
in III περὶ συντάξεως ostendit, in impersonalibus etiam posse intel-
legi nominativum ipsius rei verborum, his verbis: 'μέλει Σωκράτη', ὅπερ
20 ἐπινοῶ καὶ αὐτὸ ἀναδέχεσθαι νοουμένην εὐθείαν τὴν κατὰ τοῦ παρφυιστα-
μένου πράγματος ἐν τῷ 'μέλει'. ex hoc possumus attendere, quod imper- 56
sonalia similiter omnia, quibus nos frequenter utimur, quae ipsa quoque
ab huiusmodi verbis Graecorum, id est μέλει, δεῖ, χρή, accepimus,
teste sapientissimo domino et doctore meo Theoctisto, quod in insti-
25 tutione artis grammaticae docet, possunt habere intellectum nomi-

1 ne 2 e 3
1 Queque Dd 2 quicquam Rr quidquam (MO) 3 Ter. adolph. III 7,
35 sq. 4 hei N 5 pudet MN 7 piguit (u) L 8 more] r mere R
pertaesum (ip) RD 10 DE PERSONALIBUS PASSIVAM TERMINATIONEM HABENTIBUS inscr.
N quomodo non iunguntur infinitis add. n 11 a vocc. et intransitivo (sic) iterum
inc. P cf. praef. vol. I p. XII 12 ut om. N Verg. Aen. VII 553 cf. lib. XVII
§ 68 13 bellatur] pugnatur Verg. certatur lib. XVII l. l. comminus] r et ex
corr. in ras. et ad mg. l cōminis R cominus (MO)N 14 Verg. Aen. VI 179
in VI] om. P in VII NS 16 bellatur] d belatur R balatur D 17 ad] d ab D
apollonius PD appolinus L Apollon. de synt. III 32 p. 300, 7 sqq. Bk.
18 III. S IIII RPMODNL ΠΗΡΥΚΤΑΞΕΩC L CINTAΞΕΩC S CINTAΞΕΩC Dn CITA-
ΞΕΩC N ostendit ex ostendunt corr. M in impersonalibus Pd impersonalibus D
intellegi posse P 19 his verbis — τῷ μέλει om. P μέλει — τῷ μέλει]
om. D Gr. d GREC. S ΜΕΛΕΤΩΚΡΑΤ|Ν ΟΠΕΡΕΤΙΜΝΩC L Σωκράτει Apollon. cod.
reg. A καὶ μεταμέλει libri Apollon. rel. 20 ETINOW R ECINOW N ΕΡΙΣΘΗC O
καὶ] KAT N KAT O AI L ΑΙΤΩ O ΑΝΑ ΔΕΧΕΘΑΛΚΟΥ ΜΕΝΕΥΘΕΙΑ ΤΗΝ L ΑΝΑΔΕΧΕ.
CEAIHO.OYMENENNEYΘΕΙΑ ΤΗΝ N εὐθείαν] ΝΕΒΙΑ M τὴν — μέλει om. O τὴν
παρφυισταμένην κατὰ τοῦ πράγματος Apollonii cod. reg. B cum marg. ed. Syl-
burgiana κατὰ τοῦ] 3, libri Apollonii KATΟΥ RMNL ΤΙΑΡΙΦΙCΤΑΜΕΝΟΥ.
ΤΙΡΑΤΜΑΤΟC N παρφυισταμένου — μέλει] ΠΑΡΥΦΙCΤΑΜΕΝ ΝΟΥΜΗΝΕΝΥΘ L 21
attendere PNL impersonalia P inpersola D 23 huscemodi P grecorum
PDNL id est om. (M) Melei P ΔΕΙΧΡΗ PS χρή] d ΧΡΗ D ΕΚΕΝ M ΧΡΗ
sic sup. lin. add. L accepimv. S accipimus M 24 testes L teste doctissimo
domino meo et doctore theoctisto P & sapientissimo M theotisto (M) theoc-
thisto O institutione ex instatutione corr. L 25 nominatiui intellectum N

p. 1134. 35 P.

p. 129. 30 K.

nativi ipsius rei, quae in verbo intellegitur. nam cum dico 'curritur: cursus' intellego et 'sedetur: sessio' et 'ambulatur: ambulatio' et 'evenit: eventus'; sic et similia. quae res in omnibus verbis etiam absolutis necesse est ut intellegatur, ut 'vivo vitam' et 'ambulo ambulationem' et 'sedeo sessionem' et 'curro cursum'.

- VI 57 Infinita vero impersonalium necesse est ut ablativum pronominis vel nominis vel participii ad perfectam significationem assumant, ut | 'stari a me volo' pro 'stare volo'; 'curri a te vis' pro 'currere vis'; 'sederi a se vult' pro 'sedere vult'. nam passiva non egent ablativo casu, nisi sint transitiva, ut 'legi volo', ἀναγινώσκεισθαι βούλομαι: en hic passivum est 10 intransitive dictum; sin di||cam 'legi a me volo', similiter intransitive activam habet significationem et est infinitum impersonalis: nam pro 'legere 58 volo' accipitur; sin autem transitive proferatur, hoc est ut ab alia in aliam personam passio fieri significetur, etiam si ablativo adiungatur, passivi est infinitum, ut 'doceri a me cupis; amari a te cupio'. hanc autem con- 15 structionem servant etiam reciprocaiones [id est sui passionem], ut 'amari a memet ipso debeo; vituperari a te ipso debes' et similia. possumus tamen et impersonale simili modo proferentes dicere 'amari a me vis' 50 pro 'amare me vis', de quibus iam diximus. sed hoc quoque interest, quod infinitum impersonale in infinitum resolvitur activum: 'amari a me 20 volo' pro 'amare volo', quomodo 'ambulari a me volo' pro 'ambulare volo'; sin in significatione passiva proferantur, necesse est etiam accusativum subaudiri, ut 'amari a me volo illum'. hoc quoque sciendum, quod impersonalia, quae accusativo simul casui et genetivo copulantur, ut 'pudet me tui', similiter 'paenitet, taedet, miseret', accusativo quidem significant 25 60 personam, in qua fit passio, genetivo vero illam, ex qua fit. nec est mira huiusmodi ordinatio, cum in eisdem casus resolvitur: est enim 'pudet

1 ipsius *L* intellegitur *P* 2 sessio ambulatur *P* ambulatio evenit *N*
 3 quae res *ex* quaerens *corr.* *N* 4 intellegantur *RMODNSL* uiuo vitam vitam
 habeo et ambulo *M* et ambulo] *d* ambulo *DL* ambulationem] *r* ambulationem
R ambulationem sedeo sessionem curro *P* 6 DE INFINITIS IMPERSONALIVM *inacr.*
N impersonalium *PD* ablativus *D* 7 nominis vel pronominis *r* stari] *d*
 stare *D* 8 sedere *M* a se] asse *R* 9 pro sedere vult *om.* *R* *add.* *r* casu
om. *S* nisi si *D* 10 ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *M* ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *S* ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *D*
 ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *R* ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *r* ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *N* ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΘΑΙ *L* ἀναγινώ-
 σκεισθαι (*O*) ΒΟΥΛΟΜΑΙ. *P* ΒΟΥΛΟΜΑΙ. *N* ΒΟΥΛΟΜΑΙ. *D* EN. *P* EN *RMS*
 HN *O* 11 si *P* 12 impersonalis *PD* impersonale *N* pro *add.* *d* legere a
 me uolo *RPL* 13 in] ad *MO* uel ad in *D* 14 passiuo *P* passiuo *R* 15
 doceri a me cupis amari a te cupis amari a te cupio *M* constructione *P* 16
 reciprocaes *P* 17 me et ipso *P* te te ipso *D* te et ipso *P* temet ipso *N*
 18 et in persona simili *P* amare *P* a me] a te *d* me a te *S* 19 pro amare
 me uis *add.* *n* "uis" me *L* 20 impersonale *RPD* resolvitur *ex* resolvitur
corr. *L* ut amari (*M*) *S* 21 pro amare me uolo *Rr* quomodo *add.* *r*
 pro ambulare — uolo illum *add.* *r* 22 in *om.* *S* proferuntur *P* proferatur *N*
 est *add.* *d* etiam] iam *P* 23 amari a me uolo illum pro amare uolo illum
 (*M*) impersonalia *RPD* 24 "cassui" simul *L* simul et genetivo casui *P*
 25 penitet taedet *P* cum *al.* hic et per proxime *sqq.* miseret taedet *O* miseret
om. *P* in accusatio *D* 26 persona *P* in genetivo *D* illa *P* fit actus
N 27 casu *P*

p. 1135. 36 P.

p. 130. 31 K.

me tui: pudor me habet tui; taedet me tui: taedium me habet tui; paenitet me tui: paenitentia me habet tui; miseret me tui: miseratio me habet tui'. infinita vero | verbi sui constructionem ad casus servant, ut 'misereor tui, misereri tui volo; noceo tibi, nocere tibi volo; accuso te, accusare te volo; potior illa re' et 'illius rei' et 'illam rem, potiri illa' et 'illius' et 'illam rem volo'.

Similiter eisdem casibus adiunguntur participialia vel supina, quae vim infinitorum habent, quae cum articulis construuntur apud Graecos: 'miserendi tui causa facio, miserendo tui moveor, miserendum tui est, miseritum tui venio, miseritu tui doleo; nocendi tibi causa facio, nocendo tibi proficio, nocendum tibi est, nocitum tibi propero, nocitu tibi gaudet' pro 'in nocendo tibi'. similiter alia: 'dignandi praemio, dignando praemio, dignandum praemio, dignatum praemio, dignatu praemio'.

Sciendum tamen, quod praepositiones frequenter ante supra dicta in 'dum' vel in 'de' desinentia ponuntur: ex quo magis nomina esse ostenduntur, nisi quod in metro in o terminatio more verborum etiam corripitur, ut Iuvenalis in I:

Plurimus hic aeger moritur vigilandō, sed illum
Languorem peperit cibus imperfectus et haerens
Ardenti stomacho.

Alphius Avitus in II excellentium:

Spatiandō paulatim trahit,
est enim dimetrus iambicus. de quibus plura diximus de verbo tractantes.

Illa quoque nomina in 'dus' desinentia verbalia frequentissime et maxime in obliquis casibus pro infinitis accipiuntur, cum articulis apud Graecos copulatis. sed hoc intersunt gerundiis, quod genera et casus et numeros nominum, quibus coniunguntur, servant. Cicero in I invecti-

1 pudor — penitentia mea habet tui (sic) in mg. add. D taedium habet me
(O) paenitet — paenitentia me habet tui om. P et h. l. N 2 paenitentia habet
me (O) post miseratio me habet tui: penitet me tui penitentia me habet tui add.
N 3 DE INFINITIS VERBORVM inscr. N uerbis P suis** L casum N 4
noceri D 5 rem om. S 6 illius] illi P 7 DE SUPINORVM CONSTRUCTIONE inscr.
N participialia P 8 infinitiuorum PNSr grecos PMVL 9 miseritum R
miseritum ONSL 10 miseritu ONSL nocendi tibi] r nocentibi R 11 proficio]
sic D uel propero sup. lin. add. d, ex pro facio corr. L gaudeo (M) 12
praemio h. l. ubique L dignando praemio P 13 dignatum praemio dignatu
praemio] dignatu praemio R dignatu praemio r 14 sciendum tamen sciendum quod
P 15 uel do (M) nomina magis O 16 terminatio L 17 ut Iuvenalis —
tractantes om. P Iuv. sat. I 3, 232 sqq. cf. lib. VIII § 44 18 plurimus] r
plurimis R eger MNS uigelandō L 19 cibus] r, ex quibus corr. L cybus
R imperfectus D herens NSL 20 ardent L 21 Alphius] r alius RODS
et ex alius corr. L alius M cf. lib. VIII § 71 22 spaciando M 23 dimetrus
iambicus] d demetrus iambicum D dimetrum iambicum ONS diximus in uerbo S
25 verbalia] r uerbialia RL uerbi alia P 26 in obliquis in obliquis L

grecos PL 27 hoc intersunt nomina gerundiis N haec intersunt illis quae sunt
gerundi S a gerundiis O 28 Cic. in Cat. or. I 1, 1 in I invectivaru] in-
iectiuarum P primo L

varum: nihil hic munitissimus habendi senatus locus. similiter dicimus 'legendi Virgilii causa vigilo, legendo Virgilio vigilo, legendum Virgilium puto, ad | legendum Virgilium venio, in legendo Virgilio laboro'; feminino similiter 'celebrandae virtutis gratia scribo' et pluraliter 'invocandarum Musarum gratia scribo'. gerundia vero eisdem terminationibus et genera diversa et casus verbo suo congruos tantum et utrosque numeros sibi coniungunt, ut 'legendi Virgilium' et 'Musam' et 'Musas'; similiter 'legendo Virgilium, legendo Musas'; et 'legendum est mihi Virgilium' et 'Musas'.

- 64 Omnia verba transitiva vel genetivo vel dativo vel accusativo vel ablativo adiunguntur, ut 'egeo tui, insidior tibi, metuo te, fruor illa re'. ergo si coniungantur duo verba, quorum alterum sit infinitum, eosdem casus asciscientia, sit dubitatio, ut 'misereri tui eget animus mei': cum enim utrumque verbum genetivo soleat iungi, dubium est, cuius animus miseretur vel egeat. similiter per dativos 'male dicere tibi placet mihi' et per accusativos 'cupio te vincere me' et per ablativos 'dignor gloria potiri laude'. dubium est enim, cum utrique casus similes sint et utrique verbo congrue possint aptari, quis cui reddatur. et aptius quidem est priori casui prius sociari verbum. sed auctores frequentissime hyperbatis, id est transitionibus, utuntur, ut:

20

Aio, te, Aeacida, Romanos vincere posse;
est enim ordo [te Aeacida] 'Romani te possunt vincere', quod et naturaliter passiones secundae sunt actionum et actio in Romanis, passio vero in

1 Nichil *N* munitissimus *P* 2 Virgilii] sic uergilius vel uergī hoc nomen cum al. hic et in sqq. scribit *P* uirgilii causa uirgilio *M* uirgilii causa facio *S* causam *L* legendo uirgilio uirgilio uigilo (i) *L* 3 puto uel ad *MOL* intellegendo *Rr* 4 laboro. feminino] sic ex corr. r laboro. in feminino *ODN* similiter genere celebrande *P* et] uel *L* pluraliter] r plur *L* plur *R* 6 utrosque] d utroque *D* 7 post et Musas: similiter — et Musas om. *S* 8 et legendo musas et legendum mihi est uergilium et legendum est mihi musas *P* 10 DE VERBIS TRANSITIVIS *inscr.* *N* transitiva om. *M* 11 adiunguntur *sup. lin. add.* r[e] egeo tui] r ego tui *R* misereor ego tui *D* misereor egeo tui *d* ego tui misereor *O* ego misereor tui *L* ego tui. misereor tui. *S* fruor] furor *P* illa re] d allare *D* 12 sic *D* 13 asciscientia] *R* ex corr. adsciscientia (*MO*) *D* asciscientia *N* adsciscientia *P* adscientia *R* m. pr. mei] m[s] *P* 14 solaceat *R* 15 maledicere ex male dicere corr. *L* 16 ut cupio *S* uincere *L* me *add.* r 17 laudare *Rr* casus om. *S* similes] d simile *PD* 18 congruae *R* possint] r possunt *R* quis quis cui *L* cui uerbo reddatur *O* est quidem *P* est om. *M* 19 prius] plus *S* sociari *D* auctores] r auctores *R* HYPERBATIS *DSL* hyperbatis *M* 20 transitionib; *P* *Enn. ann.* VI 8 p. 78 *E. S.* VI 7 p. 30 *Vahl.*; *Ennianum versum esse docet Cicero de div.* II 56, 110 quosque praeterea testes et *Spangenbergius et Vahlenus afferunt* 21 aio teacida *P* eacida *M* eacida *N* aiacida *L* vincere] r uince *R* 22 est enim] et est *P* [te Aeacida] Romani

id est
scripsi te aeacida romani *Rr* teacida quod romani *P* te aeacida id est quod romani
O te eacida id est quod romani *D* aio posse romanos uincere in *mg.* d aio posse
to
romanos uincere aeacida id est quod romani *S* aio romanos uincere posse te aeacida
(eacida *N*) id est quod romani (*M*)*NL* possint *Md* possunt uincere **** (posst)
L 23 secunde *Pal.* actionum et actio] r actionum et accio *RD*

p. 1137 P.

p. 132. 33 K.

Pyrrho significatur. sed aptissimum maxime fuit responso, etiam in confusione ordinis propriam oraculi obliquitatem servare; quamvis et apud omnes auctores huiuscemodi figura latissime pateat.

Omnibus modis aliis potest infinitum coniungi verbum, ut 'studeo 66 legere, stude legere, utinam studerem legere, cum studeam legere', et infinitum infinito, ut 'video filium studere legere'. participiis quoque coniungitur: 'studens legere', participialibus etiam vel supinis, ut 'causa spectandi | currere equos ascendo, circumspectando currere equos delector, spectandum est currere equos, spectatum currere equos eo, iucundum est 10 spectatu currere equos'. et nominibus tamen pulchra sociatur figura idem 67 infinitum: 'bonus iudicare, fortis bellare, prudens intellegere, iustus disceptare'. Virgilius in bucolico:

Cur non, Mopse, boni quoniam convenimus ambo,
Tu calamos inflare leves, ego dicere versus?

15

DE INDICATIVIS.

Indicativus, quia essentiam plerumque ipsius rei significat, hoc no-VII 08 mine nuncupatur. ideo autem diximus 'plerumque', quia invenitur saepissime etiam dubitativus vel interrogativus, ut Terentius in Phormione:

20

Sic sum: si placeo, utere;

ut Virgilius in III:

Pro quo si sceleris tanta est iniuria nostri.

in eodem:

Hectoris Andromache Pyrrhin' conubia servas?

25 idem in eodem:

Verane te facies, verus mihi nuntius affers?

1 pyrro PD pyrro S pirrho N pirrho L phyrro M responsio S responsio M
responsum O 2 oraculi ex oracula corr. M 3 auctores] r aucto R late S
4 post studeo legere sqq. — studeam legere om. R add. r 5 studerem] stu-
dere P 6 "filium video L coniungitur] om. P iungitur N 7 ut studens OS
participialibus ex participialis corr. P etiam uel add. r supinis coniungi-
tur ut O expectandi N 8 post currere equos sqq. — currere equos om. P
circum. Spectando N aequos R dilector L 9 aequos Rr spectatum cur-
rere] r spectatum curre R eo] & P iocundum PDNS 10 currere] r curre R
pulchra L id est L .Item infinitus P 11 bonus] s bonū S fortis si
bellare P 12 Verg. ecl. 5, 1 sq. 13 cū uenimus D ambos P 14 "inflare
calamos L in | leues (om. flare) P leuis Rd cf. lib. XVII § 149 15 DE
INDICATIVI CONSTRUCTIONES inscr. om. (O)S 16 Indicativus ex Indicativis corr. R
essen+tiā (ten) D 17 quia] qua D quod L 18 terrentius MDL Ter.
Phorm. III 2, 42 formione N 20 si] sic etiam § 82. 85 sic SL cum Ter. Bas.
utere N 21 ut] om. (MO) Et S Verg. Aen. III 604 (def. Rom.) in III]
om. P in III. eñ S 22 si spscr. in Verg. Med. sceleris N sceleri Med.
iniuriæ P 23 Verg. Aen. III 319 cf. lib. XVI § 12 24 haectoris RPNDS
hectores L andromachæ (a) L andromachæ RPN pyrrin ML pirrhin N phy-
rin' S chonubia MD conuuiā ex conuiua corr. L conuiua P 25 Verg. Aen.
III 310 sqq. (def. Rom.) 26 ueran& facies P eaties Med. uerum Med.
nuntius (?) mihi O nuntius (M) adfers Med. Pal. Fr.

p. 1137. 35 P.

p. 133. 34 K.

Nate dea, vivisne, aut, si lux alma recessit,
Hector ubi est?

69 itaque oportune aptatur adverbii vel coniunctionibus affirmativis vel causalibus, quae substantiam vel essentiam rei comprobant, vel abnegativis, quae eam abnuunt, ut Virgilius in III: 5

Vivo equidem vitamque extrema per omnia duco.

Sallustius in Catilinario: verum enimvero is demum mihi vivere ac frui anima videtur. et per abnegationem Virgilius in II Aeneidis:

Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae 10
Culpatusve Paris, divum inclementia, divum,
Has evertit opes.

et inveniuntur quidem etiam cum aliis modis supra dicta adverbia vel coniunctiones, frequentius tamen indicativo sociantur. iste autem modus est oportunus ad planam rerum expositionem, ut Virgilius in II Ae- 15
neidis:

fuimus Troes, fuit Ilium et ingens
Gloria Dardanidum, ferus omnia Iuppiter Argos
Transtulit, incensa Danaï dominantur in urbe;

unde hoc modo frequentissime utuntur historici. cuicumque autem casui 20
indicativi iungantur, necesse est ceteros quoque modos coniungi, de quo postea dicitur. |

DE IMPERATIVIS.

VIII 70 Imperativa primas personas singulares non habent, quia nemo sibi ipse potest imperare, nisi figurate quasi ad alium loquens in secunda persona se ipsum proferat, ut Iuvenalis in I: 25

tecum prius ergo voluta

Haec, anime, ante tubas;

1 natq̃ P alma] arma P 2 haector RPMDS 3 opportune (O) 4 con-
iunctionibus equidem affirmatiuis O affirmatiuis PL casualibus (M) 4 sub-
stantia P comprobant PD anegatiuis L 5 abnuunt P Verg. Aen. III 315
(def. Rom.) in III] om. P in III en. S 6 aequidem PL extrema ex ex-
tremo corr. Med. omina Fr. 7 Sallustius Pal. Sall. Cat. 2, 9 cf. lib. XVI
§ 13 enimuerū M his D 8 atq; S Verg. Aen. II 601 sqq. cf. lib. XV
§ 3 in II Aeneidis om. P 9 Aeneidis om. O eneidos S en. N 10 tindaridis
DN iousa S lacaene M lacenē DN Lr lacene RP 11 prius diuum in ras. n
uerum N 12 as P 13 modis om. S 15 opportunus Rr opportunus (O)
pleuam P(MO)Nd expositionem D ut om. (M) Verg. Aen. II 325 sqq.
(def. Rom.) in II Aeneidis] om. P in V ** aeneidis (in) L eneīd. S aeneidos
(O)D aeū. N 17 illiū Rr illū M 18 Dardanidum] Teucrorum Vergilius
ferus iupiter (omnia om.) L 19 & incensa P dominante P 20 utantur histo-
ria L 21 iunguntur P 22 dicitur] l dicet L 23 DE IMPERATIVI CONSTRUC-
TIONE N inscr. caret (O) et, nisi quod capitis initium, ut assolet, numero (h. l. VIII)
apposito indicat, S 24 singulare P non habent singulares S habet P
quia] quod L 25 ipse] om. N ipsi (MO)DS nisi add. d quasi om. S 26
Iuvenalis in I] terentius P Iuv. sat. I 1, 168 sq. 27 uolunta P 28 haec]
hoc (O) *aecamme (h) L anime ante tubas] PD eodemque spectat lectio cod. L

p. 1139. 39 P.

p. 131. 35 K.

et Terentius in adelphis:

Edepol, Syrisce, te curasti molliter.

pluralis vero numerus apud nos habet omnes personas. potest enim per
connumerationem aliquis sese illis, quibus imperat, adiungere, ut dux suos
5 milites iubens committere proelium aptissime dicit 'pugnemus, configamus'.
Graeci tamen ea ὑποθετικά nominant, id est hortativa, dicentes, quod quasi 71
ad similes et socios huiusmodi verba solent dici, imperativa vero ad sub-
iectos ab eminentioribus, quod minime est verum, cum etiam ad deos fre-
quentissime imperativo modo in supplicationibus et invocationibus utimur,
10 ut ad reges quoque et imperatores, ut:

Musa, mihi causas memora,

et:

Pandite nunc || Helicon, deae, cantusque movete.

ergo multo aptius est eo uti ad pares, cum ad excellentiores tam in fre-
15 quenti est usu. et sciendum, quod ad secundam personam sermo dirigi- 72
tur imperantis, cuicumque imperat personae. nam qui dicit 'pugnemus
fortiter, o commilitones', cum vocativo utitur, ad secundam loquitur per-
sonam; nam connumerando sese eis, cum sit usus voce primae personae
pluralis, ostendit paratissimum se quoque esse ad idem quod illis imperat
20 [ad efficiendum]; et qui dicit 'pugnet exercitus', imperat, ut internuntia
secunda persona efficiatur per tertiam, quod | imperat. est tamen quando 73
significantiæ causa imperativis adiunguntur subiunctiva: 'vigila, ut legas',
id est 'diligenter legendo vigila'. Cicero in III invectiviarum: cura,
ut vir sis. Terentius in Andria:

cum maxime relata et sic Vallu ex antiquissimis codd. cf. C. F. Hermannum de codd.
Iuv. recte existim. p. 18, praef. ed. Iuv. Teubn. p. XXI animae ante tubas MOSd animo
ante tubas R cum Iuv. exc. Voss. animante tuba N cum Iuv. Pith. et rell. fere om-
nibus anim. ante tubas Iuv. Pul. Laur. ap. Iahnium 1 et] Item P Vt S ter-
rentius ML Ter. adelph. V 1, 1 adelphis L 2 sirisce RDN Bas. sirisce S
sirice P Syrisce te] ex suris cetè corr. L molliter] r molitèr R 3 pluralis] l
plurales L habet omnes] r omnes habet P(O) habet omnis R 4 se P in-
perat P 5 iubens milites P praelium NS aptissime dicit om. P dicat S
et configamus L 6 Greci PMVL ea] & P sive ΕΑΥΠΟΘΕΤΙΚΑ sive ea
ΕΑΥΠΟΘΕΤΙΚΑ M ΥΠΟΘΕΤΙΚΑ S id est ex idem corr. L hortativa] rd orta-
tivia RPDN 7 et socios om. M dici] iungi P impaerativa R subiecta S
8 iminentioribus N 9 utamur in utuntur mud. L utimur et ad ODN
utimur. & imperatores ad gregesq. ut musa P 10 quoque om. (M) ut] ut uir-
gilius M Verg. Aen. I 8 11 causa P 12 Verg. Aen. VII 641 = X 163
13 Pandite] sic etiam ex corr. Fr. lib. VII l. l. elicon S heliana P helicon
Pal. lib. X l. l. Helicon deae] r heliconadae R castusque ut vid. in ras. Rom.
lib. X monete Pal. lib. X Fr. m. alt. lib. VII 14 aptius multo S 15 usus R
16 imperet S 17 o] r a R comilitones N 18 usus om. S uocae L
prime N prime persone P 19 ostedit M quoque se ad (M) idem] id N
idem opus O imperat P imperat ad efficiendum R imperat ad efficiendum L im-
perat efficiendum rell. 20 ut om. P internuntia (MO)D 21 Estamen P
22 adiunguntur] r adiungunt ROD uero adiungunt P subinlativa L vigila]
ex uirg corr. L ut uigila PD 23 id est ex idem corr. L Cicero in III in-
vectiviarum] et P Cic. in Cat. or. III 5, 12 inuictiarum L 24 Terrentius
DL Ter. Andr. III 2, 29 huc face ad me ut uenias (sic ut vid. etiam Bas., cu-
ius v. l. h. l. non excerpti, et libri plerique: ut om. 'duo antiquissimi' Bentley)
in Andria om. P

†fac, ut ad me venias.

'eia' et 'age' adverbia hortativa aptissime imperativo coniunguntur. Virgilius in IIII Aeneidos:

Eia age rumpe moras, varium et mutabile semper
Femina.

idem in VI: •

Nunc age, Dardaniam prolem quae deinde sequatur
Gloria, qui maneant Itala de gente nepotes,
Expedit dictis et te tua fata docebo.

deest enim 'veni' vel 'audi'. etiam si secum ipse loquens et sese hortans 10
aliquis hoc utatur figurate, quasi ad secundam loquitur personam.

- 74 Inveniuntur tamen auctores et indicativis et optativis et subiunctivis
usi pro imperativis, quomodo supra ostendimus. et Graeci quidem habent
imperativa praeteriti temporis, nos autem in activis vel neutralibus verbis
penitus ea habere non possumus, in passivo vero et omnibus, quae habent 15
participia praeteriti temporis, per circumlocutionem possumus habere, ut
'doctus es' vel 'esto', δεδίδαξο, 'doctus sit' vel 'esto', δεδιδάχθω; 'orna-
tus es' vel 'esto', κεκόσμησο, 'ornatus sit' vel 'esto', κεκοσμήσθω, 'ornati
sint' vel 'sunto', κεκοσμήσθωσαν. similiter 'veneratus sit' vel 'esto'; pla-
catus sit' vel 'esto, clausus sit' vel 'esto, secutus sit' vel 'esto'; et per 20
omnes sic personas 'secuti simus, sitis, sint' imperative dicta inveniuntur,
75 cum sint praeteriti temporis: sed hanc vim habent, ut imperemus, ut in
futuro sint transacta, ut si dicam 'clausa sit mox fenestra', impe||ro, ut
statim claudatur et mox sit clausa, vel si dicam 'post | horam primam
finitam sit iuratus', ostendo me imperare, ut iuret ante horam primam 25
finitam.

1 ut a me M 2 hortativa] rd ortativa RL hortatava D optativa P ut
nergī P Verg. Aen. IIII 569 sq. cf. lib. XVII § 174 3 in IIII Aeneidos] om.
P in IIII in aeneidos L Aeneidos om. O eneid S en. N 5 femina om. P 6
Idem ex item corr. L Verg. Aen. VI 756 sq. 759 in VI om. P 7 Darda-
niam] d dardanium D prolemq. deinde PL sequetur RPLMODL 8 Itala] sic
Rom. m. alt. italia DL ita Rom. m. pr. 9 fata] r facta RPL doceo M 10
hortans] r ortans RP 11 utuntur P "personam" loquitur L 12 subiuncti-
vis L 13 greci PN hab P 14 autem add. l [et] L 15 ea peni-
tus ea S et in omnibus S 16 praeteriti L circumlocutionem] ex circumlo-
cationem corr. R circumlocutionem S 17 doctus est uel esto doctus. sis uel esto
ornatus sis uel esto ornati sint uel sunt. o similiter & ceteri imperativa dicta inveniun-
tur P ΔΕΙΔΑΧΟ DS ΔΕΙΔΑΞΩ r ΔΕΔΑΞΟ L δεδίδαξο, doctus sit vel esto om.
N ΔΕΙΔΑΞΩ DN ΔΕΙΔΑΞΩ r ΔΕΙΔΑΞΩ M δεδιδάχθω; ornatus es vel
esto om. O 18 κεκόσμησο] d κεκοσμησο DL κεκοσμεσο S κεκοσμησω M κε-
κοσμησο N κεκοσμήσθω ornati sint vel sunt] scripsi, ante κεκοσμήσθωσαν om.
RODN κεκοσμησοι ornati sint uel sunt S κεκοσμησθωσαν ornati sint uel sunt M κε-
κοσμεσθωσαν ornati sint uel sunt L 19 κεκοσμεσθωσαν R κεκοσμησθωσαν S κε-
κοσμεσθωσαν N κεκοσμησθωσαν. D κεκοσμο M κεκοσμησθωσαν (sic) similiter ue-
neratus sit in mg. add. l ueneratus sit uel esto κεκοσμησο placatus M placitus
RD cesus in ras. N 20 in vocc. vel esto expl. S clausus ex ausus corr. R
causus M ausus DL 21 sic per omnes OD simus ex sumus corr. L impe-
rative] r imperativae RD 23 futuro] d furo D dicam post oram (in horam corr.)
primam finitam clausa sit D clausa sit] l cau+sa+++ sit L fenestra ex fenestra
corr. L 24 "clausa" sit L 25 finitam] om. (M) finita P

p. 1140 P.

p. 136. 37 K.

Illud etiam monendum, quod imperativa verba vocativis adiuncta nominum perfectionem orationis habent, ut 'Apolloni doce, Trypho disce'. nominativi enim egent substantivis verbis et nominibus similiter substantiam significantibus relativis, ut 'qui es Apollonius doces, qui es Trypho discis'. Graeci autem participio utuntur substantivo: Ἀπολλώνιος ὃν διδάσκεις, Τρύφων ὃν μανθάνεις, quo nos quoque secundum analogiam possemus uti, nisi usus deficeret participii frequens. quamvis Caesar non incongrue protulit 'ens' a verbo 'sum, es', quomodo a verbo 'possum, potes: potens'. [et per ellipsin tamen supra dictorum invenimus nominativos, ut 'laetus cogito, paratissimus cogitas, Cicero iustus defendit' et similia.]

DE OPTATIVIS.

Optativa verba indicant per se cum re et votum, adverbium vero 'utinam' tantum votum significat. ad ampliorem igitur demonstrationem additur verbis optativis, quomodo et confirmativa adverbia indicativo, ut 'profecto facio, certe lego, scilicet intellego'. et apud Graecos quidem αἶθ, id est 'utinam', adverbium non solum optativo, | sed etiam indicativo adiungitur modo et facit id loco optativi accipi, ut Homerus:

Αἶθ' ὄφελος παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμενον
Ἴσθααι.

idem:

Αἶθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον ταλέσει' Ἀγαμέμνων,

apud nos tamen 'utinam' indicativo non adiungitur. et Graeci quidem, 77 maxime Attici etiam sine deprecatione solent hoc modo uti pro indicativo, nos vero minime, quamvis similes sint eius voces subiunctivi vocibus, quibus frequentissime pro indicativis utuntur auctores nostri. optativa autem

2 'perfectionem orationis P appolloni RDL docte P Trypho] l tripho DN typo P trapho L 3 egent plerumque substantivis (O)r 4 appollonius DL doces] sic D uel doce spscr. d doces uel doce M doce N(O) Trypho] l tripho DN typo P trupho L 5 discis] sic D uel disce spscr. d discis uel disce M disces P disce NL greci PN Graeca om. PD GR. ΑΠΟΛΛΟΝΙΟΣ ΟΝ ΔΙΔΑΪΣΚΕΙΣ
ΤΡΙΦΩΝ. ΜΑΝΕΑΝΕΙΣ add. d Ἀπολλώνιος] l ΑΠΟΛΛΟΝΙΟΣ L ΑΤΟΛΛΟΝΙΟΣ N ὃν] r ω R ON N 6 Τρύφων] l ΤΡΥΦΩΝ L ΤΥΡΥΦΩΝ N ON L ΜΑΝΘΑΝΑΕΙΣ R ΜΑΝΕΑΝΑΕΙΣ NL ΜΑΝΕΑΝΑΘΕΙΣ M post μανθάνεις ΑΝΑΗΥC add. O secundum] d secundam D 7 participiis Nn cesar PD; C. Iulii Caesaris de analogia lib. II fragmentis inseruit Nipperdeius ed. suae p. 757 8 quomodo] r quomo R a om. N possum] post P 9 et per — et similia om. RPML del. d add. r 12 DE OPTATIVI CONSTRUCTIONE. N inscr. om. PODL 13 cum re] scripsi, κατὰ τοῦ συνόντος πράγματος Apollon. de synt. III 23 p. 248, 15 Bk. cum rem RPL curam M rem N(O) et rem l 14 ampliorem] d ampliorum D 16 grecos PM quidam P αἶθ M ΑΙΤΩΙΝ ex ΑΤΩΙΝ corr. N 17 adverbium om. P optativis P adiungitur] additur P 18 id in loco N accipit P ut Homerus — Ἀγαμέμνων om. PD GR. sup. lin. d Hom. Il. I 415 sq. 19 αἶθ L ΑΙΓΕΟΦΕΑ. ΕCΤΙΑΡΑΝΝΥ. CΗΜ ΑΛΑΚΡΥ-ΤΟC ΚΑΥ N οφθαεC M ΝΗΥCΗΝ RM ΑΔΑΡΡΙΓΟC ex ΑΔΑΡΡΙ+ΟC corr. L ΑΠΕ-ΜΟΝ L 20 ΗCΕΑΙ MN ΕCΘΑΙ L 21 idem — Ἀγαμέμνων om. N Hom. Il. III 178 22 ΟΥΤΟC R ΤΕΑΕCΕ ex ΤΕΑΕCΕ corr. L ΤΕΑΕCΕΙ M ΑΓΑΜΕΜΝΟΝ M ΑΓΑΜΕΝΟΝ L ΑΤΑΜΕΝΟΝ R 23 tamen] aū N greci PMNL 24 antici D deprecatione PRN uti om. M

p. 1140. 41 P.

p. 137. 38 K.

praeteritum ideo habent, quamquam ea debeamus orare, quae nondum fuerint, quia saepe evenit abesse eos, pro quibus oramus et optamus, ut id illis iam perfectum sit, quod cupimus, ut 'utinam filius meus, qui Athenis est, doctus esset' vel 'fuisset', id est 'utinam perfecta in ipso doctri-
78 tri||na sit, utinam cognoscamus id illi evenisse'. est autem quando opta-
tivo utimur praeteriti temporis, dolentes, quod non factum sit, ut 'utinam homines contra se ferrum non movissent, utinam mare numquam navigas-
sent' et similia. 'o' etiam adverbium et 'si' coniunctio et 'ut' pro 'utinam' invenitur. Virgilius in VIII:

Adsis o tantum et propius tua numina firmes.

10

idem in VI:

Si nunc se | nobis ille aureus arbore ramus

Ostendat nemore in tanto;

et Terentius in eunucho:

Vt illum di deaeque omnes, superi inferi,

15

Malis exemplis perdant.

[et per se tamen verbum optativum saepe ponitur sine praedictis particulis, ut Lucanus in I:

di visa secudent

Et fibris sit nulla fides, sed conditor artis

20

Finxerit ista Tages.

1 ideo praeteritum (O) ideo] om. M idem P quanquam Lr quaquam R quamvis (O) 2 evenit] d uenit D pro quibus pro quibus L ut id] r ut R id P 4 perfecta] ex perfectam corr. D doctrina in ipso P ipsa L 5 sit et utinam N id om. P autem] sic D uel enim spscr. d 7 numquam mare P 8 sic D 9 inueniuntur O Verg. Aen. VIII 78 coll. lib. XV § 34. 38 in VIII om. P VIII] corr. ant. manus ms. in exemplari bibl. reg. Berol. ed. 3, Krehlius VII codd. 10 Assis N tantum] tandem OD numina ex numine corr. L 11 Verg. Aen. VI 187 sq. in VI om. P VII N 12 aureus ab arbore P cf. § 82 ramus ex ramus corr. L 14 terrentius ML versus Ter. eun. II 3, 11 Vt illum di deaeque senium perdant (senium perdant Bemb. m. rec. corr. Vt illum di deaeque om̄s senem perdant Bas.) contaminatus cum vss. Phorm. IIII 4, 6 sq., qui in libris mss. (ex Bemb. Bas. ad h. l. nihil excerpti) sic scripti esse traduntur: Vt te quidem omnes di deaeque superi inferi | Malis exemplis perdant: Priscianum sic fere contaminasse indicare videntur loci huius libri § 176 et de XII vss. § 158. 215 p. 1262. 1281 P. p. 106. 147 L. ex libris Lind. sic constituti: Terentius in Phormione: Vt illum di (dii p. 147 L.) deaeque omnes perdant (perduint Priscianus (O?) § 176 et sic Lind. ex cod. suo R. p. 147 perdunt VRMON § 176), ubi tamen praeterea conferendus est ipsius Phormionis v. 12, 73: qui illum di omnes perduint; quamobrem dubitavi ingeniosam Fleckeiseni coniecturam ann. phil. LXXIII 683 sqq. prolatam recipere: Terentius in eunucho: ut illum di deaeque [senium perdant, idem in Phormione: ut te quidem di deaeque] omnes superi inferi malis exemplis perdant. in eunucho om. P 15 ut utinam illum Dd dii DN dum P dide aequae RL dii deaeque r deaeque omnes superi d deaeque ē superi D snperi infernalis P inferi L inferique N 16 perduint] R perdunt P produunt L perdant (MO)DN 17 et per se — scriptoribus om. PRML add. r uerba optatiua N ponuntur N 18 Luc. Phars. I 635 sqq. 19 dii Luc. Voss. A dii Voss. B secudent D 20 fibris D 21 finxerit N

p. 1141. 42 P. et nota, quod subiunctivo simile protulit praeteritum perfectum optativi, quod et multis placuit artium scriptoribus.] p. 135. 39 K.

DE SVBIVNCTIVO.

Subiunctivus et 'dubitativus' dicitur: 'subiunctivus', vel quod subiun- X 79
5 gitur coniunctioni vel quod alteri verbo omnimodo vel subiungitur vel subiungit sibi alterum, ut Virgilius in bucolico:

Cum faciam vitulam pro frugibus, ipse venito.

idem in III Aeneidos:

Inter utramque viam leti discrimine parvo,

10 Ni teneant cursus, certum est dare lintea retro.

et sciendum, quod necesse est alteri modo eum sociari vel eiusdem modi 80
alteri verbo, etiam si sit cum infinito, ut 'cum doceam legere discipulum, expono ei' vel 'cum docerem legere, exponerem' et similia. omnibus igitur modis potest sociari, ut 'si doceam, discis' et 'si doceam, disce; uti-
15 nam discas, si doceam; cum doceam, discas'. similiter omnibus modis impersonalis quoque verbi potest coniungi, ut 'cum veniam, curritur' et 'cursum sit' et 'curratur' et 'cursum erit' et similia. frequentissime tamen 'si' coniunctio dubitationem significans ei sociatur, id est pro *ἐάν* Graeca coniunctione posita, ut Terentius in adelphis:

Si tu sis homo,

Hic faciet. ||

cum vero *εἰ* coniunctionem Graecam significat, quae apud illos *συναπτικός* 81
nominatur, id est coniunctiva, quod rem rei continuari demonstrat, indicativo coniungitur, ut 'si vivit, spirat' et 'si spirat, vivit; si ambulat, mo-
25 vetur'. in hoc non possumus reciproce dicere 'si movetur, ambulat': non enim qui movetur omnimodo et ambulat, qui ambulat vero, omnimodo et movetur. invenitur autem ea coniunctio apud Graecos [id est *εἰ*] non

3 DE SVBIVNCTI. P De subiunctivis L inscr. om. (O) 4 dubitatib; P modus
subiunctivus P 5 coniunctione P omnimodo P vel subiungitur] d subiun-
gitur OD 6. alterum sibi D Verg. ecl. 3, 77 cf. lib. VIII § 68 bucolico
L 7 fugibus P 8 Verg. Aen. III 685 sq. in III Aeneidos om. P aenei-
dis N aeneid M eneid N 9 leti] RL et sic Verg. Fr. pr. et ex laei corr. Rom.
loeti D cum Fr. m. alt. laeti PMON cum Med. (Pal.?) 10 Ni cf. lib. XV § 2
certum est dare] Med. m. alt. rdare Med. m. pr. 11 et sciendum est quod
P post alteri modo sqq. — alteri verbo om. L, in mg. add. l 12 infinito P
13 igitur] ergo (M) 14 et om. (MO) utinam discam P utinam si discas
M 15 post discas sqq. — discas om. R sup. lin. add. r si.. doceam (ce?) D
16 impersonalis D impersonalib; P verbi] d verbo P umbi D cum veniam]
d conveniam D ueniam ex ueneam corr. L 18 PROEAN N ean RPD
greca PMDL 19 coniunctione gca N terrentius ML Ter. adelph. V 8,
11 sq. 20 satis (u) D 21 faciet] sic libri dett. Ter. plerique faciat Bem. Bas.
'tres veterrimi' Bentley cum Donato 22 ei uero (ML) EY N ei RP gre-
cam PMN *συναπτικός*] v. Apollon. de synt. III 28 p. 266, 17 Bk. CYNANT. ΕΙΚΟC
L CYNANTTEIKOC. R CYNANTTEIKOC. M CYNANTTEIKOC. N CYNANTTEIKOC. D, quae v. l.
ex CYNANTTEIKOC orta est 23 rei] ei M 24 cumiungitur L spirat ex spi..at
corr. L spirat et spirat P 26 omnino L post omnimodo sqq. — omni-
modo om. R add. r 27 autem] sic etiam R tamen L et sup. lin. r grecos PM
id est ex idem corr. L ei RP EY N

solum indicativo, sed etiam optativo et maxime apud Atticos et subiunctivo sociata, ut Homerus:

"Αρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·

Εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν

(pro εἰ μὴ δώσωσιν), subiunctivum posuit; idem:

Ἄλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί

(εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν pro εἰ μὴ δώσωσιν), indicativo usus est pro subiunctivo et εἰ pro εἰ μὴ; Demosthenes vero in oratio|ne παραπρεσβείας: τῶν ξενίων εἰ μετ' ἄσχοιεν, optativum protulit, qui mos Atticis est frequentissimus. Xenophon ἀπομνημονευμάτων primo: εἴ τις ἀρετὴν 10 82 ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πράττειτο. nostri quoque frequentissime Atticos imitantur et subiunctivos sive optativos - nam eadem sunt voces - non solum cum supra dictis coniunctionibus, sed etiam sine his ponunt, quando confirmative vel dubitative quid proferunt, in quo Graeci εἰ vel ἄρα solent adicere. nihil mirum igitur, 'si' coniunctionem apud nos, quae 15 tam pro εἰ μὴ Graeca coniunctione, quae causalis est vel perfectiva, quam pro εἰ, quae coniunctiva est, ponitur, utriusque constructionem, quam

1 etiam om. O atticos ex asticos (n) corr. L 2 Hom. Il. I 136 sq. cf. § 200
3 verba ab Ἀρσαντες usque ad πράττειτο (lin. 11) om. D, Gr. sup. lin. add. d, a
κατὰ usque ad alterum δώσωσιν om. P APEANTEC N KATAE L θυμόν] EIMON
N ENMON M OTIWC L OTICAEION ECTAI N ECTAT M ECTA L 4 δέ] r AR
N de R κε μὴ] l KEAAE r K* L ΔΩΩCIN L 5 pro εἰ μὴ δώσωσιν om.
MOL id N idem — δώσωσιν] Idem Εἰ δέ σύγ' ἐς πόλεμον πωλήσεται (Il. V
350) (O) Krehlius, quem versum post alios, quos referre non attinet, h. l. iam exhibue-
rat 2 Hom. Il. I 135 6 Ἄλλ' εἰ] sic R AAAA EI r EAAAI N MHN N do-
COYCI R ΔΟCOCYCI Mr AEOIIMIII ΔΟCOCY. N post ΔΟCOCIN (sic) sqq. — ΔΩΩCIN om.
L TEPAE R TIEPAC N METAGYMOY R METAEYMOI M METAEYMOI r METAEYMOI ET N
Ἀχαιοί — κε] AKAIOTEA. KEN N 7 δέ] r de R δώσωσιν] Putschius, apud quem
tota haec sententia εἰ δέ — δώσωσιν supra post Εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν collocata est ΔΩCOCIN
RM ΔΩCOCIN N ΔΟCOCIN L pro EANHNAECTIN. Idem indicatio N μὴ] NN M
δώσωσιν] r ΔΩCIN R 8 et εἰ] sic ex corr. l ei R EY N ean R demosthenes
RL Demosth. περὶ τῆς παραπρεσβείας or. § 167 p. 393 Rsk. p. 626 Baillet-Latour
εἰ καὶ κατὰ μικρὸν τοῦ λαβεῖν κοινῇ (sic Sal.) πάντες μετ' ἄσχοιμεν διὰ ταῦτ'
ἐδίδδοτο, ξένια δὲ πρόφασιν (δ' ἢν πρόφασιν et δ' ἢν ἢ πρόφασιν al.) cf. ibid.
§ 166 καὶ Φίλιππον ἀξιοῦν, ὡν ἡμῖν ἐδίδδον ξενίων, τοὺτους λύσασθαι ora-
tionem (sic) optativum (med. om.) P ΠΑΡΑΠΡΕCBIAC O ΠΑΡΑΠΡΕCBIAC L ΠΑΡΑ-
ΠΡΕCBIAC M ΠΑΡΕCBIAC N 9 TON L ΞΕΝΤΩΩΝΕΤΑCΧΟΤΕΝ N μετ' ἄσχοιεν]
sic R NETACXOTEN Mr METAXOIEN L Atticis] l anticis L 10 XENOPHON Rr
XENOPHON (o ex corr.) L Xenoph. memorab. I 2, 7 Xenophon ἀπομνημονευ-
μάτων] .qs. MATON N APOMNEMONEYMATON L APONNEI|EMONEUMATON Rr APONNENIONEN-
malon M εἴ τις] EΠC (i) Rr EMC N APETEN r APET. MEN N APATHN L 11
EΠATTEA. AMENOC M ETE. ATIEA. AOMENOC N ἐπαγγελλόμενος v. l. ap. Xen. APTIPYON
R APTIPYON N TIPAT. TIOITO. N 12 subiunctivos] d subiunctivis RPMDL sub-
iunctivas r subiunctiva O optativos] d optativis RPMDL optativis r optativa O
13 coniunctionibus D 14 diuinitive P aliquid N greci PML an D
15 APA ara R APA-I-NE spscr. r apan D APA aram LI adicere ex corr. N Ni-
chil N igitur om. P coniunctione P que PN 16 p ean grece. a. coniunc-
tione P ean L greca ML quam] quae P 17 ei P coniunctiva Dd
utrisque M constructionem] coniunctionem P coniunctionem constructionem
L quam] r quem R

p. 1142. 43 P.

p. 140. 41 K.

habent apud Graecos supra dictae coniunctiones, ad verba servare, ut et indicativo et optativo et subiunctivo possit adiungi. indicativo, ut Virgilius in VIII:

Si, tibi quae posco, promittunt — nam mihi facti

6 Fama sat est.

Terentius in Phormione:

Sic sum; si placeo, utere;

optativo [Virgilius] in VI:

Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus

10 Ostendat.

subiunctivo Terentius in Phormione:

Si attigisses, ferres infortunium.

sed indicativo saepe coniunctum ostendit magis confirmari et credi rem sic esse vel fieri posse quam || dubitari. Virgilius in II Aeneidis:

15 Di, si qua est caelo pietas,

confirmative enim potius quam dubitative dicitur. idem | in VIII quod supra dictum est:

Si, tibi quae posco, promittunt — nam mihi facti

Fama sat est —, tumulto videor reperire sub illo

20 Posse viam,

credit enim facile promissuros. Terentius in Andria:

id si inpetro,

Quid alias malim quam hodie has fieri nuptias?

hic enim quoque sperat se impetraturum. idem in eadem:

25 Sed si quid tibi narrare coepi, continuo dari

Tibi verba censes.

et est hoc loco etiam illud attendendum, quod praeteritum indicativi cum 81 praesenti solent coniungere, quando perfectionem rei res sequitur alterius altera. et in illius quidem, quae prior perficitur, significatione perfecto

1 hab P grecos PML supdictae P et indicativo] d et iadicatio D
2 subiunctivo D Verg. Aen. VIII 194 sq. 3 VIII N 6 terrentius ML
Ter. Phorm. III 2, 42 cf. § 68 in Phormione om. P formione N 7 sic
sumpsi placeo utere P 8 Virgilius] O om. RPML uerget D ut uirgilius r in
VI om. P Verg. Aen. VI 187 sq. 9 aureus ab arbore P cf. § 78 ra-
mus] m ramos M 11 terrentius ML ut terrentius P in Phormione] om. P
in formione NL immo in adelphis: II 1, 24 12 attigisses D ferens. bi. for-
tunium P 13 credi rem] r crederem RL 14 Verg. Aen. II 536 cf. lib.
XVI § 6 aen. N aeneidos (PO) 15 dis Rr die P dii MDNL 16 confir-
mativae Rr si confirmativae OL potius M dubitativae N duuitativae P Verg.
Aen. VIII 194 sq. VIII M 19 repperire Rr 21 promissuros P terrentius
ML Ter. Andr. III 2, 48 sq. 22 id] om. Bas. cum rell. codd. Ter., ex Pris-
ciano ascivit Bentleius io L inpetro] P impetro rell. cum Bas. 23 as P
nuntias P 24 Ter. Andr. III 2, 24 sq. cf. lib. XVII § 104 25 si om. P inar-
rare D narare L occoepe D ocepe N v. lib. XVII l. l. 26 tibi uerba tibi cen-
ses L verba] d umba D 27 attendendum PMDN attendum L 28 solent
L; ad solent gloss. s. auctores add. n perfectionem] r perfeccionem R prosectio-
nem P insequitur P 29 et nullius quidem L prior] r pior R significa-
tionem P

utuntur, praesenti vero in consequentis demonstratione, ut hic:

si quid tibi narrare coepi, continuo dari

Tibi verba censes.

idem in eunucho:

Quae vera audiui, taceo et contineo optime, 5

Sin' falsum aut vanum aut fictum est, continuo palam est,

Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.

idem in Andria:

Si te in germani fratris dilexi loco 10

Sive haec te solum semper fecit maximi

Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus.

Lucanus in I:

nec si te pectore vates

Accipio, Cirrhaea velim secreta moventem 15

Sollicitare deum.

85 indicativo enim usus comprobat hoc fieri et velim subiunxit promittens, cum hoc sit, posse minime egere Apolline, quod Graeci οὐκ ἂν βουλομένη dicunt, id est 'nolim penitus'. Terentius in Phormione:

si placeo, | utere, 20

absque dilatione ostendit hoc faciendum. idem in eunucho:

si dis placet,

Spero me habere, qui hunc excruciem meo modo, rem enim, quam sperat, firmam esse ostendit; si enim dixisset 'si dis placeat', dubitare se ostendisset. idem in Andria: 25

1 uero insequentis N Ter. Andr. III 2, 24 sq. cf. l. libri XVII supra l.

2 quit P narare L occēpi N continuo uerba tibi narare censes Ll dare
P 3 tibi dari uerba N uerba tibi dari O 4 Ter. eun. I 2, 23 sqq. 5 vera
om. P 6 Sin] d si D vanum] anum P uarium O fructumst Bemb. fictum'st
(O) palamst Bemb. palam'st (O) 8 rimarum] d rimax D rimarusū M
sum hac] suntha P 9 Ter. Andr. I 5, 57 sqq. in Andria om. P andrea L
post Andria: si confirmatiue posuit add. ML 10 germani] d germini D
frī P 11 hec D haec te] sic duo codd. Ter., reg. et acad., et Donatus ms.
Bentleii te haec Bas. Vatic. al. codd. Terentii feci P maximi Bas. 12 in
rebus fuit r 13 Item lucanus P Luc. Phars. I 63 sqq. in I om. P 14
peccore M 15 accipio] sic Voss. A uel accipio sup. lin. B accipiam Voss. B pr.
cum al. codd. Luc. accipio P Cirrhaea] 1, Luc. Voss. A cirrhaea RMDN cirrea P
chirreha r chirrea OL chyrraea Voss. B mouentem et N 16 solitare P 17
indicativo] sic R Indicatiui corr. m. rec. in R conprobat PO hoc] d haec D
uefim L subiunxit PN 18 poss& M appolline L Graeci — peni-
tus] greci nolim penitus dicunt P βουλομένη] 3 βουλοίμι ROL βουλοῦμι M βου-
λοῦσθαι Dr βουλοῦσθαι N 19 poenitus L post penitus: Idem in X (Luc. Phars.
X 88 sq.): Si tua restituit (sic cum uno alterove Luc. cod. r restituet OD Luc. Vra-
tislav. tert. restituat codd. Luc. plerique; Vossianos ad h. l. non excerpti) veteri me
dextera fato (facto D) | Amplector (Complector codd. Luc.) regina pedes add. ODr
terrentius ML Ter. Phorm. III 2, 42 cf. § 68 21 Ter. eun. V 3, 10 sq.
22 si displicet L diis MODNr 23 excruciem] r ea cruciem L ea. cruciem R
cruciem MD excruciem meo] sic etiam Prisc. cod. veterrimus a Bentleio ad l. Ter.
comm. l., Bentleius meo excruciem Bemb. Bas. meo] in eo D 24 infirmam P
di]dixisset N si displiceat L diis MODNr 25 Ter. Andr. I 3, 5 andrea L

p. 1142. 43 P.

p. 140. 41 K.

habent apud Graecos supra dictae coniunctiones, ad verba servare, ut et indicativo et optativo et subiunctivo possit adiungi. indicativo, ut Virgilius in VIII:

Si, tibi quae posco, promittunt — nam mihi facti

5 Fama sat est.

Terentius in Phormione:

Sic sum; si placeo, utere;

optativo [Virgilius] in VI:

Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus

10 Ostendat.

subiunctivo Terentius in Phormione:

Si attigisses, ferres infortunium.

sed indicativo saepe coniunctum ostendit magis confirmari et credi rem 83 sic esse vel fieri posse quam || dubitari. Virgilius in II Aeneidis:

15 Di, si qua est caelo pietas,

confirmative enim potius quam dubitative dicitur. idem | in VIII quod supra dictum est:

Si, tibi quae posco, promittunt — nam mihi facti

Fama sat est —, tumulto videor reperire sub illo

20 Posse viam,

credit enim facile promissuros. Terentius in Andria:

id si inpetro,

Quid alias malim quam hodie has fieri nuptias?

hic enim quoque sperat se impetraturum. idem in eadem:

25 Sed si quid tibi narrare coepi, continuo dari

Tibi verba censes.

et est hoc loco etiam illud attendendum, quod praeteritum indicativi cum 84 praesenti solent coniungere, quando perfectionem rei res sequitur alterius altera. et in illius quidem, quae prior perficitur, significatione perfecto

1 hab P grecos PML supdictae P et indicativo] d et iadicativo D
2 subiunctivo D Verg. Aen. VIII 194 sq. 3 VIII N 6 terrentius ML
Ter. Phorm. III 2, 42 cf. § 68 in Phormione om. P formione N 7 sic
sumpsi placeo uctere P 8 Virgilius] O om. R PML uerget D ut uirgilius r in
VI om. P Verg. Aen. VI 187 sq. 9 aureus ab arbore P cf. § 78 ra-
mus] m ramos M 11 terrentius ML ut terentius P in Phormione] om. P
in formione NL inmo in adelphis: II 1, 24 12 adtigisses D ferens. bi. for-
tunium P 13 credi rem] r crederem RL 14 Verg. Aen. II 536 cf. lib.
XVI § 6 aen. N acneidos (PO) 15 dis Rr dic P dii MDNL 16 confir-
matuac Rr si confirmatiue OL pocius M dubitatiuae N diuitatiue P Verg.
Aen. VIII 194 sq. VIII M 19 repperire Rr 21 promissuros P terrentius
ML Ter. Andr. III 2, 48 sq. 22 id] om. Bas. cum rell. codd. Ter., ex Pris-
ciano ascivit Bentleus io L inpetro] P impetro rell. cum Bas. 23 as P
nuntias P 24 Ter. Andr. III 2, 24 sq. cf. lib. XVII § 164 25 si om. P inar-
rare D narare L occoepti D occepi N v. lib. XVII l. l. 26 tibi uerba tibi cen-
ses L uerba] d umba D 27 attendendum P MDN attendum L 28 soleant
L; ad solent glossa. s. auctores add. n perfectionem] r perfeccionem R prosectio-
nem P insequitur P 29 et nullius quidem L prior] r prior R significa-
tionem P

p. 1143 P.

p. 141. 42 K.

utuntur, praesenti vero in consequentis demonstratione, ut hic:

si quid tibi narrare coepi, continuo dari

Tibi verba censes.

idem in eunucho:

Quae vera audiui, taceo et contineo optime, 5

Sin' falsum aut vanum aut fictum est, continuo palam est,

Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.

idem in Andria:

Si te in germani fratris dilexi loco 10

Sive haec te solum semper fecit maximi

Seu tibi morigera fuit in rebus omnibus.

Lucanus in I:

nec si te pectore vates

Accipio, Cirrhaea velim secreta moventem 15

Sollicitare deum.

85 indicativo enim usus comprobat hoc fieri et velim subiunxit promittens, cum hoc sit, posse minime egere Apolline, quod Graeci οὐκ ἂν βουλομένη dicunt, id est 'nolim penitus'. Terentius in Phormione:

si placeo, | utere, 20

absque dilatione ostendit hoc faciendum. idem in eunucho:

si dis placet,

Spero me habere, qui hunc excruciem meo modo,

rem enim, quam sperat, firmam esse ostendit; si enim dixisset 'si dis placeat', dubitare se ostendisset. idem in Andria: 25

1 uero insequentis N Ter. Andr. III 2, 24 sq. cf. l. libri XVII supra l.

2 quit P narare L occēpi N continuo uerba tibi narare censes Ll dare
 P 3 tibi dari uerba N uerba tibi dari O 4 Ter. eun. I 2, 23 sqq. 5 vera
 om. P 6 Siu] d si D vanum] anum P uarium O factumst Bemb. fictum'st
 (O) palamst Bemb. palam'st (O) 8 rimarum] d rimax D rimarusū M
 sum hac] suntha P 9 Ter. Andr. I 5, 57 sqq. in Andria om. P audrea L
 post Andria: si confirmatiue posuit add. ML 10 germani] d germini D
 frī P 11 hec D haec te] sic duo codd. Ter., reg. et acad., et Donatus ms.
 Bentley te haec Bas. Vatic. al. codd. Terentii feci P maximi Bas. 12 in
 rebus fuit r 13 Item lucanus P Luc. Phars. I 63 sqq. in I om. P 14
 peccore M 15 accipio] sic Voss. A uel accipio sup. lin. B accipiam Voss. B pr.
 cum al. codd. Luc. accipio P Cirrhaea] 1, Luc. Voss. A cirrhea RMDN cirrea P
 chirrhea r chirrea OL chyrrea Voss. B mouentem et N 16 solitare P 17
 indicativo] sic R Indicatiui corr. m. rec. in R conprobat PO hoc] d haec D
 uefim L subiunxit PN 18 poss& M appolline L Graeci — peni-
 tus] greci nolim penitus dicunt P βουλομένη] 3 βουλομαι ROL βουλομαι M βου-
 λομαι Dr βουλοομαι N 19 poenitus L post penitus: Idem in X (Luc. Phars.
 X 88 sq.): Si tua restituit (sic cum uno alterove Luc. cod. r restituet OD Luc. Vra-
 tislav. tert. restituat codd. Luc. plerique; Vossianus ad h. l. non excerpti) veteri me
 dextera fato (facto D) | Amplector (Complector codd. Luc.) regina pedes add. ODr
 terrentius ML Ter. Phorm. III 2, 42 cf. § 68 21 Ter. eun. V 3, 10 sq.
 22 si displicet L diis MODNr 23 excruciem] r ea cruciem L ea. cruciem R
 cruciem MD excruciem meo] sic etiam Prisc. cod. veterrimus a Bentley ad l. Ter.
 comm. l., Bentley meo excruciem Bemb. Bas. meo] in eo D 24 infirmam P
 di[dixisset N si displiceat L diis MODNr 25 Ter. Andr. I 3, 5 andrea L

p. 1143. 44 P.

p. 142 K.

Si illum relinquo, eius vitae timeo; sin opitulor, hu-
ius minas;

utrumque enim sibi certum esse ostendit. idem in adelphis:

Ego in hac re nihil reperio, quam ob rem lauder tan-
topere, Hegio.

Meum || officium facio: quod peccatum a nobis ortum
est, corrigo,

Nisi si me ex illo credidisti esse †numero hominum,
qui ita putant,

Sibi fieri iniuriam ultro, si quam fecere ipsi expostu-
lent.

ecce hic nisi credidisti dixit pro 'credis'. similiter indicativis utuntur, 86
quando in ipsis esse vel fuisse rebus aliquid volunt ostendere, ut Cicero
de praetura urbana: qui si condemnatur, desinent homines
dicere, his iudiciis pecuniam plurimum posse; sin absolvi-
tur, desinemus nos de iudiciis transferendis dubitare. Vir-
gilius in VI:

Si potuit manes arcessere coniugis Orpheus,

Si fratrem Pollux alterna morte redemit,

Itque reditque viam totiens,

de rebus, quas sine dubio factas esse vult ostendere, indicativis est usus
cum supra dicta 'si' coniunctione. quando vero dubia res ostenditur, utrum 87
fieri possit necne, vel per inductionem, id est καθ' ὑποθέσιν, subiuncti-
vis magis utuntur. Virgilius in VIII:

Sed si quis, quae multa vides discrimine tali,

1 sin opitulo R si non opitulo P 3 ostendit sibi certum esse P Ter.
adeph. III 3, 1 sqq. 4 nihil etiam Bemb. Bas. nichil N, leg. nil reperio D
Bas. laudare P tontopere M 5 egio N 6 mecum officium D offi-
cium] l officio L peccatum L 8 si] add. Lr om. R rell. cum libris Ter. dett.
me in illo credidisti esse hominum numero Bemb. Bas. 9 ita] add. r om. R
rell. 10 iniuriam ultro fieri N iniuriam] r inriam R iniuria M ultro in mg.
add. l fecere] r facere RMONL expostulent] d expostulant D Bas. codd. Ter.
Bentleiani expostules Bemb. 12 hic] enim N indicativis ex indicativis corr. L
13 Cic. in Verr. or. II 1, 2, 6 14 de praetura urbana om. P condēpnat-
ur N ab homines inc. V, cuius prima duo fol. lacera et passim adrasa continent
haec frustula: fol. 1° ab homines ut dictum est — additione forte (p. 246 lin. 7),
fol. 1° ab [affirmati]ve dixit (ibid. lin. 15) — Statius in (p. 247 lin. 8), fol. 2° ab
[subi]unctivo (ibid. lin. 17) — non eam ne (p. 248 lin. 7), fol. 2° a [fefel]lit (ibid. lin.
13) — ἀναστροφα, ubi (p. 249 lin. 5) inde a φελς inc. fol. 3 i. e. integrum primum; per
haec apospasmatia vv. ll. quas dignoscere potui adnotavi 15 dicere L discere in his D
iudiciis] Cicero iudiciis RMONL et ex corr. in ras. d indic (rell. lac. hausta)
V plurimam M apsoluitur VL (vel b in mg. L) absolutus P 16 iudiciis M
transferredis P Vergt nomen scribere solet V Verg. Aen. VI 119. 121 sq.
17 in VI om. P 18 manes] Pal. ex corr. manis Med. Rom. Pal. pr.
arcessere Med. Rom. arcessere Pal. arcessere L coniugis L 20 Itque] r idque
VRL itaque P 21 idubio L factas] r facta R ostendere vult (O) indi-
catis est usus L usus ut cum P 22 si** (ue?) L 23 vel om. (MO) in-
ductione P id — ὑποθέσιν om. P κατ RMDL **T V KATA Nr υποθεσιν
DNL υποθεσιν M 24 utuntur] iunguntur N Verg. Aen. VIII 210 sqq. in
VIII om. P 25 sed quisq. multa P vides in mg. add. l tali] sic etiam

Si quis in adversum rapiat casusve deusve,

Te superesse velim.

idem | in bucolico:

si quis tamen haec quoque, si quis

Captus amore legat.

5

Cicero tamen: si quis vestrum, iudices, aut eorum, qui ad-
sunt, forte miratur, additione forte cum indicativo est usus loco sub-
iunctivi cum dubitatione positi. Terentius in Andria:

Si eveniat, quod di prohibeant, †disidium.

Cicero in Invectivarum: si te parentes timerent atque odis- 10
88 sent tui. nec aliter possunt suppositiva sive inductiva, quae ὑποθετικά
Graeci vocant, proferri nisi per subiunctivum. idem in eodem: nunc in-
tellego, si iste, quo intendit, in Malliana castra pervenerit,
neminem tam stultum fore, qui non videat, coniurationem
esse factam, 'ὅς οὐκ ἂν εἰδῇ' ἢ 'οὐκ ἄρα εἰδέειν', affirmative dixit. idem 15
in II: et erunt, qui illum, si hoc fecerit, non improbum, sed
miserum, me non diligentissimum consulem, sed crudelissi-
mum tyrannum existimari velint, βούλονται ἄρα: hoc quoque affir-
mative dixit. similiter Virgilius in VIII:

similis si cura fuisset.

20

idem in XI:

Esset par aetas et idem si robur ab annis.

80 est tamen quando etiam in dubiis utuntur indicativo cum 'si' coniunctione, ||
ut Virgilius in VIII:

aut si qua id fortuna vetabit,

25

Verg. Fr. tali*** Pal. talis Rom. 1 deusve] d deasue D deus netere superesse P 3
Verg. ecl. 6, 9 sq. (def. Med.) in bucolico — legat om. P bucolico L
5 amore] rdl more VRML amouere D amor. re Rom. leget v. l. codd. Verg.
6 Cic. in Q. Caecilium div. 1, 1 cf. § 92. 102 vestrum] atrum M assunt
rn et sup. ras. l 7 miratur] sic ex mira corr. r mirantur codd. Cic. plerique
cum additione N forte Cum indicativo Rr indicativus P 8 terentius ML
Ter. Andr. III 3, 36 9 sine ueniat RPODL si eue | ueniat l di] Bas. et
sic Terentius dii codd. discessio Terentius dissidium N 10 Cic. in Catil. or.
I 7, 17 in I invectivarum om. P atque ex adque corr. D hodissent N
11 subpositiva D quae — vocant om. P graeci υποθετικά ἔτι vocant L ὑπο-
θετικά] r υποθετικά D υποθετικά R 12 Cic. in Catil. or. I 12, 30 intelligo
Dn 13 quod P tendit Cic. Emmeranus manliana codd. Cic. plerique per-
venerit] d pervenerit ni f. D 14 qui non] quin v. l. ap. Cic. factam esse et
esse patefactam et patefactam esse vv. ll. codd. Cic. ὅς οὐκ ἄρ' εἰδέειν (?) οἰκα-
ραεῖαν O ὅς — dixit om. P ἂν] n' N εἰδῇ] d εἰανι M εἰασι D εἰανν N;
num εἰδῇ? cf. tamen Buttmanni gramm. Gr. mai. II 161 ed. alt. ἦ] n MDL
οὐκ] d οἰκ N y.k M οἰκ D εἰδέειν] π εἰαhei R εἰασι D εἰανι M εἰαηι N εἰδοίη 2
Cic. in Catil. or. II 7, 14 16 in II: et om. P illud L improbum (V) R
MNL sed] n se N 17 miserum] timidum multi codd. Cic. consulem N
18 tyrannum (OL) existimari O exhistimari P existimare Nr velint] r
nolunt R βούλονται] d βουλοῖτο D βούλονται ἄρα om. P affirmative P
19 Verg. Aen. VIII 396 in VIII om. P 21 idem — annis om. P Verg.
Aen. XI 174 22 esset ***ar aetas V etas N robor M 23 etiam om. P
indicativus P 24 Verg. Aen. VIII 214 sq. in VIII] om. P in VII N
25 au] At N id sup. lin. add. N fortuna L vitabit Rom.

p. 1145 P.

p. 143. 44 K.

Absenti ferat inferias,
vetabit pro 'vetet' dixit metri causa. nam in eodem sensu subiunctivo
est usus:

Si quis in adversum rapiat casusve deusve.
est tamen quando per defectionem 'si', quomodo etiam 'ut', subiunctiva
proferuntur et subaudiuntur supra dictae coniunctiones, ut Iuvenalis in I:

Graeculus esuriens in caelum, iusseris, ibit |
pro 'si iusseris'. Statius in II Thebaidos:

mutatosque velint transumere cultus,
Et Pallas deceat pharetras et Delia cristas
pro 'si velint'. Virgilius in VI:

tu quoque magnam

Partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes,
deest 'si'. Horatius in I carminum:

sapias, vina liques

pro 'si sapias'. et sciendum, quod, quomodo apud Graecos το 'ἐάν' sub-
iunctivo, το 'εἰ' vero et indicativo et optativo et subiunctivo invenitur con-
iunctum, sic et apud Latinos 'si' coniunctio, quae utrumque demonstrat,
quando consequentiam significat, sine dubio indicativo adiungitur, ut 'si'
ambulat, movetur; si vivit, spirat', quando autem causalis est, magis sub-
iunctivo; est tamen, quando et indicativo consociatur, ut 'si doceam, disce'
vel 'discis' vel 'discas' et 'disces', et 'si prodest tibi, fac' et 'facis' et 'fa-
cias' et 'facies'.

Iste igitur modus, id est subiunctivus, ut breviter vim eius colligam, 91
apud Latinos est quando dubitationem, est quando comprobationem, est
quando possibilitatem significat, in qua sunt etiam illa, quae [ὑποθετικῶς]
suppositive inducuntur: dubitationem, ut Virgilius in III Aeneidis:

1 absente P 2 dixit] d P subiunctivo ex subiunctivum corr. N Verg.
Aen. VIII 211 4 in om. D rapit P 5 subiunctivo (?) ex subiunctivum mut.
N 6 supradicte PN Iuv. sat. I 3, 78 in I om. P 7 graeculus P gre-
culus ML *** esuriens V esu. P essuriens I ***seris Iuv. Pith. m. pr. si ius-
seris codd. aliquot Iuv. dett. 8 si om. P Item statius P Stat. Theb. II
242 sq. in II om. P V O 9 velint] sic etiam Stat. Cass. al. velit v. l. ap.
Stat. transumere] RPON Stat. Cass. transumere r transumere D 10 et pro
pallas D deceat] sic etiam Stat. Cass. al. doceat RMOD cum codd. nonnullis Sta-
tiani 11 Item vergilius P Verg. Aen. VI 30 sq. in VI om. P 13 opere]
sic etiam Fr. operare Rom. in tanto] ex corr. r in tanto O dolori care P
iacare L (care haberes om.) Rom. 14 si] enim si O si enim M Horatius]
ex haratius corr. L Item oratius P Hor. carm. I 11, 6 in I carminum
om. P 15 vina] Horatius bina RPLd pina D bona O bine M linques ODr
16 grecos PM to ean P 17 to ei P coniunctum] subiunctivum P
18 utrumque R 19 consequentia L 20 autem om. P casualis VR sub-
iunctivo] d adiunctivo D subiunctivo est. tamen P 21 et om. L sociatur P
disce] disces P 22 disces] d dices P et facias sup. lin. add. d 24 id
est om. P subiunctivus R collegam P 25 dubitationem et quando O con-
probationem & est P est] et O 26 illa om. O ὑποθετικῶς] om. R υποθετι-
κῶς L υποθετικός D υποθετικῶς M id est υποθετικός N 27 subpositive VD
inducuntur dubitatione vergi eloquar P Verg. Aen. III 39 sq. cf. lib. XVI
§ 12 II M aeneidos (O) ἐνὲ D ἐν. N

p. 1145. 46 P.

p. 144. 45 K.

Eloquar an sileam? gemitus lacrimabilis imo
Auditur tumulto.

idem in I:

O quam te memorem, virgo, namque haut tibi vultus
Mortalis,

εἴποιμι ἄρα, et Terentius in eunucho:

Quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem,
Cum accersor ultro? an potius ita me comparem,
Non perpeti meretricum contumelias?

approbationem, ut Virgilius in IIII Aeneidis:

Si mihi non animo fixum immotumque sederet,
Ne cui me vinclo vellem sociare iugali,
Postquam primus amor deceptam morte sefellit, ||
Si non pertaesum thalami tædæque fuisset,
Huic uni | forsán potui succumbere culpæ,

92 fuisset ἐγγόνει ἄρα. et notandum, quod et forsán dubitationis adverbium et potui possibilitatis verbum cum infinito posuit, pro quibus sufficeret, si subiunctivum posuisset 'huic uni succubuissem culpæ'. docuit igitur poeta, quæ sit vis subiunctivi possibilitatem significantis. idem in eodem:

Set mihi vel tellus optem prius ima dehiscat
Ante, pudor, quam te violo,

optem, εὐχολύμην ἄν, affirmative dixit. in eodem:

sese interea quando optima Dido

Nesciat et tantos rumpi non speret amores,

1 lacrimabilissimo Rr 2 additor P 3 Verg. Aen. I 327 sq. in I om.
P 4 memor est L memore uerget. namque P nanque L haut] Verg.
Med. m. pr. Rom. aut VRPML cum Pal. haud (O)rd aud N hau D Med. corr.
5 Mortalis] sup. lin. r om. P m. VRL 6 εἰ ποίμι Rr εἰ ποίμι VD εἰ ποίμι L ἴτοιμι
N εἴποιμι ἄρα] om. P et] om. VD ut M terentius ML Ter. eun. I
1. 1 sqq. cf. lib. XVI § 5 7 igitur] d itur D non] nam O 8 accersor] rd
accessor RPNDL accersor M comparem] P cumparem M comparem (ex cumparem
corr. L) tell. 9 meretricum L miritricum D 10 approbationem] n adprobatio-
nem PMD approbationem N Verg. Aen. IIII 15 sqq. in IIII Aeneidis om. P
aeneidos (O) enī. N 11 sederet] Med. Fr. et ex sederes corr. Pal. sideret
Rom. 12 nec uime uinculo sociare (vellem om.) P cui] cum L uinculo N
uellem ex uelle corr. Fr. 13 primos M decepta Rom. et ex decepta
corr. Fr. mortem PM 14 pertesum PMDLr et ex per te sum corr. N
partesū R par taesū V taedeque RMD tædæque N thedæque P fuisset] sic
Rom. Fr. et ex corr. Pal. fuissent PODL Med. Pal. m. pr. Fr. m. alt. 15 uni
om. P forsán] om. N add. n, ex forsitan corr. Fr. forsán Pal. Rom. potui
succumbere (s) Fr. subcumbere PD culpe MD 16 fuisset] d om. N fuisset
OD fuisset ἐγγόνει ἄρα om. P ἐγγόνει] d ΕΓΕΓΟΝΕΙ R ΕΤΕΤΟΝΕΙ r ΕΓΕ-
ΓΝΕΙ D ΕΤΟΝΙ N 17 possibilitatis M finito P sufficeret VR 18 sibi M
posuisset et P uni] cū M subuissem P 19 igitur] enim P uim P
significantis] habentis P Verg. Aen. IIII 24. 27 20 set] V Med. sed tell.
optem dimittere prius Fr. 21 uiolem Nr 22 optem om. O εὐχολύμην ἄν]
(O)α om. P ΕΥΧΟΙΜΙΑΝ L ΕΥΧΟΙΝΙΑΝ VRDL ΕΥΧΟΙΝΑΝ M ΕΥΧΟΝΥΝΑΝ r G. ΕΥΧΟΙΝΑΝ N
affirmative P Verg. Aen. IIII 291 sq. (def. Rom.) 24 rumpit P speret] d
sperat MD mores M

p. 1146 P.

p. 145. 46 K.

nesciat et non spēret affirmative dixit. similiter Cicero in principio Verrinarum: si quis vestrum, iudices, aut eorum, qui ad-
sunt, forte miratur, me, qui tot annos in causis iudiciisque
publicis ita sim versatus, ut defenderim multos, laeserim
neminem, ita sim dixit non dubitans, sed approbans, οὕτως ἄρα ἀνα-
στραφεῖς εἶην.

Sciendum tamen, quod tam 'ut' coniunctione causali quam 'si' se-
quentibus cum verbis subiunctivis vel antecedentibus, etiam antecedentia
vel sequentia quoque frequentissime per subiunctivum modum proferre so-
lent Romani, et maxime 'qui' adiuncto vel 'quae' vel 'quod' rationem colli-
gentes vel dubitationem ostendentes, ut 'rogabam, ut te ostenderes qui
fueris' et 'placebas, si diceres quod feceris', quod per ἄρα coniunctionis
additionem solent Graeci significare. Virgilius in VI:

Quem socium exanimum vates, quod corpus human-
dum

Diceret,

λέγου ἄρα. Cicero in invectivarum II: quaesivi a Catilina, noc-
turno conventu apud M. Laecam fuisset necne? ἐγγόνει ἄρα:
hic interrogative protulit. Virgilius in III:

Eloquar an sileam?

ἦ ἄρα σιωπήσω; dubitative posuit. Horatius in I carminum: |
cur apricum

Oderit campum, patiens pulveris atque solis,
oderit, μισήσοι ἄρα, quamvis idem sit etiam indicativi futurum. Cicero

1 affirmative P affirmā V Cic. div. in Q. Caecilium 1, 1 cf. § 87 in prin-
cipio Verrinarum om. P 2 qui. as ex quidā corr. L assunt N 3 miran-
tur L qui per tot codd. nonnulli Cic., Quint. III 1, 49 publicis V publicus P
4 defenderim codd. nonnulli Cic. leserim MDN lederim P 5 dixit] d P
dixit non quam s'm non L adprobans PMD οὕτως — εἶην] om. P ου-
ταος D ουτω M ἀναστραφεῖς] d ANACTPAHEIC D ἀναστραφεῖς εἶην] ANCTPA-
ΦEINII N 6 εἶην] d EINN VR EΙ* N D EINH L 7 quam] cā D qū d 8 ante-
cedentibus V 9 frequentissime quoque P proferre] r perferre VVRP 10 ma-
xime quod adiuncto qui vel quae vel quod O adiuncto om. P que PV 11
rogabam] abroga P te om. O 12 fueris ut et M placebas idiceret P si]
qui V ara D apa P 13 additionem] r addicionem R greci PM signifi-
carent P Verg. Aen. VI 161 sq. in VI om. P 14 quem socium exanimum]
quaeso exanim P exanimem N Med. humandum] ex humāno corr. M ha-
matidum P 17 ΛΕΓΟΥ L ΛΕΤΟΥ N Cic. in Cat. or. II 6, 12 cf. § 149 in
om. PMDNL in secundo inectivarum (O) II om. P catilena L noc-
turno] in nocturno vel an in nocturno vel a nocturno vel in nocturno libri Cic. et sic
an nocturno fort. Prisc., cum inter Catilina et nocturno voc. an facillime vel omitti
vel excidere potuerit 18 M. Laecam] mī laecā corr. ex milae tam L deū laetā M
lecam (O) d letam D ἐγγόνει ἄρα] om. P ETETONE IAPA V ENEΓONEI APA N
EΓΓONEI APA M EΓEΓONI APA ex EPEPONEI APA mut. L 19 Verg. Aen. III 39
in III om. P III Aeneidos (O) 21 ἦ ἄρα] HPA R NAPA N Lr ἦ ἄρα σιω-
πήσω om. P HAPACTONECΩ in ras. d CIOTΩ N Hor. carm. I 8, 3 sq. pcar-
minum P 23 oderit N campum] r cappum R paciens M 24 μισήσοι
ἄρα] om. P ANCOI APA (ANC in ras.) Dd NICNAPA N etiam] spscr. in L et P
indicativi futurum] r indicatiuum futuri R futurum indicatui P Cic. in Cat. or. II 6, 13

invectivarum II: cum ille homo audacissimus conscientia convictus primo reticuisset, patefeci cetera, quid ea nocte egisset, *ἐπεπράχει* || ἄρα, quid proxima constituisset, *διατετυπώκει* ἄρα, quemadmodum esset ei ratio totius belli descripta, *ἦν* 95 ἄρα *διαγραφεῖς* ὁ *λογισμός*, omnia affirmative dixit. idem in praetura Siciliensi: quare cuiusmodi putamus esse illa, quae negat, cum haec tam improba sint, quae fateatur? Graece enim hoc quoque interpretantes dicimus *ἄπερ ἄρα ἀρνείται*, ratione colligentes confirmantesque quod dicitur. idem in eodem: hoc postulatum de statutis ridiculum esse videatur, qui rem sententiamque non respiciat, *οὐκ ἄρα κατίδοι*. Terentius in Phormione:

Ita fugias, ne praeter casam, quod aiunt, οὕτως ἄρα φύγῃς. idem in Andria:

Quae sit rogo, τίς ἄρα ἐστίν; in eadem:

Quam timeo, quorsum evadas, ποῖ ἄρα ἀποβῆς;

Nam si illum obiurges, vitae qui auxilium tulit, Quid facias illi, qui dederit damnum aut malum? τί ἂν ποιῇς ἐκείνῳ, ὃς ἄρα δεδοκὼς ἢ ζημίαν ἢ κακόν;

1 invectivarum. II om. P [conscientia] ex corr. d consequentia ni f. D 2 conuinctus N commotus v. l. ap. Cic. prima O reticuisset P quid ex q corr. L quide anocte R quide anocte Fv eachocte M 3 egisset ubi fuisset multi codd. Cic. ΕΠΕΠΡΑΧΕΙ O ΕΤΕΠΡΑΧΕΙ r ENΤΑΡΑΧΕΙ N *ἐπεπράχει* ἄρα om. P PA V in proxima vel in proximam vel in proximum codd. Cic. constituisset ait ΕΥΤΥΠΩΚΕΙ N ΔΙΑΤΕΤΥΠΩΚΕΙ R ΔΙΑΤΕΤΥΠΩΚΕΙ M ΑΙΑΤΕΤΙΠΩΚΕΙ D ΔΙΑΤΕΥΠΩΚΕΙ M ΔΙΑΤΕΓΥΡΩΚΕΙ d *διατετυπώκει* — esset om. P 4 PA M quemadmodum VRNL eset V descripta] l describā L ἦν — *λογισμός* om. P III N 5 ΔΙΑΓΡΑΦΕΙ ni f. M *διαγραφεῖς* ὁ] ΔΙΑΓΡΑΦΙΟΙΟ D ΔΙΑΣΦΑΡΕΩ N ΛΟΤΙΣΜΟΣ FD ΛΟΓΙΣΜΟΣ d ΛΟΓΙΣΜΟΣ M omnia] οἷα D affirmative P affirmative V Cic. in Verr. or. II 2, 57, 141 6 sicieliensi P silicensi L siciens M urbana siciens N esse illa] P cum codd. Cic. illa esse rell. 7 improba] P improba RODN imbroba V impropria M fateantur L grece PMNd greci D 8 interpretante didicimus P *ἄπερ ἄρα ἀρνείται* om. P ΑΠΕΡ r ΑΠΕΤΤ N *ἀρνείται*] d ΑΡΝΙΤΑΙ V ΑΝΕΙΤΑΙ D ΑΡΝΕΤΙΑΙ N rationem (M) 9 Cic. in Verr. or. II II, 60, 148 de statutis V destitutis P 10 qui] sic Cic. Lag. 42 m. pr. ei qui rell. codd. Cic. omnes 11 οὐκ ἄρα κατίδοι] om. PD add. d κατίδοι] (O) 2 ΚΑΘΕΙΛΑΟΙ VRMLd ΚΑΘΕΙΛΑΟΥ N terrentius L terrentius M Ter. Phorm. V 2, 3 mittas

12 ita m. rec. corr. in L praeter casam (mittas m. rec. sup. lin. add.) Bemb. causam DNL cum Bas. casum M aiunt] sic m. rec. aiunt pr. Bemb. adiunt M

13 οὕτως ἄρα φύγῃς] om. D οὕτος ἄρα φύγῃς d οὕτως] (O) 2 (δυνάως 2) οὕτος RPNL οἷτος V ἄρα ἄρα φύγῃς L φύγῃς r φύγῃς N φύγῃς (O)

Ter. Andr. I 1, 97 11 que D roga d rogiti. cara P 15 τίς ἄρα ἐστίν; om. D add. d Ter. Andr. I 1, 100 in edem P 16 cursum M euades D

17 ποῖ ἄρα ἀποβῆς] om. D add. d (v. v. l.) ποῦ VRPLD τῖου N ωρα P ἄρα ποβῃς Md ΑΠΟΒῃς V ΑΒῃς N Ter. Andr. I 1, 115 sq. 18

ai tulit Bas. 19 facias] sic Bas. facies RMNL dederit (d) V dāpnum N 20 τί — κακόν;] om. PD ὡς spscr. d τί ἂν ΠΑΝ N ΤΙ*ΑΝ r ποιῇς] ποιή-

σοις M ΠΟΙΝΕΟΙΣ V ΤΙΟΙΝΟΙΣ N ποιήσεις (O) ΤΙΟΙΝΟΙΣ L ΕΚΕΙΝΟΙΣ L ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΔΡΑΞΑΩΝΟ. (rell. — κακόν om.) N ὃς δέδωκε (O) ΔΕΔΕΚΩΣ L ΖΗΜΙΑΝ M

p. 1147. 48 P.

p. 146—48 K.

Ἄν quoque Graeca coniunctio quotiens apud Graecos ponitur possibilitatem significans, quae apud illos indicativi quidem modi vel praeterito imperfecto vel ἀορίστω - quem nos non habemus, nisi quod pro eo et pro παρακειμένου praeterito perfecto utimur - et plusquamperfecto adiungitur, optativis autem omnibus, quippe coniunctis cum supra dictis tribus tempo-
ribus - praesens enim optativum et praeteritum imperfectum idem est, et praeteritum perfectum et plusquamperfectum, et futurum et ἀόριστον quod vocant tempus - coniungitur —, nostri ergo quoque in omnia illos sequentes, quando possibilitatem demonstrare volunt, optativis sive subiunctivis
utuntur verbis, ut Terentius in Phormione:

Neque defetiscar usque adeo experirier,

Donec tibi id quod pollicitus sum effecero,

οὕτε ἔξατονήσοιμι ἄν. sic ergo quod illi solent et per indicativum et per optativum facere addentes ἄν coniunctionem Graecam, nos subiunctivis per se positis solemus demonstrare: 'docuissem, si discere voluisses', ἐδίδαξα ἄν, εἰ μαθεῖν ἠθέλησας, id est 'poteram docere'. similiter 'docerem, si discere velles', id est 'docere poteram'. et praeteritis quidem utentes ostendimus, rem, quae potuisset facta esse, non esse factam; praesenti vero vel futuro subiunctivo utentes in huiusmodi constructione ostendimus, posse fieri aliquid, nisi quid impediat, ut 'doceam, si velis', id est 'possum docere, si voluisti tua non impediat'; similiter in futurum 'docuero, si volueris', id est 'potero docere, si volueris'. Horatius in I carminum:

ZEIMIAN V ZHMIAN L ἦ] N R KRON M 1 an Pd AN N greca P.M coniunctio V apud V grecos V 2 significansq; apud V indicatio quidem modo O 3 imperfecto M imperfecto infinitum de hoc tēp. require in primo libro de verbo ubi de cognatione tēporū tractat quem nos D sup. lin. add., infinitum — tractat

del., in mg. add. ΛΟΠΙΩΝ. I. d. in pte et aliis quem nos P ΛΟΠΙΩΝ L ΛΟΠΙΩΝ N nisi p. i. quib. nos pte. pterito utimur et cū plusquāperfecti iungant. nri quoque quando possibilitatem med. om. P 4 ΠΑΡΑΚΕΥ. ΜΕΝΟΥ V ΠΑΡΑΚΕΙΝΕΝΟΥ M ΠΑΡΑΚΕΙΝΕΝΟΥ D et cum plusquamperfecto VRODL adiungitur] r adiungunt VRL

5 optativis] r optatis R autem om. N 6 praesens d pesens D imperfectum VD est praeteritum (et om.) O 7 .ΕΤΑΟΠΙΩΝ. D ΛΟΠΙΩΝ (et om.) N

8 coniungitur V coniungitur R ergo om. O 9 demonstrare] significare P optativis] r optativis R optativus N subiunctivis V 10 verbis om. P Terentius ML Ter. Phorm. III 1, 23 sq.: ad v 23 cf. lib. X § 22 in Phormione om. P 11 defetiscar M defetis carusque L de fetis carusq. V de festis carus qui deo experirer P usque] d asque D experiar d 12 expollicitus D effecero P 13 οὕτε — illi], & quod greci P ΟΥΤΕ ΕΞΑΤΟΝΗΘΟΙΜΙ r ΟΥΤΕ

ΕΞΑΤΟΝΗΘΟΙΜΙ M ΟΥΤΕΕΞΑΤΟΝΗΘΟΙΜΙ L ΟΥΤΕΖΑΝΤ. ΗΥΘΟΥΗ Dd ΟΥΤΕΕΞΑΤΟΝΗΘΟΙΜΙ N sic] d si D 14 faceret. P addentes — graecam om. P An D 15 ut docuissem (M) discerem voluisses P ἐδίδαξα] in ras. d ΕΑΙΜΕΑ N ἐδίδαξα

— docere] & poterā docerem P 16 ΑΝΕ ΙΜΑΘΕΙΝ V ΜΑΘΕΙΝΕΘΕΑC (ΕΑCΑC in ras.) Dd ΜΑΘΕΙΝΕΘΕΑC M ΜΕΕ ΙΝΝΕ ΕΑΗCΑC N docere si voluisses discere. similiter M 19 subiunctivi P huiusmodi (MOL) eiusmodi P constructione ex constructionem corr. N 20 taliquid P quid] r qui R impediatur P si] cum P uellis V 21 impediatur] r impediatur D impediatur VR futuro P(O)

docuero V 22 id est — volueris om. R add. r orat N Hor. carm. I 6, 13 sq.

Quis Martem tunica tectum adamantina

Digne scripserit?

pro 'scribere potuerit'.

98 Illud quoque sciendum, quod, quotiens paenitere nos rei non factae demonstrare volumus, subiunctivo utimur, ut Virgilius in IIII Ae-5 neidos:

faces in castra tulissem,

Implessemque foros flammis natumque patremque

Cum genere extinxem, memet super ipsa dedissem,

id est 'cur faces in castra non tuli, quod debui facere? cur non implevi 10 foros flammis? cur non natum patremque extinxi et supra memet ipsa dedi?' potest tamen et hoc possibilitatis esse. ostendit enim, se po-
XI 99 tuisse, nisi demens fuisset, haec facere ideoque se paenitere. quod autem Atticum morem sequentes his utuntur, necessarium esse existimo, illorum etiam auctoritate hoc comprobare. Plato in Alcibiade II: πάντας 15 οὖν ἂν φάντες, ὡς Ἀλκιβιάδῃ, τοὺς ἄφρονας μάλινεσθαι ὀρθῶς ἂν φαίμεν. in eodem: καὶ τό γε ἔσχατον εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάκιστα· ὅπερ οὖν οὐδεὶς ἂν οἰηθείη, ἀλλὰ τοῦτό γε πᾶς ἂν οἴοιτο αὐτὸς εἶναι τὰ βέλτιστα εὐχασθαι, ἀλλ' οὐ τὰ κάκιστα. τοῦτο μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ κατὰρξαι τινί, ἀλλ' 20 οὐκ εὐχῇ ὅμοιον ἂν εἴη. κακὸν ἄρα, ὡς εἴκεν, ἐστὶν

1 matrem P tunica P tectum] d tecum DL 3 poterit PL 4
Illud V panitere Rr facte P facta M 5 uolumus P uolum M Verg.
Aen. IIII 604 sqq. (deficit Rom.) in IIII Aeneidos om. P aeneidis L eū
N 8 impleissemq. foros D flammis MD. 9 genere] r generem RP extinxem
(c?) N extinxissē P extinxissem M extinxissem L meme P super] NOr et
sic. lib. X § 11 sine v. l. cum Med. Pal. supra VRPMDL 10 est om. L tulli
Rr cur non implevi — dedi] & cetera quae non feci cur non feci P implevi D
11 extinxi (c) N extinxi M super N(O) 12 tamen ex hoc possibilitatem
ostenderet, Ostendit P 13 hoc facere N quod autem — protulit (p. 254 lin. 3)
om. P autem] at L li l 14 Atticum] r atticum R utuntur romani r(M)
15 auctoritate ex auctoritate corr. N Plat. Alcib. II c. 3 p. 139 C Steph. in
aliciadi (II om.) D in III alciadi O πάντας—ὡφελῆσαι (p. sq. lin. 12) om. D
GR. add. d ITANANITANTECWAAKIBIAIN, sqq. — φαίμεν om., N πάντες v. l. codd.
Plat. 16 ων R ἂν om. nonnulli codd. Plat. πάντες](O)α Plato ΠΑΝΤΕC
VRL TIANTEC M AAKIBIAD E L AΦOPONAC V MAINECEAI RM ὀρθῶς](O)π
Plato OPEWC M PΩWC R PEWC V OPΘOC L 17 φαίνμεν L Plat. Alcib. II c. 6
p. 143 B Steph. καί—ἄγνοια] KEIXIOMION. AN. IKAKON. AΠAWC OIKETECTIN. i. e. οὐκ
εὐχῇ—εἴκεν, ἐστὶν et praecedentibus et sqq. om. N τό γε] TOTE VR TOYE L
EIXOMENOI V EXYOMENOY L 18 οὖν] α, Plato, om. codd., 'excidit ut videtur se-
quente οὐδεὶς' Spengelius ed. Varr. de l. L. p. 654 OYAC R ἂν om. codd.
Platonis, cui ex Prisc. add. est a Bekkero et a Buttmanno OIHΘEI. NAAAA R OY EIBEI
NAMA L τοῦτο — ἂν] TOYIAITETIE CAN M γε] TE VR TH L 19 οἴοιτο L
post οἴοιτο vel ἱκανὸς εἶναι vel ἱκανῶς εἶναι vel ἱκανὸς (sic Bekkeri E) add.
codd. Plat., delenda censet Spengelius l. l. p. 655 EYTWI M AYTOY L αὐτῷ codd.
Plat. BEACTICA L EYEACEAI M 20 τοῦτο] TOYTO VR TAP VR OC L
AAHEWC M καί] om. codd. Plat. KAY V TIHI L 21 οὐκ—ἂν] OY KEIXIC-
MOY ONAN L εὐχῇ] EYXI R EIXI V OMOIONANEIN R EIN VL κακὸν etc.]
haec verba praecedentibus sine interstitio in libris certe Prisciani adiuncta pertinent ad
idem eiusdem dialogi Plat. c. 6 p. 143 E Steph. AP M EOYKEN RL.

p. 1148. 49 P.

p. 149. 50 K.

ἢ τοῦ βελτίστου ἄγνοια. ecce et ἄν et ἄρα affirmative posuit. idem in Lyside: εἰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ νῦν αὐτοῦ ἀσθενοῖ, ἄρα ἐφ' ἃν αὐτὸν ἄπτεσθαι τῶν ἑαυτοῦ ὀφθαλμῶν, μὴ ἰατρὸν ἡγούμενος, ἢ κωλύει ἄν; Κωλύει ἄν. ecce hic et interrogative et com-
 5 probative posuit ἄν. in eodem: ἄρ' οὖν καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἡμῖν ἐπιτρέποι ἄν μᾶλλον ἢ ἑαυτῷ τε καὶ τῷ νείῃ, | περὶ ὅσων ἄν δόξωμεν αὐτῷ σοφώτεροι ἐκείνων εἶναι; Ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. - Οὕτως ἄρα ἔχει. || en ἄρα quoque tam interrogative quam confirmative in hoc loco posuit. idem in Theage: οὐ γὰρ οἶδα ὑπὲρ
 10 ὅτου ἄν τις νοῦν ἔχων μᾶλλον σπουδάξοι ἢ ὑπὲρ νείος αὐτοῦ, ὅπως ὥς βέλτιστος ἔσται. ὁπόθεν δέ σοι ἔδοξε τοῦτο, ὥς ἐγὼ ἄν μᾶλλον τὸν σὸν νῦν οἶός τε εἶην ὠφελῆσαι. invenis tamen et per ellipsin ἄρα et ἄν apud illos proferri.

Optativa verba in simili sensu, quomodo apud Latinos, proferuntur, XII 100
 15 ut idem in Charmide: ὅμως δὲ αὐτοῦ ἐρωτήσαντος, εἰ ἐπιστάμην τὸ τῆς κεφαλῆς φάρμακον, μόγισ πῶς ἀπεκρινάμην, ὅτι ἐπιστάμην. τί οὖν, ἢ δ' ὅς, ἐστίν; καὶ ἐγὼ μὲν εἶπον, ὅτι αὐτὸ μὲν εἶην φύλλον τι, ἐπωδὴ δὲ τις ἐπὶ τῷ φαρμάκῳ εἶη,

1 τῶν L BEATICTOY VML BATICTOY R ANFOIA L ECCQ V et ἄν] ei an
 O idem — posuit ἄν om. O Plat. Lysid. c. 5 p. 209 E St. τί δ' εἰ τοὺς etc.
 2 lside VNL EY L εἰ — ἡγούμενος om. N ΓΟΥΣ R ΟΦΕΑΛΜΟΥΣ M
 ΟΦΕΑΜΟΥΣ L ΥΟΥ VR post αὐτοῦ sqq. ἀσθενοῖ — ἑαυτοῦ om. codd., ex Plat.
 add. α 3 ΟΦΕΑΛΜΩΝ M ΟΦΕΑΛΜΟΝ V ΟΦΕΑΛΜΟΕ L ΙΑΤΡΟΣ L ΑΤΡΟΝ R ΑΤ. ΡΟΝ V
 ἰατρικὸν codd. nonnulli Plat. ΗΤΟΥΜΕΝΟΣ VR 4 Η ΚΩΛΥΟΙ ΑΝ M ΗΚΟ...ΑΝ N
 ΗΚΑΜΟΙΑΝ ex corr. l ΚΩΛΥΟΙΑΝ (O ex A corr.) L ΚΩΛΟΑΝ N 5 Plat. Lysid. c.
 5 sq. p. 210 A St. ἄρ' οὖν — νείῃ om. N ΑΡΥΝΚΑΙ R ΑΡΑΥΗΚΑΥ L ΤΑΛΑΑ
 M; num τὰλλα cum codd. Plat.? ἡμῖν] ΗΛΙΗΝ V 6 ΕΠΙΤΡΕΠΟΙ VR ΕΠΙΓΡΕΠΟΙ
 L ΕΠΙΡΕΠΟΙ M ΝΑΛΑΟΝ V μᾶλλον ἢ ἑαυ quinque fere lū. spatio in extrema
 lin. rel. om. R ΜΑΛΛΟΝΝΕ ΑΥΤΟΥ L ΕΑΥΤΟ* (Υ?) V ἑαυτῷ τε καὶ τῷ] ΕΑΥΤΟΥ
 O TE om. libri Plat. ΓΕ M ΚΑΥΤΩΙΤΕΥΙΕΙ L ΥΕΙ R ΙΕΙ V ΩΩΩΝ V
 ΟΩΑΝ L 7 ΔΟΣΩΝΝΕΝΝ M ΔΟΣΑΙΜΕΝΑΥΤΑΥ L ΔΟΣΩΜΕΝΝΑΥΤΟΤ N ΑΥΤΩΥ V
 ΟΦΩΓΕΡΟΙ R ΟΦΩΓΕΡΩΙ V ΟΦΩΤΕΚΕΙΝΩΝΗΝΑΙ L σοφώτεροι — ὦ om. N
 ΕΚΕΙΝΩΝ R ἐκείνων εἶναι] ΕΚΕΙΝΑΙ V ΑΝΑΤΗ V ΚΑΝ M 8 Socrates. N
 ΕΧΕΥ L ΕΧΕΙΕΝ. Et apa N ΕΝ ἄρ' V Εἰν apa Rr quoque] r quoquo VR
 9 in hoc loco om. (R) Plat. Theag. c. 9 p. 127 D St. idem —
 ὠφελῆσαι om. N Theage] v teage V ΤΑΡ V 10 ΟΤΟΝ L ΤΕC L ΝΥΝ
 V ΕΧΩΝΩΝ. R ΕΧΟΝ L ΜΑΜΟΗΣ ΠΟΥΔΟΣΟΙ L ΤΙΟΥΔΑΖΟΙ M ΥΕΟΣ VR
 ΑΥΤΟΥ ΟΠΟΣ ΑΥΤΟΥ ΟΠΟΣ R 11 ΟΠΟΣ V ΟΠΟΣΩΒΕΑΤΙCΙΟC M ΒΕΤΙCΤΟC V ΒΕΛ-
 ΤΙCΤΟC R ΒΕΑΤΙCΤΟC L ΕCΤΑΥ R ΟΠΟCΕΝ M δὲ ἔδοξε σοι codd. Plat.
 τοῦτο] ΤΟΥ L ΤΟΥΤΩΟCΕΤΩ V 12 ΜΑΜΟΝ L σὸν om. (O) ΥΟΝ VRML
 ΟΥΟCΤΘΕΙ.ΗΝ R ΟΙΟCΤΘΕΙ.ΗΝ V ΟΙCΘΕΙΗΝ L οἶός τε ἦν codd. Plat. ὠφελῆσαι]
 ex ωφελΕCΑΙ corr. V ωφελΕCΑΙ M ωφελΕΗCΑΙ R ωφελΕΝCΑΙ L Iuveninus r 13 proferri
 optatiua uerba VRND 15 Plat. Charm. 4, 7 p. 155 E St. carmide M caronide
 D carmine N ὅμως — τοῦ φύλλον] om. D GR. sup. lin. d ΔΕΟΛΩΔΕΑΥΤΟΥΕΡΩ N
 ΟΜΩ VM ΟΜΟ L ΟΜΑ R αὐτοῦ] ΟΤΟΥ M ΕΡΩΤΗCΑΝΤΟC M ΕΡΑΤΗCΑΝΤΟC L
 ΕΠΙCΤΑCΙΜΗΝ L 16 ΚΕΦΑΗC ΦΑΡΜΑΡΟΝ L μόγισ] ΜΟΠC ex ΜΟΟC corr. V ΜΟΠC M
 ΜΟΠC ΠC ΠC ΠΩC R ΜΟΠC ΠΩC L ΑΠΕΚΡΙΝΑΜΗΝ V ΑΝΕΚΡΙΝΑΜΗΝ M ΚΙΜΑΜΑΗΝ
 L ΟΠ L ὅτι ἐπιστάμην om. V 17 αἰ] π M ΟΥΗ L ἦ] E VRML
 ECIN M ΕΓΟ L ΕΤΟ V ΕΤΟ R μὲν] om. libri Plat. ΝΕΝ M ΜΗΝ L ὅτι] ΟΠ
 VM 18 αὐτό] v ΑΥΟ V ΑΥΓΟ M εἶη] ΕΙΗ L IN M ΦΥΜΟΝ L τι] π VL
 post τις sqq. — τις om. M ΤΟΥ L ΦΑΡΜΑΚΩΙ V *εἶη] ΕΙΗ L

p. 1149 P.

p. 150—52 K.

ἦν εἰ μὲν τις ἐπάδοι αμα καὶ χρῶτο αὐτῷ, παντάπασιν ὕγια
 ποιοῖ τὸ φάρμακον· ἄνευ δὲ τῆς ἐπωδῆς οὐδὲν ὄφελος εἴη
 τοῦ φύλλου. ecce more Romano sine ἄρα vel ἄν hoc totum protulit.

- 101 Elective quoque saepissime hoc modo utimur, ut 'imperem quam mo-
 neam; discam quam doceam', quae et confirmative dicuntur. tamen et s
 praeterito plusquamperfecto praeteritum imperfectum coniungere et prae-
 senti praesens vel futuro solent vel praeterito, ut 'fecissem, nisi impedires'
 et contra 'facerem, nisi impedisses' et 'faciam, nisi impedias' et 'nisi im-
 pedieris' et 'fecero, nisi impedias' et 'nisi impedieris'. Virgilius in II
 Aeneidis:

Non prius aspicias, ubi fessum aetate parentem
 Liqueris Anchisen? superet coniunxne Creusa
 Ascaniusque puer? quos omnis undique Graiae
 Circum errant acies, et, ni mea cura resistat,
 Iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis

pro 'poterant tūlissee, poterant hausisse'. Horatius de arte poetica:

Dixeris egregie, notum si callida verbum

Reddiderit iunctura novum,

- 102 id est 'potes dicere egregie'. frequentissime tamen utuntur auctores sub-
 iunctivis confirmantes etiam praeterito tempore res perfectas. et sciendum; 20
 quod hanc vim habent, ut ad cognitionem intellegantur futuram, quippe
 cum subiunctiva etiam praeteriti temporis, quomodo optativa, vim habent
 futuri. potest enim initium Verrinarum, quod supra quoque | posuimus:
 si quis vestrum, iudices, aut eorum qui adsunt forte mira-

1 κλωτο R χραιο M αὐτῷ] Plato, om. libri, add. α TIANTAΠACIN M ὕγια VRM
 ITIA L 2 ποιεῖ et ποιεῖν vu. ll. codd. Plat. ποιοῖ τὸ ποιοῖτο M ἄνευ—ὄφελος]
 ANEYAE. KOΦEAC M TEHC EΠOAC L εἴη τοῦ] εἰ. πτοῦ R EYETOY L 3 φύμον L
 sinae D ἄρα V ara D ora M 4 K. elective M . Kelective V hoc modo]
 optatio P hoc utimur modo N imperem potius quam N Tamen Li
 6 imperfectum VP imperfectum coniungere d imperfecto coniungere D et sup.
 lin. add. V 7 nisi] r nisi ut VRM impedires P post impedires sqq. usque
 ad proximum impedieris om. P 8 nisi impedias] r ni impedias FRML et fa-
 ciam nisi impedieris R nisi si M impederis V 9 nisi si M impedias N
 nisi si M impedieris N impediri P Verg. Aen. II 596 sqq. (def. Rom.)
 in II Aeneidis om. P 10 Aeneidis] om. N aeneidos (O) et o ex u corr. D 11
 aspicias] r aspicias VR cum Leid. uno Verg. ubi] Med. m. alt. ibi m. pr. 12
 liqueris] d linqueris PD anchisem D anchises P superet] n superest VRPM DN
 et sic multi codd. Verg. ac fort. ipse Priscianus coniunxne VP coniunx ne+++ L
 creāsa V 13 ascanusq; V quo L omnes MNLr cum libris Verg.
 undique] d unde D graie N grace P graq V 14 circumstant L acies om.
 P et nimia cura resistat inam fla me tulerit inimici P mea ta cura L 15
 flamae D hauserit] n auferit PDN 16 poterat N poteram P poterant] r po-
 terat R ausisse P Horatius — poetica] Item oratius P Hor. a. p. v. 47 sq.
 de] in L 17 Dixerit Hor. Bern. 363 egregie] r egregiae RML callide
 P reddiderit uerbum L reddiderit] r reddidit VRPMOD iuncturam P
 19 potest PD poteris NO egregiae MOL egraeiae R 21 hanc vim] hanc uic
 V ~ 22 post subiunctiva sqq. — optativa om. R add. r preteri D haben V
 hab P 23 potest — vel dicetur (p. sq. lin. 8) om. P enim] d etiam D Cic. in
 Q. Caecilium div. 1, 1 v. supra § 92 coll. § 87 possumus D assunt N assint L
 for temira tur Vo

p. 1149. 50 P.

p. 152 K.

tur, me, qui tot annos in causis || iudiciisque publicis ita
sim versatus, ut defenderim multos, laeserim neminem, sic
quoque intellegi: ita sim pro 'ita inveniar' vel 'cognoscar'. nec mirum, 103
cum etiam indicativo utuntur saepe futuro de rebus iam dudum praeteritis
5 in supra dicta significatione. Lucanus in I:

Non tu, Pyrrhe ferox, nec tantis cladibus auctor
Poenus erit,

erit dixit pro 'cognoscetur' vel 'dicetur'.

'Vt' causalis coniunctio omnibus temporibus et quaecumque pro ea po- 104
10 nuntur causali, id est ὥα significanti, subiunctivo adiunguntur. licet autem
et indicativa et subiunctiva eis anteponeere vel subiungere, ut 'doceas ut pro-
ficias' et 'doceas ut proficias; docebas ut proficeres' et 'doceres ut profi-
ceres; docuisti ut profeceris' et 'docueris ut profeceris; docueras ut profe-
cisses' et 'docuisses ut profecisses; docebis ut profeceris' et 'docueris ut
15 profeceris'. sed indicativis utimur rem quae fit indicantes, subiunctivis
vero quod debuit fieri ostendentes magis suasorie.

Imperativa quoque et optativa bene possunt his adiungi, ut 'lege ut XIII 105
discas; utinam discas ut doceas'. pro imperativis quoque subiunctiva fre-
quenter ponunt auctores, ut Terentius in Andria:

20 Quaeso edepol, Charine, quoniam non potest id fieri
quod vis,

Id velis quod possit.

idem in Phormione:

Desinas,

25 Sic est ingenium mulierum,
pro 'desine'.

Quod autem in plerisque intellectae supra dictae coniunctiones Grae-
cae, id est ἄν et ἄρα, faciunt poni subiunctivos etiam aliis coniunctioni-

1 qui] om. O quid N publicis V 2 versatus] d versatur D lese-
rim MDN 3 sim p̄m pro futuro pro V 4 cum sup. lin. add. L utan-
tur ML de] l ** L preteritis supradicta D 5 ut lucanus (M) Luc.
Phars. I 30 sq. 6 Non tu] v notu V Pyrrhe] d phyrre D phyrre L pyrre
N pyrre Voss. A pyrre Voss. B 7 poenus D penus N poenis M erit] sic
Voss. B al. erat Voss. A al. eris al. codd. Luc. 9 eo P 10 ὥα] r vna
ex corr. in ras. N ina RD ina. V in. a. P significante D significati V autem
ut indicativa M autem indicativa aut subiunctiva P 11 indicatio L et do-
ceas ut proficias] om. P et doceas et proficias M 12 proficias ex proficeas corr.
L 13 et docuisti O proficeris PN proficeres (MO) r docueris ut profeceris]
sup. lin. add. r docuisses ut profeceris RVMODL docuisses ut proficeris N docuisses
ut proficeres P docueras ut profecisses] L ex corr. docueras ut proficeris ML
docueris ut profeceris L pr. 14 proficisscs MN et om. (MO) et — do-
cueris ut proficeris (sic) in mg. add. L proficisscs ML profeceris sed docueris
P proficeris L proficisceris Mm 16 magisasorie P suasorie] r suasoriae
RM hic M adiungi veluti lege P 19 terrentius ML Ter. Andr. II 1, 5 sq.
in Andria om. P 20 queso V hedepol N carine P charine M 21
quod vis sup. lin. add. r 22 possis N 23 Item P Ter. Phorm. I 2, 19 sq.
in Phormione om. P 25 mulierum deest Terentio; cf. eun. III 7, 42 27
Quod — πρᾶξι. et (p. 257 lin. 18) om. P implerisque VN 28 faciam V

bus positis, usibus auctorum iterum aliis quoque comprobabimus. Virgilius geōrgicon II:

tamen haec | quoque si quis

Inserat aut scrobibus mandet mutata subactis,

Exuerint silvestrem animum,

5

ἐκδύσονται ἄν. idem in eodem:

Non alios prima crescentis origine mundi

Inluxisse dies aliumve habuisse tenorem

Crediderim,

πιστεύοιμι ἄν. idem Aeneidos I:

10

At pius Aeneas per noctem plurima volvens,

Vt primum lux alma data est, exire locosque

Explorare novos, quas vento accesserit oras - προς-

εληλυθὼς ἄρα εἶη ἡϊόνας - ,

Qui teneant - τίνες ἄρα κρατοῖεν -, ... hominesne fe- 15
raene,

Quaerere constituit.

Horatius carminum libro II:

Illum et || patris crediderim sui

Fregisse cervicem,

20

confirmative, πεπιστευκὼς εἶην ἄν, dixit. Virgilius in VIII:

similis si cura fuisset,

Tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset,

107 ἐγεγόνει ἄν. Cicero de praetura urbana: Voconia lex videlicet
te delectabat. imitatus esses illum ipsum G. Voconium, qui 25

1 positis uel non ODL comprobabimus] r comprobauimus VRL conprobabi-
mus D Verg. georg. II 49 sqq. (om. Pal. Rom.) 2 in georgicon II NL in II
georgicon (O) 4 Inerat] in ras. r inferat M subactiuis V 5 exuerint Med.
ex corr. exuerit m. pr. siluestē r siluestā R animum] r animam VRML 6
ΕΚΑΙCΟΙΝΤΟ N Verg. georg. II 336 sqq. 7 ut nou N alias Pal. crescen-
tes M mundi ex munda corr. R 8 inluxisse] N et ex luxisse corr. R illuxisse
cum codd. Verg. rell. aliumve L 10 ΠΙCΤΕΥΟΙΜΙ L ΠΙCΤΕΥCΟΙΜΙ N ΠΙCΤΕΥCΟΥΜΙ r
Indem V Verg. Aen. I 305 sqq. in aeneidos I L iucidos. I. V in ēnd. N
in I Aeneidos (O) 11 eueas D plurima] r plurima R 12 lux] Pal. m. alt.
uix m. pr. data est] Pal. m. alt. datast m. pr. locosque] r loquosque R lucos-
que R m. rec. locusque M 13 accesserit L Graeca om. D gr. sup. lin. add. d
ΠΡΟCΕΛΗΛΥCΩC M ΠΡΟCΕΑΝΛΥCΩC N ΠΡΟCΕΛΛΥCΩC L 14 EIN Lr EI. HNIO-
NAC N HONAC VR NONAC L 15 qui teneant ex qu&eneant corr. M τίνες]
TEEC D ΠEC. N ΚΡΑΤΟΙΕΝ Rr nam inculta videt hominesne etc. Vergilius
feraene] sic Med. et Rom. ex corr. uterque ferenaē Rom. pr. ferene D Med. pr. fe-
ren. Pal. ferae neque] refere V 17 querere DN 18 Hor. carm. II 13, 5 sq.
19 patris] d patri D parentis Horatius et sic fort. ipse Priscianus parentes Hor.
Bern. 363 20 fregisse] d frigisse D 21 πεπιστευκὼς] d **ΠΙCΤΕΥΚΩC (ΠE) R
ΙΤΕΠΙCΤΕΥΚΩC r ΠΕΠΙCΤΕΥΚΩC D ΠΕΠΙCΤΕΥΚΙΩC N EYHN V EINN r EYNN D EIN N
EINH L Verg. Aen. VIII 396 sq. VIII N 22 teucros nobis Pal. amare
M armare fuissent Med. 23 ETETONEI R ETETONE M ETETONEI V &EIONEI D
EIEGONEI l EIEONEI (T) L ETETANEI r EFFANEI N Cic. in Verr. or. II 1, 42, 107
de] in de M 24 te uidelicet libri Cic. delectabat Rr imitatus L
esses sup. lin. add. in L illum ipsam] sic codd. Cic. deteriores ipsum illum mell.
G.] C. recte codd. Cic. om. palimps. Vat. Gaium N(O)

p. 1151 P.

p. 153. 54 K.

lege sua hereditatem ademit nulli, imitatus esses pro 'imitari potuisses', ἐμιμήσω ἄν. idem in eodem: M. Iunius tutor et patruus; Mustius dixisset, si viveret, εἴρηκεν ἄν, εἰ ἔζη. et frequentissime apud omnes auctores hunc sensum hac ordinatione proferri invenis, quomodo etiam Graeci ἄρα coniunctionem confirmativam sive dubitativam, ut supra dictum est, ponunt. Terentius in Phormione:

Quid fit denique? -

Quid fiat?

τί ἄρα γένοιτο; subiunctivo est usus, ut intellegatur etiam ἄρα. idem in 10 Andria:

Quin tu uno verbo dic, quid est quod me velis?

εἰπέ, τί ἐστὶν ὅπερ ἄρα βούλοιο με; idem in eadem:

consilium meum

Cognosces et quid facere in hac rete velim,

15 καὶ τί ποιεῖν ἐν τούτῳ τῷ πράγματι σε ἄρα βουλόμην: ecce hic affirmativum est, in superioribus vero interrogativum. Cicero de praetura 108 urbana: quid ageret, cogitare coepit, si opus pupillo redimeretur; quid ageret dubitanter dixit, τί ἄρα πράξοι. et notandum, quod Latini, quando de rebus transacto tempore promissis vel cogitatis loquuntur, pro futuro vel praesenti Graeco praeterito imperfecto subiunctivi utuntur, quomodo in supra dictis: quid ageret, cogitare coepit, 'τί πράξειεν' ἢ 'πράξοι'. similiter Virgilius in I Aeneidos:

Certe hinc Romanos olim volventibus annis,

Hinc fore ductores revocato a sanguine Teucrici,

25 Qui mare, qui terras omni ditione tenerent,

Pollicitus,

1 hereditatem r nulli] illi M imitatus L 2 ἐμῆσθω R ἐμῆσθω r
EMINHΩV V EMIAINCΩ D EMIAACΩ N EMIMIAINCAL L Cic. in Verr. or. II i 53, 139
dixit M. etc. iunior MN Iuni Cic. palimps. Vat. 3 mutius D martius spscr. I
mustius d viveret] uenisset D ΕΙΡΗΚΕΙ O ΕΙΡΗΚΙΑΝΕΙΕΖΝΙ VM ΕΙΡΗΚΝΙ.ΑΝ.
ΙΕΖΕΙ D ΕΙΡΗΚΗΙΑΝΕΙΕΖΗ (θι ex corr. r) Rr *ΕΠΙΘΙΑΝΕΙΕΖΙ N ΕΙΡΗΚΗΕΑΝ*ΕΕΖΙ L pas-
sim ab l corr. 5 affirmativum (M) sive] r si R 6 terrentius ML Ter.
Phorm. I 2, 71 sq. Phormione] v phomione V 7 qui V sit (M)N 8
fiat m. rec. ex faciat corr. Bamb. 9 ΠΑΡΑΤΕΙΝΟΙΤΟ N ΓΕΙΝΟΙΤΟ RL ΤΕΙΝΟΙΤΟ VM
ΤΕΙΝΟΤΟ v ΤΕΙΝΟΥΤΟ r ΓΕΙΘΗΙΤΟ D Ter. Andr. I 1, 18 11 quod] quid Bas.
12 Graeca om. D εἰπέ, τί] ΕΤΗΕΙΤ N ΟΝΕΡ N βούλοιο] v ΒΟΥΛΟΙΘ V ΒΟΥΛΟΙΕ M
ΒΟΥΛΑΙΕ N ΒΟΙΟΙΤ r ΝΕ L Ter. Andr. I 1, 22 sq. 14 quid sup. lin. add. L
te in hac re Nr 15 καὶ τίΟ N κατὶ D ποιεῖν VRMDN τοῦτω*τω (i)
R τοῦτωπω D τοῦτωτω L τοῦτωι N τοῦτω r ΠΡΑΤΜΑΤΙ V ΠΡΑΚΜΑΤΙ r ΤΙΡΑCΜΑΤΙ N
ΠΡΙΜΑΤΙ D σε] κε r ΑΡΑ D ΒΟΥΛΟΥΜΗΝ R ΒΟΥΛΟΙΔΙΟΗΝ D ΒΟΥΛΟΙΔΙΕΝ N
ΒΟΥΛΟΙΔΙΩΝ M 16 superioribus D Cic. in Verr. or. II i 54, 141 de] in de M
17 agere M coepit cogitare codd. Cic. cepit N cepit V 18 agere M
ΑΡΑ D ΤΙΡΑCΟΙ N ΤΙΡΑCΟΙ D ΠΡΑΞΩ O a Notandum iterum inc. P, v. p. 255, 27 19
premissis d locuntur VDn loquuntur N 20 greco PM graece l imperfecto
PD perfecto M 21 agere M cepit DN Graeca om. PD, gr sup. lin. add. d
22 ΠΡΑΞΕΙ*Ν (ε) L ΠΡΑΞΑΙΗΝ Η ΠΡΑΞΟΥ O ΤΙΑΡΑΤΕΙΕΝΗΗΡΑΞΟΙ N ἦ] n M
ΝΡΑΞΟΙ M Verg. Aen. I 234 sqq. cf. lib. VIII § 68 in I Aeneidos om. P 23
hic P uel uentibus P 24 hinc] p hic P forae (i) L doctores P theu-
cri P 25 terras] r ternas R ditione] r ditione (O)md ditione RMD

κρατήσοιεν ἄν. Cicero de praetura urbana: qui etiam ad extremum adscripserit 'rediviva sibi habeto', quasi quicquam redivivi ex opere illo tolleretur ac non opus totum ex redivivis constitueretur pro 'ἐπαίροιτο ἄν' καὶ 'κατατάττοιτο ἄρα'. in eodem: atque in illis columnis dico esse, quae a tuo redemptore commotae non sint, dico esse, ex qua tantum tectorium vetus deiectum sit et novum inductum - affirmative hic quoque usus est subiuncti|vis .. quod si tanta pecunia columnas dealbari putassem, certe numquam aedilitatem petissem: hic quoque confirmative dixit, οὐκ ἄν ἤτησα, et nota, quod 'si' praeposita subiunctivum 10 subiunctivo coniunxit. similiter in eodem: nemo dubitat, quin multo maius sit, μείζον ἄρα εἶη, novam facere. similiter in eodem: cum instaret Habonius, in me causam conferebat, quod eum codicem obsignassem, 'ἐσφράγισα ἄν' ἦτοι 'ἐσφραγικῶς εἶην ἄρα', affirmative. idem in | eodem: hac condicione, si quis de populo redemptor accessisset, non esset usus, confirmative dixit non esset usus, οὐκ ἄν ἐχρήσατο, nam si quis accessisset dubitative protulit. in eodem: quid iste in hostium praeda molitus sit, qui manubias sibi tantas ex L. Metelli manubiis fecerit, qui maiore pecunia quattuor columnas dealbandas quam ille om- 20
111 nis aedificandas locarit: ecce hic quoque omnia affirmative dicuntur. idem in eodem: quis a signo Vertumni in circum maximum

1 *κρατήσοιεν* — ἀγαθὰ ἢ κακά; (p. 266 lin. 10) om. P KPAETHCOIEN VRI KPAETHCOIEN D KPAETHCOIEN r KPAETHCOIEN M KPAETHCOIEN N Cic. in Verr. or. II i 56, 148 2 ascripserit N ascripserit r rescripserit et conscripserit vv. ll. ap. Cic. rediivina V habeto] sic D. s. (?) habeat spscr. d quidquam (O) 3 totum opus codd. Cic. reniuis L construeretur (M) 4 ΕΠΑΙΡΟΙΤΟ V ΕΠΑΙΡΟΙΤΟ Rl ΕΠΑΙΡΟ L ΕΠΑΙΡΟΙΤΟ M ΕΠΑΙΡΟΙΤΟ N KATATTOITO V KATATTOITO N κατασταθήσοιτο (O) Cic. or. l. 55, 145 5 in om. L post dico esse sqq. — dico esse om. R add. r a tuorum Cic. pal. Vat. ad uo L 6 sint] inter L uel sint in mg. l qua] quibus r qua tantum] quanto M tantum] totum N tectorim M 7 deiectum] sic Cic. Lag. 29 deuectum pal. Vat. delectum et delectum et delitum vv. ll. ap. Cic. Affirmative N 9 certā N num quin L edilitatem N petissem] Cic. Lag. 29 al. petiuissem pal. Vat. al. confirmative M 10 ΗΤΕΑ N ΗΤΕΑ D nota quid M sub L iunctium in mg. add. l 11 Cic. or. l. 56, 147 post similiter in eodem sqq. usque ad eadem verba om. M

12 malus] d, in magis mut. I magis D ΜΕΙΖΟ VRD ΜΕΙΖΟ N ΜΕΙΖΟΡΑΕΙΝ L EIN Dr in N Cic. or. l. 57, 149 13 instaret Rr stare M habonius M abonius ODr babonius V N eum] tum codd. Cic. dett. 14 assignassem N ἐσφράγισα] ex ΕΣΦΡΑΓΚΑ corr. L ΕΣΦΡΑΓΙΚΑ VRD ΕΣΦΡΑΓΙΚΑ M ΕΣΦΡΑΓΙΚΑ N ἄν om. libri. add. 2 (ἦτοι — ἄρα om. 2) ΝΤΟΙ VML ΝΤΩΙ O ΝΤΙΟ N ΗΠΙ D ΕΣΦΡΑΓΙΚΩ V R ΕΣΦΡΑΓΙΚΩ ML ΗΦΡΑΓΙΚΩ D ΕΣΦΡΑΓΙΚΩ N ΕΣΦΡΑΓΙΚΩ O EIN D EIN V N EIN M NN O 15 Cic. or. l. 57, 150 condicione] r conditione VR(MO) D redōtor D 16 accessisset L non esset usus] sic Cic. Lag. 29 cod. Par. Lall. om. cett. codd. Cic. non esset usus L non esset opus (M) Krehlii ms. Guelf., Krehlius; at v. Orellii ad Cic. l. adn. non esse opus Krehlii ms. Langer. 17 esset] ē M usus hic certe M ussus L opus (libri Krehlii l.) Krehlius ἄν] η N accessisset L 18 Cic. or. l. 59, 154 praeda ODN 19 lucii N fecerit] v cerit I maiora D 20 omnes (MO) D cum libris Cic. 21 locarit] (L) x locauerit libri Cic. locarat VRMOD locaret N affirmative V 22 Cic. or. l. 59, 154 uertumani L

p. 1152. 53 P.

p. 155. 56 K.

venit, quin is unoquoque gradu de avaritia tua commoveretur? quam tu viam thesaurum atque pompae eiusmodi exegisti, ut ipse illa ire non audeas, οὐκ ἂν τολμήσεις, id est 'prorsus non audes'. in eodem: qui aedem Castoris testem furtorum tuorum esse volueris - ἡθελήκεις ἄρα -, quam populus Romanus cotidie, iudices etiam tum cum de te sententias ferrent, viderent, ὄρωεν ἄρα pro 'omnimodo aspicerent'. in eodem: qui adductus est in iudicium verbo, quod, cum esset tribunus, intercessisset contra legem Corneliam; re vera, quod in tribunatu dixisset contra alicuius hominis nobilis voluntatem, dixisset, εἰρήκεις ἄρα. in eodem: hic etiam queritur, quod a nobis novem solis diebus prima actio sui iudicii transacta sit, cum apud istum ipsum tribus horis Quintus Opimius, senator populi Romani, bona, fortunas, ornamenta omnia amiserit? hic quoque affirmative ponuntur subiunctiva verba. in eodem: cuius propter indignitatem iudicii saepissime est actum in senatu, ut genus hoc totum multarum atque eiusmodi iudiciorum tolleretur, 'ut', quia pro ἵνα accipitur, subiunctivum attraxit. in eodem: iam qui ex calamitate senatoris populi Romani, cum praetor iudicio eius praefuisset, spolia domum suam referre et manu||bias detrahare conatus sit, is ullam calamitatem a sese poterit deprecari? ecce hic quoque de re indubitabili posuit subiunctivum conatus sit, ἐπεχείρησεν ἄρα. in eodem: multos a te viros primarios audisse, cum diceres, ignosci tibi

1 qui nisi uno quoque *N* avaritia *R* tua *om. M* commoveretur] sic etiam *Cic. libri plerique* commoneretur *Lag.* 48 2 thesaurum *D* then-saurū *V* thesaurum *Od* tesarum *L* adque *VD* aut quae *O* pompe *M* pompei modi (*add. d*) *Dd* 3 ipsae *Rr* ipsa *M* tu ipse *Cicero* illa] *l* illo *ODV* ille *L* ire] *om. L* ἥσσε (*sic*) in *mg. l* οὐκ ἂν] οὐκ ἂν] τολμήσεις *L* τολμήσεις *DN* 4 *Cic. or. l.* 59, 154 quia *N* qui aedem] quidem *M* aedem *V* furtorum] ex futurorum *corr. V*, ex furtorem *R* tuorum furtorum *codd. Cic.* 5 volueris esse *L* ἡθελήκεις] π̄ ἡθελήκεις *VR* ἡθελήκεις *L* ἡθελήκεις *N* ἡθελήκεις *D* ἡθελήκεις *M* ἡθελήκεις (*O*) .PR. *VRMDL* .i. populi romani *if* *mg. l* populi *R. Cic. Lag.* 29 et *det.* Populi Romani (*O*) 6 cottidie *V* etiam tum] r etiam tu *VRL* cum *om. L* sentias *L* sententiam *libri Cic.* proferrent *N* viderent] *sup. lin. add. n* viderunt *Cic. plerique* videbunt *Lag.* 29 cum tribus aliis 7 ὄρωεν *VRML* ὄρωεν *DNr* aspicerent *L* *Cic. or. l.* 60, 155 quia ductus *D* quid adductus *d* 8 trybunus *M* tribunus plebis *libri Cic.* intercesisset *L* 9 corniliam *L* re vera] *om. codd. Cic.* re uere *M* 10 dixisset et contra *L* nobis *V* 11 εἰρήκεις] r εἰρηκεις *R* εἰρηκοι *L* εἰρηκοια *APA D* *Cic. or. l.* 60, 156 hic] is mihi *Cicero* queritur *MNL* 12 iudicii] r iudicii *R* 13 istum *om. codd. Cic.* 14 fortunas *L* fortuna *N* amiserit *L* 15 subiuncta *L* *Cic. or. l.* 60, 156 16 saepissime *MN* 17 genus ex gnus *corr. V* atque ex adque *corr. D* eiusdemmodi *L* eiusmodi iudiciorum] sic uel in *Cic. Lag.* 29 iudiciorum eiusmodi *rell. codd. Cic.* iudiciorum *Dd* 18 ina *D* ἵνα *ex corr. N* in ā *L* attraxit] r adtraxit *VRM* atraxit *L* 19 *Cic. or. l.* 60, 157 post calamitate *sq.* — calamitatem *om. R* *add. r* 20 pretor *D* in iudicio *OD* 21 conatus sit] sic *Asconius personatus* conatus est *codd. Cic.* is] si *N* ullam ab sese calamitatem *Cicero* 22 poterit in *mg. add. l* poterit *N* 23 επ̄χειρεσεν *L* επ̄χειρεσεν *M* επ̄χειρεσεν *N* *Cic. or. l.* 61, 157 24 a te] a te] (i. e. 17*

p. 1154. 55 P.

p. 158. 59 K.

dote praetore, nescio an ante quam || Verres praeturam petere coeperit. in | eodem: docebat, edictum eius non oportere in eas hereditates valere, quae ante eum praetorem venissent, ἐλλήνισιν ἄρα . . . rem demonstrat, quam pridem sibi hereditas venisset, docet . . . an vero dubitamus, . . . quo denique ore, quos numquam liberos putavit, libertinos homines solitus sit appellare? in eodem: optatum negotium sibi in sinum delatum esse dicebat. monumentum illa amplitudine, illo opere quamvis sartum tectum integrumque esset, tamen aliquid se inventurum, in quo moliri praedarique posset, δύναιτο ἄρα. in eodem: Habonius, qui legem nosset, qua in lege numerus tantum columnarum traderetur, παρὰ δίδουτο ἄρα, perpendiculari mentio fit nulla, et qui non putaret, sibi expedire ita accipere, ne eodem modo sibi tradendum esset. in eodem: quid erat, quod rescinderet, cum suo quemque loco lapidem reponeret? in eodem: quaerimus, . . . quid in extremis Pamphyliae partibus fecerit, qualis in bello praedonum praedo ipse fuerit, qui in foro populi Romani pirata nefarius reperiatur. in eodem: quod nemo quemquam tam audacem, tam amentem, tam inpudentem fore arbitrabatur, qui tam nefariis criminibus, tam multis testibus convictus ora iudicum aspicere aut os suum populo Ro-

Ø, om. Cic. *Vat.* C. libri Cic. recte gaius N Gaio (MO) sacerdotē N sardote r
 1 pretore D petere V 2 ceperit N coepit Cic. *Vat.* Cic. or. l. 48,
 125 3 in] sic Cic. *Vat.* ad codd. Cic. *rell.* ualere que N ualereq; V 4 ve-
 nissent] r uenisset *Vat.* L fuissent Cic. *Vat.* ΕΛΛΗΝΙΣΙΝ VR ΕΛΛΗΝΕΑΣΙΝ M ΕΛ-
 ΛΗΝΕΑΣΙΝ L ἐλλήνισιν ἄρα] .GR. N Cic. or. l. 48, 126 rem] Item L
 5 haereditas r Cic. or. l. 48, 127 an vero om. L an uerbo *adscr.* l
 dubitamus quo ore iste ceteros homines inferiores loco, auctoritate, ordine, quo
 ore homines rusticanos ex municipiis, quo denique ore, etc. Cicero et sic fort. *Pris-*
cianus 6 denique L liberos] liberos homines Cic. *Lagom.* praeter 29 omnes et
dett. al. libertinos l libinos L 7 homines] r omnes R sollicitus M ap-
 pellare N Cic. or. l. 50, 131 8 in sinum] n infinitum nt f. N dilatum M
 monumentum L 9 tecum integrumque L 10 alig L se] sic *Lag.* 29; om.
 Cic. *dett.* in quo mulieri L 11 posset] r possit *VRMODN* ΑΥΝΑΤΤΟ D ΑΙ-
 ΝΑΙΤΟ r ΑΙΝΑΙΤΟ N ΔΥΝΑΙΤΟ L ΑΥΝΑΙΤΟΙΡΑ V Cic. or. l. 51, 134 abonius
DLr cf. § 110 nosset tamen qua N 12 tantarum (O) traditur Cicero
 ΠΑΡΑΔΙΔΟΥΤΟ L ΠΑΡΑΔΙΔΟΥΤΟ N ΠΑΡΑΔΙΔΟΥΤΟ M ΠΑΡΑΔΙΔΟΙ O ΠΑΡΑΔΙΔΟΝ D 13 ἄρα]
 AN (O) fuit N et *sup. lin. add.* v 14 expedire] v expendere V sibi om.
 codd. Cic. omnes tradendum] sic Cic. *Lag.* 29 tradendum R reddendum et cre-
 dendum ll. codd. Cic. 15 esse N Cic. or. l. 56, 146 rescinderet quem suo
 qq loco M 16 Cic. or. l. 59, 154 querimus N quaeremus codd. Cic. etiam
 quid iste in ultima Phrygia post quaerimus *add.* ap. *Ciceronem*; quid iste in ultima
 Phrygia addiderat fort. *Priscianus* 17 qui R pamphyliae ML pamphylie D 18
 fecerit *sup. lin. add.*, sqq. — fuerit om. N 29 reperiatur] rd repperiatur RMD
 reperiatur — nefariis post nefarius om., sed in *mg. add.* V Cic. or. l. 1, 1 sq.
 quemquam om. V 20 inpudentem RMON inpudientem L 21 nefariis ex
 nefarius corr. V criminibus L testibus] iudicibus v. l. codd. Cic. 22 con-
 victus] r conuinctus R euictus codd. Cic. *dett.* (*Stephanianus*?) auspicere M
 ossuum L

mano ostendere auderet. est idem Verres, qui fuit semper, ut
 121 ad audendum proiectus, sic paratus ad audiendum . . . nam si
 id fecisset, quod statuerat, ut non adesset, minus aliquanto
 quam mihi opus esset, cognosceretur, quid ego . . . elabo-
 rassem, vestra vero laus tenuis . . . esset, si condemnatus
 sit is, qui adesse noluerit, et si fortes fueritis in eo, quem
 nemo sit ausus defendere. ubique alterutra supra dictarum coniunc-
 tionum Graecarum | cum subiunctivis est intellegenda. in eodem: de in-
 prudentia singulari . . . sunt qui mirentur. in eodem: iste
 unus inventus est, qui et a complexu parentum abreptos fi-
 10 lios ad necem duceret et parentes pretium pro sepultura li-
 berum posceret. in eodem: si populus Romanus istius unius
 supplicio contentus fuerit ac non sic statuerit, non istum
 maius in se scelus concepisse . . . quam eos, qui istum
 . . . sententia || sua liberarint, ἡλευθέρωσαν ἄρα.

XIII 122 Ideo ex uno libro Ciceronis tot usus proponere studui, ut docerem,
 quam frequentissime hac constructione usi sint auctores eloquentiae Lati-
 nae, in hoc quoque Atticos maxime imitati, quorum similiter usus neces-
 sarium esse existimavi collectos subicere.

Platon in Alcibiade priore: πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ 20
 συγγενεῖς πλείστους εἶναι καὶ ἀρτίστους, οἷ, εἴ τι δέοι, ὑπη-

1 ut ostendere *N* audiret *L* est enim idem *Lag.* 29 *al.* ut ad audendum]
 (MO) Cicero ad audendum *d* ut audendum *Drell.* 2 paratus *om.* *codd.* aliquot *Cic.*
 audendum *L* *Cic. or. l. 1. 2* si *om.* *L* si iste id *codd.* *Cic.* 3 quod prius
 (et prius et primo *al.*) statuerat *libri Cic.* aliquo *L* 4 quid ego in hac accu-
 satione comparanda constituendaque elaborassem *Cicero* ego] *L* 5 tenuis
ex corr. l tenuis esset] tenuisset *V.M* tenuis plane atque obscura, iudices, esset
Cicero *Cic. or. l. 1. 3* condemnatus *VNL* 6 sitis *V* is *om.* *L* uo-
 luerit *M* et si] *l* et *ni f.* *L* fueritis *V* 7 usus *L* supraditarum *D*
 coniunctionum *D* 8 grecarum *N* grecarum *L* gratiarum *M* cum substantiis *M*
Cic. or. l. 2, 6 eodem: de impudentia] *l* eodem impudentia *L* impudentia]
V impudentia *rell.* (cum libris *Cic.?*) 9 singulari, quod adest, quod respondet,
 sunt *Cicero* singularis sint *M* sunt qui — qui et a *om.* *V* *Cic. or. l. 3. 7 cf.*
lib. VII § 24 10 complexu] *VD* oplexu *L* complexu *rell.* abreptos *ex* areptos
corr. *N* abrepto *L* filios *ex* filius *corr.* *L* 11 precium *D* pecuniam *M* pro —
 si ante populus Romanus *om.* *VRMNL* add. *r* liberum] sic *r* cum *codd. lib. VII*
§ 24, ubi accuratius de h. l. referre debebam, et Non. p. 365, 32 filiorum *OD, v.*
lib. VII l. 1. 12 *Cic. or. l. 4, 9* pro istius (*R?*) 13 supplicio] *r* suplicio *R*
 suplitio *V* subplicio *L* erit *Cic. dett.* non sic] si non *Cic. Guelf. alt.* istum]
 irtam *M* 13 sese *codd.* *Cic.* concepisce *L* post concepisce: cum fana spo-
 liarit, cum tot homines innocentes necarit, cum cives Romanos morte, cruciatu, cruce
 affecerit, cum praedonum duces accepta pecunia dimiserit add. *Cicero* eos, si qui
codd. Cic. post istum: tot, tantis, tam nefariis sceleribus compertum iurati add.
Cicero 15 sentia *V* liberarint] *d* liberarunt *D* liberarent *N* cum *Cic. dett.*
 ΗΑΕΥΘΕΡΩCAN *VR* ΗΑΕΝΕΡΩCAN *D* ΗΑΕΘΕΡΩCAN *N* ΗΑΕΥΘΕΡΩCAN *ex* ΗΑΕΥΘΕΡΩCAN *corr.* *L*
 PA *V* 17 hac *sup. lin.* add. *L* sint *ex* sin *corr.* *V* sunt *MNL* auto-
 res *D* eloquentiae *V* 18 atticos maximae *L* 19 esse *om.* *M* 20 Plato
ONL *Plat. Alcib. I c. 1 p. 104 A St.* alcihiad *V* alchibiade *L* priore
 ΠΡΟΣ ΤΕ ΚΟΙΚΟ ΚΑΙ ΚΙΣΣΕΝΕΥ.ΕΤΑΙΣΤΟΙΣ ΕΤΝΑΙ, et reliqua. Quod *N* priore. ἄν, Quod *D*
 .Π.ΡΟΣ *R* ΙΤΡΟΣ *V.M* ΙΤΑΤΡΟΣ *V.L* ΦΡΟΥΣ *L* 21 ΚΙΣΣΕΝΕΙΣ *M* ΚΥΣΣΕΝΕΙΣ *V*
 ΤΙΤ ΤΝΕΙΣ *L* ξυγγενεῖς *pars codd. Plat.* ΙΤΑΙΣΤΟΥΣ *M* ΠΑΕΣΤΟΥΣ *L* ΙΤΑΙΣΤΟΥΣ *V*
 ΠΑΤΟΥΣ *R* ΔΕΘ ΥΙΗΡΕΤΟΙΕΝ *M* δεῖρηρετοῖν (*extr. lit. in τοῖον corr.*) *L* ΔΕΟΥ

p. 1156 P.

p. 160—62 K.

ρετοίεν ἄν σοι. quod nos, sicut supra ostendimus, per subiunctivos proferentes non egemus ἄν Graeca coniunctione, ut: 'ex patre tibi amicos et cognatos plurimos esse et optimos, qui, si quid opus sit, ministrent tibi'. in eodem: ὄρα δὴ· οὐ γὰρ τοι εἴη ἄν θανυμαστόν, εἰ, ὥσπερ 5 μόγῃς ἡρξάμην, οὕτως καὶ μόγῃς πανσαίμην: 'vide autem; non enim sit mirum, si, quomodo vix coepi, sic vix desiero'. et attende, quod 123 illi quoque est ubi sine coniunctione ἄν vel ἄρα verbis utuntur optativis, quomodo hic πανσαίμην, quod nos ubique in huiusmodi sensibus facimus, id est, qui ad supra dictas coniunctiones Graecas attinent, subiunctivis per se verbis utentes, cum illi non solum optativis, sed etiam 10 indicativis, ut supra diximus, eas adiungant, ut idem Plato in eodem: ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, εἰ μὲν σε ἐώρων ἃ νῦν δὴ διήλθον ἀγαπῶντα καὶ οἰόμενον δεῖν ἐν τούτοις καταβῶναι, πάλαι ἄν ἀπηλλάγμην τοῦ ἔρωτος: necesse est, ut subiunctivo utamur, dicendo 'dudum expeditus essem amore'. in eodem: νῦν 15 δὲ ἐφῆκε; νῦν γὰρ ἄν μου ἀκούσῃς: 'nunc, inquit, nunc enim me audias', confirmative dixit. in eodem: εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν· ὦ 124 Ἀλκιβιάδῃ, per inductionem optativo est usus: 'si quis tibi dicat deus'. in eodem: νεωτέρῳ μὲν οὖν ὄντι σοι | καὶ πρὶν τῷ αὐτῆς ἐλπίδος γέμειν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ εἶα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι, ἵνα

ΠΗΡΕΘΟΙΤΑΝΟΙ R ΔΕΘΥΠΗΡΕΘΟΙΤΑΝΟΙ V 1 sicut om. M subiunctivos L 2 tibi ex ibi corr. L 3 agnatos MODN esse V et optimos — ὄρα δ om. (inc. nov) V quid ex quis corr. R 4 Plat. Alcib. I c. 2 p. 104 E St. ὄρα — πανσαίμην] ἀρ ποῦγαρο τοιο ἐναρναυμακτονεῖωιτῃρ πο. sic ἡρῆανν οὐτος. καὶ αἰ sic παύσαιμην L ΟΡΑΛΕΘΙCΑΡΤ ΟΥΕΝΕΥ ΑΙC ΤΟΝΕΙΩCΙΤΕ. γ reliqua N. GR. D APA R δῆ] H V v. lin. 3 CAP M εἴη] EH R EN VM ΕΑΥΜΑCΤΟΝ RV ΕΑΥΑΙΑCΤΟΝ M ΕΥ V CΙΤΕΡ V ὥσπερ καὶ μόγῃς codd. aliquot Plat. 5 ΝΟΓΙC RV ΑΙΟΓΙC M ἡρῆανν M οὕτω (M) libri Plat. μόγῃς καὶ libri Plat. ΙΟΓΙC ex ΙΟΓΙC mut. V ΑΙΟ- ΓΙC M ΙΤΑΥCΑΙΜΗΝ V ΠΟΥCΑΙΝΝ M Video v 6 cepi N caepi L desie- oro V adtende MN adtendite L 8 ΠΑΥCΑΙΜΗΝ L ΙΤΑΥCΑΙΝΝ VR ΠΑΥCΑΙΝΝ M ΙΤΑΥΚΑΙΑΝΝ D ΙΤΑΙCΑΝΝ N 9 qui] qd R ad ex ut corr. V 10 oblativis L s & V 11 Plat. dial. I. c. 2 p. 104 E St. 12 ΕΓΩ (u) L ἐγὼ — ἔρωτος] GR. D ΕΥCΑΡΟΑΚΙΒΙΑΝΕΥΑΕCΕΥΡΩΑΝΙΝΑΙΑΝΕ. & reliqua N *ΩΑ*ΑΚΑΙΟΒΙΑΔΑΝΗ (b corr. affectum non satis dignoscere licet; b spscr. l) L ΜΗΝ L ΕΥΡΩ VRM ΕΥΡΑ L 13 διήλθον] sic etiam pars codd. Plat. διήλθουεν al. ΔΙΝΑΕΟΝ M ΔΙΗΛ- ΘΟΗ L ΑΓΑΙΤΩΝ.ΤΑ R ΑΓΑΙΤΩΝΤΑ V ΑCΑΙΤΩΝΤΑ L ἀγαπῶντά τε nonnulli codd. Plat. ἐν] ΕΑΤ M ΚΑΤΑΒΩΝΑ L 14 πάλιν Bekkeri F ΑΠΗΛΛΑΓΚΗΝ VR L ΑΠΗΛΛΑΓ- ΑΙΝΝ M ἀπηλλάγην Bekkeri Up ΤΟΥΕΡΑΤΩC L ΤΟΥΕΡΩΤΟC M ut om. L 15 amore] nrl amorcm RN a morte L Plat. dial. I. c. 2 extr. p. 105 E St. GR. D ΝΟΝΑΙΕΦΕΓΕΝΙΤΑΡΑΝΑΥΟΥΑΚΑΙΑCΙC N ΝΥΗ L 16 δὲ ἐφῆκε] Platonis codd. tantum non omnes et sic M teste Spengelio l. I. p. 657 δὲ ἀφῆκε Bekkeri p ΔΙΕΦΗΚΕ VRM teste Heinio O ΔΙΕΦΗΚΗ L ΝΥ M ΤΑΡ VRM ἀκούσῃς] v ΑΚΟΥΑΙC V Nue V inquit] r inquit VRMN inquit et L 17 Plat. dial. I. c. 2 p. 105 A GR. D; h. l. ΝΕΩΡΑΙΑΙΕΟΝΟΥΝΟΝΤΙCΟΙΚΑΠΙΝΤΟCΑΥΝΕΑΤ. et reliqua. quae ad locum sq. spectant N ΕΓ L ΤΙ M ΕΠΟΙΕ ΕΙΩΝ L ΕΙΩΝ M ὥ quod post θεῶν facile excidere potuit addidi ex Platone; a Prisciano om. videtur Spengelio l. I. p. 657 18 ΑΑΚΙΒΑΑΔΗ L 19 Plat. dial. I. c. 2 p. 105 E νεωτέρῳ] R m. rec. ΝΕΩΤΙΕΡΩΙ VR ΝΕΩΤΙΕΡΑΙ M ΝΗΩΤΙΕΡΩΙ L ΑΙΕΝ M οὖν om. Bekkeri F ΟΝΤΟ V ΠΡΙΗ ΤΟCΑΥΤΩC ΕΑΠΙΔΟC M ΤΟCΑΥΤΗ V ΗΑΠΙΔΟC L 20 ΤΕ- ΜΕΙΝ VR L ΤΕΑΙΕΙΝ M ὥς] ὡ VR L ΕΑΙΟΙ M ὥς ἐμοὶ δοκεῖ om. Bekkeri p post δοκεῖ literas οὐκεί om. M οὐκ] ex ONK corr. R ΕΕΟC M ΔΙΑΔΕ- ΤΕΘΑΙ VR ΔΙΑΔΕΓΕCΕΑΙ M ΔΙΑΔΕΤΕΑΙ L ἵνα μὴ] ΝΑ ΜΕ V ΝΜΕ R ΙΝΑ ΑΙΕ M ΝΕΜΕ L

p. 1156. 57 P.

p. 162 K.

μὴ μάτην διαλεγόμεν. nota, non solum εἰ, sed et ἵνα et ὅπως etiam optativo coniungi Atticis, cum apud nos tam 'ut' causalis coniunctio quam 'ne', quando ἵνα μή significat, subiunctivo sociantur, qui tamen similis est, ut saepe diximus, optativo: 'ut ne frustra disputarem'. idem in Gorgia: ὥστε εἴ μοι γε καὶ τὴν ἡμέραν ὅ||λην ἐθέλοιτε δια- 5
125 λέγεσθαι, χαριεῖσθαι, 'si velitis loqui'. Homerus:

Αἴ κέ μοι ὦς μεμανία παρασταίης, γλανκῶπι.

Αἴ κέν μοι δῶη Ζεὺς αἰγλοχός καὶ Ἀθήνη.

interrogative quoque ἄν ponentes cum optativis proferunt. Plato in I Alcibiade: πότερ' ἄν δέξαιό σοι εἶναι, ἀγαθὰ ἢ κακά; quod 10 autem Latini quoque omnibus temporibus subiunctivi modi etiam in optativo utuntur, ostendit tam usus quam antiquiores Donato artium scriptores. Virgilius in VI:

Hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta.

126 ecce hic [fuerit] optative posuit in precatone Aeneae hoc verbum, quod 15 tam praeteriti perfecti quam futuri potest esse: quod Donatus et quidam alii subiunctivi tantummodo putant esse, cum aliae omnes voces optativi communes sint etiam subiunctivo. ergo non immerito in supra dicta Attica constructione, qua illi optativis utuntur, hoc quoque tempore indifferenter nostri sunt usi. inveniuntur tamen etiam nostri poetae saepe metri causa 20

1 ΑΙΑΤΝΝ M ταύτην Bekkeri p ΔΙΑΛΕΤΟΙΜΗΝ V ΔΙΑΛΕΤΟΛΙΝΝ M διαλεγό-
μεν — ὅπως] ΔΙΑ et. ΤΙ*ΑΙ*Ι C Lī in mg. ΤΟΥΜΗΝ et in summa pag. nota — ὅπως add. l
et ἵνα et] etiam M ὅπως D 2 atticos d ap̄ atticos N coniunctio V

3 quam ne ex quanem corr. V ἴνα MH R IN AMH V ἴΝΑΙΕ r ἴΝΑ N ἴΝΑΑ Iu
significat M 4 sepaē L dictum est O frustra] l frustra L Plat. Gorg.
13, 32 p. 458 D cf. § 176 5 GR. D OCTE ΕΙΑCOTET ΑΙΤΕΝ ΕΑΙΕΡΑCΕ et ref. N
ὥστ' (ὥστε) εἰμοίγε, κὰν τὴν Plato (O) εἴ μοι γε] scripsi ΕΙΜΟΙΤΕ VRL ΕΙΛΙΟΙΤΕ
M εἴ μοι § 176 εἴ εἰμοίγε Spengelius Varr. p. 655 HMPANO. AHN VR ΗΜΕΡΑΝΟΡΑ-
ΝΟΑΝΝ M ΟΑΗΝ L ΕΘΕΛΟΠΕ V ΘΘΑΟΠΕ R CΕΑΟΤΙΕ M ΘΘΕΑΤΙΕ L ἐθέλητε
nonnulli codd. Plat. ΔΙΑΛΕΤΕΘΑΙ (θ ex τ corr.) V ΔΙΑΛΕΙΕΘΑΙ M ΔΙΑΛΕΓΕΘΑΙ L
θ χαριεῖσθαι] sic etiam § 176 cum Plat. A Bekkeri ΧΑΡΙΕΙΘΑΙ L ΧΑΡΙΕΙΘΑΤ M
χαριεῖσθε codd. Platonis tantum non omnes (O) uelitis ex uelitis corr. V Ho-

merus — Ἀθήνη om. O Hom. Od. XIII 389 7 ΑΙCENCΙΟΙΩCΑΙΕΑΙΑΙΓΝΑ ἦ rī N

Αἴ κέ] cum Homero Putschius ΑΙΚΕΝ VRMD ΑΙΚΗΝ L ΑΙΟΙ D ἴω L ΜΕ-
ΜΑΥΑ VR ΑΙCΑΙΑΥΑ D ΑΙΕΑΙΛΥΙ M ΜΕΜΩΥ L ΠΑΡΑCΤΑΙΕC D ΤΙΑΡΑΤΑΙΗC L ΓΑΛΥ-
ΚΩΠΙ VR ΤΑΛΑΥΚΙΩΠΙ D ΤΑΥΚΩΠΙ M ΓΑΡΑΥΚΩΠΙΑ L 8 Hom. Il. VIII 287

hunc versum om. N ΑΙΚΕΝΑΙΟΙΔΑΝΗΥΚΑΙΤΙΤΟΝΟCΚΑΙΕΝΗΝ D Ἀικεν etiam Hom. Ven.
τ' αἰγλοχός Hom. Ven. ΑΙΤΙΟΧΟC ML ΑΙ.ΤΙΟΧΟC VR ΑΕΗΝΗ L ΑΕΝΝΗ M

9 interrogatiue L Plat. Alcib. I c. 11 p. 115 C 10 alchibiade L GR. D
Πότερα O σὺ πότερα ἄν et σὺ δὴ πότερα ἄν et σὺ πότερον ἄν et ποτέραν
et πότερα ἄν vv. ll. ap. Plat. ΝΟΤΕΡΑΕ N ΑΕΞΑΙΟCΙΕΝΑΙΤΑΕΑΝΚΑΚΑ N σοι εἶναι,
ἀγαθὰ] Plato CΟΙΕΝΑΙΓΑΕΑ R CΟΙΕΝ.ΑΙΑ.ΓΑ.ΕΑ V CΟΙΕΝΑΙΓΑΕΑ M ΩΙΕΝΑΙΓΑΘΑ O
CΟΙΕCΝΑΙ ΓΑΕΑ L ἦ] x ML e O a Quod autem iterum inc. P, v. p. 258, 1

11 optatiui P 12 usus] us M antiquiores M 13 Ut uergeti P Verg.

Aen. VI 62 in VI om. P 14 ac PV Troiana] r troina V troiano R 15

p̄dicatiōne N Aeneae] ex aneae corr. V heneq P 16 perfecti] l p̄f. sup. lin. L

esse om. P deest Donati ad Aen. VI 1 — 158 comm., cf. tamen adn. ad lib.

XV § 2 17 subiunctiui D subiunctiui r 18 communes L ergo — usi om. P

inmerito VRNL in] infra lin. add. r ut R adtica V 19 quā] ex corr. d

q̄ i. e. quia ni f. D q̄ L indifferenter L 20 nostri] sic πῶι r ἢ R ni M
usi] r usu VR metri] rd metrica VRODL; num e metrica, ut sicut ca

p. 1157. 58 P.

p. 162. 63 K.

indicativis pro subiunctivis usi, ut | Horatius in II carminum:

Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus ictum
Dextra levasset,

5 sustulerat pro 'sustulisset' posuit propter metrum.

QVAE GENERA VEL SIGNIFICATIONES VERBORVM QVIBVS CASIBVS CONSTRVNTVR.

Quoniam igitur de constructione modorum verbi dictum est; qui om- XV 127
nes eundem casum sequuntur, quem genus sive significatio verbi exigit,
10 quam *διάθεσιν* Graeci vocant, de hac quoque diligentissime est quaerendum.

Sciendum itaque, quod omnia activa apud Latinos, quae faciunt a se.
passiva, quae et transitiva sunt in homines, sine dubio accusativo adiun-
guntur, ut 'oro te', quia habet etiam passivum 'oror a te'. similiter
15 'accuso te, accusor a te; curo te, curor a te; audio te, audior a te; patro
te, patror a te; impetro te, impetror a te; temno te, temnor a te; ne-
glego te, neglegor a te; despicio te, despicior a te; sentio te, sentior a
te; impedio te, impediior a te; inchoo te, inchoor a te; incipio te, inci-
pior a te'. similiter etiam neutra vel deponentia actum significantia cum 128
20 transiitione in quodcumque accusativum sequuntur, ut 'facio domum, eo
iter, navigo Pontum, ardeo uxorem', quando pro 'amo' accipitur. Vir-
gilius in bucolico:

Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

'dedisco illam rem' Lucanus in I:

25 Dedidicit iam pace ducem;

Cicero tamen simplicis eius passivum protulit de praetura urbana:
dum est, unde ius civile discatur. Terentius in adelphis:

ante causa in nonnullis, sic e post saepe in omnibus libris exciderit? 1 Hor.

carm. II 17, 27 sqq. in II carminum om. P 2 truncus ex truncus corr.

V i lapsus (I) V in lapsus et in lapsus vv. II. ap. Hor. cerebro P 3

sustulerat in mg. add. l post sustulerat sqq. — sustulerat om. R, in mg. add. r

ni L funus M hictum dextre P 4 levasset L 5 sustulisset L in

voc. posuit expl. P psuit L propter] pp L 6 inscr. om. (O) QVAE] Quare N

CASIBVS sup. lin. add. r 7 CONSTRVNTVR CASIBVS D 9 secuntur V sequun-

tur L exigit] v exiit V 10 diaθECIN V diaθECIN Rr diatrecin N diaθEC-

CIN L de ac V diligentissimae L 12 apud V quae] q:- L a] ex D

13 in] r ut R homines M 14 oro te quae etiam passivum habent (O)

quia] quae L post oror a te sqq. — accusor a te om. R add. r 15 accuso]

accusato O et ante accusor et curor et audior et patror et temnor add. N curro

M curror M patro ex corr. V patro te patror a te sup. lin. add. l 16

tēpno N tēpnor N 17 dispicio L sententior V 18 in-choo V incho L

inchor L 20 in quodcum L secuntur V sequuntur DL 21 potum V

acipitur V Vt virgilius O Verg. ecl. 2, 1 22 bucolico] l bucoloco L 23

coridon DNL alexim (VR) cum Pal. cf. lib. VIII § 13 et infra § 154, 192 24

illa V Luc. Phars. I 131 1] r II R 25 dedicit L dedidicitis V dedi-

diciam R 26 Cic. Verr. II 1 45, 115 protulit passivum N 27 ius] his M

terrentius ML Ter. ad. V 2, 10 sq. adelphis L

Nisi, dum hae silescunt turbae, interea in angulum
 Aliquo abeam atque edormiscam hoc villi
 pro 'hoc villum', quod est dimi[nutivum] vini. Virgilius in II Aeneidos:
 Pars stupet innuptae donum exitiale Minervae.
 Horatius in I carminum:

5

nec muliebriter

Expavit enses.

129 similiter dicimus 'doleo pedem, ferveo pectus, ambulo spatium'; sic etiam
 deponentia transitiva actum significantia 'sequor hominem, loquor fabulam,
 expiscor socium, experior rem, arbitror iustitiam, reor veritatem, suspicor
 inimicum'.

Sunt tamen tam ex his quaedam quam ex activis, quae cum accusa-
 tivo etiam dativo adiunguntur, quae sunt acquisitiva, de quibus mox dice-
 tur, ut 'do tibi aurum, dono illi servum'; dicitur tamen et in eodem sensu
 130 'dono illum servo' more Attico. Virgilius in V:

15

Sergestum Aeneas promisso munere donat.

similiter 'praebeo, praesto, exhibeo, mando, polliceor, muneror, indico,
 exprobro tibi illam rem'; similiter dicimus 'praepono tibi illum' et 'prae-
 fero' et 'praeeficio'.

Pauca sunt, quae activa voce transitive soli dativo adiunguntur, ut 20
 'noceo tibi, invideo, maledico, benedico, praeniteo' - Horatius in I
 carminum:

cur tibi iunior

Laesa praeniteat fide -

'dissideo tibi' - Horatius in II carminum:

25

Redditum Cyri solio Phraatem

Dissidens plebi numero beatorum

Eximit virtus -

131 quamvis, si || quis attente haec quoque inspiciat, inter acquisitiva vel aequi-
 perantia sunt ponenda: 'noceo tibi' (est 'nocens tibi fio'); 'invideo tibi', 30

1 haec V heq N hē L silescunt] d silescū D turbe VMN 2 habeam Bas. hoc
 uilli edormiscam lib. VIII § 72 villi] v uili V cf. v. l. lib. VIII l. l. 3 villum] v uilum V
 uini uini L Verg. Aen. II 31 (def. Rom.) 11] u L Aeneidos om. N qneid D
 4 donum] rl domum RML exitia..le (bi) L 5 Hor. carn. I 37, 22 sq.
 7 ensem Horatius 8 doleo M ferbeo M spacium M etiam et L 9
 auctum V 10 socium] r et sup. lin. l sotium R solacium L 12 his] r is R his
 supradictis M 14 tamen et in Rr 15 atico L Verg. Aen. V 282 16 mu-
 nere ex mune corr. L 17 exhibeo D muneror] sup. lin. l muneor L 18 ex-
 probo VRL exprobor N praefero] vr praefero V praeforo R praefero tibi illam
 rem N 21 invideo tibi O benedico tibi N praeniteo — laesa in mg. add. r
 Hor. carn. I 33, 3 sq. II L 24 lesa MNL 25 Horatius] Idem O. Hor.
 carn. II 2, 17 sqq. 26 ciri Nl curi L soleo L frahaten D phraaten O pha-
 ratem V pharaatem L pharaiatē ex paraiatē corr. N phrahatem vel phrahaten ('Phra-
 hates') Hor. Blandinii cum quattuor aliis codd. Crug. prahatem cod. mon. S. Gall.,
 Hein. prahaten Tur. Bern. uterque, Goth. teste Rittero 27 plebis Hor. Blandinii
 Reginensis Turic. et sic legit Acro et Porph. schol., ut nunc quidem a Francisco Pauly
 editum est 29 adtente L adquisitiua ROD aequiparantia (M) 30 tibi id
 est Nr fio sic invideo N

p. 1159 P.

p. 164. 63 K.

quasi 'non videns tibi fio', hoc est 'non ferens te bene agentem videre';
'maledico tibi', 'contra te dico male'.

Inveniuntur tamen pauca, quorum quamvis actus transeat in aliam personam, non habent tamen passiva, ut 'facio' et ex eo cum infinitis verbis composita, ut 'calefacio, tepefacio, obstupefacio'; pro passivo quoque eorum 'fio' et ex eo similiter composita accipiuntur, ut 'calefio, tepefio, obstupefio' et similia; cum praepositionibus enim compositum 'facio' plerumque habet passivum, ut 'perficio perficior; afficio afficior; inficio inficior; efficio efficior' et similia.

10 Illa quoque verba activorum vocem habentia, quorum actus ad res 132 carentes loquella pertinent, primas quidem et secundas voces non possunt naturaliter passivas habere, quippe cum nec de se loqui ipsae quid patiuntur possint, quod est primae personae, nec ad eas, cum careant auditu, qui proprie pertinet ad secundam personam, loqui possimus; tertiam vero 15 habent personam, de qua inter primam et secundam loquella recte fieri potest, ut 'laboratur vestis', unde Virgilius in I Aeneidos:

Arte laboratae vestes;
'potatur fluvius', Iuvenalis in IIII:
epotaque flumina Medo

20 Prandente.

similitur dicimus 'cenatur piscis, prandetur holus, decurritur spatium', unde Terentius in adelphis:

†decurso iam spatio.

DE PASSIVIS.

25 Passiva ablativo vel dativo transitive adiunguntur, ut 'doceor a te' et XVI 133 'tibi, videor ab illo' et 'illi'; similiter passivam vim habentia neutralia vel deponentia, ut 'vapulo a te' et 'tibi exulo, nascor, patior'. licet tamen etiam accusativum addere his, quibus per diversas res fieri solet passio, ut 'doceor a te literas, pascor carnem, vituperor insipientiam'. Virgi-

2 tibi id contra N 3 quamvis] quā M trans-eant (i) L 4 personam om. V 5 obstupefacio et similia. pro N pro sup. lin. add. l 6 ex eo in mg. add. l composita V 7 praepositionibus] r prapositionibus R 8 afficio L 9 efficio efficior om. (M) 10 vocem] uim O uocentia uocem habentia L 11 loquella (MO) DN Lr 12 nec] r ne VRML re L ipsae res quid MN ipsae res quod n ipse qui D paciuntur M patiantur r 13 possunt OL personae nec adeas cū careant. auditu qui propriae personae nec adeas V nec audeas L 14 proprie] r propriae VRL possumus N 15 loquella (O) DN Lr 16 vestis] l uertis L Verg. Aen. I 639 17 laboratae uestes arte O laborare N 18 Iuv. sat. IIII 10, 177 sq. IV (O) Krehlius (v. lib. VIII § 10 VIII § 49) II VRMDNL 19 medeo L 21 cenatur V coenatur (O) olus VO spacium M 22 terrentius ML Ter. ad. V 4, 6 cf. lib. VIII § 10 adeŕ L 23 iam spacio M 24 inscr. om. (O) 25 ablativo] r ablativa R vel dativo om. L add. l et dativo (V) 27 et tibi exulo v tibi exulo L et ibi exullo V pacior M patior. hic est. licet Rr 28 his in quibus N his uerbis quibus d solet fieri N 29 pascor a te carnem N uitupere L uituperor a te N insipientiam] Krehlii Guelf. alter (Langer.) Krehlius insipientē sed ē in ras. M insipientem rell. Verg. Aen. IIII 492 sq. cf. lib. XVII § 102

Ius in IIII Aeneidos:

Testor, cara, deos et te, germana, tuumque
Dulce caput, magicas invitam accingier artes.
et docemur enim et pascimur et || vituperamur et accingimur diversis rebus;
nasci enim et exulare ad unam rem pertinet ipsius natus et exilii. 5

DE COMMVNIBVS.

- XVII 134 Communia, quando actum significant, activorum constructionem, quando passionem, passivorum sequuntur, ut 'criminator te' et 'criminator a te, veneror te' et 'veneror a te'.

DE ABSOLVTIS.

10

- XVIII 135 Absoluta, sive activae sive passivae sint vocis, cum nominativo perfectam habent constructionem, ut 'Plato vivit, Aristoteles deambulat, Socrates philosophatur; ego esurio, tu dormis, ille volat'.

Et reciproca vero | sive sui passiva, quae ἰδιοναθη vocant Graeci, licet et absolute proferre, ut 'rubeo, horreo, tepeo, ferveo', et coniungere 15 his ablativos, ut 'rubeo pudore, horreo frigore, tepeo austro, ferveo aestate'. nec solum tamen his, sed omnibus verbis licet ablativum adiungere, cum causam per eum indicamus ipsius actus vel passionis, quod licet in omni specie facere verborum, ut 'Plato vivit anima', id est 'per animam'; 'Aristoteles deambulat pedibus', id est 'per pedes'; 'Socrates 20 philosophatur sapientia', id est 'per sapientiam'; similiter 'horreo frigore', id est 'per frigus'.

- 136 Nec mirum absoluta posse obliquis adiungere casibus, cum etiam transitiva licet absolute proferre, cum maxime aliquam sui passionem ipso actu significant, ut 'hic amat, ille luget, iste ridet'. itaque Virgilius 25 huiuscemodi res ostendit animorum esse passiones, ut in VI:

Hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque.

idem in eodem:

1 in IIII in aeneidos L queid D aen N 2 caradeos et teger manatuq; Vv te germana] l teger mana L 3 dulcae M caput] r capud R artis r cum Verg. Med. Fr. 4 et accingimur L et accingimur et M 5 exullare L 6 DE COMMUNI VERBI CONSTRUCTIONE inscr. N inscr. om. (O) 8 sequuntur V cse- quntur L creminor utrobique L 9 ueneror te ueneror L 10 inscr. om. (O) 11 siue D active MN passine M sint] r sin R 12 ut Plato D Aristoteles] R m. rec. d aristotiles N arestotelis l aristoteles D arestotalis L aristo R Socrates] l socratur R isocrates Mr sociates L 13 philosophantur L 14 Et om. D reciprocauro V vero] d uox D ιδιοναθη V ιδιοναθεν M ιδιοναθιαν r idiopathen N idiopathia D 15 et om. ML absolutae(a) L orreo M tem- peo L ferveo] v ferbeo VRMDL 16 tepeo(m) L austro] om. L austerio l ferveo] v ferbeo VRMD 17 s& V sed omnibus ex se domibus corr. L 18 vel] et L 19 speciae Rr 20 Aristoteles] vl aristoteles V aristotiles N aristoteles L est] es V isocrates VRMDL 21 philophatur L orreo*(r) V 23 ob- soluta L aliquis L cum ex tum corr. L etiam add. l 24 liceat ML licet etiam absolute (etiam h. l. iteratum) N in ipso RODL 25 Verg. Aen. VI 733 26 ut om. ML in aen. VI O 27 Hinc] Med. ex corr. hic m. pr. capiuntque L gaudentque] Fr. m. alt. gaudent m. pr. 28 idem om. (V) Verg. Aen. VI 441

p. 1160. 61 P.

p. 166. 67 K.

Lugentes campi.

idem in V:

risit pater optimus.

Terentius in adelphis:

5 Amat: dabitur a me argentum, dum erit commodum.
et rursus eadem cum casibus transitive: 'amo clementiam, lugeo miseriam, 137
rideo stultitiam'. quae vero non egent obliquis casibus, ea nec passiva
habent, ut 'spiro, vivo, navigo, || proficiscor', quamvis haec quoque figu-
rate, ut supra ostendimus, coniunguntur obliquis casibus, ut 'securam
10 vivit vitam; spirat' et 'expirat animam; navigo mare' et 'navigatur mare'
et similia. at quae egent casibus et transitive dicuntur, ut actus in homi-
nem fiat, habent et passiva, ut 'ferio Tryphonem', quem actum ille inter-
pretando, in quem fit, facit verbum passivum: 'ferior a te; vulnero hostem,
vulneror ab hoste'. excipiuntur, ut ostendimus, pauca, quae quamvis 138
15 sint activa et transitive dicantur in hominem, tamen non habent passiva,
usu deficiente, ut 'noceo tibi, facio te doctum'. sed hoc verbum loco
passivi habet alterum verbum similiter | activae vocis, sed significatio-
nis passivae, 'fio'. 'noceo' quoque et 'maledico, benedico, invideo',
cuius tamen passivum Horatius in arte poetica auctoritate usus
20 protulit:

ego cur, adquirere pauca

Si possum, invideor?

idem etiam accusativum ei verbo cum dativo adiunxit in I epistularum:
invidet usum

25 Lignorum et pecoris tibi calo argutus et horti.

et haec tamen ad imitationem Graecorum dativis adiunguntur; nam illi 139
λυμαίνομαι σοι et *λοιδορῶ σοι*. Herodotus in I: *λυμαινομένη τῷ
νεκρῷ*.

Cetera vero omnia, nisi sint acquisitiva vel aequiperantia vel super-
30 eminentia vel subiecta, a nominativo actum transitive ad homines facien-

2 *Verg. Aen.* V 358 .VI. N 4 terrentius *ML* *Ter. adelph.* I 2,
38 6 eadem *V* casibus] r casibus amo *VRM* transitivus *D* transitivus, *sup.*
lin. s. dicuntur *d* 7 vero] *d* uo*** (ces) *D* passivam *Rr* 8 figurate ad-
iunguntur ut supra ostendimus obliquis *N* 10 expirat *RL* navigatur mare] *d*
navigatur *D* 11 at quae] r atq; *VRML* in *sup. lin. add. v* 12 Tryphonem]
sic, r *ex y corr.*, *V* triphonem *RNL* trifonem *D* 14 vulneror] r vulnero *R*
15 activa sint *N* 16 loquo *V* 18 benedico maledico *O* maledico et benedico *L*
19 *Hor. art. poet. v.* 55 sq. arte] *vr* arce *VR* poetica] grammatica *O*
an poetica, poetica auctoritate? 21 acquirere *MN* cum parte *codd. Hor.* 22 pos-
sim *codd. nonnulli Hor.* *Hor. epp.* I 14, 41 sq. 24 ut usum *M* 25 orti *N*
26 dativis *om. D add. d* adiungunt *VODL* illi *gei N* 27 *ΛΥΜΑΙΝΟΜΑΙ L* *ΛΥ-*
ΜΑΙΝΟΙΜΑΙ V *ΛΥΜΑΙΝΟΜΑΙΟΥ D* *ΛΑΙΑΝΟΝΕ N* *ΛΟΙΔΩΡΩ V* *ΛΟΙΔΩΡΟ L* *ΛΟΙΔΩΡΩ D* *ΛΙΟΛΛΩ*
N *CAI N* *τινι D* Herodotus] *ex herodotos corr. R;* num Herodotos vel *Ἡρόδο-*
τος? *Herod. hist.* I 214 in I] *V I RL om. rel.* *ΛΥΜΑΙΝΟΜΕΝΗ V* *λυμαι-*
νομένη δὲ τῷ Herodotus et sic infra § 236 *ΛΥΜΑΙΝΟΜΕΝΕ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ L* *ΙΑΙ-*
ΑΥΔΙΗΛΟΕΝΙΤΑΙΝΕΚΑΡΑΙ N *ΤΑΙΔΙΑΙΝΟΑΙΕΝΗΤΩΙΝΕ. D* 29 cetera r adquisitivus
VRD adquisitivus *M* adquisitivus *L* equiparantia *M* 30 a] a** (ut) *L* fa-
ciente *M*

tia, ut praediximus, ad accusativos construuntur, cum utraque supponatur persona tam agentis quam patientis, ut 'doceo te, doceor a te'. nam is, qui patitur, in significatione passiva transfert accusativum, qui ad se pertinebat, cum activum proferebatur verbum, in nominativum adiunctum passivo, qui in ipso verbo, ut saepe diximus, intellegitur, etiam si non apponatur, contra vero nominativum agentis in ablativum, ut 'erudio te, erudior a te; tango te, tangor a te'. itaque communia utrumque habent modum constructionis. ||

XVIII 140 Verborum vero alia ad corpus, alia ad animam, alia ad utrumque, alia ad extrinsecus accidentia pertinent: ad corpus: 'lavo te, tondeo, vulnero, sordido'; ad animam: 'erudio, doceo, instituo, moneo, consulo, suadeo'; ad utrumque: 'laedo, offendo, moveo, noceo, maledico, benedico, provideo'; ad extrinsecus accidentia: 'dito, impero, subigo, domo'. sunt alia communia omnium supra dictorum, ut 'facio te doctum' vel 'formosum' vel 'felicem'. inveniuntur quaedam, quae activa voce et constructione tamen passivam habent significationem, et passiva activam, ut 'timeo te' et 'timeor a te; metuo te' et 'metuor a te'. Lucanus in V:

Dum metuar semper terraque expecter ab omni. |

141 et sunt alia laudativa vel vituperativa, ut 'cano, praedico, laudo, celebros, amplifico, vitupero, culpo, reprehendo, incuso, accuso, insimulo, succenseo'; alia artificiorum, ut 'philosophor, poëtor, architector, modulator, medicor' et 'medico' et 'medeor'. (Virgilius in II georgicon: et senibus medicantur anhelis.

idem in I georgicon:

Semina vidi equidem multos medicare serentes.) 25

142 Sunt alia deceptiva, ut 'fallo, decipio, eludo, induco, illicio, pellicio'; alia acquisitiva vel supereminencia vel subiecta vel aequiperativa, quae dativo adiunguntur, cuiuscumque sint generis vel significationis ver-

1 subponatur RD 2 patientis VM 4 adiunctivum N 7 tangor a te in mg. add. V utrumque L 9 hic dicitur ad quod verba pertineant inscr. N ad corpus pertinentia et deinceps ad animam pertinet et extrinsecus ad mg. adscr. V utrumque L 10 accedentia L tendeo M 11 animum M doceo instruo instituo N 12 utrumque L maledico R post provideo: alto provideus add. RD del. r hoc est alto provideus M. i. alta provideus L Vir in VI. Alto provideus N (spectant haec, ni fallor, ad Verg. Aen. I 126 sq. alto | Prospiciens) 13 dito] dico VON 15 felicem ex facili corr. R quae cum sint activa RL 16 passiva] r passivam R passivo L activam activa ut M timeo] r timeo R 17 et om. (MO) et om. (MO) Luc. Phars. V 671 18 exspecter V & expecter R 19 in mg. lemmata laudativa, vituperativa etc. deinceps adscribit V 20 succenseo] succenseo VRDL detraho vel culpo spscr. d detraho succenseo (MO) Krehl. 21 Hic dicitur quod verba ad artifices pertineant inscr. N artificiorum V post philosophor (om. poëtor). O, post poëtor DN et in mg. inf. L add.: Ennius (Lennius N) numquam (nunquam OL) poëtor nisi podager v. lib. VIII § 80 22 Verg. georg. II 135 cf. lib. VIII § 22 23 anhelis] r hanelis VRMD 24 Verg. georg. I 193 cf. lib. VIII l. l. 25 equidem V 26 eludo om. N illico (D?) pellicio] v pelliceo V 27 adquisitiva RDv adquisitiva L adquisitiva M aequiperativa (M) 28 significationis ex significationis corr. V

p. 1162. 63 P.

p. 168. 69 K.

borum, ut 'laboro tibi, vigilo, propugno, largior, dono, muneror, indulgeo, praesto, praebeo, exhibeo, do, annuo, consentio, assentior, me deor tibi, medicor tibi', id est 'sanitatem tibi adquire': dicitur tamen et 'medico', quod activorum servat constructionem. Virgilius in II georgicon:

et senibus medicantur anhelis.

idem in I:

Semina vidi equidem multos medicare serentes.

Terentius in Andria:

143

10 Eius labore atque eius dolore nato ut medicarer tuo;
idem accusativo in Phormione:

Quam scitum est eiusmodi parare in animo cupiditates,

Quas, cum res adversae sient, paulo mede||ri possis.
15 'moderor tibi' et 'te': Sallustius in Catilinario: fortuna, cuius libido gentibus moderatur; intellegimus enim res omnes ad felicitatem vel miseriam gentium. Lucanus in X:

Sideribus quaecumque fugam moderantur Olympi,
moderantur pro 'regunt'. 'maledico tibi' Cicero pro Deiotaro: 144
20 eius enim nomine, optimi viri nec tibi ignoti, maledicebat tibi; 'benedico tibi, parco, tempero' - Virgilius in I georgicon:

Iam sibi tum a curvis male temperat unda carinis, -
quando pro 'parco' accipitur. supereminencia vel subiecta sunt, ut 'impe||ro
25 tibi' - Virgilius in I georgicon:

Exercetque frequens tellurem atque imperat arvis -,
'regno tibi, dominor tibi, praecipio tibi, suadeo tibi, provideo tibi, prospicio tibi, consulo tibi'; nam 'consulo te' interrogativum est et tunc habet

1 laboro] libero *N* post laboro tibi: timeo tibi *add. RMDNL* metuo tibi
prosum tibi timeo tibi *add. edd.* 2 adnuo *M* assentior] *r* adsentior *VRMD*
3 acquiro *MN* tamen ut supra dictum est et *OD et in mg. add. L*
4 *Verg. georg.* II 135 *cf. § 141* 6 hanelis *MD* 7 *Verg. georg.* I 193
cf. § 141 9 terrentius *ML* *Ter. Andr.* V 1, 12 (*versus evanidus in Bemb.*)
10 gnato *Bas.* ut *sup. lin. add. L* 11 *Ter. Phorm.* V 4, 2 *sq.* in accu-
satio *M* formione *D* phormine *V* 12 scitumst *Bemb.* huiusmodi *L* pa-
rere *ODN* in animo pare^{re} (re m. rec. *spscr.*) *Bemb.* cupiditates *R* 14 *ad v.*
3 *cf. lib.* VIII § 22 Quas] quam *O* adversae fiant paulo *L* 15 *Sall. Cat.*
51, 25 16 libido *N* lubido *pars codd. Sall.* enim om. *M* 17 gentium] *r* ge-
nitium *R* *Luc. Phars.* X 199 X] *Krehlius IX L VIII VRMODN* 18 quae-
cumque] *sic etiam additam. ad calcem lib. V t. I p. 193, 6 q;cūq; V* quaecumque *L*
quae sola *Lucanus* moderantur] *Luc. Voss. B m. alt.* moderatur m. pr. olimpi
NL cum Voss. AB olympi *D* olimphi *M* 19 maledico] *r* meledico *R* *Cic.*
pro Deiot. 12, 33 20 optimi viri] *sic etiam § 235 cum Cic. Oehleriano, aliis* optimi
hominis et viri optimi *vv. ll. ap. Cic.* 21 *Verg. georg.* I 360 (*def. Pat.*) 23 a]
sic etiam Verg. Rom. et cod. Gud. Arus. Mess. s. v. temperare p. 261, 7 L. del.
r om. N cum al. codd. Verg. 24 Supereminencia † subiecta *inscr. N* 25 *Verg.*
27 provideo tibi] praevidео tibi *O* pvideo *D* 28 et tunc] ut tunc *V*

passivum, quamodo et 'tempero'. eorum tamen quaedam possunt etiam adquisitiva esse. subiecta sunt, ut 'servio tibi, oboedio, pareo, ministro, misceo tibi, famulor'; aequiperantia: 'luctor tibi, sermocinor, certo, loquor, altercor, invideo tibi', nam plerumque ad pares fit felicius agentes, auctorque est huius Hesiodus dicens:

Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονεῖ καὶ τέκτονι τέκτων.

146 Desiderativa vel inquisitiva accusativo sociantur: 'quaero te', similiter 'invenio, reperio, expecto, desidero, opperior, scrutor, sequor' et 'sector, praestolor te' et 'praestolor tibi' - sed magis, quando dativo coniungitur, adquisitivum est. Terentius in eunuchis:

Quem praestolare, Parmeno?

Cicero in I invectivarum: qui tibi ad forum Aurelium praestolarentur - et quae per obtinentiam, id est *κατὰ ἐπικράτειαν*, dicuntur: 'habeo, possideo, teneo, contineo, sustineo, servo, custodio, tutor, tutor, defendo, prolubeo, arceo, impedio, implico, solvo, vinco, supero, 15 domito, subicio, deicio'; adorativa quoque: 'colo te, honoro, adoro, erubeo, adulo te' et 'tibi'; suspectiva etiam vel opinativa: 'suspicio, opinor, arbitror, existimo, reor', quae maxime infinitum assumunt substantivi cum accusativo, ut 'suspicio inimicum esse, opinor amicum esse, arbitror alacriter profuturum esse', sed et aliis infinitis iunguntur 'opinor 20 me intellegere' et 'intellexisse Virgilium', 'existimo recte legere' et 'legisse Ciceronem' et similia.

148 Voluntatem quoque significantia accusativo coniunguntur | cum infinito alterius verbi: 'volo te currere'; similiter 'studeo, propero, cupio,

1 tempero] r tempore R tempore V tamen om. L 2 adquisitiva MN adq̄sitiua L Subiecta in textu N cum rell. Subiectiva inscr. N similes titulos singulis verborum classibus per sqq. praeponeb. oboedio N oboedio (O) obaudio L oboedio tibi D 3 misceo famulor D aequiperantia (M) certor ODI locor M 4 plerumque L 5 auctorque] d auctorque D eius N Hesiod. opp. et dier. v. 25 sq. *Καὶ κεραιμὲν κεραιμὲν κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων, | Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονεῖ καὶ αἰοδὸς αἰοδῶ.* et sic cum proxime praecedentibus ἀγαθῇ δ' Ἐρὶς ἦδε βροτοῖσι (v. 24 extr.) et proxime sequentibus Ὡ Πέρση (v. 27 init.) praeter levia quaedam orthographiae et accentuum discrimina edd. a 2 — β et Krehliana: libros unus secutus est Putschius; versuum horum ordinem iam apud Platonem immutatum invenies *Lysidis* p. 215 C καὶ κεραιμὲν κεραιμὲν κοτέει καὶ αἰοδὸς αἰοδῶ | Καὶ πτωχὸς πτωχῷ; ad v. 25 cf. *Aristotelem polit.* V 8, 18 qui videtur legisse κεραιμὲν κεραιμὲν gr. N πτωχῶς VRM ἰπτωχῶς D τροχῶς L πτωχῶν D φθονεῖ V φθονεῖ M φθονεῖ R φθονεῖ L φθονεῖ D καὶ τέκτονι] κατέκτον L κρῶνι D τεκῶν D 7 inq̄sitiua L 8 repperio D exspecto R et expecto O post desidero: aspicio add. N operior M 9 praestolor bis M te et tibi O coniungitur ex coniunguntur corr. V adiungitur OL 10 adquisitivum MN adq̄sitiuum L terentius L Ter. eun. V 5, 5 11 praestolare M praestolare parmene N 12 Cic. in Cat. or. I 9, 24 cf. lib. VIII § 14 praestolarentur M 13 optinentiam VRMN κατὰ ἐπικράτειαν] cf. quos l. Stephani edd. Paris. s. v. ἐπικράτεια extr. κατὰ ἐπικράτειαν VRDL κατὰ ἐπικράτειαν M κατὰ τινκράτειαν N καὶ ὅσα ἐν ἐπικράτειᾳ Apoll. de synt. III 32 p. 284, 24 Bk. cf. νικῶ ἐν ἐπικράτειᾳ πάλιν γεγόμενον ibid. lin. 28 post dicuntur: ut add. L, superpositiva add. edd. praeter π 14 sustineo ex sustineo corr. L 15 defendor M solvo] r siluo VR 16 honoror M onoro te N adoro] r adoror VRM adoro. ueneror. erubeo N 17 optinativa V 18 substantivi assumunt (R) 19 arbitro alacriter L 20 ut opinor O 23 accusativis L iunguntur N infinitivo N 24 curre V

p. 1164 P.

p. 170 K.

affecto, festino', nisi infinitum a verbo sit alii casui iungendo; tunc enim necesse est infinitum quoque verbi sui constructionem servare, ut 'misereor tui, misereri tui volo; noceo tibi, nocere tibi cupio; dignor te laude, dignari te laude cupio; mereor laudem, mereri laudem affecto'. absolutis vero supra dicta verba si coniungantur, accusativum assumunt, ut 'desidero vivere filium, studeo te currere, propero me deambulare'. similiter interrogativa: 149 'interrogo te, rogo, stipulor'. Iuvenalis in III:

Quantum vis stipulare, et protinus accipe, quid do,
Vt totiens illum pater audiat.

10 frequentissime tamen 'stipulor abs te' pro 'interrogo te' dicimus, quomodo et 'quaero abs te'. Cicero invectivarum II: quaesivi a Catilina, nocturno conventu apud M. Laecam fuisset necne, pro 'interrogavi Catilinam'. invenitur tamen etiam in passiva significatione similiter dictum 'stipulor abs te' pro 'interrogor abs te'. Suetonius 15 in IIII pratorum: minor viginti quinque annorum stipulari non potest passive dixit. 'consulo' quando interrogativum est, ut supra diximus, accusativo rationabiliter, adquisitivum vero dativo copulatur. funebria quoque verba ad accusativum feruntur, ut 'lugeo te, ploro, la- 150 crimo, plango, queror te' et 'tibi' pro 'apud te' - Virgilius in buco- 20 lico:

Dum queror et divos, quamquam nil testibus illis
Profeci.

Iuvenalis in I:

Nec quereris patri nec terram cuspide quassas?

1 alii sit OL alio N 2 miserere V miseri N 3 nocere tibi volo
(M) laude et dignari O 4 mereo N absolutis ex absolutis corr. V 5 coniun-
guntur r vivere] r uidere Rrell. 6 studuo te curre V 7 Iuv. sat. III 7, 165 sq.
II ex III ni f. mut. R 8 accipe] sic Iuv. Pith. m. alt., rell. accipere Pith.
m. pr. quid do] sic Iuv. Pith. m. pr. quod do N cum Pith. m. alt. et aliis
plerisque, quiddo et quiddam al. 9 tociens V 10 stupulor M interrogo
te] r interrogo R interrogo a te L 11 Cic. in Cat. or. II 6, 12 cf. supra § 94
quaesivi VMN 12 catilena L conventu] m conuento M apud M.] ap |
dm L apud deum M maf. N laecam r laetam VRML lecam D leccam N
13 catilenam L inuenitur tamen in ras. d etiam om. (VO) 14 interrogo VR
Suet. praetorum lib. IIII fr. t. III p. 67 ed. Wolf. praetorum lib. IIII p. 304 Roth.
ed. Teubn. a. 1858 cf. lib. VIII § 20. 21; at et illis locis et hic praetorum ex con-
Buehrii esse scribendum mihi persuasit Gustavus Beckerus praef. ad Isid. Hisp. de nat.
rer. lib. p. XII sqq. (diss. de Isid. Hisp. de nat. rer. lib. p. 8 sqq.), quamvis non
omnia probarem ab eo ibi disputata contra praetorum titulum, qui per se non minus recte
se haberet quam magistratum libri a C. Sempronio Tuditano conscripti; accedit, quod
olim, adnotationem ad lib. VIII § 20 conscribens, non satis accurate collationes meas
codd. mss. ad hunc lib. XVIII l. inspexi: nam praetorum, quod tum aciem oculorum effu-
gissee doleo, enotavi ex VRL praetorum MONr pretorum D cf. etiam C. L. Rothium
in praef. ad Suet. p. XCIV 15 uiginti quoque VR uiginti qq ML qq uiginti N
17 adquisitivum ON adquisitivum M adquisitivum L cupulatur D 18 ad om. M
ut om. (M) 19 queror D qror L Verg. ecl. 8, 19 sq. (def. Rom.) buco-
licis (O) 21 queror NL nil] rn nihil VRML cum Pal. nichil N 23 Iuv. sat.
I 2, 130 sq. Nec galeam quassas nec terram cuspide pulsas | Nec quereris (quaereris
Pith.) patri? cf. § 239 24 Ne N quereris M patri] r pari VRL cuspi-de-
quassas R cuspe dequassas V

- 151 intellegitur enim 'Romanos quereris apud patrem' .; vocativa quoque: 'voco te, imploro, clamo, nomino, nuncupo, invoco, accerso'.

Illa quoque notanda, quae cum nullum significant actum, sed magis sui passio[n]em demonstrent, tamen, || quia activam habent vocem, accusativo coniunguntur, ut 'trepido, horreo, formido, vito, fugio, recuso, excuso'; similiter 'metuo' et 'timeo': haec autem, cum passive dicuntur, magis actum significant; et e contrario, cum active dicuntur, magis passionem significant, ut 'timeor: timorem facio; timeo' vero 'timorem patior'. Lucanus in V:

Dum metuar semper terraque expecter ab omni. 10
idem in I:

fecunda virorum

Paupertas fugitur

pro 'fugam facit', quod est 'fugat'. eandem vim habent et similia.

- 152 Hortativa quoque accusativum asciscunt: 'excito, incito, hortor, moveo, agito, stimulo'; precativa etiam accusativo iunguntur: 'oro, obsecro, obtestor, quaeso, litor, precor, supplico'; hoc non solum accusativo, sed etiam dativo coniungitur - Terentius in Andria:

huic supplicabo .,

est enim subiectivum plus aliis omnibus, quae sunt eiusdem speciei. nullifida est cum accusativo constructio: 'iuro, castigo, doceo, illido, calefacio, frigefacio'.

- 153 Ad sensum pertinentia, quae Graeci genetivo coniungunt, quasi passionem quoque in ipso actu significantia - ἀκούω σου, ἄππομαι σου, ὁσφραίνομαι, γένουμαι τοῦδε, αἰσθάνομαι ., excepto 'video' et similibus, 25

1 enim om. (M) quereris M nuncupo M noncupo L invoco] uoco
repetit L accerso ex accesso corr. N accer so V 3 Ilia R m. rec. corr.
cum ***** nullum (cumque) R nullam L 4 quia actum habent voce
M habent ex haben corr. R acusatio V 5 coniunguntur] d iungun-
tur D cum iunguntur M trepido] repedio M 6 et] in ras. n, om. OD
7 et e contrario] e contrario Ll e] r et fort. in ras. N, om. VRM et fort. Priscianus
cum active — significant om. MODL 8 pacior V 9 Luc. Phars. V 671
10 exspector Rv exspec+ter V 11 Luc. Phars. I 165 sq. 12 foecunda Voss. A
fecunda Voss. B secunda M 13 figitur VRD 14 haec fugam facit quod est fugat
Cortio ad Luc. l. l. (t. l. p. 55 ed. Weber. a. 1828) perperam aliunde irrepsisse videban-
tur, nisi locus mancus esset et alia quaedam excidissent quod est fuga VRMOD del.
d .eandem] eadem VM 15 adsciscunt RNDv adsciscunt V adscunt M hor-
tor] r orior R mouco VRMDN 16 Precatiua M Peatiua DL prae catiua v prae
atiua V Praetatiua R acusatio V coniunguntur (M) 17 q̄sso V quaeso, li-
tor R (, add. r) queso. litor V (. add. v) litor] d litor MODNL p̄cor DL prae-
cor VR hoc] at (i. e. autem) L 18 coniungitur] d coniunguntur DL adiungi-
tur N terrentius ML Ter. Andr. II 1, 12 19 supplicatio V supplicio M
20 subiectivum] num subiectum? cf. § 139. 142. 144. 145 eius N 21 est]
sunt M acusatio V iuro] v ioro V calefatio V 23 ḡquae] graeci V
coniungunt V quasi (s) V 24 actu] vr actus VR gr. D ἴσα N σου] v
cy V co L ἀππομαι R ali somai V coyoс.φραινομαι R co|yoс.φραινομαι V
coyoс φραινομαι L 25 τῆς κνίσεως post ὁσφραίνομαι add. (O) φeyομαι V
AICEANOMAI RM AICE ANOMAI V AICEANOMAI O AICEANOMAI L

p. 1165. 66 P.

p. 171. 72 K.

quae plus actus habent quam alii sensus, nos accusativo copulamus, quippe ex activa passivam vocem facientia, ut 'audio te' et 'audior a te; tango te' et 'tangor a te; gusto' et 'gustor, sentio' et 'sentior'. similiter omnia fere activa: 'impetro illam rem', quia et 'impetror; patro' et

5 'patror; curo' et 'curor; impedio' et 'impedior; neglego' et 'neglegor'. Separativa sive discretiva cum accusativo etiam ablativo coniunguntur, ut 'averto illum hac re' et 'ab hac re'. similiter 'pello, amoveo, tor-

queo, separo, dirimo, educo' et similia. Virgilius in I Aeneidos:

Nec posse Italia Teucrorum avertere regem.

10 Cicero Philippicarum V: ab urbe M. Antonii impetus in Galliam avertere. idem invectivarum III: quis tam aversus a vero?

Nec mirum verba sensum significantia, qui habeat aliquid passionis, accusativo coniungi, cum multa alia quoque sint et activa et neutra, quae

15 quamvis || et ipsa vi intellectus ipsius aliquid pati videantur, accusativis tamen adiunguntur, ut 'amo' et 'desidero, ardeo'. Virgilius in bucolico:

Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

Neutra et deponentia, quod superius dictum est, si actum significant 155 et habeant transitionem ab homine in hominem, accusativo coniunguntur, ut 'facio te doctum, sequor hominem, miror, aspernor, suspicor, contemplor, conspicio', unde non irrationabiliter antiquissimi etiam in passiva significatione ea proferebant, quod latius de verbo tractantes ostendimus. sin haec eadem (id est neutra vel deponentia) passionem significant,

25 passivorum constructionem sibi defendunt, id est ablativo vel dativo coniunguntur, ut 'fio a te doctus, vapulo ab illo, exulo, nascor, patior'.

1 alii] r ali] R aliis M acusatuo cupulamus V 2 facientia] r et sic D faci-
cienda RML facienda V faciendo O uel faciendo sup. lin. d audeo M 3 tangor.
gusto (a te om.) M gusto te et gustor a te N sencio V similis L 4
facere (ac) R facere VM 5 curo et cuor M impedio D negligo negligor O
6 Sepatiua N seuedis cretiua V discretiva] r dis sq. ras. R cum om.
(V) acusatuo V et sic passim in sqq. etiam ablativo add. r cum coniun-
guntur VR 7 et ab hac re om. N amoveo (r) V ammoveo DL 8 separo]
r separo R Verg. Aen. I 38 (def. Pal.) qneid N ened D 9 italiam Rom.
10 Cic. Phil. or. V 11, 28 qui M. Antoni (sic Vat. antonii al.) impetus nefarios
ab urbe in Galliam (galliam Vat.) avertit (uertit Gud 2); Arus. Mess. s. v. avertit
p. 209, 13 Lind. ab urbe M. Antonii (antonium cod. Maii) impetus in Galliam avertit
philipicarum L lib V N M.] *(m) V om. N imperatus M Gal-
liam] d galliam D 11 Cic. in Cat. or. III 9, 21 hic quis (qui al.) potest esse (esse
Quirites al.) tam aversus (adversus al.) a vero etc.? III] Krehlius II libri mei et
edd. omnes 'codd. variant. MS. Langer. II. MS. Gphb. I.' Krehlius 13 qui ha-
bent M quae habent N 14 quoque alia DN sint activa N neutraq. quam-
uis M 15 et] om. N ex 1 "intellectus" ipsius N ipsius intellectus (O) ac-
cusatuo O 16 Verg. ecl. 2, 1 cf. § 128 18 coridon DNL ardeat D 19
deponentia] v deponentia VR quod] sic D uel ut sup. lin. d ut O significant
VRMOL 20 transicionem V coniungitur M 21 fatio D facio V 22 con-
spicior V irrationabiliter VRMD in om. O 23 proferrebant M latius] d
latius (m?) D tractantes V 24 haec] autem O adem V significant ex
significant corr. L 25 id est] d idem D dativo uel ablativo (O)

156 Ad eos autem casus, ad quos | coniungitur indicativus, necesse est totius verbi declinationem construi et participia et supina, ut 'amo illum, amans illum, amandi illum causa curro, amando illum vigilo, amandum est illos, amatum eo illum'; nam in u desinens magis nominativo adiungitur. Virgilius in III:

Nec dictu facilis nec visu effabilis ulli.

Non mireris tamen, omnia activa ex quacumque voce actum significantia cum transitione Romanos accusativo coniungere, cum Attici quoque XX 157 tam in eis quam in aliis constructionum plerisque idem servant. quamobrem necessarium esse duximus, multos et diversos usus ab auctoribus utriusque linguae colligere omnium orationis partium, quorum exemplis gaudeant confidentiusque utantur, qui laudibus utriusque gloriari student doctrinae.

Latini 'curo illam rem', ut Virgilius georgicon I:

Invidet atque hominum queritur curare triumphos
et Ξενοφῶν ἀπομνημονευμάτων primo: ἀλλὰ καὶ τοὺς φρον- 15
τίζοντας τὰ τοιαῦτα μωραίνοντας ἐπεδείκνυνεν.

Ἐν τῷ αὐτῷ ταύτην γὰρ τὴν ἔξιν ὑγιεινὴν τε ἱκανῶς εἶναι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν οὐκ ἐμποδίζειν ἔφη. Lucanus in quarto:

quo tempore primas

Impedit ad noctem iam lux extrema tenebras.

1 ad quos] r quos VR quibus ML 2 supina Rr 3 et amans O post amandi illum sqq. — amando illum om. M amando illum uigilo amandi causa curro (O) curro] r curo VRNL post vigilo: amandi causa curo (sic h. l.) add. D 4 est illum V 5 Verg. Aen. III 621 (def. Rom.) Nec visu fa (haec lac. hausit in Pal.) cilis nec dictu affabilis (sic codd. aliquot adfabilis Macr. Sat. VI 1, 55 affabilis Med. effabilis Pal. al. et sic legit Servius) ulli 6 dictu ex ditu corr. V effabilis ulli] v effabiliulli VM effabili illi R affabili illi r affabilis ulli R m. rec. corr. DN 7 Non] Ne (M) Nec O Non mireris] r Nonmireris R ex] (M) 1 et VR ODNL 8 transitione (m) V transitione D transitione N adiungere O coniungere. Cū (ū ex corr.) V Attici] v atici V actici D 9 constructionum] r constructionem R constructionum D plerisque] r plurisque RMD seruant L post servant: De exemplis oīū partium orationis collectis ab auctoribus utriusq. linguae. Attacismi inscr. N cf. § 50 10 a Necessarium inc. ed. Oxon. (x) cf. praef. t. I p. XXII sq. duximus] dn diximus DN auctoribus] d actoribus D utriusque] d utrisque D 11 partium orationis N parcium V 12 doctrine (sic) in mg. adscr. V; in hoc ipso voc. doctrinae desinere solent codd. Prisc. min. dett. 13 curro M ū (i. e. uero) L ut om. (MO) Vt N Verg. georg. I 504 in georgicon I O in .I. geof. N 14 adq; V hominum] r hominem R omnium M quaeritur RL Rom. triumphos. Gr. Lucanus D triumphos G. Lucanus N 15 etc XENOPHON M & ex ENOPHON V XENOPHON R XENOPHON L Xenoph. memorab. I 1, 11 cf. § 188 ΑΥΤΟΝ ΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ L ΑΙΤΟΜΝΗΜΑΤΩΝ R ΑΙΤ ΟΜΝ ΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ V prima M ama V ΑΑΑ M KAT M 16 τοιαῦτα R τοιαῦτα V τοιαῦτα L μο-painontac L ἐπεδείκνυνεν] sic etiam § 188 cum Xen. Paris. G al. ΕΙΤΕΛΕΙΚΝΥΕΝ R eit edei KNYEN V ΕΠΕΔΕΥΚΝΥΕΝ O ΕΙΤΕΛΕΙΚΟΥΕΝ L ἀπεδείκνυνεν et ἐπεδείκνυνεν et ἀπεδείκνυν ll. codd. Xenoph. 17 τοι V τοῦ L αὐτῷ om. R ΑΥΤΩ L Xenoph. memorab. I 2, 4 cf. § 189 ΤΑΥΤΗΝ V ΤΑΥΤΗΝ RL γὰρ τὴν om. V TEN L ὑγιεινὴν τε ἱκανῶς (O) α Xenophon ΥΓΙΗΝ ΤΕΙΗΝ ** ΚΑΝΩC (TE) R ΥΓΙΗΝΤΕΙΗΝ-ΚΑΝΩC V ΥΓΙΗΝΤΕΥΗΝΚΑΝΩC M ΥΤΙΗΝΤΕΙΗΝΚΑΝΩC L 18 TEN L τῆς] I T-C (E) L TYC V ΤΥΧΕC L ΕΠΙ ΜΕΜΑΝ V ΕΙΤΙ ΜΕΜΑΝ RM ΕΙΤΙΜΕΝΑΝ L ΟΙΚ V ΕΜΙΤΟ-ΔΙΖΕΙΝ RL Luc. Phars. IIII 446 sq. cf. § 189 19 quarto] add. Spengelius in ed. Varr. de ling. Lat. p. 651 om. libri 20 primas om. DN 21 impedit] sic etiam

p. 1166. 67 P.

p. 173—75 K.

Nos 'sentio illam rem'; similiter illi. Virgilius || in X:

158

Hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus. |

'Ισοκράτης παραινέσεις: οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε διάνοιαν
αἰσθῆσει καὶ σαυτὸν οὐ καταφανῇ ποιήσεις.

5 Nos 'audio illum'; sic etiam illi. Virgilius in XII:

159

Audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit.

Δημοσθένης Φιλίππικῶν Γ: ὅταν δὲ πρὸς τὰ πράγματα ἀπο-
βλέψω . . καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω.

'Patior illum' Lucanus in I:

10 Pellimur e patriis Laribus patimurque volentes
Exilium.Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος: εἰ μὲν | ἴστε με τοιοῦτον ὄντα,
οἶον οὗτος ἤτιᾶτο, οὐ γὰρ ἄλλοθι βεβλώκα ἢ παρ' ὑμῖν, μηδὲ
φωνὴν ἀνάσχησθε.

incipit

Luc. Voss. AB inedit D impendit L impellit gloss. in Voss. A impetit et impendit et

impulit et incipit vv. ll. codd. Luc. 1 similiter illi om. (M) illi. G. Virg. N

Verg. Aen. X 534 2 anchise D manes] Med. m. alt. menes m. pr.

Iulus (v) V Iulius D post Iulus: similiter Graeci dicunt add. (M) 3 Isocra-

ita

tes (p) V Isocrates L Isocrates. gr. Nos Dd Isocrates. g. Nos N Isocratis

πρὸς Δημόνικον or. § 34 p. 9 St. 153 B-S. cf. § 185; eodem modo eiusdem or. locus lau-

datur § 278 ἸΠΑΙΝΕΚΕCIN V ITAPAIÑEKECIN R ΠΑΠΑΙΝΕΚΕCYN M ΓΑΡ ΤΝΕ ΚΑΙΗΑΙΝ

ΔΙΑΝΟΙΑ L διάνοιαν] sic etiam § 185 διανοία V γνώσιν Isocrates γνώμην codd.

Isocr. ante Bekkerum, cf. Spengelium l. l. p. 634 4 AICENCEI RL AICENCEI M

AICENHCAL V CAITON L σαιτόν (MO) codd. Isocratis ΚΑΤΑΦΑΝΗΙ ΤΟΙΗCΕΙC V ΚΑΤΑ-

ΦΑΝΝΙΤΟΙΗCΕΙC L ΙΤΟΙΗCΕΙC R pro 'Ισοκράτης — ποιήσεις: & Socrates sq. lac. 1;

et Euripides sequente Hecubae versu 1060 sq. (1045 sq.) ἃ ἃ σίγα (alterum σίγα om.)

κρυπτὰν βᾶσιν αἰσθανόμεναι τᾶνδε γυναικῶν. 2 — π; Isocratis locum ante Euripileum

add. α eiusque asceclae κβ, post Isocrateum vero haec: Ἰσαῖος. τὰ δὲ τοιούτων δὴ

μαρτυριῶν οἱ δικάζοντες. τὰ μὲν αὐτοὶ συνειδότες, ὅτι ὑγίαιεν ὁ παῖς τῶν ἑω-

ρακτόων αἰσθανόμενον μαρτυρούντων τὰ δὲ ἀκοῇ πυνθανόμενοι, quae Krehlio teste

nec in Iuntina leguntur, utrumque additamentum om. Putsch., Euripileum Isocrateo sub-

iunxit, Isaei locum om. Krehl., uncis quadratis more suo inclusum post Isocrateo utrum-

que l. exhibuit x. in Isaei, quae exstant, orationibus haec non leguntur: 'Aldinus edi-

tor nisi ex scripto libro aliunde sumere non poterat' Spengelius in ed. Varr. de l. L.

p. 637; at transtulit ex Suida s. v. αἰσθέσθαι, v. Sauppium l. mox laudando. Isaei

verba proponuntur et partim emendantur a Schoemannio Isaei ed. p. 168. 498, H. Saup-

pio orr. Att. II 243 Isaei fr. ἀπαράς. 6, Bernhardy Suidae ed. I 2, 58 cf. Mülle-

rum orr. Att. II 343 fr. Isaei ἀπαράς. 126 5 sic etiam illi om. (M) illi G.

Virg. N Verg. Aen. XII 200 in aen. XII O 6 hec V federa N ful-

mines ancit R Iunius ancit V 7 ΔΕΜΟCΘΕΝΙC L ΔΗΜΟCΕΝΕC V ΔΗΜΟCΤΕΝΕC.

Gr. Patior D Demosthenes. G. Patior N Demosthenis or. Olynth. III § 1 p. 28 R.

511 B-S. cf. § 186 ΦΙΑΠΠΙΚΩΝ V ΦΙΑΠΠΙΚΩΝ R ΦΙΑΠΠΙΚΩΗ L ΔΗ CΟ-

ΔΕΙ|ΤΡΟC L τε εἰς Demosthenes et sic § 186 τε πρὸς v. l. codd. Demosth. ΙΤΡΟC

VR ΤΟ Μ ΤΑΙΤΡΑΜΑΤΑ VRL ΑΠΟΡΑΕΨΩ M ΑΠΟΡΑΕΨΟ L 8 ΙΤΡΟC RL

εἰς § 186 οὓς] οὐκ L 9 Patiorum illum D Luc. Phars. I 278 sq. II M

10 patimq. Voss. B 11 Exsilium Voss. A exitium. gr. Memini D 12

ΔΕΜΟCΘΕΝΙC L ΔΗΜΟCΕΝΝΟ M Demosthenes. G. Memini N De-

mosth. de corona or. § 10 p. 228 R. 575 B-S. cf. § 188 ΥΠΕΡ RL ΚΤΕCΙΦΩΝ-

ΤΟC L ΚΤΕCΙΦΩΝΗΝΑΝΑCΚΟCΘΕ. Memini (om. med.) V ἴστε] (O)? α Demosthenes

ΕΙCΤΕ RML ΤΟΥΟΥΤΟΝ L τοῦτον ὄντα οἶον Priscianum vel grammaticos legisse

censet Spengelius l. l. p. 640 ὄντα om. codd. Demosth. 13 ΟΙΟΗ L ΗΤΙΑ-

ΤΟΥΓΑΡ M ΓΑΡΑΜΟΕΙ ΒΕΒΙΩΑ R ΓΑΡΑΜΟΕΙ ΒΕΒΙΩΑΝΙΤΑΡ L ἄλλοθί που (O) De-

mosthenes et sic § 188 ΒΕΒΙΩΑ M ΙΤΑΡ R ΥΜΗ ΜΕΛΕ L ΥΜΝΑΕ M 14

ΦΟΝΗ ΗΑΝΑCΚΟΦΕ L ἀνάσχησθε] (O)? α Demosthenes ΑΝΑCΚΟCΘΕ R ΑΝΑCΚΟCΘΕ V

160 'Memini illam rem' et 'illius rei'. Virgilius in bucolico:
numeros memini, si verba tenerem.

idem in IIII Aeneidos:

nec meminisse pigebit Elissae.

Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Αἰσχίνου: ἵνα τὴν ὅτε ἄδωροδόκη-
τος ὑπῆρχε προαίρεσιν αὐτοῦ τῆς πολιτείας ἀναμνησθέντες,
ὥς προβεβλημένη καὶ ἄπιστος ἦν πρὸς τὸν Φίλιππον. Ὁμη-
ρος in Iliados Ω:

Μνησαί πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ.

161 'Impero tibi', ἄρχω σοῦ. Virgilius | in I georgicon: 10

Exercetque frequens tellurem atque imperat arvis;

Attici: ἤρχεν Ἀθηναίος.

Latini 'aufero tibi' et 'a te', similiter 'eripio, adimo, amolior, amoveo'.

Terentius in Phormione:

Aufer mi oportet.

15

Lucanus in V:

Heu quantum fortuna umeris iam pondere fessis

Amolitur onus.

Virgilius in II Aeneidis:

teque his, ait, eripe flammis.

20

Homerus in Iliadis Α:

αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,

et per accusativum tamen idem in Iliadis Α:

Μήτε σὺ τόνδ' ἀποαίρεο κούρην.

v. *supra* ANACX. ecce M 1 Memini] r Memin R illius re L Verg. ecl. 9, 45
(def. Rom.) 2 uerba — meminisse om., si uerba — meminisse in mg. inf. add. L
tenerem] Pal. m. att. teneram m. pr. 3 Verg. Aen. IIII 335 (def. Rom.)
queid D aen N 4 nec me meminisse Vergilius me ante meminisse inseruissem,
nisi idem voc. cum a Verg. Med. tum a codd. Prisc. infra § 187. 190. 241 omittetur
pigeat O Elissae] ex elisse corr. Med. elissae VOL elissae. gr. im-
pero D 5 ΔΕ ΜΟΧΘΗΝC L Demosth. de falsa legat. or. § 27 p. 349 R. 612 B-S.
cf. § 190 ΔΗΜΟC ΕΕΝΤΩΙ V Demosthenes. G. in iliados. G. impero N HN L
τῷ] TA M INA T. HN V ΑΛΩΡΟΔΟΚΕΤΟC L ΑΛΩΡΟΔΟΚΗΤΗC O 6 ΥΠΕΡΚΕ
L ΙΤΡΟΑΙΡΕCΙΝ VRL ΑΙΤΟΥΤΕCΙΤΟΝΤΕΙΑC L ΙΤΟΑΙΤΗΙΑC V ΙΤΟΑΙΖΕΙΑC R
ΑΝΑΜΝΗCΕCΙΝΤΕC L ΑΝΑΙΝΝCΕΝΤΕC M 7 ΙΤΡΟΒΕΒΑΗΜΕΝΗ R ΠΡΟΒΕΒΑΗΜΕΝΗ M ΙΤΡΟ-
ΒΕΒΑΗΜΕΝΗ L ΙΤΡΟΒΕΒΑΗΜΕΝΕΙ V ΚΕΙ L ΙΤΡΟC VRL ΦΑΙΤΗΤΟΝ V R ΦΑΙΤΗ-
ΤΟΝ L Hom. Il. XXIII 486 cf. § 241 8 ΙΝΑΑΙΑΔΟC L In aliados R Ἰλιάδος (O)
Ω] (O) ω α om. VRML 9 ΜΝΗCΑΙ V ΜΝΕCΑΙ L μνήσεο § 241 ΙΤΑΤΡΟC
VRL σεῖο] sic etiam § 241 σεῖο Hom. Ven. Ζηνόδοτος σεῖο κακῶς schol. Vict.
σοῖο v. l. ap. Hom. ΕΙΤΙΕΙΚΕΑΕ VRL ΑΧΙΜΕΥ VL 10 ΑΡΑΝΩ D ΑΡΧΩ L
σοῦ] sic etiam C coi (MO)D Verg. georg. I 99 1 om. D 12 Ἀττικοί
(O) ἤρχεν] ΗΡΕΧΕΝ L ΝΟΧΕΝ D G. N ΑΕΗΝΑΙΟΙC R ΑΕΗΝΑΙΟΙC V ΑΝΕΝΑΙΟΙC D
14 terentius L Ter. Phorm. I 4, 45 15 Auferre N mi] Terentius mihi
codd. Prisc. 16 Luc. Phars. V 354 sq. 17 furtunas L humeris MODN cum
utroque Voss. 18 amolitur L bonus n 19 Verg. Aen. II 289 eius N
aeneidos (O) 21 Homerus in Iliadis Α] immo Odyss. I 9 in Iliadis Α] in ili-
adis VRCOL iniqliadis M ὀδυσεῖας α. α iliad gr. & p accm tamen idem in
iliadis gr. Et nos D iliadis aita. Et per accm tñ idem in iliadis. μετε. Et nos N
Α] om. libri cum C 22 ἄταρ V ΑΦΕΙΑΕΓΟ VR ΝΟCΤΙΜΟC L 23 Hom. Il.
I 275 Α] (O) α om. VRML 24 σὺ] CI L ΤΟΝΔΕ VR ΤΟΝΔΕ L τόνδ',

p. 1167. 69 P.

p. 176—78 K.

Illi ἄχθομαι τόδε et τῷδε et nos quoque 'doleo illam rem' et 'illa re'; 162
similiter 'indignor'. Sallustius in Catilinario: et quasi dolens eius
casum. Virgilius in II Aeneidos:

Et casum insontis mecum indignabar amici.

5 idem in I: |

Nota tibi et nostro doluisti saepe dolore.

'Ausculto tibi' et 'te'. Attici 'ἀκροῶμαι σοῦ' καὶ 'σέ'. *Αἰσχίνης*
ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος: οἱ δὲ δικασταὶ ὥσπερ ἐπώδην ἢ ἄλλο
τι ἁλλότριον πρᾶγμα ἀκροώμενοι. Terentius in Andria: 163

10 Pamphilumne adiutem an auscultem seni.

in eadem:

Ausculata pauca: et quid ego te velim et tu || quod
quaeris scies;

nec enim aliter stat iambus, qui est quaternarius, quod etiam Donati
15 commentum approbat.

'Potior illius rei' et 'illam rem' et 'illa re'. Cicero in II invec-
tivarum: rerum potiri volunt. Terentius in adelphis:

ille alter sine labore patria potitur commoda.

Virgilius in I:

20 Egressi optata potiuntur Troes harena.

similiter Attici: 'ἀπήλυσσα τούτου' καὶ 'ἀπὸ τούτου' καὶ 'τοῦτο'. | *Ἰσο-* 164
κράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης: καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τ' ἀπο-
λαύσιν, ὧν ἂν λάβωσιν, in sequentibus vero idem: δέδοικα, μὴ

ἀγαθὸς περ ἐὼν, ἀποαίρεο (O) *Homerus* . Αἰτοαίρεο VRL 1 et τῷδε] ἐτῶιαι
M ἐτῶιαι VR ET OYAE L καὶ τῷδε (O) . ET NOS VRL doleo] r deleo R 2
Sall. Cat. 40, 2 3 casum] r causum VR causam v Verg. Aen. II 93 (def.
Rom.; Ver. quamvis lacunis interceptus cum scriptura tralaticia videtur conspirare)
Aeneidos] r eneld' D aeū N teneidos VR 5 Verg. Aen. I 869 6 doluisti] r
doluistis VRML 7 Ἀττικοὶ C? (non V) Attici. Gr. Terentius D Attici, ἀκροο.
Ter. N ΑΚΡΩΜΑΙ RL CUY L CE KAI COI O? Aeschin. adv. Ctesiph. or.
§ 192 p. 582 R. 466 B-S. 8 κτησιφῶντος V κτεσιφόντος L OIAE R, O—AE
V ΔΙΚΑΤΤΑΙ L ΔΙΚΑΤΑΤ M WCITEP RL WCYTEP V EITWIAHN R EITWIAHN L
EITWIAHN AAΛO V ἢ ἁλλότριόν τι πρᾶγμα (MO) Aeschines 9 ἀκρομέ-
νοι L terrentius VML Ter. Andr. I 3, 4 10 phamphilumne D pamphi-
linumne L adiutem D an] aut N 11 Ter. Andr. III 3, 4 cf. § 225 12
pauca] sic Bas. paucis qui Bentleio innotuerant omnes; 'et paucis et pauca legitur'
Donatus cf. § 225 paucis: et quid te ego Bentleius ego te uelim Rr 13
queris VMN 14 stat] abus V 16 Ciceri V Cic. in Cat. or. II 9, 19 17
terrentius ML Ter. adelph. V 4, 17 18 aliter N alte M altero v alter sine]
r altens ine R ine in sene mut. m. rec. patriā M paria O com+aa, lit. med.
lac. haustis, Bemb. commodo M 19 Dicit Virgilius Nr dic (num dic?) uirgilius M
VegI V Verg. Aen. I 172 (def. Pal.) aen. I O 20 egressi M op-
tata] r optat R potiuntur M arena MONr 21 attici. Gr. in sequentibus D
attici ΑΙΤΗΑΙ ** In sequentibus N ΑΙΤΗΑΥΣΑ VRL ΑΠΕΑΥΣΑ O ΤΟΥ. ** ΤΟΥ (ΚΑ)
R ΤΟΥΤΟΙ L ΤΟΥ MC ΑΙΤΟ VR ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΥ M ΙΚΟΡΡΑΤΗΣ ex ΙΚΟ-
ΡΡΑΤΗΣ corr. V COKPETHC M Isocratis de pace or. § 34 p. 166 St. 211 B-S.
22 ἐν] EKI L ΙΤΕΡΙ V τῇς] CEC L ΕΙΡΝΗΝC V ΑΞΡΑC L ΑΙΤΟΑΥΤΩ-
CIN VR ΑΠΟΑΥΤΩCIN L ἀπολαύοντας Isocrates 23 ὧν ΑΑΝΑ. ΑΒΟCΙΝΩΝΑΝΑ. ΑΒΟCΙΝ M
ΩΗΑΗΑΑΒΟCΙΝ L ΑΑΒΟCΙΝ VR idem. Gr. Huic simile D idem. ΤΕΑΝ. Huic simile
N Isocr. de pace or. § 81 p. 175 St. 214 B-S.

p. 1168 P.

p. 178. 79 K.

πειρώμενος ὑμᾶς εὐεργετεῖν αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαῦρον.
Πλάτων ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ: καὶ εἰ μέντοι τι ἀπὸ τού-
των ἀπήλαιον.

- 165 Illi 'ἀποστερούμενος τοῦτο' καὶ 'τούτου'; huic simile nos dicimus
'pascor hanc rem' et 'hac re'. Virgilius in II Aeneidos: 5
et miseros morsu depascitur artus.

idem georgicon III:

Pascuntur vero silvas et summa Lycae.

idem [in bucolico]:

Frondibus hirsutis et carice pastus acuta. 10

- 166 'Απογινώσκω τούτων'. Δημοσθένης Φιλιππικοῖς: ἐγὼ μὲν γὰρ
ἡγοῦμαι Φίλιππον, οὗτ' εἰ τὰ | πρῶτα βιασθεῖς ἄκων ἔπρα-
ξεν, οὗτ' ἂν εἰ νῦν ἀπεγίνωσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων
ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦσθαι. Latini 'despero illam rem'. Lu-
canus in V: 15

Desperare viam.

Euripides:

Οὐχ ἐσπέρας φάσ', ἀλλὰ καὶ μεσημβρίας

1 ITEIPOMENOC VRL ὑμᾶς εὐεργετεῖν — aliquid facere § 296 sine lacunae
nota scriptura continua pergens om. L ΑΥΙΤΟΛΑΥCΩ VR 2 ITAATON VR
Platonis apol. Socr. c. 18 p. 31 B St. ENTNI COKPATOC A*TOAOCIA (H?) V CO-
KPA TOYC AITOAOΓIA R ἀπολογία — ἀπήλαιον] AΓIOAAYON M μέντοι τι] scripsi
codd. Platonis μὲν τι Putschius et sic apud Plat. C. F. Hermannus, v. praef. ed.
Teubn. I p. IX MENTOI RCO MENTOT V AITO VR 3 ἀπήλαιον] sic cod. Plat.
Φ ap. Bekkerum AITHAAYON VR ἀπέλαιον (O) pars codd. Platonis ἀπέλαβον alii
4 AITOTEPOMENOC VR ait ὁ CTEPOYMEHOC M ANOTEPOMENOC O TOYTO (sic teste
Spengelio l. l. p. 636 TOYTOY Heinicus) KAI TOY M 'videntur plura deesse' Spen-
gelius l. l. et desunt fort. usus Atticorum exempla, in Latinis nihil deesse videtur, ubi
depascitur in exemplo Vergiliano tacite positum est pro tertio, quod dicitur, compara-
tionis semile R 5 pascor hanorem M Verg. Aen. II 215 .I. N
aneidos R qneid' D aeū. N 6 artus] r arcus VRM 7 Verg. georg. III 314 cf.
lib. VIII § 9 in georgicon N 8 sylvas R lycei D licei N lyei M 9
idem in bucolico] immo georg. III 231 atque inde offertur lib. V § 36 et infra § 193.
et sic h. l. in .III. geof. N. mihi add. in bucolico interpolationi potius quam memo-
riae ipsius scriptoris lapsui originem videtur debere; post idem fort. ibidem excidit,
tum sedes loci Verg. perperam addita est in om. O 10 irsutis N acuta V
acuta, G. Latini despero N acuti Gr. Latini despero D 11 AITOTINΩCKΩ R
A*TOΓINΩCKΩ V TOYTON (O)? Krehlius; an ταῦτα εἰ τούτων? ΔΗΜΟCΕΕHHC VR
Demosth. or. Philipp. II § 16 p. 69 R. 524 B-S. cf. § 195 ΦΙΑΠΤΙΚΟIC R 12
ἡγοῦμαι] sic etiam § 195; probat Spengelius l. l. p. 641 οὐδ' (οὐκ al.) ἂν ἡγοῦμαι
(ἡγοῦμαι post γὰρ ponit Bekkeri F) codd. Demosthenis; HΓOYTAHEMAI V ΦΙΑΠΤI-
TON R ITPOTA R BATACEEIC M AKΩN (ex AKΩ* corr.) HEITPAEEN V
EITPAEEN R 13 οὗτ'] OIT V AITEΓIΓNΩCKE R AITEΓIΓNΩKE M AITEΓIΓNΩCKE V
ἀπεγίνωσκε (O) ἀπέγνωνε x Θηβαίους] EHBATOY M 14 EKEPOIC VM ENAN-
TIOYEZ V ENANTIOYCE MO Luc. Phars. V 574 17 erupides V Εὐριπίδης (MO)
Eurip. fr. trag. inc. CXCI Matth. 994 Nck. p. 530 sq. cf. § 194 erupides.
Gr. et nos D Euripides, G. et nos N 18 OYK VR ECITEPAC VR φάσ'] α
ΦACIN RMO ΦA.C.IN V MECEMBPIAΓ V MECEMBP*IAIC (A) R MECEMBPIAC M 'Verba
μεσημβρίας τούτους ἀφρατήκασιν' om. poetae nomine habet etym. Voss. p. 332 B
ed. Gaisf. Locus mihi obscurissimus.' A. Nauckius trag. Gr. fr. p. 531

p. 1168. 60 P.

p. 179. 80 K.

Τούτους ἀφειστήκασιν ἡμέραν τρίτην,
et nos 'absum tertium diem'.

Ἀπέδρα με' καὶ ἀπέδρα μου'. Πλάτων ἐν Πρωταγόρα: ὁ γὰρ
τοι παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα. Lucanus in II:

5 Heu demens non te fugiunt, me cuncta secuntur.

Ἀπελθεῖν τὴν ὁδὸν' καὶ τῇ ὁδῷ' illi dicunt, nos quoque 'ire viam' 167
et 'via'. Cicero pro Murena: hanc viam dico, ite viam. Vir-
gilius in IIII Aeneidos:

longam incomitata videtur

10 Ire viam.

Ἀρτίως καὶ ἄρτι' et | praeteritum paulo ante et praesens significat
apud illos. Εὐριπίδης ἐν Ἰππολύτῳ στεφανηφόρος:

Ἦν ἀρτίως ἔλειπον, ἦ φάος τόδε
Οὐπω χρόνον παλαιὸν εἰσεδέκετο.

15 Μένανδρος ἐν ἐπιτρέπουσιν:

† ΕΙCΙΜΝ πρὸς ἐκείνην λέγεις, ἄρτι γὰρ νοῶ.

Romani quoque adverbium 'modo' in eadem utriusque temporis significatione 168
ponunt. Terentius || in Phormione:

Modo apud †forum - Meumne?

1 ΤΟΙΤΟΙC V ΑΦΕCΤΗCΑCΙΝ V ἡμέραν τρίτην] codd. § 104; Krehlius ΗΜΕΡΑ
Η ΤΡΙΤΗCΑΤΥΡΟΙ V ΗΜΕΡΑΝ ΤΡΙΤΗ CΑΤΥΡΟΙ R O ΗΜΕΡΑΝ ΤΡΙΤΗΝ CΑΤΥΡΟΥ C ΗΜΕΡΑΝ ΤΡΙΤΗ
CΑΤΥΡΟΙ M scriptura ex exemplo Platonico lin. 4 interpolata 2 abusus O ter-
cium V in tertium d diem. G. Lucanus N diem; sarapaofa p παic με CΑΤΥΡΟC
ΑΤΕΡΡΑ. lucanus D (Z spscr. d; in mg. Grauer hanc rem et hac re dicimus d) 3
ΑΠΕΔΡΑ V ΚΑΙ ΑΙΤΕΔΡΑ R ΙΤΑΛΩΝ VR Plat. Protag. 2, 4 p. 310 C St. cf.
§ 195 ΠΡΩΓΑΓΟΡΑ VM ΙΤΡΩΓΑΓΟΡΑ R 4 ΙΤΑΙC VR o om. M CΑΤΥΡΟC V
CΑΤΥΡΟC R ΑΙΤΕΔΡΑ VR Luc. Phars. II 575 5 non refugiant M mecuta V
me castra Luc. Marb. secuntur] sic Voss. B sequuntur VMON cum Voss. A
6 G. D G. N ΑΙΤΕΛΕΒΙΝ R ΑΙΤΕΛΕΒΙΝ V illi dicunt ἀπελθεῖν τὴν ὁδὸν καὶ
τῇ ὁδῷ (O) ΤΗΝΟ ΔΟ ΚΑΤ|ΗΙΟΔΩΙ (H) V uia (t) D 7 Cic. pro Mur. or.
12, 26 pro murena V pro muraena (O) Nam hanc OD hanc etiam § 196
istam viam dico, inite (in te Oxon. C) viam codd. Cic. dico ire ite uia N ite
viam] sic iterum Prisc. § 196 et sic et Arus. Mess. et Servius ab Halmio Cic. orr.
ed. Orell. alt. I 726 allati Verg. Aen. IIII 467 sq. 8 qn. N 9 solam sibi.

longam
semper incomitata uidetur Med. incōmitata n incōmutata N 11 ΑΡΤΙΟC V
ἀρτίως καὶ ἄρτι] sup. lin. add. d G. ΑΡΙΤΙΟC ΚΑΙ ΡΕΙ N ante V 12 eripides V

Eurip. Hippol. v. 904 (907) sq. euripides ἐνι G. Romani D Euripides. G.
Romani N ΙΠΠΙΤΟΥΑΥΤΩΙ R ΙΠΠΙ ΤΟΛΙΤΩΙ CΦΕΤΑΝΗΦΟΡΑΙ V 13 ΕΛΕΙΠΤΟΝ VR
ἔλειπον v. l. codd. Eurip. ἦ φάος] φηαC V εἰς φάος v. l. codd. Eurip. cf. Kirch-
hoffii ad h. l. adn. crit. I 490 ed. suae 14 ΟΥΤΩ V ΙΤΑΛΑΙΟΝ R ΝΑΛΑΙΟΝ M

ΙΤΑΛΑΙΟΝ ΕΙCΘΕΛΕΡΚΕΤΟ V εἰσεδέκετο] sic etiam teste Heinio M (non εἰσε-
κετο) ΕΙCΕΔΕΡΚΕΤΟ* ΜΕΝΑΝΔΡΟ ΕΝΕΙΤΙΤΡΕΙΤΟΥCΙΝ R 15 ΜΕΝΑΝΔ|ΟΝ ΕΙΤΙΤΡΕΙΤΟΥCΙΝ
V Menandri epitrep. fr. VII t. IV p. 121 fr. com. Gr., p. 902 ed. min. Mein. cf. Spenge-
lium l. l. p. 615 sq. v. Herwerden obs. crit. in fr. com. Gr. p. 86 ΕΠΙΤΡΕΠΟΥCΙ Μ ΕΠΙΤΡΟ-
ΠΟΙCΙΝ O 16 εἴσειμι (O) α 'ἔσιμεν πρὸς ἐκείνην ἔλεγες, ἄρτι γὰρ νοῶ scripserim,
nisi forte praestat εἴσιμεν πρὸς ἐκείνην, ἄρτι γὰρ νοῶ, λέγεις.' ANauckius ΙΤΡΟC R

σέ, κείνην (O) ΛΕΓΕ. IC. VR ΓΑ V 17 adverbium hoc est modo M
significationem V 18 ponuntur Dd Terentius Dd Ter. Phorm. I 4, 20

19 a^{put} Bem. forum] portum Terentius for, meū mo diū Dd meum
(om. ne) O

'modo' dixit pro 'nuper'. idem in eunucho:

modo ait, modo negat

pro 'nunc ait, nunc negat'. Donatus in secunda arte de nomine: sed modo nomina generaliter dicimus pro 'nunc'.

169 Illi 'βαρύνομαι τούτου' καὶ 'ὑπὸ τούτου' καὶ 'τούτω'. Σοφοκλῆς 5 ἐν Φιλοκλήτῃ τῷ ἐν Τροίᾳ:

Ὅσμης τῶν μου ὅπως μὴ βαρυνθήσεσθαι μου ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ὁσμῆς. Κρατῖνος ἐν πλούτοις:

Μὴ | ξυντυχίᾳ βαρυνόμενοι.

'gravor hanc rem' et 'hac re'. Virgilius in X:

10

quid, si, quae voce gravaris,

Mente dares?

Illi βασκαίνει αὐτόν. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος: ὁ δὲ σιγήσας ἡνίκα ἔδει λέγειν, ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει. Virgilius in bucolico:

15

Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnos.

Illi βουλομένοις ἐστὶν ἡμῖν. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος: τῆς δὲ πομπείας ταυτησὶ τῆς τᾶναλδην ὕστερον, ἂν βουλομέ-

1 nuper] v nuber V Ter. eun. IIII 4, 46 enucho D 2 post negat sqq. — negat om. O 3 Donati art. gr. II 2, 1 p. 1743 P. 9 L. arte] r parte R de nomine] r donomine R de nomine dix N 5 Illi. G. Nos graior N illi Glt graior hanc D τούτου καὶ ὑπὸ τούτου καὶ τούτω] collatio anonymi penes editorem Oxoniensem τοῦτου καὶ (non καὶ τοῦτου καὶ M) ὑπὸ τοῦτου καὶ τοῦτο R.M Tegerns. a Spengelio l. τοῖτοι καὶ ὑπὸ τοῖ καὶ τοῦτω V ὑπὸ τούτου καὶ τούτω καὶ τοῦτο C τοῦτου καὶ τοῦτο O σοφοκλαῆς V Sophocl. Philoct. in Troia fr. 630 p. 225 sq. Nauck. 6 φιλокλῆτι V 7 ὁσμῇ μόνον ὅπως μὴ Porsonus not. in Ar. ed. Dobree in av. v. 1238 p. 183 ed. Lond. μου] sic etiam an. 1809 con. A. Nauckius trag. Gr. fr. p. XV μου ὅπως μόνον ὡς CO et sic μόνον ὡς Putschius μόνον ὅπως Spengelius l. l. p. 615 οἷτωσ μὴ R οἷτωσ καὶ σενφιλокλῆ, ubi additam. ortum videtur ex adn. archetypi marg. (Σοφοκλῆς ἐν Φιλοκλήτῃ), V ΒΑΡΥΝΗΘΕΙΜΥ V ΒΑΡΥΝΗΘΕΙ. ce. moy M 8 ANT V YITO R YTO V Cratini plutor. fr. VII com. Gr. fr. II 110, p. 38 ed. min. Mein. ENI ΤΑΟΥΤΟΙC R EN ΤΙΑΟΥΤΟΙC M eni ταούτοιο V EN ΠΙΟΥΤΟΙC O 9 Mῆ] ἐμῇ an. MN M ξυντυχίᾳ] Putschius (vel potius i subscr. per errorem typogr. om. α) ΞΥΝΤΥΧΕΙΑΙ V ΞΥΝΤΥΧΕΙΑΙ R ΞΙΝΤΥΧΕΙΑΙ M ΞΥΚΕΙΑ O ξυντυχίαισι con. Runkelius Cratini fr. plutor. fr. VII p. 46, Meinekius in ed. min. ΒΑΡΥΝΟΜΕΝΟΥ M 10 gravor hanc rem et hac re] sup. lin. add. r om. VR Virgilius in X graior hanc rem et hac re M Verg. Aen. X 628 sq. XI N X aen. O .x. quid (i) V 11 si] r sit VRM quae] qui M quid O quem an. gravaris] r graiores VRM 12 post dares: graior hanc rem et hac re add. R del. r dares, illi bacca. gr. Vergl Dd Illi G. Vir N 13 bachainei aſtron M Demosth. de cor. or. § 189 p. 291 R. 595 B-S. YITEP VR 14 CITHCAC VR HNKA V ἄν om. O ΔΙΚΚΑΑΝ V ΟΥΚΚΑΑΝ ΕΥΜΗ M 15 Verg. ecl. 3, 103 (def. Med. Pal.) 16 Nescio] Rom. m. alt. nes m. pr. quiste- neros V 17 illi GR sallustius D Illi G. Saſ N Demosth. de cor. or. § 11 p. 229 R. 576 B-S. YITEP R 18 AH V ITOMITEIAC VR ταύτης (O) Demosthenes ἀνάλδην] mutare nolui, cum sic sive Priscianus sive is quem exscripsit in cod. suo invenerit: sic multi codd. Dem. ΑΝΑΛΔΗΤΙ M ἀνέδην pars librorum Dem. cum Σ recte post ἀνέδην vel γεγεννημένης (Σ al.) vel οὕτως γεγεννημένης add. codd. Demosth. ΒΟΥΛΟΜΕΝΕΙC VRM ακούειν vel post βουλομένοις vel ante μνησθήσομαι add. multi codd. Demosthenici βουλομένοις ἢ τούτοις ακούειν, μνησθήσομαι (O)

p. 1169 P.

p. 181. 82 K.

νοῖς ἢ τουτοισί, μνησθήσομαι. Sallustius in Iugurthino:
neque plebi militia volenti putabatur.

Γάρ coniunctio causalis invenitur etiam repletiva vel confirmativa XXI 170
apud Graecos, quomodo et apud nos. Ὅμηρος:

5 Οὐ μὲν τις σχεδὸν ἐστὶ πόλις πύργοις ἀραρυῖα·
Ἄλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
Πόντῳ κεκλιμένοι, ἐκὰς ἡμεθα πατρίδος αἰῆς:

abundat enim γάρ. Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος συμμαχία οὔτας
ἤρξατο:

10 Ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἦν φράσω.

Virgilius in V:

Heu quianam tanti cinxerunt aethera nimbi?

similiter 'enim' Terentius in adelphis:

† enim vero non sinam.

15 Γελοτοποιῶ τόνδε Attici dicunt. Terentius in eunucho:

Quin . . insuper scelus postquam †ludificatus est
virginem.

Ἰλλί 'γένει ποδαπὸς' καὶ 'γένος'. Ἡρόδοτος A: Κροῖσος ἦν Aν- 171

δὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυσάττω. Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῶν
20 ἀτελειῶν· ἔστι γὰρ γένει μὲν ὁ Λεύκων δῆπου ξένος. Virgi-

1 τούτοις *pars* *codd.* Demosth. ΜΗΝΕ. ΘΗΝΟΜΑΙ R ΜΗΝΕΟΜΑΙ M Sall. Iug.
81, 3 iugurthino MOD 2 plebi militia volenti] *sic pars codd.* Sall. plebe mili-
tiam volente vel plebe militiam nolente vel plebe militia volente etc. al. militia D
militiā R putabatur. G. rap N 3 cap M coniunctio V 4 nos. Gr. Abun-
dat D nos. G. abundat N Homerus (MO) Homeri II. XV 737. 739 sq. 5
TIC R.MO Hom. cod. Ven. TI V et sic teste schol. Ven. Aristarchus ΙΤΟΛΙC VR
ITYRFOIC VR 6 Ἄλλ' ἐν] AMEN V ΤΡΩΩΝ V ΙΤΕΛΙΩ ΙΤΥΚΑ VR
θωρηκτάων] (O) Putschius (θωρηκτάων α) Homerus ΕΩΡΗΚΤΑΩΝ R ΕΩΡΗΚΤΑΩΝ V
ΕΩΡΗΚΤΩΝ M 7 ΙΤΟΝΤΩΙ ΚΑΙ ΚΑΙΜΕΝΟΙ VR ΚΕΚΛΙΜΕΝΟΙ] (O) ΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ Hom.
cod. Ven. ΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΝΟ ΤΕ ΚΑC ΗΜΕΕΑ M ΗΜΘΕΑ R ΠΑΓΡΙΑΟC VR ΑΙΗC V
8 enim. Gr Vergt Dd enim Gap. Viñ N ΙΤΑΑΤΩΝ V Platonis vel Canthari
symmachie fr. I: com. Gr. fr. II 664. 836, p. 383. 462 ed. min. Mein.; de ipsa
fabula utrique poetae tributa cf. vol. I 163. 185. 251 δὲ ἢ] O? Spengelius p. 623
AEN. VR.M ἢ Putsch. ἢ Krehl. ΚΑΝΕΑΡΟC R.M Συμμαχία (vel Συμμαχίας) Por-
sonus adversar. p. 298 (p. 264 ed. Lips. a. 1814) CΥΜΜΑΧΕΙΑΙ VRO Συμμαχίαις
anon. Oxon. CΥΜΜΑΧΕΙΑΤΟΥΤΩΡΝΕΑΤΟ M cf. Spengelium l. I. p. 622 sq. Συμμαχία· Τού-
των ἤρξατο Krehlus, cf. cens. Ien. p. 424 10 ἦν] νῦν (MO) α 11 Verg.
Aen. V 13 12 cinxerunt M & hera D aether V nimbi R 13 terrentius
Mā terrenus D Ter. adelph. II 1, 14 at enim non sinam cf. lib. XVI § 15 14
sinam de attici D ΓΗΛΩΤΟΠΟΙΩΝ ante de sup. lin. add. d sinam. G. attici N 15 γε-
λωτοισιω R ΓΕΛΑΤΟΠΟΙΩ V Terentius] d terrentius M terenus D Ter. eun.
III 3, 3 cf. lib. VIII § 34 eunucho V 16 quin Rr scellus Dd ludifica-
tus (a ni f.) V 18 illi Gr. Vergt D Illi. G. Viñ N γένει ποδα πος V
ποδαπὸς] (O) α ΙΤΟ ΔΑ ΙΤΟΟC R ΠΟΔΑΠΔΟC M Ἡρόδοτος; A] Herodotus (MO) He-
rod. hist. I 6 Κροῖσος] (O)? α ΚΡΥCΟC VR.M ΑΥΑΟC R ΑΙΔΟC V 19 μὲν τὸ
γένος v. l. ap. Herodotum explosa ab edd. recc. cf. adn. Gaisfordi ad h. l. ΙΤΑΙC
R Ἀλυσάττω] (O) α (ἀλυσάττω α) ΑΛΥΑΤΤΩΙ VR.M ΔΗΜΟCΘΗC V Demosth.
adv. Lept. or. § 30 p. 466 R. 647 B-S. ΙΤΕΡΙΤΩΝ ΑΤΕΛΕΙΩΝ R ΙΤΕΡΙΤΩΝ ΑΤΕΛΕΙΩΝ V
20 ΕCΓΙ ΤΑΡ R ἔστι μὲν γὰρ γένει μὲν Demosth. Σ ὁ Λεύκων δῆπου] *sic*
Demosth. Augustanus A et Bekkeri k δῆπου ὁ Λεύκων *codd.* Dem. rell. ΔΗΙΤΟΥ
VR Verg. Aen. V 285

lius in V:

Cressa genus Pholoë geminique sub ubere nati.

idem in VIII:

Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis an arma?
Sallustius in Catilinario: haec mulier || genere atque forma,
praeterea viro atque liberis satis fortunata fuit.

Et coniunctionem illi et pro γάρ et pro γούν ponunt, quomodo et
nos 'at' et 'vel' et 'aut' pro 'et' et pro 'saltem'; 'vel' autem etiam pro
'valde' invenitur.

Illi 'φίλος αὐτοῦ' καὶ 'αὐτῶ', ὁμοίως 'προσήκων, ξένος, συγγενής, 10
ἀδελφός, ἀδελφιδούς' καὶ τὰ ὅμοια. nos quoque 'similis illius' et 'illi,
affinis, cognatus, hospes, | necessarius, frater, fratruelis' et similia.

172 Δεῦρο apud illos et loco verbi et loco adverbii ponitur, quomodo et
apud nos 'age' et 'agite'. Virgilius in VIII:

Quare agite, o iuvenes.

15

idem in IIII:

Heia age rumpe moras, varium et mutabile semper
Femina.

similiter:

ehodum ad me.

20

'Δεκαπέντε' καὶ 'πεντεκαίδεκα'; nos contra 'quindecim' et 'decem et
quinque'; Livius tamen frequenter etiam sine coniunctione septemdecem
et decemseptem.

Δή coniunctio tam completiva quam confirmativa invenitur apud illos.

2 chressa Med. foloe d pholoce M philoe N folo femina ** D ubera] sic etiam
V teste x Verg. Med. Rom. et vel ex ubere vel in ubere corr. Pal. ubere (V ex coll mea,
quam h. l. mancari esse arbitror, O) cum parte codd. Verg. 3 Verg. Aen. VIII
114 in aen. VIII O 4 unde] Rom. m. alt. un m. pr. fertis] r festis R
an] in Rom. 5 Sall. Cat. 25, 2 hec D atque a forma N 6 atque] d et
sic codd. Sall. plerique adque VD om. Sall. Paris. z Fronto ad Antonium imp. II 6
p. 165 ed. Rom. Arus. Mess. p. 230, 20 Lind. fur tunatu V fortunatus M
fuit om. Fronto l. l. 7 Ge N se M gar N COYN Nr rYN d 8 et et] d
et D 10 GR. D G. N αὐτῶ ὁμοίως] ΑΥΤΩΙΜΩΙΩC V ὁμοίος (O) α fort.
recte 11 ἀδελφός om. (O) ΑΔΕΛΦΙΣΟΙC V ΑΔΕΛΦΟΔΟΥ M nos] d uos D
et similis illi D 12 affinis] r adfinis VRMD cognatus] d cognatos D fra-
truelis V 13 δεῦρο] d ΔΕΙΡΟ D et loco verbi et — apud nos add. r om. VR
et loco verbi et] om. MN et loco uerbi post adverbii sup. lin. add. N ponunt
OD quomodo apud (M) 14 Verg. Aen. VIII 273 cf. lib. XV § 35 15 agit
eo iuuenis R iuuenis M 16 idem om. D Verg. Aen. IIII 569 sq. cf. lib.
XVII § 174 17 eia OD agerum. | pemoras V 19 Ter. Andr. I 2, 13
20 ehodum] Terentius eodum VRMD eo dudum N eodem OD uel agedum spscr. al.
m. in D ad me] al. m. ad mg. in D atque OD 21 ΔΕΚΑΠΗΝΤΕ d ΔΑΚΑΠΗΝΤΕ D
ΔΕΚΑΠΗΝΤΕ ΚΑ&ΗΠΗΝΤΕ & ΚΑΥΑΕΚΑ. GRM. Nos N contra xv. & x. & v.
N 22 Livius] r cf. Drakenborchii ad Liv. X 21, 6 XXVIII 37, 6 locosque ibi lau-
datos atque eiusdem et Fabri ad Liv. XXIII 15, 2 adnotationes coll. Zumptio gramm.
Lat. § 115 adn. 2 p. 108 ed. dec. ipse hic numerus septem decem legitur Liv. ab
u. c. lib. XXV 5, 8; XXVII 11, 15 (septemdecim Put.); decem septem (sic Bamb.)
ibid. XXXVIII 33, 10 decem septem milia lib. XXIII l. l.; Lius R etiam om. O
septemdecim (O)? 24 completiva V copulativa O inuenitur ex inuenter mut.
D illos. GR. quomodo DN

p. 1170. 71 P.

p. 183. 84 K.

Θουκυδίδης: κίνησις γὰρ αὕτη μέγιστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο, quomodo apud nos 'vero' et 'autem': Sallustius in Catilinario: verum enim vero is demum mihi vivere atque frui anima videtur. Terentius in adelphis:

5 Hoc autem angiportum non est pervium.

Cicero in prognosticis:

Ast autem tenui quae candet lumine phatne.

similiter 'nam, enim, ergo' non solum causales vel rationales, sed etiam 173 completivae et confirmativae inveniuntur et praepositivae et subiunctivae, 10 quomodo δὴ apud Graecos.

Ἐξ ἐμέθεν, ἐκ σέθεν, ἐξ ἔθεν, ἐξ οὐρανόθεν. Homerus:

Ἐξ ἐμέθεν γὰρ φασὶ κάκ'

. κρεμάσαντες. |

hinc Romani omnibus casualibus assumpserunt ablativos, quia praepositio 15 separate adverbii non praeponitur: 'a me, a te, a se, a caelo'; et quia huiusmodi casus apud Graecos in comparatione sine praepositione ponitur, hoc quoque nostri sunt imitati. Homerus:

οὐ γὰρ ἔθεν ἐστὶ χειρῶν:

praepositiones enim per compositionem antecedunt adverbia. 'ἐξὸν' ἀντί 20 'ἐξουσίας' || οὐσης'. Lucanus in VII:

Omnia maiorum vertamus busta licebit,

id est 'si licentia erit'.

Duplicant illi praepositiones. Ἰσοκράτης ἐν τῷ Αἰγινητικῷ: 174 ὁρῶν τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκ μὲν τῆς πα-

1 εὐκνυδιδης VR Thucydides (MO) Thucyd. hist. I 1 αὕτη] αὕτ M
δὴ μέγιστη Thuc. Augustanus al. δὴ] δν VR eteneto VR εγο M 2 Sall.
Cat. 2, 9 cf. lib. XVI § 13 3 his D atque] d adque RD 4 terrentius M
Ter. adelph. IIII 2, 39 5 Hoc] sic etiam C Hoc autem] Id quidem cum Te-
rentio Prisc. lib. VI § 78 6 Cic. in prognosticis v. lib. XVI § 16 inprog nosti-
cis v inprog nostis V 7 tenui que D tenuique R candent r candem M
Phatnae (O) 9 completivae V 10 ab N grecos GR homerus GR hinc D
gcos. G. hinc N 11 EEMEEEN M EEMEEEN ΓΑ. EKCEGEN V (γα male huc a pro-
ximo ἐμέθεν γὰρ translatus est) ἐξ ἐμέθεν — οὐρανόθεν] om. (O) ἐκ σέθεν,
ἐξ ἔθεν, ἐξ οὐρανόθεν] om. RM add. r EEPANOEEN V. cf. adn. ad lib. V § 75
Hom. Od. I 33 coll. Il. I 525 cf. adn. ad lib. V l. l. 12 EEMEEEN M
κάκ' κρεμάσαντες] KAKPEMACANTEC VR.M KAK PEMACANTEC O; leg. κάκ'
ἔμμεναι. | idem [Il. VIII 19]: | ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες]. similiter: Homerus Ἠλιά-
δος, Θ, σειρὴν χειρῶν ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες. Idem ὀδυσσεύς, α', ἐξ ἐμέ-
θεν γὰρ φασὶ κάκ' ἔμμεναι locum restituit α 14 casualibus] r causalibus VRO
assumpserunt D 15 separate] r separat R separat V separata OD sepati N
16 huiusmodi v huscemodi V 17 imitati D homerus .G. praepositiones N
Hom. Il. I 114 18 οὐ γὰρ ἔθεν] ἐπεὶ οὐ ἔθεν (al. οὐ ἔθεν) Homerus
ΓΑΡ ΕΒΕΝΕΝΤΙΧΕΡΕΩΝ V χειρῶν D 19 illi ante ἐξὸν add. (V)? ἐξὸν] v εον
V EZON D ἀντί] scripsi ἀν libri, ἀν Putsch. ἀντί τοῦ α 20 ἐξουσίας οὐσης]
ΕΞΟΥCΙΑ CΟΥCΕC V ΕΞΟΙCΙΑC ΟΙCΕC D ΕΞΟΥCΗC R Luc. Phars. VII 855 v. lib. XVI
§ 6 VIII N 21 omnium VROD busta ex bestia corr. D bustali cebit id
est silentia erit V 22 sic Dd 23 ppositiones. GR. Terent DN Isocratis Ae-
ginet. § 23 p. 380 St. 397 B-S. ΑΙΤΙΝΗΤΙΚΩΙ r 24 ὁρῶν] sic etiam codd. Iso-
cratis ἑώρων Koraes ἑμᾶντοῦ Isocrates ΑΔΕΛΦΕΝ v ΑΔΕΛΦΕΝ V ἀδελφὴν ἐκ
μὲν om. R *HC ITATPIAOC R

τρίδος ἐκπεπωκυῖαν. Αἰσχίνης: ἐξορμήσας ἐκ τῆς πόλεως.
Terentius in Andria:

adeon ad eum?

Cicero in I invectivorum: egredere ex urbe, Catilina, iubet
consul. 'ἐξέρχεται τοῦδε' καὶ 'τόδε'. Virgilius in XI:

et vim viribus exit.

Lucanus in VIII:

exeat aula,

Qui vult esse pius.

Solinus: postquam Tatiū hominem exivit.

Illi 'ἐξαιτούμενος τόνδε' καὶ 'τοῦδε'. Terentius in Andria:

et cum eo ἡ τὴν iniuriā expostulem?

175 Illi 'ἐξαρκεῖ αὐτοῖς τότε πεποιηκόσιν' καὶ 'πεποιημένοι'; nos 'sufficit
illis pransis esse' et 'prandisse'. | huic consimile esse videtur 'fieri opus
est' et 'facto opus est, dici opus est' et 'dicto opus est, pugnari opus
est' et 'pugnato opus est'; quomodo enim illa, sic etiam ista participia
pro infinitis verbis ponuntur. Sallustius in Catilinario: nam et
priusquam incipias, consulto, et ubi consulueris, mature
facto opus est. haec autem elocutio ad passivae significationis pertinet
participia sive absolutae.

'Ἐξέστην τότε' καὶ 'τῷδε'. Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτε-
λειῶν: ὑπὲρ δὲ δόξης οὐδένα ποτὲ κίνδυνον ἐξέστησαν. Ἀρι-
στοφάνης βατράχοις:

Εὐφρημεῖν δεῖ καλίστασθαι τοῖς ἡμετέροις χοροῖσιν.

1 ἐκπεπωκυῖαν] ΕΚΠΕΠΤΩΚ] V ἐκπεπωκυῖας Isocrates Aeschinis adv. Cle-
siph. or. § 209 p. 602 R. 408 B-S. ἀλλ' ἐξορμῆς ἐκ τῆς πόλεως ἸΣΟΛΕΩΣ VR
2 terrentius M Ter. Andr. II 1, 15 3 adeo M 4 Cic. in Cat. or. I 8,
20 egredere ex (ex hac vel de al.) urbe, Catilina (Catilina om. cod. Car. Stephani)
coll. 6, 13 exire ex urbe iubet consul hostem (consul iubet hostem et consul hostem
iubet al.) egredere] m ingredere M egredere ex] d egredere D 5 illi ante
ἐξέρχεται add. (MO) G. N. ΕΞΕΡΧΕΤΑΙ V ΕΞΕΡΧΕΤΑΙ D ΤΟΝΑΝ ΤΙΟ ΔΕ D
καὶ V Verg. Aen. XI 750 (deficit Pal.) XI aen. O 6 vim] cum V
exist (i) R 7 Luc. Phars. VIII 493 sq. in VIII om. O VIII] α om. VRM
1 Dr III N 8 aulaq; vult V 9 vult] sic etiam Voss. AB volet v. l. codd. Luc.
Solinus polyhist. I 21 cf. lib. I § 28 X § 50; aequae mutilus hic locus legitur infra
§ 213 11 G. N. ΕΧΑΙΤΟΥΜΕΝΟC D ΕΧΑΙΤΟΥΜΕΝΟC d CAI D Terrentius M
Terentius N Ter. Andr. III 1, 15 12 iniuriā hanc Bas. expostulemus D

13 G. N. αὐτοῖς] ΑΡΥΥC D τότε — πεποιημένοι] sic MC ἸΤΕΙΤΟΙΝΚΟ-
CIN VR ΠΕΠΟΙΝΚΑΙCIN D δεδειπνηκόσιν εἶναι καὶ δεδειπνημένοι (O) ΠΕΠΟΙΝ-
ΚΕΝΑΙ D ἸΤΕΙΤΟΙΝΚΕΝΑΙ VR 14 fieri opus] r fieri opus R 15 dici opus est et
om. N 16 opus et pugnato N 17 Sall. Cat. I, 6 (2, 1 Link.) 20 participia]
d particia D participias V absolute r obsalute R 21 GR. D Demosthenes G. N
ΕΞΗCΤΕΝ O τότε] ΔΟΔΕ V καὶ τῷδε] scripsi καὶ τοῦδε libri καὶ τοῦδε
καὶ τῷδε coll. § 213 Krehl. ΔΕΙΜΟCΘΕΝΗC V Dem. adv. Lept. or. § 10 p. 460
R. 646 B-S. cf. § 213 22 ὑπὲρ δὲ] (MO) cum Demosthene et sic certe § 213
ΥΠΕ VR ὑπὲρ Bekkeri k ΔΟΞΗC ex ΔΟΞΕC corr. V ποτὲ] sic etiam § 213
ἸΤΟΤΕ R πῶποτε Demosthenes Aristoph. ran. v. 354 Dind. (357) cf. § 213 23
ΒΑΤΡΑΧ ΔΙC. R ΒΑΤΡΑΧΑΙC V 24 ΕΥΦΗΜΕΙΝ ex ΕΥΦΕΜΕΙΝ corr. V δει] VRMO
χορῇ § 213 cum Aristophane ΚΑΞΙCΤΑCΘΑΙ VR ΚΑΞΙCΤΑCΘΑΙ M ΤΟΥC M ἡμε-
τέροις Aristophanes

p. 1171. 72 P.

p. 185. 96 K.

huic simile est 'propugno tibi' et 'te'. Statius in II Thebaidis:
hostili propugnans pectora parma.

Coniunctioni *εἰ*, quae est *ἐάν*, apud illos tam *ἐάν* quam *εἰ* redditur XXII 176
in partitione; pro utroque autem Romani 'si' ponunt, in redditione tamen
5 partitionis plerumque 'sin', ut Virgilius in II georgicon:

Sin has naturae non possim accedere partes.

idem in I:

Sin ortu quarto, namque is certissimus auctor,
Lucidus orbis erit.

10 apud illos tam *ἐάν* quomodo et *ὅπως* et *ἵνα* et optativis coniunguntur.
(Plato in Gorgia: *ὥστ' εἴ μοι καὶ τὴν | ἡμέραν ὅλην ἐθέλοιτε*
διαλέγεσθαι, χαριεῖσθαι, et Homerus:

Αἶ κέ μοι ὥς μεμανῖα παρασταίης, γλαυκῶπι.

Αἶ κέν μοι δῶη Ζεὺς αἰγλοχός καὶ Ἀθήνη.)

15 similiter Romani 'si', quod tam pro *εἰ* quam pro *ἐάν* Graecis coniunctio-
nibus, ut dictum est, || accipitur. et 'dum' et 'ut', quando pro *ὅπως* vel
ἵνα ponuntur, tam optativo quam subiunctivo inveniuntur iuncta. Virgi-
lius in VI:

Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus

20 Ostendat.

idem in I:

Multa quoque et bello passus, dum conderet urbem.

Terentius in Phormione:

1 et a te *M* *Stat. Theb. II 584* Thebaidis] r thebaid' *N* thebaidi *R* The-
baidos *O* tebaidos *D* thbaid] *V* 3 *εἰ*] *ex* *ey* corr. *N* ei *RD* ean *RD* *ey* *N*
apud *V* ean *RD* eam *M* *εἰ* quam *ἐάν* (*O*) ei *RMD* *ey* *N* redditur
R reddituri *V* 4 participione *M* partione *N* utraque *Nd* redditione] r redi-
tione *R* 6 partitionis] r particionis *D* partitiones *V* particiones *R* *Verg. georg.*
II 483 6 has ne possim naturae *Pal. Rom. Med. m. alt.* has ne possim naturas
Med. m. pr. has non possim (possum *al.*) naturae *codd. nonnulli Verg.* nature *D*
patris *Pal.* 7 idem] r id est *R* 1 *ex* corr. *d* *II ni f. D* *Verg. georg.*
I 432 sequente exordio v. 459 8 namque] *Med. m. aff.* neque *m. pr.* 10 *ἐάν*] *ei* *M* teste *Spengelio* l. i. p. 655? *Spengelius* ei] *d* *I D* οπως *Mrda* οπως *D*
οτος *V* ιοτος *R* *ἵνα*] r *ina* *VD* *ina* *R* et *om. R(MO)DN* optativis] r apta-
tivis *VR* 11 *Plat. Gorg. 13, 32 p. 458 D St. v. § 125* georgia *VRM* georg-
gia *GR* et homerum *GR*. Simil' *D* georgia. G. Similiter *N* *εἴ μοι καὶ*] sic h. l.
FRMO cf. § 125 *οαεν* *V* *οαην* *M* *ἐθέλοιτε*] sic etiam § 125 *ἐθέλητε* libri
Platonis plerique *εθελοῖτε διαλεγεσθαι* *VR* *εεραοῖτε διαλεγεσθαι* *M* 12 *χαρι-*
εισθαι *R* *χαριεῖσθαι* *M* et *om. (O)* *Hom. Od. XIII 389 Il. VIII 287 v. § 125*
13 *αἶνε* etiam *C* *αἰκεῖ μοι* *O* , *ὥς*] *ω* *R* *μεμῶται* *V* *ιταρασταίης*
R *γλαυκῶπι* *ex* *γλαυκῶπι* corr. *V* *γλαυκῶπι* *R* *Ἀθήνη*] γρ. *γλαυκῶπι* *schol. M*
II 576 Dindf. 14 *δοῖ* *O* *εἴς* *V* *αἰόχος* *R* *αἰόχης* *O* 15 si *f* *q* quod
N ei *R* *ei* *VD* *ey* *N* pro *add. d* ean *R* *ean* *VD* 16 accipitur *V*
ὅπως] *ex* corr. r *οπως* *D* 17 *ἵνα*] r *ina* *VRD* coniuncta *Nr* *Verg. Aen. VI*
187 sq. 18 *III. V VII N* 19 ramos *M* 21 *Verg. Aen. I 5* 22 bella *N*
concederet *N* 23 terrentius *M* *Ter. Phorm. IIII 4, 6 sq. contaminatus* *cun*
I 2, 73, eun. II 3, 11 v. adn. ad § 78 phormine pro utinam *Dd*

†Vt illum di deaeque omnes perduint

pro 'perdant'.

177 • Έαυτοῦ proprie quidem tertiae est personae, invenitur tamen et primae et secundae adiunctum. Μένανδρος:

ἔν' οὐχ αὐτῷ παρετράφην, ἀλλὰ σοι, 5
τουτέστιν 'οὐκ ἑμαυτῷ'. Romani autem 'ipse' quidem, quomodo et illi τὸ 'αὐτός' et pro prima et pro secunda accipiunt persona; 'sui' vero numquam nisi tertia invenitur. Virgilius in II Aeneidos:

quaeque ipsa miserrima vidi.

Illi dicunt 'ἐαυτοὺς ἀδικοῦσι' pro 'ἀλλήλους'. Thucydides in III: 10
ἡμέρας θ' ὑπομιμνήσκομεν ἐκείνης, ἐν ᾗ τὰ λαμπρότατα μεθ'
ἐαυτῶν πράξαντες, νῦν ἐν τῇδε τὰ δεινότατα κινδυνεύομεν
παθεῖν. De|mosthenes pro Ctesiphonte: πάντας συνέκρουεν
178 καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐτάραττεν. Romani pro hoc 'inter se' dicunt.
Virgilius in I Aeneidos: 15

Artificumque manus inter se operumque laborem
Miratur.

Terentius in adelphis:

†video amare inter se.

Cicero in I invectivarum: nefario scelere inter se con- 20
iunctos.

1 dii (MO) omnes om. V perduint] (O) Lindemanni R de XII vss. Aen.
p. 147 ed. suae, α perdunt VRMDN 2 pro] sic etiam D utinam sup. lin. d
perdant EAYTON. Proprie D 3 ἑαυτοῦ] scripsi EAYTON (.) V EAYTON tell. cogitavi
etiam de ἑαυτοῦ ἑαυτὸν vel ἑαυτοῦ et ἑαυτὸν coll. Apollon. de synt. III 2 p. 195, 10 Bk.
proprie] r propriae R 4 adiunctum. Gr. Romani DN Menandri inc. fab.
fr. CCXXXIII fragm. com. Gr. III 285 sq., p. 1009 ed. min. Mein. IV supra lin.
add. in V teste x 5 ἔν' οὐχ ἑαυτῷ παρετράφην C(O) ΑΙΤΩΙ R ἑαυτῷ γὼ
coni. Meinekius in ed. mai. ΠΑΡΕΤΡΑΦΗΝ VRM ΛΑΑ Μ ΑΛΛΑΑCΟΙ R 6
οὐχ VRM ipse (m) V ille N 7 et secunda O 8 Verg. Aen. II 5 9
quaeque N quoque VM quaeque ipsa miserrima vidi r quoque ipse miserim audivi
R 10 dicunt. G. Thucydides in III: Demosthenes pro tēsiphonte. G. Romani N di-
cunt Gr. demōsthenes pro cessi ponte Gr. Romani D ΑΔΙΚΟΥCΙ R ΑΛΛΗΛΟΥC VR
ΑΛΛΗΛΟΥC r locum aliquem, in quo ipsum illud ἑαυτοὺς ἀδικοῦσι lectum sit, exci-
disse censet Spengelius l. l. p. 648 the ydides V Thuc. hist. III 59 II O
11 θ'] scripsi τ VRMO τε ἀναμνήσκομεν codd. Thuc. ὑπομνήσκο-
μεν] sic M teste Spengelio l. l. ΥΠΟΜΙΜΝΗCΚΟΜΕΝ VR ΥΠΟΜΙΜΝΗCΚΟΜΕΝ M teste Heinio
ΥΠΟΑΝΑΜΙΜΝΗCΚΟΜΕΝ (nonne ΥΠΟΜΙΜΝΗCΚΟΜΕΝ?) O ἐν om. libri Thuc. ἡ] NI M
ΑΑΜΠΡΟΤΑΤΑ VR μεθ' ἑαυτῶν] sic etiam teste Wassio ad Thuc. l. l. II 2,
313 ed. Popp. cod. bibl. publ. Cantabrig. μεθ' αὐτῶν vel μετ' αὐτῶν codd. Thuc.
12 ΙΤΡΑΞΑΝΤΕC VR ΑΙΝΟΤΑΤΑ VRM ΚΥΝ (N ex K corr. V) ΑΙΝΕΥΟΜΕΝ VR
ΚΥΝΑΙΝΕΙΟΜΕΝ M 13 ΠΑΕΙΝ M ΙΤΑΕΙΝ R demosthenes V Demosth. de cor.
or. § 19 p. 231 R. 576 B-S. Ctesiphonte] r caesiphonte VRM CΥΝΕΚΡΟΥΕ R
CΥΝΕΚΡΟΥΕ V CΥΝΕΚΡΟΥΕ (O) codd. Demosth. CΥΝΕΚΡΥΕ M 14 ἑαυτοὺς] om. O αὐ-
τοὺς ut vid. codd. Demosth., quod in ordinem verborum receperunt et Bekkerus et edi-
tores Turicenses et Dindorfus; at ἑαυτοὺς in lemmate adn. suae collocavit Bekkerus;
ἀλλήλους Augustanus A codd. ks Bekkeriani 15 Verg. Aen. I 455 sq. I Aenei-
dos] r tha eneidos V thaeneidos R aeneidis M ευρίδ. D acē. N 17 Miratur] r
Verg. Med. Rom. Fr. (in Pal. lac.) mirantur R(MO)d 18 Terentius] d terentius M
Terentius D Ter. adelph. V 3, 41 sq. cf. additam. ante lib. XVII p. 107, 20 20
Cic. in Cat. or. I 13, 33 scelerum foedere inter se ac nefaria sobietate (necessitate
Logom. 58) coniunctos

p. 1172. 73 P.

p. 188. 89 K.

νος τοίνυν, ἀγγελίας μὲν ἐλθούσης || αὐτῷ, ὥς ἐν τῇ ἐν Κο-
ρίνθῳ μάχῃ ὅπῳ μὲν Λακεδαιμονίων, ἐγγὺς δὲ μυρίων
τεθνῶσι τῶν πολεμίων. καὶ ἐν τῷ Ἰππαρχικῷ: καὶ ἡ πόλις
ἀνέχεται δὲ δαπανῶσα ἐγγὺς τετταράκοντα τάλαντα. Ἀλκαῖος
Ἐνδυμίωνι:

Ὅτιν' σχεδόν τι μῆνας ἐγγὺς τρεῖς ὅλους
Φρουρῶ τὸν Ἐνδυμώνα.

Sallustius in Catilinario: quod tamen vitium propius virtu-
tem erat. idem in Iugurthino: propius mare Africum agita-
bant. Virgilius georgicon I:

propius stabulis armenta tenerent.

idem in IIII:

Neu propius tectis.

idem in III:

Et faciem tauro propior;

181 nam genetivo neque praepositio nec adverbium loco praepositionis positum
apud Latinos bene adiungitur excepto 'tenus', quod tam ablativo quam
genetivo adiunxit Virgilius in III Aeneidos:

Pube tenus, postrema immani corpore pistrinx.

idem georgicon III:

Et crurum tenus a men|to palearia pendent.

Ἐγκώμιον κατὰ τούτου. Δημοσθένης Φιλιππικῷ: ὁ καὶ μέ-
ριστόν ἐστιν καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Romani

1 ΑΓΓΕΛΙΑΣ VRMO ἐν ante Κορίνθῳ om. libri Xenoph. (O) 2 ΕΤΥΣ R
ἐγγὺς — πολεμίων sic etiam C anon. ἐγγὺς δὲ μύριοι (μυρίων al. τῶν ἐναντίων in
mg. Gailii Val. B. τῶν πολεμίων μύριοι vel μύριοι τῶν πολεμίων — sic (O) — edd.
secundum versionem Philēphi) τεθνῶσιν — sic (O) — libri Xenophontei 3 ΤΕΒΕΝΑΙ M
ΙΤΟΛΕΜΙΩΝ VR Xenoph. Hipparch. 1, 19 ΙΠΠΑΡΧΙΚΩΙ V ΚΑΙΝΗΤΟΛΙC VR
4 δὲ om. codd. Xenoph. (O) δὲ Spengelius l. I. p. 651 ΔΑΙΤΑΝΩC VR
δαπανῶσα εἰς τὸ ἱππικὸν ἐγγὺς Xenophon ΤΕΤΤΕΡΑΚΟΝΤΑ VRM Alcaei En-
dym. fr. 1 fragm. com. Gr. II 827 sq., ed. min. p. 458 Mein. 5 ΕΝΔΥΜΙΩΝΙ VR
ΕΝΔΥΜΙΩΝΙ M 6 ΟΤΙΝ (non ΟΠΙΝ) M Ὅτιν' (sic; 'Al. ὅτι' in adn. x) σχεδόν τι
ex libris restituit x et sic VR, unde concidunt Krehlii et Spengelii coniecturae; rectum as-
secutus erat Meinekius; Ὅδ' εἰχ' (?) ΕΛΟΝΤΙ O ΜΕΝΑΕΙΤΙC M ΤΕΡΕΙC V ΘΑΟΙC
M 7 ΦΡΟΥΡῶ τὸν] C x Meinekius ΦΡΟΥΡΑ ΤΟΝ VR C(O) et sic (ΦΡΟΥΡΑΤΟΝΕΝΔΥ-
ΜΙΩΝΑ non ΦΡΟΥΡΑΤΟ ΝΕΔΥΜΙΩΝΑ) teste Heinio M ΕΝΔΥΜΙΩΝΑ VR 8 Sall. Cat.
II, 1 virtutem] sic etiam libri aliquot Sall. virtuti multi codd. Sall. virtute et vir-
tutei al. uirtutemereat r uirtute merent VR uirtutem hereat MDN uirtutem hae-
reat O 9 Sall. Iugurth. 18, 9 affricum D Africum v. l. codd. Sall. 10 Verg.
georg. I 355 in I georgicon (O) in georgicon I d in georgicon D in geogr. * (I?) N
georgicon M 11 tenerent] Mr teneret VRODN 12 Verg. georg. III 47 III D
13 ne V cum Arus. Mess. s. v. propius p. 254 L. proprius Med. 14
Verg. georg. III 58 15 auro Pal. propior] sic Rom. m. rec. corr. prior m. pr.
proprior M Med. 16 neq. aduerbium R praepositionis] r propositionis VR
18 adiunxit RMN Verg. Aen. III 427 (deficit Rom.) 19 pistrinx] sic etiam
Co et infra libri § 282. 279 cum Med. Pal. pistrinx V 20 Verg. georg. III 53
21 pendent. GR. Romani DN 22 ΕΤΚΩΜΙΩΝ R ΕΤΚΟΜΙΩΝ V Demosth. or. Philipp.
II § 10 p. 68 R. 524 B-S. ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΙ R ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΙ V ΠΠΙΚΩΙ C 23 ΕΤΙΝ V
ΕCΤΙ (M) codd. Dem. ΚΑC VRM ἡμῶν] CO ΗΜΩΝ VR ΗΜΟΥ M ἡμῶν libri
Demosth. fere omnes ὧ ἄνδρες Demosthenes Ἀθηναῖοι] ΤΙCΤΟ M

p. 1173. 74 P.

p. 159. 90 K.

quoque frequenter huiuscemodi elocutione utuntur: 'laudem dico in te'.

Persius:

Sive opus in mores, in luxum, in prandia regum
Dicere.

5 Ἐγκύκλια Graeci et de probabilibus et de vilissimis rebus dicunt. 182

Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου: ἀνθρώπου καὶ μισθωτοῦ
καὶ πάντα τὰ ἐγκύκλια ἀδικήματα ἡδικηκότος. hinc Romani 'in
ordinem redactus est', hoc est 'inter viles et abiectos connumeratus'.

Livius in XXV ab urbe condita: tribuni plebis in ordinem
10 redacti pro 'contemptissimi habiti'; hinc etiam 'extra ordinem' pro
'egregii' dicuntur.

Attici ἐγχειρητικώτερος ἀρετῆς. Ξενοφῶν Ἑλληνικῶν Δ: ἦν δὲ
οὗτος ἀνὴρ εὐχαρὶς τε οὐδὲν ἦττον τοῦ Θίβρωνος, μᾶλλον δὲ
συντεταγμένος καὶ ἐγχειρητικώτερος ἀρετῆς. Virgilius in X:

15 Quem tamen haud expers Valerus virtutis avitae
Deiecit.

similiter dicimus 'experiens causarum', et omnia | fere participialia prae- 183
sentis temporis genetivis solent iungi: 'amans illius', similiter 'patiens,
fidens, fugitans'. Terentius in Phormione:

20 Erus liberalis est et fugitans litium.

Virgilius in II georgicon:

Et patiens operum parvoque assueta iuventus.

Illi [εἰς etiam pro ἐν ponunt. || Aristophanes:] ἔδοξεν αὐτῷ τόδε

1 elocutione] n elocutionē N 2 Pers. sat. 1, 67 sq. 3 luxum et prandia
Pers. Leid. al. regnum VRMOD in regnum d 5 ΕΚΚΛΙΑ D ΕΚΚΛΙΑ D
ΕΚΚΛΙΑ***. Et de N et uilissimis (VM) vilissimis] d uilimis D rebus] r redi-
bus R 6 GR. ND ΔΙΝΑΡΧΟΣ VR Dinarchi adv. Polyuctum δοκιμασίας, or. 1,
fr. 3 p. 326 B-S. cf. ibid. p. 325 sq., p. 453 Müll. ΑΝΕΡΩΠΟΥ R ΑΝΕΡΩΠΟΥ V ΑΝΕΡΩΠΟΥ M
7 ITANTA R ΕΤΚΥΚΛΙΑ V hic M 8 abiectos V connumeratus ē N
9 respici videtur Liv. ab u. c. XXV 3, 19 ... Fulvius consul tribunis: 'nonne vide-
tis' inquit 'vos in ordinem coactos esse' cf. ibid. 4, 4 'tribunos in ordinem coegisse'
XXX edd. at v. Spaldingii ad Quint. inst. or. 1 4, 3 adm. 10 contemptissimi]
(M) Krehlius contemptissimis VRODN habiti sunt N 12 GR. D G. N ΕΤ-
ΧΕΙΡΗΤΙΚΩΤΕΡΟΣ VRM ΞΕΝΟΦΩΝ V Xenoph. hist. Gr. III 8, 22 ΕΜΗΚΛΩΝ V
13 οὗτος ὁ ἀνὴρ Xenophon ΕΥΧΑΡΙΣ ex ΕΥΧΑΡΙΑ corr. R τε] (O) α Xenoph-
phon e VRM οὐδὲν] οἶδεν R οὐχ Xenophon ΕΙΒΡΩΝΟΣ M Θίβρωνος (O) v.
l. ap. Xenoph. δὲ] τε libri Xen. 14 CΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΟΣ R ΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΩΤΕΡΟΣ
VRM ἀρετῆς] στρατηγός Xenophon post ἀρετῆς: Cicero in uerrinis experiens
uir .i. ignarus expertus uero peritus add. r Cicero in Verrem (Cic. in Verr. 2) Ex-
periens virtutis add. κβ; quo librarius cod. r spectet nescio, ni perperam cogitavit de
Verr. II III 17, 37 prompti hominis et experientis Verg. Aen. X 752 sq. X] α
VIII VROD VII MN 15 hand] r aut R auite V 16 deiecit] sic etiam Rom.
v. Lachmannum ad Lucr. II 951 cf. Vahleni adnot. ad Varr. Eumen. fr. XXII (34
Oehl.) coniect. p. 183. 188. 224 et meas ad Liv. I 40, 7; 41, 1; deicit M deicit
Med. Pal. Ver. 17 participialia] d participialia D participia M 18 vocem ha-
bentia post temporis add. κβ adiungi. Ut amans N 19 fugitans ex fugans
corr. V post fugitans sqq. usque ad alterum fugitans om. O terrentius M
Ter. Phorm. III 3, 18 20 heros N et pro v. l. sup. lin. d liberali V 21
Verg. georg. II 472 22 parvoque] sic pars codd. Verg. exiguoque Med. Pal.
Rom. al. assueta] r assueta R adsueta Med. assietadiuuentus V 23 illi.
Εἰς (εἰς C) & i im prō EN. pōn uñ i aristophl̄i ā nēs V et sic fere C (ex utroque etiam

p. 1174 P.

p. 190. 91 K.

πράξαντι τὸδ' ἐπεξεργάσασθαι, et rursus: ἔδοξεν αὐτῷ τὸδε πράξαντα τὸδ' ἐπεξεργάσασθαι. Ἡρόδοτος A: εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι εἰς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπεκρέσθαι. nostri quoque 'placet illi vincenti triumphare' et 'placet illi vincentem triumphare'.

184 Illi eis etiam pro ἐν ponunt. Aristophanes σφηλίν:

3

Νύκτωρ κατέκλινεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιεῖν,

καὶ Θουκυδίδης πρώτῃ: καθεζόμενοι εἰς τὸ Ἡραῖον ἵκείται, καὶ Ξενοφῶν οἰκονομικῶ: εἰ μὴ γε φανείης, ἔφη, καὶ εἰς τοῦτο ταῦτά ἐμοὶ ἐπιστάμενος, καὶ Ἡρόδοτος: τὸν θρόνον, εἰς τὸν προκαθίζων ἐδίκαζεν. frequenter et Romani 'in' praepositionem, quae eis quidem significat accusativo praeposita, ἐν vero ablativo, accusativo pro ablativo iungentes hoc imitantur. Terentius in eunucho:

185

in quem exempla fient?

pro 'in quo'. idem in adelphis:

15

vereor. in os te laudare amplius

EICI TIM EM

pro ἐν ponunt affert x) illi eici & i. im pro exponunt aristophanēs R illi eici. & i. im pro en ponunt unde aristophanes

¹ I & im
O illi eici & iā pro ἐν ponunt aristotēphanēs D illi. eis. etiam pro ἐν. ponunt. Aristophanes N; orta haec sunt ex nota marginali ad p. 294, 5 perperam hic inculcata; sqq. ἔδοξεν αὐτῷ etc. ad Aristophanem vulgo rettulerunt; quae nullo pacto posse a comico poeta profectu esse perspicui Bergkii sagacitas com. Gr. fr. II 1198 Mein. Illi ἀρέσκει μοι περιγενομένῳ θριαμβέειν et rursus ἀρέσκει μοι νικῶντα θριαμβέειν, sqq. usque ad ἐπεκρέσθαι om., 2 .G. et rursus. G. Nostri N GR. D 1 πράξαντι — αὐτῷ τὸδε post αὐτῷ τὸδε om. V quocum consentire dicitur C πράξαντι τὸδ' om. M ΙΤΡΑΣΑΝΤΑ (?) ΤΟΔ R τὸδε τι ἐπεξεργάσασθαι O? ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΑΘΑΙ R ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΑΘΑΙ M αὐτῷ τοῦτο δὲ πράξαντα O 2 ΕΤΙΕΞΕΡΓΑΣΑΘΑΙ R ΕΤΙΕΞΕΡΓΑΣΑΘΑΙ M ΕΤΙΕΞΕΡΓΑΣΑΘΑΙ ΑΙΝ ΠΡΩΟΤΟ CΑ (haec omnia in litura sed m. pr.) V

ΗΡΩΔΟΤΟ R Herod. hist. I 19 A] Κλειοὶ (O) α ΕΔΟΞΗ VR ΕΔΟΞΗ-ΠΕΡΕΣΑΙ (med. om.) M πέμψαντι] α, v. l. ap. Herod. πέμψαι VO ΙΤΕΜΤΑΙ R πέμψαντα potior lectio ap. Herodotum εἰς Δελφοὺς h. l. om. Herodotus, apud quem et paulo post sequitur τοῖσι δὲ ἡ Πυθίῃ ἀπικομένοισι ἐς Δελφοὺς οὐκ ἔφη χρῆσθαι et paulo ante praecedit πέμψει ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους 3 ΕΙΤΕ-ΠΕΡΕΣΑΙ R ἐπεκρέσθαι (O) α Herodotus placet] licet utrobique O 5 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΣ M Aristoph. vesp. 123 cf. § 198 aristophanes. GR. frequenter DN σφηλίζιν VR Θ ΝΥΚΤΩΛΕΚΑΙΝΕΝ M ΥΤΟΝ V ΑΙΤΟΝ MO εἰς om. O ΑΚΑΗΠΙΟΥ V

ΑΚΗΠΙΟΥ R ΑΚΑΝΙΓΟΥ M ΑΚΑΕΙΓΟΥ O 7 ΚΑΥ O ΟΥΚΥΑΙΛΟΥ M Thuc. hist. I 24 ταῦτα δὲ ἵκείται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραῖον ἰδόντο cf. III 75 καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἵκείται. cf. § 198. 227 ΙΤΡΥΤΗ R ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΙ R ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΙ ex ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΥ corr. M ΤΟΝ ΡΑΙΟΝ VR τὸ Ἡραῖον pars codd. Thuc. ΚΑ V 8 ΧΕΝΟΦΩΝΟ VR.M Xenoph. oecon. 18, 1 cf. § 198 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ V ΕΙ VR.M ἢν μὴ γε φανῆς (O) libri Xenophonte φανείης, ἔφη,] scripsi ΦΑΝΕΙΣΣΕΦΗ VR ΦΑΝΕΙΣΣΕΦΗ (sic teste Heinio) M εἰς] ο R τοῦτο ταῦτα] Xenophon ΤΑΥΤΟΤΑ VR.M ΤΟΥΤΟ (?) ΤΑ O 9 ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΣ (sic Hein.) M ΗΡΩΔΟΤΟ VR Herod. hist. I 14 τὸν βασιλῆϊον θρόνον, ἐς τὸν προκαθίζων ἐδίκαζε cf. § 198

ΕΡΟΝΟΝ VR.M 10 ΠΡΟΚΑΕΙΖΩΝ M ΠΡΟΚΑΕΙΖΟΝ V ΠΡΟΚΑΕΙΖΩΝ R ΕΑΙΣΑΞΕΝ Rr 11 εἴ N praeposita praepositio EN r vero ablativo] r uero R 12 pro ablativo] d pro latino D adiungentes (V) mitantur V Ter. eun. V 4, 26 15 Ter. adelph. II 4, 5 ah vereor coram in os etc. cf. § 193 16 ueroor V *os (h) R

p. 1174 P.

p. 191. 92 K.

pro 'in ore'. Cicero invectiviarum I: si minus in praesens tempus . . . at in posteritatem inpendeat.

Thucydides I: καὶ τότε αἰσθάνονται αὐτοὺς μέλλοντας καὶ ταύτῃ κωλύσειν. Ἰσοκράτης παραινέσεις: οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων διάνοιαν αἰσθήσει καὶ σαυτὸν οὐ καταφανῇ ποιήσει. Lucanus in IIII:

non sentiet ictus.

Virgilius in IIII Aeneidos:

sensit enim simulata mente locutam.

10 Demosthenes Philippicarum III: ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα 186 ἀποβλέψω καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὕς ἀκούω. Virgilius in bucolico:

Audiat haec tantum vel qui venit ecce Palaemon.

idem in XII:

15 Audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit. nec licet aliter Latinis nisi accusativo supra dicta verba coniungere: 'sen- 187 tio illum, audio illum', quomodo et 'curo, patior, impetro, impedio', quae Graeci etiam genetivis solent sociare vel dativo.

Isocrates panegyrico: οὐκ ἀμνημονῶν οὔτε ἐκείνων.

20 Demosthenes in Philippicis: οὔτε ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὔτε τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν. | Virgilius in IIII Aeneidos:

nec meminisse pigebit Elissae.

I ore] r orē V oste R Cic. in Catil. or. I 9, 22 II N sin v. l. ap. Cic. post tempus: recenti memoria scelerum tuorum (tuorum scelerum cod. Tegerns.) om. Priscianus 2 ad V aut N poteritatem N impendeat VR(MO) inpediat N 3 Thucydides Gr. lucanus D.G. luc. N Thuc. hist. I 107 τότε] (O) α Thucydides TOΓE VRM AICΘANYCYNTO O AICEANYOIONTO M ἡσθάνοντο Thucydides, Spengelius l. I. p. 646 ΑΥΤΟΙΣ M καὶ ταύτῃ — ἐκείνων] scripsi cf. § 158 καὶ τὰνθικὸν RM καὶ ταύτῃ ἔχων C τὴν ἐκείνων τε, om. praeced., (O) καὶ ἰσοκράτης παραινέτικῳ [at cf. § 158. 278]. οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε [τε quamquam § 158 servatum omisi, ut corruptelae origo aliquatenus palestret] α καὶ ταύτῃ — ποιήσεις] καὶ ἡτοιμασε V 4 Isocr. adv. Demonicum or. § 34 p. 9 St. 153 B-S. cf. § 158 5 A. ICHNEI M αἰσθήσει (O) σεαυτὸν (O) 6 Luc. Phars. III 277 8 Verg. Aen. III 105 III V Ω simulata] Rom. m. rec. simula m. pr. simulta Pal. simulatam aelocutam V mente ex mentē corr. N 10 demosthenes D Demosth. or. Olynth. III § 1 p. 28 R. 511 B-S. cf. § 159 Philippicarum] r philippicorum VRMOND III RO Gr. D. G. N τε om. O τὰ] om. O ΓΑ VRM ΙΤΡΑΓΜΑΤΑ r ΙΤΡΑΓΜΑΤΑ R 11 ΑΙΤΟΒΑΑΕΦΩ R εἰς] οἷς V τοῖς αὐτοῦ τοῖς M Verg. ecl. 3, 50 (def. Med.) 13 Audiat] d audia D hoc N palaemon VDN palaemo Ver. 14 Verg. Aen. XII 200 15 hec D hoc N foedera] r federa R 16 accusatiuos D 17 et curo et patior N 18 gūto N sociare D 19 socrates M Isocr. paneg. § 144 p. 70 St. p. 176 B-S. panegyrico D pane geilico .G. Vir. N ΑΜΕΝΜΟΝΟΝ D οὐδ' Isocrates ΕΚΕΙΝΩ V ΕΚΕΙΝΩ MD 20 Demosth. Philipp. or. II § 12 p. 99 R. 524 B-S. philippicis R Gr. D οὐδ' libri Dem. ἀμνημονεῖ] (O) α Demosthenes ΑΜΝΗΜΕΙ VR ΑΜΝΗΜΕΥ M ΑΟΦΟΙC V ΑΑΦΟΥC M 21 οὐδὲ libri Dem. ΓΑC R ΥΙΤΟCΚΕCΕΙC R ΥΙΤΟCΚΕCΑΙC V ΕΙΡΗΝC M Verg. Aen. III 335 cf. § 160 23 elissae V(O) elisse D

idem in bucolico:

numeros memini, si verba tenerem.

Isocrates in Archidamo: ἐνθυμηθέντες, ὅτι κάλλιόν ἐστιν ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντίκαταλλάξασθαι.

Demosthenes ἐν τῇ περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου ἐπιτολῇ: οὐτ' ἐν ἡλληξάμην ἀντὶ ταύτης οὐδέν. Sallustius in Iugurthino: pro metu repente gaudium mutatur, id est 'metus gaudio mutatus est'. Horatius in I carminum:

saepe Lucretilem

Mutat Lycaeο

pro 'Lycaeu mutatur Lucretile'.

10

Demosthenes ἐν τῷ κατὰ Λισχίνου περὶ τῆς παραπρεσβείας: οὐτε τῶν τὰ τρόπαια καὶ τὰς ναυμαχίας λεγόντων ἀνέξασθε. idem pro Ctesiphonte: εἰ μὲν ἴστε με τοιοῦτον ὄντα, οἶον οὗτος ἦτιᾶτο, οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν, μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε. Lucanus in I:

patimurque volentes

Exilium.

nec aliter | dicunt Latini. (Homerus:

Εἴριά τε ξάλνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι.)

20

Xenophon apomnemoneumatōn I: ἀλλὰ καὶ τοὺς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα μωραίνοντας ἐπεδείκνυνεν. Virgilius in bucolico:

1 Verg. ecl. 9, 45 cf. § 160 3 Isocr. Archidami § 109 p. 138 St. 201 B-S. archidemo N gr. Sallustius. D. G. Sal N ENEYMHONTES R ENEYMHONTES V ENEYMHONTES M 4 θνητοῦ] ENHTOI M AGANATON V AGANATON RM ANTİKΑΤΑΛΛΑΞΑΙ M 5 demosthenes V Demosth. de reditu suo ep. p. 1468 R. 956 B-S. ἐν] v e V EITICTOAI VR οὐδ' (O) Demosthenes 6 ἡλληξάμην] scripsi ENXAAZAMHN R ENXAAZAMHN V ENXMAZAMHN M ἀντηλλαξάμην (CO) Demosthenes personatus Sall. Iug. 53, 8 pro metu repente gaudium exortum, quibuscum verba c. 38, 10 mortis metu mutabantur (vv. ll. codd. cf. in edd. Sall.) confusa videntur Krehlio, adsentiente Kritzio ad Iug. c. 53, 8 ingurtino MOD 7 metus gaudio] n metus p gaudio N 8 Hor. carm. I 17, 1 sq. I sup. lin. add. r II N 9 sepe MN 10 motat M lyceo VRO liceo MDN; eadem et similia codd. Hor. 11 lyceum MOD licaeu R liceum Nr motat M 12 Demosthenes gr Idem pro ctesiphonte. gr. lucanus D Demosthenes. G. Idem pro thesiphonte. G. Lucanus N Demosth. de falsa leg. or. § 16 p. 345 R. 611 B-S. ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ V ITΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ R 13 τῶν] ΓΩΝ V λεγόντων post τρόπαια collocant codd. nonnulli Dem. 14 ἀνέξασθε] VRO ANEXECEOE M ἀνέχεσθαι α Demosthenes idem] Id est O Demosth. de cor. or. § 10 p. 228 R. 575 B-S. cf. § 159 pro thesiphonte M protesi phonte V EIMEMEN R EICTE M EICTE ΜΟΓΟΙΟΥΤΟΝ VR ONTA AION R ONTA. AION M ONTAION V 15 HATIAFO V ΛΑΛΟΕΙ M BEBΩKA M ἦ] n V 16 ΜΗΤΕ VR φωνήν] v ΦΩΝΗΝ V ΑΝΑΧΕΧΕΘΕ VR ΑΝΑΧΕΧΕΘΕ M Luc. Phars. I 278 sq. cf. § 159 17 patimurque D volentes add. r 19 Hom. Od. XXII 423 Homerus gr. XENOPHON. gr. Virg. D Homerus. G. ViF. N 20 ΞΕΙΝΕΙΝ VRM ΚΑ V ΚΑΥ M ΔΟΥΛΟΣ ΥΝΝ V δουλοσύνης v. l. ap. Hom. et sic legit auctor schol. V(ulg.) τῆς δὲ λοιπῆς δουλείας ὑδροφορίας τε καὶ τοῦ μύλωθρεῖν II 714 Dindf. ANEXECEAI M 21 Xenoph. memorab. I 1, 11 cf. § 157 ΑΛΛ V ΤΟΙΣ V ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ R 22 ΕΠΕΔΕΙΚΝΥΕΝ V ΑΠΕΔΕΙΚΝΥΕΝ O? Verg. ecl. 10, 28

p. 1175 P.

p. 193. 94 K.

Amor non talia curat.

nec aliter dicimus.

Romani 'impedio illum'. Xenophon in eodem: ταύτην γὰρ τὴν 180
ἔξιν ὑγεινὴν τε ἱκανῶς εἶναι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν
οὐκ ἐμποδίζειν ἔφη. Lucanus in IIII:

quo tempore primas

Impedit ad noctem iam lux extrema tenebras.

sic omnes auctores.

'Potior illius' et 'illum' et 'illo'. Αἰσχίνης Τηλαύγει: τῆς σῆς
10 διανοίας σπουδαίας γενομένης ἀγαθόν τι ἀπολαυσώμεθα.
idem: καὶ Σόλωνος, ἔφην ἐγώ, τοῦ τοὺς νόμους θέντος ὁμοίως
κατατεθνεῶτος ἔτι καὶ νῦν μεγάλα ἀγαθὰ ἀπολαύομεν. Te-
rentius in adelphis:

ille alter sine labore patria potitur commoda.

15 Cicero invectiviarum II: rerum potiri volunt. Virgilius
in I:

optata potiuntur Troës harena.

'Impetro illam rem' dicimus, sicut et Attici. Eupolis ἐν δῆμοις: XXIIII 190

Λέγει τοῦ 'πιθυμεῖς, [καὶ οὐδὲν ἀτυχῆσεις ἐμοῦ.

20 idem Προσπαλτίοις:

πάντα γὰρ τυχὼν ἄπει.

'Prospicio' et 'provideo illi' et 'illum'. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ

1 non] nec Rom. talia facta curat M 3 illum. In eodem. G. Lucanus N Xen. memorab. l. 2, 4 cf. § 157 eodem. Gr. Lucanus D post ταύτην sqq. usque ad καὶ τὴν om. M 4 ὑγίην VR ΚΑΝΩC VR ΕΠΙΜΑΕΙΑΝ VR 5 ΕΜΙΤΟΔΙΣΕΙΝ VR Luc. Phars. IIII 446 sq. cf. § 157 quarto Spengelius .ant. V VIII vel octavo rell. 7 impedit D impedit (u) V impendit R 9 illius ex illi. corr. D illo Gr. Idem Gr. Terentius D illo. G. Terentius N Aeschinis Socratici Telaugis dial. fr. una cum proxime sequenti ab I. F. Fischero omissum adnotante Welckero opp. min. I 423 adn. 19 * cf. C. F. Hermann disp. de Aeschinis Socr. rell. Gott. 1850 p. 25 coll. p. 24 sqq. Τηλαύγει (O) Krehl. ΤΗΛΑΥΓΗ M ΤΗΛΑΥΓΗ VR 'τῷ λαυτῷ (quae verba statim delet, et suprascr. ΤΗΛΑΥΓΕ τηλαυγεί)' C σῆς] CNO M 10 σπουδαίας] Spengelius l. l. p. 652 CNY-ΔΙΑC R CITYΔΙΑC VM ENΔΙΑC CO ἔτι μιᾶς spscr. in C ΛΕΩΝ M ΜΠΟΛΑΥCΩ-ΜΕΕA M ΔΟΤΟΛΑΥCΩΜΕΘΑ V 11 Id est O Aeschinis Socr. Telaug. fr. cf. adn. ad lin. 9 ΕΦΗΝ V τοῦ τοὺς] sic etiam C. F. Hermannus l. l. p. 25 τοῦτοῖς (O) [τοῦ] τοῦτοῦς τοὺς νόμους [ἡμῶν] θέντος Spengelius l. l. p. 652 ΕΕΝΤΟC M 12 ΚΑΤΑΤΕΡΝΕΩΤΟC M ΚΑΤΑΤΕΡΝΕΩΤΟC O καὶ Ἀθηναίους C καὶ τεθνεῶτος C. F. Hermannus l. l. ΜΕΓΑΛΑΓΑΕΑ R ΜΕΓΑΜΑΓΑΕΑ V ΑΓΑΕΑ M ΑΙΤΟΛΑΥΟΜΕΝ R 13 Terrentius M Ter. ad. V 4, 17 cf. § 163 14 labo V patria] rd paria VRMD 15 Cic. in Catil. or. II 9, 19 Verg. Aen. I 172 cf. § 163 in aen. I O 17 potiuntur] r potiuntur M patiantur R trohes N arena (O) Dr 18 Attici] d actici D Eupol. demorum fr. XXV fr. com. Gr. II 472 cf. p. 523, p. 178 sq. ed. min. Mein. Eupolis G. Idē G. Prospicio N EN ΔΟΜΟΙC ΕΕCΕ ΤΟΥΠΙΕΙΜΕΙC D 19 λέγ' ὅτον ex Lex. Seguer. in Bekkeri anecd. Gr. I 462 Krehl. λέγε ὅτον Spengelius l. l. p. 622 ΠΙΕΙΜΕΙC M καὶ οὐδὲν] cf. Spengelium l. l. ΚΑΙΟΥΑΕΝ D καὶ οὐδὲν Meinekius οὐ γὰρ lex. Seg. ἀτυχῆσεις e lex. Seg. Krehl. Meinekius ΑΤΙΧΗCΙC D ΑΤΥΧΗCΙC VRΟ ΑΤΥΧΗC M 20 Eupol. Prospall. fr. III fr. com. Gr. II 523, p. 201 ed. min. Mein. ΠΡΟCΠΑΛΤΙΟΙC R ΠΡΟΠΙΛΑΙΤΙΟΙC D 21 ΤΙΧΩΝ D ἄπει] Putschius ΑΠΙ VRΟ ΑΠΙ M ΠΙ D 22 illum et illi (O) Gr. DN Aeschi- nis in Ctes. or. § 151 p. 539 R. 461 B-S. καὶ γράφειν ἔφη (γράφειν ἔφη et γρά- φει sv. ll.) ψήγισμα ὁ τοῖς κοίμαις οὐδέποτε (οὐδέκαποτε codd. αἰῶναι) ἀντι-

Κτησιφῶντος: ὁ μηδεπώποτε μήτε τοὺς πολεμίους ἀντιβλέψας.
Virgilius:

Prospexit longe venientem.

idem in I:

et alto

5

Prospiciens.

Terentius in hecyræ:

tibi prospexi.

‘Memini illius rei’ et ‘illam rem’. Demosthenes || ἐν τῷ κατὰ Αἰσχίνου: ἵνα τὴν ὅτε ἀδωροδόκητος ὑπῆρχεν προαίρεσιν αὐ- τοῦ τῆς πολιτείας ἀναμνησθέντες, ὥς προβεβλημένη καὶ ἄπι- στος ἦν πρὸς τὸν Φίλιππον. Homerus Iliados I:

Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ νέον, οὔτι πάρος γε.

Virgilius in IIII:

nec meminisse pigebit Elissæ.

15

idem in bucolico:

numeros memini, si verba tenerem.

191 ‘Attinet ad illam rem’, ἀνήκει πρὸς τόδε. Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μι- κίνου φόνου: καὶ πρὸς ἐτέρας αἰτίας ἀνήκειν δοκοῦντα παρα- λελεῖψεται. Terentius in eunucho:

20

Scin tu turbam hanc propter te esse factam? et adeo
ad te attinere hanc

Ompem rem?

βλέψας; cf. Spengelium l. I. p. 637 sq. 1 ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ VR ὁ — ἀντιβλέψας] sic etiam C ΜΗΔΕΠΩΠΟΤΕ M ΜΗΔΕ Ο ΜΕΤΕ M teste Sp. ΤΟΙΣ Μ ΠΟΛΕΜ- ΦΥΣ (vel ΙΤΟΛΕΜΦΥΣ teste Sp.) M ΑΝΤΙΒΛΕΨΑΣ R 2 Verg. Aen. VII 288 sq. longe... prospexit, XI 909 prospexit longe, XII 595 venientem prospexit, III 306 conspexit venientem post Virgilii nomen in add. VRM in VI (N) 4 Verg. Aen. I 126 sq. 7 Ter. in hecyræ] immo heautontim. V 2, 8, unde haec verba affe- runtur § 207 cf. § 274 et lib. XIII § 45; fort. excedit versus hecyræ III 1, 34 vel 46 in hecyræ D in echira NOR in ethira RM methira V 9 ilius V demos- thenes. Gñ. ***** homera^h iliados .I. Gñ. Vergilius D Demosthenes. G. homerus. illiad^a. VI^r N Demosth. de falsa legat. or. § 27 p. 349 R. 612 B-S. cf. § 160 10 ΑΙΧΙΝΟΥ VR ΝΑ V ΥΠΕΙΡΧΕΝ M 11 ΙΤΟΛΕΜΦΙΑΣ R ΑΝΑΜΝΗΣΚΕΝΤΕΣ M ω M ΠΡΟΕΡΑΗΜΕΝΗ V ΑΙΠΙΣΤΟΣ VRM 12 ΙΤΡΟΣ VR ΦΙΑΙΠΠΟ M ΦΙΑΙΠΠΟ VR Hom. II. VIII 527 13 νέον οὔτι πάρος γε] sic etiam C πάλαι οὔτι νέον γε Homerus et sic (M) § 241 ΝΑΡΟΣ ΜΟ ΤΕ Ο 14 Verg. Aen. III 335 cf. § 160 15 elisse D elisse MN elissæ (O) 16 Verg. ecl. 9, 45 bucolicon D bulico R 17 meminissi Rr 18 attinet D Nos attinet (O) Gñ. DN ΑΝΝΚΕΙ V ΙΤΡΟΣ R Lys. adv. Micin. or. XC fr. 4 p. 197 B-S. fr. 170 p. 283 Müll. cf. Hoelscherum de vita et scr. Lys. or. 92 p. 184 ΜΙΚΥΝΟΥ M 19 φόνον: καὶ] scripsi φόνον VR et sic teste Heinio M φόνον οὐκ Spenge- lius l. I. p. 631 videtur legisse in M φόνον οὐ (O) Putsch. φόνον: τὰ II. Sauppium l. I. φόνον: οὐ (‘quod incertum est propter praecedentem syllabam’) Emperius opusc. phil. et hist. p. 99 ἐτέρας αἰτίας] M cf. Spengelium l. I., idque coniectura videtur assecutus esse Emperius l. I. ΘΕΡΑΣ ΑΙΤΙΑΣ VR ΕΤΕΡΑΣ ΑΠΙΑΣ O et sic ἐτέρας απίας π ἐταίρας απίας α παραλελείψεται] ex ΠΑΡΑΛΕΛΕΪΤΕΤΑΙ corr. V ΙΤΑΡΑΛΕΪΤΕΤΑΙ R ΠΑΛΕΪΤΕΤΑΙ M παραλείψεται Hoelscherus l. I. 20 Terentius M Ter. eun. III 6, 6 sq. eunucho D 21 scis MO scis tu turbam r scint uturbam R scint ut urbem V proterte R te propter (VMN) ideo N 22 te attinere] d te+at tinere (ne) D attinere] sic Bas. pertinere Bemb. 23 rem. G. Euripides. Pro hoc N

p. 1176 P.

p. 191. 95 K.

"Αξιολογῶναι μισεῖσθαι τῇ πόλει Hyperides ἐν τῷ κατὰ Πασικλέους. pro hoc Latini dicunt 'dignus est odio esse urbi' et 'dignus est | qui odio sit urbi'. Virgilius:

dignus patriis qui laetior esset

Imperiis et cui pater haud Mezentius esset.

'Απήγγειλα πρὸς τὴν βουλὴν' καὶ 'τῇ βουλῇ' dicunt illi. Cicero Verrinarum II: nuntio tibi, inquit, hodiernis comitiis te esse absolutum.

Illi 'ἀπέχουμαι τούτου' καὶ 'τοῦτο'. nos quoque 'abstineo illius' et 192
10 'illum' et 'illo'. Platon πολιτειῶν primo: οὐκ ἀπασχόμεν τὸ μὴ οὐ διὰ τούτων ἐλθεῖν. idem in II: καὶ θέλοι ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων. Terentius in adelphis:

non manum abstines, mastigia?

Horatius carminum III:

15 Mox, ubi lusit satis, abstineto,

Dixit, irarum calidaeque rixae.

Virgilius in VII:

Abstinet tactu pater aversusque refugit

Foeda ministeria.

20 Demosthenes: καὶ περιῆν Θηβαίοις τεθνάναι τῷ δέει τὸν Φί-

I ΑΣΙΟΥ ΜΙΣΕΙΘΑΙ ΤΕ ΤΙΟΑΙ D μισεῖσθαι] r ΜΙΣΕΙΘΑΙ R ΤΗΙ ΤΟΑΙ VR
HYPERIDES O Hyperidis or. XI. fr. 2 p. 297 B-S. XLIII 172, 420 Müll. 'ex-
cidit Hyperidis locus et signa lacunae apponenda sunt' Spengelius l. l. p. 637; cui
obtemperarunt et Sauppü, ut assolet, vestigia premens Müllerus; at verba
praecedentia ex ipsa hac Hyperidis oratione videntur excerpta esse τῷ] TCOI D
ITACIKAEΟΥC V ITACIKAEΟΥC R ITACIKAEΟΥC D ITACIKAEΟΥC M 2 dignus est qui] dig-
nus qui VMO 3 odio sit] d odisit D Verg. Aen. VII 653 sq. cf. § 262
4 dignus] indignus VRMN in XI dignus r in VII. Dignus (O) qui laetior] d qui-
aetior D letior N 5 cui] r cu VR haut V medientius Pal. cf. O. Rib-
beckius mus. phil. XII 419 sqq., qui docet ipsam hanc formam pro Medentius in verbo-
rum ordinem a me recipiendam fuisse lib. I § 31 vol. I 24, 6 et § 49 p. 36, 21 G.
N 6 ΑΙΤΗΓΕΙΑΙΠΡΟΣ VR ΑΙΤΗΓΕΙΑΙΠΡΟΣ v ANNEΓΕΙΑΑ ΠΡΟΣ O ΑΙΤΝΕΚΡΕΙΑΑΙ
ΤΡΟΠΗΝΟ ΒΟΥΑΗΝ ΚΑΙ ΤΗΙ ΒΟΥΑΑΝΙ D τῇ] ΤΕΙ O Cic. in Verr. or. I 7, 19 renun-
tio, inquit, tibi, te hodiernis comitiis esse absolutum 7 nuncio (MO) tibi om.
D inquit] rd inquit VRD G. N 9 ΑΙΤΕΧΟΜΑΙ R ΑΠΕΧΟΜΑΙΤΟΥΧΑΙΤΟΥΤΟ
D 10 Plato (MO) Plat. reip. I 24 p. 354 B St. Platon. G. Idem in XII. G.
Teř. N ΠΟΙΑΙΤΕΩΝ D ΑΙΤΕΧΟΜΗΝ V ΑΙΤΕΧΟΛΑΗΗ D ἂν ἐσχόμεν C ΤΟΥ V et sic
pauci codd. Plat. 11 MN VMO ἄλλ D οὐ om. C οὐκ ἐπὶ τούτῳ Plato ΑΙΑ
ΤΟΙΓΩΝ ΕΑΝΙΝ D τούτων C ΕΛΕΓΙΝ M Plat. reip. II 3 p. 360 B St. καὶ τολμήσειεν
ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἀπτεσθαι, paulo post ibid. D εἴ τις τοιαύτης ἐξου-
σίας ἐπιλαβόμενος μηδὲν ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι μηδὲ ἄψαιτο τῶν ἀλλοτρίων
in II] scripsi in xii D legum xii (O) in xii rell. θέλοι] sic etiam C ΕΛΟΙ MD ΑΙΤΕ-
ΧΕΘΑΙ VR ΑΠΕΧΕΘΑΙ MD 12 ΑΛΛΟΤΡΙΟΝ VM ΑΛΛΟΤΡΙΟΝ D Terentius] d Terenus
D Terentius M Terent. adelph. V 2, 6 13 abstinens N mastigia (V) 14
Oratius N Hor. carm. III 27, 69 sq. Horatius in libro carminum III (O)
tercio D i III N 15 abstineto (n) R 16 irarum] irarum infirmitatis q N calli-
daeque et calidaeque vñ. ll. ap. Hor. calidaeque rixae] (O) π callidaeque rixae I
calide querunt V calidae quaerunt R calide quaerunt M calide queř N callide quae-
runt r calli dequerunt D, quae omnia orta sunt ex scriptura calidaeque ř. 17 Verg.
Aen. VII 618 sq. 18 abstinet actum pater O aduersusque M 19 feda D
20 Demosthenis locum nec x indicavit nec equidem indagare potui; et revera haec
verba vel ad Lycurgi adversus Lysiclem vel ad Hyperidis ado. Aristogitonem orationem

λιππον. huic simile est illud Virgilianum:

fremet arma iuventus,

et in bucolico:

Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

193 Attici dicunt 'ἀποστερούμενος τοῦτο' καὶ 'τούτου'. huic simile est, s
'pascitur illam rem' et 'illa re'. Virgilius in II Aeneidos:

et miseros morsu depascitur artus.

idem in III georgi|con:

Pascuntur vero s̄ivas et summa Lycaci.

idem in eodem:

Frondibus hirsutis et carice pastus acuta.

idem in bucolico:

Hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes

Hyblaeis apibus florem || depasta salicti.

194 Horatius in III carminum:

Me nunc Thressa Chloë regit

Dulces docta modos et citharae sciens.

Homerus:

πολέμων εὖ εἰδώς.

Euripides:

Οὐχ ἐσπέρας φάσ', ἀλλὰ καὶ μεσημβρίας

Τούτους ἀφεςτήκασιν ἡμέραν τρίτην.

huic simile est illud Virgilianum in VIII:

pertinent, cum rerum post pugnam Chaeroneensem descriptionem praebeant; excidit igitur et Demosthenis locus vel de falsa leg. § 81 p. 366 R. p. 618 B-S. de Phocensibus: ὥστε μὴ . . . , ἀλλὰ (ἀλλ' οὐ Σ al.) δουλεύειν καὶ τεθνάναι τῷ φόβῳ Θηβαίους (al. τοὺς Θηβαίους vel καὶ τοὺς Θηβαίους) καὶ τοὺς Φιλίππου ξένους vel or. Phil. I § 45 p. 53 R. p. 519 B-S. οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνάσι τῷ δέει τοὺς τοιοῦτους ἀποστόλους, et post eum nomen sive Hyperidia sive Lycurgi. quae omniu docuit me Arnoldus Schaeferus. possit etiam aliquis suspicari ad ipsum illum or. de falsa leg. locum misere certe deformatum haec pertinere, quam Taylori (orr. IX 387 Rsk.) sententiam fuisse video G. N. ΠΕΡΙΝ. P. Θηβαίους] x, qui haec ipsa in V legisse sibi visus est ΕΗΒΑΙΟC VR EN ΒΑΙΟΙC (MO) ΡΟΙΟΙC D ἐν βαι βαίος C τεθνάναι TEENANAI M EINN D ΤΟΙ ΑΕΔΕΙ ΤΟΝ ΦΙΑΠΠΟΝ D 1 Verg. Aen. XI 453 2 iuventus] d iuventus D 3 Verg. ecl. 2, 1 4 coridon DN alexim R cum Pal. cf. § 128 5 ΑΙΤΟCΤΕΡΟΥΜΕΝΟC VRD ΑΠΟCΤΕΡΟΥΜΕΝΟC r ἀποστερούμενος τοῦτο καὶ τούτου] sic etiam C .G. N τοῦτο καὶ om. R 6 illam] r ilam R Virgilius — georgicon in mg. add. d Verg. Aen. II 215 III N 7 artus] r artis VR 8 Verg. georg. III 314 9 vero om. O et summa Lycaci om. O suma D lycei D licei N 10 Verg. georg. III 321 11 hirsutis N hirsutus M 12 Verg. ecl. 1, 54 sq. q N 13 limite] rd limitae M lite RD litae V sepes ODN 14 hybleis VRMDN 15 Hor. carm. III 9, 9 sq. II N 16 thressa M et sic vel thracessa vel tressa v. l. codd. Hor. chressa D cloq R riget v. l. ap. Hor. 17 dulcis pars codd. Hor. citharae sciens] Benteius ad Hor. carm. III 9, 10 cum ipso Horatio citharaes | sciens V cytharaes sciens Rr citharas sciens M chytaras sciens D cithara sciens N Hom. II. III 310 .G. N 10 ΙΤΟΛΕΜΟΝ V ΠΟΔΕΜΟΝ D ΠΟΛΕΜΟΝ M ΕΙ M ΕΙΔΟC D 20 Euripides] dn Eripides N erupides VD Eur. fr. trag. inc. 994 Nck. cf. § 166 G. N 21 ECI-TEPAC VR EITEPAC D φάσ'] α § 166 φΑCIN libri, quos h. l. sequitur α κ] VR KI D ΜΕCΕΜΒΡΙΑC D 22 ΤΟΥC M ΑΦΕCΤΕΚΑCIN ΕΜΕΡΑΝ ΤΡΙΤΗΝ D 23 uirgilianum. Vir in VIII N Verg. Aen. VIII 433 sq.

p. 1177 P.

p. 196 K.

Parte alia Marti currumque rotasque volucres
Instabant.

idem etiam dativo adiunxit in I Aeneidos:

instans operi regnisque futuris.

5 Ἐκαθῆντο τρεῖς ὅλους μῆνας ἐν Μακεδονίᾳ. Virgilius in I Aeneidis:
una cum gente tot annos

Bella gero.

idem in VIII:

Omne aevum ferro teritur.

10 Nos dicimus 'despero illum'. Lucanus in V:

195

Desperare viam et vetitos convertere cursus
Sola salus.

Attici quoque, ut Demosthenes: ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι Φίλιππον,
οὔτ' εἰ τὰ πρῶτα βιασθεῖς ἄκων ἔπραξεν, οὔτ' ἂν εἰ νῦν ἀπε-
15 γίγνωσκε Θηβαίους τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναν-
τιοῦσθαι.

Illi ἀπέδρα με et ἀπέδρα μου. Platon in Protagora: ὁ γὰρ τοῖ
παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα. similiter Romani 'fugio illum' et 'ab illo'.
Lucanus in II:

20 Heu demens! non te fugiunt, me cuncta secuntur.

Virgilius in III:

Effugimus scopulos Ithacae, Laërtia regna.

Attici dicunt 'ἄπιστος τούτου' καὶ 'πρὸς τούτου'. similiter nos 'per- 196
fidus' et 'infidus' et 'fidus isti' et 'ad istum'. Lucanus in VII:

1 Marti] *codd. fere omnes* § 214 *cum Vergilio martis h. l. libri et Nr* § 214 *currum-*
quē Pal. uolucris *Pal.* 3 *Verg. Aen.* 1504 4 *instans*] *sic etiam Fr. m. alt. insta(r)*
m. pr. instns Med. vel operi vel opere Rom. Attici *post futuris add. (M)* 5 *verba*
ἐκαθῆντο et sq. ad Demosth. de cor. or. § 30 p. 235 R. p. 578 B-S. pertinere perspetit
Spengelius l. l. p. 639; καθῆντο (al. καθῆντο. cod. Augustan. l. teate Spengelio cum
Prisc. ἐκαθῆντο) ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας Demosthenes G. N *ἐκῆντο*
R *ἐκατεῆντο M* *ἀκαέντο D* *ἐνῆνα μακοαονονία D* *μακεαονία r* *μακεαονα R*
Verg. Aen. 1 47 *sq.* 8 *Verg. Aen.* VIII 609 9 *aeuom Pal. eum N*
teritur Pal. post teritur sup. lin. G. add. n 10 *Luc. Phars.* V 574 *sq.* 11
ueritos N deuertere vel committere codd. nonnulli Luc. dell. 13 *Demosthenes*] *n*
desthenes N Demosth. or. Philipp. alt. § 16 v. § 166 G. Platon in Protagora.
G. Similiter N *ἐστω D* *γὰρ οὐδ' ἂν ἡγοῦμαι (O) α ex Demosthene* *ἡγοῦ-*
μανεπιπποπ D 14 *BY D* *ιτρωτα V* *ιτρωτα MD* *βιατεῖς D* *ἀκον M*
εἰ νῦν] EYNIN D *αἰτεγιγνώσκε RM* *αἰτεγιγνώσκε V* *αἰτεγιγνώσκειαιστοῖς-*
ἐκεῖνα νεαυαῖς ACINEXWCENAIΠΠΟΥΑΙ D *εβαίους M* *τοῦς R* *ἐχθροῖς] ἐχθροῖς*
M' ENANTIOYCEAI M 15 *ΑΙΤΕΑΡΑ R* *ΑΙΤΕΡΑ D* *ΑΙΤΕΑΡΑ RD* 17 *Plato (VMO)*
Plat. Protag. 2, 4 p. 310 *C St. cf. § 166; οἶατο ut ta hic μεοκτιρος αἰτεορα*
D 18 *ITAIC VR* *ΑΙΤΕΑΡΑ R* 19 *Luc. Phars.* II 575 *cf. § 166* 20 *figiunt*
rd sequuntur VO 21 *Verg. Aen.* III 272 (*def. Rom.*) VI. r *aen.* III *O*
22 *scopulo M* *scopulos Ithacae laeertia r scopulos* thac aelae ertia (i) R* *scopulosi*
thac elaeertia V *ithace MNd* *ithaces n itachi D* *Laertia] Med. m. alt. lertia*
MDN Med. m. pr. 23 *dicunt] d dicuntur D* *G. N* *αἰτιτος R* *πρὸς]*
τροο D *τοῦτοῦ iterum D* *post τούτου lacunam statuit Spengelius l. l.*
p. 604 sq., Graecos auctorum locos librariorum negligentia omissos esse censens
24 *isti om. O* *Luc. Phars.* VII 685 *sq.* VII] *Krehlius* II 634 VIII r
VIII *rell.*

Quamque fuit laeto per tres infida triumphos,
Tam misero fortuna minor.

Virgilius in | VIII:

hic Dardanio Anchisae

Armiger ante fuit fidusque ad limina custos.

Illi 'ἀπειθεῖν τὴν ὁδὸν' καὶ 'τῇ ὁδῷ'. sic etiam Latini, ut Cicero pro Murena: hanc viam dico, ite viam. Virgilius in IIII Aeneidos:

longam incommitata videtur

Ire viam.

Illi 'ἀρέσκω αὐτόν' καὶ 'ἀρέσκομαι αὐτῷ'. nos 'placo illum' et 'placor ab illo' vel 'placor illi' et 'placeo illi'.

197 Attici 'ἄρχω τοῦδε' καὶ 'τόδε' ἐπὶ τοῦ 'κατάρχω'. Sophocles Λακωναῖς:

Θεοὶ γὰρ οὔ ποτ', εἴ τι χρεὶ βροτὸν λέγειν,
Ἀρξάσι Φρυγί τὴν κατ' Ἀργελοὺς ὕβριν,
Ξυναινέσονται ταῦτα μὴ μάχου βιᾶ.

nos quoque soli accusativo 'incipio' et 'coepio' verba coniungimus. Virgilius in bucolico:

Incipe Maenalius mecum, mea tibia, versus;

'impero' vero, quando τὸ 'ἄρχω', id est ἡγεμονεύω significat, dativo coniungitur, quando vero τὸ 'προστάσσω', dativo simul et accusativo. Virgilius in I georgicon:

Exercetque frequens tellurem atque imperat arvis.

198 Frequenter illi εἰς praepositionem pro ἐν ponunt. Aristophanes 25 σφηξίλν:

I laeto DNr treis (O) 3 Verg. Aen. VIII 647 sq. 4 anchise N 5 fidusque] (N) I cum Vergilio fid M fidus VRÖD 6 Illi Attici .G. Sic N ΑΙΤΕΛΘΕΙΝ R
ΑΡΕΛΘΙΝ D TEN D ὁδῷ VRD Cic. pro Mur. or. 12, 26 cf. § 167
7 pro] r om. VRM murena ex mure** corr. N munera M Muracua (O) ite
uia N Verg. Aen. IIII 467 sq. III N aeneidos ex aeneidus corr. D 9
logam M 11 ΑΡΕΚΟΑΥΤΟΕΚΑΥΑΡΕΚΩΑΑΥΤΟΥ D G. N 12 uel placor illi et placor
ab illo et placeo D 13 Attici GR. ΑΡΕΚΟΤΕΥΑΕΚΑΥΤΑΥΑΕΙΠΤΟΥΚΑΤΑΡΤΙΩ D Attici.
G. Sephodes. G. Nos N ΑΡΑΧΩ V ἐπὶ] O EITI VR EITI M sophodes D
Soph. Lacen. fr. 338 p. 167 Nauck. 15 Θεοὶ γὰρ] sic VR, quod coniectura
assecutus erat Madvigius philol. I 671 sq. Θεοὶς ἄρ' (MO) ΟΟΟΙ ΣΑΡ D ΟΥΙΤΟΤ R
ΕΠΙ ΧΡΕΠΟΤΟΕ D ΑΕΓΕΙΝ M ΑΕΓΕΝ VR 16 ΑΡΕΑΑΚΙ D ΤΗΗ D Ἀργεῶν
A. Nauckius trag. Gr. fr. I. I. ΥΡΗΕ D 17 'Sculiger enotavit ex antiquo, ut
opinor, codice ξυναινέσωμ, ex alio libro ξυναινέσω τὰ, et, nescio an e coniectura,
supra. ξυναινῶ'. x συναινέσονται ταῦτα Madvigius l. I. ΞΥΝΑΙΝΕCΟΤΑΤΑΥΤΑ VR
ΞΙΝΑΙΝΕCΟΤΑΤΑΥΤΑ M ΞΙΝΑΙΕCΟΤΑΤΑΥΤΑ D ξυναινῶ ταῦτα, (O) ξυναινέσαι μ' αὖ x
ME D 18 et coepio] r excoepio VR excipio (MO) DN Verg. ecl. 8, 21, 25 etc.
20 incipē aenalius V menalius Drn me nalius N tibia versus] n tibi auer-
sus VN 21 post quando sqq. — quando om. R add. r τὸ om. (O) ΑΡΧΟ N
ΑΡΧΩ D id est] d ide* (m) D ΗΓΕΜΝΕΥΩ V ΗΓΕΜΟΝΕΙΟ R ΗΓΕΜΕΝΕΥΟ D ΗΓΕ-
ΜΟΝΕΥΟ d ΗΥΕΜΟΝΕΥΩ N 22 τὸ om. (O) ΤΟΙΠΡΟC.ΤΑCΩ R ΠΟΤΡΟC.ΤΑCΩ r ΙΤΟ-
uel tas
ΠΡΟCΤΑCΩ M ΤΟ ΠΡΟCΤΑCΩ Dd ΠΟΥΠΡΟCΤΑCΩ N Verg. georg. I 99 23 I om.
D 25 eis in eys mut. N ἐν] n en RN aristophanes VR Aristoph. vesp.
v. 123 cf. § 184 aristophanes GR & herodotus D et tuchidides et xenophon in. mg.
d Aristophanes sphinsin. G. Et herodotus. Frequenter N 26 σφηξίλν] § 184

p. 1178 P.

p. 197. 98 K.

Νύκτωρ κατέκλινεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ

et Thucydides πρώτῃ: καθεζόμενοι εἰς τὸ Ἥραιον ἰκέται et Xenophon oeconomico: εἰ μὴ γε φανείης, ξφῆ, καὶ εἰς τοῦτο ταῦτ' ἔμοι ἐπιστάμενος et Herodotus: θρόνον, εἰς τὸν προ-
παθίζων ἐδίκαζεν. frequenter et Romani 'in' praepositionem accusa-
tivo pro ablativo iungentes hoc imitantur. Terentius in eunucho:

in quem exempla fient?

pro 'in quo'. idem in adelphis:

a vereor. in os te laudare amplius,

10 pro 'in ore'.

Attici 'εἰσῆλθ' με τόδε τι' καὶ 'εἰσῆλθ' μοι'. Isocrates ἐν τῷ 199
περὶ τῆς εἰρήνης: περὶ ἧς μηδεὶς πώποτε λογισμὸς αὐτοῖς |
εἰσῆλθεν. Platon πολιτείας primo: εἰσέρχεται αὐτῷ δέος καὶ
φροντίς. Lucanus in X:

15 Intravit Cleopatra domum.

Virgilius in X:

Aeneae subiit mucronem ipsumque morando

Sustinuit.

idem in VIII:

20 Iamque propinquabant portis muroque subibant.

idem in VI:

Iam subeunt Triviae lucos atque aurea tecta.

Ἰλὶ ἐκκέκονται τὸν ὀφθαλμόν. Virgilius huic simile in I:

sphinxin VRMO sphinsin r 1 KATEKAEINEN VR KATEKAEINEN M ATON R
ACKAHITIOY V ACKAHITIOI R 2 & hucydides VR Thuc. hist. I 24 cf. § 184
ITPOTHI VR KAEZEOMENOI R KAEZEEMENOI M CIC V TONPAION VR
KETAI VRM 3 Xenoph. oecon. 18. I cf. § 184 φανείης] scripsi φανεί VR φανεί
M φανῆς (O) EIC TAYTO TA AYTA VR et puncto om. M εἰς τοῦτο ταῦτ' O? 4
EITACTAMENOC R Herod. hist. I 14 cf. § 184 τὸν om. (MO) TOH D EPONON VR
EPONON D PROKAEIZON M ITPOKAEIZON VR ITPOKAEIZON D 5 EAIKAXEN D ei
om. O 6 pro add. r om. VR imitatur V Terrentius M Terenter D Ter.
eun. V 4, 26 8 Idem sup. lin. add. d Ter. ad. II 4, 5 v. § 185 9 a ve-
reor] scripsi auereor VRM a. uereor N [for OD et sic § 185 ah uereor Bemb. Bas.
11 Attici. G. platon. G. Luc. N EICHAEEN VR EICHAEEN M EICHDEN D τόδε τι]
sic CO ΤΟΔΕ ΓΙ VRM ΠΑΙCΙ D EICHAEEN M EICAEAEEN D Isocr. de pace or. § 110
p. 181 St. p. 217 B-S. τῷ] TA D 12 ΕΙΡΗΝΗ D ΙΤΕΡΙ R ἧς] NC RV H
D ΜΝΑΕΙC VR ΜΗΜΗΕΙC D ΠΩΠΟΤΕ M ΠΟΙΠΟΤΕ D ΠΩΠΟΤΕ R ΙΤΩΠΟΤΕ V
ΛΟCICAMOC D λογισμὸς αὐτοῖς] sic vg. ex libris mss. ap. Isocr. ante Bekkerum
αὐτοῖς λογισμὸς Isocratis codd. Bekkeriani αὐτοῖς εἰσῆλθεν] (O) α ΑΥΤΩΙΑΕΥC
HAGEN (HAEEN M) VRM cf. locum Platonis sq. ΑΥΤΟΥΔΕΑCΗΑΗN D 13 Plat. reip.
lib. I 5 p. 330 D St. πολιτειῶν (M) ΠΟΛΕΙΑC D ΑΥΤΩΙΑΕ WC VR ΑΥΤΩΙΑΕWC
D ΔΕWC M 14 ΦΡΟΝΕC D Luc. Phars. X 355 15 invasit Lucanus
cleopatra N 16 Verg. Aen. X 798 sq. X. aen. Subiit N X aeneidos Subiit (O)
17 enee D subit Rom. subigit Med. ipsum quem orando M 19 Verg.
Aen. VIII 371 VIII] scripsi XIII N VIII VRD aen. VIII O VII (M) 20 por-
tis] et Prisciano et codd. nonnullis dett. ex Aen. XI 621 videtur esse illatum, castris
h. l. Vergilii meliores omnes portisq; Nn murosque n Pal. murosque N 21 Verg.
Aen. VI 13 III r 23 ΕΚΚΕΚΟΙΤΑΙΤΟΝΟΦΕΛΛΑΜΟΝ V ΕΚΚΕΚΟΙΤΑΙΤΟΝ ΟΦΕΛΛΑΜΟΝ (Α
in a mut. r) Rr G. N ΟΦΑΛΛΑΟΗ D Verg. Aen. I 320 cf. § 28 1] r
II R

Nuda genu nodoque sinus collecta fluentes.

200 Frequenter εἰ pro εἰν ponunt auctores Graecorum. Homerus:

Εἴ τ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς ἡῶ τ' ἡέλιόν τε,

εἴ τε pro εἰν τε. idem:

Ἀρσάντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται.

Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν

id est εἰν μὴ δώωσιν. Romani et pro εἰ et pro εἰν 'si' ponunt.

Εἰπέ μοι dicunt Attici etiam ad multos. huic simile Terentius in eunucho:

aperite aliquis actutum.

10

idem in eodem:

Nescio quid †absente aliquid nobis domi turbatum est.

Ἰλλὶ εἰς Διονύσου. Terentius in adelphis:

ubi ad Dianae †perveneris.

Platon πολιτείας III: ὅτι εἰς ἕκαστος ἐν μὲν ἐπιτήδευμα 15 καλῶς ἐπιτηδεύοι, πολλὰ δὲ οὐ. Sallustius in Catilinario: unumquemque nominans laudare. Cicero: singulas uniuscuiusque domos.

201 Participia pro verbis ponunt Attici, quod frequenter faciunt Latini.

Xenophon Ἰέρωνι: ἐπεὶ δὴ ταῦτα αὐτοῦ ἤκουσεν, ὁ Σιμωνί- 20

1 nudoque V fluentes N 2 εὐ N ei R ean RN Hom. Il. XII 239
ad versus Il. I 81 sq., qui h. l. v. leguntur, ex nihil adnotavit Pressellius, locorum
Homericorum plerumque satis incuriosus homerus. G. pro ean. Idē. G. id. ean. G.
Romani N 3 Εἴτε πῖτ V ΕΠΕΠΙ in ΕΠΙΠΙ corr. in ras. r ΕΠΕΠΙ D ἵππος V R
ἵππος D ΗΟΤΕΝΑΙΟΝΤΕ D 4 ΗΙΤΕ D εἴ τε pro εἰν τε ex O non enotatum est
εἰν τε] v ANTE V eante R ΕΑΜΗΤΕ D Hom. Il. I 136 sq. cf. § 81 5 AP-
CANTEC sine spiritus nota et hic et § 81 ut assolent libri; ἄρσαντες Herodianus et sic
Hom. Ven., ἄρσαντες Aristarchus secundum schol. ad h. l. ACANTEC D θυμόν,
ὅπως] ΕΕΜΟ ΙΙΥC D ΟΤΙΩC V μῆ] v ME V ΜΗΕ R 6 ΔΙΩΩΟΙΝ Μ ΔΙΩΜΟΙΝ D
7 id est — δώωσιν] om. M Idem ean ΜΗ ΔΑΕ D ΔΟCIN VR ei R ean
R 8 multos huic simile. terentius V Terrentius M Terentius in eunucho]
immo adelph. III 4, 26 indeque eadem verba excitat Prisc. lib. XVII § 157 et infra
§ 293 9 unucho V Ter. eun. III 3, 7 Nescio quid profecto absente uobis tur-
batum est (turbatum est Bas.) domi 12 absente] r abste VR 13 ΕΙC ΔΙΟΝΥCΟΙ D
G. ΔΙΟΝΥCΙΟ N Ter. adelph. III 2, 43 14 diane M veneris Terentius post
perveneris: Ἰλλὶ εἰς ἕκαστος, nos unusquisque add. D, Krehlius hic est defectio sup.
lin. n post perveneris: ἐνὸς ἑκάστου περιουσία διδόνσθω vitiis orthographicis leviter
corrupta, deinde Plato. G. Xenophon exhibet 3, sequente loco Xenophonteo Hell. I 7,
24 et ipso passim corrupto τούτων ὁποτέρω βούλεσθε, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ νόμῳ
κρινέσθωσαν, οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἕκαστον, quae, nisi aliunde translata sunt, ex cod.
modis ms. editori nota esse poterant: nam Hellenica a. demum 1503 Venetiis typis ex-
cusa sunt: ad ipsum Priscianum pertinere haec videbantur Spengelio l. l. p. 610 15
Plato (MO) Plat. reip. lib. III 7 p. 391 E St. Platon. G. N πολιτείας] sic etiam
C ΙΤΟΛΙΤΕΙΑC R III ὅτι] ΠΤΟΙΤ D μὲν ἂν ἐπιτήδευμα Plato ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑ R
ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑ D 16 καλῶς] ex ΚΑΟΙC corr. V ΚΑΩC D ΕΠΙΤΗΔΕΥΟΙ V ΕΠΙΤΗ-
ΔΕΥΟΠΟΜΑ D ΙΤΟΛΑΑ V ΠΟΛΑΑ M Sall. Cat. 21, 4 in Catilinario om. V
17 Cic. in Cat. or. III 6, 12 unius cuiusque nostrum domos pars codd. Cic. 19
latini faciunt N 20 Xenoph. Hier. 7, 1 Xenophon Ἰέρωνι] ΧΕΝΟΝΝΙΕΝΙ Dd
xenophphon. hyeronieri. G. phroeni G. Teř. N Ἰέρωνι] (MO) Krehl. hieroni
VR ἐπειδὴ C ΕΙΤΕΙ ΔΗ R εἰ ΕΙΑΗ D ἐπεὶ δὲ libri Xenophontei αὐτοῦ om. RD
ΗΚΟΙCΗ D CΙΜΟΝΙΑC VR CΙΜΟΝΔΑC D

p. 1178. 79 P.

p. 198. 89 K.

δης εἶπεν· ἔοικεν τῷ ἔργῳ μέγα τι εἶναι ἢ τιμῇ, ἥς ὀρεγόμε-
νοι οἱ ἄνθρωποι ἀντὶ τοῦ ὀρέγονται. Phroenichus:

Ὡ φίλτατ' ἀνδρῶν, μὴ | μ' ἀτιμάσας γένῃ,
pro μὴ με ἀτιμάσῃς. Terentius in Andria:

Quid meritus?

pro 'quid meruisti?' hoc Romani faciunt in omnium passivorum et de-
ponentium et communium praeteritis, per quae participiis utuntur pro verbo
adiungentes verbum substantivum; frequenter tamen et per ellipsin eius
per se participia loco verborum funguntur, ut Virgilius in I Aeneidos:

10 Certe hinc Romanos olim volventibus annis,
Hinc fore ductores, revocato a sanguine Teucris,
Qui mare, qui terras omni ditione tenerent,
Pollicitus,

deest 'es'. Cicero pro Ligario: queritur se prohibitum, deest
15 'esse'.

Ἰλλί εἰς ὀρθὸν φρονῶ et εἰς ταύτην πρόθεσιν. Sallustius: in hunc 202
modum disseruit pro 'hoc modo'.

Ἰλλί μυστήρια αὐτὴν ἦγεν pro εἰς μυστήρια. Virgilius in I:
Italiam fato profugus

20 pro 'in Italiam'.

Ἰλλί εἰς ἓν pro ὁμοῦ. nos quoque 'in unum' pro 'simul'. Sallus-
tius in Catilinario: in unum convocat.

Ἰλλί εἰς ὅσον ἡλικίας ἦκει καὶ οὐδενὸς χειρὸν. nos quoque 'hoc
aetatis' et 'nihilominus'.

1 εἶπεν] HITTEN D τῷ] ΤΑΙ D τῷ ἔργῳ] ΤΩΤΕΡΓΩΙ M ἔφη, ὃ 'ἰέπων (O) libri Xe-
nophontei ΜΕΓΩΤΕΙΝ D αἱ ἢ τιμῇ—ἀνθρώποι om. libri cum C, ex quo perperam in-
tegrum εἶναι afferri videtur, praeter (O), add. α 2 ANTI ΤΟΥ ΟΡΕΓΕΝΤΑΙ M ΑΝΟΠΟΟΡΕ-
CONΤΑ D Phroenichus] cf. tib. XVII § 126 add. Corssenium ub. Aussprache etc. 1201 sq.
PHROENICHUS D Phryn. com. inc. fab. fr. X fr. com. Gr. II 605, p. 238 ed. min. Mein. Phryn.
trag. inc. fab. fr. 19 p. 561 Nauck. cf. H. Iacobium com. Gr. V p. XCVI; 'fortasse comici
poetae hic versus est' ipse Nauckius l. l. 3 ΦΙΑΤΑΤΕ VR ΟΙΑΑΤΕ D ΑΝΟΡΩΝ
MEMATIMCOCAC ΓΕΗΗΡΟΜΕΙΜΕ+AMACEC D 4 ἀτιμάσας] ATIMACEC M terentius M
Ter. Andr. III 5, 15 5 meritu's Tērentio restituendum esse perspexit Bentleius
6 et om. ROD 7 per quos VRM per q. r 8 adiungentes V substantivum D
et] ut M ellipsin] vrd elipsin VD ellepsin R eclipsin Neclipsim M ellipsim (O)
9 Verg. Aen. I 234 sqq. cf. lib. VIII § 68 11 forte M doctores D a om.
(M) teuchri D 12 ditione] r ditione R (rell.) tenerent] r terrerent VRM 14
es] est f es D est VR Cic. pro Q. Ligario or. 3, 9 prohibitum se a Ligario que-
ritur Ligario] vn lignario V legario Nd quaeritur VR 16 Illi. G. Sallustius
D Illi. G. Sall. N OPEON M IC TAITHN ITPOECCIN V ITPOECCIN M Sallus-
tius] in catilinario spscr. r oculis ad lin. 22 ut vid. aberrans; Iugurth. 84, 5 deinde
hoc modo di-seruit respici censet Krehlius: at pertinent haec verba ex Kritziū et
Huschkiū sententia ad hist. potius lib. II fr. 50, 1 t. III p. 159 ed. mai. p. 283 ed. min.
Kritz.: dein Co(tta in hunc modum dis)seru(it) cf. Kritziū ed. mai. p. 160 et
Kreyssigium in ep. ad Fr. Kritziū de C. Sall. Cr. hist. lib. II rell. p. 20 17 di-
seruit d deseruit D 18 MICTIPIA ΑΑΠΗΝΕΝ pro EIC MICINPIA D G. N. ΑΥΤ ΝΝ V
Verg. Aen. I 2 21 pro N quoque dicimus in M Sall. Cat. 17, 2 in unum
omnis convocat 22 cū uocat M 23 ΕΙCΟΝΝΑΙΚΙΑCΕΝΚΕΙΟΤΑΕΝΟΥCΕΙΡΟΝ D ΕCΟΝ
r ἦκει καὶ] scripsi ΗΚΕΙ VR ΗΚΕΙ M ΗΚΗΙ O ΧΕΙΡΩΝ V (teste x) RM hoc
om. M 24 nihil hominus R nichilominus N

III ὅτι μάλιστα. Terentius:

†cum maxime Parmenone opus est.

Ἐκάτεροι de plebe duplici apud illos dicitur. simile Virgilius in I:

et saevum ambobus Achillen.

5

III ἐκ παντὸς τρόπου' et 'παντὸς τρόπου' et 'πάντα τρόπον' καὶ 'κατὰ πάντα τρόπον', nos vero 'omnimodo'.

203 Ἐκαστος et ἑκαστοι de duobus non dicunt, quomodo nec apud nos 'quisque'. Homerus:

λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ | νῆας ἑκαστοι

10

Ἐσκίδναντ' ἰέναι

et:

οἱ δὲ ἑκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον

Σπείσαντες.

Ἐκάθισεν pro 'ἐκαθέσθη' καὶ 'ἐποίησεν' tam passivam quam acti-
vam habet significationem. et nos multa habemus variae significationis
verba, ut 'ruo, moror, propinquo' tam absolutam quam activam habent
significationem.

Ἐλπίζω non solum de bono illi dicunt. Herodotus I: ἐλπίζων

1 G. N. μάλιστα] d. μάλιστα R. μάλιστα D. Terentius in II VR m. alt. Terentius in
** R Terentius in I MO Terentius in I D; Parmenone non legitur ap. Ter. nisi eun. III 4, 31
cf. ibid. V 8, 53 Mirum ni illoc homine quoquo pacto opust (illo Bemb. m. rec. opus est
Bas.); at Priscianus spectat ad verba Phorm. I 4, 26 a Fleckeiseno allata: opus est
nunc cum maxime ut sis, Antipho 2 cum] quam N. parme noue D. 3 ἑκά-
τεροι] d. κατεροι D. εκατεροι N. εκατεροι M. *ἐκατέρω α. 'ἐκάτεροι Scal. dempta
defectus nota et infra scr. Lege, ἐκάτεροι diploe, vel diplooi' x Verg. Aen. I
458 5 seuū N. sachom Pal. achillem (O) d. Pal. Fr. achillē Rom. acillem D.
6 III. G. Nos N. ITANTOC VR. ΠΑΝΤΟ D. ΤΡΟΙΤΟΥ R. et] ET VR e M. καὶ
(O) ITANTOC VR. ΠΑΝΤΟΝ M. ΠΑΤΟC D. ΡΟΠΟΥ RMD. ΡΟΙΤΟΥ V. & VRD e M.
καὶ (O) ITANTA VR. ΤΡΟΙΤΟΝ RV. ΤΡΟΙΡΟΝ V. ΤΡΟΠΟΝ M. 7 ITANTATΡΟΙΤΟΝ VR.
8 ἑκαστοι] εκαστου MDr. εκασται N. dicitur de duobus post quisque add. M.
9 Hom. II. XXIII 1 sq. homerus. G. Tam N. 10 ΛΑΟ R. λαοὶ — νῆας] ΛΕΠΟ-
ΛΕΕC. ΑCΕΙΤΝ. ΝΑC D. θοὰς] ΘCΑC VR. ECAC M. ΝΝΑΚΕCΑCΤΟΙ M. 11 ΕΤΚΙΑΝΑΤ V.
ΕCΚΙΔΝΑΤ D. ἑσκίδναντο (O) ἰέναι et: οἱ δὲ] ἐναίεταιδε C. 12 ET VRD.
et: οἱ δὲ] ΕΙΟΙ DE M. 13 Hom. II. VIII 656 sq. ΕΚΑCΤΩCΕΛΟΝ O. δέπας] C.
δεπας M. ΛΕΝΑC O. ΠΑC VR. ΔΕΙΤΑΚΑΑΦΚΗΤΕΛ'ΑΛΟΝ D. ΑΜΦΙΚΗΠΕΑΛΟΝ O. ΑΜΦΙΚΥ-
ΠΕΑΛΟΝ R. ΑΜΦΙΚΗΠΕΑΛΟΝ M. ΑΜΦΙΚΗΠΕΑΛΟΝ C. 14 Σπείσαντες] agnovit Scaliger, cf.
proximo sqq., et sic Homeri codex Venetus CITEICANTEC VR CITEVCANTEC MD. ἐν τῇ
ἐτέρῃ τοῦ Ἀριστάρχου λείψαντες καὶ ἐν πολλαῖς τῶν ἀρχαίων' scholia II. Veneta
l. l. 15 Ἐκάθισεν pro ἐκαθέσθη καὶ ἐποίησεν] scripsi ΕΚΑΘΕΙCΕΝ (ΚΑΘΕΙCΕΝ R) pro
ΕΚΑΘΕCΕΝ καὶ ΕΠΟΗCΕΝ (ΕΙΤΟΗCΕΝ R et ΠΟΗCΕΝ O) VRC (pro ἐκαθέσθη καὶ
ἔσπεισαν Scaliger) O. ΕΚΑCΘΕCΕΝ pro ΕΚΕCΘΕCΕΝ et ΠΟΗCΕΝ M. ΕCΑΝΕΙCΕΝ pro
ΕΚΑΝΕCΟΝΝΑΙΕΠΟΗCΕΝ D. καὶ ἐποίησεν] v. L. Dindorfium ad Xen. Cyrop. II 2,
14 p. 91 ed. Oxon. a. 1857 coll. tamen Cobeto mnemos. VII 183 sq., ut fere
scribendum putem καὶ καθήσθαι ἐποίησεν vel καὶ κηθίσαι ἐποίησεν cum
Polluce III 89 p. 127, 27 Bk. 16 habet] R habent (rell.) 17 ruo] r suo VR.
propinquo O. 19 ΕΑΠΙΖΩ R. ΕΑΠΙΖΩ r. ΕΑΠΙΖΩ D. ΕΑΠΙΖΩ N. ῥ R. ῥ r.
de bono sed etiam de malo illi N. Herodotus] rd heroditus M. herodit V. heroditur
RD. Herod. hist. I 22. erodotus ΙΕΙΑΚΕΝCΙΤΟΑΙΝ ΤΕΙΚ...ΑΥΕΡΙΝ. Primo. ΕΑΠΙΖΩ.
Vir N. I om. M in primo (O) ΕΑΠΙΖΟΝ V. ΕΑΙΑΙΖΟΝ D. ἐλπίζων γὰρ ὁ Ἀλνὰτ-
της (O) Herodotus

p. 1179. 50 P.

p. 200. 201 K.

σιτοδελην τε εἶναι ἰσχυρὴν καὶ τὸν λεὼν τετρῶσθαι ἐς τοῦσχα-
τον κακοῦ. Virgilius in IIII Aeneidos:

Hunc ego si potui tantum sperare dolorem.

‘Ελαττοῦμαι τούτοις’ καὶ ‘ταῦτα’ Atticum est, || quomodo etiam apud 204
5 nos inveniuntur ‘doleo’ et ‘gaudeo’, ‘laetor his’ et ‘haec’. Sallustius
in Catilinario: ea populus laetari et merito dicere fieri. Vir-
gilius in bucolico:

Qui te, Pollio, amat, veniat, quo te quoque gaudet.

Sallustius in Catilinario: et quasi dolens eius casum.

10 Attici ἔλαβε δίκην tam de accusatore quam de reo dicunt. similiter
nos. Virgilius in IIII Aeneidos:

Vlta virum poenas inimico a fratre recepi.

idem in XII:

Pallas te hoc vulnere, Pallas

15 Immolat et poenas inimico ex sanguine su|mit.
idem in II Aeneidos:

Idque audire sat est, iam dudum sumite poenas.

Attici ‘ἔλαττον τόσων’ καὶ ‘τόσοις’. similiter nos ‘minor tot annos’; 205
nam ‘minor triginta annorum’ cum dicimus, ad genitivum deest ‘illo qui
20 est triginta annorum’, ἦττων τούτου τριάκοντα ἔτων, et similia. Hora-
tius ‘maior Neronum’ dixit in IIII carminum:

Deiecit acer plus vice simplici

Maior Neronum,

subaudiendum enim est ‘aetate’. idem ‘minor fratrum’ dixit pro ‘unus

1 σιτοδείην] scripsi cum parte codd. Herodoti, viz audens σιτοδείην cum li-
bris duobus Parisinis (bd) Herodoti Prisciano obtrudere CITTΩAIHN R CITTΩHN V CI-
TΩAINH D CITOINN M σιτοδείην (O), v. l. ap. Her. EIHNAI RD ICXPHN M
ωXIPHN D ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ (O) Herodotus καὶ — κακοῦ] CATTΩN AHN
TECPICEAIEICTOICKATONKATON D AEW R TECPYCEAI M τετρῶσθαι et τετρήσθαι
vv. ll. ap. Herod. EIC FM TOICKATON M τὸ ἔσχατον (O) libri Herod. post
Herodotus: G. Thucydides ἐλπίσας τέ μέγαν ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον (Thuc. hist.
I 1) add. 2 (nisi nisi Herodotus unius lineae spatio deinde lacuna relicta 1), quod ge-
nuinum videtur Spengelio l. l. p. 608 2 Verg. Aen. IIII 419 III N 3 tantum
potui N cum libris aliquot Verg. dett. 4 G. N τούτοις] sic etiam C τοῦτοyc
MDr ταῦτα] sic etiam C TAITA r 5 Sall. Cat. 51, 20 cf. § 284 6 ea] sic
r et in ras. n ac § 284 N sup. lin. et r cum Sall. Vat. 3804 al. et VRMOD iidemque
cum N pr. § 284 ea re. ea propter, eo facto, eo vv. ll. codd. Sall. populum le-
tari N Verg. ecl. 3, 88 (def. Med. Pal.) 8 Pollio] sic etiam Rom. 9 Sall.
Cat. 40, 2 eius] eaus M causa O 10 Attici **** ΔΕΚΗΝ. Tam N EAA ABE
V EAAHH AIKHN d EAAHH OIKHN D hac cusatore Rr accusatore Dd reo] N
ore VR oratore Mr ultore OD 11 Verg. Aen. IIII 656 IIII] d III D aeneid
D acñ N 12 a fratre in ras. ex corr. V recipi V 13 Verg. Aen. XII 948
sq. (def. Rom.) 14 vulnere ex vulnere mut. Pal. 15 poenas inimico] poenam
scelerato Vergilius 16 Verg. Aen. II 103 17 est] sic Pal. m. alt. es m. pr.
18 Attici] d Attici D G. N ἔλαττον] d EATON M ENATTON D ἔλάττων (O) 2 α
(ἐλάττων τόσων ἔτων καὶ τόσοις ἔτεσι α τοσους χρόνους ἐλάττων 2) TOCON KAI
TOCOIC d TOKAECUAI TOCOIC D minor tot] d miror tot D 19 annorum — annorum
om. R cum — annorum in mg. add. r dum O 20 G. N NITAH TOITON TPIA-
KONTA EIΩN D τούτων] (MO) α τούτων VR Horatius in III Carminum maior
Neronum dixit O Hor. carm. IIII 14, 13 sq. 21 neronē M IIII] d III D II
N 23 Maior Neronum om. O 24 est enim DN item minor fratrum dicitur

fratrum qui minor est'. Lucanus in IIII:

et repulit aestus,

Fortior Oceani,
intellegitur 'aestibus'. idem in I:

Et Taranis Scythicae non mitior ara Dianae;
subaudiendus est hic quoque ablativus 'ara'. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς
Σπουδῖαν ὑπὲρ προικός: ἔπειτα ὡς ἑλαττον ταῖς χιλίαις ἐκομι-
σάμην.

Ἐμποδῶν pro 'in praesenti' dicunt. Thucydides VIII: τὰς ἐμπο-
δῶν αἰτίας μόνον ἐπισκοπεῖν. Terentius in adelphis:

Istud est sapere, non quod ante pedes modo est

Videre, sed etiam illa quae futura sunt

Prospicere.

206 Attici 'ἐμποδίζειν ἡμᾶς' καὶ 'ἡμῖν'. Ἰσοκράτης πρὸς Ἀντίπα-
τρον: ἔτι δὲ καὶ τὸ σωματίον οὐκ εὐκρινὲς | ὄν, ἀλλ' ἔχον ἅττα 15
σίνη, νομίζειν ἐμπόδιεῖν αὐτὸν πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.
Romani quoque 'impedio illum', ut iam ostendimus.

('Iustum' pro vero et 'verum' pro iusto frequenter tam nos quam
Attici ponimus. Sophocles Αἴαντι:

δίκαιος γόνος

20

coni. Krehlius, etiamsi 'hoc quidem loco bonum Priscianum memoria lapsum' putat; et
minor fratrum non dixit Horatius, alter fratrum dixit epp. II 2, 183 I fratrum
dixit qui Dd Luc. Phars. III 102 sq. cf. lib. XVII § 132 2 repulit VN
estus N 3 forcior D forelor M fordor VR 4 aestibus] r estibus MDN raes-
tibus VR Luc. Phars. I 446 cf. lib. XVII § 132 5 scithicae N nomitiora
radi anae V 6 subaudiendum (MO) arā R ara sup. lin. r ara. G. pro in
N Demosthenes (MO) Demosthenes gr. pro in D EMITOAON ante pro sup. lin.
add. d; veti. edd. lectionis hic quoque protector extitit Spengelius l. l. p. 607, qui cf.
Demosth. adv. Spudiam de dote or. § 6 p. 1029 R. 819 B-S. 7 CITOTAIAN
VR ΥΙΤΕΡ VR ΝΥΕΡ M ΙΤΡΟΙΚΟC R ΕΙΤΕΙΤΑ D τὰς χιλίας Demosthenis Σ
al. χιλίας cod. Bavar. mg. 9 EMITOAON M EMITOAON VR Thuchidides D tuchi-
dides N Thucydides VIII] 'eadem Thucydidis verba Suidas [s. v. ἐμποδῶν I 2,
214 Bhd.] Etymologo [Et. M. s. v. ἐμποδῶν p. 336, 27 Sylb. 963 Gaisf., add. quos
l. Poppo Thuc. ed. mai. I 1, 91 cf. Leutschium ad Apostolii prov. VII 12 (VIII 20)
parcem. Gr. II 397] haud dubie ex eodem quo dedit Priscianus fonte hausta laudan-
tur; equidem illa in auctore frustra quaesivi, nec ibi inrentum iri puto' Spengelius l. l.
p. 649 cf. Popponem l. l. p. 87 sqq.; paulo fusius Suidas l. l. et Apostolius l. l. post
ἐπισκοπεῖν addentes πορρωτέρω δὲ μηδὲν ἐπορεύεσθαι ταῖς διανοίαις VIII] ἢ
etiam Suidas et Apostolius l. l.; libri numerum om. Etym. l. l. Zon. p. 713 Tülm.
Phavorinus s. v. ἐμπέδουσθαι p. 636 ed. Basil. a. 1538 EMITOAON VR EMITOAON
DON AHTAC D 10 EITICKOITEIN R Terentius D Ter. ad. III 3, 32 sqq.
11 Istuc Terentius modost Bemb. 12 illaq. futura M 14 Attici. gr. Romani
DN ἐμποδίζειν ἡμᾶς καὶ ἡμῖν] sicetiam C EMITOAIZEI (EMITOAIZEI R) HMAC KAI HMIN
VR EMITOAIZEIN HMAC (EMITOAIZEIN HMAC teste Spengelio p. 635) KAI HN M ICW-
KRATHC VR Isocr. epp. 4 § 11 p. 415 St. 318 B-S. ANTHITATPON V 15 καὶ
CAT M TO OMATION R τόσω μᾶλλον (O) οὐκ εὐκρινὲς] scripsi ex Isocrate
*YKPINEC (O?) V EYKPINEC R MO ἔχων (O) ἅττα σίνη] scripsi ex Isocrate
ANACTACINH VR M πρὸφασιν ἦν olim vg. edebatur ap. Isocr. 16 ἀνάστασιν ἐνόμι-
ξεν (O) NOMZEIN M NMIZEIN V EMITOAIZEIN V αὐτὸν scripsi cum H. Sauppio;
αὐτὸν al. ITPOEITOAATA V ITPAFMATON VR 19 addici V Sophocles
Aianu cf. lib. XVII § 168 AIANTI AIKAIOTIO. No^s pro N

p. 1180. 81 P.

p. 202. 203 K.

pro 'verus'. [nostri quoque 'verum' pro iusto et 'iustum' pro vero frequenter ponunt.] Virgilius in XII:

Quaecumque est fortuna, mea est, me verius unum

Pro vobis foedus luere et decernere ferro,

verius dixit pro 'iustius'.)

Attici 'ἐμμένω τούτοις' καὶ 'ἐν τούτοις, ἐμπέπλεγμαι τούτοις' καὶ 207 'ἐν τούτοις'. nos quoque 'permaneo his' et 'in his, implicor his' et 'in his'.

'Εμβλέπω αὐτῷ' καὶ 'αὐτόν' καὶ 'εἰς αὐτόν'. sic et nos 'prospicio 10 illi' et 'illum' et 'in illum'. Virgilius in I:

et alto

Prospiciens.

Terentius in heautontimorumenos:

tibi prospexi.

15 Aristophanes in Babylois:

Ἐννεύει με φεύγειν οἴκαδε.

nos quoque similiter 'adnuit me fugere domum'. et ad dativum dicunt tam illi quam nos: ἔννεύει μοι ποιεῖν, 'adnuit mihi facere'.

Attici ἔνδον pro εἶσω et ἔνδοθεν pro ἔνδον ponunt, adverbium quae 20 sunt in loco pro ad locum et quae sunt ad locum pro in loco ponentes. nostros quoque auctores invenimus huiusmodi figura utentes. Virgilius 208 in IIII Aeneidos:

eiectum litore, egen|tem

Suscepi, *:

25 pro 'ad litus'.

Illi 'ἐγκατέσκηψεν εἰς τόνδε τὸν τόπον' καὶ 'ἐν τῷδε' καὶ 'τῷδε' καὶ 'περὶ τόνδε'. nos quoque 'astitit illum locum' et 'illo' et 'illi' et 'circa illum'. Virgilius in V:

1 verus] uerum *Dr* ueros *M* uero *N* Nostri uero quoque uerum *M* 2 *Verg. Aen.* XII 694 sq. XII aen. *O* 2 quaecum est *Rom.* 4 ferro ex ferrum *corr. Pal.* 6 Attici. gr. Nos *DN* ΕΜΕΝΩ *R* post ἐν τούτοις sqq. — ἐν τούτοις *om. M* ἐμπέπλεγμαι] *Putschius* ΕΜΙΤΑΕΓΜΑΙ *VR* ἐνπεπλήχθην (*O*) 7 permaneo] *v* permāne *V* *G. N* 8 ΕΜΗΑΕΠΩ *M* αὐτῷ] *AYTOI D* εἰς] *EIK M* prospicio] *N* aspicio *ODr* aspicio *VRM* 10 et illum] *v* et illum *V* *Verg. Aen.* I 126 sq. I aen. *N* 11 alto] *r* cf. § 190 alta *VRMO* 13 *Ter. heautontim.* V 2, 8 autontimorumenos *π* autontimorumenos *N* heautimorumenos *D* heautimorumenos *d* heautontimorū enotibi *V* 15 aristophanes *V* *Aristoph. Babyl. fr.* XXIII *Bgk. fragm. com. Graec.* II 980, p. 252 ed. *min. Mein.* 16 ΕΝΝΕΥ. ΕΙΜΕ. ΦΕΙΓΕΙ. ΝΟΙΚΑΔΕ *D* ΝΗΝΕΙ. ΕΙΜΕΦΕ.***ΝΟΚΑΔΕ *N* ΦΕΥΓΕΙΝ *r* ΟΚΑΔΕ *M* 17 annuit *VROND* 18 *G. N* ΜΟΥ *D* ΠΟΙΕΝ (*I*) *R* ΠΟΙΕΝ *V* annuit *VDN* 19 ἔνδον — ἔνδον] *G. N* εἶσω] *EYO D* ΕΝΑΘΕΕΝ *M* ἔνδοθ] *r* endon *RD* aduerbia et q; sunt *V* 21 *Verg. Aen.* IIII 373 sq. (*def. Rom.*) 22 IIII] *d* III *Dn* 23 litore (*O*) 24 Suscepi] sic § 217 et 306, ex *codd. Verg.* unus *Pierii* Excepi *Verg. Med. Pal. al.* 25 litus (*O*) post litus: & prima qd ad troiā (*Verg. Aen.* I 24 cf. § 284): *p* apud troiā Accusatiui ad locū. ablatiui in loco significauit in *mg. add. r* 26 *G. N* τὸν] *ρον D* ΤΟΙΤΟΝ *VR* ΗΝ ΤΟΙΔΕ ΚΑΙ ΤΟΙΔΕ *D* 27 post τόνδε *graecum exemplum, fort. ex Thuc. hist.* II 47 *petitum:* λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκήψαι καὶ περὶ Ἀθημνον ἐν ἄλλοις χωρίοις *a librariis omisum esse censet Spengelius l. l. p. 605* astitit] *r* adstittit *VRM* *Verg. Aen.* V 10 *V sup. lin. add. v*

Olli caeruleus supra caput astitit imber.

Isocrates in Ariopagitico: ἐν ταῖς ἀνλητρεσίῃν, pro 'in loco, in quo habitant tibicines'. huic simile Cicero in I-invectivarum: dico te priore nocte venisse inter falcarios, id est 'in locum, ubi sunt falcarii'.

209 Ἐνεγκῶν ὄνομα Attici dicunt pro ἔχων. Virgilius in IIII Aeneidos:

Egregiam vero laudem et spolia ampla refertis

Tuque puerque tuus.

Cratinus in poetina:

Ἀτὰρ ἐννοοῦμαι δῆτα τὰς μοχθηρίας

Τῆς ἡλιθιότητος τῆς ἐμῆς.

similiter nos 'cogito quae sunt difficultates stoliditatis meae'.

Illi ἐνιοὶ τινες. nostri quoque 'certi quidam'.

Τὸ ἔνεκα est quando praetermittunt Attici. Thucydides in principio: καὶ τὰς αἰτίας προσέγραψα πρῶτον τοῦ μή τινα ζητῆσαι ποτε, ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη. Romani quoque frequenter hac praetermissione utuntur in genetivo nominum, quae supinorum terminationes habent, ut 'populi servandi laborat, reipublicae defendendae periclitatur', deest 'causa'. Sallustius in Iugurthino: quae postquam gloriosa modo neque belli patrandi cognovit.

Thucydides IIII: καὶ αὖθις | ἐνὸς δέον τριακοστῷ ἔτει pro

1 ollicae rulsens *Rv* ollicae ruleus *V* ceruleus *MN* . sup *N* capud *VM*
astitit] *r* adstitit *VRM* 2 Hisocrates *N* Isocr. Areopagit. § 48 p. 149 St. 205
B-S. Areopagitico (*MO*) ἐν] *E* *N* AYANTPICIN *V*, AIAHTPICIN *N* AYANTPICIN
R loquo *V* 3 Cicero simile *O* Cic. in Cat. or. I 4, 8 4 priore om. Cic.
cod. Stephanianus priori pars codd. Cic. 6 ENECKON *D* HNHTON *N* ὄνομα] *r*
ONOM *R* ONMA *V* dicunt attici *M* ἔχων] *r* EXON *VD* et ni *f*. *R* ante corr.
ECKON *r* EXON *V* Verg. Aen. IIII 93 sq. III eneidos *M* aeneidos ex acedei-
dos corr. *V* 7 spolia ampla] *Med. m. alt.* spoliampa *m. pr.* refertis] *r* re-
festis *R* 9 Cratin. πνίγης fr. IX fragm. com. Gr. II 123, p. 42 ed. min. Mein.
poetina] sic mei omnes cf. § 201 et lib. XVII § 126 Πνίγη 'ita Scal.' *x* G. *N* 10
ATAPEN. NOYMA. IAEATEC. MOXENPIAC THC HAIETHTOC TEC EMEC *D* δῆτα τὰς]
Meinekus, qui immerito ni *f*. auctorem affert Runkelium; AHTACTHC *V* AHTATHC *RM*
δῆ τι τῆς coll. Eurip. Med. 900 ὡς ἐννοοῦμαι δῆ τι τῶν κεκρυμμένων ANauckius
MOXONPIAC *V* *R* 11 ἡλιθιότητος] (*O*) et sic nisi quod ἡλιθιότητος exhibet *π*
HAIETHTOC *R* HAIETHTOC vel HAIETHTOC (sic, non HAIETHTOC) *M* HAIETHTOC *V* ἡλι-
θιότητος τε post Casaubonum Runkelius l. l. ἐνθότητος Spengelius l. l. p. 621 sq.
ἐνέότητος inter al. *F. V.* Fritzschius σκαίότητος Bergkii ἡπιότητος Cobetus mne-
mos. *V* 90 12 q; sunt *V* stoliditatis] *r* stolliditatis *VR* meae] mae & *V*
13 G. *N* ENKOI ONHC *D* quiddam *N* 14 ENKA *V* HNEKA *D* praetermit-
tant *r* thucydides *r* Tuchidides *D* TUXIAIAC *N* thicydides *R* Thuc. hist. I 23
cf. § 204 et Spengelium l. l. p. 646 sq. 15 διότι (δι' ὅτε vel διότε vel ὅτι pars
codd.) δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτίας προσέγραψα (προῦγραψα et ἔγραψα v. l.) πρῶτον καὶ
τὰς διαφορὰς τοῦ μή τινα (τινας al.) etc. Thucydides GR. *D* G. *N* . ITPOCEΓPAΦA
VR συνέγραψα § 204 πρῶτον om. § 204 16 ITOTE *VR* EZOCY *VR* EZO-
CY *M* EAHCIN *O* EAAH *V* KAFECTH *R* KAFECTN *M* KATEITH *V* 17 praeter-
missione] *d* praetermissione *D* 18 laborant *N* 19 defendende *D* defeuendo *O*
defende *V* pereclitatur *M* Sall. Iug. 88, 4 (v. l. codd. Sall. farraginem cf.
dp. edd.) iugur tihnoq; postquam *V* 20 modo gloriosa *O* 21 Tuchidides.
G. Inde *N* Tuchides .I. GR. Nñ undeiginti *D* IIII] scripsi i. e. *Δ* pro *A*;
I libri cum *R* in primo sup. lin. *r* Thucydides IIII 102. quod vidit *x* AYEIC *M*
ΔEO *R* δέοντι (δέοντος v. l.) codd. Thucydides; καὶ ἐνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος
Thuc. VIII 6 conferri iubet Wassius ad Thuc. lib. IIII 102 ΤΡΙΑΚΟΤΩΙ *M*

p. 1181. 82 P.

p. 201. 205 K.

ἐνὸς δέοντος. et duoīn δέον pro duoīn δέοντων dicunt. nostri 'undeviginti, unde- 210
triginta, duodeviginti, duodetriginta' || et similiter per ceteros denarios nu-
meros. Horatius 'undecotiginta' dixit in II sermonum:

unde

5 Octoginta annos natus, cui stragula vestis,
hoc est 'octoginta annos aetatis habens, unde unum'.

Attici ἐναντίον τοῦδε pro 'coram illo'. Terentius in Andria:

†Idque gratum fuisse adversum te habeo gratiam.

Demosthenes ἐν τῷ κατ' Ἀισχίνου: αὐτὸς ἐξηγεῖτο τὸν νό-
10 μον τῷ κήρυκι ἀπὸ τοῦ ὑπηγόρευεν. Romani 'verbis praecire' et 'iur-
rare in verba illius' id est 'quomodo ille dictaret'. Horatius in epodo:

In verba iurabas mea

Artius atque hedera procera astringitur ilex.

Attici ἐντρέπομαι τοῦτο καὶ τούτου. hinc Romani 'pudet me istius XXV 211
15 rei' dicunt. (Ἀνδοκίδης ἐν τῷ περὶ μυστηρίων: τῆς μὲν τύχης,
ἣ ἐχρησάμην, δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐλεηθεῖην. hinc Romani 'mi-
sereor tui'.) Platon Κρίτωνι: νῦν δὲ οὔτε ἐκείνους τοὺς λόγους
αἰσχύνει, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπει. idem in Phaedro:
οὔτε κέντρων ἡνιοχικῶν | οὔτε μάστιγος ἔτι ἐντρέπεται. Eu-
20 ripides in Alcmaone:

Εἰ τοῦ τεκόντος οὐδὲν ἐντρέπη πατρός.

1 et duoīn δέον pro duoīn δέοντων] scripsi et duoīn δέοντων Ox ETAIOIN ΔΕΟΝΤΩΝ R
ΕΤΟΥΩΝ ΔΕΟΝΤΩΝ V ΕΤΟΥΩΝ ΔΕΟΝΤΩΝ M . inde dicunt Nr 2 et duodetriginta N
ceteros r denarioium R m. rec. 4 undecotiginta] r undecotiginta R Hor. serm.
II 3, 117 sq. v. de fig. num. § 30 et cf. Meinekium in praef. ad Hor. ed. alt p. XXXI
7 ἐναντίον τοῦδε] ΗΝΑΝΘΟΝ ΤΟΙΣ Ν^ο Ter. Andr. I 1, 15 cf. lib. XIII § 5
8 Idque] Et id Terentius 9 Demosthenes. G. N Demostenes. Gr. D Demosth.
de falsa leg. or. § 70 p. 363 R. p. 617 B-S. κατὰ (O) ΔΙΚΑΙΟΝ R ΕΞΕ-
ΓΕΙΤΟ V τὸν νόμον τοῦτον τῷ Demosthenes 10 κήρυκεi VR M ANTΥ R
ΥΠΗΓΟ ΡΕΥΕΝ V ΥΠΗΙΔΡΕΥΕΝ M 11 ille] illi V dictarit r Hor. epod. 15,
4 sq. 12 in verb in verba M 13 edera r cum parte codd. Hor. astringi-

tur] r adstringitur VR cum parte codd. Hor. 14 ΕΝΤΡΕΠΟΝΑΙ Mr ΕΝΤΡΕΙΤΟΝΑΙ VR
ΕΝΤΡΕΠΟΝΑΥ D ΕΝΤΡΙΤΟΝΑΙ N τοῦτο καὶ τούτου] τοῦ N ΚΑΥ Dr 15 vocc.
Ἀνδοκίδης — misereor tui post erubescio propter vanitatem p. sq. lin. 21 transposita
sunt in α Gr. D G. N Andoc. de myster. or. § 67 p. 32 R. 39 B-S.
16 ἣ] N VR TE M ΧΡΕΝΑΜΝ M δικαίως ἂν] sic etiam Cr ΔΙΚΑΙΟΝ ni f.
ante corr. R ΔΙΚΑΙΩΝ M ὑφ' ὑμῶν] ΥΦΥΜΩΝ V ὑπὸ πάντων (O) Andocides
ἐλεηθεῖην] (O) Putschius ex Andocide ΑΕΝΘΕΙΗΝ VR ΑΕΝΕΕΙΝ M 17. Platon Cri-
toni. Gr. Idem in phaedro. Gr. Euripides in alomaone. Gr. sophocles (in edipode sup.

lin. add. d) Gr. Idem in tyranno. Gr. terent D Platon. G. Idē in pethro. G. Euripides
in alcumeone. G. Idem in tyranno. G. ter. N plato (MO) Plat. Criton. c. 14
p. 52 C St. Κρίτωνι] (MO) critoni VR τοὺς λόγους ἐκείνους Bekkeri Γ
ΛΟΓΟΥΣ M 18 αἰσχύνη (O) οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων] (O) Plato Krehlius ΟΥΤΕ
ΗΜΩΝ ΟΥΤΕ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ M ΟΥΤΕΜΩΝ ΟΥΤΕΓΩΝΟΜΩΝ R ΟΥΤΕΜΩΝ ΟΥΤΕΓΩΝΝΑΛΩΝ V
οὔτε ἡμῶν τὸν νόμον Bekkeri Φ ΕΝΤΡΕΙΤΕΙ R Plat. Phaedr. 35, 75 p. 254
A St. phedro RM 19 ΚΕΝΤΡΩΝ VR ΜΑΣΤΙΓΟΦ VR ΜΑΣΤΙΓΟΦ M ΕΝ-
ΤΡΕΠΕΙΤΑΙ M eripides VR Eur. Alcmeonis (de inscr. cf. Nauckium l. l. p. 302)
fr. Eur. 84 p. 307 Nauck. 20 Alcmaone] VR M (teste Heinio) quam formam sper-
nere nolui; possis etiam alcumeone ex N arcessere, cf. O. Ribbeckium ann. phil.
LXXVII 192 sq. Alcmaeone (O) 21 Εἰ τοῦ] sic ei τοῦ R, quod assecutus erat
Dobraeus, cf. Meinekium act. ant. 1846 p. 1085; aliorum conatus v. apud Wagnerum
trag. Gr. fr. II 47 ΕΠΟΥ V ΕΤ τοῦ M Ἐπεὶ (O) ἡ τοῦ Spengelium l. l. p. 624 τί

Sophocles in Oedipode ἐπὶ Κολωνῶ:

Ἥ καὶ δοκεῖτε τοῦ τυφλοῦ τινὰ ἐντροπὴν

Ἥ φροντίδα ἔξειν.

idem in tyranno:

μήτε παρεντραπῆς τόδε.

Alexis Ἐλένης ἀρπαγῇ:

Ἀκόλαστος ἐστι, τὴν δὲ πολιὰν οὐκ ἐντρέπεται.

Terentius in Phormione:

non pudet

Vanitatis?

idem in adelphis:

fratris me quidem

Pudet pigetque.

idem in Phormione:

ut nihil pudet!

212 et nota, quod tam ad reverentiam honestae personae quam ad pudorem turpis refertur supra dicti constructio verbi, ut 'pudet me patris' pro 'erubesco patrem' et 'pudet me vanitatis' pro 'erubesco propter vanitatem'.

Attici 'ἐνδέξια' καὶ 'ἐναρξίστερα' antepaenultimo acuto adverbialiter proferunt. similiter nos 'dextra illum' et 'sinistra illum'. Sallustius in Iugurthino: dextra Adherbalem assedit.

(Homerus:

Ἄλλ' ἄνα

pro ἀνάστηθι. Virgilius in III Aeneidos:

τοῦτ' ἐκόντος 'sic Scal.' x TEKOTOC VR TEKOTOC M ἐντρέπει α 1 soph-
cles V Soph. Oed. Col. v. 299 sq. Ddf. EPICOLAONH. KAI R EPICOLAONH. KAI V
ENICOLAONH KAI O KOLAONH M 2 Ἥ—ἔξειν] HI THN XΦPONAIA ΔΕΞΕΙΝ M (teste Heinio;
et sic paucis literulis mutatis Spengelius p. 624) ΤΥΦΛΟΥ VR ΤΙΝ' (O) ΕΠΙ-
ΤΡΟΠΗΝ V 3 φροντίδ' (O) 4 Soph. Oed. tyr. v. 1056 Ddf. μηδὲν ἐντραπῆς.
τὰ δὲ (1057) Πηθέντα βούλου μηδὲ μεμνήσθαι μάτην.) tyranno R 6 Alexidia
'Ἐλεν. ἀρπαγ. fr. I fragm. com. Gr. III 412, p. 704 ed. min. Mein. APITAGR VR
7 ΑΚΟΛΑΣΤΟΣ M ΤΗΝ M ΥΚ V ΕΝΤΡΕΙΤΕΤΑΙ VR ΕΝΤΡΕΠΕΝΤΑΙ O
'Conticere possis Ἀκόλαστος εἶ. τὴν δὲ πολιὰν οὐκ ἐντρέπει. Nisi forte aliquid ex-
cidit, τὴν δὲ πολιὰν (τὴν in ed. mai. perperam h. l. iteratum, vid. tom. V 88) τοῦ
πατρὸς | οὐκ ἐντρέπεται.' Meinekios 8 Terrentius M Ter. Phorm. III 2, 40 sq.
11 Ter. adelph. III 3, 37 sq. 12 me] ne M 13 pigetque] Bemb. m. rec.
corr. piget m. pr. 14 Ter. Phorm. III 3, 39 15 ut m. rec. sup. lin. add. in
Bemb. nihil] sic Bemb. Bas. nichil N nil Bentleius ei nihil r, quae m. in mg.
deinde add. Idem in adelphis: Quē neq. pud& quicquā (adelph. I 2, 4 sq. cf. § 54)
pudet nihil (O), ex quo Phormione ut testatum est 16 tam ex tam corr. V
honeste RMN 17 contritio V 18 propter] om. N propter tuam in ras. r 20
G. N ENΔΕΞΑΙ D acuto] r acuter R 21 Similiter et nos O dextra N
Sall. Iug. 11, 3 22 in Iugurthino] v ingurthino V dextra N dextera pars
codd. Sall. dextram al. haderbalem VR aderbalem Dr atherbalem N: similia in
codd. Sall. cf. Cortium ad Iug. 5, 7 ad Adherbalem v. l. ap. Sall. 23 Hom. II,
VI 331, VIII 247 cf. lib. XIII § 15 homerus. G. Vef. N 25 ἀνάστηθι] sic
etiam schol. vulg. s. minora, quae vocantur, ad Il. lib. VIII l. l. ANACTHΘΕΙ VR AANAC-
THEEI M ANAC renei D Verg. Aen. III 489 III] n III VRDN

p. 1152. 83 P.

p. 206. 207 K.

O mihi sola mei super Astyanactis imago,
super pro 'superes'.)

Attici 'ἐξέστησαν τότε' καὶ 'τοῦδε' καὶ 'τῷδε'. Δημοσθένης ἐν 213
τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν: χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστά ποτε κτησά-
μενοι || πάντα ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσαν, ὑπὲρ δὲ δόξης οὐ-
δένα ποτὲ κίνδυνον ἐξέστησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας
προσαναλίσκοντες ἐτέλουν. Ἀριστοφάνης βατράχοις:

Εὐφημεῖν χρή καξίστασθαι τοῖς τῆμετέροις χοροῖσιν,
Ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων ἢ γνώμην οὐ καθαρὴν.
10 Solinus in memorabilibus: Tatius hominem exivit. Virgilius
in V:

Corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit.

Attici 'ἐπιστατήσῃ ὕμῶν' καὶ 'ὕμιν'. Θεόπομπος στρατιώτισιν:

Ἡ Θρασυμάχου. ὕμῶν γυνὴ καλῶς ἐπιστατήσῃ.

15 Πλάτων νόμων δυοδεκάτῳ: γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων
ἐπιστάτας. Κρατίνος Θράτταις:

Τὴν πέρυσσι βουλὴν ἐφροσύνῃ.

Romani 'insto illi' et 'illum'. Virgilius in I Aeneidos:

214

instans operi regnisque futuris.

20 idem in VIII:

1 solā ei V astianactis DN astynactis R astinactis r 3 Attici. Gr. Aristophanes. Gr. solinus D Attici G. Solinus N τοῦδε καὶ M τοῦτοῦδε O Demosthenis adv. Leptinem or. § 10 p. 459 sq. R. p. 645 sq. B-S. cf. supra § 175
4 ITAEICTA ITOTE R ITAEICTA ITOTE V 5 YITER V ANNAWCAN M ἀναλώσαν
duo codd. Bekk. pro v. l. YITER R 6 ITOTE VR KINAINON R OTTIAC R
7 ITPOCANAICTKOTEC VR ECETEAOYN M διετέλουν Demosthenes Aristophanes R Arist. ran. v. 354 sq. Ddf. (357 sq.); ad v. 354 cf. § 213 8 Εὐ-
φημεῖν] R m. rec. ΕΥΦΗΜΙΝ M ΕΙΦΗΜΙΝ VR καξίστασθαι] ex KATECTAOAI corr.
R m. pr. ni f. ἡμετέροις] sic etiam § 175 ἡμετέροις Aristophanes ΗΜΕΚΛΕΡΕΥΝ-
ΤΕΡΟΙΣ (καὶ in ras. teste Sp. p. 628), καθαρενὴ ex v. sq. perperam huc translato, M
ἡμετέροις χοροῖσιν] ΗΜΕΤΕΡΟΙCIN V 9 Ὅστις] ex ACTIC corr. M ΓΝΟΜΗΝ
ΚΟΥ M γνώμῃ (γνώμην v. l., γλώσση editur ap. Plut. de glor. Ath. p. 348 D)
μὴ καθαρενὴ (καθαρενοὶ al.) Aristophanes καθαρενὴ] O ΚΑΘΑΡΕΥΝ ex ΚΑΘΑΡΕΙΝ
corr. R ΚΑΘΑΡΥΝ V, h. l. om. M cf. lin. praec. 10 Solini polyhist. l 21 cf. § 174
memoralibus R HOMINEM D post exivit sqq. — exit om. R, in mg. add.
r Verg. Aen. V 438 12 adq; V 13 Attici .G. Eratim (i. e. Cratinus!) .G.
Romani N Attici. Gr. Romani D ΕΙΤΙCΤΑΤΗCΕΙ R Θεόπομπος] (O) Scaliger apud
a, Putschius θεοποῦς V θεοιτοῦς R εθεοττοῦς M Theopompi stratitotid. fr. III fragm.
com. Gr. II 813. p. 452 ed. min. Mein. cf. quos l. H. Iacobius suppl. add. ed. mai.
V p. CNIX στρατιώτισιν .H] Porsonus advers. p. 300 (p. 266 ed. Lips. a. 1814),
Spengelius l. l. p. 618 sq. CTPATOTHCIN VR CTPATOTHCIN M Στρατιώτῃ Γυνή (O)
14 Θρασυμάχου] (O) Scaliger δ' ὕμῶν γυνὴ καλῶς secundum Porsonum, ut ait.
Meinekus γυνὴ καλῶς ὕμῶν Porsonus l. l. ΓΥΝΗ M καλῶς] (O) Scaliger,
Putschius ΚΑΛΟΥC VR.M ΕΙΤΙCΤΑΤΗCΕΙ R 15 ITAATON R PATON V Plat. legg.
XII c. 4 p. 949 A St. δυοδεκάτῳ] sic VR cf. Steph. thes. ed. Paris. s. v. δω-
δέκατος, quod 'e Platonis libris editis' reposuit Krehlius, mei VRMO omnes Cratini
Thressur. fr. VI com. Gr. fr. t. II p. 64, p. 21 ed. min. Mein. Θράτταις] sic
ΘΡΑΤΤΑΙC VR(O) Θρατταῖς C ΘΡΑΤΤΑΙC M 17 τῆς — βουλῆς scribendum videtur
Meinekio ΠΕΡΥCΙ VR ΠΕΡΥCΙ M BOYANN M 18 Verg. Aen. l 504 1 add.
d 20 Verg. Aen. VIII 537 idem in VIII — instant post idem in VIII — In-
stabant collocat (O)

p. 1183 P.

p. 207. 206 K.

Heu quantae miseris caedes Laurentibus instant.
idem in VIII:

Parte alia Marti currumque rotasque volucres
Instabant.

Attici 'ἐπιτροπεύειν αὐτὸν' καὶ 'αὐτοῦ'. nostri accusativo soli adiungunt hoc. Virgilius in V:

Tutatur favor Euryalum.

215 Attici 'ἐπεβάλοντο τῇδε τῇ πράξει' καὶ 'τῇδε τὴν πράξιν'. Romani 'conor illam rem'. Virgilius in VIII:

ac conantem plurima frustra. 10

'Ἐπιδέξεις ποιῶν καλῶς' καὶ 'ποιεῖν καλῶς'. similiter Latini 'ostendes faciens bene' et 'facere bene'. Virgilius in II Aeneidos:

sensit medios illapsus in hostes

pro 'se illapsus esse'. Statius in VII Thebaidos:

Non aliter caelo nocturni turbine Cori 15

Scit peritura ratis

pro 'scit se perituram'.

216 Illi 'ἐπιδεδίκασται τοῦδε' et nos 'damnatus pecuniarum repetundarum'.

Attici 'ἐπιλέλθωμαι τοῦδε' καὶ 'τόδε'. Homerus: 20

τοῦδε οὐκ ἐπιλήσομαι.

Ξενοφῶν παιδείας 5: ὅπως, εἴ τις τι εἴη ἐπιλελησμένος, μετέλθοι. Menander κυβεργνήταις:

ἐπελάθετο αὐτὸν ὅστις εἴη.

Virgilius in II Aeneidos: 25

Quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios.

1 Heu] *Pal. sup. lin. o m. pr. hæc Med.* quante *MD* cedes *MY* 2
Verg. Aen. VIII 433 sq. cf. § 194 3 Marti *ex arti corr. M* martis *Nr* rotas
quæ *N* 5 attici *V* *G. N* ΕΙΤΙΤΡΟΠΕΥΕΙΝ *VR* ΕΠΙΤΡΟΠΕΥΕΙΝ *D* ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ
D 6 *Verg. Aen. V 343* 7 Tutatur] *sic Med. m. alt. tutator V Med. m. pr.*
Euryalum D curialum Nr Euryalum R 8 *Gr. DN* ΕΙΤΕΒΑΛΟΝΤΟ *VR* τῇ] *ΓΗ*
VR ΓΗ M ΚΑΤΗΛΑΕ *VR* 9 *Verg. Aen. VIII 398* 10 *ac*] et *Vergilius*
11 *G. N* ΕΙΤΙΛΕΙΞΕΙC *VR* ΕΠΟΔΕΙΞΕΙC *D* ΙΤΟΙΩΝ *R* ΚΑΛΩ *M* ΚΑΛΩC *D*
ΙΤΟΙΕΙΝ *R* ΠΑΙΕΙΝ *M* ΠΟΙΕΙΝ *D* ΚΟΛΩC *D* ostendens *M* ***** ostendens *N*
ostendentes (*O*) 12 *Verg. Aen. II 377 (def. Rom.)* 13 et sensit *N* illapsus]
sic etiam § 232. 235. 267. 286 delapsus Med. al. codd. Verg. delapsus Pal. dilap-
sus al. codd. Verg. inostes *V* in hostis *Med. Pal.* 14 illapsus] *r* illumsum *R*
statius in VIII thebaidos (*immo VII 791 sq.*) ἄ aliter cæcco nocturni turbine chori
(*I. Cori*) scit peritura ratis *p* scit se perituram *add. r om. R rell.* 18 *G. N*
ΕΙΤΙΛΕΙΞΕΙC *R* ΕΠΙΛΕΙΞΕΙC *D* ἐπιδεδικάσθαι (*MO*) δāpnatus *N* damnatos
O repetundarum] *n* repetendarum *DN* 20 Attici. *G. Homerus. G. V. f. N* Attici
Gr. Verg. D ΕΠΙΛΕΛΘΩΜΑΙ *VR* *Hom. II. XXII 387* 21 Τοῦδ' (*O*) *immo*
Τοῦ δ' ap. Hom. οὐκ] *ΥΚ M* ΕΙΤΙΛΕΛΘΩΜΑΙ *VR* 22 ΞΕΝΟΦΩΝ *M* *Xenoph.*
Cyropaed. VI 3, 1 ΠΑΙΔΙΑC *M* ΙΤΑΙΑΙΑC *VR* Κύρον παιδείας (*O*) οἰτιωC *R*
τι] *π M* ΕΙΗΕΙΤΙΛΕΛΘΩΜΕΝΟC *M* ΕΙΝΕΙΤΙΛΕΛΘΩΜΕΝΟC *VR* ἐπιλελησμένος εἴη *codd.*
Xenoph. ΜΕΤΕΛΕΘΙ *M* 23 Μένανδρος (*O*) *Menandri gubernat. fr. V com.*
Gr. fr. IV 158, p. 925 sq. ed. min. Mein. 24 ΕΙΤΕΛΑΘΕΤΟ *R* ΕΠΕΛΑΘΕΤΟ *M*
'Ἐπελάθεθ' αὐτὸν *Meinekius* ΕΙΝ *VR* 25 *Verg. Aen. II 148 (def. Rom.)* II]
*d ** II (II) D VII N* 26 iam hinc *Pal.* oblibiscere *R* oblibiscere *V* gra-
gios *M*

p. 1183. 84 P.

p. 206. 209 K.

idem in III Aeneidos:

Oblitusve sui est Ithacus discrimine tanto.

III 'ἐπεξιέναι τῷ πράγματι' καὶ 'τὸ πρᾶγμα'. nos 'exequi rem' solum.

5 'Ἐπιχωριάζει εἰς Ἀθήνας' καὶ 'ἐν Ἀθήναις'. et nos 'habitat Romam et Romae'. Virgilius in VIII:

Hoc nemus, hunc, inquit, frondoso vertice collem,
Quis deus, incertum est, habitat deus.

idem in III Aeneidos:

10 nondum Ilium et arces

Pergameae steterant, habitabant vallibus imis.

(Simile est huic 'eicitur in litus' et || 'litore' et 'litori'. Virgilius 217 in III Aeneidos:

eiectum litore, egentem

15 Suscepi.

idem in IIII:

volat hasta | Tago per tempus utrumque

pro 'in Tagum'.)

20 'Ἐπὶ τούτου τοῦ χωρίου' καὶ 'ἐπὶ τούτῳ ἔστησαν τρόπαιον'. Latini frequenter, et maxime historici, ablativis utuntur cum praepositione pro genetivis et dativis 'in loco' significationem habentibus, ut 'in Tyro' pro 'Tyri' et 'in Taurominio' pro 'Taurominii' et 'in sorte' pro 'sorti'.

Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης: πολλῶν ἐτῶν οὐδὲ ἰδεῖν 218 αὐτοῖς ἐξεγένετο τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. ἐτῶν τοσούτων dicunt et ἔτεσι 23 τοσούτοις. nostri accusativo et ablativo, inveniuntur tamen et genetivo usi, ut Cicero in I invectivarum: qui dies futurus esset ante

1 Verg. Aen. III 629 (def. Rom.) Aeneidos om. (MO) 2 oblitusque
Pal. Ithacus] ex itacus corr. R thacus V 3 gr. D .G. N ΕΠΕΞΙΕΝΑΙ VRM
τοῖ V καὶ τῷ KATO VR ΙΤΡΑΓΜΑ V exsequi N 4 solum] sic N
pro solummodo sup. lin. n 5 .G. N ΕΙΤΙΧΩΡΙΑΖΕΙ R ΕΠΙΧΩΡΙΑΖΕΙ D ΑΕΝΝΑC
M : ΘΗΝΑΙC D ΑΕΝΝΑΙC M ΑΘΙC R habitat Romae et habitat Romam (O) 6
Verg. Aen. VIII 351 sq. 7 honemus V hunc] ex huc corr. Med. inquit] r
inquit VRMN 8 incertu Med. deus] ex deos corr. Pal. om. O 9 Verg.
Aen. III 109 sq. II D 10 nondum om. O Ilium] r illium VR . et ex at
corr. Pal. 11 Pergameae steterant] ex corr. r pergameae & erant VM et sic certe
ante corr. R habitant in vallibus N Simis] r amis R 12 Simile est huic] r G. Nom. R
rell. in licit' et M et litore et litori] r et litore R rell. Verg. Aen. III 373 sq. cf.
§ 208 15 suscepī egentē N 16 Verg. Aen. VIII 418 cf. lib. XVII § 161 17 asta DN
Tago] r togo VR 19 gr. D .G. N ΕΙΤΙ R τοῦ om. VR τοῦ χωρίου
om. O ΕΙΤΙ R ΕΝΕΤΗCΑΝ O ΤΡΟΙΤΑΙΟΝ R 20 istorici D 21 in locum
O in om. O 22 tiri V forte pro forti M sorti. Dicunt CIN ΤΟCΟΥΤΟΥC.
NFI N sorti. gr. NFI D 23 ΚΩΚΡΑΤΗC M ΚΩΚΡΑΤΗC VR Isocratis de pace or.
§ 92 p. 177 St. 215 B-S. πολλῶν ἐτῶν om. libri, ex Isocrate add. Krehlius; f.
excidit linea universa ἀντὶ δὲ τοῦ γεωργεῖν τὰς χώρας τὰς ἀλλοτρίας πολλῶν ἐτῶν,
ut om. hac ad proximam in αὐτῶν desinentem librarii oculi aberrarint ἰδεῖν] ex
Isocrate Krehlius ΕΙΛΕΙΝ libri 24 ΑΥΤΟΥC O ἀρχὴν om. libri Isocratei αὐτῶν.
ἐτῶν] ΑΥΤΟΥΤΩΝ M ΑΠΤΟΥΕΤΟΝ O ΕΤΟΝ V ΤΟCΟΥΤΩΝ M et ἔτεσιν] ΤΕCΙΝ M
26 usi] r usu R ut om. (M) Cic. in Cat. or. I 3, 7 cf. § 208. quē M
dies om. nonnulli codd. Cic. faturus] r futuris Ro in ante § 208 cum ali-

diem sextum Kalendarum Novembrium, Kalendarum pro 'ante Kalendas'. cuius testes sunt commentatorum probatissimi. Virgilius in I Aeneidos:

una cum gente tot annos |

Bella gero.

et 'tot annis' dicitur. 'ἔτη γεγονώς τσσαῦτα' καὶ 'ἐτῶν τσσῶνδε'. *Av-sías* ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους: ἦν γὰρ αὐτῇ υἱὸς ἐκ τοῦ προ-τέρου ἀνδρὸς ἐτῶν γεγονώς ἐκκαίδεκα. Terentius in eunucho:

At ille alter venit [ad nos] annos natus sedecim.

219 Attici 'ἔτυχε τιμωρίας' ὁ διώκων καὶ ὁ φεύγων. similiter Latini. 10 Virgilius in IIII Aeneidos:

Ulta virum poenas inimico a fratre recepi.

IIIi 'εὐδαιμονίῳ σου τόδε' καὶ 'εὐδαιμονίῳ σε τοῦδε'. nostri quoque auctores hanc saepissime imitati sunt figuram. Virgilius in XI:

Iustitiane prius mirer belline laborum.

Iuvenalis in V:

Et pater ergo animi felices credit avaros.

'Εὐχομαι τοῖς θεοῖς' καὶ 'πρὸς τοὺς θεοὺς' καὶ 'προσεύχομαι τοὺς θεοὺς'. et nos 'supplico te' et 'tibi'. Terentius in Andria:

Ipsum hunc orabo, huic supplicabo, amorem huic 20
narrabo meum.

(Accius:

Elatis manibus Priamus supplicat Achillem.)

quot codd. Cic. 1 diem sup. lin. add. r sextum] sic etiam § 298 cum codd. Cic. plerisque, alii aliter Kalendarum Novembrium] sic etiam § 298 Kalendas No-
vembres (al. Nouembris) codd. Cic. plerique nouembrium D 2 Verg. Aen. I
47 sq. 3 II M 6 dicitur. gr. Terent. D.V. ET ETH O ἔτη γεγονώς
τσσαῦτα] Menandri heautontim. fr. I com. Gr. fr. IV 110, p. 891 ed. min. Mein.
Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, δαιμονῆς (sic Porsonus pro δαίμων δυο), γεγονώς ἔτη I Το-
σαῦθ'; ὁμοῦ γὰρ ἔστιν ἐξήκοντά σοι offert x ETON V.R.M. Lysiae περὶ τοῦ
Διογένους κλήρον or. XXXV fr. 2 p. 184 B-S. XXXV 73, 267 Müll. cf. Hoel-
scherum de vita et scriptis Lysiae or. 35 p. 151 sq. 7 en toi peri V Διογέ-
νους κλήρον: ἦν Spengelius l. l. p. 632 cf. § 252 ITPOTEPOY V 8 ANAPO M
Terentius M Ter. eun. IIII 4, 26 cf. § 297. 305 unuco I 9 ad nos
uncis inclusi, om. Bamb. Bus. post sedecim in mg. deest enim praepositio ante add.
r, quae m. hic 'bona mixta malis' addidit G. N 10 ETYCE TIPOPIAC O ΔΙΩΚΩΕ
ΚΑΙ Ο ΦΕΓΓΟΝ D ΦΕΓΟΝ M 11 Verg. Aen. IIII 656 IIII] d III D quod. D-
13 IIII EYAIΩC CE TOIAC NFI D G. N EYΔAIMONIZO M EYAAI MONZO V
EYAIΔAIMONIZO M 14 Verg. Aen. XI 126 cf. lib. XVII § 102 X. N 15 Ius-
titiane N 16 Iuv. sat. V 14, 119 17 ergo] r orgo R felices] sic Iuv. Pith. i
pr. m. al. felicis O cum Pith. m. alt. et plerisque codd. Iuv. post avaros in mg.
Licet autem & accusativo & ablativo adiungere & dicere animū felices & animo feli-
ces r 18 gr. D G. N EEOIC M ΘEOI V ΘEOYC R ITPOC R EEOYC M
ITPOCEYXOMAI R ΠPOCCYXOMAI I 19 θεού; om. V EEOYC M supplico ex sub-
plico corr. R Ter. Andr. II 1, 12 20 orabo] rogabo N adorabo Bas.
meum huic nariabo N 22 Accius — Achillem] in mg. sic add. r, nisi quod su-
pplicabat (p) scribit, supplicat corr. Fleckeisenus, versum sic: Elātis manibus Priamus
supplicat Achillem — vel potius ob caesuram ibi neglectam Elātis manibus supplicat
Achillem Priamus — hoc modo constituendum esse ratus. ut in libro legitur est pu-
rus putus versus Saturnius, at argumentum sane templorum ac monumentorum Decimi

p. 1154. 85 P.

p. 210. 11 K.

'precor' tamen et 'oro' et 'obsecro' et 'quaeso' accusativo adiunguntur in multis locis.

(Attici εἰς καλὸν ἔστρεψεν. Virgilius in III georgicon:

220

Et totae solidam in glaciem vertere lacunae.

idem in bucolico:

Hos illi, quod non bene vertat, mittimus haedos.)

Attici 'ἡγεῖσθαι τῆς πόλεως' | καὶ 'τῇ πόλει'. Πλάτων Μένωνι: οὐκ ἄρα σοφία τινὶ οὐδὲ σοφοὶ ὄντες οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ἡγοῦντο ταῖς πόλεσιν, οἱ ἀμφὶ Θεμιστοκλέα τε καὶ οὖς ἄρτι 10 Ἄνυτος ὅδε ἔλεγεν. hinc nos 'praecipio urbi' et 'praefectus urbi' et 'urbis'. sed quando dativo adiungitur, participium est, quando vero genetivo, nomen, quomodo 'amans illius' nomen, 'amans' autem 'illum' participium, et 'natus illius' nomen, 'natus' vero 'ab illa' vel 'illi' participium. et fere omnia participiis similia nomina diversa casuum constructione discernuntur. participia enim necesse est verborum suorum servare constructiones.

Attici 'ἡράμην πόλεμον πρὸς τοῦτον' καὶ 'τούτω'. Πλάτων πε- 221 ριαλγεί:

"Ὅς πρῶτα μὲν Κλέωνι πόλεμον ἡράμην.

20 tale est illud Virgilianum in VIII:

volat hasta Tago per tempus utrumque,

pro 'in Tagum'.

Ἡμερῶν τόσων τόδε ἔσται. Δημοσθένης κατὰ Αἰσχίνου: δυοῖν

Bruti aditibus (Cic. pro Archia poeta or. 11, 27 Val. Max. VIII 14, 2), praesertim vestibulo templi Martis, cui Attii Saturnius superscriptos esse a Bruto legimus (schol. Bob. in Cic. pro Archia or. l. l. Cic. ed. Orell. V 2, 359 cf. O. Ribbeckium ann. phil. LXXVII 209 sq.), viz aptum esse videatur, ut amici potius coniecturam in verborum ordinem receperim. ex Fleckeiseni igitur sententia hic versus Attii trag. inc. fragmentis addendus est; coll. Ribbeckii quaest. scen. mantissa p. 304 sq. possis de Epinausimache cogitare. 1 praecor R pcor DN iunguntur N 2 post locis ras., quae sq. voc. Attici lin. 3 hausisse videtur, in R Attici — haedos in mg. add. r, om. rel. 3 Verg. georg. III 365 4 totae] Med. m. alt. solae m. pr. in solidam Rom. lacunae] Med. m. alt. lucunae m. pr. 5 Verg. ecl. 9, 6 (deficit Rom.)

6 quod nec uertat bene Med. quot nec uertat bene Pal. 7 Attici. gr. hinc DN ἡγεῖσθαι] scripsi ΗΓΕΙΣΘΑΙ VRM ἡγείται (O) TEC M ΙΤΟΛΕΩC R ΠΟΛΕΩ M ΠΟΛΕΤ V ΠΑΛΤΩΝ M ΠΑΛΤΩΝ I ΠΑΛΤΩΝ R Plat. Men. c. 41 p. 90 B St. ΜΕΝΩΝΙ VR 8 σοφίᾳ] (O) α Plato σοφᾶ VMR ΟΥΤΕ R οἱ τοιοῦτοι] (O) α Plato οὔτοι literis praecedentibus οὔτοι om. VRM 9 ἡγοῦντο ταῖς] (O) α Plato ΗΓΟΥΝΤΑΙC VR ΗΓΟΥΝΤΑΙC M ΙΤΟΛΕΩC R ΟΥ M ἀμφὶ] (O) α Plato ΑΜΠΙ VRM ΕΜΙCΤΟΚΛΕΑ M ΚΑΥ M 10 εἰσέει] (M) praeficio Dr praeficio (O) 11 genitium O adiungitur genitino N 12 quomodo] quando O quomodo — illum participium om. V nomen est. amans O 13 nomen est. Natus N 17 gr. D G. N ΙΤΡΟC R ΚΑΙ ΤΟΙΤΩΙ VRM 'prior locus πρὸς τοῦτον excidit' secundum Spengelium l. l. p. 621 ΠΑΛΤΩΝ VR Platon. perialg. fr. II com. Gr. fr. II p. 653, p. 377 ed. min. Mein. περιαλγεί: Ὅς] Porsonus ad Eur. Med. v. 139 sq. XII p. 410 ed. Lips. prob. Cobeto observ. crit. in Plat. com. rel. p. 169, qui cf. p. 169 sq. ΠΕΡΙΑΛΓΙΟC VO ΙΤΕΡΙΑΛΓΙΟC R ΠΕΡΙΑΤΩC (vel ΠΕΡΙΑΠΩC secundum Sp.) M 19 ΠΡΟΤΑ ΜΕΝΗ ΚΑΛΩΝΙ ΠΟΛΕΜΟΝ ΙΡΑΜΕΝ M 20 illud om. M Vir. N Verg. Aen. VIII 418 cf. lib. XVII § 161 21 asta DN gr. D. G. N 23 ΗΜΕΡΟΝ M Δημοσθένης κατὰ Αἰσχίνου ἱκανοῦ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, quae

p. 1193 P.

p. 211—13 K.

ἡ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἦκει, αὐτὸν φίλον γεγενημένον, οἷς|δὲ φίλος, τοῦναντίον. similiter per ellipsin. Cicero in II in-
vectivarum: sed triduo tamen audictis pro 'intra triduum'.

222 'Ἦσθηται τὴν στολὴν ταύτην' καὶ 'ταύτη', 'indutus vestem' et
'veste'. Virgilius in VII: 5

Ipse pedes, tegimen torquens inmane leonis
Terribili inpexum saeta cum dentibus albis
Indutus capiti sic regia tecta subibat.

idem in XI:

Harum unam iuveni supremum maestus honorem
Induit. 10

Terentius in eunucho:

Meam ipse induit.

idem in eadem:

Et ea est indutus? 15

Ἡ ὥς κάλλιον αὐτοῖς. Πλάτων πολιτείας III: 'μαλακώτεροι
αὐ γίνονται ἢ ὥς κάλλιον αὐτοῖς' ἀντὶ τοῦ 'ἢ ὥς προσήκει'. similiter
nos 'molliores fiunt quam ut melius illis'. huic simile est illud Sallustia-
num in Iugurthino: Romanos sicut plerosque remoto metu
laxius licentiusque futuros. 20

223 Demosthenes Φίλιππικῶν III: ὑπῆρχον Ὀλύμπιοι δύν-
μιν τινα κεκτη|μένοι οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους
οὔτε οὗτοι Φίλιππον. Statius in II Thebaidos:

or. κατὰ Κτησιφῶντος semel inscripta est sive a librariis sive ab ipso Prisciano lib.
XVII § 162; est enim locus hic desumptus ex or. de cor. § 35 p. 237 R. p. 578 B-S.

ΑΥΙΝ Μ θυεῖν (Ο), Bekkeri k 1 ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΩ Μ γεγενημένον] (Ο) α De-
mosthenes ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΩΝ VRM 2 τοῦναντίον ἐχθρόν. Demosthenes τοῦναντίον αὐ-
τὸν ἐχθρόν. codd. nonnulli Dem. ellipsin] d elipsin FDN eclipsin M Cic. in Cat.
or. VII 7, 15 inuectiviarum N 3 tamen] tantum v. l. codd. Cic. 4 G. N

HCENTAI MOD ἐσθῆτα ἡ C TEN O COTOAHN M CTOAHN HTAITHN KAI TAY-
THN D 5 Verg. Aen. VII 666 sqq. VIII O 6 tegimen] sic etiam Med.
Rom. Ver. tegmen DN tegmī M tegumen Pal. torquens] sic, sed rque in ras.,
etiam Rom. immane] D immanens N immane rell., libri Verg. 7 terribile N

terribilis Rom. inpexum] sic etiam Med. impexum VRO Pal. Rom. Ver. saeta]
sic etiam Med. Pal. Ver. seta MODN Rom. albis] r aluis VR 8 regia] r re-
gina VR subibant Rom. 9 Verg. Aen. XI 76 sq. 10 iuveni] r iuueni VR

iuuenis Rom. supraemum R supmū V mestus RMDN metus V 11 post lu-
duit sqq. ← induit om. M 12 Ter. eun. III 4, 34 14 Ter. eun. III 4, 40

15 & aea est V ut ea ē M et east Bemb. m. alt. et ast m. pr. et eam est Bas. cum
codd. Ter. plerisque 16 Gr. DG. N ΚΑΛΙΟΝ VR ΙΤΑΤΩΝ VR Plat. reip.

III 17 p. 410 D St. Πολιτειῶν Γ (M) ΜΑΛΑΚΥΤΕΡΟΙΟΝΑΥ Μ 17 γίνονται
(Ο) codd. Plat. ΚΑΛΙΟΝ VR ΑΙΤΟΙC Μ ἢ ὥς (Ο) α ΗΩ R ΚΩ VM ΙΤΡΟ-
CHKH VR 18 et nos N molliores molliores N meliores molliores n quam

dicam ut Nn illud om. DO Sall. Iug. 87, 4 19 in Iugurthino] v ingurthino

V sicuti codd. Sall. ut vid. fere omnes 20 futuros. Gr. statius DN 21 De-
mosth. or. Olynth. III § 7 p. 30 R. 512 B-S. Φίλιππικῶν — Φίλιππον] ΦΙΛΙΠΠΟΝ

R; post ΦΙΛΙΠΠ literas IK X deē < spscr. r ΙΥΤΗΡΧΟΝ V Ὀλύμπιοι] (Ο)

Putsch. Demosthenes ΟΙΑΥΘΙΟΙ v ΟΙΑΥΘΟΙ V ΟΙΑΕΙΟΙ Μ 22 ΚΕΚΤΗΜΕΝΟΥ Μ καὶ
διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα post κεκτημένοι add. Demosthenes ΕΚΑΠΕΙ Μ

τοῦτ' V 23 οὗτοι] σὺ τὸν C ΦΙΛΙΠΠΟΝ V Stat. Theb. II 572 sq. theabaidos N

p. 1151. 86 P.

p. 213. 14 K.

Martisque e semine Theron

Terrigenas confisus avos.

‘θαρρῶ τοῦτο’ καὶ ‘τούτῳ’. nos ‘fido huic rei’ et ‘hac re’. Virgilius in XI:

dum Troia temptat

Castra fugae fidens et caelum territat armis.

idem in VII:

Moliri iam tecta videt, || iam fidere terra.

Attici ‘θανυμάζειν αὐτούς’ καὶ ‘αὐτῶν’ καὶ ‘αὐτοῖς’. Latini quoque 224

10 ‘miror illum’ et ‘illius’ et ‘illo’. Virgilius in II Aeneidos:

Et molem mirantur equi, primusque Thymoetes.

idem in XI:

Iustitiane prius mirer belline laborum.

Ἰδίοις αὐτῶν ἀγαθοῖς. Isocrates πανηγυρικῶς: καὶ μᾶλλον
15 χαίρουσιν ἐπὶ τοῖς ἀλλήλων κακοῖς ἢ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἀγαθοῖς.
huic simile est illud Terentianum in adelphis:

Suo sibi gladio hunc iugulo.

Attici ‘κατήρχε τοῦ λόγον’ καὶ ‘τὸν λόγον’. Πλάτων: θαυμαστὸν 225
γάρ τινα, ὃ Κρίτων, ἀνὴρ κατήρχε λόγον, οὗ σοι ἄξιον ἀκοῦσαι.

20 Latini accusativo ‘incipio’ et ‘coepio’ et ‘inchoo’ et ‘ineo’ adiungunt.
Virgilius in bucolico:

Incipe Maenalius mecum, mea tibia, versus.

idem in VI:

1 c. R semin&hetron D t teron sup. lin. d 2 confisus] sic etiam § 244
cum codd. Statii melioribus teste Queckio confessus alii cod. Statiani 3 G. N
ΕΑΡΡΩ M τούτω καὶ τούτῳ (sic Presselius) O τοῦτω καὶ τῷ D Verg.
Aen. XI 350 sq. 5 Troia d troie D 6 fugae] sic etiam § 244 fuge RN fuga M Rom.
celum n territat] R m. alt. territa VR 7 Verg. Aen. VII 290 IIII O
VIII N 8 moliriā tecta V terrae (O), Servius ad h. l., Arus. Mess. s. v. fidens
p. 230 L. cum Med. Pal. Rom. 9 GR. DN αὐτούς] αὐτοῦ M αὐτοῖς] αὐ-
τοῦς VRM 10 miror] r miro R Verg. Aen. II 32 11 primusque] r pluri-
musque VRM Thymoetes (O) 1, Rom. thymetes r Med. thimetes N thimites VRM
thymō**** Pal. 12 Verg. Aen. XI 126 cf. lib. XVII § 102 13 iustitiane O
GR. D GR. N 14 αὐτῶν v. lin. sq. post ἀγαθοῖς: Ἰσοκράτης — ἀγαθοῖς om.
R ΚΩΚΡΑΤΗΣ V ΚΩ.ΚΡΑΤΗΣ M Isocrates (O) π Isocr. paneg. § 168 p. 76 St.
178 B-S. KAY M 15 ἀλλήλων] scripsi ex Isocrate ΑΛΛΑΩΙ sic ni f., non ΑΛ-
ΛΑΩΙΗ (Heinii coll. h. l. non satis dilucida est, Spengelius h. l. non tetigit) M ΑΛΛΟΙ
Vπ. quae prima h. l. exhibet ἄλλοις (O) α τοῦς M αὐτῶν] sic Baileus, αὐτῶν
codd. Bekkeri ap. Isocr. ΑΥΤΩΝ V ἀγαθοῖς] ΚΑΤΑΘΟΙC M 16 Ter. ad. V
8, 35 cf. lib. XVII § 126 18 GR. DN κατήρχε] (O) α ΚΑΤΕΙΡΧΕ VRM ΚΑ-
ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ M ΙΤΑΑΤΩΝ V Plat. Euthydem. 11, 29 p. 283 A St. ΕΛΥΜΑΤΩΝ
VRM 19 ὁ ἀνὴρ Bekkeri r, ἀνὴρ Porsonus advers. p. 140 (p. 123 ed. Lips. u.
1814), Bekkerus; cf. tamen C. F. Hermannum praef. ed. Plat. Teubn. I p. XI κα-
τήρχε] (O) α, Plato ΚΑΤΕΙΡΧΕ VRM ΛΟΙΝΩΝ Rr ΛΟ.Ν Vπ. οὗ Bekkeri r σὺ
et σὺ v. u. codd. Plat. σὺ ἄξιός Bekkeri Γ corr. ΑΚΟΥΟΙ R 20 et coepio]
Dr om. R uel coepio et coepi O et coepi V et coepi N et coepi M 21 Verg. bu-
col. 8, 21 etc. cf. § 197 bulico V 22 menalios DN mecum ex corr. v
tibia uersus Nn 23 Verg. Aen. VI 372 Talia fatus erat, coepit cum talia vates;
ibid. v. 190, I 586 saepiusque Vix ea fatus erat

Vix ea fatus erat, coepit cum talia virgo.

idem in eodem:

nocturnas inchoat aras.

Attici 'κατακροᾶσθαι τούτου' καὶ 'τοῦτον'. Εὐπολὶς Προσπαλ-
τῶις:

Τί κατακροᾶσθί μου τὰ μουσοδονήματα;

nostri 'audio' quidem accusativo adiungunt, 'ausculto' vero tam dativo quam accusativo. Terentius in Andria:

Pamphilumne adiutem an auscultem seni.

idem in eadem:

Ausculpta pauca: et quid ego te velim et tu quod quae-
ris scies:

sic enim habent antiqui codices teste Donato commentatore eius.

226 Attici 'κατακέρχρησαι ταύτην' καὶ 'ταύτην'. Cicero primo invec-
tivarum: quousque tandem abutere, Catilina, patientia nos-
tra? Sallustius in Catilinario: quippe quas honeste habere
licebat, abuti per turpitudinem properabant; sed potest subau-
diri 'his'.

Attici 'καθέζεσθαι ἐν τῷδε' καὶ 'εἰς τόνδε' καὶ 'ἐπὶ τοῦδε' καὶ 'ἐπὶ
τῷδε'. Θουκυδίδης A: καθεζόμενοι δὲ ἰκέται εἰς τὸ Ἥραιον

227 ἐδέοντο. Αἰσχίνης: ἐκαθήμεθα δὲ ἐν τῇ στοᾷ. nostri quoque
auctores frequenter huic verbo diversos sociant casus: 'sedeo in monte' et 'in
montem' et 'monte' et 'montem' sine praepositionibus, ut Virgilius in VII:

1 factus M caepit MN 2 Verg. Aen. VI 252 3 inchoat] sic etiam Verg. Med. Fr.
Rom. m. alt. inchoat PN. inchoat Rom. m. pr. 4 GR. DN KATAKPOACEAI M *ΟΥΤΟΥ V
ΕΥΠΟΛΙΣ VR Eupol. Prospalt. fr. IV com. Gr. fr. II p. 523 sq., p. 201 ed. min.
Mein. Προσπαλτῶις] (O) Putschius ΠΡΟΣΠΑΛΠΟΥΣ M ΠΡΟΣΠΑΛΤΙΟΥΣ V ΠΡΟΣΠΑΛΤΙ-
ΟΥΣ R A κατακροᾶσθαι x, Bergkiius KATAKPOACEAI VR KATAKPOACEAI M κατακροᾶ-
ται C(O) ΜΟΥ ΕΞ ΤΟΥ corr. R 7 iungunt N 8 Ter. Andr. I 3, 4 9
adinuem n 10 Ter. Andr. III 3, 4 cf. § 163 11 quid] qd i. e. quod M
quod] eodem compendio qd M queris VRMN 12 scires D 13 et paucis et
paucis legitur: Donatus ad h. l. 14 Attici om. O GR. DN KATAKEXPHNCAL
VR Cic. in Cat. or. I 1, 1 primo] in I (MO) 15 cantilena O, quam libro-
rum in hoc nomine scribendo corruptelam fere sollemnem a Bursiano, editore prudente
ceterum et sagaci, iocum aliquem ut videtur subodorato, in ipso hoc Ciceronis loco ci-
tando inter Senecae rhetoris p. 44, 25 verba receptam esse non possum non mirari
prudentia D 16 Sall. Cat. 13, 2 quippe VR 17 subaudire N 19 GR.
DN KAREZECEAI M EITI R KAY M EITI R 20 Thuc. I 24 cf. § 184.
198 KAREZOMENOI M KATHZOMENOI V δὲ] (O) Krehlius ΔΕ ΑΙΣΧΙΝΗΣ VR (et sic,
non ΑΙΣΧΙΝΝΗΣ, teste Heinio) M IKETAT M KETAI VR εἰς τὸ Ἥραιον ἰκέται (O)
TON PATON M 21 Αἰσχίνης] huc transposuit Krehlius (O), merito Aeschinis So-
cratici ex dialogo quodam fragmentum aliquod offerri censens, quamquam non erat,
cur e Telaugae potissimum desumptum esse pularet, cf. C. F. Hermannum disp. de Aesch.
Socr. rell. p. 29, qui et ab hoc fragmento et ab alio apud Demetr. de eloc. CCV rhet.
Gr. IX 90 Walz. servato ἐκαθήμεθα μὲν ἐπὶ θάκων ἐν Ἀνκίω etc. narrationem
adeoque totum dialogum initium duxisse censet, ut nisi horum fragmentorum alterum Pris-
ciani errore ex altero corruptum sit, Aeschinem bis consimili principio usum esse ap-
pareat; sed ad Priscianum ἀμάσθημα μνημονικόν statuendum, nam de hoc solo erroris
genere h. l. cogitari poterit, iustam equidem causam desidero; om. h. l. VRM ΕΚΑ-
ΕΠΜΕΕΑ M 22 et in montem] r et in | τῇ R 23 et monte] r et in monte R
ut om. N Verg. Aen. VII 192 sq.

p. 1156. 87 P.

p. 215. 16 K.

Tali intus templo divum patriaque Latinus
Sede sedens.

idem in V:

Summa petit scopuli siccaque in rupe resedit.

5 Sallustius in Iugurthino: Iugurtha extenuata suorum acie
montem insedit.

Attici || 'κατηγορῶ σοῦ τάδε' καὶ 'τῶνδε'. et nos 'accuso te furti' 228
et 'accuso tui furta'. Δημοσθένους ἐν τῷ κατὰ Μειδίον: εἰ μὲν
οὖν παρανόμων ἢ παραπρεσβείας ἢ τινος ἄλλης τοιαύτης αἰ-
10 τίας ἤμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν.

Attici 'κατέαγε τοῦ δεινὰ' καὶ 'τῷ δεινὶ ἢ κλεῖς'. similiter Latini
'fractum illius' et 'illi crus'.

Attici 'καταφρονήσας τούτου' καὶ 'τούτου'. Ἡρόδοτος πρώτη:
καταφρονήσας τὴν τυραννίδα ἤγειρεν τρίτην στάσιν. Romani
15 et 'temno' et 'sperno' et 'despicio' et omnia activa verba, quae faciunt ex
se passiva, accusativo coniungunt. Virgilius in bucolico:

O digno coniuncta viro, dum despicias omnes.

Illi dicunt 'κατὰ μνήμην' ἀντὶ τοῦ 'ὥς μέμνη|uai' et 'κατὰ σῶμα 229
εἰργασμένην'. nostri quoque 'pro viribus' id est 'secundum vires'. Sal-
20 lustius in Catilinario: publicam miserorum causam pro mea
consuetudine suscepi. Virgilius in V:

Tum validis flexos incurvant viribus arcus

Pro se quisquē viri,

id est 'secundum suas vires'. haec tamen eadem praepositio [id est 'pro']
25 quando verbo adiungitur in supra dicta significatione, assumit 'ut': 'prout
possum, prout valeo, prout intellego'.

Illi 'καταμελεῖν τούτων' καὶ 'ταῦτα'. Ἀντιφῶν πολιτικῶ: μήτε 230

1 diuom Rom. patri aq; latine V 2 Sede om. V 3 Verg. Aen. V 180 II V
4 scopuli] r scopulis R Rom. ruppe Med. 5 Sall. Iug. 49, 1: igitur in eo colle... Iu-
gurtha extenuata suorum acie consedit, ..., ipse propior montem (monti et
monte v. l. codd. Sall.) cum omni equitatu et peditibus delectis suos collocat 7 gr. DN
τάδε καὶ τῶνδε] sic etiam C ΤΟΝΔΕ VR 8 G. Attici similiter V gr. Similiter D
Demosth. adv. Mid. or. § 5 p. 515 R. 662 B-S. Μειδίον (O) α ΜΗΔΙΟΥ VR ΜΗΔΟΥ
M εἰ] η R.M 9 ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι post οὖν add. Demosthenes ὁ ἄνδρες Bekkeri r
παρανόμων] (O) α ΠΑΡΑΝΟΜΟΝ M ITAPANOMON VR παραπρεσβείας] (O) α ΠΑΡΑ-
ΠΡΕΣΒΕΑΣ M ITAPAITΠΕΣΒΕΑΣ VR ἢ] εἰ V ΑΛΛΑΣ M τοιαύτης] post κατηγο-
ρεῖν ponunt Demosth. Σ alii, utroque loco ponit Colbertinus t ΤΟΥΤΟΥ M 10 ἔμελ-
λον (MO) codd. Bekkeri Πυ 11 ΚΑΤΑΓΗ M ΔΙΝΑ VR ΤΟΥ V τοῦ C
δεινὸ C ΔΙΝΙ VR.M ἢ κλεῖς] C ΗΚΑΙC R ΗΚΑΙC V ΝΚΑΙC M τὸ σκέλος (O) 13 gr. D
G. N ΚΑΤΟΦΡΟΝΗCΑC M ΚΑΤΑΦΡΟΝΗCΑC ΤΗΝ ΤΥΡΑΝΝΙΑ ΠΡΟΔΟΤΟC ΠΡΩΤΗ ΚΑ-
ΤΑΦΡΟΝΗCΑC ΤΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΝ ΠΡΟΔΟΤΟC ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΑΦΡΟΝΗCΑC ΤΗΝ ΤΑCΙΝ. Romani V
post καταφρονήσας sqq. — καταφρονήσας om. R ΠΡΟΔΟΤΟ M Herod. hist.
I 59 14 ΤΥΡΑΝΝΙΑ M ἤγειρε (O) 15 τέπνο N attia R uerba actia
(M) 16 adiungunt O Verg. ecl. 8, 32 (def. Rom.) 17 digna Ver. dispi-
cis D omnes illi V 18 gr. DN ὥς] ω R ΜΕΝΗΜΑΙ M COMA ΕΤΡΓΑ-
CΜΗΝΝ M 19 Sall. Cat. 35, 3 21 accepi N Verg. Aen. V 500 sq. 22
uallidis VR incurvant] r incurbant VR arcus] r artus VR 23 uiris M
24 id* | ē (è) V 25 adsumit VRD 27 gr. D .G. N quod discrimen saepius et ne-
glexi et neglegam ΤΑΙΤΑ M Antiph. politici fr. or. XXIV fr. 2 p. 146 B-S

p. 1187 P.

p. 216. 17 K.

φιλοπότην κληθῆναι καὶ δοκεῖν τὰ πράγματα καταμελεῖν
ὑπὸ οἶνου ἡσώμενον. sic et nostri 'neglego illum'. Terentius
in adelphis:

Pecuniam in loco negligere maximum interdum est
lucrum. 5

'Καρτερεῖν τὰ παρόντα' καὶ 'ἐπὶ τοῖς παροῦσιν'. nos ad accusati-
vum. Virgilius in III Aeneidos:

Haut inpune quidem nec talia passus Vlives.

Ἰλλι καταρᾶται τούτῳ. Horatius sermonum II:

tibi non referenda precati. 10

Κατεύχεσθαι τούτων. nostri 'imprecor' et 'execror illum' et 'illi'.

Ἰλλι 'καταγελᾶς ἡμῶν' καὶ 'ἡμῖν'. Terentius in adelphis:

Rideo hunc.

idem in eunucho:

Forte habui scortum: coepit ad id adludere 15

Et me inridere.

idem in eodem:

hisce ego non paro me ut rideant,

Sed †his ultro arrideo.

231 Ἰλλι 'κατακράζομαι σε' καὶ 'καταβοήσομαι σε' καὶ 'σοῦ'. Ἀριστο- 20
φάνης ἐπὶ πεῦσιν:

Κατακεκράζομαι σε.

nos 'increpo illum'.

Ἰλλι 'καθ' ἡμέραν' καὶ 'καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν'. nostri 'in dies'
et 'per singulos dies' et 'in annos' et 'per singulos annos' et 'in horas' 25

or. XXIII fr. 78 p. 233 Müll.; de auctoris τοῦ πολιτικοῦ λόγου persona cf. Hermog.
περὶ ἰδεῶν II 7 sqq. p. 385 sqq. Walz. coll. II. Sauppio l. cummaxime l. p. 145 sq.

ΠΩΛΙΤΙΚΩΙ M ἸΤΟΛΙΤΙΚΩΙ V ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ O I ΦΙΛΟΙΤΟΤΗΝ VR ΚΑΝΘΗΝΑΙ V
ΚΑΝΘ. ΗΝΑΙ R ΚΑΝΗΝΑΙ M ΔΕΚΕΙΝ M ΙΤΡΑΓΜΑΤΑ VR ΚΑΤΑΜΗΔΕΙΝ M 2
ΥΙΤΟ VR ΠΕΣΩΜΗΝΩΝ M Terrentius M Ter. ad. II 2, 8 4 nec legere
Bemb. negligere (O) Bus. maxime V interdumst Bemb. 6 gr. DN καρ-
τερεῖν] vr ΚΑΡΑΤΕΡΕΙΝ R ΚΑΡΑΒΕΙΝ V ΠΑΡΩΝΤΑ M ΠΑΡΩΙCΙ M ad om. M
7 Verg. Aen. III 628 cf. § 20 III] n. III. N 8 laud RMNO impune
(O) non talia N 9 Illi om. (M) G. N ΚΑΤΟΡΑΤΑΙ D ΚΑΤΑΡΑΤΑΙ ΤΟΥ-
ΠΩΙ r ΤΩΙΤΩΙ M Hor. serm. II 7, 36 sermonibus (M) II in mg. add. r,
om. R rell. 10 praecati V M praecati D praecatus. Illi in ras. r, post Illi in mg. addens
ΚΑΤΕΥΧΕΘΑΙ — illi, quae ob homocoteleuton in R rell. videntur excidisse 11 κατα-
γελᾶς] r ΚΑΤΑΓΕΛΑΣ R ΚΑΤΑΓΗΛΑΣ D ΗΜΩ MD ΥΜΙΝ M Ter. ad. III 2, 9
in | in adelphis R 14 Ter. eun. III 1, 34 sq. 15 sorte D habuis cortū
V cepit N ad id ludere N Bas. alludere Dr 16 inridere] N Bemb. ir-
ridere rell. Bas. 17 Ter. eun. II 2, 18 sq. 18 Isce D ergo Mm 19 Sed
his] sic etiam § 274 et 280 cum Bas. set is Bemb. set eis Bentleius arrideo] sic
Bas. adrideo Bemb. 20 gr. Nos increpo illum. Illi gr. Nostri D G. Nostri (med. om.)
N ΚΑΤΑΚΡΑΖΟΜΑΙ R ΚΑΤΑΚΕΚΡΑΖΟΜΑΙ C ΚΑΙC M καταβοήσομαι — ἐπὶ πεῦσιν om.
V σοῦ] coi R Aristoph. eqq. v. 287; at ipsa Prisciani verba cummaxime prae-
cedentia docent hic tres potius versus sese excipientes 285—287 laudatos vel cerse lau-
dandos fuisse: αλλ. τριπλάσιον κεκράζομαι σοῦ. | κα. καταβοήσομαι βοῶν σε. | αλλ.
κατακεκράζομαι σε κράζων 21 ἰππεύειν R 22 ΚΑΤΕΚΡΑΖΟΜΑΙ V ΚΑΤΑΚΡΑΖΟΜΑΙ
M 24 ΚΑΕΜΕΡΑΝ M ΚΑΕΚΕΚΑΤΕΝ M τῇν] om. (VO) ΗΜΗΡΑΝ M 25 ho-
ras pro per VR

p. 1187. 88 P.

p. 217. 18 K.

et 'per-singulas ho[r]as'. Livius frequenter in milites pro 'in singulos milites'. Virgilius in V:

Bina boum vobis Troia generatus Acestes

Dat numero capita in naves, adhibete penates.

illi ὅσημέραι, nos 'cotidie' et 'quot annis'.

illi 'κατάγομαι' καὶ 'καταλύω' καὶ 'ἐρμίζομαι' et ad locum et in 232 loco ponunt. similiter nostri 'deverto domi' et 'domum'.

illi κόπτειν τὰ ῥήματα pro 'disserere'. Terentius in heautontimorameno:

10 verum interea, dum sermones caedimus,

Illae sunt relictæ.

illi 'κοπιᾶς ἀντόν' pro 'in lassitudinem ducis'. huic similia sunt apud nos tam activam quam passivam habentia significationem, ut superius ostendimus, 'propinquo, ruo, moror'.

15 illi 'κωλύει τὸν ἀδικούμενον' καὶ 'κωλύει τοῦτον ἀδικεῖσθαι'. et nos 'prohibet illum periclitantem' et 'prohibet illum periclitari'. Virgilius in II Aeneidos:

sensit medios illapsus in hostes

pro 'illapsum se esse'. Sallustius in Iugurthino: et | hercule,

20 Sulla, ante te cognitum multis orantibus, aliis ultro egomet opem tuli, nullius indigui.

λαχεῖν τῶν πατρῶων, διαλαχεῖν τὰ πατρῶα. nos 'sortior' ad accusa- 233 tivum. Virgilius in XII:

Sortitus fortunam oculis.

25 illi 'λέγουσιν ὡς τόδε ἐγένετο' καὶ 'λέγουσιν ὡς τόδε γεγονέναι'. nostri 'dicunt ut illa res facta sit' et 'illam rem factam esse'.

1 Livius] in milites apud Livium me legere haud memini. nec a me consultus Guilelmus Weissenbornius ipsa haec verba ex Livio adnotata habet; idem tamen scitissime admonet, spectare haec ad tales locos, quales sunt XXXVIII 52, 11 quinquageni aeris in pedites divisi; XXXVIII 7, 2; XXXV 34, 5 in equitem

ferquent V 2 Verg. Aen. V 61 sq. 3 acses-ates V 4 navis D cum Pal. Rom. nabis Med. adibete V poenates N 5 ὅσημέραι (O) π OCIMEPAI VRMD OCIMEPE r cotidie] rn cottidie VR **otidie N quotidie (O) qd annis V 6 illi R gr. DN KAY KATAAYW V OPMEOMAI R 7 deverti M 8 G. N

KOPTHIN d KOTEIN r KOTPHIN D deserere D Ter. heautontim. II 3, 1 sq. eautontimorumeno D eautontimorumeno d eautentimorumeno M heatontimorimemo

VR autonti morumeno N 10 sermone D cedimus RD 11 ilae V ille N

12 ille V G. N KOPOAKAYTON D lassitudine M 13 apud V 14 uergo post moror spscr. r: quod cum § 203 non prolatur sit, nec h. l. addendum esse censui

15 gr. DN ΔΔΙΚΕΙΘΕΑΙ VRM et VR 16 pibet V Verg. Aen. II 377 v. § 215 19 illapsum] r illudum R Sall. Iug. 110, 2 hercule] r herculæ d

hercula VRDO hercle (M) mehercule libri Sall. et sic additam. ante lib. XVII p. 107, 6 20 Sulla] (O) sylla rel. te om. N egomet opem] vr ego metopem VR

12 indigus Sall. Vat. 3864, Bas. 1 al. indigni (O) post indigui in mg.: antequam te cognoscerem similiter ab urbe condita: Post hominum memoriam add. r 22

G. N ACQHINTWOTHPWΔIAAAAXEIMTAITATPOA D TΩΩN RM TΩIΩΩN V ITATPΩΩ V

ΠPΩΩN M καὶ διαλαχεῖν] (O) sortior D acusatium V 23 Verg. Aen. XII 920 XII Aeneidos (FO) 24 sortitur D 25 G. N AEGOYCIN D

τωαε D ETENETO R ETHNHITO D AETOYCIN D TOAH D nostri] r nos V

p. 1158. 59 P.

p. 219. 19 K.

‘λέγεται ὅδε πεποιηκέναι τόδε’ καὶ ‘λέγεται τόνδε πεποιηκέναι τόδε’.
et nostri frequenter. Terentius in eunuchis:

Apparet servum hunc esse domini + miseris et pau-
peris.

231 Illi λεκτέον ἐστὶ pro ‘oportet dicere’. Πλάτων ἐν πολιτείας Γ: ὅτι ἔφαμεν, ἃ μὲν λεκτέον, ἥδη εἰρησθαι, ὥς δὲ λεκτέον ἐστὶν, ἐπισκεπτέον εἶναι. hinc Romani gerundia vel supina invenerunt: ‘dicendi, dicendo, dicendum, dictum, dictu’. proprie autem in ‘dum’ terminatio Atticum significat adverbium, quod omni generi et numero et personae et tempori potest adiungi, ut ‘legen|dum est mihi, tibi, illi, nobis, vobis, illis’ et ‘legendum est, legendum fuit, legendum erit poetam, orationem, carmen’.

285 Attici λογίζεται ἅ μιν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκτετικῶς. nos ‘confitetur osculatus virginem’ et ‘criminatus innoxium’. Virgilius in II:

sensit medios illapsus in hostes

pro ‘illapsus se esse’. Statius in XII:

hortaris euntem

pro ‘hortaris ire’.

Attici ‘λοιδορεῖσθαι αὐτοῖς’ καὶ ‘αὐτούς’. Περιέδης κατὰ Δημοσθένους: ἀλλὰ τοὺς νεωτέρους ἐπὶ βοήθειαν καλεῖς, οὓς ὕβριτες καὶ ξλοιδοροῦ ἀκρατοκώθωνας ἀποκαλῶν. et Romani

1 Gr. DN 2 Ter. eun. III 2, 33 sq. cf. lib. XVII § 162 3 servum hunc] sic Terentius et Priscianus lib. XVII l. l. servum R hunc ante servum in mg. add. r hunc servum rell. pauperis miserieque lib. XVII l. l. cum Terentio post pauperis in mg. apparent rari nantes in gurgite vasto (Verg. Aen. I 118) add. r 5 G. N ΛΕΚΤΕΩΝ M Gr. D ΥΤΑΤΟΝ (πολιτείας — εἶναι om.) N ΠΑΤΟΝ sup. lin. r ΠΑΤΟΝ M ΠΑΛΩ V R Plat. reip. lib. III 7 p. 394 C St. ἐν om. M Oρ πολιτίας V M R O et sup. lin. iteratum r .I. r 6 οὗ ἔφαμεν] (O) α Plato οτι φάμεν V R ΟΤΑΦΑΜΕΝ M μὲν] NEN V R ΛΕΚΤΕΟΠΝΑΗ M ΟCΔΕ M teste Sp. p. 657 λεκτέον — εἶναι om. M λεκτέον ἐστὶν, ἐπισκεπτέον] scripsi ΛΕΚΤΕΟΝ ΕCΤΙΝ ΕΠΙCΚΕΠΤΕΟΝ V ΛΕΚΤΕΝ ΕCΤΙΝ ΕΠΙCΚΕΠΤΕΟΝ R λεκτέον, ἔτι ἐπισκεπτέον (O) λεκτέον ἔτι σκεπτέον codd. Platonis plerique λεκτέον ἐπισκεπτέον Platonis codd. Bekkeriani ΘΦΓ, ut ne apud Priscianum quidem ἐπισκεπτέον illud in ἔτι σκεπτέον mutare ausus sim hic V hunc M 8 dictu dictu M proprie] r propriae R Nd Propria D 10 michi N illi illis V R 11 et legendum fuit (MO) et legendum erit (O) poetam] r petam V R 13 λογίζεται — ἐκτετικῶς] sic etiam C; Gr. DN; ad oratorem aliquem haec verba spectare in aprico positum est; quo pertinerent indagare non potui ἅ om. (O) ΕΜΩΝ M ΗΚΤΕΤΙΚΩC M ΕΚΤΕΤΙΚΩC O osculatur D uel osculatus d 14 criminatur D uel criminatus d innoxium XII

ex innoxius corr. V Verg. Aen. II 377 cf. § 215 ** (II) Rr 15 illapsus (O) Nr hostes pro illapsus in hostes pro illapsus se esse Rr 16 Stat. Theb.

XII 218 XI N 17 post euntem: ΟΡΝΙΤΕ add. in ras. r ΟΡΝΥΤΕ M ΟΡΝΥΤΕ V D ΟΡΝΙΤΕ D G. N; gloss. esse videtur ex ὀρνυτε corruptum, quamquam ὀρνυς potius scribendum erat 19 Gr DN αὐτούς καὶ αὐτοῖς (O) ΑΥΤΟΥC ΚΑΙ ΑΥΤΟΙC M ΥΠΕΡΕΙΔΕΗC V ΥΠΕΡΕΥΔΕΗC M Τητιόδης (O) Hyperid. adv. Demosth. or. XVII fr. 3 p. 290 B-S.; cf. Porsoni adversar. p. 128 (p. 112 ed. Lips. a. 1814); inter fragmenta huius orationis Harrisiana non legitur: ad col. eorum XV b p. 350 B-S. (109 B p. 403 Müll.) partem deperditam pertinere censet Boeckhius act. lit. Halens. a. 1848 II 635 = Neu aufgefundenen Bruchstücke aus Reden des Hypereides p. 36 ΔΕΗΜΟCΘΕΝΟΥC M 20 ΒΟΝΘΕΙΑΝ R ΒΟΝΕΕΙΑΝ V ΚΑΑΕΙC R V 21 ὕβριτες] sic libri et edd. inde ab α, ubi hoc fragmentum primum apparet, non ὕβριτες ΕΛΟΙΔΩΡΟΥ V R ΕΛΤΩΡΟΥ M ἀποκαλῶν] sic C (O) ΑΙΤΟΚΑΛΩΝ V R ΑΙΤΟΚΑΛΩΝ M

p. 1189 P.

p. 219. 20 K.

'maledico te' et 'tibi'. Cicero pro Deiotaro: Blesamius, inquit, - eius enim nomine, optimi viri nec tibi ignoti, maledicebat tibi.

'Λυμáινεται τῷδε' καὶ 'τόνδε'. Ἡρόδοτος A: λυμαينوμένην δὲ 236 τῷ νεκρῷ ἐπέλεγε τοιάδε, καὶ ἐν τρίτῃ: λυμαίνομαι αὐτόν. Romanus: 'laedo te' et 'noceo tibi' dicunt et 'te'. Lucanus in III:

Insiluit solo nociturus pondere puppim;
sed magis per ellipsin 'in' praepositio[n]is prolatum est, insiluit puppim pro 'in puppim'.

Isocrates Αἰγινητικῶ: ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἄλλον ἥδιον 10 νῖδον εἶδεν αὐτῷ μᾶλλον πολὺ pro 'πολὺ μᾶλλον; μάλιστα' καὶ 'πολὺ μάλιστα'. nostri 'multo magis' et 'multo maxime', ut Virgilius in I:

Pygmalion scelere ante alios immanior omnes.

Attici 'μανθάνω τότε' καὶ 'τοῦδε'. huic simile est illud Terentia- 237 num in eunucho:

1 Cic. pro Deiotaro or. 12, 33 deiotario V deitaro M blaesamiis V blaesamius R Blesanius hac § bis Cic. Oehlerianus, sed § sq. idem Blesamio inquit VM 2 nomini MND optimi viri cf. § 144 ne VR maledicebant N 3 gr. DN Αλυμáινεται] (O) α λοιμáινεται VRM τοιαε και τωναε M Herod. hist. I 214 λυμαينوμένη] (O) α λοιμáινομενη VR λοιμáινομενη M 4 επελεγε VR τάδε Herodotus ἐν τρίτῃ:] α ηντρη VR ηντρη M ἡ τρίτῃ (O); quo locum referam nescio nisi ad Herod. hist. lib. III 16 οὐκ ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθών, ἀλλὰ ἄλλος τῶν τις Αἰγυπτίων, ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἄμασι, ὧ (τῷ Struvius) λυμαινόμενοι Πέρσαι ἐδύκεον ἄμασιν (ἄμασι al.) λυμαίνεσθαι λυμαίνομαι] (O) Putsch. λοιμáινομαι VRM cf. adn. lin. praec. αὐτῶν] scripsi αὐτοῦ M αὐτῶι vel αὐτῷ VR(O) 5 laedo te, noceo tibi et te. (M) et te om. vid. O Luc. Phars. III 626 cf. lib. X § 51 in *** III R 6 post puppim sqq. — insiluit puppim om. RO 7 ellipsin (RO) elypsin N eclypsin M ἔπτοιον V 9 Isocrates. gr. NFI D G. ysocrates, NFI N Isocrat. Aeginet. § 46 p. 393 St. 309 B S.; de toto h. l. cf. Spengelium l. l. p. 609 sq., cuius sententiam de veterum edd. per locos Graecos auctoritate equidem, ut in praefatione indicavi, probare nequeo ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΥ M ποίας] (O) α, Isocrates τοιαε VR τοιαε M teste Hein. οἰκίας] α οικίας VRMO ἄλλον ἥδιον] scripsi ἄλλον ἡδιον VRC ἄλλον ἡδιον M teste Hein. ἥδιον (O) codd. Isocratis 10 εἶδεν νῖδον Vιδίνας εἶδεν, om. νῖδον, rell. codd. Isocr. αὐτῷ Isocrates αὐτῷ (O) αὐτῷ VR αὐτοῦ M post αὐτῷ: κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα add. Isocrates (O) ἄλλος ποῖαι pro ποῖαι μάλλον M μᾶλλον. πολὺ μᾶλλον πολὺ pro πολὺ μᾶλλον O? πολὺ] om. codd. Isocr. ποῖαι V ποῖαι R μάλιστα om. M μαίστα V ποῖαι M 11 Similiter quoque nostri (M) quoque nostri O? ut om. MN Verg. Aen. I 347 12 pygmalion DN scelere] vr esclere R esclere in isclere corr V cf. adn. ad lib. XII § 17, cui adde Vahlenum mus. phil. XI 589. XIII 547. in Varronis sat. con. p. 29. 48 sq. 57. 115. 133. 152. 167 Corssenum ib. Aussprache etc. I, 289; sic sto r lib. VIII § 46 corr. ex lectione pr. m. esto; eschylus cod. Ampel. c. 8, 13 Woelfflin., cui videtur est scyphus inesse; nunc ~ antes i. e. nunc estantes Reg. Voss. mai. Gell. XX 3, 2; est nuque (nuq Reg.) iidem ibid. XX 9, 2 pro sinuque; ad alterum genus, i scil. praefixum, pertinent istud nerimus, istolonis, istoicum vv. ll. ad Gell. XVII 20, 2; 21, 27; XVIII 1, 7; Istilo cod. Periz. Suc. de ill. gr. 3; ispartica v. l. in culicis v. 399; argentispatio pro arguerent spatio Med. Liv. VIII 18. 8; in spetiosa Med. Tuc. ex coll. Baiteri ab exc. d. Aug. I 81; histori, hystori al. pro stoici codd. Quint. inst. or. X 1, 84; ispidi, hispidis (iaspidis Bamb.) pro spiris vv. ll. Plin. n. h. XXXVII 151; de eiusdem Plinii palimps. Paulino, qui utriusque generis exempla praebeet, cf. Frid. Monium ed. suae p. XXX, alia conguessit Schuchius in horreo illo olim et horrore philologorum XVIII 226 imanior R iumanior MN post omnes in mg. pro immanissimus omnium. Nec mireris uirgilium comparatio usum pro superlativo. cum homerus quoque idem fecit in iliados R 13 G. N μανθάνω] (O) α MANEAW VRM ΑΛΑΕΑΝΟ D ΤΟΑΕ D ΚΑΥ Μ inter ΤΟΑΕ et huic literae n inserta sunt in

Reviso, quidnam Chaerea hic rerum gerat
pro 'quas res', et Virgilius in XI:

Institiane prius mirer belline laborum.
similiter 'insimulo avaritiae, accuso pecuniarum repetundarum' vel 'furti'
vel 'adulterii' et similia.

('Sciens' autem quando participium est, accusativo adiungitur; quando
nomen, genetivo, quomodo 'amans, diligens, | patiens, neglegens' et
similia.)

Attici μετ' ἐμοῦ ἐστι τὰ δίκαια. Cicero in III Verrinarum: he-
res erat filia; faciebant omnia cum puella, leges, aequitas, 10
voluntas patris, edicta praetorum.

238 Illi 'μέλλω γράφειν' καὶ 'γράψαι'. *Λυσίας ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἡγη-
σάνδρου κλήρου*: ὥς ἔμελλεν ἐπὶ τε τοὺς βωμοὺς εἶναι καὶ νο-
μιζόμενά γε ποιήσειν. pro hac constructione Romani participio
futuri utuntur cum omni tempore verbi substantivi, ut 'lecturus sum', 15
μέλλω ἀναγινώσκειν; 'lecturus eram' et 'fui' et 'fueram', ἤμελλον ἀναγινώ-
σκειν, 'lecturus ero' vel 'fuero', μέλλω ἀναγινώσσεσθαι.

230 Illi 'μέλει μοι ταῦτα' καὶ || 'τούτων'. nos 'curo has res'.

Illi μέχρι ἔως. nos 'usque dum'.

Attici 'μέμφεται σοι' καὶ 'σέ'. similiter nostri 'queror tibi' et 'te'. 20
Iuvenalis in I:

Nec quereris patri nec ter|ram cuspide quassas.

Virgilius in bucolico:

Dum queror et divos, quamquam nil testibus illis
Profeci.

V, m. pr. ut vid. Tarentianū *N* Ter. eun. V 4, 1 1 cherea *DN* cerea *M*
hinc *d* 2 Verg. Aen. XI 126 cf. lib. XVII § 102 3 bellique (*M*) 4
repetundarum] *d* repetendarum *D* repetundarum reum *N* 5 vel adulterii] *r* adulterii
VRDO simil *N* 9 G. *N* Arist. Acharn. v. 661 sq. Τὸ γὰρ ἐν μετ' ἐμοῦ
καὶ τὸ δίκαιον | ἔνυμνον ἔσται affert *x* ΔΙΤΑΙΑ *R* Cic. or. Verr. II 1 41,
104 10 omnia faciebant Cic. Lag. 29 cum pupilla *codd.* Cic. legis equitas
D legis aequitas *codd.* Cic. equitas *M* 11 praetorum] (*M*) 1, Cicero praeco-
rum *VR* procorum *ODNr* 12 ἄ. *DN* ΑΙΓΙΑC *M* Lys. de sorte Heges. or.
LV fr. 3 p. 188 sq. B-S. or. LVI fr. 107 p. 273 Müll. cf. § 179 Ἡγησάνδρου
κλήρου: ὥς] (*O*) Taylorus (orr. VI 17 Rsk.) Krehlius ΕΙΓΗCΑΝΑΡΟΥ ΚΑΗΡΟΥ ΟC *M*
ΕΙΓΗCΑΝΑΡΟΥ (ex ΕΙΓΗCΑΝΑΡΟΥ corr. *V*) CΑΗΡΟΥ ΟC *VR* 13 ΗΜΕΛΛΗΝ *M* ΒΗΩ-
ΜΟΥC *V* εἶναι tuctur Spengelius l. l. p. 631 εἶναι Bekkerus fr. Lys. 23 orr. Att.
1 p. 403 ed. Berol. καὶ τὰ νομιζόμενα *H. Sauppius* 14 TE *VR* participio] *r*
participii *R* 15 futuri *om.* *O?* substantivi verbi (*O*) substantivi] *r* substan-
tivi *R* 16 μέλλω ἀναγινώσκειν] *om.* *V* teste *x*; equidem nihil h. l. adnotavi
G. *N* ΜΕΛΛΟ ΑΝΑΓΙΝΩCΚΕΙΝ *D* erat et fuit et fuerat. G. *N* ΗΜΕΛΛΩΝ *VR* ΗΜΗΛ-
ΛΩΝ *M* ἔμελλον (*O*) ΗΜΟΛΛΩΝ *D* *ΑΝΑΓΙΝΩCΚΕΙΝ (*A*) *Rr* ΑΝ ΑΝΑΓΙΝΩCΚΕΙΝ *M*
17 ΜΕΛΛΟ Δ ΜΑΛΙC *V* μελῶ *N* ΜΕΛΛΩΝ *r* ΑΝΑΓΙΝΩCΕCΕΑΙ *R.M* ΑΝΑΓΙΝΩCΘΑΙ *r* ΑΝΑΓ-
ΙΝΩCΕCΕΑΙ *D* 18 G. *N* ΑΛΗΑΕΙ *D* ΤΑΙΤΑ *M* ΤΑ.ΙΤΑ *D* ΤΟΥΤΩΝ *V* ΤΟ.ΥΤΩΝ
Attici
D curro *M* 19 G. *N* ΜΕΧΡΙ ΕΟC *d* ΜΕΧΡΙ ΘΩC *r* ΑΛΕΧΡΙΕΟC *D* δū. atty ΜΗΝ
ΦΕΓΑΙΚΟΙΚΑΙCΕ. *Dd* 20 G. *N* ΜΕΜΦΕΤΕ *r* σοι] κοι *M* queror] *r* quero *R*
quero *V* 21 Iuv. sat. I 2, 130 sq. v. § 150 22 quereris *V* 23 Verg. ecl.
8, 19 sq. Dum queror, et divos, quamquam nil testibus illis | Profeci, extrema moriens
tamen adloquor hora *gf.* § 150 24 nil] *rm* nihil *MO* nichil *VR*

p. 1190 P.

p. 222. 23 K.

Ξενοφῶν παιδείας Ζ: τοῖς δὲ θεοῖς οὐδὲν ἂν ἔχοιμεν μέμ-
ψασθαι. Μένανδρος:

μέμφομαί σοι τοῦθ', ὅτι

Χρηστά με λέγοντα οὐκ εὖ ποιήσῃν προσδοκᾷς.

Δημοσθένης Φιλίππικοῖς, Ὀλυνθιακῶ τρίτῳ: καὶ οὐχὶ μέμ-
φομαι τὸν ποιοῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν.

Attici 'μεθ' ἡμέραν' καὶ 'ἡμέραν' ponunt per se et νύκτωρ καὶ ἡμέ- 240
ραν. Aristophanes:

οὔτε νύκτωρ παύεται

10 Ὁὔθ' ἡμέραν.

nostri quoque frequenter huiuscemodi utuntur constructionibus: 'noctu et
die; interdiu et nocte'. Virgilius in I:

noctem non amplius unam

Falle dolo.

15 idem in eodem:

una cum gente tot annos

Bella gero.

'Habere' pro 'esse'. Δημοσθένης καὶ Αἰσχίνου ὑπὲρ τῆς πα-
ραπρεσβείας: μηδενὶ ὑμῶν εὐσεβῶς ἔχειν ἀποψηφίσασθαι αὐ-
20 τοῦ. Terentius in Phormione:

†Bene tibi | se habent principia.

Attici μικρὸν ἢ μέγαν. nos 'plus minusve'. et huic simile Teren- 241
tius in Andria:

Quo iure quaque iniuria.

25 Illi 'μνησθῆναι τοῦδε' καὶ 'τόδε'. Ὅμηρος:

Μνήσεο πατρός σεῖο, θεοῖς ἐπιεικέλ' Ἀχιλλεῦ.

I ΞΕΝΟΦΩ. G. Aristophanes. G. NFI N GR. Aristophanes. GR. NFI D Xenoph.
Cypopaed. VII 5, 42 ΠΑΙΔΙΑC VRM δέ] μὲν Xenophon EEOIC m EBOYC r
ἀν ἔχοιμεν] x cum Xenoph. ANEXOIMHN VRO ANEXOYMHN M ΜΗΜΨΑCΕΑΙ M 2
Ménandri inc. fab. fr. CLXXXVI com. Gr. fr. IV p. 275 sq., p. 1002 ed. min. Mein.
3 ΜΕΜΨΩΜΑΙ M ΜΕΜΨΟΜΑ R ΤΟΥC M εἴτι et deinde σὺγ' εὖ ποιή-
σιν Scaliger teste x 4 MH M ΛΕΓΩΝΤΑ M εὖ ποιήσιν] Scaliger v. lin. 3.
Bentleius EYΠOIHCEC VRM ἐποίησεν (O) 5 Demosth. or. Olynth. III § 36 p. 38 R.
p. 515 B-S. ΟΛΥΝΘΙΑΚΩΙ R ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ M 6 ΔΕΩΝΤΩΝ M ὑμῶν] (O) α
ΥΜΩΝ VRM ἡμῶν Demosth. Tal. 7 MHΘ ΕΜΕΡΑΝ M καὶ ἡμέραν] om. (M) ΚΑΙΝ-
ΜΕΡΑΝ V ΗΥΚΤΩΡ M ΗΜΗΡΑΝ M 8 Aristoph. inc. fab. fr. XC Bgk. fr. com.
Gr. II 1197 sq., p. 341 ed. min. Mein. 9 ΠΑΥΕΤΑΥ R 10 Οὔθ'] (M) ΟΥΤΕ VRO
ΗΜΗΡΑΝ M ΗΜΕΡΑΝ V 12 et noctē r Verg. Aen. I 683 sq. 13 cō noc-
tem Med. 15 Verg. Aen. I 47 sq. 18 esse] v ese V GR. DN ΔΗΜΟCΤΕ-
NHC M Demosth. de falsa legat. or. § 212 p. 407 R. p. 630 B-S. ΚΑΤΑ (MO)
19 μηδενὶ νῦν ὑμῶν Demosthenis codd. plerique; νῦν cum Prisciano om. August.
A et Bekkeriani Φκρστ ΥΜΩΝ VR ΑΠΟΨΗΨΙCΑCΕΑΙ M 20 Ter. Phorm. II
3, 82 phomione V 21 Bene habent tibi principia Bemb. Bas. 22 Attici] v
atici V .G. N ΜΙΚΡΟΝ ΕΜΗΓΑΝ d ΜΙΚΡΟΛΛΗΓΑΝ D ΜΕΓΑΝ Rr huic] in
ras. r h. V et ante lituram ut vid. R Ter. Andr. I 3, 9 24 quaque] sic etiam
Bas. quaque (M) 25 Illi ΜΗΗCΕΝ ΝΑΥΤΟΥ. ΔΗΚΑΙ ΤΟΑΗ. homerus GR. Similiter D Illi. G.
Similiter N ΜΗΗCΩΝΝΑΙ VR ΜΗΗCΩΝΝΑΙ r ΜΗΗCΕΝΝΑΙ M ΚΑΙΤΙCΑΕ M Hom.
II. XXIII 486 cf. § 160 26 Μνήσεο] sic etiam 'Scal. marg.', Apollonius sophista
s. v. σοῖο p. 143, 30 Bk., ubi editur μνήσαιο: at μνήσεο tacite emendata lectione inde ex-
citavit Bekkerus ad Il. I. I. ΜΗΗCΕΟ M μνήσαι § 160 cum Hom. ΑΝΙΑΛΗΥ Μ ΑΧΑΛΕΥ V

Δημοσθένης Φιλιππικῶ: καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ τοὺς ἀδικοῦντας μεμνήσθαι. similiter nostri. Virgilius in IIII:

nec meminisse pigebit Elissae.

idem in bucolico:

numeros memini, si verba tenerem.

'admones te illius' et 'illum'. Sallustius: sed quoniam tanti viri nos tempus admonuit. Virgilius in X:

Lucagus ut pronus pendens in verbera telo

Admonuit biugos.

242 Illi μονονουχλ. similiter Terentius in Phormione:

is senem per epistolam

Pellexit modo non montes auri pollicens.

Attici mul[ta] per ellipsin proferunt vel pleonasmon. Φερεκράτης ἐν Χείρωσιν:

Νῦν δ' ἄρτι μοι τὸ γῆρας ἐντίθησι νοῦν.

nostri quoque 'nunc nuper'. Ξάλνει κατὰ τοῦ νότου πολλάς, de|est πληγάς, quomodo Terentius in eunucho:

Plurima salute Parmenonem,

Summum suum, impertit Gnatho,

deest enim 'amicum'. idem in eodem:

Egone illam, quae illum, quae me quae non!

243 Φερεκράτης κραπατάλλοις:

Ὡς τοι κακὸν ὄξει †ΤΑΝΑΜΗΑΥΝ ἀλλὰ γλυκύν.

1 Demosth. or. Philipp. II § 30 p. 73 R. p. 525 B-S. ΑΔΙΚΟΙΝΤΑΙ ΜΕΜΝΕ-
ΝΑΙ M 2 Verg. Aen. IIII 335 cf. § 160 UI D UII d IV Aeneidos (M) 3
elisse MD Elisae (O) 4 Verg. ecl. 9, 45 5 me[mini]asi (s) V 6 illius] illi V
Sall. lug. 95, 2 sed quoniam nos tanti viri res admonuit (sic Sall. codd.
plerique et optimi; a duobus abest nos, in paucis aliis locum mutat: tanti viri nos cum
Prisc. Cortii Berger.); Cat. 5, 9, quem l. merito contulit x, quoniam de moribus
civitatis tempus admonuit post Sallustius (al. salustius) in I add. DN in VR,
in del. r 7 nos om. (M) Verg. Aen. X 586 sq. 8 Lucagus] r Lucanus
VR ut inpronus V 9 Admonuit] r ammonuit VRD biugos] r cum codd.
Verg., nisi quod literae iug liturae superpositae esse videntur in Rom. bis iugos N
sibi iugos VRM 10 G. N MONONOYNYXI Dr MONYXI d NOYNOYXI M Terentius
om. V Ter. Phorm. I 2, 17 sq. 11 epistolam] sic etiam B m. pr. lib. X § 3
ubi cf. v. l. epistolas Bemb. epistulas Bas. 13 multi D ellipsim NO eclipsim r
eclipsim M pleonasmon (MO) ΦΕΡΕ. G. N. GR. D Pherecrat. Chironis (nam
alibi non vocantur Chirones, qui titulus ad Cratini aliquam pertinet comoediam) fr. VII
a Stobaeo in floril. CXVI 12 a (t. IIII p. 79 Mein. cf. eund. com. Gr. I p. 78) sub
sola Φερεκράτους inscriptione servati v. G: com. Gr. fr. II 338 sq. (cf. H. Iacobium
t. V p. LVII), p. 119 ed. min. Mein. 14 Χείρωσι x ΧΕΙΡΟCΙΝ VRM Χείρωσι (O)
16 G. N; locum ad Demosth. de falsa legat. or. § 197 p. 403 R. p. 629 B-S.
spectare et x vidit et Spengelius l. l. p. 639 Ξάλνει] sic C (O) Putschius ΞΕΝΙ
VRMD νότου (O) Putschius ΝΟΤΟΥ VRM ΕΟΤΟΥ D de. est V πληγάς] scripsi
ΠΑΡΕΑC sup. lin. add. r plagas R rell. 17 comodo d Ter. eun. II 2, 39 sq. cf.
lib. VIII § 32 enucho V 18 Parmenonem] r parme nomen VR 19 inperitit d
iupertit D gnato DN natho Rr gnotho O 20 Ter. eun. I 1, 20 21 quae non
om. D que non sup. lin. add. d 22 GR. DN Pherecrat. κραπατάλων (cf. H.
Iacobium suppl. add. ad Meinekium vol. V p. XIII) fr. XIV com. Gr. fr. II 292 sq.,
p. 104 ed. min. Mein. 23 ΚΡΑΠΑΤΑΛΛΟΙC ubi fere fontes fragmentorum et sic
VRMO, ut ipse Priscianus hunc titulum itidem scriptum invenerit; Κραπατάλλοις C
ωστ' οὐ κακὸν ὄξει θαυμάτιά γ' ἀλλὰ γλυκύν conl. Dobraeus ad Aristoph. Plut. 1021

p. 1191. P.

p. 224. 25 K.

Terentius in adelphis:

olet unguenta de meo.

Iuvenalis in I:

olebit

5 Lanternam.

‘Οἶδά τινας ποιοῦντας’ ἢ ‘ποιήσαντας τόδε’ καὶ ‘οἶδά τινας ποιεῖν’
ἢ ‘πεποιηκέναι τόδε’. Ξενοφῶν ἀπομνημονευμάτων Δ: οἶδας δέ
τινας ἄλλα ποιεῖν ἢ ἃ οἴονται δεῖν; Terentius in adelphis:

video sa|pere, intellegere, in loco

10 Vereri, inter se amare.

244

Ξενοφῶν: τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους οὕτως αὐτοὶ πελασταὶ
ᾧκνον. hinc Romani ‘piget’ accusativo et genetivo coniungunt: ‘piget me
hostium’. eiusdem constructionis sunt ‘pudet, taedet, paenitet, miseret’. in-
veniuntur tamen etiam accusativis solis coniuncta. Terentius in adelphis:

15 Ei mihi!

Non te haec pudent?

idem:

ut nihil pudet.

(οὐδένα κίνδυνον ἴδιον οὐδὲ ὀκνήσας οὐδὲ ὑπολογισάμενος.)

20 Attici dicunt θαρρῶ αὐτοὺς et αὐτοῖς. similiter nostri. Statius in II
Thebaidos:

Terrigenas confisus avos.

Iuvenalis in III:

Fidimus eloquio? Ciceroni nemo ducentos

Nunc dederit nummos, nisi fulserit anulus ingens.

‘Latet haud dubie aliud quid’ Meinekius ed. mai. p. 293 ὥς τοι κακὸν ὄξει τέρμα
μήτι γ’ ἄλλὰ γλυκὺ praeter levidensia quaedam scribendi rationis et distinctionis dis-
crimina (O) Pulsch. Krehl. x ὄξει] sic, non οζει, M ΤΑΝΑΜΗΑΥΝ] sic RM teste
Heinio ΤΑΝΑΜΗΑΥΝ V 1 Ter. adelph. I 2, 37 2 unguentum O 3 Iuv. sat.
I 5, 87 sq. 5 Lanternam] sic Iuv. Pith. al. la*ternam (u) R lanternam D laternam
(MO) N cum Iuv. codd. plerisque 6 G. N; sine lac. nota Graeca h. l. om. D
ΠΟΙCΑΝΤΑC in ΠΟΙCΑΝΤΑC corr. V ΠΟΙCΑΝΤΑC RM 7 ΞΕΝΟΦΩΝ RV Xenoph. me-
morab. III 6, 6 ΑΠΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΟΝ R 8 ἢ ἃ οἴονται] ΝΑΔΙΟΝΤΑΙ M Ter.
adelph. V 3, 41 sq. cf. § 40 9 sapere D loco] d loci D 10 amare zeno.
GR. Hinc D amare. G. Hinc N 11 ΞΕΝΟΦΩΝ VR Xenoph. Hell. III 4, 16
τοὺς] r τοῖς R τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους] sic etiam C τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις
(O) μὲν] μέντοι Xenophon ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΥC R ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΥC V 12 ᾧκ-
νον] (O) α ᾧκον M ᾧκον VR ἰδεδῖσαν libri Xenophontei (ἰδεδῖσαν I G. Schnei-
derus) genitio et accusatio (O) 13 paenitet om. O 14 Ter. adelph. III
7, 35 sq. 16 haec om. O 17 Ter. Phorm. III 3, 39 cf. § 211 18 nichil N
putet M pudet. G. Similiter N 19 οὐδένα — ὑπολογισάμενος] ex O, a
quo haec supra lin. 11 post ᾧκνον, quo transtulit Krehlius, abesse adnotatum est,
h. l. nihil offertur a Presselio, eodem sphalmate arbitror, quo de V nihil equidem eno-
tavi GR. D; extant etiam in C: Demosthenis verba ex or. de cor. § 197 p. 294 R.
596 B-S. οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον οὐδ’ ὑπολογισάμενος et x agnovit et
Spengelius l. l. p. 650. refixit x οἶαεΝΑ RM κίνδυνον] ΔΙΟΝ RM ΟΚΝΗ-
CΑCΑC R ΟΚΝΕCΑCΑC M ΥΠΟΛΟΓΙCΑΜΕΝΟC R ΥΠΟΛΟΓΙCΑΜΕΝΟC M ΑΠΟΛΟΓΙCΑΜΕΝΟC
V teste x 20 ΕΑΡΡΑΥ D αὐτοὺς et] M ΑΥΤΟΥCΕΤ R ΑΥΤΟΥΕΤ V ΥΤΟΙC ΕΤ D
αὐτοὺς καὶ (O) ΑΙΤΟΙC VR ΑΤΟΙC D Stat. Theb. II 573 cf. § 223 in II]
(O) Krehl. in VRMDN II α 22 Terrigenos D avos] n auobis N 23 Iuv.
sat. III 7, 139 sq. 24 Fidimus eloquio?] sic Iuvenalis Pith. et Putean. ut redeant
veteres rell. codd. Iuv. Cicero. ni. nemo D 25 numos (MO) anulus] r anul-

Virgilius etiam dativo coniunxit in XI:

dum Troia |temptat

Castra fugae fidens et caelum territat armis.

idem in IX:

et fidere nocti.)

- 245 Attici dicunt ὀλίγον πρότερον et ὀλίγῳ πρότερον. nos quoque 'ante paulum' et 'paulo ante', quomodo et 'post paulum' et 'paulo post'. Πλάτων Μένωνι: οὐκοῦν τούτων ἕκαστον ὀλίγον πρότερον μόριον ἀρετῆς ἔφαμεν εἶναι. Ἰσοκράτης πανηγυρικῶ: ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ ὀλίγῳ πρότερον, πει- 10 ράσομαι καὶ περὶ τούτων διελθεῖν. Cicero in I invectivarum: et voces paulo ante exaudire potuisti. similiter Attici 'ὀλίγῳ ὕστερον' καὶ 'ὀλίγον ὕστερον', quomodo et nos. Πλάτων ἐν Εὐθύδημῳ: ὀλίγῳ ὕστερον εἰσέρχεσθον τούτω. Horatius:

Illam: 'pos paulum, sed multo'.

- 246 Attici ὀλίγας ἡμέρας pro ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. similiter nos. Aristophanes γῆρας:

Σὺ δ' οὐκ ἐγήμω; - Νῆ Δί' ὀλίγας ἡμέρας.

Virgilius in I:

una cum gente tot annos

Bella gero.

i||dem in eodem: |

Tu faciem illius noctem non amplius unam

Falle dolo.

lus R annulus (MO) cum plerisque codd. Iuv. 1 Verg. Aen. XI 350 sq. con-
iunxit VN 3 fuge M et — armis om. O celum M 4 Verg. Aen. VIII
378 VIII. DN 6 gr. DN ολιγον VR προτερον VR προθηρον M
& VR καὶ (O) ante paululum N 8 Πλάτων — διελθεῖν sine nota om. N
gr. D Plat. Men. c. 12 p. 79 A St. οὐκοῦν Vv προτερων M 9 Ἰσο-
κράτης] (O) Putsch. κωκράτης VRM Isocrates α Isocr. panegy. § 66 p. 54 St.
170 B-S. πανηγυρικῶ M 10 μεγίστων στάς in or. de antiodosi § 59, ubi haec pane-
gyrici pars inserta legitur, Isocr. Val. alter (A Bekk.) et Ambros. τὸν αὐτὸν] α
TON ΑΥΤΩΝ VR ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ M κατὰ τὸν (O) Krehl. 11 ΔΙΕΛΘΕΙΝ MR Cic. in
Cat. or. I 8, 21 II Mr 12 exaudire] r exaudiri R Attici. G. Quomodo et
nos. Platon. hof. N Attici. gr. Quomodo et nos. gr. horati D ολιγῶν ὕστερον &
ολιγον ὕστερον R ολιγῶν ὕστερον καὶ ολιγῶν ἵστερον M ολιγῶν ὕστερον rell., om. V
13 ΠΛΑΤΩΝ VR Plat. Euthyd. 2. 5 p. 272 E St. ΕΥΘΥΔΗΜΟΥ M ΕΥΕΥΔΗ-
ΜΩΙ VR 14 ολιγῶν VR oratius M Hor. serm. I 2, 120 15 Illa Hor.
Bern. 363 pos] V post rell. cum codd. Hor. paulum] paulum 'quaedam an-
tiqua exemplaria' Lambiniana paulo codd. Hor. tantum non omnes set V multo]
pluris Horatius 16 Attici. gr. Similiter DN aristophanes R G. N Ari-
stoph. γῆρας fr. IX Bgk. fr. com. Gr. II 998 sq., p. 259 ed. min. Mein. 17 ΓΗ-
ΡΑΣ MD 18 Σὺ δ' οὐκ ἐγήμω] sic ante C. F. Hermannum a Th. Bergkio laudatum
ipsumque Bergkium M. Hauptius in scheda ms. olim cum Lindemannio ab eo communi-
cata, quam ab Henr. Keilio accepi; CY ΛΟΥΚΕΓΗΜΟΥ VRM COY ΛΟΙΚΗΧΗΜΟΙ D Σὺ δ'
οὐκ ἐμ' ἤγοῦ; Suevernius l. cum maxime laudando p. 10 σὺ δ' οὐκ ἤγῃ μ' οὐν
δὴ (O) 'οὐχ' ἤγῃ μ' οὐν] vη δι. vη δι' leg.' sic Scaliger teste x vη Δί' post Sca-
ligerum olim Meinekium assecutus est, post Meinekium Suevernius ub. Aristophanes
Drama benannt das Alter (Berol. 1827) p. 9 ΝΑΗ VRM ΝΑΗ D ολιγας εμερας
D - ΕΜΕΡΑΣ M 19 Verg. Aen. I 47 sq. 21 balla N 22 Verg. Aen. I 683 sq.

p. 1192 P.

p. 227. 28 K.

idem in III Aeneidos:

Tres adeo incertos caeca caligine soles

Erramus pelago, totidem sine sidere noctes.

‘Ὀλίγον εἰς χιλίους’ ἀντὶ τοῦ ‘παρ’ ὀλίγον χιλίους’. nos ‘paulo minus mille’. Θουκυδίδης *A*: ἱππῆς δὲ οἱ πάντες ἠκολούθουν Μακεδόνων σὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγου εἰς χιλίους.

‘Ὀλίγον δεῖ’ καὶ ‘ὀλίγου δεῖν’ ἀντὶ τοῦ ‘σχεδόν’. ‘ὀλίγου ἐπελαθό- 247 μην ὃ ἐβουλόμην εἰπεῖν’ ἀντὶ τοῦ ‘ὀλίγου δεῖ’. Terentius in Andria: Sosia,

10 Adesdum, paucis te vado.

Attici ‘Ὀλύμπια’ καὶ ‘Ὀλυμπίους ἐνίκα’. Iuvenalis in II:

fidibus promittere,

et Terentius in eunuchō:

fidibus scire.

15 (Horatius de arte poetica:

qui Pythia cantat |

Tibicen.)

Attici ὄμνυμι θεούς. Virgilius in VI:

Di cuius iurare timent et fallere numen.

20 idem in eodem:

maria aspera iuro.

nec mirum, cum etiam passivum habeat. unde Lucanus in V:

Et laetae iurantur aves bubone sinistro.

Ὅμηρος: |

Ἄγρει μάν, νῦν μοι ὄμοσον Στυγὸς ἄατον ὕδωρ,

1 Verg. Aen. III 203 sq. cf. lib. VII § 84 2 Tris N incerto R incertas
r ceca MN coeca (VO) soles] vrm sulces VR sulces ut vid. M sydere N
4 gr. DN 5 mille] r mile R(MO) gr. DN ΘΟΥΚΙΔΙΔΗΣ M Thuc. hist.
III 124 ἱππεῖς codd. Thuc. plerique ΔΕ ΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΗΚΟΛΟΥΕΟΥΝ M 6 ξὺν
(O) et sic codd. Thuc. vocc. post ὀλίγου sqq. usque ad alterum ὀλίγον: εἰς χιλίους.
Ὀλίγον δεῖ καὶ om. M ἐς libri Thuc. ΧΕΙΛΙΟΥΣ V (ΧΕΙΛΕΙΟΥΣ V teste x)
7 Ὀλίγον — εἰπεῖν] cf. Plut. reip. VIII p. 563 B St. ὀλίγον ἐπελαθόμεθ' εἰ-
πεῖν ἐπελαθόμεν. Protag. p. 310 C καὶ δὴ τα μείλων σοι φράζειν, οὐ διωξοίμην αὐ-
τόν, ὑπὸ τινος ἄλλου ἐπελαθόμεν ΕΠΕΛΑΤΟΜΗΝ M ΕΠΕΛΑΘΟΜΗΝ O 8 ΕΒΟΥ-
ΛΩΜΗΝ O ΠΕΙΠΕΙΝ M ΔΕΙΝ MO Ter. Andr. I 1, 1 sq. 9 Sosia Ades-
dum] r sostiadesdum R 10 ades. dum D ades cum d 11 Attici om. (M)
vocc. ab Attici usque ad sq. Attici: Ὀλύμπια — Tibicen om. V Ὀλύμπια καὶ
Ὀλυμπίους ἐνίκα] sic etiam CG. N ΟΛΙΜΠΙΑ ΚΑΙ ΟΛΙΜΠΙΟΙΣ R ΟΛΙΜΠΙΑ ΚΑΙ ΟΛΙΜ-
ΠΙΟΙΣ D Iuv. sat. II 6, 388 13 Ter. eun. I 2, 53 15 Horatius — Tibicen in
mg. add. r, om. R rell. Hor. art. poet. v. 414 sq. 16 cantat] Horatius can-
tabat r 18 ὄμνυμι θεούς] sic etiam C OMNIMI ΘΕΟΥΣ V OMNIMI ΘΕΟΙΣ d OMNIMI ΕCΟΥΣ
D. G. N Verg. Aen. VI 324 VI ex VII corr. D 19 Dii DN iurare]
orare M numen] vr numem V nument R 20 Verg. Aen. VI 351 21 aspera]
d aspero D iuro] duro Rom. 22 Luc. Phars. V 396 23 lacte VRD letq N
bubones iulhistro D 24 Homerus .G. Idem in misogynio .G. teῖ. N homerus gr.
terentius D Homerus Ἰλιάδος Ξ O? Hom. Il. XIII 271, 275 25 ΑΓΡΗ VR
Ἄγρει νῦν (δὴ Et. M. p. 1, 21 Syll.) μοι ὄμοσον ἄατον Στυγὸς ὕδωρ (O)
edd. inde ab α (om. priores; ἄατον αἰβ) cum tradita Hom. lectione, quam etiam cod.
Ven. et Eustathius p. 984, 51 sq. exhibent et cuius vestigia schol. ad h. l. servant
sine v. l. indicio Ἄγρει μάν desumptum est ex Il. V 765, quem v. vice versa ex
versu nostro interpolavit Apollon. lex. Hom. s. v. ἄγρει p. 6, 20 Bk. ΟΜΟCΟΝ(?)

Ἡ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.

Menander:

Γλυκέρα, τί κλάεις; ὁμνύω σοι τὸν Δία
Τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, φιλότατη,
Ὀμωμοκῶς καὶ πρότερου ἤδη πολλάκις.

idem in misogynno:

ὁμνυμί σοι τὸν Ἥλιον,
Ἡ μὲν ἀπολείπειν σοι γραφὴν κακώσεως.

248 (Terentius in Phormione:

en umquam iniuriarum audisti mihi scriptam di-
cam?

et Lucanus in VI:

Effera damnarat nimiae pietatis Erichtho.)

Attici ὅμοια τοῖς et ὅμοια τῶν. Θουκυδίδης Z: τὸ δὲ γένος τὸ τῶν
Θρακῶν ὅμοια τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ ἂν θαρσύνῃ, 15
φονικώτατόν ἐστιν. Virgilius in bucolico:

Vrbem, quam dicunt Romam, Meliboeae, putavi
Stultus ego huic nostrae similem.

Terentius in eunuchio:

Quid tibi ego multa dicam? domini +similis es.

249 Attici ὅμοιός ἐστι λόγος καὶ πρότερον ἀντὶ τοῦ ὅλος καὶ πρότερον.

CTYΓOC AATON M 1 μοι (O) 2 Menander M Manander m Μένανδρος (O) Me-
nandri inc. fab. fr. XLVI com. Gr. fr. IV 248, p. 981 ed. min. Mein. 3 Γλυκέρα] (O) α
ΓΛΑΥΚΕΡΑ V ΓΑΛΛΥΚΕΡΑ R ΓΑΛΥΚΕΡΑ M ΚΑΕΙC V ΚΑΕΙC R κλαίεις (O) OMNIU-
CWI M 4 OΛIMΠION M ΚΑ V 5 versum tertium Glyceræ tribuit G. A. Hir-
schigius annot. crit. in comicos etc. p. 26 cf. H. Iacobiū suppl. add. ad Meine-
kii com. Gr. vol. V p. CCLXXXIII OMΩMOKΩC M ΠΡΟΤΕΡON M ΠΡΩΤON O
HAE M 6 Menandri misogyni fr. VI l. l. IV 186, p. 930 ed. min. Mein. Idem
immosogyno M misogynu] libri μισογύνη § 251. 305 Misogyne tacite Meinekii
7 OMNIMY COY M HAIΩNNMHNA TOICEIN M 8 μὲν (O) ἀποίσειν] sic
VR, ex M restituit Spengelius l. l. p. 617, recepit Meinekii, calculum adiciente Co-
beto mnemos. VII 186 ποιήσειν C(O) ἐποίσειν vel μ' ἐποίσειν Marklandus ad Eur.
Suppl. v. 1192, x; ἐπιθήσειν Porsonus advers. p. 293 (p. 259 ed. Lips. a 1814)
ΤΡΑΦΗΝ VR κακώσεως] sic, non ΚΑΚΑΘΩC, M in extremorum verborum Me-
nandreorum comparationem corollarii loco addita sunt exempla et Terentianum et Lu-
canianum, quod moneo propter Cortii ad Luc. Phars. l. cummaxime laudando adno-
tationem. is enim pro ἡ μὲν supra Idem aut simile vocabulum flagitat, cum librarū duo
diversarum dictionum exempla in unum contraxerint 9 Ter. Phorm. II 2, 15
10 en] sic m. pr., meū m. satis ant. corr. Bemb. enūquā R enūquā ex enūquā
corr. V enūquam D audisti] sic etiam Bemb. Bas. audisti* (s) R audiisti (M)
12 Luc. Phars. VI 508 13 Effera ex Effera corr. Voss. A Effera damna-
rat] r efferadam narrat VR dāpnarat N miuimq Voss. A erechtho V erichtho
n cum Voss. A erichtho (O) ericto Voss. B ericho N erechtho D erectho M 14 GR.
DN et] & V καὶ C ΤON M ΕΟΥΚΥΑΙΔΗΣ VR Thuc. VII 29 τὸ δὲ]
ΔΕΤΟ (sic teste Sp. p. 648, ΔΕ solum adn. Hein.) M τὸ γὰρ Thucydides τὸ ante
τῶν om. M cum Thuc. Vat. 126 15 ΘΡΑΚON M θαρσύνῃ] Thucydides, α (nisi
quod θαρσύνῃ α) ΘΑΡCΕHI M ΘΑΡCHI VR cum schol. Thuc. et sic apud Prisc. scriben-
dum esse censuissem, nisi M paulo propius ad θαρσύνῃ accederet ΘΑΡCΕI CQ Θρα-
σύνῃ et Θρασῇ vv. ll. op. Thuc. 16 ΦΩΝΙΚΩΤΑΤΩΝ HCTIN M Verg. ecl. 1, 20 sq.
17 meliboe N Meliboeae putavi] r meliboe eputavi VR 19 Ter. eun. III 2,
43 v. § 26 20 es] R est vel ē VMODN 21 Attici. GR. Simile D Attici. Simile
Graecorum nota om. N καὶ om. M ἀντὶ τοῦ ὅλος καὶ πρότερον om. M

p. 1192. 93 P.

p. 228. 29 K.

Πλάτων Κρίτωνι: ἀλλ', ὃ θαυμάσιε, οὗτός τε ὁ λόγος, ὃν διελήλυθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι ὁμοίος εἶναι καὶ πρότερον ἀντὶ τοῦ ὅλος πρότερον'. simile est illud Virgilianum:

O socii, neque enim ignari sumus ante malorum,
5 id est 'illorum, quae pertulimus mala'. et nota, quod ex huiusmodi structura Graeca frequenter Latini 'ac' et 'atque' in significatione similitudinis accipiunt, ut 'si[m]ilis est haec oratio atque ante'. Virgilius in III Aeneidos:

Haud secus ac iussi faciunt.

10 Terentius in Andria:

Ita tunc discedo ab illo, ut qui se filiam
Neget daturum,

id est 'ut ab huiusmodi homine, qualis est, qui filiam negat'. 'facio atque ante feci' pro 'sicut feci'.

15 Attici 'ὃν τρόπον' καὶ 'ὡς τρόπον' καὶ 'ἐξ οὗ τρόπου', καὶ 'καθ' ὃν τρόπον'. nos 'quem ad modum' et 'quo modo'.

'Ὅνασθαι τοῦδε' καὶ 'τόδε' καὶ 'ἀπὸ τοῦδε'. Πλάτων Χαρμίδη: ὑπὲρ δὲ σοῦ, ἣν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, πάννυ ἀγανακτῶ, εἰ σύ, τοιοῦτος ὢν τὴν ιδέα καὶ πρὸς τούτῳ τὴν ψυχὴν σωφρονέ-
20 στατος, μηδὲν ὀνήσει ἀπὸ ταύτης τῆς σωφροσύνης. Virgilius in VII:

fruiturque deorum

Colloquio.

Iuvenalis in I:

25 Exul ab octava Marius bibit et fruitur dis

Iratis, at tu, victrix provincia, ploras?

similiter 'potior illius rei' et 'illa re' et 'illam rem'. Cicero invec- 251
tivarum II: rerum potiri volunt. Terentius in adelphis:

1 Plat. Criton. c. 8 p. 48 B St. KRITONI M ΘΑΥΜΑΣΤΕ Μ τε ὃ (O) pars
codd. Plat. γε ὁ αὖ το VRM ΔΙΕΛΗΛΥΘΑΜΗΝ Μ 2 ἐτι ὁμοίος] sic VRMO cum
Bekkeri codd. ΠΥΘ: ex ΕΠΟΜΟΙΟΣ, quod ex V adnotarat, restituit x; ὁμοίος vel ἀνόμοιος
libri Plat. vell. ΕΙΝΑ Μ τῷ καὶ πρότερον et τῷ πρότερον et τῷ προτέρῳ et
καὶ πρότερος et καὶ ὁ πρότερος codd. Plat. vv. ll. 3 Verg. Aen. I 198 (sic etiam
Fr., def. Pal.) 4 scii N 5 ex om. M 6 similitudinis] r similitudini R
7 Verg. Aen. III 236 9 aut V cf. lib. XVI § 2 acius si V 10 Ter.
Andr. I 1, 121 sq. tum N ac sic et Terentius et Priscianus lib. XVII § 32. 162
11 filiam Neget] α cum Terentio et lib. XVII ll. ll. neget filiam Nd negat filiam VRMD
neget filia O 13 neget RDN 14 pro sicut ante feci MODNr 15 Attici. gr.
Nos. D .G. Attici. Nos N τρόπον uelut καὶ O καθ'] v κθ V καε M 16
τοπον VR quem ad modum] r quemammodum VR 17 gr. DN ΟΝΑΘΕΑΙ Μ
ΟΝΑΘΑΓΙΟΥΔΕ V ΠΛΑΤΟΝ Μ Plat. Charmid. 23, 51 p. 175 D St. 18
σοῦ] (O) α cum Platone τοι VM ΤΟΥΔΕΣΤΟΝ R δ'] δὲ (MO) ΕΓΩ R 19 ΤΟΥ-
ΟΥΤΟΣ Μ ΕΙΔΕΑΝ VR ΗΙΔΕΑΝ Μ ΣΩΦΡΟΝΕΣΤΑΤΟΣ Μv ΣΩΦΡΟΝΟΕΣΤΑΤΟΣ V ΣΩΦ-
ΦΡΕΣΤΑΤΟΣ R ὀνήσει] sic Bekkeri G, Stallbaumius, Turicenses, C. F. Hermannus
ὀνήσῃ libri Platonici tantum non omnes ΣΩΦΡΩΣΙΝΗC Μ Verg. Aen. VII 90 sq.
24 Iuv. sat. I 1, 49 sq. 25 bibit] Iuvenatis, I uiuit mei omnes diis DNr
16 iratis] alienis O at tu] r actu R provincia] r prouintia R ploras D
27 Cic. in Cat. or. II 9, 19 in II inuectiuarum (O) 28 Ter. ad. V 4, 17 cf.
§ 163

ille alter sine labore patria potitur commoda.
idem in eodem:

miseriam omnem ego capio, hic potitur gaudia.
Sallustius in Iugurthino: priusquam legatos conveniret, Adherbalis potiretur. Virgilius in I:

Egressi optata potiuntur Troes harena.

Ἰλλί 'ὀσημέραι' καὶ 'ὅσαι ἡμέραι'. Ἐπερείδης Ἀηλιακῶ: ἐνταυθοῖ θύεται τῶ Ἀπόλλωνι ὀσημέραι καὶ μερὶς αὐτῶ καὶ δεῖπνον παρατίθεται. hinc Romani 'cotidie' vel 'quotidie' pro 'quot dies', et] 'quotannis' pro 'quotquot eunt anni'.

Ἀττικὶ ὅσῳ χρόνῳ. Μένανδρος μισογύνῃ:

† Χαῖρ', ὦ Γλυκέρα. - Καὶ σύ. - Πολλοστῶ χρόνῳ
Ὅρῳ σε.

nos 'longo tempore'.

252 Ὅσφραται τοῦδε' καὶ 'τόδε'. Εὐπολὶς αἰξίν:

Προσένεγκέ μοι ἐγγὺς τὸ στόμα, ὀσφρέσθαι τὸ σόν.
nos quoque 'olfacio illam rem'. Terentius in adelphis:

Sinerem illum? ac non sex totis mensibus

Prius olfecissem, quam ille quicquam coeperit?

'odoror' quoque accusativo coniungitur. Lucanus in VII:

1 fi 'ne Vv labore] R m. alt. corr. laborare R patria] R m. alt. paria

VRMD patria uel paria d 2 idem om. M Ter. ad. V 4, 22 3 com-

dia

1**** Bemb. 4 Sall. Iug. 25, 10 et adherbalis V Adherbalis] sic etiam

praeter plerosque codd. Sall. Serv. ad Verg. Aen. III 278 Adherbale et Adherbalem,

ut varias nominis scribendi rationes (cf. § 212) omitam, vv. ll. codd. Sall. aderbalis

D 5 Verg. Aen. I 172 cf. § 163 6 trohaes N arena MODN 7 ἄρ.

DN Ἐπερίδης (O) Hyperid. Deliac. or. XII fr. 2 p. 286 sq. B-S. or. XIII

fr. 72 p. 393 Müll. ΔΗΛΙΑΚΟΥ Μ ΔΗΛΙΑ ΚΑΙ ΜΕΡΙC (κῶ — ὀσημέραι med. om.)

R ἐνταυθὶ (O) Putsch. 9 hunc M quotidie] rd cotidie (sic iterum; num fuit

cotidie? cf. v. l. p. 323, 5) VR quotadie D quod dies V 10 eunt] r eum R eū V

deunt M 11 ἄρ. DN ὅσῳ] πολλοστῶ perperam legendum videtur x MENANDRWC

M teste Sp. l. l. p. 618 Menandri misogyn. fr. IX com. Gr. fr. IV 167 (cf. suppl. add.) p.

930 ed. min. Mein. MICOGYNNI (MICOGYNNI teste Sp.) M 12 Ὡ χαῖρε Γλυκέρα

Porsonus Χαῖρ' ὦ Γλυκέριον Bentley, recepit Meinekius Χαῖρ' ὦ Γλυκέρα μοι Spen-

gelius l. l. Ὡ χαῖρε Γλυκέρα. ΓΑ. καὶ σὺ πόλλ'. Α. ὅσῳ χρόνῳ C. F. Her-

mannus mus. phil. V 614 Χαῖρ' ὦ Γλυκέριον. ΓΑ. καὶ σὺ γε. Α. πολλοστῶ χρόνῳ

Cobetius mnemos. IIII 272 sq. ΓΑΥΚΗΡΑ Μ ΠΩΛΛΩCΤΩY ΚΡΩΝΩY Μ post nos

sq. usque ad nos (longo tempore — τὸ σόν) om. M 15 ἄρ. DN ὀσφρατται

V καὶ] ΚΑΤ V ΕΥΠΟΛΙC VR . . Eupol. capr. fr. XV com. Gr. fr. II 433,

p. 161 ed. min. Mein.; pronuntiandum est μούγγυς τὸ στόμ' 16 ὀσφρέσθαι] cor r.

Elmsleius Ar. Acharn. v. 179 prob. Dobraeo ad Ar. Plut. v. 897, ὀσφραίνεσθαι libri

17 Similiter quoque et nos M Ter. ad. III 3, 42 sq. cf. lib. X § 7 18 ac

non] sup. lin. add. r om. VR *ac non (h) D sex] VII. N 19 quidquam (O)

ceperit N 20 odoror] r odor VR odor M iungitur N Luc. Phars. VII

826 sq. tabemque cruentae | Caedis odorati etc., et sic edd. inde a μ (nisi quod ruen-

tae μ), recte, ni memoriter et metri incuriosus h. l. citavit Priscianus; sed libri mo-

tumque cadauere caelum (coelum CO?) odorati etc., quae ad eiusdem lib. v. 830 Aera

non sanum motumque cadavere sentit (sensit Voss. B m. pr.) spectant, verba fere haec

motumque cadavere caelum sentit gloss. loco addita, ut similem voc. sentire structuram

exemplo docerent, genuinam scripturam forti. extruserunt, sed nil affirmare audeo; nam

p. 1193. 94 P.

p. 230. 31 K.

motumque cadavere caelum

odorati Pholoën liquere leones.

Attici ὅταν ἔλθῃ de futuro dicunt. Isaeus etiam de praeterito: ὅταν ἔλθῃ, εἰώθει παρ' ἐμοὶ κατάγεσθαι, et iterum: ὅταν ἔλθῃ, παρ' ἐκείνῳ κατηγορήμην. antiquiores tamen ὅτε ἔλθοι de praeterito dicunt. *Λυσίας ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους κλήρου*: Διογένει δὲ οἰκειότατα πάντων ἀνθρώπων ἐχρώμεθα, καὶ ἔως γε ὑγλαίνεν, ἐξ ἀγροῦ ὁπότε ἔλθοι, παρ' ἡμῖν διητᾶτο. in huiuscemodi sensu Romani 253 so||lent non solum praeteritis imperfectis, sed etiam perfectis uti pro praesentibus vel futuris tam subiunctivis quam indicativis. Virgilius in I Aeneidos:

Certe hinc Romanos olim volventibus annis,
Hinc fore ductores revocato a sanguine Teucris,
Qui mare, qui terras omni ditione tenerent,
Pollicitus,

tenerent κατέχουσιν. idem in eodem:

Cum venit, aulaeis iam se regina superbis
Aurea composuit sponda.

Cicero in Verrinarum I: non enim illud peto, quod soleo, cum vehementius contendere, impetrare, reus ut absolvatur. et Terentius in eunucho:

Quae vera audivi, taceo et contineo optime,

'cur absurda quaeque ab interpolatoribus venisse dicamus? nostris etiam temporibus non ab interpolatoribus multa et sunt et scribuntur absurda', ut facete ait Fr. Lucobus praef. ad Manilium p. XVII 2 post leones: Vsq; ad hunc locum de gallico exemplari quod Aldus noster vivens magno pretio redemerat, descriptum est. a 3 G. N

ORGAN r ἔλθῃ] sic etiam C EAEEN MDr Isaeus] (O) Putschius insaeus VR CMD INFAEC r insey N praeterito. Sed dicunt. G. Et iterum. G. Antiquiores tamen. G. De praeterito dicunt. G. In N ὅταν — κατηγορήμην] GR. D utrumque ἀποσπασμάτων una exhibet Isaei or. fr. ἀπαρρασημ. 7 p. 243 B-S. fr. 127 p. 343 Müll.; cf. Schoemannum in ed. Isaei p. 498 ὅταν ἔλθῃ ἔσωθεν παρ' ἐκείνων κατάγεσθαι C 4 EAEHI M EAEONI V εἰώθει] ἔσωθεν (O) ΠΑΠ V ΗΜΩΙ ΚΑΤΑΓΗΘΕΑΙ M ΕΛΗΩ M παρ' ἐκείνων κατηγορήμην C 5 EKIWI R EKEINON O

ΟΤΕΡΑΕΟΙ M ΟΤΕΑΘΟΙ V ΟΤΕΑΘΟΙ (Λ) R ΟΤΕΑΕΟΙ D ΟΓΕΑΕΟΙ r 6 GR. D Lysiae de Diog. sort. or. XXXV (cf. § 218) fr. 1 p. 184 B-S. fr. 74 p. 267 Müll. HN M

περὶ τοῦ] ὑπὲρ (O) ΤΩΝ M ΔΙΟΓΕΝΟΙC R κλήρου] Spengelius l. I. p. 631 ΚΑΗΡΩΙ VM ΚΑΗΡΩΙ (N?) R Καὶ πρώτῃ (O) 7 ΑΝΟΡΩΠΩΝ R ΑΝΕΡΩΠΩΝ M

ΑΝΡΩΠΩΝ V post ἐχρώμεθα: finit add. R ὑγλαίνεν] (O) Putsch. ΥΓΙΑΝΕΝ VR ΥΓΙΑΙΝΗΝ M 8 ΟΠΟΓΕ M διητᾶτο] (O) Putsch. ΔΙΑΙΤΑΤΟ VR M sensu] r dissensu R **sensu (di?) D uariatione sensus d 9 imperfectis N post imperfectis vocc. sed etiam perfectis om. R sed etiam pteritis perfectis add. r pteris perfectis N 10 subiunctivis] r subiunctivus R indicativis] r indicativus R Verg. Aen.

I 234 sqq. cf. lib. VIII § 68 12 hunc M 13 revocato sanguine (O) 14 ditione] r ditione VRODN 16 tenerent pro tenebunt. KATE. Idem N ΚΑΤΕΙΟΙΝ D κατέξασεν (O) Verg. Aen. I 697 sq. 17 cū venit V quum venit (O) ueniat

if (e) R auleis D supb (if m. pr. ni f. spscr.) V 18 sponda] sic Med. e corr. ponda Med. m. pr. sponda pro componit. Cicero D 19 Cic. in Q. Caecil. divin. 7, 23 Non enim, inquit (sic plerique cum Guelf. pr., Lagomars. omnibus, Ps. Asconio; enim inquit om. Guelf. alter al.), illud peto (dicit spscr. Guelf. alt.), quod soleo... impetrare; reus ut absolvatur, non peto (dicit iterum spscr. Guelf. alt.) etc.

in Verrinarum] inuectiarum N 21 Ter. eun. I 2, 23 22 Quae] quam D

audivi pro 'audiam' vel 'audivero'. idem in Andria:

Sed siquid tibi narrare occepi, continuo dari

Tibi verba censes,

occepi pro 'occipiam' vel 'occepero'.

- 254 Attici ὅτι κάλλιστος pro ὡς κάλλιστος. Πλάτων Ἀλκιβιάδῃ: προσ-
τέτακται ἐπιμελεῖσθαι τοῦ γενομένου, καὶ ὅπως καὶ ὅτι κάλ-
λιστος ἔσται μηχανᾶσθαι, ἀναπλάττοντας τὰ μέλη τοῦ παιδὸς
καὶ κατορθοῦντας. similiter nostri. Terentius in eunucho:

Munus nostrum ornato verbis, quod poteris; et istum
aemulum, 10

Quod poteris, ab ea pellito;

quod poteris pro 'ut poteris, quantum poteris'.

Ὅτιν' λέγεις με pro εἰς ἐμέ. Aristomenes βοηθοῖς:

Μισῶ σε, ὅτιν' λέγεις με τὰ αἰσχροῦ.

huic simile est illud Terentianum in Andria:

15

Quid me fiat?

pro 'in me'.

- Attici ὅτι μάλιστα. Πλάτων Χαρμίδῃ: εἰ δ' οὖν, ὦ φίλε, ὅτι
μάλιστα μηδὲν ἐλάττους αἱ ἡσύχιοι τῶν σφοδρῶν τε καὶ τα-
255 χειῶν πράξεων τυγχάνουσι καλλίους οὔσαι. nostri 'cum maxime' 20
pro ὅτι μάλιστα frequenter ponunt. Πλάτων in eodem: οὐδὲ ταύτη
σωφροσύνης ἂν εἴη μᾶλλον τι τὸ ἡσυχῇ πράττειν ἢ τὸ σφόδρα

1 audivero] (M) Krehlius audierim VROD audierim N Ter. Andr. III 2,
24 sq. cf. lib. XVII § 164 2 siquid] d siquit D occoepe V hoc coepe M 4
occoepe V occepero] r occeperim R rell.; post occepero in mg. et utor illo pro
amicitia illius r 5 GR. DN OTI* (c?) R ὡς] oc M Πλάτων] v ΠΛΑ-
ΤΩΝ V ΠΛΑΤΩΝΑ *ΑΛΚΙΒΙΑΔΗ (A?) R Plat. Alcibiad. I 17, 36 p. 121 D St.
6 ΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙ M ἐπιμελεῖσθαι codd. nonnulli Plat. γενομένου et γενομένου v. ll.
codd. Plat. τοῦ γενομένου παιδὸς καὶ C καὶ ὅπως καὶ] καὶ ὅπως καὶ
ὅπως (PO) καὶ R καὶ ὅπως codd. Plat. ὅτι om. codd. nonnulli Plat. 7 μηχαν-
νάσθαι] v ΜΗΧΑΝΑΣΘΑΙ VR ΜΗΧΑΝΑΣΘΑΙ M ΑΝΑΠΛΑΤΤΟΝΤΑΣ M τὰ τε codd. ali-
quot Plat. ΜΕΛΕ M 8 Ter. eun. II 1, 8 sq. 9 nostrum] r nostrorum VRMD
ornatu M quot Bas. q ad N (i. e. quodad pro quoad, cuius scribendi rationis
mentionem nuper iniecit H. A. Kochius mus. phil. XIII 288; sic etiam D supra § 16
quod poteris — quod poteris lin 12 om. R add. r 10 emalum MDN 11 quot
Bas. ab eo Mr 12 uel quantum N 13 G. Aristophanes. G. N Ὅτιν' λέ-
γεις με] sic C (O) ΟΤΙΝΑΓΕΙΜΕ VR ΟΤΙΝΑΓΕΙΜΕ D ΟΤΙΝΑΓΕΙΜΕ M ΟΠΟΝΑΓΕΙΜΕ r

peigeime^{co} Rr pro hicme D Aristomenes] sic rd § 277 aristophanes h. l. libri
cum C Aristophanes GR. D Aristomenis βοηθ. fr. III com. Gr. fr. II 731,
p. 415 ed. min. Mein. βοηθοῖς] sic etiam C BONEOIC VR BONEOIC M 14 μισῶ]
ω R σ' scripsit C Scaliger Brunckius ωτιε M με τὰσχροῦ pronuntiandum
est, ut scripsit Brunckius με τὰσχροῦ C (Scaliger?) με τὰσχροῦ Cobetus mnemos. V 93
15 Ter. N Ter. Andr. III 2, 26 16 flet Terentius (M) 18 GR. DN
Plat. Charmid. 7, 17 p. 160 C St. ΧΡΑΜΙΔΗ M ΕΙ ΔΩΙΝΟ ΦΙ ΔΕ C ΦΙΑ|eotima
AICA R 19 ΜΑΛΙΣΤΑ V τῶν] ω VR ταχειῶν] (O) Putsch. ΤΑΧΕΩΝ VRM
20 ΠΡΑΞΕΩΝ V post οὔσαι verba apud ipsum Platonem insequentia οὐδὲ — οὐδα-
μοῦ (lin. 21 — p. sq. lin. 2) collocat x, post in eodem cum x add. σχεδὸν δὲ τὴ πάντων
μάλιστα: ordinem ab reliquis codd. mss. traditum ipso x teste servat C nec minus D,
quem secum facere contendit x 21 ΜΑΛΙΣΤΑ N ponunt. G. ΠΑΤΩΝ. Idem in eo-
dem. ΟΥΔΕ. Similiter N ponunt. ΠΛΑΤΩΝ. In eodem. GR. Similiter D Plat. Charmid.
I, supra I. p. 160 C St 22 σωφροσύνη (O) libri Plat. εἴη] (O) Putschius,
Plato EINI VR EINI M ΜΑΛΛΩΝ M τὸ] τ V ἡσυχῇ] (O) Putschius, Plato

p. 1194. 85 P.

p. 232. 33 K.

τε καὶ ταχέως, οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει οὔτε ἄλλοθι οὐ-
δαμοῦ. similiter Virgilius in I Aeneidos:

Quam Iuno fertur terris magis omnibus unam

Posthabita coluisse Samo.

5 Attici τὸ 'οὖν' παραπληρωματικόν accipiunt. Πλάτων Τιμαίω: ὁ δὲ
γέρω, σφόδρα γὰρ οὖν μέμνημαι. nostri quoque frequenter 'ergo'
repletivi loco accipiunt. Terentius in | Andria:

†Mihine? - Tibi ergo.

Οὐδὲ τότε ἐποίησεν atque οὐδὲ τότε οὐκ ἐποίησεν pro eodem ponunt

10 Attici ex supervacuio duplicantes abnegationem. Terentius in Phor-
mione:

Non, non sic futurum est.

Lucanus in I:

Aut hic er||rat, ait, nulla sine lege per aevum

15 Mundus.

Terentius in eunucho:

Nihil minus

pro 'minime'.

'Οὕτως' καὶ 'τὸν αὐτὸν τρόπον'. Πλάτων Εὐθύδημος: καὶ οἱ
20 γε στρατηγοί, ἔφη, τὸν αὐτὸν τρόπον. Δημοσθένης ἐν τῷ
πρώτῳ Φιλιππικῷ: μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζό-
μενοι ἀντὶ τοῦ 'ὄνπερ'. Terentius in Andria:

Quid vos? quo pacto hic? †satin recte? - Nosne? sic

СНУХ R.M. СНУХН V СНУХН V PATTEIN R ἤ τοῦ v. l. codd. Plat. 1 οὔτε ἐν]
οὐ τὸ ἐν codd. Plat. (O) οὐ ἐν Bekkeri F οὔτε ἐν] sic hoc l. testatum est ex O οὐ τὸ
ἐν codd. Plat. οὐ ἐν Bekkeri F 2 Simile N Verg. Aen. I 15 sq. ueq̃ V
3 Quam] d Quod D ἰουνο M 4 coluisse Samo] R m. alt. coluisses amo R 5 Attici.
G. Nostri N τὸ οὖν] οὖν (MO) οὖν D accipiunt τὸ οὖν παραπληρωματικῶς
ex CV, ut ait, restituit x ΠΑΡΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ V ΙΤΑΡΑΙΤΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ D acci-
piunt παραπληρωματικόν. (O) Πλάτων — μέμνημαι] ita. Gr. D Plat. Tim.
c. 3 p. 21 C St. ὁ δὲ] ΔΔΗ M ὁ δὲ (O) Plat. ed. Stephaniana 6 quoque om.
D 7 repletivq̃ N Ter. Andr. V 2, 9 (evanuit fere in Bemh., ubi nil nisi n
post initium versus legitur) 8 mihine Bas. Mihin Fleckeisenus ergo tibi O
9 οὐδὲ τότε ἐποίησεν, οὐδὲ τότε οὐκ ἐποίησεν C G. N ΕΠΟΙΗΣΕΝ Vr ΕΠΟΙΗΣΕΝ M
ΕΠΟΙΗΣΕ. HE D ΑΙΠΟΙΗΣΕΝ Vr ΑΙΠΟΙΗΣΕΝ Mr ΑΙΠΟΙΗΣΕΝ D 10 Ter. Phorm. II
1, 73 12 Non, non] sic libri, nisi quod nonnon R futurumst Bemh. 13 Luc.
Phars. I 642 sq. 14 And N nulla] sic Voss. uterque ulla al. codd. Luc.
nulla sine] sic Voss. B nulla cum Voss. A al. nulla sub al. enim VN 16 Ter.
eun. III 1, 45 17 Nihil] sic Bemh. Bas. nichil N nil Bentleius 19 Gr. DN
Οὕτως] Putschius οὕτως VRMO τῶν VR ΑΙΤΟΝ R Plat. Euthyd. 17, 45
p. 290 C St. 20 γε] (O) Krechl. Plato TE VRM ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΘΕΦΗΤΟΝΑΥΤΟ R ΣΤΡΑ-
ΤΗΓΟΥΘ (sq. ras., cui nil nisi φ videtur insuisse) ΗΤΟΝΑΥΤΟ M post ἔφη: οὕτω
add. Plato et hoc (οὕτως x) h. l. fort. excidisse censent x et Spengelius l. l. p. 656,
qui post τρόπον verba apud Platonem proxime sequentia ὥσπερ οἶμαι οἱ ὀρνυγοθή-
ραι τοῖς ὀρνυγοτρόφοις παραδιδόσασιν Priscianus additurus est ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ M
Demosth. or. Olynth. I § 15 p. 13 R, p. 507 B. S. cf. § 295 τοῖ M
21 πρώτῳ VR ΦΙΛΙΠΠΙΚῳ R ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ M μὴ τὸν] (O) Putsch. et sic § 295
ΜΕΤΟΝ M ΜΗΡΟΝ VR αὐτὸν] (O) Putsch. et sic § 295 ΑΙΤΟΝ VRM ΔΑΝΙΖΟ-
ΜΕΝΟΙ V codd. nonnulli Demosth. 22 Ter. Andr. III 5 9 sq. (in Bemh. nil nisi
initialis utriusque versus littera servatu est) 23 Qui Bas. pacto pro in hac urbe hic
N pacto? hic satia recte Bas. satine Faërnus recte nos nesicut Vr recte
nesicut R sic om. Bas.

Vt quimus, aiunt, quando ut volumus non licet.
idem in eunucho:

nunc ego eam, mi Phaedria,

Multae sunt causae, quamobrem cupiam abducere.

256 frequentissimae tamen sunt huiusmodi figurae, quibus adverbia nomini-
bus vel participiis vel pronominiis redduntur, et maxime localia. Vir-
gilius:

Arma virumque cano . . . genus unde Latinum
pro 'ex quo'.

Attici 'οὐχ οὕτως ἦσαν ἀνόητοι ὥστε τόδε τι ποιῆσαι' καὶ 'ὥστε τόδε 10
τι ἐποίησαν'. *Λυσίας* ἐν τῷ κατὰ *Ἀγοράτου* | ἐνδεΐξεως: οὐ γὰρ
δήπου οὕτως ἐκεῖνοι ἀνόητοι ἦσαν καὶ ἄφριλοι, ὥστε περὶ τη-
λικούτων πραγμάτων πράττοντες *Ἀγόρατον* ὡς πιστὸν καὶ
εὖνουν, δοῦλον καὶ ἐκ δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν, 'ut rogave-
rint'. talis iunctura frequens est apud nos, quotiens 'ut' pro causali
coniunctione positum praeterito subiunctivi copulatur vel etiam praesenti
vel futuro, quando loco ὅτι, id est 'quod', ponitur. Cicero in VII Ver-
rinarum: primum ut in iudiciis, qui decem laudatores dare
non potest, honestius est ei nullum dare quam illum quasi
legitimum numerum consuetudinis non explere. 20

257 Attici οὐχ ἥκιστα. Romani 'non minus, non parum, nihilominus'.
illi οὐκ ἀδυνατώτατος, ἀλλὰ δυνατώτατος. Cicero Verrinarum I: ad
hominem non inertissimum. | Attici οὐχ ἥττον pro 'similiter' et pro
'magis'. nostri quoque 'non minus, non secus'. Virgilius in III:

Non secus ac iussi faciunt.

25

I ut quimus ut aiunt N quando om. Bas. 2 Ter. eun. I 2, 64 sq. 3 nuc
V miphe dria V phedria RMDN phoedria Bas. 4 cupiam Bemb. m. alt.
corr. adducere N 5 frequentissimae] d frequentissime VRDN tem V
uiuscemodi V figurae] r figure V fugere R in quibus N 6 redduntur V
Virgilius in I. O Verg. Aen. I 1. 6 10 ANONTOI VRM OCTE M
ΠΟΙΝΚΑΙ V OCTE M 11 τι ἐποίησαν] ΠΕΠΕ ΠΟΙΗΣΑΝ R ΠΕΠΥΙΗΣΑΝ M Lysias
adv. Agoratum or. § 18 p. 435 sq. R. p. 97 B-S. 12 ΔΕΠΟΥ M ΟΥΤΟΣ ΕΚΕΙΝΟΙ
M ἐκεῖνοι οὕτως Lysias ἀνόητοι] (O) Putsch. ANONTOI VRM NCAN M ΤΗ-
ΛΙΚΟΥΤΩΝ ὃ ΤΕΛΙΚΟΥΤΩΝ V τηλικούτων ἂν πραγμάτων Lysias 13 ΠΡΑΤΤΩΝ-
ΤΕC M ΟC ΠΙCΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΥΗ M 14 ΔΟΥΑΝ VR ΚΙ M ΔΟΥΑΝΩΝ R δοῦ-
λης Laur. C Bekkeri ΔΟΥΑΝ ΝΟΝΤΑ V 15 est om. V aput VN quotiens] r
quoties VR 16 coniunctione] R m. alt. coniunctione R praeterito (t) R 17
ὅτι] om. R sup. lin. add. r οὕ N τοῦ ὅτι (O) Cic. in Verr. or. II v 22, 57
in VII. inuerrinarum N 18 ut om. Cic. Sangallensis, uncis inclusit Iordanus in
om. RVN iudicis Cic. Paris. 7774 A 19 honestius] r honestus R est] r
pro quod daret
cum Cicerone, om. R rell. post daret (sic): Vt pro daret dixit et iunctum est. ut pio
imperfecto subiunctivi N; in fine sententiae post non expleret (sic N) haec collocanda
esse lineolis appictis indicat n 21 Attico VR G. N ΕΚΙCΤΑ D nichilomi-
nus N nihil hominis R 22 ἥκ. DN ΑΔΙΝΑΤΩΤΑΤΟC R ἀλλὰ δυνατώτατος
om. C(MO) Cic. in Q. Caecilium divin. 21, 67 23 Atti M G. N οὐχ] d
οἱx D ΗCΤΟΝ D 24 secus V Verg. Aen. III 236 .II. N 25 Non]
Haud (al. Hant) supra § 249 sicuti lib. XVI § 2 XVII § 11 cum Vergilio saecus
acius si V

p. 1185 P.
idem in IIII:

p. 235. (236/7) K.

non segnior

pro 'similis'. Θουκυδίδης in principio: καὶ οὐχ ἥτιον λησται ἦσαν οἱ νησιῶται ἀντὶ τοῦ 'καὶ μᾶλλον ἐλήστευον'. Terentius in eunucho:

hoc nemo fuit

Minus ineptus,

pro 'magis prudens'. illi 'οὐδαμοῦ' τοπικόν. nos 'nusquam'. Attici οὐχ ὅπως τότε οὐκ ἐγένετο, ἀλλ' οὐδὲ τότε et rursus οὐχ ὅπως τότε οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ τότε καὶ τότε. Ἰσοκράτης Πλαταϊκῶ: πολὺ δὲ μάλιστα ἀγανακτοῦμεν, ὅτι οὕτως δέομεν τῶν ἴσων ἀξιουῖσθαι τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν. ὥστε εἰρήνης καὶ συνθήκης γεγενημένων οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας οὐ μετέχομεν, ἀλλ' | οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἡξιώθημεν. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς: καὶ Λακεδαι-
15 μονίων μὲν εἰς αὐτοὺς στρατευσάντων, δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες,

1 Verg. Aen. IIII 149 (deficit Pal.) hand illo (sic Ter. ^h aut illo Med. aut illos Rom.) segnior IIII] d III D 2 segnior] 'Lego sequior' Scal. indeque sequior

Putsch. 3 similis G. in principio. G. Ter. V similis. gr. Terent. Dd Thuc. hist. 1 8 Θουκυδίδης — ἐλήστευον] sic etiam C οὐκ ἴR.M. ἦτο M ἦσον codd. Thuc. λησται] ex λησται corr. M NCAN V 4 NHCCWIT R Ter. eun. II 1, 20 sq. 8 pro magis prudens om. N IIII G. Similiter G. Ter. (p. 340, 8) N οἰ-
δαμοῦ d οὐδαμοῦ Mr οἰδαμοῦ D οὐδαμῶς οὐ (O) τοπικόν D ποπικόν r nu-
quam D Attici gr. D Attici οὐχ ὅπως — συμμειχίαν εἰσῆλθον] haec et hic exhi-
bent libri et post recusio facere p. sq. lin. 15: vix crediderim ea ibi a Prisciano repe-
tita esse, ubi disputationis nexum intercidunt: at passim ibi iusta lectio servata est:
scripturas codd. ex altero h. l. excerptas asteriscis signavi singulorum librorum notis
additis, nisi ubi omnes inter se congruerent, id quod uno asterisco praefixum signavi
9 οὐχ] οὐχ O οἶπος ἴR.M* EGENETIO M.M* E* EGENETO V post ἐγένετο sqq.
— ἐγένετο om. VRMO οὐαε ἴR.M* et rursus — τότε καὶ τότε] post τότε
* om., in mg. ut vid. in archetypo coniecta nunc in V*M*O* inserta leguntur post vocc.
e contrario p. 341, 20 addita defectus nota hā in V hā in M; ibidem erasa sunt in R;

TODE hoc ÷

et rursus gr. Dd Et rursusm. G. * N; suo loco sic καὶ οὐχ ὅπως τότε οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ τότε inseruit Krehl. (οἶκ O* ωπoc M* γκ V*M* IK O* ETHEPTO M* ETETOΔAMA O* AAAA TOAE HS (καὶ τότε om.) M* ΤΟΔΚΑΙ ΤΟΔΕ HS ἴR* ΤΟΔΚΑΙ ΤΟΔΕ hic O*); in C eodem loco inserta esse dicuntur haec: οὐχ ὅπως τότε, οὐκέτι τότε, ἀλλὰ τότε καὶ τότε 10 ἀλλὰ] ΑΜΑ M Ἰσοκράτης] ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ O ΚΡΑΤΗΣ RM

ΚΡΑΤΗΣ V Isocr. or. Plat. § 5 p. 297 St. 260 B-S. ΠΛΑΤΑΙΚΟΙ V ΠΛΑΤΑΙΚΟΙ M *πολύ] et sic Isocrates πολλοί (i. e. πολλῶ) VRMO 11 ΔΙΑΝΑΚΤΕΥΜΕΝ M* οὕτως] R ΟΥΤΩΝ ἴR*O* ΟΥΤΩΝ M ΟΥΤΩΝ O ΤΟΥΤΟΥ (M*) Isocrates δέομεν] Putschius cum Isocrate* ΔΕΟΜΕΝΩΝ VRM ΔΕΟΜΕΝΩΝ O ΔΕΙΟΥ*ΘΑΙ ἴR* ΔΕΙΟΥ*ΘΑΙ M ΔΕΙΟΥ*ΘΑΙ O ΔΕΙΟΥ*ΘΑΙ ἴR* ΤΟΥΣ O.M* 12 ΑΛΛΟΥΣ M* ΕΛΛΕΓΙΝ M ΟΥΤΗ M* εἰρήνης οὐσῆς Isocrates εἰρήνης [οὐσῆς] (O*) CYNTHHC O συνθη-
κῶν Isocrates γεγενημένων] ΤΕΓΗΝΗΛΕΜΟΝ O 13 οὐκ RMOF* R* γκ ἴR* M* οἶπος O.M* ωπoc M teste Heinio TEC M ΚΟΙΝΕΣ O.M* ΕΛΕΥΤΕΡΙΑΣ O οὐ] om. (O*) codd. Isocratis οἱ R 14 ΔΟΥΛΙΑΣ VRM ἴR* ΔΟΥΛΙΑΣ M* ΔΟΥΛΙΑ-
CΙΑΣ O ΤΥΧΗΝ ἴR* ΤΙΧΕΙΝ M ΤΙΧΗΝ M* τυχεῖν ἡξιώθημεν] sic etiam Bekkeri
ms. omnes ἡξιώθημεν τυχεῖν v. l. ap. Isocr. ΠΕΙΩΘΗΜ.ΕΝ V ΠΕΙΩΘΗΜΗΝ O ἐν δὲ] ΝΑΘ O ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς] * in sequentibus uero Isocr. or. Plat. § 27 p. 301 St. 262 B-S. ΚΑ VRMO ΑΛΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ O ΑΛΛΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ M* 15 εἰς] ΗΙΟ M* ἐπ' Isocrates, Putsch. αὐτοῦς] Isocrates, Putsch. *ΥΜΑΣ R ΥΝΑΣ VRMO CΤΡΑΤΕΥCΑΤΩΝ RM O CΤΡΑΤΕΥCΑΤΩΝ M* ΕΤΡΑΤΕΥCΑΤΩΝ ἴR* δι' ὑμᾶς] ΔΥΜΑΣ VO ΔΙΜΑΣ R ΔΥΝΑΣ M δὲ om. VRMO *CΩΘΕΝΤΩΝ

p. 1195. 96 P.

p. (237.) 235. 36 K.

οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελύεσθε τὸν πόλεμον, ἀπολείποντες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσῆλθον. *Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Κλεόστρατον*: οὐδὲ εἴ τις εἰσποίητος πάθοι, οὐκ ἀποστρεῖ τὴν μητέρα αὐτοῦ τῶν χρημάτων. *abundat altera abnegatio.* si[militer οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς οὐδὲν εἰπεῖν. [*Πλάτων ἐν προτέρῳ Ἰππαρχικῷ*: οὐδεὶς ὅστις οὐ.] *Πλάτων Ἰππία*: ὅτι, φήσομεν, καταγελῶ ἂν ἡμῶν οὐδεὶς ὅστις οὐ, ἣν φαῖμεν μὴ ἡδὺ εἶναι φαγεῖν. *Terentius in eunuchō*:
nemo quisquam.

οὐδέποτε tam in praeterito quam in futuro ponunt, quomodo et nos 'numquam'. *Aristophanes ἐκκλησιαζούσαις*:

Τί δὴ ποτε ἐπὶ στολχοῦ στὶν οὕτως; οὐ τι μὴ

Ἰέρωνι τῷ κήρυκι πομπὴν πέμπετε;

nostri quoque frequenter duplici abnegatione utuntur pro simplici: ut 'nichilominus' pro 'non' et 'recuso ne faciam' pro 'recuso facere'. [*Attici οὐχ ὅπως τότε οὐκ ἐγένετο, ἀλλ' οὐδὲ τότε et rursus οὐχ ὅπως τότε οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ τότε καὶ τότε.* *Ἰσοκράτης Πλαταικῷ*: πολὺ δὲ μάλιστα

1 οὐκ *M** ὅπως *M** οὐρος *O* χάρι *M* ἀλλελαεπειῶν *R* ἐπειδὴ] *NNTYAE M* διελύεσθε] *scripsi* ΔΙΕΛΥΕΘΑΙ *OV** ΔΙΕΛΥΕΘΑΙ *V* ΔΙΕΛΥΕΘΑΙ *M** ΔΙΕΛΥΕΘΑ *R** ΔΙΗΛΥΕΘΑΙ *M* ΔΙΕΛΥΟΕΘΑΙ *R* διελύσασθε (*O**) v. l. *librorum Isocrateorum* διελέλυσθε *codd.* *Isocratei Bekkeriani omnes* ΤΟΝΠΟΛΕΙΠΟΝΤΕΣ (*post* ΠΟΛΕ *om.* ΜΟΝ ΑΠΟΛΕ) *VRMO* 2 ΑΠΟΛΗΠΟΝΤΕΣ *M** ἀπολίποντες *Isocrates* ΥΑΙΑC *M* ΕΥC *O* τήν] *ΓHN R** *ΓHN V** ΛΑΚΕΔΑΜΟΝΙΩΝ *M* ΠΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ *O* CΥM. MAXIAN *V* 3 ΕΙΣΕΛΘΟΝ *O* ΑΙCΙΑC *M* *Lys. adv. Cleostr. or. LXXVI fr. unic.* p. 193 *B-S. fr. 144 p. 279 Müll. or. 78 p. 176 Hölsh.* τῷ (*sic*, non τῶ) ΠΡΩC ΚΛΕΑΣΤΡΑΤΟΝ *M* Κλεόστρατον· οὐδὲ] ΚΛΕΑΣΤΡΑΤΟΥ· ΔΕ *V* τίς] ΠC *M* 4 εἰσποίητος] v εἰσποήτος *V* εἰσποήτος *M* πάθοι (*sic Hein.* ΠΑCΟΙ *Sp. p. 633*) *M* πᾶς εἴη *H. Saupprius* ΜΗΤΗΡΑ *M* αὐτοῦ τῶν] *Putschius* ΑΥΤΟΥ ΤΟΝ *VR* ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΝ *M* αὐτοῦ τούτων τῶν *Spengelius l. l. p. 633* τούτων τῶν *H. Saupprius* ΧΡΕΜΑΤΩ *M* 5 *Demosth. de cor. or. § 3 p. 226 R. 575 B-S.* οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς (*δὲ om.* Σ m. pr.) εἰπεῖν οὐδὲν (*οὐδὲν εἰπεῖν cum Prisc. August. A, Bekkeri ks*), quem l. et x indicavit et *Spengelius l. l. p. 633 sq.* βούλομαι] *Putschius, Demosthenes* ΒΟΥΛΑΜΑΙ *libri* 6 ΕΠΕΙΝ *V* Πλάτων ἐν προτέρῳ Ἰππαρχικῷ] *om.* (*O*) *Krehlius* Haec cum in Platonis, qui fertur, Hipparcho non legantur neque alterius Hipparchi usquam fiat mentio, scioli glossema esse videntur, ea quae ex Hippia maiore scilicet prolata erant, ad marginem ita iterantis, ut Hipparchi prioris nomen illi dialogo perperam affigeret; id quod etiam ipsum Platonis nomen bis deinceps positum videtur innuere Ἰππαρχικῷ C ἸΠΑΡΧΙΚΟΙ *VR* ΥΠΑΡΧΙΚΟΙ *M* Ἰππαρχῷ x οὐδεὶς] (*O*) *Krehlius* ΟΥΛΕ ΕΙC *VR* ΟΥΔΕ ΕΥC *M* *Plat. Hippiae mai.* 23, 42 p. 209 *A St.* 7 ἸΠΙΑΙ *VR* ΦΗCΩΜΗΝ *M* καταγελῶ] (*O*) *Putschius* ΚΑΤΑΓΕΜΙ *V* ΚΑΤΑΤΜΗ *M* καταγελῶν pars *codd.* *Plat. et edd. inde a Bekkeriana* ΗΜΟΝ *VR* ΕΜΟΝ *M* ΟΙΑΕΙC *M* 8 οὐ, ἣν] cum libri innuerent, Prisciano concedendum videbatur ΩΥΝΝ *M* ΟΥΝ *VR* οὐ εἰ (*O*) *Putschius cum Platone* ΦΑΙΜΗΝ *M* *Ter. eun. V 8, 2* Nemo hercle quisquam cf. l. ex eadem cum maxime p. 339, 4 l. II 1, 20 sq. hoc nemo fuit | Minus ineptus, magis seuerus quisquam nec magis continens 9 quisquam. G. Attici. G. ΟΥΔΕΠΟΤΕ. Tam in N, unde vix coniecerim h. l. lacunam statuendam esse 10 οὐδέποτε] *spscr. d* ΟΥΔΕΠΟΤΕ r gr. D in utrobique *om.* *M* 11 *Aristophanes*] rd *cristophanes VR* χροpanes D *Christophanes N* *Aristoph. eccles. v. 756 sq. Ddf. (751 sq.)* 12 gr. DN OTI C ΔΗΠΟΤΕ *I* ΔΗΠΟΤΕ CO ΔΕΠΟΤΕ *M* ΔΠΟΤΕ *R* δῆτ' *Aristophanes* ΕΝΙCΤΟΙ ΧΟΥΕΤΙ C COI-ΧΟΥ *V* οὕτως] (*O*) *Krehlius, Aristophanes; om.* *M* ΟΥΤΟC *VR* C ου τι μὴ Ἰέρωνι (*O*) *Putschius, Aristophanes* ΟΥΤΙ ΜΗΙΕΡΝ *R* ΟΥΤΙΜΗΙΕΡΝ *V* ΟΥΤΙΜΗΙΕΡΝ C ΟΥΠΥ-Μ *I* ΕΡΗ *M* 13 ΚΗΡΙΚΙ *M* ΚΗΡΥΚ *R* ΠΗΜΠΗΤΕ *M* 14 nichilominus *Nr* nichilominus *R* 15 — p. 341, 8 [Attici — εἰσῆλθον] v. v. l. p. 339, 8 sqq.

p. 1198 P.

p. 236—38 K.

ἀγανακτοῦμεν, ὅτι οὕτως δέομεν τῶν ἰσῶν ἀξιουῖσθαι τοῖς
 ἄλλοις Ἑλλήσιν, ὥστε ἐκρήνης καὶ συνθήκης γεγεννημένων
 οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας οὐ μετέχομεν, ἀλλ' | οὐδὲ
 δουλείας μετρίας τυχεῖν ἡξιώθημεν. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς: καὶ Λακε-
 δαιμονίων μὲν εἰς αὐτοὺς στρατευσάντων, δι' ὑμᾶς δὲ σωθέν-
 τες, οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελύεσθε
 τὸν πόλεμον, ἀπολείποντες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμ-
 μαχίαν εἰσῆλθον.] haec autem figura solet fieri vel abundante abnegatione
 vel deficiente et a communi subaudienda. Virgilius in III Aeneidos:

10

non me tibi Troia

Externum tulit aut cruor hic de stipite manat

pro 'neque cruor'. idem in VIII:

Non hic Atridae nec fandi fictor Vlixes.

bene dixisset etiam pro 'nec' ponens 'vel' et 'aut' nec non etiam 'et'.

15 Lucanus in III:

259

Quippe ubi non sonipes motus clangore tubarum

Saxa | quatit pulsu, rigidos vexantia frenos

Ora tenens spargitque iubas et subrigit artus

Incertoque pedum pugnat non stare tumultu;

20 hic enim e contrario 'que' atque 'et' pro 'nec' posuit, et ad omnia 'non'
 in principio positum a communi accipitur. idem in eodem:

fluvios non ille cruoris

Membrorumque videt lapsus,

pro 'neque membrorum videt lapsus'

25 Δημοσθένης κατ' Αἰσχίνου παραπρεσβείας: μηδὲν λειοι-
 πότε μοχθηρίας. Sallustius in Catilinario: postquam victo-
 riam adepti sunt, nihil reliqui victis fecere.

8 abundante] r abundantiae M habundantiae RD deficientiae d 9 et ac com-
 muni M Verg. Aen. III 42 sq. VI D III N 11 manat] d man& D
 12 neque ex meque corr. V Verg. Aen. VIII 602 in VIII] in V et sic ut
 vid. ante ras. R in eodem r in II N 13 atride MN atrides D nec fandi] v
 nefan ti VN fictor Vlixes] r fictor olixes R 14 bene dixisset] ne. dix. N
 etia-n] rd om. N iam VRM, syllaba et post dixisset om., aut D tamen (O) aut
 nec non etiam et] d Nec non et D 15 Luc. Phars. III 750 sqq. 16 ibi
 Voss. A m. alt. clangore D 18 tenens] in terens mut. O terens MD Voss. B
 19 nec
 tenens Voss. A terens schol. in Voss. B spargitque] sic Voss. AB spgitque VR
 spergetque N sparsitque v. l. codd. Luc. 20 enim e] e D enim d e] et M
 contrario] r contraria R post contrario libri add. et rursus — τότε καὶ τότε
 p. 339, 9 sq., ubi cf. v. l. asteriscis notatam in adnot. que] quē V quem M
 Luc. Phars. III 785 22 fluvios Non r fluvios. Non VR 23 membrorumque D
 lapsus] sic etiam codd. aliquot Luc. lapsum Lucani Voss. AB al. 24 pro ne-
 que membrorum videt lapsus add. r, post lapsus om. R tell. lapsus. G. N 25
 Demostenes Gr. D Δημοσθένης — μοχθηρίας] sic etiam C, nisi quod voc. παρα-
 πρεσβείας non adnotatum est Demosth. de falsa legat. or. § 178 p. 397 R. 627 B-S.
 οὐδὲν ἐλλειοπότε (ἐκλειοπότε al.) μοχθηρίας [et sic fortasse ipse Priscianus, apud
 quem μηδὲν litterarum ordinem perturbat; ea vero inter EN et AE facile poterat excidere];
 loci notitiam Arnoldo Schaefero, collegae Δημοσθενικωτάτω, debeo κατὰ (MO)
 ΚΑΤΑ ΗΙΣΧΙΝΟΥ R ΠΑΡΑΠΡΕΒΕΙΑΣ M ΠΑΡΑΠΡΕΒΕΙΑΣ VR ΠΑΡΑ uel ΠΑΡΑΠΡΕΒΕΙΑΣ O
 μηδὲν] (O) Putschius ΜΗΑΝ VR ΜΗΑΝ M ΑΕΛΟΙΠΟΤΑ M 26 μοχθηρίας] (O) Putschius
 ΜΟΧΘΗΡΙΑΣ VRM Sall. Cat. 11, 7 27 nichil N fecere] n facere MON

p. 1196. 97 P.

p. 235. 39 K.

200^{*} Illi 'ὀφείλει μοι τόκον ὁ δεῖνα' καὶ 'ὀφείλει τόδε ποιῆσαι'. et nos 'de|bet mihi ille usuram' et 'debet illam rem facere'. nam infinitis verborum tam illi quam nos frequenter utimur loco nominum: et illi quidem pro omni casu, nos autem pro nominativo vel accusativo, ut Persius:

Sed †bonum est digito monstrari et dicier 'hic est'. 5

idem:

Euge tuum et belle.

Lucanus in IIII:

Victurosque dei celant, ut vivere durent,

Felix esse mori.

10

loco enim genetivi vel dativi vel ablativi et accusativi cum praepositione gerundiis vel supinis utimur, de quibus de verbo tractantes sufficienter docuimus.

261 Attici 'παραβάλλομαι τούτῳ' καὶ 'πρὸς τούτῳ'. | Demosthenes pro Ctesiphonte: πρὸς ἐκείνους ἐξετάζειν καὶ παραβάλλειν ἐμέ. 15 Romani quoque 'comparo tibi illum' et 'tecum'. Cicero pro Deiotaro: etsi inique Castorem cum Domitio comparo.

Πανταχῇ tam 'in loco' quam 'per omnes partes' significat. Demosthenes Philippicorum quarto: καὶ κύκλῳ καὶ πανταχῇ μέλ-
λοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται. πανταχοῖ 'ad
locum' Demosthenes: πρὸς Ἀρτάβαζον καὶ πανταχοῖ μᾶλλον
οἴχεται. idem in Philippicis: τῆς ἐκείνων προαιρέσεως οἱ τυ-

1 illi. gr. et nos DN οφιαει VRM MO V ΔΙΝΑ VRM οφιαει
VRM 2 usurem VR usu rem MDr infinitiuis O 3 utimur in loco r 4
nominatio casu uel N Pers. sat. 1, 28 v. § 43 5 s& V At pulchram est
cum Persio in litura n monstrare O dicier] Nrd dicere VRMOD 6 idem V
idem poeta N Pers. sat. 1, 49 7 belle] Nr fle V uelle RMOD 8 Lucan.
Phars. IIII 519 sq. 9 Victores Voss. B uel uicturos m. ant. in Voss. B que
dei] sic q; dei Voss B ex corr. ***i m. pr. celant] d celant R (num ex celant
mut. r?) Voss. A celant D 14 pposione D 12 gerudiis D generundiis V
sufficii V 14 gr. DN Demosthenes D demusthenes V Demosth. de cor. or.
§ 314 p. 330 R. p. 607 B-S. v. infra § 285 15 ctesiponthe V tesiphonte N tesi-
fonte D siphonte n gr. DN ΕΞΕΤΑΞΕΙΝ R ἐμέ] sic etiam (non me) V ΕΝΕ Μ
εἶναι (O) 16 Cic. pro Deiot. rege or. 11, 31 17 castorum M cum om.
Cic. Gembl. Gud. 2 domino DON comparo] (V) Krehlius cum Cicerone con-
fero RMODN 18 πανταχῇ] C (Scaliger?) ΠΑΝΤΑΧΙ VRD πανταχοῦ (MO) G. N
Demosth. adv. Philipp. or. 1 § 9 p. 42 sq. R. p. 516 B-S. Demosthenes —
κεκρατήκασιν πανταχοῦ] per omnia haec cum V fere conspirat C teste x Demosthenes
philippicorum quarto. gr. Ad locum. Demosthenes. gr. Idem in philippicis. gr. D De-
mosthenes philippicorum. Quarto. καὶ κτ. Ad locum. G. N 19 philippiquorum V
philippicarum (M) IIII O IV (M) καὶ κύκλῳ καὶ] sic Dem. Bav. pr. Aug. 3
καὶ κύκλῳ (κύκλῳ καὶ T al.) codd. Demosthenis rell. πανταχῇ] Putschius, Demos-
thenes ΠΑΝΤΑΧΙ VRM πανταχοῦ (O) ΜΗΛΛΩΝΤΑΣ M 20 ΗΝΑC VR ΚΑΘΕΜΟ-
ΝΟΙC M περιστοιχίζεται v. l. ap. Dem. cf. Voemeli ed. a. 1857 p. 416 sq. n. 15
proxime sqq. recte distinguendo emendavit Spengelius l. l. p. 642, nisi quod intactam
reliquit πανταχοῦ ΠΑΝΤΑΧΟΥ MO 21 Demosth. adv. Philipp. or. 1 § 24 p. 46 R.
p. 517 B-S. πανταχοῖ μᾶλλον] scripsi cum Demosthene, apud quem πανταχοῦ
μᾶλλον olim vulgo edebatur ΠΑΝΤΑΧΟΙ ΜΑΛΛΟΝ VRM πανταχοῦ ἢ ἄλλως O? (cod. O
per h. l. lectiones ad Putschianam fere exscripsisse videtur Presselius) 22 (De-
mosth.) or. Philipp. IIII § 4 p. 132 R. p. 544 B-S. in om. O οἱ τῆς ἐκείνου
προαιρέσεως, οἱ Demosthenes οἱ] οὐ O

p. 1197. 98 P.

p. 239. 10 K.

φαννίδων καὶ δυναστεϊῶν ἐπιχειροῦντες κεκρατήκασιν παν-
ταχοῦ, quod est 'in loco'. nos 'omnifariam' quidem pro 'per omnes
partes' ponimus, 'ubique' autem 'in loco' et 'undique' 'de loco' et 'quo'
'ad locum'.

ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ
πράττει. similiter nos. Virgilius in VIII:

Omne aevum ferro teritur.

Ἰλλὶ πανύω τόνδε λυπούμενον καὶ λυπεῖσθαι καὶ μὴ ποιεῖν τόδε,
et nostri 'compesco illum insanientem' et 'insanire' et 'ne insaniat'.

Παρά apud illos et genetivo et dativo et accusativo coniungitur, et
apud nos 'praeter' accusativo coniungitur et ablativo tamen, quando pro
'sine' accipitur, - ut Sallustius in Catilinario: praeter rerum ca-
pitalium condemnatis pro 'sine condemnatis', - et 'tenus' tam abla-
tivo quam genetivo, ut 'pube tenus'. Virgilius in III:

Pube tenus, postrema | immani corpore pistrix.
idem in III georgicon:

Et crurum tenus a mento palearia pendent
secundum Graecos dixit.

Ἀττικὶ παρεσκευάζοντο ὡς ποιήσοντες τόδε καὶ ποιῆσαι τόδε. simi-
liter nostri. Sallustius in Catilinario: neque tamen Antonius
procul aberat, utpote qui magno exercitu locis aequioribus
expeditus in fuga sequeretur. hinc videtur etiam illud:

dignus patriis qui lactior esset

Imperiis et cui pater haud Mezentius esset.

Ἀττικὶ παραχωρῶ σοι τοῦδε καὶ τόδε. Latinorum quoque auctores
'concedo tibi illius rei' et 'illam rem'. Lucanus in I:

tibi numine ab omni

1 κὶ M κ R ΔΥΝΑΣΤΕΙΩΝ FRM ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝΤΕΣ R ἐπιθυμοῦντες Demos-
thenes ΠΑΝΤΑΧΟΙ RM 2 est sup. lin. add. τ pro per] per D propter d
3 quo ad] Nrd cf. § 271. 273 quoque ad FRMODn 5 πάντα - πράττει] sic,
nisi quod πράττειν enotatur, C χρόνον] χρόνον V 6 Verg. Aen. VIII (60)
VIII] d VIII DN 7 enim DN 8 πανύω - τόδε] sic etiam C Gr. DN πανύω
M ΑΥΠΕΙΟΝ FR ΑΥΠΕΙΟΝ M μὴ; vii R 9 et nostri] VN et sic ni f. (vel
et nos) τ Enostri (vel Enos; R Nostri (MOD)) 10 apud V 11 apud V 12
Sall. Cat. 36, 2 13 condemnatis MDV pro sine condemnatis om. N opu
dempnatis MD ablativo] r accusativo FRM 14 Verg. Aen. III 427 III N
15 immani MV 16 Item D Verg. georg. III 53 III] d III DN 19
Gr. DN ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΖΟΝΤΟ M πολεῖν V 20 Sall. Cat. 57, 4 21 habebat
FR equioribus D 22 expeditus Krehlius cum perpaucis codd. Sallustianis ex
peditos libri cum Sallustianis tantum non omnibus fuzas] equetur V fugam V
cum aliquot codd. Sall. illud etiam N Verg. Aen. VII 653 sq. 23 indignus
N cf. § 191 letior N 24 and R hant V mezentius N post esse nomen
Virgilius variis modis scriptum add. FMODV, Virg. in II R, quibus multaq. parantem
dicere spser. r cf. Verg. Aen. II 790 sq. et multa volentem] Dicere III 380 sq. et
multa parantem i Dicere 25 Gr. DN παρατορο M κα V 26 illam rem,
sic etiam R illa re r Luc. Phars. I 50 sq. 27 numine, Nrd numin M nomen
ROD nū inabomni V

Cedetur iurisque tui natura relinquet,

Quis deus esse velis.

- 264 Attici παραιτῆσθαι συγγνώμην. Ξενοφῶν II ἀπομνημονευμάτων: σὺ μὲν οὖν, ὦ παῖ, ἂν σωφρονήσης, τοὺς μὲν θεοὺς παραιτήσῃ συγγνώμονάς σοι εἶναι, εἴ τι παρημέληκας τῆς μητροῦς. Livius LVI ab urbe condita: Q. Pompeium | morbum excusasse ferunt, ne, cum interesset deditio, animos Numantinorum irritaret.

Attici 'παρὰ σέ' pro 'παρὰ σοί', quomodo et nos 'apud te'. Aristophanes ποιήσῃ:

Γυναικα δὲ ζητοῦντες ἐνθάδε ἤκομεν

Ἦν φασιν εἶναι παρὰ σέ.

- 265 Illi παντὸς μᾶλλον. Πλάτων πολιτικῶ: σκοπῶμεν δὴ προσσχόντες τὸν νοῦν εὖ μάλα, πότερον παντὸς μᾶλλον αὐτῶν ἔχει διαφοράν. Virgilius in I:

Quam Iuno fertur terris magis omnibus unam

Posthabita coluisse Samo.

Περὶ apud illos et praepositur et postponitur et diversas habet signi-

1 iurisque tui] sic etiam Voss. AB al. Luc. iurique tuo pars codd. Luc. 2 uellis V 3 G. Xenophon ut G. N GR. D CΥΓΝΩΜΗΝ VRM Xenoph. memorab. II 2, 14 II apomnemomaton M Ἀπομνημονευμάτων B. (O) 4 σὺ μὲν οὖν, ὦ] Putschius COI MEN OΥΝΩΝ VR COI MEN OΥN ON M COI MEN OΥΠΩN O σὺ αὖν, ὦ codd. Xenoph. αὖ] sic etiam, non ΔΗ, V σωφρονήσης] scripsi CΩΦΡΟΝΗCΕΙC VRO CΩΦΡΟΝΗCΕΙC M σωφρονῆς libri Xenophontei TOIC M παραιτήσῃ] (O) Putschius cum Xenophonte ΠΑΡΙΤΗΣΙ M ΠΑΡΑΙΤΗΣΙ VR 6 CΥΓΝΩΜΟΝΑC VR σοι] οι V τι] η M παρημέληκας] (O) Putschius, Xenophon ΠΑΡΗΝΕΛΗΚΑC VR ΠΑΡΕΝΕΜΕΛΗΚΑC M ΝΗΤΡΟC VM Liv. ab u. c. fr. lib. CVII t. XIV p. 794 sq. Drakenb. ed. Stuttg. lib. LVI t. VI p. VII Weissenborn. ed. Teubn. 6 LVI] ad hunc librum h. l. pertinere scite demonstrat Drakenborchius l. t. et sic MD LVII VRO CVII C in. XLVIN Q.] sic scribendum erat secundum notam q̄. in VR; Quae O, ni ipsam illam notam puncti ratione non habita in Quae solvit Presselius, quæ D qui MN VI (i. e. Sextus) r: at est Q. Pompeius cos. a. u. 613, a. C. n. 141 excusasse] r excusasse D 9 Attici. GR. Quomodo DN pro] pro R pro V Aristophanes] r cristophanes VR Christophanes N ποιήσῃ—διαφοράν] GR. DN 10 ποιήσῃ] sic RMO, quod assecutus erat Brunckius ΠΟΙΝCΕΙ V Aristoph. poes. fr. unic. Bgk., fr. com. Gr. II 1132 cf. V p. 60, p. 509 ed. min. Mein. 11 δὲ] sic etiam M teste Heinio, quod merito servavit x; δὲ (O) δ' ἐξαιτοῦντες coni. Bergkii (cf. Maur. Schmidt act. ant. Marb. 1856, 535) ΖΗΤΟΙΝΤΕC M ΖΗΓΟΥΝΤΕC R ἐνθάδ' ἤκομεν] Ἦν φασιν sic olim ex vestigiis cod. Monac. M. Hauptius in scheda ms. in apparatu Lindemanniano servata, F. V. Fritzscheius (cf. Iacobium in fragm. com. t. V p. CXLI), Guil. Dindorfus, recepit Bergkii ΕΝΘΑΔΕ ΕΙΚΟΜΗΝ. ΗΝΘΑCΙΝ V ΕΝΕΑΔΕ ΕΙΚΟΜΗΝ ΗΝΘΑCΙΝ R ΕΝΕΑΔΕ (sic teste Heinio) ΙΚΟΜΗΝΗΝ ΕΑCΙΝ M ἔνα δ' οἶκον, νυνὶ ἔασον (O?) ἐνθάδ' ἔθ' ἰκόμην, Ἦν ἔας συνεῖναι (ἔα συνεῖναι Krehlius in ind. Graeco s. v. ἔασον II 545) Spengelius l. t. p. 627 13 ΜΑΛΛΩΝ M Plat. politicii c. 44 p. 306 C St. ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ M ΣΚΟΠΩΜΗΝ ΔΕ M ΠΡΟΣΧΟΝΤΕC (MO). v. l. ap. Plat. προσχέοντες Plat. Clarkianus προσέχοντες x cum Plat. cod. A. 14 εὖ] εἰ M πότερον] (O) Krehlius x Plato ΠΡΟΤΕΡΟΝ VR ΠΡΟΤΕΡΟΝ M πότερον οὕτως ἀπλοῦν ἐστὶ τοῦτο ἢ παντὸς μᾶλλον αὐτῶν ἔχει (ἔχον et ἔχειν al.) διαφοράν τοῖς ξυγγένεσιν ἐς τι (sic editores Turicenses, ἐς τι nonnulli codd. ST et corr. Π, ἐστὶ codd. plerique, ἐστὶ τι Heindorfus) Plato ΜΑΛΛΟ ΑΥΤΩΝ M 15 Verg. Aen. I 15 sq. 17 post abita N samo. D samno M 18 et postponitur post et praepositur om. MN, add. n et postnitur V et diversas] ut diuersas M

p. 1198 P.

p. 241. 42 K.

ficationes, quomodo et apud nos 'de' et 'prae' et 'pro' et pleraeque
praepositiones. Herodotus historiarum I: παιδὸς μὲν περὶ τοῦ
ἔμοῦ μὴ μνησθῆσθαι. Virgilius in III:

Te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni

5 Odere.

et 'qua de re' pro 'de qua re'. Terentius in Andria:

I prae, sequar,

pro 'praei'.

Attici 'περιορᾶν αὐτὰς' καὶ 'αὐτῶν'. nostri 'despicio, contemno, 266
10 sperno illum' ad accusativum solum.

Illi 'πεπρίστενμαι σοὶ' καὶ 'ὑπὸ σοῦ'. Μέλανδρος ἐπικλήρω:

οὐπὼ σοὶ πεπρίστενμαι;

nos quoque 'credor tibi' et 'credor a te'.

Attici 'πειράσαι ταύτην' καὶ 'ταύτης'. Θουκυδίδης in III: βου-
15 λόμενος τῷ μὲν λόγῳ, καὶ ἅμα, εἰ δύναται, ἔργῳ τῆς Νισαλας
πειράσαι. Aristophanes ἐππεῦσιν:

Πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων αὐτὴν ὀλίγοις χαρί-
σασθαι.

Latini ad accusativum solum. Virgilius in II:

20 Aut terebrare cavas uteri et temptare latebras.

'expertus' tamen et 'illam rem' et 'illius rei' - Virgilius in X:

Sescentos illi dederat Populonia mater

1 apud V pleraeque] r pleræque D pleræque N pleraque VR 2 He-
rod. hist. I 36 in historiarum I. D gr. DN παιδὸς — μνησθῆσθαι]
sic teste x VC 3 ΜΗΝΘΕΟΕΣΑΙ VR ΜΗΝΘΕΟΕΣΑΙ M ΜΗΝΘΕΟΕΣΑΙ O μνησθῆτε
ἐν Herodotus Verg. Aen. III 320 sq. 4 Libycæ N lybycae VR lybyce
D nomadumque M numadumque r tyrannio dere V 6 et quæ de V et
quam de M Ter. Andr. I I, 144 cf. lib. XIII § 10 7 I prae sequar] r
idem in I p sequar RV M Idem in .1. I pre sequar N 8 praei N 9 περιορᾶν
— αὐτῶν] sic etiam C ΠΕΡΙΡΑΝ ΑΥΤΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΩΝ D G. ΠΕΡΙΟΡΙΑ (ΠΕΡΙΟΡΙΑ in ras.) N
despicio] r despici VR contempno N 10 ad] d & D 11 Illi om. O
gr. DN σοὶ] cwi M ΜΗΝΑΝΔΡΟΣ M ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ VR Menandri epict. fr. IX
com. Gr. fr. IV 118, p. 900 ed. min. Mein. ΕΠΙΚΛΗΡΩ VR 12 σοὶ M co R
ΠΕΠΡΙΣΤΕΥΜΑ M interrogationis signum post πεπρίστενμαι add. Meinek. l. l.
V 102 14 gr. Aristophanes gr. D .G. N ΠΕΙΡΑΣ ΑΥΤΑΥΤΗΣ V ΠΕΙΡΑΣΑΥ ΤΑΥ-
ΤΕΝ M ΕΥΘΥΚΙΔΙΔΗΣ V Thuc. III 70 βουλόμενος] (O) Putschius, Thucydides
ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ VR ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ M 15 τῷ μὲν] τοὶ ΜΕΝ ΤΑΙ (nonne tantum τοὶ ΜΕΝ. ut
τῷ ed. Krehlianae delere oblitus sit Presselius?), O μὲν τῷ (δὲ τῷ unus Par. C) codd.
Thucydidei τῷ μὲν — πειράσαι] cum V fere conspirat C teste x: non dubito,
quin inde ΚΑΙΝΑΤΙΑΥΝΑΤΙ in ed. Putsch. de promptum sit λόγῳ] (O) Putschius, Thu-
cydides ΑΥΤΑΙ VR ΑΥΤΑΙ M ἅμα εἰ] (O) Putsch. Thucydides ΑΝΑ ΤΙ VR M δὴ-
ταται] VR ΑΥΝΑΤΑΙ M δύναται e Thucydide Dukerus ad Thuc. I. I. ΕΥΤΟΙ M
ΤΕΣ M Νισαλας πειράσαι] (O) Krehl. x. Thucydides ΝΙΣΕΑΣ ΠΙΡΑΙΣΑΙ VR ΝΙ-
ΣΕΑΣ ΠΙΡΑΙΣΑΙ M 16 Aristophanes] r aristophanes VR Aristoph. eqq. v. 517
Ddf. (514) 17 γὰρ δὲ] ΑΥΑΡΕ M ΑΥΑ O ἤδη Arist. Laurentiani tres ΑΥ-
ΤΕΝ M ΟΥΛΟΙΣ R ΟΥΛΟΙΣ V ὀλίγοις πάντ' Ravennas ὀλίγοις ἤδη Venetus Arist.
ΧΑΡΙΣΑΙ M 19 Verg. Aen. II 38 20 Aut terebrare] d Anterebrare D
terebrare] Pal. m. alt. cerebrate m. pr. utero Pal. temptare] sic M (Pal. et
Rom. scripturas non adnotavi) tentare (O) 21 illum rem M illius] d illi D
Verg. Aen. X 172 sq. 22 Sescentos] sic etiam R cum libris Verg. sescentos ODN R
m. alt. corr. post Sescentos sqq. — terecentos om. M Populonia] Rom. m. alt.

Expertos belli iuvenes, ast Ilva trecentos -;

sed magis nomen est.

XXVI 267 Attici 'περὶ τόσους' καὶ 'περὶ τόσους'. Theopompus Philippi-
con VIII: τὸ μὲν μῆκος περὶ τεσσαράκοντα σταδίου. Lycur-
gus ἐν τῷ περὶ τῆς λευκίας: ὡς περὶ εἴκοσιν ἀνθρώποις. hinc 3
nostri || 'viginti, passus' et 'viginti passibus aberat'.

Attici 'περὶ πολλοῦ' καὶ 'περὶ πλείστου ἡγεῖσθαι'. Terentius simi-
liter in Andria:

Sive haec te solum semper fecit maximi.

III 'πεποιηκὼς δέλω' ἀντὶ τοῦ 'πεποιηκότα ἐμαντὸν δέλω'. huic 10
simile Virgilius in II:

sensit medios illapsus in hostes

pro 'illapsus se esse'. |

268 III 'περίφοβός ἐστιν πρὸς τὸ ποιῆσαι' καὶ 'ποιῆσαι'. Δείναρχος
κατὰ Τιμάρχου: περίφοβος ἦν πρὸς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. similiter 15
nos 'trepidus est ad faciendum' et 'trepidus est facere'. Virgilius in
bucolico:

Cur non, Mopse, boni quoniam convenimus ambo,

Tu calamos inflare leves, ego dicere versus,

pro 'boni ad calamos inflandos' et 'ad dicendos versus'.

20

Attici 'περιβαλεῖν ἐκείνον σύμφορᾳ' καὶ 'περιβαλεῖν ἐκείνω συμφορᾷ'.
et nostri 'circumdare illum casibus' et 'circumdare illi casus', quomodo
'tot volvere casus' et 'tot volvi casibus'. Virgilius in I:

Quidve dolens regina deum tot volvere casus.

idem in eodem:

25

Argentum Pariusve lapis circumdatur auro.

similiter 'induo te veste' et 'induo tibi vestem'. Virgilius in XI:

corr. populoni O Rom. m. pr. populania V 1 expertas O astūba N 2 post
nomen est in mg. quando genitū coniungitur. Nā participiū expertus bellū dicitur
add. r quando genitū iungitur d 3 Attici G. theopompus philippi. Vir. in III.
Hinc nostri N Attici. Gr. Hic (om. nostri) D teorōpus V Theopompi hist. Phi-
lipp. lib. VIII fr. 82 ap. Müllerum fragm. hist. Gr. I 291 4 VIII M μῆκος]
εκός M THCCAPAKONTA M licurgus RM Lycurgi de sacerdote or. VII fr. 22
p. 266 B-S. VII 52 p. 362 Müll. 5 ὡς περὶ (O) Krehlius ως περ V ωσπερ RM
ANEPWTOIC M ἀνθρώπους (O) hic PR et sic (v. supra lin. 3) D 6 xx*
passus (x) N 7 Atti M G. N ΠΟΛΛΟΙ M ΙΤΟΛΛΟΙ D περὶ om. (O) NEPI

D Π*****ΛΕΙΣΤΟΥ Rr ITAEYCOTON D ΗΓΕΙΕΑΙ M ΙΓΕΙΕΑΙ D Ter. Andr. I
5, 58 9 haec te] sic etiam pars codd. Ter. et Donatus ms. a Bentleio l. hoc te O
te haec Bas. Vat. al. codd. Ter. facit O maximi ex maximum corr. N ma-
ximi Bas. maximum codd. Ter. recc. maximus M 10 post δέλω sqq. — δέλω
om. O ENAYTON ΔΕΙΞΟ M 11 Verg. Aen. II 377 cf. § 215 14 gr. DN
πρὸς τὸ ποιῆσαι] ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΟΙΕΙΝ M πρώτος ποιήσας (O) ΔΙΝΑΡΧΟΣ V RM Di-
narchi adv. Timarchum or. LXXXVIII fr. unic. p. 339 B-S. LXXXVIII 127 p. 469 Müll.
15 Τιμάρχου] (O) Putschius ΤΙΜΑΡΧΟΥ VR ΜΑΡΧΟΥ M ΕΙΣΕΛΘΕΙΝ M 16 nos
om. M et trepidus facere D Verg. ecl. 5, 1 sq. cf. lib. XVII § 149 18
mohse N boni sup. lin. add. in N 19 levis r 20 ad dicend D 21 gr.
DN ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΕΙ VR 22 illi sup. lin. add. d casus | casus N casius v
23 volvi] volvere V Verg. Aen. I 9 25 Verg. Aen. I 593 26 Pariusve] sic
etiam Very. Fr. pariusque Rom. parius ut apud V 27 veste] ex uestē corr. N
Verg. Aen. XI 70 sq. XI] r X RN

p. 1199 P.

p. 243. 44 K.

Harum unam iuveni supremum maestus honorem
Induit.

idem in X:

An sese mucrone ob tantum dedecus amens

5 Induat?

Πη apud Graecos infinitum gravatur, interrogativum circumflectitur. 209
similiter apud nos 'qua' et 'quo'.

Attici 'πιστεύω ταῦτα' καὶ 'τούτοις'. Δημοσθένους κατ' | Αἰσχί-
νου: οὔτε πιστεύειν ἐβούλεσθε πλὴν ἂ οἷτος ἀπήγγελλεν. sed
10 haec synemptosis esse videtur, ad verbum enim sequens accusativo usus
est; dativo autem et accusativo simul frequenter iungitur 'credo' verbum.
Terentius in adelphis:

quid . credas? aut cui credas?

idem in Andria:

15 Credon tibi hoc nunc?

Attici 'πλείω ἡμέρας τρεῖς' καὶ 'πλείω ἡμέρας ἢ τρεῖς' καὶ 'πλείω 270
τριῶν'. nos quoque 'plus tres dies' et 'plus quam tres dies' et 'plus
tribus diebus'. Πλάτων ἐπιταφίῳ: καὶ ἐμοὶ αὕτη ἡ σεμνότης πα-
ραμένει ἡμέρας πλείω τρεῖς. similiter 'πλείους ἐνός' καὶ 'πλείους
20 εἰς'. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος: εἴ ποὺ εἰσι νόμοι πλεί-

1 iuveni supmum mestus D iuveni supmum mestus N iuuen¹ supmū mutostus V
maestus] Vergilius m...estus (altera litera erat a nif.) R munxus M moestus (O) 3
idem] r inde VR Verg. Aen. X 681 sq. 4 An] Med. m. alt. ad m. pr. sesse M
mucrone] sic Pal. ex corr. mucroni Pal. m. pr. Rom. mucronē R cum nonnullis
Verg. codd. dett. et sic r § 284 amens] r mens VRM 5 inbuat Pal. 6 Πη] sic
etiam C, ex quo πῇ adnotatum est; G. HE N 7 quā et quō V quo. Attici. GR.
Sed D quo. G. Attici. Sed N 8 πιστεύω — τούτοις] ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΑΥΤΑ R del. et in
mg. ascr. ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΑΥΤΑ. ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΙΣ r ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΝ V Demosth. de falsa leg.
or. § 23 p. 348 R. 612 B-S. οὔτε πιστεύειν ἐβούλεσθε (sic Σ August. A. ἡβού-
λεσθε rell.) ἄλλα πλὴν ἂ (suerunt qui ὦν legerent cf. adn. Dindorfi) οὗτος ἀπήγγελλ-
κει (ἀπήγγελλε ΣΦ) ΚΑΤΑ VRO 9 ΠΙΣΤΕΙΝ VR ΕΒΟΥΛΕΘΕ V ἐβουλήθη

C(O) ΠΑΗΝ M HAHN Vσπάθη C(O) ἀπήγγειλεν C 10 hoc (VM) sinemptosis VMN
synemptosis D ad verbum] Aduerbium N 11 Credo D 12 Ter. adelph. III 2, 32 13 quid
iam credas Bas. quid credas iam Bemb. 14 Ter. Andr. III 2, 17 15 credone
N credo tibi honunc V cre to nunc tibi hoc nunc M nunc. G. Attici. Nos N
nunc Attici GR. Nos D 16 πλείω] v ΠΑΕΙΩ V 'πλείων et mox D (i. e. noster V;

at is utrobique ΠΑΕΙΩ] forte pro πλείω ἢ x ΕΜΕΡΑΣ M καὶ πλείω ἡμέρας ἢ
τρεῖς] om. (O) πλείω] v ΠΑΕΙΩ V ΠΑΗΝ M ἢ om. R (non om. V) πλείω]
scripsi ΠΑΗΝ VRM πλείω ἡμερῶν (O) Putsch. 17 plus tredies R et plus quam
tres dies] r om. R rell 18 GR. DN Plat. Menex. c. 2 p. 235 B-St. ΕΠΙ-
ΤΑΦΙΟΙ M καὶ ἐμοὶ — τρεῖς om. O ἐμοὶ] ΕΙΜΟΙ CM quod videtur ἐτι μοι Spen-
gelio l. l. p. 657; possit ET etiam v. l. esse ad καὶ pertinens, ut ἐμοὶ ex ΕΙΜΟΙ or-
tum sit: nam μοι exhibent codd. Plat. αὕτη ἢ] ΑΥΤΗ H C ΑΥΤΗΝ VR CEMNΩ-
ΤΗΣ M CEMΩΜΝΕ C 19 ΕΜΕΡΑΣ M πλείους v. l. nonnullorum codd. Plat.
τρεῖς] sic etiam C ἢ τρεῖς x cum libris Plat. similiter del. r similiter —
εἰς (vel — Αἰσχίνης vel — Κτησιφῶντος) extant in O, desunt certe sqq. — λ' p. 348, 2
Similiter. GR: nostri quoque D Similiter nostri quoque N ΠΑΕΙΟΥC VR ΠΑΕΙΟΥC
VR 20 εἰς] v ΕΙ M ἢ εἰς x post πλείους εἰς excidisse videtur καὶ 'πλείους
ἢ εἰς' Aeschin. adv. Ctesiph. or. § 38 p. 430 R. 449 B-S. ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ V
ΚΤΗΣΦΩΝΤΟΣ M εἴ] ἢ εἴ Aeschines ἢ (εἴ om.) Aesch. codd. Bekkeriani sh ΝΟΜΟΙ
ΠΑΕΙΟΥC VR ἐνός post πλείους ex Aeschine add. Krehl. x

p. 1199. 1200 P.

p. 244. 45 K.

ους ἀναγεγραμμένοι περὶ ἐκάστης πράξεως εἷς. Δημοσθένους quoque ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει: οὐ πλείους ἢ λ'. nostri quoque hac constructione ad omnes casus utuntur. Terentius in eunucho:

non plus triduum.

5

Virgilius in I:

noctem non amplius unam

Falle do||lo.

Lucanus in VII:

plus est quam vita salusque,

10

Quod per|it.

Cicero in frumentaria: pluris dimidio. (idem pro Roscio: annos natus maior quadraginta.)

271 Πλήν. hoc Attici construunt cum omni casu absque vocativo, quomodo et nostri 'nisi' et 'dumtaxat', ut 'nisi ille dicat, nisi illius iussu, nisi illi congrue, nisi illum doceam, nisi illo praesente'.

Ποῖ Graeci frequenter 'in locum', ποῦ 'in loco'. Homerus tamen:

Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλά;

Romani 'quo' ad locum, 'ubi' in loco.

Attici 'πολὺ μᾶλλον' καὶ 'πολλῷ μᾶλλον' καὶ 'πολὺ μάλιστα'. nos-
tri ad ablativum 'multo magis' et 'multo maxime'. Πλάτων πολι-
τείας τρίτῃ; πολὺ δὲ ἡδιστος παῖς. Sallustius in Catilinario:
ea tempestate mihi imperium populi Romani multo maxime
miserabile visum est.

1 ἀναγεγραμμένοι VR γεγραμμένοι codd. Bekk. cd ΗΚΑΤΕC M ΤΙΡΑΞΕΩC ΕΙC R
ΠΡΑΞΕΩC ΕΙC V πράξεως Krehl. x cum Aeschine πράξεως εἷς, ut post πράξεως locus
excidit, cuius ultimum superesset vor. εἷς, Spengelius l. l. p. 638 sq. εἷς om. Krehl.
ΔΗΝΟCΘΕΝΗC R ΔΕΜCΘΕΝΗC V Dem. adv. Eubulidem or. § 10 p. 1302 R.
p. 904 B-S. 2 EN TEI M Εὐβουλίδην] ex ΕΥΒΟΥΛΙΑΗΝ corr. R ΕΙΡΟΙΑΙΑΗΝ M
ΕΦΕΙ V 3 Ter. eun. I 2, 104 non plus biduum; in eadem comoedia triduum
legitur II 1, 17 et 18 6 Verg. Aen. I 683 sq. 9 Luc. Phars. VII 639 sq.
11 perit] (M) Krehl. cum Lucano periit VRODN 12 Cic. in Verr. or. II III 33,
77 dimidio fere pluris frumentaria] v fromentaria V dimidio V domidio M

post dimidio in mg. Idem p roscio Annos natus maior add. r om. R rell. v. Cic.
pro S. Roscio Am. or. 14, 39 annos natus maior quadraginta, unde mancun addita-
mentum supplevi 14 ΠΑΕΝ D G. Praen N 16 congruae RV congruo r psente.
G. ποι. Frequenter ad locum. ΥΤΟΥ. in loco. Homerus tam. G. Romani N 17 Hom.
Il. XX 83 18 GR. D ΑΙΝΕΑ V ΑΝΕΙΑ r ΑΙΝΕΙ M ΒΟΥΛΕΦΟΡΕ M ποῦ

ANEN ΙΑΑΙ (sic excerpta in x) C 19 qo V 20 Attici, Nri (om. nota lac.) D
G. N ΠΟΛΥΙ M ΝΑΛΑΟΝ V ΝΑΛΑΟΝ R ΝΑΛΑΟΝ V ΠΟΛΙ V ΜΑΛΛΙCΤΑ M
ΝΑΛΙCΤΑ VR 21 G. N Plat. reip. lib. III 9 p. 397 D St. πολὺ δὲ (γε al. τε
unus Bekkeri cod.) ἡδιστος παισί (καὶ παισὶ pars codd. Plat.) τε καὶ παιδαγωγοῖς
(δημαγωγοῖς Platonis Φ); locum indicavit Spengelius l. l. p. 657 πολιτείας] (O)
Putsch. ΠΟΛΙΤΙC r ΠΟΛΙΤΑC VR M ΙΤΟΛΑΤΑC D 22 ΠΙΤΥΙ M ΟΙΤΟΙ D ΔΗ V ΜΟ
παῖς] ἱπαξε (sic) D; fort. παισί Salus V Sall. Catil. 36, 4 23 maxime] r
maximi VR maximime (i. e. maximi) M

p. 1200 P.

p. 245 46 K.

Attici 'πολεμήσαντες τὸν πόλεμον' καὶ 'στρατεύσαντες τὸν πόλεμον'. 272
Θουκυδίδης in prima: Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα τὸν ἱερὸν
καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν. similiter μάχην ἐμάχοντο. et
nostri 'servitutem serviunt'. Terentius:

5

Cantilenam eandem canis.

Illi 'πολλοῦ χρόνου' καὶ 'χρόνῳ πολλῷ' καὶ 'χρόνον πολὺν' | καὶ 'χρό-
νος πολὺς τόδε οὐκ ἐγένετο'. Πλάτων περὶ ψυχῆς: οὕτε τις ξένος
ἀφίχθη χρόνου συγνοῦ ἐκείθεν. Romani 'multum tempus' et
'multo tempore'. Virgilius in VI:

10

Nec plura his. ille admirans venerabile donum

Fatalis virgae, longo post tempore visum.

Terentius in eunucho:

Illum liquet mihi deierare his mensibus

Sex septem prorsus non vidisse proximis.

15 Virgilius in I:

Iovisque

Et soror et coniux una cum gente tot annos

Bella gero.

Illi 'πολεμεῖ μοι' καὶ 'πολεμεῖ πρός με'. nos quoque 'pugnat mihi'

20 et 'pugnat ad me' - similiter 'certat' et huiusmodi alia - et 'mecum'.

Virgilius:

una cum gente tot annos

Bella gero.

1 Attici — ἐστράτευσαν om. O Attici. Gr. Thucydides in prima. Gr. D Attici
G. N; 'Seal.' (i. e. h. l. C nī f.) 'Attici πόλεμον ἐπολέμησαν. similiter μάχην ἐμά-
χοντο. A. C.' (i. e. Alius Codex, 'πολεμήσαντες τ. π. καὶ προσησαντες τ. π. Thucy-
dides — ἐκρότησαν' x πολεμῶντες VR πόλεμον' (sic πῶλεμον ἐπολέμη-
σαν) Putsch. πολεμον M πολεμ M πολεμ R κι M x R πολεμον VR 2
Thuc. hist. I 112 in prima] A. (M) ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ VR δὲ μετὰ ταῦτα]
scripsi cum Thucydide ΔΕΝΕΤΑΥΤΑ VR ΔΕΛΕΝΤΑΥΤΑ M δ' ἐνταῦθα Putschius; at x ut
assolet in x corrupta (cf. modo hic infra vv. 11. ad μάχην ἐμάχοντο) et syllaba TA sibi
insidente semel scripta ipsa scriptura Thucydidea vel a codd. Prisciani dilucide servata
est EPON V 3 ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΝ V ΚΑΛΟΙΜΕΝΟΝ M πολεμον V π R ἐστρά-
τευσαν] ἐπολέμησαν codd. nonnulli Thuc. interpolati μάχην ἐμάχοντο] om. (MO)
ΜΑΧΗΝ ΕΝΑΧΟΝΤΟ r ΜΑΧΗΝ ΕΝΑΧΟΝΤΟ VR ΜΑΧΗΝ ΗΜΑΧΩΝΟ D ΜΑΧΗΝ N et om. O

4 servitute D uel servitutem spscr. d servitutem uel servitute O terrentius **
(in) R terentius in VO et (?) terentius in M Terentius: Cantilenam Salusti' (in
litura) in catilinario | Nā (Nā in mg. add. d) Dd Ter. Phorm. III 2, 10 5 ca-

tile nam M 6 Illi — ἐκείθεν om. O Gr. DN ΣΥΝΩΙ RM ῥόλυν V
7 πολικ M Plat. Phaedon. I, 1 p. 57 A St. οὕτε σιοξενος ἀφείκον χρόνον
ἐκείθεν (sic) C 8 ἀφίχθη, V et sic emendaverat Krehlius ἀφείκον RM ἀφίχται Plato
συχνοῦ] (M), om. VR, ex Platone add. Putschius ΕΚΕΙΘΕΝ M 9 Verg.
Aen. VI 408 sq. VII ODN 10 donum] r domum R 11 uirge DN 12
Ter. eun. II 3, 40 sq. 13 mi Bemb. degerare V delerare ex delirare m. ant. ut
vid. corr. in Bemb. 14 sex l septem Bas. prorsus] codd. aliquot Ter. recentio-
res prorsus V prorsum Bemb. Bas. proximis] sic corr. m. satis ant. in Bemb. proxu-
mis Bemb. m. pr. 15 Verg. Aen. I 46 sqq. (deficit Pal.) 17 coniux] sic etiam
Med coniux MO.Nr cum Rom. 19 Gr. DN 20 certat] certat mihi d huius-
modi N 21 Verg. Aen. I 47 sq.

273 'Ποιήσασθαι πρόνοιαν τῆς πόλεως' καὶ 'περὶ τῆς πόλεως'. nostri quoque 'faciens curam urbis' et 'super urbe'.

Attici 'πορεύομαι πρὸς περίπατον' καὶ 'εἰς περίπατον'. et nostri 'eo ad urbem' et 'in urbem'. Virgilius in II:

Mugdonides illis ad Troiam forte diebus
Venerat.

idem in bucolico:

Quo te, Moeri, pedes? an, quo via ducit, in urbem?

Πολλοῦ γε δεῖ. nos 'eget' verbum tam genetivo quam ablativo coniungimus: 'egeo illius rei' et 'illa re'.

Illi ποῖ 'ad locum', et nos 'quo'.

Illi | || Πυθοῖ, Ἰσθμοῖ, Μεγαροῖ, οἴχοι, ἐντανθοῖ, [ἐν Πυθοῖ] 'in loco'. pro his nos genetivis, si primae sunt vel secundae nomina urbium, sin tertiae, ablativis utimur et in semper pluralibus, ut 'Romae, Tyri, Carthagine, Athenis'.

Attici πότερα et singulari et plurali numero adiungunt. Πλάτων πολιτείας I: πότερα ἐκείνο δοκεῖ σοι μιμεῖσθαι ἢ τὰ τῶν δημοιουργῶν; nos vero 'utrum' utrique numero adiungimus: 'utrum bonae sunt hae res an illa?'

274 Attici πονηρὸς τὴν τέχνην. Φρύνιχος τραγωδοῖς:

1 GR. DN ποιήσασθαι] (O) Putschius ποιησασθαι M ποιησασθαι VR ποιησασθαι r πόλεως] r πολειω R alterum πόλεως sic etiam R 3 GR. DN πορεύομαι r καὶ εἰς περίπατον post περίπατον om. O 4 Verg. Aen. II 342 sq. (...) | Mygdonides. illis etc. 5 Migdonides DNr Mygdonides (MO) cum codd. Vergilianis 7 Verg. ecl. 9, 1 (def. Rom.) 8 meori M uiadducit Rr ui aducit V urbem ex orbem corr. Pal. m. alt. 9 G. N γε] CE C(O) TE M tam] r *** R quam datiuo VRM 10 ut egeo N illa re] sic etiam VRM re. Illi. GR. In loco pro his D 11 po. i. V G. poi N 12 G. N Πυθοῖ] (O) Putsch. ποῦθοι r ποῖθοι M ποι.θοι V ποῖθοι R Ἰσθμοῖ] (O) Putsch. εἰσθμοῖ VR εἰσθμοῦ r ἐντανθοῖ] ENTAIHOIC r ἐν Πυθοῖ. in loco] EN TIHOIC in loco M ENTYEO cum interpretatione ἐν Πυθοῖ C in loco O 13 urbium sin tertiae ablativis si prime sunt uel secundae nomina urbium sin tertiae Rr 14 in spscr. in N semper in d ro. mae V Carthagine RMDN 16 Plat. reip. lib. X 2 p. 598 A St. πότερα ἐκείνο αὐτὸ τὸ ἐν τῇ φύσει ἕκαστον δοκεῖ σοι ἐπιχειρεῖν μιμεῖσθαι ἢ τὰ τῶν δημοιουργῶν ἔργα; post Πλάτων sqq. — τὰ τῶν om. V 17 πολιτείας I] sic, I scil. pro Γ, scripsi πολιτίας r R πολιτίας T M Πολιτείας A. (O) σοι] co R ΔΗΜΟΙΟΥΡΓΩΝ M 18 adiungimus] d adiungi orum D adiungimus. Nos dicimus utrum N 19 hae res] r haeres d heres D heae res M haec res VR 20 GR. DN ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ M Φρύνιχος] CM (teste Sp. p. 620, sed lit. Φ induxit Heinicus); Putschius ΦΡΥΝΙΧΟΣ VR Φρύνιχος — τέχνην om. O Phrynichi comici tragoed. fr. VI com. Gr. fr. II 600, p. 236 sq. ed. min. Mein. τραγωδοῖς] sic VR, quod ex γραῶω ἰδοῖς et x elicuerat et Meinekius comm. misc. I p. 18 (cf. hist. crit. com. Gr. p. 158 sq.), ex ΤΡΑΤΟΙΔΟΙΣ (sic, non ΤΡΑΤΟΛΟΙΣ) cod. M scriptura Spengelii l. l. τραγωδοῖς etc.] γραῶω ἰδοῖς ἂν ἐκείνον ἢ πονηρὸς εἶν' ἀρνῇ τέχνην C unde ἐὰν ἐκείνόν τι πονηρὸν εἶν' ἀρνῇ τέχνην coni. Meinekius, qui nimium collationi Scaligeranae h. l. pondus assignat (in ἐκείνον ἢ πονηρὸς ditto-graphiae ΕΚΕΙΝΟΝ ΠΟΝΗ ΠΟΝΗΡΟΣ vestigia agnosco); neque praeterea ea quae vir egregius h. l. coniecit labe carere librorumque accurate inspectorum scripturam servandam esse docuit A. Nauckius obs. crit. de trag. Gr. fragm. p. 45 sq.; sic Herwerdeni quoque carere possimus conatu, quem attulit H. Iacobius suppl. add. ad Meinek. p. XCV

p. 1201 P.

p. 217. 48 K.

αἰτίαν ἔχει

Πονηρὸς εἶναι τὴν τέχνην.

Virgilius in I:

Nuda genu nodoque sinus collecta fluentes.

5 Πλάτων ἐπιταφίῳ: αἰεὶ σὺ προσπαίξεις, ὦ Σώκρατες, τοὺς ῥήτορας. Terentius in eunucho:

Forte habui scortum: coepit ad id adludere

Et me inridere.

Virgilius tamen in II:

10 certantque illudere capto.

similiter 'arrideo tibi' pro 'irrideo'. Terentius in eunucho:

Sed †his ultro arrideo.

Attici 'προορῶνται τούτων' καὶ 'ταῦτα'. Θουκυδίδης I: ἀξιῶ
προειδόσιν αὐτούς. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος: ἃ ἔγω
15 προορῶμενος. Virgilius in I:

et alto

Prospiciens.

idem in VI:

Prospexi Italiam summa sublimis ab unda. |

20 Terentius in heautontimorumenos:

Quicquid ego huius feci, tibi prospexi et stultitiae tuae.

Attici 'προέχοντες τούτων' καὶ 'τούτοις' καὶ 'πολλῶ πάντων'. Πλά- 275
των περιαλγεῖ:

1 αἰτῖαν M 2 πονηρὸς] v πονηρὸς *** R πονηρὸς M πονηρὸν V 3 I'erg.
Aen. I 320 cf. § 28 et lib. VII § 87 4 nodoque] nudoque V fluentis r 5
gr. DN Plat. Menex. c. 3 p. 235 C St. ἐπιταφίῳ] (O) Putschius ἐπιταφίῳ
VR ἐπιφίῳ M ΠΡΟΣΠΑΙΖΕC M 6 ΠΟΡΑC V Ter. eun. III 1, 31 sq. cf.
§ 230 7 Forte] r sorte RD sorte V scortum] vr scortum VR coepit] r
cepit R ad ex at corr. V alludere ODY 8 me inridere MN inridere me O
9 Verg. Aen. II 64 10 certatque Rom. 11 arrideo] r adrideo VRD
irrideo] r inrideo VRMD Ter. eun. II 2, 19 cf. § 230 13 gr. DN προο-
ρᾶσθαι (O) καὶ ταῦτα — αὐτοὺς post τούτων om. O, quem inde αὐτῶν in archet-
typo suo invenisse coniceret, nisi in his extremis locos Graecos persaepe sponte omit-
teret O Θουκυδίδης] Krehlius (non V) ΘΟΥΔΙΔΗΣ VR ΘΟΥΔΙΔΕC M ΕΘΙΩΝΕC C
Thuc. III 64 14 προειδόσιν αὐτούς] R ΠΡΟΕΙΔΟCΙΝ ΑΥΤΟΙC V ΠΡΟΕΙΔΟCΙΝ ΑΥΤΟΙC M
προιδεῖν αὐτοῖς C προειδομένους αὐτῶν (reg. αὐτῶν) codd. Thuc. προειδόμενος αὐ-
τῶν corr. Reiskius opud Thucydidem et in sqq. ὥστε αὐτὸς τὰ πλείω βλάπτεσθαι pro
librorum scriptura ὥστε αὐτοὺς etc. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ V Demosth. de cor. § 27
p. 234 R. 577 B-S. κτησιφώντως VR ἃ ἔγω προορῶμενος om. O ἃ ἔγω]
Krehlius ex Demosthene αἰτῶ M αἰτῶ VR αἰτῶ C 15 προορῶμενος C I'erg.
Aen. I 126 sq. 18 Verg. Aen. VI 357 19 prospexit Rom. habunda Rr
20 Ter. heautontim. V 2, 8 eautontimorumenos D autonti_morumenos V e|autonti-
morineumenos V 21 Quicquid] sic etiam Bas., ut rectam scripturam (v. Lachman-
num ad Lucr. V 264. 1252 III 135 adnott.) Prisciano non reddiderim; Quidquid Bem-
prospexi tibi O stultitia&uae R stul titia&uae V 22 Attici om. O προ-
έχοντες τούτων καὶ τούτοις, καὶ πᾶσιν ἢ πάντων. Πλάτων· περὶ πάσης ἄλλης οὐν
ἔοικ' ἀνδρείως πολλῶ πάντων προέχοντες Putschius 'et sic fere' C teste x gr.
DN καὶ τούτοις — πάντων προέχοντες om. O πολλῶ] sic etiam i om. V,
quod scribi iusserat Cobetus obs. crit. in Plat. com. rell. p. 170 ΠΟΛΛΩΝ R ΠΟΛΛΩΝ M
teste Riglero ap. Krehlium ΠΑΛΑΝΤΩΝ R Plat. com. perialy. fr. III com. Gr. fr.
II 653, p. 377 ed. min. Mein. cf. Cobetum l. l. 23 περιαλγεῖ] RV et sic restitue-

p. 1201. 1202 P.

p. 248. 49 K.

Ἄλλ' ἡγούμεσθα εὖ κἀνδρείως πολλῶ πάντων προέ-
χοντες,

(Terentius in Andria:

Quod plerique omnes faciunt adolescentuli.)

Ξενοφῶν ἀναβάσεως τρίτῳ: ἐνὶ μόνῳ προέχοντες οἱ ἱππεῖς
ἡμᾶς. nos quoque 'praesto te' et 'tibi'. Virgilius in XI:

Ibo animis contra; vel magnum praestet Achillem.

Terentius in eunucho:

†Dii immortales, homini homo quid praestat? stulto
intelligens

10

Quid interest?

Illi dicunt 'προσῆκοντες τούτων' καὶ 'τούτοις' ἀντὶ τοῦ 'οἱ συγγενεῖς'.
'cognati' vel 'adfinēs' vel 'fratres' vel 'amici' vel 'inimici horum' et 'his'.
sic et omnia similia.

- 270 Illi 'προσῆκει τούτοις ὁ κλήρος' καὶ 'τοῦ κλήρου'. frequenter et 15
nostri huiusmodi utuntur figura, ut genetivos ponant pro nominativis.
Cicero Verrinarum I: ita mihi deos velim propitios, ut, cum
illius mihi temporis venit in mentem, quo die citato reo mihi
dicendum sit, non solum commoveor animo, || sed etiam cor-
pore perhorresco. idem in VII: cum mihi Tyndaritani illius 20
venit in mentem, cum Segestani, tum iura simul civitatum
atque officia considero. Attici προσῆκει με τόδε. Terentius in
eunucho:

rat Krehlius ΠΕΡΙ ΛΑΤΕΙ M 1 ἡγούμεσθ' x, Krehlii cens. Ien. p. 426 ΠΡΟΥΝΕCΘΑ
VR ΠΡΟΥΝΕCΕC M (sic teste Heinio) εὖ κἀνδρείως] x, prob. Meinekio et Cobeto
ΟΥΚ ΑΝΔΡΙΩC VR.M (sic etiam V, qui ipso h. l. hunc versum exhibet, quod utrumque
adnoto propter x) πολλῶ] secundum C Putschius ΠΟΛΛΩΝ VR ΠΟΛΛΑΝ M teste Rig-
lero 3 Ter. Andr. I 1, 28 4 adolescentuli (MO) 'Terentii locus non to-
tus ascriptus est; intellexisse enim videtur, si dedit Priscianus, quae sequuntur verba:
Horum ille nihil egregie praeter cetera Studebat' Spengelius l. l. p. 621; mihi ob voce.
plerique omnes ad lectionem versus Platonici πολλῶν πάντων adscriptus esse videtur
versus Terentianus. 5 GR. DN ΞΕΝΟΦΩ R Xenoph. anab. III 2, 19 ἐνὶ μόνῳ
(ἐνὶ δὲ μόνῳ al.) scripsi cum Xenophonte, nam EN MONΩ VR; HN MON M ἐν μόνον
(O) Putschius ἐν δὲ μόνον προέχουσιν ἡμῶν Prisciano in auxilium vocato Xeno-
phonti illaturus est Cobetus mnemos. VI 376 sq. ΠΡΕΧΟΝΤΕC V προέχουσιν Xe-
nophon of om. (O) 6 HNAC VR Verg. Aen. XI 438 XI (V)
§ 300 Krehlius XII libri omnes hic et praeter (V) § 300 7 praestet] rd prestet M
praestat RDO 8 Ter. eun. II 2, 1 sq. eunucho V 9 dii] sic etiam Bas., ut
di cum Bemb. Prisciano restituere non ausus sim immortales R.MON cum libris
Ter. homo] v hmso V praestat] d prestat VD 10 intelligens (O) Bas.
11 Quid] N cum Terentio, om. vell. 12 GR. DN post τούτοις ad sqq. lin. 15
aberrans ΟΚΛΗΡΟC ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΙC add. R of om. (O) CUTTENHIC M 13 affines
ON inimici — καὶ τοῦ extr. solii linea abscissa deest in R 14 alterutrum et om.
D, utrum non satis accurate indicavi similia. Illi. G. N similia illi. GR. D 15
ΠΡΟCΗΚΗ V 16 figuris (M) 17 Cic. in Q. Caecilium divin. 13, 41 cf. lib. XVII
§ 160 in I Verrinarum (MO) innerrinarum N propicios D 18 qdie (i. e.
quod die) D cotidie spscr. d quodiecita]to V citator eo N 19 commoveor] rd
commouero RM commouero D cū mouero V animos D 20 perorresco FN per-
horeasco D Cic. in Verr. or. II v 47, 124 quom Cic. Paris. opt. tyndaritani
D tyndaridani N 21 quum (MO) seges tantum iura N ciuitatū ex ciuitatā
corr. V ciuitatis N 22 atque] a quo V προσῆκει με τόδε] scripsi ΠΡΟC ΗΚΕΙ
ME ΤΟΔΕ VR ΠΡΟCΗΚΕΙΝΕ ΤΟΔΕ MD προσῆκει μοι τόδε C(O) ΠΡΟCΗΚΑΤΑΓΕΝΟ (v. p. sq.

p. 1202 P.

p. 219. 50 K.

et adeo ad te attinere hanc

Omnem rem.

‘προσήκων κατὰ γένος αὐτῷ’ καὶ ‘προσήκων αὐτῷ γένει’, ‘προσήκων τῷ πράγματι’ καὶ ‘τοῦ πράγματος’. nostri frequentius ‘attines ad illum’ et ‘illi’.

Attici ‘προϊέμενος τούτων’ | καὶ ‘ταῦτα’. Romani quoque ‘fugitans, 277 amans, patiens’ et multa similia tam genetivo quam accusativo adiungunt; sed accusativo coniuncta participia, genetivo nomina sunt.

Platon in Lyside: ἐγὼ δὲ πρὸς μὲν ταῦτα πράως ἔχω, πρὸς 10 δὲ τὴν φίλων κτήσιν πάνν ἐρωτικῶς, πράως dixit, id est ‘clementer’, pro ‘non nimium’. hinc Sallustius in Iugurthino: sed is rumor clemens erat pro ‘non nimius’.

Attici ‘προσέρχονται αὐτῷ’ καὶ ‘αὐτόν’ καὶ ‘πρὸς αὐτόν’. Δημοσθένης καὶ Ἀισχίνου: τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, ὅσοι πρὸς τὰ κοινὰ 15 δικαίως προσέρχονται. Θουκυδίδης: προσέρχοντο ὡς ἀθλητήν. Terentius in Andria:

adeon ad eum?

Virgilius in X:

Regem adit et regi memorat nomenque genusque.

20 idem in bucolico:

adit oppida pastor.

Aristomenes βοηθοῖς:

ἐπειδὴ τοὺς πρυτάνεις προσήλθομεν.

lin. 3) r G. N Ter. eun. III 6, 6 sq. cf. § 191 2 omnem] r one in R omnem in V 3 gr. DN προσήκων] προσ V vocc. a priori αὐτῷ — πράγματος om. O πρωκτων V τῷ τοι M 4 καὶ] κ R.M πράγματος] ex πραγματος corr. V 6 gr. DN προίεμενος VR τούτων] sic etiam, ut vid., R ante corr. ταιτων Vr ταιτα M 8 nomana M 9 Plato (MO) Plat. Lysid. 8, 20 p. 211 E St. lside. gr. DiX id est clementer D lside. etoa diX. Idē. Clementer N ετω VR πράως] ἡπίως Putschius, quod Platoni restituendum arbitratur Heindorfus ed. Plat. l. l. 10 τὴν τῶν φίλων Plato κτησιν M καινήν C ερωτικῶς M πρὰς R πρὰς M pro πρὰς (O) Putsch. ἡπίως pro πρὰς coni. Heindorfus l. l. 11 Sall. Iug. 22, 1 his D 12 demens codd. aliquot Sall. 13 gr. DN προσέρχονται M προκέρχον O αυτοί r αὐτῷ — πρὸς αὐτόν om. O καὶ αὐτόν] v καὶ αὐτόν V προσ αὐτῶν M Demosth. de falsa legat. or. § 2 p. 341 R. 610 B-S. κατὰ Ἀισχίνου (MO) Ἀισχίνου] v ΑΙΣΙΝΟΥ V τοὺς — ἄλλους] sic etiam C τοὺς — ἀθλητήν om. O οὖν om. Bekkeri k ἀλλοις M ὅσοι] Demosthenes, Krehl. οσι VRCM πρὸς τὰ κοινὰ] ΠΡΟΤΑΚΟΝΤΑ C 15 δικαίως προσέρχονται] sic etiam C ἀκαίως προσέρχονται M ΘΟΥΚΥΔΑΔΗΣ R Thuc. hist. III 121 ὡς ἀθλητήν] R et secundum M Spengelius l. l. p. 648 ως ἀολητήν V ως ἀελητήν M ὡς ἀελητήν C ὥσπερ ἀθλητῇ libri Thucydidei ὡς ἀθλητῇ Thucydideo loco agnito ex lectione Putsch. ὡς ἀελητήν (i. e. ex C) eruit Wlassius ad Thuc. l. l. 16 Ter. Andr. II 1, 15 17 Adeo N 18 Verg. Aen. X 149 19 adit] rd addit RD adiit Pal. regē V memorant Rom. 20 Virgilius in bucolico] immo georg. III 402; versus initium ex georgicis recte excitatur lib. XIII § 50 XVII § 171, quibus locis libri numerus in codd. tantum non omnibus corruptus est (III unus S lib. XVII l. l.) georgicon h. l. spscr. r 22 Aristomenes] rd (‘emendatio est ut videtur Scaligeri’ x) cristomenes RVMO Christomenes D Christophanes N gr. DN Aristomenis βοηθ. fr. IV com. Gr. fr. II 731, p. 416 ed. min. Mein. βοηθός M 23 ἐπειδὴ — προσήλθομεν om. O ἐπειδὴ] οἷ γ’ ἤδη C infra scr. σιγῇ δὴ (Scaliger?) τοις M ΠΡΥΤΑΝΕΥΣ R

Terentius in Phormione:

†adi magistratus.

278 Attici 'προσηύχοντο αὐτὸν' καὶ 'αὐτῷ'. Ἡρόδοτος α: προσηύχοντό τε τὴν ἄνθρωπον. Virgilius in V:

superosque precati

5

Trinacrii Teucrique viri.

Terentius in Andria:

huic supplicabo, amorem huic narrabo meum.

Attici 'προσφωνεῖν τοὺτους' καὶ 'τούτοις'. Ἰσοκράτης παραινε-
σειν: ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν τὸ προσφωνεῖν | τοὺς 10
ἀπαντῶντας. Virgilius in VI:

extremum fato, quod te alloquor, hoc est.

idem in II:

Adfaturque deos et sanctum sidus adorat.

Attici 'προσηνέχθησαν ὑμῖν' καὶ 'πρὸς ὑμᾶς'. Romani quoque 'oblati 15
sunt vobis' et 'ad vos'.

Attici 'πρὸς ποδῶν' καὶ 'πρὸς κεφαλῆς'. nam πρὸς praepositio tam
accusativo quam genetivo coniungitur, sed in diversa significatione, quod
nos quoque in multis facimus praepositionibus, ut 'in, super, sub, subter',
de quibus sufficienter || Donatus docet. 'praeter' autem, quando loco 20
'sine' accipitur, ablativō coniungitur, ut Sallustius in Catilinario:
praeter rerum capitalium condemnatis; nam alias accusativum
270 sequitur. 'tenus' quoque, quod apud Graecos adverbium est, sicut et
'sine' et multa alia, quae a nostris inter praepositiones ponuntur, tam
ablativo quam genetivo sociatur secundum Graecos. Virgilius in III: 25

Pube tenus, postrema inmani corpore pistris.

1 Ter. Phorm. II 3, 56 magis: ratus adi 2 adi] codi M 3 Attici om. (M)
gr. DN προσεύχοντο r Προσεύχονται (O) ηρώδοτος VR Ἡρόδοτος — ἄν-
θρωπον om. O Herod. hist. I 60 extr. προσήχοντο R προσεύχοντο libri He-
rod. sine v. l. ut vid. ἀνέροπον M Vegl V Verg. Aen. V 529 sq. 5
precati DN 6 Trinacrii] rm trinacri VR trinaerini M teuchrique D 7 Ter.
Andr. II 1, 12 9 gr. DN τούτους] τούτων (O) τούτοις V Ἰσοκράτης
— ἀπαντῶντας] om. O Ἰσοκράτης] Putschius σοκράτης M σωκράτης R σωκρα-
τες V Isocr. adv. Demonicum or. § 20 p. 6 St. 152 R-S. 10 ἔστι δὲ φλον
πῶς ἱστορίας μέντοι προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας. C φιλοπροσηγορίας] Putsch.
cum Isocrate φιλοπροσηγορίας R φυλοπροσηγορίας V φιλονπροσηγορίας M τοῖς.
ω
καπαντωντας V τουκαπαντωντας M 11 Verg. Aen. VI 466 12 quod te allo-
quor] r quodae alloquor VRM 13 Verg. Aen. II 700 III O 14 adfaturque
MONr cum codd. Verg. 15 gr. DN προσήνεχθησαν V προσινεχθησαν (i in
litura) R προσήνεχθησαν M ἡμῖν (O) ὑμᾶς] sic etiam O 16 nobis (M)
nos (M) 17 gr. D πρὸς ποδῶν — nam om. N ποδῶ M ποδιῶν r
κεφαλῆς M nam πρὸς] κἄντερος M πρὸς] pros D πρὸς V ad spscr. d
ppositionem N 19 in sub super subter, eodem quo Donatus ordine. N sub
om. (MO) 20 efficienter M Donat. art. II 16, 5 p. 1765 sq. P. 24 sq. L.
21 Sall. Catil. 36, 2 cathilinario I 22 condemnatis MDN condepuatis R
23 apud I 24 ponuntur. Tam N 25 inde a sociatur usque ad οἰκειοτάτων
§ 287 p. 361, 4 scripsit al. m. in R sociantur (M) coniungitur O Verg. Aen.
III 427 III N 26 pub& tenus I immanni VOr cum libris Verg. im-
manu R

p. 1203 P.

p. 251. 52 K.

idem georgicon III:

Et crurum tenuis a mento palcaria pendent.

idem in X:

cui laterum tenuis hispida nanti

5 Frons hominem praefert.

hoc autem, ut ostendimus, secundum Graecos; nam apud Latinos nulla |
praepositio nec adverbium praepositivum casualium nisi accusativo vel ab-
lativo coniungitur.

Attici 'προεσκέψαντο τούτων' καὶ 'ταῦτα'. Ἀντιφῶν Σαμοθρακ- XXVII 280
10 κικῶ: καίτοι οὐκ ἂν τῆς μὲν τῶν ἄλλων πολιτῶν ταλαιπωρίας
προϋσκέψαντο, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας οὐκ ἐνεθυ-
μήθησαν. simile Cicero in Verrinarum I: cum illius temporis
mihi venit in mentem.

III 'προσγελᾷ με' καὶ 'προσγελᾷ μοι'. Αἰσχίνης κατὰ Κτησι-
15 φῶντος: ὁ νῦν πάντας προσγελῶν τοὺς Φωκικοὺς ξένους.
Terentius in eunuchō:

hisce ego non paro me ut rideant,

Sed †his ultro arrideo.

idem in adelphis:

20 Rideo hunc.

idem in eadem:

nulli laedere os, adridere omnibus.

idem in eunuchō:

1 Verg. georg. III 53 in georgicon III ON 2 Et] ut M palcaria] r
palcaria V palcaria (1) R 3 Verg. Aen. X 210 sq. in om. O .XI. N
4 tenuis hispidanti fons M 5 praefert] r pfr& I pfrst R 6 oc R apud
lati
nos M 7 casualium] r casialium R casualibus d acusatino R vel] et N
9 Attici. GR. Simile Cicero D Attic. G. Cicero (simile om.) N τούτων] (O) Put-
schius τούτων I'R M Ἀντιφῶν] (O) Putschius Ἀντιφῶν I'r Ἀντιφῶν M Ἀνφῶ R
Σαμοθρακικῶ — ἐνεθυμήθησαν om. O Σαμοθρακικῶ] I'R idemque ex scriptura
cod. M ΣΑΜΟΘΡΑΚΙΚΩΥ (sic ex Spengelii coll.; at ΣΑΜΟΘΡΑΚΙΚΩΙ M teste Heinio) saga-
cissime agnoverat Boeckhius ap. Spengelium p. 630 cf. oecon. civ. Ath. I 544 ed. ult.
ὀλιγαρχικῶ C Putschius Antiph. de Samothracum tributo or. XVI fr. 3 p. 143
B-S: or. XV fr. 50 p. 229 Müll. 10 καίτοι] Putschius καὶ τοῖς I'R καίτοις
(teste Heinio) M 11 προϋσκέψαντο] Spengelius l. l. προϋσκεψαντο R M προϋσκάντο
V σφετέρας] R V et sic Spengelius φετέρας M οὐτέρας C σωτηρίας] Spenge-
lius ΑΘΗΡΙΑΣ R M et sic fere ΑΘΗΡΙΑΣ corr. ex ΑΤΑΡΙΑΣ V ἀγερίας C ἐνεθυμήθη-
σαν] Krehlius ΕΝΕΘΥΜΗΘΗΣΑΝ M ΕΝΕΘΥΜΗΘΗΣΑΝ R ἐνεθυμήθησαν C ΕΝΘΟΥΜΗΣΑΝ V
12 Cic. in Q. Caecilium div. 13, 41 cf. lib. XVII § 160 in om. MON. II I'
14 GR. DN ΠΡΟΪΤΕΛΑ M καὶ — ξένους om. M ΠΡΟΪΤΕΛΑ M ΠΙΟΪΤΕ-
ΛΑΛΑΝ ΠΟΛΙΤΩΝ (iterata haec sunt ex lin. 10) R Aeschin. adv. Ctesiph. or. § 87
p. 481 R. 454 B-S. ὁ νῦν πάντας δεξιούμενος καὶ (δεξιούμενος καὶ εἰαι Prisc.
om. Bekkeri ekl) προσγελῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιάσας, ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς
(ὑμᾶς at.) ὡς ἀναιρήσοντες ΚΑΤΗΪΦΑΝΤΟΣ R ΚΤΗΣΙΦΑΝΤΩC M 15 ὁ νῦν πάν-
τας] ὁ μὲν Ἀντώντας Scaliger τοῖς Φωκικοῖς ξένους Scaliger ξένο M 16
Ter. eun. II 2, 18 sq. 18 Sed his ultro arrideo cf. § 230 ardeo N 19 Ter.
adelph. III 2, 9 20 hinc N ic dem M 21 Ter. adelph. V 4, 10 22 lae-
dere] r ledere DN ἄδλερο M caedere R hos Nd adridere] sic etiam Bemb.
arridere (O) Nr cum Bas. 23 Ter. eun. III 1, 34 sq. cf. § 230

coepit ad id adludere

Et me irridere.

Attici προκρίνας τούτους καλλίστους εἶναι τῶν λόγων. nostri quoque hu-
iuscemodi locutionibus utuntur, ut 'praepono hunc optimum esse amicorum'.

Illi 'προσοικουσι τόπους' καὶ 'τόποις'. Θουκυδίδης α: προσοι- 5
κουσι δὲ αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. nostri
quoque 'accolunt fluvium' et 'fluvio'.

281 Προσέβλεψα αὐτόν. Πλάτων πολιτείας α: νῦν δέ, ἡνίκα ἤρ-
ξατο ἐξαγριαίνεσθαι, προσέβλεψα αὐτὸν πρότερος. sic | nostri.
Cicero in Verrinis: et aspexit me illis quidem oculis. Vir- 10
gilius in 1:

Aspice bis senos laetantes agmine cynos.

Attici † ΠΗΟCONSI πρὸς τὰ κέντρα μὴ λακτίζτω. Terentius Phor-
mione:

namque inscitia est,

15

Adversum stimulos calces.

Προσκαθεζόμενοι τὴν πόλιν. Θουκυδίδης: προσκαθεζόμενοι
δὲ τὴν πόλιν. Iuvenalis in III:

spectent || iuvenes, quos clamor et audax

Sponsio, quos cultae decet assedissee puelle.

20

Illi πρῶτον μὲν, ἔπειτα δὲ vel δευτέρον δὲ vel τὰ νῦν. nostri quoque

1 coepit N illudere M 3 gr. DN Isocratis paneg. § 4 p. 42 St. 165
B-S. τοιτοῖς καλλίστοις M αὐτῶν M post nostri quoque ad alterum nostri
quoque (lin. 6 sq.) oculis aberrans accolunt fluvium et fluvio προσεβλεψέω add., sed post
del. R uiscemodi V 5 gr. DN προσοικουσι M τόπους — ἔθνος om.
O τόπους καὶ τόποις] C ex Scaligeri certe coni. τοῦτοὺς καὶ (ex Kay corr. V
κτ R) τοῦτοῖς (τοῦτοὺς M) libri οὐκ ἐξ ἑαυτῶν M Thuc. hist. 1 24 α om.
(M) προσωικουσι M 6 ταναάντιοι R ταναάντιο V οἱ Ταυλάντιοι C Putschius
ΡΑΡΒΑΡΟΙ R ἸΑΛΥΡΙΚΟ V ἔθνος] ex corr. V EENOC R EENOC M 8 gr.
D ΠΡΩCΕΡΑΦΑΙΤΟΝ. G. N προσε (rell. — πρότερος om.) O Plat. reip. lib. 1 10
p. 336 D St. νῦν δὲ ἡνίκα ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρξατο ἐξαγριαίνεσθαι (ἀγριαίνεσθαι
nonnulli codd.) etc. ΠΟΛΙΤΙΑC VRM νῦν] ἤρξατο] Krehlius, α κει-
ξατο VRM 9 ΕΞΑΓΡΙΑΙΝΕCΘΑΙ R αὐτόν] αὐτόν M ΠΡΟCΤΕΡΩΝ M 10
Cicero in Verrinis] immo pro Mil. 12, 33, unde idem locus affertur § 300; Cicero pro
Milone x aspexit] r aspexi VR adspexi M adspexit (O) Verg. Aen. 1 393
12 adspice (O) Pal. Rom. aspiceb senosle tantes V laetantis r cum Med.
Pal. Rom. letantes N cynos] sic etiam Pal. Rom. cynos D et ex cynos corr. M
cum Med. cignos N cignos (O) 13 Attici] 2 aspexi VR MO aspexi D aspice ex
corr. N; possit etiam sive lemma marg. esse ad praecedentia pertinens sive nomen ali-
quod scriptoris cuiusdam continere; locus lacunosus videtur esse gr. DN ad ipsum
proverbium cf. Zenob. V 70 ibique Leutschium paroemiogr. Gr. I 148 eundemque ibid.
II 128. 379. 628 ΠΡΟCΟΝΩΙ] sic VR ΠΡΟC ΟΝΟΥ M ΠΡΟC ΟΝΟΥ O πρὸς ὄνω C
'suspiciari possis (Μένανδρος) Ἰπποκόμω vel Σοφοκλῆς Ἰππόνω' A. Nauckius
μῆ] (O) Putschius μοι VR μοι M Ter. Phorm. I 2, 27 sq. in om. MON 15
Namque d Nam O inscitia est VCO inscitia Bemb. 16 aduersum Bemb. aduersus
(MO) stimulum (M) Bemb. Bas. 17 gr. DN τὴν πόλιν — τὴν πόλιν om. O ΘΟΥ-
ΚΙΔΙΑC M Thuc. hist. 1 61 προσκαθεζόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπο-
λιόκησαν μὲν etc. ΠΡΟCΚΑΘΕΖΜΕΝΟΙ R 18 αὐ C τιν πολιν RM Iuv.
sat. III 11, 201 sq. III D 19 quos clamor] r quas clamor R 20 cultae] n
culte VR occultae N acsedisse Iuv. Pith. adsedisse Iuv. Puteaneus pnllae VRM
21 gr. DN ΠΡΩ.ΤΟΝ R ΠΡΟΤΟΝ M ΠΡΑ.ΤΟΝ r ἔπειτα δέ] (O) Putschius
(extremo loco posuit 2, quae exhibet πρῶτον μὲν ὄν. δευτέρον δέ. εἶτα μὲν. ἔπειτα
δέ.) ΕΠΙΤΑΕ VRM ΔΕΥΤΕΡΩ M ΤΑ ΝΙΝ M νῦν δέ (O) quoque] uero (M)

p. 1204 P.

p. 253. 51 K.

'primo' vel 'primum quidem, deinde vero' vel 'post vero' vel 'nunc vero' vel 'secundo' aut 'secundum vero'.

Attici 'προσέχετε τὸν νοῦν τούτῳ' καὶ 'πρὸς τοῦτον' - Δημόσθ. 282 νῆς ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους: προσέχετε οὖν τὸν νοῦν ἀνα-
5 γινωσκομένοις τοῖς νόμοις, - ei 'προσέχε πρὸς τόνδε τὸν τόπον' ἀντὶ τοῦ 'καθωρμίσθη'. Ἡρόδοτος α: καὶ φασὶ τῆς Φοινίκης εἰς Τύρον προσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐ-
ρώπην. Terentius in Andria:

Nunc quam rem vitio dent, quaeso, animum advertite.
10 idem in eunuchō:

Adverti hercle animum.

Virgilius in VI:

Caeruleam advertit puppim ripaeque propinquat.

Attici 'προσβάλλει μοι' καὶ 'προσβάλλει με'. Virgilius in XII:

15 Impressoque genu nitens terrae applicat ipsum.

Attici 'πρὸς μέρος' καὶ 'ἐν μέρει'. nostri quoque 'ad partem' et 'in parte' et 'ex parte'.

Illi 'πρᾶγμα ποιῆσθαι' ἀντὶ τοῦ 'μέγα ἡγεῖσθαι'. Terentius in Andria:

20 Id sibi negotii credidit solum dari.

'Προσπίπτει τοῖς γόνασιν αὐτοῦ' καὶ 'πρὸς τὰ γόνα αὐτοῦ' καὶ 'αὐ- 283 τῷ'. huic simile est illud Virgilianum:

2 uel secundo uero aut N aut] uel M 3 Gr. DN ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ V πρόσ-
εξε (O) τούτῳ] ΤΑΙΤΟΙ M καὶ πρὸς — Εὐρώπην om. O ΔΕΜΟΣΘΗΝΗΣ M
Demosth. adv. Timocr. or. § 19 p. 706 R. 720 B-S. 4 τῷ] τοι M οὖν] ὃ
(om. Or Bekkeri et Augustanus A) ἄνδρες δικασταί, Demosthenes ΔΗΜΟΣΘΕΝΕ-
ΝΟΙΣ M ἀναγινωσκομένοις Demosthenes 5 ei] ET VR πρὸς] ΡΟC R 6 κα-
θωρμίσθη] scripsi ΚΑΘΩΡΜΙCΘΗ M ΚΑΘΩΡΜΙCΘΗ VR (ΚΑΘΩΡΜΙCΘΗ V teste x) ΠΡΩ-
ΔΟΤΟC VR ΠΡΩΔΟΤΟC M Herod. hist. 1 2 καὶ αὐτὴ φασὶ non exhibet Herodo-
tus; ex praece/entibus μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς, οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦνομα ἀπη-
γῆσασθαι, ultima syllaba ei restare videbatur Spengelio l. l. p. 649, at v. modo l.
Demosthenis § 285 l., Thucyd. 1 23 § 209 et 204; similiter exemplum Xenophonteanum
§ 295 a καὶ νῦν incipit pro ὥς νῦν φασὶ τῆς] Putschius ΦΙCΙΤΗC VR ΦΙCΠΕC
M ἔς] (M) ΕΙC VR 7 προσχόντας] sic etiam codd. Herod. προσχόντας
cdd. Herod. recentiores post Schaeferum pleraeque ΑΡΤΑΘΑΙ V τὸν βασιλῆον
θησανρόν C βασιλέως] sic V (teste x; equidem hanc v. l. neglexi) R M βασιλῆος
Herodoti codd. plerique βασιλῆος olim edebatur ap. Her. τὴν om. libri nonnulli
Her. ΕΥΓΑΤΕΡΑ R ΠΙΚΑΤΗΡΑ M ΕΙΡΟΠΗΝ M 8 Ter. Andr. prol. v. 8 ὃ
Numquam rem D queso MN aduertite Bas. 10 Ter. eun. III 1, 7 11
aduorti (O) Bem. Bas. adūte M herde R 12 Verg. Aen. VI 410 13 ceru-
leam DN puppe, s. Med. ripeque N propinquat. G. Vir N 14 προσβάλ-
λει μοι — με] sic etiam C ΡΟC ΜΕΡΟC ΚΑΙ ΕΝ ΜΕΡΕΙ (v. lin. 16) D μοι VR
Verg. Aen. XII 303 XI VO X N 15 impressoque r impressoque D et ex in-
pressuque corr. Pal. Inpssoque N imsoque VR.M 16 Attici — μέρει] sic etiam C;
h. l. om. D Attici. G. N ΜΕΡΩC M ad partem in D 18 πρᾶγμα — ἡγεῖ-
σθαι] sic etiam C ΑΝΤΥ M ΝΓΕΙCΘΑΙ V ΝΤΕΙCΘΑΙ R Ter. Andr. prol. 2
negotii] Nr cum Bas. negotio VR.MOD negoti Terentius, x et sic aliquot edd. de metr.
com. § 11 p. 1323 P. 239 L. negotium 1 et sic Lindemanni cod. D de metr. com. l. l.
21 Gr. DN ΠΡΟΣΕΠΙΠΤΕΙ M? προσεπίπτετο (O) γόνασιν — αὐτῷ om. O
ΤΑ ΦΟΝΑ V τὰ γόνατα Krehlius τὸ γόνυ Putschius ΚΑΥ ΑΥΤΩΙ R ΚΑΙ ΑΙΤΟΥ M
22 Verg. Aen. III 607 sq.

Dixerat et genua amplexus genibusque volutans
Haerebat.

Δημοσθένους παραπρεσβείας: τοῖς δὲ πρὸς ὑμᾶς ζῶσιν. hoc
est quod nos dicimus 'secundum voluntatem vestram' et 'secundum vos'.
Lucanus in VIII:

secundum

Emathiam lis tanta datur.

Attici 'προμηθεύμαι τοῦδε' καὶ 'τόδε'. Πλάτων ἐν Κρίτωνι: εἰπέ
μοι, ὦ Σώκρατες· ἄρά γε μή μου προμηθεῖ. Ἡρόδοτος ἐν θ:
προμηθεόμενος τὸν ἀδελφόν. quomodo et apud nos 'consulo' et
'provideo' et 'prospicio' tam dativo quam accusativo coniunguntur, sed
dativo providentiam significant.

Illi 'πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός Ἀθηναῖός ἐστιν'. nos 'a patre et
a matre Atheniensis est'.

284 Attici 'πρὸς τῷ διαιτητῇ' ἀντὶ τοῦ 'παρὰ τῷ διαιτητῇ'. Romani
'apud arbitrum' et 'ad Troiam' tamen pro 'apud Troiam'. Virgilii in I:

Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis.

Attici 'πυνθάνομαι τετελευτηκότα'. Ξενοφῶν ἐν ξ παιδείας:
ὅπου ἂν αὐτὸν πυνθάνωνται ὄντα. frequentissime nostri quoque
participia pro infinitis, ut 'audio interfectum, mortuum, || caesum' et simi-
lia, in quibus omnibus subauditur 'esse'. Iuvenalis:

perituros audio multos.

Illi 'σεμνύνεται τὸ πρᾶγμα' καὶ 'ἐπὶ τῷ πράγματι'. Sallustius in
Catilinario: ea populus laetari et merito dicere fieri.

1 genu amplexus RD genibusque Rr volutans] d voluntas D 2 here-
bat VDN 3 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ VR Demosthenes N gr. DN Demosth. de falsa
leg. or. § 226 p. 411 R. p. 631 B-S. ΠΑΡΑ ΠΑΡΑΤΗΡΕΣ, βείας — ζῶσιν om., O
ζῶσιν] x (non V). Spengelius l. i. p. 639 cum Demosthene, nisi quod ζῶσι codd. Dem.
zocin VRM 4 nos] d om. (M) n D nostram N vos etiam N 5 Luc.
Phars. VIII 332 sq. VIII D -7 Emathiam] emathiā 1 emathian d emathian D
Aemathiam (O) emachiam V hemachiam RM cf. lib. XIII § 5 8 gr. DN ΠΡΟΜΗ,
rell. — ἀδελφόν om., O ΠΡΟΜΕΘΕΙΜΑΙ M Πλάτων] r ΠΛΑΤΩΝ V ΠΛΑΤΩΝ R
Plat. Criton. c. 4 p. 44 D St. τὰδε δέ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι· ἄρά γε μή ἐμοῦ
προμηθεῖ εἰπέ] εἶγε C 9 ΑΠΑ M μὴ ἐμοῦ (M) μνήμων C ΠΡΟΜΝΗ M
ΠΡΩΔΟΤΟΣ Rv ΠΡΩΔΟΤΟΣ V ΕΡΩΔΟΤΩC M Herod. hist. VIII 108 ἐν θ] R
EN O M EN E V ἐν η C 10 ΠΡΟΜΕΘΕΙΜΕΝΟΣ M τὸν ἀδελφόν] τὸν ἀδελφεόν
Herodotus ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ M ΓΟΝΑΔΑΩΝ. C γένος ὅλον coni. Scaliger et provideo,
prospicio (M) 11 dativo] r dativa R accusativo R coniunguntur] d coniun-
gitur D 13 ΙΤΡΟΣ ΙΤΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΙΤΡΟΣ ΜΕΤΡΟΣ ΚΝΕΝΑΙΟΣ ETIN D G. ΠΡΟΣ ΙΤΑΤΕΡΟΣ.
ΚΑΝΤΡΟΣ ΜΑΤΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. ENTIC N ΜΕΤΡΟΣ M ΜΑΤΡΟΣ R ΑΘΗΝΑΙΟΣ M ΑΘΗΝΑΙΟ
V ἔστι (MO) 15 gr. DN ΠΑΡΑ ΤΡΩΙ ΔΙΑΤΗΤΗ M Romani quoque apud N
16 arbitrem O Verg. Aen. I 24 18 gr. DN ΠΥΝΘΑΝΟΜΑΙ rell. om. O
ΠΥΝΘΑΝΟΙΤ ΤΕ ΤΑΕΥ ΤΗΚΟΤΑ V ΞΕΝΟΦΩ R ΞΕΝΟΦΩ M Xenoph. Cyropaed. VII
3, 7 ΠΑΙΔΙΑC VRM 19 ὅπη et ὅποι codd. Xen. ἐαυτὸν Xen. Erlangensis
πυνθάνωνται] x in adnot. et Spengelius p. 649 sq. cum nonnullis libris Xeno-
phonteis (Erlang.) ΠΥΝΘΑΝΟΝΤΑΙ VM ΠΥΝΘΑΝΟΝΤΑΙ R πυνθάνηται codd. Xenoph. ple-
rique Frequentissime R nostri om. O 20 cesum MN 21 subaudiatur N
Iuvenalis sat. III 10, 81 inperituros VRM in I. perituros ODr in. III. peri-
turos N 22 multos. Illi gr. D multos, G, N 23 CΕΜΝΥΕΤΑΙ M ΤΟΝ ΠΑΓΜΑ M
τῷ πράγματι] sic etiam C Sall. Cat. 51, 29 24 ea] r et N sup. lin. et RN
pr. rell. cf. § 204 letari N

p. 1205 P.

p. 255. 56 K.

Attici 'στέφεται τῷδε' καὶ 'τόδε'. et Romani 'coronatur illam rem'
et 'illa re', quomodo etiam 'induitur'. Horatius:
coronari . . . Olympia.

Virgilius in VII:

5 induit albos

Cum vitta crines.

idem in X:

An sese mucrone ob tantum dedecus amens

Induat.

10 Σύν praepositio apud illos frequenter et abundat et deficit. Δη- XXVIII 285
μοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος: καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξετάζειν
καὶ παραβάλλειν τὸν συζῶντα μεθ' ὑμῶν. et nostri 'convenit
mecum, tecum'. Aristophanes autem ἰππεῦσιν:

Κακῶς Παφλαγόνα τὸν νεώνητον κακὸν

15 † Αὐταῖς διαβολαῖς ἀπολέσειαν οἱ θεοί,

deest enim σύν. Homeros:

Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμι αὐτῇ τε | θαλάσῃ.

nostri quoque utraque figura utuntur. Virgilius in VIII:

Tum demum praeceps saltu sese omnibus armis

20 In fluvium dedit,

deest 'cum'.

Attici συγγνώμης οὐκ ἔστιν οὗτος id est 'nemini dat veniam'. Δη-
μοσθένης ἐν τῇ παραγραφῇ τῇ πρὸς Πανταίνετον: μισεῖσθαι μέν-
τοι τινὰς ἂν εἰκότως ὑφ' ὑμῶν, οἷ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιη-
25 μένοι μήτε συγγνώμης μήτε ἄλλον τινὸς εἰσιν ἀλλ' ἢ τοῦ

1 Gr. DN coronatur V 2 Horat. epp. I 1, 50 Magna coronari contemnat
Olympia 3 coronari] rd incoronari VR ante ras. MOD in .V. coronari N
olympia D et ex olimphia corr. R olimphia MN olimpia v. l. codd. Hor. 4 Verg.
Aen. VII 417 sq. (def. Pal.) 6 vitta] rdn uita RDN crinis Med. Rom. Ver.
7 Verg. Aen. X 681 sq. cf. § 268 8 mucrone r 9 induat amens O
inducat M 10 σύν d fin D abundat (h) D Δημοσθένης — ὑμῶν] om. O
Demosthenes .G. N Gr. D Δημοσθένης] v ΔΗΜΟΘΗΝΗΣ V Dem. de cor. or.
§ 314 p. 330 R. p. 607 B S. 11 EN TOI M ΥΠΕ V καὶ πρὸς] sic etiam C
πρὸς Demosthenes ΕΖΕΤΑΖΙΝ R 12 παραβάλλειν] Putsch. ΠΑΡΒΑΛΛΕΙΝ VRM
TON CINZIONTA V τὸν συζῶντα Putschius ἐμὲ τὸν συζῶντα al. codd. Demosth. ἐμὲ τὸν
νῦν ζῶντα al. cum Σ ἐμὲ supra § 261 13 Aristophanes — θαλάσῃ] G. N Aristophanes
O Christophanes Gr. D Aristophanes. Gr. dce enim sin homerus. Gr. d
Aristophanes] r cristophanes VR Christophanes M Aristoph. eqq. v. 2 sq. 14
κακῶς (.) V ΝΕΩΝΗΤΟΝ M 15 Αὐταῖσι βουλαῖς Aristophanes 16 Hom. II.
VIII 24 cf. lib. XVII § 170 17 ΑΙΘΗ V ΑΥΘΗ M ΑΥΘΗ ΚΕΑΕΡΙΚΑΥΜΙ ΑΥΘΗ
ΕΟΛΑΑΑΝ C ΕΡΙΚΑΙΜ (nonne ΕΡΙΚΑΙΜΙ?) M τε] Putschius γε VRM 18 Verg.
Aen. VIII 815 sq. 19 preceps M saltu sese] r saltus ee VR saltu ee M
22 Gr. DN CYGNOMHC R dat] sic etiam C ΔΗΜΟΘΗΝΗΣ M Gr. DN; sine
nota Graeca om. O Dem. adv. Pantaen. or. § 53 p. 982 R. p. 804 B-S. 23 ἐν
τῇ] HN M τῇ πρὸς] nil nisi πρὸς] adnotatum est ex C παραγραφῇ] Putsch.
ΠΑΡΓΡΑΦΗ VR ΠΑΡΓΡΑΦΗ M ΠΡΤΡΑΦΗ M Πανταίνετον Putschius ΠΑΝΤΕΝΕΤΟΝ VRM
TANTENHTON C μισεῖσθαι] cum Demosthene C Putsch., ubi et per sqq. levidenses codd.
errores correcti sunt ΜΕΡΕΙΘΑΙ V ΜΕΡΕΙΘΑΙ RM 24 τινὰς ἂν] ΤΙΝΑ ΚΑΝ M τινὰ καὶ
C τινὰ εἰκότως ἂν Bekkeri εἰκότως ἂν August. A ὑφ' C VO VRM ΟΥΤΕΧΝΗΝ
V οἱ τέχνην etc] κειμήλιων πραγματευόμενοι μὴ συγγνώμης C ΤΟΝ ΠΑΓΜΑ M
ΠΕΠΟΙΝΜΕΝΟΙ VRM 25 ΜΕΘ M CYGNOMHC M CYGNOMHC VR ΜΕΘ M μήτε
— ἢ] sic etiam C τινός] μηδενός Demosthenes ἢ] E M τοῦ non adnotatum est ex C

p. 1205. 1206 P.

p. 256. 57 K.

πλείονος. Sallustius in Iugurthino: homines multarum ima-
286 ginum ac nullius stipendii. frequentius tamen in huiuscemodi sensu
Romani ablativo utuntur. Terentius in Andria:

ibi unam aspicio adolescentulam

Forma. — Bonā † fortassis. — Ac vultu, Sosia,

Adeo modesto, adeo venusto, ut nihil supra.

Cicero in Philippicis contra Antonium: tu nec solvendo eras, id
est 'solvere debita non poteras'.

Ἰλλί 'σύνοιδα ξμαντῶ τόδε ποιοῦντι' καὶ 'τόδε ποιῶν'. Ἰσοκράτης
Φιλιππικῶ: ἄλλως θ' ὅταν καὶ μηδὲν σαντῶ συνειδῆς ἐξαμαρ- 10
τάνων. nostri quoque inveniuntur hac forma saepe usi: 'consciis sum
mihi bene facienti' et 'bene faciens', quomodo dicimus 'nomen est mihi
Iulus' et 'Iuli' et 'Iulo' et 'Iulum'. Virgilius in II:

sensit me|dios illapsus in hostes.

287 Ἰλλί 'συλήσας τοὺς θεοὺς τὰς δεκάτας' καὶ 'τῶν θεῶν τὰς δεκάτας'. 15
et nostri 'depilatus deos decumas' et 'deorum decumas'.

Ἀττικί 'συνήμι τῶν λόγων' καὶ 'τοὺς λόγους'. Πλάτων Ἰωνί: οὐ
γὰρ ἂν γένοιτο ἀγαθὸς ἑαψωδός, εἰ μὴ συνείη τὰ λεγόμενα
ὑπὸ ποιητοῦ. nostri accusativo 'intellego, sentio illam rem'.

Ἡρόδοτος: συνέγγνω τὴν ἀμαρτάδα. similiter Latini 'ignoscit 20
culpam'.

† 'Ἡ συχνός' καὶ 'ὁ συχνός', et magis femininum ipse fetus est;

1 πλείονος] C ΠΑΡΙΟΝΟΣ VRM Sull. Iug. 85, 10 v. supra § 29 multarum] uete-
ris prosopiae, multarum Nd cum Sallustio, cf. § 29 et 293 2 ac om. (O) tamen
in huiuscemodi V 3 Ter. Andr. I 1, 91 sqq. cf. § 14 4 (v. 90 interea inter
mulieres) | Quae ibi aderant forte unam etc. Terentius adolescentulam M adoles-
centulam (O) 5 forma bona ac vultu q sosia Nn fortasse Terentius 6 nichil
N supra G. Cīc in (Cīc in ras. n) Nn 7 Cic. Philipp. or. II 2, 4 nec] nex N
nec in r nec solvendo eras] sic etiam Cic. cod. bas. Vat. nec soluendo aera aderas
vel nec solus decras vel nec eras (om. solvendo) vv. ll. codd. Cic. 9 σύνοιδα —
ἐξαμαρτάνων] Gr. DN CYNΟΙΔΑ O CYNΟΥΔΑ R ΕΜΑΙΤΩΙ V ΕΜΑΥΤΟΥ M πο-
ΛΟΥΝΤΙ ΚΑ ΤΟΔΕ M Ἰσοκράτης] ex ΙΣΟΚΡΑΤΑΣ corr. R ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ M Isocr. Phi-
lipp. § 79 p. 98 St. p. 186 B-S. 10 Φιλιππικῶ] Krehlius ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ VRM Φι-
λίπῳ Putschius θ' ὅταν] scripsi cum libris Isocrateis ΤΟΤΑΝ VR TE(?) ΟΤΑΝ M
τε ὅταν Krehlius ΚΙ VR ΜΗΔΕ R ΜΗΔΕ ex ΜΕΔΕ corr. V ΜΕΑΕΝ M σαντῶ]
sic ex ΚΑΥΤΩΙ corr., non ΕΑΥΤΩΙ, V ΚΑΙΤΟΥ M συνειδῆς] scripsi cum codd. Isocra-
tis Bekk. CYNΕΙΑΚΙC VRM συνίδης x, v. l. codd. Isocr. ἐξαμαρτάνων] Putsch.
cum Isocr. ΕΞΑΜΑΡΤΑΝΩ M ΕΞΑΜΑΡΤΑΝΩ R ΕΞΕΜΑΡΤΑΝΩ V 11 hac] ac VR
sepe D sepe N 12 mihi sum (M) 13 Verg. Aen. II 377 cf. § 215 14
ostes v oates V 15 Ἰλλί — nostri] Ἰλλί Gr. Et nostri D Ἰλλί G. Nfi N Ἰλλί CYN-
ΕΑC. Et nostri O Θεῶν] r ΕΕΩΝ m ΘΩΝ VR 16 decimas utrobique N 17 Gr.
D CYNH (μ — ποιητοῦ om.) O; lac. non indicata Graeca om. N συνήμι] Putsch.
CYNΕΗΜΙ VRM ΛΟΤΩΝ VR ΛΟΓΥC VR Plat. Ion. c. 1 p. 530 C St. 18
ἀγαθός] sic etiam libri aliquot Plat. ΑΓΑΘΟC M ΑΓΑΕΟC R ποτε codd. Plat. ple-
rique ποτε ἀγαθός Platoni reddendum esse coniecit Spengelius p. 654 μὴ] MN R
συνείη] para codd. Plat. CYNΕIN VR CYNΘIN M συνή et συνίει et συνιείη vv. ll.
codd. Plat. λεγόμενα ὑπὸ ποιητοῦ] Putschius ΛΕΓΟΜΕΝΑ ΥΠΟΙΗΤΟΥ R ΛΕΤΟΜΕΝΑ
ΥΠΟΙΗΤΟΥ V ΛΕΓΟΜΕΝΑΙ ΠΟΙΗΤΟΥ M λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ cum Platone Krehlius
20 Gr. DN ΗΡΩΔΟΤΟC VR Herod. hist. I 91 συνέγγνω ξωντοῦ εἶναι τὴν
ἀμαρτάδα συνέγγνω] Putschius CYNΕΤΩ VR CYNΕΓΗC M ΑΛΛΑΡΤΑΔΑ R 22
Gr. D ΗΕΙΧΝΟC ΚΑΙ ΟΕΙΧΝΟC in mg. def. add. p. 384 Η ΧΥCΝΟC N ΟΥΤΧΗΟC M
magis femininum (i) V fetus r foetus (O)

p. 1206 P.

p. 257. 55 K.

quomodo apud nos 'hic' et 'haec stirps' et 'finis, silex' et multa alia.

Herodotus in III: οὗτος μὲν ἀνοσίῳ μόρῳ τετελεύτηκεν ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ οἰκισιότατων, id est 'obiit' vel 'mortuus est a suis'.

Attici 'ταὐτὸν τῷδὲ ἐστίν' καὶ 'ταὐτὸν ὅπερ τὸδε καὶ τὸδε ἐστίν. nos- 288 tri quoque 'idem huic illud est' et 'idem quod hoc illud est'. Iuvenalis in V:

Implet et ad moechos dat eisdem ferre cinaedis.

Τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης: 10 'κατὰ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς' ἀντὶ τοῦ 'καταπέ- πονηκεν ἡμᾶς', quomodo et Latini saepe eadem verba diversis proferunt significationibus, ut 'ruo' absolutum et activum. Virgilius in VII:

ruit omnis in urbem

Pastorum ex acie numerus,

hic enim absolutum est; in primo autem active protulit:

Incubuerē mari totumque a sedibus imis

Vna eurusque notusque ruunt.

similiter 'moror' tam absoluta quam activa significatione ponitur. Virgilius in I:

Hunc Phoenissa tenet Dido blandisque moratur 20 Vocibus.

Iuvenalis:

morantur

Pauci ridiculum et fugientem ex urbe pudorem.

(hoc in activa significatione.) Virgilius in IIII:

Quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater 25 Destruit?

1 stirps DN strips V 2 alia] similia (MO) 3 Herod. hist. III 65 in III] (MO) in tertio 1 in VI N II VRM Graeca om. O gr. DN ΤΕΓΕΛΕΥΤΗΚΕΝ VR 4 ὑπὸ τοῦ περὶ οἰκισιότατων M ἑαυτοῦ οἰκισιότατων Herodotus οἰκισιότατων] Putschius, Herodoti Sanceronianus οἰκισιότατων V οἰκισιότατων R inde ab id est cod. R ad finem perscriptus est ea manu emendatrice, quam et hucusque vocavimus et per sqq. vocavimus r mortus V 5 Attici om. (M) ΓΑΥΤΟΝ ἢ ΓΑΥΤΟΝ mut. r ΤΑΥΤΩΝ M τῷδὲ — τὸδε ἐστίν om. O ΤΑΥΤΟΝ M ΠΕΡ r ὅπερ C ECTI (M) 6 quoque Id est huic O Iuv. sat. V 14, 30 cf. lib. VII § 15 7 V Krehlius II libri 8 moechos] v mechos V cinedis rDN O gr. DN isocrates sup. lin. d Τεταλαιπώρηκεν] ex ΤΕΤΑΛΑΙΠΩΡΗΚΕΝ corr. V ΤΕΤΑΛΑΙΝΩΡΗΚΕΝ r ΤΕΤΑΛΑΙΝΩΡΗΚΕΝ M Ἰσοκράτης — ἡμᾶς om. O Isocr. de pace or. § 19 p. 163 St. p. 210 B-S. 10 κατὰ — ἡμᾶς om. r κατὰ] καὶ Isocrates πάντα τρόπον v. l. codd. Isocr. ΤΡΟΠΩΙC M ΤΕΤΑΛΑΙΠΩΡΗΚΕ ΕΜΑΣ (sic teste Heinio; ΤΕΤΑΛΑΙΠΩΡΗΚΕ ΕΜΑΣ secundum Spengelium p. 635) M ΚΑΤΑΠΕΠΟΝΗΚΕΝ M ΚΑΠΕΝΟΝΗΚΕΝ V 11 sepe D sepe N 12 ut ruo] utruo V Verg. Aen. VII 573 sq. IIII M VI N 13 omis D 14 acie] d acia D 15 est absolutum (M) actiue N Verg. Aen. I 84 sq. 16 mari] n mare N marito tuq; V totusque (O) 17 una erasq; V nothusque r.MN 18 tam in absoluta quam in actiua N Verg. Aen. I 670 sq. 20 hunc ex nunc m. rec. corr. Verg. Fr. phoenis satenet V 22 Iuvenalis] r Iuvenalis in VM Iuvenalis in I. OD Iuvenalis in III. N Iuv. sat. IIII 11, 54 sq. cf. lib. VIII § 23 24 fugientem] d figientem VM figientem D 25 hoc] hic (M) Verg. Aen. IIII 325 sq. 26 pigmalion rDN dommoenia V 27 destruat] sic etiam lib. VIII § 23 cum opt. Verg.

XXVIII 289 Illi 'τεκμήριον τόδε τοῦδε' καὶ 'τῷδε'. Πλάτων ἐπιταφίῳ: μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἦδε ἔτεκεν ἡ γῆ τοὺς τῶνδ' ἐτε καὶ ἡμετέρους προγόνους. similiter nos dicimus 'argumentum huius rei' et 'huic rei est illud' quomodo dicimus 'pater huius est' et 'huic ille'. Virgilius in VIII:

Huic monstro Vulcanus erat pater.

Attici τέως ἕως, quomodo et nostri 'interea dum'. Aristophanes εἰρήνη:

μὴ παύσαιο μηδέποτε ἐσθλῶν

Τέως ἕως σαυτὸν λάθης διαρραγείς.

Virgilius III georgicon:

Sed fugit interea, fugit inreparabile tempus,

Singula dum capti circumvectamur amore.

idem in | eodem:

Interea superest gregibus dum laeta iuventus.

notandum ergo, quod, quomodo apud Graecos ἕως coniunctum cum τέως significat μέχρι τοσούτου, per se autem μέχρι τινός vel ἐν τῷ μεταξύ vel ἐν τοσούτῳ, sic et apud nos 'interea' et ἐν τῷ μεταξύ et ἐν τοσούτῳ vel ἕως. est etiam ubi pro 'tamen' invenitur positum. Virgilius in I georgicon:

Nec nulla interea est inaratae gratia terrae,
interea posuit pro 'tamen'.

codd. destruit VMN cum Verg. Moret. pr. et exc. Burm. 1 Graeca om. O Gr. DN τεκμήριον] Putschius ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ V ΤΕΚΑΛΙΡΙΟΝ M ΤΕΚΜΙΟ r τόδε om. O τῷδε] ΤΟΔΕ r ΤΟΥΔΕ M ΠΛΑΤΩΝ r ΠΛΑΤΩΝ V Plat. Menex. c. 7 p. 237 E St. ΠΙΤΑΦΙΩ V ἐπιταφίῳ — προγόνους om. r μέγα — τῷ om. M 2 τεκμήριον Putschius ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ V τούτῳ — τῶνδ' τοῦ ΙΤΟΙ ΤΙ ΛΕΟΛΟΙ τ' ἦδη εἰ ἐγέννησε τ. τ. C λόγῳ — ἔτεκεν] ΛΑΓΩΙ ΟΠΕΔΗΚΤΕΚΕΝ M ΤΩΔΕ M 3 τε ex Plat. add. Putschius om. VM ΠΑΤΩΝΩΥC M 4 uisus V ē illud (ē in litura v) Vv pater huius ē et huic ille ē. Nn 5 Verg. Aen. VIII 198, VII D VIII. N 6 vulcanus Pal. Rom. 7 τέως ἕως] d G. N ΤΕΩΘΕΩC D ΤΕΩΘΙΩC V et om. N inter eadum V Cristophanes N christophanes M critophanes V Arist. pac. v. 31 sq. 8 Gr. DN εἰρήνη: μὴ] ΕΙΡΗΜΗΝΗ r 9 μὴ — διαρραγείς om. O παύσαιο] ex Aristophane Putschius ΠΑΥΣΑΙΟ VM ΤΑΥΣΑΙΟ ex ΤΑΥΔΕΟ corr. r μηδέποτε etiam Aristoph. Ravennas μὴ ποτ' v. l. ap. Aristoph. ΕΡΕΙΩΝ rM 10 τέως — διαρραγείς om. r ΕΛΥΤΩΝ V λάθης διαρραγείς] ex Aristophane (fortasse secundum Scal.) Putschius ΔΙΑΛΑΘΕΙC ΔΙΑΡΡΑΓΗC M ΔΙΑΛΑΘΕΙC ΔΙΑΡΡΑΘΗC V 11 Verg. georg. III 284 sq. in gergicon. III. V in III. georg. N in III. Georgicon (O) 12 irreparabile (M) 13 capti] sic etiam Verg. Fr. capiti Rom. 14 Verg. georg. III 63 15 superat N cum Med. Pal. Rom. letat N lea M letatum iuventus (ex iuventus corr., vel iuventus ex iuventus corr.) Vv iuventus] sic Med. m. pr. iuventus Med. m. alt. Rom. iuventus Pal. 16 quomo apud grecos V τέως] sic etiam C theoc D 17 μέχρι τοσούτου] sic etiam C ΜΕΡΙ ΤΟCΟΥ. ΤΟΥ N μέχρι τοσούτου — ἐν τοσούτῳ in mg. add. usque ad τινός ni f. D, tum d ΜΕΧΕΙ N τῷ] τοι Md ΤΟΥ N ΜΕΤΑΕΙ M ΜΕΤΑΕΙ. N vel] et VC 18 ΤΩCΟΥΤΩY M ΤΩCΟΥΤΟΙ V ΤΩCΟΥΤΟΙ D ΤΩCΟΥΤΟΙ N sic apud N et ἐν τῷ — ἕως] om. r Gr. D & EN ΤΟΙ ΜΕΤΑΕΥ & EN ΤΩCΟΥΤΟΙ uel EWC. et iunctum et absolute ἡν spscr. d EN. & EN ΤΟΥ ΜΕΤΑΕΙ. ΕΤΩΗΤΩCΟΥΤΟΥ. Ι ΕΟC N τῷ] ΤΩΝ M τοσούτῳ] ex ΤΩCΟΥΤΩΙ corr. V 19 Verg. georg. I 83 20 O 21 ē inarata ē gratia (ratia in litura n) Nn

p. 1207 P.

p. 259. 60 K.

Τελευτῶν τὸν βίον. Πλάτων ἐν Κρίτωνι: καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς 290
αὐτοῖον ἔσται, σε, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον τελευτῶν. 'vitam finire'
id est 'mortem obire'.

Attici 'τῇδε τῇ ἡμέρᾳ' ἢ 'νυκτὶ τόδε ἐγένετο', καὶ 'τῆς ἡμέρας' ἢ
5 'νυκτός', καὶ 'παρὰ τήνδε τὴν ἡμέραν' ἢ 'νύκτα', καὶ 'κατὰ τήνδε τὴν
ἡμέραν' ἢ 'νύκτα', καὶ 'ἡμέραν' ἢ 'νύκτα'. Virgilius in I:

noctem non amplius unam

Falle dolo.

idem in III:

Noctem illam tecti silvis immania monstra
Perferimus.

(Attici τῇ ὕστερα ἡμέρᾳ τὰ ἐπινίκια ἔθουν. huic simile Virgilius:
ictum iam foedus,

pro 'foederis hostia'.)

15 Illi 'τῇ ὕστερα ἡμέρᾳ' καὶ 'τῇ προτέρα ἡμέρᾳ' καὶ 'τῇ προτέρᾳ'. nos
'pridie' adverbialiter hoc dicimus et 'postridie', et 'priorie die' tamen et
'posteriorie' et 'postero', et 'nocte' et 'superiore'. | Cicero in I in-
vectivarum: quid proxima, quid superiore nocte egeris.

Illi 'τηλικαύτην, ἡλίκην' καὶ 'ὄσσην'. Ἰσοκράτης Ἀρχιδάμω:
20 τὴν δὲ ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγονυῖαν, ὄσσην οὐδεὶς
πώποτε ἔσεσθαι προσεδόκησεν. huic simile Iuvenalis in III: 291

Hunc qualem nequeo monstrare et sentio tantum,

1 gr. DN TEAEITAN M ΠΑΑΤΟΝ V Plat. Criton. c. 1 p. 43 D St.
Πλάτων — τελευτῶν om. O KΡΙΤΟΝΙ M καὶ — τελευτῶν om. r ἀνάγκη δὴ]
cum Plat. Putsch. ΑΝΑΓΚΗΝ ΔΗ (ΑΝΑΓΚΗ ΔΗ M teste Spengelii p. 654) VM εἰσάν-
ριον codd. Plat. plerique εἰσάυριον al. 2 ΑΥΡΙΟΕ M ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε
libri Platonici τελευτῶν cum Plat. Putsch. TEAEITAN V TEAEITA (TEAEITA teste Spen-
gelio) M 4 gr. DN τῇδε, rell. usque ad extremum νύκτα om., O ΤΗΔΗ M
ἡμέρᾳ] ΝΑΑΕΡΑ r ἦ] N M ΤΟΔΗ V ΘΗC r TEC M ἡμέρας usque ad ex-
tremum νύκτα om. r 5 ΗΜΕΡΑC E ΝΥΚΤΟC M ΚΑΤΑ ΤΗΝΔΗ V Θ ΗΝΥΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΗΜΕΡΑΝ M Verg. Aen. I 683 sq. in I In Noctem D 9 Verg. Aen. III 583 sq.
10 tectis N tectis Med. immania] ex immunia corr. Med. immania M
monstra Med. 13 gr. DN τῇ ὕστερα ἡμέρᾳ] sic recte secundum V in adnot. x, qui ex eodem
videre poterat, haec ad verba Plat. conv. c. 1 p. 173 A St. spectare: τῇ ὕστερα ἡμέρᾳ
ἢ ἢ τὰ ἐπινίκια ἔθουν, quod etiam a Spengelio l. l. p. 656 ex M perspectum esse
video .i. ΗΥΙCΤΕΡΑΙΑ V ΗΥΙCΤΕΡΑΙΑ M ΓΝΙCΤΕΡΑΙΑ r Θεοῖς τὰ ἔρα C ΘΕΥΕΝ
M Verg. Aen. XII 314 Virgilius: ictum] scripsi uirgils in XII. ictum r
~ (i. e. est) Veř. ictum D est Virgil inictum M est Vergil inic tū V est illud uir-
gilianum in XII N est Virgilianum (O) Putsch. sictum Rom. 13 fedus D 15
gr. DN τῆς (utrum sic an τῇ vel τῇ?) rell. om. O ΥΠΕΡΑΙΑ rV τῇ προτε-
ραῖα — προτέρᾳ] ΤΕΙΤΙΡΟΤΕ (i. e. τῇ προτε, rell. om.) r 16 hoc om. ON
priorie] d priori D die et nocte: tamen et posteriore et postero et superiore Kreh-
lius 17 Cic. in Catil. or. I 1, 1 18 quod proxima M superiori nonnulli codd.
Cic. tegeris VD 19 Illi grē. G. Huic N Illi. gr. Isocrates. gr. huic D ΒΑΙ-
ΚΕΝ M ΗΑΚΗΝ r ἡλίκην — προσεδόκησεν om. r ΙΟΧΗΝ V οἷον (M) Isocr.
Archidami § 104 p. 137 St. p. 201 B-S. ΑΡΧΙΔΑΜΟΙ M ΑΡΧΙΔΑΜΙ V 20 ΕΝ ΤΟΙ
M ΠΑΡΟΝΤΙ X (i. — προσεδόκησεν om.) r ΤΝΑΙΚΑΤΗΝ M γεγονυῖαν] Krehlius
ΓΕΓΟΝΥΙΑΝ M ΓΕΤΟΝΥΙΑΝ V γεγεννημένην Isocrates ΟCEN M 21 ΠΟΠΟΤΕ M
ἔσεσθαι] Putschius ΕCΘΑΙ VM ΠΡΟCΕΔΟΚΗCΕΝ V ΠΠΟCΕΔΟΚΗCΕΝ M Iuv. sat.
III 7, 56 22 neq. omonstrare V

p. 1207. 1208 P.

p. 200. 61 K.

pro 'talem qualem'. et sciendum, quod frequenter huiuscemodi pronomina, id est demonstrativa, et infinita nomina loco infinitorum qualitatis vel quantitatis inveniuntur apud auctores. *Δημοσθένης κατ' Αισχίνου*: τὴν ἄλλως ἐνταῦθα Virgilius in II:

Dis aliter visum.

5

(Illi †καλὴν τὴν ὥραν. Sallustius in Catilinario: pro deum atque hominum fidem, victoria nobis in manu est.)

Illi 'τιμῶ' καὶ 'τιμῶμαι τὸ ἀδίκημα'. nos ['lis aestimatur'] multis verbis tam activae quam passivae vocis similiter in una eademque significatione utimur: 'mereo' et 'mereor, populo' et 'populor, nutrio' et 'nutrior, bello' et 'bellor'. Virgilius georgicon II:

Hoc pinguem et placitam paci nutritor olivam, pro 'nutrito'. idem in XI:

bellantur Amazones armis.

Illi τινὲς μὲν, τινὲς δέ, pro quo nostri dicunt 'quidam boni, quidam mali; alii boni, alii mali' et 'hi boni, illi mali'.

XXX 292 Attici 'τί μοι τοῦτο;' καὶ 'τί μοι δεῖ τούτων;' Terentius in adelphis:

sed quid || ista, Aeschine,

20

Nostra? aut quid nobis cum illis?

Iuvenalis in III:

Quo mihi te solitum falsas signare tabellas?

Πλάτων ἐν Σωκράτους ἀπολογία: τιμωρήσεις Πατρόκλη τῷ εἰταίρῳ τὸν φόνον. nostri in utraque significatione accusativo utuntur.

3 gr. DN Demostenes^X (κατ' — ἐνταῦθα om.) r Demosth. de falsa leg. or. § 181 p. 398 R. 627 B-S. κατ'] Putsch. κτ VR 4 αααοc M ἐνταῦθα] Putsch. ΕΝΤΑΥΘΑ VM ψηφίζεσθε proximum apud Demosthenem verbum certe non omisit Priscianus Verg. Aen. II 428 in II] secundo (MO) 5 diis rD 6

καλὴν τὴν ὥραν] Vr KAAEN TEN OPAN M KAAETHNOPAN D KAAHNOPAN N καλὴ νῆ τὴν Κόραν (κόραν Putsch.) (O) Putsch. cf. Arist. vesp. 1438 Ddf. καὶ τὰν κόραν ibique schol. ['Plauti capt. 881 καὶ τὰν Κόραν coll. Cobeti nov. lect. p. 652. Fl.]; num καλὴ νῆ τὴν Ἡραν? cf. Plat. Theat. § 9 p. 230 A St. νῆ τὴν Ἡραν, καλὴ γέ ἡ καταγωγή Sall. Cat 20, 10 7 in manu nobis (nobis Vat. 3864. Bas. 1) est codd. plerique Sall.; alii aliter, cf. edd. adnot. 8 Illi — multis] .G. Nos multis N τιμῶ καὶ τιμῶμαι τὸ ἀδίκημα] Putschius τιωμ καὶ τι-

μιωμαι το ἀδίκημα M τιωμ καὶ τιμωμαι το ἀδίκημα V τιωμι καὶ τιμωμαι το ἀδίκημα r τιωμ καὶ τιμωμαι το ἀδίκημα O τοἀκαπιαωμαι το ἀτκεμα D aestimatur] estimatur D aestimat VrMO; fort. utrumque coniunxit glossator 9 active VMD passive VMDN 10 mereo mereor VO populo populor O 11 Vnde Virgilius O Verg. georg. II 425 cf. lib. VIII § 24 12 pingue D olivam] o olluam V 13 prout Dd prout V Verg. Aen. XI 660 14 amalones V 15 G. N TINHC utrobique M δέ] d AE D 16 illi] vd et illi VMD 17 gr. DN τοῦτο] Krehl. τοῦτον M τοῦταν VrO NOI r τοῦτῳ V τοῦτω rO τοῖτω M Ter. adelph. III 5, 43 sq. 19 ista] sic Bas. istic Bemb. eschine D eschine N 21 Iuv. sat. III 8, 142 VI. D 22 michi N falsas V falsis M

signare bellas D signare bellas Iuv. Pith. 23 gr. DN Plat. apol. Socr. c. 16 p. 28 C St. cOKPATOC VM cOKPATOC r ἀπολογία — φόνον om. rO ΑΠΟΛΟΓΙΑ o ΑΡΟΛΟΓΙΑ V τιμωρήσεις] εἰ τιμωρήσεις cum Platone Putschius et fort. εἰ excidit ante τι; τιμωρῆσεις V τοιμπεσεις M 23 εἴπωμι V

p. 1206 P.

p. 261. 62 K.

Virgilius in IIII:

Vltā virum poenas inimico a fratre recepi.

idem in II:

numquam omnes hodie moriemur inulti.

5 'vindico' quoque in utraque significatione invenitur, tam pro laeso quam contra laedentem accipiendum, unde 'vindicta' non solum poena, sed etiam liberatio accipitur - Persius:

Vindicta postquam meus a praetore recessi;—

unde et 'assertio' tam a servitute in libertatem quam a libertate in servitium trahi significat, quod apud Livium in multis legimus locis.

Attici 'τίνα πόθεν, ἃ ἔλεγε;' καὶ 'πόθεν, ἃ ἔλεγε;' simile Terentius in adelphis:

aperite aliquis actutum ostium.

Attici τί ex supervacuō adiciunt. Πλάτων ἐν συμποσίῳ: ἔατε αὐτόν· ἔθος γάρ τι τοῦτο ἔχει. Terentius in Andria:

Subtristis visus est esse aliquid.

Πλάτων ἐπιταφίῳ: τίνος ἀγαθόν; pro 'cuius causa?' Cicero Philippicarum II: illud Cassianum cui bono? id est 'cuius gratia? ad cuius bonum?'

20 Attici 'τοῦ πλεονός ἐστιν οὗτος' ἀντὶ τοῦ 'πρὸς' μόνῳ τῷ κέρδει ἐστίν'. | frequentissime hac figura utuntur nostri. Sallustius in Iugur-

1 Verg. Aen. IIII 656 III V 2 ultra V penas D a spscr. n 3
Verg. Aen. II 670 (def. Rom.) 4 hodie omnes Verg. Ver. moriemur] sic
Med. Pal. Ver. moriamur VMD moriemur N 6 pena D 7 Pers. sat. 5, 88
8 viudicta] n uiucta N 9 et om. D' alibetate ex alebertate corr. V in
servitutem rM 10 apud M apud Livium voc. assertio sic positum nec a me ad-
notatum est nec a Guilhelmo Weissenbornio, qui rectissime me admonet praeter locum
notissimum III 44 sqq. verbum asserendi inventi VIII 5, 4; XXXIII 18, 2; XXXV 16, 10
11 τίνα πόθεν ἃ ἔλεγε καὶ πόθεν ἃ ἔλεγε] scripsi gr. DN TINA POTENAELEGE.
καὶ POTENA ἔλεγε ex vet. cod. ut vid. ad mg. adscripsit Bongarsius in D. TINA POTENNA
ELEGE (EAGEC M) καὶ POTENNA ELEGE (EAGEC M) VM TINA POTEN NEALEGE καὶ POTEN
NOALEGE r Similiter N Terentianum (M) Ter. adelph. IIII 4, 26 13
actū V hostium DN cum Bas. 14 Attici τί] d Attici. ii D Attici. G. τυ (γ in
litura) N atti. ti. V superfluo O Platon. G. N ΠΛΑΤΩΝ ΕΝ^X (συμποσίῳ — ἔχει
om.) r gr. D πλάτων ἐν συμποσίῳ ΕΑ ΤΕ ΑΥΤΟΝ ΕΤΟΣ ΓΑΡ ΤΙ ΤΟΥΤΟ ΕΧΕΙ vulgo im-
pressum ἔθος γάρ τοι τοῦτο ἔχει Bongarsius in mg. D Plat. conv. c. 3 p. 175
B St. ἔατε — ἔχει om. O 15 ΑΥΘΟ Μ ἔθος γάρ] Krehlius, x εἶπε γὰρ V
ΕΤΟΣ ΓΑΡ Μ ΤΟΤΟ Μ τοιοῦτον Bekkeri codd. r Ter. Andr. II 6, 16 in
om. (M) 16 Subtristis N est esse aliquit D est aliquid esse N est aliquantum
i in Bas. est esse aliquantum mihi vel est aliquantum mihi (sic lemma Donati) vv.
ll. ap. Terentium est esse aliquantum mihi Fleckeisenus 17 G. N Πλάτων ἐπιτα-
φίῳ τίνος ἀγαθόν in D spscr. Bongarsius ΠΛΑΤΩΝ ΕΠΙΤΑ ΦΙΩΙ ΤΙΝΟΣ ΑΓΑΘΟΥ r ΠΛΑΤΩΝ
ΕΠΙΤΩΠΗ ΤΩΙ ΤΙΝΟΣ CACAEON D in Platonis Menexeno vocabula haec non leguntur;
utrum Priscianum memoria sefellere an aliquid exciderit dicere nequeo ΕΠΙΤΑΦΟΙ
V ΕΠΙΤΑΦΟΙ Μ ΤΙΝΟΚΑΙΛΕΟΝ Μ Cic. Philipp. or. II 14, 35 18 philipicarum N
Cassianum] (MO) 1 Cic. Bamb. Bern. casianum VrDN cassianus Cic. Vat. Cassii
nomen Cic. Guelf. Monac. 19 gratia aut ad N 20 gr. DN ΤΟΥ ΠΑΙΟΝΟΣ ΕCΤΙΝ
ΟΥΤΟΣ ἀντὶ τοῦ προμονῶ τῷ κέρδει ΕCΤΙΝ Bongarsius in mg. D ΤΟΥ ΠΕ^X (rell. om.) r
ΤΟΥ ΠΑΙΟΝΟΣ (rell. om.) O ΠΑΙΟΝΟΣ Μ ΠΡΟ V ΜΟΝΟΙ Μ 21 Sall. Iu-
guth. 85, 10 cf. supra § 29

thino: homines veteris prosapiae, multarum imaginum ac nullius stipendii.

- 294 'Τοῦ' ἀντὶ τοῦ 'ἔνεκα τοῦ'. Θουκυκίδης ἐν τῷ προοιμίῳ: καὶ τὰς αἰτίας συνέγραψα τοῦ μή τινα ζητῆσαι ποτε, ἐξ ὅτου τοῦ-
σουτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι κατέστη, ἀντὶ τοῦ 'ἔνεκα τοῦ μή' ἢ
'ὑπὲρ τοῦ μή' ἢ ὥστε μή ζητῆσαι τινα'. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ
Κτησιφῶντος: ἄρα μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ,
ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι τοῦ μή τὰ δίκαια ποιεῖν οἱ πλούσιοι; pro
hac constructione, id est pro articulo genetivi quod coniungunt Graeci
cum verbo infinito, nos gerundiis in 'di' terminantibus utimur, addentes 10
tamen 'causa' vel 'gratia', ut 'discendi causa lego Virgilium, accusandi
gratia et defenden||di in forum procedo'.

- Ἰσοκράτης Πλαταικῶ: ἔτι δὲ τοιούτων δεησόμενοι πάρ-
295 εσμεν, καὶ τοιαῦτα δεησόμενοι. nostri 'egeo illius rei' et 'illam rem'
et 'illa re', et 'sup|plico tibi' et 'quaeso te'. Terentius in Andria: 15

huic supplicabo, amorem huic narrabo meum.

Cicero pro Roscio: nam, per deos immortales, quid est in
hac causa, quod defensionis indigeat?

Δημοσθένης Φιλιππικῶν α: μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ

1 ac] hac D 2 stipendii. gr. pro hac D stipendii. Demosthenes. G. Pro hac
N 3 ἔνεκα τοῦ] (U) Krehl. ENIKA, τοῦ ante Θουκυκίδης om., VM et sic certe,
coll. adnot. proxima, is liber, quem exscripsit r τοῦ. Θουκυκίδης — πλούσιοι
om. r ἐν τῷ — πλούσιοι om. O Thuc. hist. I 23 cf. § 209 et Spengelium ibi l.
προοιμίῳ] Putsch. προοιμίῳ M προοιμίῳ V 4 CYNΕΓΡΑΥΑ M μὴ] με
M ζητῆσαι ποτε] Putsch. cum Thucydide et sic § 209 ΖΗΧΑΙ ΠΟΤΕ V ΖΕΤΕ (teste
Heinio) om. rel. M 5 ΕΛΑΕΙ M ἀντὶ τοῦ—ὥστε μὴ] ΑΝΓΟΥΗΝΟΙ ΑΝΤΟΥ ΜΗΝΥΙΡ
ΙΝΗ om. rel. M 6 ΕΛΑΕΙ M ἀντὶ τοῦ—ὥστε μὴ] Krehlius, x ENIKAN VM 6 ὑΠΕΡ ΤΟΥ ΜΕΝ ΛΟΓΕ
ΜΗ ΖΗΧΑΙ M ΔΗΜΟΤΕΝΗC V ΔΗΜΟΘΕΝΕC M Demosth. de cor. or. § 107 p. 262
R. p. 586 B-S. 7 ἄρα] sic Demosth. Σ pr., Φ Bekkeri ἄρα γε rel. ap. Demosth.
BOHTHCAI M ΥΜΥΝ M ὑμῖν codd. Dem. pt 8 ἦ] N M καὶ adscr. m. quarta
in Σ ἀναλῶσαι] Krehl., x ΑΝΑΛΩCΑΙ V ΑΝΑΙCΑΙCΑΙ M ἀναλῶσαι ἄν Putschius cum
Demosthene ἀναλώσειαν γε. F ἀναλῶσαι ἀντὶ pr Bekkeri; num ἄν ἀναλῶσαι Pris-
ciani archet.? ποιεῖν ἐθέλειν (M?) cum Σ et aliquot aliis libris Demosthenis

πΛΟΥCΙΟΙ V 9 hac] ac V constructione V 10 in om. rDN tminat—tibus
V determinantibus M 11 vel grām N lege V 12 gratia] causa M 13

Ἰσοκράτης — δεησόμενοι] Ἰσοκράτης Πλαταικῶ O Isocrates .G. N Isocrates^X
r gr. D Isocr. or. Plataic. § 2 p. 297 St. p. 260 B-S. ΤΟΙΟΥΤΟΝ M περὶ
τοιούτων v. l. ap. Isocr. δεησόμενοι] Putsch. ΔΕΝΟΜΕΝΟΙ V ΔΕΗΟΜΕΝΕΙ M

14 ΔΕΗΟΜΕΝΟΥ M egeo V 15 supplico] d sup—plico V supplicabo D
tibi et te et queso te N Ter. Andr. II 1, 12 16 narrabo huic N 17
Cic. pro S. Roscio Am. or. 12, 34 ros+cio (pi) V immortales rMOD est
om. Cic. Monac. apographum prius in hac causa quod] sic mei omnes 18 de-

fensionis] defenis VM finis Dd desenis N 19 Δημοσθένης — ἐρραθυμηκότες]

G. Demosthenes philippicarum .III. Meton autou ΤΡΟΠΟCΙΟΝ ΤΕ ΡΟΛΛΕΙC. ameno. N

Demostenes philippicu .III.^X r Demostenes. gr. D Demosthenes philippicarum quarto.
(or. Philipp. I § 39 p. 51 R. 519 B-S.) καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ τῶν στρα-
τενμάτων ἀξιώσειε ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγείσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοῦς
εὐ βουλευομένους ἡγεῖ (sic, perpaucis 'accentibus etc. immutatis') 2, cui equidem prae
codicibus nostris auctoritatem non tribuo, cf. Spengelium l. l. p. 643 sq. Demosth.
Olynth. or. I § 15 p. 13 R, 507 B-S. cf. § 255 ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ V ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΝ M
ἐν τῷ πρώτῳ Φιλιππικῶ § 255, ubi ipse hic locus affertur; et sic eadem or. excita-

p. 1209 P.

p. 263. 64 K.

οἱ δανειζόμενοι ῥαδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον, ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐρραθυμηκότες. et nostri frequenter hac figura utuntur: 'quemadmodum dicis, sic facio' pro 'ut dicis, sic facio'.

Xenophon παιδείας III: καὶ νῦν τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δὲ ἐπὶ σοὶ σέσωσμαι. *Λυσίας* ad accusativum κατὰ Ἀγοράτου ἐνδείξεως: καὶ τό γε ἐπ' ἐκεῖνον ἐσώθη. Cicero pro Ligario: atque in hoc quidem vel cum mendacio, si vultis, gloriemini per me licet. Πλάτων Κρίτωνι: καὶ τὸ σὸν μέρος ὃ τι ἂν τύχῃωσι, τοῦτο πράξουσιν, quod plerique dicunt τὸ ὅσον ἐπὶ σοί.

Ῥοσοῦτον διήνεγκεν, ὅσῳ καὶ Ῥοσοῦτον διήνεγκεν, ὅσον. *Δίσχλ.* 296

tur lib. XVII § 159; eadem ratione or. Olynthiaca tertia tamquam Philippica tertia numeratur § 159. 186. 223. 299, ut accuratius semel § 239 locus ex Φιλιππικοῖς Ὀλυνθιακῇ τρίτῃ afferatur; oratio Olynthiaca altera non magis excitatur a Prisciano quam Philippica tertia, alterius vero Philippicae frustula quinquies sexiensve apponuntur (§ 166. 181. 187. 195. 241 et fortasse § 300, ubi cf. adn.), ita tamen ut orationis vel numerus vel ipse titulus ubivis omittatur; et numero certe indicando etiam in or. Philippica quarta, quae fertur, excerpta supersedit Priscianus § 261. 302, id quod semel vel in or. Philippica prima afferenda accidit § 261; at et eadem § et § 299 Philippicarum or. quarta ipsa haec or. inscribitur. tam constanti igitur numerandi rationi per tres illas orationes, si peculiarem § 239 rationem his exemplis non adiungimus, octiens servatae obtemperans, ne de ipso hoc loco supra, ut dictum est, ex Philippico primo allato loquar, et hic, ubi libri IIII (vel IV) i. e. A exhibent A sive a scripsi et in vicem § 300, ubi or. de pace, quae Philippicae primae adnecti solet, a librariis Prisciani et ipsis Φιλιππικῶν A inscribitur, Φιλιππικῶν Δ (δ) typis exprimi iussi ONITEP M (ONITEP teste Spengelio p. 643) ὥσπερ § 255 cum Demosthene idemque loco nostro ni falsus esset Priscianus reddendum esse videbatur Spengelio l. l. astipulante Voemelio ad Dem. l. l. ed. Hal. a. 1857 p. 329 ὄνπερ — ἐρραθυμηκότες om. r 1 δανειζόμενοι Putsch. ΔΑΝΙΖΟΜΕΝΟΙ M ΔΑΝΙΖΟΜΕΝΟΙ V ΡΑΔΙΩ M μεγάλοις τόκοις μικρὸν Demosthenes εὐπορήσαντες] v EΥΠΟΡΗCΑΝΤΕC V 2 ὕστερον] v ΙCΤΕΡΟΝ V ΥCΤΕΡΟΝ M ΑΡΧΙΟΝ ΑΠΕCΤΕCΑΝ M οὕτως] Putsch. Demosth. ΟΝΤΟC FM 3 ἂν om. Dem. Pal. 3 ἐπὶ πολλῷ] ΕΠΙ ΠΟΛΥCΙ M ἐπὶ πολλῶν v. l. codd. Dem. ΦΑΝΟΜΕΝ ΕΡΡΑΤΙΗΚΟΤΕC M et sup. lin. add. d 4 quemamodū V ut dicis facio r 6 Xenophon — ἐσώθη] Xenophon. ΠΑΙΔΙΑC.

III. KAINOMENE^X ad accusatiuū. r ḡ. Ad acc̄tm ḡ. N ḡr. D Xenophou Vv Xenophon παιδείας III] immo V 4, 11 ὥς νῦν etc.; vide Porson ad Eurip. Orest. 1338. Misere h. l. corruptit Putschius ex male intellecta Scaligeri collatione' x παιδείας VM ΚΑΥ M οἴχομαι] x ex Xenophonte ΟΙΚΩΙ ΚΑΙ V ΟΙΚΩΙ ΚΑΙ M

7 ἐπὶ σοί] sic V et teste Spengelio p. 632 M ΕΠΩΙ M teste Heinio ΑΥCΙΑC V Lys. adv. Agoratum or. § 58 p. 481 R. 100 B-S. ad accuūm M 8 ἐκεῖνον (sic etiam codd. Lysiae; ἐκεῖν Scatiger, at v. Porsonum l. l. et Lobeckium ad Phryn. p. 275, quos l. Bekkerus in adnot., et Rauchensteini ad Lys. l. adnot.) εἶναι ἐσώθης Lysias ΕCΩΘΗC V Cic. pro Q. Ligario or. 8, 25 9 atque] d, om. M adque D in loquidē V quidem] sic etiam C quedam M vel cum mendacio si vultis gloriemini] sic cum Cicerone (vultis Cic. Gembl., uelitis Col. Erf.; gloriemini Col. gloriemini Gembl. m. pr. gloriari Gembl. m. alt. Erf.) r cum mendacio si vis gloriari (O) commendacio si uis gloriari M commendatio si uis gloriari N uel si uis

cōmendatio suis gloriari Dd cū m̄datio suis gloriari V 10 Πλάτων — λαμβάνουσι p. 368, 6] Platon. CΥΤΤΟΝ. ΚΕΤΟCΟΝ ΜΕΡΟCΟ ΤΑΠΤΥ. ΚΟFΙΝ ΤΜΤΟ ΠΡΑΧΟCΙΝΙ Qd pleriq; dicunt. ḡ. N ḡr. D Plat. Criton. c. 5 p. 45 D St. καὶ τὸ σὸν — πράξουσιν om. O δ τι ἂν τύχῃωσι τοῦτο πράξουσιν cum Platone (τούτοιον et πράξωσι singuli codd.) Spengelius p. 654 ΟΤΑΝ ΤΥΧΩCΙ ΤΟΥ. ΤΟΝ ΡΑCΟCΙΝ V ΟΤΑΝ ΤΥΧΩCΙΝ ΤΟΥΤΟ ΠΡΑΞΩCΙΝ r ΟΤΑΝ ΤΙΧΩCΙ ΤΟΥΤΩ ΠΡΑΞΩCΙΝ M 11 τὸ ὅσον] τόσον x 'fort. τὸ delendum' A. Nauckius post σοί: Attici add. (O) 12 τωCΟΥΤΟΝ V ΤΩΟΥ ΤΟΥ M τὸ^X r ΑΙΝΕΚΕΝ M διήνεγκεν ὅσῳ — λαμβάνουσιν om. r O ΑΙΝΝΕΚΕΝ M Aeschinis

p. 1209 P.

p. 261 K.

νης Ἀξιόχῳ: καὶ τοσοῦτῳ ἐκεῖνο τοῦτου διαφέρειν ἐνόμιζον ὅσον κρείττων ἐστὶν ἀνὴρ γυναικός. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης: τοσοῦτον δὲ μακαριώτατοι τυγχάνουσιν ὄντες τῶν βίᾳ τὰς τυραννίδας κατεχόντων, ὅσον οἱ μὲν τοὺς τοιοῦτους ἀποκτείναντες τὰς μεγίστας θωρεὰς παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν. et Romani 'tantum quantum' et 'tanto quanto differt, distat, interest, praestat'.

Attici 'τοσοῦτον' καὶ 'τοσοῦτου' ἐδέχθη ἀκόντων τι ποιεῖν τῶν πολιτῶν. similiter Latini: 'tantum' et 'tanto defuit invitis civibus aliquid facere'. Cicero pro M. Marcello: tantum abes a perfectione maximorum operum, ut fundamenta, quae cogitas, nondum ieceris.

297 Illi 'τόσων ἐτῶν' καὶ 'τοσοῖσδε ἔτεσιν ὁ δεῖνα'. Αἰσχίνης ἐν Ἀλκιβιάδῃ: ὁ δὲ ῥᾶστα ἀνθρώπων γεγονώς ἔτη πεντήκοντά πη. Terentius in eunucho:

15

ille alter venit annos natus sedecim.

Illi 'τότε μὲν, τότε δέ' καὶ 'τοῦτο μὲν, τοῦτο δέ' (pro quo nos 'cum, tum'). Cicero pro Q. Ligario: cum in omnibus causis gravio-

Socratici Axiuchi dialogi fr. ex M eruit Spengelius l. l. p. 612, praetermisit et I. F. Fischerus et C. F. Hermannus de genuino Aeschinis Axiucho disserens in disp. de Aeschinis Socr. rell. Gott. 1850 p. 20 sq. ΑΞΙΟΧΟΙ Μ ΤΟCΟΥΤΩΝ Μ ΤΟCΟΥΤΟΝ

Spengelius l. l. cui exempla dativi ante Αἰσχίνης videntur excidisse Δ' ΑΦΕΡΕΙΝ Vn ἐνόμιζον ὅσον] ENOMIZOCON V 2 κρείττων ἐστὶν ἀνὴρ γυναικός] sic, nisi quod KRITTON exhibet, V idque ex M et lectione Putschiana ex C hausta, ubi legitur Attici*** ἐκείνῳ τοῦτο λοιδορεῖν ἐνόμιζον ὅσον κρείττων ἐστὶν ΑΙΝΕΡΦΑΙΚΟΣ, assecutus erat censor Krehl. Ienens. p. 427 KRITTON ECTIN ΑΝΕΡΦΥΝΑΙΚΟΣ Μ κρείττων ἐστὶ θανεῖν ἢ ζῆν ἀλσχωῶς Spengelius l. l., quod mire congrueret cum fragmento Aeschineo ap. Stob. CXVIII 25 ad hunc dialogum relato a C. F. Hermanno l. l. p. 20 Isocr. de pace or. § 143 p. 187 St. 219 B-S. cf. Spengelium l. l. p. 612 sq. 3 τοσοῦτῳ libri Isocratei μακαριώτατοι] sic etiam 'plures Isocratis libri' teste Spengelio l. l. p. 613 μακαριστότεροι Bekkeri omnes; ΜΑΚΑΡΙΟΤΑΤΟΙ Μ ΤΙCΧΑΝΟΥCΙΝ ΟΝΤΗC Μ τῶν] ΤΟΝ V ΚΑΤΕΧΟΝΤΟΝ Μ ΤΟΙC ΤΟΙΟΥΤΟΙC ΑΠΟΚΤΕΙΝΑΝΤΗC Μ 5 μεγίστας θωρεὰς] ex Isocrate Putschius ΜΕΓΙΤΑC ΔΘΕΑC VM 6 ΑΑΜΒΑΝΟΥCYN Μ romani utuntur tantum d 7 differ V 8 Attici om. (V) GR. DN ΤΟCΟΥΤΩΝ Μ καὶ — πολιτῶν om. O καὶ ΤΟCΟΥΤΩΝ ΕΑΕΝCΕΝ Μ καὶ ΤΟCΟΥ.ΕΝΑΕΝCΕΝ. r ἀκόντων] r m. rec. corr. ΑΚΟΝΕΥΝ r pr. ΤΟΝ r ΠΟΛΙΤΟΝ Μ 9 lati V abfuit (O) ὕψιβις Μ face V 10 inde a Cicero iterum inc. L cf. adnotationem ad § 164 p. 282, 1 Cecero V Cic. pro M. Marcello or. 8, 25 M.] marco N tanto O abes abes a O habes habes a V 11

fundamenta nondum quae cogitas ieceris codd. Cic. quae] q; V cogn-tas Μ GR. DN 13 τόσων] ex ΤΩCΩΝ corr. r ΤΩCΩΝ L ΕΤΟΝ Μ καὶ τοσοῖσδε — πεντήκοντά πη om. O τόσοις (M) ἔτεσιν — πεντήκοντά πη om. r ὁ δεῖνα] x οΔΙΝΑ VL O δὲ (M) Aeschinis Socratici Alcibiadis dialogi fr. om. et Fischerus et C. F. Hermannus de hoc dialogo disputans l. l. p. 21 sqq. 14 ΑΝΤΡΟΠΩΝ Μ ΑΝΤΡΟΠΩΝ L γεγονώς ἔτη πεντήκοντά πη] x ΓΕΤΟΝΩC ΗΑΗ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΠΗ V se id NUCCED H ΠΕΝΤΗΚΟΝΑΠΗ (sic teste Heinio) Μ ΓΕΓΟCΕΔΕΠ|ΕΝ ΤΕΚΟΝΑ ΠΗ L γεγονώς ἔτη ΠΕΝΤΕΚΟΚΑΙΘΗ Putschius; γεγονώς ἡδη πεντήκοντα ἔτη Krehlius 15 terrentius L Ter. eun. III 4, 26 cf. § 218 16 venit] scripsi cum Terentio aduenit V ad nos uenit rell. sedecem L 17 G.N τὸδε μὲν, τὸδε δὲ (O) καὶ ΤΟΥ id ΜΕΕ ΤΟΥΤΟ ΑΕ D ΤΩΥΤΟ ΜΕΝ Μ pro quo nos cum tum om. (VM) 18 Cic. pro Q. Ligario] immo pro rege Deiotaro or. 1, 1 Q.] om. LN

p. 1209. 10 P.

p. 261. 65 K.

ribus, G. Caesar, initio dicendi commoveri soleam vehementius quam videatur vel usus vel || aetas mea postulare, tum in hac causa ita multa me perturbant.

Τούτων apud illos supponitur, *τοιγαροῦν* praepositur. apud nos 5 autem et 'igitur' et 'ergo' iam praeponuntur quam supponuntur.

Attici 'τούτῳ τῷ χρόνῳ τόδε γίνεται' καὶ 'τοῦ|του τοῦ χρόνου' καὶ 'ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ' καὶ 'τοῦτον τὸν χρόνον' καὶ 'κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον'. omnia haec et apud nostros invenis. Virgilius in VIII:

Nocte super media tuti sub matribus agni

10 Balatum exercent.

Cicero in Verrinarum I: ut cum illius temporis mihi venit in mentem. (idem de signis: venit enim mihi fani, loci, regionis illius in mentem.)

Attici τὸ περὶ ὄρθρον, τὸ παράπαν, τὸ τήμερον, τὸ παραχρήμα, τὸ 298 15 ἀντίχα. nostri quoque adverbis est quando casu adiungunt, ut Persius:

Euge tuum et belle; nam belle hoc excute totum.

idem:

† hesternum cras abiit.

20 Virgilius:

mane novum

et:

Sponte sua,

et Lucanus in I:

questore

qũ *Dd* Ligario] *n* legatario *N* 1 G.] *sic etiam pars codd. Cic. C.(O)* gai gloss. sup. *lin. in r* gau *N* Cai *Cic. Fuld.* cesar *DN* innicio *V* uicio *Cic. Oehlerianus* initium *Cic. Gud.* 2 2 quam] *d* quē *D* videatur *codd. aliquot Cic.* aetas ex corr. in ras. v e^{as} me a, postulare *N* tum] tamen *Cic. Salisb.* inac causa d inaccusa *D* 3 ita om. *Oehl.* ita multa me] *sic Cic. Colon. Graevii et Gud.* 2, sed *Gud.* 2 cum signis transpositionis ita me multa *rell.* multa om. *lemna schol. Cic. Gron. p. 422, 7 Or.* 4 τοῖνιν *N* illos] multos *O* subponitur *D* τοιγαροῖν *ML* τογαροῖν *r* τογαροῦν *N* 5 ergo] *r* corr. ego *r* m. pr. prae-

poniuntur (ex praepositur scil. ortum) *V* et sic miro quodam operarum errore h. l. *Krehl.* subponuntur *D* 6 ὅα, *DN* τούτῳ] ex τοῦτω corr. *vid. in V* τῷ *r* χρόνῳ *M* γίνεται — κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον om. *r* τοῦ add. *Krehlius* om. *VML* τῷ om. *M* χρόνον *L* χρόνον om. *L* κρονον *L* *Verg.* *Aen.* VIII 61 sq. VIII r. V 9 tute *L* maribus *VML* 10 balatum] ex batum corr. *Verg. Fr.* balatum ex balatum ut *vid. corr. r* bulatum *FM* 11 *Cic. in Q. Caecilium divin.* 13, 41 cf. *lib. XVII § 160* in I Verrinarum (*O*) in om. *rNL* ut cum] *N* et sic *lib. XVIII l. l. XVIII § 280* uatum *Vr.MODL* michi *N* *Cic. or. Verr.* II III 50, 110 michi *N* 12 regiminis *r* religionis *Cicero* 14 ὅα. *DN* περὶ *M* περὶ *r* ὄρερον *rML* ὄρθρον — ἀντίχα om. *O* τῷ *M* τὸ παρα, παν et sqq. — ἀντίχα om., *r* παραπαν *V* τότεμερον *L* τοῖνιμερον *M* τὸ παραχρήμα *L* τπαραχρήμα *V* τπαραχρήμα *M* 15 ἀντίχ *V* causuallia *V* *Pers. sat.* 1, 49 17 totum] tuum *O* 19 *Pers. sat.* 5, 68 iam cras hesternum consumpsimus cf. *lib. XI § 7* cras alterum; ad hexametri rationes *apospasmatum hoc* *Priscianum hoc modo adaptes:* hesternum | Cras abiit. esternum *N* *Pers. Leid.* externum *Pers. Montepess. alter* habiit *D* habuit *O* habeat *M* *Verg. georg.* III

Tu satis ad vires Romana in carmina dandas.

Attici 'τοῦτον τὸν τρόπον' καὶ 'τούτῳ τῷ τρόπῳ ποιούμεν τόδε'. Sallustius in Catilinario: cum domos atque villas videas in urbium modum exaedificatas. Θουκυδίδης δευτέρα: . . . ἕως μὲν τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουν.

III 'τρίτη ἡμέρα' καὶ 'τρίτην ἡμέραν τόδε ἔπραττον' pro 'nudius tertius'. hinc Romani 'tertio' et 'tertium Kalendas' vel 'Nonas' vel 'Idus' vel 'Kalendarum, Nonarum, Iduum' pro 'tertio ante Kalendas' vel 'Nonas' vel 'Idus'. Cicero in I invectivarum: meministine me in ante diem duodecimum Kalendarum Novembrium dicere in senatu, fore in armis | certo die, qui dies futurus esset in ante diem sextum Kalendarum Novembrium, pro 'in diem sextum Kalendarum Novembrium ante'. frequentius tamen accusativo adiunguntur et per ellipsin praepositionis.

29.) Attici 'ὑπακούοντες αὐτοῖς' καὶ 'αὐτῶν'. Δημοσθένης Φιλίπ- πικῶν III: ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων αὐτοῖς βασιλεύς. et pro Ctesiphonte: ἐτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ. hinc Romani 'oboedio tibi' et 'ausculto tibi'. Sallustius in Catili-

325 Verg. Aen. VI 82 etc. v. lib. XIII § 17 Luc. Phars. I 66 cf. lib. XV § 23 1 uiris VM roma V carmine O dandas. Attici. GR. D dandas. G. N 2 ΤΡΟΝΟΝ Μ τρόπον — τόδε om. O καὶ — τόδε om. r τούτῳ τῷ τρόπῳ] Spengelius l. l. p. 610 ΤΟΥΤΟΥ ΤΑΙ ΡΟΠΟΥ L ΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ VM ΠΟΥΟΥΜΕΝ L 3 Sall. Cat. 12, 3 videris] cognoueris Sallustius 4 exedificatas MY G. pro nudius tertius N ΕΟΥΑΙΔΕC GR. pro nudius tertius D ΕΟΚΑΙΔΕC GR. pro nudius tertius d ΘΟΥΚΙΔΙΔΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑ] haec ad Thuc. II 34 spectare ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρῶμενοι δημοσίᾳ ταφᾷς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων, τῷ τρόπῳ τοῖ ᾧ δε. haec vero una cum Demosthenis or. Leptineae significatione excidisse, ex cuius §. 91 p. 484 R. 653 B-S. καὶ γὰρ τοι τότε μὲν, τῶς (ἕως Augerus) τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουν verba proxime sequentia petita essent, docuit Spengelius l. l. p. 610 sq. ἕως] ὥς M 5 μὲν — ἐνομοθέτουν om. O μὲν — ἔπραττον om. r ΤΡΙΤΗ- ΜΕΡΑ ML 6 καὶ — ἔπραττον om. O ΕΠΡΤΟΝ L nudius V 7 tercius D tertio] ex tertiu corr. V tertium et tertio (O) kalendas. GR. Cicero D pos? kalendas f nonas f idus kalendarum nonarum iduum p in tertio ante kl f nonas f idus sup. lin. add. d 9 idus Cicero in I invectivarum uel kalendarum L pro in tertio r. MNOL Cic. in Cat. or. I 3, 7 in II invectivarum D Invectivarum I (MO) 10 in ante] sic Cic. Lagomars. 58. 60 ante libri Cic. rell. diem om. libri aliquot Cic. duodecimum] d duodecim D kal. Nouembris pars codd. Cic. 11 certo die fore in armis codd. nonnulli Cic. Lagom. de extremis Cic. verbis qui dies — Novembrium cf. § 218 futurus V esset] es. s L in ex corr., sin. ni f. ante corr. N 12 pro in die sexto N acusatio V "adiungatur" accusatio (i) L adiungunt N fort. recte et om. D 14 illipsin L eclypsin rN hellypsin D ellipsim (O) eclipsim M ppositionis. sin. N 15 Attici — Φιλίππῳ] Attici ὑπακούοντες O Attici. G. N GR. D ΥΠΑΚΟΥΟΝΤΕC V ΥΠΑΚΟΥΟΝΤΕC Μ αὐτοῖς καὶ om. M αὐτοῖς — βασιλεύς om. r καὶ αὐτὸν L Demosth. or. Olynth. III § 24 p. 35 R. 513 B-S. ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΝ L 16 ΥΠΗΚΟΥΕ Μ ΥΠΕΚΟΥΕ L ὑπήκουσε lex. Seguerian. in Bekkeri anecd. I p. 176, 17 ΤΑΥΤΕΝ Μ ΤΗΝ ΚΑΙΡΑΝ L ΒΑΣΙ- ΛΕΙC L Demosth. de cor. or. § 20 p. 231 R. 576 B-S. ΚΤΕΣΙΦΟΝΤΕ L 17 ΕΤΟΙΜΟC Μ ἐτοίμως ὑπηκούσατε] εἰ δῆμος ὑπηκούσατο C ὑπηκούσατε] Demos- thenes Krehl. x ΕΠΕΚΟΥCΑΤΕ L ΥΠΗΚΟΥΚΑΤΕ Μ? ΕΠΗΚΟΥ. ΚΑΤΕ ΕΞ ΕΠΗΚΟΥ. ΚΑΤΕ corr. r ΕΠΗΚΟΥCΑΤΗ V τῷ] om. August. A et ks Bekkeri τοῦ L ΦΙΛΙΠΠΙΩΙ Μ ΦΙΛΙ- ΠΠΙΩΙ V 18 oedio ON Sall. Cat. I, 1

p. 1210. 11 P.

p. 266. 67 K.

nario: quae natura prona atque ventri oboedientia finxit.
[pro 'obaudientia'.] Terentius in *Andria*:

Pamphilumne adiutem an auscultem seni.

Attici 'ὑπήκοοι ἦσαν αὐτοῖς' καὶ 'αὐτῶν'. *Ξενοφῶν παιδείας* δ:
5 διὸ καὶ ὑπήκοοι τῶν Ἀσσυρίων ἦσαν. hinc Romani: 'dicto audiens
tibi sum'.

Attici ὑπέρ etiam pro περί accipiunt, sicut et nos 'super' pro 'de'.

Demosthenes *Philippicorum* III: εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς
πρόγματός προὔτιθετο, ὃ Ἀθηναῖοι, σκοπεῖν, et post pauca:
10 ἐπειδὴ δὲ ὑπὲρ ὧν εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον. Virgilius in I:

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Attici 'ὑπερέχει τοῦδε' καὶ 'τόνδε'. Πλάτων περὶ ψυχῆς καὶ XXXI 300
τὸ διπλην τοῦ πηχυαίου μεῖζον εἶναι διὰ τὸ ἡμῖς αὐτοῦ
ὑπερέχειν. hinc Romani 'dimidio superat'. unde Iuvenalis in V:
15 pares quod vendere possis

Pluris dimidio.

similiter 'praestat' pro 'superat'. Virgilius in XI:

Ibo animis contra vel magnum praestet Achillem,
pro 'superet'. (idem in I:

20 gradiensque deas supereminet omnis.)

III 'ὑπεροῶ τοῦδε' καὶ 'τόνδε'. *Δημοσθένης* κατὰ *Τιμοκρά-*

- 1 que *V* oboedientia *L* obedientia *ON* 2 terentius *L* *Ter. Andr.* I 3,
4 3 adiuuem *d* 4 ὑπήκοοι — Ἀσσυρίων ἦσαν] ὑΠΗΚΟΙΝCΑΝ *X* *r* ὑπήκοοι *O* gr.
DN ὑΠΕΚΟΗ *ML* ὑΠΟΙC *V* ΑΙΤΟΙC *L* ΚΑΥ *V* ΑΥΤΟΝ *M* ΣΟΝΟΦΩΝ *M*
Xenoph. Cyrop. III 2, 1 ΠΑΙΔΕΙΑC *ex* ΠΑΙΔΕΙΑC *corr.* *V* 5 διὸ] *dic* (i. e.
dic) *L* τῶν Ἀσσυρίων ἦσαν] *Xen. Erlangensis* ἦσαν τῶν Ἀσσυρίων *libri Xenoph.*
tantum non omnes Ἀσσυρίων] *Putsch.* ACCYPION *ML* ΛΟCΠΙΩΝ *V* NCAN *V* ECAN
L *dic* *V* MON *dicunt* (*L*) 7 ὑΠΗΡ *L* ὑΠΕΡ *M* ὑΠΕΡΙ *D.G.* ΠΕΡ *N* .Sic et nos *N*
de] *dem* *V* 8 Demosthenes *rL* *Demosth. Philipp. or.* I § 1 p. 40 *R.* 515
B-S. philippicarum *Ln* εἰ μὲν — πρότερον] gr. *DN* εἰ *ex* *ey* *corr.* *V*
μην *ex* *men* *ut vid.* *mut.* *L* ΠΕΡΙ *ex* ΠΕΡΥ *corr.* *V* ΚΑΙΝΟΥ *ex* ΚΑΥΝΟΥ *corr.*
V ΚΑΥΝΟΥ. *L* ΠΡΑΓ. ΜΑΤΟΣ *V* 9 προὔτιθετο, ὃ Ἀθηναῖοι, σκοπεῖν] *om.* *r*
ΠΡΟΤΙΘΕΤΩC ΑΘΗΝΑΙΟΙC ΚΟΠΕΙΝ *L* ΠΡΟΥΤΙΤΕΘΕ *M* προὔκειτο *v. l.* *paucorum codd.*
Demosth. ὃ Ἀθηναῖοι] *x* cf. *Spengelium* l. l. p. 642 ω ΑΘΗΝΑΙΟΙ *V* ω ΑΘΗΝΑΙΟΙ
M ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι *Demosthenes* σκοπεῖν] λέγειν *Demosthenes* *Demosth. l.*
cummaxime l. 10 ΕΠΙΛΗ *L* ΕΠΕΙΑΚΟ. ΕΥΠΕΡΟΝ. ΕΠΗΚΑCΙ|ΝΟΥΤΟ. ΙΠΡΟΤΕΡΟΝ *r*
δὲ — πρότερον *om.* *O* ΑΗ *V* ὑπὲρ] sic *Demosth.* ΣΓ ὑΠΕΡ *L* περὶ *rell. codd.* *Demosth.*
ὧν πολλὰς εἰρήκασιν *Demosthenes* ΕΙΡΗΚΑCΙ (*M*) οὗτοι πρότερον] οἱ τῶν
πρότερον *C* *Verg. Aen.* I 750 11 haectore *VrD* ectore *N* 12 gr. *DN*
ὑΠΕΡΧΕΥ *M* τοῦδε] τοῦ *O* καὶ — ὑπερέχειν *om.* *O* Πλάτων — ὑπερέ-
χειν *om.* *r* ΠΛΑΤΟΝ *M* ΠΛΑΤΑΙΝ *L* *Plat. Phaedon.* 45, 104 p. 96 *E St.*
ΨΥΧΕC *L* 13 ΑΠΕΧΙ *M* ΤΟΙ *L* ΠΗΧΥΑΙΟΥ] *in* ΠΗΧΥΑΙΟΥ *mut.* *V* ΠΕΧΥΑΙΟΥ *M*
ΠΗΧΥΑΙΟΥ *L* πηχάιον *duo codd. Bekkeriani* ΕΙΠΑΙ *V* διὰ τὸ ἡμῖς] sic *Bek-*
keri ΠΤ *et pr.* Α ΔΑΤΟΝΜΙCΥ *M* ΑΔΑΤΟΝΜΙCΥ *V* ΔΑΤΟΝΜΥΧΥ *L* διὰ τὸ ἡμῖς *libri Plat.*
plerique 14 ὑπερέχειν] *ex* ὑΠΕΡΕCΕΙΝ *corr.* *V* ὑΠΗΡΕCΕΙΝ *L* ὑΠΕΡΕΧΟΙΝ *M*
dimedio *L* *Iuv. sat.* V 14, 200 sq. 15 pares] *N* *cum Iuvenale partes VrM*
ODn posses *O* 16 pluris] *n* plurib; *N* dimedio *L* *Verg. Aen.* XI 438
XI (*V*) *Krehlius* XII *r.M.NODL* cf. § 275 17 praestet] *r* *sup. lin. corr.*, *d*
praestat *rD* prestat *M* 18 achillem *L* 19 pro superet *om.* (*M*) *Verg. Aen.* I 501
20 deas] sic *Verg. Fr.* dea *D* dea *Pal. Rom.* deas *upereminet Md.*
omnis] *r* *cum Med. Pal. Rom. Fr.* omnes *rell.* 21 gr. *DN* ΤΟΥΔΕ *V* καὶ
τόνδε *om.* *L* καὶ τόνδε — ἅπαντα *om.* *O* *Δημοσθένης* — ἅπαντα *om.* *r*

p. 1211 P.

p. 267. 63 K.

τους: τοσοῦτον ὑπερεῖδεν ἅπαντα. Romani ad accusativum 'despicio' et 'contemno' et 'aspersor illum'.

Attici 'ὕποβλέπει με' καὶ 'ὕποβλέπει μοι'. Cicero pro Milone: et aspexit me illis quidem oculis, quibus tum, cum omnibus omnia minabatur. Virgilius in I:

et alto

Prospiciens summa placidum caput extulit unda.

III ὑπό σοῦ καὶ ὑπό σοί καὶ ὑπό σέ. Δημοσθένης Φιλίππικῶν δ: μικρὰ τῶν πρότερον ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας. Herodotus in I: ἐστρατεύοντο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων καὶ αὐλῶν. Demosthenes Philippicis: τῶν μὲν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ὑμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἦσαν. 301 Herodotus: ὑπὸ τὸν νηὸν κατακαέντα. hinc et 'sub' apud nos accusativo et ablativo adiungitur. genetivo enim praepositio apud Latinos praeponi non potest separatim. Virgilius in II:

postesque sub ipsos

Nituntur gradibus.

idem in VIII:

ΔΗΜΟΣΘΕΝΕΣ M ΔΕΜΟΣΘΗΝΗΣ L Demosth. adv. Timocr. or. § 9 p. 702 R. 719 B-S. ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΙΣ M 1 τοσοῦτον] sic Augustanus (A. Dindf.) et Bekkeri Fks τοσοῦθ' libri Demosth. rell. cum lex. Seguer. l. § 299 l. p. 177, 24 ΥΠΕΡΕΙΔΕΝ M ΟΥΠΕΡΕΙΔΕΝ L 2 contempno VrDN 3 Attici om. N Gr. DN, X (i. e. h. l. deficit vel omissum est aliquid) r καὶ ὑποβλεποίμο M Cic. pro Mil. or. 12, 33 milione N 4 aspexit tum me Tur. Flor. Quintiliani inst. or. VIII 2, 56 quidem illis Cic. Tegerns. Salisb. tum (tunc Asconius p. 46, 19 Or.) solebat cum Cicero et sic Quintilianus l. l. 5 omnia omnibus et omnibus vv. ll. codd. Cic. Verg. Aen. I 126 sq. 7 capud VN 8 ὑπό σοῦ — κατακαέντα] Gr. Herodotus in I Gr. Demosthenes Philippicis. Gr. Herodotus ΕCIPATE Gr. D Grēc^N Herodotus in I. Gr.^N Demosthenes philippicis Gr.^N Herodotus Gr.^N r G. Demosthenes philippicis. ὁ N καὶ ὑπό σοί — μνημονεύσαντας om. O σοί] COY L ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ(C) L ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ M ΔΗΜΟΣΘΕΝ. V Demosth. de pace or. § 4 p. 58 R. 521 B-S. ΦΙΑΙΠΠΙΚΩΝ M 9 δ] scripsi a libri cf. adn. ad § 295 μικροῦ τον M πρότερον] sic Demosth. Rehd. πρότεροι V πρότερόν ποτε Demosthenis rell. ῥηθέντων] Putsch. PHΘΕΝΤΑ. V ΡΕΘΕΝΤΑΝ L ΡΕΘΕΝΤΩΝ M ΥΠΕΜΟΥ M μνημονεύσαντας] (V) Demosthenes ΜΝΗΜΟΝΥCΑΝΤΕC L ΜΝΗΜΟCΙΑΝΤΕC M Herod. hist. I 17 ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων καὶ αὐλοῦ γυναικῆτος τε καὶ ἀνδρητόν CΤΡΑΤΕΥΟΝΤΟ M ΕCΤΡΑΤΕΥΟΝΤΕ L δὲ — αὐλῶν om. O ὑπὸ M CΤΡΑΤΕΥΟΝΤΩΝ V τε] cum Herodoto L; om. F.M 11 ΠΕΚΤΙΑΩΝ L ΑΙΛΑΩΝ M Demosthenes Philippicis] excidisse Demosthenis locum et indicationem panegyrici Isocratei, ad cuius § 16 p. 44 St. 106 B-S. τῶν γὰρ Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' (sic Bekkeri Γ, ἐφ' al.) ἡμῖν, οἱ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶν verba proxime sqq. pertineant, censet Spengelius l. l. p. 611 mentionemque inicit loci cuiusdam Demosthenici or. Philipp. II § 7 p. 67 R. 524 B-S., ubi legitur ὑφ' αὐτῶ (ὑφ' ἐαυτῶ eg.) ποιήσασθαι; at locus ille Isocrateus constatus potius est cum alio quodam orr. Philippicarum loco, quartae sc. or. quae Demosthenis fertur, § 51 p. 144 R. p. 549 B-S. peroportune in x excitato: τῶν (sic Σ pr. τῶν δ' al.) ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑμῖν (ἡμῖν Σ al.), οἱ δὲ ἐκείνοις (Lacedaemoniis sc. quorum nomen brevi ante praecedit) ὑπὸ πηκτον μὲν Ἑλλήνων] Krehlius ΜΕΝ ΕΑΛΗΝ V ΜΕΝ ΕΚΑΕΝΟ M ΔΕΝΕΜΕΝ L ΛΙΑΝ ΛΑΗΝ C ΟΥΜΕΝ M ΙΟΥΜΕΝ L ὁ μὲν C 12 οἱ] ΕΟ M Herod. hist. I 51 ὑπο ὑπο τον M 13 τὸν νηὸν] Herodotus (O) Putsch. τὸν νηὸν L τὸν νηὸν M τὸν νηὸν V κατακαέντα] sic FO ΚΑΤΑΚΑΗΝΤΑ L ΚΑΤΑ M 14 adiunguntur V apud V 16 Verg. Aen. II 442 sq. V. N postes] v potest I ipsis (FO) 17 nituntur gradibus] v gradibus V 18 Verg. Aen. VIII 515

p. 1211. 12 P.

p. 268 K.

sub te tolerare magistro

Militiam.

'sub oculis' quoque dicimus pro 'ante oculos'. ||

Attici 'ὑπομέρομεν τόνδε τοῦτο ποιεῖν' καὶ 'τοῦτο ποιοῦντα' καὶ
5 'τοῦτο ποιοῦντος'. sic et nos 'patimur illum hoc facere' et 'hoc facien-
tem' et 'hoc faciente'.

Illi 'ὑπόγνον' dicunt, quod paulo ante vel mox sit. ex hoc Romani
'e vestigio' dixerunt, vel quod stans aliquis in eodem vestigio facit - unde
'statim' quoque dicitur -, vel quantum tempus in uno est vestigio faciendo,
10 quod est brevissimum. Cicero in I Verrinarum: e vestigio, quasi
quodam Circaeο poculo, factus est Verres. redit ad se at-
que ad mores suos.

Illi 'ὑπὲρ τόνδε' καὶ 'ὑπὲρ τοῦδε τοῦ τόπου ἑωρᾶτο'. sic et similia 302
dicuntur. Virgilius in VI:

15
et: gemina super arbore sidunt,

Fronde super viridi sunt nobis mitia poma,

idem in bucolico. idem in I:

fama super aethera notus.

20 Attici 'ὑστέραν' καὶ 'ὑστεραίαν' καὶ 'προτέραν' καὶ 'προτεραίαν',
non addentes 'diem'. hoc et nostri est quando faciunt.

Demosthenes pro Ctesiphonte: καὶ τον Ἑλλήσποντον ὑφ'
ἑαυτῷ ποιούμενος. idem in Philippicis: ὑφ' ἑαυτὸν ποιούμε-
νος. et nostri: 'sub imperio suo' et 'sub imperium suum facit gentes'.

1 tollere FM to tolerare Pal. 4 Attici sup. lin. add. d gr. DNG^x r

τὸ το ποῖν L post τοῦτο sqq. ποιεῖν καὶ τοῦτο om. M ποιεῖν — ποιοῦντος
om. O τοῖτο ποιοῦντα L ποιοῦντος L 5 et oc facientem V et hec N
7 ὑπογιον (r ex corr. in ras.) D υπογιον M dicunt υιοτιον N paulo] v palo
V lit ex sit ut vid. corr. n fuit FM 8 aliquid O 9 est in uno (O)
vestigio faciendo ex uestigiendo faciendo corr. r 10 brevissimum] v benissimum
V Cic. in Q. Caecilium divin. 17, 57 sed repente e uestigio (e uestigio om. Iul. Rufi-
nianus de fig. sent. et eloc. § 5) ex homine tamquam aliquo Circaeο poculo (sic omnes codd.
Lagom., ut vid. aliquo Cerceo poculo Guelf. 1. aliquo Circes poculo al. ex aliquo
Circaeο poculo et epoto Circaeο edd. Rufin.) etc. uestigio L 11 circa eo VrD
circa eo (a) N circa ea L circa eo uel O pocula N rediit (M) cum Cic. Guelf.
1 reddit Ps. Ascon. ed. pr. ad h. l. redit se VL 13 G. N. YIP D ΤΟΝΔΕΥ FR L
ΤΟΝΔΗΥ D καὶ ὑπὲρ] ὑκαιπερ M καὶ — ἑωρᾶτο om O ITP D ΤΟΥ
ΤΟΝΟΥ r ΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ D 15 dicunt MDN Verg. Aen. VI 203 16 Geminae
(O) geminae(s) D cf. lib. XIII § 51 super] d sub D Verg. ecl. 1, 81
18 idem in bucolico om. L, del. m. rec. in r idem in I] .1. N Verg. Aen.
1 379 19 ethera VDN notos V 21 gr. D.V ΥΙΟΙΤΑ ΥΣΤΕΡΑΝ et ΥΣΤΕΡΑΝΚΑΙ
ΠΡΟΤΕΡΑΝ M ΥΣΤΕΡΑΝ r καὶ ὑστεραίαν] (O) Putsch. & ΥΣΤΕΡΑΝ r & ΥΣΤΕΡΑΝ
V et ΥΣΤΕΡΑΝ L προτεραίαν] (O) Putsch. ΠΡΟΤΕΡΑΝ Vr ΠΡΟΤΕΡΑΝ L
22 Demostenes rDL Demosth. de cor. or. § 71 p. 248 R. 582 B-S. tesifonte
D thesiphonte L caesiphonte FM ὑφ' ἑαυτῷ] (O) Krehlius cum libris Demosthenicis
cf. Spengelium l. l. p. 641 sq. ΥΦΕΑΥΤΟΝ FM ΥΦΕΑΥΤΟΝ L 23 ποιούμενος L
(Demosth.) Philipp. or. III § 10 p. 134 R. 545 B-S. ὑφ' ἑαυτῷ] sic Demosth.
Vrb. ΥΦΕΑΥΤΟΝ D ὑφ' αὐτῷ libri Demosth. fere omnes ποιούμενος L ΙΤΟΥΟΥ-
ΜΕΝΟΣ D 'Mire tamen haec a praecedentibus p. 265 (inmo p. 267, Kr. scil.), ubi

Attici ὑφίστατο αὐτόν, et Latini: 'sustinebat illum'.

Illi ὑπολαμβάνω pro 'respondeo'. Platon in Protagora: πολλοὶ οὖν | αὐτῷ ὑπέλαβον τῶν παρακαθημένων, ὁποτέρως βούλοιτο οὕτω ἐπεξιέναι. hinc Virgilius in VI:

303 Suscipit Anchises atque ordine singula pandit,
pro 'respondit ad interrogationem Aeneae'.

Φαθὶ λέγων. Ἀριστοφάνης γεωργοῖς:

Εἴ γ' ἐγκικλίσαιμ', ἐξολόμην, φαθὶ λέγων.

inveniuntur et nostri abundantia utentes, ut 'loquere dicens' et 'stude properans' et similia.

Attici 'φαίνει ξηλῶν τούδε' καὶ 'ἐξηλωκέναι τούδε'. Αἰσχίνης Ἀσπασίᾳ: φαίνει γὰρ ἐξηλωκέναι τοὺς ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ὑπὲρ ἄλλων ἀγωνιζομένους. hac figura frequentissime Romani quoque utuntur, ut infinita verba pro participiis ponant. Terentius in adelphis:

de vi et usu praepositionis ὑπὸ disputatur, divulgata, ut vix suo posita esse loco tibi persuadeas. Spengelius l. I p. 642 1 ὑφίστατο] (O) Putsch. υἰστᾶτο V^r ML οἰστᾶτο in οἰστᾶτο mut. D G. υἰστᾶτο N αἰτον L αἰτον N sustinebat L sustinebant N ὑπολαμβάνω D ὑπολαμβάνω M G. ὑπολαμβάνω N 2 plato (MO) Platon in Protagora om. N Plat. Protag. 10, 29 p. 320 C St. gr. DN G^r N r ποιοι L πολλοὶ οὖν] ποιοῦν (ποιοῦν ap. Sp. p. 653) M οὖν αὐτῷ] οὕτω ex οὕτω mut. V αἰτου (αἰτου teste Sp.) M 3 αὐτῷ — ἐπεξιέναι om. O τῶν παρακαθημένων] Putsch. ex Platone τῶν παρακαθημένων V τῶν παρακαθημένων M τὸν παρακαθημένον L οἵπαιτος L πονατορος (πονατορος teste Sp.) M βούλει nonnulli codd. Plat. βουλοῦτο οὕτω L et teste Sp. M βουλοῦντος M teste Heinio 4 οὕτως ἐπεξιέναι] x, Spengelius l. I. cf. lin. sq. οὕτω ἐπεξιέναι V οὕτω (om. nonnulli codd.) διεξιέναι codd. Plat. ἐπεξιέναι M teste Heinio ἐπεξιέναι teste Sp. ἐπεξιέναι L hinc om. L Verg. Aen. VI 723 5 Suscipit] sic etiam Verg. Rom. Fr. m. pr. suscipit Med. Pal. Fr. m. rec. mut. pondit V M 6 respondet (O) Aeneae om. D 7 G^r N r gr. DN Φαθὶ λέγων] Spengelius l. I. p. 627 φασι λέγων V M φασι ἐτῶν L φαίη λέγων (O) Ἀριστοφάνης] Putsch. ἀριστοφάνης I L ἀριστοφάνης (sic teste Heinio) M Ἀριστοφάνης — λέγων om. O γεωργοῖς] Putsch. γεωργίῳ L γεωργίῳ L γεωργίῳ (sic teste Heinio) M γεωργοῖς — λέγων] γεωργῶν rell. om. V Aristoph. georg. fr. XII t. II 990, p. 255 ed. min. Mein. 8 Εἴ γ' ἐγκικλίσαιμ'] ingeniosissime elicit Bergkii ex eirekia ma in M, quod egregie confirmatur scriptura codd. L: εἴτε κικλίσαιμα et C, unde κικλίσαιμα enotatur. ex illa cod. M scriptura speciose sed, ut opinor, non recte εἴρηκεν ἄλλ' H. Iacobi ap. Meinekium cf. ibid. vol. V p. CXXIX coll. p. 60 et add. ed. min. p. XI ἐξολοίμην M: ab Ἐξολοίμην fort. alterius personae sermo incipere videtur Bergkio com. Gr. fr. ed. mai. l. I. φαθὶ λέγων] Spengelius l. I. φασι λέγων L φασι λέγων M 9 habundantia V M: autunt in tab; habundantia (h) m. ant. ad marg. in V ad stude properans Bergkii l. I. conferri iubet Soph. Ai. v. 1164 sq. ταχύνas] Σπεῖσον 11 φαίνει — ἀγωνιζομένους] φαίνεται (nonne φαίνει?) rell. om. O gr. r DN φαίνει L ξηλῶν τούδε] Putsch. ξηλῶν τούδε V ξηλῶν τούδε L ξηλῶν τούδε M 12 Ἀσπασίᾳ] x, Krehl. ἀσπασίᾳ V M L φαίνει L ἐξηλωκέναι] Putsch. ἐξηλωκέναι V M ἐξηλωκέναι L ἦν L τοι V M αἰκαστῆριαν L καὶ ὑπὲρ] Putsch. κατὰ V M L αἰκαστῆριαν V αἰκαστῆριαν M 13 καὶ ὑπὲρ] κατὰ L αἰκαστῆριαν L αἰκαστῆριαν L αἰκαστῆριαν L αἰκαστῆριαν L 14 ut terentius L Terentius (M) Ter. ad V 3, 41 sq. video eos sapere, intellegere, in loco | Vereri, inter se amare cf. additam. ante lib. XVII p. 107, 20 et § 40

p. 1212. 13 P.

p. 269. 70 K.

video sapere . . . in loco,

. . . amare inter se.

Φεῦ σοῦ, ὦ Ἑλλάς, Ξενοφῶν Ἀγησιλάφ. Latini plerumque accusativo utuntur in huiuscemodi interiectionibus: 'pro deum fidem'. Terentius in Phormione:

pro deum immortalium †fidem,

Negat Phanium esse hanc sibi cognatam Demipho?

et ad nominativum tamen solet proferri, ut idem in adelphis:

Pro di immortales, facinus indignum, Geta:

10 Quid narras?

Attici φθόνον μοι συνάγει. et nos 'invidiam mihi colligit'.

304

Illi 'φιλοτιμούμαι τοῦτο' καὶ 'τούτῳ'. Iuvenalis in 1:

ardenti sese indulsisse tribuno.

Attici 'φορεῖν ἐσθῆτα' καὶ 'στέφανον' καὶ 'βακτηρίαν'. Virgilius in VII de tiara et sceptro:

Hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis

More daret populis.

idem in 1:

Virginibus Tyriis | mos est gestare pharetram.

20 idem in eodem:

Praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim,

Maxima natarum Priami.

Illi 'φρόνησις ἐστίν μοι τοῦδε' καὶ 'περὶ τοῦδε'. et nos 'est nobis prudentia illius rei' et 'de illa re'.

25 Attici 'φροντίζει τῶνδε' καὶ 'τάδε' καὶ 'περὶ τῶνδε'. Μένανδρος 305 μισογύνῃ:

1 sapere] sapere intelligere *N* cf. *Terentium* 2 amare] ama *V* uereri amare *N* cum *Terentio* 3 *Xenoph. Agesil.* 7, 5 φεῦ, ὦ Ἑλλάς *GR. DN* φεῖσθαι *L* φοῖσθαι *COI M* ὦ Ἑλλάς] *Putsch. ex Xenophonte* ὦ Ἑλλὰς *ML* ὦ Ἑλλὰς *V* ὦ Ἑλλὰς *r* MEAMAC *O* ZENOΦΩΝ *O* ZENOΦΩΝ *M* ἈΓΕΣΙΑΩΙ *VrL* ἈΓΕΣΙΑΩΙ *M* ἈΓΕΣΙΑΩΙ *O* plerumque *L* 4 interiectionibus *ex* interrogationibus *corr. r* *Ter. Phorm.* II 3, 4 sq. post Phormione: interiectionis dolentis ē *add. N* 6 immortalium *r. MONI.* cum *Bemb. Bas.* fidem] *om. Terentius, exhibet Bas., m. recentiss. add. in Bemb.* 7 hanc] *r m. rec. hinc r m. pr. Ter. ad. III 4, 1 sq.* 9 dii *r. NODL Bas.* immortales] *sic etiam Bas. immortales Vr. MOL Bemb. facinus M* Geta. | Quod narras *Fleckeisenus* 11 φεονον *r m. pr. D* φεονον *r ex corr. φεονον* *M. G. φησον N* μοι *VrL* μοι *N* συναγει *r* συναγει *d* συναγει *L* συναγει *V* CINACEI *N* CINACEI *D* collegit *N* 12 Illi] *om. NL* Attici *r* *GR. D. G. sup. lin. N* φιλοτιμούμαι *ML* καὶ *L* Iuulis *V* *Iuv. sat. I 2, 165* 13 ardentes *M* 14 *GR. DN* φορεῖν *V* ἐσθῆτα] *(O) Putsch. αἰσθῆτα r αἰσθῆτα* *L* αἰσθῆτα *V* αἰσθῆτα *M* καὶ στέφανον καὶ βακτηρίαν *om. r* καὶ] *B (M)* καὶ] *H (M)* βακτηρίαν *L* *Verg. Aen. VII 246 sq.* VII. r III. *V* 15 thiara *D* thyara *N* teara *L* iuro *L* 16 More daret populis] *m. d. p. r m. d. p.* *V. ML* *m. d. p. d. in. d. p. D* *Verg. Aen. I 336* 19 tiriis *M* est *spscr. in* *Med.* gestare ** (*vel ****) pharetram *V* *Verg. Aen. I 653 sq.* 21 praetere *V. M* ylyone *N* 22 naturam *VrL* 23 *GR. DN* φρονεῖν *L* ἐκτι μοι *C* τοῦδε] *v* τοῖδε *V. M* καὶ *V* nos] *n M* 24 illius] *d* illi *D* re *om. N* 25 *GR. DN* τῶνδε] τῶν *N*, *sq.* — φροντίζει *om. r* τάδε] τόδε, *sq.* — φροντίζει *om.*, *O* τῶνδε *L* μένανδρος *V* μένανδρος *L* *Menand. misogyn.* *fr. X com. Gr. fr. IV 167, cf. II 750, p. 930 ed. min. Mein.* misofine *M*

p. 1213. 11 P.

p. 270. 71 K.

Ἄλλ' οὐ τὰ βιότου νῶν ἴσως δεῖ φροντίσαι.

sic nos ad accusativum 'curo illam rem'.

III ἡ χάριν ἔχω σοι' καὶ οἰδά σοι'. Δημοσθένης περὶ στεφάνου τῆς τριηραρχίας: οὐχὶ τοῖς ποιούσιν ἄ, δεῖ χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς φάσκουσιν. Ἰσοκράτης Ἑλένης ἐγκωμίῳ: 5 πλείω χάριν εἰδότες τοῖς πολλὰ προστάττουσιν. Terentius in eunucho:

Magnas vero agere gratias Thais mihi?

idem in eadem:

Et habetur et †refertur, Thais, tibi. ut merita es 10 gratia.

Attici χάριν σὴν pro εἰς σὴν χάριν. Πλάτωνα Φαίδρω: ἄλλ' εἰδοκεῖ, συγχωρητέον χάριν σὴν. hinc nos 'vicem tuam doleo' pro 'in tuam' et 'septimo Kalendas' pro 'ante Kalendas'. Virgilius in I:

Italiam fato profugus

15

pro 'in Italiam'. Terentius in eunucho:

At ille alter venit annos natus sedecim,

306 pro 'ante | sedecim'. frequentissima est haec figura apud auctores, in qua praepositio deficit.

Χαμάθεν, quod est 'a loco', Cratinos pro 'in loco' posuit, ὅστ' 20 ἐν πυτίνῃ:

1 Ἄλλ' οὐ] Putsch. λαον VML οὐδὲ vel οὐχὶ τὰ βίου Meinekius βιότον Bentleius βίου libri (et sic x) - νότικω (sic teste Heinio) M νῶν οὐδ' ἴσως con. x φροντίσαι V 2 nos ad accusativum V illa rem V 3 III om. N χάριν — προστάττουσιν] ΧΑΡΙΝ X r GR. DN ἔχω] xw M EXIO CO KAI L ΔΗΜΩΣΘΕΝΗΣ V ΔΕΜΟΣΘΗΝΗΣ L Demosth. quae fertur or. de corona trierarch. § 2 p. 1228 R. 880 B-S. Δημοσθένης — προστάττουσιν om. O στεφάνου τῆς] ΣΤΕΦΑΡΙΟΥΣ M 4 οὐχὶ] x, Krehl. cum Demosth. ΟΥΧΕΙ ML ΟΙΚΕΙ V ΤΟΥΣ L ΤΙΘΟΥΣΙΝ V ΠΟΥΟΥΣΙΝ L ΧΑΡΙΗ L 5 ἀλλὰ καὶ τοῖς Bekkeri r ΦΑΣΚΟΥΣΙΝ ΟΥΚΡΑΤΗΣ L ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ V Isocratis encom. Helenae § 57 p. 217 St. p. 230 B-S. ΕΛΑΕΝΗΣ V ΗΑΕΝΗΣ M ΕΛΗΝΗΣ L 6 ΠΑΙΕΙ M ΠΑΙΕΙΩ V εἰδότες] ἔχοντες codd. Isocratis, cui εἰδότες reddendum esse censet Spengelius l. p. 636 ΠΟΛΛΑ L ΠΟΛΛΟ M ΠΡΟΣΤΑΤΤΟΙΣΙΝ V Μ ΠΡΟΣΤΑΓΓΟΥΣΙΝ L Terentius

L Ter. eun. III 1, 1 8 nero ex uere corr. r tais V michi V mihi D Ter. eun. III 6, 12 9 eodem L 10 leg. referetur cum Bas., et sic ex resferetur corr. Bemb. talis M tais N tibi ut] leg. tibi ita uti cum Bemb. a me ita uti Bas. es] d (i. e. est) D 11 gratia] tibi gratia L tibi O 12

GR. DN ΧΑΡΙΗ M σὴν] ΕΦΝ L ΕΙΣ ἢΝ ΚΑΡΙΗ L ΕΙΣ ΧΑΡΙΗ r ΚΑΡΙΗ M Plat. Phaedr. 10, 23 p. 234 E St. εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον χάριν σὴν. Priscianus ἄλλ' εἰ δεῖ invenisse videtur Spengelio l. l. p. 653 ΦΑΙΔΡΩ M Φαίδρω — σὴν om. r ἄλλ' εἰ — σὴν om. O ΣΤΙΧΩΡΗΤΕΟΝ V ΣΥΓΧΩΡΗΤΕΟΝ L ΣΥΝΟΡΗΤΕΟΝ M 13 σὴν] CEI L Verg. Aen. I 2 16 terentius L Ter. eun. III 4, 26 cf. § 218 17 At alle O annos annos natus O? sedecim pro ante sedecim] sedecim L 20 Χαμάθεν] d ΧΑΜΑΤΕΝ N ΧΑΜΑΕΕΝ D ΧΑΜΕΘΗΝ r χαμάθεν (O) χαμάθεν secundum Moeridem ubi vis scribi iubet Cobetus var. lect. p. 89 a loco] sic D ad locum d Cratinus r MOL GR. DN ὅστ' ἐν πυτίνῃ Scaliger OC ΤΗΝ ΠΙΤΥΝ V MO OC ΤΗΝ ΠΙΤΥΝ L OC ΤΗΝ ΤΗ X (sqg. — καθέλων om.) r ὅστις ἐν Πυτίνῃ Meinekius fragm. com. Gr. ed. min. p. VII ὅς τὰς πέντε ἐκαμπεν] Ἐστὼς χαμάθεν δαδὼς ἄκρας κόμης καθέλων Cobetus mnemos. V 101. Cratini inc. sub. fr. CXXXVIII l. II 217, p. 72 cf. p. VII ed. min. Mein.

p. 1214 P.

p. 271 K.

†¹Ἐκαμπτεν ἐστὼς χαμάθεν, ἄκρας τῆς κόμης
Καθ' ἑλκων.

melius tamen distinguendum ἐστὼς. et iam bene a loco accipitur χαμάθεν. 'ab humo'. nos genetivo quidem in loco, ablativo vero de loco et accusativo ad locum utimur; ('humi' Sallustius in Iugurthino: quae humi arido atque arenoso gignuntur.) Virgilius tamen eiectione litore

dixit pro 'in litus', quamvis quidam distinguentes 'eiectione,' ad consequens verbum dicunt 'litore egentem suscepi et regni demens in parte locavi'.

10 Ἐχορταζόμενοι τοῦδε καὶ τόδε. Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσιν: 307

Ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν.

simile Virgilius in III georgicon:

Pascuntur vero silvas et summa Lycaci.

idem in II Aeneidos:

15 Implicat et miseros morsu depascitur artus.

sic ergo possumus dicere: 'sator illius rei' et 'illam rem'. Terentius in adelphis:

sed postquam intus sum omnium rerum satur. | ||

1 Ἐκαμπτεν etc.] κλίνῃ τ' (κάμῃ τ' V. C. nomen proprium) ἐν ἐστὼς χαμάθεν ἄκρας τῆς κόμης καθ' ἑλκων. Scaliger ECTOC M XAMESEN M TEC L ΚΑΜΑΚΩΝ L καθ' ἑλκων Spengelius l. l. p. 622 ἑλκων καθ' ἑλκων olim coni., καθ' ἑλκων l. l. p. VII commendat Mein., priorem partem fr. corruptam esse iure suo pronuntians 3 melius est tamen (L) distinguendum L ἐστὼς] m. pr. r ECTOC ex corr. r HTAX N et iam] scripsi etiam libri XAMENOC D uel KAMASEN spscr. d KAMESEN M KAMEN N χαμάθεν (O) 4 humo] d umo DN et ablativo N 5 humi Sallustius] scripsi

humi su Vv humi sum Salustius NO humi sum es M humi sum est L humi sum salust

Dd humi sum humi sto. humi exeo. humi reuertor. r; et fort. sive haec sive similia hic exciderunt Sall. Iug. 48, 3 humi Dd 6 humi arido atque arenoso] sic praeter bonos codd. Sall. etiam Arus. Mess. s. v. humi p. 234, 6 Lind. humi (al. humo) arida atque arenosa etc. v. l. codd. Sall. arido] crido FML et in crido mut. D uel credo spscr. d a** (iq;) L harenoso MNL Verg. Aen. III 373 sq. cf. § 208. 217 7 litore (t) D 8 distinguentes L at V 9 haec sic scribenda videntur: ducunt 'litore': 'litore egentem etc. egentem] eiectione N suscepi et] suscipiet L iocani V 10 gr. DN 'Graeca sic explentur ex v. c. χορταζόμενοι τοῦδε καὶ τόδε. Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσιν' Ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν. verum pro χορταζόμενοι τοῦδε etc. puto leg. χορτάζουμαι in indic. praesenti. Bongarsius ad marg. in D ΧΟΡΤΑΖΟΜΕΝΟΙ I καὶ τῶνδε (FM) καὶ τόδε — λευκόν om. rO Cratini Odys. fr. IV com. Gr. fr. II 95, p. 33 ed. min. Mein. cf. Athen. III p. 99 F Porsonum advers. p. 61 (p. 53 sq. ed. Lips. a. 1814) Gaisfordum ad Hephaest. p. 272 ed. pr. Lond. (p. 295 ed. Lips.) αἰκτεῖσιν ML HC. GE I ἀνθη π. — χαλάρων C ΠΑΝΗΜΕΡΙΟΙ L λευκόν] Athenaeus l. l., Putschius ΛΥΚΩΝ VL ΛΙΚΩΝ M 12 Verg. georg. III 314 III r 13 lycei OL licei r lycey N 14 Verg. Aen. II 215 15 artus] ed arcus VM artas D 16 posumus L et illum rem M terrentius L Ter. ad. V I, 3 18 omnium rerum] v omrerum V sator D satior d

EXPLICIT PRISCIANUS DE ARTE GRAMMATICA ET PRISCIANI GRAMMATICI. V. D. LIBRI CONSTRUCTIONEM EXPLICIUNT. M EXPLICIT D subscriptione eraza, in litura A. Iani Parrhasii Neapolitani, emptus Veicetie aureis quinque. — Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento N subscriptione carent VOL

CORRIGENDA ET ADDENDA.

Vol. I praef. p. VIII add., quod ab Henrico Keilio nostro corporis huius gramm. Lat. vol. I p. XXIII narratur, inter codd. monasterii Centulensis a. 831 Priscianum nominari.

p. X adn. 36 cf. H. Keilium l. l. p. XXXII; ibidem adn. 42 add. 'in aliis deprecatori' r lib. XVIII § 113; de eiusdem cod. interpretamento 'ideas' etc. eadem pag. prolato cf. Guil. Christium nunt. d. Monac. 1857 I 20, 166; de codd. *P* et *H* (p. XI sq. XVIII sq.) pretio aestimando eundem ibid. 19 sq., 156 sqq.

p. XI adn. 46 Fridegarus Monius, ut *σφάλμα* a se commissum quodammodo tueretur, in ann. lit. Heidelb. a. 1855 p. 538 codd. vett. gramm. Lat. pervetustos duos in bibl. monasterii S. Pauli in Carinthia servari dixit, quorum alter Irica saec. VIII manu scriptus Priscianum contineret: id ita sese habere pernego, donec certis argumentis comprobatum fuerit. erroris ansam dedit, quod unus ille solus cod., de quo mox accuratius dicendum erit Keilio, in fronte m. rec. inscriptum habet nomen Prisciani. at hunc errorem confiteri potius quam novis commentis, incuriosa quadam sedulitate, ut videtur, ortis augere debebat Monius.

p. XII adn. 48 add. Keilium l. l. p. XVIII sq.

p. XVII adn. 75 add. W. Wattenbach die Congregation der Schottenklöster in Deutschland: Zeitschr. f. christl. Archäologie u. Kunst I 21 sqq. 49 sqq.

p. XVIII codd. vetustissimis Prisciani, qui accuratiore indagatione egent, adnumerandus est cod. bibl. publ. Valentinaensis N 2, 23 saec. IX v. Bethmannum

in Pertzii tabulario hist. vet. Germ. indag. XI 520; cod. bibl. imp. Paris. suppl. 625 libros inst. gramm. sedecim priores continentem magnis laudibus extollit Darembergius, medicus veterum literarum quae ad artis medicae historiam spectant peritissimus (rev. de l'instruction publ. 1858, Avril 8, p. 24), ac me vituperat, quod eum in auxilium non vocaverim: at mihi quidem Parisiis olim commoranti codd. supplementares, qui dicuntur, ut inspicerem C. B. Hasii summa liberalitate contigit; ego vero ex ditissima tot bibliothecarum a me exploratarum penu Priscianea eos tantum libros conferendos mihi sumpsi, qui vel ad ipsum textum emendandum vel ad historiam eius illustrandam essent gravissimi: eo cod. illum a Darembergio tantopere commendatum non pertinere libro iterum accurate inspecto me docuit grammaticus artis grammaticae et criticae peritissimus H. Keilius.

p. XX. XXI sq. lectiones in veterum scriptorum locis citandis emendatas aeque ac Caroliruhensis alter et Wallraffianus praebet Vindobouensis CCCXLVIII (N) cf. modo v. l. ad lib. XVII § 45 XVIII § 70. 230. 260. 275. 278. 289. 300. 303, quae omnia mihi minus recensionis primariae quam emendationis cuiusdam vestigia continere videntur.

p. XXI adn. lin. 1 leg. Wiltheimii p. XXIII lin. 7 Bodleianam p. XXIII lin. 26 iudicio p. XXVI adn. lin. 1 Grammaticae Latinae.

p. XXVIII studiis his Priscianeis addi possunt praeter ea quae Bachrius attulit de literarum studiis a Carolo M. revocatis

- Heidelbergae MDCCLV p. 29 adn. 52
 Albini in Priscianum libri duo (cod. bibl. publ. Valerian. Sanctamandinus M 7, 3 cf. Bethmannum l. l. p. 525 Keilium l. l. p. XX), Remigii Autissiodorensis commentarii (quorum libri mss. duo saec. X ex bibl. publ. Aurelianensi n. 215. 238 afferuntur ab Haenelio catal. lib. mss. p. 275. 277) et compendium (cf. F. Haasium in comm. egregia de medii aevi studiis philol. Vratisl. MDCCCLVI p. 26 sq. adn. 45); eiusdem Remigii mentionem iniecit C. Daniel class. Studien in d. christl. Gesellschaft p. 80 vers. Germ. ed. Gaisser; alia ad studiorum Priscianeorum per medium aevum propagatorum notitiam pertinentia passim leguntur ibidem cf. p. 70 sq. 85. 90. 91 sq. (cf. p. 115). 103. 111. 118. 126; de Clementis Scoti, qui dicitur, libro de partibus orationis cf. H. Keilium l. l. p. XIX sqq. quemque I. F. Lindemannum.
- p. XXX lin. 6 leg. quae ad saec. XII pertinent v. modo F. Haasium l. l. p. 13. tum perge: saeculo insequenti (XIII sc. ineunte) ex fonte Prisciano hortulos suos irrigavit Hugutio Pisanus episcopus Ferrariensis, quo deinde usus est auctor novi thesauri Latinitatis etc. cf. Haasium l. l. p. 32—34; eadem pag. addi potest etiam lo. Boccacium in libris de genealogia deorum Prisciano usum esse.
- p. XXXIII, 13 add. Iugurtha. .
 p. XXXIII post lin. 33 add.
 x ed. Scapulae Oxoniensis a. 1820.
 Typothetarum vitia in illo volumine praeterea corrigenda sunt haec:
- p. 16 adn. lin. 4 a fine leg. α pro α
 p. 26 „ 13 ciuitateys K
 p. 33 „ 14 C pro C
- p. 117 „ 14 sq. Nonstranimus
 p. 176 „ 23 leg. 15 pro 5
 p. 184 in inscr. p. 210 K.
 p. 190 adn. lin. 16 progenitino
 p. 202 adn. lin. 14 leg. 13 pro 9
 p. 208, 13 ad mg. add. 17
 p. 224 adn. 7 sq. rejudicata Rr reindicata BDH
 p. 242 adn. 18 Adoperiuntur ac
 p. 243 in inser. p. 704 P.
- p. 244, 5 Te || rentius
 p. 248 adn. 4 a fine pzenelope Rr
 p. 254 „ 7 a fine χρισεροτος HK
 p. 278 „ 2 sq. ΕΙΚΗΝΑΦΗΤΩΝ
 p. 328 „ 27 super euolebat K
 p. 390 „ 3 a fine 291 pro 29
 p. 396 „ extr. uargor K
 p. 397, 24 a dureo duresco
 p. 399 in inscr. p. 801 P.
 p. 514 adn. 11 a fine 291 pro 191
 p. 517 „ 11 Sotadicorum
 p. 533, 2 'curro'
 Tum vero sive corrigenda sive addenda habeo haec:
- p. 7, 17 [optumus] Guil. Christius in censura editionis meae, quam in sqq. litera C notavi, nunt. d. Monac. l. l. 20, 164
 p. 8, 7 scr. [mutae — terminentur] cum C 20, 163
 p. 13 extr. sq. cf. Guil. Corssenium in libro üb. Aussprache, Vokalismus u. Betonung d. lat. Sprache Lips. 1858 I 126 sqq., de omnibus his quaestionibus ubi ubi ad Priscianum interpretandum sedulo conferendus; per sqq. nomen eius ibi tantum adscripsi, ubi ad ipsum aliquem locum Priscianum disputatio eius accuratius sese applicat.
- p. 15, 4 Didymo] ad Didymum iuniorem refert O. Schneiderus meus in censura libri Schmidiani act. ant. 1855, 30, 239.
 ibid. 5 pro quo Claudius Caesar F. Buechele-
 rus de Ti. Claudio Caesare gramm. p. 3
 cf. p. 3 sqq.
- ibid. 10 ΦΕΑΙΚΗΤΙΑ C 21, 171
 p. 19, 2 ea del. cum H C 19, 157
 p. 20, 19 [et publicus pro poplicus] C 20, 164
 p. 21, 7 ut del. cum H C 19, 157
 p. 24, 6 et p. 38, 21 scr. Medientius, v. Ribbeckium mus. phil. XII 424 cf. Corssenium l. l. I 77 sq. 123. (add. Ariobar-
 dianen Gran. Lic. p. 19^a v. 19 sq. Ptz.)
 p. 27, 13 Hercolem] cf. Ritschelium mus. phil. XII 108
 p. 29, 7 scr. Ἀλκμέων Alcumeon, v. Rib-
 beckium ann. phil. LXXVII 192
 ibid. 8 sqq. de h. l. accuratissime disputa-
 tat Corssenius l. l. I 78 sqq. de lin. 15
 sqq. p. 107 sqq., de p. sq. lin. 7 sqq.
 p. 93 sqq., lin. 12 sqq. p. 104 sqq.

- p. 30, 16 aggrma (ἄγγμα) B. ten Brinkius M. Terentii Varronis locus de urbe Roma p. 1 sq. — lin. 17 nulla, sed vox idem cum Ritschelio
- p. 33, 4 O (v. error. typogr.) cum Baude-
lotio (v. Buechelerum l. l. p. 11 adn. 1)
et Schneidero probant Buechelerus l. l. p.
12 cf. p. 8 sqq. et Corssenius l. l. 113 cf.
p. 14.
- p. 36, 21 v. ad p. 24, 6
- p. 37, 12 ser. Harpyia nam yi cum C
21, 171
- p. 40, 6 cf. Boeckhium introd. in inser.
Boeot. § 10 C. I. Gr. I 723
- ibid. 16 in εα solum C 21, 171
- p. 46, 6 eadem cum BG C 19, 158
- ibid. 8 sunt del. idem cum H ibid. 157
- p. 51, 26 ut amo cum HGLK del. id. ibid.
- p. 55, 9 formis] personis id. 20, 165
- p. 58, 5 [ut Paulus proprium] id. ibid.
- p. 59, 20 appellativis solis. sunt id. 21, 170
- p. 62, 19 [Cornelii] id. 20, 165 — num
igitur voluit etiam [Cornelius et qui]?
- p. 67, 17 sqq. cf. Lobeckium pathol. Gr.
prolegg. p. 477, Rob. Vngerum ad Ioanu.
Schmerum ep. gratul. Nov. Brandenburgi
1855. 4.
- p. 70, 1 o] non C 20, 165 cum K?
- p. 77, 9 [sen vocali] et ibidem 12 [Adria
Adrianus] C 20, 164 sq.
- p. 79, 12 Taurominio] ll. ll. add. lib. XVIII
§ 217. de ipsa forma, donec tandem al-
terum illud Stephani volumen prodierit,
cf. interim Bentleii comm. de epp. Phal.
praef. p. LVIII perutilis illius interpre-
tationis Ribbeckianae et Cluverii Sic.
ant. p. 90 ibi l.
- p. 82, 9 ser. Paelignus, v. C. Halmii emend.
Valerian. p. 6, Cic. Orell. ed. alt. II 2,
990; ad totum h. l. cf. Guil. Schmitzium
mus. phil. XII 290 sq.
- p. 84, 10 ergon ipsu's ipsissimus, est cum
P del., C 20, 162
- p. 85, 13 Apuleius] cf. de h. l. Roeperum
Varr. Eumen. rell. I 17 adn. 5
- p. 92, 1 in lectione cod. P quaestionis me-
moriam videtur subesse H. Iordano quaest.
Cat. capp. p. 31 adn. 46
- ibid. 16 [quam cetera] C 20, 165
- p. 93, 8 patre] patruo Cic. cod. Vat. eno-
tante C
- p. 98, 9 sqq. add. in fine adn. at v. Vah-
lenum in Varr. sat. Men. rell. conl. p.
121 sq.
- p. 118, 4 nominativorum] nominum C. 21,
169. ex eiusdem 19, 168 sententia ibid.
13 ser. correpta et ib. 14 producta cum
DK ib. 17 pura cum RD
- p. 120, 11 sqq. cf. etiam Bormannum zur
Gesch. des letzten Latinerkrieges Primis-
lav. 1855 p. 9 sq. Schweglerum hist.
Rom. II 1, 291. 298
- p. 136, 27 [invideo invidus] C 20, 165
- p. 140, 22 sqq. (In — municeps) id. ibid.
- p. 149, 5 Papicio] cf. A. de Gutschmid ann.
phil. suppl. nov. II 193
- ibid. 7 ser. productam cum DLC 19, 158
- p. 150, 18 fort. et hic et 191, 5 derit scri-
bendum est
- p. 151, 19 ΛΟΥΝΤΗΡ cum GL tueri conatus
est Buechelerus mus. phil. XI 298
- p. 152, 16 antequam regionem vastassent
legiones conl. Bolhuis Cat. or. lib. II fr.
XI p. 28
- p. 153, 12 vivis] imis conl. Maehly ann.
phil. LXXV 362
- p. 154, 2 cf. Don. ad Ter. eun. III 1, 11
l. a Klotzio ann. phil. LXXIII 714
- p. 155, 14 saepe] supra conl. C 21, 169
- ibid. 20 ser. Lenàs coll. p. 130, 7 cum
eodem ibid. 172
- p. 156, 10 correptam sunt communia, si
sunt apud Graccos communia vel id.
ibid. 170
- p. 158, 1 disensiones cum RH id. ibid.
- p. 168, 9 add. E. Hoffmann de Plaut. Am-
phitr. exempl. et fragm. fr. XVI p. 54 sq.
- p. 171, 8 adn. post editores add. praeter
Bolhuisium diatr. in Cat. ser. et fragm.
orig. lib. II fragm. IX p. 27
- ibid. 14 ad hanc adn. cf. doctam et saga-
cem H. Keilii l. l. p. LI — LIV disputa-
tionem
- p. 182, 3 Cicero in Protagora] cf. v. Heusde
Cicero φιλονιλάτων p. 92
- p. 183, 11 huc certe pertinet ille 'AVG.
SER. A CAL.' ap. Orellium inser. Lat.
2898.
- p. 187, 13 sq. cf. lib. XVIII § 173
- p. 189, 11 ser. [et ablativus eius] cum C
20, 163
- p. 191, 5 cf. p. 150, 18

- p. 193, 2 Menandri asp. fr. IX additum ab H. Iacobi suppl. add. in com. Gr. ed. Meineke V p. CCXLIV
- p. 197, 17 cf. Osannum ann. phil. LXXV 791
- p. 198, 4 cf. F. Lachmannum de font. Livii I 114. II 114 adn. 3 quemque l. Nautam.
- ibid. 15 sqq. cf. Corssenium l. I. I 337
- p. 204, 1 Naevius in Apella] cf. L. Krahnerum Varronis Curio p. 23
- p. 208, 2 Cato contra Veturium] cf. H. Iordanum quaest. Cat. p. 47 sqq.
- p. 209, 11 Varro de nomismatis] Graecam huius saturae *περὶ νομισμάτων* inscriptionem vertit Priscianus, non modo argumentum indicavit, quae Mercklinii erat sententia mus. phil. XII 377 sq. v. Valenium in Varr. sat. Men. rell. conl. p. 193 coll. p. 201. 203
- p. 210, 6—13 immerito addubitat C 20, 164
- p. 216, 15 Titonum, qui cluet Cucino patre, ingeniosissime Ritschelius mus. phil. X 448. qui ibid. XII 99 non recte interpretatur cod. B scripturam. cyc. no: raturas enim asteriscis, non punctis expressi, quae in ipso cod. ms. h. l. scripta extant.
- 226, 23 cf. Nautam de Caelio Antipatro p. 40 sq. F. Lachmannum de font. Livii II 114 adn. 3.
- 227, 10 toti] cf. lib. XIII § 12 recte l. a Max. Schmidtio de pron. Gr. et Lat. p. 95
- ibid. 12 sq. originum prooemio Catonis locum tribuit H. Iordan quaest. Cat. p. 87 thes. I coll. Cic. de rep. I 17
- p. 228, 9 minuitur C 21, 169
- p. 231, 8 sq. cf. Regentem de Suet. vita et scr. Vratisl. 1856 p. 23 sq. C. L. Rothium ed. Suet. Teubn. a. MDCCCLVIII p. XCI 302 sq.
- ibid. 13 quod et hic puerus haec puera vetustissimi Grauertus ann. phil. et paed. I 393
- p. 232, 2 eundem v. ap. Char. p. 64 P. 84, 8 K. laudari arbitratu Duentzerus act. gymn. 1857 p. 18 sq. at v. O. Ribbeckium ann. phil. LXXVII 211
- p. 233, 9 sacro cum BLK Klotzius Cic. Tusc. ed. alt. min. p. VII sq.
- p. 235, 14 alterum est cum quodam Prisciani cod. omittendum esse videbatur Osanno allg. Schulzeitung 1832 II p. 71
- p. 235, 23 ditem] dotem (vel praedam) C 21, 169
- p. 237, 9 num huc pertinet Cannius, a Gadibus Herculis, poeta facundiae lenis et iucundiae, Livii 'Poeni' historiographi aequalis apud Hieron. ep. 49 (Canius cod. Lugd. Bat. Voss. F 7)?
- p. 240, 2 Menander in Dardano] cf., ut Grauertum l. I. p. 387 sq. praeterram, H. Iacobium suppl. add. in com. Gr. V p. CCXLV; de nom. *Δράς* v. Pottium in ann. stud. ling. comp. VII 259 sq.
- p. 245, 7 de acc. formis *Μέγην* et *Μεγῆν* cf. E. Luebbertus mus. phil. XI 439
- p. 247, 20 sq. scr. Terentius in hecyrā: Callidemidem hospitem Myconium et pro adn. Ter. — Callidemidem pone Ter. hec. III 4, 18 sq.
- p. 248, 2 sq. scr. Medias cum RDG, v. A. de Gutschmid ann. phil. suppl. nov. II 192
- p. 254, 9 Auram defendere conatur Maehly ann. phil. LXXV 286 sq.
- p. 255, 13 *Ἀνδρογέως* pro *Ἀνδρογέως* scite conl. C 21, 172
- p. 260, 3 del. crucis signum, cf. Corssenium l. I. I 332
- p. 261, 19 erga] intra C 20, 165
- p. 262, 11 sq. scr. vocabulo cum BDGL C 19, 158
- p. 264, 18 Antemna etiam veterior conl. A. Bormann Cat. origg. p. 9 fr. 30, cuius nomen ceteris fragmentis a Prisciano servatis, ad quae emendanda nihil praeterea attulit, apponere nolui. iis vero, qui ipsis his originum fragmentis operam dant, singulis locis libellus eius adendum est, ob fragmentorum ordinem accurate ab eo institutum.
- p. 265, 5 scr. quod et per cum BAH C l. I.
- p. 274, 25 sq. de Cn. Mattii versu cf. Spengelium Caecillii Statii fr. p. 60 sq., cuius sententiae equidem astipulari non possum. inter Caecilianā iure suo omisit Ribbeckius.
- p. 287, 18 CASV SINGULARI PRIMAE C 21, 170
- p. 289, 14 Theopompus] possit etiam Theopompus historicus intelligi, cf. H.

- Iacobium suppl. add. in com. Gr. l. l. p. CXX
- p. 206, 17 adn. studiis florentem Vergilius: add. et sic lib. XVII § 165
- ibid. 20 enim] etiam perperam coni. Suerdsioe vindiciae praecepti Bentleiani p. 27
- p. 298, 19 dis et praepositio est et dives et deus etc. C 21, 171
- p. 303, 4 sqq. cf. Corssenium l. l. I 127 sqq.
- p. 307, 1 adn. scr. sic etiam r lib. XVIII l. l. et Non. ibi l. filiorum *OD* lib. XVIII l. l., om. etc.
- ibid. 18 adn. add. cf. etiam Spengelium allg. Schulzeitung 1831 II 59, 468
- p. 313, 24 ir correptam cum *DC* 19, 158
- p. 314, 15 [ex supra dictis nominibus] id. 20, 164
- p. 325, 18 [vas vasis] id. ibid. 19 Arruntis. Tiryns Tirynthis, iners id. 20, 166
- p. 328, 8 scr. mephitim admonente eodem 21, 172
- p. 340, 9 picturae id. 21, 169
- p. 341, 5 parenthesim in voc. persolvunt finiendam censet id. 20, 166
- ideo] adeo id. l. l.
- p. 344, 1 vel 'gnis' vel 'ctis' vel 'mnis' vel 'guis' cum *GLK* id. 19, 159
- p. 353, 10 Latina] appellativa id. 21, 169
- p. 355, 10 adn. leg. falsus est Iordanus ad Cic. l. l. admonente eod. 21, 173
- p. 371, 19 faux] frux coni. a se l. l. 21, 169 prolatam iam ab ipso Christio improbari scio.
- p. 374, 18 not. add. luxit Hor. Bern. m. pr. ibid. 27 scr. sociato cum libris C 21, 171
- p. 375, 24 adn. post Bemb. add. Fleckeisennus
- p. 376, 25 Varro in cucino:
quódsi melercele purigant,
át deorum cura non satis (vel sat)
facitur rei publicae
dubitanter Ritschelius mus. phil. XII 110
- p. 377, 13 parenthesis in voc. Saturnalia terminanda cum C 21, 172
- p. 380, 9 sq. adn. post Meyerus l. l. p. 5 add. cf. tamen H. Iordanum quaest. Caton. p. 10 et in fine: dubitanter vero du Rieu de gente Fabia p. 399 Fab. Serv. fr. IV
- p. 382, 3 negligentissime hoc de loco egit Bormanuus Cat. origg. fr. 91 p. 16, qui adnotationem meam ad h. l. nec intellexit nec intellegit, nisi commentarium Wolfianum, cuius memoriam ex mea adnotatione in suam transtulit, ipse inspexerit. quodsi ibidem 'scripturam' ait 'cod. nescio cuius, consules pro exules, quae est apud Lion. p. 25, non notavit M. Hertz', ne Krehlianam quidem Prisciani editionem adiit, unde discere poterat cod. hunc esse Erlangensem Krehlii alterum; equidem vero id laudi mihi duco, quod in his libris recensendis codd. deteriorum et edd. vetustarum sordes non notavi.
- p. 387, 2 leg. pratorum, v. adn. ad lib. XVIII § 149. fragmentum exhibet Rothius in ed. Suet. Teubn. p. 305
- ibid. 24 leg. pratorum, v. adn. praeced. Plaetoria idem post alios legi iubet Rothius l. l. p. XCIV, et in tabula quidem Heracleensi II 38, ad quam Rothius provocat, teste Goettlingio funfzehn röm. Urkunden auf Stein und Erz p. 60 literae L alia quidem litera praecedat, sed quae-nam haec litera sit dignosci nequit; at praeterea sane testes optimi in 'Plaetoria' conspirare videntur, cf. Heindorfium ad Cic. de n. d. III 20, 74, Baiterum in ind. legum Cic. Orell. s. v. Plaetoria p. 231 sq., Guil. Reinium in Pauly encyclop. reali IV 990 sq. ius Rom. priv. et proc. civ. p. 517 adn. 1 ed. alt.; sic etiam Rudorffius hist. iur. Rom. I 97 sq.
- p. 392, 18 adn. leg. Ter. Phorm. I 2, 49 et III 2, 16
- p. 402, 9 facio facior cum *HC* 19, 157
- p. 406, 16 quae vel in futuro vel statim id. 21, 170
- p. 407, 13 scr. potuerint admonente eod. 21, 170
- p. 410, 9 sq. τοῦ 'τοῦ ἀργυρῶναι' ibid. 13 τοῦ 'τοῦ ἔχειν' id. 19, 158
- p. 417, 7 (futurum) C 20, 164
- ibid. 9 [plusquamperfectum] id. ibid.
- p. 420, 15 Varro in mensuris] cf. Mercklinium mus. phil. XII 391
- p. 421, 11 perfecta] primitiva C 21, 169
- p. 425, 8 sq. inveniri. quintus infinitus est C 19, 158
- p. 427, 5 Spatiandō] cf. Buechelerum mus. phil. XI 610 sq.
- p. 432, 9 quoque, quae omnia C 21, 169

- p. 432, 13 Caelius] cf. F. Lachmannum de font. Livii II 114 adn. 3
 ibid. 24 nascuntur neque faciunt C 21, 169
 p. 439, 24 del. virgulam post componi, v. eund. 21, 173
 p. 454, 21 more Boeotio] cf. Boeckhium introd. in inscr. Boeot. § 9 C. I. Gr. I 723
 p. 459, 24 pura sit ultima, paenultima C 21, 170
 p. 466, 16 sqq. cf. Corssen. l. l. I 159 sq.
 p. 472, 22 XXXIII] scr. XXII; ad Liv. XXII 24. 11 pertinere indicavit Guil. Weissenbornius.
 p. 497, 1 fort. Nunc quaequam alia te ilico praeunte fere Osanno anal. p. 51
 ibid. 9 [et pellicuit] ibid. 10 sqq. [P. Varro — saporis] C 20, 165
 p. 499, 17 sapiui vel sapii quam sapiui cum B C 19, 158
 ibid. 18 [Charisio sapiui vel sapiui] id. 20, 164
 p. 503, 15 adn. post XXI 62, 5 add. cf. 6
 p. 505, 15 praeteriti C 21, 169
 p. 508, 26 cf. v. l. lib. XVII § 5
 p. 509, 24 cf. H. Iordanum quaest. Cat. p. 49
 p. 510, 21 cf. eundem ibid. p. 18
 p. 512, 19 obsoleverunt cum GLK coll. lib. VIII § 54 C 19, 158
 p. 514, 17 adn. in f. add. vel potius: ignorantia res claudit (claudit res Don. ad Ter. eun. I 2, 84) idemann. phil. LXXIII 715
 p. 525, 3 sqq. in adn. scr. intellexerunt F. Lachmannus de font. Livii I 39 adn. 2 et Weichertus etc.
 ibid. 22 adiectum C 20, 166
 p. 527, 16 Bassus] in f. adn. add. E. a Leutsch philol. XI 743
 p. 529, 16 cf. Ritschelium mus. phil. XI 101
 p. 533, 12 adn. ex Fleckeiseni admonitione del.: Vna—Ter. l. l.; Bentleius enim illarum, non earum scribere voluerat, Faerni scil. lectionem.
 p. 534, 21 lacesso lacessivi om. codd. nonnulli Krehliani
 p. 535, 17 quaesivit cum RBHLK C 21, 170 sq.; at equidem sententiarum nexu, ut mihi quidem videor, recte perspecto quaesit cum G vel nunc retinendum esse arbitror.
 p. 536, 16 sqq. cf. Buechelerum mus. phil. XI 611 qui Grotii vestigia secutus lin. 18 del. Te et 537, 2 legit: insolita plexit munera
 p. 537, 7 sqq. Cato — demessuit. idem: in montibus seruit ibi hordeum. idem iterum: messuit v. Bollhuis diatr. in Cat. scripta et fragm. p. 26 sq.
 ibid. 20 nexui vel nexi nexum coll. lib. X § 47 C 21, 170
 p. 546, 2 cf. H. Iordan l. l. p. 30
 p. 552, 8 'mane novum' et 'sponte sua' cf. adn. ad lib. XIII § 17; lin. 9 leg. 'euge tuum et belle' secundum Pers. sat. 1, 49, quod perspexit C 21, 172, cf. lib. XVIII § 260, 298; ibid. ad 'cras alterum' cf. eiusdem Pers. sat. 5, 67 sq. coll. lib. XVIII § 298
 p. 557, 1 inscr. DE TEMPORIBUS. cum DHG om. C 19, 157
 p. 558, 19 [potaturns et] ibid. 20 [poturus] id. 20, 165
 p. 560, 5 tuo] p'uo probabiliter id. 20, 166
 p. 564, 7 sq. cf. Fleckeisenum ann. phil. LXXIII 682 sq.
 p. 564, 18 Abiendi nunc tibi etiam tibi est occasio E. Hoffmannus de Plant. Amphitr. exempl. et fragm. fr. V p. 45 sq.
 p. 569, 10 scr. questus cum DGL C 19, 158
 p. 582, 3 quae] atque C 21, 169
 p. 587, 7 sq. adn. cf. adn. ad lib. XVIII § 236
 p. 589, 24 sq. nec non genetivus pluralis et accusativus C 21, 170
 p. 590, 6—14 leg. (solent — Antonii) secundum Heinrichium ad Cic. de rep. ed. mai. p. 156, cf. etiam Suerdsioe vind. praec. Bentl. p. 10
 p. 594, 21 solebant semper per C. 21, 169
 p. 595, 1 sq. vocc. antiqui — inveniuntur scriptori ibi laudato accensenda videntur eidem 21, 173
 p. 596, 11 et cum R om. id. 21, 171
 Vol. II p. 58 sq. Ad glossarium Plautinum recensendum nactus sum 'Adverbia quae in Plauto reperiuntur, notata a ueteri Critico' ed. Plauti Basil. Hervag. a. 1558 exemplari cuidam bibl. publ. acad. Lugd. Bat. inscripta, manu scilicet Scaligeri, cuius olim ipsum illud exemplar fuit

communicavit haec mecum Frid. Ritschelius, qui passim libro hoc 'Scaligerano' usus erat, eiusdemque liberalitati, qua studia mea inde ab inèunte adulescentia humanissime fovit, debeo glossarii huius exemplar ex libro Leidensi accuratissime descriptum, cuius v. l. exhibeo ad textum meum, qui uno tantum alterove loco in rebus minutissimis a Ritscheliano recedit, adaptatam. Scaligeranus igitur p. 58, 2 aliovorsum — 3 utrovorsum — Afflictim. alicouorsum — 4 alterouorsum — 5 dextrouorsum — 8 Affatim — 9 poenolo — p. 59, 1 Afflictim — 2 Confipfime — 3 Afflictim — 5 post afflicter add. Fanus[†], literis minutioribus infra scr. gratulantis uox. — quatrídno — 6 tutax — contentim —

7 perplexibiliter — 8 uicissitatim — utrubiq; — antídhac] Alid. Hac — 9 tuatim om. — 10 post perniciter literis minutioribus add. In Pseudulo, Malai. (cf. Scaurum ap. Rufinum p. 2711 P. 384 Gaisf. Ritschelium parergon I 375). ibid. p. 360, 22 gaudeo, quod ad locum perobscurum collegarum eruditissimorum et coniunctissimorum coniecturas adferre iisque faustum finem operi longinquo imponere licet: 'H στρώχρος καὶ ὁ στρώχρος. et magis femininum ipse fructus est coni. G. F. Schoemanuus, nisi post ὁ στρώχρος nomen animalis cuiusdam gen. comm. exciderit, cui verba illa 'et magis femininum ipse fetus est' convenirent; simili lacuna statuta 'H σχοῖνος καὶ ὁ σχοῖνος coni. Arnoldus Schaeferus.

In **B. G. Teubner's Verlag** in **Leipzig** sind ferner erschienen und in allen Buchhandlungen zu haben:

Addimenta ad civitatis Platonicae libros X, Lipsiae A. MDCCCXXX. XXXI. XXXIII. editos a **C. E. Chr. Schneidero.** gr. 8. 1854. geh. 15 Ngr.

Aeschyli Septem ad Thebas. Ex recensione **G. Hermanni** cum scripturae discrepantia scholiisque codicis Medicei scholarum in usum edidit **Fridericus Ritschelin.** gr. 8. geh. 16 Ngr.

Alberti, Eduard, zur Dialektik des Platon. Vom Theaetet bis zum Parmenides. gr. 8. 1855. geh. 15 Ngr.

Alciphronis rhetoris epistolae cum adnotatione critica editae ab **Augusto Meinekio.** gr. 8. 1853. geh. 1½ Thlr.

Apollonii Argonautica. Emendavit, apparatus criticum et prolegomena adiecit **R. Merkel.** Scholia vetera e codice Laurentiano edidit **H. Keil.** gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.

Aristophanis Nubes edidit illustravit praefatus est **W. S. Teuffel.** gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.

Bambergeri, F., opuscula philologica maximam partem Aeschylea collegit **F. G. Schneidewin.** Praemissa est memoria **F. Bambergeri** a **G. T. A. Kruegero** conscripta. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 20 Ngr.

Becker, Dr. Paul, die Herakleotische Halbinsel in archäologischer Beziehung behandelt. Mit zwei Karten. gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.

Bentley's, Dr. Rich., Abhandlungen über die Briefe des Phalaris, Themistocles, Socrates, Euripides und über die Fabeln des Aesop. Deutsch von **Woldemar Ribbeck,** Dr. gr. 8. 1857. geh. 4 Thlr. 20 Ngr.

Bernstein, G. H., das heilige Evangelium des Johannes. Syrisch in Harklensischer Uebersetzung mit Vokalen und den Punkten Kuschoi und Rucoch nach einer Vaticanischen Handschrift nebst kritischen Anmerkungen. Gedruckt mit neuen syrischen Typen. gr. 8. 1853. geh. 2½ Thlr.

Bionis Smyrnaei Epitaphius Adonidis. Edidit **H. L. Ahrens.** 8. 1854. geh. 15 Ngr.

Boeckh, A., zur Geschichte der Mondcyclen der Hellenen. gr. 8. 1855. geh. 22½ Ngr.

— epigraphisch-chronologische Studien. Zweiter Beitrag zur Geschichte der Mondcyclen der Hellenen. gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr. 3 Ngr.

— gesammelte kleine Schriften. Erster Band: **Augusti Boeckhii orationes in universitate litteraria Friderica Guilelma Berolinensi habitae.** Edidit **Ferdinandus Ascherson.** gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Bredovius, F. I. C., quaestionum criticarum de dialecto Herodotea libri quatuor. gr. 8. 1846. geh. 2 Thlr.

Bucolicorum Graecorum Theocriti Bionis et Moschi reliquiae accedentibus incertorum idyllis edidit **Henricus Ludolfus Ahrens.** Tomus primus textum cum apparatu critico continens. gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.

Catonianae poesis reliquiae. Ex recensione **A. Fleckeiseni.** gr. 8. 1854. geh. 6 Ngr.

Charisii artis grammaticae libri V, s. unter Grammatici Latini.

Comicorum Latinorum praeter Plautum et Terentium reliquiae. Recensuit **Otto Ribbeck.** gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.

Cornifici Rhetoricorum ad C. Herennium libri IIII. Recensuit et interpretatus est **C. L. Kayser.** gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Corssen, Guil., de Volsorum lingua commentatio. 4. 1858. geh. 12 Ngr.

— über Aussprache, Vocalismus und Betonung der lateinischen Sprache. I. Theil. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.

Curtius, Georg, Grundzüge der griechischen Etymologie. Erster Theil. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Didaascalia apostolorum Syriace. gr. 8. 1855. 4 Thlr.

Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt. Collegit et disposuit **Mauricius Schmidt.** gr. 8. 1854. geh. 3 Thlr.

Dietsch, Rudolf, Versuch über Thukydides. gr. 8. 1856. geh. 12 Ngr.

Diomedis artis grammaticae libri III, s. unter Grammatici Latini.

Ennianae poesis reliquiae. Recensuit **Ioannes Vahlen.** gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.

Fischer, Maximilian Achilles, Gergovia. Zur Erläuterung von Caesar de bello Gallico VII 35—51. Mit Grundplan und Uebersichtskärtchen. gr. 8. 1855. geh. 12 Ngr.

Fleckeisen, Alfred, zur Kritik der altlateinischen Dichterfragmente bei Gellius. Sendschreiben an **Dr. Martin Hertz** in Berlin. gr. 8. 1854. geh. 9 Ngr.

Friederichs, Dr. K., Praxiteles und die Niobegruppe nebst Erklärung einiger Vasenbilder. Mit einer Kupfertafel. gr. 8. 1855. geh. 1 Thlr.

- Frontini, Iulii, de aquis urbis Romae libri II** recensuit **Franciscus Bücheler.** gr. 8. geh. 15 Ngr.
- Gieseke, Bernhard, Thrakisch-Pelasgische Stämme der Balkanhalbinsel und ihre Wanderungen in mythischer Zeit.** gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr.
- Gottschick, A. F., Geschichte der Gründung und Blüthe des Hellenischen Staates in Kyrenaika.** gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.
- Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii.**
 Vol. I, fasc. 1. **Flavii Sospatri Charisii artis grammaticae libri V** ex recensione **Henrici Keilii.** gr. Lex.-8. 1856. geh. 3 Thlr.
 Vol. I, fasc. 2. **Diomedis artis grammaticae libri III, ex Charisii arte grammatica excerpta.** gr. Lex.-8. 1857. 3 Thlr. 10 Ngr.
 Vol. II, fasc. I & 2. **Prisciani Grammatici Caesariensis institutionum grammaticarum libri XVIII** ex recensione **Martini Hertii.** gr. Lex.-8. 1855. geh. 6 Thlr. 10 Ngr.
 Vol. III, fasc. 1. — Vol. II. gr. Lex.-8. 1859.
- Grani Liciniani quae supersunt emendatiora edidit philologorum Bonnensium** heptas. gr. 8. 1858. geh. 16 Ngr.
- Gregorii Bar-Hebraei Scholia in librum Jobi.** Ex codd. mss. emendata denuo edidit difficultiorum locorum interpretatione illustravit notis criticis instruxit **Dr. G. H. Bernstein.** Folio. 1858. geh. 20 Ngr.
- [Grote, Georg.] Griechische Mythologie und Antiquitäten nebst der Abhandlung über Homer und ausgewählten Abschnitten über die Chronologie, Literatur, Kunst, Musik u. s. f. Uebersetzt aus Georg Grote's Griechischer Geschichte von Dr. Theodor Fischer.** Erster bis dritter Band. gr. 8. 1856—1858. geh. 6 Thlr. 20 Ngr.
- Gutschmid, Alfred von, über die Fragmente des Pompejus Trogus und die Glaubwürdigkeit ihrer Gewährsmänner.** gr. 8. 1857. geh. 27 Ngr.
- **Beiträge zur Geschichte des alten Orients. Zur Würdigung von Bunsen's „Aegypten“** Band IV und V. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr.
- Hanow, F., de Theophrasti characterum libello.** gr. 8. 1858. geh. 6 Ngr.
- Hennings, P. D. Ch., über die Telemachie, ihre ursprüngliche Form und ihre späteren Veränderungen. Ein Beitrag zur Kritik der Odyssee.** gr. 8. 1858. geh. 20 Ngr.
- Herbst, L., über C. G. Cobets Emendationen im Thukydides.** gr. 8. 1857. geh. 12 Ngr.
- Herbst, Dr. Wilh., das classische Alterthum in der Gegenwart. Eine geschichtliche Betrachtung.** gr. 8. geh. 1 Thlr.
- Hercher, Rud., über die Glaubwürdigkeit der Neuen Geschichte des Ptolemaeus Chennus.** gr. 8. 1856. geh. 7½ Ngr.
- Hippolyti Romani quae feruntur omnia graece e recognitione Pauli Antonii de Lagarde.** gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 10 Ngr.
- Q. Horatii Flacci sermonum libri duo. Germanice reddidit et triginta codicum recens collatorum grammaticorum veterum omniumque Msstorum adhuc a variis adhibitorum ope librorumque potiorum a primordiis artis typographicae usque ad hunc diem editorum lectionibus excussit recensuit apparatu crit. instruxit et comm. illustr. C. Kirchner.** Pars I. Satiras cum apparatu critico continens. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.
 — **Voluminis II pars I commentarium in satiras libri primi continens.** gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr.
 — **Voluminis II pars II continens commentarium in satiras libri secundi confectum ab W. S. Teuffel.** gr. 8. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.
- Horazens Episteln. Lateinisch und deutsch mit Erläuterungen von Ludwig Doederlein.** gr. 8. 1856. 1858. geh. 2 Thlr. 10 Ngr.
 — **Einzeln: Erstes Buch.** 1856. 1 Thlr. 10 Ngr. — **Zweites Buch.** 1858. 1 Thlr.
- Jahrbücher für classische Philologie. Herausgegeben von A. Fleckeisen. Supplemente. Neue Folge. Erster Band.** gr. 8. 1855—56. 2 Thlr. 12 Ngr. **Zweiter Band.** gr. 8. 1856—1857. 2 Thlr. 12 Ngr. **Dritter Band.** 1. Heft 20 Ngr. 2. Heft 28 Ngr.
- Institutionum et regularum juris Romani syntagma etc. Edid. R. Gneist.** gr. Lex.-8. 1858. geh. 1¼ Thlr.
- Keil, Karl, epigraphische Excursus.** gr. 8. geh. 9 Ngr.
- Kießling, A., de Dionysi Halicarnasei antiquitatum auctoribus latinis. Dissertatio.** gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.
- Kock, Carl, die Vögel des Aristophanes.** gr. 8. 1856. geh. 6 Ngr.
 — **Aristophanes und die Götter des Volksglaubens.** gr. 8. 1857. geh. 6 Ngr.
- Lagarde, P. A. de, de Geoponicon versione syriaca.** 4. 1856. 10 Ngr.
 — **Analecta syriaca.** gr. 8. 1858. 6 Thlr. 20 Ngr.
 — **ad analecta sua syriaca appendix.** gr. 8. 1858. 16 Ngr.

Lagarde, P. A. de, de novo testamento ad versionum orientalium fidem edendo commentatio. 4. 1857. 10 Ngr.

La Roche, Paul, Charakteristik des Polybius. gr. 8. 1857. geh. 20 Ngr.

Lehrs, K., populäre Aufsätze aus dem Alterthum, vorzugweise zur Ethik und Religion der Griechen. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

Lex Romana Visigothorum. Ad LXXVI librorum manu scriptorum fidem recognovit, septem ejus antiquis epitomis, quae praeter duas adhuc ineditae sunt, titulorum explanatione auxit, annotatione, appendicibus, prolegomenis instruxit **Gustavus Haenel**. Editio post Sichardum prima. 4. geh. 1849. 12 Thlr.

Lothholz, G. L., commentatio de Bongarsio singulisque ejus aequalibus. 4 geh. 6 Ngr.

Mommsen, Aug., Beiträge zur griechischen Zeitrechnung. gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.

— **Römische Daten.** 4. 1856. geh. 16 Ngr.

Naevi, Cn., de bello Punico reliquiae. Ex recensione Ioannis Vahleni. gr. 4. 1854. geh. 12 Ngr.

Nicandrea. Theriaca et Alexipharmaca, recensuit et emendavit, fragmenta collegit, commentationis addidit **Otto Schneider**. Accedunt scholia in Theriaca ex recensione **Henrici Koil**, scholia in Alexipharmaca ex recognitione **Bussemakeri** et **R. Bentlei** emendationes partim ineditae. gr. 8. 1856. geh. 3 Thlr.

Petersen, Christian, über die Geburtstagsfeier bei den Griechen nach Alter, Art und Ursprung. Ein Beitrag zum Hausgottesdienst der alten Griechen. gr. 8. geh. 15 Ngr.

Piderit, K. W., zur Kritik und Exegese von Cicero de oratore. I. 4. 1857. geh. 8 Ngr. II. 4. 1858. geh. 10 Ngr.

Plauti, T. Macci, comoediae. Ex recensione et cum apparatu critico **Friderici Ritscheli**. Accedunt Prolegomena de rationibus criticis grammaticis prosodiacis metricis emendationis Plautinae. Tomus I. II. III. pars I. 2. gr. 8. geh. 10 Thlr.

Auch in 9 einzelnen Lieferungen. I. 1, 2 Thlr. — die übrigen Stücke à 1 Thlr.

— caed. Scholarum in usum recensuit **Fridericus Ritschellius**. Tomus I. II. III. I. 2. gr. 8. geh. 1 Thlr. 15 Ngr.

Einzelne jedes Stück à 5 Ngr.

Plutarchi de musica edidit **Ricardus Volkmann**. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 6 Ngr.

Poppo, Ern. Frid., de historia Thucydidea commentatio. Accedit index historicus et geographicus. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.

Prisciani inst. gramm. libri ed. **Hertz**, s. unter Grammatici Latini.

Reliquiae iuris ecclesiastici antiquissimae. Syriace primus edidit **A. P. de Lagarde**. gr. 8. 1856. 4 Thlr.

— — — Graece edidit **A. P. de Lagarde**. gr. 8. 1856. 1 Thlr. 20 Ngr.

Ribbeck, Otto, über die mittlere und neuere Attische Komödie. Öffentlicher Vortrag, gehalten im Rathhause zu Bern. 8. geh. 7½ Ngr.

Ross, Ludwig, archäologische Aufsätze. Erste Sammlung: Griechische Gräber — Ausgrabungsberichte aus Athen — zur Kunstgeschichte und Topographie von Athen und Attika. Mit 8 farbigen und 6 schwarzen Tafeln und einigen Holzschnitten. gr. 8. 1855. geh. 4 Thlr.

— eine alte lokrische Inschrift von Chalcion oder Oeantheia, mit den Bemerkungen von **J. N. Oekonomides**. Mit 1 lithogr. Tafel. gr. 8. 1854. geh. 15 Ngr.

Roszbach, Aug., und **R. Westphal**, Metrik der griechischen Dramatiker und Lyriker nebst den begleitenden musischen Künsten.

Erster Theil: Griechische Rhythmik von **A. Roszbach**. gr. 8. 1854. geh. 1¼ Thlr.

Dritter Theil: Griechische Metrik nach den einzelnen StrophenGattungen und metrischen Stilarten. Von **A. Roszbach** und **R. Westphal**. gr. 8. 1856. geh. 2½ Thlr.

Salusti, C., Crispi Catilina et Iugurtha. Aliorum suisque notis illustravit **Rudolfus Dietsch**. Vol. I. CATILINA. 1 Thlr. Vol. II. IUGURTHA. 1 Thlr. 15 Ngr.

— **Historiarum fragmenta.** Pleniora, emendatiora et novo ordine disposita suisque commentariis illustrata edidit et indices accuratos adiecit **Fridericus Kritsius**. Accedit codicis Vaticani et Palimpsesti Toletani exemplum lapidi inscriptum. gr. 8. 1853. geh. 3 Thlr.

Scenicae Romanorum poesis fragmenta. Recensuit **Otto Ribbeck**. 2 voll. gr. 8. geh. 6 Thlr.

Vol. I. Tragicorum reliquiae. 3 Thlr. Vol. II. Comicorum reliquiae. 3 Thlr.

Schaefer, Arnold, Demosthenes und seine Zeit. 3 Bde. (III. Band in 2 Abth.) gr. 8. 1856—1859. 10½ Thlr.

Schaeferi, Arnoldi, de sociis Atheniensium Chabriae et Timothei aetate in tabula publica inscriptis commentatio. 4. 1856. geh. 8 Ngr.

Scheibe, C., *Lectiones Lysiacae*. gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.
 Schulze, R., *Quaestiones Hermesianactae*. Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.
 Sharpe's, Samuel, *Geschichte Egyptens von der ältesten Zeit bis zur Eroberung durch die Araber 640 (641) n. Chr.* Deutsch von Dr. H. Jolowicz. Zwei Bände. Mit einer Karte und drei Plänen. gr. 8. 1857/58. geh. 4 Thlr.
 Sophoclis *tragoediae*. Graece et Latine. Ex recensione Guil. Dindorfii. 2 voll. 8. 1850. 2 Thlr. 9 Ngr. Auch jedes Stück einzeln à 7½ Ngr.
 Struve, Caroli Ludovici, directoris quondam Gymnasii Urbici Regimontani, opuscula selecta edidit Iacobus Theodorus Struve. 2 voll. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.
 Susenmihl, Franz, die genetische Entwicklung der Platonischen Philosophie einleitend dargestellt. Erster Theil. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.
 — — —, Zweiten Theiles erste Hälfte. gr. 8. 1857. geh. 2 Thlr.
 Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri octo. Ad optimorum librorum fidem editos explanavit Ernest. Frid. Poppo. Vol. IV. Sect. III. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.
 Tragicorum Latinorum reliquiae. Recensuit O. Ribbeck. gr. 8. 1852. geh. 3 Thlr.
 Tragicorum Graecorum fragmenta. Recensuit A. Nauck. gr. 8. 1856. geh. 5½ Thlr.
 Ueener, Hermannus, *Analecta Theophrastea*. gr. 8. 1858. geh. 7½ Ngr.
 Vahleni, Ioannis, in M. Terentii Varronis saturarum Menippearum reliquias conjectanea. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

Unter der Presse befinden sich:

Boeckh's, Aug., gesammelte kleine Schriften. Zweiter Band: Deutsche Reden. *Bucolicorum Graecorum reliquiae*. Edidit H. L. Ahrens. Tomus secundus. Scholia et glossae.
 Corssen, W., über Aussprache, Vocalismus und Betonung der lateinischen Sprache. Gekrönte Preisschrift. II. Theil.
 Gruppe, O. F., *Minos*. Ueber die Interpolationen in den Römischen Dichtern, mit besonderer Rücksicht auf Lucrez, Catull, Virgil, Horaz und Ovid. gr. 8.
 Huschke, E., die Iguvischen Tafeln nebst den kleinen Umbrischen Inschriften mit Hinzufügung einer Grammatik und eines Glossars der Umbrischen Sprache, vollständig übersetzt und erläutert. gr. 8.
 Sallusti, C., *Crispi opera*. Recensuit, apparatus criticum, commentationes, indices etc. adiecit Rudolfus Dietsch. Vol. I. gr. 8.
 C. Suetoni Tranquilli praeter libros de vita Caesarum reliquiae. Recensuit disposuit quaestionibus Suetonianis illustravit Augustus Reifferscheid. gr. 8.
 Vergilii carmina. Recensuit, apparatus criticum et prolegomena adiecit Otto Ribbeck. gr. 8.

Demnächst werden erscheinen:

Boeckh's, Aug., gesammelte kleine Schriften. Dritter Band.
 Catonis M., fragmenta. Recensuit H. Jordan.
 Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii. Vol. III. fasc. 2. Prisciani scripta minora edidit H. Keil.
 Grote, G., Griechische Mythologie und Antiquitäten. Uebersetzt von Dr. Th. Fischer. IV. Band. (Schluss.) gr. 8.
 Homeri carmina minora. Mit kritischem Apparat und exegetischem Commentar von Dr. A. Baumeister.
 Müller, Lucian, de metris poetarum Romanorum exceptis Plauto et Terentio libri tres.
 Plauti, T. Macci, comoediae. Ex recensione et cum apparatu critico Friderici Ritschellii. Tomi III pars III Poenulum complectens. gr. 8.
 Roszbach, Aug., und R. Westphal, Griechische Metrik. II. Band. gr. 8.
 Rubino, J., Abhandlungen aus dem Gebiete der Alterthumskunde, insbesondere der römischen. Erster Band.
 Sallusti, C., *Crispi opera*. Von Rudolf Dietsch. Zweiter Band.
 Susenmihl, Franz, die genetische Entwicklung der Platonischen Philosophie, einleitend dargestellt. Zweiten Theiles zweite Hälfte. gr. 8.
 Teuffel, W. S., *Handbuch der Geschichte der Römischen Litteratur*. 3 Bde.

Ein vollständiges Verzeichnis meines philologischen und Schulbücher-Verlags ist in allen Buchhandlungen gratis zu haben.

Leipzig, im December 1858.

B. G. Teubner.

PRISCIANI

GRAMMATICI CAESARIENSIS

DE FIGVRIS NVMERORVM

DE METRIS TERENTII

DE PRAEEXERCITAMENTIS RHETORICIS

LIBRI

INSTITVTIO

DE NOMINE ET PRONOMINE ET VERBO

PARTITIONES DVODECIM VERSVVM

AENEIDOS PRINCIPALIVM

ACCEDIT

PRISCIANI QVI DICTVR LIBER DE ACCENTIBVS.

PRAEFATIO HENRICI KEILII

Quoniam Martinus Hertzius, vir amicissimus, operam suam in Prisciano conlocatam, quae mihi in hoc labore gratissima fuit, duodeviginti institutionum libris contineri voluit, reliqui libri, qui quidem grammatici generis sunt, ne in nova editione desiderarentur, meum studium necessario requirebant, tametsi minus paratum ad illud negotium praeter opinionem mihi oblatum me esse videbam. olim enim, cum manu scriptos libros Latinorum grammaticorum ex-
cutiebam, Prisciani codices tam quam a me alienos, propterea quod eos omnes ab Hertzio susceptos esse existimabam, neglexeram. postea vero, cum minores libros ab illo praetermissos esse audirem, utrumque nostrum idoneo emendationis apparatu destitutum esse sero intellexi. itaque, ne meus error gravius detrimentum nostro operi adferret, renovatis studiis ea quae antea omissa erant adicienda esse statui. et feliciter accidit ut tres bibliothecae, quas eo consilio adii, Parisina, Leidensis, Guelferbytana, satis amplam copiam bonorum librorum praestarent. qua re quamquam fortasse rectius quaedam instituissem et alios codices ad emendationem adhibuissem, si ab initio in hos libros studium meum convertissem, tamen his quibus usus sum novam recensionem ita munitam esse confido, ut vix quicquam novi ex melioribus libris addi possit.

Tres igitur libros ad Symmachum scriptos de figuris numerorum et de metris Terentii et de praexercitamentis rhetoricis saepius quam reliquos post octavum saeculum descriptos esse inveni. nam cum duodeviginti institutionum libros ita olim divisos esse animadverterit Hertzius, ut septimus decimus et octavus decimus, qui sunt de ordinatione et constructione dictionum, a reliquis sedecim segregarentur, una cum duobus de constructione libris et hi tres ad Symmachum scripti et carmen de ponderibus et Rufini commentarius de metris Terentii poni solebant; rarius unum et alterum separatim scripserunt librarii. omnes autem codices ita inter se consentiunt, ut communem fontem, quo omnes hi libri quos dixi ex antiquiore aetate propagati sunt, sine magna diversitate scripturae

expressum esse adpareat. itaque ut illud archetypum, quod eius fieri posset, ante oculos poneretur, dubitare non poteram quin eos potissimum libros tam quam duces huius negotii eligerem, quorum fides in maiore opere recensendo probata erat Hertzio. ii autem sunt Parisinus 7496 et Leidensis bibliothecae Vossianae 12. 8, saeculo nono exeunte, ut mihi videbatur, scripti. e quibus Parisinum librum R littera indicavi, Leidensem V dixi, Hertzii exemplum in utroque imitatus. Parisinus codex, de quo Hertzius dixit praef. Prisc. I p. X sq., post duodeviginti institutionum libros habet hos libros ad Symmachum f. 236 — 243 et 247. nam una scheda, quae ad praexercitaminum librum pertinet, post librum Rufini et carmen de ponderibus, quae illum excipiunt, transposita est. codicem Leidensem Hertzius descripsit praef. Prisc. I p. XXI. in utroque autem ea quae primum scripta erant interdum correctae sunt, rarius in Leidensi, saepius in Parisino. sed ex his omnibus in iis certe libris, ad quos mea cura pertinebat (nam de reliquis non quaesivi), nihil vidi ita comparatum esse, ut ab alio homine, atque eo qui reliqua scripsisset, profectum esse constaret. itaque haec adnotare nolui, praesertim cum omnem illam discrepantiam fere in levioribus rebus iisque nulli dubitationi obnoxiiis versari viderem, sed plerumque emendatam scripturam sequi sufficebat.

Ad hos codices, qui per tres libros fidem suam praestiterunt, binos in singulis accedere volui, quibus illorum auctoritas suppleretur. primum enim codex Parisinus 7530 octavo saeculo scriptus (P), cuius excerptis in non nullis libris maioris operis usus est Hertzius, qui de hoc codice dixit praef. Prisc. I p. XI sq., librum de figuris numerorum et librum praexercitaminum continet. et ille quidem, quem priore loco dixi, genuino ordine a librario mutato ita scriptus est, f. 272 — 276 *de figuris numerorum quos antiquissimi habent codices. Sciendum* p. 1345 — *sic* (M) p. 1347, *Necessarium autem esse* p. 1351 — *sexangulum et similia. explicit* p. 1358, *De ponderibus etiam* p. 1347 — *decima libella* p. 1350; alter f. 259* — 265* ita, *incipi praexercitamina prisciani grammatici. de fabula — inglorium est expl.* est autem is codex non solum antiquior quam reliqui, sed etiam paucis locis solus veram scripturam servavit. quamquam in libro de figuris numerorum minuitur eius auctoritas ea re, quod librarius parum accurate archetypum suum expressit, sed ad argumentum rerum traditarum potius quam ad fidem verborum intentus complura pro suo arbitrio mutavit, quaedam etiam omisit vel in breviorum formam redegit, quod ipsum in excerptis institutionum quoque factum esse animadvertit Hertzius. accuratius scriptus est praexercitaminum liber. deinde in libro de metris Terentii olim, cum de his libris edendis nondum cogitabam, contuleram codicem Va-

ticanum, qui est in bibliotheca Christinae reginae Sueciae 1709 (B). is est membranaceus forma quadrata saeculo decimo scriptus. fuit olim Petri Danielis, cuius nomen in scheda tricesima prima scriptum est ita, 'ex libris Petri Danielis'. continet autem primum tres libros Prisciani, de quibus dicimus, deinde Rufini librum de metris Terentianis, quem libelli quidam varii argumenti ab hominibus inferioris aetatis compositi excipiunt: in reliqua codicis parte Ovidii fastorum libri alia eaque antiquiore manu scripti sunt. hunc si in omnibus tribus libris contulissem, omnem scripturae discrepantiam exhibuissem. nam etiamsi ipse quoque eandem recensionem, quae est in Parisino et in Leidensi codice, sequitur, tamen magis quam reliqui ab illis recedit et propria quaedam veritatis vestigia tenet, quamquam est ubi dubitem, utrum ea a meliore fonte propagata sint an a docto homine inventa. sunt enim omnia ita comparata, ut coniectura inveniri potuerint. tertium codicem adsumpsi Parisinum 7501 membranaceum forma maxima saeculo decimo scriptum (A). qui codex post institutiones Prisciani et carmen de ponderibus libros ad Symmachum scriptos continet f. 194 — 205: hos excipit Rufini libellus f. 205 — 210 et interpositis paucis vocabulorum interpretationibus commentarius in Priscianum f. 211 — 220. ex hoc libro quam diligenter olim hi quoque Prisciani libri a doctis hominibus tractati sint intellegi potest. nam multa in marginibus adscripta sunt, quibus praecepta grammatici explicarentur. sed ea omnia tam vulgaria vel inepta sunt, ut nihil dignum esse crediderim quod memoriae traderetur. contra ea quae in ipsa scriptura codicis mutata erant non poterant negligi. haec igitur, quamvis non ab uno homine omnia profecta esse credam, ut solet in hoc genere incertum esse iudicium, tamen, sicubi digna esse memoria videbantur, communi a litterae nota indicavi. sed hunc codicem in duobus libris de figuris numerorum et de metris Terentii usurpavi. nam in praexercitationibus praeter antiquissimum Parisinum conlatum habebam Leidensem codicem, qui est inter Vossianos formae quadratae numero tricesimus tertius. de quo codice, quo et olim in Charisio et nunc in duobus Prisciani libris usus sum et postea utar saepius, quoniam minus diligentem in eo describendo fuisse video Lindemannum praef. in Prisc. op. min. p. XV sqq., dicam accuratius. ex diversis igitur membranarum fasciculis compositus est. e quibus fasciculis primus, f. 1 — 56, qui fuit olim Bartholomaei Schobingeri, Ciceronis de inventione libros saeculo undecimo scriptos continet: in ultima eius pagina scripti sunt versus quadraginta duo, *Rithmus de communione et differentia rethorice ac dialectice, Multi rhetores uocantur — quod uult aduersario*. secundus fasciculus, qui fuit item Schobingeri, f. 57 — 60, tres schedas habet ex codice Persii duode-

cimo saeculo scripto decerptas et quartam, in qua fragmentum somnii Scipionis undecimo saeculo scriptum est. tertia codicis pars, in qua Goldasti nomen inscriptum esse dixi praef. vol. I p. XXIII not., complurium grammaticorum libros continet, qui ne ipsi quidem unius codicis olim fuerunt, sed ex quattuor, ut mihi quidem visum est, codicibus saeculo decimo scriptis collecti sunt. continet enim primum f. 61 — 74 fragmenta commentariorum in Donatum et *uersus Lactantii de aue foenice* in extremis schedis alia manu scriptos. deinde sequitur unus quaternio f. 75 — 82 ex alio codice petitus, in quo commentarius de partibus orationis, is de quo dixi praef. vol. I p. XIX, scriptus est: hunc in extrema pagina formata episcoporum, *Nicena sinodus nunc ordinem inter episcopos in faciendis epistolis conseruandum esse instituit — enacosse*, et alia quaedam varii argumenti excipiunt. secuntur decem conpages membranarum, f. 83 — 158, quae in eo codice, ex quo receptae sunt, olim fuerunt numero VII—XVI. in his scripta sunt haec, f. 83—110* Prisciani partitiones duodecim versuum Aeneidos principalium, quibus f. 111 subiecti sunt versus hi, quibus Dicuilus Scotus huic libro se operam dedisse profitetur:

*hic codex pueris plus quam sapientibus aptus,
si iam scire pedes malint et scandere versus,
et si scire velint caesuras atque figuras,
quot partes in versu instant de partibus octo,
et qualem retinet sensum quaecumque loquela,
et quae prima manent, quae dirivata secuntur:
in hoc ille canit quicquid parti accidit omni.
undecies flexit bene verba errore repulso,
conticeo, evertio, immitto quoque, nutrio, surgo,
infringo, arceo, for, teneo, possum atque relinquo,
quamvis for sic ut dor non plerumque legatur.
ostendit nobis, ut non errare queamus,
quae contra suetam, quae recte regula servat.
hi sunt istius tituli plene ordine facti,*
ut feci ante alios libros discernere causas
in prosa fieri nullo modocramine metri.
Prisci canit pueris haec ani cuncta libellus,
aequalis primo qui constat sive secundo
codiculo facto de constructa arte loquendi,
idem grammaticus doctis quos fecerat ante.
hic fieri pariter debet parvumque volumen,
quod fecit pueris, de partibus ante quaternis
primo ut discatur, sed qui minor esse videtur,
postquam declinant partes, ut scandere possint.
lux solis cecidit, stellarum lumina clarent,*

ales agit noctis, dormit hodierna volucris:

Dicuil hos fecit titulos aperire libellos.

secuntur f. 111*—113* Ausonii technopaegnion liber, *Ausonius pauto* — *nota caledoniis nuribus muliebre decus*, et duodecim versus Lucani: f. 114—115 carmen de ponderibus, *item prisciani liber de ponderibus et mensuris ex opere rufini uel fauiani. de ponderibus et mensuris. Pondera peoniis — sine aquis*: f. 115*—120* *item liber prisciani ad simacum de figuris numerorum. Omni — sexangulum et similia*: f. 120*—126* Prisciani praexercitamina, *Fabula est — inglorium est*: f. 127—130* Rufini de metris Terentianis libelli pars, *versus rufini* p. 2709 — *rhetores aptant* p. 2715: f. 130*—134* commentarius de metris, carmina quaedam minora, de pedibus pentasyllabis, de declinatione commentariolus: f. 135—144 Prisciani periegesis, *incipit periegesis prisciani grammatici. Naturae genitor — praemia donet*: f. 144*—154 Serenus de medicina, *Disticon exemplatoris. Multimodum — pellit medicina laborem. explicit liber medicinalis quinti sereni feliciter*: f. 155—158 Catonis disticha, *incipiunt libri catonis philosophi. Cum animaduertem — sensus coniungere binos. explicit liber IIII catonis. incipit versus de filomella, Sum noctis sociu — haec bona grata tuis*. denique in fine codicis duo adiecti sunt quaterniones ex quarto quodam codice excerpti, qui primum f. 159—170 expositionem Clementis de barbarismo et metaplasmo, de qua dictum est praef. vol. I p. XXI, continent, deinde f. 170 et 170* de ceteris vitiis commentarium ex libro Pompeii excerptum, tum f. 171—172 commentarium de orthographia, *incipiunt pauca ex multis grammaticorum id est terrentii prisciani capri cassiodori et aliorum libris excerpta de ortografia et differentia similium orationis partium. Ortografia — aule nomine sed atrium*; post quae in extremis schedis alia quaedam varii argumenti scripta sunt. ex his adparet ad illas decem conpages, in quibus cum alia tum Prisciani libri scripti sunt, et in initio et in fine quaterniones conplures ab eo codice, ad quem illae pertinebant, alienos additos esse. sed ut iam ad eam partem codicis, quae propria est huius disputationis, redeam, in praexercitaminibus hunc codicem, quem Lindemannum secutus S dixi, quartum testem adsumpsi ad codices PRV; in libro de figuris numerorum, quem ipsum quoque conlatum habebam, non opus esse visum est integram scripturae discrepantiam exhibere, sed pauca, quae non indigna esse memoria videbantur, adnotavi. nam et negligentius scriptus est quam reliqui libri, quibus usus sum, et quaedam, nisi fallor, temere a librario novata sunt.

Sed maxima fuit plurimorum librariorum negligentia in iis quae in libris de figuris numerorum et de metris Terentii Priscianus ex Graecis scriptoribus adscripsit, ut solebant fore Latini librarii, quamvis diligentes homines, Graeca vocabula, quae non intellegebant, aut

omittere aut multis erroribus corrumpere. itaque ex iis libris, quibus usus sum, unus V omnia quae Graece scripta sunt servavit. ad cuius fidem proxime accedit A, in quo breviora non sine multis erroribus quidem, sed ita tamen ut nihil omitteretur, descripta sunt; in duobus longioribus fragmentis p. 1317 et 1350 prima vocabula posita, reliqua omissa sunt. in R, qui codex Prisciani verba accuratius quam reliqui libri expressit, e Graecis vocabulis paucae fere litterae pictae sunt, defectu ita super verum indicato 'deest graecum'. denique BPS omnia fere quae Graece scripta erant omittunt.

Ex iis libris, quorum integram scripturae discrepantiam non habui, maxime memorabiles sunt duo, Monacensis 280 et Erlangensis 301. de Monacensi codice, quem descripsit Hertzius praef. Priscian. I p. XXII, cum Guilelmum Christium per litteras interrogavissem et ab eo petivissem ut maxime de Didymi verbis p. 1350 citatis, quae unius V auctoritate nitebantur, me certiores faceret, illa quidem sua manu transscripta comiter ad me misit, in reliquis locis ne ex hoc quidem meliora, quam quae in aliis libris extarent, peti posse testatus est. qua re in illo loco quem dixi scripturae discrepantiam adposui, quamquam praeter unum supplementum, quod olim inde ediderat Spengelius in Varr. de ling. Lat. p. 171, nihil novi attulit. Erlangensis autem codex propter Ciceronis de oratore libros in primis laudatus, quem inter codices Ciceronianos recensuit Halmius (zur Handschriftenkunde der Ciceronischen Schriften, Monachii 1850) p. 3, unum Prisciani librum de figuris numerorum decimo saeculo scriptum continet, f. 147 — 150 *Priscianus grammaticus Symmacho — et similia. De figuris numerorum liber singularis Prisciani grammatici Caesariensis explicit. venerando abbate Gerberto philosophante suus placens Ayrardus scripsit.* cum quoque Graeca vocabula plena quidem exhibere, sed non diversa a Leidensi et Monacensi libro, cognovi ex iis, quae a me interrogatus ea de re liberaliter rescripsit vir illustrissimus Doederleinius. praeterea bis in Graecis vocabulis adscripsi testimonium codicis Parisini 7504, qui una cum maiore opere Prisciani hos libros decimo saeculo scriptos continet, et item bis codicis Leidensis Vossiani 34. 4, in quo post Terentii fabulas initium libri de metris Terentii saeculo decimo scriptum extat. ceterum in ea cognatione omnium librorum, quam dixi, inutile esse putavi operosa diligentia quidquid librarii peccaverunt memoriae prodere, sed eam rationem secutus sum, ut, siquid in uno libro vel omisum vel prave scriptum esset, quod integrum extaret in reliquis, non accurate unius cuiusque librarii negligentiam indicarem, in iis tantum, quae ex antiquioribus scriptoribus adscripta essent vel propter rerum gravitatem maiorem curam desiderarent, quidquid libri exhiberent, proponerem.

Veterum editionum non maior in his libris auctoritas est, quam in institutionibus esse docuit Hertzius. nam in principe editione, qua a. 1470 una cum reliquis Prisciani libris hi quoque a Vindelino Spirensi, ut creditur, Venetiis editi sunt, ut multa aliter atque in veteribus codicibus exhibentur, ita nihil est, quod non ab interpolatione Italorum potius quam a fide melioris codicis profectum esse credi possit. eam autem secuti sunt quicumque proximis annis Priscianum ediderunt. ex quibus editionibus praeter ipsam principem usurpavi has, de quibus accuratius dixit Hertzius, Venetam a. 1472, Venetam a. 1492, Mediolanensem a. 1511, Parisinam Badii Ascensii a. 1516, Aldinam a. 1527. Venetae duae et Mediolanensis, quae nulla manu scriptorum librorum ope factae sunt, paucis locis a principe editione recedunt, sed Graeca vocabula in illa constanter omissa interdum hi editores adiecerunt, si modo coniectura, id quod raro accidit, recuperari posse videbantur; eandemque rationem in notis numerorum, e quibus paucas princeps editio praestitit, tenuerunt. quo factum est, ut in his potissimum magna esset exemplarium olim inpressorum et inter se et a manu scriptis libris dissensio. sed ex manu scriptis libris defectum Graecorum vocabulorum primum suppletum inveni in Ascensiana editione. quamquam ne in hac quidem ita multa mutata sunt. nam neque omnibus locis Graeca vocabula restituta neque ea quae vel in his vel in reliquis locis priorum editorum studio interpolata erant remota sunt. Ascensii editionem plerumque sequitur Aldina; non nulla tamen coniectura, non auctoritate codicum, qui in his libris editori praesto non fuerunt, mutata sunt. sed cum in his antiquissimis exemplaribus non fides scripturae quaerenda esset, quae nulla est, sed ea tantum adscriberem, quae vel recte emendata erant vel quem ad modum olim edita essent cognoscere non inutile videbatur, cumque nihil interesset a quo quaeque profecta essent, institutum meum tenui, ut communi signo & omnem illam discrepantiam complecterer. post hos editores de uno libro, qui est de figuris numerorum, optime meruit Elias Vinetus, qui hunc libellum una cum Rhemnii Fannii, quem dicit, carmine et cum Bedae computo et cum Volusii Maeciani distributione partium edidit et commentatus est Parisiis a. 1565. is enim optimo codice, qui nunc est Leidensis Vossianus 12. 8, ad Prisciani librum emendandum adhibito non solum primus omnium ea quae Graece scripta sunt restituit, sed etiam omnem librum ab interpolatione superiorum editorum purgavit. nam ille ipse liber quem dixi est is; quem sibi commodatum esse a Ioanne Tilio, Briocensi episcopo, scribit. Vineti editionem expressit Putschius, quem et in reliquis duobus libris et in iis, de quibus postea dicendum est, ad Aldinum exemplum se accommodasse inveni, nisi quod in libro de

metris Terentii satis multa mutavit, quae ex codice Scaligeri et Bongarsii emendata esse dicit. nam Franciscus Pithoeus, qui librum praexercitaminum cum aliis de arte rhetorica libris Latine scriptis edidit a. 1599, pauca mutavit, quae non recepit Putschius. postea Fridericus Lindemannus minores Prisciani libros, in quibus nunc versamur, omnes excepto illo, qui est de nomine et pronomine et verbo, ex codicibus Leidensibus emendatos edidit Lugduni Bata-
vorum a. 1818. is autem praeter duos codices a me quoque usur-
pato, Vossianum 12. 8, quem D dicit, et Vossianum 33. 4, in libro de figuris numerorum et in praexercitaminibus usus est tertio item Vossiano 15. 8 sacculo undecimo scripto, qui ipsi V est; cui ego nullam fidem habendam putavi. est enim negligenter scriptus, et multa temere mutata sunt. ceterum Lindemannus, quamquam multa propter bonitatem librorum, quibus usus est, recte emendavit, ta-
men, quia neque librorum naturam penitus perspexerat et veterum editionum auctoritate tenebatur, saepe a vero aberravit. denique Krehlius omnino Lindemanni exemplum secutus est. neque Gais-
fordius, qui librum de metris Terentii inter scriptores Latinos rei metricae edidit, quicquam praestitit, sed omnem librum sic, ut a Lindemanno editus erat, repetivit.

De consilio, quod in his libris scribendis Priscianus secutus est, pauca dicam. nam quod in institutionibus sibi proposuerat, ut ea quae a Graecis grammaticis inventa erant ad usum Latinae linguae converteret et quae esset utriusque sermonis cognatio et necessitudo doceret, idem tenuit in his. nam in libro de figuris numerorum et ipsas notas, quibus numeri significarentur, a Graecis translatas esse, perverso sane iudicio usus, demonstrare conatus est et, quae ratio inter nummos et pondera Romanorum ac Graecorum intercederet, exposuit. quibus in rebus quae de Graecorum consuetudine dispu-
tavit, eorum maximam partem ex Dardani libro *περὶ σταθμῶν* rece-
pit, quem bis ipse nominavit p. 1347 et 1349, semel Ioannes Lydus de mens. p. 56, 22 ed. Bonn., ὁ δὲ Δαρδάνιος (nam sic ibi scrip-
tum est) ἐν τῷ περὶ σταθμῶν χιλίων ὀβόλων λέγει πάλαι γενέσθαι τὸ μυριάσιον καὶ ἀπὸ τῆς χιλιάδος τῶν ὀβόλων οὕτως ὀνομασθῆ-
ναι; praeterea, quod sciam, nemo. sed ex iis quae Lydus adfert adparere puto inferioris aetatis scriptorem et vix quarto sacculo an-
tiquiorem esse. Latinorum autem scriptorum exempla ipse Priscia-
nus composuisse videtur. deinde in libro de metris Terentii id egit, ut fabulas veterum et maxime Terentii, in quo eius aetatis studia versabantur, versibus scriptas esse demonstraret, non pedestri ser-
mone, qua de re iam ante Priscianum dubitari coeptum esse constat. illud autem sic instituit, ut libertatem quandam a Graecis acceptam in effusum licentiae spatium dilatata esse, ut ait, a Latinis poetis

ostenderet. et Latinos quidem artis metricae scriptores non videtur legisse nisi duos, quos ipse nominavit p. 1321, Terentianum et Asnonium. de Graecis autem quae attulit, ea omnia Heliodoro et Hephaestioni debuit. ex quibus scriptoribus Heliodorum Augusti aetate antiquiorem esse non magis quam de Iuba metrico mihi probavit Ritschelius ind. lect. Bonn. hibern. a. 1840 p. XI. utrumque enim aliquanto inferioris aetatis esse persuasum habeo. sed haec nunc mitto, quoniam de metricis scriptoribus alio loco dicendum est. illud moneo, Priscianum, ut in hoc libro et ipsum Heliodorum et Hephaestionem*), qui illum secutus est, adhibuit, ita in illo qui est de figuris numerorum non solum Dardanum, si modo Dardanum esse recte suspicatus sum, qui Didymi auctoritate usus est p. 1350, sed etiam ipsum Didymum, quem appellat p. 1347, legisse videri. denique in praexercitaminum libro progymnasmata Hermogenis, quae tum vulgo Graecorum rhetorum studia tenebant, in Latinum sermonem transtulit; et plerumque quidem tam accurate Graeca verba expressit, ut quaedam, quae olim corrupta erant, ex his emendari possent.

Post hos libros posui eum, qui in exemplaribus antea inpressis de declinationibus vel de declinatione nominum vel de generibus inscribi consuevit. nam in manu scriptis codicibus institutio Prisciani grammatici de nomine et pronomine et verbo dicitur; in paucis his additum inveni 'et participio' vel 'et participio et verbalibus nominibus'. quam inscriptionem cum princeps editio omisisset, reliqui editores ita ut supra scriptum est mutaverunt. is liber autem ex iis, quae de iisdem partibus orationis in maiore opere Priscianus scripsit, ita excerptus est 'compendii causa', ut ait p. 1308, 'ad instituendos pueros', ut praeter exempla imperativorum ex libris Terentii et Sallustii adscripta p. 1317 vix quicquam contineat, quod non rectius ex illo cognoscatur. neque est cur illud non ab ipso Prisciano sic institutum esse credatur. nam quamquam in iis, quae de verborum declinatione hic praecipuntur, quaedam aliter se habent atque in maiore opere, tamen nec pugnant haec cum illis et ita comparata sunt, ut facile ab ipso auctore, qui ea pueris instituendis utilia esse putaret, ita scribi potuerint. posteriore autem aetate minus diligenter quam maius opus Prisciani hic libellus tractatus est ab iis qui arti grammaticae operam dabant. qui, si brevioris artis institutionem desiderabant, cum aliorum grammaticorum tum Donati libros ad suum usum magis

*) Non satis certam causam esse video, cur Priscianum ampliorem Hephaestionis librum, quam nunc est, habuisse dicant, propterea quod in extremo libro, cum testimonio Hephaestionis usus duos versus Eupolidis, qui sunt apud illum p. 100 ed. Gaisf. (ed. pr.), adscripsisset, interposito 'idem' pronomine subicit tres alios, qui apud illum non leguntur. poterat enim hos ab Heliodoro, ex quo ipso priores duos Hephaestio quoque recepisse videtur, petere.

accommodatos esse existimabant. neque tamen omnino defuisse huic libro grammaticorum studia, testis est commentarius Remigii, quem in codice Parisino 7581 saeculo decimo vel undecimo scriptum vidi. libri autem manu scripti, quos quidem paullo accuratius examinavi, ita inter se conspirant omnes, ut grammaticorum studiis non magnam mutationem cum librum subiisse ante undecimum certe saeculum (nam de recentioribus libris non quaesivi) adpareat. plura conati sunt ii qui quinto decimo saeculo haec studia recoluerunt. nam princeps editio a. 1470 facta a veteribus codicibus magno opere discrepat, sive is qui editioni praefuit haec primus mutavit, sive, id quod magis probo, codicem sic mutatum invenit. principem autem editionem postea reliqui editores omnes ita secuti sunt, ut, praeterquam quod quaedam Graeca nomina et Latinorum vocabulorum interpretationes, quae in illa omissa erant, coniectura addiderunt, vix umquam ab ea recederent; in una Aldina editione paucis locis manu scriptum codicem adhibitum esse probabile est. quae cum ita essent, id maxime agendum existimavi, ut liber, quamvis exigui sane pretii, remota recenti Italorum interpolatione ad priscam codicum memoriam revocaretur. ad quam rem cum unum bonum codicem mihi sufficere iudicarem, ducem elegi Parisinum 7498 membranaceum, forma quadrata, qui olim Claudii Puteani fuit. eo continentur haec, f. 1—56* Prisciani de constructione libri duo: f. 57—80* eiusdem partitiones duodecim versuum Aeneidos: f. 81—88* eiusdem institutio de nomine et pronomine et verbo: f. 89—104* Eutyichis ars de coniugationibus verborum, *incipit prologus libri eutichis. Cum semper — coniugationem uendicat sibi*: f. 105—108* *commentarium rufini viri disertissimi grammatici antiochensis in metra terentiana. Euantius — est uel maximum* (p. 2719): f. 109 et 110 carmen de ponderibus, *Remi fauni epistola de ponderibus ex sensu eiusdem clari auctoris ad symmachum metrico iure missa incipit. Pondera paeoniis — sine aquis capitula eiusdem epistolae I de ponderibus communiter II de ponderibus metallorum III de mensuris liquorum IIII de ponderibus commixtorum*: f. 110 — 120* Prisciani ad Symmachum libri tres, *Prisciani libellus de ponderibus. De laude symmachi. Priscianus grammaticus symmacho — inglorium est*. sed haec neque ab uno homine scripta esse omnia neque unius codicis olim fuisse non solum ipsa diversitas scripturae indicat, verum etiam numerorum quaedam vestigia, quae in imis schedarum marginibus adparent, testantur. ea enim quae f. 57 — 104 scripta sunt, hoc est Prisciani institutio de nomine et pronomine et verbo et eiusdem partitiones et Eutyichis liber, ad codicem aliquem saeculo nono scriptum olim pertinebant, prior autem pars f. 1—56 una cum iis membranis, quae olim eam excipiebant, postea vero ad finem codicis reiectae sunt, f. 109—120, hoc est duo libri de constructione et carmen

de ponderibus et tres libri ad Symmachum, haec igitur decimo saeculo scripta sunt. nam de quattuor schedis 105 — 108, quas tum cum codicem tractabam antiquiori parti a me tributas esse video, dubito nunc an potius ad posteriorem pertineant, siquidem Rufini librum cum Eutychis libro in codicibus coniungi non memini. hunc igitur codice accuratè scriptum ita secutus sum, ut eius auctoritatem non relinquerem nisi in iis quae aperte corrupta vel manca essent. quamquam enim eius scripturam in non nullis locis aliorum codicum auctoritate emendari vel suppleri potuisse concedo, tamen maiorem curam huic libello impendere nolui, praesertim cum de illis, quae in editis exemplaribus mutata sunt, omnes codices consentire viderem. itaque hoc uno duce contentus ex editis exemplaribus, e quibus praeter principem editionem adhibui Ascensianam et Aldinam, ea quae vel recte emendata vel digna esse memoria videbantur adnotavi. praeterea in iis quae ex Terentii et Sallustii libris adscripta sunt p. 1317, in quibus paullo certiore et ampliorem codicum memoriam desiderari posse intellegebam, integram discrepantiam duorum codicum Parisinorum 7559 et 7560 adposui, quorum librorum superior saeculo decimo scriptus est, posterior undecimo.

Sequitur ut de partitionibus duodecim versuum Aeneidos dicatur. in quo libro Priscianus vetus institutum Graecorum grammaticorum imitatus est, quod olim *μερισμὸν*, postea vulgo *ἐπιμερισμὸν* dictum esse docuit Lehrsius post Herodiani scripta tria a se edita p. 416 sqq. solebant enim illi eos qui ipsorum disciplinae traditi erant ita exercere, ut proposito aliquo versu vel sententia scriptoris per interrogationem et responsionem cum de scansione versus tum de singulis vocabulis eius versus vel sententiae praeciperent et qui essent pedes versus, quae partes orationis, quid unius cuiusque partis proprium esset, quid accideret, et siquid aliud per talem occasionem non incommode se praerberet, ex discipulis quaerent. satis antiquo autem tempore eam consuetudinem increbuisse ex iis adparet, quibus Sextus Empiricus adv. gramm. I 7 sqq. totum hoc genus accuratè descripsit, cuius verba adscripsit Lehrsius p. 424. sed postquam diu in scholis grammaticorum haec docendi ratio exercitata est, litteris haec mandare et libros scribere coeperunt, quorum alios plane illam exercitationem scholasticam expressisse probabile est, alii ea praecepta, quae huic rei utilia esse videbantur, breviter composuerunt. hinc nati sunt libri extrema aetate scripti et ordine litterarum congesti, qui nunc *ἐπιμερισμῶν* nomine inscripti feruntur. hunc igitur Graecorum morem imitatus est Priscianus. atque ut illi in instituto suo ab Homero proficisci solebant, ita Latinus grammaticus non poterat non a Vergilio, in quo omnis scholarum institutio versabatur, materiem partitionum suarum petere.

itaque principales versus duodecim librorum Aeneidos ita omnino tractavit, quasi in scholis inter praeceptorem et discipulum res ageretur. nam nihil agit Lindemannus in Prisc. op. min. p. 355, cum hanc interrogandi et respondendi rationem non a Prisciano profectam, sed Caroli, Francorum regis, aetate in libros grammaticorum invectam esse existimat. nimirum ille in hac quoque re Graecos grammaticos secutus est, quos tum maxime in ipsa urbe Constantinopoli pari ratione usos esse non est dissimile veri. neque mirum est in tali instituto saepe vel eadem iisdem verbis repeti vel quae in reliquis libris disputata erant huc transferri.

At vero cum Prisciani esse hunc partitionum librum dico, non illud dico, talem qualem nunc habemus ab eo scriptum esse. nam mos ille partitionum etiam post Priscianum duravit et a Latinis grammaticis cum in aliis libris tum in iis, quibus Donati artem commentati sunt, servatus est. cuius rei exemplum nunc adferre placet unum libellum, qui in codice Leidensi bibl. publ. 122 nono saeculo scripto inscriptus est cunabula artis grammaticae, in quo simili ratione de partibus orationis praecipitur. in eo negotio autem commodum se praebebat Prisciani liber, quem in suum usum grammatici converterent et ita, ut eius actatis rationes postulare videbantur, modo augerent, modo diminuerent vel suo arbitrio mutarent. hinc factum est, ut codices, qui nunc supersunt, quorum nullum inveni, quin studiis posteriorum grammaticorum adfectus sit, non solum a prisca eius libri forma longe recederent, sed etiam inter se magno opere discreparent. ex quo adparet integram auctoris manum omnino restitui non posse, sed eam exhibendam fuisse formam, quae libris manu scriptis fertur, non illam quidem antiquissimam neque integram, sed qua vel antiquior vel magis integra in hac librorum conditione restitui nequeat. eam igitur tribus libris, quibus usus sum, uno Parisino 7498 (C), altero Leidensi Vossiano 33. 4 (S), tertio Guelferbyitano (G), qui est inter codices Gudianos numero 132, ita exhiberi inveni, ut nihil fere, quod alicuius momenti sit, addi posse confidam. et de Parisino quidem codice et de Leidensi supra dictum est. Guelferbytanus autem, qui est in membranarum forma quadrata saeculo decimo scriptus, continet haec: f. 1—48* Vitruvii de architectura libros, *De principiis artis architectonicae — haberet explicata. vitruvii liber X explicat feliciter*: f. 49—61 Marciani Capellae excerpta, *incipiunt versus de nuptiis philologiae. Etiam nunc roseo — ac nos sacrae musas* (f. 52). *Peracta iam spatiorum — signiferum cursum suum complens*: f. 61* *prisciani epitome phenomenon. Ad boreae partes — eridanique fluenta. Rufi festi auieni viri clari arati phenomena, Arctoe anguis corona phycus — sol aselli uenti hiems aestas*: f. 62—65 carmen de ponderibus, *Pondera paeoniis —*

sine aquis: f. 65—70* Prisciani de figuris numerorum librum, *Priscianus grammaticus symmacho — sexangulum et similia*: f. 70*—100* *Prisciani g. partitiones XII uers. aeneid. principalium, Arma — faciens. prisciani grammatici super XII primos uersus aeneid. expli. tractatus partitionum*: f. 100*—108 librum de orthographia, *incipit orthographia bedae presbyteri. A littera etiam nota — oratoris sermo peruenit*. Parisinus codex in hac quoque parte non solum ex bono fonte ductus sed etiam accurate scriptus est, quamquam habet, quae vel temere addita vel interpretationis causa adscripta et in continuitatem verborum inlata esse adpareat. ad hunc plerumque accedit Gudianus, qui ipse quoque satis accurate scriptus est; sed in eo octavi versus partitio post nonum transposita est, in primi autem versus partitione quattuor schedae post f. 71 perierunt. Leidensis autem codex inaequaliter scriptus est. nam inde ab octavo versu eam fere rationem, quae in Parisino libro est, sequitur, in priore parte vero cum multa aliter scripta sunt, tum saepius quaedam, quae ille habet, omissa sunt. in quibus cum conplura sint, quae postea addita esse adpareat, alia tamen, de quorum antiquitate dubitari nequit, in hoc libro desunt. non nulla vero etiam, quae in Parisino et Gudiano corrupta sunt, recte scripta servavit, ut librum ex bono quidem fonte ductum, sed eundem et negligentia librarii et interpolatione corruptum esse cognoscas. postea alia manu, quae mihi non multo recentior esse videbatur, quam ea quae ipsum librum scripsit, multa deleta et in margine mutata sunt. haec s littera indicavi. omnino autem minus diligenter eius libri scriptura indicata est, quam Parisini et Gudiani, quos potissimum secutus sum. quamquam ne de his quidem omnem librorum negligentiam et quidquid in levissima quaque re discreparent adnotare volui. interrogationes et responsiones, quae in libris vulgo antepositis *A* et *M* litteris, hoc est διδάσκαλος et μαθητής, indicatae sunt, maioribus litteris significare placuit. ceterum non difficile erat posteriorum grammaticorum additamenta in hoc libro investigare. sed quoniam neque omnia quae postea addita sunt certis rationibus assequi neque pristinam libri formam cum aliqua probabilitate recuperare licebat, pauca duntaxat, quae manifesto nexum sententiarum perturbabant, tam quam spuria notavi.

Multo constantiorem huius libri formam, quam illam codicum manu scriptorum varietatem, edita exemplaria exhibent*). nam qualis

*) De studiis Italorum in hoc libro, antequam typis exscriberentur exemplaria, conlocatis non quaesivi. sed codicem olim a Poggio et comitibus eius in bibliotheca Sangallensi inventum esse testatur Cencius Romanus in epistula ex urbe Constantia ad Franciscum de Fianza data, quam ex codice Bergomensi edidit Querinius in diatribe praeliminaria ad Francisci Barbari epistulas p. VIII sqq. quam narrationem quoniam minus notam esse video, ea quae huc pertinent trans-

primum in principe editione editus erat, talis ab omnibus, qui ante Lindemannum hunc librum ediderunt, repetitus est. atque in Aldina quoque editione, ad quam parandam Donatus Veronensis, qui illi editioni praefuit, vetusto codice se usum esse scribit, quamvis multa correcta sint, tamen universa libri forma paucis locis mutata est. Lindemannus autem duos codices Leidenses usurpavit, alterum Vossianum 33. 4, alterum item Vossianum 36 fol. saeculo decimo scriptum, in quo post duodeviginti institutionum libros hic libellus legitur. e quibus libris cum prior, ut ante dictum est, non satis certae fidei sit, alter vero multo maiorem praebeat negligentiam et temeritatem, non potuit is, qui his se totum addixisset, multum proficere. atque haud scio an omissis omnibus fere, quae in illis deesse vidit, plura corruperit quam correxerit. sed in altero Vossiano, quem R dixit Lindemannus, multa quasi cuiusdam commentarii instar in ipsam continuitatem verborum recepta sunt, quae ille scholiorum loco in finem libri reiecit. ex his pauca, quae L littera indicata sunt, Lindemanno auctore in meam adnotationem transscripsi, idemque signum paucis eius libri scripturis ipsis quoque a Lindemanno petitis adposui. Lindemanni editionem postea repetivit Krehlius, qui in priore parte libri etiam Monacensi aliquo codice vel fragmento, ut ipse scribit, collationis Monacensis usus est.

Denique adieci libellum de accentibus, qui Prisciani nomine inscriptus fertur, quamquam eum non esse a Prisciano scriptum non puto longa disputatione confirmandum esse. nam non solum omne dicendi genus ab hoc grammatico prorsus alienum, ne dicam rude et

scripsi. 'In Germania multa monasteria sunt bibliothecis librorum Latinorum repleta: quae res spem mihi attulit, aliquos librorum Ciceronis, Varronis, Livii aliorumque doctissimorum virorum, qui extincti penitus esse videntur, in lucem venturos, si accurata investigatio adhiberetur. nam cum his proximis diebus ex composito, fama bibliothecae allecti, una cum Poggio atque Bartholomaeo Montepulciano ad oppidum S. Galli devenissemus, bibliothecam ingressi Iasonis Argonauticon a C. Valerio Flacco editum carminibus luculentis atque gravibus a maiestate metrica minime abhorrentibus invenimus: deinde argumenta quaedam soluta oratione confecta super aliquot Ciceronis orationibus, ex quibus multi causarum ritus multaeque veteris instituti paritates aperte cognosci possunt. repertus est etiam liber quidam volumine parvus, magnitudine autem eloquentiae prudentiaeque excellentissimus, Lactantius scilicet de utroque homine, ubi plane refellit sensa eorum, qui humanam conditionem belluarum statu humiliorem deiectionemque asseverant. inter quos Vitruvius de architectura atque Priscianus grammaticus quaedam Virgilii carmina commentans inventi sunt. erat praeterea in illa bibliotheca liber quidam ex corticibus arborum: qui cortices Latino sermone libri vocantur, unde, quemadmodum apud Hieronymum est, libri suum nomen adepti sunt. is quamquam non admodum bonarum scripturarum refertus plenusque esset, tamen propter illam sanctam incorruptamque vetustatem summa cum devotione complexus sum. horum quidem omnium librorum exempla habemus'.

saepe etiam ineptum est, sed etiam res ipsae, de quibus agitur, speciem eius actatis, quae iam usum et scientiam Latinae linguae non habebat, praeseferunt. in exemplis vero barbara quaedam vocabula hic scriptor posuit, quorum alia non invenio nisi a scriptoribus infimae aetatis usurpata esse, alia, quamquam nescio quam auctoritatem habeant, tamen a Prisciani certe aetate et doctrina abhorrent. verum haec omnia in promptu sunt. ac ne illud quidem video probabili ratione adfirmari posse, antiquiorem aliquem librum a Prisciano scriptum postea in hanc formam, quam nunc habemus, redactum esse, sed potius nomine nobilissimi grammatici et post octavum saeculum diligentissime tractati inscripta esse puto ea, quae de quantitate et pronuntiatione vocabulorum aliquis ex praeceptis antiquiorum grammaticorum collegerat et ad suae aetatis usum satis pueriliter composuerat.

In codicibus autem non inveni hunc librum scriptum esse ante undecimum saeculum. eius autem ipsius aetatis quam dixi duos libros vidi, alterum Leidensem, qui est inter codices Perizonianos forma maxima quinquagesimus quintus, alterum Guelferbytanum inter Augustanos forma quadrata undecimum. e quibus Leidensem, quem descripsit Geelius in catalogo librorum manu scriptorum qui inde ab anno 1741 bibliothecae Lugduno-Batavae accesserunt p. 151 sqq., Heilbrunnensem olim fuisse indicant haec, quae in extrema pagina subscripta sunt 'liber beate marie uirginis in hailprun'. nam ita haec in codice legi, non 'in haygrim', quod dubitanter dedit Geelius. postea ad Gronovium pervenit, ex cuius bibliotheca se emisit codicem in prima pagina testatur Petrus Bondamus. continet autem f. 1—45 Prisciani librum septimum decimum et octavum decimum: f. 46—48 hunc de accentibus librum, cui recentiore manu adscriptus est titulus *prosodia Prisciani incipit*: f. 49 sqq. Donati libellum de barbarismo ceterisque vitiis orationis. (Guelferbytanus autem codex, qui fuit olim S. Michaelis monasterii Hildesheimiensis, ex diversis membranarum fasciculis compositus, unum habet quaternionem et schedas quinque, f. 128—140, in quibus membranarum eadem manu scripti sunt tres libri grammatici, primum f. 128*—131* Donati libellus, *Vox est aer ictus — cola et commata*, deinde f. 131*—134* Servii de ultimis syllabis liber, *Servius honoratus aquilino — positione longae sunt*, tum f. 134*—140* *Prisciani grammatici de accentibus liber incipit, Littera est — pape euax*. recentes codices vidi duos, Parisinum 7553 chartaceum quinto decimo saeculo scriptum, qui cum recentibus quibusdam Italorum hominum libellis Servii librum de ultimis syllabis et 'Priscianum Caesarcensem de accentibus' continet, et Leidensem bibl. publ. 186 membranaceum, in quo post Prisciani de constructione libros duodecimo saeculo scriptos additi sunt quarto decimo

saeculo liber Donati de barbarismo et hic de accentibus liber ita, *Littera est — euax explicit p' de accentibus*. sed hos libros omnes ita inter se discrepant, ut non librarium exemplum quod sequebatur repetentem agnoscas, sed ut multa a grammatico temere mutata esse adpareat. eadem libertate usus est is, qui editionem principem a. 1470 factam curavit, vel potius ille, qui codicem manu scriptum, e quo illa expressa est, exaravit. principem autem editionem reliqui editores ante Lindemannum ita secuti sunt, ut in paucis iisque levioribus fere rebus eius fidem relinquerent. plura primus mutavit Lindemannus, qui codicem Perizonianum, de quo supra dixi, et varias lectiones ex duobus codicibus, altero Groningano, altero Burmanniano, a Bondamo excerptas, de quibus libris ille dixit praef. p. XXVII, ad recensionem huius libri adhibuit. post Lindemannum Krehlius quaedam mutavit adhibito codice aliquo, quem quarto decimo saeculo scriptum sibi a C. F. Matthiaco datum esse scribit praef. Prisc. II p. V. his igitur copiis paratis, cum molestum esset et inutile in tali quidem libro omnem codicum discrepantiam proponere, satius esse duxi, antiquissimam formam, quam Guelferbytanus (H) et Perizonianus (G) praebent, sequi. nam ii magis quam reliqui inter se coniuncti sunt, nisi quod in G maxime quaedam etiam, quae postea adscripta esse videntur, recepta sunt. itaque eorum discrepantiam exhibui. praeterea pauca ex principe editione et ex Lindemanni codicibus adieci. ceterum Guelferbytanum codicem ipse excussi, Leidensis apographum Lindemanni manu factum in eius schedis habui.

Duobus carminibus Prisciani, periegesi ex Graeco Dionysii carmine translatae et alteri de laude Anastasii, quod a. 1828 Endlicherus edidit, inter grammaticos libros locum non dandum esse existimavi. tertium vero de ponderibus et mensuris, quod his addi solet, ut ipsum quoque non minus a grammatico genere alienum est, ita non video certis rationibus ad Priscianum auctorem referri. nam nec manu scriptorum librorum auctoritate satis defenditur nomen grammatici nec rerum, de quibus agitur, argumento. primi enim versus quinquaginta quinque, qui soli in eodem argumento, quod Priscianus tractavit, versantur, in quibusdam locis sane cum illius praeceptis consentiunt, sed alia eaque maxime Prisciani propria in illis omissa sunt. qua re nomen Prisciani tum demum huic carmini inscriptum esse puto, postquam in codicibus una cum eius libris scribi coeptum est.

Scripsi Berolini mense Maio a. MDCCCLVIII.

PRISCIANI
DE FIGVRIS NVMERORVM
DE METRIS TERENTII
DE PRAEEXERCITAMENTIS RHETORICIS
LIBRI TRES.

R codex Parisinus 7496
V codex Leidensis Vossianus 12. 8
P codex Parisinus 7530
A codex Parisinus 7501
 a eiusdem codicis manus secunda
B codex Vaticanus bibliothecae Reginensis 1709
S codex Leidensis Vossianus 33. 4
h Hermogenis progymnasmata
 ς editiones interpolatae vel omnes vel plures, e quibus adhibita sunt hae,
 editio princeps (Veneta) a. 1470
 editio Veneta a. 1472
 editio Veneta a. 1492
 editio Ascensiana Parisiis a. 1516
 editio Aldina Venetiis a. 1527

Ex his exemplaribus in omnibus tribus Prisciani libris adhibita sunt *RV* ς , in libris de figuris numerorum et de metris Terentii *A*, in libris de figuris numerorum et de praeexercitamentis rhetoricis *P*, in libro de praeexercitamentis rhetoricis *S* et *h*. praeterea ex *S* in libro de figuris numerorum paucis locis discrepantia scripturae adscripta est.

PRISCIANVS GRAMMATICVS SYMMACHO.

p. 1313. 44 P.

p. 386. 57 K.

Omni te, Symmache, nobilitatis splendore celebratum, omni naturae 1
munere praestantem, omni virtutis luce fulgentem, studiis etiam optimarum
artium disciplinarumque florentem iustissimeque prospera fortunae meritis
5 vitae probantem fama quidem antea nobis absentem venerabilem faciebat;
nunc autem praesentem veritas supergressum laudes praedicationis ostendit.
mediocritatis enim altissimae, qua superbiae calcas tumores, et pietatis 2
ponderibus gravissimis superas omnia. itaque gloriosum mihi cre[de]ns ali-
quid a tanta auctoritate interrogationis mereri, de figuris, sicut iussisti,
10 numerorum breviter collecta demonstrabo et de nummis vel ponderibus,
praeterea de Terentii metris, nec non etiam de praexercitamentis rhetoricis,
quae Graeci progymnasmata vocant, quoniam diligentius ea sophistae iunio-
res, quos sequimur, aptioribusque divisionibus ad exercendos iuvenes ad
omne rhetoricae genus exposuisse creduntur. petimus igitur sapientem elo- 3
15 quentiam vestram (hac enim dignitate nihil in homine melius novimus), ut
et nos huiuscemodi frequentius quaestionibus tam praesentes quam absen-
tes cum felicitate exerceatis et Romanorum diligentiam vestrorum ad artes
suorum alacriorem reddatis auctorum, quibus solis ceteras cum Graeis gen-
tes superasse noscuntur. quarum decus et munimen industria vestri niti-
20 tur culminis.

2 celebratum omni *R* celebratum oconi *V* celebratum .. omi *A* celebratum ac omni
a 5 6 supergressa 5 8 mihi *om. R* 16 tam praesentis quam absentis *V*
18 alacriores *RVA* graeis *VA* gradis *R*

DE FIGVRIS NVMERORVM QVOS ANTIQVISSIMI HABENT CODICES.

p. 1315. 46 P.

p. 357. 53 K.

- I 4 Sciendum, quod, cum ab uno ad milies mille numeri notentur, apud Latinos non plus tredecim eos figuris notari invenimus. nam principales repetuntur quater singuli tam ante quinarior, qui sunt medii, numeros⁵ quam post eos. sunt igitur principalium figurae septem, mediorum vero sex, quarum rationes diu exquisitas, ut potero, breviter disseram. una per I scribitur antiquo more Atticorum, qui solebant principalem nominis numeri litteram pone|re et significare numerum. *ἴα* ergo pro *μία* dicentes I scribebant, et *Π πέντε*, et *Δ δέκα*, et sic *Μ πενήκοντα*, *πεντάκις δέκα*¹⁰ 5 significantes, et *Η ἑκατόν* (vetustissimi enim quoque Graeci pro aspiratione *H* scribebant, quam habebant *Ἑκατόν* in principio), et sic *Μ πεντακόσια*, id est *πεντάκις Ἑκατόν*, *Χ χίλια*, sic *Μ πεντακισχίλια*, id est *πεντάκις τὰ χίλια*, *Μ μύρια*, vel sic *Χ*, quod significat *δεκάκις χίλια*. quidam autem et sic scribebant $\boxtimes$. non incongruum tamen videtur etiam versus¹⁵ Graecos aptissime de his numeris compositos subicere:
- χίλια χῖ πέλεται· καὶ πῖ μέσον ἦτα φέροντος
ἡμισυ τῶν ἐφάμην· ἑκατόν δ' ἄρ' ἦτα πέλονται·
δέλτα δὲ τεμνομένοιο μέσον καὶ πῖ φορέοντος
πεντήκοντ' ἀριθμοῦ σημεία· καὶ δέκα δέλτα·* 20
πῖ δ' ἄρα πέντε πέλει καθαρόν· καὶ ἰῶτα ἔν ἐστιν.
- 6 hos igitur Latini quoque in plerisque imitati sunt. nam per I unum notant illos secuti; quinque per V, quia quinta est vocalis, A E I O V; decem per X, quia decima est consonans apud Graecos, B Γ Δ Ζ Θ Κ Α Μ Ν Ξ. vel quod post V apud Latinos X sequitur; quinquaginta per L,²⁵

3 ad mille mille R 7 quarum 5 quorum *PRVA* 9 .ia. ergo *I* .ia. ergo *A*
.I. am ergo R 10 ΠΕΝΤΑΚΙ ΔΕΚΑ *PRVA* 12 habebat A habent P et sic ΠΕΝ-
ΤΑΚΟCΙΑ *PRV* et sic ΠC ΠΕΝΤΑΚΟCΙΑ A : notam numeri restituit Vinetus 13 ΠΕΝΤΑ-
ΚΕΚΑΤΟΝ R ΠΕΝΤΑΚΙΕΚΑΤΟΝ *I* ΠΕΝΤΑΚΙΕΚΑΤΟΝ A ΠΕΝΤΑΚΙΕΚΑΤΟΝ P .X.XEINIA
PRVA sic $\boxtimes$ ΠΕΝΤΑΚΙCINIA *PI* 14 secundam notam numeri decem milium,
quam ita ut supra scripta est libri manu scripti praebent, sic exhibuit Vinetus. $\boxtimes$
15 non — 21 ἐστιν om. P 17 ΧΕΙΑΙΑ *RF* ΧΕΙΑΙΑ A .Ξ. ΠΕΝΑΤΑΙ *RFVA* ΠΕΙ *RFVA*
etc. ΑΡΟΝΚΑΙΙΑΤΑΕΝΕCΤΙΝ. Hos R omittis iis quae interposita sunt ΦΟΡΟΝΤΟC A
18 ΕΦΑΜΕΝ A ΔΑΡΑΝΓΑΠΕΑΟΝΤΑΙ *I* ΔΑΡΑΝΓΑΠΕΚΑΙΠΕΙCΑΙΝΟΝΤΑΙ A 19 ΔΕCΤΑΙCΤΕ-
ΜΝΟΜΕΝΟΙΟΝΕCΟΝ A ΠΕΙ *I* A 21 ΠΕΙ *I* A

p. 1316. 47 P.

p. 359. 90 K.

quia apud antiquos Graecos L pro N, quae nota est quinquaginta, | ponebatur teste Apollonide et Lucio Tarrhaeo. unde Latini quoque lympa dicunt pro nympha, aquam vel fontem volentes monstrare: Virgilius in I Aeneidos

5 dant famuli manibus lympas Cereremque canistris.
centum autem per principalem nominis litteram C: quingenta per sequen- 7
tem litteram consonantem; nam post C D sequitur. mille secundum Atti-
cos per X Graecam, sed ut sit differentia ad decem, circumscriptis lateribus
∞. quinque milia per I et duas in dextera parte apostrophos, ΙϞ. decem
10 milia per supra dictam formam additis in sinistra parte contrariis duabus
notis quam sunt apostropho, ϞϞϞ: et hoc ad imitationem Graecorum, qui
μύρια unius nota subdita linea nunc quoque scribunt, sic Δ. quinquaginta
milia per I et in dextera parte tres apostrophos, ΙϞϞ. centum milia per 8
I mediam et tres in dextera parte apostrophos et in sinistra totidem con-
15 trarias, ϞϞϞϞϞ. vel, quod verisimilius est, decem milia notantur per M
circumscriptam ex utroque latere (quomodo mille, id est χίλια, per X cir-
cumscriptam ex utroque latere, sic ∞): et hoc ad imitationem Graecorum,
quia μύρια eam litteram habent principalem sui nominis; sed differentiae
causa media linea altior facta est, quia milies | quoque mille per M circum-
20 scriptam solet notari, sic ϞϞϞϞ. ergo quinque milia cum sint dimidia
pars decem milium, dimidiam partem scripturae servaverunt, sic ΙϞ, quo-
modo quinquaginta milia dimidia pars centum milium, qui numerus per
eandem notam decem milium scribitur, additis tamen ex utroque latere
singulis circumscriptionibus. quingenta milia per Q, quod est initium
25 nominis, et apo||strophon, ϞϞ. mille similiter milia per M, unde incipit
nomen, ex utraque parte circumscriptam, ut ϞϞϞϞ, vel etiam sic (∞).

De ponderibus etiam necessarium esse putavimus addere. as nummus II 9
est libralis per I perscriptam, notatur Ϝ. dupondius nummus est bilibris
per duas II perscriptas, ϜϜ. sestertius nummus duarum semissis librarum

1 ponebantur *PRVA* 2 teste et apollonide et lucio *V* tarrheo *PRVA*
3 in I Aeneidos] v. 701 5 manibus *om.* *R*: lympas manibus *P* canistris ē.
Centum *V* 8 per *IXI* grecam *P* per ∞ grecam *RA* per Ϟ grecam *V* *omissa in*
omnibus libris nota, quam post lateribus addidi. similis scribendi neglegentia, quae li-
brariis potius quam grammatico tribuenda videtur, est in libris infra 21; 28; 29. 408. 16. nam
cum bis scribenda esset littera, primum simplex, deinde cum ea mutatione quae indicata
est, priore loco mutatae litterae formam posuerunt, altero omiserunt. 10 formulam *P*
11 quam] quae *ς* 12 scribunt sic *I* *Ald.* 16 quomodo — 17 latere *om.* *V*
17 sic *co.* et *oc.* ad *V* 20 sic *Δ* *R* sic *Ϟ* *A* sic. (∞) *P*: eam figuram quam dedi
exhibet V 21 milium] milia *V* 24 quinquaginta milia *RA* per *q* quod *PV*
omissa nota post apostrophon, quam ita ut in RA est exhibui 26 ut (∞) uel etiam
sic (()) *P* ut [m] uel etiam sic *M* *addita ad posteriorem notam in margine ea figura,*
quae in P priore loco posita est, R Ϟ|Ϟ uel etiam sic "m" A. ut (M) uel etiam sic
CCM Vinetus. utramque notam ita ut in V scripta est exhibui. 27 nummus *ς* nu-
merus *PRVA* 28 libralis et per *A* per *†* perscriptam *PRVA* *omissa nota quam*
post notatur addidi, per L perscriptam † notatus Vinetus, qui item in dupondii et se-
stertii nota L, quod est in ς, exhibuit dupondius *PV* dipondius *A* nummus *ς*
numerus *PRVA* est libris *PV* 29 per duas *††* (enim *add. R*) perscriptas *PRVA*
omissa nota post perscriptas numerus *PA*

siquis daret

talentum magnum.

Italica autem mina drachmas habet, ut supra dictum est, nonaginta sex, quod est libra duodecim unciarum, id est denarii LXXII. hac igitur computatione LXXXIII librae Romanae et quattuor unciae, quod est magnum talentum, centum minas Atticas faciunt. Seneca in X epistularum ad Novatum 'viginti quattuor sestertia', id est talentum Atticum cum parvum. viginti quattuor enim sestertia sexaginta libras habent. Varonis quoque auctoritate supra dictorum pleraque comprobemus. Varro de lingua Latina libro V 'multa pecuniae signatae vocabula sunt: aeris et argenti haec. as ab aere: dupondius ab duobus ponderibus, quod unum pondus assipondium dicebatur; id ideo, quod as erat libra pondus. deinde ab numero usque ad centussem: ab tribus assibus tressis, et sic proportionem usque ad nonussis. in denario numero hoc mutat, quod primum est ab decem assibus decussis, secundum ab duobus decussibus vicessis. reliqua conveniunt, ut tricessis proportionem usque ad centussis (quod et Persius ostendit, et centum Graecos uno centusse licetur).

quo maius aeris proprium vocabulum non est. nam ducentio et sic proportionem quae dicuntur non magis asses quam denarii aliaeque res significantur. aeris minima pars sextula, quod sexta pars unciae est; semuncia, quod dimidia pars unciae. uncia ab uno dicta; sextans ab eo, quod sexta pars assis est; quadrans, quod quarta; et triens, quod tertia pars; semis, quod semis, id est dimidium assis, ut supra dictum est; septunx a septem et uncia collisum. reliqua obscuriora, quod ab diminutione, et ea quae diminuuntur ita sunt, ut ex-

4 est ante libra om. RVA 5 LXXXIII RVA 6 epistularum RVA
Senecae testimonium ad controversiarum librum X 34, 21 (p. 332, 9 ed. Burs.), cum donaret illi Caesar talentum, in quo viginti quattuor sestertia sunt Atheniensium more, ἡ πρόσθετος, ἡ ἑστία, ἡ ἀφελή, ἵνα μὴ Ἀττικὸν ἦ, pertinere vidit Gronovius de sestert.
 II 7 7 sestertia V sextaria PRA 8 sestertia RV sextaria PA 10 libro V]
 § 169 p. 169 ed. Sp. sqq. multae P 11 AS. habere P dupondius om. A, add. a dupondius P dupondus V 12 assipondium Ascens. assispondium PRVA
 13 id om. § librae pondus Vinetus libram pondo Gronovius de sestert. 16 14 et supra pretionem corr. altera manu et sic pro pretione P et supra pitionē V et supra proportionē RA supra et sic per proportionem § et supra sic proportionem Vinetus. et sic proportionem, quod est in Varronis codice Florentino, restituit Lindemannus. nisi potius Priscianus scripsit et supra proportionem, ut p. 413, 12 a vicesimo et supra 17 uigessis A trigessis A proportionē RVA per proportionem § et sic proportionem Lindemannus 18 quod persius RVA: et add. P. Pers. 5, 191 19 et] quod § licenter § 20 quo magis aeris R§ 21 quando dicuntur coniecit Lindemannus
 22 aliquae res P 23 quod sit sexta pars unciae § quod dia pars (super-scripto in R forte dimidia) RV quod est media pars A unciae est uncia §
 28 deminutione A diminutione V deminuuntur A ita sunt extremas syllabas habent S extrema syllaba P

p. 1348. 49 P.

p. 392. 93 K.

semuncia semis unciae: duae sextulae sunt tertia pars unciae, id est scripuli octo: sicilicus scripuli sex: sextula scripuli quattuor: dimidia sextula scripuli duo. rur|sus sextula et dimidium sextulae sicilicus appellatur, scripulus siliquae sex: siliqua est quod dicunt Graeci *κεράτιον* vel *λεπτόν*.

Necessarium tamen existimavi ad confirmanda supra dicta diversis aucto- III 12
ribus de his dicta subicere. Livius in XXXVIII ab urbe condita 'mul-
titudinis eorum argumentum sit, quod Polybius scribit cen-
tum talentis eam rem Achaeis stetisse, cum quingentos de-
narios pretium in capita, quod redderetur dominis, statuissent. mille enim ducentos ea ratione Achaia habuit captivos
10 Italicos'. qua ratione ostenditur sex milia denariorum habere talentum.
nam cum || quingeni denarii pro mille ducentis captivis dati colligantur ses-
centa milia denariorum, centum ea ostendit fuisse talenta. centesima au- 13
15 tem pars sescentorum milium sex milia inveniuntur. denarii autem illo tem-
pore nummi argentei erant viginti quattuor siliquarum, quod in eodem libro
ostendit Livius, 'signati argenti LXXXIII milia fuere Atticorum:
tetradrachma vocant. trium fere denariorum in singulis argenti
est pondus'. vide, quod quattuor drachmae sint septuaginta duae sili-
20 quae (diximus enim superius, quod tres oboli, quorum singuli sex siliquas
habeant, drachmam faciunt), tres autem denarii idem habeant, id est LXXII
siliquas. idem Livius in XXXVIII ab urbe condita ostendit magnum talen-
tum Atticum octoginta habere libras et paulo plus, cum supra dictorum
computatio manifestet octoginta tres libras et quattuor uncias habere talen-
25 tum, quod est sex milia denariorum: Livius 'talentum ne minus
pondo octoginta Romanis ponderibus pendat'; id est, sic de-
crevit senatus, ut non plus quam ternae librae et quaternae unciae singu-
lis desint talentis. et sciendum, quod secundum Livii computationem cen- 14
tum minae Atticae, quarum singulae septuaginta quinque drachmas habent,
30 faciunt talentum magnum. nam minus sexaginta habet secundum Darda-
num. quod autem est magnum et minus, ostendit Terentius in Phor-
mione,

unciae II. uncia I. duae dimidia: partes unciae secunx: uel ut alii sescuncia: tres di-
midiae partes unciae ξ unciae duae. uncia sescunx, vel ut alii, sescuncia dimidia pars

et uncia Lindemannus 5 ΛΕΠΤΟC P ΑΠΤΟC RV ΑΝΤΟC A 6 supra scripta P
a diuersis ξ 7 subiecere A in XXXIII V: c. 50 8 polubius A polibius P
9 acheis P atheis RV atheis A athenis ξ stetisset P 10 redderem ξ reci-
derent Ven. a. 1492 11 ea ratione P et ratione RA et ratio V ex ratione ξ a re-
gione Ascens. 13 captiuis dati captiuis PRVA colligatur V 14 centesima
enim Lindemannus ex codice S 16 argenti V in eodem libro] c. 52. 17 ar-
genti om. RVA, add. P LXXX P 18 tetrachma VA tethracma P ditrachma
(di in litura) S tetradrachmam Ascens. Ald. argenteis est pondus ξ 20 tres
scripuli Putschius: tres obliquorum singulis sex V 22 in XXXVII PRA in XXXVI
V: c. 38 26 pondo $\bar{\sigma}$ octoginta P 30 talentum magnum et minus nam mi-
nus ξ in Phormione] III 3, 8

siquis daret

talentum magnum.

Italica autem mina drachmas habet, ut supra dictum est, nonaginta sex, quod est libra duodecim unciarum, id est denarii LXXII. hac igitur computatione LXXXIII librae Romanae et quattuor unciae, quod est magnum talentum, centum minas Atticas faciunt. Seneca in X epistularum ad Novatum 'viginti quattuor sestertia', id est talentum Atticum parvum. viginti quattuor enim sestertia sexaginta libras habent. Varronis quoque auctoritate supra dictorum pleraque comprobemus. Varro de lingua Latina libro V 'multa pecuniae signatae vocabula sunt: aeris et argenti haec. as ab aere: dupondius ab duobus ponderibus, quod unum pondus assipondium dicebatur; id ideo, quod as erat libra pondus. deinde ab numero usque ad centussem: ab tribus assibus tressis, et sic proportionem usque ad nonussis. in denario numero hoc mutat, quod primum est ab decem assibus decussis, secundum ab duobus decussibus vicessis. reliqua conveniunt, ut tricessis proportionem usque ad centussis (quod et Persius ostendit,

quo maius aeris proprium vocabulum non est. nam ducentio
et sic proportionē quae dicuntur non magis asses quam de-
narii aliaeque res significantur. aeris minima pars sextula,
quod sexta pars unciae est; semuncia, quod dimidia pars un-
10 ciae. uncia ab uno dicta; sextans ab eo, quod sexta pars as-
sis est; quadrans, quod quarta; et triens, quod tertia pars; 25
semis, quod semis, id est dimidium assis, ut | supra dictum
est; septunx a septem et uncia collisum. reliqua obscuriora,
quod ab diminutione, et ea quae diminuuntur ita sunt, ut ex-

4 est ante libra om. *RVA* 5 LXXXIII *RVA* 6 epistolarum *RVA*
Senecae testimonium ad controversiarum librum X 34, 21 (p. 332, 9 ed. *Burs.*), cum
donaret illi Caesar talentum, in quo viginti quattuor sestertia sunt Atheniensium more,
ἡ περὶ ὅθες, ἡ ἄφελς, ἕνα μὴ Ἀττικόν ἦ, pertinere vidit *Gronovius de sestert.*
II 7 7 sestertia *V* sextaria *PRA* 8 sestertia *RV* sextaria *PA* 10 libro *V*]
§ 169 p. 169 ed. *Sp. sqq.* multæ *P* 11 AS. habere *P* dupondius om. *A*,
add. a dupondius *P* dupundus *V* 12 assipondium *Ascens.* assipondium *PRIA*
13 id om. § librae pondus *Vinetus* libram pondo *Gronovius de sestert.* 16 14 et
supra pretionem corr. altera manu et sic pro pretione *P* et supra pretionē *V* et supra
proportionē *RA* supra et sic per proportionem et et supra sic proportionē *Vinetus.* et
sic proportionē, quod est in *Varronis codice Florentino, restituit Lindemannus. nisi*
potius Priscianus scripsit et supra proportionē, ut p. 413, 12 a vicesimo et supra 17 uig-
gessis *A* trigessis *A* proportionē *RVA* per proportionem et et sic proportionē
Lindemannus 18 quod persius *RVA*: et add. *P. Pers.* 5, 191 19 et] quod §
licenter § 20 quo magis aeris *RS* 21 quando dicuntur coniect *Lindemannus*
22 aliquae res *P* 23 quod sit sexta pars unciae § quod dia pars (*super-*
scripto in R forte dimidia) *RV* quod est media pars *A* unciae est uncia §
28 diminutione *A* diminutione *V* deminuuntur *A* ita sunt extremas syllabas ha-
bent *S* extrema syllaba *P*

p. 1350 P.

p. 395. 96 K.

tremas syllabas habeant. una dempta uncia deunx, dextans dempto sextante, dodrans dempto quadrante, bes, ut olim des, dempto triente. in argento nummi; id ab Siculis. denarii, quod denos aeris valebant, quinarii, quod quinos, sestertius duobus semis. dupondius enim et semis antiquus sestertius est, et veteris consuetudinis, ut retro aera dicerent ita, ut semis quintus, semis quartus, semis tertius pronuntiarent. ab semis tertius sestertius dictus. nummi denarii a decima libella¹. Didymus etiam ea confirmet: καὶ Δίδυμος ἐν 17 10 τῷ περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας Ἱωνες καὶ Ἀττικοὶ τὰ δύο ἡμισὺν ἡμισὺν τρίτον φασίν, καὶ τὰ ἕξ ἡμισὺν τέλαντα ἑβδομον ἡμιτάλαντον, καὶ | τοὺς τέσσαρας ἡμισὺν πήχεις πέμπτην σπιθαμὴν, καθάρπερ φησὶν Ἡρόδοτος. *προθεῖς τὸ ἐν δὲ Βατουσιᾶδης

1 una adempta P 3 et argentei nummi id est ab siculis ε 4 sesterius V sextarius A 5 dupondius PV dipondius A sestarius RV sextarius A 6 aera] aero P 7 pronuntiarent Vinetus nuntiarent PRVA 8 sesterius dictus V sestarius dictus R 9 didymus VM, hoc est codex Monacensis 280, cuius discrepantia in Graeco fragmento adscripta est: Didymus etiam ita confirmat. 412, 18 Necessarium ε Didymus — 412, 18 τοῦ σ om. P confirmet. ΥΚΑΙΟΥΜΟCΕΝΤΩ ΠΕΡΙCΤΗC. | ΥΠΑΡΑΡΩΜΑΙΟΙC ΑΝΑΛΟΠΑCΥ. (dimidia versus parte vacua relicta) | ΙΩΝΕC V confirmet ΚΑΙΔΙΝΟC ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙ ΤΗC ΠΑΡ ΡΩΜΑΙΟΙC ΑΝΑΛΟΠΑCΥ. ΙΩΝΕC M confirmet ΚΑΤΟΙΔΑΥΜΟCΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙ ΤΗC ΥΠΑΡΑΡΩΜΑΙΟC ΑΝΑΛΟΠΑCΙΩΝΕC A confirmet ΚΑΙΔΙ | ΚΑΙΔΙΔΑΥΝΟCΕΝ ΤΑΠΕΡΙΤΕΤΙΑΡΑ reliquis usque ad 412, 18 τοῦ σ omisiss R. littera T in libris interposita, in qua explicanda post Lindemannum elaboravit M. Schmidtius Didymi fragm. p. 346, haud scio an transpositionem vocabulorum indirect, ut Priscianus scripserit Didymus etiam ea confirmet ἐν τῷ περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας, καὶ Δίδυμος Ἱωνες sqq. nam cum Priscianus non ipsius Didymi librum in hoc quidem loco tractasse, sed vel ex Dardani libro, quem supra citavit, vel ex alio quodam commentario Graece scripto eius verba rettulisse videatur, fieri poterat ut titulum libri a Graeco grammatico hic omissum, sed antea indicatum ipse adderet, deinde nomen auctoris ita, ut in Graeco commentario scriptum inuenerat, καὶ Δίδυμος, repeteret. 12 ΠΕΜΠΤΗΝ Μ ΠΕΜΠΤΗΝ V: πέμπτην ἡμισπιθαμὴν Vinetus: πέμπτην — 412, 18 τοῦ σ om. A 13 Ἡρόδοτος] 11 106 μέγαθος πέμπτης σπιθαμῆς. Lindemannus, cum nomen Herodoti ad ea quae de Archilochi versu adscripta sunt referret, de grammatico quodam Herodoto cogitabat p. 379. hinc profectus G. Hermannus apud Krehlium scribendum coniecit καθάρπερ φησὶν Ἡλιόδωρος, ὃς προσθεῖς τὸ ἐν δὲ Βατουσιᾶδης, eamque scripturam a Krehlio receptam consensu suo probaverunt plurimi. in eandem coniecturam incidere Porsonus, qui, ut Kiddius indicat, Porson tracts and miscellaneous criticisms collected by Kidd p. 311, Ἡλιόδωρος pro Ἡρόδοτος legendum vel excidisse quaedam, ut olim fuisset Ἡρόδοτος * Ἡλιόδωρος προθεῖς, suspicatus erat. Herodoti testimonium quo pertineret docuit Elmsleius classical journal vol. V a. 1812 p. 331. ea autem quae proxime secuntur ab alio auctore, cuius nomen vel a Prisciano vel a librariis Prisciani omissum est, petita sunt. praeterea Didymum de hoc dicendi genere in mensuris et ponderibus indicandis usitato plura quam quae hic relata sunt disputavisse constat, siquidem alia eodem auctore de eu re. supra p. 408, 6 Priscianus adscripsit, quae ex hac ipsa disputatione petita esse probabile est. itaque haec ne iterum ponerentur, hoc loco ommissa esse videntur. quo fieri poterat ut simul ea quae ad proximum locum ex libro περὶ μουσικῆς citatum pertinebant interlicerent. quamquam ne illud quidem constat, utrum antiquioris grammatici testimonium adhibuerit Didymus, an ipsius Didymi vel alius grammatici librum de musica dicat is, cuius auctoritatem Priscianum sequi supra dixi. ceterum eodem auctore usus est Hesychius Ἡμισπύριτον δύο ἡμισὺν Ἀρχιλόχος. 11 ἐν δὲ Βατουσιᾶδης, pro quo ἐν δεκάτῳ. Ἰάδης ediderat Vinetus, habent VM: Archilochi tribuit Hephaestio p. 39 Gaisf. (p. 43 ed. sec.)

p. 1351. 52 P.

p. 396. 97 K.

ἐν τῷ περὶ μουσικῆς || ἐπιφέρει τρίτον ἡμιπόδιον¹ ἀντὶ τοῦ δύο ἡμισυ πόδες. καὶ καθόλου, ὅταν βούλωνται ἀριθμὸν τινα δηλοῦν καὶ μόριόν τι προσκείμενον, τὸ ὁμώνυμον τοῦ ἀριθμοῦ αἰ τοῦ πλεονάζοντος λαβόντες τὸ ὅλον φασίν, οἷον τὰ ἕξ ἡμισυ ἑβδομον ἡμισύ φασιν, τοῦ ἐπτά [ἑβδόμου], ὅς μονάδι πλεονάζεις
 18 τοῦ ἕξ, τὸ ὁμώνυμον λαβόντες. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ εὐρεθήσονται τοῦτῳ χρώμενοι τῷ σχήματι. τὰ γὰρ δύο ἡμισυ ἀσσάρια, ἅπερ ἦν τέσσαρα τοῦ δηναρίου (δέκα γὰρ ἡδύνατο ἀσσάρια τὸ δηνάριον, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν δηναρίους παρὰ τὸ δῆνα ἐσχηματισμένους). σηστέριον φασίν, τοῦ μὲν ση τὸ ἡμισυ δηλοῦντος,¹⁰ ὡς ἐν τῷ σημόδιον σήσκουας σήσκουπλα, τοῦ δὲ τέριον τὸ τρίτον, καὶ ἐστὶν ἡμισυ τρίτον.² τὰ δὲ χίλια σηστέρια ποιεῖ διακόσια πεντήκοντα δηνάρια ἀργυρᾶ, δέκα δὲ χρυσᾶ, ἅπερ καὶ μίλλε νόμῳ φασίν. τὸ δὲ σήσκουας σύνθετόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ ση καὶ τοῦ κουμ καὶ τοῦ ᾰς ᾰσσις, καὶ ἐστὶν ἡμισυ σὺν ἀσ-
 15 σαρίῳ, τουτέστιν ἔν ἡμισυ ἀσσάριον. ὥσπερ δὲ ἡμέδιμνον λέγουσιν Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἡμιμέδιμνον, οὕτως καὶ οὗτοι σημόδιον, πλεονάζοντος τοῦ σ.

- 19 IIII Necessarium esse existimavimus etiam ipsa nomina numerorum et quae ab eis derivantur vel compouuntur subiungere. et sciendum eos de-
 clinari numeros, qui variant genera, qui vero una voce tria genera continent, indeclinabiles esse tam apud Graecos quam apud Latinos. unus
 una unum, duo duae duo, hi et hae tres et haec tria, hi et hae et haec
 quattuor; similiter quinque, sex, septem, octo, novem, decem, | undecim,
 duodecim, tredecim, quattuordecim, quindecim, sedecim, decem et septem,²⁵
 decem et octo, decem et novem, viginti; viginti unus et viginti una et
 viginti unum. sic deinceps omnibus cardinalibus numeris minores usque
 ad novem adduntur, quamvis contrarium [ante decem] fiat usque ad sede-
 20 cim. licet tamen et praepostere, maxime coniunctione interposita, haec
 proferre, decem et unum, decem et duo. triginta, quadraginta, quin-
 30 quaginta, sexaginta, septuaginta, octoginta, nonaginta, centum, ducenti
 ducentae || ducenta, trecenti trecentae trecenta, quadringenti quadrin-
 gentae quadringenta, quingenti quingentae quingenta, sescenti sescentae
 sescenta, septingenti septingentae septingenta, octingenti octingentae octin-

1 ΕΠΙΦΕΡΕΙ V ΕΠΙΦΕΡΕΝ M 2 ΒΟΥΛΟΝΤΑΙ VM 3 ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ V 5 τοῦ
 ἐπτά ἑβδομον Vinetus ΜΟΝΑΔΕΙ VM 7 ΧΡΩΝΕΝΟΙΤΩ M ΧΡΩΜΕΙΤΟ V ἅπερ
 ἦν τέσσαρα Spengelius in Parr. de ling. Lat. p. 171 ΑΠΕΝΤΕCΑΡΑ M: ἅπερ - 8 ἀσσά-
 ρια om. V, unde Lindemannus transpositionem a Scaligero apud Gronovium de sestert.
 1 3 propositam secutus ediderat τὰ γὰρ δύο ἡμισυ ἀσσάρια, σηστέριον φασί et 13
 ἀργυρᾶ, (ὡς αὐτοὶ λέγουσι δηναρίους παρὰ τὸ δῆνα ἐσχηματισμένους) δέκα, in
 quibus δηνάριον - ἐσχηματισμένον scribendum coniecit idem p. 380 9 ΕCΧΗΜΑΤΙC-
 ΜΕΝΥC V ΕCΧΗΜΑΤΙCΜΕΝΟΙC M ἐσχηματισμένοι Spengelius l. c. 12 ΧΕΙΑΙΑ VM
 14 ΦΑCΙΝ ΤΟ ΔΗ V ΦΑCΙΝ ΔΕ ΔΗ M 18 πλεονάζοντος τοῦ σ Lindemannus ΠΛΕΟΝΑ-
 ΖΟΝΤΕC ΤΟC VM 19 necessarium autem esse P 23 duo et duae et duo RVA
 24 sex. i. septem V

p. 1352. 53 P.

p. 397. 98 K.

genta, noningenti et nongenti, noningentae et nongentae, noningenta et nongenta, hi et hae et haec mille.

Ex his nascuntur ordinalia nomina haec, inaequaliter quidem, quan- V 21
tum ad vocem *unius et duorum*, primus et secundus, aequaliter vero ter-
tius quartus quintus sextus septimus octavus nonus decimus, undecimus
duodecimus ab undecim et duodecim. nam reliqui ex utraque parte de-
clinantur contra consuetudinem Graecorum usque ad nonumdecimum, ut
tertiusdecimus quartusdecimus quintusdecimus sextusdecimus septimusdeci-
mus octavusdecimus nonusdecimus vicesimus vicesimusprimus vicesimuse-
10 cundus vicesimustertius vicesimusquartus vicesimusquintus vicesimussextus;
sic omnes sequentes, velut in primitivis, ad imitationem Graecorum. a vic-
esimo et | supra maiori minorem addunt numero plerumque, ante decem
vero minorem ponunt, quando composita accipiuntur et sub uno accentu
proferuntur. nam licet dissoluta compositione diversis accentibus ea pro- 22
15 ferentes mutare ordinem, quomodo et apud Graecos, et dicere decimus
et septimus pro septimusdecimus, et tertius et vicesimus pro vicesimustertius;
sic et similia. tricesimus, quadragesimus, quinquagesimus, sexagesi-
mus, septuagesimus, octogesimus, nonagesimus, centesimus, ducesimus
vel ducesimus, trecentesimus vel trecesimus, quadringentesimus vel quadri-
20 gesimus, quingentesimus vel quingesimus: Livius ab urbe condita
XXXI 'anno quingesimo': sescentesimus vel sescesimus, septingente-
simus vel septigellsimus, octingentesimus vel octigesimus, noningentesimus
et nongentesimus vel nongesimus, millesimus.

Habent ex omnibus numeris Romani dispertitiva, quae Graeci vocant VI 23
25 *ἐπιμερισόμενα*, quae naturaliter semper pluralia sunt, quippe in multis
distribui eundem significant numerum, ut 'singulos oculos habebant Cy-
clopes', quod Graeci dicunt *ἀνὰ ἓν*, *ἀνὰ δύο*. *ἀνὰ τρία*. sic usque ad
mille habent Latini, ut singuli, bini, quae sunt anomala, quantum ad vo-
cem unius et duorum: terni vel trini; sed terni *ἀνὰ τεῖς*, trini *τριχῆς*
30 magis significat vel *τρισσοί*, trini ludi: quaterni, quini, seni, septeni, octoni,
noveni, deni, undeni, duodeni, ternideni ex duobus integris, quomodo ter-
tiusdecimus, et deinde: quaternideni, quinideni, senideni, septenideni,
octonideni, novenideni, viceni, vicenisinguli, vicenibini, viceniterni, simi- 24
liter ceteri; triceni, quadrageni, quinquageni, sexageni, septuageni, octo-
35 geni, nonageni, centeni, ducenteni et per syncopam duceni, trecenteni et

4 unius et duorum om. *PRVA*: cf. *infra* v. 28 6 nam reliqua 5 9 nonus
decimus vicesimus primus vicesimus — sextus vicesimus. sic *RV* 11 velut in *V*
uel in *A* uelut *R* uelut *P* 12 maiorem minori *P* plerumque undecim duode-
cim decem et duo ante *RA*: undecim duodecim decem et duo in *marginē adscripta sunt in*
V non certo indicato loco, quo pertineant 19 tricensimus (trecentesimus *a*) uel trecesi-
mus quadringentesimus uel quadragensimus (*corr.* quadriagesimus) *A* uel quadragesi-
mus *R* 21 XXXI] c. 5 22 noningentesimus uel nongesimus et nongentesimus *PRVA*
24 dispertitiua *Ald.* dispertita *corr.* dispertitiua *P* dispertitiua *RVA* 27 *ἀντρία RVA*
29 *τρίτοι* magis 5 *τριχολ* magis *Vinetus* 31 terdeni *R* 35 et per synco-
pam — quadringenteni om. *V* tricenteni et per syncopam triceni *RA* trecenteni et

p. 1353. 54 P.

p. 399. K.

per| syncopam treceni, quadringenti et per syncopam quadringeni, quingenti et quingeni, sescenteni et sesceni, septingenti et septingeni, octingenti et octingeni, nongenti et nongeni, milleni. auctores tamen non proprie etiam singulari numero ea protulisse inveniuntur, ut Lucanus in VIII 'septeno gurgite Nilus' pro septenario, et Virgilius in X

it gravis Auletes centenaque arbore fluctum
verberat adsurgens.

- 25 haec tamen ipsa etiam in semper pluralibus congeminitis ponuntur, ut bina moenia, terna arma: Cicero in II Verrinarum 'inter binos ludos', quia ludi, quando spectacula significant, semper pluraliter dicuntur; Livius in XXXV 'et bina equestria arma'. uni quoque || et unae et una pluralibus adiunguntur, quae pro singularibus accipiuntur, ut Salustius in Catilinario 'hi postquam in una moenia convenere' pro 'in unam urbem'; Virgilius in II Aeneidos

satis una superque

vidimus excidia

pro 'unum excidium'; et Lucanus in IIII

totumque in partibus unis

bellorum fecere nefas

pro 'in una parte'; Donatus in arte prima 'atque excepto amphibracho et epitrito, quorum alterum sescupla, alterum epitrita divisione partimur, universorum pedum trina condicio reperitur' pro tripartita dixit.

- 26 Primanus primae legionis, secundanus secundae legionis. similiter tertianus, unde et tertiana febris; quartanus, unde et quartana; quintanus, unde et quintana porta castrorum; sextanus, septimanus, unde et septimana dierum; octanus, nonanus, decimanus, unde et decimana porta castrorum. decanus quoque a decem et decuria et decurio, nomen et verbum, decurio decurias, unde decuriatus et decuriata comitia; ut a centum cen-

treceni P 4 ea] et V 5 VIII om. *PRVA*: Lucan. *Pharsal.* VIII 444. cf. *Priscian.* p. 591 et *infra* p. 410, 1 Virgilius in X] v. 207 7 aulestes *PRVA*
10 in II Verrinarum] 52, 130 12 Livius — arma om. P in XXU R: *Liv.* XXXV 23
et binequestria V ut bina equestri (equestria a) A: et *delevit Vinetus. fortasse* et Livius in XXXV bina 13 quando pro *Lindemannus ex codice S, in quo est que*
corr. qñ 14 in Catilinario] c. 6 convenire V *corr.* convenere A 15 in II
Aeneidos] v. 642 16 uana V 18 et] ut R Lucanus in IIII] v. 548
21 Donatus in arte prima] p. 1740 amphibrachii *corr.* — hec V amphibrachii *corr.*
— cho A amphibrachy PR 22 alterum sescupla om. V alterum tripla S et *corrector*
codicis A, quod recepit Vinetus. sescupla ex errore Prisciani profectum esse videtur
23 partimus V 26 et ante tertiana et quartana om. P quartana febris S
27 et ante quintana om. PV et ante septimana om. PVA 28 decimanus unde
decimanu et (*corr.* decimanus) porta castrorum decimanus quoque V et ante
decimana om. PRA 30 decurias unde decuriana comitia S decuriatus ex quo cen-
turiata comitia | ex quo succenturiatus *additis post comitia in margine* ut a centum —
centuriata comitia V: *unde suspicari possis verba ex quo centuriata comitia olim prae-*
postere scripta esse a librario, deinde ita mutata, ut in reliquis libris leguntur, et

p. 1354. 55 P.

p. 400. 1 K.

turio nomen et verbum et centuriatus, ex quo centuriata comitia, ex quo succenturiatus: | Terentius in Eunucho

ego in subsidiis hic ero

succenturiatus, siquid deficias.

- 5 Est et alia forma ex omni numero derivativa in rius desinens, excepto 27 uno et duo, e quibus singularis et dualis dicimus, ut ternarius, unde et ternarius iambus, qui tres habet pedes; quaternarius, quinquarius, unde et semiquinarius; senarius, septenarius, unde et semiseptenarius; octonarius, novenarius, denarius, unde denarius nummus; undenarius, duodenarius, 10 ternariusdenarius, similiter || ceteri: vicenarius, tricenarius, quadragenarius, quinquagenarius, sexagenarius, septuagenarius, octogenarius, nonagenarius, centenarius, ducentenarius et ducenarius, trecentenarius et trecentenarius, quadringentenarius et quadringenarius, quingentenarius et quingenarius, sescentenarius et sescenarius, septingentenarius et septingenarius, octingen- 15 tenarius et octingenarius, noningentenarius et nongenarius; sed melius per synepam proferuntur: millenarius.

Adverbia quoque ex omni numero inveniuntur, ab uno quidem et duo VII 28 inaequaliter, semel et bis, a ceteris vero aequaliter, ter quater. reliqua omnia in es productam desinunt, quinquies sexies septies octies novies 20 decies underies duodecies terdecies quaterdecies quinquiesderies sexiesdecies septiesdecies octiesdecies noviesdecies vicies tricies quadragies quinquagies sexagies septuagies octogies nonagies centies ducenties trecenties quadringenties quingenties sescenties septingenties octingenties noningenties et nongenties milies. infinitis tamen numerorum adverbis etiam n inter- 25 ponitur, quotiens totiens, similiter multotiens.

Inveniuntur et aliae derivationes vel compositiones multae a nomini- 29 bus numerorum, ut unicus, ullus, unitas, unio, universus et uno verbum | unas unat; ternitas vel trinitas, septimana, senio: Persius

iure etenim id summum, quid dexter senio ferret;

- 30 milia, semiquinarius, semiseptenarius; nundinum et nundinae, trinum nundinum. et sciendum, quod poetae saepe derivativis utuntur pro primitivis vel contra, vel aliis speciebus pro aliis, ut Virgilius in X ||

tot lecti procures bis denis navibus ibant

decuriata comitia, Priscianum autem scripsisse decuriatus, ut a centum sqq. sed decuriata comitia error grammatici relinquenda esse existimaui. decuriata comitia ita ut S. 'comitia largitione et corruptela depravata partibus quibusdam populi decuriatis' indicari putavit Turnebus advers. XIII 14 2 in Eunucho] Phorm. I 4, 51 5 est et lia V est alia forma ex communi numero P 6 singularis dualis RVA ut om. P unde et ternarius om. PRVA, add. Lindemannus ex codice Vossiano 15.8 8 octonarius] sexagenarius septuagenarius octogenarius R 9 undenarius om. PRVA, add. S, sed litura deletum 10 trecentenarius PV trigenarius A 12 ducenarius similiter ceteri 15 sed melius P 13 quadringentenarius] quadringenarius RA quadringenarius V 15 sed] et R 22 tricentes PRVA 27 unio] uno PV 28 Persius] 3, 48 29 summam A 30 milia] fortasse miliaris trinundinum trinum nundinum 5 32 Virgilius in X] Aen. X 213 33 procures] iuvenes P

pro bis decem, et Lucanus in VIII 'septeno gurgite Nilus' pro
 30 septenario. sunt praeterea simplum duplum triplum quadruplum et simi-
 lia, quae proprie ad pondus vel numerum dicuntur; simplex duplex triplex
 et similia, quae ad omnem rem dicuntur, et verba ex his duplico dupli-
 cas, triplico triplicas, multiplex multiplico multiplicas; dupondius tripon-
 dius et similia. illud quoque sciendum, quod undeviginti dicimus pro de-
 cem et novem, id est unde unum deest viginti. vel undeviginti, post quem
 viginti numerus est, quod est novem et decem numerus [post unum enim
 sequitur viginti numerus]: Horatius in II sermonum

unde 10

octoginta annos natus, cui stragula vestis;
 unde octoginta dixit, id est septuaginta novem annos habens aetatis, hoc
 est octoginta unde unum. etiam duodeviginti dicunt pro decem et octo,
 quod Attici *δvoῖν δεόντων* dicunt. idem invenitur in ceteris cardinalibus
 numeris, id est triginta et quadraginta et reliquis, duodetriginta pro vi-
 31 ginti octo et similia. uniformis biformis triformis et similia: [duo asses]
 dussis dupondius, tressis, quadrassis, decussis, vicessis, tricessis, qua-
 dragessis, quinquagessis, sexagessis, septuagessis, octogessis, nonagessis,
 centussis, post quem numerum teste Varrone non componuntur cum asse
 numeri; deunx, dextans, dodrans, bessis, septunx, quincunx, triens, qua-
 20 drans, sextans, sescunx, sextula; libra, | bilibris trilibris quadrilibris. et
 similia: || anniculus vel annuus, biennis triennis quadriennis quinquennis
 et similia, biennium triennium quadriennium quinquennium et similia, bi-
 mus trimus quadrimus et similia: bipes, tripes, quadrupes, decempes et
 decempeda et similia; biduum triduum quadriduum et similia, binoctium
 25 trinoctium quadrinoctium et similia: bicorpor tricorpor et similia, biceps
 32 triceps quadriceps centiceps et similia: bifariam trifariam quadrifariam et
 similia: bipatens tripatens et similia, bilinguis et similia, bivium trivium
 et similia, bifidus trifidus quadrifidus et similia, bisulcus trisulcus et si-
 milia, || geminus tergeminus centumgeminus et similia, unimanus centi-
 30 manus et similia, duumvir triumvir quinquevir septemvir decemvir centum-
 vir et similia, bigae trigae quadrigae et similia, biugus, unde Virgi-
 lius in V

biugo certamine campum

corripuere;

1 VIII *om. PRVA*: Lucan. Pharsal. VIII 444. cf. Priscian. p. 591 et supra
 p. 414, 4 4 rem *om. P* 5 dupondius *V* dipondius *corr.* dupondius *A* tripun-
 dius *V* 8 post cum enim sequitur *§* 9 in II sermonum] 3. 117 11 cuius
 stragula *P* 17 dupondius *V* trecessis *P* trigessis *A* 18 sexagessis et reliqua
 similiter usque ad centussis *P* octagessis *RV* 19 teste Varrone] cf. supra p. 410, 20
 21 sexcunx *RVA* sexcunc *P* 22 annuus *Ald.* et, ut videtur, *P* annus
RVA 25 quatrividuum *RVA*, *om. P* 30 unimanus bimanus trimanus centima-
 nus *§* 31 similia unicolor bicolor tricolor et similia duumvir *§* 32 Virgilius in
 V] *Aen.* V 144

p. 1358 P.

p. 402 K.

et bigati nummi, triugus quadriugus et similia, triangulum: Caesar in Arato

cur divite lingua

Graecia praecurram potiusque triangula dicam?

quadriangulum quinquangulum sexangulum et similia.

1 triangulus *S* triangulum *corr.* triangulum *V* Caesar — 4 dicam *om.* *P*
 2 aroto *V* 4 fortasse Graecis, ut hoc voluerit poeta, se nolle Latinae linguae uber-
 tate Graecum auctorem, quem sequebatur, superare et trianguli vocabulo uti pro eo,
 quo ille usus erat. 4 potiusque *A* potius quam *g*: Graeca τριγωνον potius quam
 triangula dicam? *C. Schwartzius carm. et fragm. carm. fam. Caes. p. 151.* Graecia
 praecurrit? potius, quam triangula, dicam Signa trigona? *Orellius in Arat. phaenom.*
p. 210 5 et similia bifurcus trifurcus quadrifurcus et similia *g* et similia DE FIGU-
 RIS NUMERORUM LIBER SINGULARIS PRISCIANI GRAMMATICI CAESARIENSIS EXPLICITUS INCIPIT
 EIUDEM (PRISCIANI .M.C. EXPLICIT EIUDEM *A*) DE METRIS FABULARUM TERENTII ET ALIO-
 RUM COMICORUM *RVA* et extremis verbis et aliorum comicorum in margine adscri-
 ptis *B*

DE METRIS FABVLARVM TERENTII.

p. 1319 20 P.

p. 403. 4 K.

- 1 I Cum non solum Terentius sed etiam Plautus et Ennius Acciusque et Naevius atque Pacuvius Turpiliusque et omnes tam comoediae quam tragoediae veteris Latinae scriptores eodem metri modo iambici sunt usi, ut omnibus in locis indifferenter ponerent quinque pedes, id est iambum vel tribrachium vel anapaestum vel dactylum vel spondeum, absque postremo loco, in quo vel iambum vel pyrrichium omnimodo posuisse inveniuntur; miror quosdam vel abnegare esse in Terentii comoediis metra vel ea quasi arcana quaedam et ab omnibus doctis semota sibi solis esse cognita confirmare. quorum ut vel imperitiae vel arrogantiae vitium effugiamus, breviter de supra dictorum metris auctorum exponamus, testimoniis etiam metricorum usuumque approbationibus utentes.
- 2 Sciendum igitur, | quod iambici versus vel monometri sunt ex duobus pedibus simplicibus coniunctis vel dimetri ex quattuor vel trimetri ex sex vel tetrametri ex octo: nam pentametri et hexametri rarissime inveniuntur. ergo trimetris et tetrametris frequenter utuntur comici, aliis vero raro et in medio dispersis pronuntiationis rhythmicæ causa et distinctionis. ideo autem spondeum vel dactylum in secundo vel quarto loco posuerunt, quod invenerunt etiam apud Graecos comicos vetustissimos, quamvis raro, fieri tamen hoc idem. ut solent autem Latini in multis initium aliquid accipientes a Graecis ab angusto in effusum licentiae spatium hoc dilatare, quomodo fecerunt in sexto casu secundum vetustissimos Graecorum grammaticos—sextum enim casum illi dicebant ἐμέθεν σέθεν ξέθεν, id est a me, a te, a se, quem in omnibus casualibus servaverunt Latini. similiter impersonalia a paucis Graecis accepta, id est ἀπὸ τοῦ δεῖ, χρό, μέλει, in omnibus fere activis et neutris habent. s quoque cum rarissime necessitate nominis vim consonantis amittit apud Graecos, ut Homerus in Boeotia

πολυστάφυλόν θ' Ἰστιαίαν,

2 et ante Ennius om. RA acciusque V 4 veteres AB 12 versusque approbationibus B 16 frequenter B § frequentius RVA raro om. R 17 pronuntiationis B § pronuntiationibus RVA distinctionib; corr. — nis B 18 in secundo vel om. RVA, add. B § et codex Leidensis Voss. 34. 4 20 aliquod B 23 ξέθεν bis scriptum est in VB 24 quem] q̄ h. e. quae R 26 habent om. B 27 nominis] carminis B § in Boeotia] in exia B: Il. B 537 29 θ'] τε RVAB

p. 1320. 21 P.

p. 401—6 K.

idem in Φ Iliados

οὐδὲ Σκάμανδρος ἔλῃγε τὸ ὄν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον,

idem in Odysia

πέλεκυν μέγαν ἡδὲ σκέπαρον,

5 nostri tamen cum licentia, et maxime vetustissimi, subtrahunt eam in metris frequenter. — hoc igitur idem fecisse arbitror in supra dictis metris, ut, quod illi rarissime posuerunt, hi frequentissime in iambis ponerent. sunt tamen qui altitudinis causa etiam et pompabilitatis, quae stilo 4 elocutionis convenit Latinae (hoc autem frequentia facit dactyli vel || spondei), 10 et ut paene dissoluta et pedestri simillima esse videatur personarum sermocinatio, id illos fecisse arbitrantur. trochaicis etiam utuntur plerumque tetrametris catalecticis, id est quibus una deest in fine syllaba, in quibus omnes iambicos ponunt in quocumque loco pedes, commixto tamen trochaeo. in eis plerumque invenimus ante finem versus longam. sunt tamen 15 et ultra citraque tetrametros usi trochaico. eorum igitur exempla proferam; sed prius metricis de supra dictis scripta proponam. Terentianus de iambico metro

culpatur autem versus in tragoediis
et rarus intrat ex iambis omnibus,
20 ut ille, contra qui secundò et talibus
spondion aut quem comparem receperit.
sed qui pedestres fabulas socco premunt,
ut quae locuntur sumpta de vita putes,
vitiant iambum tractibus spondiacis |
25 et in secundo et ceteris aequae locis,
fidemque fictis dum procurant fabulis,
in metra peccant arte, non inscitia,
ne sint sonora verba consuetudinis,
paulumque rursus a solutis differant.
30 magis ista nostri: nam fere Graecis tenax
cūra est iambi vel novellis comicis
vel qui in vetusta praecluent comoedia.

vide Terentianum quoque scire, quod non penitus caruerint hoc Graeci, ut 'secundo et talibus' ponerent spondeos vel dactylos, quod ostendit dicendo

1 in .l. iliados *B*: *Il. Φ* 305 2 οὐδὲ — μᾶλλον *om. B* τὸ] *τε RVA*
3 in Odysia] *I* 391 7 frequentis *V* 8 pompabilitatis ϵ stilo] stimulo *V* 10 pedestri simillima *a* ϵ pedestrisimilla *VAB* pedestri similia *R* 11 illo.] illi *B* 15 ex ultra *V* tetrametro ϵ 16 sed, si *VB* metricis *RAB* metris *V* metricorum *Lindemannus* die...tis *A* scriptura *V* proponamus *R* Terentianus] *v.* 2228
19 ex iambis ex omnibus *V* 20 ex talibus *VAB* 21 spondeon *A* 23 loquantur *AB* de via *Putschius* putus *V* 24 tractibus] traxis *V* spondiacis *RBA* spondiacis *V* spondiacis *A* 26 procurunt *B* 27 inscitia *RBA* inscientia *VA* 28 sonore *B* 32 praecluent *RVAB* praepollent *a* praelucent ϵ 33 caruerunt *B* cauerunt *V* 34 et talibus ϵ ex talibus *RVAB*.

6 'magis nostri' et 'sere Graecis tenax'. Asmonius etiam idem confirmat his verbis, 'comici poetae laxius etiamnum versibus suis quam tragici spatium dederunt et illa quoque loca, quae proprie debentur iambo, dactylicis occupant pedibus, dum cotidianum sermonem imitari volunt et a versificationis observatione spectatorem ad actum rei convertere, ut non fictis sed veris affectionibus inesse videatur'. Iuba 'ideo in secundo et quarto et sexto loco iambus non recipit nisi a brevi incipientes, quia in his locis feriuntur per coniugationem pedestrem metrorum; et vult extrema pars || pedum iambicorum¹⁰, 7 celerior esse, quomodo et ipsi iambi. accipere autem solet caesuras duas, quas et heroicum, id est semiquinariam et semiseptenariam. erit autem probabilis iambicus versus et tragoediis aptus, si secundum et quartum pedem non alios feceris quam iambos aut eum qui appellatur tribrachus aut¹⁵ anapaestus, quoniam sunt pares; κακόμετρος | autem, si aliter. nam primus et tertius et quintus admittunt hanc permutationum pedis licentiam. causa obscura multis est, sed aperiat¹⁵ur a nobis, nam quoniam ter feritur hic versus, necesse est, ubicumque ab ictu percussione vacat, moram temporis ad²⁰ iecti non reformidet. in primo autem pede et tertio incipit 8 et in quinto, feritur in secundo et quarto et sexto'. attende Iubam quoque scire inveniri quosdam iambos, in quibus secundus et quartus absque observatione ponitur, quos κακόμετρος vocat. idem in octavo

1 asitionius § 2 etiamnum RVa etiamnam A etiam unum B etiam in § 3 spati V 4 debentur B debeantur RV debebantur A cotidianum VB 7 affectionibus V interesse videantur Putschius inesse se videant Lindemannus ex coniectura Bondami videbatur R videantur § 8 iambos RVAB in editis exemplaribus, quae codicum scripturam retinuerunt, ita descripta sunt verba, ut non Iubae testimonium a Prisciano poneretur, sed Asmonio auctoritate Iubae utenti haec continuerentur. at nec iamli dici possunt pedes loco iambi positi et Priscianum certe ea quae secuntur omnia Iubae tribuisse adparet ex iis quae infra v. 22 sqq. de pedibus cacometris ipse adnotavit. quamquam haud scio an ipsa Iubae verba ex Asmonii commentariis petiverit, ut non satis constet num recte omnia antiquiori grammatico tribuerit. recipit VB 9 quia i his V pedestrem Ba pedestri RVA pedestriam § 12 duas om. B qua et V 15 quam iconbos V tribachis V 16 anapaestum Lindemannus quoniam] quō V sunt § sint Ba sit RVA cacometros § cacometres RVAB 17 permutationem R permutationum V permutationis § 20 vocat B 21 non formidet VB 23 Iubam VBa iambum RA 24 quas R cacometrus R kakometros A cacometros VB vocat B vocant RVA 'in octavo non est in octavo libro. sed in octavo pede iambicorum versuum, in quo idem nonnunquam, quod in secundo, quarto et sexto, fieri dicitur: proxima autem ipsius sunt Prisciani verba' Ritschellius ind. lect. Bonn. lib. a. 1840 p. X: in VI l., id est in sexto loco, coniecit B. ten Brink Iubae Maurusii de re metrica scriptoris Latini rel. p. 22. in IIII H. Wenzel symbol. crit. ad historiam scriptorum rei metricae Latinorum Vratisl. a. 1858 p. 24 cont. Ruffin. p. 2711. moneri indicationem non puto referri posse nisi ad numerum libri, ex quo ea quae secuntur petita sunt. sed si recte suspicatus sum, superiorem Iubae disputationem ex Asmonii libris descriptam esse a Prisciano, dubitari potest an Asmonii potius librum dicat, id quod probavit Bergkiius mus. Rhen. noviss. I (a. 1842) p. 379

p. 1322. 23 P.

p. 407. S K.

‘qui ergo confuderunt et multiformiter coniugaverunt hoc genus versuum, omnibus in locis indifferenter trochaeos aut pro spondeis aut pro dactylis posuerunt, et est haec quoque vitiosa confusio, ut

- 5 si qua flagella iugabis, ante putare decet,
 ne resoluta et vidua ulmis et ornis
 agri discidium dare Nysia rura queant.’

Hac confusione usi sunt comici nostri in trochaicis suis, ut indiscrete dactylos vel spondeos vel trochaeos ponerent. at illud quoque sciendum, quod omnes quidem crebris synaliphis et episynaliphis et collisionibus et abiectionibus s litterae sunt usi scandendo suos versus, Terentius autem plus omnibus. igitur in plerisque prologis et primis scenis trimetris utuntur. Plantus in Truculenti prologo

- perparvam partem postulat Plautus loci
 15 de vestris magnis atque amoenis moenibus,
 Athenas quo sine architectis conferat. |

in eiusdem prima scena

- non omnis aetas ad perdiscendum sat est ||
 amanti, dum hic perdiscat, quot pereat modis.
 20 neque eam rationem ea ipsa umquam edocuit Venus.

idem in Milite glorioso in prima scena

- curate ut splendor meo sit clipeo clarior,
 quam solis radii esse olim, cum sudum est, solent,
 ut, ubi usus veniat, contra conserta manu
 25 praestringat oculorum aciem in acie hostibus.

idem in Amphitruone in prologo

ut vos in vestris vultis mercimoniis

10

1 qui er confunderunt *V* 2 in locis *Lindemannus* vel locis $\S$ ionicis *RVA* iambicis *a* iambis *B* 3 pro dactylis *Ba* pro dactylicis *RVA* est om. *B* haec om. *A*, add *a* 5 praeter certum primi versus emendationem reliqua corrupta reliqua, ita fere ut in codicibus scripta sunt. Si qua flagella iugabis, ante putare decet, Ne resolutis vidua ulmus et ornus Aeri dissidio dare Nysia rura queant coniecit *Bergkiius mus. Rhen. noviss.* 1 (a. 1842) p. 350. alia temptavit *Munkius* in *Mützellii diarii scholasticis* (*Zeitschrift für das Gymnasialwesen*) XIII a. 1859 p. 221 sq. videntur autem versus non antiquioris alicuius portae esse, sed ficti a grammatico ex versibus *Sereni*, quos pro exemplo metri *Falisci* posuit *Terentianus* v. 2001. neque dubito quin eos dactylicos esse voluerit admixtis trochaicis. nam ita hoc exemplo utitur *Priscianus*, ut ex trochaicis vicem dactylorum vel spondeorum obtinentibus excursionem petat dactylis et spondeis in versibus trochaicis positis. itaque coniciebam Si qua flagella iugabis, ante putare decet, ne bre soluta velint viduis ulmis et ornis, Et grave discidium queant dare Nysia rura, semel in singulis versibus vitioso pede admisso iugabis *Ald.* inuabhis *RVAB* decet ne resoluta $\S$ et *codex Leidensis Foss.* 34. 4 decernere soluta *V* decernere resoluta *R* decerne. Resoluta *A* 6 ulneis et ornis *B* ulmus et cornus $\S$ 7 nysia $\S$ nya *RVAB* 8 hanc confusione *V* in trochaicis *Ba* in prochaicis *RA* in prochaicis *V* 18 non omnis omnis aetas *VA* nam omnis aetas $\S$ 19 quod pereat *R* quod perat *V* 20 nunquam edocet $\S$ 22 meo a mens *B* mis *RVA* uitro $\S$ 23 radi *R* 25 perstringat $\S$: oculorum praestringat *Putchius* in aciae *V* 26 amphitrone *RVAB*

emundis vendundisque me laetum lucris
adficere atque adiuvare in rebus omnibus.

in eiusdem prima scena

qui me alter est audacior homo aut qui confidentior,
iuventutis mores qui sciam, qui hoc noctis solus am-
bulem?

quid faciam nunc, si tresviri me in carcerem compe-
gerint.

ecce hic, quamvis prima sit scena, tetrametris est tamen usus. ideo 'in
plerisque' diximus. utitur tamen in hac ipsa scena et dimetris brachyca-
talectis, id est a tribus simplicibus pedibus, ut

ita peregre adveniens;

similiter

qui hoc noctis a portu:

vel dimetris catalecticis, id est quibus una desit syllaba, ut 15
ingratis excitavit:

vel dimetris hypercatalectis, id est quibus una abundat syllaba, ut in eadem
hospitio publicitus accipiar.

utitur etiam monometris, ut in Truculento

pessima mane, 20
optime odio es.

11 similiter Terentius in omni prologo et in omni prima scena trimetris uti-
tur, nisi confundant versus scriptores, ut in Andria |

poeta cum primum animum ad scribendum appulit,
id sibi negotium credidit solum dari, || 25
populo ut placerent quas fecisset fabulas;

et

vos istaec intro auferte, abite. Sosia,
adesdum, paucis te volo. Dictum puta:

in Adelphis 30

postquam poeta sensit scripturam suam
ab iniquis observari et adversarios;

item

Storax, non rediit hac nocte a cena Aeschinus,
neque servulorum quisquam, qui advorsum ierant: 35

12 similiter in Eunuchio

1 emendis *B* uenundisque *VB* me laetum *R* melaccum *V* malecum *AB*
2 atficere *V* efficere *Putschius* 4 qui altero loco *om.* *R* 7 si nunc § 12 ita]
Plaut. Amphitr. I 1, 7 14 qui] *Plaut. Amphitr.* I 1, 9 18 hospitio] *Plaut. Am-*
phitr. I 1, 8 pollicitus *corr.* publicitus *R* publicitas *B* 19 in Truculento] I 2, 22
21 obtime *V* 25 negotii § 26 popupulo *R* 28 ista haec *VB* 29 pau-
ab iniquis os
cis aenolo *V* paucis aenolo *superscripto, ut videtur, ac* *R* 31 suam observari et ad-
uersarios *R* 32 et *om.* *VB* 34 storac *VA* stora *R* redit *R* crediit *A*
35 servorum *B* aduersum *AB corr.* aduorsum *R*

p. 1321. 25 P.

p. 109. 10 K.

si quisquam est, qui placere se studeat bonis
quam plurimis et minime multos laedere;

et

quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem,
cum accersor ultro? an potius ita me comparem:

in *Heauton timorumenos* quoque

necui sit vestrum mirum, cur partes seni
poeta dederit, quae sint adolescentium:

* * * * *

10 idem in *Hecyra*

13

Hecyra est huic nomen fabulae. haec cum data est,
nova, novum intervenit vitium et calamitas;

et

per pol quam paucos reperias meretricibus
fidelis evenire amatores, *Syra*:

15

similiter in *Phormione* |

postquam poeta vetus poetam non potest
retrahere a studio et tradere hominem in otium,
maledictis detertere ne scribat parat;

20 et

amicus summus meus et popularis *Geta*
heri ad me venit. erat ei de ratiuncula
iam pridem apud me reliquum paxillulum.

idem tetrametro in multis utitur iambico scenis, ut in *Andria*

14

25

mirabar hoc si sic abiret, et heri semper lenitas.

dimetro quoque distinctionis causa usus est per medium, ||

verebar quorsum evaderet,

post quem iterum tetrametros posuit,

qui postquam audierat non datum iri filio uxorem suo,
nusquam cuiquam nostrum verbum fecit neque id aegre
tulit:

30

similiter

enimvero, *Dave*, nihil loci est segnitiae neque socordiae,
quando intellexi modo senis sententiam de nuptiis.

35

nec solum comici huiusmodi sunt usi iambis sed etiam tragici vetustis-
simi, ut *Ennius* in *Medea*

2 quam plurimis quam plurimis et minime multum *V* 4 quid faciam igitur $\S$
ne nunquidem *V* 7 ne cui nostrum mirum sit $\S$ 8 sunt adolescentum *B* $\S$ 9 la-
cunam indicavi, qua duo versus primi *Heauton timorumenos* fabulae exciderunt. ii additi
sunt in $\S$ 11 data nova | novum $\S$ 14 meretricibus *A* metricibus *V* 19 de-
terre *V* 22 de ratiuncula *V* 24 in *Andria*] 1 2, 4 25 habiret heri *B*
29 iri uxorem filio suo $\S$ 30 nunquam cuiquam $\S$ 33 enimvero] *Terent. Andr.*
1 3, 1 segnitiae *B* segnetiae *V* 34 quantum intellexi modo sententiam senis $\S$
36 in media *V* : *Ennii versus minus accurate scriptos a Prisciano rectius servaverunt alii*
auctores, quorum discrepantiam indicavit Vahlenius Enn. poes. rel. p. 124

- utinam ne in nemore Pelio securibus
 caesae cecidissent abiegnae ad terram trabes,
 neve inde navis inchoandae exordium
 coepisset, quae nunc nominatur nomine
 Argo, qua vecti Argivi dilecti viri
 petebant illam pellem inauratam arietis |
 Colchis imperio regis Peliae per dolum.
 nam numquam era errans mea domo efferret pedem.
- 15 Accius in Argonautis ex persona pastoris, qui primam vidit navem Argo,
 aut forte Triton fuscina evertens specus
 subter radices penitus undanti in freto
 molem ex profundo saxeam ad caelum eruit.
 fremibunda ex alto ingenti sonitu et spiritu,
 prae se undas volvit, vertices vi suscitāt,
 ruit prolapsa, pelagus respergit, reflat.
- idem in Persidis
 satin ut quem cuique tribuit fortuna ordinem,
 numquam ulla humilitas ingenium infirmat bonum?
- idem in Phoenissis
 Sol, qui micantem candido curru atque equis
 flammam citatis fervido ardore explicas,
 quianam tam adverso augurio et inimico omine
 Thebis radiatum lumen ostentum tuum?
- 16 idem in Telepho
 quantam Tyndareo gnata et Menelai domus
 molem excitarit belli pastorque Ilius. ||

1 in more *B* 3 neve inde *RVBa* nenende *A* inchoandae & inchoanda *RVAB*
 4 cepisset *corr.* coepisset *A* cepisset *corr.* cepisset *V* 7 Colchi & 8 aera *R*
 efferret *V* 9 *Attii versus perturbato ordine a Prisciano scriptus citavit Cicero*
de nat. deor. II 35, 89 *omisso nomine fabulae. hunc auctorem secutus Priscianus iis*
quae de persona pastoris apud Ciceronem scripta invenit adductus est ut falsum Argo-
navitarum nomen adponeret, quod fraudi fuit Welckero trag. Graec. I. p. 51. *Medeae*
fabulae versus tribuit G. I. Vossius castig. in Att. fragm. p. 160, quem secutus est
Ribbeckius trag. Lat. rel. p. 158 primus & nanim B 11 *supra V* peni-
 tus bis scriptum, sed priore loco deletum exhibet *R* in freto & et Cicero *l. c.* in-
 fracto *RVAB* 12 eruit *RAB* meruit *V* uomit & erigit *Lachmannus in Lucret.* V 1388
 13 tremebunda *citavit Manutius in Cic. epist. ad fam.* VII 6 p. 716 ingenti
RVBa ingenti *A* 16 in Perside coniecit *Welckerus mus. Rhenan. nov.* V (a. 1837)
 p. 4-8. *inter fragmenta Amphitruonis rettulit Ribbeckius trag. Lat. rel. p. 125 et 328*
 17 satin *V*: satin quem & statim quem *Ven. a.* 1492 satis ut quem *Ald.* scin ut
 quem *Ribbeckius* quemcumque *Bothius poet. scen. Lat.* V 1 p. 230 18 non nun-
 q am & 19 phoenisis *V* phenisis *B* foenissis *A* 20 soli qui *V* 21 ferbido
et
RVa 22 quianim *B*: quique natum aduerso & augurio inimico *R* inimico
 omine & : omine (homine *V*) *hoc loco omissum post 23 tnum habent RVAB* 23 tebis *A*
 ostentum, quod est in codicibus. sua coniectura inrentum defendit *Bergkiius mus.*
Rhenan. nov. III (a. 1835) p. 88 ostentas *Krehlius et Bothius poet. scen. Lat.* V 1 p.
 238 ostendis & unde ostentis coniecit *G. I. Vossius castig. in Att. fragm. p. 181*
 25 tyndareo *R*: tyndare agnata *B* et melei *B* domos *corr.* domus *A* 26 ex-
 citant *corr.* excitarit *R*. Ilius *Putschius* illius *RVAB* illius reflat &

p. 1326 P.

p. 411. 12 K.

- Turpilius quoque in suis idem facit comoediis, ut in *Lindia*
 profecto ut quisque minimo contentus fuit,
 ita fortunatam vitam vixit maxime,
 ut philosophi aiunt isti, quibus quidvis sat est. |
- idem in *Epiclero*
 quaeso, edepol, quo ante lucem te subito rapis,
 ere, cum uno puero? PH. nequeo esse intus, Ste-
 phanio.
- Quid ita? PH. ut solent, me curae somno segregant
 10 forasque noctis excitant silentio.
- idem in eadem tetrametris utitur, 17
 currendo sic est, sic datur, nimium ubi sopori servias
 potius quam domino et ubi severo imperio quae im-
 perata sunt.
- 15 Terentius trochaico mixto vel confuso cum iambico utitur in sermone per-
 sonarum, quibus maxime imperitior hic convenit, quem, puto, ut imitetur,
 hanc confusionem rhythmorum facit. sunt autem et trimetri et hoc plus
 minusque, et habent paenultimam versus syllabam in quibusdam longam,
 in quibusdam brevem, ut in *Andria*
- 20 adhuc, Archilis, quae adsolent quaeque oportet
 signa esse ad salutem, omnia huic esse video.
 nunc primum fac ista ut lavet, post deinde
 quod iussi dare bibere et quantum imperavi.
- hos sequitur dimeter catalecticus finiendi sermonis causa, quem ad Ar-
 25 chilida habuit,
 date, mox ego huc revertar.
 similiter Plautus in *Truculento* eodem metro usus est in sermone an- 18
 cillae Astaphii,
 ad fores auscultate atque adservate aedes,
 30 nequis adventor gravior abeat quam adveniat,
 neu quis manus attulerit sterilis intro ad nos,
 gravidas foras exportet:
 novi ego hominum mores. ||

3 nixit] duxit § 4 adunt RV isti quis ins sat est § 5 in om. B : in
 epidico § 6 edepol § depol RVA tepol B quæ ante V subdito RV • 7 ne-
 que esse B 9 PH] P RA p. VB om. § : praent solent Ascens. Ald. segre-
 gantur RVA 10 forasque RVBa fortisque A 11 eodem RAB odem V
 12 est] ee V 13 seuerio V imperata Ba imperati RVA 16 hic imperitior A
 17 et hoc] et hac corr. et ac R et ac VB ac A § 19 in Andria] III 2, 1
 20 aduc V archyllis R archillis VA arcillis corr. archillis B oportet B opere-
 tur RVA oportent § opus videtur vel videntur legisse Priscianum coniecit Lindeman-
 nus 22 lauet B labet VA libet R die inde V : deinde & dare bibere A deinde
 Et quod iussi da bibere § 23 dari Ald. date Lindemannus 24 ad archillida RA
 adchillida B archillida V 26 date om § 27 in Truculento] I 2, 1 28 astaphi A
 30 granior habeat RA graniora habeat V quam RVBa quem A atque §
 31 neu] ne VB annos corr. ad nos B 33 hominum RVBa hominem A

Turpilius in Lindia nautae personam inducit hoc metro loquentem,
 dii advenientem perdant, si quidem nos perdit.
 festum esse diem hic quartum
 hodie iterant, ita conventum.

- 19 Cicero quoque in IIII Tusculanarum Euripidis iambos transferens in 5
 locis paribus tam dactylos quam spondeos saepe ponit, ut
 neque tam terribilis ulla fando oratio est,
 nec fors nec ira caelitum invectum malum,
 quod non natura humana patiendo ferat.

- III 20 His igitur exemplis facillime diligentes omnium possunt comoediarum 10
 metra comprehendere et versus, siquos imperitia scriptorum confuderit,
 ad integrum restituere musicae locum. necessarium autem esse duximus
 multo labore exquisita inventaque exempla diversorum nominatissimorumque
 Gracciae auctorum, quorum quaedam etiam Heliodorus protulit metricus
 et Hephæstion, subicere, ut ostendamus non imperite sed scientissime 15
 21 hoc quoque et ad illorum imitationem auctores fecisse nostros. Heliodo-
 rus metricus ait 'Ἰππῶναξ πολλὰ παρέβη τῶν ὠρισμένων ἐν τοῖς ἰάμβοις,
 hoc est 'Hipponax multa praeteriit', id est praetermisit, 'praefinita in iam-
 bis'. Hipponax in I

ἔρῳ γὰρ οὕτω „Κυλλήνιε Μαιάδος Ἐρμῇ.“

20

iste enim versus cum sit choliambus, in quarto loco et quinto habuit dacty-
 los, cum in utroque debuerit a brevi incipiens pes poni. in eodem
 τοὺς ἄνδρας τούτους ΟΔΥΝΗΠΙΑΛΑΙΠΕΙΤΙΑΕ.

I Lindria V nautae s nauta RVAB metro s macro RVAB 2 diis
 RVAB dis codex Urbinas 1157 saec. XV diis Dii s. versus descripsi tales, quales
 Priscianus constituit. qui ut in Terentii et Plauti exemplis supra adscriptis ita in hoc
 Turpiliano versus iambicos trimetros hypercatalectos subiectis finiendi sermonis causa, ut
 ait, dimetris catalecticis invenire sibi visus est. anapaestos descripsit Ribbeckius com.
 Lat. rel. p. 87, Di advenientem perdant: hic quidem Nos perdit. festum esse diem hic
 quartum Hodie iterant, ita conventum si] hi RVAB hic s perdidit s 3 fa-
 ctum esse Ald. festum ecce coniecit Lindemannus p. 390 4 ita om. B 5 in IIII
 Tusculanarum] c. 29 7 tam om. RVA oratio Lindemannus ex editis Ciceronis
 exemplaribus ratio RVAB 8 sors Krehlius ex editis Ciceronis exemplaribus
 caelitum Ciceronis libri centuum RVAB ceu tam s invectum Ciceronis libri olim
 impressi inuictum RVAB inuentum Ciceronis libri manu scripti 9 paciendo VB
 12 loculum B 14 eliodorus A hiliodorus B heliodorus V 15 ephaestion RAB
 epaestiori V 17 ait εἴπεν V: ait παρῆτο αἰττοῖς ἰαμβοῖς hoc et R. Graeca
 verba et hic et in reliquis locis, ubi nihil adnotatum est; lacuna relicta om. B
 ἰαμβοῖς VA 18 hiponax V ipponax R 19 hiponax in .I. ΕΡΕΓΓΑΡΟΥΑΑΝΝΙΕ
 ΜΑΙΑΔΟΣ ΕΡΜΝ iste V hypponax ΙΝΙΕΡΕΓΓΑΡΟΥΤΑΚΥΕΡΑΙΝ iste R hipponax in .I. epistolarum (se-
 quitur lacuna) iste enim versus habet coriambus (corr. -bos) B 21 coriam-
 bus corr. coliambu R et in quinto V 23 οδύνηπιαλαίπειτιας V οδύνη-
 πιαλαίπειτιας R οδύνηπιαλαίπειτιας A οδύνηπια (add. in marg. λαίπειτιας) codex Pa-
 risinus 7504 ὁδύνη παλαί Φείπε Putschius. Heliodorum corrupto Hipponactis co-
 dice usum esse vidit Hermannus elem. doctr. metr. p. 144. neque constat qualem
 ille versum legerit. itaque corruptam librorum scripturam reliquit. Hipponactis verba
 probabiliter restituit Meinekius poet. choliamb. p. 99 ita, τὸν αἰδρα τοῦτον ὁδύνη
 παλαί φείπει. Heliodorum τοὺς ἄνδρας τούτους ὁδύνη γνάλα φίγηλά, Hipponactem
 τοὺς ἄνδρας ὁδύνη τοῦσδε γνάλα φίγηλά scripsisse coniecit Hermannus opusc. II p.

p. 1327. 25 P.

p. 411. 15 K.

iste iambus habet in secundo loco spondeum et in quarto dactylum. Pindarus teste Heliodoro ἀντέστρεψεν, hoc est convertit rhythmum iambicum hoc modo,

πεπρωμέναν ἔθηκε μοῖραν μετατραπεῖν
ἀνδροφθόρον, οὐδὲ σιγᾷ κατερρύη.

in secundo enim iambo pyrrichium secundum et tertium trochaicum et quartum spondeum posuit. idem 22

τροχὸν μέλος, αἱ δὲ Χείρωνος ἐντολαί.

hic iambus et in tertio trochaicum habet et in quarto spondeum. idem

αἰνιγμα παρθένου ἐξ ἀγριᾶν γνάθων.

hic quarto loco spondeum posuit. idem

ἐν δα||σκίοισιν πατήρ, νηλεεῖ νόφ δ'.

in hoc quoque iambo trochaicum in tertio loco posuit et in quarto spondeum. idem

δ' οὐδὲν προσαιτέων ἐφθεγξάμαν ἐπί.

hic similiter in quarto loco spondeum habet. itaque puto Horatium propter huiusmodi versus Pindaricos dixisse in IIII carminum

cum per audaces nova dithyrambos

verba devolvit numerisque fertur

lege solutis.

20 Anacreon teste Heliodoro

δρᾶν ἀεὶ λίην πολλοῖσι γὰρ μέλεις.

hic iambus quartum spondeum habet. Eupolis Βάπταις, cum in aliis 23 iambis eiusdem fabulae recta est observatione metrorum usus, hos tamen posuit in | fine habentes spondeos,

25 ἀνόσια πάσχω ταῦτα ναὶ μὰ τὰς νύμφας,
πολλοῦ μὲν οὖν δίκαια ναὶ μὰ τὰς κράμβας.

Aeschylus in ἐπτά ἐπὶ Θήβας

Ἴππομέδοντος σῆμα καὶ μέγας τύπος.

260: τοὺς ἄνδρας τούτους ὀδύνη γυῖα' ἤρειπ' αἰεὶ Bergkii poet. lyr. Graec. p. 594 ed. sec., quem versum hexametrum esse voluit 1 et in tertio et quarto dactylum coniecit Bergkii l. c. 3 ΠΕΠΡΩΜΕΝΑΝ ΜΟΙΡΑΝ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙΝ in R. et hi et reliqui Pindari versus qua ratione ad iustos numeros revocari possent demonstravit Boeckhii fragm. Pind. p. 646. responsionem versuum, quam indicat Heliodorus, restituere conatus est Bergkii poet. lyr. Graec. p. 265 ed. pr. p. 279 ed. sec. ἔθηκε Hermannus opusc. II p. 260 ΕΘΗΚΕΝ I' ΕΗΚΕΝ A ΝΕΤΑΤΡΑΠΕΙΝ A ΜΤΑΤΡΑΠΕΙΝ V 4 ΟΙΔΕ A

7 ΤΡΟΧΟΝ ΑΛΕΛΟΕΝΤΟΛΑΙ hic R ται δὲ Hermannus opusc. II p. 260 ΧΕΙΡΟΝΩC A ἐντολὰς Putschius Ὁ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑΡΕΕΝΟΥ V ΑΙΝΙΓΜΑΤΑΡΕΕΝΟΥ A : ΑΙΝΙΓΜΑΤΑΡΕΕΝΟΥ hic R II EN δ' ΑΚΡΙΟΙCIN V : ΕΝΔΑΚΥΟΥCΙΝΗΑΤΕΡΝΗΑΕΙΝΩΜΑΙ in A ΕΝΔΑΚΥΟΥCΙΝΗΑΤΕΡΝΗΑ in R 12 quoque] quo A 14 δ' οὐδὲν V diöden A : ΛΟΥΞΕΝΠΡΟCΑΙ hic R ἐφθεγξάμαν ἐτι Hermannus opusc. II p. 260 ΕΦΕΕΤ-ΞΑΜΑΝΕΤΙ A ΕΦΕΤΞΑΜΑΝΕΤΙ V 16 in IIII carminum] 2, 10 21 ὦ ραννὲ δὴ λίην, Πολλοῖσι γὰρ μέλεις Bergkii Anacr. carm. rel. p. 231 et poet. lyr. Graec. p. 635 ed. pr. p. 794 ed. sec. ΑΙΕΝ A ΑΙ. ΗΝ R 22 baptas RV baptas AB in ali RV 23 fabula V 25 ΑΝΟCΙΑΠΑΕΧΤΑΙΤΑ.ΝΑΙΤΑΙΒΑCΑ Aeschylus R ΤΑΙΤΑ A ΝΙΝΦΑC A 26 ΠΟΛ-ΛΟΥ V et codex Parisinus 7504 ΠΟΛΛΟΙ A πολλοί Putschius μὲν] ΝΕΝ V μὰ Putschius ΝΑ V A 27 epta epithebas RV A 28 ΙΠΠΟΜΕΔΟΝΤΟCΕΝΑ V ΙΠΠΟΜΕΔΟΝΤΟCΕΝΑ A : ΙΠΠΟΜΕΔΟΝΤΟCΕΝΑ R : Aesch. sept. adv. Theb. 469 ed. Herm. ΤΙΠΟC A

in principio enim trochaeum posuit, quem imitans Sophocles teste Seleuco profert quaedam contra legem metrorum, sicut in hoc,

Ἀλφεισίβοιαν ἦν ὁ γεννήσας πατήρ.

- 24 hic quoque iambus a trochaeo incipit. Simonides et Alcman in iambico teste Heliodoro non solum in fine ponunt spondeum sed etiam in aliis locis. Simonides in ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίᾳ in dimetro catalectico,

ἔβόμβησεν θαλάσσης,

in secundo loco spondeum posuit. ἀντιστρέφει δὲ αὐτῷ

ἀποτρέπουσι κῆρας.

Alcman autem in primo catalecticum trimetrum fecit habentem in quarto loco modo iambum modo spondeum sic,

νεοχμὸν ἄρχε παρσένοις αἰίδεν,

καὶ ναὸς ἄγνᾶς εὐπύργῳ Σεράπνας.

hic quarto loco spondeum habet. similiter

χερσόνδε κωφὸν ἐν φύκεσσι πιτνεῖ.

- 25 quarto loco spondeum posuit (nam φν producit) teste Heliodoro, qui ait Simoniden hoc frequenter | facere. idem ostendit Pindarum etiam trisyllabos in fine versus posuisse,

νόμων ἀκούοντες θεόδητον κέλαδον.

ecce in hoc iambo in fine tribrachyu posuit, qui nec concatenatus esse potest cum consequente, quippe in consonantem desinens. similiter Bacchylides

χρυσὸν βροτῶν γνώμασι μανύει καθάρων.

- 26 hic quoque iambus in fine tribrachyn habet. Hipponactem etiam ostendit Heliodorus iambos et || choliambos confuse protulisse,

Ἑρμῇ, φίλ' Ἑρμῇ. Μαιαδεῦ, Κυλλήνιε,

ἐπεύχομαι τοι, κάρτα γὰρ κακῶς ῥιγῶ.

1 imitans VAB imitans A imitatus corr. imitans R sophocles RVA selectio B 3 ἦν] NN V N R GENNECAC A γεννέτας Ascens. Ald. 4 alcmon RVAB alcmæon ε 5 eliodoro A 6 in epaitemisia naumachia RVAB. trochaicos numeros descripserunt. Schneidewinus Simon. carm. rel. p. 5 et Bergkii Anacr. carm. rel. p. 231 7 ΕΒΟΝΗCEN R Θάλασσα Ald. 9 ΑΠΟΤΡΕΠΟΥCΕΙ RV ΑΠΟΤΡΕΠΟΙCΕΙ A ἀποτρέποις εἰ Putschius ἀποτρέπουσα vel ἀποτρέπουσαν, quod habet Ald., coniecit Hermannus, ἀποτρέποισα Schneidewinus Simon. carm. rel. p. 6 10 alcmon RVAB alcmæon ε 12 νεοχμὸν Maximus Planudes in rhetor. Graec. ed. Walz V p. 510 NEOMON RVA. iambicam dipodiam catalecticam cum trochaico dimetro acatalecto coniunctam et in hoc et in duobus versibus qui secuntur descripsit Bergkii poet. lyr. Graec. p. 538 ed. pr., trochaicos numeros idem p. 633 ed. sec. ΠΑΡCENOIC ΑΙCΙΑEN RVA 13 καὶ — Σεράπνας om. R ἄγνῶς Schneidewinus Simon. carm. rel. p. 6 ΕΥΤΥΡΤΩΝ ΕΡΑΙΤΝΑC A 15 χερσόνδε Ald. ΧΕΡCΑΝΑΕ RVA. Alcmani versus vindicaverunt Welckerus Alcman. fragm. p. 18 et Bergkii poet. lyr. Graec. p. 540 ed. pr. Simonidi tribuit Schneidewinus Simon. carm. rel. p. 6 ΚΩΦΩΝ A ΦΟΥΚΕCCI A ΠΙΤΝΕΙ om. R 16 eliodoro A 19 ΝΟΜΟΝ R ΚΟΥΟΝΤΕC A ΘΕΟΔΗΤΟΝ R ΘΕΟΔΝΕΤΟΝ V 20 in fine — 24 iambus om. V 21 potest] potuit R cum sequenti B bacchillides RA baccillides B 23 ΒΡΟΤΟΝ ΓΝΩΝΑΙCΙΝ corr. ΓΝΩΝΑΙCΙΝ R μανύει Putschius ΜΑΝΓΕΙ A ΜΑΝΓΕΙ R 25 eliodorus A heliodoros B choliambos corr. choliambos R coruambos corr. — bos B 26 ΕΡΜΕΦΙΑΗΡΜΕΜΑΙΑΔΕΥ A ΕΡΜΗ ΦΙΧΕΡΜΕ ΝΑΙΑΔΕΥ V ΕΡΑΙC ΦΙΑΕΡΝΗ ΝΑΙΑΔΕΥ R Κυλλήναιε Meinekii poet. choliamb. p. 104 Κυλλήνιε Welckerus Hippon. et Anan. fragm. p. 38 27 ΕΠΕΙΧΟΜΑΤΟΥ A

p. 1323. 30 P.

p. 416. 17 K.

nam ῥιγῶ spondeus est. Hephaestion quoque metricus ostendit comicum epionicum spondeos paribus locis habens iambicarum συζυγιῶν, id est coniugationum, ut est apud Eupolin in fabula || quae dicitur χερυσοῦν γένος

ὦ καλλίστη πόλι πασῶν. ὅσας Κλέων ἐφουρᾷ,
 5 ὡς εὐδαίμων πρότερόν τ' ἦσθα νῦν τε μᾶλλον ἔσει.

idem

ἔδει πρῶτον μὲν ὑπάρχειν πάντων ἰσηγορίαν. |
 πῶς οὖν οὐκ ἂν τις ὁμιλῶν χαίροι τοιᾷδε πόλει,
 ἵν' ἔξεστιν πάνυ λεπτῷ κακῷ τε τὴν ιδέαν.

10 hi omnes locis paribus spondeos habent.

1 ephestion *RVAB*. *Hephaest.* p. 108 *ed. Gaisf.* p. 112 *ed. sec.* 2 epionici-
 cum *B* iambicarum *Putschius* iambicorum *RVAB* syzygion *RVAB* 3 χερυ-
 σοῦνος *RVAB* 4 πολεῖ *V* τολεῖ *A* : πολεῖται hi omnes omittis reliquis quae
 interposita sunt *R* οἷας *A* 5 εὐαεον *A* εὐδεμεν *V* πρότερον τ' ἦσθα
Hephaestion γρῶτερων τεύει *A* : πρότερον — 7 πρῶτον μὲν *om.* *V* 7 tres *Eupo-*
lidis versus, qui non leguntur in *Hephaestionis* libro, valde corruptos in prae-
 cibus ad codicum manu scriptorum fidem olim revocaverat *Iosephus Scaliger.* cuius emen-
 dationes posuit *Gaisfordius* in *Hephaest.* p. 108 *ed. pr.* πρῶτον *Ald.* τρωτων *A*
 παρκεῖν παντον *A* ἰσηγορίαν *Ald.* χερυσιαν *VA* 8 τας *V* ομιλων χαίροι
Scaliger ομιαον χαίρι *VA* τοιαδε *V* τειναιδε *A* 9 παν *A* κακοπεθης *A*

10 PRISCIANI GRAMMATICI DE METRIS TERENCEIANIS EXPLICITUS. INCIPUNT EIUDEM PRAE-
 EXERCITAMINA DE FABULA *R* PRISCIANI GRAMMATICI DE METRIS TERENCEIANIS EXPLICIT FELI-
 CITER Incipiunt eiusdem praexercitamina de fabula *V* PRISCIANI. DE METRIS TERENCE-
 IANIS EXPLICIT. EIUDEM PRAEXERCITAMINA DE FABULA INCIPUNT *A* PRISCIANI GRAMMA-
 TICI DE METRIS TERENCEIANI EXPL. INCIPUNT EIUDEM PRAEXERCITAMINA DE FABULA *B*

PRAEEXERCITAMINA.

p. 1329. 30 P.

DE FABVLA.

p. 423. 25 K.

- 1 1 Fabula est oratio ficta verisimili dispositione imaginem exhibens veritatis. ideo autem hanc primam tradere pueris solent oratores, quia animos eorum adhuc molles ad meliores facile vias instituunt vitae. usi sunt tamen ea vetustissimi quoque auctores, ut Hesiodus Archilochus Horatius, Hesiodus quidem Iusciniae, Archilochus autem vulpis, Horatius muris. nominantur autem ab inventoribus fabularum aliae Cypriacae, aliae Libycae, aliae Sybariticae, omnes autem communiter Aesopiacae, quoniam in conventibus 2 frequenter solebat Aesopus fabulis uti. et pertinet ad vitae | utilitatem, et fit verisimilis, si res quae subiectis accidunt personis apte reddantur, ut puta de pulchritudine aliquis certat, pavo hic supponatur: oportet alicui astutiam tribuere, vulpecula est subicienda: imitatores aliquos hominum volumus ostendere, hic simiis est locus. oportet igitur modo breviter modo latius eas disserere. quomodo autem hoc fiat? si nunc narratione simplici 3 proferantur, nunc etiam || sermo inductis fingatur personis. exempli causa, 'simiae convenerunt et consilium habebant de urbe condenda, et quia placuit illis, paratae erant incipere aedificationem. sed vetas inter eas prohibuit ab incepto eas docens, quod facile capiantur, si intra muros concludantur'. sic breviter dicēs. si velis producere, sic, 'simiae conveni- 4 runt. consiliabantur de urbe condenda. quarum una in medium veniens, contionata est, quia oportet ipsas quoque civitatem habere. 'videtis enim' aiebat 'quod civitates habendo homines habent etiam domos singuli et contionem universi. et in theatrum ascendentes delectant animos spectationi- 5 bus et auditionibus variis.' et sic proferes orationem morando dicēs, 25 quod et plebiscitum scriptum est, et finges etiam orationem veteris simiae. expositio autem fabularum vult circuituionibus carere et iucundior esse. sed oratio qua utilitas fabulae retegitur, quam epimythion vocant, quod nos

1 INCIP PRAEEXERCITAMINA PRISCIANI GRAMMATICI P 4 animas PI 7 quidem] quoque P Iusciniae V 9 in convenientibus P inuentis R 12 de pulchritudine aquis (corr. anis) pavo V huic R 13 est om. P 14 simiis PV 16 fingatur] figuratur P 17 semiae PI quia] qua V 19 incepto R 20 semiae P saemiae V 21 in medio P 23 singulas R singulos VS 25 docens R 26 quod et plebiscitum s quod a plebiscitum PRVS δτι καὶ τὸ ψήφισμα ἐγγράφτο h semiae V 27 vult] uel S 28 detegitur P quod] quam P

p. 1330—32 P.

p. 427. 29 K.

affabulationem possumus dicere, a quibusdam prima, | sed a plerisque rationabilius postrema ponitur. sciendum vero, quod etiam oratores inter exempla solent fabulis uti. ||

DE NARRATIONE.

5 Narratio est expositio rei factae vel quasi factae. quidam tamen *χρῆσαν*, II 5 id est usum, posuerunt ante narrationem. species autem sunt narrationum quattuor, fabularis fictilis historica civilis. fabularis est ad fabulas supra dictas pertineus, fictilis ad tragoedias sive comoedias ficta, historica ad res gestas exponendas, civilis, quae ob oratoribus in exponendis sumitur cau-
10 sis. nunc autem de ea quae ad exercitationem pertinet dicimus; quam 6 variis proferre modis solemus, per rectum indicativum, per indicativum inclinatum, per convictivum, per dissolutum, per comparativum. rectum quidem indicativum, ut 'Medea Aeetae filia fuit; haec prodidit aureum vellus' et sequentia. rectum autem nominatur, quod per totam vel ampliorem
15 orationem casum servat nominativum. indicativa vero inclinata dicitur, in qua obliquis utimur casibus, ut 'Medeam, Aeetae filiam, dicunt amavisse Iasonem' et reliqua, quia alios quoque casus assumit. convictiva vero figura est, qua arguentes utimur, ut 'quid enim non fecit Medea malum? non amavit quidem Iasonem, prodidit autem aureum | vellus, interfecit
20 fratrem?' et sequentia. dissolutum vero fit sic, 'Medea, Aeetae filia, prodidit aureum vellus, Absyrtum interfecit fratrem' et sequentia. comparativum vero est hoc, 'Medea, Aeetae filia, debens pudicitiam servare, amoris turpitudini prodidit eam, et quam decebat custodem fraternae fieri salutis, interfecit fratrem, et quae debuit tutari aureum vellus, tradidit insi-
25 diatori'. et rectum quidem historiae convenit; est enim planius: inclinatum vero magis certaminibus rhetoricis; convictivum vero ad arguendum accommodatius, dissolutum autem perorationibus sive conclusionibus; est enim passivum, id est affectus animi commovens.

DE VSV.

30 Vsus est, quem Graeci *χρῆσαν* vocant, commemoratio orationis alius cuius || vel facti vel utriusque simul, celerem habens demonstrationem, quae utilitatis alicuius plerumque causa profertur. usum autem alii sunt orationales alii activi. orationales sunt quibus oratio inest sola, ut 'Plato dicebat Musas in animis esse ingeniosorum'; activi vero in quibus actus inest
35 solus, ut 'Diogenes, cum vidisset puerum indecenter agentem, pedisecum

9 explauandas R 10 autem quae dea ad V excitationem PV . 12 per dissolutum per comparativum per rectum quidem S dissolutum comparativum rectum quidem VPR . 17 qui alios P quae alios R 21 fratrem om. VPS 22 medea aetae dea filia I 26 convictum uero P coniunctivum uero (corr. quoque) S convictivum quoque RV 30 quem P quam RVS 33 actui alii mixti ε : τῶν δὲ χρῆσιν αἱ μὲν εἰσι λογικαὶ αἱ δὲ πρακτικαὶ αἱ δὲ μικταὶ h 34 actui uero R actiue uero I actiuae uero S actiuae P 35 pediseccum P pedisequum S pedisequum corr. pedisequum R

p. 1332. 33 P.

p. 429-33 K.

virga percussit'; vel mixti, si addas 'percussit dicens 'quare sic erudiisti?'' interest autem inter usum et commemorationem hoc, quod usus breviter profertur, commemorationes vero, quas ἀπομνημονεύματα Graeci vocant, longiores sunt. sententiae vero differt, quod sententia indicative profertur, usus vero saepe etiam per interrogationem et per responsionem; praeterea, quod usus etiam in actu solet inveniri, sententia vero in verbis tantum; et quoniam usus habet omnimodo personam quae fecit vel dixit, sententia vero sine persona dicitur. traduntur tamen differentiae usuum plures a veteribus. alii enim sunt indicativi, alii interrogativi. sed nunc ad instans veniamus, hoc est ad operationem et ordinationem ad usus pertinentium capitulorum. disponendum igitur sic. primum laus breviter dicatur eius qui dixit vel fecit, deinde expositio ipsius usus, hinc causa, ut 'Isocrates dicebat stirpem quidem doctrinae esse amaram, fructum vero dulcem'. laus 'Isocrates sapiens fuit', et producis pedetemptim locum. postea sequatur elocutio ipsius usus; non oportet tamen ipsum per se ponere, sed latius eum interpretari. deinde a causa, 'maxima enim factorum per laborem perfici solent, perfecta vero afferunt iucunditatem.' deinde utendum a contrario, 'nam vilissimae rerum non egent labore et finem taeterrimum habent, studiosissimae vero res ex contrario'. posthac a comparatione, 'quomodo enim agricolas oportet laborantes in terra accipere fructus, sic etiam eloquentes'. deinde ab exemplo, 'Demosthenes inclusit sese in aedibus ad legendum et multo labore post accepit fructus, coronas || et praedicationes'. praeterea ab iudicio argumenteris, 'ut 'Hesiodus quidem dixit

virtutis sudorem di longe posuere;

25

alius poeta dixit 'laboribus vendunt dei nobis omnia bona.' post omnia inferes exhortationem, quod oportet parere illi qui dixit aut fecit.

DE SENTENTIA.

- 11 III Sententia est oratio generalem pronuntiationem habens, hortans ad aliquam rem vel dehortans vel demonstrans quale sit aliquid: dehortans quidem, quomodo in illo Homérico, 'non oportet per totam noctem dormire consultorem virum' et in illo Virgiliano *; hortans vero, ut in illo, 'oportet pauperiem fugientem etiam latissimum pontum penetrare et ad scopulos adplicare praecipites'; demonstrans vero qualitatem rei, ut 'prosperare enim agentes indigne occasionem accipiunt insipientes male faciendi.' 12 praeterea sententiarum aliae sunt verae, aliae verisimiles, aliae simplices,

1 vel mixtae *PRVS* mixti ξ erudiisti *P* erudisti *RS* 2 commemorationem hoc *P* commemorationes hoc *RVS* 4 longiora sunt *PVS* sententia vero *VS* a sententia vero ξ 6 solent *PRVS* 14 laus isocratis sapiens *PV* produciens *S* 19 post hoc *VS* 20 oportet *om. P* 25 virtuti *Ascens.* : virtutis viam asperam dii fecere *Ald.* sudore *S* dei *PRVS* 27 inferis *P* 29 ad *om. S* 32 in illo Virgiliano heu nihil inuitis fas quemquam fidere diuis ξ 35 indigni *PRVS* : τὸ γὰρ ἐν πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀπορρομή τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται *h* insipienter *PRV* insipientem *S*

p. 1333. 34 P.

p. 433. 35 K.

aliae coniunctae, aliae superlativae: verae quidem, ut 'non potest inveniri vita hominis carens molestia', et

nihil invitis fas quemquam fidere divis;

verisimiles autem, ut 'siquis cum malis conversatur libenter, numquam de hoc interrogavi viro, sciens, quoniam talis est, quales illi cum quibus conversatur', et

una salus victis nullam sperare salutem;

simplices vero, ut 'possunt divitiae et clementes facere', et

quid non mortalia pectora cogis,

10 auri sacra fames?

coniunctae, ut 'non est bonum multos esse reges, unus rex sit', et

obsequium amicos, veritas odium parit;

superlativae, ut 'nihil aegrius terra pascit homine', et

fama malum, quo non aliud velocius ullum.]

13 operatio vero sententiae consimilis est meditationi usus, de qua superius 13

dictum est. provenit enim a laude brevi eius qui dixit, a simplici expositione ipsius sententiae, a causa, a contrario, a comparatione, ab exemplo, ab iudicio, a conclusione. sit autem sententia exempli causa 'non oportet per totam noctem dormire virum multis consulentem'. laudabis igitur

20 tur eum qui dixit breviter: deinde simplici expositione eloqueris sententiam.

ut 'non decet virum in summa potestate multis praesidentem ab occasu solis usque ad ortum opprimi somno': a causa, 'debet enim praeses sem-

per in curis esse, somnus vero curas omnibus aufert': a contrario; con-

25 trarium est enim rex et privatus, somnus et vigiliae; 'quomodo ergo mo-

lestum non est, si privatus homo per totam dormiat noctem, sic intolerabile, si rex non vigiliis consulat curisque sibi parentium saluti': a compa-

ratione, 'quomodo enim gubernatores, etsi ceteri dormiant, soli pro communi vigilant salute, sic oportet imperatores curare pro suis': ab exemplo,

'Hector enim noctu vigilans et curans speculatorem ad naves Graecorum

30 mittebat Dolonem': ab iudicio, ut 'Sallustius quoque hoc comprobat

dicens 'sed multi mortales dediti ventri atque somno indocti incultique vitam sic uti peregrinantes transiere''. conclusio

vero habet exhortationem plerumque, ut 'oportet et nos necessarias res suscipientes nimia cura vigiliisque eis consulere'.

1 superlativae & supra relatiuae PRVS ὑπερβολικαὶ ἢ 2 carens om. P
3 nihil] Verg. Aen. II 402 invictis V quæquam P quæq; S 4 de hoc bene
interrogavi & 7 una] Verg. Aen. II 354 8 dementes S 9 quid] Verg.
Aen. III 56 11 ut om. PRVS 12 obsequium] Terent. Andr. I 1, 41
13 supra relatiuae PRVS nihil 'egregius P 14 fama] Verg. Aen. III 174
qua PVS aliud V ullum] illud S 15 supra S 23 somnus enim cu-
ras affert S 24 et somnus et vigiliae R et somnus vigiliae PVS 25 non om.
PRVS, add. & : εἰ τὸν ἰδιώτην οὐδὲν δεινὸν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς καθευθεῖν ἢ
26 consula curisque V consulat cuiusque Ald. 30 Sallustius] Catil. 2 31 indocti
incultique om. & 32 sicut P : sicuti pecudes Ascens. 34 eis om. P

DE REFUTATIONE, QVAM GRAECI *ANASKETHN* VOCANT.

- 15 V Refutatio est improbatio propositae rei, confirmatio vero ex contrario comprobatio. quae vero planissime sunt falsa vel vera, nec refutanda sunt nec confirmanda, quales sunt fabulae Aesopiae vel historiae indubitabiles. oportet enim refutationes et confirmationes de illis rebus fieri, quae ancipitem adhibent opinionem. refutandum igitur ab incerto, ab incredibili, ab impossibili, ab inconsequente, ab indecente, ab incommodo: ab incerto, ut 'incertum erat tempus, in quo Narcissum fuisse dicunt'; ab incredibili, 'incredibile est Arionem malis affectum voluisse canere'; ab impossibili, 'impossibile erat Arionem a delphino servari'; ab inconsequente, quod et 10 contrarium || dicitur, ut 'contrarium erat voluisse perdere libertatem eum qui eam servasset'; ab indecente, 'indecens erat Apollinem, cum sit deus, mulieri voluisse iungi mortali'; ab incommodo, cum dicimus, quod neque prodest haec audire. confirmes vero a contrariis.

DE LOCO COMMUNI.

15

- 16 VI Locus communis exaggerationem habet manifestae rei, quasi argumentationibus iam peractis. non enim quaerimus in hoc, an iste sacrilegus vel vir fortis, sed rei convictae et manifestae exaggerationem facimus, cui tamen legibus sit supplicium definitum vel praemium. dicitur autem communis locus, quia convenit contra omnem verbi causa sacrilegum vel etiam, 20 ut quibusdam placet, pro omni viro forti. oportet autem sic | progredi, per inquisitionem contrarii, deinde ponere ipsam rem, post comparisonem, quam sequitur sententia; post eam coniecturaliter praeteritam vitam criminis a praesentibus; dehinc amoveas misericordiam per capitula quae finalia dicuntur, id est utili iusto legitimo honesto et similibus, et per demonstrationem ipsius rei actae. principia enim in loco communi pure non in- 17 venis, sed usque ad formulam quandam servantur. et ut exemplo tibi manifestum fiat, sit locus communis contra sacrilegum. principia igitur dicenda sunt usque ad formulam hoc modo, 'omnis equidem oportet maleficos homines in odio esse vobis, iudices, maxime vero eos qui contra deos 20 aliquid audent'. secundum quasi principium, 'ergo si vultis facere ut ceteri quoque sint pessimi, isti concedite; sin hoc minime placet, suppliciis istum addicite meritis'. tertium, 'videtur enim reus in periculum duci solus, re autem vera vos quoque in discrimen maximum venitis. contemptio enim iuris iurandi et fidei religionisque violatio nescio an minores habeat 25 sacrilegio poenas'. || post has igitur formulas principii, antequam in ipsam rem veniamus, de contrario est dicendum, quod leges constituerunt prudentissime deos placare aris, templa eis devoverunt, donariis ornaverunt, hostiis honestaverunt, festis diebus, redditibus celebraverunt; et inferes etiam

12 apollonem S 13 iungere R 24 amoves S amoveas P 29 om̃is I
om̃s PRS 31 maximae S 35 habeat & debeat PRVS *ἐξεῖ h* 30 inferes VP
inferi corr. inferes S

p. 1336, 37 P.

p. 439—43 K.

approbationem tractando causam, quod iustissime haec leges constituerunt: 'deorum enim placatorum providentia custoditur salva res publica, violatorum vero proditiōe corrumpitur'. sic progredere ad propositum, 'quae cum 18 ita sint, iste quid est ausus facere?' et expones rem, non quasi docens, 5 sed quasi exaggerans, quod universae nocuit civitati, et communibus et privatis rebus, et 'timendum ne tale scelus consequatur sterilitas frugum, ne hostium superemur armis' et similia. post haec ad comparationes venies, | quod homicidis multo est iste peior: 'quanta vero sit differentia, ex laesis conicere possumus. homicidae enim contra homines audent, sa- 10 crilegus autem in ipsos sceleratam exercet audaciam deos. tyrannis iste simillimus, sed tamen et illis non omnibus, sed pessimis omnium. illorum enim facinus est saevissimum, quod sacratas deis divitias auferunt'. a maiore vero ad minus comparationes per increpationem induces, ne minuere crimen videaris, ut 'non est iniquissimum furem quidem vel iniuriosum 15 supplicio adfici, sacrilegum vero absolvi?' licet autem etiam praeteritam 19 eius vitam a praesenti criminari, quod a parvis coepit et ad hoc pessimum facinus progressus est: 'ergo non solum sacrilegum, sed etiam furem atque effractorem et adulterum habetis'. excuties etiam sententiam, per quam venit ad tale peccatum, quod nolens [ingenuus] ingenue laborare vel arando 20 cibum adquirere per sacrilegia vult divitias quaerere. praeterea a consequentibus, quod per hunc diminuta maiestas templorum, infamati sacerdotes, segniores ad offerendum ornamenta delubris redditi cives. utere autem etiam amotione misericordiae. amove|tur autem misericordia finalibus capitulis, id est iusto utili possibili decenti et descriptione ipsius iniuriae, 25 ut 'non istum mihi attendatis, qui nunc lacrimat ante vestrum conspectum, sed illum contemnente[m] deos, adeuntem fana, evellentem fores, auferentem donaria sacrorum'. et post omnia perores in exhortationem desinens, 'quid moramini? quid cogitatis de eo qui iam pridem omnibus videtur esse damnatus?'

30

DE LAVDE.

Laus est expositio bonorum, quae alicui accidunt personae vel com- VII 20 muniter vel privatim, com|muniter, ut laus hominis, privatim, ut laus Socratis. laudamus tamen etiam res, ut iustitiam, et muta animalia, ut equum, nec non etiam arbores et semina et montes et fluvios et similia. scien- 35 dum autem, quod et laus et vituperatio sub uno eodemque genere referuntur demonstrativo, quod ex eisdem locis utraque profisciscuntur. quid autem 21 interest inter has et locum communem? videntur enim in quibusdam ni-

1 approbationem *PV* abprobationem *S* 4 exponis *PRS* 6 sterilitas *PS*
 7 et cetera similia *P* 9 conicere *S* 13 comparationem *P* 18 etiam] enim *P*
 per quam venit tale *VS* per quem venit tale *R* per quam veniet tale *P*: ad *add.*
 5: ἀφ' ἧς ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο *h* 19 ingens ingenue *PS*, om. 5 20 ad conse-
 quentibus *V* 21 diminuta *R* imminuta 5 23 admonitione *R* ammotiones *S*
 ammonitiq̃ *P* 26 fors *PV* frons *S* 27 ut post *V* 28 esse om. *R* 30 quod
 et ex *PV*

p. 1337. 3. P.

p. 413-47 K.

mium esse coniunctae. hoc, quod in loco communi pro viro forti dicentes eo consilio dicimus, ut praemium petamus; laus autem per se testimonium virtutis habet. loca vero laudis vel vituperationis haec sunt, gens, ut Latinus Graecus, civitas, ut Romanus Atheniensis, genus, ut Aemilianus Alcmaeonides. | dices autem etiam, siquid *in* nascendo evenit mirum, ut ex somniis vel signis vel huiusmodi quibusdam praenuntiationibus. deinde sequitur victus, quomodo in Achille, quod medullis leonum pastus est et apud Chironem; hinc educatio, quomodo eruditus est. nec non etiam natura animi corporisque tractetur, et eorum utrumque per divisionem. dices enim de corpore quidem, quod pulcher, quod magnus, quod citus, quod fortis; de animo vero, quod iustus, quod moderatus, quod sapiens, quod strenuus. postea laudabis a professionibus, id est quod officium professus est philosophum vel || rhetoricum vel militare, in omnibus autem est exquisitissimum de gestis dicere, ut militarem vitam degens quid in ea gessit. laudabis etiam vel vituperabis extrinsecus, id est a cognatis amicis divitiis familia fortuna et similibus. praeterea et a tempore, quantum vixit, multum vel parvum: utrumque enim occasiones laudis vel vituperationis praebet. ad haec a qualitate mortis, ut pro patria pugnans, vel siquid mirabile in ipsa morte evenit, vel etiam ab eo qui illum interfecit, ut Achilles ab Apolline interfectus. et exquires etiam quae secuta sunt post mortem, si certamina in honorem eius sunt celebrata, quomodo Patroclo ab Achille et Anchisae ab Aenea; | si oraculum aliquid datum est de ossibus eius, quomodo de Oreste et Palinuro; si filios habuit laudabiles, quomodo Achilles Pyrrum. maximam vero occasionem in huiusmodi orationibus suppeditant comparationes, quas pones in quo loco tempus admoneat. consimiliter tamen muta quoque animalia quomodo convenit. et a loco in quo nascuntur laudentur et a deis, in quorum sunt tutela, ut columba Veneri, equus Neptuno dicitur esse consecratus. praeterea dices, quomodo pascitur, qualem habeat animum, quale corpus, quid opus aut quid utilitatis, quale spatium temporis vitae. nec non etiam comparatione et omnibus accidentibus locis uteris. res autem laudes ab inventoribus, ut venationem Diana invenit et Apollo, et ab his qui ea usi sunt, heroes venationibus utebantur. maxima autem facultas in huiusmodi rerum laudationibus datur ex contemplatione eorum qui eas res affectant, quales sunt tam animis quam corporibus, ut venantes fortes audaces acuti integri corporibus. hinc non ignores, quomodo etiam deos debeas laudare. similiter arbores a loco in quo gignuntur et a deo in cuius sunt tutela, ut oliva Minervae, laurus

1 coniecta P 3 loco vero VS 5 in om. PRVS evenit uirum ut ex
somnus P evenit uirū nel exōnus V evenit uirum nel ex omnis S evenit uerum nel
ex somniis R evenit uiro nel ex somniis 5: ἐρεῖς δὲ τινα καὶ ἃ περὶ τὴν γένεσιν
συνέπεσεν ἄξια θαύματος, ὅσον ἐξ ὀρεϊάων h 7 leonis P 13 rethoricorum S
militarē omnibus V militare omnibus PRS 16 fortantis RVS et similia S
17 occasionem P 19 morte uenit VS 25 amoneat V 29 qd opus R
37 ut om. PRVS

p. 1339. 40 P.

p. 447—51 K.

Apollini; et a pastu, quomodo pascuntur, et si multa cura egent, id mire-
ris, sin parva, id quoque laudabis. dices autem, quomodo de corpore, sta- 24
turam pulchritudinem pullulationem, quomodo de mali arbore, et quid utile
habeat, in quo maxime morandum. comparationes autem ubique assumen-
dae. quin etiam urbium laudes ex huiusmodi | locis non difficulter ad-
quires. dices enim de genere, quod indigenae, et de victu, quod a deis
nutriti, et de eruditione, quod a deis eruditi sunt. tractes vero, quomodo
de homine, quali sit structura, quibus professionibus est usa, quid gesserit?

DE COMPARATIONE.

10 Comparatio est vel similium vel diversorum vel minorum ad maiora VIII 25
vel maiorum ad minora collatio. et ea usi sumus etiam in communi loco,
augentes per comparationem crimina. assumitur tamen etiam in laude et
in vituperatione eiusdem rationis causa. quoniam tamen doctissimi orato-
rum ea quoque per se praexercitatione sunt usi, dicamus etiam de hac.
15 procedentes igitur per loca laudationis comparamus et urbem urbi, ex qua
sunt viri, et genus generi et victum victui et professiones professionibus
et gesta gestis et quae accidunt extrinsecus et diversos mortis modos et
quae eam sunt consecuta. similiter si arbores compares, conferes etiam 26
praesidentia eis numina et loca, in quibus nascuntur, et fructus et utili-
tatem et similia. res quoque si compares, dices, qui primi eas invenerunt,
et eos conferes; praeterea qualitatem animi et corporis. idem tibi sit prae-
ceptum in reliquis. sic enim vel in omnibus vel in plerisque similia osten-
dimus quae comparamus. est autem quando alterutrum praeponimus com-
parando; est autem quando | alterutrum vituperantes alterutrum laudamus,
25 ut si comparemus iustitiam et divitias. fit autem comparatio etiam ad me-
lius, ut si laudans Vlixem compares illum Herculi, minorem similem maiori
virtuti | bus volens ostendere. exigit autem huiusmodi locus fortem ora-
torem et callidum et celerem, ut agiles possit facere saepe transitiones.

DE ALLOCUTIONE.

30 Allocutio est imitatio sermonis ad mores et suppositas personas ad- VIII 27
commodata, ut quibus verbis uti potuisset Andromache Hectore mortuo.
conformatio vero, quam Graeci προσωποποιαν nominant, est quando rei
alicui contra naturam datur persona loquendi, ut Cicero patriae et rei pu-
blicae in invectivis dat verba. est praeterea simulacri factio, quam Graeci
35 ειδωλοποιαν dicunt, quando mortuis verba dantur, quod facit Cicero pro

1 apolloni V appolloni S apollinis ε 2 sint parva PS si sint parva ε 3 pul-
lationem P 8 qualis sit PR qualis S qd gesserit S 10 diversorum ε diver-
sarum PRVS 11 collectio S 12 in laudem eiusdem P 23 est autem quando
i. praeponimus vituperantes comparando
alterutrum praeponimus comparando. est autem quando alterutrum vituperantes alterum
laudamus et in margine quando alterutrum laudamus R est autem quando alterutrum
vituperantes alterutrum laudamus S 25 si om. V 26 comparem RVS 28 ca-
lidum P 33 in invectivi-] in Catil. 1 7, 18 34 fictio R

p. 1340. 41 P.

p. 451 - 55 K.

Caelio, verba dans Appio Caeco contra Clodiam. fiunt autem allocutiones et finitarum et infinitarum personarum: *infinitarum*, ut quibus verbis uti potuisset aliquis ad suos profecturus a patria; finitarum vero, ut quibus verbis uti potuisset Achilles ad Deidamiam profecturus ad bellum Troianum. 28 allocutionum vero quaedam sunt simplices, quando supponitur aliquis ipse per se loquens; quaedam duplices, quando ad alios loquitur: per se quidem, ut quibus verbis uti potuisset Scipio victor revertens; ad alios vero, ut quibus verbis uti potuisset Scipio post victoriam ad exercitum. | ubique autem servanda est proprietas personarum et temporum. alia sunt enim verba iuvenis, alia senis, alia gaudentis, alia dolentis. sunt autem quaedam allocutiones morales, quaedam passionales, quaedam mixtae. passio- 10 nales sunt, in quibus passio, id est commiseratio perpetua, inducitur, ut quibus verbis uti potuisset Andromache mortuo Hectore; morales vero, in quibus obtinent mores, ut quibus verbis uti potuisset rusticus, cum primum aspexerit navem; mixtae, quae utrumque habent, ut quibus verbis uti 15 potuisset Achilles interfecto Patroclo. habet enim et passionem funeris amici et morem de bello cogitantis. sed operatio procedit per tria tempora et incipit a praesentibus, recurrit ad praeterita et transit ad futura. habeat autem stilum suppositis aptum personis.

DE DESCRIPTIONE.

20

29 X Descriptio est oratio colligens et praesentans oculis quod demonstrat. fiunt autem descriptiones tam personarum quam rerum et temporum et status et locorum et multorum aliorum: personarum quidem, ut apud Virgilium

virginis os habitumque gerens et virginis arma
Spartanae;

25

rerum vero, ut pedestris proelii vel navalis pugnae descriptio; temporum autem, ut veris aestatis; status, ut pacis vel belli; locorum, ut litoris campi montium urbium. potest autem et commixta esse demonstratio, ut, si quis describat nocturnam pugnam, simul et tempus et rem demonstrat. 30 conemur igitur res quidem describere ab ante factis, et | quae in ipsis eveniunt vel aguntur, ut, si belli dicamus descriptionem, primum quidem ante bellum dicere debemus dilectus habitos, sumptus paratos, timores qui fuerunt; hinc congressus, caedes, mortes, victorias, laudes victorum, illo- 30 rum vero qui victi sunt lacrimas, servitutem. sin vero loca vel tempora 35 vel personas describamus, habebimus aliquam et a narratione, de qua su-

1 pro Caelio] 14, 34 2 infinitarum altero loco om. PRVS ut — 3 vero in marg. add. R 3 aliquid ad suos P ad suos aliquis RES : ad suos — 4 potuisset in marg. add. S ut ante quibus om. VS 12 passiones id est miserationes perpetuae inducuntur P indicitur V 13 Andromache — 14 potuisset om. S 17 prodit PVS 21 praestans P 24 apud Virgilium] Aen. I 315 28 ueris vel aestatis P : ueris et statis status V ut ante pacis om. PRVS 32 uel aguntur ut si uel aguntur ut si (usibi V) belli PVS 33 dilectos PRVS delectus S 30 et narrationi V

p. 1341—43 P.

p. 455. 57 K.

pra docuimus, et a bono vel utili vel laudabili rationem. virtus autem descriptionis maxime planities et praesentia vel significantia est. oportet enim elocutionem paene per aures oculis praesentiam facere ipsius rei et exaequare dignitati rerum stilum elocutionis. si clara res est, sit et oratio
 5 similis; sin summissa, huic quoque aptetur qualitas verborum. sciendum autem, quod quidam non posuerunt descriptionem in praexercitamentis, quasi praecoccupatam et in fabula et in narratione: in illis enim quoque describimus et loca et fluvios et personas et res. sed quoniam eam quoque quidam eloquentissimorum tradidere inter praexercitationes, non in-
 10 congruum est eos imitari. ||

DE POSITIONE.

Positio est deliberatio alicuius rei generalis ad nullam personam cer- 31 XI
 tam pertinens vel aliam partem circumstantiae, ut si tractemus, an navi-
 gandum, an ducendum uxorem, an philosophandum, non addentes cui, sed
 15 ipsam rem per se et per accidentia ei requirentes; ut an illa res sit facienda,
 quam facientibus | solet illud et illud accidere. quodsi finitam assumamus
 personam et sic deliberemus, non positio iam sed suppositio est, quae
 magis ad controversias pertinet. sunt igitur positionum aliae civiles, aliae 32
 privatae: civiles quidem, quae communibus et ad civitatem pertinentibus
 20 subiacent opinionibus, ut an rhetoricae dandum studium, et his similia;
 non civiles vero vel privatae, quae sunt propriae aliquarum disciplinarum
 et eas profitentium, ut an pilae formam habeat mundus, an multi sint
 mundi, an ignis sit sol. hae enim quaestiones ad philosophos pertinent.
 nam oratores in aliis sunt exercendi. nominaverunt autem quidam has
 25 activas, illas inspectivas sive intellectivas. hae enim possunt agi, illarum
 autem finis est inspectio sive intellectus. est autem inter locum commu-
 nem et positionem hoc, quod locus communis convictae et manifestae rei
 est exaggeratio, positio autem dubiae rei quaestio. positionum autem aliae 33
 sunt simplices, aliae ad aliquid comparantur et duplices videntur esse. si
 30 enim dicamus, an luctatione exercendum, simplex positio; sin autem lucta-
 tione exercendum an agri cultura, duplex. oportet enim ab altero dehori-
 tari in alterum hortantem. dividuntur autem positiones capitulis quae finalia
 nominantur, id est iusto utili possibili decenti, ut 'iustum est ducere
 uxorem et quod a parentibus accepimus reddere vitae'; quod prodest,
 35 'multa enim ex nuptiis accidunt solacia'; quod possibile, 'a similibus enim
 facile possumus ducere'; quod de||cet non more ferarum degere. hoc
 modo confirmes, refutes autem ex contrariis, nec non etiam incidentes
 obiectiones reprobes. in peroratione vero hortationibus uteris et commu-
 nibus omnium moribus hominum. |

2 maxima S 5 sciendum quoque quod P 8 descripsimus R 9 praexerci-
 tamenta P 13 vel aliquam partem S 14 audentes PV audientes S 20 his om. R
 30 simplices P 32 finalia dicuntur P 33 et iustum V 38 uteris S horteris PRVS

DE LEGIS LATIONE.

34 XII Legis quoque lationem in praeexercitationibus ponunt. et quoniam etiam in negotiali et lationes legum et accusationes *, utuntur quaestione. differentiam autem hanc esse dicunt, quod in negotiali circumstantia est, in praeexercitatione vero non est; ut fert aliquis vendendos esse honores sine tempore et sine reliquis circumstantiae partibus. dividitur autem manifesto legitimo iusto utili possibili decenti: manifesto, ut apud Demosthenen 'facile est id omnibus discere et cognoscere, simplicia et manifesta esse iura legum'; legitimo, si dicamus, quod contra veteres leges; iusto, quando dicimus, quod et contra naturam et contra mores; utili, quando dicimus, quod et nunc et in futurum laedit; possibili, quando dicimus, quod neque potest fieri; decenti, quando dicimus, quod inglorium est.

2 et ante quoniam om. RVS 3 negotiari S et lationis legum et accusationis utuntur PRVS et lationibus legum et accusationibus utuntur εἰπεὶ δὲ καὶ ἐν πραγματικῇ νόμων θέσει; καὶ κατηγορεῖται ἐμπέπονσαι ποιοῦσαι ζητηαίν, διαφορὰν ἐκείνην φασίν h. lacunam indicavi, qua vocabuli ἐμπέπονσαι interpretatio excidisse videtur: fortasse accusationes accidunt 4 differentiam — 5 non est in marg. add. R

6 diuiduntur R 12 PRISCIANI SOPHISTAE ARS PRAEEXERCITAMINUM SECUNDUM HERMOGENEN VEL LIBANIUM EXPLICIT FELICITER RV EXPLICIT P

P R I S C I A N I

INSTITVTIO

DE NOMINE ET PRONOMINE ET VERBO.

C codex Parisinus 7498

c eiusdem codicis manus secunda

§ editiones interpolatae, ex quibus adhibitae sunt hae,

editio princeps (Veneta) a. 1470

editio Ascensiana Parisiis a. 1516

editio Aldina Venetiis a. 1527

PRISCIANI INSTITVTIO DE NOMINE PRONOMINE ET VERBO.

p. 1300. L. P.

p. 1612. K.

Omnia nomina, quibus Latina utitur eloquentia, quinque declinationi- 1
bus flectuntur, quae ordinem acceperunt ab ordine vocalium formantium
5 genetivos. prima igitur declinatio est, cuius genetivus in ae diphthongon
desinit, ut hic poeta huius poetae; secunda, cuius in i productam supra
dictus finitur casus, ut hic doctus huius docti. tertia in is brevem, ut
hic pater huius patris; quarta in us productam, ut hic senatus huius se-
natus; quinta in ei divisas syllabas, ut hic merities huius meridiei.
10 Habet ergo primae declinationis nominativus litteras quidem termina- 2
les duas, a et s, terminationes vero tres, a as es productam, ut haec syllaba
huius syllabae, hic Aeneas huius Aeneae, hic Anchises huius Anchisae. in a ||
desinentia, seu Graeca sunt seu Latina, masculina vel feminina vel communia
primae sunt declinationis, ut hic citharista huius citharistae, hic scriba huius
15 scribae, haec Calliopea huius Calliopeae, haec regina huius reginae, hic et haec
advena huius advenae. excipiuntur una ulla nulla sola tota alia utra altera,
quae pronominum declinationem habent in ius terminantium genetivum,
quomodo ea quae composita sunt, aliqua nequa siqua. neutra vero in a 3
Graeca sunt et tertiae declinationis: genetivus enim Graecus τοῦ in tis con-
20 vertit apud nos, ut hoc poema huius poematis, hoc emblemata huius em-
blematis, hoc toreuma huius toreumatis. litterarum enim nomina indecli-
nabilia sunt tam apud Graecos quam apud Latinos et neutra, ut alpha
beta, a b. in as vero vel in es desinentia Graec||ca, quae apud Graecos
in ov diphthongon| vel in α terminant genetivum, primae sunt declinationis
25 apud Latinos, ut ὁ Λυσίας τοῦ Λυσίου hic Lysias huius Lysiae, ὁ Ἄντρας
τοῦ Ἄντρα hic Antas huius Antae, ὁ Πριάμίδης τοῦ Πριάμιδου hic Pri-
amides huius Priamidae. sciendum est autem, quod, si patronymicorum
formae inveniantur propria, secundum tertiam magis veteres declinationem

1 INCIPIT INSTITUTIO PRISCIANI GRAMMATICI DE NOMINE ET PRONOMINE ET VERBO ET
PARTICIPIO ET VERBIALIUS NOMINIBUS C 16 utra neutra altera es : neutra om. C,
inter composita pronomina posuit Priscianus p. 678 : cf. p. 1278 21 enim] vero
s : cf. Priscian. p. 680 25 ut anchises huius anchisae ἀγχίσσης ἀγχίσσου, hic
lysias huius lysiae λυσίας λυσίου, hic aeneas huius aeneae αἰνείας αἰνεῖον, hic pri-
amides s

p. 1301. 2 P.

p. 463. 64 K.

proferunt, ut hic Thucydides huius Thucydidis, hic Euripides huius Euri-
 4 pidis. similiter proferunt eiusdem terminationis barbara, ut hic Tigranes
 huius Tigranis, hic Mithridates huius Mithridatis, hic Ariobarzanes huius
 Ariobarzanis. et in aliis tamen quibusdam idem fecisse inveniuntur.

Secunda declinatio terminales habet litteras tres, r s m, terminationes
 vero sex, er ir ur us eus um, ut sacer sacri, vir viri, satur saturi, magnus magni,
 5 Tydeus Tydei, templum templi. in er desinentia, si a Graecis sint ρος in er
 convertentibus apud nos, et quae ex se faciunt feminina in a desinentia et quae
 s et t ante er habent, nisi sint possessiva, secundae sunt declinationis. ut
 hic Menander huius Menandri, Alexander Alexandri, tener teneri, sacer sa-
 10 cri (faciunt enim tenera sacra), hic oleaster huius oleastri, apiaster apia-
 stri. excipitur hic sequester huius sequesteris, quod, quamvis tertiae de-
 clinationis invenitur, tamen femininum in a facit, haec sequestra, quamquam
 vetustissimi et secundae declinationis rationabilius protulerunt, hic sequester
 6 huius sequestri. alia vero omnia in er desinentia tertiae sunt declinationis,
 ut hic pater huius patris, haec mulier huius mulieris, hic et haec pauper
 huius pauperis, hoc tuber huius tuberis. excipiuntur puer pueri, gener ge-
 neri, socer soceri, fiber fibri, cancer cancri, liber libri, culter cultri, Hiber,
 coluber, aper, faber. in ir duo inveniuntur masculina secundae decli-
 nationis, ut hic Trevir huius Treviri, quod est || gentile, et hic vir huius viri
 20 et ex eo composita. praeterea neutra duo inveniuntur, unum tertiae decli-
 nationis, hoc Gaddir huius Gaddiris, nomen civitatis, et hoc ir, quod Graeci
 θέναρ dicunt, indeclinabile. in ur unum, cuius femininum in a desinit,
 7 invenitur secundae declinationis, hic satur saturi. alia vero omnia ter[t]iae
 declinationis, ut hic fur huius furis, hic furfur huius furfuris πύργον, hoc
 25 sulphur huius sulphuris. in us correptam desinentia s vel t vel x anteceden-
 tibus, si sint rerum incorporalium vocabula, masculina sunt et quartae de-
 clinationis, ut hic risus huius risus, hic visus huius visus, tumultus, metus,
 luxus, sexus. similiter quartae sunt quae ex his componuntur, ut hic se-
 natus a senibus et natu huius senatus, et quae cognominatim his prolatis
 30 fixa sunt, ut hic magistratus ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ ἄρχων huius magistratus, hic exer-
 citus ὁ στρατός καὶ ἡ γυμνασία huius exercitus, hic saltus ἡ πύργος καὶ ἡ
 8 νάπη huius saltus. eiusdem praeterea declinationis sunt, quae, cum sint
 fixa, in tus desinunt aliqua praecedente consonante in eadem syllaba ante
 t posita, ut hic fluctus huius fluctus, hic caestus huius caestus, hic rictus
 35 huius rictus. excipitur lectus ἡ κλίνη lecti: nam mustus facit musta. simi-

3 hic metridates huius metridatis hic ariobazanes huius ariobazanis C 4 et in
 aliis tamen quibusdam graecis auctoritate idem fecisse inveniuntur ut hic orontes huius
 orontis ε 7 ρος] ros C 18 Hiber Priscianus p. 698, inber esse videbatur in C:
 Hiber — faber om. ε 21 composita nomina duumvir triumvir semivir leuir ε
 22 hoc gadir huius gadiris C 25 ut hic furfur huius furfuris τὰ πύργα, hic et
 haec fur huius furis φωρ φωρός, hoc sulfur sulfuris, quod graece θεῖον ἄντρον di-
 citur ε 30 a senibus natu C 32 hic saltus ἡ πύργος καὶ ἡ νάπη C 33 declina-
 tionis q***** sunt quae C declinationis quaedam sunt quae ε

liter quartae sunt declinationis quae per syncopam a supradictis incorporabilibus proferuntur, ut portatus portus, artatus artus, arcitus a verbo arceo arcus, laqueatus lacus; vultus quoque ipsa res esse videtur a verbo volo, quomodo a colo cultus. alia vero omnia supra dictae terminationis nomina 9 masculina secundae declinationis sunt, ut hic bonus huius boni, Homerus Homeri, ventus venti, quamvis videatur hoc quoque simile esse incorporali, quod a venio verbo nascitur, a quo compositum adventus; sanctus sancti, somnus somni. excipiuntur gradus, sinus, currus, ficus, vitium corporis, et tonitrus cornus, quae etiam neutra sunt in u desinentia, et unum tertiae 10 declinationis, hic lepus huius leporis. nam penus et specus tam masculini quam feminini et neutri generis inveniuntur et secundae et tertiae et quartae declinationis, ut hic et haec penus huius peni et hoc penus penoris et hoc penum peni et hoc penu huius penu. similiter hic et haec specus 10 huius speci et hoc specus huius specoris et hoc specum huius speci et hoc specu huius specu. in us correptam desinentia feminina, si sint propria vel appellativa | Graeca in os apud Graecos desinentia vel arborum nomina, secundae sunt declinationis, ut haec Tyrus huius Tyri, Cyprus Cyperi, Arctus Arcti, Pylus Pyli, cupressus cupressi, arbutus, alnus. excipiuntur quinque, quae tam quartae quam secundae inveniuntur, ut quercus, laurus, pinus, 20 cornus, ficus, et unum tertiae, Venus Veneris. alia vero in us correptam 11 desinentia feminina quartae sunt declinationis, ut haec manus huius manus, nurus, socrus, porticus, anus. excipiuntur alvus alvi, humus humi, et haec domus huius domi vel domus, et haec colus huius coli vel colus. neutra in us desinentia seu productam seu correptam tertiae sunt et in ris 25 terminant genetivum, ut ius iuris, plus pluris, munus muneris, pondus ponderis, corpus corporis, pectus pectoris, maius, minus. excipiuntur 12 pelagus pelagi, quod Graecum est, et vulgus vulgi [quod masculinum est] et virus yiri et pus indeclinabile. in us correpta, communia duo inveniuntur tertiae declinationis, ut hic et haec et hoc vetus veteris, Ligus Liguris, 30 quod est gentile, et duo monosyllaba, quae producuntur in nominativo, ut hic et haec sus suis, grus gruis: nam mus muris epicoenon est, quod a Graeco μῦς mutavit u in u longam. nullum enim Latinum masculinum in us productam desinit. Graeca igitur in us productam desinentia, si apud 13 Graecos in dos finiunt genetivum, apud Latinos dos in dis convertunt per 33 eundem casum, ut ὁ Οἰδίπους τοῦ Οἰδίποδος hic Oedipus huius Oedipodis, ὁ Μελάμπος τοῦ Μελάμποδος hic Melampus huius Melampodis. Latina vero, quae in supra dictam syllabam us productam desinunt, sine dubio feminina sunt et tertiae declinationis, ut haec servitus huius servitutis, senectus, virtus, iuventus, tellus, salus, palus. sed et de eorum et aliorum

2 portatus portus, certatus certus, artatus artus § 12 ut hic penus huius peni, et hoc penum huius peni et hoc penus huius penoris et hoc penu huius penu § 15 feminina om. C, add. c§: cf. Priscian. p. 717 18 pilus pili C: pyrns ri, cupressus si, pylus li § 27 quod et masculinum est §: cf. Priscian. p. 722 29 hoc ante vetus om. C, add. § 35 hic oedippus huius oedippodis C 37 dissinit C

p. 1301. 5 P.

p. 465. 66 K.

- nominum ultimis et paenultimis syllabis genetivorum latius in libro sexto
 14 de nomine docuimus. in eis desinentia Graeca sunt et secundae declina-
 tionis, ut hic Tydeus Tydei, Orpheus Orphei, Oileus Oilei. in omnia
 secundae declinationis sunt, ut hoc templum huius templi, Palladium
 Palladii. 5
- 15 Tertia declinatio habet terminales litteras decem, αεοεινρστχ, ut
 hoc toreuma hoc monile haec virgo, hoc lac huius lactis, hic sol, hoc
 nomen, hic orator, haec civitas, hoc caput, hic et | haec et hoc felix. in
 a neutra et in e correptam et in o omnia tertiae sunt declinationis, ut hoc
 toreuma huius toreumatis, hoc monile huius monilis, sedile, ovile, hic 10
 16 Cato, haec virgo, hic et haec homo. excipitur hoc cepe, quod aptoton
 est; dicitur tamen et haec cepa huius cepae. in c vel l vel n vel t vel x
 desinentia omnia tertiae sunt declinationis, ut hoc allec huius alleris (ge-
 nus est piscis), consul consulis, Titan Titanis, sinciput sincipitis, fallax
 fallacis. in r desinentia, si non sint secundae declinationis, de qua supe- 15
 rius docuimus, sine dubio tertiae sunt declinationis, ut hic Bostar huius
 Bostaris, agger aggeris, haec soror hic et haec felicior, hic et haec et hoc
 17 memor, hoc laquear huius laquearis. in s vero desinentia quinque decli-
 nationibus flectuntur. per antecedentes igitur vocales ea discernamus. in
 as desinentia Latina quidem omnia tertiae sunt declinationis, Graeca vero 20
 quae in ος terminant genetivum apud Graecos, ut hic Maecenas huius Mae-
 cenatis, hic Arpinas huius Arpinatis, haec pietas huius pietatis, hic Atlas
 || huius Atlantis, haec Pallas huius Palladis. in es correptam omnia tertiae
 sunt declinationis, ut hic miles huius militis, haec seges huius segetis, hic
 18 et haec et hoc teres huius teretis. in es productam desinentia Graeca 25
 quidem, quae genetivum Graecum in ους vel in εος terminant, tertiae sunt
 declinationis, ut ὁ Ἑρμογένης τοῦ Ἑρμογέτους hic Hermogenes huius Her-
 mogenis, ὁ Ἑτεοκλῆς τοῦ Ἑτεοκλέους hic Eteocles huius Eteoclis; Latina
 vero, si ante es i habuerint, quintae sunt declinationis, ut haec facies
 huius faciei, haec series huius seriei, haec dies huius diei. excipitur haec 30
 quies huius quietis, cuius compositum haec requies huius requietis et re-
 19 quiei facit genetivum. alia vero omnia tertiae sunt declinationis, ut hic
 Vlixes huius Vlixis, hic verres huius verris, haec caedes huius caedis, haec
 nubes huius nubis, hic et haec heres huius heredis, hic et haec locuples
 huius locupletis. excipiuntur haec res huius rei, haec spes huius spei, 35
 fides fidei, plebes plebei, quod et plebs plebis dicitur. in is omnia tertiae
 sunt declinationis, ut hic collis huius collis, hic Samnis huius Samnitis,
 haec Neapolis huius Neapolis, haec lis huius litis, hic et haec utilis huius
 utilis, hic et haec dis ditis. in os quoque omnia Latina et in os pro-

3 oileus oilei ε oleus olei C 7 hoc toreuma — virgo om. C hoc toreuma tis,
 hoc monile lis, hic et haec virgo nis ε 16 hoc bostar huius bostaris ε 17 et
 hoc om. C 18 in es uero dissinentia C: in es uero desinentia quintae declinationis
 inueniuntur ε 27 ut ο Ἑρμογίνης τοῦ Ἑρμογίνους hic ermogines huius ermoginis ο
 Ἑτεοκλής τοῦ Ἑτεοκλήος C

ductam vel ys Graeca tertiae sunt declinationis, ut hic flos huius floris, hic nepos huius nepotis, haec dos huius dotis, hic et haec custos huius custodis, hic heros huius herois, haec Erinys huius Erinyis. sed de paenultimis eorum et aliorum omnium in sexto libro de nomine inuenies latius, ut supra dictum est. in aes vel in aus diphthongos desinentia et omnia quae in duas consonantes desinunt tertiae sunt declinationis, ut hic praes huius praedis, hoc aes huius aeris, haec fraus huius fraudis, haec laus huius laudis, haec arx huius arcis, haec ars huius artis, hic mons huius montis.

Quarta declinatio duas habet terminationes, us et u; in us quidem masculinorum et femininorum, in u vero neutrorum, ut hic vultus huius vultus, haec manus huius manus, hoc genu huius genu. sed in us terminatorum regulam superius tractauimus, quando de secunda docebamur declinatione: in u vero desinentia neutra inueniuntur indeclinabilia in singulari numero, in plurali vero secundum quartam declinationem flectuntur.

Quinta declinatio unam habet terminationem in es productam, de qua superius ostendimus, quando de tertia disserebamus.

Primae declinationis genetivus et dativus singularis in ae diphthongon desinit, ut huius et huic poetae, accusativus in am, ut hunc poetam, vocativus et ablativus in a, ut o et ab hoc poeta, nominativus et vocativus pluralis in ae diphthongon, ut hi et o poetae, genetivus in arum, ut horum poetarum, dativus et ablativus in is, ut his et ab his poetis: differentiae causa notantur deabus filiabus natabus equabus asinabus mulabus animabus: accusativus in as, ut hos poetas. sciendum est tamen, quod in Graecis nominibus est quando Graecis utuntur terminationibus auctores per diversos casus tam singulares quam plurales * protulerunt.

Secundae declinationis genetivus in i desinit, ut hic magnus huius magni, dativus et ablativus in o productam, ut huic et ab hoc magno, accusativus in um, ut hunc magnum, nisi sint neutra, quorum accusativus ubique sequitur suum nominativum, ut hoc pelagus, hoc laquear: vocativus, quando nominativus in r vel in m desinit, similis erit ei, ut hic vir et o vir, hoc templum et o templum: quando vero in ius finitur, si sint propria nomina, abiecta us fit vocativus, ut hic Virgilius o Virgili, hic Terentius o Terenti. in aliis vero nominibus in us terminatis mutatione us in e fit vocativus, ut hic magnus o magne, socius o socie. invenitur unum

1 vel ys] uel oyc C 2 nepotis dos dotis custos custodis hic aëros huius aërois haec aëres huius aëreis C, correxit § 17 disserebamus, ut meridiēs ei. haec dicenda sunt de obliquis casibus quintae declinationis. primae § disserebamus, ut meridiēs meridiēi. hinc de obliquis casibus quinque declinationum docebimus Ald. in C unus versus spatium quasi rubricae ponendae causa relictum est 22 poetis foemina mobilia duum generum quae naturaliter mobilia differentiae causa notantur deabus filiabus natabus equabus mulabus animabus § 25 est quando § et quando C 26 quam plurales ut huius familiae genitiuo casu latine autem huius familiae. Secundae § videntur excidisse exempla Graecarum terminationum, de quibus in casibus obliquis primae declinationis dixit Priscianus p. 729 sqq. 34 nominibus] omnibus §

p. 1307. 8 P.

p. 463. 09 K.

- filius o fili et o filie duplici prolatum vocativo. veteres tamen aliquando vel metri vel euphoniae causa nominativis utuntur pro vocativis. in eis desinentia Graeca sunt tantum et vocativum servant Graecum, quomodo || et accusativum; et hoc frequentissime in omnibus *Graecis* nominibus, quomodo diximus *superius*, *invenies* in multis fieri casibus. nominativus et vocativus plurales secundae declinationis per i finiuntur, ut hi et o magni. neutra autem tam eius quam aliarum declinationum, in quibus inveniuntur, nominativum et accusativum et vocativum pluralem in a terminant, quomodo et apud Graecos. genetivus ablativo singulari addita rum profertur, ut ab hoc magno horum magnorum, dativus et ablativus in is, ut his et ab his magnis, accusativus in os, ut hos magnos.
- 27 Tertiae declinationis genetivus in is correptam exit, ut hic rex huius regis, dativus in i, ut huic regi, accusativus in plerisque in em, ut hunc regem, in paucis vero in im, ut hunc Tiberim, hanc restim puppim turrim sitim, de quibus in septimo libro de nomine latius exposuimus. vocativus similis est nominativo, ut hic rex et o rex. in Graecia autem nominibus licet et vocativo esse Graeco, sicut supra dictum est, ut o Tiberi pater. ablativus in quibusdam per e correptam, ut ab homine, in quibusdam per i, ut a Tiberi, in quibusdam per e et per i, ut a felice vel a felici. nominativus et accusativus et vocativus pluralis tertiae declinationis in es productam desinunt, ut hi et hos et o reges. in quibusdam autem accusativus etiam in is finitur, ut hos et has omnes et omnis. genetivus plerumque in um non antecedente i, ut a rege regum, in quibusdam autem antecedente i, ut horum montium, de quibus in septimo libro de nomine docuimus; dativus et ablativus in bus, ut his et ab his regibus.
- 29 Quartae declinationis genetivus in us productam desinit, ut hic senatus huius senatus, dativus in ui, ut huic senatui, accusativus in um, ut hunc senatum, vocativus similis est nominativo, ut o senatus, ablativus in u productam, ut ab hoc senatu. eiusdem declinationis nominativus pluralis et accusativus et vocativus in us productam, ut hi et hos et o senatus, genetivus in uum, ut horum senatuum, dativus et ablativus in bus, ut his et ab his || senatibus.
- 30 Quintae declinationis genetivus et dativus singularis in ei divisas syllabas proferuntur, ut huius et huic rei, accusativus in em, ut hanc rem, vocativus similis est nominativo, ut o res, ablativus in e productam, ut ab hac re. nominativus et accusativus et vocativus pluralis eiusdem declinationis in es productam exeunt, ut hae et has et o res, genetivus addita rum syllaba ablativo singulari, ut ab hac re harum rerum, dativus et ablativus in bus, ut his et ab his rebus.

4 in omnibus Graecis nominibus quomodo diximus superius invenies in multis & in omnibus nominibus quomodo diximus in multis C 8 terminant & terminantia C 15 in septimo libro] p. 757 sqq. 17 esse] uti & o om. C, add. & 21 desinunt & dissinit C 23 non i antecedente ut C 24 in septimo libro] p. 770 sqq.

Et haec quidem compendii causa ad instituendos pueros sufficiat in praesenti dixisse. perspicaciorem autem regularum rationem tam paenultimarum quam ultimarum syllabarum, quae ad omnium pertinent nominum declinationem, in septem libris, quos de nomine scripsimus diligentius, invenire licet, et maxime in sexto et septimo, qui de nominativo et obli-

quis casibus compositi multorum testimoniis nituntur auctorum.

Pronomina, de quibus nulla dubitatio est, sunt apud Latinos quindecim. I 31
primitiva quidem octo haec sunt, primae personae unum, ut ego, et secundae unum, ut tu, tertiae vero sex, sui ille ipse hic iste is; derivativa septem, meus tuus suus noster vester nostras vestras. habent igitur
10 primitiva duas declinationes, derivativa vero tres. et una quidem primitivorum est declinatio, quae tam genetivum quam dativum in i terminat, accusativum et ablativum in e productam, ut ego tu, mei tui sui, mihi tibi sibi, me te se, a me a te a se. vocativum enim secunda tantum habet 32
15 persona, qui similis est nominativo, ut o tu. pluralia vero primae et secundae personae similiter declinantur (nam tertiae personae pronomen supra positum, id est sui, quod nominativum non habet, commune est utriusque numeri), nos vos, nostrum vel nostri, vestrum vel vestri, nobis vobis. in plurali autem numero secunda tantum persona habet vocativum, qui similis
20 est nominativo et accusativo, ut o vos. ideo autem sui nominativum non habet, quia nec apud Graecos αὐτοῦ vel ἐαυτοῦ, huius sui. hoc autem in libro qui est || secundus de pronomine latius tractavimus. altera vero 33
declinatio in reliquis quinque primitivis, quorum genetivus in ius | et dativus in i desinit per tria genera; accusativus autem et ablativus singularis
25 et omnes casus plurales in masculino quidem et neutro secundae declinationis nominum terminationes servant, in feminino vero primae, ut ille illius illi, illa illius illi, illud illius illi, illum illam illud (necesse est enim neutra nominativum et accusativum similem habere), ab illo ab illa ab illo. notandum est tamen, quod hic et haec et hoc huius huic dativum
30 semper in c terminant differentiae causa propter hui interiectionem. ex 34
septem autem derivativis quinque quidem secundum mobilium regulam nominum declinantur, id est masculinum et neutrum secundae declinationis sunt, femininum vero primae, ut sunt haec, meus tuus suus noster vester. reliqua vero duo communia sunt et tertiae sunt declinationis, ut hic et
35 haec nostras vestras, huius nostratis vestratis. inveniuntur tamen novem 35
nomina mobilia, quae quia declinationem pronominum habent, inter pronomina quidam posuerunt, ut quis quae quod cuius cui, unus una unum unius uni, ullus ulla ullum ullius ulli, nullus nulla nullum nullius nulli, solus sola solum solius soli, totus tota totum totius toti, alius alia aliud

I sufficiant C 11 derivativa duas 5. tres positae esse videntur declinationes propter quis vel qui pronomen, quamvis quattuor omnino in pronominebus esse modos declinationum dixerit Priscianus p. 955. 1259 : cf. p. 1268 22 in libro qui est secundus] p. 956 sq. 30 ex septem 5 A septem C 33 et sunt haec 5 37 quis vel qui quae quod vel quid 5

- alius alii, uter utra utrum utrius utri, alter altera alterum alterius alteri. similiter declinantur quaecumque ex his componuntur. excipitur hic neuter
 36 huius neutri; vetustissimi tamen et neutrius protulisse inveniuntur. quis vel qui accusativum in em terminat, ut quem, et ablativum tam in o quam in i, ut a quo vel a qui, et dativum et ablativum pluralem tam in is quam
 37 in bus, ut a quis vel a quibus. quidam tamen omnia infinita vel interrogativa vel relativa vel redditiva substantiae vel quantitatis vel qualitatis vel numeri significativa pronomina esse putaverunt, ut quis qui, quālis talis, quantus tantus, quot tot, et quae ex his composita sunt seu derivata. sed pronomina esse non possunt, quia finitas personas non habent, quod pronomi-
 38 prium est pronominis cum casu coniuncti.
- III 38 Omnia verba, quae secundum analogiam declinantur, in o vel in or desinunt et habent coniugationes quattuor. prima igitur est coniugatio, cuius prima persona in o desinens mutat eam in as productam et facit secundam, ut amo amas. secunda vero coniugatio est, quae eo primae personae in es *productam* convertit in secundam, quae semper in ea coniugatione una syllaba minor est, ut doceo doces. tertia coniugatio est, quae in io quidem desinens in prima persona abiecta o adsumit s et minuitur una syllaba in secunda persona, ut facio facis: alia vero verba quacumque littera antecedente o in is brevem convertunt, ut veho vehis, 39 ruo ruis, lego legis. quarta coniugatio primam personam in io vel in eo finit eisque in is productam transversis facit secundam minorem una syllaba, ut audio audis, eo is. s vero finali secundae personae in t conversa fit tertia persona in omni coniugatione, vocali tamen correpta ante t, ut amas amat, doces docet, legis legit, audis audit, is it. interposita vero 25 mu [in] eadem secunda persona servans s facit primam pluralem, ut amas amamus, doces docemus, legis legimus, audis audimus. ti vero interposita secundam facit pluralem, ut amas amatis, doces docetis, legis legitis, audis auditis. tertia vero pluralis in prima quidem et secunda coniugatione interposita tertiae singulari n solet fieri, ut amat amant, docet docent; 30 in tertia vero et quarta primae personae o finalem in unt convertentes facimus tertiam pluralem, ut facio faciunt, lego legunt, audio audiunt, eo cunt. praeteritum imperfectum pri-
 40 mae quidem et secundae coniugationis a secunda persona abiecta finali s et adiecta bam proferimus, ut amas amabam, doces docebam. similiter fit in verbis quartae coniugationis in 35 eo desinentibus, ut eo is ibam. in aliis omnibus quartae coniugationis et tertiae primae personae o finalem in e productam convertimus et adsumpta bam facimus praeteritum imperfectum, ut facio faciebam. licet autem et maxime poetis per syncopam in quarta coniugatione audibam et munibam

4 in em terminat § in m terminant C 7 relativa § praelativa C 10 proprium est pronominis significare certam personam cum casu coniunctam § 11 coniunctum corr. —ti C 16 productam om. C. add. § in ante ea om. C. add. § 17 est om. C, add. § 23 conversa § conuerso C 34 et abiecta bam C et ad-
 dita bam §

dicere et similia. eandem autem habet declinationem praeteritum imper- 41
fectum in omni coniugatione, quam habet primae coniugationis praesens
tempus, et omnia quae | in as secundam personam faciunt, cuiuscumque
sint temporis vel modi vel coniugationis, similiter declinantur, ut amo amas
5 amat amamus amatis amant, amabam amabas amabat amabamus amabatis
amabant, amaveram amaveras amaverat amaveramus amaveratis amaverant;
optativi futurum et praesens coniunctivi secundae tertiae *et quartae coniu-* 42
gationis, legam legas legat legamus legatis legant. in es quoque desinentia
in secunda persona, cuiuscumque sint temporis vel modi vel coniugationis,
10 secundum praesens tempus indicativi modi secundae coniugationis declinan-
tur, ut doceo doces docet docemus docetis docent, amarem amares amaret
amaremus amaretis amarent, amem aues amet amemus ametis ament,
legerem legeres legeret legeremus legeretis legerent. in is vero terminata 43
secunda persona tertiae coniugationis declinationem, quam habent in prae-
15 senti tempore, servant, ut lego legis legit legimus legitis legunt, amabo
amabis amabit amabimus amabitis amabunt, docebo docebis docebit doce-
bimus docebitis docebunt, ibo ibis ibit ibimus ibitis ibunt. illud autem
notandum est, quod in subiunctivis tertia persona pluralis non convertit i
in u, ut amaverim vel amavero amaveris amaverit amaverimus amaveritis
20 amaverint. et in anomalis quidem sis et velis tam finalis secundae per-
sonae quam paenultima primae pluralis et secundae syllaba producit, ut
sim sis sit simus sitis sint, velim velis velit velimus velitis velint; in || aliis
vero rarissime. igitur omnia tempora in omni coniugatione in omnibus 44
modis absque imperativo et absque praeterito perfecto indicativo apparet
25 trifarie declinari secundum praesens tempus trium coniugationum. et omne
quidem praeteritum imperfectum et plusquamperfectum secundum primae
coniugationis praesens tempus declinantur, ut amabam amabas amabat
amabamus amabatis amabant, amaveram amaveras amaverat amaveramus
amaveratis amaverant, docebam docebas docebat, *docueram docueras do-*
30 *cuerat*, legebam legebas legebat, legeram legeras legerat, audiebam au-
diebas audiebat, audieram audieras audierat. similiter secundae et tertiae 45
et quartae coniugationis futurum optativum et praesens subiunctivum se-
cundum primae coniugationis secundam personam declinantur, ut doceam
doceas doceat, legam legas legat, audiam audias audiat. secundum autem
35 praesens secundae coniugationis declinantur futurum indicativi in tertia et
quarta coniugatione, ut legam leges leget, audiam audies audiet, et omne
prae|sens et praeteritum imperfectum optativi et imperfectum subiunctivi

7 coniunctivi tertiae coniugationis et quartae legam ς et quartae coniuga-
tionis om. C, add. Ald. 10 secundae coniugationis ς secundae declinationis C
14 secunda persona ς secundae personae C 23 igitur omnia tempora in omni con-
iugatione DE EADEM COGNATIONE indicatio apparet absque imperatiuis (corr. imperatiuis)
in omnibus modis et absque praeterito perfecto trifarie declinari secundum praesens C
igitur omnia tempora in omni coniugatione indicatio apparent et in omnibus modis
absque praeterito perfecto et absque imperfecto trifariae declinationis etiam praesens ς
29 docueram docueras docuerat om. C, add. ς .

et plusquamperfectum utriusque, ut amarem amares, docerem doceres, legerem legeres, audirem audires, amavissem amavisses, docuissem docuisses, legissem legisses, audissem audisses; similiter optativum futurum sive subiunctivum praesens primae coniugationis, ut amem ames amet. tertiae coniugationis declinationem, quam habet praesens indicativi, futurum primae et secundae coniugationis servat, ut amabo amabis amabit, docebo docebis docebit; similiter quartae in eo desinentis, ut ibo ibis ibit; similiter subiunctiva praeteriti perfecti et futuri universarum coniugationum, ut amaverim et amavero amaveris, docuerim et docuero docueris, legerim et legero legeris, audierim et audiero audieris.

His igitur generalibus trium coniugationum declinationibus collectim tibi expositis de praeterito quoque perfecto generaliter doceamus. omnis praeteriti perfecti prima persona in i desinit, ut amavi, cuius de paenultimis litteris vel syllabis in libro secundo verbi de praeterito la||tius disseruimus. haec adsumpta sti facit secundam personam, ut amavisti docuisti legisti audivisti; t vero adsumpta, sed correpta i, tertiam facit personam, ut amavit docuit. similiter per correptam i et adsumpta mus facit primam pluralem, ut amavimus docuimus; stis vero addita secundam facit pluralem, ut amavistis docuistis; in tertia vero plurali mutat i in e productam et adsumit runt vel re, ut amaverunt vel amavere.

Plusquamperfectum in omni coniugatione a praeterito perfecto fit i finali in e brevem conversa et adsumpta ram, ut amavi amaveram, audivi vel audii audiveram vel audieram.

Futurum quidem primae et secundae coniugationis a secunda persona abiecta s et addita ho solet fieri, ut amo amas amabo. idem fit in verbis quartae coniugationis in eo desinentibus, ut eo is ibo. tertiae vero coniugationis omnium verborum futurum et quartae in io desinentium fit a prima persona praesentis o finali conversa in am, ut lego legam leges, audio audiam audies. et notandum est, quod in nullo alio modo invenies in prima persona ante m litteram vocalem, quae in aliam transleat in secunda, nisi in supra dicto futuro.

Omnis secunda persona imperativi modi praesentis temporis a secunda persona fit indicativi abiecta s; in tertia vero coniugatione etiam i in e correptam convertitur, ut amas ama, doces doce, legis lege, audis audi. ideo autem i in e convertit tertia, quia debens servare tempus, quod habuit secunda indicativi persona, non poterat finalem i corripere: in omni enim verbo i in fine posita producit. tertia vero eiusdem imperativi persona fit a prima indicativi o finali in prima quidem coniugatione in et, in aliis vero in at conversa, ut amo amet, doceo doceat, lego legat, audio audiat. haec autem eadem tertia persona abiecta t, sed producta e vel a et ad-

11 His de generalibus § 24 a secunda persona praesentis indicativi modi § 34 ut amas — convertit tertia om. C, add. § 36 poterat § pote| C 39 conuersa § conuerso C

p. 1314. 15 P.

p. 474. 73 K.

sumpta mus, facit suam primam pluralem, ut amet || amemus, doceat doceamus, legat legamus, audiat audiamus; secunda vero pluralis a singulari sua fit adiecta te syllaba, ut ama amate, doce docete, lege legite, audi audite. et nota, quod in tertia coniugatione e finalis, quae loco i cor- 52
reptae ponitur, in plurali numero eiusdem personae in paenultimo loco, in quo licet i correptam inveniri, redit in i, lege legite. tertia autem pluralis imperativi modi in omni coniugatione a singulari sua fit interposita n littera, ut amet ament, doceat doceant, legat legant, audiat audiant. futurum imperativi secundae et tertiae personae commune est et fit adiecta
10 secundae personae praesentis temporis to syllaba, ut ama amato, doce doceto, lege legito, audi audito. hic quoque notandum est, quod e finalis in i redit in paenultima syllaba propter supra dictam rationem. lege legito. huic addentes te syllabam facinus secundam pluralem, ut amato amatote, doceto docetote. tertia vero pluralis futuri imperativi a tertia
15 plurali praesentis indicativi in omni coniugatione fit adiecta o, ut amant amanto, docent docento, legunt legunto, audiunt audiunto, eunt eunto.

Optativi modi praesens et praeteritum imperfectum in omni coniugatione a secunda persona imperativi fit adsumente rem, ut ama amarem, doce docerem, lege legerem, audi audirem. praeteritum vero perfectum
20 et plusquamperfectum eiusdem modi fit a praeterito perfecto indicativi adsumente s et sem, ut amavi amavissem, docui docuissem, legi legissem, audiui audissem. futurum optativi facimus primae personae indicativi o in em convertentes in prima coniugatione, in aliis vero in am, ut amo amem, doceo doceam, lego legam, audio audiam. futuro quoque optativi 55
25 simile est praesens subiunctivi, cum amem doceam legam audiam. praeteritum quoque imperfectum subiunctivi simile est praesenti et praeterito imperfecto optativi, ut cum amarem docerem legerem audirem. praeteritum perfectum subiunctivi a praeterito perfecto indicativi fit, quod mutat i finalem in e correptam et adsumit rim, ut amavi amaverim, docui docuerim, legi legerim, audiui audiverim. idem est et futurum eiusdem || modi
30 prima tantummodo persona mutante im in o, ut amaverim amaveris amaverit amaverimus amaveritis amaverint, amavero amaveris amaverit; similiter docuerim docuero, legerim legero, audierim audiero. plusquamperfectum subiunctivi simile est praeterito perfecto et plusquamperfecto opta-
35 tivi, ut utinam amavissem, cum amavissem, docuissem legissem audissem.

Infinitiva in omni coniugatione fiunt praesentis temporis secundae personae imperativi addita re, ut ama amare, doce docere, lege legere, audi audire. praeteritum a praeterito perfecto et plusquamperfecto optativi
40 abiecta n fit, ut amavissem amavisse, docuissem docuisse, legissem legisse, audissem audisse vel audissem audisse; futurum vero per supinum in 57

p. 1315 16 P.

p. 475. 76 K.

um desinens et verbum ire, ut amatum ire, doctum ire, lectum ire, auditum ire, vel per participium futurum neutrum et esse, ut amaturum esse, docturum esse, lecturum esse, auditurum esse.

Participialia vel supina, quae tres casus videntur habere et loco infinitivi cum articulo coniuncti apud Graecos accipiuntur, nascuntur a participio praesentis temporis s in d conversa et addita i vel o vel um, ut
 58 amans amandi amando amandum. sunt et alia duo, quae ad formam participii praeteriti temporis desinunt in um vel in u, ut amatum amatu. sed hoc interest inter amandum et amando et inter amatum et amatu, quod amandum necessitatem amoris significat, amatum autem itionem ad amare.
 59 similiter est et amando in ipso amore, amatu vero pro amatione vel pro amore, id est pro ipsa re, accipitur. et | haec manifestat etiam ipsa interpretatio Graeca, quod superiora infinitivorum non solum cum articulo sed etiam cum praepositione vim habent, ut 'in hoc faciendo' ἐν τῷ ποιεῖν, 'ad hoc faciendum' πρὸς τὸ ποιεῖν καὶ ποιητέον, faciendi pro 'oportet facere'.
 60 sequentium vero alterum cum praepositione Graeca et articulo infinitivum significat, ut venatum εἰς τὸ κυνηγετῆσαι, vel magis pro ipsa re ad locum accipitur, venatum pro ad venationem, quomodo et venatu pro venatione, [sicut miserabile visu pro visione] ut 'nec visu facilis' 'nec dictu affabilis' pro visione et dictione. || multis igitur modis, sicut et in aliis do-
 20 cuimus locis, nomina sunt haec accipienda magis quam verba. unde et praepositiones inveniuntur ante ea quae in dum desinunt, qui est accusativus, vel in do, qui est ablativus, positae, ut ad amandum vel in amando.

61 Passiva verba ex activis fiunt hoc modo: omnia activa cuiuscumque conjugationis in quocumque tempore vel modo vel persona in o desinentia adsumunt r et faciunt passiva sua, ut amo amor, amabo amabor, amato amator, amanto amantor, doceo doceor, docebo docebor, doceto docetor, docento docentor, lego legor, legito legitor, legunto leguntor, audio audior,
 62 audito auditor, audiunto audiuntor. omnis secunda persona passiva in praesenti et in praeterito imperfecto et in futuro indicativi et optativi ab activa sua fit interposita ri; sed in tertia pro i paenultima e correptam habet: sed etiam ris in re conversa solet eadem secunda persona in omni conjugatione proferri, ut amas amaris vel amare, doces doceris vel docere,
 63 legis legeris vel legere, audis audiris vel audire. quomodo autem docuimus in activo, sic et in passivo praesentis declinatio docet etiam reliquorum temporum absque praeterito *perfecto* et his quae ex hoc nascuntur per diversos modos declinationem, quae fit secundum unam ex tribus conjugationibus. tertia persona ab activa sua adiecta ur solet fieri, ut amat amatur, docet docetur, legit legitur, audit auditur. sed paenultima in 10

10 autem initionem ad amare C initionem ad amorem § 17 ΕΙCΤΟΕΝΠΟΤΗCΑΙ deletis EN litteris C, om. § 22 desinunt § dissinit C 23 vel in amando § : vel in amandum DE FORMATIONE VERBI PASSIVI Passiva C 37 perfecto om. C, add. §

omnibus coniugationibus producitur excepta tertia. pluralis prima et se- 64
cunda persona a secunda persona activi abiecta s et addita mur et mini
fiunt, ut amas amamur amamini, doces docemur docemini, legis legimur
legimini, audis audimur audimini; et in omni coniugatione paenultima
5 primae personae, antepaenultima vero secundae producitur syllaba absque
tertia coniugatione. tertia vero persona pluralis ab activa sua fit adiecta
ur, ut amant amantur, docent docentur, legunt leguntur, audiunt audiun-
tur. quae vero in m desinunt activa primae personae per omnes coniu- 65
gationes et modos in praesenti et in praeterito imperfecto vel in futuro m
in r convertentia faciunt passivum (nam praeteritum perfectum et plus-
quamperfectum per participia declinantur in passivis), ut amabam amabar,
amarem amarer, docebam docebar, docerem docerer, legebam legebar,
legerem legerer, audiebam audiebar, audirem audirer, amem amer, doceam
docear, legam legar, audiam audiar. ceteras vero personas secundum 66
15 praedictas regulas declinamus. omne praeteritum perfectum et plusquam-
perfectum passivorum vel similium passivis per participium praeteriti tem-
poris et per sum verbum declinantur. passiva imperativa secundae per-
sonae in omni coniugatione similia sunt infinitivis activis, ut amare docere
legere audire. tertia vero a tertia sua verbi activi fit addita ur, ut amet 67
20 ametur, doceat doceatur, legat legatur, audiat audiatur. pluralia vero se-
cundum tertiae personae terminationem aequaliter terminantur addita m
pro t in prima et in tertia persona interposita n, ut ametur amemur
amentur. nam secunda persona imperativi similis est indicativi secundae,
quomodo et apud Graecos, ut amamini docemini legimini audimini. haec
25 enim tam indicativo quam imperativo modo similiter proferuntur, idque
comprobat usus: Terentius in Phormione

tum igitur, dum licet dumque adsum, loquimini mecum,
Antipho,

contemplamini me;

30 et in eodem 'vultum contemplamini'; idem in Eunuchio 'vos me
sequimini': Sallustius in Catilinario 'expergiscimini aliquan-
do et capessite rem publicam'; et idem in Jugurthino 'vos au-
tem, Adherbal et Hiempsal, colite et observate talem hunc
virum, imitamini virtutem et intuemini'. futurum imperativi se-

1 excepta § excepto C 4 legimini Sic audis C 22 amemur om. C, add.
§ 26 in Phormione] III 3, 16 27 loquimini *codex Parisinus* 7560 mecum
in antipho et contemplamini me in eodem vultu idem C mecum pro antipho contem-
plamini me in eodem vultu idem *codex Parisinus* 7560 mecum in antipho contempla-
mini me in eodem contemplamini me vultu. Idem *codex Parisinus* 7559 mecum et
idem et contemplamini me eodem vultu et idem § 30 in eodem] I 4, 32 in
Eunuchio] III 2, 53 uos om. *codex Parisinus* 7560 31 in Catilinario] c. 52
32 in Jugurthino] c. 10 uos autem aduerba latemini sal colite C uos autem
aduerbias latere sal colite *codex Parisinus* 7560 uos autem publice aduerba latemini
salcolite *codex Parisinus* 7559 34 uirtutem et tuemini. audiunt *codex Parisinus*
7559 uirtutes et enitimi ne ego meliores liberos sumpsisse uidear quam genuisse §

cundum praedictam regulam fit ab activo in o desinente addita r, ut amato
 68 amator, doceto docetor, legito legitor, audito auditor. similiter in tertia
 plurali, amanto amantor, docento docentor, legunto leguntor, audiunto
 audiuntor. secunda vero persona a secunda in || dicativi mutatione i finalis
 in or fit, ut amamini amaminor, docemini doceminor, legimini legiminor, s
 69 audimini audiminor. omnium modorum praeteritum perfectum et plusquam-
 perfectum, sicut supra dictum est, per participium praeteriti temporis et
 sum verbi declinationem profertur, ut amatus sum, amatus fui, amatus
 eram fueram, amatus essem fuisset, amatus sim fuerim; subiunctivi vero
 futurum sic est, amatus ero fuero. infinitiva passiva ab activis fiunt 10
 hoc modo, mutatione e finalis in i absque tertia coniugatione (in illa enim
 abiecta re extrema syllaba paenultima e in i convertitur), ut amare amari,
 70 docere doceri, legere legi, audire audiri; praeteritum vero per participium
 neutri generis et verbum esse vel fuisse fit, ut amatum esse vel fuisse,
 doctum esse vel fuisse, lectum esse vel fuisse, auditum esse vel fuisse; 15
 futurum per participium simile et per iri verbum, ut amatum iri, doctum
 iri, lectum iri, auditum iri.

Omne participium praesentis quidem temporis in ns desinit. et in
 prima quidem et secunda coniugatione fit interposita secundae personae n,
 ut amas amans, doces docens; in tertia vero et quarta a prima persona 20
 fit conversa o in ens, ut lego legens, audio audiens. excipitur eo et queo,
 quae euphoniae causa iens pro eens et quiens pro queens faciunt et ge-
 71 netivo euntis pro ientis, queuntis pro quientis. omne participium praeteriti
 temporis t vel s vel x habet ante us, ut amatus laesus fixus. excipitur
 mortuus. omne participium futuri in rus vel in dus desinit, ut amaturus 25
 amandus. nomina verbalia plerumque a participio praeteriti fiunt mutata
 finali us in or, ut amatus amator, doctus doctor. in tor vero desinentia
 mutant eam in trix et faciunt femininum, ut amator amatrix, doctor doctrix,
 72 lector lectrix, auditor auditrix. rerum quoque incorporalium vocabula ple-
 rumque praeteriti temporis participiis similia inveniuntur, sed quartae de- 30
 clinationis, ut iudicatus monitus habitus auditus. fiunt etiam a genetivo
 supra dicti participii addita o, cor|repta i, ut coniunctus coniuncti con-
 iunctio, ratus | rati ratio, paenultima correpta. est tamen quando partici-
 piis futuri temporis femininis in ra desinentibus similia sunt, ut scriptura
 pictura armatura. est quando in um etiam desinunt vel in || or, ut factum 35
 dictum labor amor. in o desinentia omnia activorum regulam servant, in
 or vero passivorum, de quorum speciebus in tribus libris, quos de verbo
 scripsimus, latius dissertum esse invenies.

4 finalis § finali C 9 subiunctivi — 10 est post 8 profertur habet C 20 a ante
 prima om. C, add. § 22 quae § quia C

P R I S C I A N I

PARTITIONES

DVODECIM VERSVVM AENEIDOS

PRINCIPALIVM.

C codex Parisinus 7498

G codex Guelferbytanus Gudianus 132

S codex Leidensis Vossianus 33. 4

s eiusdem codicis manus secunda

L codex Leidensis Vossianus 36 fol., ex quo pauca adscripta sunt

§ editiones interpolatae, ex quibus adhibitae sunt hae,

editio princeps (Veneta) a. 1470

editio Veneta a. 1472

editio Veneta a. 1492

editio Ascensiana Parisiis a. 1516

editio Aldina Venetiis a. 1527

PRISCIANI PARTITIONES DVODECIM VERSVVM AENEIDOS PRINCIPALIVM.

p. 1215. 16 P.

I.

p. 271 75 K.

ARMA VIRVMQVE CANTO TROIAE QVI PRIMVS AB ORIS.

1

Versus genere uniformis, specie dactylicus, compositione simplex, nec
5 similis pedibus, depositione terminalis in disyllabum, qui dividitur in cae-
suras per cola quidem in novem, per commata vero in duas, semiquina-
riam et semiseptenariam, per pedes in quinque. Quid est genere unifor- 2
mis? Quia generalia metra novem sunt, id est dactylicum, anapaesticum,
iambicum, trochaicum, choriambicum, paeonicum, ionicum a maiore, ioni-
10 cum a minore, antispasticum; et sunt in quibusdam generibus diversae
species versuum, ut choriambicum Asclepiadeum ex spondeo et duobus
choriambis et pyrrichio, choriambicum Glyconium ex spondeo choriambo
et pyrrichio: similiter alia huius generis plura inveniuntur metra, ut est
illud Horatianum

15 Lydia dic per omnes,
quod habet choriambum et bacchium: dactylicum vero uniforme est. Quid 3
est specie dactylicus? Quia legitimos pedes dactylos accipit et spondeos,
qui in dactylos resolvuntur ratione temporum. Quid est compositione sim-
plex? Quia sunt versus ex diversis generibus metrorum compo||siti, quales
20 invenies apud Horatium et alios lyricos mixtos ex dactylis et iambis, ut
est apud Flaccum

scribere versiculos amore percussum gravi
(est enim penthemimeris heroica cum dimetro iambico): heroicus vero sim-
plex est compositione, id est a pedibus unius speciei componitur. Quid
25 est nec similis pedibus? Quia licet vel dactylos vel spondeos ponere. Quid 4

3 PRISCIANI. G. PARTITIONES XII VERB AENEID PRINCIPALIVM G INCIPIT TRACTATUS
PRISCIANI GRAMMATICI DE DUODECIM VERSIBUS AENEIDA PRINCIPALIBUS C INCIPIUNT LIBELLI
DUODECIM PRISCIANI GRAMMATICI DE DUODECIM VERSIBUS VIRGILII AD PUEROS S 4 nec
similibus pedibus G 6 *χόμμα* graece dicitur incisum vel abbreviatum, unde com-
maticus liber vocatur abbreviatus L 12 gliconicum G 13 ut est illud — 16 bac-
chium om. S: ut est G ut etiam C 14 Horatianum] *carm.* 1 8, 1 17 quia CS qui
G 18 quid est vel compositione ratione simplex C 21 apud Flaccum om. S: *Horat.*
epod. 11, 2 22 amatore S percussus CGS percussus s graue S 24 id
est — componitur om. S 25 nec similibus pedibus G

est depositione terminalis in disyllabum? Catalecticos dicunt, quibus deest in fine aliquid, acatalectos, quibus nihil deest. heroicis autem, qui legitimos habet dactylos, | qui trisyllabi sunt, ideo in disyllabum vult desinere et minuit in fine unam syllabam, ne sit impedimento sequenti versui, quin celeriter incipiat. praeterea dicuntur hypercatalecti, quibus abundat una vel duae syllabae, ut novenarium Pindaricum, quod, cum sit dimetrum iambicum, habet tamen unam syllabam plus in fine: Horatius

silvae laborantes geluque.

- 5 brachycatalecti dicuntur in iambicis et similibus, quibus deest una vel duae syllabae, ut est senarium iambicum colobon, ut Horatius 10
mea renidet in domo lacunar.

per cola divisio separat integras partes orationis, per pedes vero secundum metri rationem, et per commata similiter. commata autem sunt tria, tertia trochaica, semiquinaria et semiseptenaria. quarta enim bucolica magis passio est, sicut hemiepes et quarta trochaica et quae inveniuntur per sin-

- 6 gulos pedes. [†]caesurae vero cursum et rythmum leviores solent facere, et necesse est vel unam vel duas caesuras in versu inveniri. nam tres rarissime | possunt in eodem versu esse. nam si semiquinariam habet, tertiam trochaicam habere raro potest, nisi quando monosyllaba intersit dictio, ut 20
munera clara dedit, dat et idem debita patri.

et e contrario, si tertiam trochaicam habet, semiquinariam habere raro potest. per pedes in quinque dividitur hic versus caesuras, quia sex pedes

- 7 quinque habent interruptiones. Quot figurarum est heroicus versus? Tringinta et duarum. Quomodo? Quia quinque dactylos vel quinque spondeos habentes unius sunt figurae. quattuor vero dactylos et unum spondeum 25 habentes quinque faciunt figuras, et e contrario ex quattuor spondeis et uno dactylo quinque figurarum est. unus enim inter quattuor mutans loca quinque facit figuras. sic et duo spondei inter tres dactylos et duo dactyli 8 inter tres spondeos mutantes loca denas faciunt figuras. habemus igitur tres modos, et primus singulas figuras habet ex quinque similibus: pone 30 igitur duas figuras. secundus, qui est ex quattuor et uno, quinas: pone et hic decem figuras. tertius modus est ex duobus et tribus diversis commutatis, in quo denae inveniuntur figurae: adde etiam viginti. omnes igitur sunt triginta et duae figurae. et ut scias etiam aliam rationem numeri figurarum, in omni metro computa, quot pedes accipiunt singula loca et 35

4 inpedimentum sequenti uerbo S 5 praeterea — 11 lacunar om. S 7 Horatius] *carm.* I 9 3 10 colofon C colophon G colophonium *Putschius* Horatius] *carm.* II 18, 2 11 redimet C domu G 15 hemiepes G hemipes C et semipes S et quarta trochaica *delevit s* et tertia trochaica G 16 cursum et rythmum C uersum et rithmum G cursum et S 17 rarissime CG numquam S 18 tertiam om. CGS 19 habere non potest et e contrario S nisi om. C 21 raro CG non S 24 quia quinque dactylos habentes unius sunt figurae et e contrario quinque spondeos habentes quinque faciunt figuras similiter quattuor dactylos S 28 sic — 29 figuras om. S 31 est om. CGS 33 adde — p. 406, 36 non a cano nasci quattuor schedis amissis perierunt in G 35 computabo S

p. 1213. 19 P.

p. 278. 79 K.

multiplica numerum pedum quos accipiunt singula loca priora et numerum pedum quos accipiunt loca sequentia. ut in heroico primus locus accipit duos pedes, hoc est dactylum et spondeum, similiter secundus duos; bis duo, quattuor: tertius similiter duos; bis quattuor, octo: quartus quoque
 5 || duos; bis octo, sedecim: et quintus duos; bis sedecim, triginta et duo. et in iambico similiter primus locus accipit quinque pedes, secundus tres; ter quinque, quindecim: tertius quoque quinque; quinquies quindecim, septuaginta et quinque: quartus tres; ter septuaginta et quinque, ducenti viginti quinque: quintus quinque; quinquies ducenti viginti quinque, mille
 10 centum viginti quinque. sic in omni metro, in quo diversorum pedum sunt eadem loca capacia, ut in anapaestico et trochaico, hac ratione figuras potes invenire. nam in illis metris, in quibus singula loca fixos habent pedes, id est singulos, unius sunt figurae; ut in Asclepiadeo ac Sapphico hendecasyllabo et similibus.

15 Scande versum. Arma vi rumque ca no Tro iae qui primus ab oris. 9
 Quot caesuras habet? Duas. Quas? Semiquinariam et semiseptenariam. Quo-
 modo? Semiquinariam arma virumque cano, et semiseptenariam arma virumque
 cauo Troiae. Quot habet figuras? Decem. Quare? Quia constat ex tribus
 dactylis et duobus spondeis. Quot partes orationis habet iste versus? No-
 20 vem. Quot nomina? Sex, arma virum Troiae qui primus oris. Quot 10
 verba? Vnum, cano. Quot praepositiones? Vnam, ab. Quot coniunctiones?
 Vnam, que. Tracta singulas partes.

Arma quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius
 est speciei? Generalis. Cuius generis? Neutri. Cur neutri? Quia omnia
 25 nomina, quae in plurali numero in a desinunt, sine dubio neutri sunt ge-
 neris. Cur singulare eius in usu non est? Quia multas et varias res hoc
 nomen significat: arma enim dicuntur instrumenta non solum bellica sed
 etiam omnia, ut Virgilius de agrestibus in primo libro georgicon
 dicendum, duris quae sint agrestibus arma.

30 nau||tarum | quoque instrumenta et pistorum arma dicuntur: Virgilius
 in quinto Aeneidos

colligere arma iubet validisque incumbere remis;
 idem in primo Aeneidos

1 multiplica numerum quem accipiunt C multiplici *** (multipliciter s) quidem accipiunt S 14 endecasillabo vel excedecasillabo et in similibus S 16 Quot caesuras — 18 Troiae post 19 spondeis habet S 19 VIII A ostende. M arma virumque cano troiae qui primus ab oris. A quot S 23 post nomen in S addita est definitio nominis et eorum quae accidunt nomini, quam definitionem C habet p. 464, 32. Quid est — p. 465, 5 non invenitur. hoc loco ea verba expunxit s 24. generalis] primitivae Putschius 26 multas et varias res et plures hoc C 27 dicuntur hoc nomine instrumenta C 28 omnia CS omnium fere artium s in primo libro georgicon] v. 160 29 dicendum om. S, add. s quesivit S que sunt s 30 dicit virgilius in primo libro cerealiaque arma expediunt idem in quinto colligere arma iubet quod quidam uniuocum vel omonimon dicunt S 31 in quinto Aeneidos] v. 15 33 in primo Aeneidos] v. 177

p. 1216. 17 P.

p. 275—79 K.

est depositione terminalis in disyllabum? Catalecticos dicunt, quibus deest in fine aliquid, acatalectos, quibus nihil deest. heroicis autem, qui legitimos habet dactylos, | qui trisyllabi sunt, ideo in disyllabum vult desinere et minuit in fine unam syllabam, ne sit impedimento sequenti versui, quin celeriter incipiat. praeterea dicuntur hypercatalecti, quibus abundat una vel duae syllabae, ut novenarium Pindaricum, quod, cum sit dimetrum iambicum, habet tamen unam syllabam plus in fine: Horatius

silvae laborantes geluque.

5 brachycatalecti dicuntur in iambicis et similibus, quibus deest una vel duae syllabae, ut est senarium iambicum colobon, ut Horatius 10

mea renidet in domo lacunar.

per cola divisio separat integras partes orationis, per pedes vero secundum metri rationem, et per commata similiter. commata autem sunt tria, tertia trochaica, semiquinaria et semiseptenaria. quarta enim bucolica magis passio est, sicut hemiepes et quarta trochaica et quae inveniuntur per sin- 15

6 gulos pedes. † caesurae vero cursum et rythmum leviores solent facere, et necesse est vel unam vel duas caesuras in versu inveniri. nam tres rarissime | possunt in eodem versu esse. nam si semiquinariam habet, tertiam trochaicam habere raro potest, nisi quando monosyllaba intersit dictio, ut munera clara dedit, dat et idem debita patri. 20

et e contrario, si tertiam trochaicam habet, semiquinariam habere raro potest. per pedes in quinque dividitur hic versus caesuras, quia sex pedes

7 quinque habent interruptiones. Quot figurarum est heroicus versus? Tringenta et duarum. Quomodo? Quia quinque dactylos vel quinque spondeos habentes unius sunt figurae. quattuor vero dactylos et unum spondeum 25 habentes quinque faciunt figuras, et e contrario ex quattuor spondeis et uno dactylo quinque figurarum est. unus enim inter quattuor mutans loca quinque facit figuras. sic et duo spondei inter tres dactylos et duo dactyli 8 inter tres spondeos mutantes loca denas faciunt figuras. habemus igitur tres modos, et primus singulas figuras habet ex quinque similibus: pone igitur duas figuras. secundus, qui est ex quattuor et uno, quinas: pone et hic decem figuras. tertius modus est ex duobus et tribus diversis commutatis, in quo denae inveniuntur figurae: adde etiam viginti. omnes igitur sunt triginta et duae figurae. et ut scias etiam aliam rationem numeri figurarum, in omni metro computa, quot pedes accipiunt singula loca et 35

4 inpedimentum sequenti uerbo S 5 praeterea — 11 lacunar om. S 7 Horatius] *carm.* I 9 3 10 colofon C colophon G colophonium Putschius Horatius] *carm.* II 18, 2 11 redimet C domu G 15 hemiepes G hemipes C et semipes S et quarta trochaica *delevit s* et tertia trochaica G 16 cursum et rythmum C uersum et rithmum G cursum et S 17 rarissime CG numquam S 18 tertiam om. CGS 19 habere non potest et e contrario S nisi om. C 21 raro CG non S 24 quia quinque dactylos habentes unius sunt figurae et e contrario quinque spondeos habentes quinque faciunt figuras similiter quattuor dactylos S 28 sic — 29 figuras om. S 31 est om. CGS 33 adde — p. 466, 36 non a cano nasci quattuor schedis amissis perierunt in G 35 computabo S

p. 121s. 19 P.

p. 278. 79 K.

multiplica numerum pedum quos accipiunt singula loca priora et numerum pedum quos accipiunt loca sequentia. ut in heroico primus locus accipit duos pedes, hoc est dactylum et spondeum, similiter secundus duos; bis duo, quattuor: tertius similiter duos; bis quattuor, octo: quartus quoque
 5 || duos; bis octo, sedecim: et quintus duos; bis sedecim, triginta et duo. et in iambico similiter primus locus accipit quinque pedes, secundus tres; ter quinque, quindecim: tertius quoque quinque; quinquies quindecim, septuaginta et quinque: quartus tres; ter septuaginta et quinque, ducenti viginti quinque: quintus quinque; quinquies ducenti viginti quinque, mille
 10 centum viginti quinque. sic in omni metro, in quo diversorum pedum sunt eadem loca capacia, ut in anapaestico et trochaico, hac ratione figuras potes invenire. nam in illis metris, in quibus singula loca fixos habent pedes, id est singulos, unius sunt figurae; ut in Asclepiadeo ac Sapphico hendecasyllabo et similibus.

15 Scande versum. Arma virumque cano Troiae qui primus ab oris. 9 Quot caesuras habet? Duas. Quas? Semiquinariam et semiseptenariam. Quomodo? Semiquinariam arma virumque cano, et semiseptenariam arma virumque cano Troiae. Quot habet figuras? Decem. Quare? Quia constat ex tribus dactylis et duobus spondeis. Quot partes orationis habet iste versus? No-
 20 vem. Quot nomina? Sex, arma virum Troiae qui primus oris. Quot 10 verba? Vnum, cano. Quot praepositiones? Vnam, ab. Quot coniunctiones? Vnam, que. Tracta singulas partes.

Arma quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius est speciei? Generalis. Cuius generis? Neutri. Cur neutri? Quia omnia
 25 nomina, quae in plurali numero in a desinunt, sine dubio neutri sunt generis. Cur singulare eius in usu non est? Quia multas et varias res hoc nomen significat: arma enim dicuntur instrumenta non solum bellica sed etiam omnia, ut Virgilius de agrestibus in primo libro georgicon
 dicendum, duris quae sint agrestibus arma.

30 nau[tarum] quoque instrumenta et pistorum arma dicuntur: Virgilius in quinto Aeneidos

colligere arma iubet validisque incumbere remis;
 idem in primo Aeneidos

I multiplica numerum quem accipiunt C multiplici *** (multipliciter s) quidem accipiunt S 14 endecasillabo vel exceedecasillabo et in similibus S 16 Quot caesuras — 18 Troiae post 19 spondeis habet S 19 VIII Δ ostende. M arma virumque cano troiae qui primus ab oris. Δ quot S 23 post nomen in S addita est definitio nominis et eorum quae accidunt nomini, quam definitionem C habet p. 464, 32. Quid est — p. 465, 5 non invenitur. hoc loco ea verba expunxit s 24. generalis] primitivae Putschius 26 multas et varias res et plures hoc C 27 dicuntur hoc nomine instrumenta C 28 omnia CS omnium fere artium s in primo libro georgicon] v. 160 29 dicendum om. S, add. s quesiuit S quae sunt s 30 dicit virgilius in primo libro cerealiaque arma expediunt idem in quinto colligere arma iubet quod quidam uniuocum vel omonimon dicunt S 31 in quinto Aeneidos] v. 15 33 in primo Aeneidos] v. 177

expediunt.

- 11 cum igitur sit homonymon, quod quidam univocum dicunt, et varias res significet, singulae earum habent sua nomina, ut scutum galea lorica hasta gladius et cetera. non igitur opus est in hoc nomine singularis numerus, cum semper in plurali significatione ponatur. potest autem et differentiae causa huius singulare taceri, ne ab armo, artu corporis, obliqui eius casus proferri existimentur, hic armus, huius armi. Cuius est figurae? Simplicis. Fac ab eo compositum. Armiger, armipotens, semermis, inermis
- 12 et inermus. Cuius est casus in hoc loco? Accusativi. Vnde hoc certum est? A structura, id est ordinatione et coniunctione sequentium. cano enim verbum accusativo iungitur: ergo siquando invenias talem ordinationem, pone loco neutri masculinum vel femininum, quorum accusativi non sunt similes nominativis, et manifestatur tibi casus, ut in hoc versu 'cano virum' dixit. similiter 'cano illam rem' dicimus, ex quibus neutra quoque sine dubio potes intellegere secundum quem casum proferuntur tam in singulari quam in plurali numero. nec solum tamen in neutro genere, in quo nominativus et accusativus et vocativus similes sunt, sed etiam in aliis generibus, siquos invenias similes casus et dubites, secundum quem positi sunt, eandem structuram compone cum illis qui non sunt similes, et solves tibi dubitationem, ut puta si dicas 'oratoribus utor magistris' et dubites, utrum dativus an ablativus sit casus, non solum, quod utor verbum semper ablativo coniungitur, hoc possis agnoscere, sed etiam si secundum singularem numerum hanc eandem ordines orationem dicendo 'oratore magistro utor'. omnia enim in e terminantia ablativum masculina vel feminina nulli alteri eum casum similem habent. Quotae est declinationis arma? Secundae. Quare? Quia genetivum armorum facit. omnia autem neutra pluralia a finale nominativi in o longam convertunt et addita rum faciunt genetivum, si sint secundae declinationis. illud quoque possumus dicere, quod alterius declinationis nominativus in ma desinens in plurali numero non invenitur nisi secundae, ut prima primorum, summa summorum. Fac derivativa ab eo. Armarium armamentum armentarium armillae, quae nunc brachialia vocant; sic Cicero in quarto de re publica: armentum et ab eo armentarius. Dic verbum denominativum. Armo armas armat.
- 15 Vnde certum est, quando verbum a nomine et quando nomen a verbo nascitur? Ex ipsa significatione et natura rerum. nam non possumus dicere

2 expediunt om. C 6 potest — 8 armi om. S autem L et codex Monacensis hoc C etiam 5 12 inuenias S inuenis C 19 si quos inuenias S in quibus inuenias C 20 sunt compone eosdem secundum structuram cum aliis S 25 masculina vel feminina om. S, add. s 30 aliae declinationis S nominativus C nomen S 31 inuenias S 32 quae — 33 de re publica om. S quae nunc brachialia vocant. Sic cicero in IIIto de republica id est de communi re de gubernatione regni in margine add. s 33 brachialia ornamenta brachiorum, quae Graece spichidae vocantur. alius. quae Graeco vocabulo spicidicae dicuntur. dextrochinium vero ornamentum dextrae manus iterum L in quarto de praetura C

p. 1270. 21 P.

p. 281—283 K.

armo, nisi prius sint arma, quibus armemus aliquem [nec auro auras nec subaero subaeras, unde Persius

nequa subaerato mendosum tinniat auro,

nisi prius sit aurum vel aes]. contra autem a verbo nascitur nomen, quod
 5 non potest esse in aliquo, nisi prius actus verbi in eo intellegatur, ut, si
 dicas lector, intellego eum prius legere et sic ei id nomen | do. ergo
 armo, sicut diximus, verbum est denominativum, quod a nomine nascitur,
 lector autem nomen verbale. Dic passivum eius. Armor. Declina. Armor,
 armaris vel armare, armatur et cetera. Dic participia activa. Armans et 16
 10 armaturus. Passiva. Armatus et armandus. Fac nomen verbale a parti-
 cipio praeteriti temporis. Armator armatrix. Cur? Quia omnia participia
 praeteriti temporis us in or convertentia faciunt nomen verbale in omni con-
 iugatione masculinum, ex quo iterum or in rix mutantes facimus femini-
 num, nisi euphonia, id est sonus, prohibeat, quod evenit in illis quae in
 15 sor desinunt, ut pransor cursor tonsor. nemo enim dicit pransrix cursrix
 tonsrix propter asperitatem pronuntiationis. unde et Terentius tonstrina
 dixit euphoniae causa addens contra regulam t. sicut enim a doctore doctrina
 consonantes eas habuit, quas suum primitivum, sic debuit etiam tonsrina
 absque t esse, nisi sonoritas coegisset. defenstrix quoque Cicero in
 20 Timaeo pro|tulit addita t. Fac alia derivativa ab eodem supra dicto par- 17
 ticipio. | Armatio armatura, quae rem ipsam significant. et sciendum, quod
 plerumque nomina rerum eandem habent participiis praeteriti temporis ter-
 minationem, declinatione tamen differunt. nam nomina quartae sunt, par-
 ticipia vero secundae, ut iudicatus ὁ κριθείς huius iudicati, iudicatus vero
 25 ἡ κρίσις huius iudicatus; monitus ὁ ὑπομνησθείς huius moniti, monitus ἡ
 ὑπόμνησις huius monitus; lectus ὁ ἀναγνωσθείς huius lecti, lectus ἡ ἀνάγνω-
 σις huius lectus; aditus ὁ προσελευθείς huius aditi, aditus ἡ προσέλευσις
 huius aditus. quidam autem stulte et contra usum auctorum participii 18
 paenultimam producunt et dicunt se hoc facere differentiae causa. nullum
 30 enim participium veniens a verbis in eo desinentibus, sive secundae seu
 quartae sint coniugationis, i productam habet ante tus, ut moneo monitus,
 habeo habitus, praetereo praeteritus: Virgilius in octavo

o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos;

obeo obitus: idem in decimo

35 morte obita qualis fama est volitare figuras;

adeo quoque aditus: Ovidius in fastis |

1 nec auro — 4 aes om. S, add. s nec subaero subaeras unde persius sub-
 aerato mendosum tinniat auro nisi prius sit aurum et ferrum C: cf. Priscian. p. 828
 2 Persius] 5, 106 4 autem S haec C 11 quod S quae C 16 Terentius]
 Phorm. 1 2, 39 17 a docto C 18 suum C verbum S 19 nisi consonoritas S
 22 plerumque quedam nomina S participiis S cum participiis s participii
 C 30 enim C autem S 32 in octavo] v. 560 34 in decimo] v. 641 36 in
 fastis] IIII 583

sol aditus 'quam quaeris' ait, 'ne vana labores,
nupta Iovis fratri tertia regna tenet.'

- de aditus quantum ad praesens sufficienter diximus. latius autem de par-
19 ticipio tractatum est in libro singulari. nunc hoc etiam sciendum, quod
genetivus quoque supra dicti participii paene in omnibus assumpta o facit
rei nomen, ut iudicati iudicatio, orati oratio, moniti monitio, lecti lectio,
i paenultima in omnibus correpta. quamvis igitur regula det nobis copiam,
tam in us quam in io terminationibus uti in significationibus rerum, tamen
20 auctorum usus nobis magis sunt observandi. illud quoque sciendum, quod
multa nomina verbalia participiis futuri temporis similia inveniuntur, et a
passivis quidem semper, ut amandus nomen ὁ φιλητέος, participium ὁ φι-
ληθησόμενος; docendus nomen ὁ διδακτέος, participium ὁ διδαχθησόμενος;
legendus nomen ὁ ἀναγνώστεος, participium ὁ ἀναγνωσθησόμενος; adendus
nomen ὁ προσελευστέος, participium ὁ προσελευσθησόμενος. et in futuri qui-
dem temporis participiis pas[sivis] hoc evenit semper, in activis autem non
semper, sed in quibusdam, et hoc in femininis, ut armatura nomen ἡ
ὀπλισις, participium ἡ ὀπλίσουσα; litura nomen ἡ ἀπαλοιφή, participium ἡ
ἀπαλείψουσα; scriptura nomen ἡ γραφή, participium ἡ γράψουσα. est au-
tem invenire nomina adiectiva hominum et mobilia in omnibus similia par-
ticipiis praeteriti temporis, etiam in declinatione, ut doctus nomen ὁ εὐ-
21 παιδευτός, participium ὁ παιδευθείς; armatus nomen ὁ ὀπλίτης, participium
ὁ ὀπλισθείς. et sciendum, quod, si sint nomina mobilia, non possunt ea-
dem etiam rerum esse, ut doctus armatus; et contra, si sint rerum, non
etiam hominum adiectiva, ut monitus aditus. sunt etiam quaedam rerum
vocabula, quae participiis neutris praeteriti temporis similia sunt, ut factum
25 nomen τὸ ἔργον, participium τὸ γεγονός; visum nomen ἡ ὀπτασία, partici-
pium τὸ ὄραθέν. est etiam quando praesentis temporis participiis similia
inveniuntur nomina adiectiva, ut sapiens nomen ὁ σοφός, participium ὁ
φρονῶν; amans nomen ὁ ἐραστής, participium ὁ ἐρῶν. sed nomen genetivo,
participium autem ablativo coniungitur secundum verbi iuncturam, ut na-
30 tus et ipse dea ὁ τεχθείς ἐκ θεᾶς, natus autem deae ὁ υἱὸς θεᾶς dicitur.
- 22 Virum, quae pars orationis est? Nomen. Quid est nomen? Pars
orationis unius cuiusque rei suppositae | communem vel propriam qualitatem
significans. Quot accidunt nomini? Quinque, qualitas sive species, genus,

1 quam s quem S quod C 2 Iovis] obis S iobis s 3 de adito quidem
quantum S latius autem de participio hoc S latius hoc de participio C 4 hoc
etiam S autem etiam C 8 uti s ut CS 12 ΔΙΔΑΚΘΕΝΟC C : Graecam interpre-
tationem et hic et in iis quae secuntur om. S ΟΑΝΑΓΕΟCΘΕΟC participium ΟΑΝΑΓΕΟCΘ-
ΜΕΝΟC adendus nomen ΟΠΡΟΗΛΕΙCΘΕCΟΜΕΝΟC participium C 17 ΑΠΑΛΙΦΗ C 18
ΑΠΑΛΙΨΟΥCΑ C 23 non possunt eadem esse hominum adiectiva S 26 ΗΟΡΤΑCΙΑ C
30 ablativo S accusativo C accusativo aut ablativo [Lindemannus uatus]
Verg. Aen. VI 90 32 definitionem nominis, quam breviorē hoc loco exhibuisse vide-
tur S, pleniorē habuit supra p. 461, 23, supplevit s. nam pars — p. 465, 7 ani-
male deletis paucis versibus prioris scripturae in extrema pagina scripta sunt in eo
codice.

p. 1223. 24 P.

p. 256. 67 K.

numerus, figura, casus sive declinatio. nam comparatio non bene inter accidentia potest poni, quia non est generale accidens nec in omnibus invenitur nominis speciebus, sicut supra dicta quinque. non est enim species nominis, in qua non invenias et qualitatem et genus et numerum et figuram et casum. comparatio autem nisi in adiectivis non invenitur. Dic igitur, vir cuius est speciei? Primitivae [potest tamen et a vireo verbo esse derivatum], et est appellativum et significat corpus animale. Cuius est generis? Masculini. Vnde hoc possumus scire? Tam ab ipsa natura eius quod significat, quam a terminatione et declinatione. omnia enim in ir desinentia, quae propria sunt hominum, masculina sunt et secundae declinationis, ut vir viri, levir leviri, Trevir Treviri et similia. Cur per v scribitur? Quia omnia nomina a vi syllaba incipientia per v scribuntur exceptis bitumine et bili, quando fel significat, et illis quae a bis adverbio componuntur, ut biceps bipatens bivium. Cur sonum videtur habere in hac dictione i vocalis v litterae Graecae? Quia omnis dictio a vi syllaba brevi incipiens d vel t vel m vel r vel x sequentibus hoc sono pronuntiat, ut video videbam videbo: quia in his temporibus vi corripitur, mutavit sonum in v; in praeterito autem perfecto et in aliis in quibus producit naturalem servavit sonum, ut vidi videram vidissem videro. similiter vitium mutat sonum, | quia corripitur; vita autem non mutat, quia producit. similiter vim mutat, quia corripitur; vimen autem non mutat, quia producit. similiter vir et virgo mutant, quia corripiuntur; virus autem et vires non mutant, quia producuntur. vix mutat, quia corripitur; vixi non mutat, quia producit. hoc idem plerique solent etiam in illis dictionibus facere, in quibus a si brevi incipiunt syllabae sequentibus supra dictis consonantibus, ut fides perfidus confiteor infirmus firmus. sunt autem qui non adeo hoc observant, cum de vi nemo fere dubitat. Cuius est numeri virum? Singularis. Dic pluralem. Viri. Cuius figurae? Simplicis. Fac ab eo compositum. Semivir duumvir triumvir quinquemvir septemvir decemvir centumvir levir [frater mariti]: Virbium quoque virum bis dictum tradunt: viripotens, virago et virgo, virillustris, virdevotus, virmagnificus, virspectabilis, quae omnia ideo composita accipimus, quia sub uno accentu pronuntiantur. Cuius est casus virum? Accusativi singularis. Fac ab eo derivativum. Illic et || haec virilis et hoc virile et virilitas. virtutem quoque hinc quidam derivari volunt. Fac adverbium. Viritim, quod Graeci ἀνδραγὰς dicunt, id est per singulos viros.

Que quae pars orationis est? Coniunctio. Quid est coniunctio? Pars orationis conectens ordinansque sententiam. Quot accidunt coniunctioni? Tria, potestas ordo figura. Cuius est potestatis? Copulativae. Cuius

5 autem ut dictum est nisi s et supra S 6 potest — 7 derivatum om. s
18 sonum i in TS 21 vimen autem producit ideoque non mutat C 26 confiteor
firmus infirmus sunt C 30 Virbium — tradunt om. S verbum quoque virum bis
tradunt s

p. 1224. 25. P.

p. 288. 39. K.

ordinis? Postpositivi. Cuius figurae? | Simplicis. Quem habet accentum? Haec et aliae duae coniunctiones, ve scilicet et ne, sunt apud Latinos inclinativae, quas Graeci *ἐγκλιτικάς* vocant. solent enim suos accentus in extremam syllabam praecedentis dictionis remittere, ut virumque subiective tantone. sed ne saepissime etiam e abiciens apostropho notatur, non solum vocali sed etiam consonante subsequente, ut in decimo Aeneidos
 tanton me crimine dignum?

Fac compositum ab eo quod est que. Atque neque quoque. nec quoque a neque factum est per apocopam extremarum vocalium, et quia in fine syllabae q scribi non poterat, transivit in c.

- 27 Cano quae pars orationis est? Verbum. Quid est verbum? Pars orationis cum tempore et modis et significationibus. Quot accidunt verbo? Modi formae significationes coniugationes numeri figurae tempora, personae quoque in plerisque. Cuius est modi cano? Indicativi. Cuius formae? Perfectae. Quam aliam formam habet hoc verbum? Frequentativam, quae
 28 est canto cantas cantat. a participiis enim praeteriti temporis solent fieri frequentativa plerumque, ut habitus habito habitas habitat, scriptus scripto scriptas scriptat, captus capto captas captat, cursus curso cursas cursat, domitus domito domitas domitat, volutus voluto volutas volutat. ideo autem diximus plerumque, quia ago agito facit et lego legito et nosco noscito
 29 et scisco sciscitor. Cuius est significationis || cano? Activae. Cur? Quia facit passivum canor. Cuius est coniugationis? Tertiae correptae. Vnde hoc certum | est? Quia et prima persona ante o consonantem habet, quod in tertia producta sive quarta coniugatione inveniri non potest, et quod non solum in secunda persona is finalis corripitur, cano canis, sed etiam in
 30 plurali numero in prima et secunda persona i paenultima corripitur. itaque antepaenultima in his acuitur personis, ut canimus canitis; nec non imperativus quoque et infinitivus e correptam habentes, sicut etiam Donatus docet, manifestissime id ostendunt. Cuius est numeri? Singularis. Dic pluralem. Canimus. Cuius figurae? Simplicis. Fac compositum ab eo.
 30 Succino occino concino. Cuius est temporis? Praesentis. Dic praeteritum perfectum. Cecini. Cur? Quia verba in no desinentia, si tertiae sint coniugationis, in vi faciunt praeteritum, ut sterno stravi, cerno crevi, sperno sprevi, lino levi. pono quoque antiqui posivi secundum analogiam dicebant, quod nunc posui dicimus. cano autem ideo cecini dixerunt, ne, si cavi secundum analogiam dicerent, non a cano nasci videretur, sed ab eo

I suppositini C 2 coniunctiones apud Latinos sunt C 3 in extrema syllaba CS 5 tantane CS 6 in decimo Aeneidos] v. 608 7 ton me crimine ducis S: dignum post crimine add. s 10 potest corr. poterat S poterit C transit corr. transiit S 16 cantas. A unde solent nasci frequentativa. M Plerumque a participiis praeteri temporis ut cantus canto cantas habitus S 18 captus — captat om. C 21 scisco sciscito CS: cf. infra p. 1283 P 27 acuetur S 28 Donatus de distinctione coniugationum breviter dixit p. 4755; copiosius ea de re expositum est in editione minore 29 manifestius S 34 leui S luvui C

p. 1225 26. P.

p. 250—91 K.

quod est caveo. ab eo tamen composita in ui divisas faciunt praeteritum, concino concinui, succino succinui, occino occinui. Dic participia activa. 31 Canens et canturus. Passiva. Cantus et canendus. Fac ab eis nomina. Cantus ἡ ᾠδὴ et cantio et cantor et cantrix et cantilena, et a frequentativis 5 [duo autem sunt, canto et cantito] cantatus et cantatio et cantator et cantatrix. concinnus quoque a canendo compositum est.

Troiae quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius 32 speciei? Derivativae. | a Troe enim rege nominata est Troia. Dic ab eo alia derivata. Troianus Troicus; Tros quoque, quando pro appellativo, id 10 est gentili, accipitur. et sciendum, quod pleraque gentilium et propria solent esse ipsorum conditorum urbium sive gentium, ut Italus Danaus Latinus Tros. Cur Troia, cum apud Graecos oe diphthongon in priore 33 habeat syllaba, non servat etiam apud nos? Quia in disyllabis, in quibus ae vel oe diphthongi antecedunt sequente vocali, diaeresin solent facere 15 Latini plerumque et pro consonante duplici accipere i et eam a priore subtrahere syllaba et adiungere sequenti; quamvis antiqui solebant duas ii scribere et alteram priori subiungere, alteram praeponere sequenti, ut Troia Maiia Aiax. hanc tamen consuetudinem Latini habuerunt Aeoles imitantes, qui κοῖλον per divisionem dicunt κόιλον et multa similiter dividunt.

20 Qui quae pars orationis est? A quibusdam pronomen hoc esse putatur, sed non recte. proprie enim pronomen est, quod pro nomine proprio ponitur et personam finitam habet. ergo cum quis et qui et qualis talis et quantus tantus et similia vel interrogativa vel relativa nec finitas habeant personas nec loco priorum nominum accipiantur, non sunt pro- 25 nomina dicenda sed potius nomina. nec mirum, si quaedam ex ipsis declinationem habeant pronominum, cum pronomina quoque multa, de quibus non est dubitatio, quod pronomina sunt, nominum habeant declinationem, ut meus tuus noster vester. et sciendum, quod qui pro quis ponitur, quis autem pro qui non, et quod omnia huiusmodi nomina relativa per se 30 acciuntur, in contextu autem orationis gravantur, id est pro acuto in fine gravem accentum accipiunt. hoc tamen ipsum qui pro adverbio quoque 35 saepe invenitur, quando accipitur pro quomodo [est etiam ablativus]. Fac ab eo compositum. Quisquis, quisque, aliquis vel aliqui, siquis, nequis, quisquam, quicumque, quispiam, quidam, quin, quod significat qui non et 33 cur non et ut non et nec non, atqui et atquin.

Primus quae pars orationis est? Nomen. Cuius est speciei? Ordi- 36

3 cantaturus *deleta a in secunda syllaba S* caniturus *Putschius* 5 duo — cantito *om. S* 6 concinnus *G* concinui *C* concinnus *corr.* concinnus *S* 8 a troe *S* a troo *G* a tros *C* 12 oe diptongus in priore syllaba sit *S* 13 servatur *GS* 18 consuetudinem aeoles habuerunt imitantes *G* : consuetudinem habuerunt eoli qui coelon diuisionem dicunt. *A* Qui *S* 23 et similia infinita sint vel interrogativa vel relativa et finitas non habeant *S* 27 qui pronomina sint *g, om. S* 28 meus tuus tuus noster noster nostras uestras *C* 32 est enim etiam ablativus *C, om. S* 31 quispiam quidam *om. CG* 35 ut non et nec non *om. S* : ut non et *ante* cur *add. s*

p. 1227. 28 P.

p. 291—93 K.

- nalis [et est a Graeco]. || Cuius est gradus? Superlativi. Vnde hoc certum est? Quia omnibus solet numeris praeponi et genetivo plurali semper coniungitur, quod suum est superlativi, ut primus illorum. ergo praepositivus illorum est nominum superlativus, quae numerum significant a tribus et ultra. nam comparativus eius, id est prior, qui ad unum solet fieri, semper per inter duos ponitur. quod autem comparativum est prior, ostendit etiam neutrum quod ab eo nascitur, prius. nullum enim nomen in or desinens commune in us facit neutrum, nisi sit comparativum, ut hic et haec melior et | hoc melius, hic et haec doctior et hoc doctius. sic ergo hic et haec prior et hoc prius. Fac adverbium. Prime et primum et primo. 10
- 38 Fac derivativum nomen. Primitiae, primitivus primitiva primitivum, primarius, primulum, primores, priscus, pristinus, primas primatis. Cur in fine circumflectitur primas? Quia antiqui hic et haec primatis dicebant paenultimam circumflectentes. ti igitur concisa mansit accentus integer in eadem a littera, quae extremae syllabae facta est, quae erat in pleno 15 paenultima. ergo hoc idem in omnibus similibus observandum est, ut Arpinas Sufenas Capenas et similibus aliis. Fac composita a primo. Primordium, principium, primipilarius, primicerius, decemprini, quomodo decemviri, primogenitus πρωτότοκος, primotinus πρώτιμος, quomodo serotinus ὀψιμος, pridieprinceps. 20
- 40 Ab quae pars orationis est? Praepositio. Quid est praepositio? Pars orationis quae praeposita aliis partibus orationis significationem earum aut complet aut mutat aut minuit; complet, ut facio perficio, mutat, ut doctus indoctus, minuit, ut rideo subrideo. Cui casui coniungitur ab praepositio?
- 41 Ablativo. In appositione sola an etiam in compositione aliis partibus orationis praeponitur? Praeponitur tam in compositione quam in appositione, sed in compositione cum nomi|nativo et | cum eius declinatione vel illis dictionibus quae carent casibus, in appositione vero cum ablativo casualium tantum, ut abduco abducens abducentis, abigo abigens abigeantis. et sciendum, quod eandem significationem habent a ab abs. et a quidem vel abs 30

1 et est a graeco quod πρώτος ε, om. S 2 quia nominibus (corr. omnibus) solet praeponi S 3 praepositivus] proprie GS propriae C primus Krehlius ex codice Monacensi. praepositivus ex iis quae v. 6 addita sunt in libris huc transposui 5 eiusdem prior quia ad C 6 ponitur ergo praepositivus (propositivus G) nomina habet numerorum quod CG ponitur ergo praepositiva nomina habent numerum quod S. quae interposita sunt ad v. 3 pertinere videntur, ubi ab aliis olim scriptum erat illud quod dedi, ergo praepositivus illorum sqq., ab aliis ergo proprie nomina habet numerorum a tribus et ultra 10 et primo om, G et primo et compositum adprime S 11 primitia G primarius — 12 pristinus om. S 12 primulus ε 17 sufenas S Fac — 20 pridie priuceps om. S : Fac om. CG compositum a primus C 18 primicerius quasi primus chere. est autem chere legio sive exercitus L 19 προμιος C πριμος G 20 pridieprinceps vocatus (l. vocatur) hodie qui heri de principatu eiectus est. sic fiebant consules Romani L 25 in appositione *** etiam (in appositione sola quae etiam s) in compositione aliis partibus orationis tam S in appositione sola an etiam in compositione? Casualibus partibus orationis praeponitur tam ε 26 praeponitur praeponitur etiam tam C praeponitur tam G 28 casualium tantum S tantum casualium G casualium terminatur C

p. 1223. 29 P.

p. 293—95 K.

vocali sequente non ponimus; ab vero non solum vocalibus sequentibus, sed etiam consonantibus quibusdam non male sonantibus antecedente ab, ut abduco abdo; abs vero sequente q, ut abs quolibet, vel c, ut abscondo, vel t, ut abstraho. Quo accentu pronuntiatur ab? Per se acuto, in versu 42 vero gravi; sicut et aliae omnes praepositiones in suo loco positae, id est praepositivae. nam est quando mutato ordine postponuntur et mutant accentum, ut te propter, eundem propter: hic paenultimum acutum habet accentum. quod si praeponeretur, sine dubio gravaretur.

Oris quae pars orationis est? Nomen. Cuius numeri? Pluralis. 43 Dic singularem. Ora. Quando habet aspirationem. hora? Quando tempus significat; quando autem fines, sine aspiratione est; et quando plurale est, neutri generis est a singulari quod est os oris.

II.

CONTICVERE OMNES INTENTIQUE ORA TENEBANT.

15 Scande versum. Conticu ere om nes in tenti que ora te nebant. Dic 44 caesuras. Semiquinaria, conticuere omnes. Quot habet figuras? | Decem. Quare? Quia habet duos dactylos et tres spondeos. Tracta pedes. Conticuere omnes et cetera. Quot partes orationis habet? Sex. Quot nomina? Duo. Quae? Omnes ora. Quot verba? Duo, conticuere tenebant. Quid 20 aliud habet? Participium, intenti, et coniunctionem, que. Tracta singulas partes.

Conticuere quae pars orationis est? Verbum. Quale? Perfectum. 45 Quo modo dictum? Indicativo, coniugationis secundae. Cuius secundae? Quia in praesenti tempore secunda persona in es productam desinit, conticeo contices, quamvis a prima quoque persona hoc manifestum est in hac coniugatione. omnia enim verba in eo desinentia secundae sunt coniugationis exceptis paucis primae coniugationis, quae fere sunt haec, beo beas, creio creas, screeo screas, meo meas, nauseo nauseas, laqueo laqueas, calceo calceas, quod alii calcio, enucleo enucleas; et quartae, eo is, 30 queo quis, et quae ex his componuntur. Cuius est significationis? Activae. Dic passivum. Conticeor. Cuius est numeri? Pluralis. Cuius figurae? 46 Compositae. Ex quibus? Ex integro et corrupto. nam con praepositio est integra, quamvis separata in appositione non potest inveniri, sed semper in compositione; ticuere autem corruptum est, quia a, quod habuit 35 integrum, mutavit in i, ticuere pro tacuere. Cuius est personae? Tertiae pluralis, quae tam in re quam in runt in hoc tempore finitur. Cuius est

13 FINITUS EST VERSUS PRIMUS (PRIMUS *om. C*) PRIMI LIBRI VIRGILIANI TRACTATUS A PRISCIANO GRAMMATICO (PRISCIANI GRAMMATICI *C*) CG EXPLIC. LIB. PRIM. INCIP. SECUND. S

27 beo beas creio creas laqueo inlaqueo meo comeo nucleo enucleo nauseo enauseo screeo calceo quod alii calcio *C* beo beas meo meas nauseo nauseas laqueo laqueas calceo calceas nucleo nucleas *G*: cf. *Priscian. p. 864* 29 quod alii calcio *om. S* est nucleo enucleas *S*

- 47 temporis? Praeteriti perfecti. Dic primas eius personas in omni tempore per singulos modos. Indicativo conticeo conticebam conticui conticueram conticebo. Imperativum totum dic. Contice conticeat conticeamus conticete conticeant; conticeto tu, conticeto ille, conticetote, conticeant vel conticento. optativo utinam conticerem conticuissem conticeam; subiunctivo
- 48 cum conticeam conticerem conticuerim conticuissem conticuero; infinita conticere, conticuisse, conticium ire vel conticitorium esse. impersonalia indicativo conticetur, conticebatur, conticium est vel conticium fuit, conticium erat vel conticium fuerat, conticebatur; imperativo conticeatur conticetur; optativo utinam conticeretur, conticium esset vel conticium fuisset, 10 conticeatur; subiunctivo || cum conticeatur, conticeretur, conticium sit vel conticium fuerit, conticium esset vel conticium fuisset, conticium erit vel conticium fuerit. | infinita impersonalium similia sunt passivis, conticeri, conticium esse vel conticium fuisse, conticium iri. Quid ergo interest
- 49 inter infinita impersonalium et passivorum? Quod impersonalibus infinitis necesse est et verbum et pronomen sive nomen adiungere, ut 'taceri a me volo', id est 'tacere volo'. sin autem verbum tantum addas dicendo 'taceri volo', passivum ostendis sine dubio. licet tamen passivo etiam adiungere ablativum casum, sed ut subiungatur et accusativus primae vel secundae vel tertiae personae, ut 'legi volo me a te', 'legi vis te a me', 20
- 50 'legi volo illum a me vel a te', 'legi ille se vult a me vel a te'. ecce hic passivum est sine dubio; quia et nominativum et accusativum et ablativum adiunxi infinito, quod, si esset impersonale, fieri non posset. nam accusativum ei numquam possumus coniungere. ex illo quoque hoc facile est dinoscere, quod impersonale significationem habet activam etiam in infinito. 25 nam 'taceri a me volo' dicimus pro 'tacere volo'; 'taceri' autem 'illum volo' eam personam pati ostendit, quam protuli per accusativum casum. in impersonalibus autem pati | quidem neminem significamus, agere autem eam personam ostendimus, quam per ablativum casum proferimus, ut 'taceri a me volo' pro 'tacere volo', 'taceri a te volo' pro 'tacere te 30 volo', 'taceri ab illo volo' pro 'tacere illum volo'. Cur conticium ire
- 51 facit futurum? Quia per formam participii praeteriti temporis neutri et infinitum ire vel iri tam activum quam passivum profertur, ut tacitum ire et tacitum iri [vel futurum activi participium et esse vel fuisse, tacitum esse vel fuisse. taciturus est enim participium futuri, praeteriti vero tacitus 35 tacita tacitum]. ergo in neutris verbis, quamvis non sint participia praeteriti, ad similitudinem habentium haec proferimus, ut statum ire sicut

7 vel conticitorium esse *om.* GS 9 conticetor *om.* CG 13 infinita impersonalia C infinita vel impersonalia G impersonalia S 18 ostendit CG 21 legi ille se vult a me vel a te S amari ille vult a me CG 22 quia ad nominativum et accusativum et ablativum adiungitur infinitum S 23 nam — 24 coniungere *om.* CG 33 iri vel ire G, *om.* S : ire tam passivum quam activum C tacitum ire tacitum iri et duo supina tacitum tacitu et futurum activi participium taciturus est enim participium praeteriti temporis tacitus tacita tacitum S

p. 1231, 32 P.

p. 297—99 K.

amatum ire; et duo supina tacitum tacitu, statum statu, ex quo staturus, ut amatum amatu amaturus. sic in ceteris quoque. Cur conticui facit praeteritum perfectum? Quia omnia in ceo desinentia mutant eo in ui divi- 52 sas et faciunt supra dictum tempus, ut arceo arcui, iaceo iacui, excepto mulceo mulsi. Fac inchoativum ab eo quod est conticeo. Conticesco; quidam tamen conticisco protulerunt. sed regula magis in inchoativis e paenultimam flagitat in his quae a verbis secundae coniugationis derivantur, ut horreo horresco, ferveo fervesco, caleo calesco. inveniuntur enim ab aliis quoque coniugationibus, sed | raro, ut amaseo hisco labasco scisco. 53

10 Declina passivum. Indicativo conticeor, conticebar, conticitus sum vel conticitus fui, conticitus eram vel conticitus fueram, conticebor; imperativo conticere conticeatur conticeamur conticemini conticeantur, conticetor tu, conticetor ille, conticeminor, conticeantur vel conticentor; optativo utinam conticerer, conticitus essem vel conticitus fuisset, conticear; subiunctivo 15 cum conticear, conticerer, conticitus sim vel conticitus fuerim, conticitus essem vel conticitus fuisset, conticitus ero vel conticitus fuero; infinita conticeri, conticium esse vel conticium fuisse, conticium iri. Dic participia. Conticitus conticendus. Cur solent Romani praeteritum perfectum 54 in or terminantium verborum et omnia tempora, quorum regula a praeterito perfecto nascitur, per participia declinare? Quia apud Graecos quoque in plurimis verbis, in quibus secunda et tertia persona indicativi deficit in praeterito, per participium eas declinant, et optativi quoque et subiunctivi praeterita, ut τέτυμμαι τέτυμαι τέτυπται τέτυμμεθα τετυμμένοι ἐστέ τετυμμένοι εἰσίν. sic et optativa et subiunctiva, quod Romani in omnibus in or 25 terminantibus faciunt. et sciendum, quod a participio, ut supra dictum est, praeteriti temporis solent nasci infinita futuri, tam activa quam passiva, ut conticium ire et conticium iri, et passivi quoque sive impersonalis 55 praeteritum infinitum, ut conticium esse vel conticium || fuisse, et supina duo, conticium conticitu, et futuri participium activum, conticiturus. et 30 haec quidem oriuntur a participio praeteriti. a participio vero praesentis —, quod nascitur in prima quidem et secunda coniugatione a secunda persona, cum extremae syllabae interponimus n, ut amas amans, doces docens; in tertia | vero et quarta a prima persona mutata o in ens, ut lego legens, facio faciens, audio audiens, venio veniens, exceptis eo et queo et quae ex 35 his componuntur. haec enim ante e i habent in nominativis participio- 56 rum: nam iens et quiens faciunt participia. in genetivo vero per transmutationem vocalium et immutationem i in u declinantur, ut iens euntis, quiens queuntis, contra omnium participiorum morem. — a praesenti vero participio activo nascitur futurum passivi s finali abiecta et addita dus, ut

1 amatum ire statum statu staturus sic in ceteris S 8 ut timeo timesco horreo horresco C 9 amaseo hisco miseresco (corr. miserasco) labasco J declina S 12 conticeamini GS 22 eas] et sum es L et e** S et es s 30 oriuntur om. CG 34 audio audiens om. CG 37 vocalium et immutationem om. CG declinantur om. S 38 quiens quiuntis C, om. S

amans amandus, docens docendus, legens legendus, faciens faciendus, au-
 57 diens audiendus. iens autem et quiens et ex his composita a genetivo
 faciunt futurum, adiens adeuntis adeundus. gerundia quoque tria a parti-
 cipio futuri nascuntur ex tribus eius casibus, id est genetivo dativo accu-
 sativo, amandi amando amandum, docendi docendo docendum, faciendi
 faciendo faciendum, audiendi audiendo audiendum, eundi eundo eundum.
 Dic nomen verbale ex eo quod est conticeo. Conticitor conticitrix, quae
 quamvis regula concedat dicere, tamen, nisi in usu inveniamus auctorum,
 non temere debemus proferre. ipsa res conticinium. a laceo simplici fit
 taciturnus et taciturnitas et taciturnus et tacitus participiale. 10

58 Omnes quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cu-
 ius est speciei? Numeralis. Omnia autem numerorum significativa appella-
 tiva sunt, quamvis sint quaedam cognomina propria, quae vocem quidem
 habent numeralium, non tamen etiam significationem, ut Quintus Catulus,
 Decimus Brutus. Potest habere comparisonem hoc nomen? Non. Quare? 15
 Quia nullum nomen numerum significans || comparisonem potest habere,
 59 cum unus quisque numerus in se constat nec augeri aut minui in sua qua-
 litate potest, excepto prior, quod de duobus ordinem significat. Cuius est
 | generis hoc nomen? Communis. Cur? Quia omnia in is desinentia, si
 apud Graecos vel communia sint vel mobilia, quae illi trigene vocant, apud 20
 nos sine dubio communia sunt, ut πᾶς πᾶσα πᾶν hic et haec omnis et hoc
 omne, χρήσιμος χρησίμη χρήσιμον hic et haec utilis et hoc utile, ὁ δύσκολο-
 60 λος ἡ δύσκολος τὸ δύσκολον hic et haec difficilis et hoc difficile. Cuius est
 numeri? Pluralis. et sciendum, quod hoc nomen, id est omnis, eandem
 vim habet significationis, sive singulariter sive pluraliter proferatur (omnis 25
 enim homo si dicam et omnes homines, idem significo); et omnia quae
 similem vim habent, id est cunctus et cuncti, universus et universi. Cuius
 est figurae? Simplicis. Fac ab eo compositum. Omnipotens omnifariam
 omniparens omni gena: Virgilius in octavo

omnigenumque deum monstra. 30

Fac adverbium [simplex]. Omnino. Cuius est casus? Illic nominativi;
 idem tamen est etiam vocativus in omni plurali numero. accusativum vero

3 gerundia G 9 temere om. S conticinium C fit taciturnus et tacitor parti-
 cipiale S 10 taciturnus et tacitus participia 5 participium G 12 numeri omnia
 autem nomina numerum significantia S 14 numerorum S catulus C catullus S
 catellus G 17 in sese constet S 18 excepto — significat om. S 20 quae illi
 trigene vocant G quae illi trigene C quae illi grece vocant***** S 22 χρήσιμος
 XPNCIMNAPNCMO C XPNCIMONOC XPNCIMONON G, om. S 25 proferatur S dicatur CG
 26 significo S significamus CG 28 compositum. virgilius in octavo (in nono G)
 omnigenumque deum monstra (nra C) omnipotens omniparens omnigena omnifariam
 (omnifaeriam C) CG 29 in VII S: Verg. Aen. VIII 698 30 monstra om. S
 31 simplex om. S 32 accusativus vero huiusmodi nominum id est quae nominati-
 vum et genetivum singularem (singularem om. S) similem habent accusativum plura-
 lem (pluralis C) tam in es productam quam in (in om. C) is longam terminant CS
 accusativus vero huiusmodi nominum id est quae nominativum et genetivum similem
 habent plurales tam in es productam quam in is longam terminant G

p. 1233. 34 P.

p. 300—? K.

pluralem huiusmodi nomina, id est quae nominativum et genitivum singularem similem habent, tam in es productam quam in is longam terminant.

Intenti quae pars orationis est? Participium. Quid est participium? 61
Pars orationis partem capiens nominis partemque verbi. Quot accidunt
5 participio? Sex. Quae? Genus casus tempus significatio numerus figura.
Cuius est generis? Masculini. *Cuius numeri? Pluralis.* Dic singulare.
Intentus intenta intentum. et | sciendum, quod omnia participia praeteriti 62
et futuri temporis mobilia sunt, et in masculino quidem et in neutro genere
secundum nomina secundae declinationis declinantur; in feminino vero pri-
10 mam declinationem servant. praesentis autem temporis parti-
cipia commu-
nia sunt trium generum, ut hic et haec et hoc amans, et tertiae declina-
tionis. sciendum tamen, quod sunt quaedam verba, quorum significatio
ad solos mares vel ad solas feminas pertinet; ad mares, ut futuo, cuius
participium quoque ad mares solos pertinet, futuens. nemo enim dicit
15 haec futuens, nisi in epicoenis nominibus animalium, ut haec aquila futuens,
in quo, quamvis femininum proferamus, tamen marem intellegimus. sic
etiam in feminino: nubo vir non dicit, nisi si abneget sexum et quasi fe-
mina loquatur. ergo nubens quoque proprie de femina dicitur; nisi quod
possumus figurate masculinis quoque generibus talia adiungere, si dicam
20 'magnus est ignis nubens mihi', ignis pro amata dicens. Cuius est casus 63
intenti? Nominativi; idem tamen est et vocativus. Cuius est significationis?
Hoc primum debes scire, quod significatio participiorum tam a generibus
verborum quam a formis sumitur. ergo a quinque generibus, id est acti-
vis neutris passivis communibus deponentibus, totidem nascuntur species
25 participiorum; et a formis quattuor, id est perfecta meditativa inchoativa
frequentativa, totidem formae participiorum dicuntur. Cuius est speciei? 64
Passivae. Nascitur enim ab intendor verbo passivo. Cuius est formae?
Eius, cuius est verbum ex quo nascitur, id est perfectae. Potest aliam
formam habere hoc verbum? Potest frequentativam, intendor intentaris, ex
30 quo participium intentatus. Cuius est temporis? Praeteriti. Cuius figurae?
Compositae. Ex quibus? Ex duobus integris. et sciendum, quod simplex
eius in usu tam per tus quam per sus invenitur, tentus et tensus: Lu-
canus in secundo*

et varias ignis tenso dedit acre formas.

35 tentus tamen etiam a tencor fit. potest tamen etiam nomen esse intentus,
unde intentior intentissimus. tentorium quoque hinc derivatur et tentigo
et tenor.

6 Cuius numeri? Pluralis *om. CGS* 14 nemo ergo dicit haec futuens nisi figurate
in quo *CG* 16 in quo] quod *S* 17 in feminino *om. CG* 18 nisi quod in huiusce-
modi quoque possumus figurate masculinis quoque generibus taliter adiungere *S*
26 dicuntur *S* die igitur *C* die ergo *G* 33 lacunam indicavi, qua *Lucani* versus 11
6, 3 tensisque rudentibus actae *excidit quem versum una cum hoc, qui est in primo libro*
v. 531, posuit Priscianus p. 892. 31 et varia signi *C: varias tenso acre formas S*
35 tentus — 37 tenor *om. S*

- 65 Que quae pars orationis est? Coniunctio. Qualis? Copulativa. Cuius ordinis? Postpositivi.

Ora quae pars orationis est? Nomen appellativum neutrum plurale simplex, casus in hoc loco accusativi. idem tamen est semper in neutris nominibus et nominativus et accusativus et vocativus. Dic singulare. Os oris. nam si correpte os dicas, aliud significat, et ossis dicis genetivum.

- 66 Fac diminutivum. Oscillum, osculum et ex hoc osculor oscularis. ostium quoque inde derivatur, ex quo ostiarius et ostiatim. oro quoque verbum ab ore est et oraculum.

Tenebant quae pars orationis est? Verbum activum perfectum indicativo modo dictum, temporis praeteriti imperfecti, numeri pluralis, personae tertiae, coniugationis secundae. Declina. Teneo tenebam et cetera. | Quam aliam formam facit hoc verbum? Frequentativam, tento tentas. [composita attineo retineo contineo sustineo pertineo continens continentia retinaculum, derivativa tenax tenacitas.]

15

III.

POSTQVAM RES ASIAE PRIAMIQUE EVERTERE GENTEM.

- 67 Scande versum. Postquam res Asiae Priamique evertere gentem. Quas habet caesuras? semiquinariam et semiseptenariam. Quot habet figuras? Decem. habet enim tres dactylos et duos spondeos. Divide singulos pedes. Postquam res Asiae Priamique evertere gentem. Quot partes orationis habet hic versus? Septem. Quot nomina? Quattuor. Quae? Res Asiae Priami gentem. Quot verba? Vnum, evertere. Quid aliud? Adverbium, postquam, et coniunctionem, que. Tracta singulas partes.
- 68 Postquam quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? Pars orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet. Quot accidunt adverbio? Significatio et figura. comparatio enim non omnibus accidit adverbii; accidentia vero debent generalia esse et communia omnibus speciebus eius dictionis cui accidunt. ergo melius est pro comparatione addere accidentibus adverbio speciem. quaedam enim adverbiorum sunt *πρωτότυπα*, id est primitiva vel primae positionis, quae-

7 oscillum. *A* fac dirivativum *M* osculum *S* : oscillum est parva facies, id est larva, quae rustice dicitur talamasea. et Vergilius (*georg.* II 389) 'oscilla et (*l.* ex) alta suspendunt mollia pinu'. oscilla vero dicuntur parva ora, imagines videlicet, quae fiunt ex ligno et vestibus, quas vulgo badestel vocant. dicuntur autem a verbo cillere, id est movere. inde dicuntur forcillae, unde moventur frumenta vel hordea. oscillum (*l.* osculum) et basium et suavius idem est; sed quidam faciunt differentiam, oscillum religionis, basium amoris, suavius voluptatis *L* 8 oro — 9 oraculum *om.* *S*

13 composita — 15 tenacitas *om.* *S* 16 TRACTATUS PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM INICIATUR EIUDEM COMMENTARIUM IN PRIMUM VERSUM TERTII LIBRI *C* FINITUR VERSUS SECUNDUS LIBRI AENEIDOS. II. EXPOSITUS A PRISCIANO GRAMMATICO *G* EXPLIC. LIB. II INCIP. LIB. III. *S* 18 Scande — gentem *om.* *S* gentem. divide singulos pedes. quas *C*

19 quas — semiseptenariam *post* 20 spondeos *habet* *S* 20 habet — spondeos *om.* *CG* divide — 21 gentem *om.* *C* 26 adiuncta *C*

p. 1236. 37 P.

p. 303—5 K.

dam derivativa; primitiva, ut saepe satis, derivativa, ut saepius satius. Postquam igitur cuius est significationis? Temporis. Cuius figurae? Compositae. Ex quibus? Ex duobus integris, post et quam. Quem habet accentum? Si per se proferatur vel praepostere, acutum, in versu | autem
 5 gravem. Dic derivativum a post. Posterus postera posterum posteritas, huius comparativum posterior, superlativum postremus; et aliud posticus postica posticum et postea et posthaec et postmodo. postēs quoque inde videntur dictae, quod post fores stant. posthumus etiam ab hoc est compositum et postliminium et pomœrium, quasi post murum, et post-
 10 habeo.

Res quae pars orationis est? Nomen. Quid est nomen? Pars orationis et cetera. Quot accidunt nomini? Quinque. Quae? Species genus numerus figura casus. Cuius est speciei? Appellativorum generalis. Quamvis enim quidam grammatici incorporalia soleant res dicere, tamen vera
 15 ratione omnia quae sunt, sive corporalia sive incorporalia, res possunt nominari, sicut hic res Asiae dixit pro opes, et res publica et res familiaris et res uxoria. ergo, sicut supra diximus, significationem habet generalem et est prinitivum. Fac igitur ab eo derivativum. Recula. quidam et reum
 20 minini. Cur? Quia omnia nomina quintae declinationis feminina sunt excepto dies, quod in singulari numero tam masculinum quam femininum invenitur, in plurali vero masculini dumtaxat. est etiam nomen quod ab eo componitur, hoc est meridies, masculini. cur autem quintae est declinationis, in regulis quas de nomine scripsimus invenies. Cuius est numeri?
 25 Illic pluralis. Unde hoc possumus scire? || Quia addit evertere. verbum enim everto accusativo singulari vel plurali necesse est adiungi; singularis autem accusativus rem est. Cuius est figurae? Simplicis. Fac compositum
 30 ex eo quod est res. Respublica resuxoria. Cuius est casus? Accusativi pluralis. omne autem nomen quintae declinationis nominativum singularem et vocativum et nominativum pluralem et accusativum et vocativum similem habet. Dic regulam in es productam terminatorum nominum consonante antecedente. Omnia in es productam terminantia nomina consonante antecedente tertiae sunt declinationis, ut verres verris, caedes caedis, Vlixes Vlixis, Achilles Achillis; et omnia pares habent syllabas in nominativo et
 35 genetivo exceptis locuples locupletis, merces mercedis, heres heredis, Ceres Cereris, pes pedis, et praeterea quintae declinationis res rei, spes spei, fides fidei. antiqui vero et plebes plebei dicebant, quod nunc plebs plebis dicimus, et fames famei, quod nunc famis.

4 vel praepostere *om. S* in versu autem in gravem convertitur *S* 5 Dic *G*
 Da *C*: Dic — 9 posthabeo *om. S* 7 posthaec et postmodum *S* 8 postumus *G*
 11 Quid est — 13 casus *om. S* 12 species *C* qualitas *G* 18 rescula *CS*
 quidam — 19 obnoxius est *om. S* 24 in regulis quas de nomine scripsimus] p. 1305.
 704 31 habent *CGS* 36 pes pedis *G* pes pidis *C* perpes perpetis *S* 37
 dicebant *C* declinauerunt *S*, *om. G*

- 73 Asiae quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. omnia enim nomina provinciarum et urbium et montium et fluviorum et hominum et deorum vel aliarum rerum individuarum propria sunt. Cuius est speciei? Primitivae. Fac ab eo derivativum. Asius Asia Asium. nec mirum. in multis enim provinciarum nominibus invenis similia esse derivativa primitivae et appellativa propriis, ut Italus proprium est et gentile. similiter
- 74 Danaus Latinus Hispanus Siculus et Sicanus. Dic et aliud derivativum ab eo quod est Asia. Asianus et Asiaticus. et invicem supra dicta tria pro sese proferri possunt. proprie autem Asius possessivum est, Asianus gentile, Asiaticus victoriae. Cuius declinationis est Asia? Primae. Quare? Quia omnia in a desinentia masculina vel feminina vel communia primae sunt declinationis. Cur, cum litterarum nulla mutatio facta sit, accentus mutatur? Quia a finalis apud Graecos producitur, apud nos correpta est, accentus quoque apud nos mutatio facta est. hoc tamen scire debemus, quod, sive temporis sive litterarum fiat in nominativo commutatio, melius facimus, si accentum ad Latinitatem proferimus, exceptis patronymicis, quae per omnes casus magis Graecorum sibi defendunt accentum, quia servant Graecum nominativum, ut Priamides Priamidae. licet tamen etiam in illis accentum servare Latinum, quae cum sint Graeca, non tamen aliena videntur formulis terminationum Latinarum, ut Creusa Arethusa. quae cum Latine proferuntur, licet ea in nominativo etiam circumflecti in paenultima syllaba. non est tamen absurdum, si Graecum accentum servabimus in nominativo dumtaxat.
- 76 Priami quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius est speciei? Derivativae ἀπὸ τοῦ πρίασθαι. Fac ab eo derivativum. Possessivum Priameius Priameia Priameium, patronymicum Priamides Priamis. Cuius est generis? Masculini, numeri singularis, figurae simplicis, casus genetivi, declinationis secundae. Quare? Quia omnia nomina cuiuscumque generis apud Graecos in os desinentia nominativo apud nos mutant os in us et secundae sunt declinationis, ut Πρίαμος Priamus Priami, Κύρος Cyrus Cyri, Κύπρος Cyprus Cypri, Πύλος Pylus Pyli, πέλαγος pelagus pelagi. nam genus genero magis Latinum est, quomodo munus munero. quibus enim huiusmodi adiacent verba, sine dubio Latina sunt.
- 77 Que quae pars orationis est? Coniunctio. Cuius potestatis est? Copulativae, ordinis postpositivi. figurae simplicis. Fac ab eo compositum.

3 vel aliarum rerum individuarum om. S 4 primitivae CG proprie . est enim a proprio asio S 8 pro sese S pro possessiva C pro possessivis G 9 proprie autem asius et asiaticus possessiva sunt inveniuntur autem haec eadem etiam propria ut scipio asiaticus possessiva sunt asianus (assianus C gentile asiaticus victoriae CG 16 exceptis patronymicis quae S patronymica CG 17 quia servant Graecum nominativum om. S 20 latinorum GS ut Creusa Arethusa om. CG 21 proferuntur S proferantur G proferatur C in penultima — 22 absurdum om. S 22 si] et si G et sic C si super scripto et S et servabimus C 32 genus a genere S munus a munero S

p. 123S—40 P.

p. 307. 8 K.

Atque neque itaque quoque. Cuius est accentus? Encliticum est, id est suum accentum inclinat in syllabam extremam antepositae dictionis. hoc autem et aliae duae coniunctiones habent, id est ne et ve.

Evertere quae pars orationis est? Verbum. Cuius modi? Infinitivi, 78
5 formae perfectae, coniugationis tertiae correptae. Quare? Quia e correptam habet paenultimam. Cuius est generis vel significationis? Activae, figurae compositae. Ex quibus? Ex duobus integris, e praepositione et verito verbo. temporis praesentis et praeteriti imperfecti: numeros enim et personas infinita non habent, unde et nomen acceperunt a defectione
10 numerorum et personarum. Declina. Evertito evertentem evertentem 79
evertentem; imperativo modo evertite evertito; optativo modo utinam evertentem evertentem evertentem; subiunctivo modo cum evertentem evertentem evertentem evertentem evertentem; infinitivo modo evertentem evertentem evertentem ire vel evertentem esse; impersonalia evertitur evertentem evertentem est vel evertentem fuit,
15 evertentem erat vel evertentem fuerat, evertentem; imperativo modo evertentem evertentem. optativo modo utinam evertentem evertentem evertentem 80
fuerat, evertentem; subiunctivo modo cum evertentem evertentem evertentem sit vel evertentem fuerit, evertentem esset vel evertentem fuisset, evertentem erit vel evertentem fuerit; infinitivo modo evertentem, evertentem esse vel evertentem fuisse,
20 evertentem iri. gerundia vel participalia evertentem evertentem evertentem evertentem evertentem; participia activa evertentem evertentem, passiva evertentem evertentem
evertentem. Cur evertito evertito praeteritum facit? Quia hoc solum ante t r 81
habuit in hac coniugatione, id est tertia, et mutavit o in i et fecit praeteritum. in participio tamen praeterito passivi pro t s habuit, evertentem.
25 etiam evertentem verbum evertentem facit participium eiusdem temporis. Fac
ab eo frequentativum. Everso eversas eversat. et sciendum, quod plerumque solent frequentativa a participiis praeteriti temporis fieri, ut scribo scriptus scriptas scriptat, domo domitus domito | domitus domitat,
curro cursus curso cursas cursat et cursito cursitas cursitat: ergo et verito
30 versus verso versas versat. hinc est et versutus et Vertumnus et vertex et vertigo et verticulum et versura.

Gentem quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum, 82
generis feminini, numeri singularis, figurae simplicis, casus accusativi. Dic nonnativum. Gens gentis. Quare? Quia omnia in ns et rs et ls desinentia interposita ti faciunt genetivum, ut mons montis, Mars Martis, puls
35 pulvis, exceptis differentiae causa frons et lens. quae cum faciunt per tis genetivum, significat Graece frontis τὸ μέτωπον et lentis τὴν φακὴν; cum

1 atque neque itaque quoque G atque itaque quoque C atque usque itaque S
3 habent id est om. CG 24 uersus CGS 25 etiam et uersor uerbum uersus facit
G etiam evertor uerba uersus facit C etiam in uersor uerbo uersus sit S 26 everso
eversas eversat C everso tas tat G evertito evertitas evertit S 28 scripto tas tat G
et scripto scriptas scriptat C scriptito scriptito scriptitas scriptit S 29 cursitat uideor
uisus uiso uisas uisat ergo S 31 uersura GS uersutia C 35 interpositione
ti CG

p. 1240. 41 P.

p. 309. 9. K.

autem per dis faciunt genetivum, significat frondis τὴν φυλλάδα, lendis an-
 83 tem τὸ κονίδιον. praeterea glans vecors concors discors. libripens, quia
 a verbo pendo componitur, consonantem verbi servat, faciens genetivum
 per dis, libripendis. • Fac ab eo derivativum. Hic et haec gentilis et hoc
 gentile. videtur etiam genus a gente derivari, unde et genius et generalis
 et generosus, et composita indigena ingenuus degener.

III.

AT REGINA GRAVI IAM DUDUM SAUCIA CURA.

84 Scande versum. At re gina gra vi iam dudum saucia cura. Dic
 caesuras. Semiquinaria, at regina gravi. Quot figurarum est? Decem. 10
 habet enim tres spondeos et duos dactylos. Tracta pedes. *Atre ginagra*
viam dudum saucia cura. Partes orationis quot habet? Septem. Quot
 nomina? Quattuor, regina gravi saucia cura. Et quid aliud? Vnam con-
 iunctionem, at, et duo adverbia, iam dudum. Tracta singulas partes.

At quae pars orationis est? Coniunctio. Quid est coniunctio? Pars 15
 85 orationis adnectens ordinansque sententiam. Quot accidunt coniunctioni?
 Tria, potestas ordo figura. Cuius est potestatis? Copulativae; est tamen
 etiam et adversativae, quam Graeci ἐναντιωματικόν vocant, sicut etiam hic.
 nam Aenea quiescente regina turbatur, quod est contrarium. Cuius est
 ordinis? Communis: licet enim etiam postponere eam, quomodo et; sed 20
 metri causa, quod fere in omnibus potest inveniri praepositivis coniunctioni-
 86 bus. Cuius figurae est? Simplicis. Fac ab eo compositum. Atque. Quem
 habet accentum? Gravem in versu, quomodo omnes praepositivae coniun-
 ctiones.

Regina quae pars orationis est? Nomen. Quid est nomen? Pars 25
 orationis et cetera. Quot accidunt nomini? Sex, qualitas species genus
 numerus figura casus. Cuius est speciei? Derivativae. Dic primitivum.
 87 Rex. Hoc quoque unde nascitur? A rego verbo; unde genetivum in gis
 terminat. dicitur autem hoc nomen nec, in totum fixum nec in totum
 mobile; et omnia, quaecumque masculinum tertiae habent declinationis, 30
 femininum faciunt primae, ut rex regina, leo leaena et lea, draco dracaena,
 hospes hospita, sospes sospita, leno lena, strabo straba, et siqua similia

2 praeterea glans vecors concors discors libripens libripendis C praeterea libri-
 pens libripendis G praeterea libripens libripendis quia a verbo pendo componitur con-
 sonantem verbi servat faciens genetivum per dis libripens libripendis S, in quo haec
 post G degener posita sunt 5 videtur enim genus a gente G videtur etiam gens a
 genus C videtur etiam gens a genere S 7 TRACTATIO PRISCIANI GRAMMATICI IN PRI-
 mum versum tertii libri AENEIDOS CONSUMPSI INCIPIT EIUSDEM INPRIMUM versum C versus
 libri tertii explicit G 11 tracta pedes partes orationis S tracta partes orationis
 CG 17 est etiam tamen adversativae G 25 pars orationis et reliqua A quot ac-
 cidunt nomini. M qualitas et reliqua cuius S pars orationis quot accidunt nomini.
 Cuius C 29 hoc nomen nec C hoc nec GS hoc γένος κοινόν ἀνομοιοκατάληκτον
 nec G 30 quaecumque S quae cum CG habeat G 31 faciunt om. CG

p. 1241. 42 P.

p. 309—11 K.

inveniuntur. est autem hoc nomen, id est rex et regina, verbale, quia a verbo nascitur. ex hoc tamen quoque fit verbum denominativum, id est a nomine derivatum, regno regnas regnat. Quale est? Appellativum, generis 88 feminini, numeri singularis, figurae simplicis, casus hic nominativi, declinationis primae. Quae nomina ex eo derivantur, hoc est a rege? Regius et regalis. Et quid interest inter regius et regalis? Regius possessivum, regalis vero ad claritudinem pertinet, id est dignus rege. Dic diminutivum eius. Regulus et regillus, quae etiam propria inveniuntur. inde puto etiam regulam dici, qua mensura exaequatur, quasi mensuram regens. Dic compositum ex eo. Interrex, regificus.

Gravi quae pars orationis est? Nomen. Quale? Adiectivum. Cuius 89 speciei? Primitivae, generis communis; omnia enim adiectiva in is desinentia communia sunt et in e faciunt neutrum: numeri singularis, figurae simplicis, casus ablativi. omnia enim supra dictae formae nomina in i 13 terminant ablativum. Fac ab eo derivativum. Gravior gravissimus gravitas et gravis. hinc et grandis et grando et verbum gravo.

Iam quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? pars 90 orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet. Quot accidunt adverbio? Tria. Quae? Species significatio figura. Cuius 20 est speciei? Primitivae, significationis temporalis, figurae simplicis. Quem habet accentum? Gravem, ut omnia fere monosyllaba praepositiva, nisi differentiae ratio prohibeat, ut ne, quando μή significat, gravatur; quando vero τὸ πᾶν, circumflectitur. sic, quando similitudinis est, circumflectitur, quando iurandi, gravatur, ut Virgilius in bucolicis

25 sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Dudum quae pars orationis est? Adverbium est temporis. et sciens 91 dum, quod utrumque, hoc est iam et dudum, non solum de praeterito tempore dicitur sed etiam de futuro, ut in secundo Aeneidos 'iam dudum sumite poenas', quomodo etiam quando aliquando olim umquam. haec 30 enim omnia tam praeteritum quam futurum possunt significare. et putant quidam dudum quasi diu dum dici: haec enim syllaba, id est dum, solet expletiva inveniri, ut quidum aedum adesdum.

Saucia quid est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Derivativae sive participialis. nam a participio sauciatus nascitur saucius, 35 quomodo a lassatus lassus et a laceratus lacerus vel lacer: sic enim Ovidius in sexto metamorphoseon.

Cura quid est? Nomen. Quale? Appellativum ipsius rei; potest

5 hoc est om. GS 16 et gravis — grando om. S et grandis et grande C 21 ut omnia Lindemannus et omnia CGS 24 in bucolicis] 9, 30 25 cirneus C grynea G grinei S 28 in secundo Aeneidos] v. 103 32 adesdum CG adro- dum S 34 nascitur sine saucius C nascitur siue saucus G nascitur ò saucius S 35 lacerus vel lacer C lacerus lacer G lacerus l'acessus S sic — 36 metamorphoseon om. SL 36 in sexto metamorphoseon] v. 562 saepe sua lacerum repetisse libidine corpus

92 tamen et dea aliqua intellegi. scimus enim quod Virgilius in sexto Aeneidos apud inferos inter monstra habitantia in faucibus inferorum ponit etiam curas quasi deas aliquas, dicens

Luctus et ultrices posuere cubilia Curae.

et quaeritur verbum ex re an res ex verbo nascitur? et potius antecedit: verbi actus in hoc, quo sine res esse non potest. nec enim cursus intellegi potest sine corrente nec cogitatio sine cogitante: sic ergo nec cura sine curante. videtur ergo esse derivativum verbale a verbo curo curas curat. Dic nomina derivativa ex eo. Curiosus curagulus curator curatio curatura curia curialis; composita securus scurra obscurus triscurrium. et 10 quidam putant ab eo curam dici, quod cor agitat.

V.

INTEREA MEDIVM AENEAS IAM CLASSE TENEBAT.

- 93 Scande versum. Intere a medi um Aene as iam classe te nebat. Quot habet caesuras? Vnam. Quam? Semiseptenariam, interea medium 15 Aeneas. Quot figurarum est? Decem. habet enim tres dactylos et duos spondeos. Tracta singulos pedes. Interea et cetera. Quot partes orationis habet hic versus? Sex. Quot nomina? Tria. Quae? Medium Aeneas classe. Quot verba? Vnum, tenebat. Quid aliud? Duo adverbia, interea et iam. Tracta singulas partes. 20
- 94 Interea quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? Pars orationis et cetera. Quot accidunt adverbio? Tria, significatio species figura. nam comparatio non est generale accidens omni adverbio, speciem autem omnia habent adverbia. sunt enim vel primitiva vel derivativa. Cuius significationis est hoc adverbium? Temporis; potest tamen esse et 25 loci. Cuius est speciei? Derivativae: ab in enim derivatur inter, ex quo hoc adverbium componitur. Cuius est figurae? Compositae. Ex quibus? Ex integro et corrupto, inter et ea. ideo autem corruptum dicimus ea, quia, cum sit neutrum plurale, corripere debuit. sed quia factum est adverbium, producit a. in omni enim adverbio a finalis producit excepto ita. 30 potest tamen et ablativus intellegi singularis, qui in compositione solet huiuscemodi inveniri, ut quacirca quapropter.
- 95 Medium quae pars orationis est? Nomen. Quid est nomen? Secun-

1 de aliqua re intellegi S de alia re intellegi § 3 dicens Luctus et om. GS : Verg. Aen. VI 274 . 6 actus qd' **** (corr. quo sine) res S actus in hoc nomine, quia sine re § 9 Dic — 11 agitat om. S 10 securus scurra obscura G securus secura obscurus C tricurrium § triscurrium ex triplice et cura . et dicitur triscurrium quasi triplex et multiplex cura . triplex enim pro multiplici ponitur, veluti ternarius numerus, qui pro multiplici similiter ponitur. vel triscurrium genus est ludi et venit a cura L 11 quod cor urat vel agitet § 12 COMMENTARIUM PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM QUARTI LIBRI AENEIDOS FINIT ORDITUR EIUDEM INI PRIMUM VERSUM QUINTI LIBRI C VERSUS QUARTI LIBRI FINITUS EST G LIB. V. INCIP. S 32 quacirca CG corr. quocirca S quocirca §

p. 1243. 44 P.

p. 312—14 K.

dum Donatum pars orationis cum casu corpus aut rem proprie communi-
terve significans, secundum Apollonium pars orationis quae singularum
corporalium rerum vel incorporalium sibi subiectarum qualitatem propriam
vel communem manifestat. Quot accidunt nomini? Sex, qualitas species
genus numerus figura casus. nam comparatio generale accidens non est.
Quale est hoc nomen? Appellativum. Cuius est speciei? Adiectivæ; est
tamen et ad aliquid et mobile. et videtur etiam derivativum esse a modo,
hoc est a mensura, unde est et modius, et differentiae causa medius mu-
tavit o in e: vel a Graeco dictum est, μέσος medius. sciendum tamen, 96
quod omnia adiectiva in us desinentia mobilia sunt excepto vetus veteris,
quod antiquissimi veter | dicebant. Cuius est generis? Neutri. Dic mascu-
linum. Medius, ex quo fit media medium. omnia enim tam in us quam
in er desinentia adiectiva, si sint secundae declinationis, cum apud Graecos
vel communia inveniantur vel mobilia, apud nos sine dubio mobilia sunt,
ut ὁ εὐτυχής καὶ ἡ εὐτυχής καὶ τὸ εὐτυχές hic fortunatus haec fortunata
hoc fortunatum, ὁ ἀγαθός ἡ ἀγαθή τὸ ἀγαθόν || bonus bona bonum, ὁ
ὄπλοφόρος ἡ ὄπλοφόρος τὸ ὄπλοφόρον armiger armigera armigerum, ὁ ἱερός
ἡ ἱερὰ τὸ ἱερόν sacer sacra sacrum. Cuius est numeri? Singularis, figurae 97
simplicis, casus hic accusativi. tenebat enim verbum accusativum exigit.
est tamen in omnibus neutris idem casus nominativus et accusativus et
vocativus. Cuius est declinationis? Secundae: omnia enim in um desinen-
tia sine dubio secundae sunt declinationis. Fac ab eo derivativum. Me- 98
diatas mediocris meditullium. mediastinus quoque inde videtur componi,
quia medias partes balnei tenet, hoc est in medio lavantium stat. Dic
aliud compositum. Mediterraneus et mediana. adverbium medic. verbum
ab eo compositum dimidio dimidias dimidiat, unde et dimidiatus.

Aeneas quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius 99
est speciei? Primitivæ, generis masculini, numeri singularis, figurae sim-
plicis, casus nominativi. | Quotae est declinationis? Primæ. Cur? Quia
omnia Graeca in as desinentia, si apud illos per ov diphthongon efferunt
genetivum, apud nos sine dubio primæ sunt declinationis, Αἰνείας Αἰνείου
Aeneas Aeneae. antiqui tamen huiusmodi nomina absque s solebant pro-
ferre, quod Terentius ubique facit, Sosia Byrria Chaerea Geta ponens,
ut in Andria

35 aut tu aut hic Byrria;
et Iuvenalis,

ceu Marsya victus.

1 secundum Donatum] p. 1743 2 secundum Apollonium] cf. Priscian. p. 577
singularium C 3 sibi subiectarum G sibi subiectorum C subiectorum S 4 mani-
festat CG significat S 10 adiectiva appellativorum in us CG et mobilia CG
23 meditullium. medicus quoque videtur inde dictus quia temperantia medium est inae-
qualitatis quae solet fieri ex contrariis elementis. mediastinus inde S mediastrium
C mediastinus G 25 mediana S mediamna C medimna G 33 birria S cerea G
34 in Andria] Il 1, 33 35 aut tu aut hic S aut tua hic G aut uia aut hic
C birria S 36 Iuvenalis] 9, 2 37 marsia CGS

p. 1244. 45 P.

p. 314. 15 K.

Fac derivativum ab eo quod est Aeneas. Possessivum Aeneius Aeneia Aeneium, et secundum Apuleium Aeneanicus Aeneanica Aeneanicum: sic enim ponit in epitomis historiarum, 'Aeneanica gens.' patronymicum Aeneades secundum analogiam. nam in as vel in es desinentia, si faciunt in ov
100 genetivum Graecum, in ades faciunt patronymica. itaque hoc ubique usus est poeta, ut in octavo Aeneidos

Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant,
et in primo 'defessi Aeneadae'. in uno tamen loco auctoritate poetica usus Aenides dixit, in nono

sit satis, Aenide, telis inpune Numa|num
oppetisse tuis,

quasi ab Aeneus nominativo, sicut a Peleus Pelides. unde etiam poemati suo Aeneis inscripsit, quod est femininum Aeneidae, quod per synaeresin Aeniden dixit, sicut pro Peleides Pelides. ceterum secundum analogiam ab Aeneade Aeneas debebat dici.

101 Iam quae pars orationis est? Adverbium. Cuius est significationis? Temporalis. Cuius speciei? Primitivae. Cuius figurae? Simplicis. Quem accentum recipit? Per se acuitur, in versu autem gravatur, nisi encliticum ei adiungatur: tunc enim acuitur.

Classe quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius
speciei? Secundum quosdam derivativae: quidam enim derivatum esse ἀπὸ τῶν κάλων putant. est autem ὁμώνυμον vel univocum. nam plura significat, id est et navium multitudinem et hominum collegia, quae Graeci σπείρας vocant, et equitum ordines. Fac derivativum. Classicus classica
102 classicum. sonitus quoque tubarum classicum inde nominatur, quia classes equitum ordines vocantur, ut dictum est, qui maxime utuntur tubis.

Tenebat quae pars orationis est? Verbum. Verbum quid est? Secundum Donatum pars orationis cum tempore et persona sine casu, secundum alios pars orationis cum tempore et modis sine casu actum vel passionem significans. non enim omnia verba personas habent, ut infinita et impersonalia et gerundia; oportet autem definitiones generales esse. Quot accidunt verbo? Qualitas coniugatio genus numerus figura tempus per-

2 aeneanicus aeneica aeneicum S aeneicus aeneica cum 5 3 epithomis S
epitomis CG aeneica S aeneica 5 4 in as vel in es desinentia si faciunt in oi
genetivum S in as si faciunt in y genetivum G in as si faciunt nominativum et in ov
genetivum C 6 in octavo Aeneidos] v. 618 8 in primo] v. 157 9 aeneides
corr. aenides G aenides S aeneides C: cf. Priscian. p. 583 in nono] v. 653
10 sit satis aenide C sit satis aeneide G sic uatis aenide (rell. om.) S 11 oppetisse
G 13 per sinheresin enidē G per sinheraesin aeneides C per synalippā aenide S
14 sicut pro peleides pelides S sicut pelides pelidis G sicut pelides C 15 ab
aeneade aeneas S ab aenea aeneas C ab aeneas aeneades G: cf. Priscian. p. 584 21
quidam enim id Krehlius e codice Monacensi quidam autem S quid autem C quidā G
23 quae greci CEPAC (ceras G) uocant CG, om. S quae σύλλογον uocant graeci 5
quae συμμορίας Graeci uocant Ald. 25 classica CGS 27 secundum Donatum]
p. 1754 28 secundum alios] Priscian. p. 781

p. 1245—47 P.

p. 315. 16 K.

sona. Qualitas verborum in quo est? In modis et in formis. Cuius est 103
 modi? Indicativi, formae perfectae, coniugationis secundae, generis sive
 significationis activae, numeri singularis, figurae | simplicis, temporis prae-
 teriti imperfecti, personae tertiae. Declina. Indicativo modo tempore prae- 104
 5 senti teneo, praeterito imperfecto tenebam, praeterito perfecto tenui, prae-
 terito plusquamperfecto tenueram, futuro tenebo; imperativo modo ad se-
 cundam et tertiam personam temporis praesentis tene teneat, teneamus
 tenete teneant, futuri teneto tu, teneto ille, tenetote, teneant vel tenento;
 optativo modo tempore praesenti et praeterito imperfecto utinam tenerem, 105
 10 praeterito perfecto et plusquamperfecto utinam tenuissem, futuro utinam
 teneam; subiunctivo modo tempore praesenti cum teneam, praeterito im-
 perfecto cum tenerem, praeterito perfecto cum tenuerim, praeterito plus-
 quamperfecto cum tenuissem, futuro cum tenuero; infinitivo modo numeris
 et personis tempore praesenti et praeterito imperfecto tenere, praeterito
 15 perfecto et plusquamperfecto tenuisse, futuro tentum ire vel tenturum esse.
 dicitur tamen et a tendo tendis tentum ire vel tenturum esse. sed in illo
 etiam tensum ire vel tensurum esse possumus dicere, in hoc autem ten-
 tum ire vel tenturum esse dumtaxat; et similiter in omnibus quae per
 huiusmodi voces participiales proferuntur. sunt autem supina duo et
 20 infinitum futuri, nec non etiam praeteritum et infinitum futuri in passivis
 et infinita impersonalium, quae similia sunt passivis, tentum esse vel ten-
 tum fuisse et tensum esse vel tensum fuisse, tentum iri et tensum iri. 106
 Quae differentia est inter infinita passivi et impersonalis? Quia passivum
 verbo eget tantummodo, ut 'amari volo': ostendo enim pati me velle ali-
 25 quid ab alio. impersonalis vero infinitum non solum verbo, utpote infini-
 tum, sed etiam certa aliqua persona sive per pronomen sive per nomen
 eget, utpote impersonale. si enim dicam 'amari a me volo', pro amare
 accipitur, quod est activum. impersonale enim semper activam vim habet.
 gerundia tenendi tenendo tenendum tentum tentu. participia veniunt a
 30 verbo activo duo, praesentis temporis et futuri, praesentis tenens, futuri
 tenturus. Declina etiam passivum. Indicativo modo tempore praesenti 107
 teneor, praeterito imperfecto tenebar, praeterito perfecto tentus sum vel
 tentus fui, praeterito plusquamperfecto tentus eram vel tentus fueram,
 futuro tenebor; imperativo modo tempore praesenti ad secundam et tertiam
 35 personam tenere teneatur, teneamur tenemini teneantur, futuro tenetor tu,
 tenetor ille, teneminor teneantur vel tenentor; optativo modo tempore prae-
 senti et praeterito imperfecto utinam tenerer, praeterito perfecto et plus-
 quamperfecto utinam tentus essem vel tentus fuisset, futuro utinam tenear;
 40 tenerer, praeterito perfecto cum tentus sim vel tentus fuerim, praeterito

20 etiam imperatiuo et futuro infiniti passivis C etiam praeteritum in passivis S
 etiam in passivis G 35 tenemini S tenuemini C teneamini G

p. 1247. 45 P.

p. 316. 17 K.

plusquamperfecto cum tentus essem vel tentus fuisset, futuro cum tentus
 108 ero vel tentus fuero; | infinitivo modo teneri, tentum esse vel tentum
 fuisse, tentum iri. participia veniunt a verbo passivo duo, praeteriti ten-
 tus, futuri tenendus. nomen verbale masculinum tentor, femininum tentrix,
 ipsa res tentio. Cur teneo tenui et teneor tentus sum facit praeteritum?
 Quia omnia in neo desinentia sic faciunt praeteritum, ut moneo monui et
 moneor monitus sum, seneo senni, exceptis maneo mansi et maneor mansus
 sum et neo nevi neor netus sum.

VI.

SIC FATVR LACRIMANS CLASSIQUE IMMITTIT HABENAS.

10

109 Scande versum. Sic fa tur lacri mans clas sique im mittit ha benas.
 Dic caesuras. Semiquinariam, sic fatur lacrimans, et semiseptenariam,
 sic fatur lacrimans classique. Quot figurarum est hic versus? Decem.
 Cur? Quia habet duos dactylos et tres spondeos. Tracta singulos pedes.
 Sicfatur et cetera. Quot partes orationis habet iste versus? Septem. Quot
 nomina? Duo. Quae? Classi habenas. Quot verba? Duo, fatur immittit.
 Quot participia? Vnum, lacrimans. Quid aliud? Adverbium, sic, et con-
 iunctionem, que. Tracta singulas partes.

Sic quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? Pars
 orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet.
 Quot accidunt adverbio? Tria, significatio species figura. Cuius est signi-
 ficationis? Similitudinis, speciei primitivae, figurae simplicis. et scien-
 dum, quod omnia in e desinentia adverbia producuntur excepto donec: nam
 110 nec inter coniunctiones ponunt. Quem accentum habet sic? Circumflectitur,
 nisi sit iurandi: tunc enim gravatur, ut apud Virgilium in bucolico
 sic tua Cyrneas fugiant examina taxos;

et quando ut vel uti subiungitur ei, ut 'sic ut dixit', 'sic uti iussit.'

Fatur quae pars orationis est? Verbum. Quid est verbum. Pars
 orationis cum tempore et modis sine casu actum vel passionem significans.
 Verbo quot accidunt? Septem, qualitas coniugatio genus numerus figura
 tempus persona. Qualitas verborum in quo est? In modis et in formis.
 Cuius est modi? Indicativi, formae perfectae, coniugationis primae. Cuius
 est generis vel significationis? Deponentis, numeri singularis, figurae sim-
 plicis, temporis praesentis, perso|nae tertiae. Declina. For, fabar, fatus
 sum vel fatus fui, fatus eram vel fatus fueram, labor; imperativo modo

4 uerbale tenetor tenetrix G 6 in eo S in eo CG 9 EXPOSITIO PRISCIANI GRAM-
 MATICI IN PRIMUM VERSUM QUINTI LIBRI AENEIDOS EXPLICAT INCOAT EIUSDEM IN PRIMUM
 UERSUM. VI. LIBRI C UERSUS QUINTI LIBRI FINITUS EST G 10 classisque CG 11
 Scande — 18 partes om. S classisque G 12 sic fatur lacrimans om. CG 13 classis-
 que G 16 classis G .25 in bucolico] 9, 30 26 cyrneas C gryneas G : g. f.
 e. t. S

p. 1248. 49 P.

p. 318. 19 K.

tempore praesenti ad secundam et tertiam personam fare fetur, femur
famini fentur. nam in prima coniugatione imperativo modo secunda per- 111
sona paenulti|mam habet a, tertia vero e, quam servant prima et tertia
pluralis persona: nam secunda indicativum sequitur suum in omni cōiu-
5 gatione, amare ametur amemur amamini amentur. in secunda vero con-
iugatione secunda quidem persona productam habet e. paenultimam, tertia
autem a post e, quam servant prima et tertia pluralis, ut docere doceatur
doceamur docemini doceantur. in tertia coniugatione e correptam habet
paenultimam secunda persona, ut legere, tertia vero a, quam servant prima
10 et tertia pluralis, ut legere legatur legamur legimini legantur. in quarta 112
i productam habet paenultimam, ut munire, tertia vero a post i, quam
servant prima et tertia pluralis, ut munire muniatur muniamur munimini
muniantur. sed haec in regulis verbalibus latius tractata invenies. futuro
fator tu, fator ille, faminor, fentur vel fantor. optativo modo tempore 113
15 praesenti et praeterito imperfecto utinam farer, praeterito perfecto et plus-
quamperfecto utinam fatus essem vel fatus fuisset, futuro utinam fer; sub-
iunctivo modo tempore praesenti cum fer, praeterito imperfecto cum farer,
praeterito perfecto cum fatus sim vel fatus fuerim, praeterito plusquam-
perfecto cum fatus essem vel fatus fuisset, futuro cum fatus ero vel fatus
20 fuero; infinitivo modo tempore praesenti et praeterito imperfecto fari, prae-
terito perfecto et plusquamperfecto fatum esse vel fatum fuisse, futuro fa-
tum iri; gerundia fandi fando fandum fatum fatu. participia veniunt a
verbo deponenti tria, praesens praeteritum et futurum, praesens fans, unde
et infans qui loqui non potest, praeteritum fatus fata fatum, futurum fa-
25 turus fatura faturum. et sciendum, quod in omni verbo, quod habet par- 114
ticipium praeteriti temporis, ex hoc per interpositionem ru facimus futu-
rum, ut amatus amaturus, do|ctus docturus, dictus | dicturus; sic et fatus
faturus: exceptis paucis, mortuus moriturus, in quo secundum analogiam
moritus debuit esse praeteritum. nullum enim participium geminat u.
30 similiter orior ortus oriturus pro orturus, partus pariturus, erutus eruitu-
rus, cassus cariturus. sed haec quoque in regulis verborum latius tracta-
vimus. Cur impersonale non habet hoc verbum? Quia nullum in r desi- 115
nens generat ex se impersonale, id est nec passivum nec commune nec
deponens, excepto uno misereor, quod miseret impersonale facit ex con-
35 trario illorum quae ex activis vel neutris nascuntur. nam pleraque illorum
vel magis omnia exceptis paucis passivam habent declinationem tertiarum

2 famini S femini C, corr. famini G 3 servant tres plurales personae ut amare
S 5 amamini G amemini CS 7 eamque servant tres plurales ut S 8 doceamini
S 9 servant prima secunda et tertia pluralis ut G servant plurales omnes ut S
10 legamini S 11 quam tres plurales servant ut S 12 muniamini CS 13 in
regulis verbalibus] p. 1317 14 faminor fentor uel fantor G faminor fentor uel fanitor
C f^r minor fentur uel f^r fantor S 31 cassus L^s casus CGS caritus AId. 31 cariturus
corr. casturus G in regulis verborum] p. 919 sqq. 880

p. 1249. 50 P.

p. 319. 20 K.

- personarum, ut statur sedetur amatur quiescitur itur. excepta vero sunt contingit, placeo placet, evenio evenit, vaco vacat, iuvo iuvat, in quibus tertiae activae personae vel neutrali similia sunt impersonalia.
- 116 nam paenitet taedet piget pudet licet libet positiva sunt, quamvis libeo et liceo dicatur; sed alterius sunt significationis. libeo enim τὸ πελιδνοῦμαι, liceo vel liceor ὑπερθεματίζω significat. antiquissimi tamen et paeniteo et pudeo et pigeo et misereo dicebant. nomen verbale vel participiale fandus fanda fandum. pleraque enim verba etiam si participia futura passiva non habent, nomina tamen formae huiuscemodi pleraque habere inveniuntur. praeteriti quoque pleraque participia in tus desinunt et mutant us in or et faciunt nomen verbale, ut amatus amator, doctus doctor, lectus lector, munitus munitor. sic ergo fatus fator possumus dicere. antiqui tamen etiam passive proferebant fatus pro dictus dicentes. unde fatum dictum et iussum dei. id enim esse dicit Plato fatum, voluntatem et iussionem
- 117 dei. Fac compositum ab eo quod est for. Adfor adfaris adfatur, ut apud Virgilium in secundo Aeneidos

adfaturque | deos et sanctum sidus adorat.

- et sciendum, quod rarissime simplicis prima persona invenitur in usu for, quomodo et || dor. ipsa res fatus et fatio et fatum. inde putant quidam etiam fas et nefas dictum esse, quod iustum est dici vel taceri. ex quo fasti et nefasti dies et fasti τὰ ἡμερολόγια. Cur participium huius verbi praeterito tempore a habet ante tus? Quia omnia quae in avi faciunt praeteritum in activis et omnia communia vel deponentia primae coniugationis in atus, a paenultima producta, praeteriti participium faciunt, ut amo amavi amatus, accuso accusavi accusatus, osculo osculatus, criminor criminatus, vago vagatus, luctor luctatus.
- 118 Lacrimans quae pars orationis est? Participium. Quid est participium? Pars orationis partem capiens nominis partemque verbi. Quot accidunt participio? Septem. Quae? Genus numerus figura casus tempus significatio forma. Cuius est generis? Communis trium generum. omnia enim participia praesentia trium generum sunt et in duas desinunt consonantes, n et s. nam etsi naturaliter quaedam verba ad solos pertinent

1 sunt a contingit GS sunt a placeo placet ab accido accidit a contingit C
 3 tertiae similia sunt activae personae vel neutrali impersonalia (impersonalia S) CGS
 4 libet liquet oportet miseret decet possessiva sunt C 5 libeo — 6 significat
 om. S τὸ πελιδνοῦμαι C τὸ πηλανοῦμαι G 6 ὑπερθεματίζω corr. in marg.
 ὑπερθεματίζω G ἐπυθεματίζω C ἐπιθεματίζω Ald. 13 fatum dictum et iussum
 dei deinde enim dicit esse C fatum pro dictum et iussum dei id enim dicit G fatum
 dictum est ad ** (adeo s) id enim esse dixit S 16 in secundo Aeneidos] v. 700
 25 amatus accuso accusavi accusatus luctor luctatus osculo osculatus criminor crimina-
 tus S amatus osculo osculatus criminor criminatus vago vagatus C amatus osculo
 osculatus criminor criminatus G 27 Quid est — 30 forma om. S 29 Septem G
 VI C figura om. C 32 ad mares pertinent ut futuo deuirgino vel ad feminas ut
 futuo nubor deuirginor possumus tamen in S ad solos pertinent mares quaedam ad
 feminas ut futuo vel deuirginor possumus autem haec in C ad solos pertinent mares
 ut futuo vel deuirgino possumus autem haec in G

p. 1230. 51 P.

p. 320. 21 K.

mares, ut futuo devirgino, vel ad feminas, ut futuor nubo devirginor, possumus tamen haec in alterum sexum transferre vel figurate vel per irri-
sionem vel per epicoena, ut si dicam 'bona anima est, quae istam virgi-
nem devirginavit' vel 'bonus animus est, qui illi marito nupsit'. bene
igitur dicitur, quod omnia verba et participia apta sunt ut ad omne pos-
sint genus dici. Cuius est casus? Hic nominativi; potest autem esse et
vocativi. omnia enim sive nomina sive participia nominativum et vocativum
similem habent exceptis Graecis et in us desinentibus secundae declinatio-
nis, cuius propria, si ante us i habuerint, abiecta us faciunt vocativum,
ut Virgilius Virgili, Terentius Terenti. alia vero omnia us in e conver-
tentia faciunt vocativum, ut Turnus Turne, socius socie, myrtus myrte;
Virgilius in bucolico

et vos, o lauri, carpam et te, proxima myrte.

est tamen etiam in | huiusmodi invenire saepe vel euphoniae || vel metri
causa nominativum pro vocativo positum, ut Lucanus in secundo
degener o populus, vix saecula longa decorum;
populus pro popule: et Virgilius in octavo Aeneidos

corniger Hesperidum fluvius, regnator aquarum;
fluvius pro fluvie. Cuius est temporis? Praesentis: nulla enim participia
in duas consonantes desinentia temporis praeteriti vel futuri inveniuntur.
sciendum autem, quod, quomodo participia praeteriti temporis coniuncta
cum verbis temporis praesentis praeteritum tempus significant, ut 'lectus
sum es est', sic participia praesentis, si coniungantur cum verbis praeteriti
temporis, loco praeteriti temporis accipiuntur, ut 'amans feci', 'studens
legi'. Cuius est significationis? activae: nascitur enim a verbo lacrimo
lacrinas lacrimat. cuius activum vim passivam, passivum vim activam vide-
tur habere. nam patitur dolorem, qui lacrimat, et facit, qui lacrimatur.
multa tamen similia inveniuntur, ut lugeo et lugeor, ploro et ploror.
Cuius est formae? * Formas suorum verborum vel species habent partici-
pia, ut lecturio lecturiens, fervesco fervescens, curso cursans, cursito cur-
sitans. Cuius est numeri? Singularis, figurae simplicis. Cui casui adiun-
gitur? Accusativo, lacrimans illum. necesse est enim omnia participia his
casibus adiungi, quibus et verba ex quibus nascuntur, ut lacrimo illum,
lacrimans illum; invideo tibi, invidens tibi; misereor tui, miserens tui.
nam si ad alium casum transeant, perdunt vim participii et ad nomina
transferuntur, ut si dicam amans illum, participium est, quia et amo illum

3 ut vel super epicoena dicam C vel super epiaconna ut si dicam G vel per eresina
ut si dicam S 12 in bucolico] 2, 54 15 in secundo] v. 116 16 degenero po-
pulus C: degenero populus et rel. S deorum G 17 in octavo Aeneidos] v. 77

26 passivum autem activum S 29 cuius est formae om. GS. lacunam qua defi-
nitio formae excidit indicavi formas vel species activorum verborum habent participia
S formas verborum suorum vel species activorum habent participia L formas verborum
suorum vel species activa habent participia Lindenmannus 33 adiungi S subiungi CG

34 miserens tui nam si ad alium casum transeant perdunt vim S miserans tui per-
dunt etiam vim C misertus tui aut perdunt etiam vim G

p. 1251—53 P.

p. 321—24 K.

dicimus; sin autem amans illius, nomen est, quod significat ὁ ἐραστὴς ἐκείνου.

- 123 unde et comparisonem accipit, amantior amantissimus. similiter timens illum et timens illius, fugiens illum et fugiens illius, ut Terentius in Phormione 'fugiens litium'. semper tamen ex participio praesentis | temporis et tria gerundia vel participialia solent nasci ablata s et addi|ta s di do dum, ut amans amandi amando amandum, lacrimans lacrimandi lacrimando lacrimandum, et participium futuri passivum lacrimandus a
- 124 lacrimor. est tamen etiam nomen, ὁ δακρυρέος. Quotae est declinationis lacrimans? Tertiae. omnia enim participia praesentis temporis tertiae sunt declinationis, utpote in duas desinentia consonantes. praeteriti vero tem- 10 poris et futuri participia cum sint mobilia, masculinum et neutrum secundae habent declinationis, femininum vero primae, ut hic et haec et hoc lacrimans, lacrimatus lacrimata lacrimatum, lacrimandus lacrimanda lacrimandum, lacrimaturus lacrimatura lacrimaturum.

- 125 Classi: superius de hoc sufficienter tractavimus. 15

Que quae pars orationis est? Coniunctio. Quid est coniunctio? Pars orationis adnectens ordinansque sententias. Quot accidunt coniunctioni? Tria, potestas ordo figura. Cuius est potestatis? Copulativae, | ordinis postpositivi. est autem encliticum et haec et aliae duae coniunctiones, ve et ne. ne autem solet etiam abiecta e encliticam vim possidere, ut 'Pyrrin, 20 tanton'. quae enclitica, id est que ve ne, praepositionibus ante se positus non erigunt extremae syllabae fastigium, ut 'propterque illum', 'interve homines'. Cuius est figurae que? Simplicis. composita que semper post- 120 ponitur, ut atque quoque namque. syllabice quoque additur in fine et vim coniunctionis amittit encliticae, ut undique denique itaque, quando ante- 25 paenultimo acuto profertur, id est quando coniunctio est rationalis. utraque et pleraque, quaeritur, cum sint una pars orationis nec que divisa pro coniunctione accipiatur, cur non tertium ab ultima acutum habuerunt. in quo possumus dicere, quod accentus masculinorum et neutrorum, quia paenultimus est acutus, acuit etiam feminina in suam legem conciden|tia. 30

127 nec mirum euphoniae causa hoc in his evenisse, cum in aliis quoque quibusdam com|positis hoc idem invenitur, ut calefacis tepefacis suaverubens, quae omnia debent secundum analogiam antepaenultimum habere acutum, paenultimum tamen habuerunt.

- 128 Immittit quae pars orationis est? Verbum. Cuius modi? Indicativi, 35 formae perfectae, coniugationis tertiae correptae, generis activi, numeri sin-

3 in Phormione] III 3, 18 4 fugitans & 15 superius] p. 482 16 Quid — 19 figura om. S 19 et haec om. CG 20 possidere CG retinere S ut pyrrin tanton CG ut persius tanton ***** S: cf. Vergil. Aen. III 319 Hectoris Andromache Pyrrin' conubia servas, X 668 tanton me crimine dignum, XII 503 tanton placuit concurrere motu 21 id est om. CG 22 non om. & 23 semper om. CG 24 namque S iamque CG 25 emittit et enclitici ut G quando autem penultimo S 26 utraque et pleraque S utraque pleraque CG 27 quaeritur & quaeruntur GS quaerunt C nec que C neque GS diuisa uel pro coniunctione S diuisa uel coniunctione CG 28 accipiatur Ald. accipitur CGS acuta C

p. 1253. 54 P.

p. 324. 25 K.

gularis, figurae compositae. Ex quibus? Ex corrupto et integro. nam in
 praepositio mutavit n in m, quia sequens verbum ab m incipit. solet enim
 p vel m vel b sequente n in m converti, ut compono impono committo
 immitto comburo imbuo. Cuius est temporis? Praesentis, personae tertiae.
 5 Declina. Indicativo modo tempore praesenti immitto, praeterito imperfecto 129
 immittebam, praeterito perfecto immisi, praeterito plusquamperfecto immi-
 seram, futuro immittam; imperativo modo tempore praesenti ad secundam
 et tertiam personam immitte immittat, immittamus immitte immittant, fu-
 turo immittito tu, immittito ille, immittote, immittant vel immittunto; opta-
 10 tivo modo tempore praesenti et praeterito imperfecto utinam immitterem,
 praeterito perfecto et plusquamperfecto utinam immissem, futuro utinam
 immittam; subiunctivo modo tempore praesenti cum immittam, praeterito
 imperfecto cum immitterem, praeterito perfecto cum immiserim, praeterito
 plusquamperfecto cum immissem, futuro cum immiserim; infinitivo modo
 15 tempore praesenti et praeterito imperfecto immittere, praeterito perfecto et
 plusquamperfecto immisisse, futuro immisum ire vel immisurum esse.
 impersonalia indicativo immittitur, immittebatur, immisum est vel immis-
 sum fuit, immisum erat vel immisum fuerat, immittitur; imperativo im- 130
 mittatur; optativo utinam immitteretur, immisum esset vel immisum fuis-
 set, immittatur; subiunctivo cum immittatur, immitteretur, immisum sit
 vel immisum fuerit, immisum esset vel immisum fuisset, immisum erit
 vel immisum fuerit; infinita immitte, immisum esse vel immisum fuisse;
 immisum iri. gerundia immittendi immittendo immittendum immisum
 immisum. participia activa immittens immisurus. Declina passivum. Indica-
 25 tivo immittor, immittebar, immisus sum vel immisus fui, immisus eram
 vel immisus fueram, immittar; imperativo immittere immittatur immitta-
 mur immittimini immittantur, immittitor tu || immittitor ille, immittimur,
 immittantur vel immittuntur; optativo modo utinam immitterer, immisus
 essem vel immisus fuissen, immittar. subiunctivo modo cum immittar,
 30 immitterer, immisus sim vel immisus fuerim, immisus essem vel immisus
 fuissen, immisus ero vel immisus fuero; infinitivo modo immitte, immis-
 sum esse vel immisum fuisse, immisum iri. participia passiva immisus
 immittendus. nomen verbale inmissor, ipsa res inmissio. Cur immitto 131
 immisi facit praeteritum? In to desinentia verba, e quidem antecedente,
 35 tria sunt, quorum unum in xi facit praeteritum perfectum, flecto flexi, duo
 autem in xui, necto nexui, pecto pexui vel pectui: sic Asper de verbo;
 Charisius vero pexi protulit. e brevi antecedente in eandem to syllabam
 terminantia duo inveniuntur, quorum alterum in vi syllabam, alterum in ui

5 *declinationem verbi omisit S: activi verbi declinationem, neque eam tamen plenam, in marg. add. s* 27 *immittamini CG* futuro *immittitor tu immittitor ille immit-*

timinor immittantur uel tantor G *immittatur tu immitator ille immittimini immittantur C*
 36 *pexo pexui uel pectui C* *pecto pexui Gs* *pexui S: cf. Priscian. p. 902 de*
verbo om. S 37 *charius CS* in eadem to syllaba *CGS*

- 132 disiunctas facit praeteritum perfectum, peto petivi, meto messui: **M. Cato** in secundo Originum 'in campo Tiburti ubi hordeum demessuit'; **Cassius Hemina** in tertio annalium 'ubi hordeum demessuerunt'. r antecedente duo, verto verti, sterto stertui; t antecedente unum, mitto misi; s antecedente unum, sisto steti, quod etiam a sto steti fit. cum igitur in si faciunt praeteritum perfectum, supina in sum vel in su faciunt, ut laesi lusi risi arsi, laesum lusum risum arsum, laesu lusu risu arsu;
- 133 unde et laesus lusus risus arsus, laesurus lusurus risurus arsurus. Fac alia a verbo mitto composita. Amitto demitto summitto committo admitto permitto promitto praemitto emitto omitto remitto. ab admitto admissarius, ab emitto emissarius | nascitur et a simplici missus hic et haec missilis et hoc missile. possumus etiam hic et haec missibilis et hoc missibile dicere, quomodo penetralis et penetrabilis, docilis docibilis.

- Habenas quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Derivativae. Vnde derivatur? A verbo habeo. inde etiam aspirationem habet et per b mutam scribitur. nam avena, quae τὸν βρόμον significat, et sine aspiratione est et per v scribitur. est igitur habena cum aspiratione nomen verbale. Cuius est generis? Feminini, numeri pluralis, figurae simplicis, casus accusativi, declinationis primae. omnia enim in a desinentia declinationis primae sunt exceptis neutris, quae Graeca sunt et apud Graecos in τοὺς faciunt genetivum, apud nos autem τοὺς in tis convertentia tertiae sunt declinationis, ut τόρευμα τορέυματος toreuma toreumatis, σχῆμα σχήματος schema schematis. litterarum vero nomina tam in a quam in quascumque alias litteras desinentia et apud nos et apud Graecos indeclinabilia sunt, ut ἄλφα βῆτα γάμμα. non recte enim **Donatus** digammon posuit. ab habeo fit habito habitudo habitaculum habilis; composita inhabeo cohibeo perhibeo prohibeo exhibeo adhibeo.

VII.

TV QVOQUE LITORIBVS NOSTRIS AENEIA NVTRIX.

- 135 Scande versum. Tu quoque litori bus nos tris Ae neia nutritrix. Quot caesuras habet? Duas. Quas? Semiquinariam, tu quoque litoribus,

1 disiunctas om. CG faciunt CGS M. Cato GS mercato C 2 in campo CS in cāp G tiburti CG tiburtino S hordeum S ordeum CG 3 casius G emina CS in quinto annalium S hordeum S ordeum CG demessuerunt p antecedente unum innepitur inepto ineptui r S 4 sterto stertui C sterto sterti GS 5 misi sed antecedente t sisto S misi sisto CG 9 demitto G dimitto CS 10 ab admitto Futschius: abmitto admissarius Ald. ab amitto amissarius C ab amitto amisarius G om. S

11 emissarius G: admissarii et emissarii idem sunt. sed emissarii sunt milites ab emittendis sagittis dicti. emissarii etiam (admissarii autem coniecit Lindemannus) sunt equi qui emittuntur (admittuntur coniecit Lindemannus) ad equas. et aliquando pro luxurioso ponitur L misilis vocatur quicquid [a longe] mitti potest. sicut enim telum dicitur a Graeco, quod est τηλον (l. τηλον id est longe), eo quod longe iaci potest, ita et missile omne quod mitti potest L 13 docilis docibilis om. GS 24 alias om. CG 25 Donatus] p. 1736 26 digamon S digamum CG 28 OPUS PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM SEPTIMI LIBRI AENEIDOS TERMINATI INCIPIATUR RIUSDEM IN PRIMUM VERSUM SEPTIMI LIBRI C INCIPIT VERSUS SEPTIMI LIBRI G 30 Scande — p. 491, 5 partes om. S 31 tu quoque litoribus om. CS

p. 1255. 56 P.

p. 326—28 K.

et semiseptenariam, tu quoque litoribus nostris. Quot figurarum est? Decem; habet enim tres dactylos et duos spondeos. Tracta singulos pedes. Tu quoque et cetera. | Quot habet partes orationis? Sex. Quot nomina? Tria, litoribus Aeneia nutrix. Quot pronomina? Duo, tu nostris. Quid salius? Coniunctionem, quoque. Tracta singulas partes.

Tu quae pars orationis est? Pronomen. Quid est pronomen? Pars orationis quae pro nomine posita tantundem paene significat personamque recipit. ideo autem paene, quia substantiam tantum significat, non tamen etiam qualitatem, quomodo nomen. bene igitur videntur fecisse qui caren- 136
tia personis finit[is] separant a pronominibus; nam pronomen proprie est quod pro nomine proprio ponitur. itaque quia propria nomina plus aliis omnibus nominibus finita sunt (certam enim rem aliquam significant), pronomen quoque, quod loco proprii nominis accipitur, debet finitas habere personas. sunt igitur pronomina, de quibus nulla dubitatio est, primitiva 15 quidem primae personae ego et obliqui casus eiusdem pronominis, secundae tu, tertiae vero sex, sui ille iste hic is ipse; derivativa primae personae meus noster nostras, secundae tuus vester vestras, tertiae suus. haec tam apud nos quam apud Graecos pronomina ab omnibus accipiuntur. cetera vero, quae sunt infinita vel interrogativa vel relativa substantiae vel 137
20 qualitatis vel quantitatis vel numeri — substantiae infinitum vel interrogativum quis, relativum qui; qualitatis interrogativum vel infinitum vel relativum qualis (significat enim ποῖος paenultimo circumflexo et ποιός ultimo acuto et ὁποῖος), redditivum talis; quantitatis interrogativum vel infinitum vel relativum quantus (significat enim πόσος paenultimo acuto, quod est 25 interrogativum, et ποσός ultimo acuto, quod est infinitum, et ὁπόσος, quod

7 personamque interdum recipit S 9 videntur S videtur CG 10 nam om.
CG 20 numeri magis nomina dicenda sunt quam pronomina quia per nomen de sola substantia fit interrogatio L uel interrogativum ut quis relativum uel redditivum ut qui qualitatis interrogativum uel infinitum uel relativum qualis significat enim ποῖος paenultimo acuto et ποῖος ultimo acuto et ποῖος redditivum uel relativum talis quantitatis interrogativum uel infinitum uel relativum tantus numeri interrogativum uel infinitum et relativum quot significat enim ποσος paenultimo acuto et ποσος ultimo acuto et ποσος quod est relativum redditivum uel relativum tot tantus numeri interrogativum et infinitum et relativum quot significat enim ποσος paenultimo acuto et ποσος ultimo acuto et ποσος quod est relativum redditivum tot dirivatum dirivatum ab eo quod est quis C uel interrogativum ut quis relativum ut qui qualitatis interrogativum uel infinitum uel relativum qualis significat enim ποῖος paenultimo acuto (add. in marg. et ποῖος ultimo acuto et ποῖος redditivum talis quantitatis interrogativum infinitum uel relativum quantus significat enim ποσος paenultimo acuto) quod est infinitum et ποσος quod est relativum redditivum tantus numeri interrogativum et infinitum et relativum quot significat enim ποσος (corr. ποσος) paenultimo acuto quod est infinitum et ποσος quod est relativum redditivum tot dirivatur ab eo quod est quis G uel qualitatis interrogativum quis relativum qui interrogativum uel infinitum uel relativum qualis significat enim ποῖος paenultimo acuto (sup. scr. interrogativum) et ποῖος ultimo acuto (sup. scr. infinitum) et ποῖος (sup. scr. relativum) eius redditivum talis quantitatis interrogativum uel infinitum uel relativum quantus significat enim ποσος paenultimo acuto (sup. scr. quod est) interrogativum ultimo acuto ποσος quod est infinitum et ποσος relativum redditivum eius tantus numeri interrogativum et infinitum et relativum quot significat enim ποσος paenultimo acuto ποσος quod est relativum redditivum eius tot dirivatur ab eo quod est quis S 22 circumflexo cf. p. 501, 19

- 133 est relativum), redditivum tantus; numeri interrogativum vel infinitum vel relativum quot (significat enim *πόσοι* paenultimo acuto, quod est interrogativum, et *ποσοί* ultimo acuto, quod est infinitum, et *ὅποσοι*, quod est relativum), redditivum tot: derivativum ab eo quod est quis cuius cuia cuium et cuias, et ab eo quod est quot quotus et quotenus (quibusdam ab eo quod est tot videtur esse totus; sed alia videtur esse significatio). — haec tamen omnia praedicta plerique Latini artis scriptores pronomina esse infinita dixerunt. nec mirum, cum Didymus quoque et multi alii vetustissimi Graecorum inter articulos haec numeraverunt. Romani vero, cum articulos non habent, inter pronomina haec posuerunt. tanta autem videtur esse cognatio articulorum et pronominum, quod stoici in una parte orationis utrumque esse putabant, articulos finitos dicentes pronomina. quae vero grammatici Graecorum articulos ponunt, illi infinitos dicebant esse articulos, nec non etiam supra dictas dictiones, quas Apollonius et Herodianus et Dionysius inter nomina rationabiliter posuerunt. haec autem latius in libro qui est de pronomine tractavimus. sed ut breviter dicam, loco priorum nominum non possunt accipi ea quae generalia sunt etiam appellativorum, quod suum est pronominum. nam dicentes quis interrogamus de omni substantia, vel qualis de omni qualitate, vel quantus de omni quantitate, vel quot de omni numero. pronomen autem definitae alicuius personae vult esse et rem certam significare. Quot accidunt pronomini? Sex, species genus numerus figura persona casus. Cuius est speciei tu? Primitivae. Fac ab eo derivativum. Tuus tua tuum, et adverbium tuatim, et per epectasin tute te correpta, ut
- o Tite tute Tati, tibi tanta tyranne tulisti. 25
- Cuius est generis? Communis trium generum: quomodo enim apud Graecos *ἐγώ σύ οὗ* trium generum sunt communia, sic et apud nos ego tu mei tui sui: numeri singularis, figurae simplicis, personae secundae, casus nominativi et vocativi. hic autem magis nominativus est, cum per apostrophen dicitur, quae exigit nominativum, et cum quoque coniunctum, quod ad alios nominativos relatum est, id est ut Misenus et Palinurus tu quoque.
- 142 Quoque quae pars orationis est? Coniunctio: accipitur enim pro et tu. est tamen etiam loco adverbii invenire hanc dictionem positam, ut in primo Aeneidos

5 quot quotus et quotennis et quotenus 5 7 omnia G nomina CS latinae CGS scriptores S scriptorum CG 8 Didymus] Priscian. p. 910 9 haec numeraverunt G haec nominaverunt C: haec non habuerunt sed inter pronomina haec posuerunt (rell. om.) S 11 stoici] Priscian. p. 909. 574 12 esse putabant C esse putant G posuisse inveniuntur S posuisse videantur L 13 illi infinitos S illi finitos CG 14 Apollonius et Herodianus] Priscian. p. 581 15 dionysius GS domisius C: cf. Bekk. anecd. II p. 657 in libro qui est de pronomine] p. 970 sqq. 18 quod suum est pronominum om. CG 24 per epentesin tuapte S 25 o Tite] Priscian. p. 947 tyranne C tiranne G 27 *ἐγώ σὺ σὺ* et ocoi et C et utroque G, om. S 29 cum per apostrophen dicitur quae exigit nominativum et om. CG 30 cum quoque modo coniunctum CG 33 in primo Aeneidos] v. 5

p. 1258 59 P.

p. 330. 31 K.

multa quoque et bello passus, dum conderet urbem.
hic enim pro similiter necesse est id accipi, cum sequitur et. Quid est
coniunctio? Pars orationis adnectens ordinans||que sententiam. Quot acci-
dunt coniunctioni? Tria, potestas ordo figura. Cuius est potestatis quoque?
5 Copulativae, ordinis postpositivi; vetustissimi tamen solebant etiam prae-
ponere eam; Cuius est figurae? Compositae ex corrupto et integro: quo 143
enim corripitur; quod si produceretur, esset integra pars. Quem accen-
tum habet? Paenultimum acutum: omnes enim fere coniunctiones post-
positae generalem servant accentuum regulam.

10 Litoribus quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum, 144
generis neutri, numeri pluralis, figurae simplicis, casus dativi, declinationis
tertia. Cur? Quia omnia in us desinentia neutra tertiae sunt declinatio-
nis et in ris faciunt genitivum. excipitur pus indeclinabile et virus, quod
Lucretius secundae posuit declinationis,

15 diri primordia viri.
pelagus vero Graecum est, hoc pelagus pelagi, et vulgus vulgi tam mascu-
linum quam neutrum. Quot differentias habet | paenultima syllaba genetivi 145
in ris terminantium supra dictorum neutrorum? Si verbis adiacent, quae
e correptam paenultimam habuerint, servant e ante ris genetivi, ut munero
20 munus muneris, vulnero vulnus vulneris, sidero sidus sideris, ex quo com-
ponitur considero et desidero, latero latus lateris, operor opus operis. si 146
vero monosyllaba sunt et producuntur in nominativo, servant u ante ris
genetivi quoque productam, ut ius iuris, tus turis, crus cruris, rus ruris,
plus pluris. si vero sint comparativa, masculinorum eorundemque femini-
25 norum secuntur genitivum, id est o paenultimam productam servant ante
ris, ut minus minoris, maius maioris, quia minor minoris, maior maioris.
alia vero omnia o correptam habent ante ris, ut corpus corporis, pectus
pectoris, litus litoris, pignus pignoris et pigneris, fenus feneratoris et feneris,
quamvis verba eorum magis e habent paenultimam, pignero et fenero. Fac 147
30 ab eo quod est litus derivativum. Litoreus et litora||lis. quidam autem
litus ἀπὸ τῶν λιτῶν volunt esse, quia proficiscentes et revertentes solent
ibi vota concipere.

., Nostris quae pars orationis est? Pronomen. Quale? Derivativum
possessivum. Ex quo casu solent derivari? Ex genetivo, ut nos nostrum
35 vel nostri noster; idque sine dubio ex singulari numero ostenditur, ego
mei meus, tu tui tuus, sui suus: unde et paenultimae corripuntur. Cuius
est generis? Hic neutri. sciendum tamen, quod omnis dativus et ablativus
pluralis tam in nominibus mobilibus quam in pronominibus et participiis
communis est trium generum. Cuius est numeri? Pluralis, figurae simplicis, 148
40 casus hic dativi. | omnis autem dativus et ablativus pluralis similes sunt, ut

14 Lucretius] II 476 23 crus cruris om. GS 24 eundemque S 27 pecus
pecoris C 33 dirivativum vel possessivum S 39 est et trium CG

p. 1259. 60 P.

p. 332. 33 K.

dictum est. Et unde possumus scire differentiam? A iunctura et ordina-
tione, id est ἀπὸ τῆς συντάξεως, quae facile potest sciri ex singularium
iunctura, quae non habent similes dativum et ablativum, ut in omnibus
primae declinationis nominibus et tertiae in e terminantibus ablativum et
149 quartae et quintae. in his enim manifeste ostendit casus differentiam. cum
igitur verbum dedisti sine dubio dativum exigit, siquis supra dictarum de-
clinationum nomen ordinet, necesse est dativum adiungere, dedisti poetae
vel homini vel senatui vel rei. non licet enim nisi dativum huic verbo
adiungere. et nota, quod quattuor habent declinationum differentias pro-
nomina. sunt enim quae tam genetivum quam dativum in i terminant,
150 quae sunt tria et communia trium generum, ut ego mei mihi, tu tui tibi,
sui sibi. sunt quae genetivum in ius, dativum vero in i proferunt, qui
casus communes sunt trium generum, ut ille illius illi, ipse ipsius ipsi,
iste istius isti, hic huius huic, is eius ei. sunt alia quae secuntur secun-
dae declinationis mobilium regulam, qualia sunt possessiva haec, meus tuus
151 suus noster vester. sunt alia tertiae declinationis nominum declinationem
servantia, ut nostras vestras, nostris vestris.

151 Aeneia quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum:
quamvis enim possessoris proprium nomen significet, tamen omnis posses-
sio eius commune hoc nomen potest habere, ut Aeneia mater, Aeneia mens,
Aeneia facies, Aeneia manus, Aeneia nutrix, Aeneius ager, Aeneius filius,
Aeneius ensis, Aeneium lumen, Aeneium munus, Aeneium regnum: generis
feminini, numeri singularis, figurae simplicis, declinationis primae. Ex
152 quo nomine derivatur? Ab Aenea, de quo in superioribus latius tracta-
vimus.

23

Nutrix quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum vel
derivativum. Cuius speciei derivativorum? Verbalis. Ex quo verbo mascu-
linum eius nascitur? A nutrio. solent autem in tor verbalia in trix
facere feminina mutata or in rix, ut lector lectrix, amator amatrix, accu-
sator accusatrix. in supra dicto vero euphoniae causa vel alternitatis, id
153 est παραλλήλότητος, tri syllaba subtracta est contra regulam. Cum nutri-
tor enim sit masculinum, debuit femininum nutritrix esse, sed absurditas
soni minuit syllabam. A quo verbo derivatur? A nutrio nutris nutrit. De-
clina verbum. Nutrio verbum activum indicativo modo dictum temporis
praesentis numeri singularis figurae simplicis coniugationis quartae personae
154 primae, quod declinabitur sic, nutrio nutris nutrit nutrimus nutritis nu-
triant, eodem modo tempore praeterito imperfecto nutriebam nutriebas
nutriebat nutriebamus nutriebatis nutriebant, praeterito perfecto nutriti
nutrivisti nutriti nutritivimus nutritivisti nutritiverunt vel nutritivere, praeterito
plusquamperfecto nutritiveram nutritiveras nutritiverat nutritiveramus nutritiveratis

2 quod facile G 5 manifesto G 6 supra dictorum CGS 12 qui casus com-
munes sunt S qui sunt communes C quae sunt communia G 20 mens S mensa CG
24 in superioribus] p. 482 30 uero S uerbo CG

p. 1261. 62 P.

p. 333. 34 K.

nutrивerant, futuro nutriam nutries nutriet nutriemus nutrietis nutrient; imperativo modo tempore praesenti ad secundam et tertiam personam nutriatriat, nutriamus nutrite nutriant, futuro nutrito tu, nutrito ille, nutritote, nutriant vel nutriunto; optativo || modo tempore praesenti et praeterito imperfecto utinam nutrirem nutries nutriet nutriemus nutrietis nutrent, praeterito perfecto et plusquamperfecto utinam nutritissem nutritisses nutritisset nutritissemus nutritissetis nutritissent, futuro utinam nutriam nutrias nutriat nutriamus nutriatis nutriant, praeterito imperfecto cum nutrirem nutries nutriet nutriemus nutrietis nutrent, praeterito perfecto cum nutrивerim nutrивeris nutrивerit nutrивerimus nutrивeritis nutrивerint, praeterito plusquamperfecto cum nutritissem nutritisses nutritisset nutritissemus nutritissetis nutritissent, futuro cum nutrивero nutrивeris nutrивerit nutrивerimus nutrивeritis nutrивerint; infinitivo modo tempore praesenti nutrire, praeterito nutritis, futuro nutritum ire vel nutriturum esse. impersonalia nutritur, nutriebatur, nutritum est vel nutritum fuit, nutritum erat vel nutritum fuerat, nutrietur; imperativo nutriatur nutritor; optativo utinam nutriretur, nutritum esset vel nutritum fuisset, nutriatur; subiunctivo cum nutriatur, nutriretur, nutritum sit vel nutritum fuerit, nutritum esset vel nutritum fuisset, nutritum erit vel nutritum fuerit; infinitivo nutriri, nutritum esse vel nutritum fuisse, nutritum iri. gerundia vel participialia nutriendi nutriendo nutriendum nutritum nutritu. participia veniunt a verbo activo duo, praesens nutriens, futurum nutriturus nutritura nutriturum. Declina eius passivum. Indicativo modo nutrior, nutriebar, nutritus sum vel nutritus fui, nutritus eram vel fueram, nutriar; imperativo modo nutrire nutriatur nutriamur nutrimini nutriantur, futuro nutritor tu, nutritor ille, nutriminor nutriantur vel nutriuntor; optativo modo utinam nutrirer, nutritus essem vel nutritus fuisset, nutriar; subiunctivo modo cum nutriar, nutrirer, nutritus sim vel nutritus fuerim, nutritus essem | vel nutritus fuisset, nutritus ero vel nutritus fuero; infinitivo modo nutriri, nutritum esse vel nutritum fuisse, nutritum iri. participia veniunt a verbo passivo duo, praeteritum nutritus nutrita || nutritum, futurum nutriendus nutrienda nutriendum. nomen verbale, nutritor nutrix, ipsa res nutritio. Fac ab eo derivativum. Nutricula, quod est diminutivum, ut Iu-

35 venalis

Gallia vel potius nutricula caesidicorum.

14 infinitivo modo numeris et personis C 17 imp. nutriatur nutritor S imp. nutriatur C nutriatur nutriantur nutriantur G 26 nutrimini G nutrimini CS 27 nutriantur vel nutriuntur S nutriantur vel nutriantur G nutriantur C 34 Iuvenalis] 7, 148

dictum est. Et unde possumus scire differentiam? A iunctura et ordina-
 tione, id est ἀπὸ τῆς συντάξεως, quae facile potest sciri ex singularium
 iunctura, quae non habent similes dativum et ablativum, ut in omnibus
 primae declinationis nominibus et tertiae in e terminantibus ablativum et
 149 quartae et quintae. in his enim manifeste ostendit casus differentiam. cum
 igitur verbum dedisti sine dubio dativum exigit, si quis supra dictarum de-
 clinationum nomen ordinet, necesse est dativum adiungere, dedisti poetae
 vel homini vel senatui vel rei. non licet enim nisi dativum huic verbo
 adiungere. et nota, quod quattuor habent declinationum differentias pro-
 nomina. sunt enim quae tam genetivum quam dativum in i terminant, 10
 quae sunt tria et communia trium generum, ut ego mei mihi, tu tui tibi,
 150 sui sibi. sunt quae genetivum in ius, dativum vero in i proferunt, qui
 casus communes sunt trium generum, ut ille illius illi, ipse ipsius ipsi,
 iste istius isti, hic huius huic, is eius ei. sunt alia quae secuntur secun-
 dae declinationis mobilium regulam, qualia sunt possessiva haec, meus tuus 15
 suus noster vester. sunt alia tertiae declinationis nominum declinationem
 servantia, ut nostras vestras, nostris vestris.

151 Aeneia quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum:
 quamvis enim possessoris proprium nomen significet, tamen omnis posses-
 sio eius commune hoc nomen potest habere, ut Aeneia mater, Aeneia mens, 20
 Aeneia facies, Aeneia manus, Aeneia nutrix, Aeneius ager, Aeneius filius,
 Aeneius ensis, Aeneium lumen, Aeneium munus, Aeneium regnum: generis
 feminini, numeri singularis, figurae simplicis, declinationis primae. Ex
 152 quo nomine derivatur? Ab Aenea, de quo in superioribus latius tracta-
 vimus. 23

Nutrix quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum vel
 derivativum. Cuius speciei derivativorum? Verbalis. Ex quo verbo mascu-
 linum eius nascitur? A nutrio. solent autem in tor verbalia in trix
 facere feminina mutata or in rix, ut lector lectrix, amator amatrix, accu-
 sator accusatrix. in supra dicto vero euphoniae causa vel alternitatis, id 30
 est παραλλήλότητος, tri syllaba subtracta est contra regulam. Cum nutri-
 tor enim sit masculinum, debuit femininum nutritrix esse, sed absurditas
 153 soni minuit syllabam. A quo verbo derivatur? A nutrio nutris nutrit. De-
 clina verbum. Nutrio verbum activum indicativo modo dictum temporis
 praesentis numeri singularis figurae simplicis coniugationis quartae personae 35
 primae, quod declinabitur sic, nutrio nutris nutrit nutrimus nutritis nu-
 triunt, eodem modo tempore praeterito imperfecto nutriebam nutriebas
 nutriebat nutriebamus nutriebatis nutriebant, praeterito perfecto nutriv-
 i nutrivisti nutrivisti nutrivimus nutriverunt vel nutrivere, praeterito
 plusquamperfecto nutriveram nutriveras nutriverat nutriveramus nutriveratis 40

2 quod facile G 5 manifesto G 6 supra dictorum CGS 12 qui casus com-
 munes sunt S qui sunt communes C quae sunt communia G 20 mens S mensa CG
 24 in superioribus] p. 482 30 uero S uerbo CG

p. 1261. 62 P.

p. 333. 34 K.

nutrивerant, futuro nutriam nutries nutriet nutriemus nutrietis nutrient; imperativo modo tempore praesenti ad secundam et tertiam personam nutri nutriat, nutriamus nutrite nutriant, futuro nutrito tu, nutrito ille, nutritote, nutriant vel nutriunto; optativo || modo tempore praesenti et praeterito imperfecto utinam nutrirem nutries nutrirét nutriremus nutrietis nutrent, praeterito perfecto et plusquamperfecto utinam nutritissem nutritisses nutritisset nutritissemus nutritissetis nutritissent, futuro utinam nutriam nutrias nutriat nutriamus nutriatis nutriant; subiunctivo modo tempore praesenti cum nutriam nutrias nutriat nutriamus nutriatis nutriant, praeterito imperfecto cum nutrirem nutries nutrirét nutriremus nutrietis nutrent, praeterito perfecto cum nutrивerim nutrивeris nutrивerit nutrивerimus nutrивeritis nutrивerint, praeterito plusquamperfecto cum nutritissem nutritisses nutritisset nutritissemus nutritissetis nutritissent, futuro cum nutrивero nutrивeris nutrивerit nutrивerimus nutrивeritis nutrивerint; infinitivo modo tempore praesenti nutrire, praeterito nutritis, futuro nutritum ire vel nutriturum esse. impersonalia nutritur, nutriebatur, nutritum est vel nutritum fuit, nutritum erat vel nutritum fuerat, nutrietur; imperativo nutriatur nutritor; optativo utinam nutriretur, nutritum esset vel nutritum fuisset, nutriatur; subiunctivo cum nutriatur, nutriretur, nutritum sit vel nutritum fuerit, nutritum esset vel nutritum fuisset, nutritum erit vel nutritum fuerit; infinitivo nutriri, nutritum esse vel nutritum fuisse, nutritum iri. gerundia vel participialia nutriendi nutriendo nutriendum nutritum nutritu. participia veniunt a verbo activo duo, praesens nutries, futurum nutriturus nutritura nutriturum. Declina eius passivum. Indicativo modo nutrior, nutriebar, nutritus sum vel nutritus fui, nutritus eram vel fueram, nutriar; imperativo modo nutrire nutriatur nutriamur nutrimini nutriantur, futuro nutritor tu, nutritor ille, nutriminor nutriantur vel nutriuntor; optativo modo utinam nutrirer, nutritus essem vel nutritus fuisset, nutriar; subiunctivo modo cum nutriar, nutrirer, nutritus sim vel nutritus fuerim, nutritus essem | vel nutritus fuisset, nutritus ero vel nutritus fuero; infinitivo modo nutriri, nutritum esse vel nutritum fuisse, nutritum iri. participia veniunt a verbo passivo duo, praeteritum nutritus nutrita || nutritum, futurum nutriendus nutrienda nutriendum. nomen verbale, nutritor nutrix, ipsa res nutritio. Fac ab eo derivativum. Nutricula, quod est diminutivum, ut Iuvenalis

Gallia vel potius nutricula causidicorum.

14 infinitivo modo numeris et personis C 17 imp. nutriatur nutritor S imp. nutriatur C nutriatur nutriantur nutriantur G 26 nutrimini G nutrimini CS 27 nutriantur vel nutriuntur S nutriantur vel nutriantur G nutriantur C 34 Iuvenalis] 7, 148

VIII.

VT BELLI SIGNVM LAVRENTI TVRNVS AB ARCE.

157 Scande versum. Vt bel lisi *gnum Lau renti Turnus ab arce. Quot caesuras habet? Vnam. Quam? Semiquinariam. Quomodo? Vt belli signum. Quot figurarum est? Quinque. Quare? Quia constat ex quattuor spondeis et uno dactylo. Tracta singulos pedes. Vtbel spondens ex duabus longis et cetera. Quot partes orationis habet? Septem. Quot nomina? Quinque, belli signum Laurenti Turnus arce. Quid aliud? Adverbium, ut, et praepositionem, ab. Tracta singulas partes.

Vt quae pars orationis est? Hic adverbium temporale, alias autem 10 similitudinis potest esse. et adiecta tamen i eandem habet significationem, uti; cui adicitur nam et fit adverbium optandi, utinam. similiter cum vel 158 compositum, velut et veluti, adverbium similitudinis est. et quando *ἵνα* vel *ὅτι* Graecum significat, pro coniunctione causali accipitur. est etiam quando optativum est, ut Terentius in Phormione *

ut illum di deaeque omnes perdant. 15

Belli quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Derivativae. Vnde derivatur? Ab eo quod est bonum bellum diminutivum est. per antiphrasin igitur, hoc est per | contradictionem, pro malo bellum dicitur, id est quod malo inventum est hominum. a bono 20 ergo masculinum bonus bellus, femininum bona bella, neutrum quod est 159 bonum bellum facit. omnia enim in us desinentia masculina geminant | in diminutivis, ut geminus gemellus et gemina gemella et geminum gemellum. et sciendum, quod inveniuntur etiam ipsorum diminutivorum comparativa et superlativa, quomodo comparativorum diminutiva, quae apud Graecos 25 non inveniis. unde et Terentius || in Adelphis

atque unum quicquid, quod quidem erit bellissimum, carpam.

I EXPLANATIO PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM SEPTIMI LIBRI AENEIDOS CONCUMIT INCIPIT EIUSDEM IN PRIMUM VERSUM OCTAVI LIBRI C INCIPIT EXPLANATIO PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM OCTAVI LIBRI AENEIDOS FELICITER S VERSUS SEPTIMI LIBRI FINIT PRISCIANI GRAMMATICI G, in quo non addita sequentis libri inscriptione subicitur noni libri explicatio, Atque ea sqq. — gesticulatio VERSUS OCTAVI LIBRI FINIT PRISCIANI GRAMMATICI. INCIPIT NONI Ut belli signum sqq. — arcendus FINIT VERSUS LIBRI NONI INCIPIT DECIMI Panditur sqq. 13 et quando *ἵνα* vel *ὅτι* graecum Lindemannus et quando ina veluti graecum S quando autem inam veluti graecum G et quando. in. a. graecum C est quando *ὅπως* uel *ἵνα* graecum s: cf. Priscian. p. 1021. 1027 14 est etiam ut quando C est etiam ** quando S 15 lacunam indicavi, qua versus Phormionis IIII 4, 6 sq. ut te quidem omnes di deaeque superi inferi Malis exemplis perdant exciderunt, quo exemplo in eadem re usus est Charisius p. 197. sequitur alterum exemplum Eunuchi II 3, 11 ut illum di deaeque omnes senium perdant, quod est apud Priscianum p. 1141 16 ut illum CS ut illud G: ut illum dii omnes deaeque perdant s perdant S perdunt CG 21 neutrum quod est bonum S neutro quod est bonum C et a neutro quod bonum C 24 diminutivorum G derivativorum CS 26 in Adelphis] IIII 2, 51 27 atque nnum quoque quod quidam illorum bellissimum carpam. sicut enim invenitur bellior bellissimus a positivo qui est bellus, ita a comparativis neutralibus maius et grandius inveniuntur diminutiva maiusculum maiuscula maiusculum grandiusculum grandiuscula grandiusculum et a plus plusculus pluscula plusculum. ex bello L quicque CG quaque S quoque s: quodque quod erit s

p. 1263 P.

p. 335. 36 K.

ex bello, quod bonum significat, bellaria dicuntur τὰ τραγήματα. Dic ab eo quod est bellum, quod pugnam significat, derivativum aliud. Bellicus 160 bellica bellicum et ex hoc bellicosus bellicosa bellicosum. Bellienus quoque proprium a bello est derivatum: bello bellas verbum, ex quo bellax, 5 quod est trium generum commune. bellator enim bellatrix facit. ab eo est etiam Bellona, dea bellorum. duellum antiqui dicebant pro bellum, ex quo perduellio, a bello compositum bellipotens et belliger et imbellis et rebellis et rebello verbum: debello quoque compositum verbum; inde etiam 'debellatum est'. Belli enim portae, quamvis duae sint partes, pro uno 10 tamen nomine proprio accipiuntur, quod significat fores templi Iani.

Signum quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. 161 Cuius speciei? Primitivae. Fac ab eo derivativum. Diminutivum sigillum, verbum signo signas signat et signo signis et ex eo compositum insignio insignis, unde insignitus. praeterea significo significas significat et signifer 15 et antesignanus, hoc est propugnator | signorum, et designo, unde designatus, et resigno, ut in quarto Aeneidos

et lumina morte resignat.

est autem univocum, id est δμώνυμον: significat enim τὴν σφραγίδα καὶ τὸ ἄγαλμα καὶ τὸ τῶν πολέμων σημεῖον τὸ ἐν τῷ κοντῷ καὶ τὸ σύνθημα, 20 ut in eodem libro

it bello tessera signum,

καὶ τὴν σάλπιγγα, ut Lucanus * 'signa canunt'.

Laurenti quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. 162 Cuius speciei? Derivativae possessivum, est tamen etiam patriae, si est 25 ablativus ab eo quod est hic et haec et hoc Laurens huius Laurentis. potest tamen et proprium ipsius civitatis esse, si genetivus accipitur, hoc Laurentum huius Laurenti, ut sit ab arce Laurenti, hoc est ab arce urbis Laurenti. sed si est ab eo quod est hic et haec et hoc Laurens, ab hoc

1 ὀραγήματα vilia munuscula, ut sunt nuges et PA (panes *Lindemannus*), quae latine dicuntur colobida (colobia?). hinc et tragoediae sunt vilia carmina L 3 bellienus CGS belligenus s: Belligenus fuit enim consul Romanus, qui eo tempore natus est, quo civilia agebantur proelia L 4 proprium GS primum C 6 duellum CL: inter pugnam et bellum et proelium hoc distat. pugna est quando cominus pugnatur; bellum est proelium quod longo tempore fit. hic perduellio huius perduellionis ipse est qui facit originem belli, iurgium videlicet et contentionem. duellum est bellum quod inter duos fit, duellum vero ipsa litigatio L 9 Belliportae sub uno accentu prolatae dicitur ianua templi Iani, quae tempore pacis claudebatur, imminente vero bello aperiebatur, ut inde proeliantibus veniret auxilium. quinque enim portae in templo Iani erant et Belliportae vocabantur eo, quod in tempore bellorum aperiebantur, pacis tempore claudebantur L 15 unde designatus *Lindemannus* unde designat CGS 16 in quarto Aeneidos] v. 244 18 omonimon. significat enim τὴν σφραγίδα καὶ τὸ τὸν πολεμὸν σημεῖον τὸ ἐν τῷ κοντῷ καὶ τὸ σινθημα ut in eodem G ὀμώνυμον grecos significat ut in eodem C ὀμώνυμον significat enim uing. in eodem, additis in marg. τὴν σφραγίδα καὶ τὸ ἀγαλμα καὶ τὸ τὸν πολεμὸν σημεῖον τὸ ἐν τῷ κοντῷ καὶ τὸ σινθημα S 20 in eodem libro] *Verg. Aen. VII 657. excidisse videtur aliud exemplum in priore vocabuli interpretatione ex eodem libro adscriptum* 21 it G ut C dat S 22 τὸν λαυρεντία G *Lucani exemplum excidit. nam quod sequitur Vergillii est Aen. X 310* 24 dirivatiuorum possessivum G 26 hoc laurentium G

p. 1263—65 P.

p. 336. 37 K.

et ab hac et ab hoc Laurenti, pro Laurentina posuit; unde **Lucanus**

Laurentinosque penates.

Laurentum autem nominatum est a lauro inventa in arce teste ipso poeta. compo-|situm ab eo quod est laurus lauriger, unde 'laurigeros currus'. a lauro etiam laureatus laureata laureatum: Cicero 'fascēs laureatos', hoc est victoriae laurum habentes. ex eo proprium Laurentius et Lauren-
 163 tia, comprehensivum, quod Graeci περιελατικόν vocant, lauretum, veluti murtetum rosetum. Dic possessivum. Laureus, quomodo myrteus corneus. Dic aliud derivativum. Laurentius proprium et Laurentia. Laurus quotae est declinationis? Invenitur et secundae et quartae declinationis: est enim 10 exceptum. omnia enim arborum nomina in us desinentia et feminina sunt et secundae declinationis, ut cypressus cypressi, myrtus myrti, ulmus ulmi, ornusorni, pirus piri, exceptis quinque, quae tam secundae quam quartae inveniuntur, quercus laurus pinus cornus ficus. laurea quoque pro lauro accipitur.

15

104 Turnus quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius speciei? Vnivocae: potest enim etiam appellativum intellegi, | piscis nomen fluvialis. Fac ab eo possessivum. Turnius Turnia Turnium, sicut a Sa-
 turno Saturnius Saturnia Saturnium. patronymicum potest secundum ana-
 logiam dici Turnides; sed raro in Latinis nominibus solent eiusmodi formae 20 patronymicae fieri, quamvis poeta Scipiadās figuraverit a Scipione [sed et ipsum ἀπὸ τοῦ Σκιπίωνος], quod Graecum esse videtur.

105 Ab quae pars orationis est? Praepositio. Cui casui servit? Ablativo. Quid interest inter ab et a et abs? Quod consonante sequente a scriben-
 dum plerumque est, vocali vero omnimodo ab. invenitur ab etiam conso- 25
 nantibus sequentibus, sed quae non asperere post b sonant. a vero vocali
 sequente, nisi loco sit consonantis, id est i vel u, numquam invenitur,
 ut a Iove, a Venere. abs autem q vel t vel c sequentibus paucis ante-
 ponitur tam in appositione quam in compositione, in appositione, ut abs
 te pro a te, in compositione, ut abstuli, abscondo, 'absque ullo malo' pro 30
 'sine ullo malo'.

106 Arce quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Derivativae. Unde derivatur? Ab arceo verbo || arx, quae arcet
 facile munimento suo hostes. inde etiam summitates montium, ex quibus
 facile possunt depelli hostes, arces dicuntur, et arcus, quod longe arceat 35
 similiter hostes. Declina verbum. Arceo arces arcet. Cuius est signifi-

1 Lucanus] *Pharsal.* VII 394 3 nominatum & nominativus CG nomit S
 4 laurigeros] *Lucan. Pharsal.* V 332 5 Cicero] *de divin.* I 28, 59 C. Marium cum
 fascibus laureatis quaerere ex te 6 ex eo G ex ea CS 7 lauretum veluti mirte-
 tum GS lauretum veluti murtetum C 8 dic possessivum G dic derivativum CS
 mirteus G 12 cypressus cypressi S mirtus mirti G 17 piscis nomen fluvialis
 S piscis nomen fluvius C piscis nomen et fluvius G piscis palustris et fluvius &
 21 poeta] *Verg. Georg.* II 170. *Aen.* VI 844 25 sed invenitur CS 30 ut ante
 abstuli om. CGS

p. 1265. 86 P.

p. 337. 38 K.

tionis? Activae. Quotae est coniugationis? Secundae. arceo verbum acti-
 vum indicativo modo dictum tempore praesenti arceo, praeterito imperfecto
 arcebam, praeterito perfecto arcui, praeterito plusquamperfecto arcueram,
 futuro arcebo; imperativo modo tempore praesenti ad secundam et tertiam
 5 personam arce arceat, arceamus arce te arceant, futuro arceto tu, arceto
 ille, arcetote, arceant vel arcento; optativo modo tempore praesenti et 167
 praeterito imperfecto utinam arcerem, praeterito perfecto et plusquamperfecto
 arcuissem, futuro arceam; subiunctivo modo tempore praesenti cum arceam,
 praeterito imperfecto cum arcerem, praeterito perfecto arcuerim, praeterito
 10 plusquamperfecto arcuissem, futuro arcuero; infinitivo modo tempore praesenti
 et praeterito imperfecto arcere, praeterito perfecto et plusquamperfecto
 arcuisse, futuro arcitum ire vel arciturum esse; gerundia vel partici-
 pialia arcendi arcendo arcendum arcitum arcitu. participia veniunt a verbo
 activo duo, praesentis temporis et futuri, praesentis arcens, futuri arcitu-
 15 rus. Declina passivum. Arceor arceris vel arcere arcetur, arcebar, arcitus
 sum vel arcitus fui secundum analogiam, quamvis in usu deficit; compo-
 situm tamen eius coerceor coercebar coercitus sum coercitus es in fre-
 quenti est usu: praeterito plusquamperfecto arcitus eram vel arcitus fueram,
 futuro arcebor; imperativo modo tempore praesenti ad secundam et tertiam 168
 20 personam arcere arceatur, arceamur arcemini arceantur, futuro arcetor tu,
 arcetor ille, arceminor, arceantur vel arcentor; optativo modo tempore
 praesenti et praeterito imperfecto utinam arcerer, praeterito perfecto et
 plusquamperfecto arcitus essem vel arcitus fuisset, futuro arcear; subiun-
 ctivo modo tempore praesenti cum arcear, praeterito imperfecto arcerer,
 25 praeterito perfecto arcitus sim vel arcitus fuerim, praeterito plusquamper-
 fecto arcitus essem vel arcitus fuisset, futuro arcitus ero vel arcitus fuero;
 infinitivo modo tempore praesenti et praeterito imperfecto arceri, praeterito
 perfecto et plusquamperfecto arcitum esse vel arcitum fuisse, futuro arci-
 tum iri. gerundia vel participialia communia sunt tam in activo quam in
 30 passivo, arcendi arcendo arcendum arcitum arcitu. participia veniunt a
 verbo passivo duo, praeteriti et futuri, praeteriti arcitus, futuri arcendus. ||

VIII.

ATQUE EA DIVERSA PENITVS DVM PARTE GERVNTVR.

Scande versum. Atque ea diver sa peni tus dum parte ge runtur. 169
 35 Quot caesuras habet iste versus? Duas, semiquinariam, atque ea diversa,
 et semiseptenariam, atque ea diversa penitus. Quot figurarum est iste
 versus? Decem. Quare? Quia constat ex tribus dactylis et duobus

6 arceant vel *om.* CS 20 arcere arceatur arceamur arceamini CS arcere arcentur
 arcemini G 21 arceantur vel *om.* S 32 DOCTRINA PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM
 VERSUM OCTAVI LIBRI AENEIDOS FINIT. ORDITUR EIUSDEM IN PRIMUM VERSUM NONI C FIN
 DE VERSU VIII. ORDITUR DOCTRINA PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM NONI LIBRI

p. 1268. 67 P.

p. 335. 39 K.

spondeis. Tracta singulos pedes. Atque ea dactylus ex una longa et duabus brevibus et cetera. Quot partes orationis habet iste versus? Septem. Quot nomina? Duo. Quae? Diversa et parte. Quot verba? Vnum, geruntur. Quot pronomina? Vnum, ea. Quot adverbia? Duo, penitus et dum. Quot coniunctiones? Vnam, atque. Tracta singulas partes.

- 170 Atque quae pars orationis est? Coniunctio. Cuius est potestatis? Copulativae. ordinis communis, tam praepositivi quam postpositivi, invenitur. sed raro postponitur, quomodo etiam. Et quid interest inter que et ac et atque? Quia que semper postpositiva est | et enclitica et significat non modo et sed etiam ~~re~~ Graecam, quando repletiva est. ac autem semper praepositiva est et accipitur etiam pro adverbio similitudinis, quomodo atque, ut in tertio Aeneidos

haud secus ac iussi faciunt.

et autem tam praepositiva quam postpositiva copulationem solam significat. Cuius est figurae atque? Compositae. Ex quibus? Ex duobus integris, at et que. Quem habet accentum? Praepositiva omnis coniunctio et praepositio gravatur, postpositiva autem generalem accentum servat dictionum.

- 171 Ea quae pars orationis est? Pronomen. Quale? Subiunctivum vel relativum. Primitivum est an derivativum? Primitivum. Quot sunt pronomina indubitabilia? Primitiva quidem octo, primae personae unum, ego; secundae unum, tu; tertiae sex, ille ipse iste hic is sui. Et quare prima et secunda persona singulas habent voces, tertia autem tot et tam diversas? Quia prima et secunda praesentes semper sunt || et iuxta se collocantur et demonstrativae sunt; tertia vero modo iuxta collocatur modo longe, modo praesens modo absens, modo demonstrativa modo relativa modo discretiva. Quid interest inter hic et iste et is? Quia hic praepositivum est et demonstrativum et in declinatione nominum a grammaticis pro articulo accipitur; iste vero demonstrativum est, is subiunctivum vel relativum. ille potest et in loco aliquo longe posito esse demonstrativum, et relativum potest tamen idem esse et cum significantia aliqua proferri, ut Virgilius in septimo Aeneidos

sic Iuppiter ille monebat.

ipse autem et relativum et discretivum est: relativum est, ut idem in eodem

ipse modo Aeneas, nostri si tanta cupido est;

discretivum est, ut ego ipse, tu ipse, ille ipse: idem in secundo Aeneidos

8 quomodo etiam et et quia. Quid interest 5 11 quomodo atque, Terentius 'ne simili utamur fortuna atque usi sumus' (*Phorm. prot. 31*). similiter ponitur ac pro quam, ut illud in tertio Aeneidos *Lindemannus e codice L* 12 in tertio Aeneidos] v. 236 17 serviant *CGS* 18 vel relatiuum vel redditivum *C* 23 collocantur *sL* collocantur *G* colloquuntur *S* colloquuntur *C* 24 collocatur *sL* collocatur *GS* colloquitur *C* 28 vel relatiuum vel redditivum *CS* 29 et relatiuum vel redditivum *CS* 30 potest *om. G* 31 in septimo Aeneidos] v. 110 33 in eodem] v. 263 36 in secundo Aeneidos] v. 5

p. 1267. 68 P.

p. 339—41 K.

quaeque ipse miserrima vidi.

ideo autem discretivum dicitur, quia discernit personam cui coniungitur, ostendens per se facere et non per alium, ut 'quaeque ipse miserrima vidi', hoc est ipse per me, non per alium. Dic. derivativa pronomina quot sunt? Septem, meus tuus suus noster vester nostras vestras. Quot sunt declinationes pronominum? Quattuor, una illorum quae in i 173 faciunt genetivum et dativum, ut mei mihi, tui tibi, sui sibi; altera eorum quae in ius habent genetivum, ut illius huius; tertia eorum quae secundum mobilia declinantur nomina, meus tuus suus noster vester; quarta 10 quae tertiam nominum declinationem sequitur, nostras vestras. Quae sunt dubia? Quae stoici quidem antiquissimi inter articulos [cum praepositionibus] ponebant, Romani autem inter pronomina infinita vel interrogativa vel relativa vel redditiva, Dionysius vero et Apollonius et Herodianus rationabiliter inter nomina. sunt autem substantiae vel qualitatis vel quantitatis 174 vel numeri [infinita]. substantiae, ut quis, quod tam interrogativum est quam infinitum, cuius relativum est qui, quod per se quidem acuitur, in lectione vero gravatur. invenitur tamen etiam pro quis atque tum circumflektitur. obliqui autem eorum casus, quando relationem significant, gravantur. qualitatis qualis, quod paenultimam circumflektit, quando interrogativum est; quando vero infinitum est vel relativum, acuitur ultima, quae 20 tamen in lectione sopitur: eius redditivum talis. Dic quantitatis. Quantus, 175 quod similiter tria significat, interrogationem, quando paenultima acuitur; quando vero ultima, infinitum vel relativum est, quod similiter in lectione sopitur; eius redditivum tantus. numeri quot, quod similiter tria significat, 25 interrogationem infinitionem relationem: sed quando interrogativum est, acuitur; quando autem relativum vel infinitum, in lectione gravatur: eius redditivum tot. Dic derivativum ab eo quod est quis. Cuius cuia cuium, 176 quae sunt possessiva infinita, quae Graeci non habent. praeterea hic et haec cuias et hoc cuiate, huius cuiatis, quae sunt gentilia infinita. et 30 sciendum, quod haec declinationem pronominum habent quis vel qui cuius, et eam tamen inaequalem, cum accusativum quem facit et ablativum a quo vel a qui et dativum pluralem quibus vel quis. Quae sunt alia nomina, quae declinationem pronominum habent? In us quidem desinentia sex, unus ullus nullus solus totus alius, in er vero duo, uter et alter, et ex 35 his composita excepto neuter neutri. Dic nominativum ab eo quod est ea. masculinum eius is, femininum ea, neutrum id. Quid habet notandum 177

8 tertia eorum S tertia CG 9 declinatur G 11 cum praepositionibus ad doctrinam stoicorum de praepositione, quam illos coniunctioni copulavisse adnotavit Priscianus p. 574, pertinere videtur 12 vel relativa om. G 14 inter nomina GS inter pronomina C 15 infinita CG infinitae S 18 obliqui eius autem casus G 19 circumflektit S circumflektitur CG 25 sed quando interrogativum est infinitum acuitur quando autem relativum in C sed quando interrogativum vel infinitum est acuitur quando autem relativum in G: cf. Priscian. p. 580 et supra p. 492 34 vero G quodque CS 35 quod est ea S quod est id G quod est C

p. 1268. 60 P.

p. 341. 42 K.

hoc pronomen? Quod nominativum pluralem masculini tam in ei facit quam in ii et dativum et ablativum tam in eis quam in iis, et quamvis i duplicetur, pro una accipitur syllaba in metris, quomodo dii et diis pro dei et deis. Fac ab eo quod est is compositum. Idem eiusdem. Et quid interest inter masculinum et neutrum? Quod masculinum producit, neutrum vero corripitur.

- 178 Diversa quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Derivativae. Vnde derivatur? A vertor verbo versus || participium, et a participio factum est nomen compositum diversus diversa diversum. generis hic feminini, numeri singularis, quando femininum est; 10 quando vero neutrum, pluralis. et notandum, quod omnia mobilia in a facientia femininum et nomina et pronomina et participia simile habent femininum singulare et neutrum plurale, ut primus prima primum, pulcher pulchra pulchrum, armiger armigera armigerum, satur satura saturum, ille illa illud, iste ista istud, is ea id, hic haec hoc: haec et singulare est 15 femininum et plurale neutrum. nec non etiam quis quae quod: quae tam singulare est femininum quam plurale neutrum. participia quoque amaturus amatura amaturum, amatus amata amatum. Cuius est numeri? Singularis, quia femininum est in hoc versu; figurae compositae. Ex quibus? Ex duobus integris, id est ex di praepositione, quae separatim non invenitur per se, et versa. sunt autem inseparabiles praepositiones, id est quae per se separatae nunquam possunt inveniri, hae, di dis re se am con; 20 quas tamen praepositiones ideo dicimus, quod interpretatio quoque earum apud Graecos praepositiones eas ostendit et praepositivum locum sibi semper in compositione defendunt. diversus tamen apud Latinos frequenter non solum pro varius sed etiam pro separatus accipitur et discretus, ex quo etiam derivatur diversitas.
- 180 Penitus quae pars orationis est? Adverbium. Cuius significationis est? Hic localis, alias qualitatis: significat enim prorsus vel intima parte, ut Virgilius in tertio Aeneidos 30

insequor et causas penitus temptare latentis.

[et hic tamen similem habet significationem penitus, id est in penitissima parte, hoc est in intima, Italiae. antiqui enim et penitior et penitissimus ab eo solebant dicere, velut ulterior ultimus.] Cuius est speciei? Primitivae: ex eo enim nomen penitior et penitissimus nascitur et adverbium compositivum parativum penitius, superlativum penitissime. Cuius est figurae? Simplicis.

3 quomodo dii et diis pro dei et deis s quomodo di et dis pro dei et deis SG dii et diis quomodo dii et diis pro dei et deis C: cf. Priscian. p. 737 12 similem habent femininum singularem et neutrum pluralem CGS 25 defendunt. fac derivativum ab eo quod est diversus tamen (tamen om. G diversus diversus tamen C) apud CGS 30 ut virgilius in tertio aeneidos inseguor ut et causas C ut virgilius in tertio aeneidos causas S ut et causas G: Verg. Aen. III 32 31 latentis S latentes CG

p. 1270. 71 P.

p. 342—44 K.

Dum quae pars orationis est? Adverbium temporale, quomodo hic. 181
est autem etiam coniunctio causalis, quando pro *ἔνα* Graeca coniunctione
accipitur, ut Virgilius in primo Aeneidos

multa quoque et bello passus, dum conderet urbem.
et sciendum, quod adverbium indicativo coniungitur, coniunctio vero sub-
iunctivo. est tamen etiam pro coniunctione repletiva, ut

Sasia,

adesdum: paucis te volo,
et 'nedom illi corruptis moribus victoriae temperarent'. ex eo
10 derivatur dudum. post nec quoque vel post non vel post haud posita
adverbium est temporale, ut necdum nondum haud dum.

Parte quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius 182
speciei? Primitivae, generis feminini, numeri singularis, figurae simplicis,
casus ablativi. Cur pars partis facit? Quia omnia | in rs vel ls vel ns
15 desinentia interposita ti faciunt genetivum, ut pars partis, puls pultis,
mons montis, exceptis a corde compositis, quia d habent pro t, ut vecors
vecordis, concors concordis, discors discordis; servant enim primitivi con-
sonantem genetivi: et differentiae causa frons frondis ἡ φύλλας et lens
lendis τὸ κοινόν; praeterea glans glandis et libripens libripendis, quia a
20 pendo verbo componitur. Fac ab eo quod est pars derivativum. Diminu- 183
tivum particula; verbum vero partio et partior, quod in eadem invenitur
significatione, et ex eo composita dispertio et dispertior et impertio et im-
pertior. Dic ab eo compositum. Participium et participo participas par-
ticipat. similiter componuntur ab eo expers expertis et particeps participis
25 et proportio et bipertitus et tripartitus et similia.

Geruntur quae pars orationis est? Verbum. Quale? Perfectum.
Quo modo dictum? Indicativo. Cuius coniugationis? Tertiae, significationis
passivae, numeri pluralis, figurae simplicis, temporis praesentis, personae
tertia. Declina activum. Gero geris gerit et cetera. Quare praeteritum 184
30 gessi fa||cit? Quia in ro desinentia tertiae coniugationis in vi faciunt prae-
teritum perfectum, ut quaero quaesivi, tero trivi, exceptis uro ussi, gero
gessi, curro cucurri; ex quo composita licet ut vel duplicent in praeterito
perfecto cu vel non, decurro decucurri et decurri, percurro percucurri et
percurri. Quare gessi gestus facit participium? Quomodo et ussi ustus.
35 quaesivi quoque quaestus ὁ πόρος differentiae causa facit; nam quaesitus
ὁ ζητηθείς. Fac frequentativum. Gesto gestas gestat: a participiis enim
praeteriti ple||rumque fiunt frequentativa: et a gesto gestio gestis gestit, id
est motu corporis significo gaudium. Dic ab eo alia derivativa. Gerulus,
unde componitur nugigerulus. inde est etiam gesticulor gesticularis vel
gesticulare gesticulatur et ipsa res gesticulatio.

3 in primo Aeneidos] v. 5 7 Sosia] Terent. Andr. I 1, 1 8 pacis C
9 nedum illis C : Sall. Catil. 11

X.

PANDITVR INTEREA DOMVS OMNIPOTENTIS OLYMPI.

185 Scande versum. Panditur intere a domus omni po tentis O lympi. Quot caesuras habet hic versus? Vnam. Quam? Semiquinariam. Quomodo? Panditur interea. Quot figurarum est iste versus? Vnius. Quare? Quia quinque dactylos habet. Tracta singulos pedes. Panditur dactylus ex una longa et duabus brevibus et cetera. Quot partes orationis habet hic versus? Quinque. Quot nomina? Tria, domus omnipotentis Olympi. Quot verba? Vnum, panditur. Quid aliud? Adverbium, interea. Tracta singulas partes.

10

186 Panditur quae pars orationis est? Verbum. Cuius modi? Indicativi. Cuius formae? Perfectae. Cuius coniugationis? Tertiae. Cuius generis sive significationis? Passivae. Cuius numeri? Singularis. Cuius figurae? Simplicis. Cuius temporis? Praesentis. Cuius personae? Tertiae. Dic activum eius. Pando pandis pandit. Declina. Pando pandebam¹⁵ pandi panderam pandam. Cur mutata do in di facit praeteritum perfectum? Quia omnia verba tertiae coniugationis quae ante do n habent mutata do in di faciunt praeteritum, ut scando scandi, incendio incendi, offendo offendi, defendo defendi. excipiuntur abicentia quidem n fundo fudi, scindo scidi, findo fidi, duplicantia vero primam syllabam pendo pependi, tendo²⁰

187 tetendi, tundo tutudi. Declina passivum. Pandor pandebar passus sum. Cur passus facit participium? Quia omnia passiva in dor desinentia tertiae coniugationis verba, nisi sint a dor verbo composita, participium praeteriti in sus faciunt, ut ledor lusus, caedor caesus, defendor defensus, incendor incensus. sed notandum est, quod, cum alia omnia quae n habent²⁵ ante do etiam in participio ante sus servant n, ut offendo offensus, defendo defensu, incendio incensus, tendo tensus, pendo pensus, tundo tunsus, hoc differentiae causa, ne femininum eius simile inveniatur proprio masculino, quod est hic Pansa, ideo passus passa passum facit, quamvis a patior quoque passus facit, et a pateo passus, ut Virgilius in tertio Aeneidos³⁰

188 et pater Anchises passis de litore palmis,
et in primo

crinibus Iliades passis peplumque ferebant.

fundo etiam fudi fusus fecit nec duplicavit s, quia producta vocalis non egebat tali geminatione. fidi quoque et scidi, quia corripunt paenultimam,³⁵ duplicaverunt in participio s, fissus et scissus: Virgilius in nono Aeneidos

1 DOCUMENTUM PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM NONI LIBRI AENEIDOS FINIT
ORDITUR EIUSDEM IN PRIMUM VERSUM DECIMI LIBRI AENEIDOS (IN PRIM C̄S DE I C) CS

19 n ut fundo fundi scindo scidi findo fidi C 29 passus passa passum fecit CS
passus passa facit G 30 in tertio Aeneidos v. 263 31 et pater Anchises om. G
32 in primo v. 490 34 fundi fusus C 36 in nono Aeneidos v. 413

p. 1272. 73 P.

p. 315. 46 K.

frangitur ac fisso transit praecordia ligna.

imperativus et optativus et subiunctivus et infinitivus supra dicti verbi secundum analogiam declinantur. Dic supina. Pandendi pandendo pandendum passum passu. Dic participia activa. Praesentis pandens, futuri passurus. Dic passiva. Praeteriti passus, futuri pandendus. nomen verbale passor. in sor autem desinentia vel in xor verba feminina facere non possunt litterarum dissonantia prohibente. in tor enim desinentia mutant or in rix, amator amatrix, doctor doctrix, raptor raptrix, factor factrix. nomen verbale rei hic passus huius passus, quod significat τὸ βῆμα, id est quod patet in spatio distantiae pedum. [est tamen et aliud verbale pandus panda pandum: Donatus 'panda et contractior', et Ovidius in tertio metamorphoseon 'panda naris'.] nam passio magis a patior est.

Interea quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? 190

15 Pars orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet. Quot || accidunt adverbio? Species significatio figura. Cuius est speciei? Inter quidem ab in praepositione videtur esse natum, quomodo a sub subter et ab ex exter; ea vero primitivum est pronomen ablativi casus singularis vel accusativi pluralis. Cuius est significationis hoc adverbium? 20 Temporis; potest tamen esse et loci. Cuius est figurae? Compositae. Ex 191 quibus? Ex integro et corrupto, si ea pluraliter accipimus. inter enim integrum est, quod plerique Latinorum praepositionem accipiunt, Graeci autem adverbium, ea vero corruptum. accusativus pluralis enim corripit a, produxit tamen propter generalem regulam adverbiorum in a terminantium, quae omnia producantur, ut interea propterea praeterea, excepto ita. possumus tamen dicere, quia in compositione non necesse est separatorum constructionem servare et licere etiam ablativum singularem accipere in his adverbis compositum cum praepositionibus, quomodo quacirca quapropter, sic interea propterea. frequenter enim etiam simplices ablativi pro adverbis accipiuntur, ut una qua qui dextra sinistra.

Domus quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. 192

Cuius speciei? A Graeco derivatur. Graeci enim δωμάσθαι dicunt aedificare: inde et ἰδωμήσατο et δόμος. Graece enim masculinum est et Latine femininum, haec domus, quomodo ὁ κρατήρ haec cratera, ὁ δεκάπους haec decempeda, ὁ πανθήρ haec panthera, ὁ χάρτης haec charta, ὁ γανυάτης

1 frangitur ac CS et G 9 vinmate quo (quod s) CGS 11 pandum; panda est enim res contractior. unde et Ovidius pandae naris erat Lindemannus e codice L Donatus] p. 1742 12 in quarto (III S) metamorphoseon CS, om. G: Ovid. metam. III 674 et panda loquenti Naris erat nam — 13 est om. S 16 cuius est speciei utrum primitivum an derivativum C 17 a sub subter et ab ex extra CS sub subter et ex ext G 19 Cuius — 20 loci om. G 23 ea vero composita accusativus pluralis a produxit tam n CGS ea vero corruptum. accusativus enim pluralis a producit s 28 quacirca CG quocirca S 33 et εἰδωμενῶτο et domos C et δομηῶτο et δόμος G et εἰδωμενῶτο et δόμος S et δόμοις et ὁ δόμος Ald. 35 panthera GS carta CGS carta ab oppido Cartino, ubi primum usus eius inventus fuit L

p. 1273. 74 P.

p. 346—48 K.

haec gausape. Dic derivativa a domo. Domicilium, domesticus, dominus, domo domas domat, hoc est sub domo et potestate mea facio: unde maris domitor pro dominus et dominator. [inde etiam dominus.] hinc Domitius et Domitianus. Dic adverbia ex hoc. In loco domi, ad locum domum, de loco domo, quae Graeci dicunt οἶκος οἶκαδε οἰκόθεν. Dic de-
193 minutivum. Domuncula.

Omnipotens quae pars orationis est? Nomen. Quale? Appellativum. Cuius speciei? Adiectivae, figurae compositae. Ex quibus? Ex tribus corruptis, omnium et potis et ens, id est qui omnium | pol|tis est. antiqui enim ens dicebant participium ab eo quod est sum es. ideo ergo
a possum verbo potens nascitur tam participium quam nomen; sed quando participium est, et tempus significat et accusativo nominum vel infinito verborum coniungitur nec comparisonem accipit, ut 'potens bella facere'
194 vel 'potens pugnare'. quando autem nomen est, caret tempore et genetivo coniungitur comparisonemque habet, ut potens maris et amans illius, po-
tentior et amantior. sic ergo omnia participia similia possumus discernere tempore et coniunctione casuum et comparatione. si enim verbi casum non sequantur, in vim nominum transeunt; similiter, si tempus amittant et si comparisonem assumant, ut fugitans litium, doctus grammaticae,
195 doctior doctissimus. Cur in tis desinit genetivus? Quia omnia nomina in-
ls vel us vel rs desinentia interposita ti faciunt genetivum, ut puls pulis, mons montis, ars artis, exceptis differentiae causa frons frondis et lens lendis: praeterea glans glandis, cuius quidem etiam similem genetivo quidam protulerunt nominativum. libripens quoque libripendis facit servata consonante verbi pendo. praeterea a corde composita d servantia pro t no-
tanda sunt, concors concordis, discors discordis, vecors vecordis. comparativum quidem potens potentior potentissimus dicitur; omnipotens autem ideo non potest habere comparativum, quia quod est supra omnia nemini
196 potest comparari. Fac ab eo quod est potens ipsam rem. Potentia et potestas. Quid interest inter potentiam et potestatem? Potestas magis pro-
vi accipitur, potentia autem pro dictione. quidam autem etiam potentatum dixerunt. Declina verbum. Indicativo modo tempore praesenti possum potes potest, | eodem modo tempore praeterito imperfecto poteram, praeterito perfecto potui, praeterito plusquamperfecto potueram, futuro potero; imperativo praesenti ad secundam et tertiam personam potes possit, pos-

1 haec gausapa § et Priscianus p. 759 2 sub dominio § maris domitor]
Verg. Aen. V 709 3 inde et domitus Lindemannus 6 domicula G 17 con-
iunctione Lindemannus . coniugatione CGS 18 sequuntur CS amittant § amittat
CGS 19 assumat CGS assumunt § 22 ars artis G pars partis CS 28 quod
est om. CGS: et est supra omnia et § 29 potens diriutivum . M ipsam rem S
30 quid interest inter potentiam et potestatem hoc loco omissa post 32 dixerunt trans-
posita sunt in G 30 et potestatem — 31 potentia om. C quod potentia magis pro
vi accipitur potestas autem pro dictione § 32 Indicativo modo tempore praesenti
om. CGS

p. 1274. 75 P.

p. 348. 49 K.

simus poteste possint, futuro potesto tu, potesto ille, potestote, possint vel possunto; optativo modo tempore praesenti et praeterito imperfecto utinam possem, praeterito perfecto et plusquamperfecto potuissem, futuro possim; subiunctivo modo tempore praesenti cum possim, praeterito imperfecto possem, praeterito perfecto potue||rim, praeterito plusquamperfecto potuissem, futuro potuero; infinito praesenti et praeterito imperfecto posse, 197 antiqui potesse: Terentius in Eunucho 'sed nihil tamen potesse': praeterito perfecto et plusquamperfecto potuisse: in futuro deficit. derivativum ex hoc possibilis.

10 Olympi quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. significat autem et montem et caelum olympum dictum a Graeco, quasi Ὀλύμπιον, quod undique luceat. Cuius est speciei? Derivativae vel compositae a Graeco, id est τοῦ ὄλου καὶ λάμπειν. Fac ab eo derivativum. Olympicus Olympica Olympicum et proprium Olympius, Olympia, Olympium certamen vel Olympia, quae in honorem Iovis celebrabantur certamina Pisis. Dic composita. Olympiodorus et Olympionices. Dic patronymicum. Olympias, cuius secundum analogiam Olympiades debet esse masculinum.

XI.

20

OCEANVM INTEREA SVRGENS AVRORA RELIQUIT.

Scande versum. Oceanum interea a surgens Aurora reliquit. 198 Quot habet caesuras? Duas. Quas? Semiquinariam et semiseptenariam. Quomodo? Oceanum interea, ecce semiquinaria. Oceanum interea surgens, ecce et semiseptenaria. Quot figurarum est? Decem. habet enim tres 25 dactylos et duos spondeos. Tracta singulos pedes. Ocea dactylus ex una longa et duabus brevibus et cetera. Quot partes orationis habet iste versus? Quinque, Oceanum interea surgens Aurora reliquit. Quot nomina? Duo, Oceanum Aurora. Quot verba. Vnum, reliquit. Quot participia? Vnum, surgens. Quot adverbia? Vnum, interea. Tracta singulas partes.

30 Oceanum quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius speciei? Derivativae: ἀπὸ τοῦ ὠκέως enim, hoc est a celeri motu, dictus est Graece Ocea|nus. Fac ab eo derivativum. Oceanites masculinum et Oceanitis femininum; unde Virgilius in quarto georgicon

1 possint uel possunto s possunt uel possunto G possunto S uel possunto C
7 Terentius — potesse om. G in Eunucho] III 3, 24 tamen C tam S 8 diriuatiuum s diriuatiua CG, om. S: deriuatiua ex hoc possibilis compos praepotens et impotens s 11 ΟΑΟΥΑΑΜΠΙΟΝ G 19 MONIMENTUM PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM UERSUM DECIMI LIBRI AENEIDOS EXPLICIT INCHOAT EIUDEM IN PRIMUM UERSUM DECIMI LIBRI C EXPLICIT EX PRIMO UERSU DECIMI LIBRI AENEIDOS DOCUMENTUM PRISCIANI GRAMMATICI ORDITUR EIUDEM IN PRIMUM UERSUM UNDECIMI S UERS. X. LIBRI EXPL. G 31 ΑΠΟ ΤΟΥ ΩΚΕΩΣ enim G ΑΠΟ ΤΟΥ ΩΚΕΩΣ CS ΑΠΟΤΟΙΟΚΩΥΕΥΉ L, unde ἀπὸ τοῦ ὠκέως εἶπεν Lindemannus, eam vocabuli interpretationem secutus, quam olim probavit Hermannus opusc. II p. 174, ἀπὸ τοῦ ὠκέως νῆειν s ἀπὸ τοῦ ὠκέως νῆειν Ald. 32 oceanites GS oceanides C s 33 in quarto georgicon] v. 341

Oceanitides ambae.

- 199 Dic possessivum. Oceanius Oceania || Oceanium, ut Saturnius Saturnia Saturnium. Dic patronymicum. Ὠκεανὸς Ὠκεανοῦ Oceanides et femininum Oceanis, velut Πριάμος Πριάμου Priamides et Priamis. et quamvis sit proprium Oceanus, etiam pro appellativo accipitur, quando partes eius significat, ut si dicam Atlanticus oceanus et Indicus oceanus et Boricus et Erythraeus sive Aethiopicus, quomodo mare, cum totum significat, proprium est, cum partem, appellativum.

Interea quae pars orationis est? Adverbium. Cuius significationis? Hic temporalis, alias autem etiam localis est, ut Virgilius in primo Aeneidos

interea ad templum non aequae Palladis ibant
crinibus Iliades passis peplumque ferebant.

- 200 Cuius est figurae? Compositae ex duobus integris, hoc est ex inter et ea, qui est ablativus perfectus. solent autem componi ablativi cum praepositionibus quae etiam accusativo separatim solent coniungi, ut quapropter quacirca praeterea propterea; sic etiam interea. Inter primitivum est an derivativum? Ab in derivatur inter, quomodo ab ex exter et a sub subter et a de antique deter, unde et deterior deterrimus, quae tamen alii a detero verbo facta esse putaverunt. quomodo autem ab exter extra et a super supra, sic et ab inter intra. hinc intro et intus. et intra quidem spatium temporis vel loci significat, intro vero ad locum, intus in loco: comparativus interior, superlativus intinuis, verbum intro intras.

- 201 Surgens quae pars orationis est? Participium praesentis temporis, et in duas consonantes desinit, hoc est n et s, et commune est trium generum. Cuius est casus? Nominativi et vocativi, hic autem nominativi, | temporis praesentis, significationis neutrae, formae perfectae, numeri singularis, figurae compositae. Ex quibus? Ex duobus corruptis: tam sursum enim quam rego corrupta sunt. et notandum est, quod, cum in praesenti ex duobus corruptis sit, in praeterito ex corrupto et integro invenitur, surrexi. et multa inveniuntur huiusmodi non solum verba sed et nomina, ut alteruter alterutrum in nominativo ex duobus integris est, in genetivo ex corrupto et integro: idem eiusdem in nominativo ex duobus corruptis est, in genetivo ex integro et corrupto: cogo coegi in praesenti ex duobus corruptis est, in praeterito perfecto ex corrupto et integro: pergo perrexi in praesenti ex integro est et corrupto, in praeterito autem
- 202 ex duobus integris. Declina verbum [eius]. Indicativo surgo surgebam surrexi surrexeram surgam; imperativo surge surgat surgamus surgite sur-

10 alias in litura S hoc CG in primo Aeneidos] v. 479 17 quacirca CG quocirca S 18 ab ex exter G ab ex extra CS 20 ab exter GS ab ex C 21 sic ab inter et intra C sic ab inter intra G sic ab in inter et intra S 28 iam sur enim quam go L susum G 29 et notandum (notando C) est enim quod GG notandum enim quod S 30 ex corrupto et integro S ex integro et corrupto CG

p. 1277. 79 P.

p. 350. 51 K.

gant, futuro surgito tu, surgito ille, surgitote, surgant vel surgunto; optativo utinam surgerem surrexissem surgam; subiunctivo cum surgam surgerem surrexerim surrexissem surrexero; infinitivo surgere surrexisse surrectum ire vel surrecturum esse. impersonalia indicativo surgitur, surgebatur, surrectum est vel surrectum fuit, surrectum erat vel surrectum fuerat, surgetur; imperativo surgatur; optativo utinam surgeretur, surrectum esset vel surrectum fuisset, surgatur; subiunctivo cum surgatur, surgeretur, surrectum sit vel surrectum fuerit, surrectum esset vel surrectum fuisset, surrectum erit vel surrectum fuerit; infinita impersonalis surgi, surrectum esse vel surrectum fuisse, surrectum iri. supina surgendi surgendo surgendum surrectum surrectu. participia praesentis surgens, futuri surrecturus. etiam nomen est surrectus, quomodo rectus. cum caret tempore. sciendum tamen, quod simplex eius verbi activum est rego: facit enim regor. composita autem ab eo quaedam in neutralium transeunt significationem, quaedam permanent in simplicitate, ut pergo surgo neutralia sunt, dirigo autem et porrigo sive porgo et arrigo et corrigo correxi activa sunt. Dic ab eo quod est surgo nomen verbale. Surrector et surrectrix, ipsa res surrectio et surrectus. Cur rego rexi *fuit praeteritum perfectum*? Quia in go desinentia r antecedente, si non sint a rego composita, in si faciunt praeteritum, ut merigo mersi, tergo tersi, spargo sparsi; alia omnia in xi, ut ango anxī, pingo pinxi, tingo tinxi, exceptis lego legi, frango fregi, impingo impegi, tango tetigi, pungo pupugi et punxi. a lego composita mutantia primitivi significationem mutant et praeteritum, diligo dilexi, intellego intellexi, neglego neglexi.

Aurora quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Potest tamen, quando pro die accipitur, loco appellativi accipi: quando enim deam significat, proprium est. Cuius est speciei? Derivativae; ab aura enim dicitur Aurora. proprie enim ipse ascensus solis, id est prima pars diei, aurora dicitur, in qua solet pulsu solis aer commotus auram facere. alii autem a splendore solis dictam putant. ponunt autem auram pro splendore teste poeta in VI Aeneidos

discolor unde auro per ramos aura refulsit,
id est splendor. inde etiam aurum dicitur, et aurarii qui favoribus splendidos, hoc est claros, faciunt, et aurigae qui splendorem sibi agunt, qui fit auris populi, hoc est clamoribus. Cuius est generis? Feminini, numeri singularis, figurae simplicis, casus nominativi et vocativi, hic autem nominativi (ablativus autem in a productam terminatur), declinationis primae.

1 surgant vel om. S 12 nomen est surrectus S nomen est surrecturus CG
15 simplicitate CS simplicis G simplici L 16 et corrigo correxi om. G 17 ipsam rem CGS 18 surrectus cur rego rexi. In go relicto post rexi viginti fere litterarum spatio G surrectus in go C surrectus quod in go, superscripto et notandum post surrectus S 20 tergo et secundae declinationis est et tertiae. unde Sedulius descendam (de secunda coniecit Lindemannus) nec tergere sacras nec cessat lambere plantas L 31 in VI Aeneidos] v. 204 32 refulxit C 35 auris CS corr. aurib. G a favoribus 37 terminat CG

- 206 Quare? Quia omnia masculina vel feminina vel communia tam Graeca quam Latina in a desinentia primae sunt declinationis, exceptis illis quae nascuntur a masculinis in ius terminantibus genetivum, quae sunt haec, una ulla nulla sola tota alia ultra altera, et quae ex his componuntur; similiter a qua composita, siqua nequa aliqua. ea enim genetivum et dativum masculinorum servant suorum, unde quidam non ad significationem sed ad declinationem adtendentes pronomina ea esse putaverunt.
- 207 Reliquit quae pars orationis est? Verbum. Quale, id est cuius modi? Indicativi. Cuius formae? Perfectae, coniugationis tertiae, significationis activae, numeri singularis, figurae compositae. Ex quibus? Ex duobus integris, re et liquit. separatim tamen re dici non potest; quod tamen quidam volunt a retro vel rursus esse. quod si sit, ex corrupto et integro invenitur ea pars; liquit enim perfectum est. Cuius est temporis? Praeteriti. Quare linquo li||qui facit praeteritum? Quia n habentia ante co vel quo abiecta n faciunt praeteritum, linquo liqui, vinco vici. similiter ab eis composita, devinco devici, convinco convici, relinquo reliqui, delinquo deliqui, derelinquo dereliqui, et producunt i paenultimam in praeterito naturaliter. Declina verbum. Relinquo relinquebam reliqui reliqueram relinquam; imperativo praesenti relinque relinquat relinquamus relinquitur relinquant, futuro relinquito tu, relinquito ille, relinquitote, relinquant vel relinquantur; optativo utinam relinquerem reliquissèm relinquam; subiunctivo cum relinquam relinquerem reliquerim reliquissèm reliquero; infinitivo relinquere reliquisse relictum ire vel relicturum esse. Declina etiam passivum. Indicativo relinquor, relinquebar, relictus sum vel relictus fui, relictus eram vel relictus fueram, relinquer; imperativo praesenti relinquere relinquitur relinquamur relinquimini relinquantur, futuro relinquitur tu, relinquitur ille, relinquimini, relinquantur vel relinquantur; optativo utinam relinquerer, relictus essem vel relictus fuissèm, relinquer; subiunctivo cum relinquer, relinquerer, relictus sim vel relictus fuerim, relictus essem vel relictus fuissèm, relictus ero vel relictus fuero; infinito relinqui, relictum esse vel relictum fuisse, relictum iri. gerundia vel supina relinquendi relinquendo relinquendum relictum relictu. participia activa praesentis temporis relinquens, futuri relicturus; passiva praeteriti relictus, futuri relinquendus. nomen verbale relictor et relictrix, ipsa res relictio; potest tamen et relictus dici, sed quartae declinationis. hinc derivatur et reliquus reliqua reliquum et reliquiae, quod poetae interposita reliquiae metri causa proferunt. est etiam delinquo praeterlinquo, a delinquo delictum pro peccato, quod delinquit officium suum qui peccat.

14 linquo linqui C, in quo item in reliquis verbis quae secuntur et in declinatione verbi relinquo n littera addita est formis praeteriti temporis 18 Declina verbum M. Linquo et cetera. A Declina etiam passivum G 20 relinquant vel om. CS 26 relinquimini GS relinquamini C

XII.

TURNVS VT INFRACTOS ADVERSO MARTE LATINOS.

Scande versum. Turnus ut infrac tos ad verso Marte La tinos. 210
 Quot caesuras habet iste versus? Vnam. Quam? Semiquinariam, Turnus
 5 ut infractos. Quot figurarum est? Decem. Quare? Quia habet duos dacty-
 los et tres spondeos. Tracta singulos pedes. Turnusut dactylus ex una
 longa et duabus brevibus et cetera. Quot partes orationis habet iste ver-
 sus? Sex, Turnus ut infractos adverso Marte Latinos, Quot nomina?
 Quattuor, Turnus adverso Marte Latinos. Quid aliud habet? Vnum par-
 10 ticipium, infractos, et unum adverbium, ut. Tracta singulas partes.

Turnus quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius
 est speciei? Vnivocae: significat enim || nomen proprium regis Rutulorum
 et appellativum piscis palustris. Fac ab eo quod est Turnus derivativum.
 | Quomodo Saturnus Saturnius, sic debet etiam esse Turnus Turnius; pa-
 15 tronymicum Turnides, quomodo Priamus Priamides. Quare secundae est 211
 declinationis, Turnus Turni? In us correptam desinentia propria secundae
 sunt declinationis excepto Venus Veneris: praeterea Ligus Liguris, quod
 potest et proprium esse et gentile; et si sit proprium, masculinum est
 solum, hic Ligus huius Liguris; si gentile est, invenitur commune, hic et
 20 haec Ligus Liguris. Quare Turnus Turne facit vocativum? Quia omnia in
 us desinentia secundae in e faciunt vocativum exceptis propriis quae i
 habent ante us, quae per apocopam proferunt vocativum, ut Virgilius o
 Virgili pro Virgilie, et Mercurius o Mercuri pro Mercurie (ideoque accen- 212
 tus manet paenultimus, quamvis brevis sit paenultima syllaba. ex quibus
 25 enim aliqua subtrahitur syllaba, si integra manet illa in qua est accentus,
 integrum servat etiam accentum, ut hic et haec Arpinatis perfectum cir-
 cumflexum habuit paenultima syllaba, quae mansit in concisione: dicimus
 enim hic et haec Arpinas. similiter si dicamus munit pro munivit, circum-
 flectitur nit, quia integra dictione supra se habuit circumflexum. sic etiam
 30 tuguri pro tugurii acutum debet habere.): et Terenti pro Terentie, Sallusti
 pro Sallustie. euphoniae tamen causa vel metri est quando nominativis
 utuntur pro vocativis, ut deus pro dee et fluvius pro fluvie, ut Virgilius
 in VIII Aeneidos

corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum;
 35 et populus pro popule, ut Lucanus in secundo

1 MONITIO PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM VERSUM UNDECIMI LIBRI AENEIDOS TER-
 MINAT INICIPIT EIUSDEM IN PRIMUM DUODECIMI C MONITIO PRISCIANI GRAMMATICI IN PRIMUM
 VERSUM UNDECIMI LIBRI EXPLICIT INICIPIT EIUSDEM IN PRIMUM VERSUM DUODECIMI S VERSUS
 XI LIBRI EXPLICIT G 11 Cuius — 12 proprium om. C 12 univocū ē GS 14 sic
 debet etiam facere turnus turnius possessivum. A Patronomicum quomodo debet fa-
 cere. M Turnus Turnides G esse om. C 27 habuit S habebit C habet G
 quae CS qui G 28 si om. CS 29 dictio se habuit C 33 in VIII Aeneidos]
 v. 77 35 in secundo] v. 116

degener o populus, vix saecula longa decorum.

unum autem invenitur appellativum solūm, quod et in i et in e vocativum profert, ut filius o fili et o filie.

- 213 Vt quae pars orationis est? Adverbium. Quid est adverbium? Pars orationis quae adiecta verbo significationem eius explanat atque implet. Adverbio quot accidunt? Tria, | species significatio figura. Cuius est significationis ut? Hic tempo|ralis: accipitur enim pro postquam. quando autem significat *ἔνα* Graecam coniunctionem, loco coniunctionis accipitur causalis. est tamen etiam similitudinis adverbium. solet autem ei adici etiam i tam coniunctionem significanti quam adverbium. adicitur ei etiam nam¹⁰
- 214 et invenitur optandi adverbium, utinam. igitur ut et uti significat adverbium quidem, quando tempus vel similitudinem vel qualitatem sive interrogationem, id est quando quomodo significat; quando vero *ἔνα* vel *ὄτι* Graecam coniunctionem significat, coniunctionis loco accipitur. compositum autem ab uti utinam adverbium est optandi, ut diximus. praeterea¹⁵
- 215 utique pro videlicet affirmandi est adverbium. Quem habet accentum? Vt et uti et utinam praepositiva gravantur per omnes syllabas, subiunctiva autem generalem accentum servant. sciendum tamen, quod ut quoque invenitur etiam pro optandi adverbio, ut Terentius in Phormione *
- 20
- ut illum di deaeque omnes perdant.
- cum vel quoque compositum tam ut quam uti similitudinis adverbium faciunt, velut et veluti, ut Virgilius in primo Aeneidos
- ac veluti magno in populo cum saepe coorta est
- seditio.

- 216 Infractos quae pars orationis est? Participium. Quid est participium? Pars orationis partem capiens nominis partemque verbi. Cuius est generis? Masculini, casus accusativi, temporis praeteriti, significationis passivae. Cuius est formae? Perfectae, numeri pluralis, figurae compositae ex duobus integris. et nota, quod inveniuntur saepe participia ex verbis, quae non ex duobus integris componuntur, integra in utraque parte²⁰ inventa; ut infrigor ex integro est et corrupto²¹, tamen infractus ex duobus integris fit. ideoque possumus non a verbis ea declinata accipere, sed magis a sese composita. similiter impingo impactus, contingo contactus. similiter perficio perfecti, deficio defeci, conficio confeci. nec mirum in verbis et | participiis hoc inveniri, cum etiam in nominibus pos²⁵ sunt huiusmodi compositiones esse; ut idem tam masculinum quam neutrum ex duobus est corruptis, eiusdem vero ex integro et corrupto, et

I vix saecula longa decorum om. G 6 accidunt. M Significatio comparatio figura G 7 posquam C 11 igitur ut et uti unum significat; adverbium quidem est, quando Lindemannus adverbium om. S, add. s 13 vel *ὄτι* Lindemannus veluti G velut CS vel *ἔπας* s: cf. p. 496, 13 14 graecam CS gratias G 16 habet GS habent C 19 in Phormione; cf. p. 496, 15 20 perdant S perdunt CG perduint L 22 in primo Aeneidos] v. 148 23 magna cum C cum — seditio om. G 35 et participiis — possunt om. C in nominibus G in pronominiibus et nominibus S

p. 128. 53 P.

p. 355. 56 K.

e contrario alteruter ex duobus integris, alterutrius ex corrupto et integro. Declina activum. Indicativo infringo infringebam infregi infregeram infrin- 218 gam; imperativo praesenti infringe infringat infringamus infringite infringant, futuro infringito tu, infringito ille, infringitote, infringant vel infringunto; 5 optativo utinam infringerem infregissem infringam; subiunctivo cum infrin- gam infringerem infregerim infregissem infregero; infinitivo infringere, in- fregisse, infractum ire vel infracturum esse. gerundia vel participialia in- fringendi infringendo infringendum infractum infractu. participia veniunt ab activo praesentis infringens, futuri infractus. Declina passivum eius. 10 Infringor infringebar, infractus sum vel infractus fui, infractus eram vel infractus fueram, infringar; imperativo praesenti infringere infringatur in- fringamur infringimini infringantur, futuro infringitor tu, infringitor ille, infringimitor, *infringantur vel* infringuntur; optativo utinam infringerer, infractus essem vel infractus fuisset, infractus ero vel infractus fuero; in- 15 finitivo infringi, infractum esse vel infractum fuisse, infractum iri. nomen 219 verbale masculinum infractor, femininum infractrix, ipsa res infractio et infractus et infractura. ostendimus enim saepe, quod participia activa futuri temporis feminina etiam pro ipsa re accipiuntur, ut pictura usura natura iunctura: sic etiam fractura. rarissime in or rerum nomina in- 20 veniuntur, ex quibus magis verba nascuntur, non ex verbis nomina, ut labor laboro, color coloro, amor amo, honor honoro. Dic alia composita. Confringo perfringo defringo suffringo effringo. Cur frango fregi facit prae- teritum? Quia tertiae coniugationis verba in go desinentia r antecedente, si sint simplicia, praeteritum in si faciunt, ut mergo mersi, spargo sparsi, 25 alia vero in xi, ut pingo pinxi, tingo tinxi, rego rexi: unde ex eo com- 220 posita pergo perrexi, surgo surrexi, exceptis lego legi et ex eo compositis, quando eandem significationem servant, ut relego relegi, perlego perlegi; mutata autem significatione in xi, ut diligo dilexi, intellego intellexi, ne- glego neglexi. excipiuntur similiter frango fregi, pango pegi vel pepigi, 30 ex quo impingo imegi. excipiuntur etiam tango tetigi et pungo pupugi vel punxi et ago egi et ex eis composita. Cur infractus? Quia omnia in gi vel in xi praeteritum perfectum faciunt per ctus faciunt participium, ut legi lectus, dixi dictus, tetigi tactus, sanxi sanctus. excipiuntur flexi flexus, fluxi fluxus.

35 Adverso quae pars orationis est? Hic nomen est, quia caret tem- 221 pore, unde licet etiam comparativum eius facere adversior et superlativum

1 e om. CG ex integro et corrupto G 4 infringant vel om. CS 9 Declina passivum, nomen verbale *omissa declinatione verbi passivi* G 13 infringantur vel om. CS 16 infractio infringor infractus et infractura G 20 ut labor laboro color coloro amor amo honor honoro S ut labor laboro color coloro amor ab amor honor ab honoro C ut laboro a labor coloro a color amo ab amor honoro ab honor G. *nominā a verbis ducta esse docuit Priscianus p. 628, quam sententiam planius expressit Ald.* ut labor a laboro, color a coloro, amor ab amo, honor ab honoro 22 praeteritum — 23 verba om. CS 27 quando eam CS quae quando eandem G 29 excipiuntur CS excipitur G 30 excipitur CGS

p. 1283. 54. P.

p. 356. 57. K.

- adversissimus. Quale est hoc nomen? Appellativum. Cuius speciei? Ad-
 iectivae qualitatis est et mobile et derivativum a participio, id est partici-
 piale est. Fac ab eo aliud derivativum. Adversarius adversaria adversa-
 222 rium. Declina verbum. Advorto advertis advertit et cetera. Dic eius
 frequentativum. Adversor adversaris vel adversare adversatur, quod ab
 activo factum est deponens, quamvis advorto et advortor aliam significatio-
 nem habeant. scis autem, quod omnia frequentativa primae sunt coni-
 u-
 gationis et plerumque a participio praeteriti solent fieri, versus verso versas,
 adversus adversor adversaris, exceptis in go vel in sco desinentibus. illa
 enim a praesenti faciunt frequentativa, ut ago agito et lego legito et scisco
 sciscitor et nosco noscito. viso enim visis et lacesso lacessis et arcesso
 arcessis non primae sed tertiae coniugationis inveniuntur. frequentativa
 223 primae sunt coniugationis et inchoativa tertiae et meditativa quarta. Dic
 composita alia ab eo quod est verto. Avertor converto evertor subvertor ani-
 madvertor praeverto, et paene cum omnibus praepositionibus indubitabilibus
 invenitur, circumvertor antevertor. et notandum, quod adverbium quoque in-
 veniuntur non solum obliquis casibus nominum masculinorum vel femini-
 norum sed etiam ipsi nominativo similia, ut adversus, quod quidam, quia
 accusativo coniungitur, magis praepositionem existimaverunt. versus quo-
 que suppositum localibus nominibus adverbium esse invenitur, ut Italiam
 versus, Galliam versus, Hispaniam versus, Siciliam versus, Graeciam ver-
 224 sus. Sallustius tamen etiam praepositionem ei anteposuit in Catilinario,
 'in Galliam versus'. exadversum quoque compositum, ut Teren-
 tius in Phormione 'exadversum tonstrina erat quaedam'. a
 devertor fit derivativum deverticulum: Terentius 'postquam ad ipsum
 225 veni deverticulum'. deversorium quoque dicitur locus in quo devertimus.
 versus quoque litterarum ordinatio inde dicitur, vel quod vertimus stilum
 a fine ad initium [vel ab initio ad finem], vel quod antiqui a dextera parte
 in sinistram et a sinistra in dexteram scribebant. vertigo quoque et vertex
 a verto verbo fiunt et Vertumnus deus et Verticordia [compositum] dea.
 225 Marte quae pars orationis est? Nomen. Quale? Proprium. Cuius
 speciei? Primitivae. Fac ab eo derivativum. Martius Martia *Martium*.
 est et Martiaticus Martiatica Martiaticum dicere, unde stipendia militum

7 habeant *G* habent *C*; corr. habeant *S* scias *Ald.* sciendum *Krehlius*

8 uersus uerso uersa aduersor aduersaris *G* aduersus aduersor aduers aduersor aduers-
 saris *C* aduersus aduersor aduersaris uel aduersare aduersatur *S*, ubi uersus uersor
 ante aduersus *add. s* 11 sciscitor *CS* scito *G* sciscito *s* 14 auerto *G* aduerto
 auerto *deleto* auerto *S* aduerto *C* 15 praeuerto reuerto *S* 17 obliquis *G* ex obliquis
CS 21 Hispaniam versus *post* 23 in Galliam versus *positum in CGS huc transposui*
 22 in Catilinario] c. 56 23 in Galliam uersus *C*: in Galliam uersus in Hispani-
 am uersus *s* 24 in Phormione] 1 2, 30 exadversum ei loco Tonstrina erat quae-
 dam tronstrina *C* quidam *C* a deuerto *G* aduerto *C* auerto *S* a diuerto *s*
 25 diuerticulum *CS* Terentius — 26 deuerticulum *om. G*: cf. Terent. Eunuch. IIII
 2, 7 26 diuerticulum *S* diuersorium *CGS* diuertimus *C* diuertimur *GS*
 32 martius et martia est et *S* martius et est et *C* marticus et *G*

p. 1254—56 P.

p. 357. 59 K.

Martiatica dicuntur. inde derivatur etiam Mavors, ex quo Mavortius. dicitur tamen Maspiter, Martis pater, quomodo Diespiter, hoc est diei pater, Iuppiter. hic et haec Martialis et hoc Martiale: potest tamen et proprium esse Martialis. Quid interest inter proprium Martialis et appellativum? 226
 5 Quod, si proprium sit, masculinum est et ablativum in e terminat; si autem appellativum sit, commune est et ablativum in i terminat, quomodo Iuvenalis Felix. Cur Mars Martis facit? Quia in ls vel ns vel rs desinentia interposita ti faciunt genetivum, ut puls pultis, mons montis, ars artis, exceptis differentiae causa frons, quando folium significat, frondis | (frons
 10 enim capitis frontis) et lens, quando pullos pediculorum significat, lendis; quando autem significat legumen, lens lentis. praeterea glans glandis, 227
 cuius quidam nominativum et genetivum similem esse voluerunt. libripens quoque, quia a pendo verbo componitur, consonantem verbi servavit, libripendis. praeterea a corde composita d habent in genetivo secundum genetivum
 15 simplicis, concors concordis, discors discordis, vecors vecordis.

Latinos quae pars orationis est? Nomen. Quale? Derivativum, 228
 generis masculini, numeri singularis, figurae simplicis. Cuius speciei? Derivativae. potest tamen esse et proprium || regis, soceri Aeneae, et gentile a Latio Latinus, et possessivum, Latinus ager. Latium autem vel a
 20 latendo vel a latitudine est nominatum. a Latino Latinitas, a Latio derivatur etiam Latius et Latiaris. Fac compositum. Latinigena, quo|modo Troiugena Graiugena. sed in eis geminatio i mutavit sequentem i in u alternitatis causa pro Troiigena et Graiigena Troiugena et Graiugena faciens.

2 martis pater *G*, *om.* *CS* quasi Mars pater *g* 4 interest *CS* est *G* 10 pediculorum *G* peduculorum *S* puduculorum *C* peduculorum *L* 13 servabit *C*
 PRISCIANI GRAMMATICI SUPER XII PRIMOS VERSUS AENEIDOS EXPLICIT TRACTATUS PARTITIONUM *G* EXPLICIT SCRIBI QUANTUM POTUI AC RENOVARI *S*

[PRISCIANI]

DE ACCENTIBVS

LIBER.

G codex Leidensis Perizonianus 55 fol., qui fuit olim Gronovii
H codex Guelferbytanus Augustanus 4. 11, olim Hildesheimiensis
5 editio princeps (Veneta) a. 1470

DE ACCENTIBVS.

p. 1285. 56 P.

p. 360—62 K.

Littera est nota elementi, quae cum scribitur et in voce minima re- I 1
sonat, nihil aliud quam nota ad informandum elementum esse reperitur.
sed cum ex sono in vocem prorumpitur, elementi vocabulum | concipit,
5 quod, dum ratio ita sese habeat, quasi imago huius rei esse videtur, quippe
cum ex aëre percusso ictu linguae constat, unde vox formatur. vox nam- 2
que corpus esse ostenditur. nam et si corpus non esset, auditus aurium
minime vi percuteretur. sed cum tangit auditum et reverberat elementum,
6 tripertito dividitur, altitudine scilicet latitudine longitudine. habet quippe
10 littera altitudinem in pronuntiatione, latitudinem in spiritu, longitudinem
in tempore, hoc est et alte et late et longe auditur. habent etiam sylla- 3
bae suum elementum, quod productio dicitur. sed inter elementum litte-
rarum et syllabarum hoc distare videtur, quod elementa litterarum sunt
ipsae pronuntiationes, syllabarum ipsae productiones. quid est enim aliud
15 elementum quam pars minima partium || vocis articulatae? illud vero quod
remanet nota vel figura | elementi est. distat autem illud inter elementa
et litteras, quod elementa proprie ipsae pronuntiationes dicuntur, notae
autem eorum litterae. sed abusive elementa pro litteris et litterae pro ele- 4
mentis vocantur. nam aliud est littera quae videtur, aliud quod per eam
20 colligitur. videntur namque litterae aut longae esse aut rotundae aut qua-
dratae. colligitur namque per eas res gesta alicuius, dum colliguntur in
syllabis, de syllabis in partibus, de partibus in orationibus. sed nos locu-
turi de partibus ad accentum, qui in dictionibus necessarius est, transea-
mus. [cuius mysterium praebente deo vitam latius tractemus.]
25 Accentus namque est certa lex et regula ad elevandam et deprimendam II 5
syllabam uniuscuiusque particulae orationis, qui fit ad similitudinem elemento-
rum, litterarum syllabarumque, qui etiam tripertito dividitur, acuto gravi cir-

PRISCIANI GRAMMATICI DE ACCENTIBUS LIBER INCIPIT *H* 3 ad formandum *G*
experitur *GH* comperitur *g* 5 quod cum *g* 7 nam si *g* 8 uim minime per-
cuteret *H* inde minime percuteret *codex Groninganus* 11 aut alte aut late aut longe
GH 16 inter elementum *GH* 17 quod elementum *GH* 24 cuius — tracte-
mus *om. G* tractabimus. dicimus igitur qui sit accentus *codex Leidensis bibl. publ.*
180: dicamus quid sit accentus *add. manus recentior in H*

cumflexo. acutus namque accentus ideo inventus est, quod acuat sive elevet syllabam; gravis vero eo, quod deprimat aut deponat; circumflexus ideo, quod deprimat et || acuat. sunt namque decem accentus, quos ita huic operi dignum existimavi praenotare. accentus acutus virgula est a sinistra parte in dexteram partem ducta sursum: fit namque ita /. gravis a summo in dexteram deprimatur ita \. circumflexus nota de acuto et gravi facta, scribitur ita /\ . longus est virgula iacens, ita —. brevis virgula est pars circuli iacens inferior, ita U. hyphen, quae coniunctio dicitur, qua tunc utimur, quando duo verba conectimus: est namque subiecta virgula versui circumflexa, ita ∪. diastole, quae disiunctio Latine dicitur, quae contraria separat, dextera pars circuli supposita versui, fit ita ∩. apostrophos pars item circuli dextera ad summam litteram apposita est, quae fit ita ∷; qua nota ostendimus ultimam vocalem parti orationis deesse, cuius consonans remanet, ut tribunal pro tribunale. dasia, quod interpretatur aspiratio vel ubi h littera poni debet, hac figura notatur †. psile, quod interpretatur siccitas vel parum vel ubi h littera deesse debet, hac nota demonstratur ‡. notandum, quod acutus accentus apud Latinos duo loca teneat, paenultimum et antepaenultimum, apud Graecos vero antepaenultimum, paenultimum et ultimum; circumflexus autem paenultimum tantum. ponitur namque gravis in eadem dictione vel cum acuto vel circumflexo, sed tamen non in una syllaba. observatur namque unus accentus in integris dictionibus, ut Romanus Hispanus, in compositis vero unus similiter, ut male-sanus interealoci. sed in interiectionibus et in peregrinis verbis et in barbaris nominibus || nulli certi sunt accentus, ideoque in potestate uniuscuiusque consistit ut, quomodo necessarium viderit, sic in metro ponat. tres quidem res accentuum regulas conturbant, distinguendi ratio, pronuntiandi ambiguitas atque necessitas. sed qualiter haec fiant, intimandum est. ratio namque distinguendi legem accentuum saepe conturbat, si quis pronuntians dicat ponē et ergó, quod apud Latinos in ultima syllaba nisi discretionis causa accentus poni non potest: ex hoc est, quod diximus ponē et ergó. ideo ponē dicimus, ne putetur verbum esse imperativi modi, hoc est pōne; ergó ideo dicimus, ne putetur coniunctio rationalis, quod est érgo. ambiguitas vero pronuntiandi legem accentuum saepe conturbat, si quis dicat interealoci: qui nescit, alteram partem dicat interea, alteram loci, quod non separatim sed sub uno accentu pronuntiandum est, ne ambiguitatem in sermone faciat. necessitas pronuntiationis regulam corrumpit, ut puta si quis dicat in primis dóctus, addat que coniunctionem dicatque doctúsque, ecce in pronuntiatione accentum mutavit, cum non in secunda syllaba sed in

4 acutus accentus est nota a sinistra parte in partem dexteram virgula ducta sursum G 6 a summo sinistrae G 7 longa vel longus accentus G longa H 14 dasian GH 15 silen GH 21 observatur namque unus accentus G observatur namque observatur certus accentus G observatur nam accentus H 25 consistunt G videtur sic in metro ponatur H tres siquidem GH 28 conturbat dum siquis H

p. 1288. 89 P.

p. 364—68 K.

prima accentum habere debuit. sunt quidem syllabae tres, in quibus ac- 10
centus producit, quae ne ve, ut itaque, quando adverbium est; quando
vero coniunctio, itaque dicimus: 'veneruntne | viri ad nos'? 'carbonibusve
lumbos assarunt'.

5 Syllaba, quae correptam vocalem habet, acuto accentu pronuntiatur,
ut pax fax pix nix dux nux; quae etiam tali accentu pronuntianda est,
quamvis sit longa positione, quia naturaliter brevis est. quae vero natura- 11
liter producta est, circumflexo accentu exprimenda est, ut res dos spēs,
disyllabae vero, quae priorem productam habent et posteriorem correptam,
10 priorem syllabam circumflectunt, ut mēta Crēta; illae vero, quae sunt am-
bae longae vel prior brevis et ulterior longa, acuto accentu pronun-
tiandae sunt, ut nepos lēges rēges. hae vero, quae sunt ambae breves, similiter
acuto accentu proferuntur, ut bonus malus. sed notandum, quod, si prior 12
sit longa positione, non circumflexo sed acuto accentu pronuntianda est,
15 ut arma arcus, quae, quamvis sit longa positione, tamen exprimenda est
tali accentu, quia non est naturalis. trisyllabae namque et tetrasyllabae
sive deinceps, si paenultimam correptam habuerint, antepaenultimam acuto
accentu proferunt, ut Tullius Hostilius. | nam paenultima si positione longa
fuerit, acuetur, antepaenultima vero gravabitur, ut Catullus Metellus. si
20 vero ex muta et liquida longa in versu esse constat, in oratione quoque
accentum mutat, ut latēbrae tenēbrae. syllaba vero ultima si brevis sit et 13
paenultimam naturaliter longam habuerit, ipsam paenultimam circumflectet,
ut Cethēgus perōsus. ultima quoque si naturaliter longa fuerit, paenulti-
mam acuet, ut Athēnae Mycēnae. ad hanc autem rem arsis et thesis sunt
25 necessariae. nam in unaquaque parte orationis arsis et thesis sunt, non
in ordine syllabarum sed in pronuntiatione: velut in hac parte, natura,
[ut] quando dico natu, elevatur vox, et est arsis intus; quando vero se-
quitur ra, vox deponitur, et est thesis deforis. quantum autem suspen-
ditur vox per arsin, tantum deprimitur per thesin. sed ipsa vox, quae
30 per dictiones formatur, donec accentus perficiatur, in arsin deputatur;
quae autem post accentum sequitur, in thesin. his namque praelibatis de
consequentia huius libri videamus.

Latina quidem propria nomina nominativum singularem a terminantia III 14
in paenultima syllaba accentum servant, quamquam non nulla vocalem ante
35 vocalem habere videantur, quae alia differentiae causa, alia solo usu pro-
ducta sunt, ut Catilina Verania Stephanía. appellativa vero eundem accen-
tum servant a terminata, ut poēta regína habēna for||túna harēna carina.

7 brevis] longa H producta G : breves sunt 5 11 prior brevis 5 posterior
brevis GH 13 prior 5 prima H posterior G 17 et deinceps 5 19 gravabitur
5 gravatur G grauetur H ut catellus GH 20 esse om. 5 25 necessarii GH
27 arsis in tu 5 sequitur ra G rara H 28 thesis de tu 5 30 in arsis H
in thesin superscripto arsin G 33 Latina — 520, 15 hiemis in fine libri post 528, 35
euax conlocata sunt in G 35 producenda sunt H 36 uerania H uerana G ueronia
codex Groninganus Verona Lindemannus e codice Burmanni Urania 5 37 disservant H

composita vero eandem sibi pronuntiationem defendunt, quam habent in simplicitate, ut concava transfuga: fu enim in simplicitate brevis est, et ideo transfuga et non transfuga dicimus. homicida quoque et parricida ideo longam in i paenultima habent, quia e longam in i productam con-
 15 vertunt. composita a cano paenultimam corripunt: excipitur tibicen, quod euphoniae causa pro duabus ii brevibus unam sonat longam. notantur autem pleraque, quae i vocalem longam habent ante vocalem, ut philosophia Papii, quemadmodum unum verbum fio, quod solum i ante o productam habet. ideo autem diximus pleraque, quia omnia i vocalem ante
 16 vocalem habentia in antepaenultima mutant accentum, ut Veneria Marcellia Aricia Placentia Ausonia Turonia Colonia Brixia Sardinia Teutonia et illa quae in tia finiuntur, ut iustitia sapientia maestitia. hanc autem regulam secuntur omnia quae sic finiuntur praeter illa quae supra diximus, quae
 17 alia differentiae causa, alia solo usu pronuntiantur. excipiuntur illius istius ipsius, genetivi quorundam pronominum, quorum paenultima indifferenter ponuntur. illa quoque quae a verbis colo gigno componuntur paenultimam brevem habent, ut caeli|cola ruricola silvicola rurigena terrigena. reliqua vero omnia ita participio futuri temporis similia paenultimam produ-
 18 cunt, ut haec, scriptura natura litteratura; quae omnia, quando sunt nomina, tempore carent. ea vero, quae a ante a vel u ante a vel quam-
 19 libet vocalem habent, omnia corripuntur, ut Mantua Capua Danaa. Corsica vero et similia breviantur et omnia quae sunt possessiva vel eisdem similia, si i habent in paenultima subsequente e consonante, ut Cretica Isaurica Alemannica: excipitur vesica, quod producitur. quae vero habuerint u, producuntur, ut Romana || Campana Hispana Cumana. et haec omnia sive producta sive correpta per obliquos casus itidem pronuntianda
 20 sunt. e finita fixa paenultimam syllabam omnia productam habent, ut sedile monile singulare verbale, quae aequaliter per ceteros casus produ-
 21 cenda sunt. o littera terminata praeposita vocali e paenultimam corripunt, ut ganeo labeo aleo, quae solos nominativos habent et vocativos. ea vero, quae i habent ante o, similiter corripuntur, sed per ceteros casus excepto vocativo producuntur, ut mulio mulionis, quaternio quaternionis. praeposita autem qualibet consonante paenultimam productam servant, ut haec imago imaginis, uligo uliginis, fuligo caligo dissimilitudo magnitudo. quorum alia o in obliquis casibus servant et producenda sunt, alia in i con-

9 quia omnia uocalem ante uocalem ultimam i habentia // quae uocalem ante uocalem i habentia G 18 omnia in a desinentia participio § 20 quae a ante uel u ante a ante u uel quamlibet G quae a ante u quamlibet // 25 cimana et haec omnia secundum diuersas regulas producenda per obliquos sine corripienda sunt. haec omnia siue producta siue correpta per obliquos casus itidem pronuntianda sunt G cumana et haec omnia per obliquos casus producta siue correpta pronuntianda sunt H

27 E finita fixa penultimam i habentia in eadem syllaba omnia producuntur ut sedile G E finita fixa penultimam habentia i in eadem syllaba omnia producuntur. alias uero uocales habentia similem regulam sequuntur ut sedile § fixa om. H

30 solos nominatiuos et uocatiuos corripunt G

p. 1291. 92 P.

p. 369—71 K.

vertunt et corripienda sunt, ut carbo carbonis, bubo bubonis, caligo caliginis, altitudo altitudinis. i terminatum unum invenitur trisyllabum inde- 20 clinabile, quod in paenultimo breviatur, ut hic et haec et hoc nihili. u littera terminatum unum reperitur aptotum in singulari, in plurali declinat- 5 tur, quod in paenultimo liquescit, ut tonitru.

Al syllaba finita, si sint appellativa, in paenultimo producenda sunt, ut vectigal vectigalis, tribunal tribunalis: excipitur animal, quod corripitur. barbara autem propria breviantur, ut Hannibal Hannibalis, Hasdrubal Hasdrubalis. quae omnia in obliquis casibus a productam in neutro, in mascu- 10 lino brevem habent. il syllaba terminata corripiuntur in paenultimo, ut hic 21 vigil huius vigilis, quod videtur per syncopam proferri et in obliquis paenultimam corripit. ol syllaba terminatum invenitur unum, quod in paenultimo corripitur, ut hic Heliol. ul syllaba terminatum unum proprium reperitur, quod breviatur, ut hic Heriul, quod barbarum est. um terminata brevian- 22 15 tur, ut Sophronium || Abrotonium Philorcium Dorcium. en syllaba finita, si sint a prima coniugatione | vel a quarta, producenda sunt, ut solor solamen solaminis, munio munimen, farcio farcimen; si a secunda vel a tertia, corripiuntur, ut sedeo sedimen, rego regimen. praeposita itaque consonante c corripienda sunt, ut liticen fidicen: excipitur tibicen, quod solum 20 producitur, ut praediximus.

Ar syllaba terminata producuntur ad instar supra dictorum nominum, 23 ut torcular lacunar pulvinar: notatur laquear, quod breviatur. et omnia in obliquis casibus producuntur, ut torcularis lacunaris pulvinaris: excipitur iubar, quod breviatur teste Virgilio, ut 'iubare exorto', et propria 25 nomina, ut Arar et Caesar et Bostar. er syllaba finita, si sint neutri generis, in paenultimo producenda sunt, ut hoc cadaver papaver; si sint masculina aut feminina, corripiuntur, nisi sint positione longa, ut hic alacer volucer mediocer et haec mulier. et haec omnia et similia in obliquis corripiuntur excepto hic Hiber huius Hiberis. cetera autem, ut cadaveris 30 papaveris lateris tuberis sileris ciceris, corripiuntur. in ir syllaba terminata 24 breviantur, ut semivir duumvir triumvir, et omnia in obliquis sub uno accentu proferenda sunt. or syllaba terminata i vocali praeposita breviantur, ut melior doctior sanctior brevior, et haec omnia in obliquis productionem sibi defendunt. propria vero nomina productionem sibi minime defendunt, 35 ut Nestor Nestoris, Hector Hectoris. producuntur autem appellativa pleraque tam masculini quam feminini generis, quamvis non habeant i ante or,

10 hic hebigil huius hebigilis // hic ebil huius ebililis G hoc bibigil bilis *codex Burmanni* hic et haec uigil huius uigilis G haec evigil huius evigilis *Lindemannus* 22 torcular pulvinar. excipitur iubar et impar quae in obliquis breviantur G 24 Virgilio] *Aen.* III 130 exorto. et idem, numero deus impare gaudet (*Verg. bucol.* 8, 75) et propria G et — 25 Bostar *om. H* 29 excepto haec mulier huius mulieris G excepto mulier ut huius mulieris // 30 lateris *codices Burmanni et Matthiae* laceris *GH* laseris G tumeris tuberis // 35 hectoris. et indecor cuius simplex penultima correpta invenitur apud vetustissimos quando pro decorus decora decorum accipitur. producuntur G

ut uxor uxoris, amor amoris, odor odoris, soror sororis. **neutralia** vero
 25 breviantur, ut robor roboris, femor femoris. notatur mem̄or, quod est
 omnis generis et tamen corripitur, et compositum immemor || et unum
 communis generis, quod producit̄ur in obliquis, ut hic et haec auctor huius
 26 auctoris. ut syllaba terminata breviantur, ut sapifur letifur, et omnia in
 obliquis casibus breviantur, ut sapifur sapifuris. similiter hic satur saturis,
 hoc iecur iecoris vel iecinoris, hoc sulfur sulfuris.

As syllaba terminata producuntur, ut dignitas dignitatis, pietas, felicitas,
 et omnia a litteram in nominativo productam servant. notantur pauca
 masculini generis propria partim a nominibus civitatum propriis **translata**,¹⁰
 quae per syncopam proferri videntur, dum accentum in ultima servant
 syllaba, quod est contra regulam Latinorum, ut Larinās Maecenās Arpinās.
 sed in vetustissimis libris inveniuntur proferri Larinatis Maecenatis Arpinatis
 27 pro Larinas Maecenas Arpinas; unde subtracta si accentus remansit. es
 syllaba finita breviantur, ut Hercules sonipes alipes stipes, et in
 obliquis similiter bre|viantur, ut Herculis et cetera: excipitur heres here-
 dis, locuples locupletis, quae producuntur. et notandum, quod omnia quae
 sunt quintae declinationis in obliquis producuntur, quoniam paenultima
 eorum in nominativo et vocativo corripuntur, ut haec facies o facies, acies,
 dies. praeterea unum notatur in eadem clausula finitum, quod non quin-²⁰
 tae sed tertiae declinationis est, producit̄ur tamen, ut quies quietis. cetera
 28 in obliquis corripienda sunt, ut abies abietis, aries, paries. is syllaba
 finita, si sint accidentia, producuntur, ut suavis memorialis specialis. haec
 autem omnia communis sunt generis: faciunt enim neutrum sic, hic et
 haec suavis hoc suave, hic et haec specialis hoc speciale. nam et in
 obliquis producuntur, ut huius specialis et suavis. appellativa autem haec
 producenda sunt, ut securis lebetis sinapis. cetera vero corripienda sunt
 in obliquis casibus, quae disyllaba inveniuntur in nominativo, ut lapis || la-
 pidis, pulvis pulveris, sanguis sanguinis: excipitur | impubis, quod produ-
 29 citur tam in nominativo quam in obliquis casibus, ut huius impubis. os
 syllaba terminata in paenultimis producenda sunt, ut hic et haec sacerdos

1 neutralia — 2 femoris *om. G* 2 ut robor roboris femur femoris *H* 4 ut
 huius auctoris *GH* 5 lectifur *G* 6 hic satur et hoc iecur sulfur iecoris vel ieci-
 noris *H* hic satur iecur sulfur sulfuris. neutralia vero breviantur ut robor roboris
 femur femoris excipitur ebur quod producit̄ur huius eboris *G* 9 et omnia a litteram
 in nominativo servant *H* et omnia a in nominativo productam servant *G* et omnia a
 litteram servant in omni casu productam *g* et omnia quae as in nominativo productam
 servant *Lindemannus* 15 sonipes adipēs locuples stipes *G* in obliquis breviantur
H in obliquis similiter *G* 17 locuples locupletis *g* poples *Po H* poples poplitis *G*
 quod producit̄ur *H* 18 quando eorum penultima in nominativo corripuntur,
 uocali ante es posita, ut facies faciei, dies diei. consonante autem ante es posita cor-
 ripiuntur in obliquis, ut fides fidei *g* 19 ut facies dies acies. excipitur fides et
 fides fidium. praeterea *G* 23 accidentia *H* communia *G* adiectiva *codex Burmanni*
 27 plebetis sinapis *G* sinapis lebetis *g, om. H* 29 producit̄ur *Lindemannus e*
codice Burmanni corripitur *GH* 31 ut sacerdos sacerdotis quod positione longum
 est ut magatos seruigatos in obliquis producuntur ut lepos *G*

p. 1294. 95 P.

p. 373—75 K.

sacerdotis, armagatos, fervigatos, lepos leporis, quod eloquentiam significat, nepos nepotis. us syllaba finita in paenultima productionem sibi defendunt, ut tribunatus magistratus consulatus principatus, et omnia quae a verbis veniunt, quae sunt similia participio, ut amatus deletus stratus lacessitus
 5 cupitus munitus auditus. excipiuntur haec, satus situs litus quitus, quae corripuntur non solum in simplicitate sed etiam in compositione, ut insitus illitus nequitus. citus quoque licet corripere et producere: dicimus enim incitus et incitus. composita vero ab eo is verbo corripuntur, ut
 10 aditus praeteritus obitus. a do quoque et a sto composita corripuntur, ut datus; inde fit inditus: status; inde fit institus. a reor similiter, ut ratus; inde fit irritus. a spiro quoque et halo nomina venientia breviantur, ut spiritus halitus. ab ambio ambitus: sed quando participium est, servat productam paenultimam. a rutus quoque composita paenultimam corripunt, ut érutus dirutus. notandum est namque, quod haec, quando no-
 15 mina sunt, tempore carent, quando vero participia, tempus cum significatione demonstrant, ut 'amatus sum illum', id est 'amavi illum'. nomina vero tertiae declinationis terminantia us nominativum breviantur, quae supra dictis conveniunt, ut servitus [fraxinus: excipitur papyrus, quod producitur, ut huius papyri]. alia vero omnia, quamquam non sint longa in nomina-
 20 tivo, tamen in aliis casibus producenda sunt, ut servitus servitutis, palus paludis, iuventus iuventutis: excipiuntur haec, quae corripuntur, Venus Veneris, Ligus Liguris, lepus leporis, quod animal est. propria vero vel appellativa masculini generis, sive ex se feminina faciunt, sive in aliud ge[n]nus minime transformantur, breviantur, ut Terentius Marius: exci-
 25 piuntur haec quae habent a in paenultima vel possessionem significant vel a possessoribus derivantur, ut Marianus Terentianus Capuanus Beneventanus Hispanus Placentinus leporinus taurinus. quae autem habent e inter i et u in paenultimo loco, corripuntur, ut porticus Gallicus Italicus Alle-
 30 mannicus Romanicus: excipiuntur ea quae habent a, ut Taurinacus.
 Ax syllaba terminata omnia corripuntur, ut cóntumax pértinax pér-
 33 vicax; et in obliquis casibus producuntur, ut contumácis pertinácis pervicácis. ex syllaba terminata breviantur, ut artifex aurifex murifex opifex opificis. sed reperitur unum masculini generis, quod in obliquis casibus e productam servat, ut hic vervex huius vervecis, quod animal est. ix
 35 syllaba finita producuntur, ut bellatrix venatrix: excipiuntur meretrix geni-

1 eloquentiam *Groninganus* eloquentem *GH* 8 composita vero ab iui et ii corripuntur *H* 16 ut amatus sum ab illo. nomina ξ . ceterum quaedam excidisse videntur de nominibus secundae declinationis, ad quae pertinebant ea quae alieno loco posita sunt 18 fraxinus — 19 papyri 17 terminantia us nominatio producuntur quae a supradictis non veniunt ut servitus. excipitur *G* 21 corripuntur in nominatio *G*

24 transformantur si sunt trisyllaba vel tetrasyllaba ac deinceps habentia i corripuntur. *terentius* ξ 26 *martianus* *G* *maritanus* *H* 27 *placentanus* *H* 28 *alimannicus* *romanicus* *H* *allemannicus* *romanticus* *uiennensis* *G* 32 *aurifex* *opifex* *H* *aurifex* *sorex* *opifex* *G* *opifex*, quae omnia in obliquis casibus corripuntur, ut opificis aurificis murex muricis sorex soricis ξ

p. 1295. 96 P.

p. 376—79 K.

trix. sed omnia in obliquis casibus produciuntur exceptis his, haec salix salicis, hic calix calicis. ox syllaba finita breviantur, ut infelox velivox esox atrox celox, et in obliquis produciuntur, ut infelocis velivocis esocis atrocis celocis. ux syllaba finita produciuntur, ut Pollux Pollucis, pullinurux, crurinurux: excipitur coniunx, quod nomen sine n quidam proferri volunt, quia in obliquis casibus n litteram amittit, ne verbum putetur.

- 35 T littera terminata tam in obliquis casibus quam in nominativo breviantur et generis neutri sunt, ut sinciput occiput: Persius
et fissa fumosum sinciput aure.

Quae in duas consonantes desinunt, nisi sint positione longa aut in com-
positione, antequam componuntur, in simplici figura productionem sibi ser-
vant, ut cedens intercedens et clamans conclamans, cetera omnia breviantur, ut
omnipotens plenipotens armipotens audiens. | et haec omnia tam longa quam
correpta in obliquis produciuntur, quia servant positionem. excipiuntur haec
quae non habent n, ut caelebs caelibis, inopis inopis, adeps adipis, hiems hiemis. 15

- IV 36 Regulis accentuum nominis expositis tractandus est accentus qui in
verbis observatur, qui etiam certis definiendus est regulis. universa enim
verba coniugationis primae, quae in secunda persona as syllaba finiuntur,
[quae] cum in trisyllabis et tetrasyllabis veniunt, in paenultimis syllabis
per omnes modos producenda sunt, ut amo amas amabam amavi: exci-
pitur praeteritum plusquamperfectum indicativi, quod solum brevitur, ut
amaveram, et futurum eiusdem modi in primis et secundis personis plu-
ralibus, cuius exemplum hoc est, amabo amabis amabit et pluraliter
37 amabimus amabitis amabunt. ab his namque regulis exeunt novem, quae
in ui | mittunt praeteritum perfectum, quae perfectum et plusquamperfectum
et primas et secundas personas futuri indicativi corripunt, cetera produ-
cuntur, ut seco secas secabam secabo secui, domo domas domabam, frico
fricas fricabam, veto vetas vetabam, sono sonas sonabam, tono tonas tona-
bam, mico micas micabam, crepo crepas crepabam, plico plicas plicabam.
tamen annexis praepositionibus praesens brevitur, quod in disyllabis venit,
nisi positione aut natura ipsa verba producta sunt, ut reparo reseco resono
38 replico. notatur namque, quod plico plicas praeteritum plicui vel plicavi
facit. quattuor ab hac exeunt regula, sto do lavo invo, quae cum com-
ponuntur, sicut in simplicitate, | neque in avi neque in ui exeunt formam,
ut resto restiti restiteram restabimus restabitis restabunt, reddo reddidi

2 ut fellox (corr. ut infellox) uelinox nox atrox celox G uelox esox atrox celox
eliuox codex Burmanni ut uelifox atrox celox § 3 ut infelocis (esocis H) uelinocis
quod scaphan navis significat. ux GH ut uelifocis atrocis celocis. ux § 4 ut pullux
pullucis H : ut collux eis nutrix munitrix codex Burmanni ut polux murux reliquis
omissis codex Groninganus ut polinurux calinurux polux § 8 Persius 6, 70
19 quae post finiuntur om. § in trisyllabis et tetrasyllabis H 21 indicativi om.
GH § 22 eiusdem indicativi in GH 25 quae perfectum om. GH 26 indicativi
eiusdem modi corripunt ut seco secas secam secabo secui cetera produciuntur domo
domas bam domabo domabis frico fricas bam fricabo fricabis bit ueto H indicativi cor-
ripiunt ut seco secas secabam secabo. cetera produciuntur ut domo domas domabam bo
bis bit frico fricabam bo bis bit ueto G

p. 1297, 98 P.

p. 379—81 K.

reddideram. [excipiuntur relavo revivo, quae in praeterito sic exeunt, ut relavi revixi. secuntur etiam regulam superiorem, ut relavo relavi, revivo revixi.] excipitur relavo, quod in praeterito perfecto et plusquamperfecto et uno futuro modi coniunctivi || la syllabam longam habet, in ceteris vero
5 modis et temporibus breviatur, ut relavi relave|ram relavero. notantur nam- 39
que quae in simplici figura sunt longa, quia ipsam productionem, quam habent in simplicitate, retinent in compositione. sed etiam praepositio quando componitur cum qualibet parte orationis, qualis ipsa praepositio est, talis remanet in compositione, ut redimo inhaereo subverto.

10 Omnia verba secundae coniugationis, quae in es syllaba finiuntur in secunda 40
praesentis temporis, in trisyllabis et tetrasyllabis vel etiam polysyllabis inve-
niuntur, et omnia in paenultimo corripuntur, ut ruheo habeo misceo langueo
iaceo rigeo. sed per ceteros modos superiores formulas, quas in prima coni-
gatione subscripsimus, secuntur. notantur haec quae in praeterito perfecto et
15 plusquamperfecto et in uno futuro modi coniunctivi producuntur et in simplici-
tate et in compositione, in ceteris autem temporibus breviantur sic, sedeo sedi
sederam sedero, resideo resedi resederam resedero, caveo cavi caveram caveno.

Verba tertiae coniugationis, quae in secunda persona praesentis tem- V 41
poris is syllaba finiuntur, corripuntur, | nisi positione sint longa, excepto
20 praeterito imperfecto indicativi modi, ubi semper paenultima syllaba longa
erit, ut tribuo tribuebam tribui tribueram. notantur autem quae in i vi
vel evi exeunt in praeterito, quae productionem servant in eodem praete-
rito perfecto eiusdem modi, ut cupio cupivi, quiesco quievi, sapio sapivi. 42
cetera vero brevem sibi regulam defendunt, nisi positione longam habeant,
25 ut contemno contempsi, gero gessi. excipiuntur haec, quae in praesenti
tempore et in ceteris temporibus breviantur, in praeterito perfecto et plus-
quamperfecto et in uno futuro modi coniunctivi producuntur, ut lego legi
legeram legero, fa|cio feci feceram fecero; similiter fugio fugi fugeram fu-
gero, fodio, ago, emo. ab his quoque regulis discrepant duo verba, quae
30 in praeterito breviantur et in praesenti producuntur, pono et cogo. dici- 43
mus enim repono reposui et recogo recoegi. co vero syllaba in praesenti
longa et in praeterito brevis est. similiter vero alia duo verba excipiuntur,
quae sunt primae coniugationis, quae etiam, ut superiora, producta in praes-
senti et in praeterito correpta, do et sto: dicimus enim reddo reddidi,
35 resto restiti. notandum est namque, quod omnis dictio, quae in trisyllabis
et in ceteris polysyllabis est, antepaenultimam seu productam seu corre-

1 reddideram reddebimus reddebitis H 3 excipitur relavi revixi quod G
5 breviantur ut relavi relaveram relauabitis relauabunt notantur GH 10 es finiuntur
in secunda syllaba praesentis GH 12 inveniuntur et om. G 15 et plusquamper-
fecto om. GH, add. ε 17 caueram cauero lauo laui laueram lauro GH caueram
cauero uoneo uoui uoueram uouero uideo uidi uideram uidero ε 18 in secunda
persona praesentis temporis om. GH 19 finiuntur si in trisyllabis uel in polysyllabis
veniunt corripuntur ε 20 praeterito imperfecto praesentis temporis ubi H 21 quae
in .ui. GH 36 polysyllabis ex ante penultima seu productam seu correptam licenter in
metro profert poetica est fiducia H polysyllabis quae ex antepenultima seu productam seu
correptam habent licet in metro proferri poetica fiducia G polysyllabis exit antepenulti-

ptam licenter in metro profert. [poetica est fiducia, qua nos protegat omnipotens rex.]

VI 44 Quartae coniugationis verba, quae in i litteram | productam desinunt in secunda persona praesentis temporis, in trisyllabis et in ceteris polysyllabis veniunt, et omnia paenultimam brevem habent, ut audio accio mollio saepio: excipiuntur eo et queo et quae in disyllabis veniunt, ut scio. sed haec omnia et his similia regulam primae coniugationis secuntur. notantur haec, quae in praesenti tempore et in ceteris temporibus breviantur, in praeterito vero perfecto et plusquamperfecto, ut iam in aliis diximus, et in futuro modi coniunctivi producantur, scio scivi sciveram scivero, venio veni veneram venero, queo quivi quiveram quivero, nequeo nequivi nequiveram nequivero, odio odi oderam odero, saevio saevii saevieram saeviero, eo ivi iveram ivero.

VII 15 Quoniam, ut opinor, latius et convenienter de his accentibus tractatum est, nunc de consequentibus videamus. participium namque illos accentus quos nomen habet in omni loco, ut diximus, dum de his tractabamus, sequitur. pronomen vero similiter eisdem regulis utitur. notandum est namque, quod illa pronomina, quae in ultimis accentum servant, sic uti huic nostras vestras, ideo haec apud modernos ita habent, quia apud antiquissimos huicce et nostratis vel stratis declinabatur. retinent namque accentum in ultimo, quem habebant in paenultimo. et non solum haec erant apud eos verum etiam multa alia, quae differentiae causa vel solo usu dicebantur, ut 'egomet feci': met namque adiectio syllabica est in ego, ut in aliis ne ce, ut illicine huiusce. adverbium namque quae terminantur breviantur in paenultima, ut hodie sedule: quae a nomine veniunt, producantur, ut Tulliane Marciane: si m, producantur, ut meatim tuatim; si i, breviantur, ut vesperi; si o, causa differentiae in ultimo servant accentum, || ut falsò; | si a, similiter, ut unâ, ne putetur esse nomen; si as, in ultimo, ut aliàs, ne nomen esse videatur; si er, breviantur, ut breviter; si l, similiter, ut edepol; si c, in ultimo, ut illic; si us, breviantur, ut funditus. notandum est namque, quod omnia adverbia composita, quae cum praepositionibus componuntur, sub uno accentu pronuntianda sunt, ut deinde exinde. hanc enim regulam omnis coniunctio sequitur in compositis et in simplicibus, ut interea etenim. praepositio vero in fine semper accentum servat, ut apud antè. interiectio vero nullam certam regulam servat; tamen in fine et in medio acuetur, ut papaé évax.

nam syllabam seu correptam seu productam licenter quod fert poeta in metro est fiducia § 1 qua — 2 rex om. G 4 polysyllabis in omnia G 6 sepio § sapio GH excipiuntur eo et queo quae H excipiuntur queo et quae G 10 sino sini ram ro venio veni ram ro queo quivi ram ro nequeo nequid ram ro odio odi oderam ro seuio seui ram ro eo ini ram ro H sino sini siueram queo quivi quiveram quivero sero seui seueram seuero eo ini iueram ro venio odio G 17 quod om. GH, add. code: Burmanni sicuti huic et nostras nostras H sicuti haec nostras nostras G 19 huicine et ūris H hicine et uestratis G 22 feci nichil est egomet feci uisi ego per memet ipsum feci met G 23 ut illicce G 31 cum om. GH

INDEX SCRIPTORUM.

- Accius u. Attius
Aelius Gallus 382, 1
Aemilius u. Macer et Lepidus
Aeschines adu. Ctesiph.
38 p. 430 II 347, 20
87 p. 481 II 355, 14
151 p. 539 II 297, 22
192 p. 582 II 281, 7
209 p. 602 II 288, 1
Aeschines Socraticus II 320, 21. ἐν τῷ
'Αλκιβιάδῃ II 187, 6. II 368, 12. 'Αξι-
όχῳ II 367, 12. 'Ασπασίᾳ II 374, 11.
Τηλαύγῃ II 297, 9. II
Aeschylus Niobe 38, 16. 192, 28. sept.
adu. Theb. 469 Herm. II 427, 27
L. Afranius in Brundisinis 500, 6. in ci-
nerario 404, 16. in Compitalibus 171, 9.
in emancipato 242, 10. in fratriis 444,
17. in homine 227, 7. 517, 3. in in-
cendio 231, 19. in patella (?) 98, 7.
in prodito 114, 17. in suspecta 227, 9
(u. add.). 266, 8. in ualione 170, 22.
261, 7
Agellius u. Gellius
Albinus rerum Romanarum I 304, 20
Alcaeus 28, 4*. 289, 14. Ἐνδυμίωνι
292, 4
Alcman 15, 10 (u. add.). 16, 16, 4. 20, 17,
11. 28, 4*. II 428, 4. 10, 14
Alexis Ἐλένης ἀρπαγῇ 312, 6
Alpheus u. Alphius
Alpheus philologus 383, 9
Alphius Auitus in I excellentium 134, 3*
in II excellentium 409, 18. 426, 23 (u.
add.). 591, 14. II 233, 21
Anacreon 289, 6. II 427, 20
Andocides de mysteriis 67 p. 32 R. II 311, 15
G. Annii in I 337, 9 (u. add.)
Antias, Valerius in VI annalium 347, 4.
in LXXIII 489, 6
Antimachus in I Thebaidos 276, 6. 9
Antiphon πολιτικῶ II 321, 27. Σαμοθρα-
κιῶ II 355, 9
C. Antouius 381, 12*
Apollonides 407, 2
Apollonius 1, 9. 2, 22. 54, 20. 61, 19.
195, 9. 548, 6. II 18, 13. 24, 7. 95, 13.
107, 2. 481, 2. 492, 14. 501, 3. in I
de uerbo 439, 22. de pronom. p. 10 C
3 Bk. 578, 1. p. 22 A 9. 584, 20
Apollonius de synt.
I 1 p. 3, 8 II 108, 11
3 p. 12, 20 578, 1
4 p. 22, 15 II 124, 10
III 2 p. 194, 8 II 179, 26. 206, 19
8 p. 214, 17 II 202, 11
9 p. 220, 12 II 205, 25
9 p. 220, 14 II 206, 11
12 p. 226, 20 II 224, 23
32 p. 300, 7 II 231, 17
Apollonius Rhodius Argonaut. III 320 289,
10. III 386 289, 12
Apuleius in epitoma 250, 19. in epitomis
historiarum II, 482, 2. in I Hermagorae
85, 13 (u. add.). 111, 2. in primo Her-
magorae 135, 16. in I Hermagorae 279,
13. 528, 24. de medicinalibus 203, 14.
in Phaedone 520, 20. in Phaedone de
anima 511, 18. de deo Socratis 4 509, 9
Archilochus II 411, 13. 430, 6
Aristarchus II 144, 7. 198, 11
Aristomenes βονθοῖς II 194, 21. 336, 13.
353, 22
Aristophanes II 293, 23. 327, 8. in Baby-
loniis II 309, 15. γεωργοῖς II 374, 7.
γῆρα II 330, 16. ποιῆσει II 344, 9.
eccles. 756 Df. II 340, 11. equitt. 2 sq.
II 359, 13. 289 II 322, 20. 517 II 345,
16. pac. 31 sq. II 362, 7. ran. 354
II 288, 22. 313, 7. uesp. 123 II 294, 5.
302, 25
Aristoteles 98, 1. 261, 18 (u. add.)
Aruntius u. Celsus
Artium auctores Graeci 49, 17. artium scri-
ptores 117, 15. 130, 3. 172, 16. 190, 13.
194, 16. 301, 14. 362, 8. 420, 9. 495, 15.
548, 12. II 26, 5. 31, 3. 36, 15. 40, 9.
45, 21. 90, 9. 116, 6. 241, 2. artis scri-
ptores II 492, 7. antiquiores Donato ar-
tium scriptores II 266, 12. ueteres artis
grammaticae scriptores 195, 7. scripto-
res Grai artis grammaticae 2, 9. artium
scriptores Graeci 61, 14
Asellio, Sempronius in III historiarum 182,
13
Asinius u. Pollio

- Asmonius II 420, 1. in octavo II 420, 21 in arte quam ad Constantinum imperatorem scribit 516, 16
 Asper 490, 18, 536, 6. de uerbo II 489, 36
 Astyages 15, 8
 Ateius philologus 383, 8
 Atta in socru 311, 22, 433, 4
 Attius 169, 13, 321, 25, 386, 11. II 316, 22, 418, 2. in annalibus 254, 10, 268, 17. annali I 163, 4. in I didascalicon 253, 11. in VIII didascalicon 92, 4. sotadicorum I 517, 5. in Alcestride 481, 22, 524, 23. in Andromeda 504, 10. in Argonautis II 424, 9. in Atreo 233, 7 (*u. add.*), 490, 15. in Clytemnestra 474, 4. in Deiphobo 469, 19, 538, 14. in Epinausimache 229, 13. in Eriphyla 236, 6. in Hecuba 264, 14. in Ioe 196, 16. in Ione 209, 17*, 210, 12, 511, 22. in Medea 336, 18. in Neoptolemo II 9, 16. in Persidis II 424, 16. in Phoenissis II 424, 19. in Prometheus 211, 8. in Telepho 512, 4. II 424, 24. in Troadibus 212, 1
 Auctores artium *u.* artium auctores
 P. Aufidius 384, 8
 Aufustius 383, 9
 Auitus *u.* Alphius
 Aurelius 381, 8

 Bacchylides II 428, 21
 Bassus, *Caecius* in II lyricorum 527, 16 (*u. add.*)
 M. Brutus in epistulis 474, 22. de officiis 199, 8

 Caecilius in Cratino (?) 282, 13. in epiclero 235, 12 (*u. add.*), 354, 9, 511, 17. in epistulino 331, 16. in epistula 229, 11. in hypobolimaeo 200, 5. in Imbris 231, 16. in Imbriis 513, 2. in Karine 282, 13
 Lucius Caelius *Antipater* 198, 4 (*u. add.*), 383, 11, 386, 1. in primo historiarum 98, 12. in I 399, 17, 510, 1. II 8, 10, 19. in III 484, 6. in V 226, 23 (*u. add.*), 266, 17, 303, 25, 432, 13 (*u. add.*), II 8, 12
 Caesar *u.* Claudius
 C. Caesar *de analogia* 14, 13, 249, 18, 250, 18. II 239, 7. de analogia 249, 3. in Anticatone priore 227, 2, 266, 19, 303, 23. II 8, 13. de bello Gallico V 1, 2 352, 6
 Lucius Caesar 380, 3. in auguralibus 270, 5
 Caesar *Augustus* ad Virgilium 533, 13
 Caesar *Germanicus* in Arato II 417, 1. Arat. 345 351, 4
 Caesar Strabo in oratione qua Sulpicio respondit 170, 21. contra Sulpicium tribunum plebis 261, 4
 Caesellius Vindex 229, 10. in stromateo 210, 7, 230, 11
Caesius Bassus in II lyricorum 527, 16 (*u. add.*)
 Callimachus in tertio *Αἰτίων* 10, 17, 23, 12, 52, 9
 Calvus, *Licinius* 479, 4. in epithalamio 170, 10
 Cannius in I 337, 9 (*u. add.*)
 Cannutius 381, 12
 Cantharus *συμπαγία* II 285, 8
 Caper 85, 6, 96, 2, 97, 7, 129, 7, 134, 2, 163, 22, 188, 22, 204, 6, 212, 5, 260, 18, 264, 16, 322, 2, 391, 1, 393, 9, 13, 430, 17, 490, 9, 500, 6, 508, 28, 509, 22, 513, 7, 524, 12, 535, 1, 561, 10, II 40, 30. de dubiis generibus 171, 14 (*u. add.*), 212, 15
 L. Cassius Emina in II annalium 482, 15. in III annalium 537, 9, 587, 5. in tertio annalium II 490, 3. annalem quartum hoc titulo inscripsit bellum punicum posterior 317, 5. Hemia in III annalium 294, 5
 Cassius *Sederns* 380, 1. ad Maecenatem 333, 11. ad Tiberium II 489, 3
 M. Cato Censorius 87, 16, 227, 12 (*u. add.*), 260, 6, 266, 12. in epistula ad filium 337, 5. ad filium 263, 19. in oratione qua suavit in senatu 337, 23. in oratione qua in senatu suavit ut plura aera equestris fierent 318, 22, 319, 3. de agna musta pasceuda 257, 17. de ambitu 182, 5, 226, 11. in oratione pro Lucio Antonio 482, 10. in oratione quae inscribitur uti basilica aedificetur 433, 2. pro Lucio Caesare ad populum 520, 23. in Marcum Caesium 228, 3. in oratione ne quis iterum consul fiat 88, 2. in legis Meutiae snasione 587, 6. de Macedonia liberanda 88, 9. contra G. Pisonem 533, 10. in oratione uti praeda in publicum referatur 367, 23. de moribus Claudii Neronis 228, 4. de Ptolemaeo minore de Thermi questione 88, 6. contra Thermum de Ptolemaeo 91, 25 (*u. add.*), in Thermum 88, 10, 271, 5, 546, 2 (*u. add.*), in Quintum Thermum 377, 11. de re militari 334, 16. aduersus Ti. Sempronium Longum 279, 16. ad populum de triumpho 87, 17. in censura de uestitu et uelliculis 226, 19, 266, 19. de uestitu et uelliculis II 8, 6. contra Veturium 208, 2 (*u. add.*), de Lucio Veturio 377, 12. de Veturio 509, 24 (*u. add.*), in originibus 203, 11. in I originum 129, 9, 182, 7, 227, 11, 230, 22, 264, 17 (*u. add.*), 266, 10, 337, 19, 20, 21. In II originum 129, 10, 11 (*u. add.*), 152, 16 (*u. add.*), 171, 8 (*u. add.*), 537, 7 (*u. add.*), II 9, 16, 490, 1. in III originum 254, 12, 382, 2 (*u. add.*), 487, 9. in V originum 475, 23, 510, 21 (*u. add.*)
 Cato nepos de actionibus ad populum ne lex sua abrogetur 90, 12
 Catullus *carm.* 2, 13 16, 12, 4, 25 484, 2, 37, 17 188, 24, 305, 11

- Celer *u.* Velius
 Celsus, Aruntius 98, 9. Arruntius 251, 13.
 II 408, 2. Celsus 148, 7. 201, 1. 205,
 14. 357, 12. 485, 20. II 11, 49
 Censorinus 13, 9. 19. de accentibus II 27,
 23. 45, 25. 46, 7. 47, 3
 Charisius *p.* 27 *P.* 234, 16. 250, 17. *p.* 133
 II 11, 14. *p.* 215 470, 13. *p.* 217 485,
 19. *p.* 218 490, 18. 502, 7. 503, 17.
 515, 16. 532, 23. 535, 13. 536, 6. II 489,
 37. *p.* 219 541, 13. *p.* 225 523, 23.
p. 224 508, 5
 Cicero, M. Tullius 357, 10. 384, 13*. 483, 18.
 in Arato 210, 21. 211, 2. 5. 11. 13. 217.
 20. 247, 17. 285, 3. 351, 2. 504, 15.
 II 30, 3. 55, 25. 27
 in chorographia 267, 5
 in prognosticis 196, 9. 504, 19. II 105, 8.
 287, 6
 epistularum ad Calvum primo 490, 12
 in I epistularum ad filium 445, 2. 527, 8
 ad Nepotem 383, 1. 2
 ad Pansam I II 70, 13
 pro Cornelio 361, 25. 435, 23. 527, 12.
 530, 19. in I 208, 7. 292, 16. 294, 3.
 544, 26. libro II 539, 5 II II 216, 25
 pro Fundanio 221, 3. 335, 18
 in Metellum 510, 10. in contionem Me-
 telli 487, 6. contra contionem Metelli
 II 26, 16
 pro Scauro 219, 10. 12. 317, 21
 pro M. Tullio 197, 15
 pro Vareno 112, 20. 307, 17. 348, 18. 19.
 595, 11
 in Oeconomico 385, 4
 in Protagora 182, 3 (*u. add.*). 226, 9.
 247, 21. 402, 22
 in Timaeo II 463, 19
 in Catone 510, 19
 in Hortensio 250, 13. 506, 2
 de re publica 399, 13. in tertio de re-
 publica 255, 9. in III II 76, 14. in
 quarto II 462, 33. in VI 98, 5. 225,
 12. II 70, 11
 ad Herennium *u.* rhetor
 de inuentione I 3, 4 489, 13
 20, 28 545, 2
 26, 39 81, 12
 II 13, 43 469, 8
 de oratore 594, 24
 I 35, 163 539, 4
 45, 198 107, 11
 61, 259 539, 3
 II 55, 224 250, 4
 63, 256 495, 15
 64, 250 495, 17
 69, 278 267, 14
 78, 317 538, 5
 III 19, 73 121, 18
 in Oratore 13, 41 427, 22. 434, 24
 pro Sexto Roscio 7, 18 II 37, 9
 12, 34 II 366, 17
 13, 37 381, 7
 22, 60 II 72, 21
 Cicero pro Sexto Roscio 27, 74 II 75, 2
 28, 76 534, 24
 31, 95 II 7, 18
 36, 104 II 76, 28
 pro Caccina 9, 24 350, 17
 diuinat. in Q. Caecilium
 1, 1 II 246, 6. 249, 1. 251, 23
 7, 23 II 333, 19
 13, 41 II 188, 5. 352, 17. 355,
 12. 369, 11
 14, 45 535, 18
 17, 57 II 373, 10
 21, 67 II 338, 22
 in Verrinis 201, 5. 357, 3. 527, 11. II
 408, 17
 in Verrem
 act. pr. 5, 14 II 68, 22
 7, 19 II 290, 6
 10, 32 485, 1
 12, 36 223, 24
 14, 42 506, 19
 17, 51 II 188, 9
 17, 52 120, 3
 act. sec. I 1, 1 *sqq.* II 263, 19
 1, 2 II 264, 2
 1, 3 II 264, 5
 2, 6 II 245, 13. 264, 8
 3, 7 II 264, 9. 306, 23
 (*u. add.*)
 4, 9 II 264, 19
 21, 56 490, 7
 35, 90 II 189, 7. 260, 3
 36, 92 307, 1
 40, 103 *sq.* II 260, 6
 41, 104 II 326, 9
 41, 105 II 260, 13
 41, 106 II 260, 14. 17
 42, 107 II 256, 24
 42, 109 II 261, 2
 42, 110 II 261, 5
 43, 110 II 261, 7
 43, 111 II 261, 8
 43, 112 II 263, 20
 44, 114 II 261, 12
 45, 115 II 261, 16. 18. 262,
 1. 267, 15
 45, 116 II 262, 1
 45, 117 II 262, 3. 4
 46, 118 II 262, 5
 46, 119 II 262, 9
 46, 120 II 262, 12
 46, 121 II 262, 14
 47, 122 II 262, 18
 47, 123 II 262, 20. 22
 48, 125 II 262, 24. 263, 2
 48, 126 II 263, 4
 48, 127 II 263, 5
 50, 131 II 263, 7
 51, 134 II 263, 11
 52, 138 II 70, 9
 53, 139 II 257, 2
 54, 141 II 257, 16
 54, 142 II 179, 18
 55, 145 II 258, 4

Cicero in Verrem

- act. sec. I 56, 146 II 263, 15
 56, 147 II 258, 11
 56, 148 II 258, 1
 57, 149 II 258, 12
 57, 150 II 258, 15
 58, 153 307, 2
 59, 154 II 258, 18. 22. 259,
 4. 263, 16
 60, 155 II 259, 7
 60, 156 II 259, 11. 15
 60, 157 II 259, 19
 61, 157 II 259, 23
 II 6, 18 380, 7
 12, 32. 33 344, 21
 21, 52 487, 13
 28, 69 247, 15
 32, 78 426, 11
 42, 104 490, 13
 49, 122 307, 4
 52, 130 II 414, 10
 54, 136 199, 6. 247, 12
 57, 141 II 250, 5
 60, 148 II 250, 9
 III 14, 36 339, 5
 18, 47 534, 14
 19, 48 343, 21
 21, 54 307, 7
 22, 55 220, 20
 29, 70 307, 9
 33, 77 II 348, 12
 46, 111 307, 15
 47, 112 307, 11
 57, 132 362, 1
 70, 164 341, 10
 79, 183 199, 11
 IIII 2, 4 361, 5
 11, 26 526, 20
 12, 28 357, 4
 14, 32 495, 18
 17, 34 357, 6
 20, 42 114, 20
 21, 47 105, 1
 38, 83 215, 4
 45, 90 157, 11
 46, 102 350, 15
 48, 87 339, 4
 50, 110 II 369, 12
 V 7, 15 220, 18
 18, 45 344, 7
 22, 57 II 338, 17
 42, 108 221, 2
 47, 124 II 352, 20
 50, 132 II 107, 18*
 52, 137 350, 16
 52, 138 355, 9 (*u. add.*)
 de imperio Gu. Pompei 17, 52 489, 12
 pro Cluentio 16, 46 348, 20
 27, 74 307, 18 (*u. add.*)
 34, 94 280, 8
 38, 105 105, 5
 44, 124 393, 6
 57, 158 377, 5
 62, 173 520, 2. 522, 24

Cicero pro Cluentio 64, 180 113, 18

- 65, 184 II 216, 25
 70, 199 206, 14
 in Catilinam I 1, 1 410, 11. 411, 7. 425,
 26. II 89, 1. 139, 9.
 233, 28. 320, 14.
 303, 17
 1, 2 II 89, 7
 1, 3 II 82, 12. 109, 11.
 157, 15
 3, 7 II 315, 26
 4, 8 II 310, 3
 6, 15 II 44, 23
 7, 17 II 246, 10
 7, 18 II 437, 33
 8, 20 II 288, 4.
 8, 21 II 330, 11
 9, 22 II 295, 1
 9, 23 II 32, 8
 9, 24 379, 1. II 274, 12
 10, 25 II 82, 19
 12, 30 II 246, 12
 13, 33 II 290, 20
 II 1, 1 II 82, 20
 6, 12 II 207, 9. 249, 17.
 275, 11
 6, 13 II 249, 24
 7, 14 II 246, 15
 7, 15 II 318, 2
 9, 19 503, 2. II 281, 16.
 297, 15. 333, 27
 10, 21 593, 3
 III 5, 12 II 237, 23
 9, 21 II 87, 21. 277, 11
 10, 24 II 61, 1. 16. 84, 17.
 96, 9
 IIII 1, 2 583, 18
 6, 12 II 304, 17
 6, 13 250, 3
 pro Murena 8, 17 339, 20
 9, 19 491, 18
 9, 20 381, 14
 12, 26 II 283, 7. 302, 6
 14, 31 II 74, 21
 23, 61 221, 3
 35, 73 307, 16
 36, 77 592, 2
 41, 90 343, 14
 pro Sestio 12, 29 345, 3
 20, 45 353, 5
 33, 72 107, 9
 38, 83 70, 7
 pro Coelio 14, 34 II 217, 13. 437, 35
 17, 40 489, 15
 in Pisonem 25, 59 109, 5
 27, 66 109, 4
 29, 70 473, 7
 35, 85 473, 6
 pro Plancio 21, 51 108, 18
 26, 63 335, 20
 33, 80 341, 4
 33, 81 527, 22
 40, 96 345, 2
 41, 97 345, 3

- Cicero pro Milone
 4, 9 278, 21
 12, 33 II 356, 10. 372, 3
 22, 59 II 291, 20
 29, 79 410, 6. 426, 10
 pro Marcello 1, 2 263, 14
 3, 8 94, 19. II 220, 5
 7, 21 181, 12. 226, 4
 8, 25 II 368, 10
 pro Ligario 1, 1 II 101, 5
 1, 2 II 100, 17
 3, 9 II 305, 14
 4, 11 II 64, 17
 5, 13 354, 21
 5, 14 392, 17
 8, 25 II 367, 8
 pro Deiotaro 1, 1 II 368, 18
 3, 8 93, 18
 6, 17 II 193, 15
 9, 24 73, 3
 9, 25 73, 9
 11, 31 II 342, 16
 12, 33 II 273, 19. 325, 1
 Philippicarum II 2, 4 II 360, 7
 10, 24 395, 3. 407, 21
 14, 35 II 365, 17
 29, 71 491, 17
 33, 84 386, 5
 38, 99 93, 6 (*u. add.*)
 V 11, 28 II 277, 10
 VII 7, 20 345, 4
 XIII 17, 36 II 70, 10
 Tusculanarum I 5, 10 470, 18
 II 2, 6 539, 6
 10, 24 542, 24
 III 19, 46 105, 21
 IIII 6, 11 391, 11
 29, 62 II 426, 5
 29, 63 246, 2
 V 2, 5 371, 10
 20, 58 371, 11
 40, 116 114, 15
 de natura deorum II 8, 22 105, 22
 32, 81 456, 4
 34, 86 432, 4
 III 20, 51 259, 3
 31, 76 299, 16
 de divinatione I 28, 59 II 498, 5
 de senectute 15, 52 242, 19
 topicorum 7, 30 367, 16
 Ciceronis commentatores *u.* commentatores
 Cinna in Smyrna 268, 20
 Claudius Caesar 33, 4. Caesar 15, 5 (*u. add.*)
 Quintus Claudius Quadrigarius 484, 7. in
 II annalium 393, 5. in III historiarum
 232, 15. in VI annali 541, 12. in VIII
 annali 347, 7. 8
 Comici 215, 18. II 418, 16. Graeci uctu-
 stissimi II 418, 19
 Commentatores probatissimi *Ciceronis* II
 316, 2
 Corinna 28, 4*
- Cornelius Seuerus in VIII de statu suo
 546, 21
 Cornificius in I de etymis deorum 257, 6
 Crassus *u.* Ninnius
 Lucius Crassus in legis Seruiliae suasionem
 428, 16
 Cratinus II 376, 20. *Θράταις* II 313, 16
ἐν Νευσίσει II 195, 1. *Ὀδυσσεύσει* II
 377, 10. *ἐν πλούτοις* II 284, 8. in
 poetina II 310, 9. *ἐν πυτίνῃ* II 378, 20
 Curio 384, 13
 Curio pater 385, 11
- Dardanus II 408, 18. 409, 30
 Demosthenes II 299, 20
 adu. Androt. 2 p. 593 R. II 291, 2
 de corona 3 p. 226 II 340, 5
 10 p. 228 II 279, 12. 296, 14
 11 p. 229 II 284, 17
 19 p. 231 II 290, 13
 20 p. 231 II 370, 17
 27 p. 234 II 351, 14
 30 p. 235 II 301, 5
 35 p. 237 II 317, 23
 71 p. 248 II 373, 22
 107 p. 262 II 366, 6
 189 p. 291 II 284, 13
 197 p. 294 II 329, 19
 308 p. 309 II 189, 16
 314 p. 330 II 342, 14. 359, 10
 adu. Eubulidem 10 p. 1302 II 318, 1
 de falsa legat. 2 p. 341 II 351, 13
 16 p. 345 II 296, 12
 23 p. 348 II 347, 8
 27 p. 349 II 280, 5. 298, 9
 70 p. 363 II 311, 9
 167 p. 393 II 242, 8
 178 p. 397 II 341, 25
 181 p. 398 II 364, 3
 212 p. 407 II 327, 18
 226 p. 411 II 358, 3
 adu. Leptin. 10 p. 459 II 313, 3
 10 p. 460 II 288, 21
 30 p. 466 II 285, 19
 91 p. 484 II 370, 4
 adu. Mid. 5 p. 515 II 321, 8
 Olynth. I 5 p. 10 II 186, 20
 15 p. 13 II 366, 19
 III 1 p. 28 II 279, 7. 295, 10
 7 p. 30 II 318, 21
 24 p. 35 II 370, 15
 36 p. 38 II 327, 5
 adu. Pantaenet. 1 p. 966 II 172, 2
 53 p. 982 II 359, 22
 de pace 4 p. 58 II 372, 8
 Philippicis II 372, 11
 Philippicarum
 I 1 p. 10 II 371, 8
 9 p. 42 *sq.* II 342, 18
 24 p. 46 II 342, 21
 39 p. 51 II 366, 19*
 II 10 p. 68 II 292, 22
 12 p. 69 II 295, 20
 16 p. 69 II 282, 11. 301, 12

Demosthenes Philippicarum

II 30 p. 525 II 328, 1
 III 4 p. 132 II 342, 22
 10 p. 134 II 373, 23

in Polyclem 63 p. 1225 II 173, 2

66 p. 1220 II 172, 16

adu. Spudiam de dote 6 p. 1029 II 308, 6

adu. Timocrat. 9 p. 702 II 371, 21

19 p. 706 II 357, 3

de reditu suo epistula p. 1468 II 296, 5

Demosthenis *quae fertur* de corona trier-
 arch. 2 p. 1228 II 376, 3

Dialectici 54, 5

Didymus 13, 4 (*u. add.*) 445, 14. II 408,

6. 492, 8. de latinitate 548, 10. *ἐν τῷ*

περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίους ἀναλογίας

II 411, 9

Dinarchus *ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου* II

293, 6. *κατὰ Τιμάρχου* 346, 14

Dionysius *Thrax* II 492, 15. 501, 13

Diomedes p. 362 P 470, 13. p. 363 485,

20. p. 366 499, 19. 515, 16. p. 367

535, 12

Donatianus in senatu pro se 225, 10

Donatus in commento Aeneidos II 61, 20.

266, 16

art. *grammat.* p. 1735 P. 7, 16

p. 1736 II 490, 25

p. 1740 II 414, 21

p. 1742 II 504, 11

p. 1743 II 284, 3. 481, 1

p. 1747 260, 17

p. 1754 II 482, 27

p. 1755 II 466, 28

p. 1759 596, 10

p. 1763 II 41, 16

p. 1765 II 27, 20. 51, 19.

354, 20

p. 1766 II 91, 20

commento in *Ter. Andr.* III 3, 4 II 281,

14. 320, 13

Emina u. Cassius

Ennius 97, 8. 206, 23. 383, 6. 401, 3.

434, 8. 450, 6. 470, 22. 500, 20. 510, 7.

591, 12. II 71, 3. 192, 14. 205, 20. 234,

20. 272, 21*. 418, 2. 492, 25. in an-

nalibus 170, 7. 334, 22. 337, 26. 482, 4.

518, 19. in I 237, 9*. in II annali

250, 15. in II 504, 26. II 3, 6. in V

annalium 428, 14. in VII annalium 223,

4. 486, 13. in VIII annalium 480, 5.

in VIII 210, 10. in VIII 278, 17. 486,

15. in X annalium 30, 4. in X 541, 15.

in annalium XI 419, 16. 445, 7. in XI

annali 473, 23. in XII 153, 11 (*u. add.*).

230, 5. in XIII annalium 171, 11. 501,

14. in XIII 474, 2. 518, 14. in XV

annali 250, 9. 259, 6. 281, 7. in XVI

annali 278, 13. in XVI 153, 9. 518, 17.

in XVII annalium 260, 2. in XVII an-

nali 199, 4. *Alcmaeone* 250, 13. in

Andromeda 293, 13. in Medea 320, 16.

II 423, 36. in Melanippa 517, 10. in

Nemea 171, 4. in Epicharmo 341, 20.

in praeceptis 532, 17

Epigramma in tripode uetustissimo Apolli-

nis qui stat in Xerolopho Byzantii 17, 13.

253, 23

Eupolis II 429, 6. *αἰξί* II 334, 15. *Βά-*

πταις II 427, 22. *ἐν δῆμοις* II 297, 18.

Προσκαλίσις II 297, 20. 320, 4. in

fabula quae dicitur *χρυσῶν γένος* II

429, 3

Euripides II 166, 19. 193, 18. 196, 19.

205, 2. 282, 17. 300, 20. in Alcmaone

II 311, 19. Baech. I *sq.* II 151, 20.

Hecub. I *sqq.* II 151, 17. Hippolyt. II

283, 12. Phoeniss. 542 10, 11. 52, 2.

v. 582 10, 13. 52, 4

Eutropius 8, 19

Fabius Maximus 380, 9 (*u. add.*)

Gaius Fannius 380, 9. in I annalium II 8, 15

Fenestella 386, 13

Flaccus u. Verrius

Gains in institutorum I 113 282, 8. I 119

282, 9

Gallus u. Aelius

A. Gellius noctium Atticarum 355, 20. noct.

Att. V 14, 8. 259, 23. VIII 246, 6

Cn. Gellius libro XXX 318, 4

Gracchus *tragicus* in Atalanta 206, 11. in

Thyeste 269, 8

Gaius Gracchus 386, 4. pro se 513, 17.

contra Aelium Tiberonem 88, 4

Grammatici 61, 16. 548, 5. 551, 9. II 120,

6. 124, 17. 500, 27. grammaticorum

commentarii 2, 6. grammatici Graeco-

rum II 492, 13. antiqui grammatici Grae-

corum 11, 22. uetustissimi Graecorum

grammatici 187, 10. II 418, 22. *gram-*

matici alii 85, 8. 172, 11. 526, 19. 539,

2. II 57, 16. *grammatici* plerique 33,

12. 87, 14. 303, 21. II 61, 13. 465, 25.

quidam grammatici II 475, 14. *gram-*

matici quidam 9, 3. 22, 10. 6. 19, 17.

21, 9. 38, 18. 43, 11. 51, 3. 25. 54, 23.

78, 13. 91, 3. 102, 21. 118, 18. 121, 11.

142, 26. 147, 20. 151, 16. 176, 7. 183,

15. 184, 1. 185, 23. 188, 1. 22. 190, 2.

196, 21. 204, 18. 207, 3. 213, 11. 214,

20. 220, 8. 225, 21. 234, 9. 249, 19.

253, 3. 259, 2. 275, 2. 301, 6. 313, 24.

326, 24. 328, 5. 342, 2. 353, 24. 400,

15. 406, 7. 408, 1. 27. 409, 14. 412, 17.

419, 3. 9. 422, 6. 455, 25. 495, 5. 507,

18. 517, 14. 525, 15. 559, 22. 566, 1.

575, 16*. 579, 28. 580, 4. 590, 22.

II 2, 20. 3. 14. 11, 12. 12, 17. 20, 10.

21, 11. 28. 13. 39, 18. 49, 11. 52, 26.

54, 26. 57, 14. 65, 22. 83, 26. 94, 25.

103, 5. 22. 115, 23. 131, 6. 148, 25.

155, 5. 162, 16. 202, 8. 266, 16. 419, 8.

431, 5. 439, 6. 449, 37. 450, 6. 462, 3

463, 28. 465, 35. 467, 20. 479, 31. 480

11. 481, 13. 482, 21. 486, 19. 492, 5.
495, 30. 510, 6. 514, 18. 526, 5
Grillius 36, 2. ad Virgilium de accenti-
bus 35, 27

Hemina u. Cassius

Herodianus 1, 8. 2, 21. 61, 19. 195, 8.
205, 7. 244, 17. II 95, 13. 492, 11.
501, 13. in I catholicorum 276, 10. de
orthographia 45, 6

Heliodorus metricus II 426, 14. 16. 427, 2.
428, 5. 16. 17. 25

Hephaestion metricus 426, 15. p. 112 ed.
Gaisf. alt. II 429, 1

Herodotus I 2 II 357, 6
6 II 285, 18
14 II 294, 9. 303, 4
17 II 372, 10
19 II 294, 2
22 II 306, 19
36 II 345, 2
59 II 321, 13
60 *extr.* II 354, 3
70 II 408, 8
91 II 360, 20
214 II 271, 27. 325, 3
II 106 II 411, 13
III 16 II 325, 4
65 II 361, 3
VIII 108 II 358, 9

Hesiodus II 430, 6. 432, 23. *opp. et dier.*
255 *sq.* II 274, 5. *theogon.* 3 II 41, 20

Hipponax 289, 8. II 426, 17. 428, 24. in I
II 426, 19. 22

Historici quidam 148, 12. II 236, 20. 315,
20

Homerus II 176, 22. 182, 4. 432, 31
II. A 12 II 120, 8.
46 450, 8
71 II 31, 10
84 II 120, 14
88 *sq.* II 214, 21
114 II 287, 17
135 II 242, 5
136 II 304, 4
162 II 33, 15
255 II 100, 8
275 II 280, 23
415 *sq.* II 239, 18
525 187, 13
592 *sq.* II 189, 18
B 91 II 33, 15
107 II 208, 11
305 II 41, 21
537 II 418, 27
701 II 192, 19
Γ 277 II 208, 2
332 *sq.* II 18, 22
351 II 190, 7
383 *sq.* II 193, 23
J 178 II 239, 21
310 II 300, 18
E 56. 80 II 15, 4
178 II 33, 7

Homerus II. E 322. 496 450, 8
Z 121 II 33, 15
331 II 33, 7. 312, 23
II 113 II 33, 15
Θ 19 II 287, 12*
21 II 195, 17. 359, 16
287 II 266, 8. 289, 14
I 247 II 33, 7. 312, 23
527 II 298, 12
659 *sq.* II 306, 13
K 378 II 14, 26. 15, 22
416 450, 8
M 231 239, 22. 331, 6
239 II 304, 2
Ξ 1 39, 23
O 256 *sq.* II 151, 14
538 II 189, 21
737. 739 *sq.* II 285, 5
Π 235 38, 11
280 *sq.* II 186, 15
P 159 II 34, 10
163 II 34, 10
548 II 187, 13*
Σ 58 II 34, 10
T' 362 II 34, 8
T 83 II 348, 17
234 *sq.* II 19, 4
377 II 450, 8
Φ 305 II 419, 1
X 387 II 314, 20
Ω 1 *sq.* II 306, 9
145 II 34, 10
271. 275 II 331, 24
391 II 33, 15
486 II 280, 7. 327, 25
Od. α 9 II 280, 21
33 187, 13
163 *sq.* 93, 1
γ 39 II 18, 24
δ 384 450, 8
ι 391 II 419, 3
λ 90 *sq.* II 187, 8
91 II 15, 23
μ 73 II 126, 10. 181, 13
ν 265 II 19, 2
389 II 266, 6. 289, 12
π 45 II 33, 7
ρ 172 *sq.* II 120, 11
φ 288 II 33, 7
χ 423 II 296, 19
Horatius 508, 15. 561, 7 (*u. add.*) II 397,
21. 430, 6
carm. I 1. 24 *sq.* 385, 6
2, 11 *sq.* 144, 17
4, 4 397, 10. 432, 1
6, 7 39, 15. 277, 6
13 *sq.* II 251, 22
7, 13 208, 7
8, 1 287, 5. II 459, 14
3 *sq.* II 137, 21. 249, 21
9, 1 *sq.* 203, 8
3 II 460, 7
10, 1 302, 7
10 *sq.* II 222, 10

Horatius

- carm.* I 11, 6 II 247, 14
 12, 37 *sq.* II 216, 19
 15, 5 *sq.* 344, 4
 18 *sq.* II 227, 9
 16, 18 *sq.* II 137, 25
 17, 1 *sq.* II 296, 8
 24, 9 *sq.* 302, 10
 33, 2 *sq.* II 138, 3
 3 *sq.* II 268, 21
 37, 22 *sq.* II 268, 5
 II 2, 17 *sq.* II 268, 25
 10 *sq.* II 227, 25
 5, 8 *sq.* II 50, 12
 6, 5 74, 5
 7, 17 321, 10
 13, 5 *sq.* II 256, 18
 39 *sq.* 218, 3
 15, 14 *sq.* 218, 9. 387, 7
 17, 27 *sq.* II 267, 1
 18, 2 II 460, 10
 19, 5 II 73, 17
 7 II 73, 15
 III 4, 69 II 182, 12
 4, 69 *sq.* 268, 7
 6, 10 518, 5
 6, 41 *sq.* 357, 16
 8, 9 *sq.* II 188, 19
 9, 9 *sq.* II 300, 15
 14, 13 *sq.* II 189, 13
 16, 13 *sq.* 221, 7. 517, 17
 17, 4 256, 16
 12 *sq.* 315, 26
 25, 1 *sq.* 259, 19
 27, 69 *sq.* 374, 16 (*u. add.*)
 II 299, 14
 III 2, 10 *sq.* II 427, 16
 3, 8 518, 3
 4, 11 *sq.* 321, 12
 13, 16 153, 17
 20 II 110, 17
 14, 13 *sq.* II 307, 2
 34 *sq.* 73, 5
carm. saecul. 49 357, 14
epod. 2, 1, 3 356, 10
 49 *sq.* 473, 12. 570, 23
 5, 1 *sq.* II 196, 11
 11 *sq.* 249, 23
 33 *sq.* 321, 15
 57 *sq.* II 128, 19*
 11, 2 II 459, 21
 13, 2 16, 8. 304, 6. II
 112, 22
 7 *sq.* 47, 15
 15, 4 *sq.* II 311, 11
serm. I 1, 78 *sq.* II 218, 10
 119 144, 8
 2, 31 *sq.* II 208, 19
 44 495, 6
 71 479, 19
 81 238, 9
 89 160, 14
 120 II 330, 14
 3, 13 *sq.* 241, 26

Horatius

- serm.* I 4, 43 *sq.* 473, 12*. 571, 3
 107 *sq.* II 104, 28
 5, 35 52, 15
 40 *sq.* II 128, 19*
 0, 38 II 211, 15
 49 *sq.* II 78, 26. 87, 6
 56 II 63, 14. 75, 9
 8, 1 II 81, 24
 5 127, 16
 37 *sq.* 495, 8
 39 155, 3
 40 515, 4
 9, 47 *sq.* 478, 8. 508, 17
 69 *sq.* 515, 2
 10, 21 *sq.* II 101, 24
 II 1, 16 *sq.* 285, 24
 43 *sq.* II 86, 12
 44 *sq.* 508, 22 (*u. add.*)
 II 110, 12
 2, 23 *sq.* 485, 26
 119 II 218, 13*
 121 *sq.* 340, 12
 3, 50 *sq.* II 75, 16
 97 II 101, 21
 117 *sq.* II 311, 3. 416, 9
 163 221, 15
 187 290, 3
 310 *sq.* 207, 19
 4, 1 II 83, 16
 90 354, 4
 5, 26 46, 21
 59 288, 9
 6, 31 340, 23
 7, 14 II 135, 17
 36 II 322, 9
 109 *sq.* 347, 20
 8, 1 II 131, 25
 2 *sq.* II 71, 22
 9 212, 12
 10 *sq.* 333, 1
 11 350, 20
 15 72, 3
 29 *sq.* II 107, 1*
 78 521, 11
 86 *sq.* 265, 19
 89 *sq.* II 136, 13
epist. I 1, 50 II 359, 2
 2, 27 *sq.* 295, 16
 72 *sq.* 273, 1
 6, 62 *sq.* 134, 8
 7, 87 470, 14
 91 305, 1
 8, 36 120, 13
 11, 2 *sq.* 358, 7
 13, 6 *sq.* II 229, 7
 10 *sq.* II 229, 11
 14, 41 II 271, 23
 15, 22 315, 23
 16, 72 163, 17. 261, 2
 73 *sq.* 301, 8
 17, 30 *sq.* 346, 5
 18, 96 II 229, 15
 19, 5 488, 22

Horatius

- epist.* I 10, 45 *sq.* 346, 9
 20, 19 361, 23
 27 359, 24
 II 1, 10 460, 6
 17 501, 26. 559, 9
 194 *sqq.* 141, 20
 195 218, 13
 195 *sq.* 156, 7
 217 222, 17
 2, 184 245, 15
art. poet. 47 *sq.* II 254, 16
 55 *sq.* II 271, 19
 63 *sqq.* 267, 23
 414 *sq.* II 331, 15

Q. Hortensius 381, 10

Hostius in I annali 270, 8

Hyperides adu. Aristogitonem II 299, 20*.
Δηλιακῶ II 334, 7. *κατὰ Δημοσθένους* II 324, 19. *ἐν τῷ κατὰ Πασικλέους* II 299, 1. *ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρίχους* II 195, 9

Ibycus 276; 10

Incertus poeta II 421, 5. *trag. apud Cicer.**Tusc. I* 470, 19. *græci poetæ incerti*15, 10 (*u. add.*). 16. 16, 20. 28, 4.II 406, 17. *cf. prouerbium**Incertus scriptor ἐν τῷ περὶ μουσικῆς*

II 412, 1

Isæus II 335, 3. 4. *ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην* II 172, 15Isocrates *ep. πρὸς Ἀντίπατρον p.* 415*Steph.* II 308, 14Aeginet. 23 *p.* 380 II 287, 2324 *p.* 389 II 194, 746 *p.* 393 II 325, 9Archidami 104 *p.* 107 II 363, 19109 *p.* 138 II 296, 3Areopagit. 48 *p.* 149 II 310, 2adu. Demonic. 20 *p.* 6 II 354, 934 *p.* 9 II 279. 3. 295, 4encom. Helenæ 57 *p.* 217 II 376, 5ad Nicoclem 27 *p.* 20 II 195, 6de pace 19 *p.* 163 II 361, 934 *p.* 166 II 281, 2181 *p.* 175 II 281, 2392 *p.* 177 II 315, 23110 *p.* 181 II 303, 11143 *p.* 187 II 368, 2panegy. 4 *p.* 42 II 356, 316 *p.* 44 II 372, 1166 *p.* 54 II 330, 9144 *p.* 70 II 295, 19146 *p.* 71 II 194, 20168 *p.* 76 II 319, 14Philipp. 79 *p.* 98 II 360, 9Plataic. 2 *p.* 297 II 366, 135 *p.* 297 II 339, 14

Iuba II 420, 7. 23. ? in octauo II 420, 24

Iuuenalis *sat.* I 1, 5 208, 1634 *sq.* II 69, 8

39 107, 20

40 113, 4

Iuuenalis *sat.* I 1, 49 *sq.* II 333, 2499 *sq.* 511, 5

131 494, 17

168 *sq.* II 236, 26

2, 56 248, 12. 290, 18

93 *sq.* 162, 12130 *sq.* II 275, 23. II

326, 21

134 550, 22

165 II 375, 12

3, 23 *sq.* II 71, 19

72 309, 18

78 II 247, 6

93 *sq.* 259, 1294 *sq.* 113, 5*

97 103, 17

203 *sq.* 219, 2

232 409, 15. 427, 7.

II 233, 17

290 II 26, 18. 42, 3

294 165, 6

295 II 97, 21

318 *sq.* 401, 94, 11 *sq.* 589, 19

94 101, 19

122 133, 7

5, 1 545, 22

26 *sq.* 485, 2187 *sq.* II 329, 395 155, 18 (*u. add.*)

127 468, 22

II 6, 7 II 220, 2

38 *sq.* 487, 15. 485, 11.

492, 8. 559, 15

112 *sq.* 347, 16

121 339, 17

231 233, 5

259 112, 2

328 *sq.* 404, 2

350 164, 13.

388 II 331, 11

480 146, 10

494 404, 6

498 162, 15. 259, 15

578 *sq.* 472, 13641 *sq.* 311, 2. II 143, 24III 7, 13 *sq.* II 77, 24

56 II 363, 21

75 *sqq.* 346, 1882 *sq.* II 158, 11

97 338, 21

129 399, 8

139 *sq.* II 329, 23

148 II 495, 34

165 *sq.* 347, 19. II 275, 7

8, 10 323, 10

85 II 222, 14

142 II 364, 21

187 113, 7

225 *sq.* 419, 4

9, 2 286, 22. II 481, 36

15 433, 13

58 529, 21

59 *sq.* 307, 13

3/

- Iuvenalis *sat.* III 9, 140 *sq.* 274, 4
 III 10, 25 *sq.* 375, 25
 58 330, 5
 61 521, 9
 81 II 358, 21
 123 296, 18. 590, 12
 143 *sq.* 315, 4
 150 217, 16
 152 328, 19
 157 II 89, 5. 153, 19
 174 387, 12
 174 *sq.* 402, 6
 177 *sq.* 376, 3. 484, 21.
 II 269, 18
 204 *sq.* 544, 9
 277 376, 6
 278 *sq.* 344, 18
 280 *sq.* 570, 12
 II, 12 87, 22
 28 340, 21
 39 *sq.* 273, 16
 44 II 50, 18
 54 *sq.* 389, 19. II 361, 22
 60 *sq.* II 152, 2
 80 241, 17
 81 404, 8
 140 *sq.* 342, 13
 142 *sq.* 108, 5
 164 160, 12
 197 *sq.* 404, 11
 201 *sq.* II 356, 18
 303 106, 4
 V 13, 40 108, 14
 48 *sq.* 346, 12
 177 *sq.* 157, 17. 316, 22.
 342, 11
 229 342, 3. 353, 20
 14, 29 *sq.* 304, 15
 30 298, 15. 590, 3.
 II 10, 18. 361, 6
 57 II 222, 16
 62 485, 24
 83 *sq.* 243, 16
 119 II 316, 16
 121 *sq.* 304, 12
 129 *sq.* 338, 18
 200 *sq.* II 371, 11
 248 430, 18
 271 167, 18
 278 *sq.* 291, 11
 292 *sq.* 205, 13
 15, 17 336, 4
 23 II 218, 11
 102 *sq.* 243, 20. 349, 19
 140 345, 12
 16, 2 399, 1. 435, 17
 Laberius 384, 10. 386, 14. in cancro 200, 9.
 in lacu Averno 258, 7
 Laelius 198, 4*. 382, 1*
 Laetius in Adone 269, 6. in Ione 281, 3.
 in Protesilaodamia 242, 13. in Protesilao
 484, 9. in Laudamia 496, 27 (*u. add.*).
 in Sirenocirca 302, 1. in III erotopae-
 gnion 488, 14. erotopaeignion in III 560,
 22. in V erotopaeignion 536, 16 (*u. add.*).
 in polymetris 258, 12. in Iliadis secundo
 502, 24*.
 Aemilius *Lépidus* Porcina in oratione uti
 lex Aemilia abrogetur 474, 20
 Licinius *u.* Macer
 Liuius Andronicus 210, 7. 231, 11. 269,
 6*. 538, 11. in Odyssea 96, 5. in Odys-
 sia 198, 8. 11. 13. 208, 20. 231, 9. 232,
 2 (*u. add.*). 301, 20. 305, 8. 335, 2. 419,
 14. 469, 16. 482, 12. in I Odyssea
 321, 7. in VI 151, 19. in Sireno 302, 1*
 T. Liuius 382, 1*. II 286, 22. 323, 1.
 365, 10. in XIII II 69, 5. ab urbe con-
 dita XVII II 44, 25. LVI ab urbe con-
 dita II 344, 5. in centesimo quarto de-
 cimo 146, 18. in CXII ab urbe condita
 213, 14. 18. 214, 1. in CXIII 214, 3.
 in CXVIII 477, 2
 I 21, 31 260, 8
 31, 1 503, 14
 III 43, 1 II 72, 3
 III 17, 1 149, 13*
 V 15, 6 496, 24
 VII 39, 10 II 66, 17
 VIII 8, 19 II 66, 18
 11, 1 490, 4
 12, 7 II 66, 13
 29, 6 II 72, 26
 VIII 33, 2 II 66, 16
 XXI 40, 9 470, 17
 62, 5 503, 15 (*u. add.*)
 XXII 4, 6 533, 8
 24, 11 472, 22 (*u. add.*)
 36, 7 503, 15
 XXIII 49, 5 205, 5
 XXV 3, 19 II 293, 5
 11, 3 533, 9
 XXVI 13, 16 512, 2
 14, 9 510, 12
 15, 13 253, 5
 XXXI 5, 1 II 413, 20
 XXXIII 50 II 409, 7
 52 II 409, 17
 XXXV 23 II 414, 12
 XXXVII 3, 4 208, 22
 54, 19 II 191, 20
 XXXVIII 29, 5 *sq.* 281, 13
 38 II 409, 25
 XXXVIII 5, 3 388, 1
 35, 7 299, 20
 36, 2 299, 21
 XL 5, 5 299, 16. 17
 9 299, 18
 22, 12 *sq.* 299, 19
 XLI 18, 16 II 126, 17. 182, 1
 21, 13 134, 12
 Lucanus II 497, 22
Pharsal. I 3 318, 2
 8 II 153, 12
 30 *sq.* II 255, 5
 50 345, 11
 50 *sq.* II 343, 26

Lucanus *Pharsal.*

- I 54 394, 20
 63 *sqq.* II 244, 13
 66 II 77, 22, 85, 2. 193, 19. 369, 24
 72 II 90, 7
 110 *sq.* 310, 26
 131 II 207, 24
 151 II 132, 14
 151. 153 472, 24
 165 *sq.* II 276, 11
 176 II 185, 20
 179 *sq.* 547, 8
 255 *sq.* II 132, 16
 278 *sq.* II 279, 9. 296, 16
 347 106, 7. 348, 4
 442 *sq.* 264, 11
 446 II 175, 3. 308, 4
 473 *sq.* 361, 9
 481 328, 15
 531 520, 12
 554 *sq.* 291, 9
 629 335, 13
 635 *sqq.* II 241, 18
 642 *sq.* II 337, 13
 662 334, 14
 686 329, 1
 II 17 474, 8
 47 476, 22
 98 *sq.* 365, 15. II 34, 3
 116 II 487, 15. 511, 35
 116 *sq.* 305, 19. II 208, 7
 128 *sq.* 509, 16
 137 *sq.* 249, 3
 183 *sq.* 222, 19
 192 *sq.* 520, 17
 225 *sq.* 395, 5
 306 298, 7. II 61, 3
 370 274, 1
 407 202, 3
 426 *sq.* 201, 23
 575 II 283, 4. 301, 19
 586 *sq.* 511, 8
 637 279, 6
 683 520, 14
 717 336, 16
 718 *sq.* 124, 22
 853 275, 6
 III 19 124, 20
 43 *sq.* 157, 5
 48 *sq.* 435, 26
 58 320, 22
 73 *sq.* II 91, 17
 90 *sq.* 516, 17
 94 *sq.* 286, 8
 138 *sqq.* 158, 22
 207 *sq.* 202, 14
 281 72, 25
 299 328, 17
 388 II 218, 23
 432 473, 4
 458 531, 22
 545 330, 2. II 53, 19
 626 541, 1. II 325, 5

Lucanus *Pharsal.*

- III 674 *sq.* 515, 8. 521, 26
 724 103, 15
 III 6 *sq.* 353, 25
 18 II 56, 25
 23 233, 22. 295, 2
 33 II 56, 27
 100 491, 14
 102 *sq.* II 174, 27. 308, 1
 131 *sq.* 336, 13
 275 501, 12
 277 II 295, 6
 414 526, 25
 446 *sq.* II 278, 18. 297, 5
 455 *sq.* 505, 12. 559, 13
 482 222, 25
 519 *sq.* II 342, 8
 548 *sq.* II 414, 18
 577 *sq.* 391, 8
 631 397, 13
 714 514, 23
 750 *sqq.* II 341, 15
 780 *sq.* 444, 9
 785 *sq.* II 341, 21
 V 11 156, 22. 316, 24.
 342, 17
 26 *sq.* 157, 20
 101 73, 21
 130 II 222, 9
 168 *sq.* 200, 16
 209 525, 23
 241 II 43, 17
 250 *sq.* 132, 10. 474, 16
 322 II 498, 4
 354 *sq.* II 280, 16
 393 II 57, 2
 394 438, 12
 396 II 331, 22
 471 *sq.* II 70, 1
 531 348, 10
 549 *sq.* 544, 15
 574 II 282, 14. 301, 10
 671 391, 6. II 272, 17.
 276, 9
 696 *sq.* 523, 20
 711 *sq.* 475, 15. 558, 25
 741 II 76, 11
 776 394, 22
 784 *sq.* 397, 28
 797 *sq.* 397, 15
 VI 7 *sq.* 226, 5
 92 74, 1
 117 237, 22
 144 395, 26
 258 233, 20
 306 *sq.* 345, 21
 407 *sq.* 165, 19
 475 *sq.* 149, 15. 327, 18
 476 234, 3
 508 II 332, 12
 523 *sq.* 340, 17
 531 II 473, 32
 545 *sq.* 526, 27
 548 310, 11

Lucanus *Pharsal.*

- VI 562 527, 1
623 443, 24. 479, 22. 481, 18. 521, 7
- VII 29 II 98, 22
98 II 50, 16
159 398, 6
162 *sq.* 346, 23
197 210, 17
312 *sq.* II 193, 21
361 *sq.* 477, 4
389 *sqq.* 332, 6
394 II 498, 1
505 403, 20
639 *sq.* II 348, 9
685 *sq.* II 301, 24
826 *sq.* II 334, 20
855 II 287, 20
855 *sqq.* II 96, 18
- VIII 184 328, 21
195 72, 5
219 485, 3
332 *sq.* II 27, 1
346 354, 19
358 349, 7
382 531, 9. 545, 16
444 *sq.* 76, 26. II 414, 4. 416, 1
493 *sq.* II 288, 7
793 531, 6
- VIII 5 *sqq.* II 217, 2
40 396, 8
256 223, 9. 339, 14. II 100, 19
515 *sq.* 248, 19. 338, 4
536 II 220, 8
626 219, 15
720 165, 16
732 217, 14
756 527, 3
806 *sq.* II 215, 26
932 497, 26
- X 121 42, 3
122 445, 3
142 162, 10. 259, 10
158 *sq.* 349, 16
187 256, 12
199 193, 5*. II 273, 17
239 *sq.* 125, 2
240 474, 14
350 234, 4
355 II 303, 14
382 II 220, 8
522 *sq.* 277, 14
523 234, 4
- Lucilius 170, 17. 260, 20. 338, 7. 379, 16. 381, 4. 479, 15. 567, 17. II 71, 2. in II 484, 11. in III 209, 8. 501, 22. 512, 25. in III 217, 8. 231, 23. 486, 20. 522, 17. in V 115, 9. 470, 9. 502, 20. 536, 10. in *saturarum* VI 203, 19. in VIII 115, 16. 546, 14. in VIII 251, 14. 397, 25. 507, 1. in XI 231, 14. in XII 399, 15. in XIII 215, 7. 535, 2. in XVI ad Fundium 88, 12. in XVII 475, 25. in XVIII 542, 27. in XX 486, 18. in XXIII 506, 24. in XXX 207, 4. 488, 24
- Lucretius I 1 292, 18
27 444, 24. 527, 5
29 285, 7
70 *sq.* 499, 8
84 *sq.* 285, 9
102 591, 10
269 591, 7
588 542, 19
720 27, 2
806 349, 22
II 155 *sq.* 401, 12
476 275, 3. II 493, 14
586 *sq.* 249, 10
888 132, 21
III 156 445, 9. 474, 6
161 510, 1
796 *sq.* 528, 28
978 27, 4
984 27, 6
V 211 476, 24
VI 179 281, 18. 319, 12
290 152, 13
306 281, 18. 319, 12
876 *sqq.* 211, 20
929 *sq.* 444, 14
- Lycurgus *ἐν τῷ περὶ τῆς ἐλευθέριας* II 346, 4. *adu. Lysiclem* II 293, 20*
- Lysias *ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους* II 316, 7. *ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους κλήρου* II 335, 6. *ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἡγησάνδρου κλήρου* II 291, 12. 326, 12. *ἐν τῷ πρὸς Κλεόστρατον* II 340, 3. *ἐν τῷ κατὰ Μικίνου νόμον* II 298, 18. *adu. Agorat.* 18 p. 455 R. II 338, 11. 58 p. 481 II 367, 7
- Macer, *Pompeius* (?) *grammaticus* 13, 9
Macer, Aemilius in XVI *annalium* 525, 3
G. Macer, Licinius in I *annali* 243, 2. in II 227, 1. 266, 23. II 8, 8. in XVI *annalium* 525, 3* (*u. add.*). *or. pro Tuscis* 532, 24
Maecenas in *Octavianum* 536, 6
Marcellinus *rerum gestarum* XIII 487, 1
Marcellus *u. Nonius*
Marsus, *Domitius* 168, 16
Martialis *epigramm.* I 18, 1 *sq.* 257, 12
65 261, 9
65, 3 267, 16
III 12, 1 516, 25
77, 5 212, 9
- Cn. Mattius 275, 25 (*u. add.*). in *Iliade* 334, 19. in XXIII *Iliados* 478, 12*
- Maximus *u. Fabius et Valerius*
Menander II 290, 4. 327, 2. 332, 2. *ἐν τῇ ἀσπίδι* 193, 2* (*u. add.*). in *Dardano* 240, 2 (*u. add.*). *ἐπικλήρω* II 345, 11. *ἐν ἐπιτρέπονσιν* II 283, 15. *heautontimorumo* II 316, 6*. *κυβερνήταις* II 314, 23. in *misogyno* II 332, 6. *μυσογύνῃ* II 334, 11. 375, 25
- Metellus Numidicus in *oratione qua apud*

- populum G. Manlio tribuno plebis respon-
dit 382, 6
Metrici 303, 14
Mummius 546, 18
- Naeuius 546, 16*. II 418, 3. in carmine
belli Punici 153, 6. 230, 2. 235, 21 (*u.*
add.). 249, 7. 338, 2. 352, 1. in car-
mine belli Punici I 198, 15 (*u. add.*).
199, 3. in carmine belli Punici primo
217, 10. in II belli Punici 232, 4. 242,
23. in Iliadis secundo 502, 24*. in *co-*
moedia 494, 14. 541, 20. 542, 11. in
Apella 203, 17. 204, 1 (*u. add.*). in
carbonaria 522, 9. in colace 491, 22. in
glancoma 524, 28. 517, 8. in Hectore
proficiente 400, 1. in Lycurgo 229, 4
- Nepos, *Cornellus* 382, 4
Nigidius *Figulus* 385, 15. 386, 9
Ninnius Crassus in Iliadis secundo 502, 21.
in XXIII Iliados 478, 12
Nisus 503, 16
Nonius Marcellus de mutatis coniugationi-
bus p. 508, 20 M. 499, 20. de docto-
rum indagine p. 523, 31 269, 24. p. 531,
2 35, 21
Nouius 546, 16. II 71, 1. in cuculo 204, 3.
in lignaria 168, 18. uirgine praegnante
499, 21
- Orbilius 381, 1
qui de orthographia scripserunt 51, 4
Ovidius in epigrammatibus 149, 13*
art. am. II 300 333, 15
fast. 256, 16
I 521 331, 4
II 55 sq. 157, 8. 343, 11
56 317, 4
III 11 sq. 475, 4. 559, 5
III 391 97, 3
583 sq. 398, 25. 530, 28. 544, 1.
II 463, 36
805 541, 10
888 365, 4
933 sq. 203, 5
V 371 332, 10
heroid. 4, 67 544, 4
metamorph. I 37 547, 6. 570, 9
330 sq. 161, 3. 251, 9
390 66, 20
682 sq. 64, 4
683 67, 4
753 64, 9
II 415 316, 16
415 sq. 156, 16
874 211, 16
III 29 260, 9
79 241, 2
341 300, 14
674 II 504, 11
674 sq. 222, 13
III 15 220, 1
66 269, 14
243 sq. 472, 16
- Ovidius metam.
III 252 sq. 477, 19. 491, 9
V 39 254, 3
120 sq. 348, 14
383 211, 18
400 231, 4
VI 141 222, 17
290 274, 15
291 477, 16
343 506, 21
465 sq. 482, 20
506 366, 17
508 340, 25
562 II 479, 35
VII 107 164, 16
243 168, 7
305 132, 2
381 477, 22
409 260, 11
531 538, 2
VIII 86 sq. 152, 2
310 390, 16
476 sq. 128, 6
VIII 298 sq. 362, 13
X 95 151, 4. 233, 15
531 10, 9. 52, 6
XI 235 sq. 260, 14
473 472, 5
526 451, 8
XII 363 289, 3
XIII 130 277, 3. 289, 1
660 sq. 293, 21
928 242, 2
XIII 146 257, 15
159 277, 12
285 sq. 281, 15
329 sq. 208, 4
404 sq. 271, 17
799 sq. 63, 14
825 sq. 319, 12
XV 623 sq. 63, 18
remed. amor. 704 96, 19
- Pacuvius 209, 19. 469, 6. 511, 12. II 418,
3. in Chryse 254, 7 (*u. add.*). in Du-
loreste 182, 8. in Medo 87, 19. 523, 17.
II 9, 14. in niptris 260, 4. in Paulo
196, 7. in Periboea 512, 7. in Teucro
135, 16. 182, 11
Palaemon u. Remmius
Papirianus 503, 16. de orthographia 27, 11.
593, 14. p. 2203 P. 31, 2
Paterculus u. Velleius
Persius *sat.* I, 22 107, 18
24 sq. 238, 17
28 II 226, 9. 342, 4
34 sq. 398, 3
49 552, 9 (*u. add.*).
II 342, 6. 369, 15
56 II 68, 14
56 sq. 251, 49
67 sq. II 293, 2
112 490, 5. 490, 2
113 sq. 495, 2. II 42, 11

- Persius *sat.* 2, 44 *sq.* 433, 24
 52 *sqq.* 218, 23
 71 *sq.* 472, 1
 3, 1 II 85, 6
 29 II 208, 16. 211, 1
 48 II 415, 28
 75 205, 9
 4, 9 II 65, 23
 37 333, 7
 5, 12 433, 11
 49 341, 15
 55 205, 11
 67 552, 9 (*u. add.*)
 68 II 360, 18
 88 583, 10. II 166, 17.
 192, 16. 205, 11.
 365, 7
 105 *sq.* 433, 7
 106 450, 4. II 463, 2
 6, 10 *sq.* 537, 11
 46 333, 4. 350, 22
 50 *sq.* 479, 8
 70 II 526, 8
 Petronius 381, 2. 567, 19
 Pherecrates *comicus* *καπαπατάλλοις* II 328,
 22. *ἐν Χείρωσι* II 328, 13
 Philosophi 5, 1. 13, 23. 58, 26. 551, 18
 Phocas (*p.* 1715 *P*) 515, 16
 Phroenichus *u.* Phrynichus
 Phrynichus *comicus* II 305, 2. *προαστρέ-*
αις II 173, 4. *τραγωδοίς* II 350, 20
 Pindarus 244, 10. II 427, 1. 6. 8. 10. 13.
 428, 17
 Piso Frugi in II *annalium* 510, 23. *histo-*
riarum I 497, 9
 Plato *comicus* *περιαλγεί* II 317, 17. 351,
 22. *συμμαχία* II 285, 8
 Plato *philosophus* II 486, 14. *ἐπιταφίω*
 II 365, 17. *ἐν προτέρῳ Ἰππαρχικῷ*
 II 340, 6
 Alcibiad. I 1 *p.* 104 *A* *Steph.* II 264, 20
 2 *p.* 104 *E* II 265, 4. 11
p. 105 *A* II 265, 17
p. 105 *E* II 265, 15. 19
 11 *p.* 115 *C* II 266, 9
 17 *p.* 121 *D* II 336, 5
 II 3 *p.* 139 *C* II 252, 15
 apolog. Socrat. 16 *p.* 28 *C* II 364, 23
 18 *p.* 31 *B* II 282, 2
 Charmid. 4, 7 *p.* 155 *E* II 253, 15
 7, 17 *p.* 160 *C* II 336, 18. 21
 23, 51 *p.* 175 *D* II 333, 17
 conuin. 1 *p.* 173 *A* II 363, 12
 3 *p.* 175 *B* II 365, 14
 15 *p.* 191 *A* II 187, 3
 Criton. 1 *p.* 43 *D* II 363, 1
 4 *p.* 44 *D* II 358, 8
 5 *p.* 45 *D* II 367, 10
 8 *p.* 48 *B* II 333, 1
 14 *p.* 52 *C* II 311, 17
 Euthydem. 2, 5 *p.* 272 *E* II 330, 13
 11, 29 *p.* 283 *A* II 319, 18
 17, 45 *p.* 290 *C* II 337, 19
 Plato Gorg. 13, 32 *p.* 458 *D* II 266, 4. 289, 11
 Hipp. *mai.* 23, 42 *p.* 299 *A* II 340, 6
 Ion. 1 *p.* 530 *C* II 300, 17
 legg. VIII 18 *p.* 866 *A* II 291, 14
 XII 2 *p.* 944 *E* II 291, 11
 4 *p.* 949 *A* II 313, 15
 Lysid. 5 *p.* 209 *E* II 253, 1
 5 *p.* 210 *A* II 253, 5
 8 *p.* 211 *E* II 353, 9
 Menex. 2 *p.* 235 *B* II 347, 18
 7 *p.* 237 *E* II 362, 1
 Menon. 12 *p.* 79 *A* II 330, 8
 41 *p.* 99 *B* II 317, 7
 Phaedon. 1, 1 *p.* 57 *A* II 349, 7
 45, 104 *p.* 90 *E* II 371, 12
 Phaedr. 10, 23 *p.* 234 *E* II 376, 12
 35, 75 *p.* 254 *A* II 311, 18
 Politic. 44 *p.* 306 *C* II 344, 13
 Protag. 2, 4 *p.* 310 *C* II 283, 3. 301, 17
 10, 29 *p.* 320 *C* II 374, 2
 Rei publ. I 5 *p.* 330 *D* II 303, 13
 10 *p.* 336 *D* II 356, 8
 24 *p.* 354 *B* II 299, 10
 II 3 *p.* 300 *B* II 299, 11
 III 7 *p.* 394 *C* II 324, 5
p. 394 *E* II 304, 15
 9 *p.* 397 *D* II 348, 21
 17 *p.* 410 *D* II 318, 16
 X 2 *p.* 598 *A* II 350, 16
 Theag. 9 *p.* 127 *D* II 253, 9
 Tim. 1 *p.* 18 *B* II 172, 13
 3 *p.* 31 *C* II 337, 5
 Plautus 203, 19. 357, 8. II 71, 1. 418, 2.
 in Carbonaria 516, 11. in Commorien-
 tibus 280, 17. in Friuolaria 188, 25.
 271, 2. in Lenonibus geminis 231, 21.
 in Lipargo 522, 14. in Medico 480, 17.
 in Vidularia 123, 27. 152, 8. 192, 13*.
 224, 1. 6. 226, 14. 300, 5. 317, 22. 528,
 21. II 7, 25. 59, 1*. in Amphitruone
 168, 9 (*u. add.*). 321, 2. 564, 16 (*u.*
add.)
 prol. 1 *sqq.* II 421, 26
 116 *sq.* 199, 17
 I 1, 1 *sqq.* II 422, 3
 7 II 422, 12
 8 II 422, 18
 9 II 422, 14
 10 II 422, 16
 158 II 59, 9*
 3, 15 257, 7
 19 II 59, 9*
 II 1, 4 II 59, 9*
 75 II 59, 9*
 84 II 59, 9*
 2, 213 II 59, 9*
 III 2, 5 II 59, 10*
 19 560, 16
 V 1, 66 II 59, 10*
 in Asinaria I 1, 28 90, 23
 3, 60 II 58, 1*
 III 1, 1 *sqq.* 50, 7
 V 2, 9 560, 19
 in Aulularia *prol.* 2 223, 15

Plantus in Aulularia I 1, 19	II 58, 1*	Plantus in Menaechnis	
	28	II 2, 66	II 122, 19
	II 1, 48	III 2, 11	482, 18
	4, 8	3, 4	151, 9
	4, 25 <i>sq.</i>	III 3, 9	151, 11
	8, 15	V 1, 7	79, 18
	III 6, 19 <i>sq.</i>	48	239, 11
	30	2, 101	216, 14 (<i>u. add.</i>)
	III 9, 11 <i>sq.</i>	102 <i>sq.</i>	262, 5
	10, 70	2, 106	II 58, 7*
in Bacchidibus 575, 11*	II 58, 2*	121	II 58, 7*
III 1, 12	421, 2	9, 30	212, 6
V 2, 30	97, 10	in Mercatore I 1, 99	II 59, 3*
in Captivis II 2, 88 <i>sq.</i>	II 74, 12	2, 39	II 59, 3*
	89	92	II 59, 3*
	102	II 1, 33	II 67, 2
	3, 8	3, 107	II 59, 3*
	II 58, 3*	III 1, 11	270, 11
III 5, 60	96, 3	V 2, 88	229, 2
5, 107 <i>sq.</i>	207, 7	89	301, 2
III 2, 35	51, 19	4, 16	II 59, 3*
46	258, 23	in Milite glorioso	
75	258, 15	I 1, 11 <i>sq.</i>	II 421, 21
4, 12	170, 19	II 1, 70 <i>sq.</i>	200, 11
in Casina <i>prol.</i> 49	II 58, 3*	5, 36	II 59, 2*
II 4, 18	II 58, 3*	III 3, 66	II 59, 2*
5, 25	229, 16	III 2, 67 <i>sq.</i>	148, 24
6, 28	320, 7	96	II 59, 2*
32	76, 2	V 1, 20	102, 11
8, 58	108, 19	in Mustellaria I 1, 23	II 58, 7*
66	II 58, 3*	41	444, 19
III 2, 25	II 58, 4*	2, 35	II 58, 8*
4, 14	102, 17	50	II 58, 8*
5, 58 <i>sq.</i>	104, 9	3, 13	II 58, 8*
59	II 58, 4*	91	114, 7
III 4, 16	330, 13	150	114, 9
V 1, 5 <i>sq.</i>	370, 18	II 2, 38	II 58, 8
3, 13	II 58, 4*	III 1, 127	99, 17
in Cistellaria 103, 12. 20. 105, 10. 107, 5.		2, 19	II 58, 8*
111, 6. 114, 4. 279, 18. 388, 3. II 58,		V 1, 1	204, 14
4*. 5*		52	138, 27
I 1, 1 <i>sq.</i>	529, 15 (<i>u. add.</i>)	in Persa	
II 1, 35	62, 9	I 1, 38	II 59, 5*
37	322, 5	3, 28	II 59, 5*
in Curculione I 1, 10	107, 13	30	224, 12
	70	II 2, 47	II 59, 6*
	II 58, 5*	3, 3	II 59, 6* 70, 20
	75	12	II 59, 6*
	82	III 1, 1	II 59, 6*
	2, 12	6	II 59, 6*
	13	2, 2	200, 3
	II 75, 12	3, 53	99, 20
	II 70, 20	65	II 59, 6*
	34	77	II 59, 6*
	II 58, 5*	4, 39	II 59, 6*
	3, 2 <i>sq.</i>	5, 5	II 59, 7*
	113, 20	8	II 59, 7*
	50	in Poenulo <i>prol.</i> 46	II 59, 1*
	II 58, 5*	96	II 59, 1*
	II 58, 6*	I 2, 26	II 70, 20
	II 10, 16	27	105, 8
	II 58, 6*	122	II 59, 1* 71, 1
	II 58, 6*	143	206, 4
	II 58, 6*	3, 34 <i>sq.</i>	272, 8
	II 58, 6*	II 24 <i>sq.</i>	109, 9
in Epidico			
I 1, 38 <i>sq.</i>	II 252, 8		
II 2, 63	II 58, 6*		
III 4, 10	86, 24		
49	II 58, 7*		
V 1, 34	112, 14. 113, 15		
in Menaechnis <i>prol.</i> 64	II 58, 7*		
I 2, 25	309, 4		

Plautus in Poenulo

- V 2, 21 139, 7
 31 84, 7
 33 sq. 595, 14. II 120, 16
 102 309, 2
 5, 7 109, 6
 in Psendulo I 1, 8 471, 3
 2, 44 sq. 170, 14
 45 260, 18
 48 II 59, 4*
 3, 152 II 59, 4
 II 3, 17 II 59, 4*
 4, 48 139, 11
 56 505, 1. 7
 III 1, 8 II 59, 4*
 2, 28 sq. 205, 2
 73 II 59, 4*
 III 1, 45 II 59, 4*
 2, 55 II 59, 5*
 6, 6 sq. 388, 7
 7, 77 II 59, 5*
 V 2, 3 II 59, 5*
 6 II 59, 5*
 in Rudente I 2, 19 162, 7
 66 109, 1
 87 II 75, 19
 5, 7 II 71, 1
 II 7, 24 192, 15*. 235, 7
 III 1, 6 sp. 79, 20
 2, 19 329, 21
 6, 50 150, 10
 III 1, 8 500, 10
 1, 8 sqq. 332, 19
 3, 3 II 59, 2*
 5 270, 15. 333, 14
 40 sq. 332, 1
 45 332, 17
 81 332, 12
 4, 114 105, 19. 280, 20
 II 59, 2*
 126 108, 2
 V 2, 38 108, 12
 3, 25 sq. 388, 10
 in Sticho I 2, 18 II 59, 7*
 28 II 59, 7*
 3, 80 491, 20
 II 1, 87 II 59, 7*
 2, 67 533, 13
 3, 10 II 59, 8*
 47 II 59, 8*
 66 II 59, 8*
 III 2, 36 sq. 338, 11. 587, 7
 (u. add.)
 III 1, 27 II 59, 8*
 61 293, 16
 V 2, 6 II 59, 8*
 4, 10 II 59, 8*
 14 II 59, 8*
 5, 17 II 59, 8*
 18 II 59, 8*
 in Trinummo II 2, 47 II 58, 9*
 80 II 58, 9
 III 2, 30 308, 24
 100 II 58, 9*

Plautus in Trinummo

- III 1, 8 II 58, 9*
 2, 96 II 58, 9*
 146 sq. 84, 9 (u. add.)
 3, 53 II 58, 9*
 in Truculento 100, 17. *prol.* 1 sqq. II 421, 13
 I 1, 1 sqq. 421, 17
 2, 1 sqq. 425, 27
 22 422, 19
 93 256, 3
 II 2, 37 sq. 227, 17. 206, 13
 48 sq. 189, 12
 7, 49 sqq. 204, 16
 51 II 58, 8*
 V 1, 11 II 58, 8*
 64 270, 13
 Plinius Secundus 26, 16. 29, 9. 18. 31, 2.
 393, 9. in I artium 233, 13. in I artis
 grammaticae 262, 18. in II sermonis du-
 bii 594. 23 (u. add.). in II naturalis hi-
 storiae 248, 5. in III 248, 6. in III
 248, 7. in V 248, 7. in VI 248, 7.
 VI 34, 39, 217 98, 16. in VII 248, 8.
 in XI 248, 9. in XII 248, 9. in XV
 248, 10. in XXXVII 248, 10
 Pollio, Asinius 383, 14. 386, 9. 513, 7
 Pompeius, Quintus 385, 10
 Pompeius u. Trogus
 Pomponius Bononiensis 110, 6. 531, 21.
 in auctorato 144, 6. II 70, 14. in Lare
 familiari 213, 5. (de) philosophia II 77,
 9. in satura 200, 7. 282, 16. in uacca
 uel marsuppio 509, 1
 Pomponius Secundus ad Thraseam 538, 29
 Probus Berytius 31, 2. 393, 9. 445, 23.
 490, 9. 499, 18. 503, 17. 513, 7. 529, 6.
 534, 26. 535, 21. 539, 2. 541, 19. de
 dubiis generibus 171, 14 (u. add.)
 Probus iunior 115, 18. 470, 12
 in institutis artium p. 303 anal. *Vind.* 301, 14
 p. 306 213, 12.
 283, 9
 de cath. nom. p. 1448 P 250, 18
 p. 1457 236, 12
 p. 1458 238, 5
 p. 1460 241, 10. 242, 21
 p. 1461 249, 19
 p. 1462 321, 1
 p. 1463 162, 10. 259, 17
 p. 1470 242, 1
 p. 1473 218, 22. 319, 22
 p. 1475 257, 10
 p. 1480 458, 19
 p. 1482 428, 12*
 p. 1485 491, 14
 p. 1487 469, 13. 535, 14
 Propertius eleg. III 8, 37 536, 14
 Prosam scribentes 306, 13. II 29, 15
 Prouerbium II 356, 13
 Publius in Murmidone 532, 25
 P. Publilius in Murimircone 532, 25*
 Quadrigarius u. Claudius
 Quintilianus *instit.* or. I 4, 15 18, 12

Rabirius rerum Romanarum I 304 20*

Remmius Palaemon 35, 27

Renatus u. Vegetius

Rhetor ad Herennium

II 4, 7 96, 17

13, 20 523, 24

III 2, 3 355, 17

10, 18 95, 19

14, 24 101, 6

19, 32 307, 19

III 3, 5 495, 19

4, 7 357, 6

6, 9 108, 9

17, 25 95, 15

31, 42 495, 21, 496, 1

48, 61 197, 16 (u. add.)

Sallustius 92, 14. II 39, 7, 46, 27, 305, 16.

in historiis 307, 6. II 46, 1. in I histo-

riarum 158, 1 (u. add.). in historiis li-

bro I 366, 10. in I historiarum 367, 7.

392, 22, 436, 5, 512, 10, 529, 5, 531,

21, 535, 16 (u. add.). 536, 10, 539, 20,

II 30, 20, 37, 13, 64, 18, 19, 60, 19,

20, 21, 67, 1, 2, 73, 11, 78, 23, 188,

15. in oratione L. Philippi 243, 10. in

II historiarum 143, 12, 17, 154, 2 (u.

add.). 201, 18, 202, 9, 234, 11, 243, 3,

246, 3, 255, 1, 264, 8, 480, 9, 505, 5,

511, 11, 534, 23. II 76, 27. in III hi-

storiarum 236, 1, 15, 246, 5, 249, 13,

382, 4, 431, 21, 506, 9, 514, 16 (u.

add.). 535, 6, 546, 12. II 74, 27. in

III historiarum 235, 3, 435, 13, 473, 8,

484, 5, 487, 4, 512, 12, 535, 8. II 52,

10. historiarum V II 225, 15, 20, 226, 1

in Catilinario 1, 1 358, 15. II 370, 18

1, 6 II 107, 9*, 226, 3,

288, 17

2, 8 II 433, 30

II 44, 21

2, 9 II 102, 20, 157, 28,

236, 7, 287, 2

5, 4 II 85, 4, 217, 14

5, 9 II 328, 6

6 II 414, 13

11, 1 II 292, 8

11, 6 II 69, 6

11, 7 II 311, 26

11, 8 II 99, 28, 503, 9

12, 3 II 370, 3

12, 4 310, 1

13, 2 II 320, 16

17, 2 II 305, 19

18, 8 II 49, 6

20, 10 II 49, 24, 364, 6

21, 4 II 304, 16

25, 2 II 280, 5

31, 7 340, 20, 354, 21

35, 3 II 321, 19

36, 2 II 188, 14, 343, 12,

354, 21

36, 4 II 318, 22

40, 2 II 281, 2, 307, 9

Sallustius in Catilinario

40, 5 II 66, 14

43, 2 199, 9

49, 1 530, 19

51, 15 575, 18*, II 92, 12*,

103, 13

51, 25 193, 4*, II 273, 15

29 II 307, 5, 358, 23

52, 5 II 455, 31

53, 1 258, 6

56, 4 II 514, 22

5 II 184, 11

57, 4 II 343, 20

in Jugurthino 5, 3 II 46, 18

10, 8 II 455, 32

11, 2 101, 18

3 II 312, 21

12, 3 201, 17

14, 3 II 20, 28

17, 2 II 67, 23

18, 9 II 292, 9

22, 1 II 353, 11

25, 10 II 334, 4

39, 1 II 73, 10

45, 2 II 94, 8

48, 3 II 377, 5

49, 1 II 321, 5

53, 8 II 256, 6

63, 3 527, 23

81, 2 II 66, 15

84, 3 II 285, 1

85, 10 II 221, 19, 360, 1,

365, 21

87, 4 II 318, 19

88, 4 II 310, 19

89, 7 147, 5

95, 2 II 328, 6

100, 2 95, 5, 98, 13

101, 6 530, 13

108, 3 393, 14

110, 2 107, 5*, 323, 19

Scaurus *grammaticus* 547, 11

Sappho 28, 15, 277, 21

Scriptores artium u. artium scriptores

qui de litera scripserunt 303, 7

Selencus *metricus* II 428, 1

Seneca *controversiarum* X 34, 21 II 410, 6

L. Seneca 333, 14

Seneca *Agam.* 305 253, 9. *Hippolyt.* 710

253, 7

Seruius 106, 1, 242, 5. in commento quod

scribit in Donatum 8, 15. in commento

Virgilii 233, 14. *ad Verg. Aen.* I 59

532, 22. in commentario Aeneidos I 174

515, 22. in commentario tertii libri Vir-

giliani *Aen.* III 326 256, 14. *ad Aen.* VII

568 259, 22. *ad Geo.* III 418 259, 22

Seneca u. Cornelius et Cassius

Simonides II 428, 4, 17. in *ἐπ' Ἀρετι-*

σίου παναρχία 428, 6, 9

Sisenna 385, 3, 546, 9. in XII historia-

rum 264, 4

Solinus in collectaneis uel polyhistore 1,

21 22, 9, 530, 16. II 288, 10

Solinus in memorabilibus 1, 21 II 313, 10
 22, 2 270, 17
 33, 8 80.23.151, 6
 in admirabilibus 33, 8 233, 17
 Sophistae iuniores II 405, 12
 Sophocles II 428, 1. *Αἶαντι* (?) II 193, 18.
 308, 19. *Λαοαίνας* II 302, 13. *ἐν*
Φιλονίῃ τῷ *ἐν Τροίᾳ* II 281, 5.
 Aiac. I 302, 4. Antigon. 707 *sqq.* Dind.
 II 185, 1. *Electr.* 410 II 190, 19. Oedip.
 Col. 299 *sq.* II 312, 1. Oedip. tyr. 1056
 II 312, 4
 Sophron 255, 5
 Staberius de proportionibus 385, 1
 Statius Achilleidos
 I 109 *sq.* 473, 18
 131 444, 12
 285 327, 4
 332 *sq.* 340, 8 (*u. add.*)
 372 *sq.* 278, 3
 II 120 342, 5
 silvarum I 2, 135 II 10, 23
 Thebaidos I 325 574, 16
 360 339, 20
 415 *sq.* 299, 12
 596 *sq.* II 69, 13
 608 *sqq.* 308, 15
 638 *sq.* 159, 2
 II 30 515, 14. 522, 13
 203 *sq.* 72, 19
 242 *sq.* II 247, 8
 265 *sq.* 72, 16
 297 41, 3
 356 *sq.* 351, 15
 388 II 69, 16
 572 *sq.* II 318, 23
 573 II 329, 20
 575 *sq.* 300, 1
 584 II 289, 1
 716 *sq.* 218, 19
 III 407 145, 25. 208, 13
 598 *sqq.* 544, 18
 720 401, 15
 III 146 *sq.* 476, 19
 180 195, 17. 283, 13
 287 *sq.* 202, 19
 290 40, 18
 413 *sq.* 498, 2
 417 41, 1
 428 481, 20. 521, 21
 475 *sq.* 351, 19
 485 346, 3
 711 *sq.* 72, 12
 716 *sq.* 72, 22
 842 *sq.* 317, 7. 312, 19
 V 35 *sq.* 526, 8
 41 287, 8
 94 220, 4
 117 *sq.* 348, 6
 212 *sq.* 159, 18
 386 161, 20
 VI 101 *sq.* 70, 15
 379 *sq.* 269, 18

Statius Thebaidos

VI 515 *sq.* 202, 23
 845 *sq.* 346, 15
 VII 9 339, 2
 585 *sq.* 241, 4
 647 267, 9
 791 *sq.* II 314, 14
 VIII 120 86, 10
 256 521, 13
 744 *sq.* 301, 11
 VIII 67 591, 3
 132 541, 3
 230 *sq.* 541, 5
 294 *sq.* 176, 19
 299 521, 15
 354 516, 20
 X 343 *sqq.* 41, 18. 72, 7
 811 *sq.* 331, 8
 XI 197 *sq.* 516, 22
 283 *sqq.* II 34, 17
 338 *sq.* II 103, 1
 428 *sq.* 85, 7
 582 *sq.* 339, 23
 XII 218 II 324, 16
 374 *sqq.* 339, 26
 539 501, 7
 816 67, 20
 Stoici 54, 8. 21. 414, 26. 415, 25. 548, 7.
 11. 13. 14. 549, 21. II 34, 23. 139, 22.
 211, 20. 492, 11. stoici antiquissimi
 500, 11
 Suetonius de institutione officiorum 231, 8
 (*u. add.*). in III pratorum 387, 23 (*u.*
add.). II 275, 14. in VIII pratorum
 387, 2 (*u. add.*)
 Sulla in uicesimo primo rerum suarum
 476, 4
 Tarrhaeus, Lucius II 407, 2
 Terentianus Maurus 183 II 10, 25
 234 II 10, 27
 283 305, 14
 1352 228, 9
 2228 *sqq.* II 419, 16
 Terentius 220, 15. II 418, 2. 8. 421, 11.
 125, 15
 in Adelphis *prol.* I *sq.* II 422, 39
 II 369, 12
 I 1, 1 *sq.* II 422, 33
 2, 4 *sq.* II 230, 27
 30 56, 7. II 38, 21
 37 444, 21. 480, 9.
 II 329, 1
 38 II 271, 4
 59 *sq.* II 143, 12
 72 478, 24
 II 1, 14 II 104, 3. 285,
 13
 18 46, 19
 24 II 243, 11
 46 595, 24
 2, 8 II 322, 2
 4, 4 *sq.* II 11, 6
 5 II 294, 15. 303, 8

Terentius in Adelphis

- II 4, 7 II 178, 1
 III I, 2 II 81, 3
 4 280, 11
 2, 32 II 347, 12
 52 II 85, 10
 3, 21 II 60, 21. 84, 18
 32 *sqq.* II 308, 10
 37 *sq.* II 312, 11
 40 *sq.* II 135, 15
 42 *sq.* II 334, 17
 4, 14 *sq.* II 228, 10
 28 510, 17
 33 *sqq.* 280, 13
 III I, 18 479, 17
 10 II 16, 9
 2, 9 II 322, 12. 355, 19
 32 32, 12
 36 II 75, 22
 39 202, 18. II 287, 4
 43 II 304, 13
 46 70, 13
 3, 42 *sq.* 500, 12
 4, 20 591, 25. II 11, 15
 26 II 184, 19. 301, 8
 5, 43 *sq.* II 304, 17
 72 II 119, 8
 6, 1 514, 2
 7, 35 *sq.* II 231, 3. 329, 14
 V I, 1 115, 1. II 16, 10.
 237, 1
 3 II 377, 16
 2, 6 II 290, 12
 10 *sq.* II 267, 27
 11 428, 3
 3, 29 II 138, 9
 41 *sq.* II 107, 20*. 177, 25.
 290, 18. 329, 8. 374,
 15
 41 *sqq.* II 225, 2
 61 *sq.* 305, 25
 62 159, 6
 4, 6 375, 22. 778, 8.
 561, 28. II 230, 24.
 269, 22
 10 II 355, 21
 16 257, 21
 17 II 281, 17. 297, 12.
 333, 28
 22 II 331, 2
 8, 8 500, 2
 11 *sq.* II 241, 19
 23 II 60, 1 *
 35 II 172, 11. 319, 16
 9, 4 II 2, 1
 in Andria *prot.* I 286, 6
 1 *sqq.* II 422, 23
 2 II 357, 18
 8 II 357, 8
 I I, 1 II 110, 5
 1 *sq.* II 331, 8. 422, 28.
 503, 7
 15 II 20, 21. 311, 17
 18 II 257, 9

Terentius in Andria

- I I, 20 II 188, 1
 22 *sq.* II 257, 12
 28 II 352, 3
 31 215, 2
 33 *sq.* II 69, 25
 34 91, 18
 39 17, 2
 41 II 433, 12
 42 II 109, 20. 156, 8
 43 II 187, 22
 47 *sq.* II 60, 21. 70, 6
 79 391, 18
 91 *sqq.* II 214, 17. 221, 20.
 360, 3
 92 II 87, 4
 93 II 33, 5
 96 II 194, 9
 97 II 250, 14
 100 II 250, 16
 115 *sq.* II 250, 18
 119 *sq.* II 228, 15
 121 *sq.* II 128, 9. 19*, 190,
 9. 333, 10
 125 II 46, 25
 140 450, 21
 141 II 29, 17. 315, 6
 2, 1 448, 30
 4 II 423, 24
 5 II 423, 27
 6 II 423, 28
 13 II 286, 19
 33 390, 14
 3, 1 II 103, 27. 423, 32
 4 II 281, 9. 320, 8.
 371, 2
 5 391, 10. II 244, 25
 9 II 327, 22
 5, 18 *sq.* II 81, 8
 52 II 51, 13
 57 II 244, 9
 58 II 346, 7
 II I, 5 *sq.* II 255, 19
 10 II 191, 17
 12 II 276, 18. 316, 19.
 354, 6. 366, 15
 15 II 288, 1. 353, 16
 19 II 155, 25. 194, 18
 33 286, 17. II 481, 34
 2, 13 II 6, 29
 24 224, 8
 28 257, 19
 31 224, 5
 33 II 78, 14
 3, 3 II 17, 5
 27 *sq.* II 17, 7
 6, 16 II 365, 15
 24 II 85, 25. 156, 5
 27 503, 11
 III I, 14 501, 1
 2, 1 *sqq.* II 425, 19
 3 *sq.* II 156, 1
 6 II 38, 12
 17 II 347, 14
 35 *

Terentius in Andria

III 2, 21 <i>sq.</i>	II 72, 10
22	II 137, 15
24	II 107, 12 *
24 <i>sq.</i>	II 191, 3. 243, 21. 244, 1. 336, 2
26	207, 13
31 <i>sq.</i>	II 72, 14
48	II 243, 21
3, 4	II 281, 11. 320, 10
18	288, 16
36	II 246, 8
44	II 6, 26
4, 3	II 82, 8
5, 2	227, 14. II 7, 12
8	II 16, 8. 189, 3
15	II 305, 4
III 1, 1	592, 23
11	II 174, 5
15	II 194, 16. 288, 11
29	392, 24
2, 4	584, 7
5	428, 10
19	II 137, 6
26	II 336, 15
27	158, 13
29	II 237, 24
3, 24	380, 23
4, 5 <i>sq.</i>	II 187, 18
12	II 74, 4
24, 26	II 174, 2
29	II 61, 21. 72, 5
33	II 84, 21
48	II 206, 28
5, 2 <i>sq.</i>	II 98, 26
3	152, 11
9 <i>sq.</i>	II 337, 22
12	II 68, 29
V 1, 6	II 50, 7
12	II 273, 9
2, 2	II 169, 23
5	582, 19. II 166, 8. 207, 19
8 <i>sq.</i>	II 100, 21
9	II 337, 7
25 <i>sq.</i>	II 157, 17
27 <i>sq.</i>	288, 19
3, 11, 14	II 102, 3
18	II 166, 7
18 <i>sq.</i>	II 1, 20
4, 4	II 65, 4
15	II 61, 5
19	II 107, 14 *
20	344, 8
29	II 179, 15
40	II 62, 12
43	358, 16
5, 5	II 107, 16 *
in Eunuchio <i>prot.</i>	1 <i>sq.</i> II 184, 15. 422, 36
32	II 186, 1
I 1, 1 <i>sq.</i>	II 96, 10. 248, 6. 423, 3
20	II 111, 6. 328, 20
30	II 196, 21

Terentius in Eunuchio

I 2, 5	II 77, 20
18	II 50, 5
23	II 335, 21
23 <i>sq.</i>	II 244, 4
24	II 52, 14
33	II 191, 6
41	II 137, 13
53	II 331, 13
64 <i>sq.</i>	II 338, 2
98	428, 7
104	II 348, 3
106	II 60, 1 *
II 1, 8	II 336, 8
20 <i>sq.</i>	94, 2. II 339, 4
23, 25	II 91, 1
2, 1 <i>sq.</i>	II 352, 8
8	II 49, 27. 85, 18
12	401, 17
18	II 322, 17
18 <i>sq.</i>	II 353, 16
19	II 351, 11
23	575, 9 *
38 <i>sq.</i>	593, 6
39 <i>sq.</i>	400, 7. II 328, 17
40	II 131, 22. 148, 12
3, 8	II 550, 1
11	II 240, 14. 289, 23. 496, 16. 512, 20
13	153, 4
19	163, 14. II 80, 16
28	II 68, 27
30	II 179, 13
40 <i>sq.</i>	II 349, 12
60	II 11, 9
III 1, 1	II 376, 6
7	II 357, 10
7 <i>sq.</i>	II 114, 25
10	147, 2
34 <i>sq.</i>	II 322, 14. 351, 6. 355, 23
42	501, 17
45	II 337, 16
2, 2 <i>sq.</i>	II 1, 24
15	II 34, 1. 115, 13
33	II 225, 12. 321, 2
33 <i>sq.</i>	II 190, 4
36	44, 7
43	II 220, 1. 332, 19
53	II 453, 30
3, 21	101, 12
28	449, 25
4, 10	430, 11
5, 30	II 194, 11
41	459, 7
51 <i>sq.</i>	394, 3. 559, 2
52	475, 2
7, 1	II 98, 4
III 2, 7	II 514, 25
12 <i>sq.</i>	II 226, 14
3, 3	401, 24. II 285, 15
7	II 304, 11
22	582, 17. II 1, 22.

	2, 14, 160, 8, 174,	Terentius in Heeyra	
	7, 207, 19		
Terentius in Euancho		III 4, 7	311, 13
III 3, 21	II 507, 7	18	247, 20 (<i>u. add.</i>)
4, 2	II 74, 1	5, 15	428, 20
10	II 8, 22	III 1, 10	450, 17
13	II 73, 19	57	531, 3, 544, 6
26	II 316, 8, 368, 15,	4, 10 <i>sq.</i>	288, 22
	376, 16	V 2, 3	238, 2
29 <i>sq.</i>	II 81, 12	3, 38	257, 23
31	II 9, 11	in Phormione <i>prol. 1 sqq.</i>	II 423, 16
34	II 318, 12	11	II 76, 25
40	II 318, 14	31	II 94, 10, 500, 11*
46	II 81, 16, 281, 1	I 1, 1 <i>sq.</i>	II 423, 20
48	II 73, 22	2	108, 16
6, 6 <i>sq.</i>	II 298, 21, 352, 22	7	II 99, 4
12	II 376, 9	2, 17 <i>sq.</i>	497, 6, II 328, 10
16	578, 24	19 <i>sq.</i>	II 255, 23
18	II 90, 25	27 <i>sq.</i>	II 356, 13
20	II 101, 3	36	47, 13
7, 4	345, 6	38	II 100, 18
8 <i>sq.</i>	480, 3	38 <i>sq.</i>	II 26, 21
21	II 194, 12	39	II 463, 16, 511, 23
45	269, 10, 310, 2	43 <i>sq.</i>	II 94, 5
V 1, 7	286, 19	48	II 42, 14
21	II 189, 5	49	302, 18 (<i>u. add.</i>)
2, 45	II 228, 30	71 <i>sq.</i>	II 257, 6
3, 10 <i>sq.</i>	II 244, 21	73	II 289, 23
4, 1	II 325, 13	97 <i>sq.</i>	II 139, 3
26	II 294, 12, 303, 6	3, 2	258, 3, II 188, 3
5, 5	378, 25, II 274, 10	5	II 60, 18
16 <i>sq.</i>	II 73, 5	4, 1	152, 5, 335, 6
6, 1 <i>sqq.</i>	197, 21	20	II 283, 18
3	II 7, 16	26	II 305, 1
8, 2	II 340, 8	32	II 455, 30
in heautontimorumenos <i>prol. 1 sq.</i>	II 423, 6	42	390, 19, 537, 1
	26 <i>sq.</i> 308, 12	45	II 280, 14
I 1, 15 <i>sqq.</i>	400, 11	51	II 415, 2
2, 8 <i>sq.</i>	344, 10	II 1, 18	385, 13, 567, 15
20	360, 12	10	158, 8
II 3, 1 <i>sq.</i>	II 323, 8	40, 42	II 95, 6
30	II 7, 14	71	II 69, 3
30 <i>sq.</i>	197, 18	73	II 337, 10
44 <i>sqq.</i>	208, 11, 363, 1	2, 13 <i>sq.</i>	II 137, 9
50	II 29, 28	15	II 332, 9
103	II 81, 6	20	84, 17
119	II 69, 1*	3, 4 <i>sq.</i>	II 375, 4
III 1, 51	529, 23	16 <i>sq.</i>	II 65, 1
III 1, 6	400, 20	27	487, 11
3, 39	II 29, 28	56	II 354, 1
5, 3	503, 15	71	II 97, 6
21	428, 5	82	II 327, 20
6, 9	402, 3	4, 14	II 170, 18
20	401, 22	III 1, 10	II 62, 11
8, 2 <i>sq.</i>	500, 3	2, 10	II 319, 4
V 2, 8	II 49, 9, 298, 7,	16	392, 18
	309, 13, 351, 20	35	361, 20
41	500, 18	40 <i>sq.</i>	II 312, 8
4, 4	355, 6	42	II 235, 18, 243, 6,
5, 21	247, 10		244, 19
in Heeyra I 1, 1	II 423, 13	46	II 135, 20*
2, 63 <i>sq.</i>	484, 18	3, 8	II 409, 31
102	104, 14	16 <i>sq.</i>	II 455, 26
III 3, 11	533, 11 (<i>u. add.</i>)	39	II 329, 17
		III 1, 21	583, 13, II 192, 4

Terentius in Phormione

- III 1, 23 *sq.* II 251, 10
 2, 13 340, 15
 3, 6 315, 16, 350, 12
 15 *sq.* II 191, 8
 18 II 217, 20, 293, 19,
 488, 3
 39 II 312, 14
 60 104, 16
 4, 5 329, 17
 6 *sq.* II 211, 15, 289, 23
 V 1, 31 *sq.* 574, 12
 2, 3 II 250, 11
 4, 2 *sq.* II 273, 11
 3 389, 5
 7 II 61, 7
 5, 9 475, 9
 6, 1 188, 4
 31 92, 2
 7, 8 262, 21
 8, 25 *sq.* 496, 4
 96 II 98, 8

Terpander 16, 20*

Theoctistus 238, 6, in institutione artis
 grammaticae II 231, 24

Theopompus *comicus* 289, 14 (*u. add.*).
στρατιώται II 313, 13

Theopompus *historicus* Philippicon VIII
 II 346, 3

Thucydides I II 187, 1. II II 370, 4.
 VIII II 308, 9

- I 1 II 287, 1
 8 II 339, 3
 23 II 310, 14, 366, 3
 24 II 291, 7, 303, 1, 320, 20,
 356, 5
 61 II 356, 17
 107 II 295, 3
 112 II 319, 2
 137 II 152, 1
 II 91 II 186, 18
 III 59 II 290, 10
 92 II 181, 13
 III 62 II 187, 2
 64 II 351, 13
 70 II 315, 14
 102 II 310, 21
 121 II 353, 15
 124 II 331, 5
 VII 29 II 332, 14

Ticidas in hymenaeo 189, 2

Titinius 207, 10. II 70, 20, in barbato
 227, 5, 266, 5, in Ferentinati 213, 3,
 in psalteria 129, 15, 338, 9, in gemina
 529, 12, in Prilia (?) II 70, 17, in
 Quinto 377, 3, 398, 21

Tripodes Apollinis *u.* epigramma

Trogus Pompeius in libro VI 248, 2 (*u.*
add.). in XXII 149, 5 (*u. add.*)

Traianus in I Dacicorum 205, 6

Trypho 548, 6, II 202, 11

Turpilus II 418, 3, in Epiclero II 425, 5,
 11, in Lindia II 425, 1, 426, 1, in pa-
 raterusa 478, 15

Valerius *u.* Antias

Valerius in Phormione 200, 1, 258, 10

Valerius Maximus in memorabilium II 1, 10
 195, 24

Varro *M. Terentius* 13, 9, 15, 4, 380, 3,
 381, 11, 384, 1, 6, 387, 2, 419, 1, 450,
 17, 499, 19, II 71, 2, de actionibus
 scenicis III 204, 5, diuinorum III 520,
 22, in I humanarum 524, 2, 6, in an-
 tiquitatum humanarum XII 331, 17, in
 II de antiquitate literarum 8, 2, in eph-
 meride 256, 20, *ephemeride rustica* 530,
 1, in Fundanio 331, 19, in Laterensi
 511, 25, in mensuris 420, 15 (*u. add.*).
 in primo de origine linguae latinae 30,
 15, de poetis libro I 469, 9, libro III
 rhetoricorum 489, 2, in satura 487, 7,
περὶ αἰρέσεων 98, 9 (*u. add.*). *ἄλλος*
οὗτος Ἡρακλῆς 232, 6, in andabata
 209, 13, 528, 26, in eucino 376, 25
 (*u. add.*). in cynico 376, 25 (*u. add.*).
 de numismatis 209, 11 (*u. add.*). in
 Pseudaenea 81, 7, in magno talento
 482, 6, de vita populi Romani libro I
 262, 24, de lingua latina 333, 12,
 V 169 *sqq.* II 410, 9, 416, 19, VII 93
 90, 3, in XXIII ad Ciceronem 540, 4,
 rerum rusticarum 530, 1
 I 25 520, 21
 57, 1 163, 1
 II 11, 7 168, 16, 321, 20
 III 9, 8 162, 18

Varro, P. *Terentius* Atacinus 331, 20, belli
 Sequanici libro II 497, 10, in Choro-
 graphia 100, 15

Vegetius Renatus rei militaris libro primo
 (20 *extr.*) 97, 19

Velius Celer respondens Hadriano impera-
 tori per epistolam 547, 1

M. Velleius Paterculus libro I 248, 4

Vergilius 67, 19, 470, 5, II 432, 32

bucolicum I, 9 356, 14
 15 II 90, 21, 91, 10
 20 *sq.* II 332, 16
 33 296, 12
 54 *sq.* II 300, 12
 60 II 26, 11
 62 II 26, 13
 62 *sq.* II 40, 20
 63 150, 3
 69 296, 14, 314, 11
 74 532, 11
 81 II 55, 7, 373, 17
 2, 1 378, 16, II 267, 21,
 277, 16, 300, 3
 20 113, 2, II 216, 23
 53 142, 15
 54 II 487, 12
 3, 1 575, 7*, II 179, 10
 23 II 213, 25
 25 *sq.* 413, 2
 33 II 213, 27
 35 II 203, 18
 50 II 295, 11

Vergilius bucolicon

- 3, 50 II 65, 8. 229, 5
 62 *sq.* II 172, 8
 69 *sq.* 424, 15
 77 II 95, 21. 207, 4.
 241, 6
 80 *sq.* II 185, 0
 82 *sq.* II 185, 5
 88 II 307, 6
 89 175, 17
 96 14, 16
 103 II 284, 15
 4, 30 175, 17
 54 II 82, 13
 56 207, 18
 57 201, 3
 5, 1 *sq.* II 181, 22. 235, 12.
 340, 16
 36 175, 17
 45 *sq.* 336, 23
 47 329, 15. 540, 16
 87 575, 7*
 6, 3 *sq.* 526, 21
 9 *sq.* II 246, 3
 58 *sq.* II 70, 13
 62 *sq.* 65, 7. 165, 2
 7, 1 II 65, 6. 79, 9
 11 475, 11. 558, 21
 33 263, 2
 8, 19 *sq.* II 275, 19. 326, 23
 21 II 302, 18. 319, 21
 22 *sq.* 177, 2
 28 144, 15
 32 II 321, 16
 41 II 80, 11
 58 465, 28
 63 II 228, 27
 71 413, 5
 75 223, 7. 339, 13. II 523.
 24*
 80 398, 8
 9, 1 II 350, 7
 6 II 317, 5
 16 II 180, 4. 191, 28
 24 *sq.* 426, 13. 457, 7
 30 II 85, 29. 89, 26. 479,
 24. 484, 25
 45 II 280, 1. 290, 1. 298,
 16. 328, 4
 53 *sq.* 387, 4
 10, 28 II 290, 22
 49 II 90, 23. 91, 10
 georgicon 1 43 *sq.* 398, 11
 57 II 170, 16
 67 *sq.* II 53, 31
 73 175, 17
 83 II 302, 19
 89 *sq.* 315, 20. 361, 16
 99 II 273, 25. 280, 10.
 302, 22
 101 175, 17
 125 II 46, 12
 131 175, 17
 150 175, 17

Vergilius georgicon

- 1 160 II 461, 28
 167 II 55, 1
 171 II 10, 7
 183 111, 12
 189 175, 17
 193 348, 18. 393, 2. II 272,
 24. 273, 7
 196 345, 10
 196 *sq.* 329, 7
 203 345, 10
 208 306, 11. 367, 1. II
 189, 11
 210 175, 17
 219 175, 17
 245 II 37, 27
 261 *sq.* 519, 12
 272 334, 11
 306 142, 15
 315 175, 17
 317 175, 17
 320 *sq.* II 64, 1*
 355 II 292, 10
 360 II 273, 21
 373 *sq.* II 35, 20
 418 *sq.* 444, 5
 432-459 II 289, 7
 445 II 54, 3*. 196, 2
 456 *sq.* II 62, 8
 504 II 278, 13
 II 1 II 32, 17
 7 424, 6*
 19 154, 13
 32 *sq.* II 68, 9
 33 *sq.* 532, 13. 534, 11. 545,
 6. 569, 30
 49 *sq.* II 256, 1
 70 *sq.* 438, 5
 87 295, 17
 97 II 185, 15
 135 388, 20. II 272, 22.
 273, 4
 170 62, 22. II 498, 21
 175 360, 9
 189 165, 12
 196 192, 30*
 223 II 217, 8
 250 397, 22
 289 482, 17
 336 *sq.* II 256, 6
 382 *sq.* 64, 11
 384 540, 18
 389 II 474, 7*
 403 *sq.* II 81, 26
 420 II 46, 21
 425 390, 25. 393, 16. 432,
 6. II 364, 11
 437 II 158, 25
 438 *sq.* II 230, 1
 443 300, 23
 468 II 218, 6
 472 II 293, 21
 483 II 289, 5
 487 72, 1

Vergilius georgicon

- II 520 142, 15
 III 42 II 52, 24
 53 II 32, 12. 53, 10. 292,
 20. 343, 16. 355, 1
 58 II 292, 14
 63 II 362, 14
 127 175, 17
 150 II 64, 15. 148, 10.
 193, 12
 206 *sq.* 426, 16
 213 II 38, 17. 46, 8
 215 *sq.* 413, 12
 231 164, 21. II 282, 9
 257 397, 18
 264 218, 7
 284 *sq.* II 362, 11
 311 *sq.* 390, 10
 314 375, 7. II 282, 7.
 300, 8. 377, 12
 321 II 300, 10
 325 II 34, 14. 81, 28. 148,
 20. 369, 20
 365 II 317, 3
 367 504, 8
 381 II 113, 7
 400 *sq.* 486, 10
 402 II 54, 3. 196, 4
 403 II 353, 20
 434 336, 27
 450 358, 19
 III 35 175, 17
 47 II 292, 12
 69 *sq.* 427, 24
 81 282, 3
 99 481, 2. 490, 10. 530,
 11. 531, 11. 545, 9
 120 475, 13. 558, 23
 135 270, 6
 158 363, 12
 161 *sq.* 361, 12
 165 II 64, 23. 72, 8
 191 433, 18
 198 363, 14
 239 *sq.* II 229, 2
 241 539, 23
 241 *sq.* 127, 2. 436, 11
 260 II 63, 16
 261 *sq.* 519, 7
 341 II 507, 33
 369 75, 20
 421 II 81, 21
 425 403, 18
 445 II 104, 6
 455 II 37, 21
 563 *sq.* II 192, 1
 564 296, 16 (*u. add.*)
 Aeneidos I *init.* 583, 16. II 117, 23.
 180, 2. 191, 22. 201,
 16. 206, 22. 211, 12
 1 5, 11. II 459, 3
 1 *sq.* 416, 8. II 143, 20
 1. 6 II 338, 6

Vergilius Aeneidos

- I 2 II 156, 10. 305, 18.
 376, 14
 3 II 63, 26
 3 *sq.* 336, 1. II 194, 1
 5 II 103, 19. 196, 10.
 280, 21. 492, 34
 5 *sq.* II 95, 19
 6 II 62, 25. 83, 18.
 193, 14
 8 424, 6. 449, 24. II
 228, 25. 237, 10
 9 II 346, 23
 12 II 110, 21
 15 *sq.* II 160, 8. 337, 2.
 344, 15
 17 II 143, 3
 19 *sq.* II 103, 27
 24 II 30, 18. 309, 25*.
 358, 16
 20 II 55, 17
 30 247, 5. II 188, 17
 32 II 27, 10. 33, 24
 31 *sq.* 471, 17
 37 II 110, 23
 38 II 277, 8
 39 *sq.* II 247, 27
 43 30, 3
 46 *sq.* II 349, 15
 47 *sq.* II 301, 5. 316, 2. 330,
 19. 349, 21
 51 *sq.* II 185, 12
 57 II 327, 15
 58 II 61, 11
 65 II 104, 11
 65 *sq.* II 96, 25
 78 *sq.* II 187, 13. 202, 4
 81 II 85, 16
 82 II 53, 17
 83 II 65, 29
 84 *sq.* 393, 23. II 110, 25.
 193, 3. 361, 15
 85 II 31, 11. 64, 3. 65,
 27. 87, 12
 87 306, 14
 95 II 26, 9
 96 94, 13. II 215, 20
 99 *sq.* II 83, 13
 106 429, 6
 114 *sq.* 329, 12
 123 429, 4
 126 *sq.* II 272, 12*. 298, 4.
 309, 10. 351, 15. 372, 5
 133 126, 7
 136 II 46, 10
 142 542, 8
 144 *sq.* II 185, 17
 148 *sq.* II 512, 22
 157 65, 2. II 482, 8
 168 *sq.* 358, 21
 172 II 281, 19. 297, 15.
 334, 5
 174 *sq.* 515, 17
 177 *sq.* II 401, 33

Vergilius Aeneidos

- I 194 400, 5
 198 II 333, 3
 199 471, 23
 200 *sq.* 514, 19
 203 II 79, 11, 82, 6, 87, 2
 207 307, 20
 212 II 184, 6, 201, 20
 220 *sq.* 247, 2
 221 *sq.* 500, 7
 228 92, 11, II 192, 17
 231 *sq.* 424, 21, II 153, 21, 257,
 22, 305, 9, 335, 10
 247 206, 10, 590, 11
 251 II 91, 24
 253 II 143, 2
 257 *sq.* 363, 9, II 189, 8
 261 II 83, 6, 97, 1
 281 *sq.* II 158, 17
 305 *sq.* II 256, 10
 312 248, 11, 290, 11, 319, 5
 315 *sq.* II 438, 23
 317 402, 18
 320 362, 17, II 220, 21, 303,
 23, 351, 3
 321 *sq.* II 197, 10
 323 II 162, 13
 327 *sq.* II 248, 3
 328 206, 20
 329 II 101, 12
 336 II 375, 18
 343 *sq.* II 218, 3, 221, 14
 347 86, 8, II 155, 27, 325, 11
 350 II 51, 16
 369 II 204, 10
 372 *sq.* II 158, 14
 373 II 229, 23
 377 188, 7
 378 II 151, 12
 379 II 373, 18
 383 II 356, 10
 436 444, 1, 476, 11
 455 354, 23, 361, 6
 455 *sq.* II 290, 15
 458 II 306, 2
 459 288, 2
 465 270, 6
 466 *sq.* II 64, 7
 479 *sq.* II 508, 10
 480 519, 25, II 501, 32
 501 II 371, 19
 504 II 301, 3, 313, 18
 520 II 52, 8
 522 II 89, 3, 197, 7
 541 476, 14
 553 471, 25
 573 II 187, 16
 575 *sq.* 407, 17, II 86, 1
 593 II 346, 25
 595 II 52, 5
 595 *sq.* II 197, 21
 603 *sq.* II 97, 10
 611 290, 7
 614 II 109, 24

Vergilius Aeneidos

- I 617 II 153, 1, 206, 26, 211, 17
 617 *sq.* II 180, 6, 203, 8
 619 II 105, 10
 639 561, 23, II 269, 16
 653 *sq.* II 375, 20
 662 II 54, 5
 665 73, 17
 666 II 30, 16
 669 II 281, 5
 670 *sq.* II 361, 18
 673 *sq.* II 41, 12
 682 II 66, 2
 683 *sq.* II 327, 12, 330, 22, 348,
 6, 363, 6
 697 *sq.* II 335, 10
 701 II 407, 3
 704 163, 12
 734 471, 21
 750 II 45, 26, 55, 14, 195,
 21, 371, 10
 II 1 II 113, 14, 409, 17
 2 II 85, 14, 139, 17
 5 579, 11, II 207, 2, 290,
 8, 500, 36
 5 *sq.* II 191, 25
 6 *sq.* 247, 7, 413, 7
 8 *sq.* 390, 17
 12 II 99, 10
 19 *sq.* 360, 17
 31 II 268, 3
 32 II 319, 10
 36 *sq.* II 115, 7, 196, 16
 38 II 315, 10
 46 II 97, 25
 48 II 97, 23
 51 163, 2, 209, 2
 61 II 216, 6
 64 II 351, 9
 81 413, 10
 85 485, 8, 492, 11, 559,
 20, II 222, 6
 93 II 281, 3
 103 II 82, 15, 307, 16, 479, 28
 105 430, 9
 148 II 314, 25
 187 *sq.* II 96, 2
 215 391, 22, II 282, 5, 300,
 6, 377, 14
 224 329, 10
 235 *sq.* 390, 14
 241 *sq.* 292, 20
 262 *sq.* II 113, 15
 274 *sq.* 304, 2, II 74, 6, 90, 15
 289 II 74, 9, 280, 19
 299 *sq.* II 99, 17
 319 273, 5
 322 273, 8
 324 *sq.* 158, 19, 365, 21
 325 *sq.* II 236, 15
 331 II 128, 19*
 342 *sq.* II 350, 4
 353 II 114, 6
 354 II 433, 7

Vergilius Aeneidos

- II 363 394, 7
 367 II 82, 17
 370 *sq.* 91, 10
 377 II 314, 12. 323, 16. 324, 14. 346, 11. 360, 13
 402 II 433, 3
 403 *sq.* 485, 14
 410 *sq.* 510, 19
 428 II 361, 4
 431 *sq.* 557, 9. II 191, 14
 442 *sq.* II 53, 28. 372, 15
 445 *sq.* 309, 20
 448 355, 1
 460 329, 5
 460 *sq.* 330, 20
 492 106, 7
 492 *sq.* 402, 28
 536 II 97, 8. 243, 11
 553 II 32, 19
 569 *sq.* II 251, 9
 601 *sq.* II 62, 1. 236, 8
 610 *sq.* 343, 17
 618 II 192, 25
 642 *sq.* II 46, 4. 414, 15
 648 II 47, 19
 661 II 6, 1
 664 *sq.* 592, 20
 670 II 365, 3
 675 544, 12
 700 II 354, 13. 486, 16
 725 II 29, 5. 84, 3. 197, 19
 733 *sq.* 395, 13
 III 1 II 474, 17
 1 *sq.* II 190, 12
 9 471, 29
 22 *sq.* II 67, 24
 29 310, 13
 31 II 78, 3
 32 II 502, 30
 39 II 101, 10. 219, 19
 42 *sq.* II 341, 9
 45 II 153, 7
 47 341, 12
 55 *sq.* 502, 17
 56 *sq.* II 433, 9
 108 224, 17
 179 285, 21
 203 *sq.* 359, 8. II 331, 1
 211 192, 19*
 219 *sq.* 356, 4
 221 • 196, 11. 202, 9
 232 II 78, 5
 236 II 94, 2. 115, 16. 333, 7. 338, 24. 500, 12
 243 335, 9
 243 *sq.* 359, 26
 257 522, 22
 263 485, 12. 519, 23. II 504, 30
 272 II 301, 21
 310 *sq.* II 235, 25
 315 II 236, 5

Vergilius Aeneidos

- III 319 II 101, 16. 235, 23, 488, 20
 326 73, 15
 354 37, 17. 284, 22. II 112, 20
 355 545, 24
 384 II 46, 14
 427 II 202, 18. 343, 14. 354, 25
 460 387, 14
 475 288, 14
 476 306, 16
 477 II 153, 9
 489 II 31, 13. 33, 2. 110, 28. 312, 25
 527 330, 7
 539 157, 3. 317, 1. 343, 6
 550 202, 7
 569 *sq.* II 197, 24
 583 *sq.* II 363, 9
 585 *sq.* II 105, 12
 604 II 235, 21
 607 *sq.* II 357, 22
 619 *sq.* 579, 1
 621 II 278, 5
 628 II 217, 11
 629 II 315, 1
 663 471, 8
 671 251, 22
 675 *sq.* 544, 23
 685 *sq.* II 241, 8
 686 II 61, 9. 19
 690 *sq.* 561, 25
 704 308, 19
 IIII 1 II 478, 8
 1 *sq.* II 190, 20
 2 445, 8
 10 II 136, 28
 15 *sq.* II 248, 10
 24. 27 II 248, 19
 34 359, 6
 41 343, 9
 50 II 69, 11
 57 360, 20
 61 *sq.* 358, 21
 68 403, 1
 93 *sq.* II 310, 6
 94 II 2, 12
 105 II 295, 8
 109 II 81, 18
 117 *sq.* 411, 21
 130 II 523, 24
 135 241, 21
 149 II 339, 1
 153 *sq.* 533, 4
 169 *sq.* 365, 18
 174 II 433, 14
 213 *sq.* II 10, 4
 226 360, 5
 241 II 497, 16
 282 571, 1
 291 *sq.* II 248, 23
 300 II 216, 9
 317 *sq.* 396, 5

Vergilius Aeneidos

- III 320 *sq.* II 31, 24. 345, 3
 325 *sq.* 380, 26. II 361, 25
 327 *sq.* II 90, 14
 333 *sq.* II 118, 27. 201, 3
 335 II 280, 3. 295, 21. 298,
 14. 328, 2
 350 85, 10
 367 478, 5
 368 395, 18
 373 II 377, 6
 373 *sq.* II 300, 21. 315, 12
 375 47, 19
 408 *sq.* II 153, 14
 416 II 41, 6. 55, 3
 419 II 307, 2
 433 242, 17
 461 353, 3
 467 *sq.* II 283, 7. 302, 7
 492 *sq.* II 163, 9. 268, 29
 520 *sq.* 314, 3
 569 *sq.* II 238, 2. 286, 16
 593 *sq.* II 113, 18
 594 II 196, 14
 596 *sq.* 449, 3
 604 *sq.* II 252, 5
 606 504, 12
 628 II 322, 7
 656 II 307, 11. 316, 11.
 365, 1
 661 *sq.* II 192, 21
 679 589, 16
 V 1 II 480, 13
 10 II 46, 16. 300, 28
 13 II 95, 11. 101, 9. 138,
 7. 285, 11
 15 II 461, 30
 29 359, 1
 38 *sq.* 287, 9
 39 353, 17
 45 306, 18
 52 176, 17
 61 *sq.* II 323, 2
 106 *sq.* 477, 7
 125 *sq.* II 82, 3
 132 *sq.* 480, 1
 136 *sq.* 375, 3. II 221, 3
 140 540, 24
 112 *sq.* 38, 13
 111 II 416, 32
 159 395, 15
 180 II 321, 3
 188 *sq.* 344, 15
 195 II 99, 7
 211 335, 11. 360, 3
 217 359, 3
 279 409, 13. 538, 6
 282 II 268, 15
 285 II 285, 20
 301 92, 7
 321 *sq.* II 195, 3
 331 *sq.* 485, 5
 343 II 314, 6
 358 II 271, 2

Vergilius Aeneidos

- V 374 527, 14
 380 153, 2
 414 II 195, 19
 425 470, 7. 536, 8. 538, 9
 432 106, 8 *
 438 II 313, 10
 441 543, 26
 449 II 78, 7
 456 245, 7
 463 245, 9
 467 II 57, 4
 500 *sq.* II 49, 18. 321, 21
 501 II 91, 15
 529 *sq.* II 354, 4
 546 249, 21
 561 *sq.* 288, 6
 650 II 203, 16
 744 223, 13
 798 II 97, 13
 801 *sq.* 396, 2
 808 *sq.* 66, 17
 820 *sq.* 515, 11
 827 *sq.* II 139, 14
 846 579, 6. II 203, 13. 291, 9
 850 285, 16
 VI 1 II 484, 10
 13 II 303, 21
 20 *sq.* 64, 15
 26 297, 5
 27 269, 12. 310, 4
 30 *sq.* II 247, 11
 37 II 143, 6
 58 *sq.* II 32, 4
 62 II 266, 13
 82 II 34, 14. 369, 22
 90 II 404, 30
 95 II 60, 16
 110. 121 *sq.* II 245, 17
 161 *sq.* II 249, 13
 165 476, 16
 179 II 231, 14
 187 *sq.* II 86, 6. 240, 11. 243,
 8. 289, 17
 203 II 55, 5. 373, 14
 204 II 500, 31
 244 394, 18
 252 II 320, 2
 268 II 54, 10
 270 *sq.* II 54, 12
 274 II 480, 1
 280 *sq.* 364, 19
 289 236, 8
 302 580, 5
 304 92, 13
 307 308, 21
 324 II 331, 18
 334 327, 21
 350 471, 27
 351 II 331, 20
 357 II 351, 18
 372 II 319, 23
 400 329, 19
 405 *sq.* II 90, 22

Vergilius Aeneidos

- VI 408 *sq.* II 38, 23. 54, 27. 319, 9
 410 II 357, 12
 420 *sq.* 243, 13. 349, 13
 411 II 270, 28
 466 II 354, 11
 495 *sq.* II 220, 23
 515 *sq.* 546, 3
 517 220, 6
 540 360, 15
 555 II 163, 6
 577 *sq.* 177, 6
 586 571, 6
 625 *sq.* II 62, 4
 653 *sq.* 364, 12
 684 *sq.* 230, 24. 285, 18
 685 152, 20. 229, 21
 723 II 374, 4
 733 II 270, 25
 756 *sq.* 759 II 238, 6
 771 II 137, 2
 790 *sq.* II 150, 27. 152, 27
 792 II 142, 21
 794 561, 20
 803 *sq.* II 113, 2
 812 314, 13
 825 *sq.* 337, 2
 836 561, 18
 843 62, 22
 844 II 498, 21
 861 *sq.* II 123, 6
 861 585, 30
 871 *sq.* II 63, 22
 882 222, 9
 VII 1 II 103, 16. 490, 29
 84 328, 7 (*u. add.*)
 90 *sq.* II 333, 20
 109 *sq.* 236, 22
 110 578, 36. II 113, 14. 500, 31
 192 II 320, 23
 199 II 97, 19
 201 II 84, 26
 225 *sq.* 520, 8
 246 *sq.* II 375, 14
 261 II 215, 4
 261 *sq.* 150, 16 (*u. add.*). 191, 3 (*u. add.*)
 263 II 500, 33
 268 II 213, 18
 273 380, 5
 288 *sq.* II 298, 2
 290 II 319, 7
 304 *sq.* II 163, 12
 307 II 162, 16
 341 II 35, 28. 67, 13
 382 112, 16
 400 II 138, 17
 410 68, 9
 417 *sq.* 359, 4
 432 351, 22
 517 149, 11. 223, 2
 524 38, 9
 553 II 148, 10. 231, 12

Vergilius Aeneidos

- VII 573 *sq.* II 361, 12
 605 217, 4
 618 *sq.* II 299, 17
 637 II 497, 20
 641 II 237, 12
 653 *sq.* II 299, 3. 343, 23
 660 *sq.* 392, 2
 665 342, 9
 690 *sq.* II 318, 5
 682 333, 21
 710 134, 3*
 714 202, 5
 715 328, 3
 717 202, 7
 731 157, 15. 316, 19. 312, 7
 742 104, 24
 756 *sq.* 389, 2
 807 402, 20
 VIII 1 II 496, 2
 11 348, 20
 27 355, 25
 77 305, 17. II 202, 2. 208, 5. 487, 17. 511, 32
 78 II 86, 4. 89, 8. 210, 9
 82 II 148, 20
 114 II 286, 3
 127 106, 14. 292, 11
 157 *sq.* 431, 11
 185 224, 19
 190 II 63, 28
 198 II 362, 5
 214 543, 24
 215 356, 16
 217 47, 11. 357, 7
 233 164, 18
 263 356, 18
 268 *sq.* II 48, 16
 273 II 86, 18. 286, 14
 313 300, 23
 331 *sq.* 327, 23
 340 *sq.* 416, 4
 344 216, 5
 351 *sq.* II 315, 6
 370 15, 13
 390 II 246, 19
 396 *sq.* II 256, 21
 409 269, 16
 420 *sq.* 413, 26. 479, 21. 481, 14. 521, 4
 423 26, 21. II 64, 5
 433 *sq.* II 300, 23. 311, 2
 440 545, 4
 457 391, 25
 460 217, 18
 468 561, 5
 470 *sq.* 342, 26
 515 II 372, 19
 537 II 313, 20
 546 II 195, 10
 556 *sq.* II 291, 17
 558 221, 21
 560 530, 23. 543, 21. II 463, 32

Vergilius Aeneidos

VIII	561	165, 22. 333, 18. II 185,
		22. 201, 24
	597	134, 5. II 46, 23. 291, 15
	616	267, 6. II 51, 8
	625	538, 18
	637 <i>sq.</i>	65, 4
	648	64, 18. II 482, 6
	664 <i>sq.</i>	518, 8
	677	443, 29. 445, 5. 479,
		13. 480, 2
	680	330, 9
	698	292, 13. II 472, 29
	699	II 46, 19
	706	217, 6
	714 <i>sq.</i>	340, 5
VIII	1	II 499, 33
	6	207, 15
	11	223, 11
	26	37, 19. 285, 1. II 221, 17
	60	350, 18
	61 <i>sq.</i>	II 369, 8
	109 <i>sq.</i>	II 315, 9
	159	353, 22
	194 <i>sq.</i>	II 243, 2. 16
	208 <i>sq.</i>	II 90, 2
	210 <i>sq.</i>	II 245, 24
	211	II 247, 3
	214 <i>sq.</i>	II 216, 21
	240 <i>sq.</i>	411, 24
	254 <i>sq.</i>	II 76, 5
	281 <i>sq.</i>	503, 7
	371	II 303, 19
	378	II 330, 4
	398	II 311, 9
	403	II 104, 26
	413	II 501, 36
	418	II 188, 12. 315, 16. 317,
		20
	427	II 109, 7
	447	315, 1
	468 <i>sq.</i>	345, 16
	477 <i>sq.</i>	II 195, 13
	514	II 55, 9
	525	290, 7. 424, 6
	537	520, 6. 522, 20
	557 <i>sq.</i>	308, 6
	588 <i>sq.</i>	517, 11
	602	II 341, 12
	609	II 301, 8. 343, 6
	647 <i>sq.</i>	II 302, 3
	653 <i>sq.</i>	66, 3. 288, 11. II 482, 9
	661 <i>sq.</i>	II 216, 13
	680	II 31, 28
	685	II 216, 11
	716	297, 13
	730	328, 9
	762	328, 1
	767	II 93, 23
	774 <i>sq.</i>	290, 9
	785	91, 1
	815 <i>sq.</i>	II 359, 18
X	1	II 501, 2
	31	II 52, 22

Vergilius Aeneidos

X	67	311, 9
	129	297, 15
	137 <i>sq.</i>	II 211, 2
	149	II 353, 13
	163	II 237, 12
	166	335, 24
	172 <i>sq.</i>	II 345, 21
	179	71, 5
	183	131, 3
	199	209, 15
	207	77, 1
	207 <i>sq.</i>	II 411, 5
	210 <i>sq.</i>	II 355, 3
	213	II 415, 23
	226	336, 11
	228 <i>sq.</i>	287, 21. II 147, 19.
		210, 22
	254 <i>sq.</i>	167, 13. 395, 10
	265	265, 17
	310	II 497, 22
	366 <i>sq.</i>	II 83, 2. 136, 21
	391	300, 11
	394	300, 11
	411	330, 21
	432	480, 7
	445	398, 9
	470 <i>sq.</i>	II 100, 22
	507	II 90, 21
	515 <i>sq.</i>	225, 2. 300, 19
	531	II 279, 1
	544	574, 11
	548	II 79, 16
	586 <i>sq.</i>	328, 7
	597	II 38, 8. 85, 23
	628 <i>sq.</i>	II 284, 10
	638 <i>sq.</i>	395, 20
	641	399, 3. 530, 26. 543, 28.
		II 463, 34
	662	II 64, 1. 148, 19
	662 <i>sq.</i>	II 68, 3
	664	II 193, 10
	668	II 101, 19. 466, 6
	677	358, 9
	681 <i>sq.</i>	II 347, 3. 359, 7
	727 <i>sq.</i>	403, 4. 471, 5
	752 <i>sq.</i>	II 293, 14
	786 <i>sq.</i>	238, 11
	798 <i>sq.</i>	II 303, 16
	846 <i>sq.</i>	II 102, 6
	892 <i>sq.</i>	241, 23
XI	1	II 507, 20
	41 <i>sq.</i>	II 110, 1
	47 <i>sq.</i>	359, 14
	50	II 64, 13. 78, 17. 79, 6.
		86, 27
	76 <i>sq.</i>	II 318, 9. 346, 27
	97	239, 17
	101	222, 8*
	121	II 43, 3. 173, 4
	126	II 101, 11. 162, 24. 316,
		11. 319, 12. 326, 2
	133	223, 22
	135 <i>sq.</i>	160, 6. 267, 11. 339, 8

Vergilius Aeneidos

- XI 148 252, 1
 169 239, 20, 331, 2
 173 *sq.* II 100, 10
 174 II 210, 21
 226 *sq.* II 55, 19
 279 *sq.* 303, 26, 505, 15
 283 *sq.* 400, 16
 285 *sq.* 310, 23
 292 *sq.* 394, 26
 296 *sq.* 292, 23
 309 32, 1, 192, 35*
 313 *sq.* II 225, 6
 347 II 32, 1, 37, 18
 348 II 96, 16
 350 *sq.* II 319, 3, 330, 1
 381 *sq.* 394, 10, 13
 438 II 352, 6, 371, 17
 453 II 300, 1
 499 *sq.* 540, 21
 509 *sq.* II 143, 9
 532 328, 11
 579 342, 11
 618 540, 6
 656 330, 4
 657 41, 6, 71, 17, 406, 2
 660 390, 22, 393, 19, 11361, 13
 688 503, 12
 721 II 74, 25, 77, 2
 750 II 288, 5
 766 543, 26
 774 *sq.* 218, 16, 251, 4
 785 203, 11
 820, 822 II 0, 8
 832 *sq.* 510, 24
 845 235, 16
 856 *sq.* II 87, 18
 875 545, 19
 909 II 298, 2
 XII 1 II 511, 8
 25 235, 18
 36 397, 7
 46 430, 25
 58 *sq.* II 33, 12
 91 236, 18
 200 II 279, 5, 295, 14
 221 395, 25
 244 392, 5
 268 II 87, 10
 303 II 357, 14
 314 II 363, 13
 314 *sq.* 406, 18
 345 402, 20

Vergilius Aeneidos

- 412 *sq.* II 186, 4
 418 *sq.* 359, 20
 438 488, 26
 503 II 488, 21
 507 335, 4
 533 *sq.* 545, 19
 534 354, 15
 595 II 298, 2
 644 246, 14
 649 II 222, 17
 659 *sq.* II 216, 16, 219, 6
 691 *sq.* II 309, 2
 709 32, 4
 727 394, 16
 764 *sq.* 350, 7
 820 II 91, 13
 882 *sq.* II 45, 11
 905 106, 8
 920 II 323, 23
 931 II 97, 4, 102, 23
 948 *sq.* II 307, 13
 Verrins Flaccus 212, 16, 380, 10, 383, 12
 Victor in arte grammatica de syllabis 14, 13
 Victorinus arte grammatica de syllabis 14, 13*
 Vindex *u.* Caesellius
 Virgilius *u.* Vergilius
 Visellius 386, 7
 Vlpianus ad Sabinum 506, 3, libro XLVI ad edictum 97, 18
 Xenophon Agesil. 7, 5 II 291, 21, 375, 3
 anabas. 3, 219 II 352, 5
 Cyropaed. III 2, 1 II 371, 4
 V 4, 11 II 367, 6
 VI 3, 1 II 311, 22
 VII 3, 7 II 358, 18
 5, 42 II 327, 1
 Hellen. III 4, 16 II 329, 11
 8, 22 II 293, 12
 Hieron. 7, 1 II 304, 20
 Hipparch. 1, 19 II 292, 3
 memorab. I 1, 11 II 278, 15, 296, 21
 2, 4 II 278, 17, 297, 3
 7 II 242, 10
 40 II 189, 23
 49 II 171, 23
 51 II 171, 25
 II 2, 14 II 344, 3
 3, 1 II 172, 3
 III 6, 6 II 329, 7
 oeconom. 18, 1 II 291, 8, 303, 3

INDEX RERUM ET VOCABULORUM.

- A littera** 7, 8, 53, 18. in i conuersa 126, 19. 437, 26.
a ante § 323, 1
- a finita** aduerbia II 65, 21.
nomina 77, 9 (*u. add.*).
143, 4. 195, 19. II 521, 33.
graeca 195, 19. denomi-
natiua 118, 25. neutra
graeca 145, 2. 190, 14.
312, 6. 356, 26. II 443, 18
- a interiectio** II 91, 9
- a ab abs** 46, 11. II 35, 24.
47, 11. 48, 13. 107, 8*.
358, 13. 408, 30. 498, 23
- abactis** 183, 12
- abacus** 322, 13
- abaddir** 47, 9. 153, 19. 313,
25. 234, 16
- abaddier** 47, 9
- αβαξ** 216, 12. **abax** 322, 13
- abeo** 7, 10. 398, 23
- abfero** 18, 4
- ablinc** II 28, 11. 156, 10
- abiegnus** 70, 19
- abies** II 524, 22
- ablatiuus** 186, 2. 187, 7. II
32, 26. 147, 16. 158, 22.
161, 24. 214, 15. 215, 18.
216, 4. 221, 6. 222, 4. 19.
225, 10. 226, 2. 232, 6.
234, 10. 269, 25. 270, 16.
277, 6. 287, 14. 315, 25.
346, 6. 349, 9. 360, 3.
377, 4. singularis primae
declinationis 290, 10. se-
cundae declinationis 297, 7.
tertia declinationis 331, 11.
363, 23. quartae declina-
tionis 363, 23. quinae de-
clinationis 367, 1. plura-
lis *u. datiuus pluralis*. plu-
ralis primae declinationis
in *abus* 293, 5. ablatiuus
pro genetiuo et datiuo graeco
190, 16. comparatiua
cum ablatiuo 94, 10
- abnegatio abundans** uel de-
ficiens II 311, 8
- Abodllas** 42, 15
- aboleo** 490, 2
- abolitio** 490, 4
- abominor** 379, 5
- abrogo** 46, 25
- Ἀβροτόνιον** 216, 1. **Abroto-**
nium 148, 16. **Abrotonium**
II 523, 15
- abs finita** *nomina* 320, 14
- abscondo** 516, 9
- absque** II 28, 8. 45, 10. 48,
25. 52, 16. 25
- abssectus** 34, 5
- absisto** 472, 8
- abstineo** 374, 16. II 299, 9
- absum** II 283, 2
- abundans** II 216, 22
- abundanter** II 71, 6
- abundantia** II 374, 9
- abunde** II 67, 20. 71, 5. 75, 7
- abutor** 379, 6. 381, 10. II
320, 15
- ac** II 94, 2. 333, 6. 500, 9
- acalculis** 183, 11
- accedo** 514, 19
- accentus** 7, 9. 44, 2. 51, 15.
130, 1. 177, 10. 180, 7.
181, 17. 183, 13. 202, 18.
205, 17. 287, 2. 298, 21.
302, 31. 303, 22. 337, 17.
372, 15. 402, 12. 440, 7.
454, 10. 457, 20. 551, 26.
587, 1. 593, 11. II 9, 23.
24, 19. 27, 4. 33, 2. 35,
15. 42, 25. 47, 4. 51, 12.
83, 1. 23. 84, 14. 91, 20.
93, 12. 132, 11. 413, 14.
465, 32. 468, 1. 467, 31.
468, 14. 469, 4. 478, 23.
479, 21. 484, 24. 488, 29.
493, 7. 511, 26. 512, 16.
519, 1. breuis II 520, 7.
circumflexus II 520, 2. 19.
521, 8. **acutus** II 67, 16.
82, 23. 520, 1. 17. 521, 5.
- acutus** II 85, 28. 520, 2. 20.
longus II 520, 7. **rectus**
II 14, 8
- accereso** 413, 17. II 276, 2
- accidentia substantiae nomi-**
num 83, 18
- accido** 561, 12. **accidit** 432,
16. II 159, 29. 229, 23.
230, 5
- accino** 571, 13
- aceingo** 390, 17
- accio** 35, 6
- accipiter** 229, 7
- accipior** 550, 25
- accolo** II 356, 7
- aceno** 473, 18
- acusatiuus** 185, 25. 375, 1.
391, 21. II 32, 25. 126, 7.
220, 11. 224, 18. 225, 10.
19. 230, 5. 231, 10. 267,
13. 268, 12. 272, 1. 247, 7.
275, 18. 276, 4. 15. 277, 6.
14. 278, 8. 315, 25. 330,
16. 343, 5. 346, 6. 349, 8.
368, 13. 370, 2. 377, 4.
singularis primae declina-
tionis 285, 12. secundae
declinationis 299, 3. tertiae
declinationis 327, 6. quar-
tae declinationis 363, 27.
quintae declinationis 366,
19. pluralis primae decli-
nationis 299, 13. secun-
dae declinationis 311, 6.
tertia declinationis 357,
21. quartae declinationis
363, 25. quinae declina-
tionis 367, 12. **graecus**
nomiuum in *cus* 277, 14.
290, 6. **graecus** in *α* 330,
16. in *υ* 327, 14. **accu-**
satiuus cum infinito II 274,
23
- accuso** 374, 20. 516, 4. II 321,
7. 326, 4
- aceo** **acesco** 398, 18

- acer *arbor* 80, 22, 151, 2, 233, 14
acer acris *acre* 152, 18, 229, 20, 359, 13
aceruus 80, 23
^{Ἀχαιός} 74, 19
^{Ἀχάτης} 245, 12
Acheron 27, 6
Achilles 185, 6, II 188, 19, 436, 7, ^{Ἀχιλλεύς} 276, 23, Achilleus 39, 12, 277, 14
^{Ἀχιλλεύς} 41, 13, 71, 8, 73, 17
Achivius 74, 19
^{ἄχρως} II 32, 16, 53, 4
^{ἄχθουμαι} II 281, 1
acies 118, 14, 306, 11, II 524, 19
acerdo 122, 13
acrimonia 120, 3
Acrisione 68, 8
Actor 236, 17
aetutum II 76, 5, 89, 13
aculeus 106, 18, 114, 22, 115, 12, 259, 17
acumen 126, 6
acus 162, 10, 259, 9, 262, 13, 263, 11, 398, 18
acutela 120, 8
acutus 562, 23
ad 35, 3, II 37, 7, 301, 14, 358, 16
adedor 520, 6
^{ἀδελφός ἀδελφιδούς} II 286, 11
adeo *uerbum* 557, 18, II 288, 3, 353, 17, adeundus II 464, 13
ades finita patronymica 65, 19, 66, 7
adfari 35, 5, II 354, 14
adflues 35, 5, II 3
adgredior 383, 2
adhortor 379, 5, 380, 2
adeps 165, 15, 169, 9, 321, 19, II 526, 15
adlectinae positiones II 146, 10
^{ἀδίκημα} II 364, 8
^{ἀδικῶ} II 290, 10
adimo II 280, 13
adipes 169, 9
adipiscor 514, 19
aditus II 463, 27
adiunctio II 183, 23
adiuto adiutor 391, 1
adminiculator 379, 4, 380, 3, 568, 3
adminicula *uerborum* 551, 19
admiror 379, 6, 381, 14
admitto 404, 2, admittier 127, 1, II 112, 16
admoneo II 328, 6
admoneo 478, 8
adnuo 309, 17
^{ἄδῶ} 446, 19
^{ἄδωνις} 252, 5, 13
adorio adorior 379, 6, 381, 9, 400, 1
adoleo 489, 2
ador 236, 20, 372, 20
adoro II 274, 16
adprime 91, 18, II 69, 27
adrado 46, 25
Adramyn 219, 14
Adrestus Adrestine 68, 7
Adria 77, 12 (*u. add.*)
adsectari 383, 3, 9
aducticius 135, 22
aduena 35, 4, 121, 6
aduentores 35, 4
aduentus 258, 3
aduerbium 56, 3, 85, 1, 90, 7, 549, 19, 551, 14, 552, 6, 554, 12, 563, 12, 593, 24, II 30, 26, 34, 7, 36, 24, 10, 2, 43, 7, 45, 22, 60, 1, 95, 26, 114, 13, 116, 15, 119, 26, 121, 3, 18, 123, 13, 124, 8, 131, 16, 132, 1, 133, 3, 135, 11, 160, 27, 161, 1, 164, 12, 182, 25, 193, 10, 196, 23, 197, 21, 227, 29, 228, 2, 236, 3, 338, 5, 369, 15, 474, 25, 479, 17, 480, 21, 505, 14, 528, 23, aduerbium abnegatiuum II 84, 23, aduerbia anomala II 65, 19
comparatiua 83, 14, II 88, 1
comparatiuorum aduerbia II 78, 20
composita II 80, 23
confirmatiua II 85, 6, 239, 15
congregatiua II 87, 9
decomposita II 80, 23
dehortatiuum aduerbium II 84, 16
demonstratiua II 21, 12, 89, 20
deriuatiua II 25, 27, 63, 7, 65, 17, 79, 24, 88, 5
diminutiua II 88, 21
discretina II 87, 14
dubitatiua II 86, 27
hortandi II 86, 17, 89, 21, hortatiua II 138, 14
infinita II 88, 26
intentina II 87, 27
interrogatiua II 88, 26, 89, 20, 137, 18, 138, 13
iuratiua II 85, 22
localia II 28, 25, 29, 24, 36, 2, 39, 28, 83, 9, 85, 13, 137, 19, 138, 12, 139, 12, locorum II 44, 11
aduerbia monosyllaba II 89, 18
numeralia II 88, 20, numerorum 598, 28, e numeris II 415, 17
optatiua II 86, 1, optandi 424, 9, II 89, 22
praepositiua 426, 10, II 26, 1
primitiua II 63, 7, 65, 14, 474, 31
^{πρωτότυπα} II 474, 31
qualitatis II 86, 22
quantitatis II 86, 23
relatiua II 88, 26, 137, 20
remissiua II 86, 20
respondeudi II 138, 14
similitudinis II 87, 16, 89, 22
simplicia II 80, 22
superlatiua II 88, 4, superlatiuorum 99, 3
temporalia II 36, 5, 89, 20, 85, 13, 137, 19, 138, 12, 139, 13
uocandi II 12, 10, 89, 22, 138, 14
aduorsor II 514, 5
aduersum aduersus II 36, 6, aduersum II 26, 20, aduersus II 78, 13, 514, 18
aduerto II 357, 9, 514, 4, aduerto 25, 15
adulor 379, 11, 380, 2, II 274, 17
adulter II 42, 1
aduocati 35, 5
aduolare 35, 5
ae *diphthongus* 37, 15, 192, 19*
Aeacides 62, 17
Aeclides 67, 9
aedifico II 505, 32
aedilicius 135, 25
aedilis 159, 22, 432, 26
aedis 352, 27
aegreo aegresco 430, 25
aegrotro 378, 13, 430, 25
Aegyptii 20, 6
Aemilianus 63, 1, 69, 11
Aeneanicus II 482, 2
Aeneades 64, 11, 65, 20, 67, 17 (*u. add.*), 292, 18
Aeneas 175, 8
Aeneis 67, 18 (*u. add.*), 68, 3
Aeneius II 494, 18
Aenides 66, 1, 67, 8, 18 (*u. add.*), II 482, 9
Aeolis 15, 2, 3, 14, 16, 19, 17, 6, 18, 5, 19, 18, 26, 19, 27, 25, 28, 14, 29, 1, 35, 15, 38, 5, 39, 21, 40, 11, 65, 16, 253, 17, 20, II 16, 19, 27, 6, 17, 467, 18
Aepy 195, 17, 283, 13

- aequabilis 132, 9
 aequiter II 71, 1
 aequus II 219, 26
 aëro 433, 7
 aëripes II 113, 5
 aërs finita *nomina* 275, 17
 aërs 169, 4, 275, 8, 318, 21.
 aëra 564, 2
 Aesculapius 29, 6, 38, 5
 Aesopus II 430, 10
 aestimo II 364, 8
 aetas II 305, 23
 aeternus 81, 6
 Aethiopus 217, 8
 aeuities acuternus 81, 6
 affabre II 68, 22
 affabulatio II 431, 1
 affatim II 75, 7
 affecto 275, 1
 affectus uerbi 373, 10
 afficio afficior 377, 8. affi-
 cio 401, 8
 affinis (*cf.* adfinis) II 219, 27.
 286, 12
 ἀγαθός II 365, 17. 481, 16
 ἀγαλμα II 497, 17
 ageps 30, 14
 Agchises 30, 14. Ἀγχίσης
 48, 15, 245, 12
 ἄγω 446, 9
 age II 86, 17, 238, 2, 286,
 13
 Agcles 245, 4
 Agellius 135, 14
 agellus 109, 15
 ager 272, 5
 ἄγγελος 48, 14
 aggens 30, 14
 agger 35, 7
 aggredior (*u.* adgredior) 379,
 6, 387, 16
 aggulus 30, 14
 ἄγιος 562, 23
 agito II 276, 16, 406, 20
 ἄγκιστρον 48, 14
 agma 30, 16 (*u.* add.)
 agnellus 109, 15
 agnomen 57, 13, 58, 5, 69,
 12, 76, 13
 agnosco 511, 3. agnitus 47,
 24, 430, 18
 agnus 169, 15
 ago 22, 7, 437, 7, 30, 438,
 20, 400, 19, 497, 22, 523,
 12, 524, 17, II 527, 29
 ἄγω II 305, 18
 agraria lex 75, 11
 agrestis 133, 22
 agricola 144, 5
 ἄγρός 272, 5
 ἄγρωσσις 167, 5
 ah aha 19, 26, 48, 23, II
 73, 14
 αἶ χέ 74, 20
 Αἶας Ajax 24, 12, 32, 15.
 37, 22, 175, 18
 αἰο 494, 4
 Αἰνείας II 481, 31
 aio 418, 29, 420, 16, 494, 2,
 541, 18
 αἰσθάνομαι II 276, 25, 279,
 4, 295, 3
 αἶθε 74, 20, II 239, 16
 ἄκαινα 232, 12
 ἀκολονθεῖν 411, 13. ἀκο-
 λονθεῖσθαι 383, 8
 ἄκων 232, 12
 ἀκούω II 18, 8, 276, 24,
 279, 8, 295, 11
 ἀκροῶμαι II 281, 7
 ἀκροχέριον 151, 8
 Ἀκνύας 143, 7
 al finita denominatiua 123,
 12, nomina 147, 1, 214,
 8, 312, 14, 326, 11, II
 523, 6
 alacer 152, 18, 229, 30, 230,
 21, II 523, 27
 ἄλαλος 319, 9
 albeo 397, 7
 albesco 397, 10
 albico 397, 10, 432, 1
 alcedo 206, 3
 Alcineus 273, 1. Alcineus
 295, 15
 Alcumaeon 29, 7 (*u.* add.)
 Alcumena 29, 7
 ἀλείφω 445, 21
 Alemannica II 522, 23
 aleo II 522, 30
 ales 355, 24
 Alexandria Alexandria 73, 2
 Ἀλέξανδρος 224, 11
 algeo 485, 18
 algor 235, 4
 alga 192, 13*
 algus 192, 13*, 235, 4
 Ἀλκυον II 29, 7
 Ἀλκυήνη 29, 6
 alias II 77, 14, 528, 28
 alicubi II 132, 5, 135, 23,
 136, 25
 alicunde II 59, 4*, 132, 5,
 136, 25
 alienigenus 196, 4
 alimentum 125, 19
 alioquin II 100, 16
 alioversum II 58, 2* (*u.* add.)
 alipes II 524, 15
 aliquando II 67, 18, 82, 19,
 89, 12, 134, 15, 135, 22,
 136, 26
 aliquanto II 67, 18
 aliqua II 132, 6, 136, 25
 aliquis II 132, 5, 135, 22,
 136, 16, aliquid II 365, 16
 aliquo II 132, 5, 136, 25
 aliquotiens II 78, 23
 aliquouorsum II 58, 3* (*u.*
 add.)
 alis finita denominatiua 130,
 20
 ἄλις II 194, 1
 aliter II 77, 12, 115, 15
 alius 90, 19, 266, 16, 283, 7,
 303, 16, II 7, 2, 8, 1, 22,
 21, 449, 39, alis 8, 1, 77,
 12, alii alii II 364, 16
 allec 212, 9, 324, 4, 325, 20,
 II 445, 13
 ἀλλήλων II 177, 20. ἀλλή-
 λους II 290, 10
 Allia 202, 5
 allicio 497, 9
 allocutio II 437, 29
 ἀλλοιότης 195, 23, II 183,
 21, 186, 13, 192, 13
 ἄλλοπάθεια 555, 14. ἄλλο-
 παθεῖς personae II 15, 27
 alloquor II 354, 12
 alo 527, 22, 571, 19
 ἄλφα II 490, 25
 Ἀλφειός 41, 14, 71, 4
 Alps 328, 13, 358, 5
 ἄλς 32, 21
 alter 90, 19, 228, 7, II 6, 10,
 7, 8, 20, 8, 23, 1, 450, 1
 alterco 392, 24
 altercor 392, 24, II 274, 4
 alteruter 181, 3, 225, 22,
 437, 16, II 7, 9
 alternitas 136, 27, 137, 23,
 II 494, 30
 altilis 131, 26
 altitudo II 419, 8, 523, 2
 altrinsecus 59, 2*, 3*, 4*
 altrouorsum 58, 4* (*u.* ada.)
 aluus 163, 1, 169, 8, 268, 16
 am 29, 17, II 57, 17
 amasco 428, 12, II 471, 9
 amatorculus 105, 17
 amaturio 429, 13
 ambigo 560, 11
 ambiguitas II 520, 32
 ambiguus 136, 7
 ambio 547, 2
 ambitus 547, 2, 570, 8, II
 525, 12
 ambo 20, 18, 294, 10, 310,
 19, II 23, 1
 ambulo 375, 16, 377, 20, II
 268, 8
 ambulatio II 232, 2
 ἀμείβω 541, 13
 amendo II 47, 30
 amens II 47, 30, 182, 16
 amentis amente 341, 19
 amico 438, 18
 amiciter II 59, 6*, 70, 20
 amicus II 219, 26, 352, 13
 amita 142, 2, 418, 6
 ἀμνημονῶ II 295, 19

- amnis 160, 17. 169, 18. 345, 16
 amo 51, 26 (*u. add.*). 374,
 20. II 107, 18*. 270, 25.
 277, 16. amans 550, 22.
 II 148, 21. 217, 13. 464,
 29. 488, 1. amandus 138,
 2. 563, 6. II 464, 11
 amolior II 280, 13
 amor 524, 1
 amoueo II 277, 7. 280, 13
 ἀμπελος 531, 22*
 ἀμφί II 41, 20
 amphibrachys 275, 14
 amphimaerus 224, 14
 ἄμφω 20, 18
 amphora 156, 6. 292, 17
 ἀμφορεύς 156, 6
 amplecto 393, 8
 amplexor 379, 5. 393, 8. 436,
 9. 567, 19. amplexi 25, 15
 amplexo 393, 5
 amplexor 393, 5. 381, 3.
 470, 2
 amplifico 402, 3. 434, 28.
 440, 18
 ampliter II 58, 3*. 59, 3*.
 8*. 71, 2
 an finita masculina graeca
 313, 3. nomina graeca
 216, 3
 an II 101, 9
 ἄν II 100, 5. 251, 1. 253;
 1. 255, 28. 265, 2
 ἀνά II 312, 24. 413, 27
 ἀναγραφῶ 483, 26
 ἀναγινώσκω 180, 23. 436,
 18. II 232, 16. 463, 26.
 464, 13. ἀναγνωστέος
 563, 6. II 464, 13
 Anagninus 81, 23
 ἀνάγνωσις II 463, 26
 ἀναιρέω 483, 26
 ἀνασκήν II 434, 1
 analogia declinationis 166, 8
 ἀναμνησκω II 280, 6. 298,
 11
 anapaesticum metrum II 459, 8
 anastrophe 594, 15. 21. 595, 3
 anceps 29, 19. 341, 12. II
 217, 26
 Anchisiades 66, 9. II 155, 19
 ancho 31, 21
 ancipes 325, 6
 Anclides 67, 9*
 anclor 391, 1
 ἀνδράδελφος 153, 19*
 ἀνδρακάς II 465, 36
 Ἀνδρόγεος Ἀνδρόγεως 255,
 13 (*u. add.*). Androgeo
 genetivus 297, 5
 ἀνέχομαι II 279, 14. 296, 14
 ἀνήκει II 298, 18
 anellus 109, 16
 angu 34, 21. 525, 15
 angor 513, 12
 anguilla 106, 10. 115, 13
 anguis 12, 15. 160, 17. 346, 3
 angustus 140, 4
 anbelitus 25, 10
 Anien 208, 1
 Anienus 75, 20
 animal 123, 15. II 523, 7
 Annalis 335, 18
 anniculus II 416, 22
 annulus 138, 9
 annus 504, 25. II 273, 2
 annuus 136, 6. II 416, 22
 ἀνοίγνυμι 406, 22
 ans finita nomina 319, 7
 anserinus 80, 25
 ἄντας 239, 6. II 443, 25
 ἀντανακλασμός 585, 5
 ante II 26, 10. 40, 16. 46,
 12. 107, 5*. 156, 1. 330,
 6. 528, 34
 antea II 40, 19
 anteco II 40, 17
 anterior 85, 13. 99, 15
 antepaenultima diminutiuo-
 rum *correpta* 106, 3
 antelucanus 76, 20. 78, 17
 antesignanus 77, 10. II 497,
 15
 antestor 379, 6. 382, 2
 Anthas 239, 6
 ἄνθρωπος 146, 8
 Antias 155, 22
 ἀντιβλέπω II 298, 1
 antidihae 59, 8* (*u. add.*)
 ἀντικαταλλάττομαι II 296,
 14
 ἀντιλέγω II 42, 2
 Antinous Antinus 272, 12
 Antiochea Antiochia 73, 3
 Ἀντιφάτης Ἀντιφατεύς 277,
 19
 antiphrasis II 494, 19
 ἀντιποισθαι II 167, 6
 ἀντίπτωσις II 184, 1
 antiquarius II 40, 23
 antiquo 433, 21
 antiquus II 40, 23
 antiquorum *Romanorum mos*
dicendi 6, 13. 13, 5. 25,
 15. 23. 26, 18. 27, 17. 29,
 6. 35, 8. 15. 36, 12. 37,
 10. 39, 11. 81, 6. 84, 5.
 89, 6. 98, 9. 110, 17. 148,
 24. 184, 12. 189, 2. 208,
 1. 209, 17*. 220, 13. 224,
 15. 229, 1. 239, 10. 245,
 13. 256, 3. 257, 5. 18.
 258, 13. 273, 20. 279, 13.
 280, 15. 286, 3. 297, 18.
 303, 4 (*u. add.*). 308, 23.
 326, 25. 350, 11. 351, 2.
 354, 7. 379, 2. 396, 10.
 419, 7. 8. 421, 1. 432, 10.
 433, 2. 452, 24. 459, 6.
 464, 26. 471, 2. 480, 22.
 481, 2. 517, 3. 523, 16. 23.
 528, 21. 536, 16. 543, 16.
 557, 17. 570, 3. 573, 3.
 574, 8. 593, 6. 595, 1.
 II 10, 15. 30, 3. 39, 15.
 55, 24. 74, 11. 75, 19.
 80, 5. 10. 104, 23. 122, 16.
 228, 19. 466, 34. 467, 16.
 468, 13. 475, 37. 481, 32.
 486, 12. 497, 6. 502, 33.
 506, 10. 507, 7. 514, 28.
 consuetudo antiqua 15, 6.
 antiquior usus 197, 14. 571,
 25. antiquissimorum *usus*
 11. 5. 18, 12. 23, 2. 24, 6.
 25, 16. 35, 2. 95, 18. 97,
 8. 129, 2. 155, 14. 196, 4.
 198, 7. 199, 17. 203, 16.
 210, 15. 212, 4. 231, 1.
 282, 12. 301, 20. 312, 11.
 333, 9. 367, 9. 377, 16.
 393, 11. 420, 11. 432, 11.
 475, 20. 546, 1. 566, 13.
 594, 20. II 8, 2. 277, 22.
 481, 11. 486, 6. 528, 19
 (*u. ueterum usus*)
 ἀντίρρησις II 42, 5
 antisigma 33, 4 (*u. add.*)
 antispasticum metrum II 459,
 10
 antistes antistita 157, 11
 Antoniaster 101, 22. 112, 20.
 114, 15. 127, 14
 ἀνωμνία 575, 5*
 anulatus 139, 7
 anus 268, 11
 anxietas 128, 7
 ἀννεσθαι 381, 2
 ἀνύτω 448, 19
 ἄωριστῶδες μόριον II 127, 2
 ἀπαγγέλλω II 299, 6
 ἀπαλείφουσα 563, 4. II 464,
 18
 ἀπαλοιφή II 464, 17
 ἄπαξ II 88, 14
 ἀπέχομαι II 299, 9
 Apelles 245, 1
 ἀπελθεῖν II 283, 6. 302, 6
 aper apra 233, 12
 aperio 400, 15. 435, 6. 540, 5
 apes apis 241, 18
 apiaster 127, 10
 apicula 107, 13. 242, 4
 apiscor 379, 5. 380, 10
 ἄπιστος II 301, 23
 aplustre 350, 24
 ἀπνευστί II 58, 5*. 63, 10
 ἀφαιρέω II 280, 22
 ἀφάτως II 75, 7
 ἀφίστημι II 283, 1. 300, 22
 ἀπό II 48, 28. 84, 8

- apocope 373, 4. 498, 9. II 111, 2
ἀπογεννώσκα II 282, 11. 301, 4
ἀπέδρα II 283, 3. 301, 17
ἀπολαύω II 178, 14. 297, 12. *ἀπήλυνσα* II 281, 21
ἀπολοιφή 563, 4
ἀπομνημονεύματα II 432, 3
ἀποστεροῦμαι II 284, 4. 300, 5
ἀποστροφή II 143, 23. 202, 20
apostrophos II 520, 11
ἀποσπλουσθαι 386, 2
apparere 421, 6. *apparet* II 324, 3
appellatio 54, 8. 55, 7. *appellatio reciproca* 548, 15
appello 403, 10. 435, 1. 443, 18
applico 469, 3. II 357, 5
apra 233, 12
Aprilis 338, 17
ἀπρόσωπα ὄνματα 193, 3*
ἀπτομαι II 276, 24
aptoia 172, 15. 184, 6
apud II 40, 12. 344, 9. 528, 34
aquila 113, 19. 169, 11
aquilinus 80, 3
aquor 433, 17
ar 35, 3
ar finita nomina 127, 5. 149, 10. 221, 1. 313, 12. 326, 11. II 523, 21
ara 7, 15. 53, 20
ἄρα II 242, 15. 249, 12. 253, 1. 255, 28. 265, 7
Ἄραψ *Arabus* 216, 13
Arar 149, 14. 327, 10. II 525, 25
arbitr II 358, 16
arbitror 379, 8. 383, 11. II 274, 18
arbor 154, 11. 236, 10. *arborum nomina* 142, 13
arbutum 142, 11
arbutus 142, 11. 169, 11*
arceo 438, 3. 17. II 274, 15. 498, 33
arcesso 35, 5. 431, 16. 534, 21. 543, 9. 545, 14. II 514, 11
ἀρχή 256, 7. II 444, 31
ἀρχηγός 167, 13
ἀρχιτεκτονεύω 383, 5
architector 379, 7. 383, 5. 434, 8
architectus 434, 6
ἄρχω II 280, 12. 302, 13
ἄρχων 256, 7. II 444, 31
Archonidi genetivus 247, 22
arcula 114, 7
arcus 36, 13. 136, 17. 169, 9. 259, 2. 263, 11. 364, 24. II 445, 3. 498, 35. 521, 15
Ardeas 129, 15. 337, 19
ardeo 446, 19. 459, 29. II 267, 21. 277, 16
arduus 136, 7
ἄρης ἄρεως 277, 20
ἀρέσκω ἀρέσκομαι II 302, 11. *ἀρέσκει* II 293, 23*
aresponsis 183, 11
arlines 35, 4
arfari 35, 4
ἄργειος 74, 4
arger 35, 7
Argia 40, 17. 72, 15
Argiuns 17, 16. 74, 4
argiletum II 113, 11
argumentor 379, 7. 383, 9
argumentum II 362, 3
arguo 438, 27. 504, 25
argutor 505, 4
argutus 505, 1
Aricia II 522, 11
aries II 524, 22
Ariminum 80, 18
Aria 219, 8
Ariobarzaues Ἀριοβαρζάνης 51, 12. II 444, 3
aris finita derivativa 132, 24
Aris 219, 8. 317, 20. 325, 19 (*u. add.*)
Aristoteli genetivus 246, 17
arma II 461, 23. 521, 15
armagatos II 525, 1
armamentarium 75, 7. II 462, 32
armamentum II 462, 32
armarium II 462, 32
armatio II 463, 21
armatura 563, 2. II 463, 21. 464, 16
armentum II 462, 33
armiger 179, 12. II 219, 24. 462, 9. 481, 17
armillae II 462, 32
armipotens II 462, 9
armo II 462, 34. *armatus* 25, 9. 441, 19. 562, 21. II 464, 21
armus 462, 7
aratur 375, 22
Arpinas 118, 13. 128, 25. 129, 3. 155, 13. 337, 11. 587, 1. II 468, 17. 524, 12
Ἀρπυια 37, 12 (*u. add.*)
arquus 36, 13
arrado 46, 26
arrideo II 351, 11. 355, 18
arrigo 523, 10
arrogo 46, 26
Arruns 168, 4. 325, 19
ars finita nomina 320, 1
arsis II 521, 24
ἄρθρον 202, 11
ἄρτι ἄρτίως II 283, 11
articulata uox 5, 6
articulus 54, 9. 581, 21. II 11. 25. 119, 23. 124, 14. 130, 20. 226, 24. 233, 8. 26. 492, 9. 501, 11. *finitus* 54, 12. 548, 8. *infinitus* 54, 13. 548, 8. *praepositivus* II 11, 26. *subiunctivus* II 11, 29. 125, 9
artifex 340, 4. 354, 17. 361, 4. II 525, 32
artu 262, 1
artus 263, 11. 364, 24. II 445, 4
arvena 35, 3
aruentores 35, 3
arula 110, 21
aruocatus 35, 3
aruolare 35, 4
arx 140, 21. 324, 2. II 498, 33
as finita nomina 127, 27. 128, 23. 155, 12. 238, 20. 316, 6. 337, 11. 348, 17. II 524, 8. *graeca* 32, 8. 156, 1. 202, 10. 239, 4. 286, 3. II 443, 23. *patronymica feminina* 67, 14
as 239, 1. II 407, 27. 408, 23. 416, 19. *ex asse heredem facere* 192, 17*
ascio 510, 15
ascisco 510, 11
Asclepiadeum, metrum choriambicum 459, 11
asecretis 183, 11
asellus 109, 14
Ἀσκληπιδος 20, 6. 38, 5
Asia II 476, 1
Asianus II 476, 9
Asiaticus II 476, 10
Asius II 476, 9
Aspar 222, 4
aspello II 47, 28
asper 225, 14. 228, 15
aspera prolata uerba 372, 1
aspergo 169, 8
asperitas 128, 17
asperiter II 71, 1
asperor 379, 6. 383, 3. 435, 16. II 372, 2
aspicio 400, 10. 435, 6. 436, 3. 461, 8. II 356, 10. 372, 4
aspiratio 7, 9. 11, 27. 13, 3. 14, 19. 17, 7. 18, 6. 15. 19, 4. 26, 20. 9. 31, 15. 32, 21. 33, 17. 35, 15. 45, 16. 192, 37*. 446, 13. 16. 447, 17. 455, 5. 562, 11. II 4, 29. 5. 5. 16, 15. 29, 12. 111, 23. 406, 11. 520, 15 (*cf. h littera*)
asporio II 47, 27

- assector 379, 7
 assecula 121, 6
 assentio assentior 399, 12.
 435, 10. 436, 3. assentior
 II 273, 2
 assertio II 365, 9
 assideo 435, 13. II 356, 20
 assiduus 118, 18
 assuesco 304, 22. 566, 1
 assuetus 566, 1
 assulatio II 58, 7*
 assumptio 590, 27
 asto 474, 19. 309, 27
 astu II 73, 4
 astutus 562, 18
 ἀσύμβατα II 211, 26
 ἀσυμφωνία 371, 5
 at II 99, 21. 286, 8. 478, 15
 Atax 167, 1
 Athenae 376, 16. II 521, 24
 Ἀθηναίαν II 25, 18
 Atheniensis 133, 15
 Athos 255, 9
 Atlantiades 64, 3. 67, 4
 atque II 94, 10. 115, 15.
 333, 6. 500, 6
 atqui II 100, 16
 atrox II 526, 3
 attamino 35, 9
 attat II 90, 26
 Atticorum mos *dicendi* 24,
 11. 40, 2. 71, 10. 255, 13.
 592, 13. II 171, 10. 22.
 172, 8. 208, 2. 239, 24.
 242, 1. 252, 14. 264, 18.
 266, 2. 278, 8. 280, 12.
 281, 7. 21. 285, 15. 293,
 12. 297, 18. 300, 5. 301,
 13. 23. 302, 13. 303, 11.
 307, 10. 18. 308, 14. 309,
 6. 19. 310, 14. 314, 5. 8.
 20. 316, 10. 317, 7. 17.
 319, 9. 18. 320, 4. 14. 19.
 321, 7. 11. 13. 324, 13.
 19. 325, 13. 326, 9. 327,
 7. 22. 328, 13. 329, 20.
 330, 6. 12. 16. 331, 11. 18.
 332, 14. 21. 333, 15. 334, 11.
 335, 3. 336, 5. 18. 337, 5.
 10. 338, 10. 21. 23. 339, 8.
 340, 15. 342, 14. 343, 19.
 25. 344, 3. 9. 345, 9. 14.
 346, 3. 7. 21. 347, 8. 16.
 348, 14. 20. 349, 1. 350,
 3. 16. 20. 351, 13. 22. 352,
 22. 353, 6. 13. 354, 3. 9.
 15. 17. 355, 9. 356, 3. 13.
 357, 3. 4. 16. 358, 8. 15.
 18. 359, 1. 22. 360, 17.
 361, 5. 362, 7. 363, 4. 12.
 364, 17. 365, 11. 14. 20.
 368, 8. 369, 6. 14. 370, 2.
 15. 371, 3. 7. 12. 372, 3.
 373, 4. 20. 374, 1. 11.
 375, 11. 14. 25. 407, 7.
 408, 5. 416, 14. Attica
 constructio II 266, 18. At-
 ticorum mos antiquus II
 406, 8. Atticismi quibus
 Romani utuntur II 229, 18
 attineo 561, 12. II 353, 4.
 attinet II 298, 18
 ἀτρυῶ II 297, 19
 au *diphthongus* 38, 21
 au *interiectio* II 73, 14
 auariter II 70, 20
 auarus II 218, 8
 auceps 16, 18. 26, 13. 39, 7.
 aucipes 280, 16
 auctor 154, 22
 aucupo aucupor 392, 23
 audaciter audacter II 76, 24.
 110, 11
 audax 118, 23. 140, 8. 340,
 4. 361, 2
 audeo 373, 3. 420, 10. 482,
 9. 566, 22. 573, 23
 audio 16, 3. 302, 18. 373, 19.
 II 277, 2. 279, 5. 295, 17.
 320, 7. 358, 20. 371, 5.
 audit 34, 24. 130, 1
 aue 450, 16
 aueho II 47, 30
 auena II 490, 16
 auerto II 277, 7
 aufero 18, 14. 39, 4. 46, 16.
 439, 21. 461, 22. II 47,
 24. 280, 13
 aufugio 39, 3. 46, 16
 augeo 459, 29. 461, 21. 477, 13
 auger augeratus 27, 17
augmentum uerborum graeco-
 rum compositorum 436, 14
 augur 12, 15. 27, 17. 127,
 22. 356, 26
 augurato II 68, 26
 augurium 39, 7
 auguro 392, 11
 auguror 379, 5. 380, 4. 392, 11
 angustus 26, 11. 37, 7. 140, 4
 auidus II 216, 13. 218, 8
 auis 16, 18. 344, 3
 auitus 139, 14
 aula 185, 6
 ἐν ταῖς ἀνλητρίαι II 310, 2
 aura II 509, 20
 aureolus 112, 13
 anrifex II 525, 32
 auriga II 509, 34
 auritus 441, 23
 auro 433, 6
 Aurora II 509, 25
 aurum II 509, 33
 aus finita feminina 169, 3.
 275, 19. 319, 5
 ausculto II 281, 7. 320, 7.
 370, 18
 ausculum 39, 10
 Ausonia II 522, 11
 auspicato II 68, 26
 auspico 392, 11
 auspico 379, 5*. 392, 11
 ausier austrinus 79, 3
 austrum 39, 10
 aut II 96, 5. 97, 19. 114, 24.
 286, 8
 autem II 102, 12. 104, 23.
 287, 2
 αὐτοδίδακτος 596, 6
 αὐτοκαλῶντος 596, 6
 αὐτοπάθεια 378, 11. 427, 19.
 584, 5. αὐτοπαθεῖς per-
 sonae II 15, 26
 αὐτίκα II 369, 15
 αὐτός II 125, 1. 290, 7. αὐ-
 τοῦ 589, 3. ὁ αὐτός 54,
 17. 581, 19. II 11, 25.
 120, 2. 124, 21
 auitus 139, 17
 auunculus 418, 6
 auxilio 392, 10
 auxilior 379, 4. 392, 10. 567,
 17
 ax finita nomina 164, 3. 322,
 13 II 525, 30. *græca*
 164, 6. uerbalia 140, 7
 ἄξιός II 299, 1
 ἄξιωματα II 211, 20
 ἄξιονμα 385, 6
 b littera 18, 9. 19, 9. 20, 16.
 34, 8. 46, 6 (*cf.* digamma)
 baccar 324, 22
 baccatus 562, 15
 baccor 434, 1
 βαγράδας 143, 9
 βαίτυλος 153, 19*. 234, 17.
 313, 25
 balanatus 442, 4
 barbara nomina 148, 7. 149,
 14. 184, 21. 205, 5. 8. 214,
 13. 222, 1. 279, 5. 312,
 19. 313, 12. II 444, 2.
 520, 23. 523, 8
 barbari 8, 1
 barbarismus II 111, 17
 barbatus 442, 4
 βαρύνομαι II 284, 5
 βασανισθεῖς 385, 4
 βασιλεῶν 447, 13
 Basion 587, 21
 βασκαίω II 284, 13
 βδεθυρός bellium 42, 9
 Belena 18, 11
 Belides 67, 11
 bellaria II 497, 1
 belle 552, 9 (*u. add.*). II 51,
 21. 80, 1. 88, 22
 bellicus II 497, 3
 belliger II 497, 7
 bellissime II 88, 22
 Bellona II 497, 6

- bello bellor 303, 6. II 364,
 11. bellor 390, 24
 bellum 111, 1. 20. II 494, 17
 belli portae II 417, 9
 bellus 80, 7. 109, 15. II 496,
 21
 βῆμα II 504, 9
 bene II 68, 23. 88, 22
 benedico II 268, 21. 271, 18,
 273, 20
 benigniter II 58, 5*. 70, 20
 beo II 469, 27
 bessis II 408, 25. 416, 20
 βῆτα II 490, 25
 beta betaceus 116, 2
 bibo 375, 25. 459, 23. 506,
 19
 bibulus 138, 7
 biceps II 416, 26. bicipes
 280, 16. 325, 7
 bicorpor 236, 5. II 416, 26
 biduum II 416, 25
 biennis II 416, 22
 bifariam II 78, 28. 416, 27
 bifidus II 416, 29
 bigae 126, 13. II 416, 32
 bile II 465, 13
 bilibris II 416, 21
 bimus II 416, 23
 bini 126, 23. II 112, 18
 binotium II 416, 25
 bipatens II 416, 28
 bipennis 100, 4. 339, 7
 bipes II 416, 24
 bis II 88, 15. 465, 13
 bisulcus II 416, 29
 bitumen 465, 13
 blandior 379, 8. blanditus
 383, 14
 blanditer II 59, 5*. 70, 20
 bo finita uerba 446, 2
 βοηθῶ 567, 17. 568, 3. βοη-
 θηθείς 380, 1. 3
 Boeotorum lingua 33, 2. 40, 6
 (u. add.). Boeotius mos
 425, 25 (u. add.)
 Bogud 146, 1. 213, 15
 bombax II 59, 4*
 Βόμβυξ 323, 1
 bonns II 346, 20. 481, 16.
 521, 13
 βοῶ 6, 5
 bus 25, 1. 27, 23. 253, 16.
 326, 8. 356, 2. 357, 13.
 455, 8. bonus 17, 17
 βῶς 253, 21
 Bostar 222, 4. 313, 13. II
 446, 16
 βούλωμαι 403, 11. 455, 7.
 II 284, 17
 βοῦς 25, 1. 27, 23. 455, 8
 βουτομον 164, 20*
 braccatus 441, 21*. 562, 16
 bracchiatus 441, 25
 βρήτωρ 18, 6. 19, 21
 Brixia II 522, 11
 βρόδος 19, 22
 βρόμος II 490, 16
 Bruges 18, 11
 βρύειν 103, 2*
 bs ps 506, 18
 bs finita nomina 33, 7. 280,
 10. 326, 3
 bubo 141, 18. 206, 9. II
 523, 1
 bubulcus 136, 10
 bulum finita deriuatiua 124, 9
 bundus finita deriuatiua 137,
 16
 buris 329, 4
 bus finita deriuatiua 136, 14
 Butades 66, 8
 buxum 142, 14
 buxus 20, 19. 142, 14
 Byrria 239, 7. 286, 5
 Βυρρίας 143, 9
 c littera 12, 6. 13, 4. 21, 6.
 34, 18. 47, 4
 c finita neutra 146, 16. 212, 4
 cacemphaton 594, 20
 cadauer II 523, 26
 cado 22, 8. 438, 24. 460, 4.
 19. 518, 11
 caedes 243, 7. 353, 1
 caedo 460, 2. 461, 20. 514,
 23. 518, 12
 caelebs 18, 10. 131, 5. II
 526, 15
 caelestis 133, 23. 351, 22
 caelibalis 131, 5
 caelicola 292, 15. II 522, 17
 caelitus II 78, 2
 caeno 375, 15. 378, 5. 483,
 23. 512, 16. 565, 27. 573,
 20. II 269, 21
 caepe 190, 1. caepe caepa
 203, 13. II 445, 11
 Caere 20, 20
 Caeritis 134, 2
 Caesar 21, 6. 118, 10. 127,
 6. 149, 11
 Caesareus 69, 1
 Caesarianus 76, 6
 caesurae II 460, 16. 461, 16
 calamitosus II 219, 11
 calcar 118, 9. 222, 6
 calceo 390, 8. 476, 11. II
 469, 29
 Calchas 239, 9
 calcio 476, 11. II 469, 29
 calco II 356, 19
 calefacio 376, 24. 377, 9.
 402, 13. 440, 20. II 276,
 21. caleño 377, 10. II
 269, 6
 caleo 378, 13. 393, 12. ca-
 leor 393, 12
 caligo nomen II 522, 34.
 523, 1
 caligure 574, 19. caligatus
 441, 16. 562, 15
 calix 167, 1. II 526, 1
 Calles 245, 4
 Calliope 40, 15. Calliopea
 24, 17
 callis 169, 12
 Calpe 291, 7
 calumnia 506, 14
 calumnior 379, 9. 385, 2
 caluo 506, 9
 calx 169, 10
 Calypso 210, 6
 cambio 541, 13
 Camillus 115, 4
 Campana II 522, 25
 campester 230, 22
 campo 541, 15
 cancer 151, 15. 232, 14
 candela 120, 12
 candidus 137, 9
 canicula 115, 8
 caninus 79, 16
 canis 79, 16. 115, 8. 160, 10.
 353, 8
 cano 460, 4. 529, 3. 530, 4.
 571, 13. II 462, 11. 466,
 11
 canorus 138, 13
 cantilena 118, 2. 120, 19. II
 467, 4
 cantito II 467, 5
 canto 438, 11. II 466, 16.
 467, 5
 cantus II 467, 4
 capax 118, 22. 140, 9. II
 218, 3
 capella 110, 16. 231, 3
 Capenas 128, 25. 155, 13.
 II 468, 17. Capenatis 337,
 15
 capesso 431, 16. 535, 10
 capidula 251, 12
 capillatus 441, 22
 capio 22, 7. 25, 9. 459, 28.
 497, 17. 498, 25. mente
 captus II 222, 16
 capis 251, 12
 capitalis 131, 3
 Capito 121, 16
 capreolus 112, 16
 capricornus 211, 11
 caprigenus 196, 6. 292, 10
 Capsa 201, 17
 Capua II 522, 21
 caput 21, 8. 324, 5. 341, 9
 Caralitanus 82, 4
 carbasus 169, 11
 carbo II 523, 1
 carcer 151, 16
 cardiacus 69, 16
 cardinalis 131, 3

- cardo 169, 9. 206, 10
 careo 393, 11. 460, 17. 483, 15. 485, 10. 492, 6. 512, 17. 559, 16. 560, 6. 566, 9. 573, 21. carcor 393, 11
 carex 164, 20
 carina II 521, 37
 Carinus 79, 6
 carnicula 209, 5
 carnificor 379, 9. 385, 3
 carnifex carnifex 25, 23
 carnis caro 208, 19. 324, 23
 carptim II 75, 11
 caruncula 209, 2
 carnis II 219, 9
 cassida 218, 15. 251, 3
 cassis 161, 11. 169, 11. 218, 19. 251, 3
 cassus 559, 22. 566, 13. 573, 21. II 222, 5
 castellum 111, 11
 castigo II 276, 21
 castimonia 120, 2
 castrensis 133, 13
 Castulo 206, 8
 casuaria II 160, 16. 164, 1. 169, 19. 197, 16. 222, 25. 223, 29. 226, 8. 369, 15
 casus 172, 14. 183, 19. II 162, 7. 181, 7. 182, 22. 183, 13. 187, 12. 199, 20. 202, 1. 210, 10. 267, 6. 278, 1. causatiuus 185, 25. commendatiuus 185, 23. comparatiuus 186, 2. intransitiuus 555, 6. casus obliqui 284, 11. 294, 16. 552, 27. 553, 1. 12. II 15, 9. 17, 21. 126, 2. 127, 16. 146, 7. 147, 23. 154, 21. 159, 22. 163, 25. 176, 11. 212, 1. 222, 22. 223, 18. 270, 30. casus paternus 185, 14. possessiuus 185, 14. rectus 184, 1. 185, 11. salutatorius 186, 1. septimus 190, 3. sextus II 418, 22. casus sextus *graeus* 187, 11. II 3, 14. 418, 23. casus transitiui 555, 9. casus nominum 183, 19. participiorum 563, 18. pronomium II 1, 1
 catapulta 143, 15
 cataracta 143, 14
 catella 110, 13
 catellus 109, 17
 catena 110, 13
 Catilina 143, 6. 521, 36
 Cato 121, 16
 catulaster 114, 17. Catulaster 101, 22. 127, 14
 Catullus II 521, 19
 catulus 109, 17
 caueo 22, 4. 480, 18. 569, 16. II 527, 17
 cauillo 431, 21
 caupona 146, 12. 209, 8
 causa II 28, 18. 31, 22. 181, 4. 310, 19. 365, 17. 366, 11
 causabundus 137, 21
 causidicus II 182, 9
 cautela 120, 7
 cantes 39, 9
 -ce 592, 16. 593, 18. II 5, 21. 25, 14. 144, 2. 528, 23
 Cecropidae 64, 10
 Cedides 67, 9*
 cedo 420, 15. 450, 16. 461, 5. 514, 19. 519, 21
 celebrer 152, 18. 230, 22
 celebritas 128, 18
 celer 152, 1. 334, 13. 354, 13. 359, 26. II 227, 12.
 celerissimus 334, 19
 celeriter II 89, 13
 celeriuscule 104, 6
 celox 166, 11. II 526, 3
 Celtiber 294, 22
 ceno u. caeno
 censo 492, 17
 Censorinus 82, 12
 censualis 131, 10
 centimanus 268, 7. II 182, 12. 416, 30
 centuriatus II 415, 1
 centurio II 414, 30
 Celaphaloedum Cephaloedita-
 nus 82, 6
 cepa cepe u. caepe
 cepicius cepicium 204, 6
 cera 156, 6
 cerebrum cerebellum 111, 10
 Ceres 243, 7. 326, 8
 cerno 419, 11. 461, 1. 529, 11
 cerritus 139, 14. 442, 6. 562, 17
 certo II 274, 3
 certi quidam II 310, 13
 ceruical 118, 6. 123, 14. 214, 10
 cernix 109, 9
 Cethegus II 521, 23
 ceu II 63, 8
χ littera 11. 23. 19, 7
 Chaerea *Χαιρέας* 143, 9. Chaerea 286, 5
χαῖρε 21, 1. *ἔχαιρον* 451, 12
 Chalcodontides Chalcodontia-
 des 67, 3
 Chaldaei 8, 3. Chaldaea lin-
 gua 148, 2
 chalybs 321, 4
χαμάθεν II 376, 20
χάος 271, 17
χαρίζομαι II 168, 14. 177, 3
χάριν II 181, 4. *χάριν ἔχω*,
χάριν οἶδα II 376, 3
 charta 143, 14. 169, 9. II 505, 35
 χαράττομαι II 377, 10
χάρτης 156, 6. 333, 14. II 505, 35
 chartinaceus 136, 3
 Charybdis *Χάρυβδις* 137, 4. Charybdis 327, 21
οὐδενός χειρόν II 305, 23
 Chius 71, 16. 72, 5
 chilamys 275, 15
 chorea *χορεία* 24, 17
 choliambus II 426, 21. 428, 25
 choriambicum *metrum* II 459, 9. choriambicum Asclepia-
 deum II 459, 11. cho-
 riambicum Glyconium II 459, 12
χορησομένη 563, 3
χοῦ 193, 3*. II 231, 23. 418, 25
χοῖα II 431, 4
χοῖω II 177, 3
Χοῖμης Chremes 244, 5
χοῖμος II 472, 22
χρόνος ἀόριστος 415, 26. 445, 19. 416, 15. 417, 1. II 251, 3. *παραινέμενος* 415, 24. 28. 445, 22. *ἀρτι παραινέμενος* 415, 28. *παῖλαι παραινέμενος* 415, 28. *τέλειος ἐνεστώς* 415, 25. *ὑπερσυντελικός* 416, 1
ὅσα χρόνα II 334, 11. *πάν-
 τα τὸν χρόνον παντὶ
 τῷ χρόνῳ ἐν παντὶ τῷ
 χρόνῳ* II 343, 5. *πολλὸν
 χρόνον χρόνα πολλῶ χρό-
 νον πολὺν χρόνος πο-
 λὺς* II 349, 6. *τούτω
 τῷ χρόνῳ τούτον τοῦ
 χρόνου ἐν τούτῳ τῷ
 χρόνῳ τούτον τὸν χρό-
 νον κατὰ τούτον τὸν
 χρόνον* II 369, 5
Χρυσέρος Chryseros 254, 16
Χρύσιον Chrysium 215, 21
χύτρα κύθρα 446, 14
 cibus 258, 22
 cicer II 523, 30
 Cicero 58, 11. 118, 5. 121, 16
 cicio 443, 23. 476, 13. 477, 12. 530, 15. 539, 12. 543, 14. 544, 18
 Cim 148, 6. 215, 13
 cingo 525, 13
 cinis ciner 169, 9. 249, 17
 Cinyps 168, 14
 cio 443, 23. 476, 18. 531, 14. 539, 12. 543, 14. 544, 22
 circa II 41, 8
 circiter II 41, 22
 circitor II 41, 8
 circum 554, 24. Π33, 24. 41, 3

- circumago 45, 12
 circumcirca II 41, 15
 circumdo II 346, 22
 circumeo 45, 13
 circumfero II 41, 4
 cirratus 441, 23
 cis II 38, 28
 citer 98, 7. II 40, 30. cite-
 rior 85, 4
 citharista II 208, 15
 citime II 80, 8
 citimus 85, 6. 98, 4. II 40,
 30
 citissime II 58, 3*
 cito II 69, 7. 72, 25. 89, 13
 citra II 39, 2. 40, 25
 cinis 344, 18
 ciuitatum nomina 321, 5.
 II 66, 4
 clam II 39, 21. 45, 1. 51, 11.
 52, 12. 74, 23
 clamo II 276, 2
 clanculum II 39, 25. 51, 21.
 63, 8. 80, 16. 88, 22
 clandestino II 59, 10*
 clandestinus II 51, 22
 clare II 68, 22
 classicum II 482, 25
 classis II 482, 20
 claudeo 514, 15
 claudico 514, 16
 claudo 514, 16
 clementer II 353, 10
 Clementinus 80, 12
 cliens 120, 9. II 219, 24
 clientela 120, 9
 cludo 514, 15
 clunis 160, 11. 169, 11
 Clurda 202, 9
 co *intra uerba* 432, 21. 440, 9
 coax 5, 15
 cochlea 333, 14
 cocina 120, 19
 coco coquo 504, 1
 cocus 36, 14. 120, 19
 Codrides 67, 10
 coeo 394, 25
 coepio 500, 12. II 302, 18.
 319, 20. coepi 560, 14
 coerceo 438, 3. 17
 cogito 431, 4. II 310, 12
 cognatus II 219, 27. 286, 12.
 352, 13
 cognitus 430, 18
 cognomen 57, 13. 58, 5
 cognosco 511, 2
 cogo 461, 14. 508, 34. 527,
 30
 collarium 75, 8
 collega 121, 5
 colligo II 375, 11
 collinus 78, 24
 collis 78, 24. 169, 10
 collisio II 421, 10
 colo 404, 1. 526, 8. II 274,
 16
 per cola diuisio orationis II
 460, 12
 Colonia II 522, 11
 colpa 27, 12
 coluber colubra 233, 13
 columbar 150, 10
 columnus 70, 19. 81, 12
 colus 169, 11. 269, 16. II
 445, 23
 com cum II 39, 16
 comatus 441, 23. 562, 10
 comburo 17, 18
 comedo 121, 17. 520, 1
 comes 156, 20. II 219, 26
 comica nomina 283, 19
 commata II 460, 13
 commendaticius 135, 23
 commentior 384, 6
 commentio commentor 392, 11
 commemoratio II 432, 3
 commilito II 219, 27
 comminiscor 327, 8. 514, 8
 comminus II 78, 12
 committo 404, 1
 commoditas 370, 1
 commodus II 219, 5
 commoro commoror 392, 9
 commouerit commorit II 110,
 12
 comoedia 40, 3
 compago 180, 15
 comparatio *nominum* 83, 1.
 II 160, 6. 222, 19. 465, 1
 comparatio *figura orationis*
 II 435, 13. 436, 25. 437, 9
 comparatiua II 215, 17. 218,
 29. 318, 16. comparatiua
 cum ablatiuo 94, 10. com-
 paratiuorum neutra in -or
 347, 1. ab aduerbiis de-
 riuata comparatiua 90, 7
 comparo II 342, 16
 compassio 550, 5
 compello 434, 28. 443, 18
 comperio 393, 14. 401, 1.
 435, 7
 comperior 393, 14
 compes compos 26, 18. 134,
 15. compes 241, 15
 compesco 421, 12. 511, 15.
 560, 10. II 343, 9
 complecto 393, 8
 complector 379, 8. 393, 8
 compos 253, 5. 326, 8
 compositio 398, 19. 399, 18.
 563, 10. II 146, 13. in-
 transitiva compositio 555, 2
 comprobatio II 247, 25
 comsisissime II 59, 2* (*u.*
add.)
 con- II 29, 11. 30, 39, 13.
 50, 27
 concedo II 343, 26
 conceptio II 183, 22
 concha 169, 12*
 conchis 26, 26. 169, 12*
 coincidentia II 183, 23. con-
 cidentia *uerba* II 4, 17
 conciliabulum 124, 2*
 concinnus II 467, 6
 concisio 352, 12. 372, 6
 concordis concorde 341, 18.
 354, 13
 concors 271, 10. 282, 11.
 341, 14. 354, 13. II 515,
 15
 concubitus 363, 16
 concupisco 434, 23
 concutio 446, 20
 condemnatio 438, 17
 condo 375, 21. 404, 15. 461,
 11. 516, 9
 confectio 542, 24
 confestim II 75, 11
 conficio 377, 7. 401, 7
 conficior 377, 7
 confirmatio II 434, 2
 confiteor 387, 16. 438, 21.
 II 324, 13. 329, 22. 465, 26
 confore 450, 21
 conformatio 587, 24. II 437,
 32
 conger congruus 224, 12
 congruitas II 211, 20
 coniunctio coniunctio 478, 11
 coniugatio iambica II 129, 2
 coniugationes 442, 17. con-
 iugatio prima 431, 2. 438,
 11. 443, 1. 447, 15. 453,
 26. 460, 9. 461, 22. 468,
 15. 476, 9. 507, 9. II 450,
 13. 469, 27. 526, 18. se-
 cunda 438, 11. 413, 2. 447,
 13. 453, 28. 465, 1. 476,
 7. 500, 1. 571, 8. 574, 2.
 II 450, 15. 469, 23. 527,
 10. tertia 429, 16. 443, 3.
 447, 15. 453, 8. 30. 494, 1.
 507, 9. 560, 1. 564, 14.
 571, 10. II 450, 17. 468,
 22. 504, 17. 513, 23. 527,
 18. quarta 429, 15. 443,
 4. 447, 3. 452, 24. 453, 8.
 472, 27. 473, 9. 476, 11.
 538, 23. 557, 16. II 450,
 21. 528, 3. coniugatio pas-
 siuorum II 454, 25. con-
 iugationis graecae 445, 17.
*consonantium in coniugatio-
 ne mutationes* 461, 23
 coniunctio (*u. σύνδεσμος*)
 54, 9. 56, 16. 551, 16.
 II 24, 23. 25, 23. 31, 21.
 93, 1. 114, 18. 119, 26.
 121, 9. 124, 8. 160, 16.
 162, 1. 12. 182, 26. 196,

7. 198, 5. 465, 37. 478, 15. 468, 16. 493, 3. ordo
coniunctionum II 104, 14.
coniunctio ablatiua II 93, 14
abnegatiua II 93, 15. 100, 5. 236, 4
adiunctiua II 93, 13. 95, 15
aduersatiua II 93, 15. 99, 12
affirmatiua II 236, 3
approbatiua II 93, 14
causalis II 28, 17. 31, 23. 61, 13. 87, 17. 93, 13. 95, 1. 13. 236, 3
collectiua II 93, 15. 100, 15
coniunctiua II 241, 23
communis II 24, 30
completiua II 93, 16. 102, 12
continuatiua II 93, 13. 94, 12
composita II 93, 11
copulatiua II 93, 13. 17. 114, 22. 161, 10. 162, 7
desertiua II 93, 13. 98, 25
disiunctiua II 93, 13. 97, 17. 114, 23. 161, 10. 162, 7
dubitatiua II 93, 15. 101, 9
effectiua II 93, 14. 95, 15
ἐγκλιτικὰ II 466, 3
electiua II 74, 28. 98, 25
ἐναντιωματικός II 478, 18
expletiua II 110, 7
illatiua II 101, 6
inclinatiua II 466, 2
interrogatiua II 101, 16
praepositiua 54, 21. II 24, 30. 34, 24
praesumptiua II 93, 15
rationalis II 93, 15. 100, 15
simplex II 93, 11
subcontinuatiua II 93, 13. 94, 22
subdisiunctiua II 93, 14. 98, 3
συναπτικός II 241, 22
coniunctio *accentus* II 520, 8
coniunx 140, 21. 166, 15. 278, 7. 372, 14. 454, 10. II 526, 5
conor II 314, 8
conquinisco 508, 28
conscendo 438, 21
consciua II 360, 11
consecro 438, 19
consector 379, 6*. 384, 13
consentio II 273, 2
consequor 379, 5. 384, 7
considero 274, 19
consolo 392, 9
consolor 379, 8. 384, 1. 392, 9
consonantes 7, 24. 13. 21 (*u. add.*). immutabiles 21, 4. 15. liquidae 10, 5. longae 10, 3. mutae 8, 7. 20. 9, 22. 34, 8. 42, 8. *consonantium* commutationes 29, 8. 461, 23
consonantia elementorum 370, 1
conspicor 378, 25. 379, 8. 384, 2. 400, 10. 436, 3
Constantinus 80, 12
consternor 403, 11. 436, 5
constructio partium orationis 550, 18. II 4. 20. 107, 3. 116, 8. 200, 17. 201, 11. 210, 1. 219, 2. constructio *ἰδιοναθής* II 165, 17. sui passa II 105, 17. *περιποιητική* II 219, 2. reciproca II 165, 17. transitiua II 165, 18
consueo consuesco 508, 5
consul 432, 25
consulatus II 525, 3
consulo II 273, 28. 275, 16. 358, 10
consultor II 68, 26
consultor 434, 13
contemno II 345, 9. 372, 2. 527, 25
contemplo contemplor 392, 9
contemptim II 59, 6* (*u. add.*)
contestor 379, 6*. 384, 10
conticeo II 469, 24
conticesco 434, 23. II 471, 5
conticinium II 472, 9
conticisco II 471, 5
contineo II 274, 14
contingo 438, 2. 20. 561, 11. coningit 432, 16. II 158. 28. 229, 23. 230, 5. 486, 2
contra II 26, 15. 41, 26. 46, 19. 63, 20
contradico II 42, 2
contradictio II 494, 19
controuersia II 42, 3
controuersor 402, 22
contubernalis II 219, 27
contumax II 525, 30
conuena 121, 6
conuenio 394, 26. II 359, 12
conuersio II 143, 23. 202, 20
conuiua 121, 6. 144, 5
conuiuio conuiuior 392, 9
cooperio 401, 1. 435, 7. 540, 11
copiosus 321, 25. II 218, 3
coppe 12, 22*
cops copiosus 321, 25
copulo copulor 393, 11
coquo 504, 1
coquus 36, 13
cor 237, 15. 341, 9
coram II 52, 1. 74, 23. 197, 14. 18. 311, 7
corbis 160, 3
corculum 102, 17
cordi 121, 13. II 224, 9
cordale II 59, 2*
Cornelius 62, 19 (*u. add.*)
cornicor 433, 19
cornu cornus 262, 4. 263, 23. II 445, 9
cornus 185, 4. 267, 4. II 445, 20. 498, 14
cornutus 562, 8
corono II 359, 1
Coronides 63, 18
corrigo 523, 10
Corsica II 522, 21
cortex 141, 17. 164, 24. 167, 7
corylus 36, 22
Corynetides 66, 8
cos 253, 16
cotes 39, 9
cotidie II 323, 5. 334, 9
cras 434, 17. 552, 9 (*u. add.*). II 65, 15. 198, 1
crastinus 75, 25
cratera 156, 5. II 505, 34
credo 461, 5. 498, 17. 516, 8. II 347, 11. 357, 20. credor II 345, 13
credulus 138, 7
Crenis 325, 17
creo 263, 21. II 469, 8
crepo 468, 25. 478, 18. II 526, 20
cresco 510, 11. 560, 10
Creta II 521, 10
Cretaeus 70, 25
cretterra 217, 1
Cretica II 522, 23
cretus creatus 263, 21
crimino 392, 12
criminator 378, 21. 392, 12. 567, 1
crinalis 131, 7
crinis 131, 7. 169, 11
cristatus 562, 17
Crotonias 128, 25
crudelis 131, 13
crurimurax II 526, 5
crus 103, 20. 265, 9. 273, 12. II 492, 23
crusculum 103, 20
crux 169, 10
cu *pro* quo 36, 12
cubile 118, 2. 121, 7
cubitus 507, 12
cubo 469, 10. 473, 11. 507, 5
cucumer cucumis 249, 17
cudo 270, 3. 515, 16. 519, 12
cuias cuiatis 575, 11*. 595, 13. II 122, 15. 134, 2. 179, 6. 492, 4. 501, 29
cuius cuiua cuium 575, 7*.

- 595, 10. II 122, 14. 133, 24. 179, 8. 492, 4. 501, 27
 cuiuscumquemodi 180, 2
 culina 120, 9
 culter 232, 14
 cultus 261, 17. 571, 20. II 445, 4
 culum finita nomina 125, 5
 culus finita nomina 103, 6
 cum aduerbium II 50, 22. 89, 18. cum maxime II 306, 2. 336, 20
 cum coniunctio 36. FI. II 95, 17. cum tum II 368, 17
 cum praepositio II 27, 15. 28, 13. 29, 19. 39, 13. 16. 50, 22. 359, 21. mecum 593, 25. 594, 15. 596, 10
 Cumana II 522, 25
 -cumque II 135, 13. 136, 12
 cuna cunabulum 124, 10
 cunchis 26, 26
 cuncto cunctor 392, 8
 cupidus 122, 13. 145, 21. 208, 10
 cupidus II 216, 13. 218, 8
 cupienter II 59, 4*
 cupio 16, 2. 130, 2. 461, 7. 499, 6. 500, 17. II 225, 1. 274, 24. 527, 23
 cupisco 427, 22
 cupressus 169, 10
 cur 12, 15. 36, 14. II 65, 15. 76, 18. 123, 23. 137, 20.
 cur non II 85, 9
 cura II 479, 37. curam facio II 350, 2
 curagulus II 480, 9
 curculio curculiunculus 108, 12
 curia II 480, 10
 curiosus 138, 25
 curruon II 85, 9
 curo II 278, 13. 295, 17. 297, 1. 326, 18. 376, 2. curandus 138, 2
 curro 375, 16. 460, 2. 519, 1. 533, 2. curritur 378, 7
 currus 262, 14. 263, 7. 12
 cursim II 63, 9. 75, 5
 curso 429, 23
 cursor 371, 6
 cursus 263, 11. II 232, 1
 curruamen 126, 1
 cus finita nomina 69, 21. 136, 14
 cuso 516, 3
 cuspis 161, 11. 250, 18
 custodela 120, 8
 custodio II 274, 14
 custos 120, 8. 134, 15. 254, 14. 315, 7
 cuticula 106, 3
 Cyprus 26, 24. II 476, 30
 Cyrus 26, 24. 271, 16. II 3. 476, 31
 d littera 20, 10. 35, 1. 36, 19. 47, 7
 d finita neutra 146, 17. 213, 7
 dactylicum metrum II 459, 8. 16
 δακρυτέος II 488, 8
 δαλός 169, 18
 Dامن 221, 17
 damma 141, 18
 damno 438, 17. II 314, 18
 damnosus II 219, 9
 Danaa II 522, 21
 Danaus II 467, 10. 476, 7
 Daniel 312, 19
 daps 321, 6
 Dardanides 292, 19
 Dardanus 81, 19. II 192, 21
 Dares 245, 4
 dasia II 520, 14
 datius 185, 23. II 126, 6. 158, 22. 213, 14. 216, 4. 218, 23. 219, 1. 14. 221, 9. 224, 7. 227, 14. 230, 4. 10. 268, 13. 269, 25. 272, 28. 315, 21. 368, 13. singularis declinationis primae 284, 17. secundae 297, 7. tertiae 326, 26. quartae 363, 6. quintae 366, 1. pronominum II 10, 3. datius pluralis II 201, 2. declinationis primae 293, 1. in abus 293, 5. II 447, 23. secundae 309, 6. tertiae 356, 20. quartae 364, 20. quintae 368, 4. pronominum II 10, 11. declinationis graecae primae 290, 21. datius graecus nomen in ens 297, 17
 Daus 17, 16. 253, 19
 de II 35, 10. 48, 28. 84, 5. 345, 1. 371, 7
 de privativum II 49, 4
 δέ II 25, 21. 53, 2. μέν δέ II 356, 21. 364, 15. 368, 17
 δή II 103, 25. 104, 5. 286, 24. 287, 10
 deambulo II 270, 20
 debeo II 342, 2. debet II 230, 16
 debello II 497, 8
 decanto 438, 12
 December 359, 23
 decempea 218, 13. II 505, 35
 decemprimi II 468, 18
 decemseptem II 286, 23
 decet II 229, 22. 230, 6
 decimana porta II 414, 28
 Decimus II 472, 15
 declinationes II 443, 3. de-
- clinatio prima 284, 12. II 443, 10. 447, 18. declinatio secunda 294, 17. II 444, 5. 445, 5. 447, 27. declinatio tertia 311, 11. II 444, 24. 446, 6. 448, 12. 493, 11. 515, 7. declinatio quarta 255, 15. 362, 3. II 444, 17. 445, 21. 447, 10. 448, 26. declinatio quinta 365, 11. 446, 29. 447, 16. 448, 33. 475, 20. declinatio pronominum II 2, 25. 449, 11. declinatio graeca pronominum in *πα* 19, 23 (cf. *casus singuli et nomen*).
 decor decorus 138, 12. 235, 20
 decreresco 484, 14
 decunx II 408, 24
 decursus participium 375, 24. 561, 18. II 230, 22. 269, 23
 dedisco II 267, 24
 deduco II 84, 9
 defectio II 228, 8. defectio litterae II 110, 10. dictio- nis II 110, 11. defectinae partes orationis 372, 11
 defendo 435, 6. II 274, 15
 defensor 178, 10
 defenstrix II 463, 19
 defetiscor 399, 8. 429, 8. 438, 22. 514, 1. 572, 23
 deficio 399, 7. 401, 17. 404, 10
 definitio II 135, 1
 deflo 401, 17
 defringo 525, 20
 defrudo 39, 11
 degener 152, 13. 230, 14. 343, 25. II 478, 6
 dego 524, 8. 525, 1
 dehisco 38, 13
 δεῖ 193, 3*. 231, 23. 350, 9. 418, 25
 deicio II 274, 16
 δειννμι II 346, 10
 dein II 67, 13. 125, 3
 deinceps II 28, 11. 79, 4
 deinde II 35, 17. 357, 1
 Δηϊόπη 40, 15. Δηϊόπεια 71, 9
 δεκαπέντε II 286, 21
 δεκάπους 218, 13. II 505, 34
 delapidor 391, 3
 delargior 379, 10. 386, 4
 delecto 561, 12. delectat II 229, 22. 230, 6
 deleo 490, 7. 19. 529, 30
 delictum II 510, 37
 delino 490, 8
 delphin delphis 219, 8. 325, 15

- Demades 67, 10
demeus II 182, 16
demolior 379, 9. 385, 2
demonstratio II 21, 11. 145, 22. 146, 16. 147, 4. 150, 7. 15
Δημοφών 254, 2
Demosthenes *Δημοσθένης* 40, 12. 247, 17. II 3, 2
denarius II 408, 16. 409, 15
deni 306, 22
denique 183, 1
denominatiua 117, 1
denso denso 443, 21. 479, 4. 485, 5
dentatus 442, 3
δέω II 368, 8. *δέον* II 311, 1. *δυοῖν δεόντων* II 311, 1. 416, 14
δέομαι II 366, 14
deorsum II 57, 14. 75, 21. 84, 12. 138, 24
depeciscor 438, 22. 513, 15
depeculor 379, 9. 386, 2
deperco 438, 3
depilior II 360, 16
deprimo II 35, 10
deproperor 391, 2
deque II 59, 10*
derepente II 58, 7*
deriuatio 563, 10. deriuatiua 547, 7
descendo II 84, 9
descio descisco 510, 12
descriptio II 438, 20
desero 532, 9
desidero 274, 19. II 225, 1. 274, 8. 275, 5. 277, 16
desinor 530, 22. 544, 26
despero II 282, 14. 301, 11
despicio II 321, 15. 345, 9. 372, 1
despicio 379, 9. 385, 11
despolior 391, 2
δεσπόξασθαι 386, 1
desum II 368, 9
detero 83, 7. 84, 15. 99, 12
deterior 83, 7. 84, 15. deterrimus 99, 12. deterius II 80, 20
detestor 379, 6*
detondeo 482, 3
Deucalides 67, 7
deuersorium II 514, 26
deuerticulum II 514, 25
deuerto II 323, 7. 514, 24
denirgino II 487, 1
deunx II 408, 23. 416, 20
deus 21, 1. dei dii 298, 2. deum 306, 18
Dexon 221, 23
dextans II 408, 24. 410, 20
dexter 225, 17
dextimus 98, 8
dextrorsum II 75, 15. 84, 13. 138, 24
dextrouersum II 58, 5* (*u. add.*). dextrouorsum II 75, 19
δέυρο II 286, 13
δευτερον II 356, 21
δυοῖν δεόντων II 311, 1. 416, 14
di- II 29, 11. 56, 16
διά II 31, 23. 33, 27. 87, 17. 26. 39, 5. 40, 5. 43, 2. 56, 18. 57, 12. *διά τί* II 137, 20
διαίτητής II 358, 15
διαβάλλω 567, 2
διαχώρημα II 43, 3
διακομίζω II 39, 6
διάκτορος II 43, 2
διαλαγχάνω II 323, 22
διαφέρω II 367, 12
διαρρηγνυμι II 38, 2
διαρρησσω II 43, 2
διάστημα II 43, 3
διαστολή II 14, 13. diastole II 520, 10
διάθεις II 267, 10
δύχρονοι uocales 323, 5
dicio 371, 19. dicione 564, 1
dico 403, 13. 435, 3. 443, 15. 509, 15. 511, 23. II 323, 26. dic 325, 9. 373, 4
dictator 432, 25
dictaturio 429, 14
dictio 53, 7. II 108, 17. 112, 4. 113, 6. 114, 3. 11. 133, 9. 193, 8. 200, 16. dictiones *abundantes* II 109, 17. *compositae* II 520, 22. *disyllabae* II 521, 9. *tetrasyllabae* II 521, 16. *trisyllabae* II 521, 16. dictionum ordinatio II 111, 13. defectio dictionis II 110, 11
dicto 429, 23. 431, 4. dictus 263, 14
dictum 563, 5
διδάσκω 406, 27. 567, 28. II 167, 3. 238, 17. 464, 12
διδασκῆς II 464, 12
δίδωμι 455, 2. 7
Dido 210, 6
diccula 158, 13
dies 158, 12. 365, 13. 366, 14. II 475, 21. 524, 19. in dies II 322, 24. posteriore die II 363, 17. prior die II 363, 16
Diespiter 229, 8. II 515, 2
differentia 372, 11
différo II 368, 7
difficilis II 219, 9. 472, 23
difficulter II 77, 4
digamma Aeolicum 7, 17. 11, 5. 15, 2. 16, 4. 19, 17, 10. 18, 5. 19, 18. 27, 13. 33, 19. 74, 4. 253, 18. II 16, 19. digammos II 490, 26
dignitates II 211, 20
digno 392, 13
dignor 379, 6*. 385, 6. 392, 13. II 159, 28. 275, 3
dignus II 224, 20. 299, 2
δίκεν λαμβάνω II 307, 10
δίκαιος II 308, 20. *μετ' ἐμοῦ ἔστι τὰ δίκαια* II 326, 9
diligo 523, 16. 525, 3
dimico 472, 22
dimidio II 481, 26
dimidium 61, 23
diminutio 83, 20. 86, 24. diminutio comparatiuorum 93, 10
diminutiua 101, 2
διώκεσθαι 384, 13
Dione Dionaeus 70, 25
διόπερ II 138, 3
διότι II 137, 20. 138, 7
diphthongi 37, 32. 51, 13
dirimo II 56, 24. 277, 8
diruo 571, 26
dis 298, 19 (*u. add.*). II 29, 11. 56, 16
δῖς II 88, 15
dis ditis 248, 16. 317, 26. 338, 3
Dis 317, 26
discedo 483, 20. 512, 20.
discessus 566, 20
disertum II 59, 7*
disertus II 56, 24
disciplina II 114, 3
disco 421, 12. 400, 6. 509, 11. 511, 16. 518, 26. 560, 9
discors 282, 11. II 515, 15
discretio II 14, 13
disiunctio *accentus* II 520, 10
dispenso dispensor 391, 3
disperco 509, 8. 511, 16
dispicio 435, 6
disciplina II 114, 3
dispositio partium orationis 550, 17
dissentio dissentior 399, 12
dissero II 323, 8
dissimilitudo II 522, 34
dissimulanter II 59, 3*
disto II 368, 7
diu 302, 13. II 73, 3. diutissime II 80, 10
diutinus 75, 26. 80, 11
diuersiclinia II 145, 3
diuersus II 502, 7
diues II 218, 3
dinido 519, 3
diuine II 78, 7. 79, 21

- diuinitas II 78, 9. 79, 20.
 155, 20
 dius 71, 16
 diuus 306, 20
 do finita *nomina* 122, 10
 do 460, 10. 471, 1. 498, 13.
 516, 5. 518, 25. 519, 17.
 534, 4. 560, 27. 571, 27.
 II 163, 26. 268, 14. 273,
 2. 525, 9. 526, 33. 527,
 34. dor 371, 20. do ue-
 niam II 359, 22
 δῶ δῶμα 214, 19
 doceo 434, 3. 461, 3. 11.
 II 276, 21. doceor 391, 21.
 II 269, 25. docendus II
 464, 12
 docibilis 132, 14. II 219, 17
 docilis II 219, 16
 doctificus 441, 9
 doctor 434, 3
 doctrina 120, 19
 doctus 562, 21. II 148, 21.
 216, 19. 217, 16. 27. 300,
 17. 464, 20
 dodrans II 408, 24. 416, 20
 δοκῶ 389, 17. δοκεῖ II 293,
 23
 doleo 560, 7. II 268, 8. 281,
 1. 307, 5
 δαμάσθαι II 505, 32
 dominor 379, 9. 386, 1. II
 273, 27
 dominus II 219, 23. 506, 1
 Domitianus II 506, 4
 Domitius II 506, 3
 domito 429, 23. II 274, 16
 domo 468, 25. 473, 11. II
 506, 2. 526, 27
 δόμος II 505, 33
 domus 269, 10. 309, 7. II
 505, 31. domi II 36, 8.
 67, 5. 68, 7. 506, 5
 donec 74, 11
 donicum II 58, 1*. 3*. 8*.
 59, 1*. 74, 11
 dono 461, 13. II 268, 14.
 273, 1
 Dorcium 148, 16. 215, 20.
 376, 18. II 523, 15
 Δόρυιον 215, 20
 δῶρις 252, 6
 dōres 24, 10. 32, 16. 41, 8.
 74, 19. 253, 20. 276, 4.
 II 3, 1
 dormisco 428, 3
 dorsum dorsus 170, 4
 Dory 195, 16. 283, 13
 dos 134, 16. 253, 10. II
 521, 8
 dotalis 131, 4
 δούλος 582, 5
 dracaena 146, 13. 200, 7
 drachma II 408, 19. 409, 19
- draco 146, 13. 209, 7. 255, 8
 δράκων δράκαινα 232, 13
 Drepanum Drepanitanus 82, 6
 Δρίας 240, 4 (*u. add.*)
 dualis 172, 3. 193, 5*. II
 415, 25
 dubitatio II 247, 25
 dubius II 217, 26
 ducenti 48, 21
 ducesimus II 413, 19
 duco 390, 8. 421, 23. 446,
 11. 466, 20. 509, 14. 511,
 23. duc 325, 9. 373, 4.
 ducere in lassitudinem II
 323, 12
 ductim II 58, 5*. 63, 9. 75, 12
 ducto 432, 19
 ductor 432, 27. 434, 15
 dudum II 81, 21. 82, 8. 89,
 12. 479, 26
 duellum II 497, 6
 dulciculus 105, 18
 dulcedo 122, 12
 dum II 289, 16. 479, 20.
 503, 1
 dumetum 123, 25
 dumtaxat II 78, 25. 348, 15
 duo 310, 19. duae 294, 10
 duplex 340, 11
 duplico II 416, 11
 duplum II 416, 2
 dupondius II 407, 28. 416, 5
 dure II 70, 4
 dureo 397, 12. 443, 23
 duresco 397, 12
 duriter II 70, 4
 duritia 118, 1
 duro 397, 12. 443, 23
 dus finita *deriuatiua* 136, 20.
 uerbalia II 210, 13. 233, 15
 dussis II 416, 17
 duumvir II 416, 31
 dux 6, 5. 406, 21. II 521, 6
 δυνικός ἀριθμός 193, 9*
 δύνω 484, 1
 δύσκολος II 472, 22
- e *littera* 9, 8
 e correpta finita aduerbia II
 67, 7. e producta finita
 aduerbia II 68, 19. e fi-
 nita nomina II 522, 27.
 e correpta finita nomina
 145, 11. 203, 3. 312, 7.
 e producta finita nomina
 145, 11. 204, 8. e *pro-*
ducta finita graeca 142, 22.
 145, 2. 204, 8. 349, 2
 ε *littera* 9, 32
 ε̇ 32, 21
 η *littera* 9, 32
 e ex 33, 19. II 29, 27. 35,
 25. 47, 11. 48, 1. 19
 e priuatiuum II 48, 19. 22
- ἥ ὥς II 317, 16
 ἴαν II 94, 13. 289, 3. 241,
 18. 247, 16. 304, 2
 ἱαντοῦ 577, 10. 584, 3. II
 14, 20. 15, 57. 168, 11.
 171, 9. 176, 25. 181, 18.
 290, 1. 449, 21. ἱαντοῦς
 II 290, 10
 catenus II 58, 8*
 ebrius 193, 2*
 ebs finita *nomina* 320, 19
 ebur 25, 1. 237, 8
 eecam eecum 593, 25. 596, 9
 ecce 594, 6. II 21, 13
 ἔχω II 327, 19
 edepol II 74, 20. 528, 29
 edo 456, 18. 522, 8. 559, 24
 ἔδους ὁδοῖς 26, 20
 eduro II 277, 8
 efficax 437, 14
 efficaciter II 80, 27
 efficio effleior 377, 8
 efflctim II 58, 3* (*u. add.*).
 59, 1*. 3*
 effutio 131, 25
 ἐγγειρητικός II 293, 12
 ἡγεμονεύω II 302, 21
 egenus 77, 5. II 218, 9
 ego 460, 27. II 144, 21.
 177, 3. 350, 10. 360, 14
 ἐγγιστα II 291, 21
 ἐγκατασκήπτω II 309, 26
 ἐγκλιτικά *u. enclitica*
 ἐγκάμιον II 292, 22
 ἐγκύκλια II 293, 5
 ego 418, 8. 579, 9. II 2, 28.
 291, 1. egomet 590, 26.
 mem 592, 6. 596, 11. me-
 cum 593, 25. 594, 15. 596, 10
 ἐγώ II 4, 25. 14, 9. 492,
 27. ἐγωγε 592, 13. ἐμοῦ
 ἐμούς II 2, 31. ἐμέθεν
 187, 11. II 3, 13. 287, 10.
 418, 23. τί μοι II 364, 17
 ἡγοῦμαι II 317, 7. 346, 7
 egregius II 293, 11
 ei *diphthongus* 37, 10. 40, 10.
 453, 1. 454, 24. 557, 17
 ei *diphthongus* 67, 17
 ei *coniunctio* II 94, 13. 241,
 22. 247, 17. 266, 1. 289,
 3. 304, 2. εἴθε 74, 20.
 εἶκε 74, 20
 ei *interiectio* II 73, 14. 90, 15
 eia II 238, 2
 eicio II 315, 12
 εἰδωλοποιία II 437, 35
 εἶκω 446, 9
 εἰμί 455, 7. ὦν II 239, 5.
 μετ' ἐμοῦ ἐστι τὰ δίκαια
 II 326, 9. τοῦ πλείονος
 ἐστι. II 365, 20
 εἰπον 40, 12
 εἰς II 53, 4. 294, 5

- εἰς II 88, 14. 302, 25. 304, 13. 305, 16. εἰς ἕκαστος II 304, 15. ἀνά ἕν II 413, 27. ἰα μία II 406, 9
 εἰσέρχονται II 303, 11
 εἶλω II 309, 19
 εἴτις 183, 14
 ἕκαστος II 306, 8. εἰς ἕκαστος II 304, 15
 ἑκότερος 182, 19. ἑκότεροι II 306, 3
 ἐκρέω 403, 9
 ἐκτείνω II 144, 1
 ἐκκόπτω II 303, 23
 ἐκστασις 33, 24
 ἐκτός II 42, 7. 43, 19
 ἑκτος 192, 37*
 el correpta nomina 147, 0. 214, 12. 312, 17. 326, 11.
 * el producta finita nomina 147, 11. 214, 13. 312, 19
 ἑλαττον II 307, 18
 ἐλαττοῦμαι II 307, 4
 elementa uocis 6, 25. 122, 3. II 112, 14. 114, 9. 115, 20. 519, 12. elementa consonantia II 114, 10. praepositiva II 111, 20. uocalia II 114, 9
 elephas elephantus 216, 10
 ἐλεῶ II 178, 13
 Eleusin Eleusis 219, 8
 elicio 496, 24. 497, 25
 ἑλικία II 305, 25
 ἑλικος II 363, 19
 eliquo 398, 3
 elis finita denominattua 131, 12
 ἐλλείπω II 51, 4
 ἑλληνισμός II 32, 12
 ellam ellum 593, 25. 595, 9
 ellipsis 390, 9. II 128, 8. 228, 8. 230, 8. 239, 10. 253, 13. 305, 8. 318, 2. 325, 7. 328, 13. 370, 14
 elocutio intransitiua II 32, 23
 eloquentia 1, 1
 ἐπίζω II 306, 10
 emax 140, 8
 ἐμαντοῦ 583, 11. 592, 14. II 14, 21. 118, 23
 ἐμβαίνω II 51, 4
 emblematum 201, 2. 357, 12
 ἐμβλέπω II 309, 9
 ἡμεθαπός 575, 2*. II 178, 22
 ementior 379, 10. 386, 5. 7
 ἡμέρα II 317, 23. 327, 7. 330, 16. 363, 4
 emico 472, 24
 eminus II 78, 24
 ἡμισυ 32, 21. 192, 37*. 455, 6. II 16, 20. ἡμισυ τρίτον II 408, 5
 ἡμιτάλαντον II 408, 14
 ἐμμένω II 51, 4. 309, 6
 emo 528, 11. II 527, 29
 emori II 35, 12
 ἐμός 582, 5
 ἐμπλέκω II 51, 1
 ἐμπέπλεγμαι II 309, 6
 ἐμποδίζω II 278, 18. 297, 5. 308, 14
 ἐμποδῶν II 308, 9
 eu finita nomina 125, 26. 148, 19. 221, 10. 313, 4. II 523, 15. graeca 221, 13
 eu aduerbium II 21, 13
 ἐν praepositio II 43, 3. 51, 5. 53, 21. 294, 5. 302, 25
 ἐναλλάττομαι II 296, 6
 ἐνάντιον II 311, 7
 ἐναρίστερα II 312, 20
 enclitica 595, 4. II 27, 14. 39, 20. 51, 8. 104, 23. 141, 10. 477, 1. 488, 19
 ἐνδέξια II 312, 12
 ἐνδον II 309, 19
 ἐνδόθεν II 309, 19
 ἐνεδρεύω 383, 2
 ἐνεκα II 310, 14. 366, 3
 ἐνέπω 436, 15
 ἐνίχνιον II 43, 14
 enim II 102, 12. 103, 23. 285, 13. 287, 8
 ἐνιοι II 310, 13
 eunachos 12, 22*
 ἐννεύω II 309, 8
 ἐννοοῦμαι II 310, 10
 ἐνοχῶ 436, 16
 eis finita nomina 319, 16
 ensicula ensiculus 116, 1
 ensis finita derivatiua 133, 9
 ἐνταῦθα ἐνθαῦτα 446, 14
 ἐντανθαῖ II 350, 12
 ἐντέλλομαι 403, 8
 ἐντός II 43, 16
 ἐντρέπομαι II 311, 14
 enucleo II 469, 29
 eo 22, 9. 398, 19. 435, 15. 437, 7. 459, 26. 461, 2. 475, 19. 481, 2. 530, 14. 538, 25. 539, 15. 543, 11. 554, 25. 557, 22. 564, 15. 569, 22. II 283, 7. 302, 7. 350, 2. 456, 21. 528, 6
 εἶω 584, 3
 εἶω II 362, 7
 ἐπαγγέλλω 382, 9
 ἐπαλληλότης 137, 1
 ἐπάν II 95, 18
 ἔπειτα II 356, 21
 epectasis 182, 15. ἐπέκτασις 590, 27
 ἤπερ II 74, 28
 ἐπερωτᾶσθαι 388, 1
 ἐπεξίέναι II 315, 3
 ἐφοδενόμαι 381, 9
 ἐπί II 26, 20. 367, 11. ἐπί τὰδε II 41, 1
 ἐπιβάλλομαι II 314, 8
 ἐπίχαρις 252, 11
 ἐπιχωρίζω II 315, 5
 epicoena 141, 14
 ἐπιδείκνυμι II 314, 11
 ἐπιδικάζω II 314, 18
 ἐπιγράφω 439, 25
 ἐπιγράφεται II 274, 13
 ἐπιλανθάνομαι II 314, 22
 epimythion II 430, 28
 ἐπινίκια θῶα II 363, 12
 ἐπιστατῶ II 313, 13
 episyndialipha II 421, 10
 ἐπιτροπένω II 314, 5
 ἐπιτρογγύνομαι 380, 9
 ἦπον εἶπον 40, 12
 epoto 376, 3
 eps finita nomina 321, 18
 ἔπα 32, 21. 192, 27*. 455, 6. II 16, 20
 epulo 121, 18. 392, 13
 epulor 393, 13
 equester 118, 10. 230, 21. equestris 230, 21
 equidem 575, 15*. II 92, 8*. 102, 12. 103, 5
 equula 114, 4
 equulens 114, 20. 259, 18
 er finita derivatiua 127, 8. nomina 150, 12. 223, 17. 313, 19. II 444, 7. 523, 25. graeca 224, 8
 Ἑρακλῆς 29, 5
 ἑραστής II 148, 21. 464, 29. 488, 1
 ἔρχομαι 574, 10. ἐλέυσεσθαι 476, 6
 erga II 41, 24
 ergo 372, 16. II 47, 8. 100, 15. 278, 8. 337, 6. 369, 5. 520, 29
 ἔργον 563, 5. II 148, 22. 464, 26
 Erinys 275, 14
 eripio II 280, 13
 erisin 12, 22*
 ἐράω II 317, 17. ἐράων II 464, 29
 ἦρων 255, 5
 ἦρων 254, 16
 errabundus 137, 17
 erratus 561, 17
 ἔρρωμαι II 51, 5
 ers finita nomina 320, 3
 erubeo II 274, 16
 erubesco II 312, 18
 eruo 504, 25. 505, 19. 559, 12. 571, 25
 erns II 219, 24
 eruum 176, 4
 es finita nomina II 524, 14.
 es correpta finita nomina

- 130, 9. 156, 10. 240, 5. 316, 14. es producta finita *nomina* 130, 11. 158, 11. 242, 7. 276, 3. 317, 11. II 443, 23. graeca 244, 1. 276, 3. 286, 3. II 443, 23. es *fnitorum diminutiva* 107, 3
 esca 198, 11
 ἔσχατος ἑσχατώτατος 98, 1
 esox II 526, 3
 ἑσθῆμαι II 318, 4
 ἑσσαν 24, 2
 esurio 429, 13. 495, 13
 ἑσουλῆς 244, 3. II 446, 28
 ἑσουλῆτα II 145, 3
 et II 286, 8
 etenim II 528, 33
 ἔθεν 187, 12. II 3, 13. 287, 11. 418, 23
 etiam II 150, 16. 26
 etiamsi II 99, 13
 ἔτος II 316, 6. 368, 13
 etsi II 96, 15. 99, 13
 ἔτων II 307, 20. ἔτων 24, 2
 eu *diphthongus* 39, 12
 Euan 220, 1
 Euandrius 68, 16
 Euandrus 68, 16. 224, 17. 300, 18
 euax II 90, 15. 91, 27. 528, 35
 Εὐχαρις 252, 11
 euenio 561, 11. euenit 432, 16. II 158, 29. 229, 23. 230, 5. 486, 2
 euentus II 232, 3
 Euerides 67, 11
 euerto II 477, 4
 euge 552, 9 (*u. add.*)
 euhoe II 91, 27
 euiscero 274, 14
 Eunus 272, 12
 euphonia 9, 16. 17, 18. 30, 13. 43, 17. 47, 29. 49, 20. 51, 5. 82, 10. 122, 3. 125, 10. 128, 6. 133, 15. 136, 8. 13. 305, 17. 357, 13. 372, 6. 437, 21. 481, 29. 488, 1. 507, 17. 21. 521, 20. 522, 9. 525, 1. 10. 565, 23. 589, 25. 593, 2. 10. II 11, 5. 47, 25. 56, 21. 448, 2. 456, 22. 463, 14. 494, 30. 511, 31. 522, 6
 Εὐπολις 252, 6
 Euripides 63, 3. 247, 1
 eus finita *nomina* graeca 276, 1
 Euterpe 142, 23. 145, 12
 ex finita *nomina* 140, 11.
 164, 8. 322, 18. II 525, 32
 ἐξ *praepositio* 187, 12 (*u. add.*) II 287, 10
 ξξ 32, 26. 192, 37*. 455, 6. II 16, 20
 exaduersum II 514, 23
 ἐξαιτῶ II 288, 11
 examussim II 59, 9*
 exanguis 160, 19. 251, 8. 271, 12. II 182, 14
 ἐξαρχεῖ II 288, 13
 excarnifeco 402, 3
 excudo 461, 17
 excelleo excello 491, 2. 526, 18. 527, 5
 excito II 276, 15
 excludo II 36, 1
 excuso 516, 4. II 276, 5. 344, 6
 exēcro 392, 13
 excorcor 379, 6*. 382, 3. 392, 9. II 322, 11
 ἐξηγουμαι II 311, 9
 ἐξεναντίας II 26, 16. 42, 3
 exeo II 42, 19. 288, 6. 313, 10
 exequiae 34, 3
 exequor 34, 3. 379, 6*. II 48, 8. 315, 3
 ἐξέρχομαι II 288, 5
 exercitus 256, 9. II 444, 31
 ἐξόν II 287, 16
 exheredo 433, 21
 exhibeo II 268, 17. 273, 2
 exigo 437, 30. 438, 20
 exilis 131, 21
 exin II 67, 13. 125, 3
 exinde II 35, 17. 67, 11. 68, 8
 ἐξίστημι II 288, 21. 313, 3
 existimo II 274, 18
 ἐξίτηλος 131, 21
 exlex 280, 8. II 35, 27. 42, 17
 exoleo 489, 16
 exordior 379, 10. 386, 8
 ἐξορῶ II 288, 1
 ἐξωθεν II 25, 18
 ἐξουθενῶ 383, 4
 ἐξουσία II 287, 19
 expecto II 274, 8
 expergiscor 512, 24
 expetior 379, 10. 386, 11. 400, 15. 540, 13. 543, 5.
 expertus II 345, 21
 experts 593, 21. II 217, 27. 293, 15. 503, 24
 expes II 35, 23. 42, 18
 expiro II 48, 8
 expostulo II 288, 12
 expulpro II 107, 18*. 268, 18
 expultrix 371, 9
 expungo 524, 11
 exquaero 38, 2
 exsanguis *u. exanguis*
 exsequiae exsequor *u. exequiae exequor*
 exter 85, 6
 exterminatus II 42, 18
 externus 118, 22. II 42, 20
 extimus 98, 8. 100, 14
 extinguo 504, 12
 extra II 28, 10. 30, 3. 26. 42, 7. 43, 19. 84, 9
 extraneus 69, 2. II 42, 20
 extrauersus II 59, 4*
 extreme II 80, 8
 extremus 99, 4
 extrinsecus II 36, 13
 exul II 36, 1. 42, 18
 exulo 377, 15. II 209, 27
 εὐαγής II 12, 3
 εὐχαμαι II 248, 22. 316, 18
 εὐδαίμονίζω II 316, 13
 εὐπαίδαιτος 562, 22. II 148, 22. 464, 20
 εὐπορία 168, 11*
 εὐσεβής II 12, 3
 εὐθαλής 152, 3. 343, 26
 εὐτυχής II 12, 2. 481, 15
 f *littera* 10, 11. 11, 12. 12, 1. 18, 19, 8. 22, 24. 35, 13. 48, 4
 faba 176, 5
 Fabaris 327, 15
 fabella 110, 16
 faber 307, 17
 Fabrateria Fabraterius 81, 5
 Fabricius 135, 33
 fabula 110, 16. II 430, 2. Arsopiae fabulae II 430, 9
 facesso 377, 5. 431, 16. 535, 10
 facies II 524, 19
 facile II 68, 5. 77, 1
 facilis II 219, 9
 facio 22, 7. 25, 9. 376, 23. 398, 20. 399, 5. 401, 6. 402, 9 (*u. add.*). 435, 15. 438, 21. 459, 28. 460, 19. 477, 14. 496, 11. 497, 19. 513, 16. II 267, 20. 269, 4. 271, 16. 272, 14. 346, 9. 527, 28. fac 325, 9. 373, 4. facitur 376, 25.
 facio cum *aliquo* II 326, 10.
 curam facio II 350, 2
 factum 563, 4. II 148, 22. 464, 25
 faex 169, 16. 323, 20
 faginus 70, 19. 75, 24
 fallax 140, 9
 fallo 438, 24. 460, 3
 falso II 68, 26. 528, 27
 falx 323, 22
 fama 11, 21. 19, 9
 fames 243, 12. 349, 13. II 475, 38
 famulus II 274, 3
 famulus II 219, 24
 fanus II 59, 5*

- far 222, 22. 372, 8. farra 175, 17
 farcimen II 523, 17
 farcio 502, 12. 539, 1. 542, 22
 farina 120, 20
 fartim II 58, 8*
 fas 190, 1. 239, 3. 372, 12. 564, 1. II 486, 20
 fascino II 284, 16
 fastidio 256, 11
 fastus 256, 10
 fasti dies 256, 12. II 486, 21
 fatalis 131, 2
 fataliter II 79, 21
 fateor 429, 9. 438, 21
 fatiscor 429, 8. 438, 22
 fatuito II 79, 21
 fatum II 486, 13
 faueo 16, 18. 22, 4. 25, 8. 459, 29. 460, 18. 477, 3. 480, 19. 508, 14. 509, 16. II 159, 26
 fautor 16, 18
 faux 323, 21. 371, 19 (*u. add.*)
 fax II 521, 6
 felix II 12, 2
 Felix 347, 12
 femer 238, 15
 femur II 524, 2
 femur 237, 8. 454, 2
 fendo 435, 4
 fenus 273, 16. II 493, 28
 ferac II 71, 9
 ferbeo 479, 19
 ferculum 125, 10
 fere II 68, 23. 71, 8
 Ferentinas Ferentinatis 129, 18
 ferinus 79, 16
 ferio 418, 29. 560, 13
 ferro 418, 29. 436, 8. 454, 5. 559, 23. fer 325, 9. 373, 4
 ferreus 69, 15
 ferratus 442, 5
 ferro ferror 442, 13
 fertilis 131, 25
 ferueo 378, 12. 421, 24. 443, 22. 478, 18. 479, 11. II 268, 8. 270, 5
 feruigatos II 525, 1
 feruo 378, 12. 443, 22. 478, 18. 479, 11
 fessus 429, 8. II 222, 5
 festino II 275, 1
 festiuit II 71, 1
 festorum dierum nomina 309, 12
 fiber 232, 10. 418, 10
 fibra 418, 10
 fictilis 131, 26
 ficus *arbor* 267, 4. II 445, 20. 498, 14
 ficus *utilium corporis* 261, 9. II 445, 8
 fidecula 106, 2
 fidelis 131, 12
 fides 243, 16. 366, 14. II 465, 26
 fidicen 142, 24. 148, 20. II 523, 19
 fidicina 142, 27. 148, 21
 fidecula 105, 23. 242, 4
 fido 420, 11. 461, 9. 506, 27. 573, 24. II 319, 3. fidens II 216, 6
 fidus II 216, 16. 219, 5. 301, 24
 figo 461, 9
 figura dictionis 177, 9. *ut-terae* 9, 1. nomen 177, 9. II 192, 11. 193, 2. numerorum II 400, 1. apud Graecos II 406, 9. 407, 8. participiorum 568, 15. pronominum 589, 10. *uerborum* 434, 20
 filamen 120, 13
 filius 19, 9. 305, 8. II 219, 23. 448, 1
 filix 165, 12. 167, 5
 Fimbria 143, 6
 findo 459, 23. 517, 13. 519, 19
 finire II 363, 2
 finis 141, 17. 160, 10. II 361, 1
 fio 71, 13. 127, 1. 377, 15. 402, 9. 420, 11. 436, 9. 465, 27. 500, 23. 573, 24. 568, 10. II 112, 15. 229, 5. 271, 8. 336, 18. 522, 8
 fire 127, 1. fitur 337, 10
 firme II 70, 6
 firmiter II 70, 6
 firmus 93, 20. II 465, 26
 fascia 80, 14
 flabrum flabellum 111, 11
 flagrum flagellum 111, 11
 flamen 126, 13. 149, 5
 flaminica 149, 5
 flebilis 132, 23
 flecto 488, 4. 536, 16. 572, 6. II 489, 35. 513, 33
 flexo 429, 24
 flos floralis 131, 5
 fluctus 488, 7
 flumen 21, 6. 126, 7
 fluo 459, 26. 461, 16. 488, 4. 503, 14. 505, 25. II 513, 34
 flumini fluminalis 130, 25
 fodio 461, 12. 477, 14. 498, 5. II 527, 29
 fodico 432, 3
 follis follinus 78, 24
 fons 27, 1. 366, 7
 for 371, 20. 379, 11. 558, 13. II 484, 28. farier II 112, 16
 foramen 126, 1
 foras foris II 46, 23
 fore 420, 15. 450, 21. forem 450, 17
 forensis 133, 13
 formica formicinus 79, 18
 formido 122, 13. II 276, 5
 formula II 434, 27
 fornax 169, 12
 fornix 166, 1
 fors 188, 4. II 86, 27. 78, 17. 79, 6
 forsan II 79, 6. 86, 27. 248, 16
 fors II 78, 26. 79, 6
 forsitan II 79, 6
 fortasse II 79, 6. 80, 27
 fortassis II 79, 6
 forte 188, 4. II 68, 5. 79, 6
 fortuitus II 79, 19
 fortuna II 521, 37
 fortunatus II 431, 15
 fortuna 433, 24
 foueo 22, 5. 452, 13. 459, 29. 461, 12. 508, 15
 fractura II 513, 19
 fragor 435, 5
 frango 22, 7. 438, 1. 21. 559, 22. 400, 22. 497, 22. 523, 12. 524, 17. II 331, 12. 513, 29
 frater 131, 13. II 286, 12. 352, 13
 fratruelis 131, 13. II 286, 12
 fraxinus II 525, 18
 fretum 170, 3
 fretus fretum 27, 4. 170, 3. 264, 4
 frico 408, 26. 472, 12. 570, 21. II 526, 27
 frige facio II 276, 22
 frigidus 9, 26
 frons *frondis* 27, 1. 281, 13. II 478, 1. 503, 18. 515, 9
 frons *frontis* 169, 12. 281, 13. II 477, 37. 515, 9
 frugaliter II 59, 6*
 frugi 121, 10. 204, 12. 504, 3. II 145, 8. 224, 12
 frumenta 175, 17. 176, 8
 frumentaria 75, 10
 frumentor 433, 20
 fruor 506, 1. II 333, 22
 frustillatim II 58, 6*
 frustror 379, 10. 380, 14
 frutex 169, 12
 fruticor 433, 11
 frux 189, 9. 204, 20. 278, 12. fruges 189, 9. 204, 20
 fuga 11, 25. 19, 10. 36, 19
 fugio 22, 5. 39, 17. 461, 16.

- 477, 14. II 276, 5. 13. 283, 5. 301, 18. 527, 28
 fugitans II 160, 2. 217, 19
 fulcio 502, 12. 539, 1. 542, 22
 fulgeo fulgo 445, 3. 479, 3. 480, 1
 fuligo II 522, 34
 fulminat 450, 9
 fumat *perfectum* 34, 24. 130, 2
 funditus II 78, 2. 528, 30
 fundo 403, 8. 443, 13
 funis 160, 17
 furs 27, 1
 fur 11, 21. 27, 23. 155, 3. 237, 22. 325, 16
 furax 118, 22
 furcula 103, 2
 furfur II 444, 25
 furibundus 137, 18
 furo 418, 29. 450, 16
 furor 127, 24
 furtim II 75, 6
 furunculus 100, 4
 fuscina 80, 17
 futilis 131, 25
 futuo 550, 13. II 473, 18. 487, 1
 futurus 568, 9
 g *littera* 12, 13. 20, 9. 30, 12 (*u. add.*) 35, 22. 48, 11
 Gaddir 234, 10. 313, 24. II 444, 22
 Gades Gaditanus 82, 5
 Gaius 303, 7
 γαλαντίδες 213, 2
 galeatus 441, 16. 562, 14
 gallinaceus 136, 2
 γαμηθήσεσθαι 476, 4
 γάμμα II 490, 25
 ganeo II 522, 30
 γάρ II 103, 23. 104, 5. 285, 3. 286, 7
 Gargarus 177, 2
 garrulo 431, 20
 gaudeo 420, 10. 482, 9. 483, 4. 566, 22. 573, 23. II 307, 5
 gausape 333, 9. 350, 17. II 506, 1
 γανσαπης 333, 14. II 555, 35
 gaze 51, 12
 γέ II 286, 7
 γελωτοποιῶ II 285, 15
 gelu gelus 170, 4
 gemellus 80, 7. 109, 14. 111, 1. 496, 23
 geminus 80, 8. 109, 14. 111, 1. II 416, 30. 496, 23
 gemitus 258, 17
 genimatus 442, 5
 gener 233, 11
 genera II 119, 21. 182, 22. 183, 10. 18. 185, 5. 201, 24. nomen 141, 1. diminutiuorum 102, 2. 115, 6. participiorum 555, 20. 586, 3. pronominum 586, 3. II 199, 15. uerborum 373, 10. II 267, 6
 genetiuis 185, 14. II 17, 2. 125, 19. 161, 14. 175, 5. 213, 3. 215, 17. 24. 29. 218, 1. 221, 11. 222, 16. 19. 224, 1. 13. 230, 6. 234, 10. 276, 23. 292, 16. 293, 18. 315, 21. 377, 4.
 genetiuis possessoris II 169, 13. 170, 11. 172, 6. 173, 21. genetiuis singularis declinationis primae 195, 19. in ai 37, 16. 185, 6. 284, 20. II 112, 9. in as 198, 6. secundae 225, 5. 232, 8. 258, 20. 294, 19. 295, 21. in ius 41, 10. 70, 13. 196, 19. 197, 12. 213, 9. 226, 3. 228, 6. 266, 2. 466, 1. II 5, 17. 7, 5. 522, 14. tertiae 228, 19. 234, 8. 240, 5. 267, 19. 278, 20. 280, 10. 281, 10. 324, 6. in i 246, 16. quartae 185, 4. 255, 14. 362, 22. in i 257, 18. 364, 10. quintae 366, 1. pluralis declinationis primae 291, 20. secundae 306, 8. tertiae 351, 9. quartae 364, 4. quintae 367, 14. genetiuis pronominum personarum II 4, 4
 genitilis 131, 2
 genitrix II 525, 35
 γένος II 285, 18
 genius II 478, 5
 geno 528, 26
 gentilicius 135, 25
 gens II 477, 32
 genu 26, 18. 210, 21
 genus 273, 15. 274, 20. II 286, 2. 478, 5
 γηράσας 483, 25
 gero 487, 15*. 532, 22. II 503, 26. 527, 25
 γέρον 131, 1*
 gerro 193, 1*
 gerulus II 503, 38
 gerundia 409, 5. 412, 19. 413, 16. 450, 1. 549, 2. 596, 23. II 226, 5. 233, 27. 234, 5. 324, 7. 366, 10. 472, 3
 Γηρουνεύς Γηρονύνης 277, 20
 gesticulor II 503, 39
 gestio II 503, 27
 gesto II 375, 19
 gestor 536, 4
 Geta 239, 7. 286, 4
 γενομαι II 276, 25
 gigno 528, 25
 γεγονός II 464, 26. γενόμενον 563, 4
 git 167, 8. 214, 6
 gladiator 442, 3
 gladius 442, 2
 glandula 115, 18
 glans 281, 15. 319, 11. II 478, 2. 503, 19. 515, 11
 glis 249, 8
 globus 34, 10. 170, 2
 glomus 34, 10. 170, 2
 glorior 389, 10
 glos 254, 3
 Glycerium 148, 16. 295, 14. 367, 18
 Γλυκέριον 215, 21
 Glyconium metrum II 459, 12
 gnatus 48, 16
 gnosco 48, 17
 go finita nomina 122, 4. uerba 440, 9
 gobio 20. 20. 255, 8
 gonger 26, 26
 γόνυ 26, 18
 γοῦν II 286, 7
 gracilis II 21, 8
 Gradianus II 146, 12
 gradior 438, 21
 gradus *u. comparatiua superlatiua positiuis* 374, 7
 gradus 262, 16. 263, 12
 Graeci 1, 2. 2, 10. 7, 27. 9, 14. 10, 8. 11, 9. 21. 12, 3. 18, 18. 1, 16. 19, 22. 26, 23. 28, 7. 30, 12. 31, 13. 32, 20. 33, 6. 22. 37, 11. 17. 38, 16. 40, 13. 14. 16. 48, 11. 51, 5. 55, 1. 61, 17. 65, 12. 67, 11. 69, 20. 70, 23. 71, 1. 72, 15. 73, 2. 74, 21. 79, 11. 82, 2. 85, 17. 93, 11. 97, 32. 134, 10. 137, 1. 143, 8. 15. 144, 2. 145, 5. 146, 1. 6. 13. 159, 11. 161, 16. 162, 1. 163, 9. 167, 12. 168, 4. 177, 12. 13. 180, 14. 20. 181, 20. 183, 15. 185, 17. 186, 20. 190, 14. 191, 7. 192, 26*. 31*. 193, 3*. 198, 7. 202, 19. 214, 19. 217, 1. 220, 10. 16. 232, 11. 234, 6. 244, 16. 245, 6. 252, 15. 255, 4. 265, 5. 11. 271, 2. 15. 272, 12. 273, 5. 277, 1. 278, 9. 280, 3. 283, 13. 287, 4. 20. 288, 1. 290, 22. 322, 29. 327, 3. 358, 6. 371, 5. 373, 10. 378, 11. 379, 4. 391, 12. 405, 15.

- 406, 20. 408, 1. 18. 409, 8. 9. 12. 410, 19. 414, 14. 415, 24. 416, 14. 419, 22. 420, 2. 423, 13. 427, 19. 431, 15. 20. 432, 21. 434, 2. 7. 436, 14. 440, 13. 14. 442, 18. 23. 25. 445, 14. 446, 7. 451, 11. 507, 21. 550, 5. 8. 551, 7. 568, 18. 577, 10. 580, 14. 581, 16. 22. 27. 582, 2. 583, 10. 586, 18. 23. 589, 12. 590, 27. 592, 10. 596, 6. II 2, 30. 3. 12. 4. 24. 6. 20. 8. 22. 11. 27. 12. 2. 14. 9. 13. 16. 16. 18. 7. 25. 17. 21. 28. 26. 7. 27. 4. 28. 19. 29. 29. 9. 30. 9. 25. 31. 21. 32. 10. 33. 7. 15. 26. 34. 6. 35. 14. 36. 24. 39. 9. 26. 41. 1. 42. 7. 23. 43. 7. 44. 5. 17. 45. 2. 22. 49. 13. 51. 2. 11. 22. 52. 1. 16. 53. 2. 4. 56. 4. 18. 73. 15. 74. 28. 75. 25. 88. 13. 21. 90. 6. 13. 100. 5. 107. 3. 108. 2. 118. 22. 119. 23. 120. 7. 122. 14. 124. 21. 125. 7. 127. 13. 139. 26. 141. 8. 143. 27. 164. 7. 168. 11. 169. 9. 171. 9. 174. 25. 175. 22. 176. 14. 177. 17. 19. 179. 1. 6. 181. 17. 26. 183. 21. 186. 14. 187. 13. 194. 5. 201. 11. 205. 25. 206. 10. 214. 14. 219. 2. 19. 221. 9. 223. 11. 225. 11. 226. 22. 228. 6. 229. 17. 230. 28. 231. 23. 233. 8. 26. 237. 6. 238. 13. 239. 5. 16. 241. 27. 242. 14. 243. 1. 244. 18. 246. 12. 249. 13. 251. 1. 257. 5. 267. 10. 270. 14. 271. 26. 276. 23. 285. 4. 287. 10. 16. 291. 2. 295. 18. 343. 18. 347. 6. 348. 17. 354. 23. 355. 6. 362. 16. 366. 9. 405. 12. 406. 24. 407. 11. 409. 4. 412. 22. 413. 7. 24. 418. 21. 419. 33. 431. 30. 432. 3. 434. 1. 437. 32. 34. 443. 23. 444. 22. 445. 16. 21. 449. 21. 454. 4. 455. 24. 465. 35. 466. 3. 467. 12. 471. 20. 472. 20. 476. 13. 29. 478. 18. 482. 23. 490. 21. 491. 18. 492. 26. 496. 25. 498. 7. 501. 28. 502. 24. 505. 22. 32. 506. 5. 520. 18. *graeci antiqui* 1. 11. II 407, 1. *antiquiores* 335, 5. *antiquissimi* 9, 31. 11. 1. 35. 24. *doctissimi* 19, 6. 213. 12. *iuniores* II 15. 24. *ueteres* 11, 7. II 126, 8. *ueterissimi* 37, 1. II 406, 2. 492, 8
- graecisso* 431, 25. 433, 16
graecor 431, 25. 433, 21
Graeculus 103. 2
Graugenus 144, 5. 196, 16. 292, 7
grammatica uetustissima 1, 6
grammaticus 434, 6
grandis II 479, 16
grandiusculus II 496, 27*
grando II 479, 16
γραφη 563, 3. II 464, 18
γραφονσα 563, 3. II 464, 18
gratia II 366, 11. *gratias* ago II 376, 7
gratificor 401, 21. 435, 23
gratulor 404, 15
gratus 139, 4
grauis II 479, 11
grano II 479, 16
grauor II 284, 10
grauida II 479, 16
grego 431, 25
grex 169, 12. 278, 3
grus 141, 18. 265, 10. 10. 326, 9. II 445, 31
gubernator 20, 20
gummi 145, 13
gunger 26, 26
gurgulio 145, 17
gusto II 277, 3
guttatim II 59, 3*
guttur 155, 7. 170, 2
Γυνῆς 244, 17
γυναικία 256, 10. II 444, 32
γυναικείον 71, 9
- h littera* 8, 22. 12. 20. 13, 9. 35, 24. 48, 22. II 406, 12
habena II 490, 14. 521, 37
habeo 7, 4. 132, 20. 437, 29. 438, 18. II 274, 14. 327, 18. 490, 26
habilis 132, 20
habito II 315, 5
habitus II 456, 31
haeres 491, 19
halitus 25, 10. II 525, 12
Halice Haliciensis 133, 16
halo 570, 5
hamus 7, 14
Hannibal II 523, 8
harena II 521, 37
harenosus 138, 22
harundo 123, 7
Hasdrubal II 523, 8
hastatus 441, 15. 562, 17
haurio 373, 3. 461, 21. 502, 12. 540, 3
- hebes* 156, 14. 240, 13. 342, 13
Hebraea lingua 148, 2
Hector II 523, 25
Heliol II 523, 13
hendecasyllabi Phalaecii 16, 15
heia II 138, 14
Heliconium 587, 21
hellenismus 349, 1
hem II 138, 15
herbidus 137, 13
Hercoles 27, 13 (*u. add.*)
Hercules 27, 3. 29, 6. II 524, 15
here II 59, 2*. 5*. 71, 19
heres 243, 8. II 524, 16. *heredem ex asse facere* 192, 19*
heri II 71, 19. 198, 1
Heriul II 523, 14
Herodes 245, 15
heros 255, 1
hesternus 81, 3
heterocliton 357, 11
heu II 73, 14. 91, 27
heus II 12, 8. 65, 15. 138, 14. 197, 10
hexametrum heroicum 17, 1.
hexameter iambicus II 418, 15
hexaptota 188, 19
hiatus 17, 10. 16. 35, 10. 87, 11. 303, 17. 356, 3
hiato 428, 12*
Hiber 233, 19. 234, 4. 294, 20. 295, 1. II 523, 29
hibernus 81, 15
Hiberus 233, 19. 295, 2
hic pronomen 577, 19. 579, 18. II 5, 21. 6, 19. 10, 15. 21, 12. 31, 7. 120, 4. 124, 17. 127, 1. 139, 17. 142, 17. 30. 147, 8. 198, 17. 449, 29. 500, 26. *hicce* 592, 18. *huic* 303, 14. II 528, 18. *hi illi* II 364, 16
hic aduerbium II 63, 19
hiemo 433, 23
hiems 320, 13. II 526, 15
hilum 215, 7
Himella 202, 5
hio 428, 12. 429, 3
Hippotes Hippotades 66, 7
hirudo hirundo 127, 3
hirundininus 79, 20
hirsutus 562, 18
Hispana II 522, 25
Hispanus II 476, 7
hisco II 471, 9
Histrum 170, 4
hiulus 14, 20
hoc huc II 64, 7
hodie 24, 6. II 71, 17. 528, 24

- hodiernus 77, 6. 26. 118, 22
 hoc II 73, 14
 holus 273, 14. 274, 25
 homicida II 522, 3
 homo 27, 1. 102, 3. 206, 22
 homullus homullulus homun-
 culus 102, 4. 109, 3
 homuncio 102, 4. 109, 3.
 114, 17
 honor honos 185, 4
 honestas 128, 22
 honestus 140, 2
 honoro II 274, 16
 honorus 138, 12
 hora II 460, 10
 hordea 310, 16
 hornu hornotinus 75, 25. 80,
 11
 horreo 421, 25. II 270, 21.
 276, 5
 horsum II 75, 21. 84, 12.
 138, 24
 hortu 392, 21
 hortor 379, 10. 392, 21. II
 227, 19. 276, 15. 324, 17
 hospes 156, 22. 316, 24.
 325, 7. 342, 16. II 21, 8.
 286, 12
 hospita 317, 1
 hospitalis 131, 4
 Hostilius II 521, 18
 hostorium 215, 17
 huc 26, 21
 hui II 449, 30
 huiusmodi 590, 5. II 22, 5.
 113, 11. 175, 10. huiusce-
 modi 564, 3
 humane humaniter humanitas
 II 70, 4. 78, 9
 humu 269, 5
 humus 109, 3. 269, 5. humi
 II 67, 5. 377, 5
 hydrus 224, 14
 Hylaeus 70, 25
 hyphen II 520, 8
 Hyrradus 65, 16
 i littera 7, 15. 13, 11. 25
 (u. add.). 14, 1. 86, 17.
 89, 12. 298, 4. 303, 2 (u.
 add.). 439, 4. 453, 1. 454,
 24. 557, 17. 590, 6. II
 465, 15. 467, 16
 i finita nomina latina et
 graeca 204, 11
 ante & brevis 322, 29
 pronominibus graecis ad-
 ditum II 143, 27
 f II 4, 26. 16, 16
 ta pia II 400, 9
 iaceo 398, 18
 iacio 398, 18. 437, 31. 438,
 20. 459, 29. 460, 20. 496,
 11. 497, 16
 iam II 479, 17. 482, 16
 iambicum metrum II 418, 4.
 459, 9. 461, 6. iambi κα-
 κόμητροι II 420, 24. pen-
 tameter iambicus II 418, 15.
 senarius iambicus II 460,
 10. trimeter iambicus 418,
 16
 las lingua 65, 15. 68, 5. Io-
 nius mos 71, 10. 73, 11.
 446, 14. II 408, 5
 Ἰβηρ Ἰβηρος 234, 6
 Iberum 170, 5
 ibi II 71, 19
 ibidem II 75, 1
 icio 496, 18
 ico 509, 22. icus 509, 24.
 II 363, 13
 idem 589, 14. 593, 22. II 11,
 25. 120, 1. 124, 19. 142,
 10. 502, 4
 identidem 589, 22. II 75, 22
 ides finita patronymica 66,
 7. 13
 ἰδιονόμεια 393, 5. 555, 13.
 II 167, 3. 168, 18. 223, 11
 ἰδιος II 172, 14. 319, 14
 idus 364, 2. II 370, 8
 iecur II 524, 7
 iecus 238, 16
 ἰερός II 481, 17. ἰερά 174, 4
 ignauiter II 71, 3
 igitur II 100, 15. 369, 5
 igneo ignesco 406, 25
 ignis 345, 8
 ignosco 510, 16
 ignotus 430, 18
 ἰκτινός ἰκτίς 217, 4
 il finita nomina 123, 17. 147,
 13. 214, 14. 312, 12. II
 523, 10
 Iliia 63, 13. 144, 11
 Iliades 63, 13
 iliceus iligneus 70, 12
 Ilioneus 301, 15
 ilis finita denominatiua 131,
 16
 liturgi 205, 5
 ille 184, 7. 228, 3. 577, 20.
 578, 24. II 142, 17. 30.
 147, 7. 198, 17. 500, 29
 illic 130, 2. 302, 18. 587, 2.
 590, 24. 593, 11. 14. II
 63, 19. 528, 29
 illido II 276, 21
 illiterata uox 5, 8
 illuc 26, 21
 illuies 130, 13
 imago II 522, 34
 imber 150, 19. 230, 15. 339,
 2. 359, 17
 imbrex 169, 13
 immitto II 488, 25
 immo II 100, 16
 impedio II 274, 15. 278, 21.
 295, 17. 297, 3. 308, 17
 impero 374, 20. II 227, 15.
 273, 24. 280, 10. 302, 21
 imperator 432, 27. 434, 15.
 II 219, 24
 impes 241, 1
 impertio impertior 400, 1.
 438, 24
 impetro II 295, 17. 297, 18
 impietas 178, 4
 impingo 523, 17. 525, 20.
 II 513, 30
 impius II 35, 23
 implico 473, 3. II 274, 15.
 309, 7
 imploro II 276, 2
 inpos 253, 11
 imprecor 322, 11
 impubis 249, 21. II 524, 20
 impune II 67, 20. 68, 8
 in finita nomina 219, 7. 313,
 8. graeca 216, 3
 in priuatiuum II 53, 24
 in praepositio II 35, 8. 43,
 1. 44, 4. 50, 27. 53, 14.
 84, 5. 114, 20. 294, 10.
 303, 5. 305, 16. 354, 19
 ἔνα II 87, 17. 95, 17. 255,
 10. 259, 18. 266, 1. 289,
 10. 494, 13. 503, 2. 512,
 8. ἔνα μή II 91, 6. 266, 3
 Inachus Inachides 68, 8
 inarticulata uox 5, 7
 incaneo 438, 5
 incestus II 12, 5
 inchoo II 319, 20
 incido 438, 24
 incipio 461, 8. II 302, 18.
 319, 20
 incito II 276, 15
 inclinatiua II 141, 10
 incommoditas 371, 5
 incongruitas II 211, 26
 inconsonantia 371, 5
 incrementum 125, 19. in-
 crementa 83, 20
 increpo II 322, 23
 incubo 469, 12. 507, 3
 incumbo 469, 12. 507, 3
 incus 269, 24. 516, 3
 inde II 35, 17. 67, 10. 82,
 23. 139, 9
 indeclinabilia 184, 6. 201, 7.
 214, 7
 indecor 235, 5
 indico II 268, 17
 indidem II 75, 1
 indigena II 478, 6
 indigeo II 159, 26
 indiges 241, 1
 indignor II 281, 2
 indignus II 222, 18
 indigus II 218, 9

- inductio II 245, 23
 indulgeo 487, 1. II 177, 3.
 273, 1. 375, 13
 induo II 317, 4. 346, 27.
 359, 2
 induperator II 109, 16
 ineo 398, 23. II 319, 20
 ineptus II 12, 6
 inermis 25, 9. II 182, 17.
 462, 10
 inermus II 182, 17. 462, 10
 iners 325, 19
 ingenuus II 478, 6
 ingredior 438, 21
 inhibeo 437, 30. 438, 18
 initio 437, 31. 438, 21
 inimico 438, 18
 inimicus 25, 11. II 219, 26.
 352, 13
 inimiciter II 71, 3
 iniquus II 219, 20
 inofandum II 91, 26
 infans 319, 8. 325, 18
 infelicitas 178, 5
 infelox II 526, 2
 infer II 44, 10
 inferior 83, 9. 85, 12. II 44,
 10
 infernus 77, 6. II 44, 10
 inferus 118, 21. II 44, 9.
 inferi 83, 11
 inficio 438, 21
 infidus II 301, 24
 infirmatis 338, 11
 infime II 80, 9
 infimus 99, 7. II 44, 10. 465,
 26
 inflo 420, 16. inflit 450, 16
 infringo 438, 21. II 512, 25
 informis 9, 25
 infra II 30, 2. 26. 36, 13.
 44, 4
 innocens 568, 21
 inops 341, 10. II 216, 9.
 218, 9. inopis II 526, 15
 inquires 241, 8. 242, 20. 326,
 22
 inquino 460, 12
 inquio 420, 16. 495, 14. in-
 quam II 191, 11
 inquirō 44, 15
 insanio 419, 8
 insaniter II 70, 16
 insero 375, 22. 532, 9
 insidior 379, 2. 435, 12
 insilio 438, 22. II 325, 7
 insimulo II 326, 4
 insipiens 568, 22
 insons 319, 22
 inspicio 562, 11
 insto 301, 2. 313, 18
 instituor 391, 25
 insulsus 25, 12
 integrasco 428, 9
 intellego 50, 6. 421, 25. 523,
 16. 525, 3. II 300, 19
 intendo II 473, 27
 inter II 42, 21. 72, 23. in-
 ter se II 178, 6. 200, 14
 intercapedo 122, 12. II 43, 2
 intercedo II 107, 16*
 intercus 271, 1
 interdiu II 73, 4. 80, 23.
 327, 12
 interea II 43, 12. 362, 7.
 480, 21. 505, 14. 508, 9.
 528, 33
 intereo 483, 26. 512, 20. 566,
 20
 interest 595, 7. II 159, 4.
 368, 7
 interibi II 59, 6*. 8*
 interiectio 178, 20. 551, 16.
 II 73, 14. 90, 5. 116, 18.
 182, 26. 528, 34
 internecio 122, 2
 internuntius II 43, 2
 internus II 44, 1
 interpret 241, 7. II 42, 22
 interrex 479, 10
 interrogatio 579, 16. 580, 2.
 II 130, 26. 133, 3. 135, 1.
 137, 19. interrogatiua di-
 ctionum II 121, 17
 interrogo 387, 19. II 275, 7
 interrumpo II 43, 2
 interuallum II 43, 3
 intimus 98, 4
 intono 571, 1
 intra II 43, 15. 72, 23
 intransitiua compositio 555, 2
 intrinsecus II 44, 1
 intro *aduerbium* II 43, 20.
 72, 23
 intro *uerbum* 434, 18. II 303,
 15
 intus II 36, 13. 43, 20. 72,
 23
 inuado 35, 8
 inuenio II 274, 8
 inuicem II 178, 6
 inuideo 374, 20. II 164, 3.
 268, 21. 271, 18. 274, 4.
 487, 34
 inuidia 17, 4
 inuidus 136, 17 (*u. add.*)
 inuoco II 276, 2
 inundo 394, 9. 433, 17
 inusitata uerba 371, 18
 io finita *nomina* 121, 22
 iocinus 238, 16
 Iones *u. las lingua*
 ionicum metrum II 459, 9
 Ionianus 78, 14
 Iouis 180, 7
ἰονεύω 417, 12
 ipse 227, 7. 577, 19. 579, 1.
 22. II 141, 23. 142, 29.
 147, 8. 179, 25. 198, 17.
 203, 12. 206, 18. 290, 6.
 291, 8. 500, 33. *ipsus* II
 6, 25
 ir finita *nomina* 234, 8. 313,
 24 (*u. add.*)
 ir 154, 6. 234, 16. II 444, 22
 iracunditer II 71, 3
 irritamen 126, 3
 irritio II 67, 20
 irritus II 525, 10
 is finita *nomina* 130, 14. 159,
 16. 219, 7. 248, 15. 317,
 18. II 524, 22. *graeca*
 161, 15. 252, 3. 358, 4.
 patronymica feminina 67, 14
 is *pronomen* 303, 26. 577,
 19. 579, 19. 580, 14. II 5.
 17. 10, 13. 142, 29. 147,
 8. 158, 2. 198, 18. 500,
 18. eius 14, 6. 303, 6.
 ei ii 298, 9. eabus 294, 4
 Isauria II 522, 23
 iste 228, 4. 577, 19. II 142,
 30. 147, 8. 198, 17. 500,
 26
ἰσθμὸς II 350, 12
 istic 589, 13. 590, 18
 istorsum II 84, 12. 138, 24
 istucce 593, 14
 ita II 63, 8. 65, 21
 Italia 287, 3
 Italiae populi 27, 9
 Italus II 476, 6. 10
 itaque 181, 23. 183, 1. II 100,
 15. 521, 2
 item II 75, 1
 iter 151, 7. 229, 1. 454, 2.
 564, 2
 iterum II 75, 14
 itidem II 75, 1
 itiuer 151, 8. 229, 2. II 146, 6
 iubar 170, 6. II 523, 24
 iubeo 491, 13. II 227, 15
 iudico 563, 2. II 463, 24
 indicatus 563, 2. II 456, 31.
 463, 24
 iudicialis 131, 1
 ingerum iugus 306, 21. 307,
 11
 Iugurthinus 77, 13
 iunctura II 494, 1. iunctura
uerborum 551, 20
 iunior 89, 2
 iuniorum usus *dicendi* 23, 3.
 302, 6. 325, 7. 418, 7.
 512, 19. II 7, 20
 Iuno 206, 8
 Iuppiter 189, 6. 228, 20. 229,
 9. 418, 7. 454, 2. 564, 2
 iurgo iurgor 396, 17
 iuro 483, 23. 484, 2. 485, 1.
 512, 17. 566, 22. 578, 2.

- II 276, 21. 311, 10. 331, 19
 ius finita *nomina* 135, 10
 ius 265, 9. 273, 11. II 493, 23
 iusiurandum 177, 18. 178, 17. 180, 14. 440, 5
 iustus 140, 4. II 308, 18
 iuno 471, 1. 474, 24. 459, 5. 22. 460, 11. 561, 12. II 526, 33. iuuat II 158, 25. 229, 23. 230, 5. 486, 2
 iuuenalis iuuenilis 131, 6
 Iuuenalis *nomen proprium* 335, 17. 347, 12
 iuuenis 353, 8
 iuuentus II 525, 21
 iuxta II 44, 17. 291, 11
 ix finita *nomina* 140, 14. 165, 11. 322, 24. II 525, 34
κ littera 8, 21. 12, 5. 13, 9. 14. 36, 3. 49, 1. II 111, 25
 Κάλχας 239, 9
 Kalendae II 370, 7. 376, 14
 Καλλιόπη 24, 17. Καλλιόπεια 40, 15
 κάλως II 482, 22
 καμμύω 436, 15
 κάμπτω 541, 14
 καρτερῶ II 322, 6
 κάρνον 36, 23
 κατά II 26, 15. 27. 37. 20. 41, 26. 49, 1. 53, 14. 321, 18. 322, 23
 καταβοᾶμαι II 322, 20
 καταχρῶμαι 381, 11. II 320, 14
 καταγελῶ II 322, 12
 καταγγνμι II 321, 11
 κατάγω II 84, 9. 323, 6
 καταγράφω 180, 23. 436, 17. 439, 24
 κατακράζομαι II 322, 20
 κατακροῶμαι II 320, 4
 καταλύνω II 323, 6
 καταμελῶ II 321, 27
 καταφρονῶ II 321, 13
 καταπονῶ II 361, 10
 καταράσσομαι 382, 4. II 322, 9
 καταρῶ II 302, 13. 319, 18
 καταστρώννμι 403, 12
 κατέχω II 325, 16
 κατηγορῶ II 321, 7
 κατεύχομαι II 322, 11
 κάθμαι 436, 16. II 301, 5
 καθίζομαι II 320, 19
 καθίζω II 306, 15
 Κατιλίνας 143, 7
 κάτω II 44, 4
 κήδομαι II 168, 13. 175, 26. 177, 20
 κέν II 100, 5
 κεράτιον II 409, 4
 κηρός 156, 0
 κιδαριστής 143, 10
 κλαδένω 531, 22*
 κλείω 407, 1
 κλίνη 257, 5. II 444, 36
 κώβιος 20, 20. 255, 8
 κοχλίας 333, 12
 κοῖλον κοῖλον 39, 22. II 467, 19
 κοκεῶν 214, 19
 κοινός 489, 11
 κολακένω 380, 2. 383, 14
 κόλαξ 323, 2
 κώλυω II 323, 15
 Κόμης 245, 1
 κομωδία 40, 3
 κονίδιον II 478, 2. 503, 19
 κόφινος 160, 3*
 κοπιῶ II 323, 12
 κόπτω τὰ ὄνματα II 323, 8
 κοσκινίζω 529, 11
 κοσμῶ 238, 18
 κρατήρ 156, 5. II 505, 34
 κρι 214, 19
 κρίνω 529, 11. κριθείς 563, 2. II 463, 24
 κρίσις 563, 2. II 463, 25
 κρομμυοπώλης 203, 20*
 κρυβῶ 415, 21. 507, 23
 κυβερνήτης 20, 30
 κύλιξ 167, 1
 κυνηγετῶ II 454, 17
 Κύπρος 26, 24. II 476, 31
 Κύρος 26, 24. 271, 16. II 3, 3. 476, 30
 κύθρα χύθρα 446, 14
l littera 21, 5. 15. 29, 8 (*u. add.*). 49, 2. II 407, 1. numeri signum 37, 3
 la finita *denominatiua* 120, 7
 labasco 428, 7. II 471, 9
 labeo II 522, 30
 Labeo *nomen proprium* 121, 17
 labo 402, 27
 labor *uerbum* 389, 10. 402, 27. 438, 26. 473, 13
 labor labos 185, 4
 laboro II 269, 16. 273, 1. laboratus 561, 17
 lac 146, 16. 213, 1. 324, 3. lacte 21, 10. 212, 5. 326, 24
 lacerna lacernatus 441, 24
 lacero 438, 27
 lacerus 534, 7
 laccesso 431, 16. 524, 21 (*u. add.*). II 514, 11
 Λάχης Laches 244, 13
 lacrimabilis 132, 7
 lacrimo II 275, 18. 486, 27
 lacteo lacto lactesco 398, 15
 lacuna 78, 5
 lacunar 118, 9. 222, 6. II 523, 22
 laeus 259, 18. 262, 14. 263, 11. 305, 5. II 445, 3
 laedo 421, 6. 446, 9. 461, 19. II 325, 5
 Laenas 155, 18 (*u. add.*)
 Λαέρτιος Laertius 302, 3
 laeto 393, 15
 lactor 389, 10. 393, 15. II 307, 5. 358, 25
 λαγγάνω II 323, 22
 Lagides 67, 11
 λακτιζῶ II 356, 13
 λαλῶ 411, 13. 451, 13. λαλῆτος 411, 15
 λαμβάνω δίκην II 307, 10
 lambro 506, 24
 lampas 330, 12
 Lampia 40, 17
 Langia 40, 17. 72, 15
 languco 477, 15
 lanx 323, 23
 Λασκόων 220, 13. 254, 2
 lapillus 106, 10
 lapis 106, 10. 248, 8. II 524, 28
 laquear 127, 7. 222, 6. II 523, 22
 languco II 469, 28
 Lar 149, 11. 223, 13
 large II 70, 4
 largio 392, 21
 largior 392, 21. 438, 27. II 273, 1
 largiter II 58, 7*. 8*. 70, 4
 Larinas 128, 25. II 524, 12
 in lassitudinem ducere II 323, 12
 lassus 263, 22. 566, 13. 534, 7. II 222, 5
 latebrae II 521, 21
 lateo 421, 5
 later 189, 11 (*u. add.*). 228, 20. II 149, 10. 523, 30
 laterna 120, 20
 latex 140, 11. 169, 13
 Latiaris 133, 5. II 515, 21
 Latinus *rex* 69, 8. II 467, 12
 Latinus II 476, 7. 515, 16.
 Λατινοί II 5, 1
 Latius II 515, 21
 Latona Latoides 63, 12
 latro 121, 17. 146, 8
 latrunculus 188, 9
 latus 274, 13. 24. II 493, 21
 laudo II 164, 25. laudandus 138, 1
 lauo 390, 8. 403, 3. 452, 12. 459, 6. 460, 10. 471, 2. 475, 25. 480, 18. 508, 13. 558, 28. 569, 16. II 526, 33. lautus lotus 16, 18. 39, 8

- Laurea 498, 14
 laureatus II 498, 5
 Laurens Laurentis 134, 1.
 337, 26. II 497, 25
 Laurentum II 498, 3
 laurcolum 113, 7
 lauretum II 498, 7
 lauriger II 498, 4
 laurus 169, 10. 267, 3. II
 445, 19. 449, 9
 laus 325, 18. II 435, 30
 lea leaena 120, 18. 146, 13.
 209, 7. *λέαινα* 232, 13
 lebes II 524, 27
 lecturio 429, 12. 432, 20.
 495, 12
 lectus 257, 4. II 444, 36
 legitima 6, 12
 legito II 466, 20
 lego 22, 4. 403, 13. 443, 17.
 459, 22. 461, 1. 523, 12.
 524, 17. II 513, 26. 527, 27.
 lectus II 463, 26. legendus
 138, 3. 563, 6. II 464, 13
λέγω 278, 12. 446, 8. 563,
 5. II 323, 25. 324, 5. 336,
 13. *λέγεται* II 324, 1
λήγω 446, 8
λέλω 507, 23
λείπω 445, 21
λέλειξ 278, 12
 lembus 169, 15
 lena 130, 8. 146, 10. 209, 7.
 II 478, 32
 Lenas 130, 7. 155, 18
 lenimen 126, 12
 leno 121, 17. 130, 8. 146, 10.
 209, 7. II 478, 32
lens animal et legumen 281,
 14. II 477, 37. 503, 18.
 515, 10. lentis 341, 22
 lenteo lentescio 397, 24
 lento 397, 22
 lenullus lenunculus 109, 6
 leo *uerbum* 178, 14. 529, 19
 leo *nomen* 169, 15. 220, 16.
 255, 7
λέων λέαινα 232, 13
 leoninus 80, 4
Λεόντιον 216, 1
 leporinus 79, 16
 lepos 118, 17. 134, 14. 253,
 2. II 525, 22
Λεπτιάστis 143, 11
λεπτός II 409, 5
 lepus 104, 19. 118, 17. 169,
 15. 264, 6. II 445, 10.
 525, 22
 lepusculus 104, 19
ληστής 146, 9
 leuifur II 524, 5
Λητώ 63, 12
 letum 178, 13. 490, 29. 520, 20
 leuior 346, 11
 leuir 153, 19. II 465, 30
Λευκοθέα 76, 19
 lex 140, 13. II 521, 12. le-
 gis latio II 440, 1
 libella 110, 6
 libellus 109, 18
 libeo 561, 11. II 486, 5. li-
 bet 561, 3. II 158, 30.
 229, 22. 230, 5
 liber 225, 15. 228, 15. 232,
 8. 418, 10
 liberalis 131, 1
 liberi 306, 20
 libertas 128, 16
 libertus 139, 15
 libido 122, 13
 libra 110, 6. 418, 10. II 416,
 21. libra Attica II 408,
 21. Graia II 408, 21. Ro-
 mana II 410, 5
 libripens 282, 7. II 478, 2.
 503, 19. 515, 12
 liceo 432, 13. 561, 11. II
 486, 6. licet 561, 3. II
 96, 16. 158, 30. 229, 22.
 230, 4
 ligamen 126, 3
 ligo 122, 7
 ligula 133, 17
 Ligurinus 82, 11
 Ligos 82, 11. 264, 8. 265,
 21. II 445, 29. 511, 17.
 525, 22
 limitanus 78, 19
 limus 169, 13
 lingua 7, 23
 lingula 113, 17
 lino 481, 2. 529, 18. 530, 11.
 543, 13. 569, 21. II 525, 5
 linquo 508, 1. 510, 5
 linter 151, 18. 169, 15
 liquidae *consonantes* 10, 5.
 uocales 9, 30
 liqueo 398, 8. 477, 4. 491,
 8. 561, 11. liquet 432, 17.
 229, 22. 230, 5
 liquesco 398, 8
 liquo 398, 3. 10
 liquor 170, 13
 lis finita *verbalia* II 219, 13
 lis 248, 16. 362, 1. II 364, 8
λήτη II 493, 31
 litera 6, 12. II 108, 10.
 114, 2. 519, 2. litera
 abundans II 109, 5. de-
 fectio literae II 110, 10.
 literae *quot* 11, 1. 12, 6.
 literarum figura 7, 6. no-
 mina 455, 3. II 443, 21.
 literae terminales nomen
 142, 19. 195, 11. 283, 2.
 principales *uerborum* 437,
 2. 459, 30. 467, 11
 literata uox 5, 6. 6, 8. 23
 literatura II 522, 19
 literula 110, 22
 liticen II 523, 19
 litor II 276, 17
 litura 563, 4. II 464, 7
 litus II 493, 19
 llus finita *diminutius* 109, 14
 lo finita *uerba* 431, 19
 locuples 243, 8. 343, 20. II
 524, 17
 locus communis II 434, 15.
 435, 37. 439, 26
 lodix 165, 4
Λογγίνος 48, 14
λογίζομαι II 324, 13
λόγος 563, 5. *λόγος ὁ κατά
 σύνταξιν αὐτοτελής* II
 108, 18
λοιδορώ II 271, 27. 324, 19
 lolligo lolliguncula 108, 19
 longinquus 136, 12
 longule II 51, 21. 58, 7*.
 80, 2
 loquor 389, 7. II 274, 3. lo-
 quendus 138, 3
 lorica loricatus 442, 1
 lotus lautus 39, 8
λουτήρ 151, 9 (*u. add.*)
 ls finita *nomina* 281, 10
 lubens 25, 23
 Lucanus 78, 17
 lucellum 111, 10
 luceo 433, 22. 466, 22. 491,
 19. 492, 25
 lucerna 120, 20
 lucifer 179, 12. 225, 14
 Lucina 78, 18. 120, 20
 luctio luctitor 392, 14
 lucto 392, 14
 luctor 392, 14. II 274, 3
 lucus 136, 17
 ludicer 350, 7
 ludifco 392, 15
 ludifcor 392, 15. II 285, 16
 ludo 459, 23. 461, 17
 ludi II 414, 11
 lugeo II 270, 25. 275, 18
 lumen 126, 10
 lunatus 562, 17
 lunula 113, 5
 luo 459, 25. 560, 5 (*u. add.*)
 lupanar 222, 5
 lupercal 123, 15
 lupinus 79, 16
 lus finita *nomina* 138, 5
 luteola 113, 2
 lux 466, 23
 luxurio luxurior 393, 15
 Lycius 41, 18. 72, 7
 Lycomedes 67, 11
 Lycoporgides 67, 10
 Lydia 287, 2
λυμαίνομαι II 271, 27. 325, 3
 lymphā 36, 22. II 407, 2

- lymphor 434, 1
 lymphatus lymphaticus 442, 7
 Lyrcus Lycius 72, 11
Λυκίας 239, 5

 m *littera* 10, 15, 29, 15 (*u. add.*). 49, 7, 589, 25
 Macedones II 208, 10
 macer 118, 10, 127, 10
 machinor 379, 6*. 382, 5
μάχομαι II 349, 3
 macies 130, 12
 macor 235, 1
 Macrinus 79, 4
 mactus 550, 10
 madidus 137, 10
 mador 235, 2
 Maecenas 325, 16. II 524, 12
 Maenalus 177, 2
 macro 419, 11
 maeror 419, 12
 maestiter II 71, 1
 maestus 140, 3
 magis 44, 6. II 325, 11. 338, 24, 344, 16, 348, 21
 magister equitum 440, 5
 magistratus 256, 6. II 444, 31, 525, 3
 magnanimitas 177, 24
 magnificentior 91, 21
 magnitudo II 522, 34
 magudaris 329, 5, 23
Μαία 37, 22, 39, 21
 maiestas 128, 21
 maior 89, 3, 346, 12. II 307, 21, maius 14, 6
 maiusculus 86, 4, 101, 11. II 496, 27*
 maledico 374, 20, 440, 20, II 268, 21, 271, 18, 273, 19, 325, 1
 malefida II 113, 10
 malesana II 113, 11
μᾶλλον II 325, 10, 344, 13, 348, 20, *μάλιστα* II 325, 10, 348, 20, *ὅτι μάλιστα* II 306, 1
 maluaceus 116, 2
 malum malus 142, 11
 malus *adiectivum* II 521, 13
 manceps 204, 20, mancepi 121, 13, 204, 12, 564, 3, II 224, 12
 Mancinus 78, 4, 79, 6
 mandatum mandatela 120, 9
 mando 397, 1, 403, 7, 419, 12, 435, 2, 443, 14, 560, 12, II 268, 17
 mandor 397, 1
 manduco manducor 396, 25
 mane 552, 8 (*u. add.*). II 68, 6, 148, 20
 maneo 373, 1, 491, 19, II 484, 7
 manes 359, 5
 manica manicatus 441, 25
 manifesto II 68, 26
 manipulatim II 59, 4*
 mantele 203, 5
μανθάνω II 325, 13
 Manto 209, 15
 Mantua II 522, 21
 manualis 131, 9
 manuleatus 139, 10, 562, 15
 manus 268, 6, 373, 2
 Martellia II 522, 10
 marceo 378, 13
 Marcipor 230, 12
 marcor 235, 1
 mare 310, 15, 564, 3
 marito 433, 23
 maritus 139, 14
 margarita 143, 14
 margo 141, 18, 145, 24, 208, 12
 marinus 78, 21
μάρμαρον marmor 25, 11
 Mars II 514, 31 *u.* Mauors
 Marsya 143, 9, 202, 12, 239, 7, 286, 5
Μαρσύας 143, 8
 Martialis 131, 2, 335, 18, 347, 12, II 515, 3
 Martiatius II 514, 33
 Martius 69, 3
μαρτυρῶ 382, 1, 384, 10
μάρτυς μάρτυρος 217, 3
 mas 239, 3, 351, 25
μασῶμαι 403, 8
 Maspiter 229, 8, II 515, 2
 massa 24, 9, 36, 20
ματαιῶ 386, 14
 matertera 142, 2, 418, 6
 matrix 105, 14
 matur maturimus maturrissimus 95, 12
 matutine 137, 7
 matutinus 76, 18, 80, 12
 Mauors 168, 14, 320, 15, II 515, 1
 maxilla 29, 13, 110, 6
 Maximinus 79, 5
 maxime II 325, 11, 348, 21
 maximus 95, 11, 97, 14, maxima 174, 4
μάχα 24, 9, 30, 20
μη II 96, 13, 479, 23
 meatim 448, 2, 594, 2, II 528, 25
μέχοι II 326, 10, *μέχοι ἕως* II 362, 17
 Medentius 24, 6 (*u. add.*). 36, 21
 medeor 388, 17, 436, 7, 560, 9, II 273, 2
 mediae *consonantes* 20, 11
 Mediamna II 182, 8
 mediana II 481, 25
 mediastinus 80, 13, II 481, 23
 medicina 120, 18
 medico medicor 388, 18, 393, 2, II 273, 3
 medietas 128, 7
 medimnus 306, 21
 mediocer II 523, 28
 mediterraneus II 182, 8
 meditullium II 481, 23
 meditor 379, 11, 567, 14
 medius II 480, 33
μέγα ἔργον II 357, 18
Μεγαροί II 350, 12
Μεγής 245, 6 (*u. add.*)
μεγίστη 174, 4
μηκέτι 18, 1
 meio 494, 16
μείον μῆον 71, 11
 mel 175, 16, 176, 8, 310, 16
Μελάμπους 272, 11, II 445, 36
μελάνθιον 167, 8, 214, 6
μελάνθορος 51, 12
Μελέαγρος 224, 11
μέλει II 231, 19, 326, 18, 418, 25
μελετώ 385, 16, 567, 14*
Μελικέρτης 143, 11
 melior 89, 2
μέλλω II 326, 12
 membrana 77, 19
 membranacius 136, 2
 memini 560, 22, II 280, 1, 295, 23, 298, 9, 328, 3
Μέμνων 220, 11
 memor 235, 10, 314, 3, II 524, 2, memoris memore 341, 3, 354, 3
 memore II 77, 12
 memoriter II 77, 12, 524, 23
 memorior 235, 15
μέμφομαι II 326, 20
μέν δε II 356, 21, 364, 15, 368, 17
 mena 130, 8
Μένανδρος 224, 10, 272, 5
 Menas 130, 7
 menceps 26, 13
 mendicor 376, 6
Μένδης 244, 10
 Menelaus 460, 2
 Menes 245, 4
 Menoetios Menoetiades 65, 20
 Menon 221, 4
 mens mentis 341, 20, mente captus II 222, 16
 mensarium 75, 9
 mensale 130, 23
 mensis 353, 6
 menstruus 81, 12, 136, 8
 mensula 114, 7
 mensurnus 81, 12
 mentio mentior 396, 14
 mentum finita *deriuatiua* 125, 12

- meo II 469, 28
 Mephitus 328, 5
 mercedala 107, 11
 merces 107, 10. 243, 8. 325, 10
 mercor 388, 15
 Mercurialis 130, 24
 Mercurius 301, 20. 302, 7
 merges 130, 9
 mereo 395, 20. 512, 16. II 154, 12. 275, 4. 364, 10.
 mereor 395, 26. II 275, 4.
 364, 10. merens 351, 15
 meretrix II 525, 35
 meridies 24, 6. 35, 2. 137, 8. 150, 5. 365, 25. II 475, 21. meridiē II 71, 17
 meridio meridior 396, 12
 merito II 68, 26. 72, 25
 μέρος II 357, 16
 merso 430, 6
 μεσείτις 328, 5
 μέσος II 481, 9
 Messalinus 77, 13
 -met 590, 26. 591, 24. 593, 18. II 114, 12. 144, 2. 528, 22
 μετά II 26, 27. 38, 15
 meta II 521, 10
 metaplasma 290, 20. 590, 22
 Metaurum 170, 5
 μεταξύ II 42, 24. 43, 6. 362, 17
 Metellus 115, 4. II 521, 19
 μεθύω 193, 2*
 meticulous 138, 27
 meto 396, 13. 419, 9. 537, 6. 23. 571, 17. II 490, 1
 metor 379, 11. 396, 13
 μέτωπον II 477, 37
 Μητροπολίτης 79, 13
 metra generalia II 459, 9.
 fabularum Terentii II 418, 1
 metuo 372, 3. 373, 16. 391, 6. 421, 5. 492, 6. 505, 21. 560, 9. II 272, 17. 276, 6
 metuor 373, 16. 391, 6
 metus 363, 12
 meus II 1, 15. 11, 5. 174, 10. 198, 25. 207, 31
 Mezentius 24, 6 (u. add.). 36, 22
 Michael 312, 19
 mico 468, 26. 472, 20. II 526, 29
 micturio 429, 13. 495, 12
 μικρόν ἢ μέγαν II 327, 22
 miles 156, 15. 316, 16. II 219, 24
 militiae II 67, 5. 85, 12
 μιμνήσκω II 298, 13. 327, 25
 mina Atrica II 408, 20. 409, 20. 410, 6. Graia II 408, 20. Italica II 410, 3
 mingo 472, 21. 488, 1. 495, 5
 minimus 95, 11. 99, 11
 ministro II 274, 2
 minito minitor 396, 12
 Mino Μίνως 255, 1. 8
 mino minor 396, 11
 minor 89, 3. 346, 11. II 307, 19. minus 93, 20. II 327, 22. 331, 4
 minusculus 86, 4. 101, 11
 mirabilis 132, 9
 miror II 103, 21. 319, 9. 326, 3
 misceo II 274, 3
 misellus 110, 13
 misereo 392, 16. 425, 18. 428, 12. 432, 10. II 486, 7.
 miseret II 148, 14. 158, 31.
 230, 7. 231, 8. 232, 25. 329, 13
 misereor 389, 14. 392, 16. 425, 18. II 159, 18. 163, 26. 164, 3. 24. 178, 13. 275, 2. 487, 34
 miseresco 428, 13
 misericorditer II 80, 24
 miseriter II 71, 5
 missilis missibilis II 490, 11
 Mithridates 240, 11. II 444, 3
 μνήμη II 321, 18
 μοχλός 403, 9
 moderni II 528, 18
 modero 396, 13
 moderor 193, 4*. 396, 13. II 273, 15
 modius 306, 21. II 481, 8
 modo II 69, 8. 72, 25. 81, 3. 283, 17. modo non 328, 12
 modulo modulator 396, 12
 modi uerbi 421, 16. II 162, 1. 227, 21. 235, 4. 241, 14. 370, 4. modi defectuii II 228, 21. modus definitiuus 421, 18
 deprecatus 419, 23
 dubitatus 422, 18. II 241, 4
 imperatus 406, 15 (u. add.). 421, 18. 423, 26. 449, 7. II 114, 12. 228, 6. 21. 236, 23. 255, 17. 452, 32. 485, 2. passiuī II 455, 17. praesentis II 200. praeteriti 406, 25. apud graecos 406, 20. futuri 406, 15. numeri imperatiui II 304, 8
 indicatus 406, 12. 421, 20. 554, 14. II 97, 15. 156, 15. 157, 11. 211, 3. 228, 29. 235, 15. 238, 12. 239, 15. 242, 1. 243, 2. 244, 17. 245, 12. 251, 2. 255, 11. 265, 11. comparatus II 431, 11. conuictus II 431, 12. dis-
 solutus II 431, 12. incli-
 natus II 431, 11. rectus II 431, 11
 modus infinitus 369, 4. 406, 21. 409, 7. 413, 21. 421, 19. 422, 7. 425, 9 (u. add.). 23. 450, 1. 552, 17. 554, 20. 564, 20. 596, 23. II 224, 23. 229, 21. 232, 6. 26. 235, 4. 248, 17. 342, 2. 374, 14. 453, 37. 454, 4. praesentis II 199, 23. praeteriti perfecti II 199, 26. futuri 475, 9. II 470, 33. passiuī 413, 23. II 470, 15. 456, 10. 483, 23. futuri II 470, 33. impersonalium II 470, 15. 483, 23
 optatus 407, 10. 421, 19. 424, 8. 449, 23. II 198, 3. 228, 29. 238, 12. 239, 12. 242, 1. 243, 8. 251, 5. 255, 17. 265, 7. 18. 266, 4. 11. 17. 289, 10. 17. 453, 17. graecus II 253, 14. praesentis 408, 23. II 251, 6. imperfecti 407, 24. praeteriti 407, 12. perfecti 408, 12. futuri II 200, 8. 452, 3. 453, 24
 subiunctiuus 408, 18. 421, 19. 422, 16. 424, 12. II 95, 18. 100, 9. 112, 6. 227, 18. 228, 29. 237, 22. 238, 12. 239, 25. 241, 3. 289, 17. praesentis II 200, 9. 452, 4. 453, 25. imperfecti II 257, 20. futuri 416, 25. 417, 11. 28
 μοιχός II 42, 1
 μοιρηθέν μοιριδώς II 79, 21
 molaris 133, 6. 161, 18
 moles 349, 13
 molio molior 392, 12
 molimen 126, 12
 molo 526, 8
 μῶλον 167, 6
 μεμολογμένος II 12, 6
 moneo 461, 4. 477, 13. II 276, 15. moneor 391, 25
 Moneta 198, 13
 monile 121, 7. II 522, 28
 monimen 126, 4
 monitus 563, 1. II 456, 31. 463, 25
 μονοτονί II 328, 10
 monoptota 184, 6. 187, 16. II 2, 6
 monosyllaba 273, 10. 265, 3
 monumentum 125, 15
 mordeo 23, 7. 460, 2
 mordicus II 58, 6*. 78, 9

- μόριον ἀγοιστῶδες** II 127, 2
morior 389, 10. 501, 10. 558, 17. II 361, 4. 456, 25
moribundus 137, 18
moror 387, 17. II 306, 17. 323, 14. 361, 18
μῶρος II 12, 6
mos II 438, 12. **mos dicendi** u. antiqui iuniores ueteres
motoria 75, 9
mouseo 22, 4. 452, 12. 508, 17
Μοῦσα 27, 21. 44, 16
mox II 29, 28. 79, 1
ms finita nomina 280, 10. 326, 3
muha 33, 2
Mulacha 201, 12
mulceo 491, 19
Mulciber 150, 20. 230, 11
mulgeo 486, 8. 487, 4
muliebris 133, 21
mulier II 523, 28
multiplico II 416, 5
multotiens II 78, 22. 123, 26. 415, 25
multum II 69, 20. 76, 11
munditer II 70, 20
muneror II 268, 17. 273, 1
municeps 140, 23 (u. *add.*). 167, 7
municipium 168, 3
munificentior 91, 21
munimen 126, 12. II 523, 17
munimentum 125, 20
munio 34, 24
munitrix II 526, 4*
munus 274, 19. II 493, 20
murifex II 525, 32
murmur 118, 11. 170, 2
murmuro murmuror 396, 25
murra 36, 19
murux II 526, 4*
mus 27, 24. 265, 5 (u. *add.*). 325, 18. II 445, 31
musa 27, 21. 33, 2. 44, 16
mustela mustelinus 80, 3
mustus 257, 10. II 444, 36
mutae consonantes 8, 7 (u. *add.*). 20, 9, 22. 34, 8. 42, 8. 48, 9
Muthul 147, 19
Mutina 80, 18. 120, 21
mutio II 296, 7
mutuiter II 71, 2
mutuo mutuor 396, 13
Mycenae 176, 15. II 521, 24
μύκης 245, 2
Μύνης 245, 2
myrtetum 123, 26
myrtum myrtus 142, 11
μύρρα 36, 20
μῦς 27, 24. 265, 4. II 445, 25
n littera 21, 4. 30, 7 (u. *add.*). 49, 10
n finita nomina Graeca 149, 8
na finita denominatiua 120, 15
nancio 513, 16
nanciscor 513, 7
nam II 96, 24. 102, 13. 104, 5. 287, 8
namique II 102, 13
νάπη 256, 8. II 444, 33
Nar 149, 11. 222, 11. 223, 4
narratio II 431, 4
nascor 388, 44. 389, 8. 438, 26. II 269, 27. **natus** 48, 16. II 317, 13. 376, 15. 464, 30
nasutus 441, 24
natalis 332, 10
natrix 165, 15
natura II 522, 19
naualis 131, 4
nauci 204, 13
nauigo II 267, 21. 271, 8
nauis 39, 2. 344, 7
nauita 29, 2. 39, 2
nauseo II 469, 28
nauta 29, 2. 39, 2
ναῦς 39, 2
ναύτης 39, 1
ne finita patronymica feminina 67, 14. 68, 5
ne coniunctio II 39, 6. 60, 15. 61, 13. 67, 17. 84, 16. 96, 1. 6. 13. 99, 28. 101, 9. 163, 3. 266, 3. 466, 2. 479, 22. 488, 20. 521, 21. **necne** II 102, 9
Neapolis 327, 21. **Νεάπολις** 252, 14
Νεαπολίτης Neapolitanus 79, 13. 82, 3
necessario II 69, 18
necessarius II 286, 12
necesse II 69, 18. 193, 22
Nechamel 312, 20
neco 470, 12. 472, 16. 570, 21
necto 470, 1. 536, 8. 537, 20 (u. *add.*)
neglego 523, 15. 525, 2. II 322, 2
negotium negotiolum 111, 5
Νεῖλος 24, 16. 42, 24. 44, 10
nemo 207, 2. II 23, 10
νέμω 57, 3. 447, 5
nempe II 65, 17. 85, 6
neo 373, 2. 459, 27. 491, 19. 492, 26. 508, 10. II 484, 8
nepa 285, 5
Nepet 167, 9. 214, 6
νήπιον 319, 8
nepos 59, 14. 253, 2. II 521, 12. 525, 2
nepotulus 102, 10
neptis 253, 3
nequa II 25, 1
nequam 95, 5. 118, 7. 123, 21. 148, 4. 215, 11
nequaquam II 74, 24
neque II 96, 16. **nec** II 466, 8. **necne** II 102, 9
nequeo II 528, 11. **nequit** **nequitur** 396, 19
nequiquam II 74, 23
nequis 179, 60. 183, 15
nequiter II 59, 9*
Νῆρης 289, 14
Nereus Nerine 68, 7
nescius 217, 27
Νέστωρ 66, 14. **Nestor** II 523, 25
Nestorides 66, 14
neu II 96, 5
neuis II 58, 6*. 9*. 59, 3*. **neuilt** II 58, 9*
nenter 197, 5. 226, 13. II 7, 9. 23, 450, 2. **neutrum** 552, 16
neutiquam II 74, 24
neutralis 130, 25
nexo 429, 23. 469, 12. 470, 4. 538, 2
ni II 61, 5
Nicea Nicia 73, 2
nigreo nigro nigresco 398, 14
nihil 147, 14. 214, 17. **nihilum** 204, 21. **nihili** 121, 11. 204, 12. 564, 3. II 224, 16. 523, 3
nihilo minus II 305, 25. 338, 21. 340, 14
νικό II 331, 11
nimis 185, 9. II 69, 28. 77, 18
nimium 185, 9. II 63, 20. 28. 76, 11. 77, 18
ninguo 504, 7
nisi II 242, 12. 348, 15
nitedula 107, 9*
niteo 461, 6. 560, 11
nitidiuscule II 59, 4*
nitor uerbum 461, 9. 537, 27
nix 21, 12. 279, 13. 504, 7. II 521, 6
noceo 34, 19. 377, 13. II 159, 18. 164, 25. 268, 21. 271, 16. 275, 3. 325, 5
noctu II 73, 4. 327, 11
noenum II 58, 2*
νόμα 57, 2
Nonae II 370, 7
nomina 54, 8. 55, 6. 56, 28. 369, 10. 441, 14. 563, 12. 568, 21. 569, 1. 575, 6*. 584, 29. II 2, 18. 63, 21. 65, 13. 67, 22. 71, 3. 24. 73, 9. 80, 6. 84, 26. 96, 26. 116, 7. 25. 117, 11. 121, 18. 125, 10. 130, 16.

26. 131, 22. 132, 11. 145,
16. 147, 12. 148, 25. 149,
24. 164, 8. 16. 182, 26.
193, 9. 204, 5. 210, 6.
211, 6. 212, 1. 219, 2. 226,
8. 227, 29. 232, 7. 235,
10. 443, 3. 464, 32. 467,
25. 478, 25. 480, 33. no-
men abnegatiuum II 13, 30
nomen absolutum 62, 5. II
141, 14
accidens 553, 22. 554, 6
ad aliquid 60, 9. II 218, 21.
quasi ad aliquid 60, 23
adiectiuum 58. 20. 60, 6.
83, 7. 86, 21*. 553, 20.
556, 7. II 121, 3. 131,
16. 133, 4. 134, 4. 219,
4. 227, 7. 464, 10. 481, 10
adquisitiuum II 224, 7
aequiparantium II 219, 19
ἀνταποδοτικόν 575, 3*
ἀόριστον 575, 3*
appellatiuum 57, 9. 58, 14.
59, 9. 20 (u. add.). 115,
3. 553, 27. 588, 8. 12.
589, 1. II 20, 16. 134,
19. 135, 2
collectiuum 61, 21
commune 156, 10 (u. add.).
II 472, 20
comparatiuum 89, 9. 417, 5.
II 141, 14. 493, 24
compositum 25, 24. 177, 11.
178, 16. 437. 12. 439, 28.
II 175, 7. 182, 7. 522, 1
comprehensiuum 176, 13. II
498, 7
corporale 59, 11
decompositum 177, 11
demonstratiuum 59, 22. II
22, 4. 12
denominatiuum 140, 23 (u.
add.). 424, 18
deriuatiuum 57, 10. 121, 7.
421, 22. 549, 7. 562, 4.
II 182, 7. 415, 31
diminutiuum 115, 1. II 496,
24
diptoton 188, 2
dispertiuum II 413, 24
distributiuum II 13, 20. 204,
11
effectiuum II 224, 7
ἐπαναβεβηκός II 219, 20
ἐπιμεριζόμενον II 413, 25
ἐρωτηματικόν 575, 3*
ἐτερόκλητον II 145, 3
facticiu 61, 25
generale 61. 28. II 131, 10.
132, 3. 139, 21
gentile 61, 3. II 467, 10
graecum 11, 18. 12. 19. 29,
5. 37, 12. 21. 40, 10. 41,
17. 44, 16. 195, 16. di-
syllabum 71, 13
nomen hexaptoton 188, 19
homonymon 59, 13. 60, 28.
II 88, 23. 462, 3. ὁμώ-
νυμον II 482, 22. 497, 18
impertiuum II 13, 30
incorporale 59, 12
infinitum 61, 7. II 13, 30.
131, 5. 132, 3. 135, 11.
136, 11. 139, 21. 364, 2.
450, 6
infinitiuum 370, 25
interrogatiuum 61, 5. 370,
25. II 13, 29. 132, 3.
139, 21. 204, 11. 450, 6
ἰσοκαλές II 219, 19
locale 62, 8. II 138, 12
mobile 156, 10. 192, 19*.
425, 28. II 5, 12. 11, 3.
201, 3. 449, 37. 472, 20.
502, 11
monoptoton 184, 6. 187, 16
monosyllabum 265, 3. 273, 10
numera 62, 4. 172, 26.
173, 20
ordinale 62, 3. II 413, 3
οὐσία 575, 3*
patrium 61, 4
patronymicum 62, 14. 68,
18. II 443, 27. 476, 16.
482, 3
pentaptoton 188, 16
περιεκτικόν II 498, 7
περιληπτικόν 176, 14
plurale semper 176, 10. 309,
13. II 413, 25
ποιόκτητος καὶ ποιόκτητον
575, 7*
ποιότητος 575, 3*
polyonymon II 88, 23
positiuum 83, 2. II 141, 15.
218, 29
ποσότητος 575, 4*
possessiuum 68, 14. 588, 9.
14. II 173, 9. 21. 161,
15. 165, 15. 20. 166, 3.
169, 12. 170, 12. 171, 12.
172, 7. 218, 15. 224, 1.
infinitum II 133, 24
primitiuum 562, 4
principale 57, 9
propriu 57, 12. 76, 14.
115, 3. 117, 9. 175, 1.
418, 10. 553, 25. II 20,
13. 114, 13. 129, 18. 145,
24. 149, 12. 467, 10. 476, 1
redditiuum 61, 9. II 22, 10.
132, 4. 204, 11. 450, 7
relatiuum 61, 9. II 13, 30.
22, 10. 23, 7. 132, 4.
139, 21. 204, 11. 450, 7
similitudinis 61, 9
simplex 177, 10
nomen singulare semper 174,
23. 176, 2
speciale 62, 1
subiectum II 219, 20
substantiuum II 154, 9
superpositum II 219, 20
synonymon 59, 17. 60, 29
temporale 62, 7. 549, 25.
II 138, 12
tetrapoton 188, 14
trigenes II 472, 20. τριγ-
νές 156, 11
triptoton 188, 10
uerbale 117, 17. 410, 8. 417,
22. 425, 22. 549, 1. II
215, 23. 217, 25. 233, 25.
456, 25. 464, 10. 479, 1.
522, 8. graecum in τέως
411, 15. 426, 2
uniuocum II 462, 3. 482,
22. 497, 18
nomina ciuitatum II 66, 4
comica 283, 19
dignitatum 432, 24 (u. add.)
festorum 309, 12
numerosum 145, 5. 412, 19.
ἀριθμῶ 575, 4*
personae primae et secun-
dae II 203, 21
nominatio 450, 2
nominatiuus 172, 5. 184, 1.
370, 22. 422, 1. 21. 440,
25. 550, 4. 552, 4. 554,
28. 555, 6. II 12, 17. 19,
14. 116, 28. 119, 1. 203,
3. 208, 10. 210, 11. 212,
11. 213, 3. 220, 11. 221. 6.
222, 20. 223, 6. 225, 10.
227, 7. singularis decli-
nationis primae 284, 12.
secundae 294, 17. tertiae
311, 12. quartae 362, 3.
quintae 365, 11. pluralis
declinationis primae 291,
16. secundae 305, 22. ter-
tiae 349, 24. quartae 363,
26. quintae 367, 12
nomino II 276, 2
non II 61, 21. 63, 8. 156,
16. 197, 2. non minus II
338, 21. non parum II
338, 21
nongesimus II 413, 23
noscito 430, 8. II 466, 20.
514, 11
nosco 48, 17. 510, 16
νόσος 28, 7
noster II 433, 33
nostras 302, 18. 454, 11.
575, 2*. 580, 18. 581, 8.
586, 5. 27. II 2, 3. 11, 16.
178, 22. 528, 18
nota 430, 15
noteo noto notesco 397, 28

- notus 48, 16
nouacula 138, 10
nouenarium *metrum* Pindari-
cum II 460, 6
nouī 48, 17. 560, 16
nouus 257, 11. nouissimus
99, 14
νοῦσος 28, 7
nox 167, 2. 280, 3
noxa noxius 34, 19
ns finita *nomina* 281, 10
nubes nubilum 115, 13
nubo 377, 15. 446, 4. 556,
13. 565, 28. 572, 13. II
473, 17. 487, 1. nupta 43,
17. 370, 4. nuptus 556,
24. 572, 14
nudius tertius II 370, 6. nu-
dius quartus II 58, 5*. nu-
dius sextus II 58, 4*. 9*
nudus II 351, 2
nugas 155, 22. 230, 3
nugigerulus II 503, 39
nullus 227, 13. 266, 12. II
7, 8. 23, 9. 136, 7. 449, 38
num II 62, 11
numen 126, 7
numero numeror 396, 11
numeri II 125, 19*. 156, 20.
181, 25. 182, 22. 183, 7.
18. 184, 6. 199, 17. 201,
20. nomen 172, 1. 578,
3. participiorum 568, 12.
pronominum 596, 17. uer-
borum 447, 23. 451, 1
numeratorum nomina 145, 5.
II 311, 2. 412, 9. figurae
12, 22. 37, 2. II 406, 1.
apud graecos 37, 2. II 406,
9. 407, 8. numeri cardina-
les II 412, 27. 416, 4.
dispartiti II 413, 24. *ἐπι-
μεριζόμενα* II 413, 25. or-
dinales 62, 3. II 413, 3
nummaria lex 75, 11
nummus 306, 20. II 407, 27
numquam II 136, 9. 340, 16
numquis 183, 15
nunc II 198, 1. 357, 1
nuncubi 18, 1
nuncupo II 276, 2
nuntio II 299, 7
nuntius 135, 15
nuc 373, 3. 459, 25
nuper nuperius nuperrime II
80, 10
nuperrimus 95, 18
nuperus 96, 3. II 44, 9. 80, 10
nupturio 420, 14
nurus 268, 5
nus finita *nomina* 75, 15
nusquam II 136, 9. 339, 8
nutrico nutricor 432, 3
nutricula 371, 14
nutrio nutrior 393, 15. II
364, 10
nutritor 390, 26
nutritrix 372, 2
nutrix 140, 18. 323, 7. 371,
14. II 494, 26
nux II 521, 6
nx finita *nomina* 140, 20
ννυτί II 363, 3
νύκτωρ II 327, 7
τά νυν II 356, 21
nympha II 407, 3. *νύμφη*
37, 1. 38, 6
νύξ 280, 3
o *littera* 26, 16. o ω 9, 32
o finita aduerbia II 69, 7.
72, 18. nomina 121, 15.
145, 16. 205, 23. 209, 14.
312, 8. 325, 21. II 522,
29. ω finita nomina pro-
pria 146, 1
o *interiectio* II 11, 19. 12, 7.
89, 2. 91, 6. 197, 7. 240, 8
ob II 32, 1. 37, 16
obéo 484, 1. II 361, 4. 363,
3. obeor 530, 26. obitus
566, 20
obiter II 77, 6
oblectamen 126, 2
obliuiscor 379, 11. 387, 7.
389, 14. II 314, 26
oboedio II 274, 2. 370, 8
obolus II 408, 18
obsecro II 276, 16. 317, 1
obscenus 46, 14. 489, 11
obscurus 46, 13. 480, 10
obsero 403, 9
obsideo 435, 12. obsessus
34, 5
obsoleo 487, 7
obsono obsonor 393, 11
obstetrix 166, 1
obstupeſco II 269, 5
obtestor II 276, 17
obtinentia II 274, 13
obuerso 396, 14
oceano 529, 4
occido 484, 1. 512, 21. oc-
casus 566, 20
occiduus 118, 21
occino 529, 4. 530, 7. 571, 13
occipio II 191, 6
occiput II 526, 8
occulo 526, 8
Oceanites Oceanitis II 507, 33
Oceanum 170, 5. Oceanus
II 507, 30
ocellus 109, 17
ocior 562, 9. ocus II 80,
11. 88, 12
octogesimus octingessimus II
413, 22
octingenti 48, 19
October 150, 20. 230, 16.
338, 17
oculeus 114, 22
oculus 36, 14. 114, 22
ὄδς II 25, 22. 53, 3. *ὄδς*
II 144, 1
ὄδς II 41, 1
ὄδς II 467, 3
odio II 528, 12. odi 560, 16
odor 36, 20. II 524, 1
odoror II 334, 20
odorus 138, 12
ὀδός 26, 19
oc *diphthongus* 38, 10. 192,
19*
Oedipus 272, 7. II 445, 35
offatim II 58, 8* (*u. add.*)
offendo 178, 11. 435, 6. 562,
10
offensiuncula 108, 18
offero II 354, 15
officio 377, 13. 401, 8
officina 120, 18
oh II 73, 14. ohē II 91, 27
ωι diphthongus 40, 3
οἶδα II 329, 6. *ἤδεν ἤδην*
71, 11. *εἶδώς* II 300, 19
Οἰδίπους 272, 7. II 445, 35
οἶκαδε II 506, 5
οἰκόθεν II 3, 16. 506, 5
οἶκοι II 350, 12. 506, 5
οἰκονόμος οἰκονομῶ 432, 23
οἰωνοσκοπῶ 380, 4
ὀκνῶ II 329, 12
ὠκνῶ II 80, 12. 88, 12,
ὠκνῶς 562, 10
ol finita *nomina* 214, 14. 312,
24
oleginus 70, 19. 75, 24
oleaster 127, 10. 154, 16
oleo 444, 17. 479, 4. 480,
9. 488, 20
ollacio II 334, 17
olim II 81, 21. 89, 12
ὀλίγον δεῖ 331, 7. *ὀλίγον*
εἰς χιλλόν II 331, 4
ὀλισθαίνω 402, 27
ollinetum 118, 8. 123, 25
olli 25, 22
olo 444, 17. 479, 4. 480, 11
ὄλος 28, 7
Ὀλύμπια νικῶ II 331, 11
Olympias II 507, 17
Olympus II 507, 10
ὄμβρος 150, 19
Ὀμηρος 27, 22
omitto 46, 18
omnifariam II 74, 29. 79, 22.
343, 2. 474, 29
omnigena II 472, 29
omino II 77, 4. 79, 22.
472, 31
omnimodo II 306, 7
omnipotens II 506, 7

- omnis 358, 15. II 472, 11
 ὄμνυμι 484, 2. II 331, 18
 ὅμοιος II 332, 14. 21
 ὅμοῦ II 303, 21
 on finita *nomina* graeca 31,
 10. 140, 1. 215, 15. 216,
 3. 220, 10. 325, 20
 ὄνομασθαι II 333, 17
 ὄνομα 57, 2. ὄνομα φέρω
 II 310, 6 (u. nomen)
 ὀνοματοποιία 450, 1
 ons finita *nomina* 319, 20
 ὄνυξ 280, 6
 ὀφείλω II 342, 1
 opifex II 525, 32
 opino 392, 8. 397, 3
 opinor 392, 8. 397, 3. II
 274, 17
 Opiter 229, 7
 ὀπλῖσις 563, 3. II 464, 17
 ὀπλίτης 441, 19. 562, 21.
 II 464, 21
 ὀπλίω 441, 21. 562, 21.
 563, 2. II 464, 17. 22
 ὀπλοφόρος II 481, 17
 oporteo 432, 13. 561, 11.
 oportet II 229, 22. 230, 6
 ὀποιός II 132, 7. 491, 23
 ὀποιώς II 132, 8
 ὅπως II 132, 8. 206, 1. 289,
 10
 ὀπόσος II 132, 7. 491, 25
 ὀπότε II 50, 22
 ὀπον 182, 19. II 88, 25
 opperire 400, 16. 540, 14.
 II 274, 8
 ops finita *nomina* 321, 21
 ops 341, 9
 Ops 321, 21
 ὀψιμος II 468, 20
 ὀπασία II 464, 26
 optatius 69, 2
 optime II 68, 22
 optimas 118, 12. 128, 24.
 129, 3. optimates 192, 17*
 optimus 95, 10. 98, 3. optu-
 mus 7, 16 (u. add.)
 opulentus II 218, 3
 opus 274, 13. II 493, 21.
 opus est II 107, 9*. 288, 4
 oquulus 36, 13
 or finita *nomina* 127, 20. 154,
 7. 234, 18. 313, 27. 326,
 13. II 523, 22. graeca 89,
 21. comparatiua 236, 16
 ora 5, 15. II 469, 10. 474, 8
 ὠρα 19, 24
 oraculi obliquitas II 235, 2
 ὄραμα 563, 5
 ὀράω 563, 4. II 464, 27.
 ἑώρακα εἶδον 446, 1
 oratio 53, 27. II 108, 23.
 112, 8. 113, 11. 114, 4.
 116, 5. 149, 15. perfecta
 II 108, 18. orationis de-
 fectio II 111, 14
 orator 434, 4
 orbus II 222, 10
 ordea 175, 17. 176, 8
 ordinandus 138, 2
 ordinatio II 164, 16. 200, 27.
 494, 1
 ordo *litterarum* 9, 3. *casuan*
 186, 13
 orior 388, 14. 399, 21. 501,
 10. 559, 8
 ὀρμίζομαι II 323, 6
 ornatus 185, 5
 ὀρνις ὀρνίξ 32, 16
 ornuandus 138, 2
 oro 374, 20. 434, 4. 461, 13.
 II 164, 3. 276, 16. 317, 1
 Orontes 245, 14
 ὄρος 28, 7
 Ὀρφεύς Ὀρφεύς Ὀρφην
 276, 5
 Orrhoena 31, 17
 ors finita *nomina* 320, 5
 ὀρθονοτούμενα *vocabula* II
 14, 8
 ὄρυζα 176, 5
 os finita *nomina* 134, 14. 161,
 22. 253, 1. 318, 3. II 524,
 30. os finita graeca 161,
 27. 271, 15. ως finita
 graeca 254, 16
 os *oris* 254, 13. 318, 8. II
 474, 5
 os *ossis* 254, 3. 318, 3. 326,
 23. II 474, 5. ossa 36, 16
 ὄς 582, 1. II 4, 31. 6, 21.
 125, 7. 126, 20. 127, 12
 ὠς II 317, 16. 330, 5
 ὀσάκις II 132, 9
 oscillum 103, 9. II 474, 7
 oscito oscitor 397, 1
 osculor 378, 20
 osculum 39, 10. II 474, 7
 ὀσημέραι II 323, 5. 334, 7
 ὄσος II 363, 19. 491, 20*.
 ὄσον II 305, 23
 ὀσφραίνομαι II 276, 25. 334,
 15
 Osrhoena 31, 17
 Ossa 147, 22
 ὀσσάτιος 575, 4*
 ossu 254, 6
 ossum 254, 6. 318, 4
 ὥστε II 338, 10
 ὀστᾶ 36, 15
 ostendo 520, 16. II 314, 11
 ostentum 521, 1
 ostiatim II 75, 4
 ὀστις 54, 18. II 11, 28. 120,
 2. 125, 4. 127, 3
 ostium II 474, 7
 ostrum 39, 10
 ὅταν II 335, 3
 ὅτι II 87, 17. 95, 6. 336, 5.
 338, 17. 494, 14. 512, 23
 ouilla 80, 4
 ouinus 80, 4
 ouis 17, 17. 253, 19
 ouum 17, 17. 253, 19
 ox finita *nomina* 140, 19.
 166, 10. 323, 12. II 526, 2
 ὀξύς 562, 23
 ὀξύνα 562, 23
 οὐ 584, 3. II 3, 1. 19, 7.
 492, 27. οὐς II 3, 1. εὐς
 II 19, 7. εἶθεν 187, 12.
 II 3, 13. 287, 11. 418, 23
 οὐδαμινός 193, 1*
 οὐδαμῶν II 339, 8
 οὐδέ οὐ II 337, 9. 340, 5
 οὐδέποτε II 340, 10
 οὐκ ἀλλά II 338, 22. οὐχ
 ἦττον II 338, 23
 οὐκίτι 18, 1
 Οὐλίξεύς 276, 4
 οὐλος 28, 7
 οὐν II 337, 5
 οὐρανόθεν 187, 11 (u. add.).
 II 3, 15. 25, 18. 287, 11
 οὐρος 28, 7
 οὐθαρ 150, 16
 οὐτος 581, 26. 589, 12. II 6,
 20. 120, 10. 127, 2. οὐ-
 τοσί II 144, 1. τοῦτο
 τοῦτο II 368, 17
 οὕτως II 337, 19. 338, 10
 ὄζω 36, 21
 p *littera* 11, 7. 49, 28
 pabulor 433, 20
 pabulum 124, 12
 pacifico pacificor 306, 15
 paciscor 438, 22. 512, 23.
 513, 13. 523, 24
 paalex 164, 20
 paene 99, 16. II 67, 7
 paeniteo 432, 12. 561, 10.
 II 486, 10. paenitet 561,
 3. II 148, 14. 158, 31.
 230, 7. 231, 7. 232, 25.
 329, 13
 paenulatus 471, 15. 562, 16
 paenultimarum *syllabarum* ra-
 tio 77, 7. 99, 1. 106, 3.
 325, 13. perfecti paenulti-
 ma 477, 10. 498, 8. 504, 22
 paenonicum metrum II 459, 9
 pagina 80, 17. 120, 21
 pago 523, 24
 παιδενώ 562, 22. II 167, 7.
 169, 10. 464, 21
 palam II 52, 1
 Παλαμήδης 244, 2
 Παλλάδιον 31, 5
 Πάλλας 239, 13
 palliatus 139, 7. 441, 16. 25
 palmarium 75, 9

- palpo 121, 18. 397, 1
 palpor 397, 1
 paludatus 441, 25. 562, 15
 palumbes 169, 16
 palus 267, 22. II 525, 20
 paluster 127, 15
 pampinus 169, 15
 Pan 216, 4
 pando 519, 22. II 504, 11
 pandus 137, 1
 pango 460, 5. 497, 23. 523, 17. II 513, 29
 pañis 353, 9
 panniculus 112, 2
 Pansa II 504, 29
 πανταχῇ πανταχοῦ II 342, 20
 πανταχοῦ 182, 20
 παντελῶς II 79, 22
 πάνθηρ 156, 6. II 505, 35
 panthera 141, 18. 156, 6. 217, 1. II 505, 35
 panus panucula 115, 15
 Πάνθοος Πάνθους 272, 16
 Panthus 272, 11. 273, 1. 295, 15
 πάν II 96, 13. 479, 22
 papae II 90, 8. 528, 35
 papauer 170, 13. II 523, 26
 Papii II 522, 8
 papyrus II 525, 18
 par 150, 7. 222, 24. 223, 7. 326, 7. 339, 13. II 219, 26
 παρά II 28, 23. 31, 27. 39, 6. 40, 14. 44, 18. 343, 10. 344, 9
 παραβάλλομαι II 342, 14
 παραγωγῶ II 343, 25
 παραγωγή II 369, 14
 παραδίδωμι II 39, 7
 παραγίνωμαι 574, 10
 παραγωγή 590, 27. 592, 14
 παραιτούμαι συγγνώμην II 344, 3
 παρακαλέω II 169, 9. 338, 14
 παραλληλότης II 494, 31
 παρόπαν II 369, 14
 παραπληρωματικόν II 337, 5
 παραπλήσιος II 35, 16
 parasitaster 114, 16. 127, 14
 παρασκευάζομαι II 343, 19
 παρασυμβάματα II 211, 24
 παρασύνδετον 177, 12
 parco 22, 8. 25, 9. 34, 19. 438, 3. 509, 15. 511, 23. 573, 8. II 273, 21
 parcus 136, 17
 παρήγω II 177, 20
 pareo 460, 21. II 274, 2
 parens 168, 1. 354, 27. parentia 168, 3
 paries II 524, 22
 parilis 132, 2
 pario 401, 2. 438, 23. 460, 4. 500, 19. 540, 6. 543, 4. 559, 11. 573, 7
 parricida 26, 7. 177, 20. II 522, 3
 pars 360, 9. II 357, 16. 503, 12
 partes orationis 54, 5. 552, 1. II 4, 19. 193, 8. partium orationis ordinatio II 115, 23
 parsimonia 120, 2
 Parthica nomina 246, 12
 participo 503, 23
 participialia 117, 17. 138, 15. 139, 19. 140, 22 (*u. add.*). 409, 5. 425, 20. 549, 2. II 215, 29. 233, 7. 235, 7. 293, 17. 454, 4. 9
 participium 54, 9. 55, 10. 84, 21. 409, 5. 417, 12. 418, 16. 439, 7. 441, 2. 17. 452, 9. 548, 1. 574, 9. II 62, 27. 116, 17. 119, 22. 120, 16. 124, 9. 126, 3. 154, 1. 159, 14. 164, 13. 182, 22. 211, 6. 212, 2. 17. 215, 11. 222, 29. 225, 19. 227, 21. 230, 22. 232, 7. 235, 6. 288, 19. 304, 19. 317, 15. 353, 8. 20. 374, 14. 456, 23. 471, 25. 473, 3. 486, 27. 503, 34. 512, 29. 525, 4. 528, 14. compositum 439, 7. 440, 14. 568, 25. decomposita 568, 18. παρασύνδετον 568, 15. simplex 568, 17. transitiva II 216, 1. praesentis 556, 1. 557, 2. 564, 14. 565, 11. II 199, 23. 456, 18. praeteriti 411, 17. 483, 25. 556, 6. 557, 2. 558, 7. 565, 11. 569, 6. II 199, 26. 238, 16. 463, 28. futuri actiui 556, 6. 557, 25. 560, 6. 564, 27. 573, 27. II 326, 14. 456, 25. passivi 475, 21. 558, 2. 567, 6. II 216, 4
 particula infinitiva II 127, 3
 partim II 75, 4
 partio nomen 256, 2
 partio uerbum 396, 11
 partior 396, 11. 399, 22. 438, 24
 parturio 429, 13. 495, 12. 501, 3
 partus 256, 2. 364, 24
 parum II 69, 28. 76, 11
 πᾶς II 472, 21
 pasco 438, 26. 511, 5. 570, 8. pascor II 269, 27. 282, 5. 300, 6. 377, 13
 passer passerinus 80, 25
 passio II 176, 9. 438, 2. sui passio II 166, 30. 168, 19. 177, 12. 223, 11. 232, 16. 276, 4. passio reciproca 393, 5
 passus II 504, 9
 pastor 536, 4
 pateo 483, 23. 485, 11. 512, 16. 519, 23. 565, 28. 573, 22. II 504, 29
 pater II 219, 23
 paterfamilias 179, 12
 patibulum 124, 13
 patiens II 217, 1
 pator 388, 4. 438, 22. 519, 23. 565, 28. II 269, 27. 279, 9. 295, 17. 296, 17. 322, 8. 373, 5. 504, 30
 patriciolus 101, 22. 112, 19
 patricius 135, 24
 patrisso 24, 9. 431, 24. 433, 16. 447, 3. 563, 11
 πατριζω 24, 9
 patro 25, 22. 433, 16
 patronus 25, 21. II 219, 20
 patruelis 131, 13
 patruus 136, 6. 418, 6
 patulus 138, 7
 paulatim II 75, 8. 86, 25
 paulisper II 58, 1*
 Paulus 58, 5 (*u. add.*)
 paulus paululus 109, 24
 pauro 17, 17
 πᾶν II 343, 8
 pauper 152, 8. 343, 24. II 218, 10
 paupertas 128, 14
 pausillatim II 58, 6*
 pauxillus pauxillulus 109, 24. pauxillum 29, 13
 pax II 29, 28. 58, 9*. 79, 1. 521, 6
 πῆ πῆ II 347, 6
 Περσέης Perses 276, 14
 pecten 126, 13. 149, 4
 pecto 536, 5. II 489, 36
 peculiaris 133, 6
 pecu 270, 8
 pecus 171, 4. 270, 8
 πῆδης 256, 7. II 444, 32
 pedetemptim II 63, 18
 pedo 460, 3. 515, 2. 520, 1
 pedunculus 108, 12
 peior 89, 3. peius 14, 6
 πειρῶ II 345, 14
 πέλαγος 271, 16. II 476, 21
 pelagus 163, 9. 271, 16. II 445, 27. 476, 21. 493, 16
 Peleides 66, 15
 Πηλείων Πηλείδης 66, 15
 Peleis 68, 3
 πέλεκυς 160, 5*
 Πηλεός 66, 15
 Pelignus 82, 9 (*u. add.*)
 Peliades 65, 20

- Pelides 66, 3. 67, 3
πελιδονοῦμαι II 486, 5
Πήλιον 31, 5
Pelium 31, 5. 215, 17
pellax 140, 9
pellego 50, 6
pellicio 50, 6. 496, 23. 497, 9 (*u. add.*)
pellitus 442, 3. 562, 18
pello 435, 3. 460, 5. II 277, 7
pelluceo 50, 7
peluis 329, 4
πήλυι 29, 1
penatis penates 355, 4
pendeo pendo 22, 21. 398, 17
pendulus 138, 7
penetrabilis II 219, 18
penetrabilis 131, 11. II 219, 18
penitus aduerbium 99, 19. II 78, 1
penitus nomen 85, 13. 99, 22. II 502, 28
pentaptota 188, 16. II 2, 9
πεντεκαίδεκα II 286, 21
penthemimeres heroicum 16, 11
Pentheus 301, 14
penum 170, 14. 392, 11*. 261, 6
penus 163, 11. 170, 14. 192, 11. 260, 18. II 445, 6
per aduerbium II 38, 11. 76, 18. 85, 22. 89, 19. 115, 11. 156, 7
per praepositum II 28, 17. 37, 26. 40, 5
πέραν II 39, 8
percello 460, 6. 526, 18
perconto percontor 396, 16
percurro 378, 5
percutio 419, 2
perdix 169, 15
perduellio II 407, 7
peregre II 67, 20
perendie 434, 17
perendino 434, 17
peregrina uerba 205, 1. II 520, 23
perfectio 178, 5
perficio 377, 7. 401, 7
perfidiosus 138, 26
perfidus II 38, 14. 301, 23. 465, 26
perfuga 121, 5
pergo 377, 20. 513, 16. 523, 10. 525, 18. II 508, 36. 513, 26
περί II 28, 22. 34, 10. 41, 3. 8. 20. 24. 48, 28. 57, 17. 84, 8. 344, 18. 346, 3. 7. 369, 14. 371, 17
περιβάλλω 403, 9. II 346, 21
periculosus II 219, 9
περιγράφω 436, 17
perinde II 28, 11. 67, 11. 68, 8
perio 435, 5
περιώμιον 169, 17
περιορᾶν II 345, 9
peripetasmatum 357, 12
περιφέρω II 41, 4
περίφορος II 346, 14
περιφοράριος II 41, 8
περιπλέκω 381, 4. 567, 19
περισπείρω 403, 10
περιττός II 12, 6
peritus 400, 19. II 217, 27
periurus II 38, 14
πέριξ II 34, 10. 41, 5
permaneo II 309, 7
perniciter II 59, 10* (*u. add.*)
pernix 166, 3. 323, 8
pernocto 433, 22
peroratio II 439, 38
perosus II 521, 23
pernox 280, 8
perpetior 438, 23
perplexabiliter II 59, 7* (*u. add.*)
perplexim II 59, 7*
perumpor II 38, 2
persona nominum II 149, 24. 151, 7. personae pronominum 584, 10. II 144, 5. 182, 23. 201, 16. uerborum 423, 14. 447, 22. 448, 10. 578, 1. II 117, 19. 149, 30. 151, 8. 157, 21. 160, 22. 164, 22. 182, 23. 191, 14. 203, 4. persona afficientis et affiendi II 163, 26. agentis II 163, 26. 164, 18. αυτοπαθής II 15, 26. intransitiua II 15, 20. 25. transitiua II 15, 19. 26. personae compositae II 15, 26. coniugatae II 199, 11. simplices II 15, 27
perspicuus 136, 7
pertaedet 561, 3
perterrefacio 434, 26
pertinax II 525, 30
peruicax II 525, 30
pes 26, 18. 243, 7. 326, 8. 455, 8. pedes *hexametri* II 460, 12
pessimus 95, 10. 99, 14
peto 537, 6. 23. II 490, 1
πέτομαι 403, 11
petulcus 136, 19
ph φ II 7, 23. 12, 1. 19, 7
Phaethontides Phaethontides 65, 7
Φαίλαξ 280, 5. 323, 3
φαίνω II 374, 11
φακή II 477, 37
Phalaecii hendecasyllabi 16, 15
Pharnax 279, 5
φημί 38, 6
φεύ II 375, 3
φενύω 39, 17
φίλαντος 596, 6
φιλέω 406, 27. 563, 7. 564, 30. 565, 6. 567, 7. II 107, 20*. 154, 5. 177, 20. 464, 11. *φιλητέος* 563, 7. II 464, 11
φιλόκαλος 162, 4*
Philorcium II 525, 15
φίλος II 286, 10
philosophia II 522, 7
philosophor 431, 25. 433, 15. 434, 8. II 270, 21
φιλόσοφος 162, 4*
philosophus 434, 6
φιλοτιμούμαι II 375, 12
Philotium 148, 16. 376, 18
Φίμβριας 143, 7
φοβόνυμαι φοβῶ 391, 14
Phoenices 40, 6
φονίκεος 21, 1. *phoeniceus* 40, 7
Φοῖνιξ 323, 1
φῶρ 27, 23
Phorcyn 219, 15. *Phorceys* 275, 14
φορῶ II 375, 14
φορᾶω 447, 2
φορήσεις II 375, 23
φρόνιμος 563, 1
φρονῶ 562, 23. II 305, 16. 464, 29
φροντίζω II 278, 15. 296, 21. 375, 25
Phrygia 287, 3
φρύγω 278, 13
φθέγμα 34, 17
φυγή 36, 20
Φυλῆς Φύλης 276, 4
φυλλάς II 478, 1. 503, 18
Picens 118, 23
picturatus 442, 1
pietas 128, 6
pigeo 432, 12. 561, 10. II 486, 7. *piget* II 158, 31. 230, 8. 231, 7. 320, 12
piger 127, 19
pigneraticius 135, 24
pignero 396, 15
pignus 274, 1. II 493, 28
pilatus 442, 2. 562, 14
Pindaricum metrum nouenarium II 460, 6
pingo 446, 11. 488, 1
pingue 7, 22
πίνω 484, 1
pinso 535, 20. 536, 3
pinus 185, 5. 267, 4. II 445, 19. 498, 4
piper piperi 205, 8
pirum pirus 142, 10

- piscina 80, 15
 πιστεύω II 345, 11. 347, 8
 Pistoriensis 133, 17
 πιστόω 383, 9
 pistrilla 115, 12
 pitisso 447, 3
 πίτυρον II 444, 25
 pius II 12, 3
 pix II 521, 6
 Placentia II 522, 11
 placeo 512, 16. 561, 11. 565, 28. 573, 22. II 302, 12.
 placet II 158, 28. 220, 22. 230, 4. 294, 3. 486, 2
 placo II 302, 11
 plango II 275, 19
 plantarium 75, 8
 platanus 25, 2. 169, 10
 πλάτανος 25, 2
 plausibilis 132, 21
 πλάσσω 384, 6*. 447, 2
 plaustrum 39, 9
 plebes 243, 10. 320, 21. II 475, 37. plebs 320, 21. 376, 17
 plebiscitum II 175, 8
 plecto 399, 19. 436, 9. 536, 10. plector 537, 3
 πλείων πλῆον 71, 11. πλείω πλείους II 347, 11. τοῦ πλείονος ἔστι II 365, 20
 Πλεισθένης 66, 15
 πλῆν II 348, 14
 plenus 178, 13
 pleo 178, 13
 πλέω 447, 13
 pleonasmus II 328, 13
 plerisque 181, 18. plerum-que II 25, 19
 πλήσιος II 35, 16
 πληθω 446, 19
 Plisthenides 66, 15
 ploro II 275, 18
 plostrum 39, 8. 44, 14
 Πλούτων 317, 26
 pluo 503, 14. 505, 21. 560, 15. pluit 450, 9
 plumatus 442, 4
 plumbo 442, 13
 pluralia semper 176, 10. 309, 13. II 413, 25
 plurimus 95, 11. 99, 13
 plus 89, 3. 265, 9. 315, 12. 361, 15. II 327, 22. 347, 17. 493, 24. plures 355, 16. pluria 89, 6. 315, 15. 350, 11
 plusculus 101, 11. 104, 13. II 404, 27*
 po finita uerba 446, 2
 publicus 27, 11
 ποδαπός II 179, 7. 285, 18
 Ποδῆς 245, 2
 poema 40, 2
 poena 40, 7. poenas recipio II 316, 12. sumo II 307, 15
 Poenorum lingua 148, 1. 201, 16
 poeta 40, 2. 286, 5. 434, 6. II 208, 16. 521, 37
 poctor 431, 26. 434, 8
 ποιῖ II 348, 17. 350, 11
 ποίημα 40, 2
 ποιητής 40, 2. 143, 10
 ποιῶ 411, 12. 451, 13. 475, 24. II 306, 15. 350, 1. 357, 18. ποιητός 411, 15
 ποίος II 132, 6. 491, 22
 ποιός II 491, 22
 ποίως II 132, 8
 pol II 74, 20
 polchrum 27, 12
 πολεμῶ II 349, 1. 19
 πωλώ II 177, 4
 πολίτης πολῖτις 167, 17*
 pollen pollis 250, 17
 polliceor 379, 6*. 382, 9. II 268, 17
 polluceo 491, 20. 492, 25
 pollicibiliter II 58, 7*
 Pollux 455, 2. II 526, 4
 Πολυδένυκς 455, 2
 pomoerium II 475, 9
 pombabiliter II 419, 8
 Pompeius 14, 10. 303, 6
 pondus 273, 13. 274, 18.
 pondera II 407, 27
 pone 372, 15. II 29, 7. 30, 27. 47, 6. 67, 7. 83, 25. 84, 10. 197, 13. 18. 520, 29
 πονηρός II 350, 20
 pono 461, 14. 464, 26. 465, 20. 481, 1. 528, 20. 543, 16. II 466, 34. 527, 30
 Pontias 128, 25
 popellus 109, 17
 poplicus 20, 19 (u. add.)
 popularis 192, 17*
 populo populus II 364, 10
 populus 376, 17
 porcinus 76, 16
 πορεύομαι II 350, 3
 porgo 523, 9. 525, 18
 πορίζω II 226, 2
 πόρος II 503, 35
 πόρφυρα 27, 24
 πορφύρεος 21, 1
 porrectio 590, 26
 porrigo 523, 10
 porta quintana II 414, 27.
 portae belli II 417, 9
 porticus II 525, 28
 portus 262, 13. 263, 10. 365, 4. II 445, 2
 πός 26, 18
 πώς II 132, 8
 ποδάμς II 132, 9
 posco 421, 12. 460, 4. 509, 12. 511, 16. 518, 26. 560, 10
 positio II 430, 11
 πόσος II 132, 1. 491, 24
 ποσός II 491, 25
 possessio II 213, 3
 possibilitas II 247, 26. 252, 12
 possideo II 274, 14
 possum II 506, 32. potesse II 507, 7
 post II 38, 15. 46, 8. 156, 5. 330, 7. 357, 1
 posterus II 38, 27. 475, 5
 posterior 85, 12. II 363, 17
 posthumus II 475, 8
 posticus II 38, 27. 475, 6
 postidea II 59, 8*
 postis 348, 9. II 475, 7
 postliminium II 475, 9
 πόστος 575, 5*
 postquam II 474, 25
 postremo II 68, 26
 postremus 99, 5
 postridie II 71, 17. 303, 16
 pote 251, 17. II 68, 12
 potens 180, 10. II 239, 9
 potenter II 80, 24
 πότερος 182, 19. πότερα II 350, 16
 πόθεν II 365, 11
 potio 396, 17
 potior 84, 15. 396, 17. 502, 17. II 159, 19. 178, 14. 281, 16. 297, 9. 333, 27
 potis 84, 16. 251, 17. II 68, 13. potius II 68, 18
 potō 262, 16. 263, 20. 475, 7. 484, 1. 512, 17. 534, 7. 558, 19 (u. add.). 566, 20. II 269, 18
 ποῦ 182, 19. II 88, 25. 348, 17
 Πουλυδάμς 240, 2
 πούς 455, 8
 prae II 42, 28. 49, 26. 345, 1
 praebeo II 268, 17. 273, 2
 praecello 527, 11
 praecelsus II 50, 10
 praiceps 280, 15. II 216, 9
 praeceptio II 183, 22
 praecipio II 50, 15. 273, 27. 317, 10
 praecipito 390, 20
 praeclariter II 71, 4
 praeco II 50, 11
 praedabundus 137, 17
 praedicabilis 132, 6
 praedo praedor 396, 17
 praefero II 50, 15
 praegestio II 50, 11
 praeco uerbis II 311, 10
 praexercitamenta II 405, 11. 430, 1

- praefectus II 160, 5. 217, 23. 317, 10
 praeficio II 217, 24
 praematurus II 50, 16
 Praeneste 333, 18. II 185, 25. 205, 26
 praeniteo II 208, 21
 praenomen 57, 13. II 114, 13
 praepes 156, 19. 240, 12
 praepono II 268, 18. 356, 4
 praepositio 54, 20. 56, 12. 85, 1. 440, 23. 551, 15. II 24, 1. 83, 26. 84, 5. 95, 26. 112, 5. 114, 18. 116, 18. 120, 18. 164, 5. 182, 25. 194, 5. 195, 13. 197, 16. 233, 14. 315, 20. 376, 19. 408, 21. 528, 23.
 praepositiones bisyllabae II 528, 23. in compositione II 27, 29. 29, 30. 31, 16. 56, 5. inseparabiles II 502, 21. monosyllabae II 30, 12. 39, 11. *quas* ablatius *sequitur* II 44, 26. *quas* accusatiue sequitur II 36, 20. graecae II 28, 20. 32, 10. duplicatae II 287, 23
 praes 169, 4. 275, 17. 325, 18
 praesagio praesagior 397, 3
 in praesenti II 308, 9
 praesertim II 75, 11
 praesidium 118, 9
 praesto 474, 20. II 72, 24. 268, 17. 273, 2. 352, 6. 368, 7. 371, 17
 praestolor 378, 25. II 274, 9
 praesumptio II 125, 15
 praeter II 42, 28. 50, 20. 188, 14. 343, 11. 354, 20
 praeteritus 530, 24
 praetextatus 441, 25. 562, 16
 praetor 432, 26
 praeualidus II 50, 10
 praeuarico praeuaricor 396, 18
 praeuerto 396, 14. 402, 17
 praeuertor 402, 17
 praestus 38, 8
πράγμα ποιῆσαι II 357, 18
 prandeo 375, 15. 378, 5. 483, 18. 512, 15. 565, 27. 573, 21. II 154, 12. 269, 21
πράως II 353, 10
πράττω 451, 13
 precario II 68, 26
 preco 396, 18
 precor 389, 7. 396, 18. II 276, 17. 317, 1. 322, 10. 354, 5
πρέπει 193, 3*
 prex 371, 19. 564, 2. II 145, 8
 Priamides 66, 14
Πρίλαμος 66, 14. II 3, 3. 476, 13. 508, 4
 pridem 91, 14
 pridie II 36, 6. 44, 22. 71, 16
 pridie princeps II 468, 20
 primanus II 414, 25
 primas primatis 128, 24. 129, 1. II 498, 12
 prime 91, 18. II 69, 24
 primitiae II 468, 11
 primitiua *uocabula* 549, 13
 primo 91, 18. II 69, 20. 357, 1
 primogenitus II 468, 19
 primordium II 468, 17
 primores II 468, 12
 primotinus II 468, 19
 primulum II 80, 1
 primum II 69, 20. 357, 1
 primus 90, 17. II 467, 36. prima 274, 4
 princeps 140, 23 (*u. add.*). 167, 13
 principatus II 525, 3
 principia 168, 3
 prior 90, 17. II 468, 5. prior die II 363, 16
 Priscianus 79, 9
 priscus II 468, 12
 pristinus 80, 11. II 468, 12
 priuatum II 69, 2. 75, 8
 priuato II 68, 26
 pro *interiecto* II 49, 23. 91, 17
 pro *praepositio* II 20, 21. 37, 20. 43, 1. 49, 5. 91, 12. 345, 1. 375, 4. pro uiribus II 321, 19
πρό II 26, 10. 40, 17. 49, 13
 proauus II 49, 11
 Probinus 79, 5
 probiter II 71, 2
 procidentia II 184, 1
 procrastinus 434, 17
 procul II 49, 11
προδιαμαρτύρομαι 382, 2
 prodigus II 216, 19
 prodo 434, 27
 produco 130, 1
 productio II 519, 12
προίχω II 351, 22
 proelio proelior 396, 16
 profatur II 49, 12
 profecto II 72, 24
 professor 434, 3
 proficio 401, 15
 proficiscor 512, 24. 513, 14. II 271, 8
 profiteor 434, 3
 profugus II 305, 19. 376, 17
 profusus II 217, 15
 progredior progredior 396, 16
 prognariter II 59, 6*
 progymnasmata II 405, 12
 prohibeo II 274, 15. 323, 16
προίημι II 353, 6
πρώιμος II 468, 19
 proinde II 35, 18
προκρίνω II 356, 3
πρόληψις II 125, 5. 183, 21
 Promethidae 65, 7*. 67, 1
προμηθεύμαι II 358, 8
πρόνοια II 350, 1
 pronomen 54, 9. 55, 11. 213, 11. 225, 21. 266, 1. 548, 7. 13. 551, 14. 552, 7. 553, 7. 577, 1. II 20, 31. 64, 5. 72, 24. 95, 26. 116, 19. 117, 7. 118, 2. 21. 119, 26. 120, 16. 124, 6. 125, 9. 129, 8. 130, 17. 131, 7. 139, 24. 164, 5. 16. 182, 22. 210, 16. 212, 17. 222, 27. 232, 6. 443, 17. 449, 7. 491, 6. 500, 18. 528, 16. redditiones pronominatiuae II 130, 1. pronomen absolutum II 14, 7. 10
 additium II 179, 25
αλλοπαθῆ II 176, 17
ἀντανάκλαστον II 14, 19. 176, 16
 appositium II 179, 25. 180, 1. 206, 19
 articulare 54, 15. 581, 22. 592, 16
 commune 579, 28
 compositum 440, 11. 589, 10. 595, 22. II 15, 24. 168, 11. 171, 6. 22. 175, 22. 176, 14. 181, 21
 coniugatum II 198, 11
 demonstratiuum 577, 18. 578, 18. II 5, 8. 127, 1. 141, 8. 23. 142, 29. 152, 26. 168, 11. 364, 1. absolutum II 141, 9. discretiuium II 141, 9
 deriuatiuum 575, 1*. 577, 6. 580, 10. 588, 1. II 449, 9. 501, 4. personae primae II 2, 16. 207, 17. secundae II 206, 2
ἐπιταγματικόν 580, 13. II 179, 26. 206, 19
 finitum II 179, 4
ἰδιοπαθές II 176, 16
 impositiuium 580, 13
 inclinatiuium II 14, 9
 mobile 586, 7
 monoptoton II 2, 6
 sui passum II 176, 17
 extrinsecus passionem faciens II 176, 19
 a se patiens II 176, 17
personarum trium 577, 9. 15. 578, 7. 580, 20. 583, 3.

- 584, 13. 585, 15. II 1, 3.
3. 18. 12. 26. 16. 12. 18.
15. 173, 21. 198, 11. 204,
20. 449, 8. personae pri-
mae 577, 8. 578, 19. 580,
9. 582, 10. 584, 11. 585,
14. 587, 17. II 202, 26.
secundae 577, 9. 578, 19.
580, 9. 582, 10. 584, 12.
585, 14. 587, 17. II 12,
17. 202, 26. tertiae 370,
11. II 141, 20. 142, 25.
150, 18. 151, 7. 180, 11.
graecum *personarum trium*
581, 16. 586, 19
pronomem pentaptoton II 2, 9
possessivum 581, 13. 582,
4. 23. 588, 9. 16. 591,
22. 595, 17. 597, 13. II
2, 4. 3, 21. 161, 24. 167,
14. 169, 12. 170, 30. 204,
25. 218, 15. 493, 34
praepositivum 579, 19. II
14, 18. 112, 6
principale II 144, 21
primitivum 575, 1*. 577, 6.
582, 8. II 3, 21. 148, 15.
166, 4. 167, 24. 449, 8
reciprocum II 14, 18. 17,
15. 19, 9
refracticia II 176, 17*
refractiva II 176, 17
relativum 578, 12. 18. II 21,
15. 125, 1. 128, 6. 10.
142, 11. 28
retransitivum II 17, 16
simplex 589, 10. II 176, 18
subiunctivum 579, 20. 580,
14. II 14, 8. 112, 6
σύνγωγον II 18, 13. 198, 11
transitivum 582, 8. 583, 7
tetraptoton II 2, 8
triptoton II 2, 7
pronuntiatio 6, 25. 7, 7. 9, 2.
13, 18. 19, 11. 45, 13. II
465, 14
προσφῶμαι II 351, 13
prope II 44, 18. 46, 23. 201,
11. proprior 85, 12
propere II 89, 13
properiter II 71, 5
proprio II 274, 24
propinquo 395, 9. II 303, 20.
306, 17. 323, 14
propinquus II 219, 27
προπορεύομαι II 40, 17
proportio II 503, 25
propter II 28, 18. 31, 22. 43,
1. 50, 21. 345, 4
propudiose II 59, 8*
propugno II 273, 1. 289, 1
prorsum II 75, 15
prorsus II 59, 7*. 75, 15.
78, 1
πρός II 38, 7. 354, 17. 358,
3. 13. 15
προσαγορεύω 403, 10
προσβάλλω II 357, 14
προσβλέπω II 356, 8
προσέχω II 357, 3
προσγγορία ἀντανάκλαστος
548, 16
προσῆκει II 352, 13. *προσ-*
ῆκων II 286, 10. 352, 12
προσέλευσις II 463, 27
προσέρχομαι II 353, 12. 463,
27. 464, 14. *προσελευ-*
στέος II 464, 14
προσένχομαι II 310, 18.
354, 3
προσγελῶ II 355, 14
προσκαθέζομαι II 356, 17
προσκέπτομαι II 355, 9
προσκειῶ II 356, 5
προσωποποιία 376, 9. 450,
11. 587, 24. II 437, 32
προσθῶ 403, 11
prosper prosperus 225, 10
prosperitas 228, 17
προσφῆρω II 354, 15
προσφωνῶ II 354, 9
prospicio II 273, 27. 297, 22.
300, 9. 351, 17. 358, 11.
372, 7
προσπίπτω II 357, 21
προστάσσω II 302, 22
prostibulum 124, 12
prosum 439, 18. prodest 17,
18
προτεραία II 363, 15. 373, 20
πρότερα II 363, 15. 373, 20
πρότερον II 26, 14. 40, 19.
330, 6
proteruiter II 71, 3
proteruus II 49, 13
protesto protestor 397, 1
protinam II 58, 4*. 6*. 59, 7*
πρώτον II 356, 21
πρότονος 169, 10
πρώτη 174, 4
πρωτότοκος II 468, 19
προτρέπω 380, 2
prouideo II 283, 27. 297, 22.
358, 11
prout II 321, 25
proximus 97, 15
prudencia II 375, 24
prunum prunus 142, 12
πρῦτανις πρῦτανεω 432, 23
ψ littera 33, 7. 507, 23
ps finita nomina 280, 10.
326, 3
psallo 526, 20. 527, 21
ψέγω 451, 13
ψεύδω 386, 5
psile II 520, 15
-pte 591, 22. 593, 18. 595,
17. II 144, 2
Ptolemaeus 70, 25
πτολεμαῖ 70, 25
πτύρομαι 403, 12
puber pubis 249, 21
pubertas 128, 14
publicus puplicus 20, 19 (u.
add.)
Publipor 236, 11
pudeo 432, 12. 561, 10. II
486, 7. pudet 560, 27.
II 148, 14. 158, 31. 230,
7. 231, 7. 232, 24. 311,
14. 329, 13. puditus 421, 1
puella 110, 18. 231, 2. 562, 5
puellus 231, 14
puellula 113, 18
puer 231, 13 (u. add.). 562, 9
puera 110, 17. 231, 1. 562, 9
puerpera 231, 1. 370, 5
puerus 231, 13 (u. add.).
301, 6
pugil 118, 6
pugnus pugillus 109, 15. 18
pullinarux II 526, 4
puls 320, 12. 325, 20
puluer 249, 17
puluinar II 523, 22
pulus 175, 3. 176, 1. 249,
17. II 524, 28
pungo 460, 5. 524, 3. II
513, 20
puniceus 21, 1. 40, 7
Punices 40, 7
Puniceus sermo 148, 1. 201, 16
puno 40, 7
Punius Punior 84, 6
puppis 329, 4. 336, 7
purgamen 126, 2
puriter II 71, 14
purpura 27, 24
purpuratus 441, 24
purpureum 21, 1
pus 163, 11. 275, 9. II 445,
28. 493, 13
puta II 65, 22
Πύθης 245, 3
Πύλος 271, 16. II 476, 31
πυνθάνομαι II 358, 18
πυτίζω pytisso 24, 9
Pyrrhus 175, 8
Πυθαγόρειος Pythagoreus
71, 3
Πυθοῖ II 350, 12
πύξος 20, 19
q littera 8, 21. 12, 5. 13, 9.
14. 36, 5. 13. 47, 6. II 111,
25
qua II 123, 19. 132, 24. 134,
13. 136, 20. 347, 7
quaqua II 135, 21
quaque II 138, 16
quadrans II 408, 26
quadrduo II 59, 5* (u. add.)

- quadrigae 126, 23. II 416, 23
 quadrigesimus II 413, 19
 quadringenti 48, 18
 quadruplo quadruplor 396, 19
 quadruplum II 416, 2
 quare 563, 12. II 123, 23
 quatenus II 95, 16, 122, 13
 quaerimonia 120, 2
 quaero 193, 7*. 387, 19, 461, 19, 535, 16, 569, 10 (*u. add.*). II 226, 1, 274, 7, 275, 11, 276, 17, 503, 35
 quesito 430, 8
 queso 535, 14. II 317, 1, 366, 15
 quæstor 432, 26
 quæstuosus II 210, 9
 quæstus 185, 5, 257, 33. II 503, 35
 qualis 371, 2, 573, 3*. II 122, 12, 127, 8, 128, 16, 130, 6, 131, 13, 132, 6, 133, 18, 136, 27, 153, 17, 364, 1, 491, 22, 501, 19
 qualisqualis II 135, 14
 qualiter II 123, 14, 130, 14, 131, 24, 132, 14, 134, 5, 137, 5
 qualus 115, 12
 quam 93, 15. II 74, 24, 99, 3, 317, 16
 quamobrem II 32, 8
 quamquam II 96, 15, 99, 6, 13
 quamuis II 96, 15, 99, 13
 quando II 67, 17, 72, 18, 82, 21, 83, 6, 88, 26, 89, 12, 123, 17, 134, 15, 136, 21
 quandoque II 138, 17
 quantus 371, 2, 575, 4*. II 122, 13, 127, 8, 128, 16, 131, 14, 133, 20, 136, 27, 153, 17, 491, 24, 501, 21
 quantusquantus II 135, 15
 quasillum 115, 12
 quassabilis 132, 8
 quasso 502, 9
 quaternio 146, 5
 que 7, 21, 181, 20, 182, 15, II 25, 12, 52, 17, 93, 22, 115, 6, 465, 37, 474, 1, 476, 34, 488, 16, 500, 9, 521, 2
 quemadmodum II 367, 4
 queo 22, 13, 530, 14, 538, 25, 539, 15, 543, 13, 557, 18, 569, 23. II 456, 21, 525, 5, 528, 6
 quercus 267, 3. II 445, 9, 498, 4
 queror II 275, 19, 326, 30
 quernus 70, 19, 81, 11
 qui *pronomen* II 7, 9, 9, 20, 10, 14, 11, 28, 20, 29, 120, 2, 125, 3, 127, 4, 12, 129, 5, 450, 4, 467, 20, 501, 16, quæ 7, 21, cui 303, 14
 qui *adverbium* II 72, 10, 137, 4
 quia II 94, 23, 137, 20
 quicumque 595, 23
 quidam quidam II 364, 15
 quidem II 102, 12, quidem pro II 357, 1
 quidistic II 85, 9
 quidni II 85, 9
 quies* 242, 9. II 446, 31, 524, 21
 quiesco 566, 2, 573, 22. II 527, 23
 quieto quietor 396, 19
 quietus 566, 2, 573, 22
 quin II 100, 16, 467, 34
 quincunx II 408, 25
 quindecim II 286, 21
 quingenti 48, 19
 quingessimus II 413, 20
 quinquatres 355, 14
 quintana porta II 414, 27
 Quintilis 131, 20, 338, 16
 Quintus II 472, 14
 quio 564, 15
 Quiris Quiritis 134, 2
 quirito quiritor 396, 18
 quis 7, 15, 21, 12, 15, 371, 2, 575, 2*. II 7, 9, 8, 1, 22, 9, 19, 20, 21, 122, 10, 123, 12, 125, 6, 127, 5, 129, 5, 131, 13, 132, 5, 133, 15, 134, 10, 136, 12, 26, 153, 18, 179, 5, 449, 37, 450, 3, 467, 28, 501, 15, quid II 131, 20, 364, 19
 quisque 179, 16, 440, 16, II 25, 19, 306, 9
 quisquis II 135, 14
 quo II 123, 10, 132, 13, 134, 8, 136, 20, 347, 7, 348, 19, 350, 11
 quoad II 139, 1
 quod II 338, 17
 quomodo II 123, 21, 131, 24, 333, 16
 quondam II 81, 21, 82, 12
 quoniam II 94, 23
 quoque II 93, 18, 102, 12, 103, 16, 138, 16, 492, 32
 quorsum II 138, 21
 quot 575, 4*. II 122, 13, 128, 16, 131, 14, 132, 7, 133, 23, 136, 17, 492, 2, 501, 24
 quotannis II 323, 5, 334, 10
 quotidie II 334, 9
 quotiens II 78, 22, 88, 19, 123, 24, 131, 27, 132, 8, 134, 7, 415, 25
 quotquot II 135, 17
 quotumo II 59, 5*
 quotus 575, 4*. II 122, 13
 quousque II 139, 7
 quum 36, 14
 quur 36, 14
 quus finita *derivatiua* 138, 10
 r *littera* 7, 3, 21, 4, 31, 15, 50, 1, 192, 31*. *ζ* 19, 2
 ra finita *nomina* 120, 23
 ra finita *nomina* 19, 23
 rabidus 137, 14
 rado 460, 20
 radicatus II 78, 7
ῥάωνης 244, 11
 ranunculus 110, 15, 115, 7
 rapidus II 216, 13
 rapio 460, 17, 461, 8, 499, 3, 12
 raptim II 75, 5
 ratio ratiuncula 108, 16
 raucio 539, 1, 542, 27
 Rauennas 128, 25
 re- II 29, 11, 57, 9
ῥέα 168, 11*
 rebello II 497, 8
 recens *adverbium* II 148, 19, 193, 12
 recino 438, 11
 reciprocatio 584, 4. II 14, 23, 17, 24, 127, 22, 164, 1, 166, 29, 168, 19, 183, 17, 184, 2, 223, 11, 232, 16, passio reciproca 393, 5
 recordo recordor 396, 20
 recula 107, 6. II 475, 18
 recuso 516, 4. II 275, 5, 340, 15
 redditio pronominatiua II 130, 1
 reddo 434, 27
 redoleo 488, 20
 reduco redduco 47, 9
 refello 438, 24
 refercio 542, 24
 refero II 310, 7, refert 595, 7. II 159, 5
 reficio 401, 8
 refragor 435, 7
 refutatio II 434, 1
 regalis II 479, 6
 regifficus II 479, 10
 regimen 126, 4. II 523, 18
 Reginus 79, 6
 regina 120, 18. II 478, 25, 521, 37
 regius 68, 16. II 479, 6
 regno 432, 19. II 273, 27, 479, 3, regnatus 561, 17
 rego 421, 24, 446, 11, 459, 22, 466, 18, 523, 7. II 478, 28, 513, 25

- 15
regulus 101, 24
relatio 579, 15. 585, 11. II
150, 15
relano II 527, 1
releugo 524, 19
relinquo II 510, 8
relliquiae II 510, 36
ῥήμα u. uerbum
remex 278, 7. 279, 3
remedeor 436, 7
remus finita superlatina 99, 1
reminiscor 514, 9
reor 25, 14. 379, 7. 382, 9.
519, 17. 534, 4. 569, 29.
II 274, 18. 525, 10
reperio 401, 1. 435, 7. 438,
23. 467, 8. 540, 11. II
274, 8
repletium uocabulum II 337, 7
repo 531, 21
repungo 524, 11
requies 242, 16. II 446, 31
requiesco 510, 9
res 243, 10. II 475, 11. 521, 8
resideo II 527, 17
resigno II 497, 16
respergo 438, 3
respicio 435, 6
respondeo II 374, 2
respublica 177, 18. 180, 13.
440, 3
restis 329, 4
resuxoria II 475, 28
rete 171, 7. 332, 12
retis 171, 7
ῥήτωρ 18, 16
retransitio 585, 7. II 165, 27.
168, 26. 169, 6. 171, 14.
175, 17. 176, 4. 177, 8. 12
retro II 57, 9
retus rectus 534, 16*
reuereco reuereor 396, 21
reuerto reuertor 402, 17
reuiso II 326, 1
reuiuisco 396, 20. 428, 19
reuiuisco 396, 20
reuiuo II 527, 1
rex 140, 13. 278, 7. 466, 22.
II 219, 24. 521, 12
Rhenum 170, 5
rideo 477, 13. II 270, 25.
322, 13. 355, 20
riguus 136, 7
ringo 525, 12
rimo rimor 396, 20
rimus finita superlatina 96, 16
risor 371, 6
rite II 34, 22. 67, 21. 71, 14
rito II 67, 20
ritu II 34, 22
ritus II 34, 5
robor II 524, 2
roboro roboror 442, 11
robur 25, 1. 237, 8
rogo II 275, 7. 388, 4
Romae genetiuus II 64, 17
Romanus 69, 7. 76, 8. 77, 4.
Romana II 522, 25
Romulidae 64, 11
ῥος finita nomina graeca 224,
9. 272, 4. II 444, 7
rosetum 118, 8. 123, 25
rostratus 442, 5
rs finita nomina 281, 10
rubeo 378, 12. II 270, 15
ruber 127, 16
rubicundus 137, 23
rubus 154, 17
rudens 169, 16
rudis 347, 13
rumino ruminor 397, 2
rumor rumusculus 105, 5
rumpo 531, 17
rno 393, 23. 394, 7. 459, 25.
505, 10 (u. add.). II 306,
17. 323, 14. 361, 12. 526, 13
rupes 130, 13
rurigena II 522, 17
rursum II 75, 14
rursus II 59, 5*. 75, 14.
78, 1
rus finita nomina 138, 11
rus 273, 11. II 493, 23. ruri
II 64, 21
Ruscino 206, 8
rx finita nomina 140, 21
s littera 24, 8. 32, 1. 36, 19.
50, 14. 192, 31*. II 418,
26. 421, 11
sacellum 110, 17
sacellus 111, 11
sacer II 481, 18. sacra 174, 4
sacerdos 253, 4. II 524, 31
sacro 438, 19
Saddir 154, 1
saepo 90, 11. II 63, 8. 80, 4.
saepior saepissimus II 80, 5
saepes 118, 14
saepiuscule 104, 9. II 58, 4*
saeuio II 528, 12
saeuiter II 58, 9*. 59, 1*.
5*. 71, 1
saga sagana 120, 21
sagax 140, 10
Saguntum 36, 20
sal 21, 5. 32, 20. 147, 2.
171, 8. sale 171, 11
Salapia Salapitanus 82, 5
salio 438, 22. 540, 15. 546,
2. 570, 5
salix II 526, 1
sallio 546, 9. 570, 4
sallo 546, 9
σάλπιγξ II 497, 22
saltem II 99, 13. 286, 8
saltuam II 75, 5
saltus 118, 20. 256, 7. II
444, 32
saluber 152, 18. 359, 17
salubris 133, 21. 359, 17
salubritas 128, 17
salue 450, 16
Samnis 159, 22. 249, 3. 325,
16. 355, 18
Samnitis 133, 25. 337, 2
sancio 538, 28. 542, 18
sanctus 562, 22. II 12, 3
sane II 68, 23. 71, 8
sanguen 250, 12
sanguis 7, 22. 175, 3. 21.
250, 12. II 524, 28
sapient 140, 22 (u. add.).
562, 23. II 148, 21. 464, 28
sapifor II 524, 5
sapio 404, 8. 497, 17 (u.
add.). 499, 17. 500, 17.
II 527, 23
sarcio 502, 12. 539, 1. 542, 23
Sardinia II 522, 11
Sardis 358, 5
Sarmata II 208, 16
sarpo 531, 22
sat 185, 9. II 78, 25
satelles II 219, 24
satior II 377, 16
satis 185, 9. II 77, 18. 80,
12. 194, 1. satius II 77,
20. satin 32, 7
satisfacio 440, 21
satur 118, 11. 127, 22. 155,
6. 237, 22. 296, 6. II 444,
24. 524, 6
Saturnus II 511, 14
saucius 135, 15. 263, 21.
534, 6
σαντον 592, 14. II 14, 21
saxosus 138, 21
scabo 507, 1
scaena 38, 4
scalpo 446, 4
scamnum scamnellum 111, 1
scando 438, 21. 459, 23.
560, 11
scelerosus 138, 25
σχεδόν II 331, 7
σχῆμα II 490, 23
σχετλιασμός II 90, 13
scindo 23, 2. 459, 25. 516,
14. 519, 20
scio 539, 11. 545, 13. II 314,
17. 528, 6. sciens II 326, 6
Scipiades 62, 22. 67, 7. 286, 2
sciscitor 430, 8. II 466, 21.
514, 11
scisco 396, 22. 510, 13. 1,
491, 9
sciscor 396, 22
scius 135, 15
scobs 320, 24
scombrus 224, 14

- screo II 469, 28
 scriba 121, 5
 scribo 43, 18. 434, 4. 446, 4
 scripto 429, 23
 scriptor 434, 4
 scriptura 563, 3. II 464, 18.
 522, 19
 scripulus II 408, 18
 scrobs 108, 6. 320, 24
 scrobis 320, 24
 scruto 396, 15
 scrutor 379, 11*. 396, 5. II
 274, 8
 scurra II 480, 10
 scuta scutum scutella scutala
 115, 8
 scutatus 441, 15. 442, 2.
 562, 14
 Scythia 286, 5. II 208, 10
 se- II 57, 2
 Seben 221, 18
 seco 472, 16. 570, 21. II
 526, 27
 secto 396 21
 sector 396, 21. 431, 6. II
 274, 9
 secundo II 357, 2
 secundum II 26, 27. 321, 19.
 357, 2. 358, 4
 securis 329, 4. II 524, 27
 securicula 105, 18
 securus 160, 5. II 57, 13.
 480, 16
 secus II 57, 15. 78, 2. 115, 15
 sedeo 22, 4. 398, 23. 399,
 11. 411, 9. 435, 12. 459,
 28. 461, 1. 477, 13. 481,
 8. 483, 4. 522, 6. II 320,
 22. 527, 16
 sedile 118, 2. 121, 7. 131,
 23. II 522, 28
 sedimen II 523, 18
 sedule II 528, 24
 sedulo II 68, 26
 σημεῖον II 497, 19
 semel II 74, 20. 88, 15
 sememnis II 462, 9
 semen 148, 23
 seminium 148, 23
 semiquinaria heroica 304, 10
 semis 32, 20. 192, 37*. 455,
 6. II 16, 20. 57, 15. 406,
 25
 semissis 250, 18
 semitalentum II 408, 15
 semiuir II 523, 31
 semiuocales 8, 7. 11. 16. 9,
 11. 11, 12. 25. 23, 15.
 41, 25
 sempiternus 81, 4
 semuncia II 409, 1
 σεμνύρομαι II 358, 23
 senatus 256, 22. 258, 6. II
 444, 29
 senatusconsultum II 175, 9
 senecio 114, 17
 senectus 566, 20
 senco 483, 25. 512, 3
 senesco 484, 5. 512, 3
 senex 169, 17. 279, 18. 325, 1
 seni 306, 22
 senio II 415, 28
 senior 90, 1. 92, 8. 154, 8
 sensibilis sensilis 132, 21
 sensim II 63, 13. 71, 8. 75, 6
 sententia II 432, 4. 28
 sentio 399, 12. 435, 10. II
 277, 3. 279, 1. 295, 16.
 314, 2. 324, 15. 346, 2.
 360, 19
 sentisco 428, 3
 seorsum II 57, 13*
 separ 150, 8
 separo II 277, 8
 sepelio 545, 26. 576, 3
 septem 32, 20. 192, 37*.
 455, 6. II 16, 20
 September 150, 20. 230, 16.
 338, 17
 septemdecem II 286, 22
 septeni 306, 22
 septentrio II 113, 10
 septagesimus II 413, 21
 septimana II 414, 27. 415, 28
 septingenti 48, 19
 septunx II 408, 25. 416, 20
 sequester II 223, 20. 444, 12
 sequo 396, 21
 sequor 378, 25. 396, 21. II
 274, 8
 Sergiolus 102, 1. 112, 19
 sermocinor II 274, 3
 serare 582, 6
 serere 25, 13. 443, 19. 461,
 1. 480, 22. 519, 17. 530,
 15. 532, 7. 18. 534, 10.
 569, 20. II 69, 8. 72, 25.
 525, 5
 serotinus II 468, 19
 serpens 165, 18
 serra serrula 113, 18
 Seruilius 135, 14
 seruitus II 525, 18
 seruo II 274, 2. 349, 4
 Seruius 135, 13
 seruo II 274, 2
 seruus 27, 14. 582, 6. II
 219, 23
 sescenti 48, 21
 sescesimus II 413, 21
 sessio II 232, 2
 sesennx II 408, 27
 sestertius 306, 21. II 407,
 29. 412, 10
 Sethus 36, 21
 Setum 534, 1
 seueriter II 70, 17
 seuo II 528, 10*
 sex 32, 10. 192, 37*. 455, 6.
 II 16, 20
 Sextilis 131, 20
 sextula 409, 1
 sextus 192, 37*
 sexus 162, 7. 171, 7
 si II 67, 17. 86, 9. 94, 13.
 240, 8. 241, 18. 249, 1.
 289, 4. 304, 7
 sibilum siflum 25, 20
 sibilus 264, 4
 sic II 65, 15. 74, 11. 85, 28.
 484, 19
 Sicannus II 476, 7
 siccitas II 520, 16
 sic est II 85, 9
 sicilius II 409, 2
 sicubi II 109, 15
 Siculus II 476, 17
 sido 515, 8. 521, 25
 sidor 521, 25
 sidus 274, 18. II 493, 20
 sigillum 110, 25
 significantia II 14, 13
 significatio uerborum 370, 1.
 373, 9. 564, 26. II 267, 6
 significo 440, 1
 signum II 497, 11
 siler 154, 17. II 523, 30
 silex 141, 17. 164, 13. II
 361, 1
 siliqua II 409, 4. 16
 silua 16, 8. II 112, 22
 Siluius 135, 14. Aeneas Sil-
 uius 175, 8
 siluicola II 522, 17
 similis II 219, 25. 286, 11.
 332, 8
 similitur II 338, 23
 simitu II 59, 5*. 8*. 9*
 Συμότης 252, 4. 15
 simplum II 416, 2
 simul II 87, 9. 305, 21
 simulacri factio II 437, 34
 simulo 395, 17
 sin II 289, 5
 sinapi 205, 1
 sinapis 205, 1. II 524, 27
 sinciput II 526, 8
 sine II 45, 10. 47, 8. 52, 16.
 354, 24
 singillatim II 75, 6
 singularia semper 174, 23.
 176, 2
 singularis 133, 3. II 415, 6.
 singulare II 522, 28
 singuli II 413, 26
 singultum II 63, 14. 75, 8
 sinisterior 86, 19
 sinistimus 98, 8
 sinistrorsum II 75, 15. 84, 12.
 138, 25
 sino 481, 1. 529, 10. 530, 9.

14. 543, 13. 569. 20. II
525, 5. sinor 544, 26
Σίνων 220, 12
sinus 262, 24
sinus 262, 14. 263, 12
si quis 179, 16. 183, 14. II
184, 19. si qua II 24, 24
sisto 418, 29. 537, 14. 25
sitis 329, 4
situs 545, 4
σχηνή 38, 4
συνβαλον 162, 17
Συρίθης 143, II
sm 23, 17
so finita *uerba* 429, 19
socer 233, 3
societas 128, 7
socius II 219, 27
socrus 169, 16. 233, 5
sodes 450, 16. II 77, 15
sol 147, 17. 325, 15
solamen 118, 9. 126, 1. II
523, 17
soleatus 502, 16
soleo 397, 2. 420, 10. 489,
8. 566, 23. 573, 23
soleor 397, 2
Solinus 78, 12
solocicimus II 111, 14. 167,
21. 211, 5
solor 379, 7. 382, 9
soluo 16, 15. 508, 15. 569,
24. II 274, 15
solus 181, 7. 189, 2. 227, 11.
266, 11. II 2, 21. 7, 6.
449, 39
sommiculose II 59, 9*
sonipes II 524, 15
sono 319, 23. 445, 7. 468,
23. 473, 11. 571, 3. II
526, 28
sonoritas 9, 16
sonorus 138, 13
σοφία 19, 25
σοφίζω 384, 6
sophista 286, 5. 434, 6. II
208, 15
σοφιστής 143, 10
σοφός 563, 1. II 148, 21.
464, 28
Sophronium 148, 16. 295, 14.
376, 4. II 523, 15
Soracte 203, 8
sorbeo sorbo 491, 13. 492, 21
sorbillo 431, 20
sordeo sordido 397, 6
sordidus 137, 10
sorex 137, 10
soror II 524, 1
sororcula 105, 7
sors sortis 320, 6. sorti II
64, 21. 72, 5
sōrtio 396, 22
sortior 396, 22. II 323, 22
σός II 206, 11
Sosia 286, 5. II 208, 16.
Σωσίας 143, 9
sospes 280, 17. 316, 21. 317,
4. 342, 16. sospita 317, 4.
Sospita 157, 8
Soteris 317, 21
spargo 438, 3
specia 260, 6
specialis 131, 10. II 524, 23
specimen 126, 6
specio 562, 12
specto 178, 14
specu 192, 12*
speculum 125, 9
specum 260, 6
specus 171, 8. 192, 2*. 259,
18. II 445, 10
σπειρα II 482, 24
σπειρω 447, 5
Sperchius 71, 16
sperno 435, 9. II 321, 15.
345, 9
spero 307, 3
spes 243, 10. II 521, 8
σπείρετος II 205, 25
Σπίγξ 280, 6
σπαγίς II 497, 18
spicio 178, 14. 400, 10. 435, 5
spinter 151, 8
spiritus 570, 7. II 525, 12
spiritus asper lenis 51, 24
u. aspiratio
spiro 377, 20. II 271, 8
spondeo 23, 2. 460, 3. 481, 28
σπονδεῖος 26, 24. 41, 14.
71, 3
spondeus 26, 24. 466, 2
sponte 189, 11 (*u. add.*): 552,
9 (*u. add.*). II 68, 6. 84,
27. 148, 20
spumo 433, 17
spumous 138, 21
spuo 459, 25. 505, 21. 560, 9
stabilis 132, 9
stabulo stabulor 396, 21
stabulum 118, 8. 124, 12. 16
stagnum 125, 25
stamen 124, 19
statim II 63, 13. 75, 5. 373, 9
statuo 419, 3
statura 124, 19
status 125, 1. 569, 27
stellatus 442, 3. 562, 7
Stephania II 521, 36
στέγω II 359, 1
sterno 436, 5. 461, 2
sterto 537, 11. 24
στίγος 256, 2
stimulo II 276, 16
stingo 525, 13
stinguo 504, 12
stipes II 524, 15
stirpitus II 78, 2
stipulor 387, 16. II 275, 7
stürps 169, 17. 322, 12. II
361, 1
στλεγγίς 347, 19
sto 23, 1. 411, 9. 419, 4.
460, 10. 471, 1. 472, 4.
474, 8. 518, 25. 519, 17.
534, 4. 537, 14. II 525, 9.
526, 33. 527, 34
stolatus 442, 1
straba 146, 14. 209, 11. II
478, 32
strages 118, 15
στρατεύω II 349, 1
στρατός 256, 10. II 444, 32
strenuus strennuior 86, 25
στέγω II 317, 3
strepo 531, 19
strictum II 75, 6
strideo 443, 22. 479, 3. 22.
481, 12. 560, 12
strido 419, 16. 443, 22. 479,
3. 24. 481, 13. 521, 3
strigilis 347, 19
stringo 488, 1
στροπή 256, 8
strues 118, 15
struo 459, 26. 461, 16. 503, 14
studeo II 274, 24
studiosus II 218, 9
stus finita *nomina* 140, 1
Suadela 120, 13
suadeo II 273, 27
suavis II 524, 23
sub II 53, 27. 354, 19. 372,
13. 373, 24
subaero II 463, 2
subcumbo 34, 12
subeo 398, 23. II 303, 17
subicio II 274, 16
subinde II 28, 11. 35, 18
sublime *aduerbium* II 68, 5.
115, 19. 148, 19. 193, 10.
227, 30
sublimiter II 115, 19. 148, 19
subsolanus 78, 11
substantia 83, 21
subtel 147, 9
subter II 36, 13. 42, 27. 43,
16. 54, 25. 63, 20. 354, 19
subtilis 131, 21
subtinio 34, 12
subuleus 136, 18
succenturiatus II 415, 2
succinger II 163, 6
sucula 108, 1
Sufenas 155, 13. II 468, 17
suffero 419, 7
sufficit II 288, 13
suffio 436, 10. 539, 22
suffragor 435, 7
sui *pronomen personae ter-*
tiae 577, 10. 584, 2. 586,
9. II 2, 28. 3, 18. 4, 26.
38*

- 14, 18, 16, 13, 142, 29.
144, 21, 171, 15, 173, 17.
175, 12, 176, 13, 177, 13.
181, 19, 198, 20, 200, 7.
449, 17, 20, se 32, 10.
se 592, 6, 596, 12
- anilla 80, 5
suinus 80, 4
sulfur II 524, 7
sum 414, 14, 419, 21, 455,
5, 508, 8, II 327, 18, 450,
20, ens II 239, 7, 506,
10, est mihi nomen II
360, 12
summatim II 58, 4*
suo 434, 4, 459, 25
supellectilis 279, 5, 325, 1
supellex 279, 5, 325, 1, II
21, 8
super II 31, 15, 45, 26, 54,
25, 313, 2, 354, 19, 371, 7
supera II 55, 23
superbiter II 71, 3
superbus II 56, 3
superfluous II 12, 6
superior 83, 9, 85, 12
superlatina 86, 1, 94, 14,
96, 13, 98, 3, 99, 1, II 215,
17, 218, 29
supernus 77, 6
supero 434, 18, II 274, 15,
371, 14
superus 118, 21, II 56, 3,
superi 83, 11
supina 410, 13, 411, 10, 412,
17, 425, 20, 450, 1, 475,
18, 480, 14, 483, 2, 486,
26, 487, 17, 488, 2, 12,
490, 17, 492, 4, 495, 13,
497, 14, 498, 11, 22, 28,
501, 4, 502, 8, 14, 504,
28, 507, 10, 510, 4, 511,
22, 512, 23, 513, 19, 519,
3, 525, 5, 526, 1, 5, 527,
18, 528, 1, 7, 530, 1, 531,
24, 533, 16, 536, 1, 537,
19, 542, 17, 545, 12, 559,
25, 573, 27, II 233, 7,
235, 7, 278, 4, 324, 7, 454,
4, 9
supparum supparus 169, 17
suppleo 488, 18
supplex 340, 11, 354, 17,
361, 2
supplico II 276, 17, 316, 10,
354, 8, 366, 15
supra II 30, 2, 26, 46, 10,
55, 23, 84, 10
supreme II 80, 7
supremus 99, 5, II 56, 3
surdaster 114, 15
surgo 411, 9, 523, 10, II
508, 24, 513, 26
surripio 499, 12, II 110, 20
- sursum 34, 11, II 57, 14,
75, 14, 84, 12, 138, 24
sus finita nomina 138, 15
sus 265, 10, 16, 326, 9, II
445, 31
suscipio 34, 11
suspicio 34, 13, 435, 6, 562, 11
suspitor 34, 13, 436, 4, II
274, 17
susque deque II 59, 10*
sustineo II 274, 14, 374, 1
sustulo 419, 7, sustuli 34,
11, 419, 7
susum 34, 11
Suthul 147, 19
sutor 434, 4
suus 597, 16, II 170, 5, 171,
13, 173, 7, 198, 25
σύ 24, 10, II 4, 26, 492, 27,
σου σους II 3, 1, σέθεν
187, 12, II 3, 13, 287, 11,
418, 23
συχνός II 360, 22 (u. add.)
συγγενής II 286, 10
συγγνωμη 34, 17, II 344, 3,
359, 22
σνκοφαντοῦμαι 385, 3
syllaba 44, 1, 53, 13, II 114,
2, 519, 12, communis 11,
18, 23, 8, 45, 11, 51, 27,
52, 3, correpta II 521, 5,
expletiva II 479, 29, fina-
lis II 112, 3, longa 10, 4,
52, 18, postpositiva II 112,
1, principalis 45, 22, pro-
ducta II 521, 8
Σύλλας 143, 7
συλλέγω II 51, 4
σύλληψις II 183, 21
σολῶ II 360, 15
συμβάματα II 211, 20
συμβουλευῶ II 51, 3
συμμάχω II 51, 4
συμμάχος 24, 12
συμπάθεια 550, 5
συμπλέκω II 51, 4
σύν II 38, 16, 50, 23, 51, 5,
359, 10
synaeresis 590, 6
συνάγω II 375, 11
synalophe 364, 16, II 5, 24,
synaliphe II 421, 10
syncategorema 54, 7
syncope 352, 16, 353, 2, 354,
26, 364, 12, 498, 8, 499,
13, 505, 19, 508, 8, 535,
5, 558, 20, II 11, 12, 413,
35, 415, 16
σύνδεσμος u. coniunctio
συνέμπτως II 183, 23, 347,
10
συνίημι II 360, 17
σύνουδα II 360, 9
- σύνταξις 389, 12, 550, 18,
II 108, 2, 201, 11, 494, 1
συντελεστής συντελέστρια
167, 17
σύνθημα II 497, 19
Syracusi 255, 4
Syra lingua 20, 6, 148, 2
Syria 287, 3
συρράπτω 49, 18
συρρήγγνυμι 49, 18
συρρέω 49, 18, II 51, 4
συρρήσσω 49, 18
Syrus 328, 13, 358, 5
σῶς 265, 12
σὺζνγία II 429, 2
- τ littera 21, 6, 36, 15, 50, 24
τ finita nomina 107, 8, 214, 5
tabella 110, 16
taberna 29, 14
tabes 349, 13
tabi tabo 188, 9, 189, 10,
310, 10, 564, 2
tabulae ceratae 6, 13
tabulatus 442, 2
taceo taciturnus tacitus II 472,
10
taciturnus 81, 13, II 472, 10
taedeo 432, 12, 561, 10, tae-
det 561, 13, II 158, 31,
230, 7, 231, 8, 232, 25,
329, 13
taedium II 231, 8
Taigete 142, 23
ταλαιπωρῶ II 361, 9
talentum II 408, 22, 409, 12,
Atticum magnum II 408, 22,
409, 22, 410, 5, parum
II 408, 22, 410, 7
talis 575, 3*, II 21, 12, 22,
4, 128, 17, 132, 9, 364, 1,
491, 23, 501, 21
taliter II 132, 10
tam 93, 15
tamen II 99, 13
Tanagrum 170, 5
tandem II 75, 1, 88, 27
tango 22, 8, 373, 19, 438, 2,
20, 460, 5, 19, 497, 23,
524, 1, 14, II 277, 3
tantillum 111, 10
tantisper II 58, 1*
tantundem 595, 23
tantus 575, 4*, II 21, 12, 22,
4, 128, 17, 492, 1, 501, 24
tarantara 450, 6
tardiusculus 86, 4
Tartarus 177, 2
taurigenus 196, 6
Taurinacus 97, 16
Tauriniuium 79, 10 (u. add.),
296, 8
Tauromitannus 79, 10, 82, 6
Taurominites 79, 10

- taxillus 110, 6
 -te II 144, 2
 τε II 500, 10
 teges 118, 14, 130, 9
 tegimen tegmen 126, 5
 τεῖνω 447, 5
 τεκμήριον II 362, 1
 τελευτῶ II 361, 3, 363, 1
 τηλικούτος II 363, 19
 tellus 267, 21
 temeriter II 71, 4
 τήμερον II 369, 14
 temno II 321, 15
 temperi II 59, 4*. 6*. 8*
 tempero II 273, 21, 274, 1
 tempora uerbi (cf. χρόνος et modi) 404, 21. II 182, 21.
 190, 12. participiorum 557,
 1. 564, 9. II 182, 21. 190,
 12. temporum cognatio 414,
 8. tempus
 futurum 405, 8. 22. 406, 8.
 416, 21. 417, 7 (u. add.).
 453, 22. II 251, 7. 254, 7.
 255, 4. 335, 10. 452, 3. 24.
 453, 24. secundae et quar-
 tae coniugationis 453, 9.
 graecum II 257, 20. atti-
 cum 405, 17
 instans 406, 7. 414, 13
 praesens 405, 8. 22. 414,
 10. 24. II 191, 2. 243, 28.
 335, 9. imperfectum 415,
 1. graecum II 257, 20
 praeteritum 405, 8. 25. im-
 perfectum 405, 9. 406, 2.
 7. 415, 6. 452, 18. 457,
 25. II 200, 4. 228, 7. 251,
 6. 254, 6. 335, 9. 450, 33.
 coniugationis quartae 557,
 16. 450, 39. perfectum 21,
 14. 22, 1. 21. 74. 12. 405,
 9. 406, 4. 415, 11. 23.
 416, 13. 417, 1. 437, 10.
 439, 1. 445, 13. 22. 447,
 10. 453, 14. 458, 14. 463,
 6. 464, 12. 487, 17. II 191,
 2. 243, 27. 335, 9. 452,
 12. 489, 35. 504, 17. 513,
 24. repetitio principii per
 praeteritum 459, 30. 467,
 11. 517, 12. 526, 12. per-
 fectum passiuum 419, 19. II
 305, 7. 471, 18. graecum
 419, 21. coniugationis pri-
 mae 34, 24. 130, 2. 468,
 15. secundae 372, 27. 466,
 15 (u. add.). 476, 7. ter-
 tiae 466, 15 (u. add.). 494,
 1. quartae 34, 24. 130, 2,
 466, 15 (u. add.). 528, 23.
 plusquamperfectum 450, 10.
 406, 5. 415, 18. 416, 15.
 24. 417, 9 (u. add.). 439,
 1. 453, 20. II 254, 6. 452, 21
 tempore longo II 334, 14.
 multo II 349, 8
 tenax 140, 8. II 208, 3.
 474, 14
 tendo 460, 4. 520, 8
 tenebrae II 521, 21
 tenellus 109, 17. 110, 18.
 231, 3
 teneo II 274, 14. 335, 16.
 474, 12. 482, 27
 tenor 51, 22. II 473, 37
 tentigo II 473, 36
 tento II 474, 12
 tentorium 118, 8. II 473,
 36
 tenuis II 32, 16. 45, 10. 53,
 4. 188, 12. 292, 17. 343,
 13. 354, 23
 τέως ἕως II 362, 7
 tepefacio 377, 9. 402, 13.
 tepeño 377, 9. II 269, 6
 tepeo 378, 13. II 270, 15
 Terentius 325, 11
 teres 156, 19. 240, 13. 316,
 19. 342, 7
 tergeminus II 416, 30
 tergeo 485, 19. 487, 14. 523,
 5. 525, 7
 tergo 523, 5. 525, 7
 tergus 274, 11
 termes 240, 7
 ternitas II 415, 28
 tero 461, 3
 terrenus 77, 14
 terrestres 133, 25
 terrigena II 522, 17
 tertiana febris II 414, 26
 terrula 110, 21
 της finita nomina graeca 79,
 12. 82, 2
 testo 392, 8
 testor 382, 1. 392, 8
 testudo 123, 5
 tetrameter iambicus II 418,
 16. trochaicus catalecticus
 II 419, 12
 tetraptoia 188, 14. II 2, 8
 Teucer II 114, 2. Teucrus
 224, 17. 300, 18
 Teutonia II 522, 11
 texo 538, 1
 textilis 131, 26
 θ II 11, 23. 19, 7
 Thales 245, 4
 Thala 201, 17
 θάλασσα θάλαττα 24, 11
 Thales 245, 4
 θάρρω II 319, 3. 329, 20
 θανμάζω 381, 14. II 319,
 19
 theatralis 131, 1
 Thebae 176, 15. 376, 16
 θεῖως II 79, 21
 θεμελιῶ 403, 8
 θένω 154, 6*. II 444, 23
 θεόθεν II 79, 20
 θεωρέω 384, 2
 θεός 21, 1
 Theseis 68, 3
 Thesidae 64, 10
 thesis II 521, 24
 θεσπέσιος 562, 22
 θεσπίζω 562, 22
 Thessali II 208, 10
 Θέτις 252, 7
 θηήσχω 484, 1
 θονγάτηρ 27, 25
 Thrachis 219, 9
 Thracius 69, 18
 θηήσσω θηήττα 24, 11
 θριαμβεύω 446, 12
 θρίαμβος 20, 19
 Thucydides 246, 10. 247, 1
 Thybris 327, 15
 Thymber 300, 11
 Thucydides 246, 10. 247, 1
 tiasas 169, 18
 Tiberis 327, 15
 tibicen 26, 2. 126, 16. II 112,
 17. 522, 5. 523, 19
 tibicina 142, 27. 148, 21
 Tibris 169, 18
 Tibullus 115, 4
 Tiburs 118, 24
 Tiburtis 134, 1
 tigrillum 110, 25
 Tigranes 246, 11. II 444, 2
 τίκτω II 464, 31
 τίλλω 447, 5
 Timaeus 71, 1
 Timarchides 63, 5. 245, 14
 timeo 373, 16. 391, 5. 421,
 5. 492, 6. 560, 9. II 272,
 16. 276, 6. timeor 373,
 16. 391, 5
 timidus 137, 14
 τιμῶ 70, 25. II 364, 8
 τιμωρίας τυγχάνω II 316,
 10
 τιμωρῶ II 364, 24
 timus finita superlatina 98, 3
 tingo 525, 13
 tinnio 450, 4
 Tirimida 201, 17
 tirunculus 108, 5
 Tiryas 319, 25
 tis finita nomina 133, 24
 τίς II 8, 22. τί II 364, 17
 τίς II 365, 11. τι II 365,
 14. τινές τινές II 364, 5
 Τίταν 216, 13. 217, 10. Ti-
 tan 325, 15
 Titanus 216, 13. 217, 10
 titubo 378, 13. 483, 23. 485,
 5. 512, 17. 566, 16. 573,
 22
 to finita uerba 429, 19

- toga 25, 14
 togatus 441, 15. 562, 15
 togo togor 442, 13
 τοιγαροῦν II 369, 4
 τολῦν II 369, 4
 τόκος 563, 4
 tolero toleror 397, 2
 tollo 418, 20. 526, 14. 528, 1. sustuli 34, 11. 419, 7
 tondeo 22, 21. 390, 8. 400, 3
 tonitru tonitrus 118, 5. 202, 4. 263, 22. II 445, 9. 523, 5
 tono 468, 27. 473, 12. 526, 28. tonat 450, 9
 tonsor 371, 13
 tonstricula 371, 3
 tonstrina 120, 10. II 403, 16
 tonstrix 371, 13
 toral 123, 5
 torcular II 523, 22
 τόρευμα II 490, 22
 toreumatumi 201, 2
 torpedo 122, 13
 tórqueo 487, 8. 488, 11. 502, 10. 573, 3. II 277, 8
 torquis 160, 3. 169, 18
 torreo 403, 17
 torris 169, 17
 torsor tortor 487, 8
 toruiter II 71, 4
 toi 575, 4*. II 22, 4. 128, 17. 132, 9. 402, 4. 501, 27
 τότε τότε II 368, 17
 totiens II 78, 22. 88, 19. 132, 10. 415, 25
 totus 227, 9 (*u. add.*). 260, 10. 575, 5*. II 2, 21. 7, 6. 449, 39. 492, 6
 trabeatus 441, 25. 562, 16
 trabs 320, 16
 tractim II 63, 16. 75, 11
 tracto 431, 4
 trado II 39, 6
 τραγήματα II 497, 1
 τραγωδία tragoedia 40, 4
 Trallis 358, 6
 trames 169, 18
 trano II 39, 5
 trans II 39, 3
 transfuga II 522, 2
 transgredior II 39, 7
 transitio II 14, 23. 15, 11. 17, 22. 32, 25. 127, 7. 168, 19. 169, 27. 170, 6. 183, 17. 211, 22. 231, 16
 transueho II 39, 6
 trecenti 48, 21
 trecesimus II 413, 19
 ανά τρεῖς II 413, 20
 trepido II 275, 6
 trepidus II 346, 16
 tres 355, 15. 359, 9
 tressis II 416, 17
 Treuir 153, 19. 296, 6. II 444, 20
 triangulum II 471, 1
 tribunal 118, 6. 123, 4. 214, 10. II 523, 7
 tribunatus II 523, 3
 tribunicius 135, 24
 tribunus plebis 440, 6. II 175, 8
 tribus 268, 5. 305, 4
 triceps 271, 11. 352, 24. II 182, 15
 τριχέις II 413, 29
 tricorpor 236, 5. 271, 12
 tricuspis 161, 2. 251, 8
 tridens 343, 14
 triens II 408, 26
 trifarium II 74, 29
 trigae II 416, 32
 trimus II 416, 24
 trini II 413, 29
 trinundinus 292, 15
 triplex 340, 4
 triplico II 416, 5
 triplum II 416, 2
 Τριπολίτης Tripolitannus 82, 4
 triptota 188, 10. II 2, 7
 triscurrium II 480, 10
 τρισσοί II 413, 29
 tristior 92, 13
 τριτός II 370, 6. ἡμισυ τριτόν II 408, 5
 triumpho 46, 12. triumphatus 561, 17
 triumphus 20, 19
 trochaici uersus II 421, 8.
 trochaicum metrum II 459, 9. tetrameter trochaicus catalecticus II 419, 12
 Τροία 39, 20. Troia 287, 3. II 467, 7
 τρόπος II 306, 6. 333, 15. 337, 19. 370, 2
 Tros II 467, 12
 truncus 263, 22
 tu 24, 10. 362, 13. II 2, 28. 144, 21. 202, 8. 491, 6. uite 501, 6. 24. 593, 18. II 492, 24. tete 592, 25. 594, 15. 596, 10
 tuatim 448, 2. II 59, 9* (*u. add.*). 492, 23. 528, 26
 tuber II 523, 30
 tubicen 126, 16
 tueor 387, 16. II 274, 14
 tugurium 25, 16
 tulo 419, 8. 526, 15
 Tullius II 521, 18
 tum II 368, 17
 tumultuo 396, 23
 tumultuor 389, 10. 396, 3
 tumultus 185, 6. 257, 21
 tundo 461, 17. 517, 21. 519, 7
 tunico tunicor 442, 11. tunicatus 441, 24. 562, 15
 turbidus 137, 11
 turbo 207, 17
 Turbo 207, 18
 turgeo 485, 19
 Turia 143, 17. 201, 13
 turibulum 124, 11
 Turnus II 498, 16. 511, 11
 Turonia II 522, 11
 turpia uocabula 372, 1
 turris 336, 18
 turritus 562, 17
 tus finita nomina 139, 1
 tus nomen 265, 9. 273, 11. II 493, 23
 Tusci 26, 17
 tusculum 104, 1
 tussis 329, 5
 tutela 120, 7
 tuto 396, 22
 tutor 387, 11. 396, 22. II 274, 15. 314, 7
 tuttax II 59, 6* (*u. add.*)
 tuus 580, 18. II 198, 25. 206, 5
 τύ 24, 10
 τυγγάνω II 297, 21. 316, 10
 Τυδης Τυδεύς 276, 5. Tydeus 301, 15
 Typhoeus Typhos Typhon 73, 10
 τύπτω 420, 1. 451, 11. II 18, 10. 167, 6. 168, 14. 175, 26. 471, 23
 tyrannus II 219, 24
 Τυρίας 143, 9
 u littera 7, 15. 12, 11. 13, 9. 15, 1. 7. 16, 6. 17, 16. 27, 9. 28, 11. 36, 18. 265, 13. 362, 12. u consonans 11, 12. uau 15, 4. 35, 19. cf. digamma
 u finita nomina 123, 8. 146, 15. 210, 14
 uacillo 378, 13
 uaco 561, 12. uacat 432, 16. II 158, 30. 229, 23. 230, 5. 486, 2
 uacuus 136, 7. II 218, 10. 222, 16
 uador 387, 12
 uadus 261, 4
 uago 396, 24
 uagor 389, 10. 396, 24
 uah uaha 19, 26. 48, 23
 ualde 84, 18. II 71, 12. 74, 21. 286, 9
 ualeo 460, 17. 483, 18
 uaniloquus II 182, 9
 uapulo 377, 15. II 269, 27
 uariatio II 183, 21. 186, 13. II 192, 12

- nas 155, 22. 239, 2. 309,
11. 325, 18 (*u. adu.*).
326, 8
nates 353, 2
naticinor 389, 10
uber 150, 15. 152, 13. 343, 25
ubertas 128, 14
ubi 182, 19. II 71, 19. 83,
11. 88, 25. 123, 18. 132,
23. 134, 10. 136, 20. 348,
19
ubiubi II 135, 20
ubique 181, 23. II 343, 3
ue II 97, 19. 488, 19. 522, 2
necors 282, 11. 325, 19. II
182, 15. 515, 15
uectigal 123, 14. II 523, 7
uectis 345, 6
uel II 74, 20. 89, 19. 97, 19.
98, 16. 107, 1*. 114, 24.
286, 8
uelare 133, 7
uelifico 402, 5
uelificor 387, 12
uelinox II 526, 2
uellico 423, 5
uello 526, 18
uelito uelitor 396, 23
uellus 273, 14
uelox 140, 19
uelum 125, 25. 133, 7
uelut II 107, 1*
uendibilis II 219, 10
uendo 498, 16. 516, 9. II
177, 4
Veneria II 522, 10
ueneror 387, 14
ueneo 377, 15. 476, 13. 538,
25. 543, 18
ueniam do II 359, 22
uenio 398, 23. 399, 10. 461,
1. 477, 4. II 528, 10. ue-
nit in mentem II 352, 18.
355, 13
uenor 387, 12. II 454, 17
uentosus 138, 21
uentriculus 103, 15
uentus II 445, 6
Venus 269, 21. 372, 16. II
511, 17. 525, 22
uenustus 140, 4
neprecula 107, 9
nepres 169, 19
Verania II 521, 36
uerbum 54, 9. 55, 8 (*u. add.*).
84, 15. 369, 1. 563, 12.
II 116, 7. 24. 118, 1. 12.
119, 12. 121, 3. 130, 27.
131, 14. 132, 2. 133, 3.
144, 9. 147, 13. 154, 21.
155, 5. 160, 19. 163, 25.
164, 12. 16. 165, 20. 166,
11. 182, 24. 210, 5. 219,
2. 450, 12. 464, 35. 466,
11. 482, 27. 484, 28. 526,
17. uerbi affectus 373, 10.
ordinatio II 224, 22. si-
gnificatio 370, 1. 373, 9.
564, 26. species 427, 10.
uerbum
absolutum 389, 16. 393, 22.
II 54, 28. 159, 15. 164,
23. 270, 10. 275, 4
acquisitiuum II 268, 13. 29.
271, 29. 272, 27
actiuum 373, 15. 371, 11.
26. 390, 7. 392, 7. 393,
10. 22. 395, 25. 397, 4.
411, 3. 453, 25. 550, 15.
564, 27. 574, 4. II 238,
14. 267, 12. 268, 12. 20.
269, 10. 271, 15. 277, 4.
278, 7. 454, 25
adoratum II 274, 16
aequiperans II 268, 29. 271,
29. 272, 27. 274, 3
affectiuum II 130, 24
ἀμετάβατον 552, 25
anomalum 417, 25. 439, 17
ἀπρόσωπον 193, 3*
artificiorum II 272, 21
βαρύτονον graecum II 442,
20. 445, 17. 446, 7
casuale 54, 10
commune 374, 2. 11. 378,
21. 419, 19. 557, 28. 566,
28. 568, 6. II 200, 5. 270,
6. 272, 7
compositum 434, 22. 437,
9. 440, 14. graecum
436, 4
deceptiuum II 272, 26
decompositum 434, 23
defectiuum 369, 18. 418, 22.
450, 15
denominatiuum II 479, 3
deponens 369, 5. 374, 4. 11.
378, 24. 411, 11. 413, 19.
419, 19. 498, 18. 501, 10.
505, 26. 507, 19. 512, 22.
537, 21. 26. 567, 10. II
267, 19. 268, 9. 269, 26.
277, 19
deriuatiuum 427, 11. 549,
7. 562, 4
desideratiuum 431, 18. 535,
8. II 274, 7
discretiuum II 277, 6
disyllabum 459, 19 (*u. add.*)
finitum 369, 3
frequentatiuum 429, 21. 501,
4. 535, 11. 546, 8. II 466,
17. 477, 27. 514, 7
funebre II 275, 18
hortatiuum 449, 17. II 237,
6. 276, 15
ἰδιόπαθε 397, 5. II 270,
14
uerbum impersonale 413, 21.
420, 17. 425, 13. 432, 9
(*u. add.*). 450, 1. 560, 21.
596, 23. II 161, 24. 229, 20.
241, 16. 418, 25. 485, 33
inchoatiuum 418, 24. 421,
11. 427, 16. 508, 3. 559,
27. II 471, 6. 514, 13
inconcinnum 372, 1
indicatiuum imperatiuum in-
finitum subiunctiuum *u.*
modi
inquisitiuum II 274, 7
interrogatiuum II 275, 6
intransitiuum 552, 25. 553,
1. 16
liquidum graecum 447, 4
laudatiuum II 272, 19
meditatiuum 418, 24. 421,
8. 429, 15. 495, 13. 501,
4. 559, 27. II 514, 13
μεταβατικόν 552, 26
opinatiuum II 274, 17
praeceptiuum II 227, 13
neutrum 186, 7. 369, 4. 373,
26. 374, 11. 375, 10. 378,
1. 397, 5. 411, 8. 11. 413,
19. 417, 18. 421, 6. 425,
14. 453, 25. 483, 10. 492,
4. 558, 15. 560, 1. 564,
27. 565, 25. 573, 20. 574,
1. II 267, 19. 277, 19.
absolutum 397, 5. reci-
procum 397, 5
neutrale 376, 22. 393, 10.
II 238, 14. 269, 26
neutropassiuum 420, 9. 538,
14. 566, 21. 573, 23
participiale 54, 10
passiuum 373, 19. 374, 1.
11. 22. 375, 18. 390, 21.
391, 20. 392, 7. 393, 10.
22. 395, 25. 406, 24. 411,
3. 419, 19. 550, 16. 565,
4. II 17, 6*. 158, 22.
170, 2. 238, 15. 454, 25
perfectum 421, 11 (*u. add.*)
precatiuum II 276, 16
primitiuum 427, 11. 562, 4
purum graecum 447, 12
reciprocum II 270, 14
rectum 374, 13
refractiuum refractiuum II
183, 7
separatiuum II 277, 6
simplex 434, 22
subiectum II 271, 30. 272,
27. 273, 24. 274, 2
substantiuum 414, 15. 419,
21. 550, 8. 580, 11. 582,
11. 585, 21. 588, 24. II
12, 13. 13. 17. 130, 16.
152, 7. 153, 18. 28. 154,
2. 166, 13. 203, 5. 204,

7. 210, 13. 212, 1. 213,
 14. 215, 9. 305, 8. 326,
 15. substantiae 448, 22
 uerbum suppositiūm 449, 16
 sui passium II 270, 14
 suspectum II 274, 17
 transitium 552, 26. 553, 15.
 II 150, 16. 183, 7. 212,
 27. 234, 10. 267, 13. 270,
 24
 uituperatiūm II 272, 19
 uocatiūm 414, 19. 580, 11.
 582, 11. 585, 21. 588, 25.
 II 12, 13. 13, 7. 130, 16.
 152, 8. 154, 17. 203, 5.
 204, 6. 210, 13. 276, 1.
 uocandi 448, 22
 uoluntarium II 130, 24
 uoluntatiūm II 224, 25
 ὑπαρχτικόν 414, 14. 550, 9
 υποθετικόν 449, 16
 uerbalia *u.* nomen
 uerbis praecire II 311, 10
 uerecunditer II 71, 4
 uereor 379, 7. 382, 9
 uergo 394, 16. 560, 11
 uero II 69, 20. 72, 25. 93,
 19. 102, 12. 287, 2. 357, 1
 uerres 159, 14. 243, 6
 uerro 532, 22
 uersificor 435, 23
 uerso 402, 22
 uersum II 75, 21
 uersura II 477, 31
 uersus *nomen* 118, 20. 256,
 8. 258, 7. II 514, 27
 uersus acatalecti II 460, 2.
 brachycatalecti II 460, 9.
 catalectici II 460, 1. hy-
 percatalecti II 460, 5. uer-
 sus heroicis II 459, 23.
 460, 23
 uersus praepositio II 84, 15.
 138, 25. 514, 19
 uersutus II 477, 30
 uertex 118, 23. 140, 12. II
 477, 30. 514, 29
 uerticulum II 477, 31
 uertigo II 477, 31. 514, 29
 uerto 402, 16. II 317, 4.
 514, 14
 Vertumnus II 477, 30
 uerua 188, 3
 ueruex 165, 5. II 525, 32
 uerum II 47, 7. 308, 18
 uescor 560, 13
 uesica II 522, 24
 uesper 169, 18
 uespera 17, 9
 uesperasco 428, 22. 433, 22
 uesperii II 64, 21. 72, 5. 85,
 12. 528, 26
 uestibulum 124, 10
 e uestigio II 373, 8
 uestio uestior 442, 13
 uestis 17, 9
 ueter 97, 7. 264, 14. II 481,
 11
 ueternus ueteranus 81, 10
 ueto 468, 27. 473, 18. II 526,
 28
 uetulus 107, 17
 uetus 264, 7. 265, 21. 339,
 17. 350, 5. 353, 17. II
 445, 29
 ueterum *Romanorum mos dt-*
cendi 2, 10. 24, 15. 36,
 18. 82, 10. 141, 16. 144,
 12. 168, 15. 175, 6. 197,
 5. 204, 6. 205, 23. 233, 12.
 237, 8. 243, 10. 246, 17.
 250, 12. 254, 6. 257, 11.
 259, 5. 262, 1. 266, 16.
 268, 16. 284, 13. 296, 9.
 298, 4. 324, 24. 325, 6.
 337, 11. 341, 2. 348, 17.
 355, 13. 365, 2. 366, 9.
 367, 4. 379, 4. 438, 23.
 465, 25. 478, 11. 496, 27.
 512, 15. 526, 15. 534, 1.
 543, 20. 561, 10. 568, 6.
 8. 593, 14. II 7, 23. 61,
 21. 222, 17. 432, 9. 443,
 28. 448, 1. uetustior usus
 197, 10. uetustissimorum
usus 26, 25. 27, 10. 30.
 13. 32, 1. 85, 4. 87, 15.
 90, 1. 91, 25. 147, 6. 151,
 15. 160, 17. 169, 6. 19.
 182, 1. 189, 7. 9. 206, 22.
 208, 18. 215, 7. 226, 16
 229, 6. 230, 17. 231, 14.
 233, 7. 235, 11. 21. 242, 9.
 250, 9. 264, 2. 270, 8. 271,
 1. 279, 15. 281, 2. 298, 5.
 10. 299, 9. 303, 21. 310.
 17. 320, 15. 321, 24. 331,
 16. 337, 19. 347, 2. 349,
 9. 354, 14. 357, 8. 362, 24.
 364, 10. 367, 22. 390, 26.
 392, 6. 398, 20. 401, 3.
 402, 10. 419, 11. 425, 18.
 428, 13. 429, 8. 437, 20.
 455, 11. 474, 19. 475, 1.
 482, 3. 9. 483, 24. 488,
 5. 494, 3. 499, 7. 500, 19.
 504, 23. 507, 7. 508, 27.
 511, 4. 512, 25. 513, 17.
 516, 14. 518, 13. 522, 8.
 528, 26. 529, 25. 532, 16.
 538, 28. 540, 6. 541, 15.
 560, 12. 562, 8. 566, 19.
 572, 15. 573, 24. 587, 5.
 592, 16. II 5. 24. 6. 25.
 7, 11. 8, 21. 11, 17. 77, 7.
 419, 5. 441, 14. 450, 3. ue-
 tustissimae scripturae 303,
 5. *u.* antiqui
 uetustas 128, 10
 uetustus 139, 15. 140, 5
 uexillum 29, 13. 110, 3
 Vfens 168, 14. 319, 17
 uibix 167, 5
 uice 189, 10. 564, 2. uicem
 189, 10. 564, 2. II 376,
 13. uicis II 145, 8
 uicinus II 219, 27
 uicissatim II 59, 1*. 8* (*u.*
add.)
 uicissim II 75, 4
 uictrix 166, 5. 348, 1
 uictus 258, 15. 363, 24
 uideo 7, 19. 22, 4. 373, 10.
 459, 28. 461, 7. 481, 9.
 II 276, 25. 329, 9. 465, 17.
 uiden 32, 7. uideor 389,
 16
 uiduus II 222, 10
 uigil 118, 6. 342, 2. 352,
 24. II 523, 11. uigilis 353,
 24
 uigilo II 273, 1
 uilico uilicor 396, 23. 433, 2
 uillum 109, 21. II 268, 3
 uimen II 465, 21
 uinaria cella 75, 12
 uinco II 274, 15
 uindico II 365, 5
 uindicta II 365, 6
 uinetum 137, 7
 uinum II 268, 3. uina 176,
 8. 310, 15
 uir 7, 15. 306, 16. II 444,
 20. 447, 31. 465, 6
 uirago II 465, 31
 Virbius II 465, 30
 uir deuotus II 465, 31
 Virgilius 135, 14. 301, 20.
 302, 7. 325, 11
 uirginalis 131, 3
 uirgo II 465, 22
 uirguncula 108, 14
 uirillustris 440, 5. II 465, 31
 uiripotens II 465, 31
 uiritium II 75, 4. 465, 35
 uirmagnificus II 465, 31
 uirspectabilis II 465, 31
 uirtus 7, 19. II 465, 34
 uirus 163, 10. 275, 2. II 445,
 28. 465, 22. 493, 13
 uis 7, 19. 17, 9. 32, 7. 249,
 9. 324, 9. 329, 4. 355, 12.
 II 465, 21
 uiscus 274, 14
 uiso 431, 11. 535, 11. II
 514, 11
 uisum 563, 5. II 464, 26
 uita 41 465, 20
 uitabundus 137, 21
 uitium 7, 19. II 465, 19

- uito II 275, 5
uituperor II 260, 29
uiuisco 428, 19
uiuo 377, 20. II 232, 4. 270;
19. 271, 8. 465, 23
uix 7, 19. II 29, 27. 79, 1.
465, 23
ul finita *nomina* 123, 17. 147,
8. 214, 4. 313, 1
ulcisco 396, 24
uleiscor 396, 24. II 365, 2
ulcus 274, 13
uligo II 522, 34
Vlixes Vlixus 39, 14. 276,
4. 277, 6
ullus 80, 6. 109, 21. 227, 17.
266, 16. II 7, 6. 23, 9.
135, 22. 415, 27. 449, 38.
ullum 215, 7
ulterior 85, 4
ultime II 80, 6
ultimus 98, 4. 99, 3
ultra II 46, 27. 197, 14
ultrix 348, 1
ultra II 72, 21
um finita *nomina* 123, 23.
148, 13. 215, 15
umbella 110, 16. 231, 3
Vmbri 26, 17
umecto 397, 27
umeo umesco 397, 27
umquam 136, 5
uncia II 409, 10
unciola 113, 1
unde II 83, 16. 123, 19. 132,
23. 134, 13. 136, 20. 193,
14. 338, 8
undeiginti II 311, 1. 416, 6
undeunde II 135, 20
undique 183, 1. II 25, 19.
343, 3
undo 433, 17
ungula 116, 11
unguis 346, 10. 503, 16
unguo 503, 16
unicus II 415, 27
unio *nomen* II 415, 27
unio *uerbum* 445, 11
uniuersus II 415, 27
uno 445, 11. II 415, 27
uns finita *nomina* 319, 24
una II 87, 9. 528, 27
uuus 181, 7. 188, 21. 197,
13. 227, 5. 266, 8. II 2,
21. 7, 6. 136, 1. 157, 3.
449, 37. uni unae una II
414, 12
unusquisque II 304, 17
uocales 7. 7. 8, 10. 9. 5, 11,
27. 13, 21. (*u. add.*) 22,
1. 23, 13. 25, 4. ancipi-
tes 9, 30. bitempores 324,
5. breues 51, 26. *δίχρο-*
νοι 323, 5. liquidae 9, 30.
longae 10, 2. 34, 22. 296,
5. productae 6, 8
uocatiuus (*cf. nominatiuus*)
186, 1. 553, 9. 555, 6. II
1, 7. 13, 16. 22, 13. 23,
1. 114, 13. 147, 17. 150,
5. 166, 6. 202, 14. 203, 1.
204, 6. 206, 2. 208, 10.
210, 11. 239, 1. singula-
ris declinationis primae 287,
18 (*u. add.*). secundae 300,
7. 301, 17. 303, 1 (*u. add.*).
454, 29. II 487, 7. 511,
20. tertiae 277, 3. 288,
15. 330, 16. quartae 363,
20. quinae 366, 23. pro-
nominum 582, 13. 585, 20.
graeus in η 277, 1. 289,
5. nominum in ϵ 301, 7
vocabulary 55, 7. 124, 1
uocifero 396, 24
uociferor 387, 14. 396, 24.
436, 8
uoco II 276, 2
uolgas 27, 14
uolare 403, 11. 443, 16
uelle 403, 11. 443, 16. 454,
22. 528, 2. II 225, 1. 274,
24. 285, 2. 450, 20
uolubilis 132, 20
uolucer 153, 16. II 523, 28
uoluo 16, 17. 569, 25. II
346, 23
Volux 166, 13. 167, 1. 279,
5. 323, 14
uomer uomis 249, 8
uomex 140, 12
uorax 140, 8
uotum II 493, 21
uox 5, 1. 6, 4. 17. articu-
lata 5, 6. illiterata 5, 8.
inarticulata 5, 7
ur finita *nomina* 127, 20. 154,
24. 237, 20. 315, 25. II
524, 5
urbs 321, 5. urbium *nomina*
321, 5. II 66, 4
urgeo 560, 9
uro 487, 15. 502, 10. 532, 22
urs finita *nomina* 320, 10
us finita *nomina* 70, 9. 134,
17. 161, 26. 255, 14. 272,
10. 267, 19. 328, 10. II
444, 26. 525, 2. monosyl-
laba 265, 23
usque modo II 58, 9*. us-
que dum II 326, 19
usquam II 135, 22. 136, 4
usquin II 58, 8*
ustor 536, 4
usura 563, 3
usus II 431, 29
ut II 86, 9. 87, 10. 95, 6.
131, 25. 240, 8. 247, 5.
249, 7. 255, 9. 259, 18.
266, 2. 289, 16. 336, 12.
338, 15. 494, 10. 512, 4
uter II 7, 8. 20, 8. 23, 1.
450, 1
uterque 179, 16. 181, 17.
182, 18. II 7, 9
utibilis 132, 15
utilis 131, 25. II 210, 4. 472,
22. utile 121, 8
utinam II 61, 3. 86, 12. 89,
23. 198, 1. 239, 13. 494,
12. 512, 11
utique 181, 24. 182, 20. II
100, 16. 512, 16
uto utor 396, 25
utpote II 68, 12
utro II 72, 25
utroqueorsum II 58, 3* (*u.*
add.) 75, 22
utrubi II 59, 8* (*u. add.*)
utrum II 350, 18
utut II 135, 20
uus finita *nomina* 136, 4
uulgas 27, 14. 264, 4. 275,
8. 295, 8. II 445, 27. 493,
16
uulnus II 493, 20
Vultus 303, 6. 305, 4
uultur uulturis uulturius 207, 2
Vulturum 170, 5
uultus 261, 16. 528, 3. 571,
20. II 445, 2. 3
ux finita *nomina* 140, 20. 166,
13. 323, 14
uxor II 524, 1

x *littera* 8, 11. 18, 10, 3.
12, 3. 18. 33. 13. 51, 1.
 ξ *littera* 8, 12
x finita *nomina* 96, 19. 166,
9. 278, 2. 326, 2. graeca
166, 24. 280, 3
 $\xi\alpha\lambda\omega$ II 328, 16
 $\xi\acute{\epsilon}\nu\omega\nu$ 221, 1
 $\xi\acute{\epsilon}\nu\omega\varsigma$ II 286, 10
xo finita *uerba* 429, 10
 $\xi\upsilon\mu\alpha\chi\omega\varsigma$ 24, 12

y *littera* 7, 15. 9. 8. 12, 10.
36, 17. *v littera* 28, 2.
322, 29
 $\psi\delta\rho\omega\psi$ 271, 2
 $\psi\acute{\iota}\omega\varsigma$ II 464, 31
 $\Psi\lambda\eta$ Hylaeus 70, 25
 $\psi\mu\epsilon\delta\alpha\pi\acute{o}\varsigma$ 575, 2*. II 172, 22
yu finita *nomina* 216, 3. 219,
14
 $\psi\alpha\kappa\acute{o}\nu\omega$ II 370, 15
 $\psi\pi\eta\gamma\omega\sigma\epsilon\upsilon\omega$ II 311, 10
 $\psi\pi\eta\kappa\omega\varsigma$ II 371, 4
 $\psi\pi\acute{\epsilon}\rho$ II 39, 6. 49, 22. 371,
7. 373, 13

- ὑπερβαίνω II 39, 7
 ὑπερέχω II 371, 12
 ὑπερορῶ II 371, 21
 ὑπερθεματίζω II 486, 6
 ὑπό II 372, 8. 373, 22
 υποβλέπω II 372, 3
 ὑφίσταμαι II 374, 1
 υπόγοος II 373, 7
 υπολαμβάνω 383, 12. II 374, 2
 ὑπομένω II 373, 7
 υπομνήσκω 563, 1. II 463, 25
 ὑπόμνησις 563, 1. II 463, 26
 ὑπόθεσις II 245, 23. 246, 11
 ὑps finita nomina 322, 11
 ὑs finita nomina 275, 13. 318, 18
 ὕστερα II 363, 15. 373, 20
 ὕστερον II 330, 12
 ὑx finita nomina 166, 17. 323, 18
 x littera 9, 13. 10, 3. 12, 19. 36, 17. 51, 10
 Ζάκυνθος 36, 20
 Ζῆθος 36, 21
 Zethum 534, 1
 ζητῶ II 503, 36
 ζεύγμα II 183, 22